

၄၄၀၀

ကစွည်းသဒ္ဒါကြီး တစ်ကျမ်းလုံးကို
နိဿယ၊ ရုပ်တွက်၊ ဝိနိစ္ဆယ၊ အမှာအထား စသည်စသည်တို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်၍ တစ်အုပ်တည်း အပြီးစီရင်ထားသော

သဒ္ဒါကြီးနိဿယလက်ဆောင်

စာပေအမှတ်စဉ်- ၂၄

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ
(အင်းစိန်)

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်) ▼ သဒ္ဒါကြီးနိဿယလက်ဆောင်

၄၄၀၀

ကစည်းသဒ္ဒါကြီး တစ်ကျမ်းလုံးကို
နိဿယ၊ ရုပ်တွက်၊ ဝိနိစ္ဆယ၊ အမှာအထား စသည်စသည်တို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်၍ တစ်အုပ်တည်း အပြီးစီရင်ထားသော

သဒ္ဒါကြီးနိဿယလက်ဆောင်

စာပေအမှတ်စဉ်- ၂၄

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ
(အင်းစိန်)

ဤကျမ်း၌

- ကစွည်းကျမ်း၏ အပွင့်ဇီကာကျမ်းများ၊ နိဿယများအားလုံးတို့မှ အဆီအနှစ်ထုတ်၍
- ကစွည်းသဒ္ဒါကြီးတစ်ကျမ်းလုံး၏ နိဿယ၊ ရုပ်ပြီးပုံ
- ဝိနိစ္ဆယမှတ်ချက် စသည်စသည်တို့ကို...

စာချ စာသင်များအတွက် လိုအပ်သမျှပြည့်စုံအောင် စီစဉ်ထားပါသည်။

သမိုင်းသစ်ဖွင့်ခြင်း

အမှာအထားနှင့်တကွ နိဿယ၊ ရုပ်တွက်အားလုံးကို စာမျက်နှာ ၅၀၀ -ခန့်ဖြင့် တစ်အုပ်တည်း အပြီးစီရင်ထားခြင်း၊ ပြုရပ်အားလုံး၏ ရုပ်ပြီးပုံ အညွှန်း အက္ခရာဝလီ ပါဝင်ခြင်း၊ ပုဒ်ခွဲ၊ သုတ်အမျိုးအစား၊ တိကျသောကျမ်းညွှန်း ပြခြင်းတို့ဖြင့် သဒ္ဒါ ကျမ်းလောကတွင် ထူးခြားဆန်းသစ်သောကျမ်း။

ဤသဒ္ဒါကြီးနိဿယလက်ဆောင်ကျမ်းကို သဒ္ဒါလက်ဆောင်ကျမ်းနှင့် စနစ်တကျ ယုံကြည်စိတ်ချစွာ တွဲဖက်သင်ယူလေ့လာလျှင်...

သဒ္ဒါကြောက်သူများ၊ သဒ္ဒါရေးအားနည်း၊ အားငယ်နေသူများ

သဒ္ဒါအတွက် ကြောက်စရာ၊ အားငယ်နေစရာ မလိုတော့ပါ။

သင့်အား သဒ္ဒါပညာရှင်တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ဤကျမ်းများက အကူအညီ ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း အာမခံပါသည်။

စာအုပ်ရရှိနိုင်သောဌာန
စာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့
သိမ်ကျောင်းဆောင်
ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ အင်းစိန်။
ဖုန်း-၀၁- ၆၄၀၀၇၅

ကစွည်း သဒ္ဓါကြီး တစ်ကျမ်းလုံးကို
နိဿယ၊ ရုပ်တွက်၊ ဝိနိစ္ဆယ၊ အမှာအထား စသည်စသည်တို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်၍ တစ်အုပ်တည်း အပြီးစီရင်ထားသော

သဒ္ဓါကြီး နိဿယ လက်ဆောင်

စာပေအမှတ်စဉ်- ၂၄

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သာသနာ

ကောဇာ

ခရစ်

၂၅၄၇

၁၃၆၅

၂၀၀၄

ထပ်မံသုတ်သင်ထားသောမူ

သဒ္ဓါကြီးနိဿယလက်ဆောင်
ပံ့နှံ့ပံ့ပိုးတမ်း

- စာမူခွင့်ပြုချက် - ၃၂၀၅၀၀၅၀၇
- မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် - ၃၂၀၇၂၃၀၅၁၁
- ထုတ်ဝေသည့်ကာလ - ဒီဇင်ဘာ၊ ၂၀၀၅-ခုနှစ်
- ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် - ဒုတိယအကြိမ်
- အုပ်ရေ - ၁၀၀၀
- တန်ဖိုး - ၃၆၀၀-ကျပ်
- ထုတ်ဝေသူ - ဦးအောင်မြတ်သူ၊ ယာယီ (၇၆၆)
ပြည်မြန်မာစာအုပ်တိုက်
အမှတ်(၁၈၈)၊ ဒုတိယထပ်၊ လက်ဝဲဘက်
၃၈-လမ်း(အလယ်)၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
စာတိုက်သေတ္တာအမှတ်(၁၈၀)၊
ရန်ကုန်စာတိုက်ကြီး။
- အတွင်းပုံနှိပ်သူ - ဦးတင်အောင်ကျော်
စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၇၀၅၃)
အမှတ်(၈၇)၊ (၅၆)လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
- မျက်နှာဖုံးပုံနှိပ်သူ - ဦးအုန်းဇော်
နဝရတ်ပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၆၇၂)
အမှတ် (၁၈)၊ သင်္ဂဟလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း၊
ရန်ကုန်မြို့။
- ဖြန့်ချိရေး - စာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့၊ သိမ်ကျောင်းဆောင်
ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း ၀၁-၆၄၀၀၇၅

နိဒါန်းအမှာ

ကစ္စည်းသဒ္ဓါကြီးကျမ်း

ကစ္စာယနမည်သော မထေရ် ပြုစုရေးသားခဲ့ခြင်းကြောင့် ကစ္စာယန(ကစ္စည်း)ကျမ်းဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျမ်းပြုချိန်ကာလတို့ကို သဒ္ဓါပညာရှင်များ၊ သမိုင်းပညာရှင်များ အယူအဆမတူ ကွဲပြားခဲ့ကြသည်။ ရှေးစာအထောက်အထား၊ သမိုင်းအထောက်အထား၊ ယုတ္တိ အထောက်အထားများဖြင့် ယနေ့တိုင်အောင် အငြင်းပွားကြပေ ဖြစ်သည်။

၁။ နာသ- စသော ရှေးကျသည့် ကစ္စည်းအဖွင့်ကျမ်းများက ဗုဒ္ဓလက်ထက် တေဒင်ရ အရှင်မဟာကစ္စည်းထေရ် ပြုစုသည်- ဟု မိန့်ဆိုကြသည်။

၂။ ခေတ်မီ ပညာရှင်အချို့ကမူ သက္ကမန္တာတာဒိနဉ္စ-သုတ်။

၂၂၇- ကိဿ က ဝေ စ၊ ၂၅၁-ကိ သ္မာ ဝေါ- သုတ်တို့လာ က ဂဏောသိ တုံ ဒေဝါနံ ပိယတိဿ- ပြုသုတ်။

၂၂၈- ယော ကရောတိ သကတ္တာ- သုတ်လာ ဥပဂုဏ္ဏေန မာရော ပန္နော-ပြုသုတ်တို့ကို အထောက်အထားပြု၍ ဘီစီ ၂၇၃-၂၃၂ က ပေါ်ခဲ့သော အသောက- ခေတ်ထက် မစောနိုင် ဟု ယူဆကြသည်။

ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျမ်းပြုချိန် ကာလကို အယူအဆ မတူကြသော်လည်း ယနေ့ တိုင်အောင် ထင်ရှားရှိနေသည့် အခြားပါဠိသဒ္ဓါ ကျမ်းများထက် ရှေးကျကြောင်းကိုကား အများသဘောတူ လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ပါဠိသဒ္ဓါ ကျမ်းများ၏ ရှေ့သွားဦးဆောင်ကျမ်း၊ လမ်းထွင်ကျမ်း၊ လမ်းပြကျမ်း အဖြစ်လည်း အများသဘောတူကြသည်။

ကစ္စည်းကျမ်းထက်စောသော ပါဠိသဒ္ဓါကျမ်းများဖြစ်သည့် မဟာနိရုတ္တိ- ခေါ် နိရုတ္တိ ပိဋကကျမ်း၊ ယမကထေရ်၏ စူဠနိရုတ္တိကျမ်းများရှိကြောင်း သဒ္ဓါနိတိ ပဒမာလာအရ သိရသော်လည်း ထိုကျမ်းများသည် ကစ္စည်းကျမ်းကဲ့သို့ သုတ်နှင့် ရုပ်စဉ်ပုံကို ပြည့်စုံစွာ မပြဘဲ ရုပ်စဉ်ပဒမာလာလောက်ကိုသာ ပြသောကျမ်းများ ဖြစ်ဟန်တူသည်။

ကစ္စည်းသဒ္ဓါကြီးကျမ်းသည် ရှေးကျသော ကျမ်းဖြစ်ခြင်း၊ ရွတ်ပတ်၍ ချောမော ပြေပြစ် ခြင်း၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားခြင်းစသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် သိရီလင်္ကာ၊ မြန်မာ-စသော

ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံများ၌ အများစု သုံးနေသော ကျမ်းဖြစ်သည်။

ကစွည်းသဒ္ဒါကြီးကျမ်း၏ ကျေးဇူးကြောင့် ပါဠိပညာရှင် အများအပြား ထွက်ပေါ်ခဲ့ပေပြီ။ ကစွည်းကျမ်းထက် ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနိတိ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်-စသော ခေတ်မီ သဒ္ဒါကျမ်းများကို ပြုစုသည့် ကျမ်းပြုဆရာများသည်ပင် ကစွည်းကျမ်းဖြင့် သဒ္ဒါပညာရှင် ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ ကစွည်းကျမ်းနှင့် ကျေးဇူးမကင်းခဲ့ကြပေ။

သို့သော်...သဒ္ဒါနိတိ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်-စသော ကျမ်းပြုဆရာများသည် ကစွည်းကျမ်းကို ကျေးဇူးကန်းလို၍ သဒ္ဒါကျမ်းသစ် ပြုကြသည်မဟုတ်။ ကျေးဇူးဆပ်လို၍ ဖြည့်စွက်ပေးလို၍ သဒ္ဒါကျမ်းသစ်များ ပြုစုခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ မိဘ၏ လက်ငုပ် လက်ရင်း လုပ်ငန်း များကို ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် လုပ်ငန်းသစ် ထူထောင်ခြင်းများဖြင့် မျိုးနွယ် စောင့်ထိန်းသည့် သားတပည့်ကဲ့သို့ နှုတ်ရမည်။

စောင့်လေမျိုးနွယ် ဝတ်ငါးလွယ် ကျင့်ဖွယ် သားတို့တာ - - -

ဟူသော သားသမီး ဝတ်တရား ရှိသည်မဟုတ်ပါလော့?

ကစွည်းနိဿယများ

ကစွည်းသဒ္ဒါကြီးကျမ်း သင်ယူရာတွင် ရှေးခေတ်က ယခုခေတ်လို ပါဠိ+မြန်မာ တွဲစပ်ဖော်ပြသော နိဿယမရှိဘဲ ကျွမ်းကျင်သော ဆရာသမား၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် သင်ကြားတတ်မြောက်ခဲ့ကြသည်။ နှာသ-စသော ပါဠိအဖွင့်ကျမ်းများ၏ အကူအညီကိုလည်း ရယူခဲ့ကြသည်။

နှောင်းခေတ်၌ကား ကျွမ်းကျင်သော ဆရာသမားများ နည်းပါးလာခြင်းကြောင့် သဒ္ဒါကြီး နိဿယများကို စီစဉ်ဖို့ရန် တောင်းဆိုလာကြတော့သည်။ ယင်းသည့် လိုအပ်ချက်အရ ပညာရှင်များက နိဿယများ ပြုစီရင်ကြသည်။ ဒက္ခိဏဝန် နိဿယ၊ နန်းကျောင်း နိဿယ၊ မိုးထိ နိဿယ၊ သပြေကန် နိဿယ၊ ပစ္စိမာရုံ နိဿယ၊ မေဒိနီ နိဿယ၊ ဆိပ်ပြူ နိဿယ- တို့ကို ပုံနှိပ်မှုဖြင့် တွေ့ရသည်။ ပုံနှိပ်မှုအဖြစ်သို့ မရောက်ဘဲ ပေမူအဖြစ်သာ ရှိနေသော နိဿယများလည်း များစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။

ထိုနိဿယများအနက် နန်းကျောင်း နိဿယနှင့် သပြေကန် နိဿယတို့ကိုသာ အများသုံးအဖြစ် လက်ခံလာကြသည်။ ထိုနိဿယများ၏ ကျေးဇူးကြောင့် စာချ စာသင်များ လွယ်လွယ်ကူကူ ပို့ချသင်ယူ နိုင်ကြသည်။ အချို့ဆိုလျှင် ဆရာလွတ်ပင် လေ့လာနိုင်ကြသည်။ နိဿယများသည် စာချ၊ စာသင်များ အတွက် များစွာ အကျိုးပြုသည်။

ခေတ်၏ တောင်းဆိုမှု

ရှေးနိဿယများသည် သူ့ခေတ် သူ့အခြေအနေအရ ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်သော နိဿယများဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့သော် မျက်မှောက်ခေတ် အခြေအနေနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင်...

- ၁။ နန်းကျောင်းမှု နိဿယ၌ အနက်ပေးပုံများ မသေချာခြင်း၊ သုတ္တန်ဒွေသ၊ ကစွာယန ဝဏ္ဏနာစသော အပွင့်ကျမ်းဂန်များမှ ရှင်းလျားသည့် ကိစ္စများဖြင့် ဝန်လေးနေခြင်း၊ နှာသ၊ ကစွာယနဝဏ္ဏနာတို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ ရုပ်ပြီးစေခြင်း၊ ဣသိဒ္ဓိကို အသုံးပြုသော ယခုခေတ် ရုပ်ပြီးပုံနှင့်ကွဲလွဲနေခြင်း၊ သပြေကန်-စသော ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည့် နိဿယသစ်များ ပေါ်လာခြင်းစသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊
- ၂။ သပြေကန် နိဿယ၊ ကစွာညီဘာသာဋီကာ စသည်တို့၌ အဓိပ္ပာယ် အဆုံးအဖြတ်များဖြင့် ဝန်လေးနေခြင်း၊ ပ+ဒ+တ ဟူသော နိဿယအတွဲ များပြားခြင်း၊ လက်ရှိ စာမူမှ မသင့်ဟု ထင်သော ပါဠိများကို အနက်မပေးဘဲ ချန်ထားခြင်း၊ အနက်များ ကျယ်ဝန်းခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ယနေ့ခေတ် စာချ၊ စာသင်တို့၏ ဆန္ဒကို အပြည့်အဝ မပြည့်စွမ်းနိုင်ချေ၊ ၎င်းပြင်- နောက်ရိုက်စာအုပ်များ၌ စာလုံးများ မှားယွင်းခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ယနေ့ စာချ၊ စာသင်များနှင့် အံ့မဝင်တော့ချေ။

ဖော်ပြပါ အကြောင်းတို့ကြောင့် ယနေ့ စာချ၊ စာသင်တို့နှင့် သင့်လျော်မည့် ကစွာညီ နိဿယတစ်ခု ပြုစုပေးပါရန် မိမိနှင့် စပ်ဆက်သည့် စာချ၊ စာသင်များက မကြာမကြာ တိုက်တွန်းခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်- စာရေးသူအနေဖြင့် တောင်းဆိုသူတို့၏ လိုအပ်ကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြည့်မပေးနိုင်ခဲ့ပါ။

ယခု ၁၃၆၅-ခုနှစ်၌ကား အခွင့်သင့်သဖြင့် သုတ်နက်လက်ဆောင်ကျမ်းနှင့် သဒ္ဒါကြီး နိဿယ လက်ဆောင်ကျမ်း နှစ်ကျမ်းလုံးကို ရေးသားပြီး သူတို့၏ ဆန္ဒကို ဖြည့်ခွင့်ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက် ဂုဏ်ယူမိပါသည်။

ရေးသားပုံ

ဤသဒ္ဒါကြီးနိဿယလက်ဆောင်ကျမ်းကို ပြုစုရာ၌ -

- ၁။ နန်းကျောင်း သဒ္ဒါကြီးနိဿယ၊
- ၂။ သပြေကန် သဒ္ဒါကြီးနိဿယ၊
- ၃။ ပစ္ဆိမာရုံ သဒ္ဒါကြီးနိဿယ၊

၄။ ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ၊

၅။ အခြေပြသဒ္ဒါ၊

၆။ ရူပသိဒ္ဓါ၊

၇။ သုတ္တန်ဒေသ၊

၈။ ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာ - စသောကျမ်းတို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ ရေးသားပါသည်။ ထိုကျမ်းတို့မှ အဆိုအနှစ် ထုတ်၍ ယနေ့ခေတ် စာသင်သားတို့နှင့် သင့်လျော်အောင် ကျစ်ကျစ်လစ်လစ် ရေးသားထားပါသည်။

ထိုကျမ်းများအနက် -

သပြေကန်နိဿယနှင့် ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ နှစ်ကျမ်းတို့ကို မူတည်၍ ထိုနှစ်ကျမ်းတို့၏ အဆိုအမိန့်ကို ဦးစားပေးထားပါသည်။ ထိုနှစ်ကျမ်းတို့၏ ကိုယ်ပွား-ဟုပင် ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဤကျမ်း၌ -

၁။ ကစ္စည်းသဒ္ဓါကြီး တစ်ကျမ်းလုံး၏ နိဿယအားလုံး၊

၂။ ကစ္စည်းသဒ္ဓါကြီး တစ်ကျမ်းလုံး၏ ပြယုဂ်များ ရုပ်ပြီးပုံအားလုံး၊

၃။ နိဿယနှင့် ရုပ်ပြီးဆိုင်ရာ ဝိနိစ္ဆယမှတ်ချက်များ စသည် စသည်ဖြင့် နိဿယနှင့် ရုပ်ပြီးဆိုင်ရာ လိုလေသေးမရှိလောက်အောင် စီစဉ်ထားပါသည်။ စာသင်သားများ ချမ်းသာ၊ လွယ်ကူ၊ ပေါ့ပါးစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် စာမျက်နှာ ၅၀၀-ခန့် တစ်အုပ်တည်းဖြင့် အပြီးစီစဉ် ထားပါသည်။

သမိုင်းသစ်ဖွင့်လှစ်ခြင်း

မြန်မာ့သမိုင်း တစ်လျှောက်၌ နိဿယ၊ ရုပ်တွက်၊ အမှာအထားတို့ပါ ပါဝင်စေလျက် စာမျက်နှာ ၅၀၀-ခန့် တစ်အုပ်တည်းဖြင့် အပြီးစီရင်ထားသော သဒ္ဓါကြီးနိဿယ ပေါ်ပွားသည်- ဟု စာရေးသူ မမြင်ဘူး မကြားဘူး မသိဘူးပါ။ ဤကဲ့သို့ စာမျက်နှာ နည်းနည်းဖြင့် တစ်အုပ်တည်း အပြီး စီရင်နိုင်ခြင်းမှာ - စနစ်တကျ ကျစ်ကျစ်လစ်လစ် ရေးသားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤကျမ်းအတွက် ရည်သန်ချက်

မိမိ၏ ကျမ်းစာများမှ မည်သည့်အကြောင်းအရာကိုမဆို လိုအပ်သူများ လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်ရန် ခွင့်ပြုပါသည်။ ကျမ်းစာပြုစု ရေးသားခြင်းမှာ လိုအပ်သူများ အသုံးပြုဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

C

အချိန်မီအောင် အလောတကြီး စီစဉ်ရသဖြင့် ချွတ်ယွင်းချက်၊ လစ်ဟင်းချက်များ နှိုင်းနိုင်ပါသည်။ ပိုသည်ကို ဖျက်၊ လိုသည်ကို စွက်၍ လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

ခြစ်တင်ဝေအာနိခြင်း

တံ့ရံ့ရွတ်ချခြင်း

အကြံခြုခြင်း - စသည်စသည် မည်သည့် ကူညီမှုမျိုးမဆို ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် လက်ခံ ကြိုဆိုပါသည်။ သင့်လျော်သည့် အကြံပြုချက်များကို နောက်အကြိမ်များ၌ ထည့်သွင်းပါမည် ဖြစ်ကြောင်း သိစေအပ်ပါသည်။

ကျေးဇူးစကား

ဤသဒ္ဒါကြီးနိဿယ လက်ဆောင်ကျမ်းနှင့် သုတ်နက်လက်ဆောင်ကျမ်းတို့ကို စီစဉ်ရာ၌ မိမိ၏ စိတ်တိုင်းကျဖြစ်အောင် ကွန်ပျူတာ စာစီ၊ စာရိုက်၊ အပြင်အဆင်များကို ကြိုးကြိုးစားစား ကူညီပေးကြသော ဦးနန္ဒောဘာသ (ဂဏဝါစက)، ဦးပညာဇောတ (ဂဏဝါစက) တို့နှင့် တစ်ခြား ကူညီပေးသော ဦးဉာဏဗလ (ဂဏဝါစက) ဦးဇေန (ဂဏဝါစက) ဦးဝိမလာစာရ (ဂဏဝါစက) စသည်တို့အား များစွာ ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်း တင်အပ်ပါသည်။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ(အင်းစိန်)

ရွာမပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်
အင်းစိန်။

၁၃၆၅-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၄-ရက်၊
(၁၂-၁၁-၂၀၀၃) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

အနက်ပေးမှတ်ချက်

သုတ်နက်ပေးရာ၌ ကာရိပုဒ်များကို ဆဋ္ဌိယန္တတိုက်ရိုက်မပြုလျှင် ပထမန္တယူရမည်ဟုဂ္ဂပသိဒ္ဓိဆိုသည်။ ထို ရှု-အဆိုအတိုင်း ကာရိပုဒ်များကို ပထမန္တ အနက်ပေးပါသည်။

ဆောင်။ ။ ဆဋ္ဌိဗဝါ၊ ထာရိဗျာ၊ ပထမာ-သိ ဝုဓိန္ဒိသိ။

အဗ္ဗော အဘိ၊ အံ ဖောရိ၊ ဗ္ဗဝိသိ နုမ္မဒ္ဓာ။

အပါဒါနိပုဒ်များ

ပရော၊ ပရံ၊ ပရေသံ၊ ပရေ-စသော အပါဒါနိပုဒ်များကို သုံးရာ၌-

၁။ အာဒေသဝိစိ သုတ်များ၌ ကာရိပုဒ်၏ လိင်ဂုဏ်အတိုင်း သုံးပါသည်။

ဥပမာ- အမာ ပထော သျှိဿာနံ-ဓမ္မဉ္စိ သျှိဿာနံ-ဟူသော ကာရိပုဒ် လျှော်ညီအောင် စသည့်သုံးခြင်း။

၂။ အာဂမဝိစိ၊ ပဝ္ဗယဝိစိ သုတ်များ၌ ပရေ- နောက်၌-ဟု သုံးပါသည်။

ဥပမာ- နော စ ဒွိဒိထော နံမှိ၊ ဣတ္ထိယမထော အာဂ္ဂထော-ဓမ္မဉ္စိ။

သတ်ပုံသင်္ကေတ- လည်းကောင်း-ရင်း

ကျမ်းလေးပူ မပြင်စေရန်နှင့် စာနေကျဉ်းစေရန် ‘လည်းကောင်း’ ဟူသော သတ်ပုံဝေါဟာရကို ‘ရင်း’ ဟူသောဝေါဟာရဖြင့် သုံးထားပါသည်။

ဟောတိ-စသော ကြိယာပုဒ်များ၏ အနက်ကို ထပ်တလဲလဲ မပြင်စေရန် မြှုပ်၍ရေးပါသည်။ ဤဆိုလတ္တံ့အတိုင်း ဖော်၍ပေးပါလေ။

ပေဇာဝိ- ဖြစ်၏။ ပေဇာန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

ပဇ္ဇေဝိ (အာပဇ္ဇေ) ရောဂိ၏။ ပဇ္ဇေန္တိ (အာပဇ္ဇေ) - ရောဂိကုန်၏။

ဗ္ဗဝိ- အချို့အရာ၌၊ ဝိ- အချို့။

ကျမ်းညွှန်းသင်္ကေတ

ဂ္ဂ = ဂ္ဂပသိဒ္ဓိ

ဂ္ဂ-ဇီ = ဂ္ဂပသိဒ္ဓိဋီကာ

အခြေခြေ = အခြေပြုသဒ္ဓါ

ဓာန္တဦးဘာ-ဇီ = ကဗ္ဗည်း ဘာသာဋီကာ

ဂ္ဂ- ဘာ-ဇီ = ဂ္ဂပသိဒ္ဓိ ဘာသာဋီကာ

သခြေဇာန် = သပြေကန် သဒ္ဓါကြီးနိဿယ

ဝိ = ဝိသုဒ္ဓါရုံသုတ်နက်

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	၈ - ၉
၂။	မာတိကာ	၁၁

နိဿယကဏ္ဍ

၃။	သန့်	၁ - ၄၆
၄။	နှမ်း	၄၇ - ၁၈၇
၅။	ကာရက	၁၈၈ - ၂၃၁
၆။	သမာဿ်	၂၃၂ - ၂၆၃
၇။	တဒ္ဒိတံ	၂၆၄ - ၃၁၁
၈။	အာချာတံ	၃၁၂ - ၃၇၈
၉။	ကိတံ	၃၇၉ - ၄၄၄
၁၀။	ဥဏာဒံ	၄၄၅ - ၄၉၇
၁၁။	နိဂုံး	၄၉၈

နောက်ဆက်တွဲ

ကဗျာကျမ်းလော ပြယုဂ်များ၏ ရုပ်ပြုစုံ အက္ခရာစဉ်

အစိတ်

၁၂၅

၁၂၆

၁၂၇

၁၂၈

၁၂၉

အစိတ်

၁၃၀

၁၃၁

၁၃၂

၁၃၃

၁၃၄

၁၃၅

၁၃၆

၁၃၇

၁၃၈

၁၃၉

၁၄၀

၁၄၁

၁၄၂

၁၄၃

၁၄၄

၁၄၅

၁၄၆

၁၄၇

အစိတ်

အစိတ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ကဗျာသဒ္ဓါကြီး နိဿယလင်္ကာဆောင်

သေဋ္ဌံ တိလောကမဟိတံ အဘိဝနိယဂုံ၊
ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မမမလံ ဂဏမုတ္တမဉ္စ။
သတ္တုဿ တဿ ဝစနတ္ထဝရံ သုဗုဒ္ဓိံ၊
ဝက္ခာမိ သုတ္တဟိတမေတ္ထ သုသန္ဓိကပ္ပံ။

(ဇ၊ ဘ၊ င၊ ဝ၊ ဝရ ဒု၊ ဝသန္တိဏဏာ)

(အဟံ- ငါသည်) သေဋ္ဌံ- အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်တော်မူထသော၊ တိလောကမဟိတံ- လောကသုံးရပ်သည် ပူဇော်အပ်တော်မူထသော၊ အဂ္ဂံ- အမျိုးအားဖြင့် မြတ်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ- မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ အမလံ- အညစ်ကြေးကင်းသော၊ ဓမ္မဉ္စ- (မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရိယတ် ဆယ်ရပ်သော)တရားတော်ကို၎င်း၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ ဂဏာ- အရိယာ သံဃာတော် အပေါင်းကို၎င်း၊ အဘိဝနိယ- ဘယ၊လာဘ ကုလကြည်ရှောင် ဂုဏ်တော်ပေါင်းကို အောက်မေ့လျက်သာ ကြည်သန္ဓိဖြင့် လွန်စွာမြတ်နိုး ရှိပြီးပြီ၊ တဿ သတ္တုဿ- ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနတ္ထဝရံ- ပါဠိတော်၏ အနက်မြတ်ကို၊ သုဗုဒ္ဓိံ- လွယ်ကူစွာသိသော ဉာဏ်အကျိုး၊ သုတ္တဟိတံ- ပိဋကသုံးပုံ၏ အစီးအပွားဖြစ် သော၊ သုသန္ဓိကပ္ပံ- ကောင်းမြတ်သော သန္ဓိကျမ်းကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုပေအံ့။

သေယျံ ဖိနေရိတနယေန ဗုဓာ လာဘန္တိ၊
တဉ္စာပိ တဿ ဝစနတ္ထသုဗောဓနေန။
အတ္ထုဉ္စ အက္ခရပဒေသု အမောဟဘာဝါ၊
သေယျတ္ထိကော ပဒမတော ဝိဝိဓံ သုဏေယျ။

ထွေ- ဤပါဠိတော်၏ အနက်မြတ်၌၊ သေယျံ- ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို၊
ဖိနေရိတနယေန- မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ ဗုဓာ- ပညာရှိတို့သည်၊
လာဘန္တိ- ရကုန်၊ သိကုန်၏၊ တဉ္စာပိ- မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော ထိုနည်းကိုလည်း၊ တဿ-
ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနတ္ထသုဗောဓနေန- ပါဠိတော်၏အနက်မြတ်ကို ကောင်းစွာသိသော ဉာဏ်ဖြင့်၊
ဗုဓာ- ပညာရှိတို့သည်၊ လာဘန္တိ- ရကုန်၊ သိကုန်၏၊ အတ္ထုဉ္စ- ပါဠိတော်၏ အနက်မြတ်ကိုလည်း၊
အက္ခရပဒေသု- အက္ခရာပုဒ်တို့၌၊ အမောဟဘာဝါ- တွေဝေခြင်း မရှိသော ဉာဏ်ဖြင့်၊ ဗုဓာ- တို့သည်၊
လာဘန္တိ- ကုန်၏၊ အတော- ထို့ကြောင့်၊ သေယျတ္ထိကော- ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ တရားကို
အလိုရှိသော အမျိုးကောင်းသားသည်၊ ဝိဝိဓံ- အထူးထူးအပြားပြား များစွာသော၊ ပဒံ (အက္ခရပဒံ)-
အက္ခရာပုဒ်ကို၊ သုဏေယျ- နာယူ၊ မှတ်သား၊ ဆောင်ထားသောအား သင်ကြားရာ၏၊ (ဝါ) ...ပါလော။

(စပဲ မေ သုတ်-၌ သုတ်-ကို သောတဒ္ဓါတုနုသာဓဇ္ဇ ဥပစာရိတ်-ဇွန်သထံသို့ သုဏေယျ-၌ သုဓာတ်အရ နာယူခြင်း၊
မှတ်သားခြင်း၊ ဆောင်ထားခြင်း ၃-မျိုးကို ယူပါသည်။ ယင်း ၃-မျိုးသည်ဝင် ယင်ကြားခြင်းပည့်သည်)

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သန္တိကျမ်း

ပထမပိုင်း

၁။ ၁။ အတ္ထော အက္ခရာသညာတော။

(အတ္ထော+အက္ခရာသညာတော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

အတ္ထော- (ခပ်သိမ်းသော ဘာသာ၊ သန္တိတို့၏) အနက်ကို၊ အက္ခရာသညာတော- အက္ခရာတို့ဖြင့်သာလျှင် ကောင်းစွာသိအပ်၊ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗဝစနာနံ- ခပ်သိမ်းသော ဘာသာ၊ သန္တိတို့၏။ အတ္ထော- အနက်ကို၊ အက္ခရာရေဟေဝ- အက္ခရာတို့ဖြင့်သာလျှင်၊ သညာယတေ- ကောင်းစွာ သိအပ်၊ မှတ်အပ်၏။

ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့် နည်း၊ ဟိ ယသ္မာ- အကြင်ကြောင့်၊ အက္ခရာပိပတ္တိယံ- အက္ခရာဖောက်ပြန် ပျက်စီးလတ်သော်၊ (ဃာဗဿဒေသု စ-ဖြင့် ယက္ခဏအနုထိ၌ သို့-ဃထိ) အတ္ထဿ- အနက်၏၊ ဝါ- အနက်ကို၊ နန္ဒယတော- ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ (တသ္မာ- ထို့ကြောင့်တည်း။)

တသ္မာ- ထို့ကြောင့် (ထိုသို့အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ ကောင်းစွာသိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အက္ခရာကောသလ္လံ- (အက္ခရာတို့၌ လိမ္မာသူ၏အဖြစ်ဟူသော) အက္ခရာကောသလ္လဉာဏ်သည်၊ သုတ္တန္တေသု- ပိဋကသုံးပုံတို့၌၊ ဗဟူပကာရံ- များသောကျေးဇူးရှိ၏။

၂။ ၂။ အက္ခရာပါဒယော ဧကစတ္တာလီသံ။

(အက္ခရာ+အပိ+အာဒယော+ဧကစတ္တာလီသံ၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဧကစတ္တာလီသံ- ၄-လုံးသော၊ အာဒယော- အ-အစရှိသော ဝဏ္ဏတို့သည်၊ အက္ခရာအပိ- ရှေ့သုတ်မှာဆိုသည့် အက္ခရာလည်း မည်ကုန်၏။

သုတ္တန္တေသု- ပိဋကသုံးပုံတို့၌၊ သောပကာရ- ကောင်းစွာ ကျေးဇူးများကုန်သော၊ ဧကစတ္တာလီသံ- သော၊ အကာရာဒယော- အ အက္ခရာအစရှိသော ဝဏ္ဏတို့သည်၊ တေ စ ခေါ် အက္ခရာအပိ- ရှေ့သုတ်မှာဆိုသည့် ထိုအက္ခရာလည်း မည်ကုန်၏။

တံ- ထိုအက္ခရာတို့ဟူသည်၊ ယထာ- အဘယ်သည်တို့နည်း? အ၊ အာ.....ဋ၊ အံ- အ၊ အာ.....ဋ၊ အံ ဟူသည်တို့တည်း။ ဣတိ-ဤ ၄-လုံးတို့သည်၊ အက္ခရာနာမ- အက္ခရာတို့ မည်၏။ (အပိဘတ္တိယတ္ထ နိမိတိဖြစ်သော နားနောင်း သိပိအာသိသာ ယထိခွင်ရှိ၌ နား-မည်၏-ထုပေး၊ မည်ထုန့်ထု မေဇေရူ၊ ဘာ၊ ငို-၃၃၀)

တေန- ထိုအက္ခရာဟူသော အမည်ကိုမှည့်သဖြင့် ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ အတ္ထော အက္ခရာသည်တော- အတ္ထော အက္ခရာသည်တော- အစရှိသောသုတ်တို့၌၊ (အတ္ထော)- အက္ခရာဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၃။ ၃။ တတ္ထောဒန္တာ သရာ အဋ္ဌ။

(တတ္ထ+ဩဒန္တာ+သရာ+အဋ္ဌ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဒုဗ္ဗိဇ္ဈန္တိ၊ ဗုဒ္ဓိဗျာဓိ သန္တိဗြဟ္မိတိ ခိုသည်းတုတ်၊ ပိဿန္တု ဝေ- နှင့်အညီ ပိဿတိ တစ်ခုခုသောတို့ကို ခြုံခြင်းဖြစ်သည်။
ဥပမာ- တတ္ထထိ ဇေဝဒံ၊ ဩဒန္တထိ ဇေဝဒံ၊ သရာထိ ဇေဝဒံ၊ အဋ္ဌထိ ဇေဝဒံ၊ ပိဿန္တု ဝေဒိသာဝေသေဒု စတုဒ္ဒ

မိဒံ သုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (နိ)

တတ္ထ- ထို ၄-လုံးသော အက္ခရာတို့တွင်၊ ဩဒန္တာ- ဩ-အဆုံးရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ- ရှစ်လုံးသော အက္ခရာတို့သည်၊ သရာ- သရမည်ကုန်၏။

အကာရာဒိသု- အ,အက္ခရာ အစရှိကုန်သော၊ တတ္ထ အက္ခရာသု- ထို ၄-လုံးသော အက္ခရာတို့တွင်၊ ဩဒန္တာ- ကုန်သော၊ အဋ္ဌ- ကုန်သော၊ အက္ခရာ- တို့သည်၊ သရာ နာမ- သရ တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

တံ- ထိုသရတို့ဟူသည်၊ ယထာ- အဘယ်သည်တို့နည်း? အ, အာ.....ဒေ, ဩ- အ,အာ.....ဒေ, ဩ ဟူသည်တို့တည်း၊ ဣတိ- ဤ ၈-လုံးတို့သည်၊ သရာနာမ- သရတို့မည်၏။

တေန- ထိုသရဟူသော အမည်ကိုမှည့်သဖြင့် ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော= ကော+အတ္ထော- အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ သရာ သရေ လောပံ- သရာ သရေ လောပံ အစရှိသော သုတ်တို့၌၊ (အတ္ထော)- သရဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄။ ၄။ လဟုမတ္တာ တယော ရဿာ။

(လဟုမတ္တာ+တယော+ရဿာ၊ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

လဟုမတ္တာ- ပေါ့ပါးလျင်မြန်သော ရွတ်ရာကာလရှိကုန်သော၊ တယော- သုံးလုံးသော သရတို့သည်၊ ရဿာ- ရသမည်ကုန်၏။

အဋ္ဌသု- ရှစ်လုံးကုန်သော၊ တတ္ထ သရေသု- ထိုသရတို့တွင်၊ လဟုမတ္တာ- ကုန်သော၊ တယော- ကုန်သော၊ သရာ- တို့သည်၊ ရဿာ နာမ- တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- ထို ရဿတို့ဟူသည်၊ ယထာ- တို့နည်း? အ ဣ ဥ- အ ဣ ဥတို့တည်း၊ ဣတိ- ဤ သုံးလုံးတို့သည်၊ ရဿာနာမ- တို့မည်၏။

တေန- ထိုရဿအမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ဌ၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- သနည်း? ရဿ- ရဿ သုတ်တို့၌၊ (အတ္ထော)- ရဿဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅။ ၅။ အညေ ဒီဃာ။

(အညေ+ဒီဃာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အညေ- ရဿမှတစ်ပါး ငါးလုံးသော သရတို့သည်၊ ဒီဃာ- ဒီဃမည်ကုန်၏။

အဋ္ဌသု- ကုန်သော၊ တတ္ထ သရေသု- ထိုသရတို့တွင်၊ ရဿေဟိ- ရဿတို့မှ၊ အညေ- တစ်ပါးကုန်သော၊ ပဉ္စ- ငါးလုံးကုန်သော၊ သရာ- သရတို့သည်၊ ဒီဃာ နာမ- တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- ထိုဒီဃတို့ဟူသည်၊ ယထာ- တို့နည်း၊ အာ...ဇ ဩ- အာ...ဇ ဩ တို့တည်း၊ ဣတိ- ဤငါးလုံးတို့သည်၊ ဒီဃာ နာမ- ကုန်၏။

တေန- ထိုဒီဃဟူသော အမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ဌ၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- သနည်း? ဒီဃံ- ဒီဃံသုတ်တို့၌၊ (အတ္ထော)- ဒီဃဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၆။ ၈။ သေသာ ဗျဉ္ဇနာ။

(သေသာ+ဗျဉ္ဇနာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သေသာ- သရရှစ်လုံးမှကြွင်းသော ၃၃-လုံးသော အက္ခရာတို့သည်၊ ဗျဉ္ဇနာ- ဗျည်း မည်ကုန်၏။

အဋ္ဌ- ကုန်သော၊ သရေ- သရတို့ကို၊ ဌပေတွာ- ထား၍၊ သေသာ- ကြွင်းကုန်သော၊ က ကာရာဒယော- က-အက္ခရာ အစရှိကုန်သော၊ နိဂ္ဂဟိတန္တာ- နိဂ္ဂဟိတ် အဆုံးရှိကုန်သော၊ အက္ခရာ- အက္ခရာတို့သည်၊ ဗျဉ္ဇနာ နာမ- ဗျည်းတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- ထိုဗျည်းတို့ဟူသည်၊ ယထာ- နည်း? က ခ ဝ ဃ ငဋ အံ- က ခ ဝ ဃ ငဋ အံ တို့တည်း၊ ဣတိ- ဤ ၃၃-လုံးတို့သည်၊ ဗျဉ္ဇနာ နာမ- တို့မည်၏။

တေန- ထိုဗျည်းဟူသော အမည်ကိုမှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ဌ၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း?

တစ်နည်း ကွတ္တော- ကော +အတ္ထော- သနည်း? သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇန- တို့၌ (အတ္ထော)- အကျိုးရှိ၏။

၇။ ၉။ ဝဂ္ဂါ ပဉ္စပဉ္စသော မန္တာ။

(ဝဂ္ဂါ+ပဉ္စပဉ္စသော+မန္တာ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်၊)

ပဉ္စပဉ္စသော- ၅-လုံးစီ ၅-လုံးစီ ရှိကုန်သော၊ (အဿတ္ထိဏဒ္ဒိတံ သော-ဝေဠည်း) မန္တာ- မ- အဆုံးရှိကုန်သော ၂၅-လုံးသော ဗျည်းတို့သည်၊ ဝဂ္ဂါ- ဝဂ်မည်ကုန်၏။

တစ်နည်း။ မန္တာ- မ-အဆုံးရှိကုန်သော ၂၅-လုံးသော ဗျည်းတို့သည်၊ ပဉ္စပဉ္စသော- ၅-လုံးတစ်စု၊ ၅-လုံးတစ်စုအားဖြင့်၊ (အဗျထဒ္ဒိတံ သော-ဝေဠည်း) ဝဂ္ဂါ- ဝဂ်မည်ကုန်၏။

တစ်နည်း။ (ဝဗ္ဗ+ ဝဗ္ဗသော-ဗုဒ္ဓိဝဂ်ဖြင့်) မန္တာ- မ-အဆုံးရှိကုန်သော ၂၅-လုံးသော ဗျည်းတို့သည်၊ ပဉ္စသော- ၅-လုံးတစ်စု၊ ၅-လုံးတစ်စုအားဖြင့်၊ ပဉ္စ- ငါးပါးကုန်သော၊ ဝဂ္ဂါ- ဝဂ်တို့မည်ကုန်၏။ (ဏဒ္ဒည်း သာ-ဇီ)

တေသံ ခေါ် ဗျဉ္ဇနာနံ- ထို ၃၃-လုံးသော ဗျည်းတို့တွင်၊ ပဉ္စပဉ္စ(သော) အက္ခရာဝန္တော- ၅-လုံး ၅-လုံး အက္ခရာရှိကုန်သော၊ က ကာရာဒယော- က-အက္ခရာ အစရှိကုန်သော၊ မ ကာရန္တာ- မ-အက္ခရာ အဆုံးရှိကုန်သော ၂၅-လုံးသောဗျည်းတို့သည်၊ ဝဂ္ဂါ နာမ- တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- ထိုဝဂ်တို့ဟူသည်၊ ယထာ- နည်း၊ က ခ ဂ ဃ ငပ ဖ ဗ ဘ မ- က ခ ဂ ဃ ငပ ဖ ဗ ဘ မ-တို့တည်း။ ဣတိ- ဤ ၂၅- လုံးသော ဗျည်းတို့သည်၊ ဝဂ္ဂါ နာမ- တို့မည်၏။

တေန- ထိုဝဂ်ဟူသောအမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္တော- ကော+အတ္ထော- သနည်း? ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ- တို့၌၊ (အတ္ထော)- အကျိုးရှိ၏။

၈။ ၁၀။ အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ။

(အံ ဣတိ+နိဂ္ဂဟိတံ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အံ ဣတိ- အံ-ဟူဂုတ်ဆိုအပ်သော ဗိဒ္ဓိပြောက်သည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတံမည်၏။

အံ ဣတိ- သည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ နာမ- မည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တေန- ထိုနိဂ္ဂဟိတ်ဟူသော အမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္တော ကော+အတ္ထော- သနည်း? အံဗျဉ္ဇန နိဂ္ဂဟိတံ- တို့၌၊ (အတ္ထော)-

အကျိုးရှိ၏။

(မောဂ္ဂဏှန် ဝိကာင်္ဂိကာနှင့် သက္ကတကျမ်းတို့၌ နိဂ္ဂဟိတ-၌ ဤ-ဒိယဖြင့် ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ တ-ဝရည်းနှောင်းရာ၌ ထာဝရ မိကာဇော-ဖြင့် ဣ-လာ၌ ဝဟိတ၊ ဝဂ္ဂဟိတ၊ ဒုဂ္ဂဟိတ-သေဉ်ထံသို့ ဣ-ဇယာဖြင့်သာ ရှိသင့်သည်ဟုလည်း ဆိုကြသည်။ ထင်းသို့ ဒိယ၊ ဇယာ ဝါဒ ၂-မျိုးရှိသော်လည်း ဤကျမ်း၌ ဇယာ-ဖြင့်သာဖြစ်သည်။)

၉။ ၁၁။ ပရသမညာ ပယောဂေ။

(ပရသမညာ+ပယောဂေ ၂-ပုဒ်၊ သညာပရိဘာသာသုတ်။)

ပယောဂေ- သုံးစွဲသင့်သည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ပရသမညာ- ကစွည်းကျမ်းမှ တစ်ပါး သော သက္ကတကျမ်းတို့၌ လာသောအမည်တို့ကို၊ ဝါ- တစ်ပါးသော ဗျာကရုဏ်းဆရာတို့၏ အမည် တို့ကို၊ ယုဇ္ဇန္တေ- ယှဉ်စပ်သုံးစွဲအပ်ကုန်၏။

ပရသေ- တစ်ပါးကုန်သော၊ သက္ကတဂန္ထေသု- သက္ကတကျမ်းတို့၌၊ ဟောသာဟိ ဝါ- ဟောသတို့ဟူ၍၎င်း၊ အဟောသာ တိ ဝါ- အဟောသတို့ဟူ၍၎င်း၊ ယာ စ ပန သမညာ- အကြင်အမည်တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ တာ သမညာ- တို့ကို၊ ပယောဂေ- သည်၊ သတိ- လတ်သော်၊ ဣတ္ထာပိ- ဤ ကစွည်းကျမ်း၌လည်း၊ ယုဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။ (ရွေးမှုတို့၌ ဝေဇယု-မဝါ။)

တတ္ထ- ထိုဟောသ အဟောသတို့တွင်၊ ဟောသာနာမ- ဟောသတို့မည်သည်ကား၊ ဂယဇတဋ္ဌတို့တည်း။ ဣတိ- ဤ ၂၁-လုံးတို့သည်၊ ဟောသာနာမ- ကုန်၏။ အဟောသာ နာမ- အဟောသတို့မည်သည်ကား၊ ကခသ.....တို့တည်း။ ဣတိ- ဤ ၁၁-လုံးတို့သည်၊ အဟောသာ နာမ- ကုန်၏။

တေန- ထိုသို့ဟောသ၊အဟောသ အမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- သနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- သနည်း? ဝဂ္ဂေဟောသာ ဟောသာနံ တတိယ ပထမာ- တို့၌၊ (အတ္ထော)- အကျိုးရှိ၏။

သရ၊ ဗျည်း ဇေးနည်းများ

သရသတ်သတ်ဇေးနံ	အ	အာ	ဣ	ဤ	ဥ	ဥိ	ဇ	ဣ
ဗျည်းနှင့်တွဲစဉ်သရဇေးနံ	ါ	ါ၊	ိ	ိ	ု	ု	ေ	ေ၊
ဗျည်းသတ်သတ်ဇေးနံ	တ်	ာ	ိ	ိ	ု	ု	ေ	ေ
သရနှင့်ဗျည်းတွဲဇေးနံ	ခ	ါ	ိ	ိ	ု	ု	ေ	ေ

၁၀။ ၁၂။ ပုဗ္ဗမစောဌိတမဿရံ သရေန ဝိယောဇယေ။

(ပုဗ္ဗံ+အစောဌိတံ+အဿရံ+သရေန+ဝိယောဇယေ၊ ၅-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

ပုဗ္ဗံ- (ပရာဿယဖြစ်သော) ရှေ့ဗျည်းကို၊ အစောဌိတံ- (ရှေ့ဟုဆိုအပ်သော) အောက်၌ တည်သည်ကို၎င်း၊ အဿရံ- သရကင်းသည်ကို၎င်း၊ (ကတ္တာ- ပြု၍) သရေန- မှီရာသရမှ၊ ဝိ- နှင့်၊ ဝိယောဇယေ- ခွင်းရာ၏၊ ဝိ- ခွဲရွှေ့ရာ၏။

တတ္ထ- ထိုဆိုလတ္တံ့သော ပြယုဂ်တို့၌၊ သန္တိ-ပုဒ်စပ်ခြင်းကို၊ ကတ္တကာမော- ပြုလိုသော ဆရာသည်၊ ပုဗ္ဗဗျည်းနံ- (ပရာဿယဖြစ်သော) ရှေ့ဗျည်းကို၊ အစောဌိတံ- ၎င်း၊ အဿရံ- ၎င်း၊ ကတ္တာ- ၍၊ သရဉ္စ- မှီရာသရကိုလည်း၊ ဥပရိ- (နောက်ဟူသော) အထက်၌၊ ကတ္တာ- ၍၊ သရေန- မှ၊ ဝိ- နှင့်၊ ဝိယောဇယေ- ရာ၏၊ ဝိ- ၏။

တတြာယမာဒိ= တတြ+အယံ+အာဒိ၊ တတြ- ထိုအမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၌၊ အယံ- ဤ ဆို အပ်လတ္တံ့သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်၊ အာဒိ- အဦးအစသည်၊ (ဘဝတိ- ဖြစ်၏)။

၁၁။ ၁၄။ နယေ ပရံ ယုတ္တေ။

(နယေ+ပရံ+ယုတ္တေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

ယုတ္တေ- ဆောင်ကပ်၍ သန္တိစပ်သင့်ရာ၌၊ အဿရံ- သရကင်းသော ရှေ့ဗျည်းကို၊ ပရံ- နောက်အက္ခရာသို့၊ နယေ- ဆောင်ကပ်ရာ၏။

ယုတ္တေ- ၌၊ အဿရံ ခေါ်- သရကင်းသော၊ အစောဌိတံ- အောက်၌တည်သော၊ ဗျည်း- ဗျည်းကို၊ ပရက္ခရံ- နောက်အက္ခရာသို့၊ နယေ- ရာ၏။

တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ= တတြ+အဘိရတိ +တ္တုစ္ဆေယျ၊ (တတြ- ထိုကာယ၊ စိတ္တ၊ ဥပမိ ဝိဝေက ၃-ပါး၌၊ အဘိရတိ- လွန်စွာမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ တ္တုစ္ဆေယျ- အလိုရှိရာ၏။)

၁၀။ ခွင်းခုံလောကုဒ်ခန်း -

၁, ၁၊ ၁, ၁, ၃, ၃, ၁, ၁၊ ၁- အ-သဗ္ဗ ၁-မျှည်းတိုခွင်း၊ ၁-၏ အစိတ် အ-ကြွင်းဝေ၊ ခွင်းအပ်ပြီးသော သရကင်းသော ၁-မျှည်းတို ရှေ့တူဆိုအပ်သောအောက်၌ အစဉ်ထုတ်ထား၊ အာ-သဗ္ဗ ၁-မျှည်းတို ခွင်း၊ ၁-၏အစိတ် အာ-ကြွင်းဝေ၊ တူ-သဗ္ဗ ၁-မျှည်းတို ခွင်း၊ ၁-၏အစိတ် တူ-ကြွင်းဝေ၊ အကျဉ်းချုပ်ဆိုပုံ- ၁-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ၁-ခွင်း အာ-ကြွင်း စသည်။

၁၁။ ကခိဝုံလောကုဒ်ခန်း

သရကင်းသော ၁-မျှည်းတို နောက် အ-သို့ထပ်၊ သရကင်းသော ၁-မျှည်းတို နောက် အာ-သို့ထပ်၊ သရကင်းသော ၁-မျှည်းတို နောက် တူ-သို့ ထပ်၊ အကျဉ်းချုပ်ဆိုပုံ - ၁, အ-သို့ ထပ်၊ ၁, အာ-သို့ထပ် စသည်။
(တတြာယမာဒိ၊ တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ-တို၏ရပ်တို ၃၄-သုတ်၌)

ဒုတိယပိုင်း]

အရှင်ဇိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၉

ယုတ္တေတိ- ယုတ္တေ ဟူသောပုဒ်ကို ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့် ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သနည်း? အက္ကောတ္ထိ မံ.....အဟာသိ မေ- အက္ကောတ္ထိ မံ.....အဟာသိ မေ- အစရှိသော၊ ဣ ပန- ဤပြယုဂ် တိဉ္စကာ၊ ယုတ္တံ- ဆောင်ကပ်သင့်သည်၊ န ဟောတိ- မပြစ်၊ ဣတိ ဉာပနတ္ထံ- ဤသို့ သိစေခြင်းငှါ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။

(မံ- ငါ့ကို၊ အက္ကောတ္ထိ- ဆဲရေးဖူးပြီ၊ မံ- ငါ့ကို၊ အဝမိ- ညှဉ်းဆဲဖူးပြီ၊ မံ- ငါ့ကို၊ အဇိနိ- အောင်နိုင်ဖူးပြီ၊ မေ- ငါ၏ (ဥစ္စာကို)၊ အဟာသိ- ဆောင်ယူဖူးပြီ။)

သန္တိကပ္ပေ- သန္တိကျမ်း၌၊ ပထမော- ရှေးဦးစွာသော၊ ကဏ္ဍော- အပိုင်းအခန်းသည်၊ ဣတိ- ဤတွင်ပြီးပြီ။

ဒုတိယပိုင်း

၁၂။ ၁၃။ သရာ သရေ လောပံ။

(သရာ+သရေ+လောပံ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိဓိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ သရာ- ရှေ့သရတို့သည်၊ လောပံ- ကျေပျောက်ခြင်းသို့ ပပျေ့နွှိ- ရောက်ကုန်၏။

ပရေ- နှောင်းသော၊ သရေ- သရကြောင့်၊ သရာ ခေါ်- တို့သည်၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေ့နွှိ- ကုန်၏။

ယသယိန္ဒြိယာနိ= ယဿ + ဣန္ဒြိယာနိ၊ နော ဟေတံ= နောဟိ+ တေံ၊ သမေတာ ယသ္မာ= သမေတု + အာယသ္မာ။

(ယဿ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့သည်၊ သမထံ- ငြိမ်သက် တည်ကြည် ခြင်းသို့၊ ဂတာနိ- ရောက်ကုန်၏။ ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား၊ တေံ- ဤသို့၊ ငါ့ဥစ္စာဟု တဖော့ပြင့် ယူခြင်း သည်၊ နော ဟိ- မသင့်ပါ။ အာယသ္မာ- အရှင်ဘုရားသည်၊ သံဃေန- သံဃာနှင့်၊ သမေတု- အယူသီလ ညီမျှသောအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါလော။)

၁၂။ ရုဒိဇ္ဇတိ- ယသိန္ဒြိယာနိ-ထို ယဿ + ဣန္ဒြိယာနိ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၍တည်၊ ဣဒ္ဓေဓောသိတ ဓဿရံ သရေဒု ပိယောဇယေ- သုတ်ဖြင့် အ-သရဗ္ဗ သံ-ဗျည်းတို့၌၊ သံ-၏ အစိတ် အ-ကြမ်းစေ၊ ခွင်းအစိတ်သော သရဗ္ဗသော သံ-ဗျည်းတို့ ရှေးဟုဆိုအပ်သော အောက်၌ အစဉ်ပျောက်ထား၊ သရု သရေ ယောဝံ-သုတ်ဖြင့် နောက် ဣ-သရဗ္ဗာဒ် ဝေ နာ-သရဗ္ဗံ ချေ၊ ဒုယေ ဝရံ ယုတ္တေ- သုတ်ဖြင့် သရဗ္ဗသော သံ-ဗျည်းတို့ နောက် ဣ-သို့ တပ်၊ ယသိန္ဒြိယာနိ- ပြီး၏။

၁၃။ ၁၅။ ဝါ ပရော အသရူပါ။

(ဝါ+ပရော+အသရူပါ။ ၃-ပုဒ်၊ လောပပိပိသုတ်၊)

အသရူပါ- တူသောသုတ်ရှိသည် မဟုတ်သော ရှေ့သရမှ၊ ပရော- နောက်သရသည်၊ လောပံ- သို့၊ ဝါ- အချို့၊ ပပေါက်- ရောက်၏။

အသရူပါ- သော၊ သရမှာ- သရမှ၊ ပရော- နောက်ဖြစ်သော၊ သရော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ လောပံ- သို့၊ ပပေါက်- ၏။

စတ္တာရော မေ= စတ္တာရော + ဣမေ၊ ကိန္နုမာဝ= ကိန္နု + ဣမာဝ။

(ဘိက္ခဝေ- ရတန်းတို့၊ စတ္တာရော- လေးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မာ- ဤတရားတို့သည်။

ဣမာဝ- ဤဘိက္ခုနီမ တို့သည်သာလျှင်၊ သမဏိယော ကိန္နု- ရတန်းမ တို့တဲ့လော။)

ရုဏ်တုဏ်ဆိုရိုး ခုဏ်ချုဏ်- ရုဏ်တုဏ်ဆိုရိုးချုဏ်ကို စာဒေသနာဦးစေရန် ချုံနှုတ်ခြင်း၊ ၃၀၀။
၁။ ပုဗ္ဗမဏောတိ မဿဝံ သရေ ပိယောမေ - ထို ပုဗ္ဗမဏောဦးစေ - စသော တူ ၎င်း။

၂။ သုတ်ဖြင့်- ထို ခြံဖြင့် တူ ၎င်း။

၃။ အ-သရမှ သ-ပျဉ်းထို ခွင်း သ-အစိတ် အ-ကြွင်းစေ၊ ခွင်းအပ်ပြီးသော သရကင်းသော သ-ပျဉ်းထို ရှေးဟုဆိုအပ်သော အောက်၌ အစဉ်မပျက်ထား- ထို ငလ်-ခွင်း အ-ကြွင်းတူ ၎င်း။ (သို့မတူဏ်) ခွင်း-တူ၎င်း။

၄။ နောက် ဣ-သရဖြင့် ရှေ့ အ-သရထို ချေ- ထို ရှေ့ အ-သရကို ချေ-တူ၎င်း။

၅။ သရကင်းသော သ-ပျဉ်းထို နောက် ဣ - သိုဏ်- ထို နောက် ဣ-သို့ဏ် တူ၎င်း စသည်ဖြင့် သုံးစဉ်။

၁၂။ နှောထေထ-ထို နှောထံ+စထ-တူ ဝုဒ်ဖြင့်၊ ပုဗ္ဗမဏောတိ- သော သုတ်ဖြင့် ထ်- ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ သရာ သရေ ထေထ-ဖြင့် ရှေ့ ဣ- ထို ချေ၊ နှောထေ ထံ ထုဏှေ- ဖြင့် ထ်၊ ဧ-သို ထပ်၊ နှောထေထ-ပြီး၏။

သမေထာသဿာ-ထို သမေထု+အာသဿာ- တူ ဝုဒ်ဖြင့်၊ ထ-ခွင်း ၃-ကြွင်း၊ သရာ သရေ ထေထ-ဖြင့် ရှေ့ ၃-ထို ချေ၊ ထ၊ အာ- သို ထပ်၊ သမေထာသဿာ-ပြီး၏။

ခုဏ်ချုဏ်။ နှောထံနှောထံ ဝုဏ်ထို၌ ပုဗ္ဗမဏောတိ-သောသုတ်၊ နှောထေထံ ထုဏှေ-သုတ်တို့ကို ဖော်ပြတော့၊ ထ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ ထ၊ အ-သို ထပ်၊ စသည်ဖြင့်သာ ရေးတော့စဉ်။

၁၃။ ဣတ္ထာဓောမေ-ထို ဣတ္ထာဓော+ဣမေ-တူ ဝုဒ်ဖြင့်၊ ဝါဏဓော အသရူပါ-ဖြင့် နှောထံ ဣ-သရထို ချေ၊ ပြီး၏။
ထိဒ္ဓါမာဝ-ထို ထိဒ္ဓါ+ဣမာဝ-တူ ဝုဒ်ဖြင့်၊ ဝါ ဓမ္မာ အသရူပါ-ဖြင့် နှောထံ ဣ-သရထို ချေ၊ ထိဒ္ဓါမာဝ- ပြီး၏။
ခုဏ်ချုဏ်။ ဤသုတ် ဝုဏ်ထိုရာ၌ ခွင်းခြင်းကြောင့် အတိုးပေရို၊ ကြန်ကြာရုံမျှသာ၊ ထိုကြောင့် မခွင်းသ တွက်သည်။

ငါတိ ပဒံ- ငါ ဟူသောပုဒ်ကို၊ ကသ္မာ- အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- မိန့်ဆိုအပ်သနည်း? ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ တယသု ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘဝန္တိ- အစရှိသောပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးငှါ၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ= ပဉ္စ + ဣန္ဒြိယာနိ၊ တယသု= တယော + အသု။

(ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့သည်၊ ပဉ္စ- ငါးပါးတို့တည်း။ တယော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တရားတို့သည်၊ ဇဟိတာ- စွန့်အပ်ကုန်သည်၊ အသု (ဘဝန္တိ)- မြစ်ကုန်၏။)

၁၄။ ကုစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ။

(ကုစိ+အသဝဏ္ဏံ+လုတ္တေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

လုတ္တေ- ရှေ့အ-ဝဏ်သရ ကျေပြီးသော်၊ (ပရော- နောက်ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ် သရလေးလုံးသည်)၊ ကုစိ- အချို့အရာ၌၊ အသဝဏ္ဏံ- ဧ၊ ဩ-အသဝဏ်အဖြစ်သို့၊ ပပျေတိ- ရောက်၏။

ပုဗ္ဗသရေ- ရှေ့အ-ဝဏ်သရသည်၊ လုတ္တေ- ကျေပြီးသော်၊ ပရော- နောက်ဖြစ်သော၊ သရော ခေါ်- ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ် သရလေးလုံးသည်၊ ကုစိ- ၌၊ အသဝဏ္ဏံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

နောပေတိ= န + ဥပေတိ၊ ဗန္ဓုသေဝ= ဗန္ဓုသ + ဣဝ။

(ဝေဒဂူ- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သင်္ချီ- ပုထုဇဉ် အရေအတွက်သို့၊ နောပေတိ- န ဥပေတိ- မရောက်။ ဗန္ဓုသ- ဆွေမျိုး၏၊ သမာဂမော ဣဝ- ပေါင်းသင်းခြင်းကဲ့သို့)

၁၃။ ဣ-ရူပံ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ- တုံ ဝဉ္စ+ဣန္ဒြိယာနိ-တု ဝုဒိဗြတိ၊ နံ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ ဝါဝဏေ အသဓူဝါ-ဖြင့် နောက်သရချေသင့်သော်လည်း ဝါ-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် မချေစေရ၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-သရတို့ ချေ၊ နံ- နောက် ဣ-သို့ ကပ်၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ-ပြီး၏။ (တယသု-နှိုလည်း တယော+အသု-တု ဝုဒိဗြတိ၌ ယံ-ခွင်း ဩ-ကြွင်း၊ စသည် နှည်းတူ) ခုတ်ချခတ်။ ဣ-ရူပံများကို သင့်ထုန်ပုံမျှ ညွှန်ပြမည်။

၁၄။ နောဝေတိ- တုံ န+ဥဝေတိ-တု ဝုဒိဗြတိ၊ နံ-ခွင်း အ-ကြွင်း (နံ+အ+ဥဝေတိ)၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ ကုစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ- ဖြင့် နောက် ဥ-တို့ ဩ-အသဝဏ်ပြု၊ (နံ+ဧ-ဝေတိ) နံ- ဩ-သို့ ကပ်၊ နောဝေတိ-ပြီး၏။ ဓန္ဒုသေဝ-တို့ ဓန္ဒုသ+ဣဝ-တု ဝုဒိဗြတိ၊ သံ-ခွင်း အ-ကြွင်း(ဓန္ဒုသံ+အ+ဣဝ)သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ ကုစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ- ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ဧ-အသဝဏ်ပြု၊(ဓန္ဒုသံ+ဝေ) သံ၊ ဧ-သို့ ကပ်၊ ဓန္ဒုသေဝ- ပြီး၏။

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ယသယိန္ဒြိယာနိ၊ တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ..... အစရှိသောပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးငှါ၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်၏။
 (ယဿ- ၏၊ ဣန္ဒြိယာနိ- တို့တည်း၊ တထူပမံ - တထာဥပမံ- ထိုတောအုပ်လျှင် ဥပမာ ရှိသော၊ ဓမ္မဝရံ- တရားတော်မြတ်ကို၊ အဒေသယိ- ဟောတော်မူပြီ။)

၁၅။ ၁၇။ ဒီဃံ။

(ဒီဃံ၊ ၁-ပုဒ်၊ ဒီဃဝိမိသုတ်)

လုတ္တေ- ရှေ့သရကျေပြီးသော်၊ ပရော- နောက်သရသည်၊ ကွပ်- ၌၊ ဒီဃံ- ဒီဃအဖြစ်သို့၊ ပပျေတိ- ရောက်၏။

ပုဗ္ဗသရေ- ရှေ့သရသည်၊ လုတ္တေ- သော်၊ ပရော- သော၊ သရော- သည်၊ ကွပ်- ၌၊ ဒီဃံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

သန္တိဓ= သန္တိ + ဣဇ၊ စူဠာယံ= စ + ဥဇာယံ။

(ဣဇ- ဤလောက၌၊ ပုရိသဿ - ယောက်ျား၏၊ သေဋ္ဌံ- မြတ်သော၊ ဝိတ္တံ- ဥစ္စာကား၊ သန္တိ- သန္တိတရားတည်း။ အာဂီရေဟိ စ- လူတို့နှင့်၎င်း၊ အနာဂီရေဟိ စ- ရဟန်းတို့နှင့်၎င်း၊ ဥဇာယံ- ဥဇာယေဟိ- နှစ်ပါးစုံသောသူတို့နှင့်၊ အသံသဋ္ဌံ- ပရောနောထသော။)

၁၄။ တိ-ရစ်။ ယသယိန္ဒြိယာနိ-တို့ ယဿ + ဣန္ဒြိယာနိ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ သိ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ သရာ သရေ လောပံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ တွစာသဏ္ဍေ လုတ္တေ-ဖြင့် ဣ-တို့ ဧ-အသဏ္ဍိ ဩသင်္သော်လည်း တုမိ- သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ၊ သိ၊ ဣ-သို့ တစ်၊ ယသယိန္ဒြိယာနိ- ပြီး၏။ (ထထုဓံ-တို့ ထထာ+ဥဓံ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ ထိ-ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ သရာ သရေ လောပံ-ဖြင့် ရှေ့ အာ-တို့ ချေ၊ တွစာသဏ္ဍေ လုတ္တေ-ဖြင့် ဥ-တို့ ဩ-အသဏ္ဍိ ဩသင်္သော်လည်း တုမိ- သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ၊ ဒီဃံ-ဖြင့် နောက် ဥ-တို့ ဦ-ဒီဃဖြူ၊ ထိ၊ ဦ-သို့ တစ်၊ ထထုဓံ-ပြီး၏။)

၁၅။ သန္တိဓ= သဒ္ဒါ+ဣဇ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ နိ-ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ (သန္တိ+ာ+ိဓ) သရာ သရေ လောပံ-ဖြင့် ရှေ့ အာ-တို့ ချေ၊ ဒီဃံ-ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ဤ-ဒီဃဖြူ၊ (သန္တိ+ိဓ) နိ-ဤ-သို့ တစ်၊ သန္တိဓ-ပြီး၏။

စူဠာယံ-တို့ စ+ဥဇာယံ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ စိ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ (စိ+ ိ+ာယံ) သရာ သရေ လောပံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ ဒီဃံ-ဖြင့် နောက် ဥ-တို့ ဦ-ဒီဃဖြူ၊ (စိ+ာယံ) စိ၊ ဦ-သို့ တစ်၊ စူဠာယံ-ပြီး၏။

ဒုတိယပိုင်း]

အရှင်ဝိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကွပ်ကဲ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ပဉ္စဟုပါလိ၊ နတ္ထညံ ကိပ္ပိ-
 အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေခနတ္ထံ- ငှါ၊ ဝုတ္တံ- နိ။
 ပဉ္စဟုပါလိ= ပဉ္စဟိ + ဥပါလိ၊ နတ္ထညံ- နတ္ထိ+အညံ။
 (ဥပါလိ- ဥပါလိ၊ ပဉ္စဟိ- ငါးပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အင်္ဂါ တို့နှင့်၊ သမန္တာဂတော-
 ပြည့်စုံသောရဟန်းသည်။ အညံ- တစ်ပါးသော၊ ကိပ္ပိ- တစ်စုံတစ်ခုသည်၊ နတ္ထိ- မရှိ။)

၁၆။ ၁၈။ ပုဗ္ဗော စ။

(ပုဗ္ဗော+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဒီဃဝိမိသုတ်)

လုတ္တေ- နောက်သရကျေပြီးသော်၊ ပုဗ္ဗော စ- ရှေ့သရသည်လည်း၊ ကွပ်- ၌၊ ဒီဃံ-
 ဒီဃအဖြစ်သို့၊ ပပေါတိ- နိ။

ပရသရလောပေ- နောက်သရကျေခြင်းကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပုဗ္ဗော- သော၊
 သရော စ- သည်လည်း၊ ကွပ်- ၌၊ ဒီဃံ- သို့၊ ပပေါတိ- နိ။

ကိံသုဓ= ကိံသု + ဣဓ၊ သာဓူတိ= သာဓု + ဣတိ။

(ဣဓ- ဤလောက၌၊ ပုရိသဿ- နိ၊ သေဋ္ဌံ- သော၊ ဝိတ္တံ- ကာ၊ ကိံသု- အဘယ်ပါနည်း။
 သာဓူတိ= သာဓု + ဣတိ- ကောင်းပြီဟု၊ ပဋိသုဏိတွာ- ဝန်ခံ၍။)

၁၅။ ထိ-ဝုဂ်။ ဝဋ္ဋတုဂ်ထိ-တုံ ဝဋ္ဋတိ+ဥဂ်ထိ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ထိ-ဒွင်း ဣ-ဖြင်း၊ (ဝဋ္ဋတိ+^၁+^၂-ဂ်ထိ) သဗ္ဗ သရေ
 ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့၊ ဣ-တုံ ချေ၊ ဒီဃံ-ဖြင့် နောက် ဥ-တုံ ဦး-ဒီဃ ပြုသင့်သော်လည်း၊ တွပ်-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့်၊ ဧရေရု ထိ၊
 ဥ-သို့၊ တပိ၊ ဝဋ္ဋတုဂ်ထိ-ပြီး၏။

နတ္ထညံ-တုံ နတ္ထိ+အညံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ထိ-ဒွင်း ဣ-ဖြင်း၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ ဣ-တုံ ချေ၊ ဒီဃံ-ဖြင့် နောက်
 အ-တုံ အာ-ဒီဃ ပြုသင့်သော်လည်း၊ တွပ်-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့်၊ ဧရေရုတ္ထံ၊ အ-သို့၊ တပိ၊ နတ္ထညံ- ပြီး၏။

၁၆။ ထိံသုဓ= ထိံသု+ဣဓ- တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ သိ-ဒွင်း ဥ-ဖြင်း၊ (ထိံသိ+^၂+^၁-ဓ) ဝါ ဝရော အသဗ္ဗဝါ-ဖြင့် နောက်
 ဣ-တုံ ချေ၊ ဝုဓော စ- ဖြင့် ရှေ့ ဥ-တုံ ဦး-ဒီဃဖြူ၊ (ထိံသိ+^၂+^၁-ဓ) သိ၊ ဦး-သို့၊ တပိ၊ ထိံသုဓ-ပြီး၏။

သာဓူတိ-တုံ သာဓု+ဣတိ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ စိ-ဒွင်း ဥ-ဖြင်း၊ (သာစိ+^၂+^၁-တိ) ဝါ ဝရော အသဗ္ဗဝါ-ဖြင့် နောက် ဣ-
 တုံ ချေ၊ ဝုဓော စ-ဖြင့် ရှေ့ ဥ-တုံ ဦး-ဒီဃဖြူ၊ (သာစိ+^၂+^၁-တိ) စိ၊ ဦး-သို့၊ တပိ၊ သာဓူတိ-ပြီး၏။

ကွစိတိ ပဒံ- ကျိ၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣတိဿ မုဟုတ္တတ္ထိ-.....အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- နှစ်

(ဣတိဿ- ဣတိ + အဿ။ ဣတိ- ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အဿ- ထိုရဟန်းအား၊ မုဟုတ္တတ္ထိ- တစ်မုဟုတ်မျှလည်း၊ အဗာသု- မချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ- ပြစ်လတ္တံ့။)

၁၇။ ၁၉။ ယမေဒန္တဿာဒေသော။

(ယံ+ဒေန္တဿ+အာဒေသော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သရေ- နောက်(အ)သရကြောင့်၊ ဒေန္တဿ- ပုဒ်အဆုံးဖြစ်သော ဒေ-၏၊ ကွစိ- ၌၊ ယံ- ယ-ဟူသော၊ အာဒေသော- အပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (ဇာ-၌ ယဒေ-ထို ယော+ဒ-တု ပုဒ်ဖြစ်သည်၊ ယောဗူ ထုဏ္ဏာဏေ-ဖြင့် ဩ-ချေ၍ အ-ဏ၊ ယဝေဒဒ-ဖြင့် ဒ-ဏ)

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ အန္တဘူတဿ- ပုဒ်အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဧကာရဿ- ဧ- အက္ခရာ၏၊ ကွစိ- ၌၊ ယကာရာဒေသော- ယ-အက္ခရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗျာယံ= မေ + အယံ ၊ တျာတံ= တေ + အတံ၊ တျာဿ= တေ + အဿ။

၁၆။ ထိ-ဝေဝိ။ ဣတိဿ-ထို ဣတိ+အဿ-တု ပုဒ်ဖြစ်၏၊ တိ-ဒွင်း ဣ-ကြွင်း၊(ဣတိ+ိ+ ဩ) ဝါ ဝရော အသဗ္ဗဝါ- ဖြင့် နှောက် အ-ထို ချေ၊ ဝုဗ္ဗော ဒေ-ဖြင့် ဝေ့၊ ဣ-ထို ဤ-ဒီထ ပြုသင့်သော်လည်း တွမ်း-သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ၊ တိ၊ ဣ-သို့၊ ကဝိ၊ ဣတိဿ-ပြီး၏။

၁၇။ (ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ပြုရာ၌ သရေဝိသံ ထိ-ပြုစေ ဇေယေ) နှာယ-ထို ဓေ+အယ- တု ပုဒ်ဖြစ်၏၊ စိ-ဒွင်း ဒေ- ကြွင်း၊ (စိ+ေ+ ဩ) ယဒေဒန္တဿာဒေသော-ဖြင့် အဆုံး ဒေ-တို့ ယံ-ဖြူ(စိ+ယံ+ ဩ) တတိယပိုင်း ဒီယ- ဖြင့် အ-ထို အာ- ဒီယပြု(စိ+ယံ+ာယ) ထိ၊ အာ-သို့၊ ကဝိ၊ စိ၊ ၃-သို့၊ ကဝိ၊ နှာယ-ပြီး၏။

တျာတံ-ထို တေ+အတံ၊ တျာဿ-ထို တေ+အဿ-တု ပုဒ်ဖြစ်၏၊ တိ-ဒွင်း ဒေ-ကြွင်း၊ (ထိ+ေ+ ဩ) ယဒေဒန္တဿာဒေသော-ဖြင့် အဆုံး ဒေ-တို့ ယံ-ဖြူ (ထိ+ယံ+ဩ) တတိယပိုင်း ဒီယ- ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒီယပြု (ထိ+ယံ+ာယ) ထိ၊ အာ-သို့၊ ကဝိ၊ တိ၊ ၃-သို့၊ ကဝိ၊ တျာတံ၊ တျာဿ-ပြီး၏။

ဓမ္မဇီဗျဇီဗီ။ တတိယပိုင်း ဒီယသုတ်သည် နောက်ပုဒ်၏အစ မျဉ်းနှောင်းထူ၌သာ ဒီယပြုသောကြောင့် နှာယ-သေ၌ တတိယပိုင်း ဒီယသုတ်ဖြင့် ဒီယပြုခြင်းသည် ထူ၍မရှိ၊ ထိုထိုသို့ပြု၍ ဧတေ၊ ဓေ-တို့နှင့် ဖော်ဆောင် အာယံ၊ အာတံ-တု ဒီယပြုရမည်၊ ထို့ကြောင့် 'လောဝေဝိတိ အဒ္ဓန္တရတံ အဒဿနံ ဝါ' ဟူသည့်အညွှန်း ယ-အဖြစ်သို့ရောက်၍ ဒေ-ဖျောက်ထုတ်ခြင်း၊ ဝေ့ထိသို့ခြင်းသည်ဝင် ကျေသည်နှင့် အလားတူသောကြောင့် ဒုတိယပိုင်း ဒီယဖြင့် ဒီယပြုခြင်းသာ ကောင်းမြတ်သည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိနိဿယသုတ်တို့၌ ဆိုသည်။

(မေ- ငါဘုရားသည်၊ အဓိဂတော- ရအပ်၊ သိအပ်သော၊ အယံ မေဗ္ဗော- ဤ သစ္စာလေးပါး တရားသည်၊ ခေါ်- စင်စစ်၊ (ဂစ္ဆိရော- နက်နဲ၏။) တေ- သင့်အား၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဧဝံ- သို့၊ ဝဒေယျံ- ဆိုရာ၏။ တေ- ထိုအာသဝေါတရားတို့ကို၊ အဿ- ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဟိနာ- ပယ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။)

ကွမိတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? နေနာဂတာ ဣတိ၊ နေတ္ထ.....တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏၊ နေနာဂတာ= နေ + အနာဂတာ၊ နေတ္ထံ= နေ + ဧတ္ထ။

(နေ- ထိုကုန်သည်တို့သည်၊ အနာဂတာ- မလာကုန်၊ ဣတိ- ဤစကားကို လူများဆို၏၊ နေ- ထိုကုန်သည် တို့သည်၊ ဧတ္ထ- ဤအရပ်သို့၊ အာဂတာ- လာကုန်။)

၁၈။ ၂၀။ ဝမောဒုဒန္တာနံ။

(ဝံ+ဩဒုဒန္တာနံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ ဩ ဥအန္တာနံ- ပုဒ်အဆုံးဖြစ်သော ဩ၊ ဥ-တို့၏၊ ကွမိ- ၌၊ ဝံ- ဝ-ဟူသော၊ အာဒေသော- အပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ အန္တာတာနံ- ကုန်သော၊ ဩကာရကာရာနံ- ဩ အကွရာ၊ ဥ အကွရာတို့၏၊ ကွမိ- ၌၊ ဝကာရာဒေသော- ဝ-အကွရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အထစ္စဿ= အထ ခေါ်+အဿ၊ သုဿ= သော+အဿ၊ ဗဟ္တာဗာဓေ= ဗဟု+အာဗာဓေ၊

၁၇။ ထိ-ရစ်။ နေနာဂတာ-ထို နေ+အနာဂတာ၊ နေတ္ထ-ထို နေ+ဧတ္ထ-တူ ဝုဒ်ဖြစ်၊ နိ-ခွင်း ဧ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံး ဧ-ထို ထ-ပြုဆင်သော်လည်း ကွမိ-သဒ္ဓါ ထားဖြစ်သောကြောင့် မပြုရပါ ဝရော အသစ္စဝါ-ဖြင့် နောက် အ၊ ဧ-ထို ချေ၊ နေနာဂတာ၊ နေတ္ထ-ပြီး၏။

၁၈။ (ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-ပြုရာ၌ သရမဝါဘိ ဝိ-ပြုစု ဝေလေ) ခုဿ-ထို ခေါ်+အဿ၊ သုဿ-ထို သော+အဿ- တူ ဝုဒ်ဖြစ်၊ နိ-ခွင်း၊ သ်-ခွင်း ဩ-ကြွင်း၊ (နိ+ဂေ+၊ ဩ၊ သ်+ဂေ+၊ ဩ) ဝမောဒုဒန္တာနံ-ဖြင့် အဆုံး ဩ-ထို ဝိ-ပြု(နိ+ဝိ+၊ ဩ၊ သ်+ဝိ+၊ ဩ)ဝိ၊ အ-သို့ ထပ်၊ (နိ+ဥဿ၊ သ်+ဥဿ) နိ၊ ဥ- သို့ ထပ်၊ သ်၊ ဥ- သို့ ထပ်၊ ခုဿ၊ သုဿ-ပြီး၏။

ဓမ္မာစာဓော-ထို ဓမ္မ+အာစာဓော-တူ ဝုဒ်ဖြစ်၊ ထ်-ခွင်း ဥ-ကြွင်း၊ (ဓထ်+ဥ+၊ အာဓော) ဝမောဒုဒန္တာနံ-ဖြင့် အဆုံး ဥ-ထို ဝိ-ပြု (ဓထ်+ဝိ+၊ အာဓော) ဝိ၊ အာ-သို့ ထပ်၊ ထ်၊ ဝိ-သို့ ထပ်၊ ဓမ္မာစာဓော-ပြီး၏။

ဝတ္ထေတ္ထ= ဝတ္ထ + တေ၊ စက္ခုပါထမာဂစ္ဆတိ= စက္ခု + အာပါထံ + အာဂစ္ဆတိ။

(အထ ခေါ်- ထိုအခါ၌၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အဿ- ထိုသူအား၊ သော- ထို သဘောတရား သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ ဗဟု- များစွာသော၊ အာဗာဓော- အနာရောဂါသည်၊ (အတ္တိ- ရှိ၏)။ တေ- ဤအရပ်၌၊ ဝတ္ထ- တည်နေရာမြေကို၊ နိဗ္ဗံ- အမြ၊ ဝိဟိတံ- စီရင်အပ်ပြီ။ စက္ခု အာပါထံ- စက္ခုအား ရှေ့ထင်ခြင်းသို့၊ အာဂစ္ဆတိ- ရောက်လာ၏။)

ကွမိတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- သနည်း? စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ မေဗ္ဗ၊ ကိန္နု မာဝ သမဏိယော..... အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(၁၃-သုတ်အတိုင်း ပုဒ်ဖြတ်၊ အနုထံပေး။)

၁၉။ ၂၂။ သဗ္ဗော စံ တိ။

(သဗ္ဗော+စံ+တိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သရေ- (ဣဝဏ်မှတစ်ပါးသော) နောက်သရကြောင့်၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော၊ တိ- အတိ၊ ပတိ၊ ဣတိသဒ္ဓါတို့၏ တိသည်၊ ကွမိ- ၌၊ စံ- စ-အဖြစ်သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗော- သော၊ ဗျဉ္ဇနော- ဗျည်းဖြစ်သော၊ ဣစ္စေသော တိ သန္တေ- ဤအစိတ် တိ-သဒ္ဓါသည်၊ ကွမိ- ၌၊ စကာရံ- စ-အက္ခရာအဖြစ်သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

ဣစ္စေတံ= ဣတိ + တေ၊ ဣစ္စဿ= ဣတိ + အဿ၊ ပစ္စတ္တရိတွာ=ပတိ + ဥတ္တရိတွာ၊ ပစ္စာဟရတိ= ပတိ + အာဟရတိ။

၁၈။ ဝတ္ထေတ္ထ-တို့ ဝတ္ထု+တ္ထ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ တို့-ခွင်း ၃-ကြိမ်၊ ဝမောဒဒန္တာနံ-ဖြင့် အဆုံး ၃-တို့ ဝိ-ဖြူ၊ ဝိ၊ ဝေ-သို့၊ ကပ်၊ တို့၊ ဝေ-သို့၊ ကပ်၊ ဝတ္ထေတ္ထ-ပြီး၏။

ဓတူဝါထမာဂစ္ဆတိ-တို့ ဓတူ+ အာဝါထံ+ အာဂစ္ဆတိ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ တို့-ခွင်း ၃-ကြိမ်၊ ဝမောဒဒန္တာနံ-ဖြင့် ၃-တို့ ဝိ-ဖြူ၊ ဝိ၊ အာ-သို့၊ ကပ်၊ တို့၊ ဝါ-သို့၊ ကပ်၊ ဒေါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံ-တို့ ဝိ-ဖြူ၊ ဝိ၊ အာ-သို့၊ ကပ်၊ ဓတူဝါထမာဂစ္ဆတိ-ပြီး၏။

ထံ-ဝပ်။ ဣာဓောဓေ-တို့ ဣာဓော+ဣဓေ၊ ထိန္ဒုဗာဝ-တို့ ထိန္ဒု+ဣဗာဝ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝမောဒဒန္တာနံ-ဖြင့် အဆုံး ၁၂-တို့ ဝိ-ဖြူသင့်သော်လည်း တွမိသဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် ဖြေရ၊ ဝါ ဝေဓာ အသစ္စဝါ-ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။

၁၉။ (ဤသုတ်ဖြင့် စ-ဖြူရာ၌ သရေဝါသံ ဝိ-ဖြူထုရေးထေ) ဣစ္စေတံ-တို့ ဣထံ+ထေ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ သဗ္ဗော စံ ထံ-ဖြင့် ထံ-တို့ ဝိ-ဖြူ၊ (ဣဝိ+ဝေ-ထံ) ဝိ၊ ဝေ-သို့၊ ကပ်၊ (ဣဓေထံ) ဝေ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် စ-၏ သဒိသ ဒွေဘော ဝိ-လာ၊ ဣစ္စေတံ-ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓိဗျာဓိ၊ ဒွေဘောယာရာဇံ ၁။ ယာပြီးမှ ထပ်စန့်ထပ်သောနည်း၊ ၂။ ထပ်ခါတည်း ထပ်ပြီးသား ယာသောနည်း-တု ၂-နည်းလုံး အသုံးပြုရမည့်၊ ဤနိဿယဉ်းကား လွယ်ကူစေရန် ထပ်ပြီးသား ထပ်ခါတည်းယာသောနည်းကို အသုံးပြုခဲ့ည်၊ နောက်ထပ် ထပ်စန့်ထပ်သော။

ဣစ္စေတံ= ဣတိတေ- ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ- ကောင်း၏။ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝစနိယံ- ဆိုအပ်သည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏။ ပစ္စုတ္တရိတွာ= ပတိဥတ္တရိတွာ- တစ်ဖန်ကူး၍။ ပစ္စာဟရတိ= ပတိ အာဟရတိ- တစ်ဖန်ဆောင်၏။

ကွမိတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- သနည်း? ဣတိဿ မုဟုတ္တမ္ပိ- ဣတိဿ မုဟုတ္တမ္ပိ..... အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏၊ ဣတိဿ= ဣတိ+အဿ၊ (ဣတိ- ကြောင့်၊ အဿ- အား၊ မုဟုတ္တမ္ပိ- မျှလည်း၊ (အမာသု- သည်၊ ဘဝိဿတိ- လတ္တံ့)။ (ဝုဗ္ဗော စ-ဆုထံကြည့်)

၂၀။ ၂၇။ ဒေါ ဝဿ စ။

(ဒေါ+ဝဿ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ ဝဿ စ- ခအောက်မြိုက်၏လည်း၊ ကွမိ- ၌၊ ဒေါ စ- ဒထွေးပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ဝတ္တေတဿ- ခအောက်မြိုက်အကွရာ၏၊ ကွမိ- ၌၊ ဒကာရာဒေသော- ဒထွေးအကွရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကေမိဒါဟံ= ကေ + ဣဓ + အဟံ၊ (ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဣဓ- ဤအရပ်၌၊ အဟံ- ငါ့ဘုရားသည်၊ ကေ- တစ်ခုသော၊ သမယံ- အချိန်)။

၁၉။ ဣစ္စဿ-တို့ ဣတိ+အဿ (ပစ္စုတ္တရိတွာ-တို့ ပတိ+ဥတ္တရိတွာ/ ပစ္စာဟရတိ-တို့ ဝတိ+အာဟရတိ) တု ပုဒ်ဖြတ်၊ သစ္စော စ တိ-ဖြင့် တိ-တို့ စိ-ဖြူ၊ စိ၊ အ-သို့၊ ကပ်၊ (စိ၊ ၃-သို့၊ ကပ်/အာ-သို့၊ ကပ်) ဝေ ဒွေသာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် စ-၏ သဒိဿ ဒွေဘော် စိ-လာ၊ ဣစ္စဿ(ပစ္စုတ္တရိတွာ/ပစ္စာဟရတိ)ပြီး၏။

တိ-ဝုစံ။ ဣတိဿ-တို့ ဣတိ+အဿ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဤသို့ဖြင့် စ-ဖြည့်သော်လည်း တွမိ-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ၊ ဝါ ဝေရာ အသဝူဝါ- ဖြင့် နှောက် အ-တို့ ချေ၊ ဣတိဿ-ပြီး၏။

၂၀။ ကေမိဒါဟံ-တို့ ကေ+ဣဓ+အဟံ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဒေါ-ဿ စ-ဖြင့် စ-တို့ ဒ-ဖြူ၊ ဒေါသရေ-ဖြင့် က-အာထက်၌ ပို့သော နိဂ္ဂဟိတံတို့ စ-ဖြူ၊ (ကေ+မိ+ဣဒ+၊ ဟံ) စိ၊ ဣ-သို့၊ ကပ်၊ (ကေမိဒ+၊ ဟံ) ဒိ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ သရာ သရေ လောပံ-ဖြင့် ဣ အ-တို့ ချေ၊ ဒုတိယပိုင်း ဒိဃ-ဖြင့် နှောက် အ-တို့ အာ-ဒိဃ-ဖြူ၊ (ကေမိဒိ+၊ ဟံ) ဒိ၊ အာ-သို့၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ကွစိတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣဝေ မရဏံ ဘဝိဿတိ- တိဉ္စ၊
ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- နံ ။ ဣဝေ= ဣဝ + ဝေ။

(ဣဝေ- ဤအရပ်၌သာလျှင်၊ မရဏံ- သေခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။)

ဝဂ္ဂဟဏေန- သမုဂ္ဂည်း စသဒ္ဓါဖြင့်၊ ကောရဿ- ဝ အက္ခရာ၏ ဟကာရာဒေသော-
ဟအက္ခရာပြုသည်၊ ဟောတိ- နံ။

သာဟု- သာဓု၊ ဒဿနမရိယာနံ- ဒဿနံ + အရိယာနံ။

(အရိယာနံ- အရိယာတို့ကို၊ ဒဿနံ- တွေ့မြင်ရခြင်းသည်၊ သာဟု သာဓု- ကောင်း၏။)

သုတ္တဝိဘာဂေန- ဝေပနအပ်သော သုတ်ဖြင့်၊ ဗဟုဓာ- အစီအရင်များပြားသည်၊ သိယာ-
ဖြစ်သင့်၏။

ဒဿ- ဒ- ကို၊ တော- တ-ပြု၊ ယထာ- ပုံစံကား၊ သုဂတော- သုဂတော ဟူသည်တည်း။
(သုဂတော= သုဂဒေါ- စကားကောင်းကို ဆိုတတ်သောဘုရား။)

တဿ- တ-ကို၊ ငှော- ငှ ပြု၊ ယထာ- ကား၊ ဒုက္ကဋ်- တည်း။ (ဒုက္ကဋ်= ဒုက္ကတံ-
မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်၏။)

တဿ- တ ကို၊ ဓေ- ဝ ပြု၊ ယထာ- ကား၊ ဂစ္ဆဗ္ဗော- တည်း။ ဂစ္ဆဗ္ဗော= ဂစ္ဆဗ္ဗော- (အမိ
ဝမ်းတိုက်သို့ ရောက်ထိုက်သူ။)

တ္တဿ- တ္တ ကို၊ ကြော- ကြ ပြု၊ ယထာ- ကား၊ အတြဇော- တည်း။ (အတြဇော=
အတ္တဇော- မိမိမှဖြစ်သော သား။)

၂၀။ ထံ-ရပ်။ ဣဝေ-တို ဣဝ+ဝေ-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-တို ဒ-ပြုသင့်သော်လည်း ကွစိသဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့်
ပြေလျှ ဖိ-ခွင်း အ-ဖြင့်၊ ဘရာ ဘရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရွှေ့ အ-တို ချေ၊ ဖိ, ဝ-သို့ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဝ-ဗေဒ္ဓါ အခေါ်အဝေါ်သာယာသောဒုရိယာနံ-တို ဘာဓု+ဒဿနံ+အရိယာနံ-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ဒေါ ဓဿ ဝ-၌ ဝ-
သဒ္ဓါဖြင့် ဝ-တို တ-ပြု၊ ဝဒါသရေ-ဖြင့် ဒု-အထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံတို ဖိ-ပြု၊ ဖိ, အ-သို့ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဝေတ္ထဝိဘာဂေန သုဂတော-တို သုဂဒေါ-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ဟော ဒဿ-တုသော သုတ္တဝိဘာဂဖြင့် ဒ, တို တ-ပြု၊ သုဂတော-ပြီး၏။
ဒုက္ကဋ်-တို ဒုက္ကတံ-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ငှော တဿ-တုသော သုတ္တဝိဘာဂဖြင့် တ-တို ငှ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဝုဇ်ဇုဇ်ဗိ... တုသော သုတ္တဝိဘာဂဖြင့်တို့ ဖြင့်-တုဗေ ဖော်ပြစေသည်။

ဂစ္ဆဗ္ဗော-တို ဂစ္ဆဗ္ဗော-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ဓော တဿ-ဖြင့် တ-တို ဝ-ပြု၊ ပြီး၏။

အတြဇော-တို အတ္တဇော-တု ဝုဒ္ဓိဖြစ်၊ ကြော တဿ-ဖြင့် တ-တို ကြ-ပြု၊ ပြီး၏။

(နောက်၌လည်း ဤနည်းတူ ဆိုလေ။)

စုတိယပိုင်း]

အရှင်ဝိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဂဿ- ဂ ကို၊ ကော- က ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ ကုလူပကော- တည်း၊ (ကုလူပကော= ကုလူပဂေါ- အိမ်သို့ အမြဲကပ်တတ်သော ရဟန်း။)

ရဿ- ရ ကို၊ လော- လ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ မဟာသာလော- တည်း၊ (မဟာသာလော= မဟာသာရော- များသောဥစ္စာနှစ်ရှိသူ။)

ယဿ- ယကို၊ ဇေ- ဇ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ ဂဝဇေ- တည်း၊ (ဂဝဇေ= ဂဝယော- နွားနောက်သတ္တဝါ။(တောနွား))

ဝုဿ- ဝ ကို၊ ဗ္ဗော- ဗ္ဗ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ ကုဗ္ဗတော- တည်း၊ (ကုဗ္ဗတော= ကုဝုတော- ပြုတတ်သူအား၊ ၏။)

ယဿ- ယ ကို၊ ကော- က ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ သကေ- တည်း၊ (သကေ= သယေ- မိမိ ဥစ္စာတို့ကို။)

ဇဿ- ဇ ကို၊ ယော- ယ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ နိယံပုတ္တံ- တည်း၊ (နိယံ= နိဇံ- မိမိကို ခို၍ဖြစ်သော၊ ပုတ္တံ- သားကို။)

တဿ- တ ကို၊ ကော- က ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ နိယကော- တည်း၊ (နိယကော= နိယတော- မြဲ၏။)

တ္တဿ - တ ကို၊ ဇော- ဇ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ ဘဇော- တည်း၊ (ဘဇော= ဘတ္တော- သူခစား။)

ပဿ- ပ ကို၊ ဖော- ဖ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ နိပ္ပတ္တိ- တည်း၊ (နိပ္ပတ္တိ= နိပ္ပတ္တိ- ဖြစ်ခြင်း)

ကဿ- က ကို၊ ခေါ- ခ ပြု၊ ယထာ- ကာ၊ နိက္ခမတိ- တည်း၊ (နိက္ခမတိ= နိက္ခမတိ- ထွက်သွား၏) ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- ဤသို့အစရှိသောပုံစံတို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၂၀။ တုတုတေထော= တုတုတေထော-၌ တော ဂဿ-ဖြင့် ဝ-တို့ တ-ဖြူ၊ ဧတာသာယော= ဧတာသာရော-၌ ယော ဝဿ-ဖြင့် ဝ-တို့ တ-ဖြူ၊ ဝဝဇော= ဝဝယော-၌ ယော ယဿ-ဖြင့် တ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ တုဗ္ဗတေထော= တုဝုတေ-၌ ဇော ဝဿ-ဖြင့် ဝ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ ဘထေ= ဘထေ-၌ တော ယဿ-ဖြင့် တ-တို့ တ-ဖြူ၊ နိယံပုတ္တံ= နိယံပုတ္တံ-၌ ယော ယဿ-ဖြင့် ဝ-တို့ တ-ဖြူ၊ နိယကော= နိယကော-၌ တော တဿ-ဖြင့် တ-တို့ တ-ဖြူ။

ဘဇော= ဘတ္တော-၌ ဇော တဿ-ဖြင့် တ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ နိပ္ပတ္တိ= နိပ္ပတ္တိ-၌ ယော ဝဿ-ဖြင့် ဝ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ နိက္ခမတိ= နိက္ခမတိ-၌ ခေါ တဿ-ဖြင့် တ-တို့ ခ-ဖြူ၊ မှတ်ချက် = ဇ-၌ နိ+တုတ္တိ၊ နိ+တေထိ ပုဒ်ဖြစ်၍ ဤသုတ်၌ ဇ-ဖြင့် ဝ-တို့ ဝ, တ-တို့ ခ-ဖြင့် အသိဒသဒ္ဒေသော် ဆောင်သည်။ (နိ-နောထိ ဝထေတုတုတို့ ဒုတိယတုတု ဖြစ်၍ ဒ္ဒေသော် ဆောင်ခြေ)

* နိ-၏ နောထိမှ၊ ဝထေ၊ ဖြူရ ဒုတိ၊ ဒ္ဒေသော်သိ။(သဒ္ဒါထက်ဆောင်)

၂၁။ ၂၁။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ။

(ဣဝဏ္ဏော+ယံ+နဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သရေ- နောက်(အသရူပ)သရကြောင့်၊ ဣဝဏ္ဏော- ဣဝဏ်သည်၊ နဝါ- အချို့၊ ယံ- ယ-
အဖြစ်သို့၊ ပပွေတိ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗော- သော၊ ဣဝဏ္ဏော- သည်၊ နဝါ- အချို့၊ ယကာရံ-
ယ- အကွရာအဖြစ်သို့၊ ပပွေတိ- ၏။

ပဋိသန္တာရဝုတ္တိဿ= ပဋိသန္တာရဝုတ္တိ + အဿ၊ သဗ္ဗာဝိတျာနဘူယတေ= သဗ္ဗာဝိတ္တိ+
အနဘူယတေ။

(ပဋိသန္တာရဝုတ္တိ- စေ့စပ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း(အသက်မွေးခြင်း)သည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏။
သဗ္ဗာ- ခပ်သိမ်းသော၊ ဝိတ္တိ- စည်းစိမ်ချမ်းသာကို၊ အနဘူယတေ- ခံစားအပ်၏။)

နဝါတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တိ- နည်း? ပဗ္ဗဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ မုတ္တစာဂိ
အနန္ဒတော-တို့၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ဌာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။ ပဗ္ဗဟင်္ဂေဟိ= ပဗ္ဗဟိ + အင်္ဂေဟိ။

(ပဗ္ဗဟိ- ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော- သည်။ မုတ္တစာဂိ- လွတ်လွတ် ဝှန်ကြ
ခြင်း ရှိသောသူသည်၊ အနန္ဒတော- မတုန်လှုပ်။)

၂၂။ ၂၂။ ဝေါဒိဿ ရိ ပုဗ္ဗော စ ရသော။

(ဝေါဒိဿ+ရိ+ပုဗ္ဗော+စ+ရသော၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ ရဿ ဝိပိသုတ်)

ဝေါဒိဿ- ဝေသဒ္ဓါ၏ အစ ဝေ-၏၊ ရိ- ရိ-ပြသည်၊ နဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏၊ ပုဗ္ဗော စ-
ရှေ့ အာ-သရသည်လည်း၊ ရသော- ရသာပြသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

၂၁။ ဝုဗ္ဗဿ-ထို ဝုတ္တိ+အဿ- တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဣ-ဖြင့်၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ-ဖြင့် ဣ-ထို ယံ-ဖြင့်၊ (ဝုတ္တိ+ယံ+
ဿ) ယံ၊ အ-သို့၊ တံ၊ ဣ- ယ-သို့၊ တံ၊ (ဝုဗ္ဗဿ) ဣ-အစ၊ စ ဝိသညောဂေါ-၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဣ-သုံးလုံးထိုတွင် သဘောတူ
အစည်း တစ်လုံးကို ချေ၊ ဝုဗ္ဗဿ-ပြီး၏။

ဝိတျာနဘူယတေ-ထို ဝိတ္တိ+အနဘူယတေ- တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဣ-ဖြင့်၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ-ဖြင့် ဣ-ထို ယံ-
ဖြင့်၊ (ဝုတ္တိ+ယံ+ ဣ-အနဘူယတေ) တတိယပိုင်း ဒိယံ-ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒိယဖြင့် ယံ၊ အာ-သို့၊ တံ၊ ဣ- ယာ-သို့၊ တံ၊ (ဝိတျာနဘူယတေ)
ဣ-အစ၊ စ ဝိသညောဂေါ-၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဣ-သုံးလုံးထိုတွင် သဘောတူ အစည်း တစ်လုံးကို ချေ၊ ဝိတျာနဘူယတေ-ပြီး၏။

ထံ-ဝုဒ်။ ဝုဗ္ဗဟင်္ဂေဟိ-ထို ဝုဗ္ဗဟိ+အင်္ဂေဟိ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ-ဖြင့် တ-၏ အစိတ် ဣ-ထို ယ-
ဖြင့်သော်လည်း နဝါ-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ၊ ဟံ-ခွင်း၊ သရာ သရေ သောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တံ၊ ဝုဗ္ဗဟင်္ဂေဟိ-ပြီး၏။

တတိယပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကဘဒ္ဒိဝံသ (အင်းစိန်)

သရမှာ- သရမှာ၊ ပရဿ- နောက်ပြစ်သော၊ ဝေဿ- ဝေ-သဒ္ဓါ၏ အာဒိဿ - အစ
ပြစ်သော၊ ကောရဿ- ဇ-အက္ခရာ၏ ရိကာရော- ရိ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏ ပုဗ္ဗော- သော၊
သရော စ- ဒိဗသရသည်လည်း၊ ရသော- သည်၊ နဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ယထရိဝ= ယထာ + ဝေ၊ တထရိဝ= တထာ + ဝေ။

(ယထရိဝ- ယထာ+ဝေ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော၊
ဝသုဓာတလဂ္ဂ- မြေအပြင်သည်လည်း၊ အတ္ထိ- ၏၊ တထရိဝ- တထာ+ဝေ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်
သာလျှင်၊ ဂုဏာတိ- ဂုဏ်ရှိသောသူကို၊ သုပူဇနိယော- ကောင်းစွာ ပူဇော်အပ်၏။)

နဝါတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ယထာ ဝေ၊ တထာ ဝေ- တို့၌၊
ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။ (ယထာဝေ- သာလျှင်၊ တထာဝေ- သာလျှင်)။

သန္တိကပ္ပေ- ၌၊ ဒုတိယော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ငြိ။

တတိယပိုင်း

၂၃။ ၃၆။ သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနေ။

(သရာ+ပကတိ+ဗျဉ္ဇနေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဓိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- နောက်မျဉ်းကြောင့်၊ သရာ- ရှေ့သရတို့သည်၊ ပကတိ- ပင်ကိုယ်အတိုင်းသည်၊
ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝထထံ-တို့ ဧကဝုဓိတု တစည်း၊ သာ-မိ၌ ချီသည်။)

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ သရာ ခေါ်- တို့သည်၊ ပကတိဂ္ဂုပါနိ- ပင်ကိုယ်အတိုင်း
ရုပ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဒိဃံ၊ ရဿံ၊ ဟောက္ခတဏှာကာရေ - သုတံတို့ကို ထားမြစ်သည်။)

၂၂။ ယထရိဝ-တို့ ယထာ+ဝေ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ထံ- ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ (ယထံ+ာ+ဝေ) ဝေဒိဿရိ-ဂုဗ္ဗော စ ရသော- ဖြင့်
ဝေ- ၏ အစ ဇ-တို့ ရိ-ဖြည့် ရှေ့၊ အာ-တို့လည်း အ-ရဿ ဖြူ(ယထံ+ာ+ဝေ) ထံ၊ အ-သို့ ထပ်၊ ယထရိဝ-ပြီး၏။

(ယထရိဝ= ယထာ+ဝေ-၌ နည်းတူတူထံ)

ထံ-ရုပ်။ ။ယထာ+ဝေ၊ ယထာ+ဝေ-၌ ဤသုတံဖြင့်၊ ဖြုသင့်သော်လည်း နဝါ-သဒ္ဓါထားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ။

မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ= မနော + ပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ ပမာဒေါ မဂ္ဂုနော= ပမာဒေါ + မဂ္ဂုနော၊ တိဏ္ဍော ပါရင်တော အဟု= တိဏ္ဍော+ပါရင်တော အဟု။

(ဓမ္မာ- ဝေဒနာစသော စေတသိက်ခန္ဓာတရား သုံးပါးတို့သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ- ပိညာဏက္ခန္ဓာသာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိကုန်၏။ ပမာဒေါ- မေ့လျော့ခြင်းသည်၊ မဂ္ဂုနော- အဖန်ဖန် သေရခြင်း၏၊ ပဒံ- အကြောင်းတည်း။ တိဏ္ဍော- ကူးမြောက်ပြီးသော သူသည်၊ ပါရင်တော- ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်သည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။)

၂၄။ ၃၅။ သရေ ကွပ်။

(သရေ+ကွပ်၊ ၂-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေပိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ သရ- ရှေ့သရတို့သည်၊ ကွပ်- ဌှ၊ ပကတိ- သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ သရ- တို့သည်၊ ကွပ်- ဌှ၊ ပကတိရူပါနိ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏ ။ (သဗ္ဗ သရေ ယောဓိ - သော ဒုတိယပိုင်းဏာ သုတိတို့တို့ တားမြစ်သည့်)။

ကော ဣမံ= ကော+ဣမံ

(ကော- အဘယ်သူသည်၊ ဣမံ-ပထဝီ- ဤအတ္တဘောတည်းဟူသော မြေကြီးကို၊ ပိစေသတိ- စိစစ်နိုင်မည်နည်း။)

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တိ- နည်း? အပ္ပဿတာယံ ပုရိသော- တို့၌၊ ပဋိသေဝေနတ္တံ- ငှာ၊ ဝုတ္တိ- ၏။ အပ္ပဿတာယံ- အပ္ပဿတော+အယံ။

(အပ္ပဿတော- အကြားအခြင်မရှိသော၊ အယံ ပုရိသော- ဤယောက်ျားသည်၊ ဗလိဗန္ဓေဝ- နွားလားကဲ့သို့၊ ဇီရတိ- ကြီးရင့်ရ၏။)

၂၃။ နော ဝုဗ္ဗင်္ဂမာ - ထို နော+ ဝုဗ္ဗင်္ဂမာ - တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ နိ-ဒွင်း ဩ-ဖြင်း၊ (မနိ+ဂ-၁+ဝုဗ္ဗင်္ဂမာ) သဗ္ဗ ဝေထိ ဗျုဒ္ဓေ- ဖြင့် နောဓိ ဝ-ဗျည်းကြောင့် ရှေ့ဩ-ထို ဩ-တု ဝေထိဖြူ၊ နိ, ဩ-သို့ ကပ်၊ မနောဝုဗ္ဗင်္ဂမာ-ပြီး၏။

ဝမာဒေါ မဂ္ဂုနော= ဝမာဒေါ+ မဂ္ဂုနော/ ထိဏ္ဍော ပါရင်တော= ထိဏ္ဍော+ပါရင်တော-တို့၌လည်း မ,ဝ-ဗျည်းတို့ ကြောင့် ဩ-ထို ဩ-တု ဝေထိဖြူ။

၂၄။ ဏော ဣမံ-ထို ဏော+ဣမံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝိ-ဒွင်း ဩ-ဖြင်း၊ (ဝိ+ဂ-၁+ဝိမံ) သရေ တွပ်-ဖြင့် နောဓိ ဣ-သရ ကြောင့် ရှေ့ ဩ-ထို ဩ-တု ဝေထိဖြူ၊ ဝိ,ဩ-သို့ ကပ်၊ ဏော ဣမံ-ပြီး၏။

ဝိ-ရုပ်။ အပ္ပဿတာယံ-ထို အပ္ပဿတော+အယံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ သရေ တွပ်-ဖြင့် နောဓိ အ-သရ ကြောင့် ရှေ့ ဩ-ထို ဩ-တု ဝေထိ-ဖြူသော်လည်း တွပ်-သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြူရ။ သဗ္ဗ သရေ ယောဓိ-ဖြင့် ရှေ့ ဩ-ထို ချေ၊ ဒိယ-ဖြင့် နောဓိ အ-သရတို့ အာ-ဒိယ ဖြူ၊ ဝိ, အာ-သို့ ကပ်၊ အပ္ပဿတာယံ-ပြီး၏။

၂၅။ ၃၇။ ဒီယံ။

(ဒီယံ၊ ၁-ပုဒ်၊ ဒီယဝိဝိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- နောက်ဗျည်းကြောင့် သရာ- ရှေ့သရတို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ဒီယံ- ဒီယအပြစ်သို့ ပပျေ့နွှိ- ရောက်ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့် သရာ- တို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ဒီယံ- သို့၊ ပပျေ့နွှိ- ကုန်၏။
သမ္မာဓမ္မံ- သမ္မ + ဓမ္မံ၊ မုနိစရေ- မုနိ + စရေ၊ ခန္တိပရမံ - ခန္တိ + ပရမံ။

(သမ္မာဓမ္မံ- သမ္မာဓမ္မံ- ကောင်းသောတရားကို၊ ဝိပဿတော- အထူးသိမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။
ဝေဝံ- ဤ ပျားပိတုန်းအတူ၊ ဂါမေ- ရွာ၌၊ မုနိ မုနိ- ရဟန်းသည်၊ စရေ- ကျင့်ရာ၏၊ တိတိက္ခာ-
သည်းခံခြင်းလက္ခဏာရှိသော၊ ခန္တိ ခန္တိ- သည်းခံခြင်းသည်၊ ပရမံ- မွန်မြတ်သော၊ တပေါ- အကျင့်တည်း၊
ကွပ်တိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣမ ဟောဒတိပဋိဟညတိ-
တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ဌာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(ဣမ- ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌၊ ဟောဒတိ- မွေ့လျော်ရ၏၊ ပစ္စ- တမလွန်ဘဝ၌၊ ဟောဒတိ-
မွေ့လျော်ရ၏၊ ပတိလိယတိ- တွန့်ဆုတ်၏၊ ပဋိဟညတိ- ညှဉ်းဆဲ၏။)

၂၆။ ၃၈။ ရသံ။

(ရသံ၊ ၁-ပုဒ်၊ ရသဝိဝိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့် သရာ- တို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ရသံ- သို့၊ ပပျေ့နွှိ- ကုန်၏။
ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့် သရာ- ခေါ်- တို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ရသံ- သို့၊ ပပျေ့နွှိ-
ကုန်၏။

ဘောဝါဒိနာမ= ဘောဝါဒိ+နာမ၊ ယထာဘာဝိ ဂုဏေန= ယထာဘာဝိ+ ဂုဏေန၊

၂၅။ သမ္မာဓမ္မံ- ထို သမ္မ+ဓမ္မံ- ထု ဝုဒ်ဖြတ်၊ နှိ-ဒွင်း အ-ဖြင်း၊ ဒီယံ-ဖြင့် နောက် ဓ-ဗျည်းကြောင့် ရှေ့ အ-သရထို အာ-
ဒီယဖြူ (သမ္မံ+ာ+ဓမ္မံ) နှိ၊ အာ-သို့ ထပ်၊ သမ္မာဓမ္မံ-ပြီး၏။

မုနိစရေ= မုနိ+စရေ၊ ခန္တိပရမံ= ခန္တိ+ပရမံ- ထို၌ နောက် ဓ,ဝ-ဗျည်းကြောင့် ဣ-သရထို ဤ-ဒီယဖြူ၊ မုနိစရေ၊
ခန္တိပရမံ-ပြီး၏။

တိ-ဝပ်။ ဣမ ဟောဒတိ-စသည်၌ နောက်ဗျည်းနှောင်းသော်လည်း ကွပ်-သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် ဒီယ မပြုရ။

(သော- ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ ဘောဝါဒီနာမ- ဘောဘောဟု ဆိုလေ့ရှိသူမည်သည်၊ ဟောတိ-
 ပြစ်၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ ဂုဏေန- ဂုဏ်ကျေးဇူးကြောင့်၊ ယထာဘာဝိ- ယထာဘာဝိမည်၏)
 ကွစိတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? သမ္မာသမာဓိ ဇီဝိတမပ္ပမာယုတိဉ္စ၊
 ပဋိသေခနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(သမ္မာသမာဓိ- ကောင်းသောသမာဓိ၊ သာဝိတ္တိ- သာဝိတ္တိမည်သော (၂၄-လုံးစွဲ ၃-ပါးရှိ)
 ဆန်းဂါတာသည်၊ ဆန္ဒသော- ဆန်းကျမ်း၏၊ ဝါ- ဗေဒင်ကျမ်း၏၊ မုခံ- အကြောင်းတည်း၊ ဝါ-
 အဦးအစတည်း၊ ဇီဝိတံ- ဇီဝိတဟုဆိုအပ်သော၊ အပ္ပံ- အနည်းငယ်သော၊ အာယု- အသက်ကို၊
 ဥပနိယတိ- မရဏသို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင်အပ်၏။)

၂၇။ ၃၉။ လောပဉ္စ တတြာကာရော။

(လောပံ+စ+တတြ+အကာရော၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပ+အာဂမဝိမိသုတံ)

ဗျဉ္ဇနေ စ- နောက်ဗျည်းကြောင့်လည်း၊ သရာ- ရှေ့သရတို့သည်၊ ကွစိ- ဌ၊ လောပံ- သို့
 ပပျေ့နွှိ- ကုန်၏။ တတြ- ထိုကျေရာ၌၊ အကာရော စ- အ-အက္ခရာလာသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။
 ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ စ- ကြောင့်လည်း၊ သရာ ခေါ်- တို့သည်၊ ကွစိ- ဌ၊ လောပံ- သို့
 ပပျေ့နွှိ- ကုန်၏။ တတြလောပေ- ထိုကျေခြင်းကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ အကာရာဂမော
 စ- အ-အက္ခရာလာသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သ သိလဝါ= သော + သိလဝါ၊ သ ပညဝါ= သော+ပညဝါ၊ ဒေ ဓမ္မော= ဒေသော + ဓမ္မော၊
 သဝေ ကာသာဝ မရဟတိ= သော+ဝေ ကာသာဝံ+အရဟတိ၊ သ မာနကာမောပိ= သော + မာန
 ကာမောပိ၊ သ ဝေ= သော+ဝေ။

(သော- ထိုသူသည်၊ သိလဝါ- သိလရှိသူတည်း၊ သော- ထိုသူသည်၊ ပညဝါ- ပညာရှိသူ

၂၆။ ဘောဝါဒီနာမ-ထို ဘောဝါဒီ+နာမ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဒိ-ခွင်း- ဤ-ကြွင်း (ဘောဝါဒီ+နာမ) ဝုဿ-ဖြင့် နောက် မ-
 ဗျည်းကြောင့် ဤ-ထို ဣ-ဝုဿဖြူ ဒိ, ဣ-သို့ ဣပ်၊ ဘောဝါဒီနာမပြီး၏။

(ဃထာဘာဝိဂုဏေန-ထို ဃထာဘာဝိ+ဂုဏေန-တု ဝုဒ်ဖြတ်၍တွက်)

၂၇။ သသိလဝါ-ထို သော+သိလဝါ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ သိ-ခွင်း- ဩ-ကြွင်း၊ (သိ+ဒေ+သိလဝါ)၊ လောပဉ္စတတြာကာရော-
 သုတ်ဖြင့် နောက် သ-ဗျည်းကြောင့် ရှေ့- ဩ-ထို ချေ၍ ထိုကျေရာ၌ အ-လာ၊ (သိ+ လ+သိလဝါ) သိ, အ-သို့, ဣပ်၊ သသိလဝါ-
 ပြီး၏။ (ကြွင်း ခွည်းတူ) ထိ-ရုပ်တို့၌လည်း တွစိ-သဒ္ဒါ ထားဖြစ်သောကြောင့် ဩ-ထို ချေခြင်း, အ-လာခြင်း မပြုရ။
 ခုတ်ချခတ်။ အနုတ်ပေးရာ၌ ဝုဒ်ဖြတ်, ဝုဒ်စပ် ဝါပြီးဖြစ်၍ ရုပ်တွက်ရာ၌ အချို့ ဝုဒ်ဖြတ်ပုံများ ပြတော့မည် မဟုတ်။

တည်း၊ ဒေသာ ဓမ္မော- ဤသဘောသည်၊ သနန္တနော- ရှေး၌ဖြစ်သောထုံးစံတည်း၊ သော- ထိုသူသည်၊ ဝေ- စင်စစ်၊ ကာသာဝံ- (ပန်ရည်စွန်းသော အဝတ်) သင်္ကန်းကို၊ အရဟတိ- ထိုကံ၏ သော- ထိုသူသည်၊ မာနကာမောပိ- မြတ်နိုးခြင်းကို အလိုရှိသည်လည်း၊ ဘဝေယျ- ဖြစ်ရာ၏၊ သော မုနိ- ထိုရဟန်းသည်၊ ဝေ- စင်စစ်၊ ဇာတိဘယံ- ဇာတိဘေးကို၊ အဒဿိ- ရှုပြီ)

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? သော မုနိ- မရဟတိ- ...တို့၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။ (အချို့၌ တေဒု- ထို့ကြောင့်၊ သော- သည်၊ စုနိ- ၏-တု အပိုဝံသညံ)

(သော- ထိုသူသည်၊ မုနိ- မည်၏၊ ဒေသာ ဓမ္မော- ဤတရားသည်၊ ဝါ- ကို၊ ပဒိဿတိ- ရှုအပ်၏၊ ဝါ- ထင်၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ ကာသာဝံ- ကို၊ န အရဟတိ- မထိုက်)

၂၈။ ၄၀။ ပရ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ။

(ပရ+ဒွေဘာဝေါ+ဌာနေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမ (အာဒေသ) ဝိမိသုတ်)

ဌာနေ- သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ သရမှာ- သရမှာ၊ ပရ- နောက်ဗျည်း၏၊ ဒွေဘာဝေါ- သဒိသ ဒွေဘော်သည်၊ (ဝါ- နှစ်လုံးဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ တစ်လုံးလာခြင်းသည်) ဟောတိ- ၏။

ဌာနေ- ၌၊ သရမှာ- မှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ ဗျုဒ္ဓဿ- ၏၊ ဒွေဘာဝေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဣပ္ပမာဒေါ= ဣဝ+ပမာဒေါ၊ ပဗ္ဗဇံ= ပ+ဝဇံ၊ စာတုဒ္ဒသိ= စာတု+ဒသိ၊ အဘိက္ကန္တတရော= အဘိ+ကန္တတရော၊

ဒွေဘာဝယံကို အာဒေသ (သို့မဟုတ်) အာဝေ-တု အဆိုထိုက်သည်။ အသန္တတ္ထိ အာဂမော (ထင်ရှားစွာသော အက္ခရာ၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အာဂမ၊ ၃- ၁၈) စိဝရစေတာဝနံ-၌ နိ ဒွေဘော်ကို နုကာထုဝဓံ ကတ္တာ (နိ-လာသည်ကိုဖြည့်၊ သာရဏ္ဍ-ဦ၊ ဒု- ၄၀၆) အဝိဇ္ဇာ၌ ဝိ-ဒွေဘော်ကိုပင် ဟောရဿ ဓ ဒုတိယဿ အာဂမံ ကတ္တာ အဝိဇ္ဇာတိ ဝုတ္တာ (အဘိ-ဦ၊ ၂-၈၃) ထိုထိုထောက်၌ အာဂမိမိ-တု ယုဒြိဏ ပီ၌ ယုတ္တိရှိသည်။

၂၈။ ဣဓ္မဓာဒေါ-ကို ဣဓ+ဓာဒေါ-တု ပုဒ်ဖြတ်၊ ပရဒွေဘာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် ဝ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဝိ-လာ၊ (ဣဓ+ဝိ+ဓာဒေါ) ဝိ၊ နောတိ ဝ-သို့ထပ်၊ ဣဓ္မဓာဒေါ-ပြီး၏။ တစ်နည်း။ ဝ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဝိ-လာ၊ ဣဓ္မဓာဒေါ-ပြီး၏။

(ဝ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဝိ-လာထု၌ ဆင်ပြီးသားလာလျှင် တစ်စွယ် ဓလိတော၊ ဤနည်းထ ပီ၌ လွယ်ကူသည်။ နောတိ ဝုပိဗ္ဗာ၌ တစ်စရာ ဓလိတောင် တစ်ပြီးသား၊ ဆင်ပြီးသား အနေဖြင့် ဒွေဘော်လာမည်)

အာဒေသဒိမိ-တု ငဗ္ဗဗေဒာရဓာတိအလို 'သဒိသဒွေဘော်' ခွဲ-ခြုံ-စသည့်ဖြင့် ဆိုဒေသ၊ ပ+ဝဇံ-၌ ဤသုတိဖြင့် ဝ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဝိ-လာ၊ (ဝ+ဝဇံ) ဒေါ ဓဿ ဓ-၌ ဓ-ဖြင့် ဝ-ကို ဓ-ဖြူ၊ စာတု+ဒသိ- ၌ ဒ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဒိ-လာ၊ အဘိ+ကန္တတရော-၌ တ-၏ သဒိသဒွေဘော် တိ-လာ။

(ဣဝ- ဤလောက၌၊ ဇန္တုနော- သတ္တဝါဟုဆိုအပ်သော၊ ပုရိသဿ- ယောက်ျား၏၊ ပမာ
ဒေါ- မေ့လျော့ခြင်းသည်။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ- ရဟန်းဖြစ်ပုံကို၊ ကိတ္တယိဿာမိ- ပြောပြပေးအံ့။ စာတုဒ္ဓသိ- ၁၄-
ရက်မြောက်သော နေ့၌၎င်း၊ ပဉ္စဒသိ- ၁၅-ရက်မြောက်သောနေ့၌၎င်း၊ စန္ဒော- လသည်၊ အဘိက္ကန္တ
တရော- အလွန် နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။) (အထူးသဖြင့် ဒွစိတိယှိ၏)

(စတု၊ ဆ- သား၊ ဤသင်္ချာ၊ နောဇိဒ္ဓာ ဒွေဇောဓိဆင့်-နှင့်အညီ စတု၊ ဆနောက်သာ ဒွေဘော်
ဇောဓိဒ္ဓာဖြစ်သည်။ စတု-နောက်ထား ဒွေဘော်ဇောဓိဒ္ဓာမတု၏၊ ထို့ကြောင့် စတုဒသိ-ထား ဤသုတ်နှင့်ဆိုင်၊ ထိုထဲဖြစ်၍
အပိုထည့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။)

ဌာနေတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣဝ မောဒတိ၊ ပေစ မောဒတိ-
...တို့၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ဌာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(ဣဝ- ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌၊ မောဒတိ- မေ့လျော့ရ၏၊ ပေစ- တမလွန်ဘဝ၌၊ မောဒတိ- ၏။)

၂၉။ ၄၂။ ဝဂ္ဂေ ယောသာယောသာနံ တတိယပဌမာ။

(ဝဂ္ဂေ+ယောသာယောသာနံ+တတိယပဌမာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဌာနေ- ၌၊ ဝဂ္ဂေ- ဝဂ်၌၊ တတိယ ပဌမာ- တတိယကွရာ၊ ပဌမကွရာတို့သည်၊ ယောသာ
ယောသာနံ- ယောသဖြစ်သော စတုတ္ထကွရာ၊ အယောသဖြစ်သော ဒုတိယကွရာတို့၏၊ ဒွေဘာဝံ-
အသဒိသဒွေဘော်အဖြစ်သို့၊ ဝစ္ဆန္တိ- ရောက်ကုန်၏။

ဌာနေ- ၌၊ ဝဂ္ဂေ ခေါ- ၌၊ တတိယ ပထမကွရာ- တို့သည်၊ သရမ္ပာ- မိမိမှီရာသရမ္ပာ၊
ပုဗ္ဗေသံ- ရှေ့ဖြစ်ကုန်သော၊ ယောသာယောသာဘူတာနံ- ယောသ၊ အယောသဖြစ်ကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနာနံ-
စတုတ္ထကွရာ၊ ဒုတိယကွရာဗျည်းတို့၏၊ ယထာသင်္ချံ- အစဉ်အတိုင်း၊ ဒွေဘာဝံ- သို့၊ ဝစ္ဆန္တိ- ကုန်၏။

ဝဇ္ဈာနပ္ပလော= ဝ+ဈာန+ပလော၊ ယတြိဒ္ဓိတံ= ယတြ+ဒ္ဓိတံ၊ မုဒ္ဒနိဒ္ဓိတော= မုဒ္ဒနိ+ဒ္ဓိတော၊
ဝတ္တာရိဋ္ဌာနာနိ= ဝတ္တာရိ+ဌာနာနိ။

၂၈။ ဇိ- ရူခိဗျာဒန္တိ ဓ-၏ သဒိသဒွေဘော် ဓ-ဏာသင်္ဃောဏ်ဦး ဌာနေ-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် စတာရ။

၂၉။ ဇ္ဈောဒ္ဓယော-တုံ ဝ+ဈာန+ပလော-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝဂ္ဂေယောသာ-ဇော ဤသုတ်ဖြင့် ဈ-၏ အသဒိသ ဒွေဘော် ဝ-
လာ၊ ဝ-၏ အသဒိသဒွေဘော် ဝိ-လာ၊ ဒေသဝ ဇ္ဈောဒ္ဓယော-ပြီး၏။ (ဝ-တုံ ဈ-ဝေါဆင်ပြီးသား၊ ဝ-တုံ ဝ-ဝေါ ဆင်ပြီးသား
လာသဖြင့် ဝိ၊ ဝိ-တုံတုံ ဈ-ဝ-သို့ထပ်-တု ဆိုရာ ဧထိတော)

ယတြ+ဒ္ဓိတံ၊ မုဒ္ဒနိ+ဒ္ဓိတော၊ ဝတ္တာရိ+ဌာနာနိ - တို့၌ ဌ-၏ အသဒိသဒွေဘော် ဋ-လာ။

(သေဝ ဝ- ဤတရားသည်သာလျှင်လည်း၊ ဈာနပ္ပလော- ဈာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။
 ယတြ- အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတံ- တည်သူကို၊ မစ္စ- သေမင်းသည်၊ နပ္ပသဟေယျ - မလွှမ်းမိုး နိုင်ရာ။
 သေလေ- ကျောက်အတိပြီးသော၊ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ- တောင်ထိပ်၌၊ ဌိတော ယထာ- တည်သူကဲ့သို့။
 ပမတ္တော- မေ့လျော့ပျောက်သော၊ နရော- လူသည် (ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်)၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊
 ဌာနာနိ- ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းတို့သို့၊ အာပဇ္ဇတိ- ရောက်၏။)

ဌာနေတိပဒံ- ဌာနေဟူသောပုဒ်ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣဝ စေတသော
 ဒဠိ ဂဏှာတိ ထာမသာ- . . . တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ဌာ၊ ဝုတ္တံ- ၏ ။

(ဣဝ- ဤသာသနာတော်၌၊ စေတသော- စိတ်၏၊ ထာမသာ- အစွမ်းဖြင့်၊ ဒဠိ- မြင့်စွာ၊
 ဂဏှာတိ- ယူ၏။

သန္တိကပ္ပေ- ၌၊ တတိယော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီ။

စတုတ္ထပိုင်း

၃၀။ ၅၈။ အံ ဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ။

(အံ+ဗျဉ္ဇနေ+နိဂ္ဂဟိတံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ (ပဋိသေခ) ဝိမိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- နောက်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်၊ အံ- အံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
 ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ်- သည်၊ အံ ဣတိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
 ဧဝံ ဝုတ္တေ= ဧဝံ + ဝုတ္တေ၊ တံ သာဓူတိ= တံ သာဓု + ဣတိ၊

(ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝုတ္တေ- ဆိုအပ်သော်။ တံ- ထိုစကားကို၊ သာဓူတိ- ကောင်းပြီဟူ၍၊
 ပဋိသုဏိတွာ- ဝန်ခံ၍။ (ဗျည်းနှောင်းကုန် နိဂ္ဂဟိတံထို စိရင်သော ဝုန္တံ ဝါ ဝေဠု - သောသုထိတို့ ထားဖြစ်သည်)

၂၅။ ထံ-ဝပ် ဣဝ-သေ၌၌ ဧ-၏ အသိသဗ္ဗော နိ-ကာသင်္ဂဏိယည်း ဌာနေ-သဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် ထောဓု။

၃၀။ ဧဝံ ဝုတ္တေ-ထို ဧဝံ+ဝုတ္တေ- တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ အဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ-ဖြင့် ဝ-အထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံထို အံ-ဖြူပြီး၏။
 (အံ-၌ အ-သည် ရွတ်ဆိုရုံသာ၊ အခြားကာရိယ ဧဝံစေရန် နိဂ္ဂဟိတံထို နိဂ္ဂဟိတံ ထပ်ဖြူခြင်းသာ ဖြစ်သည်။)

ထစ်နည်း။ နိဂ္ဂဟိတံထို အံ-ဖြူ (ဧဝံ+ဝုတ္တေ) ဝိ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ (ဧဝံ+ဝုတ္တေ) သရဏောပေါ- သော
 သုထိဖြင့် ဝေ့. အ-ထို ချေ၊(ဧဝံ+ဝုတ္တေ) ဝိ, အံ-သို့. ထပ်၊ ဧဝံ ဝုတ္တေ-ပြီး၏။

(တံ+သာဓု-၌ ထ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတံ-တု ဆိုရုံသာ ထူးသည်)

၃၁။ ငှု။ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ။

(ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိပိသုတ်)

ဝဂ္ဂေ- ဝဂ်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ ဝဂ္ဂန္တံ- နှောင်းသောဝဂ်၏ အဆုံးဖြစ်သော
င, ဥ, က, န, မ-အဖြစ်သို့၊ ဝါ- အချို့၊ ပပျေတိ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ ဝဂ္ဂဘူတေ- ဝဂ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဗျုဇနေ- ကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ- သည်၊
ဝဂ္ဂန္တံ သို့ ဝါ- ချို့၊ ပပျေတိ- ၏။

တနိစ္စူတံ= တံ+နိစ္စူတံ၊ ဓမ္မဥရေ= ဓမ္မ+စရေ၊ ဝိရပ္ပတိသီ= ဝိရံ + ပတိသီ၊ သန္တန္တဿ=
သန္တံ+တဿ၊ တကာရုဏိကံ= တံ+ကာရုဏိကံ၊ ဝေဓီ= ဝေံ+ဓီ။

(တံ- ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊ နိစ္စူတံ- ရွှေလျော့ပျက်စီးခြင်းမရှိ သုစရိတံ- ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော၊
ဓမ္မ- တရားကို၊ (သုစရိတံ ဓမ္မ- သုစရိတ် တရားကို) စရေ- ကျင့်ရာ၏။ ဝိရံ ပတိသီ- ကြာမြင့်စွာ
ကွဲကွာနေသော၊ ပုရိသံ- ကို၊ တဿ- ထိုရာဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ မနံ- စိတ်နှလုံးသည်၊ သန္တံ- ငြိမ်းအေးသည်၊
ဟောတိ- ၏။ ကာရုဏိကံ- သနားခြင်းရှိသော၊ တံ- ထိုသူကို။ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဝေံ ခေါ- ဤသို့
သာလျှင်၊ သိက္ခိတဓမ္မ- ကျင့်အပ်၏)

ဝါဂ္ဂဟာဒေသန- ဝါသဒ္ဒါဖြင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်၊ လကာရာဒေသော- လ-
အက္ခရာ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ပုဂ္ဂလံ= ပုဂ္ဂံ + အံ၊ (ပုဂ္ဂလံ- ပုဂ္ဂိုလ်ကို)

ဝါတိ ပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? န တံ ကမ္ပံ ကတံ သာရ- တို့၌၊
ပဋိသေဓဇ္ဇတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(ကတံ- ပြုမိသော၊ တံ ကမ္ပံ- ထို နောင်တ ပူပန်ရကြောင်း မကောင်းမှုသည်၊ န သာရ-
မကောင်း။)

ဝဂ္ဂန္တံ၌ အနား၊ ဝဂ္ဂန္တံ၌ သရ စေသ၊ နိမိတ်နှစ်မျိုး၏ ထပ်ပြီးသားဖြစ်လျှင် ထပ်စေရန် လိုအပ်ကာ၊ ဝ-ဋီလည်း ဆောင်တစ်ပုံ
ဖြေ၊ ထို့ကြောင့် ဤကမ္ဘာ၌ ထပ်မံတည်း ထပ်ပြီးသား ဖြစ်တို ရေးစေသည်။ (ဆရာများကား ဝဂ္ဂန္တံဖြင့်၊ ဆောင်တစ်ပုံ၌ နှစ်မျိုးလုံးပါဝင်သည်)

၃၁။ တနိစ္စူတံ-ထို တံ+နိစ္စူတံ-ထု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-ဖြင့် တ-အထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံထို တ-ဝဂ္ဂန္တံ န်-ဖြူ
တနိစ္စူတံ-ပြီး၏။ ဓမ္မံ+စရေ-၌ နိဂ္ဂဟိတံထို ဝ-ဝဂ္ဂန္တံ ဦး-ဖြူ။

ဝိရံ+ပတိသီ-၌ နိဂ္ဂဟိတံထို ဝ-ဝဂ္ဂန္တံ မ-ဖြူ (ဝိရံ+မိ+ပတိသီ) ထဝဒေဒ-ဧသော သုထံ၌ ဝ-ဖြင့် မိ-ထို ဝိ-ဖြူ။
သန္တံ+တဿ-၌ နိဂ္ဂဟိတံထို တ-ဝဂ္ဂန္တံ န်-ဖြူ။ တံ+ကာရုဏိကံ၊ ဝေံ+ဓီ-ထို၌ နိဂ္ဂဟိတံထို တ-ဝဂ္ဂန္တံ ဝိ-ဖြူ။

ဝါ-ဝေဝံ။ ဝုဂ္ဂလံ-ထို ဝုဂ္ဂံ+အံ-ထု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-၌ ဝါ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံ-ထို လံ-ဖြူ။ လံ၊ အ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။
ထံ-ဝေဝံ။ တံ+တမ္ပံ-၌ နိဂ္ဂဟိတံထို တ-ဝဂ္ဂန္တံပြုသင့်သော်လည်း ဝါ-သဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့် မဖြေရ။

၃၂။ ၅၀။ ဧဟေဉံ။

(ဧဟေ+ဉံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဧဟေ- ဧ အက္ခရာ, ဟ-အက္ခရာကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်၊ ဉံ- ဥ-အဖြစ်သို့၊
ဝါ- အချို့၊ ပပျေတိ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ ကောရဟကာရေ- ကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ်- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဥကာရံ-
သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

ပစ္စတ္တညေဝ= ပစ္စတ္တံ + ဝေ၊ တညေဝတ္ထ= တံ + ဝေ+တ္ထ၊ ဝေဉ္စိ= ဝေံ + ဟိ၊ တဉ္စိ= တံ+ ဟိ။

(ပစ္စတ္တံ+ဝေ- အသီးအခြားသာလျှင် ဝါ- ကိုယ်တိုင်သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ- ပရိနိဗ္ဗာန်
ပြုအံ့။ ဣ- ဤ သင်မေးသောအချက်၌၊ တံ ဝေ- သင့်ကိုသာလျှင်၊ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ- ပြန်မေးအံ့။
ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဧဝံ ဟိ- ဤသို့သာလျှင် ဝေါ- သင်တို့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ- သင်အပ်၊ ကျင့်အပ်၏။
တဿ- ထိုသူ၏၊ တံ ဟိ- ထိုစကားသည်သာလျှင်၊ တစ်နည်း- တံ- သည်၊ ('ဟိ'အနက်မဲ့)
မုသာ- ချွတ်ယွင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။)

ဝါတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဝေမေတံ..... သုဘာသိတံ- ...တို့၌၊
ပဋိသေဓေတ္တံ- ဌာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။ ဝေမေတံ= ဝေံ+တံ။

(ဝေံ- သို့၊ တေံ- ဤ (လာဘ်ရကြောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်နှစ်ပါး) အကြောင်းကို၊
အဘိညာ- ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍။ ဝေံ- ဤသို့ ဆိုအပ်သော်၊ သုဘာသိတံ- ကောင်းစွာဆိုအပ်သည်၊
ဟောတိ- ဖြစ်၏။)

၃၂။ ပစ္စတ္တညေဝ-ထို ပစ္စတ္တံ+ဝေ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ စောဉံ-ဖြင့် ဣ-အထက်၌ ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံကို ဉံ-ဖြူ (ပစ္စတ္တံ+ဉံ+ဝေ) ဉံ၊
ဝေ-သို့ကပ်၊ (ပစ္စတ္တံ+ညေဝ) ဝေဒ္ဒေသာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် ဥ-၏ သဒိသဒ္ဒေသော် ဉံ-လာ၊ ပစ္စတ္တညေဝ-ပြီး၏။

တံ+ဝေ-၌ နိဂ္ဂဟိတံကို ဉံ-ဖြူ ဉံ, ဝေ-သို့, ကပ်၊ ဥ-၏ သဒိသဒ္ဒေသော် ဉံ-လာ၊ ဝေံ+ဟိ၊ တံ+ဟိ-တို့၌ နိဂ္ဂဟိတံကို
ဉံ-ဖြူ ဉံ, ဟိ-သို့, ကပ်။

ဟိ-ရပ်။ ဝေမေတံ-ထို ဝေံ+တေံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို ဥ -ဖြူသင်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်သောကြောင့်
ဖြေရ၊ ဒေါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို မိ-ဖြူ မိ, ဝေ-သို့, ကပ်။

ဝေံ ဟောတိ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို ဉံ -ဖြူသင်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်သောကြောင့် ဖြေရ၊ ဒံ ဗျူဒေ နိဂ္ဂဟိတံ-ဖြင့်
နိဂ္ဂဟိတံကို အ-ဖြူ။

၃၃။ ၅၁။ သယေ ဝ။

(သ+ယေ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ယေ ဝ- ယ-ကြောင့်လည်း။ သ- နှောင်းသော ယ-နှင့်တကွ၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်၊ ဥ- ဥ-အဖြစ်သို့၊ ဝါ- အချို့ ပပျော်- န်။

ပရေ- သော၊ ယကာရေ- ကြောင့်၊ ယကာရေန- နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ်သည်၊ ဥကာရံ- သို့၊ ဝါ- အချို့ ပပျော်- န်။

သဂညာဇေါ= သံ + ယောဇေါ၊ သညတ္တံ= သံ + ယုတ္တံ။

(သံ+ယောဇေါ- ယှဉ်ခြင်း၊ သံ+ယုတ္တံ- ယှဉ်ခြင်း။)

ဝါတိပဒံ ကို ကသ္မာ- ကြောင့် ဝုတ္တံ- နည်း? သံယောဇေါ သံယုတ္တံ- ...တို့၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

၃၄။ ၅၂။ မဒါ သရေ။

(မဒါ+သရေ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သည်၊ မဒါ မ-ပြု၊ ဒ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတဿ ခေါ်- န်။ မကာရဒကာရာဒေသာ- မ-ပြု၊ ဒ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ ကုန်၏ ။

တမဟံ= တံ + အဟံ၊ တေဒင်္ဂါဝေ= ဧတံ + အဂေါစ။

(တံ- ထိုသူကို၊ မြာဟုဏံ- မြာဟုဏဟူ၍၊ အဟံ- ငါဘုရားသည်၊ မြုမိ- ဟောတော်မူ၏။ သတ္တာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတံ- ဤစကားကို၊ အဂေါစ- မိန့်ဆိုပြီ။)

၃၃။ သံ+ယောဇေါ-၌ သယေ ဝ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို နိမိတ် ယ-နှင့် တကွ ဥ- ပြု၊ (သ+ဥံ +ဝေဝေါ) ဥံ, ဩ-သို့, ဣ။
၃ -၏ သဒိသဒ္ဓေသော် ဥ-ဣ၊ သညောဇေါ-ပြီး၏။ (သံ+ယုတ္တံ-နှည်းတူ)

ထံ-ဝုဝိများ၌ သုအတိုင်းတည်၍ ဝါ-ဖြစ်သောကြောင့် မြေရ-တု ဆိုသော။

၃၄။ ထံ+အထံ-တု ဝုဒိဋ္ဌိတံ၊ မဒါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို မိ-ပြု၊ မိ, အ-သို့, ဣ။ ထထေ-ပြီး၏။

ထေ+ အဂေါစ-ဝုဒိဋ္ဌိတံ၊ မဒါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို ဒိ-ပြု၊ ဒိ,အ-သို့, ဣ။ ထေဒေါစပြီး၏။

၁၀-သုတ်လာ ဝုဝိ။ ထဏှာယဗောဒိ-ထံ ထဏှ+အထံ+အာဒိ-တုဝုဒိဋ္ဌိတံ၊ ဩ-ဝုဝိ၊ အ-ထွင်း၊ သဗု သရေ ထောဝံ-ဖြင့် ဝေ ဝေ အ-ထံ ချေ၊ ဒိယ-ဖြင့် နှော့ကံ အ-ထံ အ-ဒိဃပြု၊ (ထဏှာယံ+အာဒိ) မဒါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံကို မိ-ပြု၊ မိ- အာ-သို့တံ၊ ပြီး၏။ ထဏှာသိရတိမိဗ္ဗေယျ-ထံ ထဏှ+အသိရတိ+ဣဗ္ဗေယျ-တုဝုဒိဋ္ဌိတံ၊ ထဏှာယဗောဒိ-အတိုင်းတူ၏။

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ငါတိပဒံ- ကျိ၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အက္ခေတ္တိ ဝံ အဟာသိ မေ- ...တိဉ္စ၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- နိ။ (အနစ်- သဒ္ဓုတ် ၅)

၃၅။ ၃၄။ ယဝမဒနတရလာ စာဂမာ။

(ယဝမဒနတရလာ+စ+အာဂမာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမပိပိသုတ်)

သရေ- ကြောင့်၊ ယ ဝ မ ဒ န တ ရ လာ စ- ယ ဝ မ ဒ န တ ရ လ-တို့သည်လည်း၊

ငါ- အချို့၊ အာဂမာ- လာကုန်၏။

ပရေ- နှောင်းသော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ယကာရော- ယ-အက္ခရာငင်း၊ ဝကာရော- ငင်း၊ မကာရော- ငင်း၊ ဒကာရော- ငင်း၊ နကာရော- ငင်း၊ တကာရော- ငင်း၊ ရကာရော- ငင်း၊ လကာရော- ငင်း၊ ဣမေ - ဤအက္ခရာရှစ်လုံးတို့သည်၊ ငါ- အချို့၊ အာဂမာ- လာကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ပြစ်ကုန်၏။

နယိမဿ= န+ဣမဿ၊ ယထယိဒံ= ယထာ+ဣဒံ၊ ဝဒိက္ခတိ= ဝဒိ+က္ခတိ၊ လဟု မေဿတိ- လဟု+မေဿတိ၊ ဂရ မေဿတိ= ဂရ+မေဿတိ၊ ကသာပိဝ= ကသာ+ဣဝ၊ သမ္ပဒညာ= သမ္ပ+အညာ၊ မနသာ ဒညာ= မနသာ+အညာ၊ အတ္တဒတ္တမဘိညာယ= အတ္တ+အတ္တံ+အဘိညာယ၊ ဝိရံ နာယတိ= ဝိရံ+အာယတိ၊ ဣတော နာယတိ= ဣတော+အာယတိ၊ ယသ္မာတိဟ= ယသ္မာ+ဣဟ၊ တသ္မာတိဟ- တသ္မာ+ဣဟ၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ= အဇ္ဇ+အဂ္ဂေ၊ သန္တိရေဝ= သန္တိ+ဝေ၊ အာရဂ္ဂေဂိဝ= အာရဂ္ဂေ+ဣဝ၊ သာသပေါဂိဝ= သာသပေါ+ဣဝ၊ ဆဠဘိညာ= ဆ+အဘိညာ၊ သဠာယတနံ= ဆ+အာယတနံ။

(ဣမဿ- ဤသူအား၊ ပိဇ္ဇာ- အတတ်ပညာသည်၊ န- မရှိ၊ ဣဒံပိတ္တံ ယထာ- ဤပိတ်ကဲ့သို့၊ မိဂိ- သင်မသည်၊ ဘန္တ- တုန်လှုပ်လျက်၊ ဝဒိက္ခတိ- ကြည့်၏။ တေ- သင်၏၊ သိတ္တာ- ကိလေသာ ရေဝန်ကို ပက်သွန်ပြီးသော အတ္တဘောလေ့သည်၊ လဟု- လျင်မြန်စွာ၊ မေဿတိ- နိဗ္ဗာန် ထုတ်ချောက် ရောက်ရလတ္တံ့။ တေ- သင်၏၊ အသိတ္တာ- ကိလေသာရေဝန်ကို မပက်သွန်ရသေးသော အတ္တဘောလေ့သည်၊ ဂရ- လေးစွာ၊ ငါ- နှေးစွာ၊ မေဿတိ-ရောက်ရလတ္တံ့။ ဘဒြေ- ကောင်း

၃၄။ ထိ-ရစ်။ အက္ခေတ္တိမံ-စသည်ထို သူ့အထိုင်းတည်၍ ဒေါ သရေ-ဖြင့် မိ၊ ဒိ-ဖြူ ဆင့်ဆော်လည်း ဝါ-မြစ်သောကြောင့်၊ စဖြေ၊ အက္ခေတ္တိမံ-စသည် ပြီး၏။

နယိမဿ- ထို န+ဣမဿ- တု ဝဒိဋ္ဌိတိ၊ ယထဒန- စသော သုတိဖြင့် ယိ-လာ၊ (န+ယိ+ဒဿ) ယိ၊ ဣ-သို့၊ တပိ၊ ပြီး၏။ ယထယိဒံ= ယထာ+ဣဒံ၊ ဤသုတိဖြင့် ယိ-လာ၊ (ယထာ+ယိ+ဒံ) ယိ၊ ဣ-သို့၊ တပိ၊ (ယထာ+ယိဒံ) ထိ-ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ ဝဿ-ဖြင့် အာ-ထို အ-ဝဿဖြူ၊ ထိ၊ အ-သို့၊ တပိ၊ ပြီး၏။

၃၅။ ဝဒိက္ခတိ= ဝဒိက္ခတိ-၌ ဤသုတိဖြင့် ဝိ-လာ၊ ဝိ၊ ဝု-သို့၊ တပိ။ ယဟု+မေဿတိ၊ ဂရ+မေဿတိ၊ ကသာ+ဣဝ-ထို ၌ မိ-လာ။

သော၊ အသော- မြင်းအာဇာနည်သည်၊ ကသာ- ကြိမ်လုံးမှ၊ အပဗောဓေတိ ဣဝ- ဖဲကြ၍ ရှောင်
 ခွါ သိလိမ္မာသကဲ့သို့။ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ အညာ-အညာယ- သိ၍၊ ဝိပုတ္တာနံ- ကိလေသာမှ လွတ်
 ကုန်သော သူတို့အား။ မနုဿ- စိတ်ဖြင့်၊ အညာ- ၍၊ ဝိပုတ္တာနံ- တို့အား။ အတ္တ အတ္ထံ-
 ကိုယ့်အကျိုးစီးပွားကို၊ အဘိညာယ- ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍၊ စိရံ- ကြာမြင့်မှ၊ ငါ- စွာ၊ အာယတိ-
 လာ၏။ (စိရံ- ကြာမြင့်သော၊ အာယတိ- နောက်ကာလ၌) ဣတော- ဤအခါမှ၊ အာယတိ- နောက်
 ကာလ၌။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ယသ္မာ- အကြံကြောင့်၊ ဣဟ- ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခဝေ-
 တို့၊ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ဣဟ- ၌။ အဇ္ဇ အဂ္ဂေ- ယနေ့မှစ၍၊ ပါဏုပေတံ- အသက်ရှည်သမျှ ကာလ
 ပတ်လုံး (အသက်တို့ဖြင့် ဆည်းကပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ ဝိ- ၅-၁- ၁၅) သတ္တိ ဝေ- သူတော်
 ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်၊ သမာသေထ- ပေါင်းဖော်ရာ၏။ အာရဂ္ဂေ- အပ်ဖျား၌၊ သာသပေါ ဣဝ-
 မုံညင်းစေ့ကဲ့သို့။ အာရဂ္ဂါ- မှ၊ သာသပေါ ဣဝ- ကဲ့သို့။ ဆ အဘိညာ- ၆-ပါးသော အဘိညာဉ်တို့
 ဆ အာယတနံ- ၆-ပါးသော အာယတန။)

ငါတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဧဝံ မဟိဒ္ဓိယာ . . . အနုဂါမိကော- . .
 တိ၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(သော ပုညသမ္ပဒါ- ဤကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ မဟိဒ္ဓိယာ- ကြီးမြတ်
 သောတန်ခိုးရှိ၏။ (အနုဂါ- ၁၁-သုတ် ရှု) အဇေယျော- ရန်သူတို့သည် မအောင်နိုင်၊ အနုဂါမိကော-
 အစဉ်တစိုက် လိုက်လာတတ်၏။)

ဣဝေဝ- ဤအာဂမဝိမိသုတ်၌သာလျှင်၊ စဂ္ဂဟဏေန- သမုစွည်း စ-သဒ္ဓါဖြင့်၊ မကာရဿ
 မ အက္ခရာ၏၊ ပကာရော- ပ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (၃၁-သုတ်၌)

၃၅။ ဤဗုဒ္ဓတို့ဖြင့်လောသော အာဇာနည်များ၌ သရဓဓါ၊ ဗျဉ်းသတိသတိသာ လောသညိ။
 သမ္မာ+အညာ-၌ ဒိ-ဏာဒိ၊ အ-သို့၊ ဣဝံ၊ စွံ-ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ ဝဿ-ဖြင့် အာ-ထို အဝဿဋ္ဌိ၊ ဣဝံ။
 မနုဿ+အညာ၊ အတ္ထ+အတ္ထံ-ထို .၌ ဒိ-ဏာ။ စိရံ+အာယထိ၊ ဣထော+အာယထိ-ထို .၌ ဒိ-ဏာ။
 ယသ္မာ+ဣတ၊ ဣသ္မာ+ဣတ၊ အဇ္ဇ+အဂ္ဂေ-ထို၌ ထံ-ဏာ။
 သတ္တိ+ဝေ၊ အာရဂ္ဂေ+ဣဝ၊ သာသပေါ+ဣဝ-ထို .၌ ရံ-ဏာ။
 ဆ+အဘိညာ၊ ဆ+အာယတနံ-ထို၌ ဒိ-ဏာ၊ သမာဿ ဝါ-ဖြင့် ဆ-ထို သ-ဋ္ဌိ။
 ထံ-ရဝံ။ မဟိဒ္ဓိယာ+ဧဝာ-စသည့်ဖြင့် သူ .အတိုင်း စွဲဒိဖြတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် ထံ-စသည့် ထာသင်္သော်ထည်း ဝါ-
 မြစ်သောကြောင့် မထာရ-တုဆိုရုံသာ။
 စ-သဒ္ဓါရူပိ။ စိဂ္ဂဝါသိ-ထို ဝုတ္တံ၊ ဝါ ဝဂ္ဂေ-၌ ဖြပြီး။

ကကာရဿ စ- က-အက္ခရာ၏လည်း၊ ဒကာရေ- ဒ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (သဒ္ဓတ္ထပသုတော= သကတ္ထပသုတော- မိမိအကျိုးစီးပွား၌လှေကျက်သည်၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏။)

ဒကာရဿ စ- လည်း၊ တကာရေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ (သုဂတော= သုဂဒေါ- စကားကောင်းကိုသာ မိန့်ဆိုတတ်သည်။)

၃၆။ ၄၇။ ကွမိ ဩ ဗျဉ္ဇနေ။

(ကွမိ+ဩ+ဗျဉ္ဇနေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမဝိမိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- နောက်ဗျည်းကြောင့်၊ ကွမိ- ၌၊ ဩ- ဩလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ ကွမိ- ၌၊ ဩကာရေ- ဩအက္ခရာသည်၊ အာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အတိပ္ပဂေါ ခေါ= အတိပ္ပ+ခေါ၊ (အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ)၊ ပရေသဟဿံ= ပရ+သဟဿံ။

(တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရိတုံ- ကြွသွားခြင်းငှါ၊ အတိပ္ပဂေါ- အလွန်စောသေးသည်သာတည်း၊ ပရသဟဿံ- တစ်ထောင်ထက်အလွန်)

ကွမိတိပဒံ- ကျီး၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ထေ ပဿထိမံ.....လောကော- တိ၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(ထေ- လာကြကုန်၊ ဣမံ လောကံ- ဤသတ္တလောကကို၊ ပဿထ- ကြည့်ရှုကြပါကုန်၊ အယံ လောကော- ဤသတ္တလောကသည်၊ အန္တိဘူတော- အမှိုက်တိုက်အတိသာဖြစ်၏။)

၃၅။ သဒ္ဓတ္ထပသုတော= သ+ထတ္ထပသုတော-၌ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် တ-တို့ ဒ-ဖြူ။

သုဂတော= သုဂဒေါ-၌ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒ-တို့ တ-ဖြူ။

၃၆။ အတိပ္ပ+ခေါ-တု ဝုဒိံဖြတ်၊ ကွမိ ဩ ဗျဉ္ဇနေ-ဖြင့် ဩ-လာ၊ (အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ) ထဝစဒန-သော သုတ်၌ စ-ဖြင့် ဝိ-လာ၊ ဝိ၊ ဩ-သို့၊ တပိ၊ အတိပ္ပဂေါခေါ-ပြီး၏။

တစ်နည်း- အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ-တု ဝုဒိံဖြတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-လာ၊ (အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ) ဝိ၊ ဩ-သို့၊ တပိ၊ ပြီး၏။

တစ်နည်း- အတိပ္ပ+ခေါ-တု ဝုဒိံဖြတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-လာ၊ (အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ) ဝိ-ခွင်း အာ-ကြွင်း၊ ဝိယစန္ဒော၊ ဝုဿာ-ဖြင့် ဝိ-လာ၍ အာ-တို့ အ-ရဿပြု၊ (အတိပ္ပ+ဂ+ခေါ) တပိ၊ ပြီး၏။

ထိ-ရုပ်များ၌ သူ့ အတိုင်းထည့်၍ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-လာသင့်သော်လည်း ကွမိ-ဖြစ်၍ မထာမှန် ဆိုရုံသာ။

၃၇။ ၅၇။ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ။

(နိဂ္ဂဟိတံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမဝိပိသုတ်)

သရေ ဝါ- သရကြောင့်၎င်း၊ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ- ဗျည်းကြောင့်၎င်း၊ ကွမ်- ဌ၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ- နိဂ္ဂဟိတ်
လာသည်လည်း၊ ဟောတိ- န။

ပရေ- သော၊ သရေ ဝါ-၎င်း၊ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ- ၎င်း၊ ကွမ်- ဌ၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-သည်လည်း၊
အာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- န။

စက္ခု ဥဒပါဒိ= စက္ခု+ဥဒပါဒိ၊ အဝံသိရော= အဝ+သိရော၊ ယာဝဗ္ဗိဓ= ယာဝ+စ+က္ကဓ၊ ပုရိပံ
ဇာတိ= ပုရိမ+ဇာတိ၊ အဏုံထူလာနိ သဗ္ဗသော= အဏု+ထူလာနိ၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ= မနော ပုဗ္ဗ+
ဂမာ ဓမ္မာ။

(စက္ခု- ပညာမျက်စိသည်၊ ဥဒပါဒိ- ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ အဝံသိရော- အောက်သို့ညွတ်
သော ဦးခေါင်းရှိ၏၊ ဘိက္ခုဝေ- တို့ ယာဝ စ အတိပိယ- အလွန်အကဲသာလျှင်၊ က္ကဓ- ဤသင်္ခါရတရား
တို့၌၊ ပုရိမဇာတိ- ရှေးဘဝကို၊ သရာပိ- အောက်မေ့၏၊ အဏုထူလာနိ- ငယ်ငယ် ကြီးကြီး
ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါပါနိ- မကောင်းမှုတို့ကို၊ သဗ္ဗသော- အချင်းခပ်သိမ်း၊ သမေတိ- ငြိမ်းစေနိုင်၏၊
ဓမ္မာ- နာမက္ခန္ဓာ တရား ၃-ပါးတို့သည်၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ- ဝိညာဏက္ခန္ဓာသာလျှင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိကုန်
၏။)

ကွမိတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဣဓေဝ နံ.....အဂတံ ဒိသံ- . . .
တို့၌၊ ပရိသေဓနုတ္တံ- ဌ၊ ဝုတ္တံ- န။

၃၈။ ဧတုံ ဥဒဝါဒိ-တုံ ဧတုံ+ဥဒဝါဒိ-တု ဝုဒိန္တိ၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-ဖြင့် ထျ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဧတုံ ဥဒဝါဒိ-ပြီး၏။
အဝံသိရော= အဝ+သိရော၊ ဝ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။

ယာဝဗ္ဗိဓ= ယာဝ+စ+က္ကဓ၊ ဝ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ ဓ-ဒွင်း အ-ကြွင်း၊ ဘဏုဿရေထောပ-ဖြင့် အ-တို့ ချေ၊ စံ၊ ဣ-
သို့ ထပ်၊ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်တို့ ဝဂ္ဂန္တံ ဉ်-ဖြူ၊ ဉ်၊ စိ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

အဏုထူလာနိ= အဏု+ ထူလာနိ-၌ ကု-ထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။
မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ= မနော ပုဗ္ဗ+ဂမာ-၌ မ္မ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နိဂ္ဂဟိတ်တို့ ထဝဂ္ဂန္တံ င်-ဖြူ၊ ပြီး၏။

(ဒြဗိဗျဗိဗိ၊ ဘဏု ဝထတိ ဧဗ္ဗနေ-၌ ဝ-ဗျည်းကြောင့် မနော-၏ ဝထတိအဖြစ်တို့ ဝဓာနုထားသည်၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ
လိုင်းစတုတ်၊ ဤ၌ထား နိဂ္ဂဟိတ်လာ၌ ဝဓာနုဖြစ်၌ လိုင်း ပုဗ္ဗင်္ဂမာတို့ ပုဗ္ဗ+ဂမာ-တု ဝုဒိန္တိသည်။)

(ဣဓ+ဧဝ- ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်၊ နံ- ထိုသူတော်ကောင်းကို၊ ပသံသန္တိ- ချီးမွမ်းကြကုန်၏၊ ပေဝ- တမလွန်ဘဝ၌၊ သဂ္ဂေ- နတ်ပြည်၌၊ ပမောဒတိ- မွေ့လျော်စံပျော်ရ၏၊ ဒေတေဟိယာနေဟိ- (ပကတိသော) ဤယာဉ်တို့ဖြင့်၊ အဂတိ- တစ်ကြိမ်တစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖူးသော၊ ဒိသံ- နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့၊ န ဟိ ဂစ္ဆေယျ- မရောက်နိုင်ရာသာတည်း။)

ဝဂ္ဂတဏေန- မြင့်၊ ဝိသဒ္ဓဿ ဝ- ဝိ-သဒ္ဓါ၏လည်း၊ ပကာရေ- ပ-အကွရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ (ပစေဿတိ- ဝိစေဿတိ- ရွေးချယ်နိုင်လတ္တံ့၊ ဝိစေဿတိ ဝါ- ဝိစေဿတိ- တုလည်း ရှိသေး၏)

၃၈။ ၅၃။ ကွမိ လောပံ။

(ကွမိ+လောပံ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပပိဋိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သည်၊ ကွမိ- ၌၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။ ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ်- နိဂ္ဂဟိတ်သည်၊ ကွမိ- ၌၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

တာသာဟံ= တာသံ + အဟံ၊ ဝိဒ္ဓနက္ခမိတိ= ဝိဒ္ဓနံ+အဂ္ဂံ+ဣတိ၊

(အဟံ- ငါသည်၊ တာသံ- ထိုရဟန်းမိန်းမတို့၏၊ သန္တိကေ- အထံ၌၊ ဝိဒ္ဓနံ- ပညာရှိတို့ထက်၊ အဂ္ဂံ ဣတိ- မြတ်၏ဟူ၍။)

၃၉။ ထိ-ရပ်၊ ဣဧဝ= ဣဓ+ဧဝ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာသင့်သော်လည်း ကွမိသဒ္ဓါ မြစ်သောကြောင့် ဧယာရ၊ ဧ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ပစ္စု+သဗ္ဗေ၊ ဒုတိ+ဧတေတိ၊ ဝဇ္ဇေယျ+အဝတံ-တို့၌ ကွမိမြစ်၌ နိဂ္ဂဟိတ်ထောရ၊ ပြီး၏။

ဝဇ္ဇေဒ္ဓါ- ဝဇ္ဇေယတိ= ဝိ+ဧယတိ-၌ ဤသူထံ၌ ဧ-ဖြင့် ဝိ-ထို ဝ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ (ဝိဇ္ဇေယတိ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ပြေရ)

၃၉။ တာသာဟံ-ထို တာသံ+အဟံ-တုဂ္ဂံဖြစ်၊ ကွမိယောဝံ-ဖြင့် သ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်တို့ချေ၊ သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗသရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ ဒိဃံ-ဖြင့် အ-တို့ အာဒိထပြု၊ သံ- အာ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

ဝိဒ္ဓနက္ခမိတိ= ဝိဒ္ဓနံ+အဂ္ဂံ+ဣတိ-၌ ဤသူထံ၌ န-အထက်၌သော နိဂ္ဂဟိတ်တို့ ချေ၊ န-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗသရေယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ နိ-အ-သို့ထပ်၊ ဧဒါ သရေ-ဖြင့် ဝ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်တို့ မိ-ဖြူ၊ မိ-ဣ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အဟမေဝဝိဒိတ္တာန- တို့၌၊
ပဋိသေဓနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

(အဟံ+ဝေ- ဝိသညသာလျှင်၊ ဗာလော နှုန- မိုက်သလော၊ ဧတံ အတ္ထံ- ဤအနက်ကို၊
ဝိဒိတ္တာန- သိ၍။)

၃၉။ ၅၄။ ဗျဉ္ဇနေ ဝ။

(ဗျဉ္ဇနေ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိသိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ ဝ-နောက်ဗျည်းကြောင့်လည်း၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သည်၊ ကွပ်- ၌၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေတိ-၏။
ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ်- သည်၊ ကွပ်- ၌၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

အရိယသစ္စာနဒဿနံ= အရိယသစ္စာနံ + ဒဿနံ၊ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ= ဗုဒ္ဓါနံ + သာသနံ။

(အရိယသစ္စာနံ- အရိယသစ္စာတို့ကို၊ ဒဿနံ- သိမြင်ရခြင်း၊ ဧတံ- ဤသည်ကား၊ ဗုဒ္ဓါနံ-
ဘုရားရှင်တို့၏၊ သာသနံ- အဆုံးအမတော်တည်း)

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ၊ တံ ဝေါ ဝဒါမိ
ဘဒ္ဒန္တေ ...တို့၌၊ ပဋိသေဓနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

(ဧတံ- ဤတရားသည်၊ ဥတ္တမံ- မြတ်သော၊ မင်္ဂလံ- မင်္ဂလာမည်၏၊ ဘဒ္ဒန္တေ- အရှင်တို့၊
ဝေါ- အရှင်တို့အား၊ တံ- ထိုစကားကို၊ ဝဒါမိ- ပြောဆိုပေအံ့။)

၄၀။ ၅၅။ ပရော ဝါ သရော။

(ပရော+ဝါ+သရော၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိသိသုတ်)

နိဂ္ဂဟိတမှာ- မှ၊ ပရော- နောက်ဖြစ်သော၊ သရော- သည်၊ လောပံ- သို့ ဝါ- အချို့၊
ပပျေတိ- ရောက်၏။

နိဂ္ဂဟိတမှာ- မှ၊ ပရော- သော၊ သရော- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ လောပံ- သို့၊ ပပျေတိ- ၏။

အဘိနန္ဒန္တိ အဘိနန္ဒန္တံ၊ ဥတ္တတ္တံ= ဥတ္တတ္တံ+က္ကဝ၊ ယထာဗိဇံ= ယထာဗိဇံ+က္ကဝ၊

ယထာဓညံ= ယထာဓညံ+က္ကဝ။

၃၈။ ထိ-ရုပ်။ အာဇာဓေဝ= အာဇာ+ဝေ၊ ဝေဇာဏံ= ဝေ+အတ္ထံ-ထို၌ တွပ်မြင်၍ စေ့ချ၊ ဓဒါ သရေ-ဖြင့် ဖိ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၃၉။ အရိယသစ္စာဒဿနံ-ထို အရိယသစ္စာဒဿနံ-ထုလွန်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓနေ ဝ-ဖြင့် န-အထက်ရှိသော၌ နိဂ္ဂဟိတံထို ချေ၊
ပြီး၏။ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ- နည်းတူ။ ထိ-ရုပ်။ သုအဘိဇံ- ထည့်၊ တွပ်-မြင်၍ စေ့ချ။

(ဘာသိတံ- ဟောတော်မူအပ်သောစကားကို အဘိနန္ဒ- အလွန်နှစ်သက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ- ဤတွင်အပြီးတည်း၊ ဥတ္တတ္တံ- လှော်ပြီး ဦးပြီးသော ရွှေကဲ့သို့၊ ယထာ ဗိဇိဝံ- အကြင်အကြင် မျိုးစေ့ကဲ့သို့၊ ယထာ ဓညံဝံ- အကြင်အကြင်စပါးကဲ့သို့၊

ဝါတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အဟမေဝ နန္ဒ ဗာလော၊ တောဒဟောသိ- တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(အနက်- ၃၈-တွင်ရှု) တောဒဟောသိ-တေ+အဟောသိ၊ တေ - ဤသို့သောအကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ။)

၄၁။ ၅၆။ ဗျဉ္ဇ နော စ ဝိသညောဂေါ။

(ဗျဉ္ဇနော+စ+ဝိသညောဂေါ ၃-ပုဒ်၊ လောပ (အာဒေသ) ဝိမိသုတ်)

နိဂ္ဂဟိတမှာ- မှ၊ ပရသ္မိ- သော၊ သရေ- သည်၊ လုတ္တေ- ကျေပြီးသော်၊ ဗျဉ္ဇနော စ- သံယုဂ် ဗျည်းသည်လည်း၊ ဝိသညောဂေါ- ဝိသညောဂဗျည်းပြုသည်၊ ဝါ- ကင်းသော သံယုဂ်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

နိဂ္ဂဟိတမှာ- မှ၊ ပရသ္မိ- သော၊ သရေ- သည်၊ လုတ္တေ- သော်၊ ဗျဉ္ဇနော- ရှေ့ဗျည်းသည်၊ သသညောဂေါ- သသညောဂဗျည်းသည်၊ ယဒိ ဟောတိ- အကယ်၍ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဝိသညောဂေါ- သံယုဂ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝေံသ= ဝေံ + အသ၊ ပုပ္ဖံသာ= ပုပ္ဖံ + အသ။

(ဝေံ- ဤသို့ အသ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ တေ အာသံဝါ- ထိုအာသဝေါတရားတို့သည်၊ အသ- ထိုမိန်းမအား၊ ပုပ္ဖံ- ဥတုပန်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ- ဖြစ်ပြီ)

၄၀။ အဘိနန္ဒန္တိ-ထို အဘိနန္ဒ+ဣတိ-တုဝဒ်ဖြစ်၊ ဝေရာ ဝါ သဗော-ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ချေ၊ နိဂ္ဂဟိတံထို တ၊ ဝဂ္ဂန္တ နိ-ဖြူ တစ်၊ မြီး၏။

ဥတ္တတ္တံ+ဣဝ၊ ယထာဗိဝံ+ဣဝ၊ ယထာဓညံ+ဣဝ-တို့၌ ဤသုတ်ဖြင့် နောက် ဣသရထိုထို ချေ၊ မြီး၏။
ထိ-ဝုဝံ။ ဝါ-ဖြစ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် နောက်သရေချေ၊ ဒေါ သရေ-ဖြင့် စ၊ ဒိ-ဖြူ။

၄၁။ ဝေံသ-ထို ဝေံ+အသ-တု ဝဒ်ဖြစ်၊ ဝေရာ ဝါ သဗော-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံမှ နောက် အ-သရထို ချေ၊ (ဝေံ+သ) ဓမ္မာနော စ ဝိသညောဂေါ- ဖြင့် သသညောဂ သ-ထို ဝိသညောဂ သ-ဖြူ၊ မြီး၏။

ပုပ္ဖံသာ= ပုပ္ဖံ+အသ-၌ နည်းတူ။

လုတ္တေတိ ပဒံ- ကျိ၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ဝေမဿ ပိဉ္စနဂ္ဂမိတိ.....တို့၌၊
ပဋိသေဓနုတ္တံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

(ဝေမဿ- ဝေ+အဿ၊ ဝေ- သို့၊ ဝစနိယော- ဆိုအပ်သည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏၊ ပိဉ္စနဂ္ဂမိတိ-
ပိဉ္စနံ+အဂ္ဂံ+ဣတိ၊ ပိဉ္စနံ- ပညာရှိတို့ထက်၊ အဂ္ဂံဣတိ- မြတ်၏ဟူ၍)။

ဝဂ္ဂဟဏေဓ- ဖြင့်၊ တိဏ္ဏံ- သုံးလုံးကုန်သော၊ ဗျဉ္စနာနံ- သံယုဂ်ဗျည်းတို့၏၊ အန္တရေ-
အတွင်း၌၊ ယေ- အကြင်ဗျည်းနှစ်လုံးတို့သည်၊ သဂ္ဂပါ- တူသောရုပ်သွင်ရှိကုန်၏၊ တေသမ္ပိ-
ထိုနှစ်လုံးတို့တွင် တစ်လုံး၏လည်း၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- န်။ ။

အဂ္ဂာဂါရံ= အဂ္ဂိ + အာဂါရံ၊ ဝုတျဿ= ဝုတ္တိ + အဿ၊

(အဂ္ဂာဂါရံ- မီးတင်းကုပ်၊ အနက်- ၂၁-၅) ။

သန္တိကပ္ပေ-၌၊ စတုတ္ထော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ဖြီ။

ပဉ္စမပိုင်း

၄၂။ ၃၂။ ဂေါ သရေ ပုထဿာဂမော ကွမိ။

(ဂေါ+သရေ+ပုထဿ+အာဂမော+ကွမိ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဂမမိဓိသုတ်၊)

သရေ- ကြောင့်၊ ပုထဿ- ပုထနိပါတ်ပုဒ်၏၊ အန္တေ- အဆုံး၌၊ ကွမိ- အချို့အရာ၌၊ ဂေါ-
ဂ-သည်၊ အာဂမော- လာ၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ပုထ ဣတိ- ပုထ ဟူသော၊ တေဿ- ဤနိပါတ်ပုဒ်၏၊
အန္တေ- ၌၊ ကွမိ- ၌၊ ဂကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- န်။

၄၁။ ထံ-ဓူပ်၊ ဝေဇဿ= ဝေ+အဿ၊ ပိဉ္စနဂ္ဂမိတိ= ပိဉ္စနံ+အဂ္ဂံ+ဣတိ-တို့၌ ထုတ္တေ ထုထံ၌ ပိသညောဗျည်း ဖြေရ၊ ဓဒါ
သရေ-ဖြင့် န်-ဖြူ။

ဝေဇဒ္ဓါ-

အဇ္ဈာဂါရံ-ကို အဂ္ဂိ+အာဂါရံ-တူ ဝုဒ်ဖြုတ်၊ ဝိ-ဒွင်း ဣ-ဖြင်း၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ-ဖြင့် ဣ-တို့ ထံ-ဖြူ၊ ထံ- အာ-
သို့ထပ်၊ (အဂ္ဂိ+-ဂါရံ) ဝိ- ၂-သို့ထပ်၊ (အဇ္ဈာဂါရံ) ဤထုထံ၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဗျည်းသုံးလုံးတို့တွင် သဘောတူ အစဗျည်း တစ်လုံးထို
ချေ၊ အဇ္ဈာဂါရံ ဖြီး၏။ (ဝဋ်သန္တာရဝုတျဿ- ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ-အတိုင်း သိ)

ပုထဂေဝ= ပုထ + ဧဝ။

(ပုထဂေဝ- အရိယာတို့မှ အသီးအခြားသာတည်း)

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ပုထ+ ဧဝ- တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

၄၃။ ၃၃။ ပါဿ ဝန္တော ရသော။

(ပါဿ+ဝ+အန္တော+ရသော၊ ငှ-ပုဒ်၊ အာဂမ+ရဿပိဓိသုတ်၊)

သရေ- ကြောင့်၊ ပါဿ- ပါ-နိပါတ်ပုဒ်၏၊ အန္တော- အဆုံး၌၊ ကွပ်- ၌၊ ဂေါ- ဂ-သည်၊ အာဂမော- လာ၏၊ အန္တော ဝ- ပါ၏အဆုံး အာသည်လည်း၊ ရသော- ရဿပြုသည်၊ ဟောတိ- န်။
ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ပါတ္တတိ- ပါ ဟူသော၊ ဧတဿ- ဤနိပါတ်ပုဒ်၏၊ အန္တော- ၌၊ ကွပ်- ၌၊ ဂကာရဂမော- သည်၊ ဟောတိ- န်၊ အန္တော- ပါ၏အဆုံးဖြစ်သော၊ သရော ဝ- သည်လည်း၊ ရသော - သည်၊ ဟောတိ- န်။

ပဂေဝ= ပါ + ဧဝ။

(ပါ + ဧဝ- ရှေးဦးကပင် ဝုတ္တံ- ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏။)

ကွပ်တိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? ပါ ဧဝ ဝုတျဿ- ...အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- န်။

၄၂။ ပုထဂေဝ-တို့ ပုထ+ဧဝ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပုထ-အဆုံး၌ ဝိ-လာ၊ (ပုထ+ဝိ+ဧဝ) ဝိ-ဝေ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။ တစ်နည်း။ ပုထ+ဧဝ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပုထ-အဆုံး၌ ဝိ-လာ၊ ပြီး၏။

ဇ္ဇန္တိဗျဇာနိ၊ ဗျဉ်းနှင့်သရ တွဲတူ၌ ဗျဉ်းက ဂ္ဌေ၊ သရ က နောတိ၊ ထံ+အ=ထ၊ ထံ+အာ=ကာ-ဝသည်။ ဝိ-ဗျဉ်းနှင့် ဧ-သရ တွဲတူ၌လည်း ဝုဒ်အတိုင်းဆိုလျှင် ဝိ-ဇ္ဇန္တိက ဂ္ဌေ၊ ဧ-သရ က နောတိ ဝ ဧ-တု အမှန်အတိုင်း ရေးရမည်။ သို့သော် မြန်မာရေးထုံး၌ ဧ-သရ တူသော သလေထိုးတို့ ရှေ့မှထားလေ့ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပုထ-အဆုံး နောတိ ဧ-သရနှားထပ်၌ ထားထားလျှင် ပြီးတော့၏။ နုယေ ဝရံ ယုတ္တေ-သုတ်ဖြင့် ထပ်ရေးလိုတော့-တု အခြေပြုသဒ္ဒါထု မိန့်ဆိုသည်။ ထပ်ရှုထားရုံပေါ်၌ ပိုထောင်း၏။

ထိ-ဝုဂ်။ ပုထ+ဧဝ-တည်း၊ ကွပ်-ဖြစ်၌ ဝိ-လောရ၊ ပြီး၏။

၄၃။ ပဂေဝ-တို့ ဝါ+ဧဝ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝ-ခွင်း အာ-ဖြင့်၊ (ဝိ+ဂါ+ဧဝ) ဝါဿ ဝန္တော ရသော-ဖြင့် ဝါ-၏အဆုံး၌ ဝိ-လာ၌ အာတိုလည်း အ-ရဿဖြူ၊ ဝိ- အ-သို့တစ်၊ ပဂေဝ-ပြီး၏။

ထိ-ဝုဂ်။ ကွပ်-ဖြစ်၌ ဝိ-လည်းလောရ၊ ရဿလည်း ပြုရ။

၄၄။ ၂၄။ အဗ္ဗော အဘိ။

(အဗ္ဗော+အဘိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

သရေ- ကြောင့်၊ အဘိ- အဘိဥပသာရပုဒ်သည်၊ အဗ္ဗော- အဗ္ဗုပ္ပုသည်၊ ဟောတိ- နိ။
ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ အဘိ ဣတိ-အဘိဟူသော၊ ဧတဿ- ဤဥပသာရနိ။
အဗ္ဗောဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

အဗ္ဗုဒိရိတံ= အဘိ + ဥဒိရိတံ၊ အဗ္ဗုဂ္ဂတိ= အဘိ + ဥဂ္ဂတိ။
(အဘိ+ဥဒိရိတံ- အလွန်ဆိုအပ်၏၊ အဘိ ဥဂ္ဂတိ- ပျံ့နှံ့၍တက်၏။)

၄၅။ ၂၅။ အဇ္ဈော အဓိ။

(အဇ္ဈော+အဓိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

သရေ- ကြောင့်၊ အဓိ- အဓိဥပသာရပုဒ်သည်၊ အဇ္ဈော- အဇ္ဈုပ္ပုသည်၊ ဟောတိ- နိ။
ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ အဓိဣတိ-သော၊ ဧတဿ- နိ၊ အဇ္ဈောဒေသော- သည်၊
ဟောတိ-နိ။

အဇ္ဈောကာသေ= အဓိ + ဩကာသေ၊ အဇ္ဈာဂမာ= အဓိ + အာဂမာ။
(အဓိ ဩကာသေ- တင်းလင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်၍၊ အဓိ အာဂမာ- လွန်စွာလာပြီ။)

၄၆။ ၂၆။ တေ န ဝါ ဣဝဏ္ဏေ။

(တေ+န+ဝါ+ဣဝဏ္ဏေ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝိသုတ်)

ဣဝဏ္ဏေ- ဣဝဏ်ကြောင့်၊ တေ- ထို အဘိ၊ အဓိပုဒ်တို့၏ အဗ္ဗု၊ အဇ္ဈု အပြုတို့သည်၊ ဝါ-
အချို့ န ဟောန္တိ- မပြင်ကုန်။ (အဗ္ဗော အဘိ၊ အဇ္ဈော အဓိ - ယုတ်ထိုထို တားမြစ်သည်။)

ပရေ- သော၊ ဣဝဏ္ဏေ- ကြောင့်၊ အဘိအဓိဣတိ- အဘိအဓိ-ဟူကုန်သော၊ တေ စခေါ
ဧတေ- ထိုဥပသာရပုဒ်တို့သည်၊ အဗ္ဗောအဇ္ဈော ဣတိ ဝုတ္တဂ္ဂပါ- အဗ္ဗု အဇ္ဈုဟူ၍ ဆိုအပ်ပြီးသော
ရုပ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ- အချို့ န ဟောန္တိ- မပြင်ကုန်။

၄၄။ အဗ္ဗုဒိရိတံ-ထို အဘိ+ဥဒိရိတံ-ဟုဝေခံ၍၊ အဗ္ဗော အဘိ-ဖြင့် အဘိ-ထို အဗ္ဗု-ပြု၊ (အဗ္ဗု+ဒိရိတံ) နှ-ခွင်း၊ အ-
ကြောင်း၊ သဗ္ဗ သရေ လောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-ထို ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (အဗ္ဗုဂ္ဂတိ-နည်းတူ။)

၄၅။ အဇ္ဈောကာသေ-ထို အဓိ+ဩကာသေ-ဟုဝေခံ၍၊ အဇ္ဈောအဓိ-ဖြင့် အဓိ-ထို အဇ္ဈု-ပြု၊ ခွင်း၊ သဗ္ဗ သရေ လောဝံ-
ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (အဇ္ဈာဂမာ- နည်းတူ။)

ပဉ္စမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄

အဘိဋ္ဌိတံ= အဘိ + ဣဋ္ဌိတံ ၊ အဓိရိတံ= အဓိ + ဤရိတံ။

(အဘိ+ဣဋ္ဌိတံ- အလွန်အလိုရှိအပ်၏၊ အဓိ+ဤရိတံ- အလွန်ဆိုအပ်၏)

ဝါတိပဒံ- ကို၊ ကသွာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အဋ္ဌိရိတံ၊ အဇ္ဈိဏမုတ္တော- ...တို့၌၊

ပဋိသေဝေနတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(အဘိ + ဤရိတံ- လွှမ်းမိုး၍ဆိုအပ်ပြီ၊ အဓိ + ဣဏမုတ္တော- လွန်စွာကြွေးမြီမှ လွတ်ကင်း၏)

၄၇။ ၂၃။ အတိဿ ဓန္တဿ။

(အတိဿ+ဝ+အန္တဿ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေမိသုတ်)

ဣဝဏ္ဏေ- ဣဝဏ်ကြောင့်၊ အတိဿ ဓ- အတိဥပသာရပုဒ်၏လည်း၊ အန္တဿ- အဆုံး
တိ-သဒ္ဓါ၏၊ တံ- ထို သဗ္ဗေ ဓံ တိ-သုတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဓ- အပြုသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။

ပရေ- သော၊ ဣဝဏ္ဏေ- ကြောင့်၊ အတိဣတိ- အတိ ဟူသော၊ ဧတဿ- ဤဥပသာရ
ပုဒ်၏၊ အန္တဘူတဿ- အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တိသဒ္ဓဿ - ၏၊ သဗ္ဗေဓံတိတိ ဝုတ္တရူပံ- သည်၊ န
ဟောတိ- မဖြစ်။

အတိသိဂဏော= အတိ + ဣသိဂဏော၊ အတိရိတံ= အတိ + ဤရိတံ။

(အတိ+ဣသိဂဏော- အလွန်များသောရသေ့အပေါင်း၊ အတိ+ဤရိတံ- လွန်စွာဆိုအပ်၏)

၄၆။ အဘိဋ္ဌိတံ-တို့ အဘိ+ဣဋ္ဌိတံ-တု ဝုဒ်ဖြစ်၊ အဇ္ဈာ အဘိ-ဖြင့် အဗ္ဗ-ဣသင်္သေသ်လည်း တေဒ ဝါ ဣဝဏ္ဏေ-သုတ်က
ဣဝဏ် နှောင်းရာ၌ တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ သ-ဒွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ သဗု သရေ လောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ ဣ-တိုချေ၊ သိ- ဣ-သိုတပ်၊
ပြီး၏။

အဓိရိတံ= အဓိ+ဤရိတံ-၌ အဇ္ဈာ အဓိ-ဖြင့် အဓိ-ဣသင်္သေသ်လည်း တေဒ ဝါ ဣဝဏ္ဏေ-သုတ်က ဣဝဏ် နှောင်းရာ၌
တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဓ-ဒွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ သဗု သရေ လောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ ဣ-တိုချေ၊ ဓံ-ဤ-သိုတပ်၊ ပြီး၏။

တိ-ဝုဒ်။ အဋ္ဌိရိတံ= အဘိ+ဤရိတံ၊ အဇ္ဈိဏမုတ္တော= အဓိ+ဣဏ မုတ္တော-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် တေးမြစ်နိုင်၊
အဇ္ဈာ အဘိ၊ အဇ္ဈာအဓိ-တို့ဖြင့် အဗ္ဗ၊ အဗ္ဗ-ဣ၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

၄၇။ အတိသိဂဏော-တို့ အတိ+ဣသိဂဏော-တု ဝုဒ်ဖြစ်၊ သဗ္ဗေ ဓံ တိ-ဖြင့် တိ-တို့ ဓံ-ဣသင်္သေသ်လည်း ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌
အတိဿ ဓန္တဿ-သုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဒွင်း၊ သဗု သရေ လောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ ဒိသံ-ဖြင့် ဒိသံ-ဣ၊ တပ်၊ ပြီး၏။
(အတိရိတံ- အတိ+ဤရိတံ-၌ နည်းတူ၊ ဒိသံ-မြေရသည်သာ ထူး၏။)

ဣဝဏ္ဏေတိပဒံ- ကျိ၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အစွန္တံ- ...တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- နိ။ (အတိ+အန္တံ- စုတိဟူသော အဆုံးကိုလွန်သည်။)

၄၈။ ၄၉။ ကွစိ ပဋိ ပတိဿ။

(ကွစိ+ပဋိ+ပတိဿ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

သရေ ဝါ- သရကြောင့်၎င်း၊ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ- ဗျည်းကြောင့်၎င်း၊ ပတိဿ- ပတိ-ဥပသာရပုဒ်၏ ကွစိ- ၌၊ ပဋိ- ပဋိ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ သရေ ဝါ- ၎င်း၊ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ- ၎င်း၊ ပတိတ္တတိ- ပတိ- ဟူသော၊ ဧတဿ- ၎င်း၊ ကွစိ- ၌၊ ပဋိ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပဋိပစ္စိ = ပတိ + အပ္ပိ၊ ပဋိတညတိ = ပတိ + တညတိ။

(ပတိ+အပ္ပိ- မီးကြိုကို၊ အီတဗ္ဗော- ပေးအပ်၏၊ ပတိ တညတိ- ညှဉ်းဆဲအပ်၏။)

ကွစိတိပဒံ- ကျိ၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း၊ ပစ္စန္တိမေသု..... ဝါသော စ- ...တို့၌၊

ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- နိ။

ပစ္စန္တိမေသု-ပတိ+အန္တိမေသု၊

(ပစ္စန္တိမေသု- အစွန်အဖျား ဖြစ်ကုန်သော၊ ဇနပဒေသု- ဇနပုဒ်တို့၌၊ ပတိလိယတိ- တွန့်ဆုတ်၏၊ ပတိရူပဒေသဝါသော စ- သင့်လျော်ရာ အရပ်၌ နေခြင်းလည်းကောင်း။)

၄၉။ ထိ-ဝုစိ။ အစွန္တံ = အတိ+အန္တံ-၌ အတိဿ စန္ဒယ-ဖြင့် သဗ္ဗော စံ တိ-၏၊ အစိအရင်ကို တားမြစ်သင်သော်လည်း ဣပဏံ မဏုထံခြင်းကြောင့် မထားမြစ်ရ၊ သဗ္ဗော စံ တိ-ဖြင့် စိ-ပြု၊ စ- အ-သို့တစ်၊ ဝရ ဒွေဘာပေါ ငှာနေ-ဖြင့် စ-၏ သဒိသဒွေဘော် စိ-လာ၊ အစွန္တံ-ပြီး၏။

၄၈။ ဝဇ္ဇိ-တို့ ဝတိ+အပ္ပိ-ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ ကွစိ ပဋိ ဝတိဿ-ဖြင့် ဝတိ-တို့ ဝဋ်-ပြု၊ ငှ-ဒွင်း၊ ဣ-ဖြင့်၊ သဗ္ဗ သရေ လောဝ-ဖြင့် ဝဋ် ဣ-တို့ ချေ၊ ငှ- အ-သို့တစ်၊ ဝဇ္ဇိ-ပြီး၏။ ဝဋ်တညတိ = ဝတိ+တညတိ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဝတိ-တို့ ဝဋ်-ပြု၊ ပြီး၏။

ထိ-ဝုစိ။ ဝဇ္ဇိမေသု = ဝတိ+ အန္တိမေသု-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဝတိ-တို့ ဝဋ်-ပြုသင်သော်လည်း ကွစိ-မြစ်၌ မပြုရ၊ သဗ္ဗော စံ တိ-ဖြင့် တိ-တို့ စိ-ပြု၊ စိ- အ-သို့တစ်၊ စ-၏ သဒိသဒွေဘော် စိ-လာ၊ ပြီး၏။ (ဝတိလိယတိ-စသည်တို့၌ သူ့အတိုင်းတည်၍ ဤသုတ်ဖြင့် ဝဋ်-ပြုသင်သော်လည်း ကွစိ-မြစ်၌ မပြုရ၊ ပြီး၏။

၄၉။ ၄၄။ ပုထဿု ဗျဉ္ဇ နေ။

(ပုထဿ+ဉ+ဗျဉ္ဇနေ၊ ဉ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ ပုထဿ- ပုထနိပါတ်၏၊ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ဉ- ဥပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ ပုထ ဣတိ- ပုထ ဟူသော၊ ဧတဿ- ၏၊ အန္တော- သော၊ သရော- သည်၊ ဥကာရော- ဥအက္ခရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုထုဇ္ဇနေ= ပုထ + ဇနေ၊ ပုထုဘူတံ= ပုထ + ဘူတံ။

(ပုထ+ဇနေ- အရိယာတို့မှ အသီးအခြားဖြစ်သောသူ (ပုထုဇ္ဇ)၊ ပုထ+ဘူတံ- များစွာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။)

အန္တတ္တဗာဏေန- (လိုက်လာသော) အန္တသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ အပုထဿာပိ- ပုထမဟုတ်သောသဒ္ဒါ၏လည်း၊ အန္တဿ- အဆုံးသရ၏၊ ဥကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ (မနည်= မနော+အညံ- စိတ်ကို လွန်စွာနှစ်သက်စေတတ်သော အာရုံ)။

၅၀။ ၄၅။ ဩ အဝဿ။

(ဩ+အဝဿ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ အဝဿ- အဝဉ္ဇပသာရပုဒ်၏၊ ဣပိ- ဤ၊ ဩ- ဩပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ အဝဣတိ-အဝ-ဟူသော ဧတဿ- ဤဥပသာရပုဒ်၏၊

ဣပိ- ဤ၊ ဩကာရောဒေသော- ဩအက္ခရာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဩနန္ဒီ= အဝ + နန္ဒီ။

(အန္တကာရေန- အပိုက်မှောင်သည်၊ အဝ + နန္ဒီ- မြွေယှက်အပ်ကုန်၏။)

၄၉။ ပုထုဇ္ဇနေ-တို့ ပုထ+ဇနေ-တုဂုဒ်ဖြတ်၊ ထ်-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ပုထဿု ဗျဉ္ဇနေ-ဖြင့် ပုထ၏ အဆုံး အ-တို့ ဉ-ပြု ထပ်၊ ဇ-၏ သဒ္ဒါသေ့သော် ဇ်-ယာ၊ ပုထုဇ္ဇနေ-ပြီး၏၊ ပုထုဘူတံ= ပုထ+ဘူတံ-၌ နည်းတူ။

အန္တ-သဒ္ဒါ၊ မနည်-တို့ မနော+အညံ-တုဂုဒ်ဖြတ်၊ န်-ခွင်း၊ ဩ-ကြွင်း၊ ပုထဿု ဗျဉ္ဇနေ-၌ အန္တသဒ္ဒါဖြင့် မန- အဆုံး ဩ-တို့ ဉ-ပြု ဝါ ဝေဓေ အသဗ္ဗဒါ-ဖြင့် နောက် အ-သရတို့ ချေ၊ န်- နောက် ဉ-သို့ထပ်၊ မနည်-ပြီး၏။

၅၀။ ဩနန္ဒါ-တို့ အဝ+နန္ဒါ-တုဂုဒ်ဖြတ်၊ ဩ အဝဿ-ဖြင့် အဝ-တို့ ဩ-ပြု ပြီး၏။

ကွစိတိပဒံ- ကို၊ ကသ္မာ- ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ- နည်း? အဝသုဿတု မေ သရိရေ မံသလောဟိ တံ- ...တို့၌၊ ပဋိသေနေတ္ထံ- ငှာ၊ ဝုတ္တံ- ၏။

(မေ- ငါ၏၊ သရိရေ- ကိုယ်၌၊ မံသလောဟိတံ- အသားအသွေးသည်၊ အဝသုဿတု- ခန်းခြောက်ပါစေ)။

၅၁။ ၅၉။ အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော။

(အနုပဒိဋ္ဌာနံ+ဝုတ္တယောဂတော၊ ၂-ပုဒ်၊ အတိဒေသသုတ်)

အနုပဒိဋ္ဌာနံ- မပြအပ်သေးသော ဥပသာရပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏၊ ငါ- မပြအပ်သေးသော ရုပ်တို့၏၊ သိဒ္ဓိ- ရုပ်ပြီးပုံကို၊ ဝုတ္တယောဂတော- ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိအပ်၏။

အနုပဒိဋ္ဌာနံ- မပြအပ်ကုန်သေးသော၊ ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ- ဥပသာရပုဒ်နိပါတ်ပုဒ်တို့၏၊ ရူပံ- ရုပ်ကို၊ သရသန္တိဟိ စ- သရသန္တိတို့နှင့်၎င်း၊ ဗျဉ္ဇနသန္တိဟိ စ- ဗျဉ္ဇနသန္တိတို့နှင့်၎င်း၊ ဝုတ္တသန္တိဟိ စ- ဝုတ္တသန္တိတို့နှင့်၎င်း၊ ယထာယောဂံ- ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ- ယှဉ်စေအပ်၏။

ပါပနံ= ပ + အာပနံ- အပြားအားဖြင့်ရောက်ခြင်း၊ ပရာယဏံ= ပရံ + အာယနံ, ပရာ+အာယနံ, ပရ+အာယနံ- လဲလျောင်းမှီခိုရာ၊ ဥပါယနံ= ဥပ+အာယနံ- (ဥပ+အာယနံ) ကပ်၍ဆောင်ခြင်း၊ ဥပါဟနံ= ဥပ+အာဟနံ- (အအေး, အပူကို ကပ်၍ညှဉ်းဆဲတတ်သော) ဘိနပ်၊ နာယောဂေါ= နိ+အာယောဂေါ-

၅၀။ ထိ-ရစ်။ အဝသုဿတု-တညိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝ-ထို ဩ-ပြုသင့်သော်လည်း တွစိ-မြင်၍ မြေရူ ပြီး၏။

၅၁။ ဝါပနံ-ထို ဝ + အာပနံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်၊ ဝိ-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-သုတ်ဖြင့် ရှေ့ အ-ထို ချေ၊ ဝိ-အာ-သို့ တစ်၊ ပြီး၏။

ဝရာယဏံ= ဝရံ+အာယနံ-၌ တွစိ ယောဝံ-ဖြင့် ရ-အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတံထို ချေ၊ ဝိ-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-ထို ချေ၊ ဒိယံ-ဖြင့် နောက် အ-ထို အာ-ဒိယဉ္ဇူ၊ ဝိ-အာ-သို့တစ်၊ ဒေါ ဓဿ စ-၌ စ-ဖြင့် န-ထို က-ဖြူ၊ ဝရာယဏံ-ပြီး၏။

ဝရာ+အာယနံ-တုဝုဒ်ဖြတ်လျှင် သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အာ-သရထို ချေ၊ ဒိယံ-ဖြင့် နောက် အ-ထို အာ-ဒိယဉ္ဇူ၊ ဒေါ ဓဿ စ-၌ စ-ဖြင့် န-ထို က-ဖြူ။ ဝရာ+အာယနံ-တု ဝုဒ်ဖြတ်လျှင် ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ တစ်၊ န-ထို က-ဖြူ။

ဥပါယနံ= ဥပ+အာယနံ၊ သဗ္ဗ သရေ ယောဝံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-ထို ချေ၊ ဒိယံ-ဖြင့် နောက် အ-ထို အာ-ဒိယဉ္ဇူ၊ တစ်၊ ပြီး၏။ ဥပါဟနံ= ဥပ+အာဟနံ-၌ ခွင်း၊ ချေ၊ တစ်။

နာယောဂေါ= နိ+အာယောဂေါ-၌ ဣဝဏ္ဏော ထံ နဝါ-ဖြင့် ဣ-ထို ထံ-ဖြူ ထံ- အာ-သို့တစ်၊ နိ- ၂-သို့တစ်။

ပြီး၏။

အမြဲမပြတ် လွန်စွာအားထုတ်ခြင်း၊ နိရူပဓိ= နိ+ဥပဓိ- ဥပဓိမရှိရာနိဗ္ဗာန်၊ အနုဗောဓေ= အနုဗောဓေ-
 လျော်စွာသိခြင်း၊ ဒုဂ္ဂပသန္တံ= ဒု+ဥပသန္တံ- မကောင်းသဖြင့် ငြိမ်သက်သည်၊ သုဂ္ဂပသန္တံ= သု+ဥပ
 သန္တံ- ကောင်းစွာငြိမ်သက်သည်၊ န္ဒီလယော= ဒု+အာလယော- မကောင်းသော တည်ရာ၊ သ္မာလယော=
 သု+အာလယော- ကောင်းသောတည်ရာ၊ ဒုရာချာတံ= ဒု+အာချာတံ- မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်၊
 သ္မာချာတော= သု+အာချာတော- ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဥဒိရိတံ= ဥ+ဤရိတံ- အလွန်ဆိုအပ်သည်၊
 သမုဒ္ဒိဋ္ဌံ= သံ+ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဝိယဂ္ဂံ= ဝိ+အဂ္ဂံ- အထူးသဖြင့် မြတ်သည်၊ ဝိဗ္ဗဂ္ဂံ=
 ဝိ+အဓိ+အဂ္ဂံ- အထူးသဖြင့် လွန်မြတ်သည်၊ ဗျဂ္ဂံ= ဝိ+အဂ္ဂံ- အထူးသဖြင့် မြတ်သည်၊ အဝယာဂမနံ=
 အဝ+အာဂမနံ- မကောင်းသဖြင့် လာခြင်း၊ အန္တေတိ= အနု+ဇတိ- အစဉ်လိုက်၏၊ အနုပဗ္ဗာတော=
 အနု+ဥပဗ္ဗာတော- ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ (အနု+ဥပဗ္ဗာတော- အစဉ်ကပ်၍ ညှဉ်းဆဲခြင်း၊) အနုစ္ဆ ရိယံ=
 အနု+အစ္ဆ ရိယံ- မအံ့ဩလောက်သေး၊ (အနု+အစ္ဆ ရိယံ- အပန်ပန်အံ့ဩအပ်၏) ပရိယေသနာ= ပရိ+

၅၁။ နိဂုဓိ= နိ+ဥဂဓိ၊ ဒုရာချာတံ= ဒု+အာချာတံ-တို့၌ ယဝေဒန-သော သူတို့ဖြင့် ဝိ-လာ။
 အနုဗောဓေ= အနုဗောဓေ- သဏဝတထိ ဗျဉ္ဇနေ-ဖြင့် နု-၌ ဥ-တုံ ဥ-တု ဝတထိ၍၊ ပြီး၏။
 ဒုဂ္ဂပသန္တံ= ဒု+ ဥပသန္တံ၊ သုဂ္ဂပသန္တံ= သု+ဥပသန္တံ-တို့၌ ယဝေဒန-စသည့်ဖြင့် ဝိ-လာ၊ တတိယပိုင်း၊ ဒီထံ-ဖြင့် ဥ-တုံ
 ဦး-ဒီထံ၍၊ ပြီး၏။
 ဒွိလယော= ဒု+အာလယော၊ သ္မာလယော= သု+အာလယော၊ သ္မာချာတော= သု+အာချာတော-တို့၌ ဝေဒနဒန္တံ-ဖြင့်
 ဥ-တုံ ဝိ-၍၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 ဥဒိရိတံ= ဥ+ဤရိတံ-၌ ယဝေဒန-စသည့်ဖြင့် ဝိ-လာ၊ပြီး၏။ သမုဒ္ဒိဋ္ဌံ= သံ+ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ-၌ ခေါ သေ-ဖြင့် နိဂုဓိထံထံ
 မိ-၍၊ တပိ၊ ပြီး၏။ ဝိယဂ္ဂံ= ဝိ+အဂ္ဂံ-၌ ယဝေဒန-စသည့်ဖြင့် ထိ-လာ၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 ဝိဗ္ဗဂ္ဂံ= ဝိ+အဓိ+ အဂ္ဂံ-၌ အဋ္ဌောအဓိ-ဖြင့် အဓိ-တုံ အဋ္ဌ-၍၊ ခွင်း၊ သဏု သေရ ယောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 ဗျဂ္ဂံ= ဝိ+အဂ္ဂံ-၌ ဣဝဏ္ဏော ထံ နဝါ-ဖြင့် ဣ-တုံ ထိ-၍၊ ထိ-အ-သို့တပိ၊ ခေါ ဓဿ ဓ-၌ ဓ-ဖြင့် ဝိ-တုံ မိ-
 ၍၊ မိ- -၂-သို့တပိ၊ ပြီး၏။
 အဝယာဂမနံ= အဝ+အာဂမနံ-၌ ယဝေဒန-စသည့်ဖြင့် ထိ-လာ၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 အန္တေတိ= အနု+ဇတိ-၌ ဝေဒနဒန္တံ-ဖြင့် ဥ-တုံ ဝိ-၍၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 အနုပဗ္ဗာတော= အနု+ဥပဗ္ဗာတော (အနု+ဥပဗ္ဗာတော)-၌ နိ-ခွင်း၊ သဏု သေရ ယောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 (အနုပဗ္ဗာတော-၌လျှင် ဒီထံ-ဖြင့် ဒီထံ၍)
 အနုစ္ဆရိယံ= အနု+အစ္ဆရိယံ၊ (အနု+အစ္ဆရိယံ)-၌ ခွင်း၊ သဏု သေရ ယောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။
 ပရိယေသနာ= ပရိ+သေနာ-၌ ယဝေဒန-စသည့်ဖြင့် ထိ-လာ။

ကမ္မည်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာဆောင်

သေနာ- ရှာမှီးခြင်း၊ ပရာမာသော- ပရ+အာမာသော- မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း၊ ဧဝံ- ဤပုံစံ
တို့သည်၊ သရေ- စ- သရသန္တိလည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရိဂ္ဂဟော= ပရိ+ဂဟော- သိမ်းဆည်းခြင်း၊ ပဂ္ဂဟော= ပ+ဂဟော- ချီးမြှောက်ခြင်း၊
ပက္ကမော= ပ+ကမော- ဖဲသွားခြင်း၊ ပရက္ကမော= ပရာ+ကမော- လုံ့လပြုခြင်း၊ နိက္ကမော= နိ+ကမော-
ထွက်သွားခြင်း၊ နိက္ကသာဇေ= နိ+ကသာဇေ- ကိလေသာ ဖန်ရည်မရှိသူ၊ နိလ္လယနံ= နိ+လယနံ-
ပုန်းအောင်းခြင်း၊ ဒုလ္လယနံ= ဒု+လယနံ- မကောင်းသဖြင့် ပုန်းအောင်းခြင်း၊ ဒုဗ္ဗိက္ခံ= ဒု+ဘိက္ခံ-
ရခဲသောထမင်းရှိသည်၊ ဒုဗ္ဗတ္တံ= ဒု+ဂုတ္တံ- မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်၊ သန္တိဋ္ဌံ= သံ+ဒိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာ
မြင်အပ်သည်၊ ဒုဂ္ဂဟော= ဒု+ဂဟော- မကောင်းသဖြင့်ယူခြင်း၊ ဝိဂ္ဂဟော= ဝိ+ဂဟော- အထူးသဖြင့်
ယူခြင်း၊ (ဝိပြုတ်/ ငြင်းခုံခြင်း) နိဂ္ဂတော= နိ+ဂတော- ထွက်သွားခြင်း၊ အဘိက္ကမော= အဘိ+ကမော-
ရှေ့သို့တက်ခြင်း၊ ပဋိက္ကမော= ပထိ+ကမော- နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း၊ ဧဝံ- တို့သည်၊ ဗျဉ္ဇနေ စ-
ဗျဉ္ဇနသန္တိလည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ သေသာ- ကြွင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော ပြယုဂ်တို့ကို၊
ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

သန္တိကပ္ပေ- ဌ၊ ပဗ္ဗမော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီ။

သန္တိကပ္ပေါ- သန္တိကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော- (နိဋ္ဌံ+က္ကတော ပတ္တော) အပြီးသို့ရောက်ပြီ။

သန္တိကျမ်း ပြီးပြီ။

- ၅၁။ ပရာမာသော= ပရ+အာမာသော-၌ ရံ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
- ပရိဂ္ဂဟော= ပရိ+ဂဟော-သည်၌ ပရဒေသောဝါ ဌာနေ-ဖြင့် ဝ-၏သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ဝိ-လာ၊ က-၏ သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော်
ထိ-လာ၊ ဗ-၏သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ထိ-လာ။
- ပက္ကမော= ပရာ+ကမော-၌ က-၏ သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ထိ-လာ၊ ရံ-ခွင်း အာ-ကြွင်း ဝဿ-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ဝဿဖြူ၊ ထပ်။
- ဒုဗ္ဗိက္ခံ= ဒု+ဘိက္ခံ-၌ ဝဓေ ယောသာယောသာနံ-သည်ဖြင့် ဘ-၏ အသဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် မိ-လာ။
- ဒုဗ္ဗတ္တံ= ဒု+ဂုတ္တံ-၌ ဝ-၏သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ဝိ-လာ၊ ဒေါ ဓဿ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝ-တို့ ခွ-ဖြူ။
- သန္တိဋ္ဌံ= သံ+ဒိဋ္ဌံ-၌ ဝတ္တံ ဝါ ဝဓေ-ဖြင့် သ-အထက်၌ရှိသော ဒိဂ္ဂထိတံတို့ က-ဝတ္တံ နိ-ဖြူ။
- ဒုဂ္ဂဟော-သည်၌ သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ထာ။
- ပဋိက္ကမော=ပထိ+ကမော-၌ သဒ္ဒါသဒ္ဒေသော် ထိ-လာ၊ ထုမိ ဝဋိ ဝထိဿ-ဖြင့် ဝထိ-တို့ ဝဋိ-ဖြူ။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

နာမ်ဝိဘတ်ဥပုသ်

	ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့်	အနက်ဖိုအင်္ဂါရထား	ပူဇော်သွယ်ဖြင့်	အနက်၌	ပိတတ်	ထေရ်	ဗဟုဂ်
၁	အို / တို့အို	အာလုပ်	အာလပနေစ	အာလုပ်	ပဌမာ	သိ	ယော
၂	သည်/တို့သည်	လိင်	လိင်တွေပဌမာ	လိင်	။	။	။
၃	ကို/တို့ကို/သို့/တို့သို့	ကံ	ကမ္မတွေ့ရတိယာ	ကံ	ဒုတိယာ	အံ	ယော
၄	ပတ်လုံး/တို့ပတ်	အတ္တန္တသံယောဂ	ဏဏန္ဒါနန္ဒန္တသံယောဂ	အန္တသံယောဂ	။	။	။
၅	ဖြင့် / တို့ဖြင့်	ကရိုဏ်း	ကရုဏောတတိယာ	ကရိုဏ်း	တတိယာ	နာ	ဟိ
၆	နှင့် / တို့နှင့်	သဟာဒိယောဂ	သဟာဒိယောဂေစ	သဟာဒိယောဂ	။	။	။
၇	သည်/တို့သည်	ကတ္တား	ကတ္တရိ စ	ကတ္တား	။	။	။
၈	ကြောင့်/တို့ကြောင့်	ဟိတ်	ဟေတုတွေ့စ	ဟိတ်	။	။	။
၉	ဖျက်/တို့ဖျက်	ဝိသေသန	ဝိသေသနေစ	ဝိသေသန	။	။	။
၁၀	အား/တို့အား	သပ္ပဒိန်	သပ္ပဒိနေ စတုတ္ထိ	သပ္ပဒိန်	စတုတ္ထိ	သ	နံ
၁၁	မှ / တို့မှ	အပါဒိန်	အပါဒိနေ ဗ္ဗပိ	အပါဒိန်	ဗ္ဗပိ	သ္ဗာ	ဟိ
၁၂	အောင်/တို့အောင်	ဝိဘတ္တအပါဒိန်	။	။	။	။	။
၁၃	ကြောင့်/တို့ကြောင့်	ကာရဏ	ကာရဏတွေ့ စ	ကာရဏ	။	။	။
၁၄	၏/တို့၏	သာမိ	သာမိသ္ဗိ သ္ဗိ	သာမိ	သ္ဗိ	သ	နံ
၁၅	တွင် / တို့တွင်	နိဗ္ဗိရဏ	နိဗ္ဗိရဏေ စ	နိဗ္ဗိရဏ	။	။	။
၁၆	၌ / တို့၌	ဩကာသ	ဩကာသ သစ္စမိ	ဩကာသ	သတ္တပိ	သ္ဗိ	သု
၁၇	ကြောင့်/တို့ကြောင့်	နိမိတ်	ဏမ္မဏရဏ---သစ္စမိ	နိမိတ်	။	။	။
၁၈	တွင်/တို့တွင်	နိဗ္ဗိရဏ	နိဗ္ဗိရဏေ စ	နိဗ္ဗိရဏ	။	။	။
၁၉	သော်/လတ်သော်	လက္ခဏ	ကာလဘာဝေသုစ	လက္ခဏ	။	။	။

ဆိုရိုး-

အို, တို့အိုဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အာလုပ်အနက်ကို အလိုရှိရကား အာလပနေစ ဟူသောသုတ်ဖြင့် အာလုပ်အနက်၌ ပထမာ ကေတုပ သိ-သက်၊ ဗဟုဂ် ယော-သက်။

ပထမပိုင်း

၅၂။ ၆၀။ ဇိနဝစနယုတ္တံ ဟိ။

(ဇိနဝစနယုတ္တံ+ဟိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အဓိကာရသုတ်)

ပုဗ္ဗာပရံ- ရှေ့နောက် သုတ်, ဝုတ္တံ, ဥဒါဟရဏ် အလုံးစုံသည်၊ ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ- မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်အား လျှောက်ပတ်သည်ချည်းသာတည်း။

“ဇိနဝစနယုတ္တံ ဟိ” ဣတိ- “ဇိနဝစနယုတ္တံ ဟိ” ဟူသော၊ တေ- ဤသုတ်ကို အဓိကာရတ္ထံ- ရှေ့, နောက် လိုက်ခြင်းငှါ၊ ဌပိတံ- တည်ထားအပ်သောသုတ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။

၅၃။ ၆၁။ လိင်္ဂံ နိပ္ပဇ္ဇတေ။

(လိင်္ဂံ + စ+နိပ္ပဇ္ဇတေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)။

လိင်္ဂံ- လိင်္ဂကိုလည်း၊ နိပ္ပဇ္ဇတေ- အပြီးအစီး တည်ထားအပ်၏။

ယထာ ယထာ- အကြင်အကြင်သို့သောအပြားအားဖြင့်၊ နိပ္ပာဒိယမာနေ- ပြီးစေအပ်သော်၊ လိင်္ဂံ- လိင်္ဂသည်၊ ဇိနဝစနယုတ္တံ ဟိ- ဇိနဝစနယုတ္တံ ဝေ- မြတ်စွာဘုရားပါဠိတော်အား လျှောက်ပတ်သည်သာလျှင်တည်း။ တထာ တထာ- ထိုထိုသို့သော အပြားအားဖြင့် ဣ- ဤကဗျည်းကျမ်း၌၊ လိင်္ဂံ- လိင်္ဂကို၎င်း၊ ဓာတု စ- ဓာတ်ကို၎င်း၊ နိပ္ပဇ္ဇတေ စ- ပြီးလည်း ပြီးစေအပ်၏၊ ဌပိယတေ စ- တည်လည်း တည်ထားအပ်၏။

တံ- ထိုလိင်္ဂဟူသည်၊ ယထာ ကတမံ- အဘယ်နည်း၊ ဒေသာ နော ...ပ...ရာဇာ-ဒေသာ နော ...ရာဇာတည်း၊ (ဒေသာ- ဤသူသည်၊ နော- ငါတို့၏၊ သတ္တာ- ဆရာတည်း၊ ဗြဟ္မာ- ဗြဟ္မာတည်း၊ အတ္တာ- ကိုယ်တည်း၊ သခါ- ခင်ပွန်းတည်း၊ ရာဇာ- မင်းတည်း။)

၅၄။ ၆၂။ တတော စ ဝိဘတ္တိယော။

(တတော+စ+ဝိဘတ္တိယော၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

တတော စ- ထိုလိင်္ဂတို့မှလည်း၊ ပရာ- နှောင်းကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဘတ္တိယော- ဝိဘတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဇိနဝစနယုတ္တေဟိ- ကုန်သော၊ တတော လိင်္ဂေဟိ- ထိုလိင်္ဂတို့မှ၊ ဝိဘတ္တိယော- တို့သည်၊ ပရာ- ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၅၅။ ၆၃။ သိယော၊ အံယော၊ နာဟိ၊ သနံ၊ သ္မာဟိ၊ သနံ၊ သ္မိံ သု။
(သိယော၊ အံယော၊ နာဟိ၊ သနံ၊ သ္မာဟိ၊ သနံ၊ သ္မိံ သု၊ ၁-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သိ-ယော၊ အံ-ယော၊ နာ-ဟိ၊ သ-နံ၊ သ္မာ-ဟိ၊ သ-နံ၊ သ္မိံ-သု- သိ-ယော၊ အံ-ယော၊ နာ-ဟိ၊ သ-နံ၊ သ္မာ-ဟိ၊ သ-နံ၊ သ္မိံ-သု-ဟူသော တစ်ဆယ့်လေးလုံးသည်၊ ဝိဘတ္တိယော- ဝိဘတ်တို့ မည်ကုန်၏။

တောယော ဝိဘတ္တိယော- ထိုဝိဘတ်တို့သည်၊ ကာ ဝ ပန- အဘယ်သည်တို့နည်း? သိယော ဣတိ- သိ ယော- တို့သည်၊ ပထမာ- ပထမာဝိဘတ်မည်၏။ သ္မိံ သု ဣတိ- သ္မိံ သု- တို့သည်၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ်မည်၏။

ဝိဘတ္တိ ဣတိ- ဝိဘတ္တိ- ဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်ကိုမှည့်သဖြင့်၊ ကွတ္ထော- (ကွ+အတ္ထော) ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော အတ္ထော - အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ- အမှဿ ...သုတ်၌ ဝိဘတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅၆။ ၆၄။ တဒနုပရောဓေန။

(တဒနုပရောဓေန၊ ၁-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)။

တဒနုပရောဓေန- ထိုတုရားဟောဘော် ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့် လိင်္ဂ- လိင်္ဂကိုလည်း၊ နိပ္ပူဇတေ- အပြီးအစီး တည်ထားအပ်၏။

ယထာ ယထာ- အကြင်အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်၊ နိပ္ပာဒိယမာနေ- သော်၊ တေသံ ဇိနဝစနာနံ- ထိုဇိနဝစနတို့အား၊ အနုပရောဓေ- မဆန့်ကျင်၊ တထာ တထာ- ထိုထိုသို့သော အပြား အားဖြင့်၊ ဣဝ- ဤတစ္ဆည်းကျမ်း၌၊ လိင်္ဂ- ကိုလည်း၊ နိပ္ပူဇတေ- ၏။

ရုပ်တူတစ်ဘဝ္ဘာ -

အာထဓနေ သိ ဝသညော-စသော အားညီမျှသည့် ၄-သုတ်တို့၌ သဒ္ဒါသင်္ဂဟ ဖြန့်ခွဲရာအတွက် ရုပ်အပြည့်အစုံ တွေ့ထင်သင့်သေး၊ နားညီမျှသည့်လောကီသာ နှုတ်ထုတ်စေသင့်၏။ ဥပမာ- အာထဓနေ သိ ဝသညော-ဖြင့် အာထုပံ သိ-တို့ ဝ-အမည်မျှ။

ဤနိဿယ၌ထား ရုပ်တွင်များစွာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြမည်၊ ဣတ္ထိဝစ္စယန္တရဒိတိတို့ ဣတ္ထိဝစ္စည်းသက်ပုံ၊ နာမ်ငုံတို့ကို နောင် အလွယ်တကူသိနိုင်မည်ဖြစ်၍ ဤ၌ ဣတ္ထိဝစ္စည်း သက်ပြီးသား၊ နာမ်ငုံပြီးသား ဣတ္ထိဝစ္စယန္တရဒိတိတို့ ရုပ်တွက်မည်။

၅၇။ ၇၁။ အာလပနေ သိ ဂသညော။

(အာလပနေ+သိ+ဂသညော၊ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အာလပနေ- အာလုပ်အနက်၌၊ သိ- သက်သော သိ-ဝိဘတ်သည်၊ ဂသညော- ဂ-
အမည် ရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

အာလပနေတ္ထေ- ၌၊ (ဝိဟိတော- သက်အပ် စီရင်အပ်သော)၊ သိ- သည်၊ ဂသညော-
သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘောတိ အယျေ- အိုရှင်မ၊ ဘောတိ ကညေ- အို သတို့သမီး၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ-
အိုခရာဒိယမည်သော နမ။

အာလပနေတိ ပဒံ- အာလပနေ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း?
သာ အယျာ-ဤသို့ အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သာ အယျာ- ထိုအရှင်မသည်
သိတိ ပဒံ- သိ-ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘောတိယော အယျာယော-ဤသို့
အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဘောတိယော အယျာယော- အိုရှင်မတို့၊

ဂ ဣတိ- ဂ-ဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော
- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- အဘယ်အကျိုးရှိ
သနည်း? ဗတေ စ- ဗတေ စ-အစရှိသောသုတ်တို့၌ ဂ-ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅၈။ အယျေ-တိ အယျာ-တညံ၊ အို-တု၌ အနုတ်ဝေးသောကြောင့် အာလုပ်အနုတ်ကို အလိုရှိရကား၊ အာယဝနေ စ-ဖြင့်
အာလုပ် အနုတ်၌ ဝထဓာတ်သတ် ဧကရုဗ် သိ-သက်၊ (အယျာ+သိ) အာယဝနေ သိ ဝသညော-ဖြင့် အာလုပ် သိ-တို့ ဝ-အမည်မှည့်၊
ဗျိ-ဒွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တို့ ဗ-အမည်မှည့်၊ ဗတေ စ-ဖြင့် ဝ-သိ-တို့ စ-ဖြင့် သရဏောဝေါ-စသော သုတ်ဖြင့်
နောတ် စ-အပြုကြောင့် ဓမ္မေ အာ-သရတိ ချေ၊ နောတ် စ-တိုလည်း စ-ဟုဝထာတိ၊ ဗျိ- စ-သိုတပ်၊ အယျေ-ပြီး၏။

တညော၊ ခရာဒိယေ-တို့တို့ တညော၊ ခရာဒိယာ-တည့်၌ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း တွက်လေ။

တိ-ရုဗ်။ အယျာ-တိ အယျာ-တညံ၊ သညံ-တု၌ အနုတ်ဝေးသောကြောင့် လိင်အနုတ်ကို အလိုရှိရကား၊ လိပ်ဧက
ဝထဓာ-သုတ်ဖြင့် လိင်အနုတ်၌ ဝထဓာတ်သတ် ဧကရုဗ် သိ-သက်၊ (အယျာ+သိ) ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဝ-အမည် မှည့်သင့်သော်လည်း
အာလုပ် အနုတ်၌သက်သော သိ-မဟုတ်သောကြောင့် မှည့်ရုံ သေသတော လောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် ဝ-မမည်သော သိ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။

အယျာယော-တိ အယျာ-တညံ၊ တိုဒို-တု၌ အနုတ်ဝေးသောကြောင့် အာလုပ်အနုတ်ကို အလိုရှိရကား၊ အာယဝနေ စ-
ဖြင့် အာလုပ် အနုတ်၌ ဝထဓာတ်သတ် ဧကရုဗ် ယော-သက်၊ (အယျာ+ယော) ဤသုတ်ဖြင့် အာလုပ် ဝိသတ်ကို ဝ-အမည်မှည့်သင့်သော်လည်း
သိ-မဟုတ်သောကြောင့် မှည့်ရုံ အယျာယော-ပြီး၏။

၅၈။ ၂၉။ ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ချလာ။

(ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ+ ချလာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ- ဣဏ်၊ ဥဏ်တို့သည်၊ ချလာ- အစဉ်အတိုင်း ချ၊ လ-မည်ကုန်၏။

ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ဣတိ- ဣဏ် ဥဏ်ဟူကုန်သော၊ ဧတေ- ဤသရတို့သည်၊ ယထာ သချိ- အစဉ်အတိုင်း၊ ချလသညာ- ချ-အမည်၊ လ-အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣသိနော- ရသေ့အာဇာနည်၏၊ အဂ္ဂိနော- မိအာဇာနည်၏၊ ဂဟပတိနော- အိမ်ရှင်ယောက်ျားအာဇာနည်၏၊ ဒုဗ္ဗိနော- တုတ်တိုသူအာဇာနည်၏၊ သေတုနော- တံတားအာဇာနည်၏၊ ဧကတုနော- မှန်ကန်အာဇာနည်၏၊ ဘိက္ခုနော- ရဟန်းအာဇာနည်၏၊ သယဗ္ဗနော- ဘုရားအာဇာနည်၏၊ အဘိဘုနော- လွှမ်းမိုးနိုင်သူအာဇာနည်၏။

ဗျလက္ခဏန္တေန- ဗျလက္ခဏာ အနေန- ဗျ လဟူသော ဤအမည်မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ဤအတ္ထော - သည်၊ အတ္ထိ- နည်း? တစ်နည်း၊ ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- နည်း? ဗျလတော သဿ နော ဝါ- ဗျလတော သဿ နော ဝါ- အစရှိသော သုတ်တို့၌ ဗျ၊ လ-ဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅၉။ ဣသိနော-တိ ဣသိ-တညိ၊ အား-တူ၍ အနုထိဝေသောကြောင့် သန္ဓေဒိန္နိအနုထိတိ အလိုရှိရကား၊ သန္ဓေဒါနေ စေတုတ္ထိ-ဖြင့် သန္ဓေဒိန္နိအနုထိ၌ စေတုတ္ထိဝိသထိ စေတုဓိ သ-သထိ၊ (ဣသိ+သ) သိ-ခွင်း ဣ-ကြွင်း၊ ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ဗျလာ-ဖြင့် ဣ-တိ ဗျ-အစဉ်မှည့်၊ ဗျလတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် သ-တိ နော-ဖြူ သိ- ဣ-သို့ထပ်၊ ဣသိနော ပြီး၏။ (အဂ္ဂိနော-တိ အဂ္ဂိ၊ ဂဟပတိနော-တိ ဂဟပတိ- တညိ၌ ဣသိနော-အတိုင်း ထွတ်ထေ)

ဒဗ္ဗိနော-တိ ဒဗ္ဗိ-တညိ၊ သ-သထိ၊ (ဒဗ္ဗိ+သ) ဣ-ခွင်း ဤ-ကြွင်း၊ ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ဗျလာ-ဖြင့် ဤ-တိ ဗျ-အစဉ်မှည့်၊ အဟော ဝဿ-ဟော သုထိဖြင့် ဤ-တိ ဣ-ဗျလာဖြူ ဗျလတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် သ-တိ နော-ဖြူ ဣ- ဣ-သို့ထပ်၊ ဒဗ္ဗိနော ပြီး၏။

သေတုနော-တိ သေတု-တညိ၊ သ-သထိ၊ (သေတု+သ) ထိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ဗျလာ-ဖြင့် ဥ-တိ ဝ-အစဉ်မှည့်၊ ဗျလတော သဿ နော ဝါ-ဖြင့် သ-တိ နော-ဖြူ ထိ- ဥ-သို့ထပ်၊ သေတုနော ပြီး၏။

သယဗ္ဗနော-တိ သေတု၊ သိတုနော-တိ သိတု-တညိ၊ သေတု-နည်းတူထွက်။
သယဗ္ဗနော-တိ သယဗ္ဗ-တညိ၊ သ-သထိ၊ (သယဗ္ဗ+သ) ဣ-ခွင်း၊ ဦ-ကြွင်း၊ ဣန္ဒြေဝဏ္ဏာ ဗျလာ-ဖြင့် ဦ-တိ ဝ-အစဉ်မှည့်၊ အဟော ဝဿ-ဟော သုထိဖြင့် ဦ-တိ ဥ-ဗျလာဖြူ ဗျလတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် သ-တိ နော-ဖြူ ဣ- ဥ-သို့ထပ်၊ သယဗ္ဗနော ပြီး၏။ (အဘိဘုနော-တိ အဘိဘု-တညိ၊ နည်းတူထွက်)

၅၉။ ၁၅၂။ တေ ဣတ္ထိချာ ပေါ။

(တေ+ဣတ္ထိချာ+ပေါ၊ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)။

ဣတ္ထိချာ- ဣတ္ထိလိင်ကို-ဟောကုန်သော၊ (ဝါ) ဣတ္ထိလိင်၏ အမည်ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-
ထို ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်တို့သည်၊ ပေါ- ပ-မည်၏။

တေ ဣဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ- ထို ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်တို့သည်၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ ဣတ္ထိချာ-
ဣတ္ထိလိင်ကိုဟောကုန်၏၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ပသညာ- ပ-အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ရတ္တိယာ- ညဉ့်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ- မိန်းမဖြင့်၊ ဓေဇယာ- နားမဖြင့်၊ ဝဇယာ- ချွေးမဖြင့်၊
ဣတ္ထိချာတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣသိနာ ဘိက္ခုနာ- . . . စသော ပြယုဂ်တို့၌
တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

(ဣသိနာ- ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနာ- ဖြင့်)။

ပဣတိ- ပ-ဟူသော၊ အဓေန- ဤ အမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ၌၊ အတ္ထော- သည်၊
အတ္ထိ- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- နည်း? ပတောယာ- ပတောယာ စသော
သုတ်တို့၌ ပ-ဟုခေါ်ဝေါ် ခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၅၉။ ရတ္တိယာ-ထို ရတ္တိ-တည့်၊ ဖြင့်-တူ၍ အနုတ်ဝေသောကြောင့် ထရိဏ်းအနုတ်ကို အထိပျိုရထား၊ တရုဏထာဝိယာ-ဖြင့်
ထရိဏ်းအနုတ်၌ တထိယာဝိသထိ စေတုမ် နာ-သဏ်၊ (ရတ္တိ+နာ) ဣ-ဒွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဝေ ဣတ္ထိချာ ဝေါ-ဖြင့် ဣ-ထို ဝ-
အစဉ်မှည့်၊ ဝယော ယာ-ဖြင့် နာ-ထို ယာ-ဖြူ၊ ဣ-ဣ-သို့ထပ်၊ ရတ္တိယာ-ပြီး၏။

ဣတ္ထိယာ-ထို ဣတ္ထိ-တည့်၊ နာ-သဏ်၊ (ဣတ္ထိ+နာ) ဣ-ဒွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဝေ ဣတ္ထိချာ ဝေါ-ဖြင့် ဤ-ထို ဝ-အစဉ်
မှည့်၊ အယော ဝဿ-စသော သုတ်ဖြင့် ဤ-ထို ဣ-ဝဿဖြူ၊ ဝယော ယာ-ဖြင့် နာ-ထို ယာ-ဖြူ၊ ဣ- ဣ-သို့ထပ်၊ ဣတ္ထိယာ ပြီး၏။

ဓေဇယာ-ထို ဓေဇု-တည့်၊ နာ-သဏ်၊ (ဓေဇု+နာ) နိ-ဒွင်း ဥ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-ထို ဝ-အစဉ်မှည့်၊ ဝယော
ယာ-ဖြင့် နာ-ထို ယာ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ဓေဇုယာ-ပြီး၏။

ဝဇယာ-ထို ဝဇု-တည့်၊ နာ-သဏ်၊ (ဝဇု+နာ) ဓိ-ဒွင်း ဦ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဦ-ထို ဝ-အစဉ်မှည့်၊ အယော ဝဿ-
စသော သုတ်ဖြင့် ဦ-ထို ဥ-ဝဿဖြူ၊ ဝယော ယာ-ဖြင့် နာ-ထို ယာ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ဝဇုယာ-ပြီး၏။

ထိ-ဝဂ်။ ဣသိနာ-ထို ဣသိ-တည့်၊ နာ-သဏ်၊ (ဣသိ+နာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-ထို ဝ-အစဉ်မှည့်သင်္သောလည်း
ဣတ္ထိလိင် စေတုတ်သောကြောင့် ဓမ္မဉ္စရ ဘိက္ခုနာ-၌ ဥ-ထို ဝ-အစဉ်မှည့်သင်္သောလည်း ဣတ္ထိလိင် စေတုတ်သောကြောင့် ဓမ္မဉ္စရ။

၆၀။ ၁၇၇။ အာ ယော။

(အာ+ယော၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဣတ္ထိချော- ဣတ္ထိလိင်ကိုဟောသော၊ အာ- အာ-အက္ခရာသည်၊ ယော- ယ-မည်၏။
အာကာရော- သည်၊ ယဒါ- ဌ၊ ဣတ္ထိချော- ဣတ္ထိလိင်ကိုဟော၏၊ တဒါ- ဌ၊ ယ သညော-
ယ-အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သန္တယ- သန္တဖြင့်၊ ကညာယ- သတို့သမီးဖြင့်၊ ဝိဏာယ- စောင်းဖြင့်၊ ဂဏီယ- ဂဏီမြစ်ဖြင့်၊
ဒိသာယ- အရပ်မျက်နှာဖြင့်၊ သာလာယ- ဇရပ်ဖြင့်၊ မာလာယ- ပန်းဖြင့်၊ တုလာယ- ချိန်ခွင်ဖြင့်၊
ဒေါလာယ- ဖယောင့်ပုခက်ဖြင့်၊ ပဘာယ- အရောင်ဖြင့်၊ သောဘာယ- တင့်တယ်ခြင်းဖြင့် (သောတာယ-
ရေလျှော်ဖြင့် ဟုလည်းရှိသည်) ပညာယ- ပညာဖြင့်၊ ကရုဏာယ- သနားခြင်းဖြင့်၊ နာဓိယ- လှေဖြင့်၊
ကပါလိကာယ- အိုးခြင်းကွဲဖြင့်၊ (ကပလာယ- ခွက်ဖြင့် ဟုလည်းရှိ၏)

အာတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရတ္တိယာ ဣတ္ထိယာ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ရတ္တိယာ-
ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ- ဖြင့်)

ဣတ္ထိချောတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သတ္တာရာ ဒေသိတော အယံ ဓမ္မော
အကျိုးရှိ၏၊ (သတ္တာရာ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အယံ ဓမ္မော- ဤတရားကို၊ ဒေသိတော- ဟောတော်မူ
အပ်ပြီ)

ယ ဣတိ- ယ ဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ဌ၊ အတ္ထော - သည်၊
အတ္ထိ- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- နည်း? ယတောနာဒိနံ- ယတောနာဒိနံ
ဝသည်တို့၌ ယ-ဟုခေါ် ဝေါ်ခြင်းအကျိုး၏။

၆၀။ သဒ္ဓါယ-တိ သဒ္ဓါ-တညံ၊ နာ-သတိ၊ (သဒ္ဓါ+နာ) နှိ-ခွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ အာယော-ဖြင့် အာ-တိ ယ-အမည်မှည့်၊
ယထော နာဒိနံ-ဖြင့် နာ-တိ အာယ-ဖြင့်၊ (သဒ္ဓါ+အာ+အာယ) သရဏောဝေါ-ဧသော သုတိဖြင့် ရှေ့ အာ-သရတိ ချေ၊ နှောတ် အာ-
တိလည်း အာ-တု ဝထတိဖြင့် နှိ- အာ-သိတပိ၊ သဒ္ဓါယ-ပြီး၏။

ထညာယ-ဧသညံတိတိလည်း ထညာ၊ ဝိဏာ-ဧသညံတညံ၌ နည်းတူတူလိလေ။
ထံ-ရပ်။ ရတ္တိယာ-တိ ရတ္တိ-တညံ၊ နာ-သတိ၊ (ရတ္တိ+နာ) ဤသုတိဖြင့် ဣတ္ထိလိင်ကိုဟောသော ဣ-တိ ယ-
မှည့်သင့်သော်လည်း အာ-အက္ခရာထုတ်သောကြောင့် မှေ့၍ (ထေ ဣတ္ထိချော ဝေါ-သုတ်၌ သိဒ္ဓါပြီးအတိုင်း တွတ်)
ဣတ္ထိယာ-၌ ဣတ္ထိ-တညံ၊ နာ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဤ-တိ ယ-မှည့်သင့်သော်လည်း အာ-မတုတ်၍ မှေ့၍-ဧသညံ။
သတ္တာရာ-တိ သတ္တု-တညံ၊ နာ-သတိ၊ (သတ္တု+နာ) ထ်-ခွင်း၊ ဥ-ဖြင့်၊ အညေသ္မာရတ္ထံ-ဖြင့် ဥ-တိ အာရ-ဖြင့်၊
(သတ္တိ+အာရ+နာ) ဤသုတိဖြင့် အာ-တိ ယ-မှည့်သင့်သော်လည်း ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောသောကြောင့် မှေ့၍ နာ အာ-ဖြင့် နာ-တိ
အာ-ဖြင့် ထ်- အာ-သိတပိ၊ ရံ-ခွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ သရဏောဝေါ-ဧသညံဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။

၆၁။ ၈၆။ သာဂမော သေ။

(သာဂမော+သေ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမဝိဓိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ သာဂမော- သ-၏လာခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သေ ဝိဘတ္တိမှ- ကြောင့်၊ သကာရာဂမော- သ အက္ခရာလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုရိသဿ- ယောက်ျားအား၊ ၏၊ အဂ္ဂိဿ- မီးအား၊ ၏၊ ဣသိဿ- ရသေ့အား၊ ၏။

ဒဏ္ဍိဿ- ဒုတ်ရှိသူအား၊ ၏၊ ဘိက္ခုဿ- ရဟန်းအား၊ ၏၊ သယမ္ဗုဿ- ဘုရားအား၊ ၏၊ အဘိဘူဿ- လွှမ်းမိုးနိုင်သူအား၊ ၏။

သေတိ ပဒံ- သေ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသသိဿိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသသိဿိ- ယောက်ျား၌။)

၆၂။ ၂၀၆။ သံသာသေ့ကဝစနေသု စ။

(သံသာသု+ကဝစနေသု+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမဝိဓိသုတ်)

ကဝစနေသု- ကေဝုဗ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သံသာသု စ- သံ-ပြု၊ သာ-ပြုတို့ကြောင့်လည်း၊ သာ ဂမော- သ-၏လာခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကဝစနေသု- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တာဒေသေသု- ဝိဘတ်အပြုဖြစ်ကုန်သော၊ သံသာသု- သံ-ပြု သာ-ပြုတို့ကြောင့်၊ သကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၆၁။ ဝုဋ်ဿ-တို့ ဝုဋ်ဿ-တည်း၊ ဘ-ဃ၏၊ (ဝုဋ်ဿ+ဘ) ဘာဝမော ဘေ-ဖြင့် ဝေဋ် သိ-လာ၊ ပြီး၏။
 (သိ-လာရာ၌ ဝိပြီး ဘ-သို့ တစ်လျှစ်လာလိုက်လျှင် နုယေဝရံ ယုတ္တေဖြင့် တစ်စွယ်လိုတော့)
 အဂ္ဂိဿ-တို့ အဂ္ဂိ၊ ဣသိဿ-တို့ ဣသိ-တည်း၊ ဘ-ဃ၏၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-လာ။
 ဒဏ္ဍိဿ-တို့ ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ ဘ-ဃ၏၊ (ဒဏ္ဍိ+ဘ) ဣ-ခွင်း ဤ-ဖြင့်၊ ဣတ္ထုတ္ထာ ဣ-ဖြင့် ဤ-တို့ စုအစည်းမည်၊
 အယော ဝုဿ-စေသာ သုတ်ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ဝုဿဖြ့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-လာ၊ ပြီး၏။
 ဘိက္ခုဿ-တို့ ဘိက္ခု-တည်း၊ ဘ-ဃ၏၊ သိ-လာ။
 ဘယမ္ဗုဿ-တို့ ဘယမ္ဗု။ အဘိဘူဿ-တို့ အဘိဘူ-တည်း၊ ဘ-ဃ၏၊ ဣတ္ထုတ္ထာ ဣ-ဖြင့် ဦး-တို့ ဝ-
 အစည်းမည်၊ အယော ဝုဿ-စေသာ သုတ်ဖြင့် ဦး-တို့ ဦး-ဝုဿဖြ့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-လာ၊ ပြီး၏။
 ကိ-ဝုဗ်။ ဝုဋ်ဿသိ-တို့ ဝုဋ်ဿ-တည်း၊ သိ-ဃ၏၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-လာသင့်သော်လည်း ဘ-ဝိဘတ်မဟုတ်သောကြောင့်
 ဝေလရ၊ ပြီး၏။

တော်သံ- ဤသူမ၌၊ တော်သာ- အာ။ ၏၊ ဣမိသံ- ဤသူမ၌၊ ဣမိသာ- အာ။ ၏၊
တိသံ- ထိုသူမ၌၊ တိသာ- အာ။ ၏၊ တသံ- ထိုသူမ၌၊ တသာ- အာ။ ၏၊ ယသံ- အကြင်
သူမ၌၊ ယသာ- အာ။ ၏၊ အမုသံ- ထိုမည်သောသူမ၌၊ အမုသာ- အာ။ ၏၊

သံသာသ္မိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိနာ၊ ပါဏိနာ- စသော ပြုယုတ်တို့၌
တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ (အဂ္ဂိနာ- မီးဖြင့်၊ ပါဏိနာ- လက်ဖြင့်)

ကေဝစနေသ္မိတိ ပဒံ- ကေဝစနေသူ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တာသံ၊ သဗ္ဗာသံ.....
အကျိုးရှိ၏။ (တာသံ- ထိုသူမတို့အာ။ တို့၏၊ သဗ္ဗာသံ- ခပ်သိမ်းသောသူမတို့အာ။ တို့၏)

ဝိဘတ္တာ ဒေသေသ္မိတိ ပဒံ- ဝိဘတ္တာဒေသေသူ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? မနုသာ၊
ဝစသာ၊ ထာမသာ- . . .အကျိုးရှိ၏။

(မနုသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ဝစသာ- စကားဖြင့်၊ ထာမသာ- အစွမ်းဖြင့်)

၆၃။ ၂၁၇။ ဧတိမာသမိ။

(ဧတိမာသံ+တ္တ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)။

ကေဝစနေသု- ကေဝစဖြစ်ကုန်သော၊ သံသာသု- သံပြု၊ သာပြုတို့ကြောင့်၊ ဧတိမာသံ-
တော၊ ဣမာ-သန္ဒတို့၏ အဆုံး အာသည်လည်း၊ ဣ- ဣပြုသည်၊ တောတိ- ၏။

၆၂။ ဧတိသံ-စသည့်တို့ ၆၃-သုတ်၊ တိသံ၊ တိသာ-တို့ ၆၄-သုတ်၊ တသံ-စသည့်တို့ ၆၆-သုတ်အတိုင်းတွက်။

အစုသံ၊ အစုသာ-တို့ အစု-တည့်၊ သို့-သတ်၊ သ-သတ်၊ (အစု+သို့၊ အစု+သ) စိ-ခွင်း၊ ဥ-ဖြင့်၊ တေ ဣတ္ထိနာ
ဝေါ-ဖြင့် ဥ-တို့ ဝ-မှည့်၊ ယဝဏော-စော သုတ်ဖြင့် သံ၊ သာ-ဖြူ (အစု+သံ၊ အစု+သာ) ဤသုတ်ဖြင့် သံ-လာ၊ မြီး၏။

တိ-ဝပ်။ အဂ္ဂိနာ-တို့ အဂ္ဂိ-တည့်၊ နာ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် စေတုပိဘတ်ကြောင့် သံ-လာသင်္ဃာတည်း သံ၊ သာ
အပြု နှောင့်သောကြောင့် ဇောရ။ (ဝါဏိနာ-၌ ဝါဏိ-တည့်၊ နာ-သတ်၊ နည်းတူ)

ထာသံ-တို့ ထာ-တည့်၊ နံ-သတ်၊ (ထာ+နံ) သန္ဓေထာနံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-တို့ သံ-ဖြူ (ထာ+သံ) ဤသုတ်ဖြင့် သံ-
အပြုကြောင့် သံ-လာသင်္ဃာတည်း စေတုပိဘတ်အပြု ဧတိမာသောကြောင့် ဇောရ။

(သဗ္ဗာသံ-တို့ သဗ္ဗာ-တည့်၊ နံ-သတ်၊ သံ-ဖြူ-စသည့်)

ဓနုသာ-တို့ ဓနု-တည့်၊ နာ-သတ်၊ (ဓနု+နာ) နှောင့်ကောသိတော-စောသုတ်ဖြင့် နာ-တို့ အာ-ဖြူ (ဓနု+အာ)
သသရေ ဝါ ဝော-ဖြင့် သံ-လာ၊ သံ- အာ-သိုဏ်၊ (ဓနု+သာ) ဤသုတ်ဖြင့် သာ-အပြုကြောင့် သံ-လာသင်္ဃာတည်း
ပိဘတ်အပြု ဧတိမာသောကြောင့် ဇောရ။ (ဝစသာ၊ ထာမသာ-တို့လည်း နည်းတူ)

ကေဝစနေသု- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တာဒေသေသု- ကုန်သော၊ သံသာသု- တို့ကြောင့်၊ တော
ဣမာ ဣတိ- တော ဣမာဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤသဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံးဖြစ်သော၊ သရော-
အာသရသည်၊ ဣကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏

တေသံ- ဤသူမ၌၊ တေသာ- အား၊ ၏၊ ဣမိသံ- ဤသူမ၌၊ ဣမိသာ- အား၊ ၏၊
သံသာသ္မိတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တောယ၊ ဣမာယအကျိုးရှိ၏။

(တောယ- ဤသူမဖြင့်၊ ဣမာယ- ဤသူမဖြင့်)

ကေဝစနေသ္မိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တောသံ၊ ဣမာသံ အကျိုးရှိ၏။
(တောသံ-ဣမာသံ- ဤသူမတို့အား၊ တို့၏)

၆၄။ ၂၁၆။ တဿာ ဝါ။

(တဿာ+ဝါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ကေဝစနေသု- ကေဝင်ဖြစ်ကုန်သော၊ သံသာသု- သံပြု၊ သာပြုတို့ကြောင့်၊ တဿာ-
တာသဒ္ဓါ၏ အဆုံး အာသည်၊ ဣ- ဣပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၆၃။ တေသံ-တိ တော-တညိ၊ သျှိ-သတိ၊ တိ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တိ ယ-မှည့်၊ ယဝတော သျှိသာနံ
သံသာ-ဖြင့် သျှိ-တိ သံ-ပြု၊ (တေ+ာ+သံ) တေဓာသမိ-ဖြင့် အာ-တိ ဣ-ပြု၊ တိ- ဣ-သျှိတိ၊ သံသာသေတ ဝနေသု စ-
ဖြင့် သိ-လာ၊ သိ- သံ-သျှိတိ၊ တေသံ-ပြီး၏။(သိ-လာရာ၌ နောက် သံ-နှင့် တစ်ခါတည်း တစ်မျိုးလာလျှင် သိခြင်းတစ်ခုစေလိုတော့)

တေသာ-တိ တော-တညိ၊ သ-သတိ၊ တ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တိ ယ-မှည့်၊ ယဝတော သျှိသာနံ
သံသာ-ဖြင့် သ-တိ သာ-ပြု၊ (တေ+ာ+သာ) တေဓာသမိ-ဖြင့် အာ-တိ ဣ-ပြု၊ တိ- ဣ-သျှိတိ၊ သံသာသေတ ဝနေသု စ-
ဖြင့် သိ-လာ၊ သိ- သ-သျှိတိ၊ တေသာ-ပြီး၏။

ဣမိသံ၊ ဣမိသာ-တိ ဣမာ-တညိ၊ သျှိ-သတိ၊ သ-သတိ-စသည် နည်းတူ။

တိ-ရူပိ။ တောယ-တိ တော-တညိ၊ နာ-သတိ၊ (တော+နာ) တိ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တိ ယ-
မှည့်၊ ယဝတော နာဒိနံ-ဖြင့် နာ-တိ အာယ-ပြု၊ (တေ+ာ+အာယ) ဤသုတ်ဖြင့် တေဝုဓိဝိဘတ်အပြုကြောင့် ဣ-ပြုသင့်သော်လည်း
သံ၊ သာ- အပြုနှောင်းသောကြောင့် မပြုရ၊ သရလောဝေါ-သေည့်ဖြင့် ချေ၊ တိ၊ (ဣမာယ-တိ ဣမာ-တညိ၊ နာ-သတိ၊ စသည်
နည်းတူ)

တောသံ၊ ဣမာသံ-တိတိ တော၊ ဣမာ-တညိ၊ နံ-သတိ၊ သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-တိ သံ-ပြု၊ သံ-အပြုကြောင့်
ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-ပြုသင့်သော်လည်း တေဝုဓိဝိဘတ်အပြုမတုတ်သောကြောင့် မပြုရ။

ကေဝစနေသု- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တာဒေသေသု- ကုန်သော၊ သံသာသု- တို့ကြောင့် တဿာ-
တသဒ္ဓါ၏ အန္တယ- အဆုံးဖြစ်သော၊ ဣတ္ထိယံ- ဣတ္ထိလိင်္ဂ၌ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ အာကာရ
ဿ- အာအက္ခရာ၏ ဣကာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

တိဿံ- ထိုသူမ၌၊ တိဿာ- အား၊ ၏၊ တဿံ- ထိုသူမ၌၊ တဿာ- အား၊ ၏။

၆၅။ ၂၁၅။ တတော သဿ သာယ။

(တတော+သဿ+သာယ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝပိဓိသုတ်)။

တတော- ထို တာ၊ တော၊ ဣမာ-သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ သဿ- သ-
ဝိဘတ်၏၊ သာယ- သာယပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

တတော တာ တော ဣမာတော- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿ ဝိဘတ္တိဿ- သ
ဝိဘတ်၏၊ သာယာဒေသော- သာယပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

တိဿာယ- ထိုသူမအား၊ ၏၊ ဧတိဿာယ၊ ဣပိဿာယ- ဤသူမအား၊ ၏၊

ဝါတိ ပဒံ- ဝါဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တိဿာ၊ ဧတိဿာ၊ ဣပိဿာ.....

အကျိုးရှိ၏။ (တိဿာ-ထိုသူမအား၊ ၏၊ ဧတိဿာ၊ ဣပိဿာ- ဤသူမအား၊ ၏)

၆၄။ တိဿံ၊ တိဿာ-ထို တာ-တည့်၊ သိ-ဃတံ၊ ဃ-ဃတံ၊ (တာ+သိ၊ တာ+ဃ) ခွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တုံ ဃ-
မှည့်၊ ဃဝေထော ယောသုတိဖြင့် သိ-တုံ ဃံ၊ ဃ-တုံ ဃာ-ဖြူ၊ ဃဿာ ဝါ-ဖြင့် တာ-ဇံ အာ-တုံ ဣ-ဖြူ၊ ဣဝံ၊ (တိ+သံ၊
တိ+ဃာ) ဤသုတိဖြင့် သိ-ဃာ၊ ပြီး၏။

တိ-ပုဂံ၊ တဿံ၊ တဿာ-ထို တာ-တည့်၊ သိ-ဃတံ၊ ဃ-ဃတံ၊ တိ-ခွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ အာ ယော-ဖြင့် ဃ-မှည့်၊
ဃဝေထော-ယောသုတိဖြင့် သိ-တုံ ဃံ၊ ဃ-တုံ ဃာ-ဖြူ (တိ+-ာ+သံ၊ တိ+-ာ+ဃာ) ဤသုတိဖြင့် သံ၊ ဃာ-အပြုကြောင့် ဣ-
ဖြူသင့်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်၍ ဖြေရ၊ ယော သုဿ-ဖြင့် တာ-ဇံ အာ-တုံ အ-ပုဿဖြူ၊ သံဃာသုတ-ယောသုတိဖြင့် သိ-ဃာ၊
ပြီး၏။

၆၅။ တိဿာယ-ထို တာ-တည့်၊ သ-ဃတံ၊ (တာ+သ) ဃဝေထော သဿ သာယ-ဖြင့် သ-တုံ သာယ-ဖြူ၊ တိ-ခွင်း၊
အာ-ဖြင့်၊ (တိ+-ာ+သာယ) ဃဿာ ဝါ-ဖြင့် အာ-တုံ ဣ-ဖြူ၊ (သာယ-သည် သာ-နှင့် သဘောတူ) တိ- ဣ-သိုဣဝံ၊
တိဿာယ-ပြီး၏။

(ဧတိဿာယ-တုံ ဧတော၊ ဣပိဿာယ-တုံ ဣမာ-တည့်၌ သ-ဃတံ၊ စသည် နည်းတူ)

တိ-ပုဂံ၊ တိဿာ-ထို တာ-တည့်၊ သ-ဃတံ၊ (တာ+သ) ဤသုတိဖြင့် သာယ-ဖြူသင့်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်သောကြောင့်
ဖြေရ၊ အာယော-ဖြင့် အာ-တုံ ဃ-မှည့်-စသည် ၆၂-သုတ်အတိုင်းတူ၏။(ဧတိဿာ၊ ဣပိဿာထိုလည်း နည်းတူ)

၆၆။ ၂၀၅။ ဇော ရသံ။

(ဇော+ရသံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ရသ ဝိမိသုတ်)

ကေဝလနေသူ- ကုန်သော၊ သံသာသူ- တို့ကြောင့် ဇော- ယ-အမည်ရှိသော အ- သည်၊ ရသံ- ရသ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ကေဝလနေသူ- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တာဒေသေသူ- ကုန်သော၊ သံသာသူ- တို့ကြောင့် ဇော- သည်၊ ရသံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

တသံ- ထိုသူမ၌၊ တဿာ- အား၊ ၏၊ ယသံ- အကြင်သူမ၌၊ ယဿာ- အား၊ ၏၊ သဗ္ဗသံ- ခပ်သိမ်းသောသူမ၌၊ သဗ္ဗဿာ- အား၊ ၏။

သံသာသ္မိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တာယ၊ သဗ္ဗာယ..... အကျိုးရှိ၏။ (တာယ- ထိုသူမဖြင့်၊ သဗ္ဗာယ- ခပ်သိမ်းသော သူမဖြင့်။

ကေဝလနေသ္မိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တာသံ၊ သဗ္ဗာသံ အကျိုးရှိ၏။ (တာသံ- ထိုသူမတို့အား၊ တို့၏၊ သဗ္ဗာသံ- ခပ်သိမ်းသော သူမတို့အား၊ တို့၏။)

၆၇။ ၂၂၉။ နော ဝ န္ဒါဒိတော နံပိ။

(နော+ဝ+နန္ဒါဒိတော+နံပိ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဂမဝိမိသုတ်)။

နံပိ- နံဝိဘတ်ကြောင့်၊ နန္ဒါဒိတော ဝ- န္ဒိ အဝ အဋ္ဌာရသ အဆုံးရှိသော သန္တတို့မှလည်း၊ ပရေ- နောက်၌၊ နော ဝ- န-အက္ခရာလာသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

၆၆။ တသံ၊ တဿာ-ထို တာ-တည်၊ သျံ-သစ်၊ သ-သစ်၊ (တာ+သျံ၊ တာ+သ) ခွင်း၊ အ ဟော-ဖြင့် အာ-ထို ဟ- ခွည့်၊ ဟဝတော သောသုတ်ဖြင့် သျံ-ထို သံ၊ သ-ထို သာ-ဖြူ (ထံ+ာ+သံ၊ ထံ+ာ+သာ) ဟော ရသံ-ဖြင့် အာ-ထို အ- ရသ ဖြူ၊ ထံ- အ-သို့ထပ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သံ-တာ၊ ဖြိုး၏။ (တသံ၊ တဿာ၊ သဗ္ဗသံ၊ သဗ္ဗဿာ-ထို တာ၊ သဗ္ဗာ-တည် သေည်) ထံ-ရစ်။ တာယ၊ သဗ္ဗာယ-ထို၌ တာ၊ သဗ္ဗာ-တည်၊ နာ-သစ်၊ ဟ-ခွည့်၊ ဟဝတော နာဒိနံ-ဖြင့် အာယ-ဖြူ (ထံ+အာ+အာယ၊ သဗ္ဗံ+အာ+အာယ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်အပြုကြောင့် ရသံဖြူသင်သော်လည်း သံ၊ သာ-အပြုစေတယ်သောကြောင့် မြေရ၊ သရလောဝေါ-သေည့်ဖြင့် ချေ၊ ထပ်။

တာသံ၊ သဗ္ဗာသံ-ထို တာ၊ သဗ္ဗာ-တည်၊ နံ-သစ်၊ သဗ္ဗထေဝိနံ သံသာနံ-ဖြင့် သံ-ဖြူ (တာ+သံ၊ သဗ္ဗာ+သံ) ခွင်း၊ ဟ-ခွည့်၊ (ထံ+အာ+သံ၊ သဗ္ဗံ+အာ+သံ) ဤသုတ်ဖြင့် သံ-အပြုကြောင့် ရသံဖြူသင်သော်လည်း ထေဝဝိဘတ်အပြု စေတယ်သောကြောင့် မြေရ။

နံ့မှိ ဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့် ဒွိက္ကတိ- ဒွိဟူကုန်သော၊ ဝေမာဒိတော- ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သင်္ချာတော- သင်္ချာတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ န ကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- န။

ဒွိန္ဒ- နှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏ (တိန္ဒ- သုံးယောက်တို့အား၊ တို့၏) စတုန္ဒ- လေးယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ ပဉ္စန္ဒ- ငါးယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ ဆန္ဒ- ခြောက်ယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ သတ္တန္ဒ- ခုနစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ အဋ္ဌန္ဒ- ရှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ နဝန္ဒ- ကိုးယောက်တို့အား၊ တို့၏၊ ဒသန္ဒ- တစ်ကျိပ်တို့အား၊ တို့၏။ (ဣဏ္ဍမိဏ္ဍန္တံ တီဟိ သင်္ချာဟိ- ဤ ဘေဏ်ဂျီ တိန္ဒ မပါသော ဆရာတို့ ချီကြ၏။)

ဒွိဒိတောတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဟဿာနံအကျိုးရှိ၏။ (သဟဿာနံ- တစ်ထောင်တို့အား၊ တို့၏)

နံ့မှိတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒွိသု၊ တိသု.....အကျိုးရှိ၏။ (ဒွိသု- နှစ်ယောက်တို့၌၊ တိသု- သုံးယောက်တို့၌)။

စဂ္ဂတဏေန- သမုစ္စည်းစသဒ္ဓါဖြင့်၊ သပ္ပ- ခွေဘော် သံ-သည်လည်း၊ (ဿ-ဒွေဘော်နှင့် ထက္ခ န-သည့်ဗည်း-ဗုဒ္ဓဗည်းဝေကြသည့်) အာဂမော- လာသည်၊ ဟောတိ- န။ စတဿန္ဒ- လေးယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ တိဿန္ဒ- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝေဒနာနံ- ဝေဒနာတို့အား၊ တို့၏။

၆၇။ ဒွိန္ဒ-တို့ ဒွိ-တည်း၊ နံ-သတ်၊ (ဒွိ+နံ) နော စ ဒွိဒိတော နံမှိ-ဖြင့် ဒွိ-နောင် နံ-လာ၊ နံ- နံ-သို့တစ်၊ ဒွိန္ဒ-ပြီး၏။ (နံ-တို့ နံ-သို့ တစ်ခါတည်း တစ်ရှ်ကာလိုထ်ထွင် သိခြင်းတစ်ရော့လိုတော)

တိန္ဒ-တို့ တိ၊ စတုန္ဒ-တို့ စတု-တည်း-စသည်။

ပဉ္စန္ဒ-စသည်တို့ ၃၉- ဝဉ္စာဒိနမတ္တ-သုထိရောထိမှ တွတ်။

ထိ-ရစ်၊ သဟဿာနံ-တို့ သဟဿ-တည်း၊ နံ-သတ်၊ ဤသုထိဖြင့် နံ-ဖြောင့် နံ-လာသင်သော်လည်း ဒွိဒိတော သိုင်ရာ သင်္ချာစတုထိသောကြောင့် စလာရ သ်-ခွင်း၊ အ-ဖြင်း၊ (သတသ်+၊+နံ) သုနံတိသု စ-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဒိယဂ္ဂ၊ တစ်၊ ပြီး၏။

ဒွိသု၊ တိသု-တို့ ဒွိ၊ ထိ-တည်း၊ သု-သတ်၊ (ဒွိ+သု၊ ထိ+သု) ဤသုထိဖြင့် ဒွိ၊ ထိ-တို့နောင် နံ-လာသင်သော်လည်း နံ-စနောင်းသောကြောင့် လောရ ခွင်း၊ သုနံတိသု စ-ဖြင့် ဣ-တို့ ဤ-ဒိယဂ္ဂ၊ ပြီး၏။

စတုဒ္ဓါ- စတဿန္ဒ-တို့ စတု-တည်း၊ နံ-သတ်၊ (စတု+နံ) ဤသုထိ၌ စ-ဖြင့် စတု-နောင် သံ-လာ၊ (စတု+သံ+နံ) နိဂ္ဂဟိတံတို့ တ-ဝဂ္ဂန္တ နံ-ဖြူ၊ ထိ-ခွင်း၊ ဥ-ဖြင်း၊ (စတု+၊+သန္ဒ) ဝဉ္စာဒိနမတ္တ-၌ အတ္တ-တူသော ဘာဝနိဒွေသဖြင့် (ကစ္စည်းပတ္တိအလို) တစ်ခုည်း- လောသုဂ္ဂိ-စသောသုထိကြီးဖြင့် (ဓူအလို) ဥ-တို့ အ-ဖြူ၊ ထိ- အ-သို့တစ်၊ စတဿန္ဒ-ပြီး၏။

တိဿန္ဒ-တို့ ထိ-တည်း၊ နံ-သတ်၊ (ထိ+နံ) ဤသုထိ၌ စ-ဖြင့် သံ-လာ၊ (ထိ+သံ+နံ) နိဂ္ဂဟိတံတို့ တ-ဝဂ္ဂန္တ နံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၆၈။ ၁၈၄။ အမာပတော သို့သွာနံ ဝါ။

(အံအာ+ပတော+သို့သွာနံ+ဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ပတော- ပ-အမည်ရှိသော ဣဝဏ်မှာ ပရေသံ- နောက်ပြစ်ကုန်သော၊ သို့သွာနံ- သို့သွာ-ဝိဘတ်တို့၏ အံအာ- အစဉ်အတိုင်း အံ-ပြု၊ အာ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပဏ္ဍတိ- ပ-ဟူသော၊ တေသွာ- ဤ ဣဝဏ်မှာ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သို့သွာ ဣတိ- သို့သွာ- ဟူကုန်သော၊ စတေသံ- ဤဝိဘတ်တို့၏ ယထာသချ်- အစဉ်အတိုင်း၊ အံအာ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

မတျံ- မတိယံ- ပညာ၌၊ မတျာ၊ မတိယာ- မှ၊ နိကတျံ နိကတိယံ- စဉ်းလဲခြင်း၌၊ နိကတျာ နိကတိယာ- မှ၊ ဝိကတျံ ဝိကတိယံ- ဖောက်ပြန်ခြင်း၌၊ ဝိကတျာ-ဝိကတိယာ- မှ၊ ဝိရတျံ-ဝိရတိယံ- ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၌၊ ဝိရတျာ ဝိရတိယာ- မှ၊ ရတျံ-ရတ္တိယံ- ညဉ့်၌၊ ရတျာ-ရတ္တိယာ- ညဉ့်မှာ ပုထဗျံ-ပုထဝိယံ- မြေ၌၊ ပုထဗျာ-ပုထဝိယာ- မှ၊ ပဝတျံ-ပဝတ္တိယံ- မြစ်ခြင်း၌၊ ပဝတျာ- ပဝတ္တိယာ- မှ။

၆၈။ စတျ-တုံ စတိ-တညိ၊ သျံ-သထိ၊ (စထိ+သျံ) ထိ-ခွင်း၊ ဣ-တြင်း၊ (စထိ+ံ+သျံ) ထေ ဣတ္ထိနာ ဝေါ-ဖြင့် ဣ-တုံ ဝ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သျံ-တုံ အံ-ဖြူ (စထိ+ံ+ံ) ဝသညဿ ဝ-ဖြင့် ဣ-တုံ ထိ-ဖြူ (စထိ+ံ+ံ) ထိ- အံ-သိုက်၊ ထိ-၂-သိုက်၊ စတျ-ပြီး၏။

စတိထံ-တုံ စတိ-တညိ၊ သျံ-သထိ၊ ထိ-ခွင်း၊ ဣ-တြင်း၊ ဝ-အစဉ်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သျံ-တုံ အံ-ဖြူသင်္သေတည်း ဝါ-ဖြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဃဝော သျံ ထိ ဝါ-ဖြင့် သျံတုံ ထိ-ဖြူ ထိ- ဣ-သိုက်၊ စတိထံ-ပြီး၏။

ဇျော-တုံ စတိ-တညိ၊ သျာ-သထိ၊ (စထိ+သျာ) ထိ-ခွင်း၊ ဣ-တြင်း၊ ဝ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သျာ-တုံ အာ-ဖြူ (စထိ+ံ+ာ) ဝသညဿ ဝ-ဖြင့် ဣ-တုံ ထိ-ဖြူ ထိ- အာ-သိုက်၊ ထိ- ၂-သိုက်၊ ဇျော-ပြီး၏။

စတိယာ-၌ သျာ-သထိ၊ ဝ-မှည့်၊ (စထိ+ံ+သျာ) ဤသုတ်ဖြင့် အာ-ဖြူသင်္သေတည်း ဝါ-ဖြစ်၍ မြေရ၊ ဝော ယာ-ဖြင့် သျာ-တုံ ယာ-ဖြူ ထိ- ဣ-သိုက်၊ စတိယာ-ပြီး၏။

နိတဗျံ-စသည့်တို့ နိတထိ၊ ဝိတထိ၊ ဝိရထိ၊ ဝတ္ထိ၊ ဝတ္ထိ-တညိ၊ သျံ-သထိ၊ သျာ-သထိ-စသည့် နှည်းတူ၊ ဝတ္ထိ၊ ဝဝတ္ထိ-တို့၌ကား ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထု၊ ဝဝတ္ထု၊ ဝဝတ္ထု-ဖြစ်သောအခါ ဗျာနော ဝိသညောဝေါ-၌ ဝ-ဖြင့် ဗျည်းသုံးလုံးတို့တွင် အစချည်း ထစ်လုံးကို ချေ။

ပုထဗျံ၊ ပုထဗျာ-တုံ ပုထဝိ-တညိ၊ သျံ-သထိ၊ သျာ-သထိ၊ (ပုထဝိ+သျံ၊ ပုထဝိ+သျာ) ဝိ-ခွင်း ဤ-တြင်း၊ ဝ-မှည့်၊ ဤ သုတ်ဖြင့် သျံ-တုံ အံ၊ သျာ-တုံ အာ-ဖြူ ဝသညဿ ဝ-ဖြင့် ဤ-တုံ ထိ-ဖြူ (ပုထဝိ+ံ+ံ)၊ ပုထဝိ+ံ+ံ-၂-သိုက်၊ ဒေါဓေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝိ-တုံ ဝိ-ဖြူ ထိ- အံ၊ အာ-သိုက်၊ ဝိ- ထိ-သိုက်၊ ယာ-သိုက်၊ ပြီး၏။

၆၉။ ၁၈၆။ အာဒိတော ဩ စ။

(အာဒိတော+ဩ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

အာဒိတော စ- အာဒိသန္တုလည်း၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ သို့- သို့ဝိဘတ်၏၊ အံ စ- အံပြုသည်၎င်း၊ ဩ စ- ဩပြုသည်၎င်း၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အာဒိ ဣတိ- အာဒိတူသော၊ ဧတသ္မာ- ဤသန္တုမှ၊ ပရဿ- သော၊ သို့ဝိစနဿ- ၏၊ အံဩ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အာဒိ-အာဒေါ- အစဉ်၊

ဝါတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အာဒိသို့အကျိုးရှိ၏။

(အာဒိသို့-အာဒိမိ- အစဉ်၊ နာထံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ နမဿိတွာန- ရိုခိုးပြီး၍)

စဂ္ဂဟဏေန- သမုစ္စည်း စ-သန္တုဖြင့်၊ အညသ္မာပိ- တစ်ပါးသောသန္တုလည်း၊ ပရဿ- သော၊ သို့ဝိစနဿ- ၏၊ အာ ဩ အံ အာဒေသာ- အာ-ပြု၊ ဩ-ပြု၊ အံ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ ဒိဝါ စ- နေ၌၎င်း၊ ရတ္တာ စ- ည၌၎င်း၊ ဗလီ- ပူဇော်ဖွယ်ကို၊ ဟရန္တိ- ဆောင်ကြကုန်၏၊ ဗာရာဏသီ- ဗာရာဏသီပြည်၌၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ အဟု- ဖြစ်ပြီ။

၆၉။ အာဒိ-တုံ အာဒိ-တညံ၊ သို့-သတိ၊ (အာဒိ+သို့) အာဒိတော ဩ စ-ဖြင့် သို့-တုံ အံ-ရုံ၊ (အာဒိ+အံ) ဒိ-ခွင်း၊ ဣ-
တြင်း၊ ဣ-တုံ ဣ-မှညံ၊ အာဒေဒိဂ္ဂတိတ်-စသော သုတ်ဖြင့် အံ-တုံ ဒိဂ္ဂတိတ်ရုံ၊ ဒိ- ဣ-သိုတပ်၊ အာဒိ-ပြီး၏။

အာဒေါ-၌ နည်းတူ၊ သို့-တုံ ဩ-ရုံ၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊

တိ-ရပ်။ အာဒိသို့၊ အာဒိမိ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် သို့-တုံ အံ၊ ဩ-ရုံသင်္သေရ်လည်း ဝါ-ဖြစ်၍၊ သွာဟိသို့နံ-စသော သုတ်ဖြင့် သို့-တုံ မိ-ရုံ၊ ပြီး၏။

စ - သဒ္ဓါ

ဒိဝါ-တုံ ဒိဝ-တညံ၊ သို့-သတိ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် သို့-တုံ အာ-ရုံ၊ (ဒိဝ+ာ) ဝိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊
တပ်၊ ပြီး၏။ ရတ္တာ-တုံ ရတ္တိ-တညံ၊ သို့-သတိ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် သို့-တုံ ဩ-ရုံ၊ (ရတ္တိ+ဝေ) ဣ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့်
ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ဗာရာဏသီ-တုံ ဗာရာဏသီ-တညံ၊ သို့-သတိ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် သို့-တုံ အံ-ရုံ၊ (ဗာရာဏသီ+i) သိ-ခွင်း၊ ဤ-
တြင်း၊ စ-မှညံ၊ အာယော ရဿ-စသည်ဖြင့် ဤ-တုံ ဣ-ရဿရုံ၊ အာဒေ ဒိဂ္ဂတိတ်-စသည်ဖြင့် အံ-တုံ ဒိဂ္ဂတိတ်ရုံ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

၇၀။ ၃၀။ ဈလ္လာန ဖိယုတိ သရေ ဝါ။

(ဈလ္လာနံ+က္ကယုတိ+သရေ+တိ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့် ဈလ္လာနံ- ဈလ-တို့၏၊ (ဈ-မည်သော ဣဝဏ်၊ လ-မည်သော ဥဝဏ်တို့၏) က္ကယု ဝါ- အစဉ်အတိုင်း က္ကယ-ပြု၊ ဥဝ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့် ဈ လက္ကတိ- ဈလ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤ သရတို့၏၊ က္ကယ ဥဝ က္ကတိ- က္ကယ၊ ဥဝ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- ဤအပြုတို့သည်၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝါ- အချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တိယန္တံ- တိအန္တံ- သုံးပါးသောအစွန်း၊ ပစ္ဆိယာဂါရေ= ပစ္ဆိအာဂါရေ- ချင်းတောင်းအိမ်၌၊ အဂ္ဂိယာဂါရေ= အဂ္ဂိအာဂါရေ- မီးတင်းကုပ်၌၊ ဘိက္ခုဝါသနေ= ဘိက္ခု အာသနေ- ရဟန်းတို့၏နေရာ၌၊ နိသိဒတိ- ထိုင်နေ၏၊ ပုထုဝါသနေ= ပုထုအာသနေ- ကြီးမား(သိခြားဖြစ်)သောနေရာ၌၊ နိသိဒတိ-၏၊ သရေတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တိမလံ၊ ပုထုဘူတံ..... အကျိုးရှိ၏။

(တိမလံ- သုံးပါးသော အညစ်အကြေး၊ တိမလံ- သုံးလုံးသောသစ်သီး၊ တိစတုက္ကံ- သုံးခုလေးခုအပေါင်း၊ တိဒဏ္ဍံ- သုံးချောင်းသောတုတ်၊ တိလောကံ- သုံးပါးသောလောက၊ တိနယနံ- သုံးလုံးသောမျက်စေ့၊ တိပါသံ- သုံးခုသောကျော့ကွင်း၊ တိဟံသံ- သုံးကောင်းသောဟင်္သာ၊ တိဘဝံ- သုံးပါးသောဘဝ၊ တိခန္ဓံ- သုံးပါးသောခန္ဓာ၊ တိပိဋကံ- သုံးပုံသောပိဋက၊ တိဝေဒနံ- သုံးပါးသောဝေဒနာ၊ စတုဒ္ဓံသံ- လေးပါးသော အရပ်၊ ပုထုဘူတံ- များစွာဖြစ်၍ဖြစ်၏။)

ဝါတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပဉ္စတင်္ဂေဟိ အကျိုးရှိ၏။

၇၀။ တိယန္တံ-တုံ တိ+အန္တံ-တည့်၊ တိ-ခွင်း၊ က္က-ကြွင်း၊ က္က-တုံ ဈ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဈ-မည်သော က္က-တုံ က္ကယ-ပြု (တိ+ ဝိယ+န္တံ) တိ-ခွင်း၊ သဗု သရေ ထောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ငြိမ်း၏။

ပုစ္ဆိယာဂါရေ- ပုစ္ဆိ+အာဂါရေ၊ အဂ္ဂိယာဂါရေ- အဂ္ဂိ+အာဂါရေ-တို့လည်း နည်းတူ။

ဘိက္ခုဝါသနေ-တုံ ဘိက္ခု+အာသနေ-တည့်၊ တိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ ဥ-တုံ လ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် လ-မည်သော ဥ-တုံ ဥဝ ပြု၊ ဝိ-ခွင်း၊ သဗု သရေ ထောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ငြိမ်း၏။ ပုထုဝါသနေ- ပုထု+အာသနေ-၌ နည်းတူ။

တိ-ရဝိ။ တိမလံ-မည်တို့ သူ့အတိုင်း တည့်၍ က္က-တုံ ဈ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဈ-မည်သော က္က-တုံ က္ကယ-ပြုသင့်သော်လည်း သရမောင်းသောကြောင့် မပြုရ၊ ငြိမ်း၏။

ဧတုဒ္ဓံသံ၊ ပုထုဘူတံ-တို့၌ လ-မည်သော ဥ-တုံ ဥဝ-ပြုသင့်သော်လည်း သရမောင်းသောကြောင့် မပြုရ။

(ပဉ္စဟိ- ၅-ပါးကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ- အင်္ဂါတို့နှင့် တိဟိ- ၃-ပါးကုန်သော၊ အာကာရေဟိ- အခြင်းအရာတို့ဖြင့်၊ စက္ခယတနံ- စက္ခုဟူသော အာယတန၊)

ငါတိ- ငါ-ဟူသောပုဒ်သည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထံ- အထူးကြံခြင်းအနက်ရှိ၏။ ဣကာရဿ- ဣ အက္ခရာ၏၊ အယာဒေသာ- အယပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဝတ္ထုတ္တယံ- ရတနာသုံးပါး အပေါင်း။

၇၁။ ၄၈၉။ ယဝကာရာ စ။

(ယဝကာရာ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ ဈလ္လနံ- ဈ-မည်သော ဣဝဏ်၊ လ-မည်သော ဥဝဏ်တို့၏၊ ယဝကာရာ စ- အစဉ်အတိုင်း ယ-ပြု၊ ဝ-ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ဈ လာနံ- တို့၏၊ ယကာရ ဝကာရာဒေသာ-တို့သည်၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အဂ္ဂါရံ= အဝိ + အာဂါရံ- မီးတင်းကုပ်၊ စက္ခယတနံ= စက္ခု + အာယတနံ- စက္ခု ဟူသော အာယတန၊ (အချို့မူ၌ စက္ခယတနံ-ဟု ပို့နေသည့်) မဟာဝိရ- ကြီးသောလုံ့လရှိသော မင်းမြတ်၊ တေ- သင်မင်းမြတ်၏၊ အာဂတံ- ကြွလာခြင်းသည်၊ သွာဂတံ= သု+အာဂတံ- ကောင်းသော ကြွလာခြင်းပါတည်း။

ဝဂ္ဂဟဏံ- စသဒ္ဓါသည်၊ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထံ- ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။

၇၀။ တိရုမ်၊ ဝဉ္စတေတိ-တုံ ဝဉ္စတိ+အင်္ဂေဟိ-တညိ၊ တိ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဈ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဈ-မည်သော ဣ-တုံ ဣယ-ပြုသင့်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်၍ မပြုရ၊ သဗ္ဗ သရေ လောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

တိတာကာရေတိ- တိတိ+အာကာရေတိ၊ စက္ခယတနံ= စက္ခု+အာယတနံ-တို့၌ ဈ-မည်သော ဣ-တုံ ဣယ၊ လ-မည်သော ဥ-တုံ ဥဝ-ပြုသင့်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်၍မပြုရ၊ သဗ္ဗ သရေ လောဝံ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ဝိဇာဓုနတ္ထ ဝါ-သဒ္ဓါ- တယ-၌ တိ+အ-ဖြစ်သောအခါ တိ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ ဝိတဂ္ဂုတ္တ ဝါ-သဒ္ဓါဖြင့် ဣ-တုံ အယ-ပြု၊ တိ-ခွင်း၊ သရလောဝါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ (တယ) တဒ္ဓိတ-စသော သုတ်ဖြင့် နှစ်ခုံ၊ သိ-သတ်၊ သိ-သုတ်ဖြင့် သိ-တုံ အ-ပြု၊ တိ-ခွင်း၊ သရလောဝါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

၇၁။ အဂ္ဂါရံ-တုံ အဂ္ဂိ+အာဂါရံ-တညိ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဈ-မှည့်၊ ယ ဝ ကာရာ စ-ဖြင့် ဈ-မည်သော ဣ-တုံ တိ-ပြု၊ (အဂ္ဂိ+တိ+ဝါရံ) တိ- အာ-သို့တပ်၊ ဝိ- ယာ-သို့တပ်၊ (အဂ္ဂါရံ) ဈုဉ္စနောစ ဝိသညောဂေါ-၌ စ-ဖြင့် သဘောတူ အမေဉ္စည်း တစ်လုံး-တို့ချေ၊ ပြီး၏။

စက္ခယတနံ= စက္ခု+အာယတနံ၊ သွာဂတံ= သု+အာဂတံ-၌ ခွင်း၊ ဥ-တုံ လ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် လ-မည်သော ဥ-တုံ ဝိ-ပြု၊ တပ်၊ ပြီး၏။

၇၂။ ၁၈၅။ ပသညဿ စ။

(ပသညဿ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သရေ- ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော ဩ, အာ, အံ-သရကြောင့် ပသညဿ စ- ပ-မည်သော ဣဝဏ်၏ လည်း။ ယကာရော- ယ-ပြုသည်။ ဟောတိ- ၏။ စ- ယ-မပြုသည်လည်း ရှိသေး၏။

ပရေ- သော၊ ဝိဘတ္တာဒေသေ- ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော၊ သရေ- ကြောင့် ပသညဿ- သော၊ ဣဝဏ္ဏဿ စ- ၏လည်း။ ယကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုထဗျာ- မြေမှ၊ ရတျာ- ညဉ့်မှ၊ မတျာ- ပညာမှ။

သရေတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ပုထဝိယံ -အကျိုးရှိ၏။ (ပုထဝိယံ- မြေ၌)။

ဧနာဏိလာစဉ်၌ နာမ်ရုပ်များ လွှတ်တူစွာ ရုပ်ကြီးပိုင်ရန် ဝုရိသားဒိဝိဏ်းဆိုငါးရာ သူဇိန်များနှင့် ရုပ်များကို ဤဧနာရန္တိ ဩဝဏ်ဇေယျလာသားဆင့်သည်။ ဝုရိသမိဇိတာဉ္စိန္တံ လိင်္ဂတ္ထေ ပထယ (ဝေဓာဝိဘာဏိ ဧဓာဝုဏ် သိ၊ မဇဂ္ဂုဏ် ဇော-သဏ်၊ ဝုရိသ+ သိ) သော (သိဝိဘာဏိကို ဩ-ဩ၊ ဝုရိသ+ ဩ)

သရလောပေါ... ပကတိ (ဧရ၊ သရကိုချေ၍ ဧနာဏိသရကို ဝေဓာဝိဩ) ပုရိသော။

သဗ္ဗယောနိန မာဓ (ဝ- ဇော+ နိ-ကို အာ, ဒု- ဇော+ နိ-ကို ဧ-ဩ) ပုရိသာ။

အာလပနေ စ (ဝေဓာဝိဘာဏိ ဧဓာဝုဏ် သိ, မဇဂ္ဂုဏ် ဇော-သဏ်)

အာလပနေ သိ ဂသညော (အာလုဇိ သိ-ကို ဝ-ဗုဉ်)

အကာရပိတာနုတ္တာနမာ (ဝ- သိဩနှင့် ဧရ၊ သရကို အာ-ဩ)

အာကာရော ဝါ (ဝ- သိဩနှင့် အာ-ကို အာရူ၊ ရဿဩ)

သေသတော လောပံ ဂသိပိ (ဝ-ဗုဉ်+ ဧဉ်ဉ်ဇော သိ-ကို ဧချ) ဟော ပုရိသ, ပုရိသာ။

ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ (ဒုဓိဓာဝိဘာဏိ ဧဓာဝုဏ် အံ, မဇဂ္ဂုဏ် ဇော-သဏ်) ပုရိသ, ပုရိသော။

ကရဏေ တတိယာ (ဓာဝိဓာဝိဘာဏိ ဧဓာဝုဏ် နာ, မဇဂ္ဂုဏ် ဝိ-သဏ်)

၇၂။ (ရုပ်များ ဇေ-သုထိ၌ တွတ်ပြီး)

ထိ-ရုပ်။ ပုထဝိယံ-ထို ပုထဝိ-တညို၊ သျှိ-သထိ၊ (ပုထဝိ+သျှိ) ဝိ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဝ-ဗုဉ်၊ အယောရဿ-သေ၍ဖြင့် ဤ-ထို ဣ-ရဿဖြို၊ ဘဝတော သျှိထံ ဝါ-ဖြင့် သျှိ-ထို ထံ-ဖြို (ပုထဝိ+ဝိ+ထံ) ဤသုထိဖြင့် ယ-ဖြိုသင့်သော်လည်း သရ ဧနာဏိသောကြောင့် မြေရ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

အတော နေန (နာ-ကို ဓန-ခြုံ) ပုဂံသေန။
 သုဟိသ္မကာရော ဧ (ဗ္ဗ, ဝိ-ကြောင့် အ-ကို ဧ-ခြုံ) ပုဂံသေဟိ။
 သ္မာဟိသ္မိနိ မှာဘိဝိ ဝါ (ဗ္ဗာ-ကို ဣာ, ဝိ-ကို ဘိ, ဗ္ဗိ-ကို မြိ-ခြုံ) ပုဂံသေဘိ။
 သပ္ပဒါနေ စတုတ္ထိ (စတုတ္ထိဘိဝိဘိဝိ ဓကေသုစိ သ, ဗတုဂုစိ နံ-သဏိ)
 သာဂမော သေ (သ-ကြောင့် ရှေ့ . နှိ သ-လော) ပုဂံသဿ။
 သုနံဟိသု ဝ (ဗ္ဗ, နံ, ဝိ-ကြောင့် ရှေ့ . သရေကို ဒီဗခြုံ) ပုဂံသာနံ။
 အပါဒါနေ ပဉ္စမိ (ဗ္ဗိဘိဘိဝိဘိ ဓကေသုစိ ဗ္ဗာ, ဗတုဂုစိ ဝိ-သဏိ) ပုဂံသဿ, ပုဂံသဿ။
 သ္မာသ္မိနိ ဝါ (ဗ္ဗာ-ကို အာ, ဗ္ဗိ-ကို ဧ-ခြုံ) ပုဂံသာ၊ ပုဂံသေဟိ, ပုဂံသေဘိ။
 သာမိသ္မိ ဝတ္ထိ (သတ္ထိဘိဘိဝိ ဓကေသုစိ သ, ဗတုဂုစိ နံ-သဏိ) ပုဂံသဿ၊ ပုဂံသာနံ။
 ဩကာသေ သတ္တမိ (သတ္တမိဘိဘိဝိ ဓကေသုစိ ဗ္ဗိ, ဗတုဂုစိ သု-သဏိ)
 ပုဂံသသ္မိ, ပုဂံသမိ, ပုဂံသေ၊ ပုဂံသေသု။

ဆိုရိုး အကျဉ်း

ပုဂံသေ-ကို ပုဂံသ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ (ပုဂံသ+သိ) သေ-ဖြင့် သိ-ကို ဩ-ဖြူ၊ (ပုဂံသ+သိ) သ-ခွင်း၊ အ-
 ကြွင်း၊ သရယောဝေါ-စသည်ဖြင့် ရှေ့ အ-ကိုချေ၍ နောက်ဩ-ကိုလည်း ဩ-တူ ဝကတ်ဖြူ၊ သိ-ဩ-သိုက်၊ ပြီး၏။

ပုဂံသာ-ကို ပုဂံသ-တည်း၊ ဝထာ ယော-သတ်၊ (ပုဂံသ+ယော) သဒ္ဓယောနိန ဓာ-ဖြင့် ဝထာယော-ကို အာ-ဖြူ၊
 (ပုဂံသ+အာ) သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရယောဝေါ-စသည်ဖြင့် ရှေ့ အ-ကို ချေ၍ နောက်အာ-ကိုလည်း အာ-တူဝကတ်ဖြူ၊ သိ-
 အာ-သိုက်၊ ပြီး၏။

(နောက်နောက် ရုပ်တို့၌ ခွင်းခြင်း၊ သရယောဝေါ-ဖြင့်ချေခြင်းတို့ကို ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်-တုသာ ရေးစဉ်)

သော ပုဂံသ-ကို ပုဂံသ-တည်း၊ အာရုပ် သိ-သတ်၊ (ပုဂံသ+သိ) အာဏသေသိ ဝသညော-ဖြင့် အာရုပ် သိ-ကို ဝ-
 နှည့်၊ သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ အာဏရုပ်တာဒန္တာန ဓာ-ဖြင့် အ-ကို အာ-ဖြူ၊ အာဏာရော ဝါ-ဖြင့် အာ-ကို အ-သုဿဖြူ၊ သေသထော
 ထောဝ ဝသိဝိ-ဖြင့် ဝ-သိ-ကိုချေ၊ ပြီး၏။

ရဿ ဖြေလျှင် ပုဂံသာ ပြီး၏။

ဘောဗ္ဗော ပုဂံသာ နည်းတူ။

ပုဂံသ-ကို ပုဂံသ-တည်း၊ အ-သတ်၊ (ပုဂံသ+အ) သ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပုဂံသေ-ကို ပုဂံသ-တည်း၊ ဒုတိယာ ယော-သတ်၊ (ပုဂံသ+ယော) သဒ္ဓယောနိန ဓာ-ဖြင့် ဒုတိယာ ယော-ကို ဧ-
 ဩ-ဖြူ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပဓမာလာစုံ

ပိတတ်	ကောဠိ	ဗဟုဥဇ်
ပ- ပုရိသော		ပုရိသာ။
အာ- ဘော ပုရိသ၊ ပုရိသာ		ဘောန္တော ပုရိသာ။
ဒု- ပုရိသံ		ပုရိသေ။
တ- ပုရိသေန		ပုရိသေတိ၊ ပုရိသေဘိ။
စ- ပုရိသဿ		ပုရိသာနံ။
စိ- ပုရိသဿ၊ ပုရိသမှာ၊ ပုရိသာ		ပုရိသေတိ၊ ပုရိသေဘိ။
ဆ- ပုရိသဿ		ပုရိသာနံ။
သ- ပုရိသသ္မိ၊ ပုရိသမိ၊ ပုရိသေ		ပုရိသေသု။

ဆိုနိုး အချေအတင်-အဆင်

ပုရိသေတိ-ပုရိသ-တည်း၊ နာ-သတိ၊ (ပုရိသ+နာ) အတော နေ့-ဖြင့် နာ-တို့ နေ-ဖြူ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။
ပုရိသေတိ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ တိ-သတိ၊ (ပုရိသ+တိ) သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသုတာရာ ဝေ-ဖြင့် အ-တို့ ဝေ-ဖြူ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပုရိသေတိ-ပြီးပြီးနောက် သွာတိသ္မိ 'န နာဘိမိ ဝါ-ဖြင့် တိ-တို့ ဘိ-ဖြူလျှင် ပုရိသေဘိ-ပြီး၏။

ပုရိသဿ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သ-သတိ၊ (ပုရိသ+သ) သာဓကော ဝေ-ဖြင့် သိ-ထား၊ ပြီး၏။

(သိ-ထားရာ၌ ကပ်ပြီးသား ထာထွင် ခုယေ ဝေ ယုတ္တေ-ဖြင့် ကပ်စွမ်းစေလိုတော့)

ပုရိသေတိ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ န-သတိ၊ (ပုရိသ+န) သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသု ဝေ-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဒိယဖြူ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပုရိသဿ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သွာ-သတိ၊ ပြီး၏။ ပုရိသဿ-ပြီးပြီးနောက် သွာတိသ္မိ 'န နာဘိမိ ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို့ နာ-ဖြူလျှင် ပုရိသမှာ- ပြီး၏။

ပုရိသေ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သွာ-သတိ၊ (ပုရိသ+သွာ) သွာသ္မိ 'န ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို့ အာ-ဖြူ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပုရိသေသ္မိ ' - တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သ္မိ ' -သတိ၊ ပြီး၏။

ပုရိသသ္မိ ' -ပြီးပြီးနောက် သွာတိ-ဝေသိဖြင့် သ္မိ ' -တို့ မှိ-ဖြူလျှင် ပုရိသမှိ- ပြီး၏။ ပုရိသေ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သ္မိ ' -သတိ၊ (ပုရိသ+သ္မိ ') သွာသ္မိ 'န ဝါ-ဖြင့် သ္မိ ' - တို့ ဝေ-ဖြူ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပုရိသေသု-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သု-သတိ၊ (ပုရိသ+သု) သ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသုတာရာ ဝေ-ဖြင့် အ-တို့ ဝေ-ဖြူ ကပ်၊ ပြီး၏။

၇၃။ ၁၇၄။ ဂါဝသေ။

(ဂေါ+အာဝ+သေ+၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဂေါ- ဂေါသန္တု၏ ဩသည်၊ အာဝ- အာဝပြုသည်၊ ဟောတိ-၏။

သေဝိဘတ္တိမှ- ကြောင့်၊ ဂေါ ဣတိ- ဂေါ ဟူသော၊ ဧတဿ- ဤသန္တု၏၊ ဩကာရဿ-

ဩ- အက္ခရာ၏၊ အာဝါဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂါဝဿ- နွားအား၊ ၏။

၇၄။ ၁၆၉။ ယောသု ဝ။

(ယောသု+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ယောသု ဝ- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း၊ ဂေါ- ဂေါသန္တု၏ ဩသည်၊ အာဝ- အာဝပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေသု- ကုန်သော၊ ယော ဣတိ- ယောဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဂေါ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ- ၏၊ ဩကာရဿ- ၏၊ အာဝါဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂါဝေါ- နွားတို့သည်၊ ဝစ္ဆန္တိ သွားကုန်၏၊ ဂါဝေါ- တို့ကို၊ ပဿန္တိ- တွေ့မြင်ကုန်၏၊ ဂါဝိ- နွားတို့သည်၊ ဝစ္ဆန္တိ ကုန်၏၊ ဂါဝိ- တို့ကို၊ ပဿန္တိ- တွေ့မြင်ကုန်၏။

၇၃။ ဝါဂဿ-ထို ဝေါ-တည်း၊ ဘ-သံ၊ (ဝေါ+ဘ) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ဝါဂဿ-ဖြင့် ဩ-ထို အာဝ-ပြု၊ ၏။ (ဝါ+ဘ) ဘာဝော ဝေ-ဖြင့် သ်-ယာ၊ ဝါဂဿ-ပြီး၏။

၇၄။ ဝေါ-ထို ဝေါ-တည်း၊ ယော-သံ၊ (ဝေါ+ယော) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ယောသု ဝ-ဖြင့် ဩ-ထို အာဝ-ပြု၊ ၏။ (ဝါ+ယော) တတော ယောနုစောတု-၌ တု-ဖြင့် ယော-ထို ဩ-ပြု၊ ဝိ-ဒွင်၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ၏။ ပြီး၏။

ဝေါ-ထို ဝေါ-တည်း၊ ယော-သံ၊ (ဝေါ+ယော) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-ထို အာဝ-ပြု၊ ၏။ (ဝါ+ယော) ယောသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ဖြင့် ယော-ထို ဤ-ပြု၊ ဝိ-ဒွင်၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ၏။ ပြီး၏။

ဤသုတ်၏ ဝေါ-သည်း နွားအားစားယော ဝုလိင်အဖြစ်သည်။ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်လျှင် ဝေါ-နောင် ဤ-ဝုလိင် သတ်ရမည်ဖြစ်၍ ယော-ခနောင်သောကြောင့် ယောသု ဝ-သုတ်ဖြင့် အာဝ-မပြုနိုင်၊ ယောသု ဝ-ဖြင့် အာဝ-မပြုလျှင်လည်း ယောသု ဝ-၏ ပုံစံဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဤသုတ်၏ပုံစံဖြစ်သော ဝေါ-ထို ဤ-ဝုလိင်ဖြင့် ဝုလိင်ထုတ်သံ တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ဖြင့် ယော-ထို ဤ-ဖြင့် နွားသ ဝုလိင်သည်။ ဣတ္ထိလိင် ဝေါ-ထို ဝေါ-နောင် ဤ-ဝုလိင်သတ်၍-ဝုလိင် ၈၀-၌ ဝုလိင်ထုတ်သည်။

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? နာသ္မာသ္မိသု ဝစနေသု- နာ သ္မာ သ္မိ သု ဝိဘတ်
လေးလုံးတို့ကြောင့် အာဝါဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ဧ၊ ဝါဝေန- နွားပြင်း ငါ့- မှ၊ ဝါဝေ- ဌ၊
ဝါဝေသု- တို့၌။

၇၅။ ၁၇၀။ အံမိ ဝ။

(အဝ+အံမိ+ဝါ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

အံမိ ဝ- အံဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ ဝေါ- ဝေါသန္တုဏံ ဩသည်၊ အာဝ ဝ- အာဝ-ပြုသည်၎င်း၊
အဝ ဝ- အဝ-ပြုသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ဧ။

အံမိ ဝိဘတ္တိ- ကြောင့် ဝေါ ဣတိ- သော၊ ဝေတဿ- ဧ၊ ဩကာရဿ- ဧ၊ အာဝ အဝ
ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဝေတောဒေသော- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ဝါဝံ၊ ဝံ- နွားကို။

ဝဂ္ဂဟဏေန- ပြင်း သာဒိသေသေသု- ကြွင်းသော သ-အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗတ္တ ဝစနေသု-
ရှေးနှစ်သုတ်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိဘတ် ဝ-လုံးတို့ကြောင့် ဝေါဣတိ- သော၊ ဝေတဿ- ဧ၊
ဩကာရဿ- ဧ၊ အာဝါဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ဧ၊ ဝဝဿ- အာ၊ ဧ၊ ဝဝေါ- တို့သည်၊ တို့ကို၊
ဝဝေန- ပြင်း ဝေါ- မှ၊ ဝဝေ- ဌ၊ ဝဝေသု- တို့၌။

၇၆။ ဝေဒန္တိ- ဝါဝေဒ-တို့ ဝေါ-တည်း၊ နာ-သတိ၊ (ဝေါ+နာ) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-တြင်၊ ဤသတိ၌ ဝ-ဖြင့် ဩ-တို့ အာ-
ပြု၊ တပိ၊ (ဝါဝ+နာ) အထော နေဒ-ဖြင့် နာ-တို့ နေ-ပြု၊ ဝိ-ဒွင်၊ သရထောဝေါ-ဖြင့် နေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။

ဝါဝါ၊ ဝါဝေ-တို့ထံ သွား သို့သတိ၌ ဝါဝ+သွား၊ ဝါဝ+သို့-ဖြစ်သောအခါ သွားသို့ ဝါ-ဖြင့် သွား-တို့ အာ-ပြု သို့-တို့
ဝ-ဖြင့်-သည့်ဖြင့် နည်းတူတူ။

ဝါဝေသု-တို့ ဝေါ-တည်း၊ သု-သတိ-သည့်၊ (ဝါဝ+သု) ဝိ-ဒွင်၊ အ-တြင်၊ သုထိသုဏာဓေ ဝ-ဖြင့် အ-တို့ ဝ-
ပြု၊ တပိ၊ ပြီး၏။

၇၇။ ဝါဝံ-တို့ ဝေါ-တည်း၊ အ-သတိ၊ (ဝေါ+အ) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-တြင်၊ အဝံ၌ ဝ-ဖြင့် ဩ-တို့ အာ-ပြု၊ ဝိ- အာ-
သိုတပိ၊ (ဝါဝ+အ) ဝိ-ဒွင်၊ သရထောဝေါ-သည့်ဖြင့် နေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။ (ဝံ-၌ အဝ-ဖြည့်သော တု၏)

ဝေဒန္တိ- ဝေဿ-တို့ ဝေါ-တည်း၊ သ-သတိ၊ (ဝေါ+သ) ဝိ-ဒွင်၊ ဩ-တြင်၊ အဝံ၌ ဝ-ဖြင့် ဩ-တို့ အာ-
ပြု၊ ဝိ- အ-သိုတပိ၊ (ဝေ+သ) သာဝဓော သေ-ဖြင့် သိ-တာ၊ ပြီး၏။

ဝေါ-၌ ထော-သတိ၊ ဤသတိ ဝ-ဖြင့် ဩ-တို့ အာ-ပြု၊ တထော ထောနု ဓောတု-၌ တု-ဖြင့် ထော-တို့ ဩ-
ပြု၊ ဒွင်၊ နေ၊ တပိ၊ ပြီး၏။ (ဝေဒ-သည့် နည်းတူ)

၇၆။ ၁၇၁။ အာဝဿု ဝါ။

(အာဝဿ+ဥ+ဝါ၊ ဥ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

အံမှိ- အံဝိဘတ်ကြောင့်၊ အာဝဿ- အာဝ-ပြု၍ အဆုံး အ-၏၊ ဥ- ဥ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

အံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့်၊ ဂါဝိဒေသဿ- ဂေါသန္တိ၍ ဩ၏ အာဝ-ပြု၍သော၊ အာဝတ္တတိ- သော၊ တေဿ- ၏၊ အန္တသရဿ- အဆုံးသရ၏၊ ဥကာရာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏၊ ဂါဝိ-ဂါဝိ- ကို။

အာဝဿေတိ ပဒံ- အာဝဿ-ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂဝံ အကျိုးရှိ၏ (ဂဝံ- ကို)။

အံမှိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂါဝေါ တိဋ္ဌန္တိ အကျိုးရှိ၏၊ ဂါဝေါ-တို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏။

၇၇။ ၁၇၅။ တတော န ဖံ ပတိမှာ.လုတ္တေ ဝ သမာသေ။

(တတော+နံ+အံ+ပတိမှိ+အလုတ္တေ+ဝ+ သမာသေ၊ ၇-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ပတိမှိ- ပတိသန္တိကြောင့်၊ အလုတ္တေ- ဝိဘတ်မကျေသော၊ သမာသေ ဝ- သမာသန္တိလည်း၊ တတော- ထို ဂေါသန္တိမှာ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ နံ- နံဝိဘတ်သည်၊ အံ- အံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဂေါ- ဂေါသန္တိ၏ ဩ-သည်၊ အဝ ဝ- အဝ-ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ပရေ- သော၊ ပတိမှိ- ကြောင့်၊ အလုတ္တေ- သော၊ သမာသေ ဝ- ဌိလည်း၊ တတော ဂေါ သဒ္ဒတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နံ ဝစနဿ- ၏၊ အံ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဂေါတ္တတိ-

ရပ်။ ဝါဝိ-တို့ ဂေါ-တည်း၊ အံ-အထံ၊ (ဂေါ+အံ) ဝိ-ခွင်း၊ ဩ-ကြွင်း၊ အဝံမှိ ဝ-ဖြင့် ဩ-တို့ အာဝ-ပြု ထပ်၊ (ဝါဝ+အံ) ဝိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ အာဝဿု ဝါ-ဖြင့် အ-တို့ ဥ-ပြု (ဝါဝိ+ံ+ါ) ဥ-တို့ လ-မှည့်၊ အံဗော နိဂ္ဂဟိတံ စူလေထေ-ဖြင့် အံ-တို့ နိဂ္ဂဟိတံ ပြု ဝိ- ဥ-သို့ထပ်၊ မြီး၏။ ဝါဝိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဥ-ဖြေရ-စသည်။

ထံ-ရပ်။ ဝါဝိ-၌ (ဂေါ+အံ) အဝံမှိ ဝ-ဖြင့် အဝ-ပြု၊ ဝါဝိ+အံ-တုဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် အံ-ကြောင့် ဥ-ပြုသင့်သော်လည်း အာ-မေုတိခြင်းကြောင့် မဖြေရ-စသည်။

ဝါဝါ-၌ (ဂေါ+ယော) ယောယု ဝ-ဖြင့် အာဝ-ပြု ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-ပြုသင့်သော်လည်း အံ-မေုတိခြင်းကြောင့် မဖြေရ၊ တယော ယောနမေုတု-၌ တု-ဖြင့် ယော-တို့ ဩ-ပြု မြီး၏။

သော၊ တေဿ- နိ၊ ဩကာရဿ- ဩနိ၊ အဝါဒေသော- သည၊ ဟောတိ- နိ။
 ဂဝံပတိ- ဂဝံပတိမည်သောမထေရုံ၊
 အလုတ္တေတိ ပဒံ- သည၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂေါပတိ..... အကျိုးရှိ၏၊
 (ဂေါပတိ- နွားတို့၏အရှင်)
 စဂ္ဂတဏေန- သမုပ္ပည်း စသန္တုဋ္ဌိ အသမာသေပိ- သမာသံ မဟုတ်ရာ၌လည်း၊ နံ
 ဝစနဿ- နိ၊ အံ အာဒေသော- သည၊ ဟောတိ- နိ၊ ဂေါ ဣတိ- သော၊ တေဿ- နိ၊ ဩကာရဿ-
 နိ၊ အဝါဒေသော- သည၊ ဟောတိ- နိ၊ ဂဝံ- နွားတို့အား၊ တို့၏။

၇၈။ ၃၁။ ဩ သရေ စ။

(ဩ+သရေ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဓိသုတ်)

သရေ စ- သရကြောင့်လည်း၊ သမာသေ- လုတ္တသမာသံ၌၊ ဩ- ဂေါသန္တု၏ ဩ-သည်၊
 အဝ- အဝ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။
 ပရေ- သော၊ သရေ စ- ကြောင့်လည်း၊ သမာသေ- ၌၊ ဂေါဣတိ- သော၊ တေဿ- နိ၊
 ဩကာရဿ- နိ၊ အဝါဒေသော- သည၊ ဟောတိ- နိ။
 ဂဝဿကံ- ဂေါ+အဿကံ- နွားမြင်း၊ ဂဝေဠကံ- ဂေါ+ဠကံ- နွားသိတ်၊ ဂဝါဇိနံ-
 ဂေါ+အဇိနံ- နွားသစ်နက်။

၇၉။ ဝဝံထံ-တုံ ဝေါ+နံ+ဝထံ-တညံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နံ-တုံ အံ-ဖြူ၊ ဝေါ-၏ ဩ-တုံ အဝ-ဖြူ (ဝဝ+အံ+ဝထံ) ဝိ-ခွင်း၊
 သရ ဝေါ-ဖြင့် နေ့၊ တပိ၊ ဝဝံထံ-ပြီး၏။

ထံ-ဝပိ၊ ဝေါထံ-တုံ ဝေါ+နံ+ဝထံ-တညံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နံ-တုံ အံ-ဖြူ၊ ဩ-တုံ အဝ-ဖြူသင့်သော်လည်း လုတ္တသမာသံ
 ဖြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ထေသံ ဝိသတ္တိယော ဝေါထံ ဝ-ဖြင့် သမာသံ၏ ဝိသံထံတို့ နေ့၊ ဝထံထေ သရဋ္ဌဿ-ဖြင့် ဝေါထံ-
 တု ဝထံဖြူ နှစ်၊ သိ-သထံ၊ နေ့၊ ပြီး၏။

စသန္တု- ဝဝံ-တုံ ဝေါ-တညံ၊ နံ-သထံ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် နံ-တုံ အံ-ဖြူ၊ ဝေါ-၏ ဩ-တုံ အဝ-ဖြူ ဝိ-ခွင်း၊
 သရဝေါ- သေညံဖြင့် နေ့၊ တပိ၊ ဝဝံ-ပြီး၏။

ဝဝံ- အံ-ဇြီး၊ နံ-ဇြီး- (၁။ အဝံမှိ ဝ-လာ ဝဝံ၊ ၂။ ဤသုတ် ဝ-လာ ဝဝံ)

၈၀။ ဝဝဿထံ-တုံ ဝေါ+အဿထံ-တညံ၊ ဩသရေ စ-ဖြင့် ဝေါ-၏ ဩ-တုံ အဝ-ဖြူ (ဝဝ+အဿထံ) ဝိ-ခွင်း၊ သထု
 သရေ ဝေါ-ဖြင့် နေ့၊ တပိ၊ ပြီး၏။ (ဝဝံပြီးလျှင် ထိုဝေါ-မှသာ ထွက်သည်၊ သမာသံ၌ အကျယ်သိလတ္တံ)

ဝဝေဠကံ-တုံ ဝေါ+ဝေဠကံ၊ ဝဝါဇိနံ-တုံ ဝေါ+အဇိနံ-တညံ သေညံ နည်းတူ။

စဂ္ဂဟဏေန- သပုစ္ဆည်း စသဒ္ဓါပြင် သို့ယော ဣတိ- ကုန်သော၊ တေသု- ဤဝိဘတ်တို့
ကြောင့် ဥဝဏ္ဏ ဣတိ- ဥဝဏ် ဟူကုန်သော၊ ဝေမန္တာနံ- ဤသို့အဆုံး ရှိကုန်သော၊ လိင်္ဂီနံ- လိင်တို့၏
ဥဝ အဝ ဥရာဒေသာ- ဥဝ အဝ ဥရပြုတို့သည်၊ ကွမိ- ဤ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘုံဝိ- မြေ၌၊ ပသဝေါ- သားကောင်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဂုရဝေါ- ဆရာတို့သည်၊ တို့ကို၊ စတု
ရော-လေးယောက်တို့သည်၊ တို့ကို။

သရေတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂေါဓော၊ ဂေါဝိန္ဒော အကျိုးရှိ၏။ (ဂေါဓော-
နွားဟူသော ဥစ္စာရှိသူ၊ ဂေါဝိန္ဒော- နွားတို့ကို အစားရသူ။)

၇၉။ ၄၆။ တဗ္ဗိပရိတူပပဒေ ဗျဉ္ဇနေ စ။

(တဗ္ဗိပရိတော+ဥပပဒေ+ဗျဉ္ဇနေ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

ဗျဉ္ဇနေ- နောက်ဗျည်းကြောင့် ဥပပဒေ- ပုဒ်၏အနီး၌၊ တိဋ္ဌမာနဿ- တည်သော၊ အဝဿ-
အဝ-သဒ္ဓါ၏၊ တဗ္ဗိပရိတော- ထိုဩ၏ ဝိပရိတ် ဥပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ စ- မမြစ်သည်လည်း
ရှိသေး၏။

ပရေ- သော၊ ဗျဉ္ဇနေ- ကြောင့်၊ ယဒါ- အကြင်အချို့၌၊ ဥပပဒေ- ၌၊ တိဋ္ဌမာနဿ- သော၊
တဿ အဝသဒ္ဓါဿ- ထိုအဝသဒ္ဓါ၏၊ တဿ ဩကာရဿ- ထိုဩ အက္ခရာ၏၊ ဝိပရိတော-
ဝိပရိတ် ဥ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သုရိယေ- နေသည်၊ ဥဂ္ဂတေ= အဝဂတေ- သက်သည်ရှိသော်၊ ဥဂ္ဂ စ တိ= အဝဂ စ တိ-
သက်၏၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ= အဝဂဟေတွာ- မကောင်းသဖြင့် ကိုင်ယူ၍။

စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- နှစ်စေခြင်း နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏအနက်ရှိ၏၊
အဝသာနေ- အဆုံး၌၊ အဝကိရဏေ- ကြပြန်ခြင်း၌၊ အဝကိရတိ- ကြပြန်၏။

၇၈။ စေဒန္တိ- ဘုမိ-တို့ ဘူ-တည့်၊ သို-သတ်၊ သ်-ခွင်း၊ ဦ-ဖြူ၊ ဩသေ ဓ-၌ စ-ဖြင့် ဦ-တို့ ဥဝ-ဖြူ (သ်+
-ဝ+သို) သ်- ဥ-သိုထပ်၊ ထဏော သိုမိ-၌ ထဏောသဒ္ဓါဖြင့် သို-တို့ ဣ-ဖြူ၊ ဝိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထမိ၊ မြီး၏။
ဝေဝေါ-တို့ ဝသု၊ ဂုရဝေါ-တို့ ဂုရု၊ တေတေ-တို့ တေ-တည့်၊ ယော-သတ်၊ ဤသုတ် စ-ဖြင့် ဥ-တို့ အဝ၊ ဥရ-
ဖြူ၊ ထဏော ယောနဓာတု-၌ တု-ဖြင့် ယော-တို့ ဩ-ဖြူ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ဝိ-ခွင်း၊ သရ ဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထမိ၊ မြီး၏။
ထိ-ဝေဝိ။ ဝေါဓော၊ ဝေါဝိန္ဒော-တို့၌ ဤသုတ်ဖြင့် အဝ-ဖြူသင်္သေယျံ၊ သရဓနောင်းယောကြောင့် မပြုရ။

၇၉။ ဥဂ္ဂထေ-တို့ အဝထေ-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝ-တို့ ဩ၏ဝိပရိတ် ဥ-ဖြူ၊ ထရဒ္ဓယာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် ဝ-၏သဒ္ဓါသဒ္ဓေသော်
ဝိ-ဏာ၊ မြီး၏။ ဥဂ္ဂထေ-တို့ အဝထေ-တည့်၊ ဥဂ္ဂထေ-တို့ အဝထေ-တည့်၊ နည်းတူထွက်။

စေဒန္တိ-အဝသာနေ-၌ ဥ-ဖြူသင်္သေယျံ၊ စ-ဖြစ်ယောကြောင့် မပြုရ။ အဝထိရဏေ၊ အဝထိရတိ-နည်းတူ။

၈၀။ ၁၇၃။ ဂေါဏ နံမှိ ဝါ။

(ဂေါဏ+နံမှိ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသေသတ်)။

နံမှိ- နိဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဂေါ- အလုံးစုံသော ဂေါသန္ဒါသည်၊ ဂေါဏ- ဂေါဏ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- နိ။

နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂေါသဒ္ဓဿ- နိ၊ ဂေါဏာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

သတ္တန္တံ- ခုနစ်ကောင်ကုန်သော၊ ဂေါဏာနံ- နွားတို့အား၊ တို့၏

ဝါတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဂေါနုဇ္ဈေ...အကျိုးရှိ၏၊ (တရုဗာနာနံ- မြစ်ကို ကူးသွားကုန်သော၊ ဂေါနံ- နွားတို့တွင် ပုဂံဝေါ- ရှေ့ဆောင် နွားလားသည်၊ ဥရံ- ခြောင့်စွာ၊ ဝေ ဂစ္ဆတိ- အကယ်၍ သွားအံ့၊ နေတ္ထေ- ရှေ့ဆောင်နွားလားသည်၊ ဥရံ- ခြောင့်စွာ၊ ဂတေ- သွားသည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ သဗ္ဗာ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဂါဝိ- နွားမတို့သည်၊ ဥရံ- ခြောင့်စွာ၊ ယန္တိ- လိုက်သွားကြကုန်၏)

ယောဂဝိဘာဂေန- ဂေါဏဟူသော ယောဂဝိဘာဂမြင့်၊ အညတြာပိ- နိဝိဘတ်မှတစ်ပါး အခြားသန္ဒါ နှောင်းရာ၌လည်း၊ ဂေါဏာဒေသော- ဂေါဏပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ၊ ဂေါဏာတုတာနံ- နွားဖြစ်၍ မြစ်ကုန်သော သူတို့အား၊ တို့၏။

၈၁။ ၁၇၂။ သုဟိနာသု စ။

(သုဟိနာသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသေသတ်)။

သုဟိနာသု စ- သု, ဟိ, နာ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း၊ ဂေါ- အလုံးစုံသော ဂေါသန္ဒါ၏၊ ဂေါဏ- ဂေါဏ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

သုဟိနာ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဒေတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဂေါသဒ္ဓဿ- နိ၊ ဂေါဏာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

၈၀။ ဂေါဏာနံ-တို့ ဝေါ-ထည့်၊ နံ-သထိ၊ ဂေါဏာနံမှိ ဝါ-မြင့် ဝေါ-တို့ ဂေါဏ-ဖြူ (ဂေါဏ+နံ) ကိ-ခွမ်း၊ အ-ဖြင့်၊ သုနံထိ သု စ-မြင့် အ-တို့ အာ-ဒိယဖြူ ကိ- အာ-သိထပ်၊ ပြီး၏။

ထိ-ခွမ်း၊ ဂေါနံ-တို့ ဝေါ-ထည့်၊ နံ-သထိ၊ ဤသုထိဖြင့် ဂေါဏ-ဖြူသင့်သော်ထည်း ဝါ-မြစ်၌ ပြေငုပ်၊ ပြီး၏။
ဒေသေဝေဝိဘာဂေ-

ဂေါဏာသုဏာနံ-တို့ ဝေါ+သုဏာနံ-ထည့်၊ ဂေါဏ-တူသော ယောဂဝိဘာဂ-ဖြင့် ဝေါ-တို့ ဂေါဏ-ဖြူ ပြီး၏။

ဂေါဏေသု- နွားတို့၌၊ ဂေါဏေဟိ-ဂေါဏေဘိ- တို့၌၊ ဂေါဏေန- ဖြင့်။

ဝါတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂေါသုအကျိုးရှိ၏။ (ဂေါသု- တို့၌၊ ဂေါဟိ-ဂေါဘိ- တို့၌၊ ဂဝေန- ဖြင့်။)

စဂ္ဂဟဏေန- သမုဂ္ဂည်း စသနွှံဖြင့်၊ သျှဒိသေသေသု- ကြွင်းသော သိအစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗတ္တရ ဝစနေသု- ရှေ့ နောက်ပိဘတ် ဝ-လုံးတို့ကြောင့်၎င်း၊ အပိ- အကြွင်းမဟုတ် ဤနှစ်သုတ်တို့၌ ပါသော နံ၊ ဟိ - ငှ-လုံးတို့ကြောင့်၎င်း၊ ဂေါဏ ဂု ဂဝယာဒေသာ- ဂေါဏ၊ ဂု၊ ဂဝယ ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဂေါဏော- နွားသည်၊ ဂေါဏာ- တို့သည်၊ ဂေါဏံ- ကို၊ ဂေါဏော- တို့ကို၊ ဂေါဏဿ- အား၊ ၏၊ ဂေါဏမှာ- မှ၊ ဂေါဏမိ- ၌၊ ဂုန္တံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဂဝယေဟိ-ဂဝယေဘိ- နွားတို့ဖြင့်၊ တို့မှ။

၁၁။ ဂေါဏေသု-တို့ ဂေါ-တည်း၊ သု-သတ်၊ သုတိဒာသု စ-ဖြင့် ဂေါ-တို့ ဂေါဏ-ပြု၊ ကံ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသု ကာရာ စ-ဖြင့် အ-တို့ စ-ပြု၊ ကံ- စ-သိုတပ်၊ ပြီး၏။ (ဟိ-ပိဘတ်ဖြင့် ဂေါဏေဟိ၊ သွာတိသိန္နံ ဖြာဘိမိ ဝါ-ဖြင့် ဟိ-တို့ ဘိ-ဖြင့် ဂေါဏေဘိ၊ အယော နေဒု-ဖြင့် နာ-တို့ နေ-ဖြင့် ဂေါဏေန။)

ထိ-ဂုဗ်။ ဂေါသု-စသည်၌ ဂေါ-တည်း၊ သု၊ တိ၊ နာ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဂေါဏ-ပြုသင်္သေယံသည်း ဝါ-မြစ်၌ မြေရ၊ ဂေါသု၊ ဂေါဟိ-ပြီး၏၊ ဟိ-တို့ ဘိ-ဖြင့် ဂေါဘိ၊ အပိမိ စ-၌ စ-ဖြင့် ဂေါ-၏ ဩ-တို့ အာ-ပြု၊ အယောနေဒု-ဖြင့် နေ-ဖြင့် ဂဝနေ။

စသဒ္ဓါ-

ဂေါဏော-တို့ ဂေါ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဂေါ-တို့ ဂေါဏ-ပြု (ဂေါဏ+သိ) သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ပြု (ဂေါဏ+ဝေ) ကံ-ခွင်း၊ သရုဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ဂေါဏာ-စသည်၌ ဂေါ-တည်း၊ ယော၊ အံ၊ ယော၊ သ၊ သွာ၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဂေါ-တို့ ဂေါဏ-ပြု၊ သရုဏေဝေါ နာ-ဖြင့် ဝထဓာ ယော-တို့ အာ၊ ဒုတိယာ ယော-တို့ စ-ပြု၊ ဂေါဏာ၊ ဂေါဏော၊ အံ-ပိဘတ်ကြောင့် သရုဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ တပ်လျှင် ဂေါဏံ၊ ဘာဝဓော သေ-ဖြင့် သိ-လာလျှင် ဂေါဏဿ၊ သွာတိသိန္နံ ဖြာဘိမိ ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို့ မှာ၊ သိ-တို့ မှိ-ဖြင့် ဂေါဏမှာ၊ ဂေါဏမိ-ပြီး၏။

ဂုန္တံ-တို့ ဂေါ-တည်း၊ နံ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဂေါ-တို့ ဂု-ပြု၊ နောဒဒိတော နံမိ-၌ စ-ဖြင့် နံ-လာ၊ ဂုန္တံ-ပြီး၏။ (န-၏သဒိသဒ္ဓေသော် နံ-လာသောနည်း၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိလာ ဝဂ္ဂန္တုဿောနည်း၊ ဇွာဓိ ဓေဇေ၊ ဓေဒဗ္ဗ ဓေဇေ၊ ဓဇ္ဇဓာ-တူသော သုတ်ကြီး ငှ-သုတ်ဖြင့် နံ-လာသော ငှ-နည်း ဝေါင်း ဂု-နည်းဖြစ်၏)

ဂဝယေဟိ-တို့ ဂေါ-တည်း၊ ဟိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဂေါ-တို့ ဂဝယ-ပြု (ဂဝယ+ဟိ) ဟိ-ခွင်း အ-ကြွင်း၊ သုတိသုကာရာ စ-ဖြင့် အ-တို့ စ-ပြု၊ တပ်၊ ဂဝယေဟိ-ပြီး၏၊ သွာတိသိန္နံ-စသည်ဖြင့် ဟိ-တို့ ဘိ-ပြု၊ ဂဝယေဘိ-ပြီး၏။

၈၂။ ၁၄၉။ အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေတိ။

(အံမော+နိဂ္ဂဟိတံ+ ဈလပေတိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတံ)

ဈလပေတိ- ဈ၊ လ၊ ပ-တို့မှ၊ ပရော- နောက်ဖြစ်သော၊ အံမော- အံဝိဘတ်၊ မ- အက္ခရာသည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတံပြုသည်၊ ဟောတိ-၏။

ဈလပ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤသရတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ အံဝေဒဿ- အံဝိဘတ်၏င်း၊ မကာရဿ ဝ- မအက္ခရာ၏င်း၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဂ္ဂိ- မီးကို၊ ဣသိ- ရသေ့ကို၊ ဂဟပတိ- အိမ်ရှင်ကို၊ ဒဏ္ဍိ- တောင်ဌေးရှိသောသူကို၊ မဟေသိ- ဘုရားကို၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းကို၊ ပဋိ- လိမ္မာသူကို၊ သယမ္ဘိ- ဘုရားကို၊ အဘိဘုံ- လွှမ်းမိုးနိုင်သူကို၊ ရတ္ထိ- ညဉ့်ကို၊ ဣတ္ထိ- မိန်းမကို၊ ဝဇံ- ချွေးမကို၊ ပုလ္လိဝံ- ယောက်ျား၏အသွင်၊ ပုဗ္ဗာဇေါ- ယောက်ျား၏အဖြစ်၊ ပုဏော်ကလော- ဥဩပိ။

အံမောတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိနာ.....အကျိုးရှိ၏။ (အဂ္ဂိနာ- မီးဖြင့်၊ ပါဏိနာ- လက်ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနာ- ရဟန်းဖြင့်၊ ရတ္ထိယာ- ညဉ့်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိယာ- မိန်းမဖြင့်၊ ဝဇယာ-

၈၂။ အဂ္ဂိ-တို အဂ္ဂိ-တည်း၊ အ-သတ်၊ (အဂ္ဂိ+အ) ဂ္ဂိ-ခွင်း ဣ-ကြွင်း၊ ဈ-မှည့်၊ အံမော နိဂ္ဂဟိတံ-သော်ဖြင့် အ-တို နိဂ္ဂဟိတံ ဖြူ (အဂ္ဂိ+ိ) ဂ္ဂိ၊ ဣ-သို့ တပ်၊ ပြီး၏။

ဣသိ၊ ဝတထိ- တိုတို ဣသိ၊ ဝတထိ-တည်၍ တွတ်။

ဒဏ္ဍိ-တို ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ အ-သတ်၊ ဤ-တို ဈ-မှည့်၊ အယော ရဿ-သော်ဖြင့် ဤ-တို ဣ-ရဿဖြူ ဤသုတ်-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံဖြူ သော်။ (မေသိ-တို မေသိ-တည်၍ တွတ်)

ဘိက္ခု-တို ဘိက္ခု-တည်း၊ အ-သတ်၊ (ဘိက္ခု+ ူ) တို့-ခွင်း ဥ-ကြွင်း၊ ဥ-တို ထ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို နိဂ္ဂဟိတံ ဖြူ တို့၊ ဥ-သို့ တပ်၊ ပြီး၏။ ဝဋ္ဌိ-တို ဝဋ္ဌိ-တည်၍ တွတ်။

သယမ္ဘိ-တို သယမ္ဘိ-တည်း၊ အ-သတ်၊ နှိ-ခွင်း ဦ-ကြွင်း၊ ဦ-တို ထ-မှည့်၊ အယောရဿ-သော်ဖြင့် ဦ-တို ဥ-ရဿဖြူ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို နိဂ္ဂဟိတံဖြူ တပ်၊ ပြီး၏။ အဘိဘုံ-တို အဘိဘုံ-တည်း သော်။

ရတ္ထိ-တို ရတ္ထိ-တည်း၊ အ-သတ်၊ ဣ-ခွင်း ဣ-ကြွင်း၊ ဣ-တို ဝ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို နိဂ္ဂဟိတံဖြူ ဣ၊ ဣ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ဣတ္ထိ-တို ဣတ္ထိ-တည်း၊ အ-သတ်၊ ခွင်း၊ ဤ-တို ဝ-မှည့်၊ အယော ရဿ-သော်ဖြင့် ရဿ-ဖြူ - သော်။

ဝဇံ-တို ဝဇံ-တည်း၊ အ-သတ်၊ ဦ-တို ဝ-မှည့်-သော်။

(ပုလ္လိဝံ-သော်ကို ၂၂၂-သုတ်အတိုင်းတွတ်။)

ပထမပိုင်း]

အရှင်ဝိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ချွေးမပြင်း။

ဈလပေတိတိ ပဒံ- သည်း၊ ကိမတ္တံ- နည်း? သုခံ၊ ဒုက္ခံ အကျိုးရှိ၏၊ (သုခံ-ချမ်းသာကို၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကို)

ပုန- တစ်ဖန်၊ အာရမ္မဋ္ဌတဏှံ- အားထုတ်၍ ဈ လ ပေတိ ပုဒ်ကိုယူခြင်းသည်၊ ဝိဘာသာ နိဝတ္တနတ္ထံ- ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဓါကိုနစ်စေရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ အတ္ထိ- ကို၊ ပဋ္ဌ- ကို၊ ဗုဒ္ဓိ- ပညာကို၊ ဝဇံ- ကို။

၈၃။ ၆၇။ သရလောပေါ မာဒေသပစ္စယာဒိမိ သရလောပေတု ပကတိ။

(သရလောပေါ+အမာဒေသပစ္စယာဒိမိ+သရလောပေ+တု+ပကတိ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ ပဋိသေဝေဝိသိသုတ်)

အမာဒေသပစ္စယာဒိမိ- အံဝိဘတ်, အာဒေသ, ပစ္စည်း, အာဂုဏ်သရကြောင့်၊ သရလော ပေါ- ရှေ့သရ၏ ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သရလောပေ- ရှေ့သရကျေပြီးသော်၊ ပကတိ- နောက်သရ၏ ပကတိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တု- ရှေ့သရမကျေသော အရာလည်း ရှိသေး၏။

အမာဒေသပစ္စယာဒိမိ- ကြောင့်၊ သရလောပေါ- သည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ သရလောပေ- သည်း၊ သတိ- သော်၊ ပကတိ- သည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ တု- လည်းရှိသေး၏။

ပုရိသံ- ယောက်ျားကို၊ ပုရိသေ- တို့ကို၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ပါပေ- တို့ကို၊

၈၅။ ထိ-ရုပ်။ အပ္ပိနာ-စသည်၌ အပ္ပိ- စသည်တည်း၊ နာ-သင်္ခါ၊ အပ္ပိ၊ ဝိဏီ-တို့၌ ဣ-တို့ စု-မှည့်၊ သိတ္တနာ-၌ ဥ-တို့ ဣ-မှည့်၊ ဣတ္ထိယာ-၌ ဣ၊ ဣတ္ထိယာ-၌ ဤ၊ ဝရယာ-၌ ဦ-တို့ ဝ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံ ပြုဆင်သော်လည်း အ-ဝိသင်္ခါ၊ ဧ-အတုတု မတုတ်ခြင်းကြောင့် မပြုရ စသည်၊ ဣတ္ထိယာ-၌ ဝယော ယာ-ဖြင့် ယာ-ပြု၊ ဣတ္ထိယာ၊ ဝရယာ-၌ ဘေး အယော ဝယာ- စသည်ဖြင့် ဝယာ-ပြုသာ ထူးသည်။

သုခံ၊ ဒုက္ခံ-၌ သုခံ၊ ဒုက္ခံ-တည်း၊ အ-သင်္ခါ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံပြုဆင်သော်လည်း ဣ, ဣ, ဝ-မတုတ်ခြင်းကြောင့် မပြုရ၊ ထို-ဒွင်း သရလောပေါ-စသည်ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ဇုနာရန္တဘေဇျိန္ဒူ သုတ်ရင်းအတိုင်းတွက်၊ စုဒ္ဓိ-တို့ စုဒ္ဓိ-တည်း - စသည်။

၈၇။ ဝုရိသံ-တို့ ဝုရိသံ-တည်း၊ အ-သင်္ခါ(ဝုရိသံ+) သံ-ဒွင်း အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေ့, အ-သရတို့ ချေ၊ နောက် အ-တိုလည်း အ-တု ဝထတိပြု၊ သံ, အ-သို့ ကပ်၊ ပြီး၏။

ဝုရိသေ-တို့ ဝုရိသံ-တည်း၊ ဒုတိယာ ယော-သင်္ခါ၊ သစ္စယောနိဒ္ဓိ-အားဖြင့် ဒု-ယော-တို့ ဧ-ပြု၊ (ဝုရိသံ+) သံ- ဒွင်း အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေ့, အ-သရတို့ ချေ၊ နောက် ဧ-တိုလည်း ဧ-တု ဝထတိပြု၊ သံ, ဧ-သို့ ကပ်၊ ပြီး၏။

(ဝါ၊ ဝါ၊ ဝါ-တည်း၊ နည်းတူတွက်)

ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော- အထူးယုတ်မာသောသူ။

အမာဒေသပစ္စယာဒိဋ္ဌိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အပ္ပမာဒေါအကျိုးရှိ၏။
(အပ္ပမာဒေါ မမေ့လျော့ခြင်းသည်၊ အမတံ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းတည်း)

သရလောပေတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသဿ၊ ဒဏ္ဍိနံ အကျိုးရှိ၏။ (ပုရိသဿ-
အား၊ ၏၊ ဒဏ္ဍိနံ- ကို၊)

တုဂ္ဂဟဏံ- တုသန္တိသည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- နှစ်ခြေခြင်း နိဝတ္တာပနအဝဓာရဏ အနက်ရှိ၏။
ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းမ၊ ဝဟပတာနိ- အိပ်ရှင်မ။

ပကတိဂ္ဂဟဏ သာမတ္ထေန- ပကတိသန္တိ၏ အစွမ်းကြောင့်၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ သန္တိဘာဝေါ
စ- သန္တိအဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ သေယျော-သေဋ္ဌော- အထူးသဖြင့်ချီးမွမ်းအပ်သူ၊ ဇေယျော-
ဇေဋ္ဌော- အထူးသဖြင့်ကြီးသောသူ။

ရာ။ ဝိစိယော-တုံ ဝါပ+ဣယ-တညိ၊ ဝိ-ခွင်း အ-ကြမ်း၊ ဤသုတိဖြင့် ရှေ့ အ-ဆုတို ချေ၊ နောတိ ဣ-တိယည်း ဣ-
တု ဝတတိပြု၊ ဝိ၊ ဣ-သို့၊ တပိ၊ တဒိတ-သော သုတိဖြင့် နာမိဒ၊ သိ-သတိ၊ ဘော-သုတိဖြင့် သိ-တုံ ဩ-ပြု၊ (ဝိစိယ+ော-)
တိ-ခွင်း၊ အ-ကြမ်း၊ ဤသုတိဖြင့် ရှေ့ အ-တုံ ချေ၊ နောတိ ဩ-တိယည်း ဩ-တု ဝတတိပြု၊ တိ- ဩ-သို့တပိ၊ ပြီး၏။

ဝိစိဋ္ဌော-တုံ ဝါပ+ဣဋ္ဌ-တညိ၊ နည်းတူထွက်။

တိ-ဝုပိ။ အဂ္ဂဓာဒေါ+အဓေတံ ဝဒံ-၌ နောတိ အ-ဣောင့် ရှေ့ ဩ-ဆုတို ချေသင့်သော်လည်း အံပိသတိ၊ အာဒေသ၊
ဝဇ္ဇည်း၊ အာဂုဓိသရ နှောင်းသောကြောင့် မနေ့ရ ပြီး၏။

ဝုဋိဿ-တုံ ဝုဋိသ-တညိ၊ သ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် သ-တုံ သ-တု ဝတတိပြုသင့်သော်လည်း ရှေ့သရ ကျေးသောကြောင့်
ဝတတိပြုရ၊ သာဝဓော သေ-ဖြင့် သိ-လာ၊ ပြီး၏။

ဒဏ္ဍိနံ-တုံ ဒဏ္ဍိ-တညိ၊ အံ-သတိ၊ (ဒဏ္ဍိ+အံ) ဤသုတိဖြင့် အံ-တုံ အံ-တု ဝတတိပြုသင့်သော်လည်း ရှေ့သရ
ကျေးသောကြောင့် မြေရ၊ ဣ-ခွင်း ဤ-ကြမ်း၊ ဝု- ခွယ်၊ အယော သဿ-သေညိဖြင့် ဤ-တုံ ဣ-သဿပြု၊ နုဗ္ဗတော တတရဿာ-
ဖြင့် အံ-တုံ နံ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဇုဗသဒ္ဒါ-

ဘိက္ခုနီ၊ ဝတတောနိ-တိန္တိ ဤသုတိဖြင့် ရှေ့ သရတို ချေ၍ နောတိ ဣ-တုံ ဝတတိပြုသင့်သော်လည်း တု-သဒ္ဒါ
ဖြစ်သောကြောင့် မနေ့ရ မြေရ၊ (၇၁၊ ၂၄၀-သုတ်တို့အတိုင်းတူတိ)

ပကတိသန္တိအစွမ်း

သေယျော၊ သေဋ္ဌော-သေညိတိန္တိ ဝတတိသဒ္ဒါအစွမ်းကြောင့် နောတိသရတို ဝတတိပြုသင့် သန္တိဖြစ်ခြင်း
အကျိုးရှိသည်။ ဝုပိတုံ ၂၆၂- ၂၆၃-သုတ်တို့အတိုင်းတူတိ။

၀၄။ ၁၄၄။ အယောရဿ မေကဝစန ယောသ္မပိ ၀။

(အယော+ရဿ+ကေဝစနယောသု+အပိ+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ ရဿပိသုတ်)

ကေဝစနယောသု- ကေဝင်္ဂဝိဘတ်, ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် အယော- ယ-မဟုတ်သော ဒီဃသရသည်၊ ရဿံ- ရဿအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ စ- ရောက်သည်သာလျှင်တည်း၊ အပိ- မရောက်သည်လည်း ရှိသေး၏။

ကေဝစနယော ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ အယော- သော၊ သရော- သည်၊ ရဿံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ-၏။

ဣတ္ထိ- ကို၊ ဣတ္ထိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣတ္ထိယာ- ပြင်း၊ ဝဇံ- ချွေးမကို၊ ဝဇယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဝဇယာ- ပြင်း၊ ဒဏ္ဍိ- တောင်ဌေးရှိသောသူကို၊ ဒဏ္ဍိနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဒဏ္ဍိနာ- ပြင်း၊ သယမ္ဘူ- ဘုရားကို၊ သယမ္ဘူဝေ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ သယမ္ဘူနာ- ပြင်း။

အယောတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကည်အကျိုးရှိ၏။ (ကည်- သတို့သမီးကို၊ ကညာယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ကညာယ- ပြင်း)

ကေဝစနယောသ္မိတိ ပဒံ- ကေဝစနယောသု ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣတ္ထိဟိအကျိုးရှိ၏။ (ဣတ္ထိဟိ- တို့ပြင်း၊ သယမ္ဘူဟိ- တို့ပြင်း)

၀၄။ ဣတ္ထိ၊ ဝဇံ၊ ဒဏ္ဍိ၊ သယမ္ဘူ-တို့ကို ၈၂-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

ဣတ္ထိယော-တို့ ဣတ္ထိ-တည်း၊ ယော-သက်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဝ-၅၂၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ဝဇယာ-ဖြူ တစ်၊ ပြီး၏။ ဝဇယော= ဝဇူ-တည်း၊ ယော-သက်၊ ဇံ-ခွင်း၊ ဦး-ကြွင်း၊ ဝ-၅၂၊ စသည့်နည်းတူ။

ဣတ္ထိယာ၊ ဝဇယာ-တို့ကို ၅၉-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

ဒဏ္ဍိနော-တို့ ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ ယော-သက်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဈ-၅၂၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ဝဇယာ-ဖြူ ယောနု နော-ဖြင့် ယော-တို့ နော-ဖြူ ဣ- ဣ-သို့တစ်၊ ဒဏ္ဍိနော-ပြီး၏။ ဒဏ္ဍိနာ-၌ နာ-သက်သည်သာ ထူးသည်။

သယမ္ဘူဝေ-တို့ သယမ္ဘူ-တည်း၊ ယော-သက်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဦး-ကြွင်း၊ ဝ-၅၂၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဦး-တို့ ၉-ဝဇယာ-ဖြူ တယော ဝေယော-ဖြင့် ယော-တို့ ဝေ-ဖြူ တစ်၊ ပြီး၏။ သယမ္ဘူနာ-၌ နာ-သက်သည်သာ ထူးသည်။

ထိ-ဝစ်၊ ထည့်-တို့ ထညာ-တည်း၊ အံ-သက်၊ (ထညာ+အံ) ညံ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တို့ ဝ-၅၂၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝဇယာဖြင့်သော်လည်း ဝ-ဖြစ်သောကြောင့် ဖြေရ၊ သရယောဝေ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ပြီး၏။

ဝေ- ရုခိဈာနအတ္တန္တိ ခန္ဓာဗေဒဈာနိ၊ ထိ-ဝစ်ဈာနာတော၊ အပီသိဝုယောသံသာ အကျိုးရှိသည်။ သက်ဆိုင်ရာသုတ်၌ ဝစ်တွတ်ခြင်းသည်သာ လိုရင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိ-ဝစ်ဈာနအတ္တန္တိ ဝစ်တွတ်ပြတော့မည့် စတုတ်။

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အဝဏရဏတ္ထံ- မြစေခြင်းသဒ္ဒါဌာနာဝဏရဏ အနက်ရှိ၏၊ နဒိ- မြစ်ကို၊
 နဒိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ နဒိယာ- မြင်း။
 အဝိဂ္ဂဟဏေန- အဝိသဒ္ဒါမြင်း၊ ရသံ- သို့၊ န အာပဇ္ဇတေ- မရောက်၊ ဣတ္ထိ- သည်၊
 ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းမသည်။

၈၅။ ၁၅၀။ န သိသ္မိ မနပုံသကာနိ။

(န+သိသ္မိ+အနပုံသကာနိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေခေတ္တ) (အဗောဓုဿ-ဗောဓုဿထံ၊ ဣန္ဒြိယံ)

သိသ္မိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အ နပုံသကာနိ- နပုလ္လင် မဟုတ်ကုန်သော ဣတ္ထိလိင်၊
 ပုလ္လင်တို့သည်၊ ရသံ- ရသအဖြစ်သို့၊ န အာပဇ္ဇန္တေ- မရောက်ကုန်။
 သိသ္မိ- ကြောင့်၊ အ နပုံသကာနိ- ကုန်သော၊ လိင်္ဂီနိ- တို့သည်၊ ရသံ- သို့၊ န အာပဇ္ဇန္တေ-
 ကုန်။

ဣတ္ထိ- မိန်းမသည်၊ ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းမသည်၊ ဝဂ္ဂ- ချွေးမသည်၊ ဒဏ္ဍိ- တောင်ဝှေးရှိသူ
 သည်၊ သယမ္ဘ- ဘုရားသည်။

သိသ္မိတိ ပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘောတိ ဣတ္ထိအကျိုးရှိ၏၊ (ဘောတိ ဣတ္ထိ-
 အို မိန်းမ၊ ဘော သယမ္ဘ- အို ဘုရား၊ ဘောတိ ဝဂ္ဂ- အိုချွေးမ၊ ဘော ဒဏ္ဍိ- အိုတောင်ဝှေးရှိသောသူ)
 အနပုံသကာနိတိ ပဒံ- အနပုံသကာနိတူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သုခကာရိ
 ဒါနိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (သုခကာရိ- ရှမ်းသာကိုပြုလေ့ရှိသော၊ ဒါနိ- ဒါန၊ သုခကာရိ- သော၊ သီလံ-
 သီလ၊ သီလယာယိ- လျင်မြန်စွာသွားလေ့ရှိသော၊ ဝိတ္တံ- ဝိတ်)။

၈၄။ ၈-လဒ္ဒါ- နဒိ-တည်၍ ဣတ္ထိအတိုင်း ထွက်။
 အဝိ-သဒ္ဒါရုပ်ရူးလည်း ထိရပ်သောဖြစ်၍ အထူးထွက်ပြေတော့။

၈၅။ ဣတ္ထိ-တို့ ဣတ္ထိ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဝ-ဗုဒ္ဓိ၊ အဗော ဓုဿ-ဗောဓုဿထံဖြင့် ဝဿပြုသင်္ဘောလည်း
 ဤသုတ်က ဣန္ဒြိယောကြောင့် ပြေရ၊ ဗေသတော ဖောဝံ ဝသိပိ-ဖြင့် သိ-တို့ ချေ၊ ငြိမ်း၏။ (ကြွင်းခွင်းတူ။)
 ကိ-ရုပ်။ ဗေသတော ဖောဝံ ဝသိပိ-၌ သိ-ပိုလျက် ဝ-တုဆိုသည်တို့ထောက်၍ သိ-တုဆိုရာ၌ ဝ-သိတို့ မယူရ၊
 ထို့ကြောင့် ဘောတိ ဣတ္ထိ-သေည့်၌ ဝ-သိဖြစ်သော်လည်း သိ-တုဆို၍ ဝဿအပြုတို့ ဤသုတ်ဖြင့် မထားဖြစ်နိုင်၊ ၂၄၅-သုတ်အတိုင်း
 ရုပ်ထွက်။
 သုခကာရိ၊ သီလယာယိ-တို့၌ နုပုလ္လင်ဖြစ်နေသောကြောင့် ဝဿအပြုတို့ ဤသုတ်ဖြင့် မထားဖြစ်နိုင်။ ၃၄၂-သုတ်ဖြင့်
 ဝဿပြု သေည့်။

၈၆။ ၂၂၇။ ဥဘာဒိတော န မိန္ဒံ။

(ဥဘာဒိတော+နံ+ ဣန္ဒံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဥဘာဒိတော- ဥဘ-သန္တုလျှင် အတူရှိသော သင်္ချာသန္တုမှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ နံ- နံ
ဝိဘတ်သည်၊ ဣန္ဒံ- ဣန္ဒံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နှစ်။

ဥဘာဒိတော- ဥဘာ ဟူသော၊ ဧဝမာဒိတော- သော၊ သင်္ချာတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နံဝစနဿ-
၏၊ ဣန္ဒံ- သည်၊ ဟောတိ- နှစ်၊ ဥဘိန္ဒံ၊ ဒုဝိန္ဒံ- နှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏။

ဥဘာဒိတောတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဥဘာယေသံအကျိုးရှိ၏၊ (ဥဘာယေသံ-
နှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏)။

၈၇။ ၂၂၈။ ဣက္ကမိက္ကန္တံ တိဟိ သင်္ချာဟိ။

(ဣက္ကမိက္ကန္တံ+တိဟိ+သင်္ချာဟိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တိဟိသင်္ချာဟိ- တိ-သင်္ချာသန္တုတို့မှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ နံ- နံဝိဘတ်သည်၊ ဣက္ကမိက္ကန္တံ-
ဣက္က-ပြု၊ ဣက္ကန္တံ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တိဟိ- ကုန်သော၊ သင်္ချာဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ နံဝစနဿ- နှစ်၊ ဣက္ကမိက္ကန္တံ
ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တိက္ကံ၊ တိက္ကန္တံ- သုံးယောက်တို့အား၊ တို့၏။

တိဟိတိပဒံ-သည်၊ ကိမတ္ထံ-နည်း? ဒိန္ဒံ-အကျိုးရှိ၏၊ (ဒိန္ဒံ- နှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏)

၈၆။ ဥသိန္ဒံ-တို့ ဒိန္ဒံ-တည်း၊ နံ-သက်၊ ယောသု ဒိန္ဒံ ဒေ့ စ-၌ စ-ဖြင့် ဒိန္ဒံ-တို့ ဥဘ-ပြု၊ ဥဘာဒိတော နမိန္ဒံ-ဖြင့် နံ-တို့ ဣန္ဒံ-
ပြု၊ ဘိ-ခွင်း၊ (ဥသိ+၊ +-၌) သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်။

(ဤ ဒိန္ဒံ-သည် ဥဘ-၏ ထာပုဗ္ဗေတုတိ၊ ဒိန္ဒံ၏ ဓရိယာယံ- ဥဘာသဒ္ဓါ ထန်စို့ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဥဘ-တည်၍ ရပ်တွက်သည်၊)
ဒုဝိန္ဒံထည်း နည်းတူ။ (ဒိ-ထည်း၊ ဒုဝိ-ပြုသာ ထူးသည်။)

ထိ-ရပ်။ ဥဘာယေသံ-၌ ဥဘာဒိတော၌-နာဒိအရ ဥဘာယတို့-မယူနိုင်ခြင်းကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဣန္ဒံ-မပြုရ၊ (၁၂၂-
သုတ်အတိုင်း တွတ်)

၈၇။ တိက္ကံ-တို့ တိ-တည်း၊ နံ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် နံ-တို့ ဣက္က-ပြု၊ ဘိ-ခွင်း၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
တိက္ကန္တံ-၌ ဣက္ကန္တံ-ပြု။

ထိ-ရပ်။ ဒိန္ဒံ-၌ တိ-နောင် မဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် မစီရင်ရ။

၈၈။ ၁၄၇။ ယောသု ကတနိကာရလောပေသု ဒီဃံ။

(ယောသု+ကတနိကာရလောပေသု+ဒီဃံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဒီဃဝိသုတ်)

ကတနိကာရလောပေသု- ပြုအပ်ပြီးသော နိ-အက္ခရာ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကျေခြင်းရှိကုန်သော၊ ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် သရာ- ရသသရတို့သည်၊ ဒီဃံ- ဒီဃအဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇန္တေ- ရောက်ကုန်၏။

ကတနိကာရလောပေသု- ကုန်သော၊ ယောသု- တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗေ- ကုန်သော၊ သရာ- တို့သည်၊ ဒီဃံ- သို့ အာပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

အဂ္ဂိ- မီးတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတို့သည်၊ တို့ကို၊ ရတ္တိ- ညဉ့်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ယာဂ- ယာဂတို့သည်၊ တို့ကို၊ အဋ္ဌိ-အဋ္ဌိနိ-အရိုးတို့သည်၊ တို့ကို၊ အာယု၊ အာယုနိ- အသက်တို့သည်၊ တို့ကို၊ သဗ္ဗာနိ- ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ယာနိ- အကြင်စိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ တာနိ- ထိုစိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ကာနိ- ကတမာနိ- အဘယ်စိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဧတာနိ- ဤစိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ အမူနိ- ထိုမည်သောစိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣမာနိ- ဤစိတ်တို့သည်၊ တို့ကို။

ယောသ္မိတိပဒံ- ယောသုဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိအကျိုးရှိ၏၊ (အဂ္ဂိ- သည်၊ ဘိက္ခု- သည်၊ ရတ္တိ- သည်၊ ယာဂ- သည်၊ သဗ္ဗော- အလုံးစုံသော ယောက်ျားသည်၊ ယော- အကြင်ယောက်ျားသည်၊ သော- ထိုယောက်ျားသည်၊ ကော- အဘယ်ယောက်ျားနည်း၊ အမုကော- ထိုမည်သောယောက်ျားသည်)

၈၈။ အဂ္ဂိ-ထို အဂ္ဂိ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ဣ-ဖြင့်၊ ဣ-ထို ဈ-မှည့်၊ ယဝေတေ ဝ ယောနံ ယောဝေါ-ဖြင့် ယော- ထို ချေ၊ ယောသုတထ-ဝေသောသုထံဖြင့် ဣ-ထို ဤဒီဃ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ အဋ္ဌိ-နည်းတူ။

ဘိက္ခု-ဝေသည့်ထို ဘိက္ခု၊ ရတ္တိ၊ ယာဂ၊ အဋ္ဌိ၊ အာယု၊ သဗ္ဗ၊ ယ၊ ယ၊ ထိ၊ တထမ၊ ဧတ၊ အမု၊ ဣမ-တည်း၊ ယော- သင်္ဂါ၊ ဘိက္ခု၊ အာယု၊ အမု-ထို၌ ယ-မှည့်၊ ရတ္တိ၊ ယာဂ-ထို၌ ဝ-မှည့်၊ အဂ္ဂိ-နည်းတူ၊ ယော-ချေ၊ ဒီဃ-ဖြူ။

အဋ္ဌိနိ-ဝေသော နိ-ဖြူစံရမည့် အဋ္ဌိ-ဝေသည့်တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ အဂ္ဂိ၊ အာယု၊ အမု-ထို၌ ယောနံ နိ နှစ်သထေထိ-ဖြင့် နိ-ဖြူ၊ သဗ္ဗာနိ-ဝေသည့် အတော နိဗ္ဗ-ဖြင့် နိ-ဖြူ၊ ယောသုတထ-ဝေသောသုထံဖြင့် ဒီဃ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ကာနိ-၌ ထိ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ဝေသေသု ဝ-ဖြင့် ထိ-ထို ထ-ဖြူ၊ အတော နိဗ္ဗ-ဖြင့် နိ-ဖြူ၊ ထိ-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ ယောသုတထ-ဝေသောသုထံဖြင့် ဒီဃ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ထိ-ဝပ်၊ အဂ္ဂိ-ဝေသည့် ယော-စတုထိသောကြောင့် ဤသုထံဖြင့် ဒီဃ-ဖြူ၊ (အဂ္ဂိ-ဝေသည့် သိ-သင်္ဂါ၊ ချေ၊ သဗ္ဗော- ဝေသည့် သော-သုထံဖြင့် သိ-ထို ဩ-ဖြူ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်)

ပထမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကတနိကာရလောပေသ္မိတိပဒံ- ...သု-ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣတ္ထိယော.... အကျိုးရှိ၏။ (ဣတ္ထိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဝဂ္ဂယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ သယမ္မုဝေ- အလိုလိုဖြစ်သော ဘုရားတို့သည်၊ တို့ကို)။

ပုနာရမ္မဂ္ဂဟဏံ- တစ်ဖန်အားထုတ်၍ ဤသုတ်ကိုယူခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? နိစ္စ ဒိပနတ္ထံ- နိစ္စဝိစိကိုပြုခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အဂ္ဂိ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ရတ္တိ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ယာနိ- အကြင်စိတ်တို့သည်၊ တာနိ- ထိုစိတ်တို့သည်၊ တို့ကို၊ ကတမာနိ- အဘယ် စိတ်တို့နည်း။

၈၉။ ၈၇။ သုနံဟိသု စ။

(သုနံဟိသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဒိပဝိစိသုတ်)

သုနံဟိသု- သု, နံ, ဟိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့် သရာ- ရသသရတို့သည်၊ ဒိပံ- ဒိပအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ရောက်ကုန်၏၊ စ- မရောက်သည်လည်း ရှိသေး၏။

သုနံဟိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗေ- ကုန်သော၊ သရာ- တို့သည်၊ ဒိပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

အဂ္ဂိသု- တို့၌၊ အဂ္ဂိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ အဂ္ဂိဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ ရတ္တိသု-တို့၌၊ ရတ္တိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ရတ္တိဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ ဘိက္ခုသု-တို့၌၊ ဘိက္ခုနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဘိက္ခုဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ ပုရိသာနံ- တို့အား၊ တို့၏။

ဧတေသ္မိတိပဒံ- ဧတေသုဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိနာ အကျိုးရှိ၏။ (အဂ္ဂိနာ- ဖြင့်၊ ပါဏိနာ- လက်ဖြင့်၊ ဒဏ္ဍိနာ- ဖြင့်)

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- အချို့သော ဣ ဥတို့၏ ဒိပအပြုကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ သုခေတ္တေသု- ကောင်းသောခေတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗြဟ္မစာရိသု- မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူတို့၌၊ ဘဂဝေါ- သည်၊ ဓမ္မံ- တရားတော်ကို၊ အက္ခာသိ- ဟောတော်မူပြီး၊ ဘိက္ခုနံ- တို့အား၊ သကေဟိ ပါဏိဘိ- မိမိလက်တို့ဖြင့်၊ ဒတွာ- ပေးလှူ၍။

- ၈၈။ ထိရုမ်။ ဣတ္ထိယော-စသည်၌ ယော-ဧတေ, နိ-မြေသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဒိပ-မြေရ။
- ၈၉။ အဂ္ဂိသု-တို့ အဂ္ဂိ-တည်း၊ သု-သတ်၊ ရှိ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ (အဂ္ဂိ+သု) သုနံဟိသု စ-ဖြင့် ဣ-တို့ ဤ-ဒိပဖြူ တစ်၊ ပြီး၏။ (အဂ္ဂိနံ-စသည်နည်းတူ၊ ဘိက္ခု-တည်း၊ ဥ-တို့-၌-ဒိပဖြူ၊ ပုရိသ-တည်း၊ အ-တို့ အာ-ဒိပဖြူ)
- ထိ-ရုမ်။ အဂ္ဂိနာ-စသည်၌ သုနံဟိ- ရှေးဦးသောကြောင့် ဒိပ-မြေရ။
- စ-သဒ္ဓါ- ဗြဟ္မစာရိသု၊ ဘိက္ခုနံ၊ ဝါဏိဘိ-တို့၌ စ-မြစ်၍ ဒိပ-မြေရ။

၉၀။ ၂၅၂။ ပဉ္စာဒိနမတ္ထံ။

(ပဉ္စာဒိနံ+အတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဝိသုတ်)

သုနံဟိသု- တို့ကြောင့်၊ ပဉ္စာဒိနံ- ပဉ္စ-အစ၊ အဋ္ဌာရသ အဆုံးရှိသော သင်္ချာသဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံး အ-သည်၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သုနံဟိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ပဉ္စာဒိနံ- ကုန်သော၊ သင်္ချာနံ- သင်္ချာသဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံး အ-သည်၊ အတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ပဉ္စသု- ငါးယောက်တို့၌၊ ပဉ္စန္ဒ- တို့အားတို့၏၊ ပဉ္စဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ ဆသု- ခြောက် ယောက်တို့၌၊ ဆန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဆဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ သတ္တသု- ခုနစ်ယောက်တို့၌၊ သတ္တန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ သတ္တဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ အဋ္ဌသု- ရှစ်ယောက်တို့၌၊ အဋ္ဌန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ အဋ္ဌဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ နဝသု- ကိုးယောက်တို့၌၊ နဝန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ နဝဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ ဒသသု- တစ်ကျိပ်တို့၌၊ ဒ သန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဒ သဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ။

ပဉ္စာဒိနမိတိ- ပဉ္စာဒိနံဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ-နည်း? ဒိသုအကျိုးရှိ၏။ (ဒိသု- နှစ်ယောက်တို့၌၊ ဒိန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဒိဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ)။

အတ္တံ ဣတိ- အတ္တံဟူ၍၊ ဘာဝနိဒ္ဒေသော- ဘောအနက်ဟော တွ-ပစ္စည်းဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း သည်၊ ဥဘယဿာဂမနတ္ထံ- နှစ်ပါးစုံသော သ-လာခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ အန္တော-အဆုံးဖြစ်သော၊ ဥကာရော- ဥအက္ခရာသည်၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ စတဿန္ဒ- လေးယောက်ကုန် သော၊ ဣတ္ထိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ တိဿန္ဒ- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝေဒနာနံ- တို့အား၊ တို့၏။ (ဤသုတ် ကား ဒီဃပြု ပြောတို့ကို မြင်သည်)

၉၀။ ပဉ္စသု-တို ပဉ္စ-တည်း၊ သု-သတိ၊ နှို-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ (ပဉ္စ+အ+သု) ပဉ္စာဒိနမတ္ထံ-ဖြင့် အ-တို အ-ထပ်ပြု နှို- အ- သို့ထပ်၊ ပြီး၏။ (ပဉ္စ-စသည် နည်းတူ)

ပဉ္စန္ဒ-တို ပဉ္စ-တည်း၊ နံ-သတိ၊ နှို-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ (ပဉ္စ+အ+နံ) ပဉ္စာဒိနမတ္ထံ-ဖြင့် အ-တို အ-ထပ်ပြု နှို- အ- သို့ ထပ်၊ (ပဉ္စနံ) နှော ခွဲမိတော နံမှီ-ဖြင့် နံ-လာ၊ ပဉ္စန္ဒံ-ပြီး၏။ (ဆသု-စသည် နည်းတူ)

ဟိ-ဝတ်၊ ဒိသု-စသည်၌ ပဉ္စ-စသော သင်္ချာမထုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အ-မပြု။ (ဒိသု၊ ဒိဟိ-တို့၌ သုနံဟိသု စ-ဖြင့် ဒီဃ-ပြု၊ ဒိန္ဒ-နှို နှော ခွဲမိတော နံမှီ-အတိုင်း ထွက်)

ဘာဝနိဒ္ဒေသ- စတဿန္ဒ-တို တေ-တည်း၊ နံ-သတိ၊ နှော ခွဲမိတော နံမှီ-ဖြင့် နံ-လာ၊ (စတ+နံ) ဟိ-ခွင်း၊ ဥ- ဖြင့်၊ ပဉ္စာဒိနမတ္ထံ-၌ အတ္တံ-ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် သ-ဒေသော်လာ၍ ဥ-တို အ-ပြု (စတိ+အ+သ+နံ) ဟိ-အ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။ (သပြေကန်နိသု၌ သ-လာ၊ ဥ-ပြုပြီးမှ နံ-လာသည်၊ သ-ခြားနေ၍ မကောင်း)

တိဿန္ဒ-တို တိ-တည်း၊ နံ-သတိ၊ နှော ခွဲမိတော နံမှီ-ဖြင့် နံ-လာ၊ (တိ+နံ) ဤသုတ်၌ အတ္တံ-ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် သ-လာ၊ ပြီး၏။

၉၁။ ၁၉၄။ ပတိသိန်နိမိတ္တံ။

(ပတိဿ+က္ကနိတိံ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

က္ကနိတိ- က္ကနိ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ပတိဿ- ပတိ-သန္တု၏ အန္တော- အဆုံး က္က-သည်၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ အာပလူတေ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ က္ကနိတိပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ပတိဿ- ၏ အန္တော- သည်၊ အတ္တံ- သို့၊ အာပလူတေ- ၏။

ဂဟပတာနိ- အိမ်ရှင်မ။

က္ကနိတိတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂဟပတိ- အကျိုးရှိ၏၊ (ဂဟပတိ- အိမ်ရှင် ယောက်ျား)။

၉၂။ ၁၀၀။ ဣဿန္တော ယောသု စ။

(ဣဿ+ အန္တော+ယောသု+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

သုနံဟိသု စ- တို့ကြောင့်၎င်း၊ ယောသု စ- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်၎င်း၊ ဣဿ- ဣ- ပစ္စည်း၏ အန္တော- အဆုံး ၂-သည်၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ အာပလူတေ- ရောက်၏။

ပရေသု- ကုန်သော၊ သုနံဟိယောက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဣပစ္စယဿ- ၏ အန္တော- သည်၊ အတ္တံ- သို့၊ အာပလူတေ- ၏။

ဂုဏဝန္တေသု- ဂုဏရှိသောသူတို့၌၊ ဂုဏဝန္တာနံ- တို့အား၊ တို့၏ ဂုဏဝန္တေဟိ- တို့ပြင်၊ တို့မှ၊ ဂုဏဝန္တာ- တို့သည်၊ ဂုဏဝန္တေ- တို့ကို။

၉၁။ ဂဟထောနိ-ထို ဂဟထိ-တည်း၊ ဝထိသိတျ-စောသုထိဖြင့် က္ကနိ-သထိ၊ (ဂဟထိ+က္ကနိ) ထိ-ခွင်း၊ က္က-ကြွင်း၊ ဝထိသိနိမိ-ဖြင့် က္က-ထို အ-ပြု၊ ဝါစရော အာပလူတိ-ဖြင့် နေအိ က္က-ထို ချေ၊ ဂုဓော စ-ဖြင့် ဝေ အ-ထို အာ-ဒိယပြု၊ ထိ- အာ- သို့ထပ်၊ တဒိတ-စောသုထိ၌ စ-ဖြင့် နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ သေသထော ထောဝံ ဝထိဝိ-ဖြင့် သိ-ချေ၊ ပြီး၏။

ထိ-ဝပ်။ ဂဟထိ-၌ က္ကနိ-နှောငါးသောကြောင့် ဤသုထိဖြင့် အ-ပြေရ။

၉၂။ ဂုဏဝန္တေသု-ထို ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ သု-သထိ၊ (ဂုဏဝန္တ+သု) နှိ-ခွင်း၊ ၂-ကြွင်း၊ ဣဿန္တော ယောသု စ-ဖြင့် ၂-ထို အ-ပြု၊ သုထိသု ထာရော စ-ဖြင့် အ-ထို စ-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ (ဂုဏဝန္တေထိ-နည်းတူ)

ဂုဏဝန္တာနံ-၌ သုနံဟိသု စ-ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒိယပြု၊ ကြွင်း နည်းတူ။

ဂုဏဝန္တာ-ထို ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ ထော-သထိ၊ နှိ-ခွင်း၊ ၂-ကြွင်း၊ ဣဿန္တော ယောသု စ-ဖြင့် ၂-ထို အ-ပြု၊ သဒ္ဓယောနိနု ဓာ-ဖြင့် ဝထော ယော-ထို အာ-ပြု၊ သဂုဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဂုဏဝန္တေ- ၌ နည်းတူ၊ သဒ္ဓယောနိနု ဓာ-ဖြင့် ဒုတိယာ ထော-ထို စ-ပြု။

နွဲ့သေတိ- နွဲ့ဿဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဣသိနံ အကျိုးရှိ၏။ (ဣသိနံ- ရသေ့တို့အား၊ တို့၏)။

တေသ္မိတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဂုဏာဝါ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဂုဏာဝါ-ဂုဏ်ရှိသောသူ)။
စဂ္ဂဟဏေန- သပုဂ္ဂလ်းစသဒ္ဓါဖြင့်၊ အညေသု- တစ်ပါးကုန်သော၊ ဝစနေသု- အံ၊ နာ၊ သ္မာ၊ သ္မိ-ဝိဘတ် ၄-လုံးတို့ကြောင့်၊ အတ္တဥ- အ-အဖြစ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ဂုဏဝန္တိ- ဌ၊ ဂုဏဝန္တေ- ဖြင့်။

အန္တဂ္ဂဟဏေန- အန္တသဒ္ဓါဖြင့်၊ န္ဗပစ္စယဿ- ၏၊ အန္တော-အဆုံး ၂-သည်၊ အတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ ယောနဥ- ယော- ဝိဘတ်တို့၏လည်း၊ ဣကာရေ- ဣ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဂုဏဝန္တိ- ဂုဏ်ရှိသောသူတို့သည်၊ တို့ကို။

၉၃။ ၁၀၆။ သဗ္ဗဿ ဝါ အံသေသု။

(သဗ္ဗဿ+ဝါ+အံသေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဇိသုတ်)

အံသေသု- အံ၊ သ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော န္ဗပစ္စည်း၏၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အံသက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သာလျှင်ဖြစ်သော၊ န္ဗပစ္စယဿ- ၏၊ အတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သတိမံ- သတိရှိသော၊ ဘိက္ခံ- ရဟန်းကို၊ သတိမန္တံ ဘိက္ခံ၊ ဝါ- သတိမန္တံ ဘိက္ခံ၊ ဟုလည်းရှိ၏။ ဗန္ဓမံ- ဆွေမျိုးရှိသော၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ ဗန္ဓမန္တံ ရာဇာနံ ဝါ- . . . ဟုလည်းရှိ၏။

၉၂။ ကိ-ဝုပိ။ ဣသိနံ-နိ န္ဗ-ဝဂ္ဂည်းဗဟုတ်ယောဏှောင့် အ-မပြုရ။

ဂုဏာဝါ-နိ သု,နံ,တိ,ယော ဗဟုတ်ယောဏှောင့် အ-မပြုရ။

၈-သဒ္ဓါ ဂုဏဝန္တိ-တို့ ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ သိ-သင်္ဂဟ၊ နိ-ခွင်း၊ ၃-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ ၈-ဖြင့် ၃-တို့ အ-ဖြူ နိ-အ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။ ဂုဏဝန္တေ-၌ နည်းတူ၊ အတော နေ့-ဖြင့် နာ-ကို နေ-ဖြူ။

အန္တသဒ္ဓါဂုဏဝန္တိ-တို့ ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂဟ၊ နိ-ခွင်း၊ ၃-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ အန္တသဒ္ဓါဖြင့် ၃-တို့ အ-ဖြူ ယော-တို့လည်း ဣ-ဖြူ (ဂုဏဝန္တံ+အ+ံ) သရလောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

၉၃။ သတိမံ-တို့ သတိမန္တ-တည်း၊ အံ-သင်္ဂဟ၊ (သတိမန္တံ+အံ) သဗ္ဗဿ ဝါ အံသေသု-ဖြင့် န္ဗ-ကို အ-ဖြူ (သတိမံ+အံ+အံ) မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရလောဝေါ-ဖြင့် ရှေ့အသရ ၂-လုံးကို ချေ၊ မိ- အံ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

သတိမန္တံ-၌ (သတိမန္တံ+အံ) ဝါ-ဖြစ်၍ န္ဗ-ကို အ-မပြုရ၊ နိ-ခွင်း၊ ၃-ကြွင်း၊ န္ဗဿန္တော ယောသု ၈-၌ ၈-ဖြင့် ၃-တို့ အ-ဖြူ သရလောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (ဓမ္မမံ-စသည့်နည်းတူ။)

ပထမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သတိမဿ- သော၊ ဘိက္ခုနော- အား၊ နိ၊ သတိမတော ဘိက္ခုနော ဝါ . . . ဟုလည်းရှိ၏။
ဗန္ဓုမဿ- ဆွေမျိုးရှိသော၊ ရညော- မင်း၏၊ သုကံ- အခွန်တော်တည်း။ ဝါ- ကား၊ ဗန္ဓုမတော-
သော၊ ရညော- အား၊ သုကံ- တို့၊ ဒေတိ- ၏။

ဧတေသ္မိတိပဒံ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? သတိမာ- အကျိုးရှိ၏။ (သတိမာ- သတိရှိသော၊
ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်၊ ဗန္ဓုမာ- ဆွေမျိုးရှိသော၊ ရာဇာ- မင်းသည်)။

၉၄။ ၁၀၅။ သိမိတိ။

(သိမိ+ဝါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ နန္ဒဿ- နန္ဒပစ္စည်း၏၊ အန္တော- အဆုံး၊ ဥ-သည်၊ အတ္တံ- အ-
အပြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သိမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ နန္ဒပစ္စယဿ- ၏၊ အန္တဿ- ၏၊ အတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ-
၏။

တိမဝန္တော- ဆီးနှင်းရှိသော၊ ပဗ္ဗတော- တောင်သည်။

ဝါတိ- ဝါ-ဟူသောပုဒ် သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? တိမဝါ ပဗ္ဗတောအကျိုးရှိ၏။ (တိမဝါ-
ဆီးနှင်းရှိသော၊ ပဗ္ဗတော- တောင်သည်)။

၉၅။ ၁၄၅။ အဂ္ဂိဿနိ။

(အဂ္ဂိဿ+တ္တနိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂိဿ- အဂ္ဂိဿနီ၏၊ အန္တော- အဆုံး၊ ဣ-သည်၊ ဣနိ- ဣနိ-
ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၉၃။ သတိမဿ-တုံ သတိမန္တ-တညံ၊ သ-သတိ၊ (သတိမန္တ+သ) သစ္စဿ ဝါ ဘိယေသု-ဖြင့် န္ဒ-တုံ အ-ဂြူ၊ (သတိမ+အ+သ)
မိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ သာဓဇော သေ-ဖြင့် သိ-လာ၊ ပြီး၏။

သတိမတော-၌ ဝိဖြစ်၍ အ-မဂြူ၊ ၁၂၇-သုတ်အတိုင်းတွက်။ (ဓမ္မုဇဿ-ဝေဉ် နည်းတူ။)

ထိ-ဝပ်။ သတိမာ၊ ဓမ္မုဇာ-တို့၌ အ၊ သ-မတုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် န္ဒ-တုံ အ-မဂြူ။

၉၄။ တိမဝန္တော-တုံ တိမဝန္တ-တညံ၊ သိ-သတိ၊ န္ဒ-ဒွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (တိမဝန္တ+ဥ+သိ) သိမိ ဝါ-ဖြင့် ဥ-တုံ အ-ဂြူ၊ သော-
သုတ်ဖြင့် သိ-တုံ ဩ-ဂြူ၊ သရဏောဝေါ-သုတ်ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ထိ-ဝပ်။ တိမဝါ-၌ ဝိဖြစ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံး ဥ-တုံ အ-မဂြူ။

သိမ့် ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် အဂ္ဂိဿ- ၏ အန္တဿ- ၏ ဣနိ- သည်၊ ဝါ- ရှိ၊ ဟောတိ- ၏၊
 ပုရတော- ရှေ့၌ အဂ္ဂိနိ- မီးသည်၊ ပစ္စတော- နောက်၌ အဂ္ဂိနိ- သည်၊ ဒက္ခိဏတော-
 လက်ျာဘက်၌ အဂ္ဂိနိ- သည်၊ ဝါမတော- လက်ဝဲဘက်၌ အဂ္ဂိနိ- သည်။
 ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိအကျိုးရှိ၏ (အဂ္ဂိ- မီးသည်)။

၉၆။ ၁၄၈။ ယောသု ကတရသော ဈော။

(ယောသု+အကတရသော+ဈော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတံ)

ယောသု- တို့ကြောင့် အကတရသော- မပြုပြင်အပ် ပင်ကိုယ်ရသဖြစ်သော၊ ဈော-
 ဈ-အမည်ရှိသော ဣ-သရသည်၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ယောသု- တို့ကြောင့် အကတရသော- သော၊ ဈော- သည်၊ အတ္တံ- သို့ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊
 အဂ္ဂယော- မီးတို့သည်၊ တို့ကို၊ မုနယော- ရဟန်းတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣသယော- ရသေ့
 တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဂဟပတယော- အိမ်ရှင်တို့သည်၊ တို့ကို။

ယောသ္မိတိ- ယောသုဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂိသုအကျိုးရှိ၏ (အဂ္ဂိသု-
 တို့၌)။

အကတရသောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒဏ္ဍိနောအကျိုးရှိ၏ (ဒဏ္ဍိနော-တို့သည်၊
 တို့ကို)။

ဈောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရတ္တိယောအကျိုးရှိ၏ (ရတ္တိယော- တို့သည်၊
 တို့ကို)။

၉၅။ အဂ္ဂိနိ-တုံ အဂ္ဂိ-ဏညံ၊ သိ-သတိ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ဣ-ဖြင်း၊ (အဂ္ဂိ+ဣ+သိ) အဂ္ဂိသိနိ-ဖြင့် ဣ-တုံ ဣနိ-ဖြူ၊ ဝိ- ဣ-
 သို့တပ်၊ (အဂ္ဂိနိ+သိ) သေသတော ယောဝံ ဝသိပိ-ဖြင့် သိ-တုံ ဈော၊ ဖြီး၏။

တိ-ရုပ်။ အဂ္ဂိ-၌ ဝါ-ဖြင့်၍ ဣနိ-ဖြေရ။

၉၆။ အဂ္ဂယော-တုံ အဂ္ဂိ-ဏညံ၊ ယော-သတိ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ဣ-ဖြင်း၊ (အဂ္ဂိ+ဣ+ယော) ဣ-တုံ ဈ-၌၊ ယောသုဏတရသော
 ဈော-ဖြင့် ဣ-တုံ အ-ဖြူ၊ ဝိ- အ-သို့တပ်၊ ဖြီး၏။

မုနယော-သေညိတုံ မုနိ၊ ဣသိ၊ ဂဟပတိ-ဏညံ၍ နည်းတူထွက်။

တိ-ရုပ်။ အဂ္ဂိသု-၌ ယော-မဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဖြေရ။

ဒဏ္ဍိနော-၌ အကတရသ-မဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဖြေရ။

ရတ္တိယော-၌ ဈ-မဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဖြေရ။

၉၇။ ၁၅၆။ ဝေဝေါသု လော စ။

(ဝေဝေါသု+လော+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝိဇ္ဇာသုတ်)

ဝေဝေါသု- ဝေ-အပြု၊ ဝေါ- အပြုတို့ကြောင့်၊ အကတရသော- သော၊ လော စ- လ-
အမည်ရှိသော ၃-သရသည်လည်း၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ဝေဝေါက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤအပြုတို့ကြောင့်၊ အကတရသော- သော၊ လော-
သည်၊ အတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခဝေါ၊ အိုရဟန်းတို့၊ ဟေတဝေ-ဟေတဝေါ- အိုအကြောင်းတို့။

အကတ ရသောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သယမ္ဘဝေါအကျိုးရှိ၏။ (သယမ္ဘဝေါ-
ဘုရားတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဝေဿဘုဝေါ- ဝေဿဘုဘုရားတို့သည်၊ တို့ကို၊ ပရာဘိဘုဝေါ- သူတစ်ပါး
ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သူတို့သည်၊ တို့ကို)

ဝေဝေါသ္မိတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဟေတုနာအကျိုးရှိ၏။ (ဟေတုနာ- အကြောင်း
ပြင်း ကေတုနာ- မှန်ကင်းပြင်း၊ သေတုနာ- တံတားပြင်း)။

စဝ္ဗဗဟံ- သည်၊ အနုကမုနတ္ထံ- (အတ္တံ- ကို နောက်သုတ်သို့ မလိုက်ရအောင်) ငင်ခြင်း
အနက်ရှိ၏။

၉၈။ ၁၈၉။ မာတုလာဒိန မာနတ္တ မိကာရေ။

(မာတုလာဒိနံ+အာနတ္တံ+ဤကာရေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝိဇ္ဇာသုတ်)

ဤကာရေ- ဤ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ မာတုလာဒိနံ- မာတုလ အတူရှိသော အ-ကာရန္တ သန္တတို့၏၊
အန္တော- အဆုံး အ-သည်၊ အာနတ္တံ- အာန-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ ဤကာရေ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ မာတုလက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဝေမာဒိနံ-
ဤသို့ အစရှိသော သန္တတို့၏၊ အန္တော- အဆုံး အ-သည်၊ အာနတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

၉၉။ သိက္ခဝေ-တုံ သိက္ခု-တညံ၊ ယော-သထံ၊ တွံ-ဒွင်၊ ၃-ဖြင့်၊ (သိက္ခု+၃+ယော) ၃-တုံ ယ-၅၅၊ အထထဿာ
ဇယော-စသောသုတ်ဖြင့် အာလုပ်ယောတုံ ဝေ-ဖြူ၊ ဝေဝေါသု ယော-ဖြင့် ၃-တုံ အ-ဖြူ၊ တွံ-အ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

သိက္ခဝေါ-သေညံ ဒုဉ်းတူ။ ယော-တုံ ဝေါ-ဖြူ။

ထံ-ရစ်၊ သယမ္ဘဝေါ-သေညံ၌ အထထဿာဗျုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဖြူ။

ဧတေနာ-သေညံ၌ ဝေ၊ ဝေါ စနှောင်းသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဖြူ။

၆

မာတုလာနိ- အရိုးသည်၊ အယုကာနိ- အရှင်မသည်၊ ငါ- အဖွားသည်၊ ဝရဏာနိ- နတ်ဝင်မသည်။

ဤကာရေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘိက္ခုနီအကျိုးရှိ၏၊ (ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းမသည်၊ ရာဇိနိ- မိဖုရားသည်၊ ဇာလိနိ- တံငါမသည်၊ ဂဟပတာနိ- အိမ်ရှင်မသည်)။

အာနတ္တဂ္ဂဟဏေဓ- အာနတ္တံ ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသပြင်၊ ယောနာသက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဝိဘတ္တိယာ- နှင်း-သဟ- ကွ၊ နဒိက္ကတိ- နဒိ ဟူသော၊ ဧတေသု- ဤသဒ္ဒါ၏ ဒိသဒ္ဒဿ- ဒိသဒ္ဒါ၏၊ ဇော ဇာ အဒေသာ၊ ဇောပြု ဇာပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ နုဇော- မြစ်တို့သည်၊ သန္တန္တိ- စီးသွားကုန်၏၊ နုဇာ- မြစ်သည်၊ တရဂံ- လှိုင်းတံပိုးကို၊ ကတံ- ပြုအပ်၏၊ နေရဉ္စရာယ- နေရဉ္စရာမည်သော၊ နုဇာ- မြစ်၏၊ တိရေ- ကမ်း၌။

၉၉။ ၈၁။ သ္မာဟိသ္မိနိ မှာဘိမိ ဝါ။

(သ္မာဟိသ္မိနိ+မှာဘိမိ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သဗ္ဗတော- အလုံးစုံသော လိင်မှ၊ ပရေသံ- နောက်မြစ်ကုန်သော၊ သ္မာဟိသ္မိနိ- သ္မာ၊ ဟိ၊ သ္မိ ဝိဘတ်တို့၏၊ မှာဘိမိ- အစဉ်အတိုင်း မှာ-ပြု၊ ဘိ-ပြု၊ မိ-ပြုတို့သည်၊ ငါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗတော လိင်္ဂတော- အလုံးစုံသောလိင်တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သ္မာဟိသ္မိ- ကုတ်- ကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤဝိဘတ်တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ မှာဘိမိက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- ဤအပြုတို့သည်၊ ငါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၉၈။ ဓာယုဏာနိ-ထို ဓာယုထ-တည်၊ နဒိဗိဏော ဝါ ဤ-ဖြင့် ဤ-ဝစွမ်းသတ်၊ (ဓာယုလ+ဤ) လိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဓာယုဏာနိ-သောသုတ်ဖြင့် အ-ထို အာနု-ဖြူ (ဓာယုလိ+အာနု+ဤ) လိ-အာ-သို့ထပ်၊ နိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ထဒ္ဒိထ-သောသုတ်၌ ဖ-ဖြင့် နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ သေသတော ဇောဝံ သိပိ-ဖြင့် ချေ၊ ပြီး၏။

အယုဏာနိ-စသည်၌ အယုဏ၊ ဝရဏ-တည်၌ နည်းစူတုတ်။

ထိ-ရပ်။ ဘိက္ခုနီ-စသည်၌ ဤ အတုစု မရွေးသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အာနု-မပြု။

အာနုဗ္ဗဿဒ္ဒါ-

နုဇော-ထို နဒိ-တည်၊ ယော-သတ်၊ ဤသုတ်၌ အာနုတ္တ-သဒ္ဒါဖြင့် ယော-နှင့်ထဲတွ နဒိ၏ ဒိ-ထို ဇော-ပြု၊ နုဇော- ပြီး၏။ နုဇာ-၌ နာ-သ-သတ်၌ ဝိဘတ်နှင့်ထဲတွ ဇာ-ပြု။

ပုရိသမှာ၊ ပုရိသသွာ- ယောက်ျားမှာ၊ ပုရိသေဘိ၊ ပုရိသေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှာ၊ ပုရိသမှ၊ ပုရိသသို့- ဤ။

သွာဟိသို့နမိတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဝဏ္ဏဝန္တံအကျိုးရှိ၏။ (ဝဏ္ဏဝန္တံ- အဆင်း ရှိသော၊ အဂန္ဓကံ- အနံမရှိသော၊ ဝိဂ္ဂုပ္ပုပ္ပံ- မိုးစွေပန်းကို၊ မဟန္တံ- ကြီးသော၊ ဆတ္တံ- ထီးကို၊ မဟာဆတ္တံ- ကြီးသောထီးကို၊ မဟန္တံ- ကြီးသော၊ ဝေ- တံခွန်ကို၊ မဟာဝေ- ကြီးသော တံခွန်ကို)။

၁၀၀။ ၂၁၄။ န တိမေဟိ ကတာကာရေဟိ။

(န+တိမေဟိ+ကတာကာရေဟိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေပိဓိသုတ်)

ကတာကာရေဟိ- ပြုအပ်ပြီးသော အ-အပြစ်ရှိကုန်သော၊ တိမေဟိ- တ၊ ဣမ-သဒ္ဓါတို့မှာ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သွာသို့နိ- သွာ၊ သို့-ဝိဘတ်တို့၏၊ မှာမှိ- မှာပြု၊ မှိပြုတို့သည်၊ န- မပြစ်ကုန်။ (သွာဟိသို့ န- စေတ ဣ-သုတ်ကို စားခြင်းသည်။

ကတာကာရေဟိ- ရှိကုန်သော၊ တ ဣမဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤသဒ္ဓါတို့မှာ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သွာသို့နိ- တို့၏၊ မှာ မှိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ နေဝ ဟောန္တိ- မပြစ်ကုန်။

အသွာ ဌာနာ- ထိုအရပ်မှာ၊ ဘယံ- ဘေးသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်၏၊ အသို့ ဌာနေ- ထိုအရပ်၌၊ ဘယံ- သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ အသွာ- ဤအရပ်မှာ၊ အသို့- ဤအရပ်၌။

ကတာကာရေဟိတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? တမှာအကျိုးရှိ၏။ (တမှာ- ထိုအရပ်မှာ၊ တမှိ- ဤ၊ ဣမမှာ- ဤအရပ်မှာ၊ ဣမမှိ- ဤ) (ဟိ-ကြောင့် အ-ပြုသည် မရှိ)။

၉၉။ ပုရိသမှာ-ကို ပုရိသ-တည်း၊ သွာ-သတ်၊ သွာဟိသို့နိ-စေတသုတ်ဖြင့် သွာ-ကို မှာ-ပြု၊ ပြီး၏။
ပုရိသသွာ၊ ပုရိသေဘိ၊ ပုရိသသို့-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ မှာ၊ သိ၊ မှိ-မပြုရ။

ပုရိသေဘိ-ကို ပုရိသ-တည်း၊ ဟိ-သတ်၊ သိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ပုရိသံ+အ+ဟိ) သုဟိသုကာရာ ဧ-ဖြင့် အ-ကို ဧ-
ပြု၊ သိ- ဧ-သို့တစ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ-ကို သိ-ပြု၊ ပြီး၏။ ပုရိသမှိ-၌ သို့-ကို မှိ-ပြု။
ထိ-ဝပ်။ ဝဏ္ဏဝန္တံ-စသည်၌ သွာ၊ ဟိ၊ သို့-မဟုတ်၍ မှာ၊ သိ၊ မှိ-မပြုရ။

၁၀၀။ အသွာ၊ အသို့-တို့၌ သွာဟိသို့နိ-စေတသုတ်ဖြင့် မှာ၊ မှိ-ပြုသင့်သော်လည်း န တိမေဟိ ကတာကာရေဟိ-သုတ်စာ
စားခြင်းသောကြောင့် မပြုရ။ ၁၀၆။ ၁၀၇-သုတ်တို့အတိုင်း ထွက်။

ထိ-ဝပ်။ ထမှာ၊ ထမှိ၊ ထမမှာ၊ ထမမှိ-၌ အ- အပြုမဟုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် စားခြင်းမရှိ။

၁၀၁။ ၈၀။ သုဟိသ္မကာရော ဧ။

(သုဟိသ္မ+အကာရော+ဧ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သုဟိသ္မ- သု, ဟိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ အကာရော- အ-အက္ခရာသည်၊ ဧ- ဧ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သု ဟိက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ အကာရော- သည်၊ ဧတ္တံ- ဧ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သဗ္ဗေသု- အလုံးစုံသောသူတို့၌၊ ယေသု- အကြင်သူတို့၌၊ တေသု- ထိုသူတို့၌၊ ကေသု- အဘယ်သူတို့၌၊ ပုရိသေသု- တို့၌၊ ဣမေသု- တို့၌၊ ကုသလေသု- ကုသိုလ်တို့၌၊ တုမေသု- သင်တို့၌၊ အမေသု- ထိုတို့၌၊ သဗ္ဗေဟိ-တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ ယေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ တေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ ကေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ ပုရိသေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ ဣမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ ကုသလေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ တုမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ၊ အမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မ္မ။

၁၀၂။ ၂၀၂။ သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိ ဝ။

(သဗ္ဗနာမာနံ+နံမှိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

နံမှိ ဝ- နိဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗနာမာနံ- သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏၊ အန္တော- အဆုံးဖြစ်သော၊ အကာရော- အ-အက္ခရာသည်၊ ဧ- ဧ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ သဗ္ဗနာမာနံ- တို့၏၊ အန္တော- သော၊ အကာရော- သည်၊ ဧတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သဗ္ဗေသံ၊ သဗ္ဗေသာနံ- အလုံးစုံသော သူတို့အား၊ သူတို့၏၊ ယေသံ၊ ယေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ တေသံ၊ တေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဣမေသံ၊ ဣမေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ကေသံ၊ ကေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဣတရေသံ၊ ဣတရေသာနံ- ဤမှတစ်ပါးသောသူတို့အား၊ တို့၏၊ ကတမေသံ၊ ကတမေသာနံ- အဘယ်သူတို့အား၊ တို့၏။

၁၀၃။ သဗ္ဗေသု-တိ သဗ္ဗ-တညိ၊ သု-သထိ၊ နိ-ဒွင်၊ အ-ဩဝါ၊ (သဗ္ဗိ+အ+သု) သုဟိသ္မကာရော ဧ-ဖြင့် အ-တိ ဧ-ဖြင့် နိ- ဧ-သိုထပ်၊ ဩ-၏။ (ဩ- ထင်ရှားပြီ၊ ထေသု-၌ တိ-တညိ၊ သု-သထိ၊ သေသေသု-ဖြင့် တိ-တိ ထ-ဖြင့်-သေညိ)

၁၀၂။ သဗ္ဗေသု-တိ သဗ္ဗ-တညိ၊ န-သထိ၊ နိ-ဒွင်၊ အ-ဩဝါ၊ (သဗ္ဗိ+အ+နံ) သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိ ဝ-ဖြင့် အ-တိ ဧ-ဖြင့် သုဂ္ဂဟောနံ သံသာနံ-ဖြင့် န-တိ သ-ဖြင့် နိ- ဧ-သိုထပ်၊ ဩ-၏။ သဗ္ဗေသာနံ-၌ နုညိ-တူ၊ န-တိ သာနံ-ဖြင့်။

ထေသု-သေညိ နုညိ-တူ။ ထေသု-၌ တိ-တညိ၊ န-သထိ၊ သေသေသု ဧ-ဖြင့် တိ-တိ ထ-ဖြင့်၊ ဩ-နုညိ-တူ။

သဗ္ဗနာမာနမိတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဗုဒ္ဓါနံအကျိုးရှိ၏။ (ဘဂဝန္တနံ- ဘုန်းရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ- မြတ်စွာဘုရားတို့၏၊ အာဝိဇ္ဇန္တ သမာပိဇ္ဇော- လေ့ကျက်အပ်သော ကောင်းမြတ်သော အလေ့အကျက်တော်တည်း)

အကာရောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အမူသံ..... အကျိုးရှိ၏။ (အမူသံ-အမူသာနံ- ထိုမည်သောသူတို့အား၊ သူတို့၏)။

နိဂ္ဂိတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဗ္ဗေအကျိုးရှိ၏။ (သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသောသူတို့သည်၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်)။

ဝဂ္ဂတဏံ- သည်၊ အနုကမ္မနတ္ထံ- (ဂေါ) ငင်ခြင်း အနုကမ္မန အနက်ရှိ၏။

၁၀၃။ ၇၉။ အတော နေန။

(အတော+နာ+ဇော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတော- အ-ကာရန္တု၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ နာ- နာဝိဘတ်သည်၊ နေ- နေ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နာဝစနဿ- ၏၊ နောဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ သဗ္ဗေန- အလုံးစုံဖြင့်၊ ယေန- အကြင်ဖြင့်၊ တေန- ထိုဖြင့်၊ ဂေန- အဘယ်ဖြင့်၊ အနေန- ဤဖြင့်၊ ပုရိသေန- မြင့်၊ ရူပေန- အဆင်းဖြင့်၊

အတောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? မုနိနာအကျိုးရှိ၏။ (မုနိနာ- ရတနံဖြင့်၊ အမုနာ- ထိုမည်သောသူဖြင့်၊ ဘိက္ခုနာ- မြင့်)။

နာတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တသ္မာအကျိုးရှိ၏။ (တသ္မာ- ထိုသူမှ)။

-
- ၁၀၂။ တိ-ဝုဝိ။ ဓုဒ္ဓိနံ-သေဉ်၌ သန္တုနံ ဧတုထိယောဇ္ဇောနံ ဤသုထိဖြင့် အ-တိ ဧ-ဖြေရ။
အရသံ-သေဉ်၌ အ-အက္ခရာ ဧတုထိခြင်းဇ္ဇောနံ ဤသုထိဖြင့် အ-တိ ဧ-ဖြေရ။
သဗ္ဗေ၊ ဣမေ-၌ နံ-ဒေသိယောဇ္ဇောနံ ဤသုထိဖြင့် အ-တိ ဧ-ဖြေရ။
 - ၁၀၃။ သဗ္ဗေန-တိ သန္တု-တည်း၊ နာ-သထိ၊ အထော နေန-ဖြင့် နာ-တိ နေ-ဖြူ နိ-ဒွင်း အ-ဖြင်း၊ သရထောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊
တဝိ၊ မြီး၏။ ယေန-သေဉ် နည်းဇ္ဇော၊ ယေန-၌ တိ-တည်း၊ နာ-သထိ၊ သေသေသု ဧ-ဖြင့် တ-ဖြူ-သေဉ်။
အနေန-တိ ဣမေ-တည်း၊ နာ-သထိ၊ အနိမိ နာမိ ဝ-ဖြင့် ဣမေ-တိ အန-ဖြူ၊ အထော နေန-ဖြင့် နာ-တိ နေ-ဖြူ-
သေဉ် နည်းဇ္ဇော။
တိ-ဝုဝိ။ မုနိနာ-သေဉ်၌ အ-နောဝိဇ္ဇာတိ၌ ဤသုထိဖြင့် နာ-တိ နေ-ဖြေရ။
တသ္မာ-၌ နာ-ဧတုထိ၌ ဤသုထိဖြင့် နေ-ဖြေရ။

၁၀၄။ ၆၆။ သော။

(သိ+ဩ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတော- အ-ကာရန္တု၊ ပရံ- နောက်ပြစ်သော၊ သိ- သိဝိဘတ်သည်၊ ဩ- ဩပြုသည်၊
ဟောတိ- နိ။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သိဝစနဿ- နိ၊ ဩကာရာဒေသော- သည်၊
ဟောတိ- နိ။

သဗ္ဗော- အလုံးစုံသောသူသည်၊ ယော- အကြင်သူသည်၊ သော-ထိုသူသည်၊ ကော-
အဘယ်သူသည်၊ အမုကော- ထိုမည်သော ယောက်ျားသည်၊ ပုရိသော- သည်။

သိတိပဒံ-သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသာနံ - - အကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသာနံ- တို့အား၊ တို့၏)
အတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သယမ္ဘူ - - အကျိုးရှိ၏၊ (သယမ္ဘူ- ဘုရားသည်)။

၁၀၅။ ၀။ သော ဝါ။

(သော+ ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတော- အ-ကာရန္တု၊ ပရံ- နောက်ပြစ်သော၊ နာ- နာဝိဘတ်သည်၊ သော- သော
ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- နိ။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နာဝစနဿ- နိ၊ သောအာဒေသော- သည်၊
ဝါ- ချို့ ဟောတိ- နိ။

အတ္တသော- အနက်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ- ပါဠိကို၊ ဇာနာတိ- သိ၏၊ ဗျဉ္ဇနသော- သဒ္ဒါအားဖြင့်၊ အတ္ထံ-
အနက်ကို၊ ဇာနာတိ- နိ၊ အက္ခရသော- အက္ခရာအားဖြင့်၊ သုတ္တသော- သုတ်အားဖြင့်၊ ပဒသော-
ပုဒ်အားဖြင့်၊ ယသသော- အခြံအရံအားဖြင့်၊ ဥပါယသော- အကြောင်းအားဖြင့်၊ သဗ္ဗသော- အလုံးစုံ
အားဖြင့်၊ တာမသော- အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဌာနသော- အကြောင်း (တစ်စကေချင်း) အားဖြင့်၊

၁၀၆။ သစ္စော-ထို သစ္စ-တည်၊ သိ-သင်္ဂါ၊ သော-သုတ်ဖြင့်၊ သိ-ထို ဩ-ပြု၊ စွံ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (သစ္စံ+အ+ဩ)
သရဏောဝေါ- ဖြင့်၊ ဈေ၊ တစ်၊ ပြီး၏၊ ယော-သေည် နည်းတူ၊ ယော-ထို ထိ-တည်၊ တ-ပြု။

အမုဏော-ထို အမု-တည်၊ သိ-သင်္ဂါ၊ သစ္စဏော ဏော-ဖြင့်၊ ထိ-ထား၊ သော-သုတ်ဖြင့်၊ သိ-ထို ဩ-ပြုသေည်။
ထိ-ရစ်။ ဝုရိသာနံ-၌ သိ-ဧကုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-ပြုရ။

သယမ္ဘူ-၌ အကာရန္တုနောင် ဧကုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-ထို ဩ-ပြုရ။

၁၀၇။ အတ္တသော-ထို အတ္တ-တည်၊ နာ-သင်္ဂါ၊ သော ဝါ-ဖြင့်၊ နာ-ထို သော-ပြု၊ ပြီး၏။ ဗျဉ္ဇနသော-သေည် နည်းတူ။

... ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပါဒေန ဝါအကျိုးရှိ၏၊ (ပါဒေန ဝါ- တစ်မတ်ပြင်၎င်း၊ ပါဒါရဟေန ဝါ- တစ်မတ်တန်ပြင်၎င်း၊ အတိရေကပါဒေန ဝါ- တစ်မတ်ထက် အပိုပြင်၎င်း၊ ယောဘိက္ခု- အကြင် ရဟန်းသည်၊ ထေယျပိတ္တေန- ခိုးသူဖြစ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ ဝရဿ- သူတစ်ပါး၏ ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာကို၊ ဂဏ္ဍာတိ- ယူအံ့၊ သော ဘိက္ခု- သည်၊ ပါရာဇိကော- ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ရောက်သည်၊ အသံဝါသော- တူသောပေါင်းဖော်ခြင်း သံဝါသ မရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၁၀၆။ ၃၀၂။ ဒိဃောရေဟိ။

(ဒိဃောရေဟိ၊ ၁-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

ဒိဃောရေဟိ- ဒိဃ၊ ဩရ-သန္တတို့မှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ သွာ- သွာဝိဘတ်သည်၊ သော- သောပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိဃ ဩရက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤသန္တတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ သွာဝစနဿ- ၏၊ သောအာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိဃသော- အလျားမှ၊ ဩရသော- ဤမှာဘက်မှ၊ ဒိဃမှာ- မှ၊ ဩရမှာ- မှ၊

ဒိဃောရေဟိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သရမှာအကျိုးရှိ၏၊ (သရမှာ- သရမှ၊ ဝစနမှာ- သန္တမှ) ။

၁၀၇။ ၆၉။ သဗ္ဗယောနိန မာဇ။

(သဗ္ဗယောနိနံ+အာ ဇ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

အတော- အကာရန္တု၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗယောနိနံ- အလုံးစုံသော ပထမာ ယော - နိ၊ ဒုတိယာ ယော - နိတို့၏ အာဇ- အစဉ်အတိုင်း အာ-ပြု၊ ဧ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ယောနိနံ- ပထမာ

- ၁၀၅။ ထိ-ရဝိ။ ဝါဒေန-သေသိန္တိ နာ-ထို ဤသူ၏ဖြင့် သော-ပြုသင့်သော်လည်း ဝါ-ဖြစ်၍ မပြုရ။
- ၁၀၆။ ဒိဃသော-ထို ဒိဃ-တည်၊ သွာ-သတ်၊ ဒိဃောရေဟိ-ဖြင့် သွာ-ထို သော-ပြု၊ ပြီး၏။ ဩရသော- နည်းတူ။
- ဝါ-ဖြစ်ရပ်- ဒိဃမှာ-စသည့် ဝါဖြစ်၍ သွာ-ထို ဤသူ၏ဖြင့် သော-မပြုရ။ ထိ-ရဝိ။ သရမှာ၊ ဝစနမှာ- ၌ ဒိဃ၊ ဩရ-သန္တတို့၏ဖြင့် သွာ-ထို ဤသူ၏ဖြင့် သော-မပြုရ။

ယော+ နိ၊ ဒုတိယာယော+ နိတို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ အာအောဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပုရိသာ- တို့သည်၊ ပုရိသေ- တို့ကို၊ ရူပါ- ရုပ်တို့သည်၊ ရူပေ-တို့ကို၊ ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂယော - - အကျိုးရှိ၏၊ (အဂ္ဂယော- မီးတို့သည်၊ တို့ကို၊ ပုနယော- ရတန်းတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣသယော- ရသေ့တို့သည်၊ တို့ကို) ယောနိနန္တိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသဿအကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသဿ- အား၊ ၏၊ ရူပဿ- အား၊ ၏)။

အကာရတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒဏ္ဍိနော....အကျိုးရှိ၏၊ (ဒဏ္ဍိနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ အဋ္ဌိနိ- အရိုးတို့သည်၊ တို့ကို၊ အဂ္ဂိ- တို့သည်၊ ပဇ္ဇလန္တိ- ထွန်းပကုန်၏၊ မုနိ- တို့သည်၊ စရန္တိ- သွားကုန်၏)။

၁၀၈။ ၉၀။ သွာသ္မိနိ ဝါ။

(သွာသ္မိနိ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဝိသုတ်)

အတော- အကာရန္တု၊ ပရေသံ- နောက်ပြစ်ကုန်သော၊ သွာသ္မိနိ- သွာ၊ သ္မိ ပိဘတ်တို့၏၊ အာဇေ- အစဉ်အတိုင်း အာ-ပြု၊ ဇေ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ သွာသ္မိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤပိဘတ်တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ အာ ဇေ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၁၀၉။ ပုရိသာ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ ဝထမာ ယော-သထံ၊ သဗ္ဗယောနိနု ဓာဒ-ဖြင့် ဝထမာ ယော-တို့ အာ-ဖြူ သ်-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ပုရိသေ-၌ ဒုတိယာ ယော-တို့ ဇေ-ပြုသည်သာ ထူး၏။

ရူပါ-တို့ ရူပ-တည်း၊ ဝထမာ ယော-သထံ၊ အယော နိစ္စံ-ဖြင့် ယော-တို့ နိ-ဖြူ၊ သဗ္ဗယောနိနု ဓာဒ-ဖြင့် ဝထမာ ယော၏ နိ-တို့ အာ-ဖြူ၊ ပိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ရူပေ-၌ ဒုတိယာ ယော၏ နိ-တို့ ဇေ-ပြုသည်သာ ထူး၏။

ထိ-ရုပ်၊ အဂ္ဂယော-စသည်၌ ဝထမာ ယော-တို့ အာ၊ ဒုတိယာ ယော-တို့ ဇေ-ပြုသင့်သော်လည်း (ဈု-ဧညိသော ဣ-တို့ ပြုထားသော အ-နောင်) ဝါဖြစ်၍ မပြုရ။

ပုရိသဿ၊ ရူပဿ-တို့၌ ယော-ဧထုထံ၌ ဤသုတ်ဖြင့် အာ၊ ဇေ-ပြုရ။
ဒဏ္ဍိနော-စသည်၌ အထာရန္တုနောင်ဧထုထံ၌ ဤသုတ်ဖြင့် အာ၊ ဇေ-ပြုရ။

ပုရိသာ၊ ပုရိသသွာ- မှ၊ ပုရိသေ၊ ပုရိသသို့- ဌ၊
အကာရတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒဏ္ဍိနာ အကျိုးရှိ၏၊ (ဒဏ္ဍိနာ- တုတ်ရှိသူမှ၊
ဒဏ္ဍိသို့- ဌ၊ ဘိက္ခုနာ- မှ၊ ဘိက္ခုသို့- ဌ)။

၁၀၉။ ၂၉၅။ အာယ စတုတ္ထေကဝစနဿ တု။

(အာယ+စတုတ္ထေကဝစနဿ+တု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဇိသုတ်)

အတော- အကာရန္တု၊ ပရဿ- နောက်ပြစ်သော၊ စတုတ္ထေကဝစနဿ- စတုတ္ထိကေပုဉ်
သ-ဝိဘတ်၏၊ အာယ တု- အာယ-ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ စတုတ္ထေကဝစနဿ- ၏၊ အာယာဒေသော-
သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဒေဝစနဿာနံ- နတ်လူတို့၏၊ အတ္တယ- အကျိုးငှာ၊ တိတာယ- အစီးအပွားအလို့ငှာ၊
သုခံယ- ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ပွင့်တော်မူ၏။

အတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣသိဿအကျိုးရှိ၏၊ (ဣသိဿ- အား)
စတုတ္ထိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသဿအကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသဿ- ၏၊ မုခံ- မျက်နှာ)
ကေဝစနဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသာနံအကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသာနံ- တို့အား၊
ဒါတိ- ပေး၏)

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သမဏဿ ဝါ.....အကျိုးရှိ၏၊ (သမဏဿ ဝါ- ရဟန်းအား၎င်း၊
ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ- ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း၊ ဒါတာ- ပေးလှူတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏)

၁၀၈။ ပုရိသာ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ သွာ-သတ်၊ သွာသို့နဲ့ ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို့ အာ-ဖြူ၊ သိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊
ပြီး၏။ (ပုရိသေ-၌ သို့-တို့ ဝေ-ဖြူသည်သာ ထူးသည်။)

ပုရိသသွာ၊ ပုရိသသို့-တို့၌ ဝါခြစ်၍ သွာ-တို့ အာ၊ သို့-တို့ ဝေ-ဖြေရ။
တိ-ရစ်။ ဒဏ္ဍိနာ-စသည်၌ အကာရန္တုနောင် စေတိ၍ သွာ-တို့ အာ၊ သို့-တို့ ဝေ-ဖြေရ။ ၁၀၉။

အတ္တယ-တို့ အတ္ထ-တည်း၊ စတုတ္ထိစတုဉ် သ-သတ်၊ အာယစတုတ္ထေတ-သောသုတ်ဖြင့် စတုတ္ထိစတုဉ် သ-တို့ အာယ-ဖြူ
(အတ္ထ+အာယ) ဣ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ပြီး၏။ တိတာယ-စသည် နည်းတူ။

တိ-ရစ်။ ဣသိဿ-၌ အကာရန္တုနောင် စေတိ၍ အာယ-ဖြေရ။ ပုရိသဿ-၌ စတုတ္ထိ သ-စေတိ၍ အာယ-ဖြေရ။
ပုရိသာနံ-၌ စေတုဉ်သတ် စေတိ၍သောကြောင့် အာယ-ဖြေရ။ သမဏဿ-စသည်၌ ဝါခြစ်၍ အာယ-ဖြေရ။

တုဂ္ဂဟဏေန- မြင့်၊ ဣဉ္ဇ- ဣဉ္ဇိသည်လည်း၊ ဝါ- ဣဉ္ဇိ၊ အဣဉ္ဇိ၊ အံပြုသည်လည်း၊
ဟောတိ- န၊ အဣဣ- အကျိုးငှာ၊ ဟိတဣ- အစီးအပိုးအလို့ငှာ၊ သုခဣ- ရမ်းသာခြင်းငှာ။

၁၁၀။ ၂၀၁။ တယော နေဝ စ သဗ္ဗနာမေဟိ။

(တယော+နေဝ+စ+သဗ္ဗနာမေဟိ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဝိသီသုတိ)

သဗ္ဗနာမေဟိ- သဗ္ဗနာမ် အ-ကာရန္တတို့မှာ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သွာသိသာနံ-
သွာ၊ သိ၊ သ-ဝိဘတ်တို့၏၊ တယော- သုံးပါးကုန်သော အာ၊ ဧ၊ အာယ-အပြုတို့သည်၊ နေဝ
ဟောန္တိ- မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း၊ စ- အနည်းငယ်လည်း ဖြစ်သေး၏။

အကာရန္တေဟိ- ကုန်သော၊ တေဟိ သဗ္ဗနာမေဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ သွာသိ သ ဣတိ-
ကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤဝိဘတ်တို့၏၊ တယော အာ ဧ အာယာဒေသာ- အာ ဧ အာယပြုသုံးပါးတို့သည်၊
နေဝ ဟောန္တိ- တည်း။ (စစ/၉-သုထိတို့ ထားခြင်း)

သဗ္ဗသွာ- အလုံးစုံမှာ၊ သဗ္ဗသိ- ဌ၊ သဗ္ဗဿ- အာ၊ ယသွာ- အကြင်သူမှာ၊ ယသိ- ဌ၊
ယဿ- အာ၊ တသွာ- ထိုသူမှာ၊ တသိ- ဌ၊ တဿ- အာ၊ ကသွာ- အဘယ်သူမှာ၊ ကသိ- ဌ၊
ကဿ- အာ၊ ဣမသွာ- ဤသူမှာ၊ ဣမသိ- ဌ၊ ဣမဿ- အာ၊

သဗ္ဗနာမေဟိတိ ကိမဣ- နည်း? ပါပါ...အကျိုးရှိ၏၊ (ပါပါ- မကောင်းမှုမှာ၊ ပါပေ- ဌ၊
ပါပါယ- မကောင်းမှုအလို့ငှာ)

စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အနုကမုနဣ- ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

၁၀၉။ တုသဒ္ဓါ- အတ္တတ္ထ-တို့ အတ္တ-တည်း၊ တေတ္ထိ ထေရံ သ-သတ်၊ ဤသုထိ၌ တု-သဒ္ဓါဖြင့် တေတ္ထိထေရံ သ-တို့ ထွ-
မြ၊ ပြီး၏။ ဩင်းနည်းတူ။

သုခတ္ထ(သုခ+အတ္တ+အံ) သုခ- ရှမ်းသာခြင်း၊ အတ္တ- အတ္တိ၊ အံ- ငှာ ဤ၌ သုခတ္ထ-တည်၌ ဤသုထိ၌ တု-ဖြင့်
သ-တို့ အံ-မြ။

၁၁၀။ သဒ္ဓသွာ-သေ၌ သုသိနံ ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို့ အာ-မြ၊ သိ-တို့ ဧ-မြ၊ အာယတေတ္ထက-သောသုထိဖြင့် တေတ္ထိ
ထေရံ သ-တို့ အာယ-မြသင်္ဂြိုဟ်လည်း ထယော နေဝ စ သဒ္ဓနာမေဟိ-သုထိထ ထားခြင်းဟောကြောင့် မြေရ။

ဝိ-ရူပံ။ ဝါဝါ-သေ၌ သဒ္ဓနာမ်တေထိခြင်းကြောင့် ဤသုထိဖြင့် ထားခြင်းပင်။

၁၁၁။ ၁၇၉။ ဃတော နာဒိနံ။

(ဃတော+နာဒိနံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဃတော- ဃ-မည်သော အာ-အက္ခရာမှ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ နာဒိနံ- နာ- အစရှိသော ကေဂုဏ်ဝိဘတ် ၅-လုံးတို့၏ အာယ- အာယ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဃတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ နာဒိနံ- နာအစရှိကုန်သော၊ ကေဝစနာနံ- ကေဂုဏ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိဂဏာနံ- ဝိဘတ်အပေါင်းတို့၏ အာယာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကညာယ- သတို့သမီးသည်၊ ကမ္ဘိ- အမှုကို၊ ကတံ- ပြုအပ်၏၊ ကညာယ- အား၊ ဒီယတေ- ပေးအပ်၏၊ ကညာယ- မှ၊ ဝတ္ထံ- အဝတ်သည်၊ နိဿဋံ- ကျွတ်၏၊ ကညာယ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- သိမ်းဆည်းအပ်သောစွာ၊ ကညာယ- ၌၊ သီလံ- သည်၊ ပတိဋ္ဌိတံ- တည်၏၊ ဃတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ရတ္တိယာအကျိုးရှိ၏၊ (ရတ္တိယာ- ညဉ့်ဖြင့် (စွင့်၊ သည်၊ ကြောင့်၊ အား၊ မှ၊ အောက်၊ ထက်၊ ၏ ၌) ဣတ္ထိယာ- ဖြင့်၊ ဓေနယာ- နွားမဖြင့်၊ ဝဇယာ- ရွှေးမဖြင့်)

နာဒိနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကညံ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ကညံ- ကို၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ ဝိဇ္ဇံ- အတတ်ကို၊ ဝိဇ္ဇံ- စောင်းကို၊ ဝဂံ- ဝဂံမြစ်ကို)

ကေဝစနာနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဗ္ဗာသုအကျိုးရှိ၏၊ (သဗ္ဗာသု- အလုံးစုံသော မိန်းမတို့၌၊ ယာသု- အကြင်မိန်းမတို့၌၊ တာသု- ထိုမိန်းမတို့၌၊ ကာသု- အဘယ်မိန်းမတို့၌၊ ဣမာသု- ဤမိန်းမတို့၌၊ ပဘာသု- အရောင်တို့၌)။

၁၁၂။ ၁၈၃။ ပတော ယာ။

(ပတော+ယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ပတော- ပ-မှ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ နာဒိနံ- နာ-အစရှိသော ကေဂုဏ်ဝိဘတ် ၅-လုံးတို့၏၊ ယာ- ယာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၁၁၁။ ကညာယ-တုံ ကညာ-တညိ၊ နာ-သတိ၊ ညံ-ခွင်း၊ အာ-ဖြောင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တုံ ယ-မှည့်၊ ယယော နာဒိနံ- ဖြင့် နာ-တုံ အာယ-ဖြူ၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ဖြိုး၏။ ကညာယ ဒီယတေ-သေည့်၌ သ၊ သှာ၊ သ၊ သို့-သတိသည့်သားထူးသည်။ တီ-ရုပ်။ ရတ္တိယာ-စသည့်၌ ယ-နှောင်းမတုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အာယ-ဖြေရ။ ကညံ-စသည့်၌ နာ-စသောဝိဘတ်မတုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အာယ-ဖြေရ။ သန္တာသု-စသည့်၌ ကေဂုဏ်ဝိဘတ်မတုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် အာယ-ဖြေရ။

တသ္မာ ပတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ နာဒိနံ- ကုန်သော၊ ဧကဝစနာနံ- ကုန်သော၊
ဝိဘတ္တိဂဏာနံ- တို့၏၊ ယာအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရတ္တိယာ- ပြင်း (နှင့်) သည်၊ ကြောင့် အာ။ မှ၊ အောက်၊ ထက်၊ ၏၊ ဌ) ဣတ္ထိယာ- ပြင်း၊
ဒေဝိယာ- မိဖုရားပြင်း၊ ဓေနယာ- ပြင်း၊ ယာဂယာ- ပြင်း၊ ဝရယာ- ပြင်း၊

နာဒိနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရတ္တိအကျိုးရှိ၏၊ (ရတ္တိ- သည်၊ ရတ္တိ- ကို၊ ဣတ္ထိ- သည်၊
ဣတ္ထိ- ကို)

ပတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကညာယ အကျိုးရှိ၏၊ (ကညာယ- ပြင်း၊ ဝိဏာယ-
စောင်းပြင်း၊ ဂင်္ဂါယ-ဂင်္ဂါမြစ်ပြင်း၊ ပဘာယ- အရောင်ပြင်း)

ဧကဝစနာနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရတ္တိနံအကျိုး ရှိ၏၊ (ရတ္တိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊
ဣတ္ထိနံ- တို့အား၊ တို့၏) ။

၁၁၃။ ၁၃၂။ သခတော ဂဿေတိ။

(သခတော+ဂဿ+တေ+တိ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သခတော တိ- သခ-သန္တုမှလည်း၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ ဂဿ- ဂ-မည်သော
သိဝိဘတ်၏၊ ဧ- အ, အာ, ဣ, ဤ, ဧ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ သခတော တိ- မှလည်း၊ ပရဿ- သော၊ ဂဿ- ၏၊ အကာရ အာကာရ ဣကာရ
ဤကာရ ကောရာဒေသော- အ-ပြု အာ-ပြု ဣ-ပြု ဤ-ပြု၊ ဧ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

ဘော သခ- ဘော သခါ- ဘော သခိ- ဘော သခိ- ဘော သခေ- အိုင်ပွန်း။

၁၁၂။ ရတ္တိယာ-စသည် ၅၉-သုတ်အတိုင်း တွတ်။
ဒေဝိယာ-ထို ဒေဝိ-တည်း၊ ဣတ္ထိယာ-အတိုင်းတွတ်။ ယာဂယာ-ထို ယာဂ-တည်း၊ ရတ္တိယာ-အတိုင်းတွတ်။

ထိ-ဝမ်း။ ရတ္တိ-စသည်၌ နာ-စသောဝိဘတ်ဧကုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ယာ-မပြုရ။

ဣညာယ-စသည်၌ ဝ-နှောင်ဧကုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ယာ-မပြုရ။

ရတ္တိနံ-စသည်၌ ဧကဝစနာနမိတိဧကုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ယာ-မပြုရ။

၁၁၃။ ဘော သခ-ထို ဘော သခ-တည်း၊ အာသုပံ သိ-သင်္ဂဟိ၊ အာလပနေသိ ဝသညော-ဖြင့် ဝ-စွယ်၊ သခတော ဂဿေ ဝါ-
ဖြင့် ဝ-သိထို အ-ပြု၊ (ဘော သခ+အ) ခံ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပံ၊ ဗြီး၏။

ဘော သခါ-စသည်၌ အာ-ပြု၊ ဣ-ပြု၊ ဤ-ပြု၊ ဧ-ပြုစသည်။

၁၁၄။ ၁၇၈။ ဃုတေ ဝ ။

(ဃုတော+ဧ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ဃုတော- ဃု-မည်သော အာ-အက္ခရာမှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ ဂဿ- ဂ-မည်သော သိဝိဘတ်၏၊ ဧ စ- ဧ-ပြုသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဃုတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဂဿ- ၏၊ ဧကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဘောတိ အယျေ- အိုရှင်မ၊ ဘောတိ ကညေ- အိုသတို့သမီး၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ- အိုခရာဒိယမည်သောနှမ၊

စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ သန္နိဋ္ဌာနံ- ဆုံးဖြတ်ခြင်းဟူသော၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- အဝဓာရဏအနက်ရှိ၏။

၁၁၅။ ၁၈၁။ န အမ္မာဒိတော။

(န+အမ္မာဒိတော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဝိစိသုတ်) (ဃဏော-သုတ်ကို တားမြစ်)

အမ္မာဒိတော- အမ္မာအတူရှိသော မိခင်ဟောသဒ္ဓါမှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ ဂဿ- ဂ-မည်သော သိဝိဘတ်၏၊ ဧ- ဧ-ပြုသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။

တတော အမ္မာဒိတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဂဿ- ၏၊ ဧကာရတ္ထံ- အေက္ခရာအဖြစ်သည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်။

ဘောတိ အမ္မာ၊ ဘောတိ အန္ဓာ၊ ဘောတိ အမ္မာ၊ ဘောတိ တာတာ- အိုအမိ၊

အမ္မာဒိတောတိ - သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘောတိ ကညေအကျိုးရှိ၏၊ (ဘောတိ ကညေ- အို သတို့သမီး)။

၁၁၄။ ဘောတိ အယျေ-တို့ ဘောတိ အယျာ-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သ၏၊ အာဃဝနေသံ ဝသညော-ဖြင့် ဝ-မှည့်၊ ယျိ-ခွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ အာ ဃော-ဖြင့် အာ-တို့ ဃ-မှည့်၊ ဃထေ စ-ဖြင့် ဝ-သိတို့ ဧ-ဖြင့်၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တဝိ၊ ငြိ-၏။ (ဖြင့်၊ နည်းတူ)

၁၁၅။ ဘောတိ အမ္မာ-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သ၏၊ အာလုပ်သိ-တို့ ဝ-မှည့်၊ ခွိ-ခွင်း၊ အာ-ဖြင့်၊ အာ ဃော-ဖြင့် အာ-တို့ ဃ-မှည့်၊ ဃထေ စ-ဖြင့် ဝ- သိတို့ ဧ-ဖြင့်သော်လည်း န အမ္မာဒိတော-သုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် ဖြေရ၊ ခွိ- အာ-သို့တစ်၊ သေသ ဟေ ဟောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် ဝ-သိတို့ချေ၊ ငြိ-၏။ (ဖြင့်၊ နည်းတူ)

ကိ-ဝေ။ ဘောတိ တညေ-၌ အမ္မာသော သဒ္ဓါတုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် စတားမြစ်နိုင်။

၁၁၆။ ၁၅၇။ အကတရဿာ လတော ယွာလပနဿ ဝေဝေါ။

(အကတရဿာ+လတော+ယွာလပနဿ+ဝေဝေါ ငှ-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဓိသုတ်)

အကတရဿာ- မပြုပြင်အပ် ပင်ကိုယ်ရသာဖြစ်သော၊ လတော- လ-မည်သော ဥ-
သရမှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ ယွာလပနဿ- အာလုပ်ယောဝိဘတ်၏၊ ဝေဝေါ- ဝေ-ပြု၊ ဝေါ-
ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အကတရဿာ- သော၊ တသ္မာ လတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ယွာလပနဿ- ၏၊
ဝေဝေါအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ- ဘိက္ခဝေါ- တို့၊ ဟေတဝေ- ဟေတဝေါ- အိုအကြောင်းတို့၊

အကတရဿာတိ - သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သယမ္ဘဝေါအကျိုးရှိ၏ (သယမ္ဘဝေါ-
အိုဘုရားတို့)

လတောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? နာဂိယောအကျိုးရှိ၏ (နာဂိယော- အိုနဂါးမတို့၊
ဓေနယော- အိုနွားမတို့၊ ယာဂုယော- တို့)

အာလပနဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တေ ဟေတဝေါ..... အကျိုးရှိ၏၊ တေ ဟေတဝေါ-
ထိုအကြောင်းတို့ သည်၊ တို့ကို၊ တေ ဘိက္ခဝေါ- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ တို့ကို) ။

၁၁၇။ ၁၂၄။ ဓျလတော သဿနော ဝါ။

(ဓျလတော+သဿ+နော+ဝါ ငှ-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဓိသုတ်)

ဓျလတော- ဓျ, လ-တို့မှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ သဿ- သ-ဝိဘတ်၏၊ နော-
နော ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဓျလတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿ ဝိဘတ္တိဿ- ၏၊ နော အာဒေသာ-
သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

၁၁၆။ စွပ် ငြု-သုတ်အစဦး တွယ်။
ထိ-စွပ်။ သယမ္ဘဝေါ-၌ အင်္ဂတရဿ ဝ-ဓတုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေ, ဝေါ-မပြုရ။
နာဂိယော-စသည်၌ ဝ-နောင်ဓတုတ်အားဖြင့် ဝေ, ဝေါ-မပြုရ။
တေ ဝေတဝေါ-စသည်၌ အာထုပ်ယော ဓတုတ်ခြင်းကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဝေ, ဝေါ-မပြုရ။

အဂ္ဂိနော၊ အဂ္ဂိဿ- အာ၊ ဇါ၊ သဒိနော၊ သဒိဿ- အာ၊ ဇါ၊ ဒုတ္တိနော၊ ဒုတ္တိဿ- အာ၊
 ဇါ၊ ဘိက္ခုနော၊ ဘိက္ခုဿ-အာ၊ ဇါ၊ သယဗ္ဗနော၊ သယဗ္ဗဿ- အာ၊ ဇါ၊
 သဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣသိနာအကျိုးရှိ၏။ (ဣသိနာ- ဖြင့်၊ ဘိက္ခုနာ- ဖြင့်)
 ဈလတေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုရိသဿ..... အကျိုးရှိ၏။ (ပုရိသဿ-အာ၊ ဇါ)။

၁၁၈။ ၁၄၆။ ဗပတော စ ယောနံ လောပေါ။

(ဗပတော+စ+ယောနံ+လောပေါ၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပဝိမိသုတ်)

ဗပတော စ- ဗ၊ ပ-တို့မှ၎င်း၊ ဈလတော စ- ဈ၊ လ-တို့မှ၎င်း၊ ပရေသံ-
 နောက်ပြစ်ကုန်သော၊ ယောနံ- ယောဝိဘတ်တို့၏၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ-
 ၏။

တေတိ ဗ ပ ဈ လ ဣဓ္ဓေတေတိ- တို့မှာ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏
 လောပေါ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကညာ၊ ကညာယော- သတို့သမီးတို့သည်၊ တို့ကို၊ ရတ္တိ၊ ရတ္တိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊
 ဣတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ယာဂူ၊ ယာဂူယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဝဇ္ဇ၊ ဝဇ္ဇယော-
 တို့သည်၊ တို့ကို၊ အတ္ထိ၊ အတ္ထယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုဝေါ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ သယဗ္ဗ၊
 သယဗ္ဗဝေါ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိနိ- အရိုးတို့သည်၊ တို့ကို၊ အာယူ-အာယူနိ- အသက်
 တို့သည်၊ တို့ကို။

စဂ္ဂဗာဏံ- သည်၊ အနုကမုနုတ္ထံ- ငြင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။

၁၁၉။ ရုပ် ရူပ-သုတ် အတိုင်းတွယ်။ သဒိနော- ၁၉၄-သုတ် အတိုင်းတွယ်။
 ထံ-ရုပ်။ ဣသိနာ-စသည်၌ သ-ဝိဘတ်ဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် နော-ဖြေရ။
 ပုရိသဿ-၌ ဈ၊ လ-နောင်ဟုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် နော-ဖြေရ။

၁၁၈။ ကညာ-တို့ ကညာ-တည်း၊ ယော-သတိ၊ ညံ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-ထို ထ-မှည့်၊ ဗပတောစ
 ယောနံ လောပေါ-ဖြင့် ယော-တို့ ချေ၊ ညံ-အာ-သိုတပ်၊ ပြီး၏။ (ကညာယော-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ယော- ချေရ)
 ရတ္တိ-စသည် ရဝ-သုတ်အတိုင်းတွယ်။ (ရတ္တိယော-စသည် ဝါ-ဖြစ်၍ ယော-ချေရ)
 အဂ္ဂယော- ငြပ်-သုတ်၊ ဘိက္ခုဝေါ၊ သယဗ္ဗဝေါ- ၁၁၉-သုတ်၊ အဋ္ဌိနိ၊ အာယူနိ- ရဝ-သုတ် အတိုင်းတွယ်။

ကမ္ဘာ့ညှိုးသဒ္ဓါကြီးနိဿယလေတိဆောင်

၁၁၉။ ၁၅၅။ လတော ဝေါကာရော စ။

(လတော+ဝေါကာရော+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

လတော- လ-မှ၊ ပရေသံ- နောက်ပြန်ကုန်သော၊ ယောနံ- ယောပိဘတ်တို့၏၊ ဝေါကာ
ရော- ဝေါပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏၊ စ- မပြင်သော နေရာလည်း ရှိသေး၏။

(တစ်နည်း) လတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏၊ ဝေါကာရောစ- သည်၎င်း၊
နောစ- နော-ပြုသည်၎င်း၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ လတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏၊ ဝေါကာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့
ဟောတိ- ၏။

ဘိက္ခဝေါ၊ ဘိက္ခု- တို့သည်၊ တို့ကို၊ သယမ္ပူဝေါ၊ သယမ္ပူ- တို့သည်၊ တို့ကို၊

ကာရဂ္ဂဗာဏံ- ကာရသဒ္ဓါသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ယောနံ- တို့၏၊ နော စ-နော-
ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ဇန္တုနော- သတ္တဝါတို့သည်၊ တို့ကို၊

စဂ္ဂဗာဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- နှစ်စေခြင်း နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏ အနက်ရှိ၏၊
အမူပုရိသာ- ထိုမည်သော ယောက်ျားတို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်နေကုန်၏၊ အမူပုရိသေ- တို့ကို၊
ပဿထ- ကြည့်ကြကုန်လော။

နာမကပ္ပေ- နာမ်ကျမ်း၌၊ ပထမော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

ဝထမပိုင်ပြီး၏

၁၁၉။ ဘိက္ခဝေါ-တို့ ဘိက္ခု-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ တွံ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ ဥ-တို့ လ-မှ၌၊ ဣတော ဝေါကာရော စ-ဖြင့် ယော-
တို့ ဝေါ-ပြု၊ ဝေဝေသု ယော စ-ဖြင့် ဥ-တို့ အ-ပြု၊ တွံ- အ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

သယမ္ပူဝေါ-တို့ သယမ္ပူ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဦ-ကြွင်း၊ ဦ-တို့ လ-မှ၌၊ အယော ရဿ-စသည်ဖြင့် ဦ-
တို့ ဥ-ရဿပြု၊ ဣတော ဝေါကာရော စ-ဖြင့် ယော-တို့ ဝေါ-ပြု၊ ဣ- ဥ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ဘိက္ခု၊ သယမ္ပူ-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝေါ-မပြုရ။ (ဘိက္ခု- စဂ္ဂ-သုတ်အတိုင်းတွက်)

ကောရ-သဒ္ဓါ- နှော့နော-တို့ နှော့-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ဤသုတ်၌ ကာရသဒ္ဓါဖြင့် ယော-တို့ နော-ပြု၊ ပြီး၏။

စေခန္တိ- အစု-တို့ အစု-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ စိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ ဥ-တို့ လ-မှ၌၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြစ်၍ ယော-
တို့ ဝေါ မပြုရ။ ယဝတော စ ယောနံ ယောဝေါ-ဖြင့် ယော-တို့ နေ၊ ယောသုတတ-သောသုတ်ဖြင့် ဥ-တို့ ဦ-ဒိယပြု၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ဇူတိယပိုင်း

၁၂၀။ ၂၄၃။ အမှသာ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ။

(အမှသာ+မမံ+သဝိဘတ္တိဿ+သေ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အမှသာ- အမှသာနို့၏ မမံ- မမံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ဝါ-ဃေညီမဝါသောလည်း ၈၀ ၈၈ သေ-စသော အဝိအရင်တစ်မျိုးကြောင့် ပိတပိတု သိ)

သေ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အမှသာဒ္ဓဿ- ၏၊ မမံအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုရိသေန- သည်၊ မမံ- ငှဲအား၊ ဒီယတေ- ပေးအပ်၏၊ မမံ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- သိမ်းဆည်းအပ်သောဥစ္စာ။

၁၂၁။ ၂၄၃။ မယံ ယောမိ ပထမေ။

(မယံ+ယောမိ+ပထမေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ပထမေ- ပထမဖြစ်သော၊ ယောမိ- ယောဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အမှသာ- အမှသာနို့၏၊ မယံ- မယံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပထမေ- သော၊ ယောမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ အမှသာဒ္ဓဿ- ၏၊ မယံ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

မယံ- ငါတို့သည်၊ ဂစ္ဆာမ- သွားကုန်၏၊ မယံ- တို့သည်၊ ဒေမ- ပေးကုန်၏။

အမှသေတိ ကိမတ္ထံ- သနည်း? ပုရိသာ တိဋ္ဌန္တိအကျိုးရှိ၏။

(ပုရိသာ- တို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏)

ယောမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဟံ ဂစ္ဆာမိအကျိုးရှိ၏။

(အဟံ- ငါသည်၊ ဂစ္ဆာမိ- သွား၏)

ပထမေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အမှာကံ.....အကျိုးရှိ၏။

(အမှာကံ- ငါတို့ကို၊ တွံ- သင်သည်၊ ပဿသိ- မြင်၏)။

၁၂၀။ မမံ-တို့ အမှ-တည်း၊ သ-သတ်၊ အမှသာ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အမှ-တို့ မမံ-ပြု၊ ငြိမ်း၏။

၁၂၁။ မယံ-တို့ အမှ-တည်း၊ ပထမာ ယော-သတ်၊ မယံ ယောမိ ပထမေ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အမှ-တို့ မယံ-ပြု၊ ငြိမ်း၏။

ကံ-ရုပ်၊ ပုရိသာ-၌ အမှသာဒ္ဓိမတုတ်၍ မယံ-မပြုရ။

အဟံ-၌ ယော-ဝိဘတ်မတုတ်၍ မယံ-မပြုရ။ အမှာကံ-၌ ပထမာ ယော-မတုတ်၍ မယံ-မပြုရ။

၁၂၂။ ၉၉။ န္ဓဿ န္ဓော။

(န္ဓဿ+န္ဓော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ပထမေ- ပထမာဖြစ်သော၊ ယောမိ- ယောဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွ
ဖြစ်သော၊ န္ဓဿ- န္ဓပစ္စည်း၏၊ န္ဓော- န္ဓောပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပထမေ- သော၊ ယောမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဓပစ္စယဿ-
၏၊ န္ဓောအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂုဏဝန္ဓော- ဂုဏ်ရှိသူတို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏၊
န္ဓဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဗ္ဗေ..... အကျိုးရှိ၏၊ (သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သတ္တာ-

တို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်၏)
ပထမေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂုဏဝန္ဓောအကျိုးရှိ၏၊ (ဂုဏဝန္ဓော- ဂုဏ်ရှိသူတို့ကို၊

နော- လူတို့သည်၊ ပဿန္တိ- မြင်ကုန်၏။

၁၂၃။ ၁၀၃။ န္ဓဿ သေ ဝါ။

(န္ဓဿ+သေ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ န္ဓဿ- န္ဓပစ္စည်း၏၊
န္ဓဿ- န္ဓဿ ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သေ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဓပစ္စယဿ- ၏၊
န္ဓဿာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဈာယိနော- နိဂရဏတို့ကို ရှိမြှိုက်လေ့ရှိသော၊ သီလဝန္တဿ- သီလရှိသူအား၊ သူ၏ ဝါ-
တစ်နည်းကား၊ ဈာယိနော- သော၊ သီလဝတော- အား၊ သူ၏

သေတိပဒံ ကိမတ္ထံ- နည်း? သီလဝါအကျိုးရှိ၏၊ (သီလဝါ- သီလရှိသူသည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏)။

၁၂၂။ ဂုဏဝန္ဓော-တုံ ဂုဏဝန္ဓု-တညံ၊ ဝေဓာ ယော-သဏိ၊ န္ဓဿန္ဓော-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ န္ဓ-တုံ န္ဓော-ဖြူ ပြီး၏။
တိ-ရုပ်၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ-၌ န္ဓ-ဧတုထံ၌ န္ဓော-ပြေရ။
ဂုဏဝန္ဓော-၌ ဝေဓာ ယော-ဧတုထံ၌ န္ဓော-ပြေရ။

၁၂၃။ သီလဝန္တဿ-တုံ သီလဝန္ဓု-တညံ၊ သ-သဏိ၊ န္ဓဿ သေ ဝါ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ န္ဓ-တုံ န္ဓဿ-ဖြူ ပြီး၏။
သီလဝေဏော-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ န္ဓဿ-ပြေရ။
သီလဝါ-၌ သ-ဝိဘတ်ဧတုထံ၌ န္ဓဿ-ပြေရ။

၁၂၄။ ၉၈။ အာ သိမို။

(အာ+သိမို၊ ၂-ပုဒ်၊ အာအေသဝိပိသုတ်)

သိမို- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ န္ဗဿ- န္ဗပစ္စည်း၏
အာ- အာ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိမို ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဗပစ္စယဿ- ၏။
အာ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂုဏဝါ- ဂုဏ်ရှိသူသည်၊ ပညဝါ- ပညာရှိသူသည်၊ သီလဝါ- သီလရှိသူသည်၊ ဗလဝါ-
အားရှိသူသည်၊ ဓနဝါ- ဥစ္စာရှိသူသည်၊ မတိမာ- ပညာရှိသူသည်၊ သတိမာ- သတိရှိသူသည်၊ ဝိတိမာ-
လုံ့လရှိသူသည်။

ဣဿေတိ ကိမတ္တံ- နည်း? ပုရိသော... အကျိုးရှိ၏(ပုရိသော- သည်၊ တိဋ္ဌတိ-၏) သိမိုတိ
ကိမတ္တံ- နည်း? သီလဝန္တော- . . . အကျိုးရှိ၏ (သီလဝန္တော- သီလရှိသူတို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- ကုန်၏)။

၁၂၅။ ၁၉၈။ အံ နပုံသကော။

(အံ+နပုံသကော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာအေသဝိပိသုတ်)

သိမို- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ နပုံသကော- နပုလ္လိင်္ဂ၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ သဝိဘတ္တိဿ-
ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ န္ဗဿ- န္ဗပစ္စည်း၏၊ အံ- အံ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိမို ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ နပုံသကော- ဌ၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊
သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဗပစ္စယဿ- ၏၊ အံအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂုဏဝံ- ဂုဏ်ရှိသော၊ ဝိတ္တံ- ဝိတ်သည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏၊ ရစိမံ- အရောင်အဆင်းရှိသော၊
ပုပ္ဖံ-ပန်းသည်၊ ဝိရောစတိ-တင့်တယ်၏။

သိမိုတိ ကိမတ္တံ- နည်း? ဝဏ္ဏဝန္တံ... အကျိုးရှိ၏ (ဝဏ္ဏဝန္တံ- အဆင်းရှိသော၊ အဂန္ဓကံ-
အနံ့ပရှိသော၊ ဝိဂ္ဂုဗ္ဗပုပ္ဖံ- မိုးစွေပန်းကို၊ တံ- သည်၊ ပဿသိ- မြင်၏)။

၁၂၄။ ဂုဏဝါ-တို့ ဂုဏဝဏ္ဏ-တညိ၊ သိ-သတိ၊ အာ သိမို-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ န္ဗ-တို့ အာ-ပြု (ဂုဏဝ+အာ) ဝိ-ခွင်း၊
သရလောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ဖြီး၏။

ဝညဝါ-သေညိ၌ ဝညဝဏ္ဏ၊ သီလဝဏ္ဏ၊ ဗလဝဏ္ဏ၊ ဓနဝဏ္ဏ၊ ဖထိဓန္ဓု၊ သတိဓန္ဓု- ဝိတိဓန္ဓု-တည သေညိ။
ထိ-ရစ်။ ပုရိသော-၌ န္ဗ-ဓတုထိ၌ အာ-မပြုရ။ သီလဝန္တော-၌ သိ-ဓတုထိ၌ အာ-မပြုရ။

၁၂၅။ ဂုဏဝံ-တို့ ဂုဏဝဏ္ဏ-တညိ၊ သိ-သတိ၊ အံ နပုံသကော-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ န္ဗ-တို့ အံ-ပြု (ဂုဏဝ+အံ) ဝိ-ခွင်း၊
သရလောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ဖြီး၏။ ရစိမံ-ခည်းတူ။

ထိ-ရစ်။ ဝဏ္ဏဝန္တံ-၌ သိ-ဝိဘတ်ဓတုထိ၌ အံ-မပြုရ။

၁၂၆။ ၁၀၁။ အဝဏ္ဏာ ၈ ဂေ။

(အဝဏ္ဏာ+၈+ဂေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဂေ- ဂ-သိကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ န္ဗုဿ- န္ဗုပစ္စည်း၏၊ အံ
၈- အံ ပြုသည်၎င်း၊ အဝဏ္ဏာ ၈- အ-ဝဏ်ပြုတို့သည်၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ပရေ- သော၊ ဂေ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဗုပစ္စယဿ- ၏၊
အံ ၈- သည်၎င်း၊ အဝဏ္ဏာ ၈- တို့သည်၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ဘော ဂုဏဝံ၊ ဘော ဂုဏဝ၊ ဘော ဂုဏဝါ- အိုဂုဏ်ရှိသူ၊
စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အနုကမုနတ္ထံ-အံ-ကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

၁၂၇။ ၁၀၂။ တောတိတာ သသ္မိနာသု။

(တောတိတာ+သသ္မိနာသု၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သသ္မိနာသု- သ, သ္မိ, နာ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊
န္ဗုဿ- န္ဗုပစ္စည်း၏၊ တောတိတာ- တောပြု, တိပြု, တာပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
သသ္မိနာတ္တတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊
သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဗုပစ္စယဿ- ၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တောတိတာအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ-
ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ဂုဏဝတော၊ ဂုဏဝန္တဿ- အာ၊ ၏၊ ဂုဏဝတိ၊ ဂုဏဝန္တသ္မိ- ဌှ၊ ဂုဏဝတာ၊ ဂုဏဝန္တေန-
ဖြင့်၊ သတိမတော၊ သတိမန္တဿ- အာ၊ ၏၊ သတိမတိ၊ သတိမန္တသ္မိ- ဌှ၊ သတိမတာ၊ သတိမန္တေန-
ဖြင့်။
ဧတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂုဏဝါအကျိုးရှိ၏၊ (ဂုဏဝါ- သည်၊ သတိမာ- သည်)။

၁၂၆။ ဘော ဂုဏဝံ-တို့ ဘော ဂုဏဝ-တည်း၊ အာရုပ် သိ-သတ်၊ ဝ-ဗုဒ္ဓိ၊ အဝဏ္ဏာ ၈-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ န္ဗု-တို့ အ-
ပြု ဝိ-ဗုဒ္ဓိ၊ သရဏေဝေ-ဖြင့် ချေ၊ ဣဝံ၊ ပြီး၏။ ဂုဏဝ-၌ အ-ပြု၊ ဂုဏဝါ-၌ အာ-ပြု။
၁၂၇။ ဂုဏဝတော-တို့ ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ သ-သတ်၊ ထောထိတာ သသ္မိနာသု-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ န္ဗု-တို့ ထော-ပြု၊ ပြီး၏။
သ္မိသတ်၌ ဝိသတ်နှင့်တကွ န္ဗု-တို့ ထိ-ပြုလျှင် ဂုဏဝတိ၊ နာ-သတ်၌ ဝိသတ်နှင့်တကွ န္ဗု-တို့ ထာ-ပြုလျှင် ဂုဏဝတာ၊
ဂုဏဝန္တဿ၊ ဂုဏဝန္တသ္မိ၊ ဂုဏဝန္တေန-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ထော,ထိ,တာ- မပြုရ။ သတိမတော-မသည် နည်းတူ။
ထိ-ဂုဏံ၊ ဂုဏဝါ၊ သတိမာ-၌ သ, သ္မိ, နာ-မထုတ်၍ ထော,ထိ,တာ- မပြုရ။

၁၂၈။ ၁၀၄။ နံမို့ တံ ဝါ ။

(နံမို့+တံ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

နံမို့- နံဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ န္ဗဿ- န္ဗပစ္စည်း၏ တံ- တံ ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

နံမို့ ဝိဘတ္တိမို့- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဗပစ္စယဿ- ၏၊ တံ အာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဂုဏဝတံ၊ ဂုဏဝန္တနံ- ဂုဏ်ရှိသူတို့အား၊ တို့၏၊ သတိမတံ၊ သတိမန္တနံ- သတိရှိသူတို့အား၊ တို့၏၊ နံမို့တိ ကိမတ္တံ- နည်း? ဂုဏဝန္တောအကျိုးရှိ၏၊ (ဂုဏဝန္တော- တို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- ကုန်၏၊ သတိမန္တော- တို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- ကုန်၏)။

၁၂၉။ ၂၂၂။ ဣမသသိဒံ မံသိသု နပုံသကော။

(ဣမဿ+ဣဒံ+အံသိသု+နပုံသကော ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

အံသိသု- အံဝိဘတ်၊ သိဝိဘတ်တို့ကြောင့် နပုံသကော- နပုလ္လိင်၌၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဣမဿ- ဣမသဒ္ဒါ၏၊ ဣဒံ- ဣဒံပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

အံသိသု- တို့ကြောင့်၊ နပုံသကော- ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ဣမသဒ္ဒဿ- ၏၊ ဣဒံ အာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဣဒံ စိတ္တံ- ဤစိတ်ကို၊ ပဿသိ- ရှုလော၊ (နုရုဏ္ဏိံအဖြစ် ဖြစ်ပြီးမှာ စိတ္တံ-တို့ ချိသည့်၊ ဒုတိယာ ဝေရုဏ် အ-ဝိသင်္ဃာတိဖြစ် ဖြစ်ပြီးမှာ ဝေထိ-တို့ ချိသည့်)ဣဒံ စိတ္တံ- သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ (ဝေဓာ သိ-အဖြစ် ဖြစ်ပြီးမှာ ထိဋ္ဌတိ-တို့ ချိသည့်) ဣပံ စိတ္တံ- ကို၊ ပဿသိ- လော၊ ဣပံ စိတ္တံ- သည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏။

နပုံသကောတိ ကိမတ္တံ- နည်း? ဣပံ ပုရိသံ အကျိုးရှိ၏၊ (ဣပံ ပုရိသံ- ကို၊ ပဿသိ- မြင်၏၊ အယံ ပုရိသော- ဤယောက်ျားသည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏)။

၁၂၈။ ဂုဏဝတံ-တို့ ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ နံ-သတိ၊ နံမို့ တံ ဝါ-မြင့် ဝိသင်္ဃာတိတကွ န္ဗ-တို့ တံ-ဖြူ ပြီး၏။

ဂုဏဝန္တနံ-၌ နံ-သတိ၊ ဝါ-မြစ်၌ တံ-မမြေ၊ ၂၂-သုတ်အတိုင်း တွယ်။ ဣဒံ နည်းတူ။
ထိ-ရုပ်။ ဂုဏဝန္တော-သေ၌၌ နံ-ဝိသင်္ဃာတိတည်း တံ-မမြေ။ ၁၂-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၁၂၉။ ဣဒံ-တို့ ဣမ-တည်း၊ အံ-သတိ၊ ဣမသိဒံ မံသိသု နပုံသကော-မြင့် ဝိသင်္ဃာတိတကွ ဣမ-တို့ ဣဒံ-ဖြူ ပြီး၏။
(သိဝိသင်္ဃာတိတည်း နည်းတူ၊ ဣမံ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ဣဒံ- မမြေ)

ထိ-ရုပ်။ ဣပံ ပုရိသံ- အထံ-တို့၌ နုရုဏ္ဏိံတည်း၌ ဣဒံ-မမြေ။ အထံ-တို့ ၁၂-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၁၃၀။ ၂၂၅။ အမုသာဒံ။

(အမုသာ+အံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အံသိသု- အံဝိဘတ်၊ သိဝိဘတ်တို့ကြောင့် နပုံသကေ- နပုလ္လိင်္ဂ၊ ဝတ္တမာနဿ- ပြစ်သော၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ အမုသာ- အမုသာဒံ၏၊ အံ- အံ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အံသိသု- တို့ကြောင့်၊ နပုံသကေ- ဌ၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ အမုသာဒံဿ- ၏၊ အံအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အံ ပုပွံ- ထိုပန်းကို၊ ပဿသိ- ရှုလော၊ အံ ပုပွံ- သည်၊ ဝိရောဂတိ- တင့်တယ်၏၊ နပုံသကေတိ ကိမတ္ထိ- နည်း? အမုံ ရာဇာနံ...အကျိုးရှိ၏၊ (အမုံ ရာဇာနံ- ထိုမင်းကို၊ ပဿသိ-လော၊ အသု ရာဇာ- ထိုမင်းသည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏)။

၁၃၁။ ၀။ ဣတ္ထိပုမ နပုံသကသချီ ။

(ဣတ္ထိပုမနပုံသကသချီ ၊ ၁-ပုဒ်၊ အဓိကာရသုတ်)

ဣတ္ထိပုမနပုံသကသချီ- ဣတ္ထိပုမနပုံသကသချီ-ဟူသော ဤသုတ်သည်၊ အဓိကာရေ- လိုက်သုတ်တည်း။

ဣတ္ထိပုမနပုံသကသချီ ။ ဣတိ- သော၊ ဧတံ- ဤသုတ်ကို၊ အဓိကာရတ္ထိ- နောက်သုံးသုတ် သို့ လိုက်ခြင်းငှာ၊ ဌပိတံ- တည်ထားအပ်သောသုတ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗ- သိအပ်၏။

၁၃၂။ ၂၂၈။ ယောသု ဒွိန္ဒု ဒွေ ဝ။

(ယောသု+ဒွိန္ဒု+ဒွေ+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဣတ္ထိပုမနပုံသကသချီနံ- ဣတ္ထိလိင်္ဂ၊ ပုလ္လိင်္ဂ၊ နပုလ္လိင်္ဂ သချီဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွိန္ဒု- ဒွိသချီသဒ္ဓါတို့၏၊ ဒွေ ဝ- ဒွေ ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ယောဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့် သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ ဣတ္ထိ ပုမနပုံသကေ- ဌ၊ ဝတ္တမာနာနံ- ကုန်သော၊ ဒွိန္ဒု သချီနံ- တို့၏၊ ဒွေ- သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဒွေ- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဒွေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ-

၁၃၀။ အံ-ထို အမု-ထည်း၊ အ-ထည်း၊ အမုဿာဒံ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်ထကွ အမု-ထို အံ-ဖြူ ပြီး၏။

(အိ-ဝိဘတ်နှင့်ထည်း နည်းကွ)

ထိ-ရုပ်။ အမု၊ အသု-ထို၍ နပုလ္လိင်္ဂတော်၍ အံ-ဖြူရ။ အမု-ထို ၈၂-သုတ်၊ အသု-ထို ၁၇၃-သုတ်အတိုင်းကွယ်။

၁၃၂။ ဒွေ-ထို ဒွိ-ထည်း၊ ခေါ်-သတ်၊ ယောသုဒွိန္ဒု ဒွေ ဝ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်ထကွ ဒွိ-ထို ဒွေ-ဖြူ ပြီး၏။

ခူတိယပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

တရားတို့သည်၊ ဒွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ရူပါနိ- ရုပ်တို့သည်၊ ရုပ်တို့ကို၊ (ဣတ္ထိယော-ဖြင့် ဣတ္ထိယိင်၊ ဓမ္မာ-ဖြင့် ပုဏ္ဏိင်၊ ဗူတိနိ-ဖြင့် နုပုဏ္ဏိင်အဖြစ် ဖြစ်သည်)

ယောသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒွိသုအကျိုးရှိ၏၊ (ဒွိသု- နှစ်ယောက်တို့၌)၊

ဝဂ္ဂတဏောန- သပုစ္စည်းဝသဒ္ဓါဖြင့်၊ ယော နာ အံ နံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဒွိသဒ္ဓာသ- ဒွိသင်္ချာသဒ္ဓါ၏၊ ဒုဝေ ဒွယ ဥဘ ဥဘယဒုဝိဝ- ဒုဝေပြု၊ ဒွယပြု၊ ဥဘပြု၊ ဥဘယပြု၊ ဒုဝိပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဒုဝေ- နှစ်ပါးကုန်သော၊ သမဏာ- ရတန်းတို့သည်၊ ဒုဝေ- နှစ်ယောက် ကုန်သော၊ ဗြာဟ္မဏာ- ပုဏ္ဏားတို့သည်၊ ဒုဝေ- ကုန်သော၊ ဇနာ- လူတို့သည်၊ ဒွယေန- နှစ်ခုဖြင့်၊ ဒွယံ- ကို၊ ဥဘိန္ဒ- ဥဘယေသံ-ဒုဝိန္ဒ- တို့အား၊ တို့၏။

၁၃၃။ ၂၃၀။ တိစတုန္ဒံ တိသော ဝတသော တယော ဝတ္တာရော တိဏိ ဝတ္တာရိ။

(တိစတုန္ဒံ+တိသော.....တိဏိဝတ္တာရိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိပုဗ နယံသကသင်္ချာနံ- ဣတ္ထိလိင်၊ ပုဏ္ဏိင်၊ နပုဏ္ဏိင် သင်္ချာဖြစ်ကုန်သော၊ တိစတုန္ဒံ- တိ၊ စတု သင်္ချာသဒ္ဓါတို့၏၊ တိသော ဝတသော တယော ဝတ္တာရော တိဏိ ဝတ္တာရိ- အစဉ်အတိုင်း တိသော၊ ဝတသော၊ တယော၊ ဝတ္တာရော၊ တိဏိ၊ ဝတ္တာရိ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၁၃၂။ ထံ-ရူပိ။ ဒွိသု-နံ ယောဝိဘတ်ဧတုထံ၌ ဒွေ-ဖြေရ။

စ-ဗေဒ္ဓါ- ဒုဝေ-ထို ဒွိ-တည်း၊ ယော-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဒွိ-ထို ဒုဝေ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဒွယေန-ထို ဒွိ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဒွယ-ပြု၊ အယော နေဒု-ဖြင့် နာ-ထို နေဒု-ပြု၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ဒွယံ-ထို ဒွိ-တည်း၊ ဗ-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဒွယ-ပြု၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဥဘိန္ဒ-ထို ဒွိ-တည်း၊ န-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဥဘ-ပြု၊ ဥဘာဒိယော ဒုမိန္ဒ-ဖြင့် န-ထို ဣန္ဒ-ပြု၊ သိ-ဒွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဥဘယေသံ-ထို ဒွိ-တည်း၊ န-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဥဘယ-ပြု၊ ထံ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ဥဘယံ+အ+န) သဒ္ဓနာဓာနံ နမ္မိ စ-ဖြင့် အ-ထို စ-ပြု၊ သဒ္ဓယောနံ သဿနံ-ဖြင့် န-ထို သံ-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဒုဝိန္ဒ-ထို ဒွိ-တည်း၊ န-သတ်၊ ဤထုတ်၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဒုဝိ-ပြု၊ ဥဘာဒိယော ဒုမိန္ဒ-ဖြင့် န-ထို ဣန္ဒ-ပြု၊ ဝိ-ဒွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ယောက္ခတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ ဣတ္ထိ
ပုမနပုံသကေ- ဌ၊ ဝတ္တမာနာနံ- ကုန်သော၊ တိစတုန္ဒ သင်္ချာနံ- တို့၏၊ ယထာသင်္ချံ- တိုင်း၊ တိသော
စတသော တယော စတ္တာရော တိဏိ စတ္တာရိတ္တတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- တို့သည်၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တိသော- သုံးပါးကုန်သော၊ ဝေဒနာ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ စတသော- လေးပါးကုန်သော၊
ဒိသာ- အရပ်ပျက်နှာတို့သည်၊ တို့ကို၊ တယော- သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ- လူတို့သည်၊ ဇနေ-
တို့ကို၊ စတ္တာရော- လေးယောက်ကုန်သော၊ ပုရိသာ-တို့သည်၊ ပုရိသေ- တို့ကို၊ တိဏိ-သုံးပါးကုန်
သော၊ အာယတနာနိ- အာယတနတို့သည်၊ တို့ကို၊ စတ္တာရိ- လေးပါးကုန်သော၊ အရိယသဗ္ဗာနိ-
အရိယအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော သဗ္ဗာတို့သည်၊ တို့ကို။

ယောသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တိသုအကျိုးရှိ၏၊ (တိသု- သုံးယောက်တို့၌၊ စတုသု-
တို့၌) (ဝေဒနာ, ဒိသာ-ထံဖြင့် ဣတ္ထိထံ၊ ဇနာ, ပုရိသာ-ထံဖြင့် ဣတ္ထိ, အာယတနာနိ, အရိယသဗ္ဗာနိ-ထံဖြင့် နုရုဏိအဖြစ် ဖြစ်သည်)

၁၃၄။ ၂၅၁။ ပဉ္စာဒိန မကာရော။

(ပဉ္စာဒိနံ+အကာရော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိပုမ
နပုံသကသင်္ချာနံ- ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နုပုလ္လိင် သင်္ချာဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စာဒိနံ- ပဉ္စ အစ အဋ္ဌာရသ
အဆုံးရှိသော သင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏၊ အန္တော- အဆုံး အသည်၊ အကာရော- အ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယောက္ခတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ ဣတ္ထိ
ပုမနပုံသကေ- ဌ၊ ဝတ္တမာနာနံ- ကုန်သော၊ ပဉ္စာဒိနံ သင်္ချာနံ- တို့၏၊ အန္တဿ- သော၊ သရဿ- အ
သရ၏၊ အကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပဉ္စ- ငါးခုတို့သည်၊ ပဉ္စ- တို့ကို၊ ဆ- တို့သည်၊ ဆ- တို့ကို၊ သတ္တ- တို့သည်၊ သတ္တ-
တို့ကို၊ အဋ္ဌ- တို့သည်၊ အဋ္ဌ- တို့ကို၊ နဝ- တို့သည်၊ နဝ- တို့ကို၊ ဒသ- ဆယ်ခုတို့သည်၊ ဒသ- တို့ကို။

၁၃၅။ ထိဿော-ထို ထိ-သည်၊ ယော-သထိ၊ ထိဗျေဒ္ဒ-သောသုထံဖြင့် ဝိသထိနှင့်တကွ ထိ-ထို ထိဿော-ဖြူ ပြီး၏။

ဧထဿော-ထို ဧထ-သည်၊ ယော-သထိ၊ ထိဗျေဒ္ဒ-သောသုထံဖြင့် ဝိသထိနှင့်တကွ ဧထ-ထို ဧထဿော-ဖြူ ပြီး၏။

ကြွင်းသော တယော-စသည် နည်းတူ။

ထိ-ရုပ်၊ ထိသု၊ ဧထသု-၌ ယော-ဧထထံ၌ ထိဿော, ဧထဿော-စသည်ဖြင့်။

၁၃၆။ ဝု-ထို ဝု-သည်၊ ယော-သထိ၊ ဝု-ဝုဒ်၊ အ-ကြွင်း၊ (ဝု+အ+ယော) ဝုဒ္ဓါဒုဗ္ဗောရော-ဖြင့် ဝိသထိနှင့်တကွ အ-
ထို အ-ထံဖြင့်၊ ဝု- အ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏၊ ဆ-စသည် နည်းတူ။

စုတိယပိုင်း] အရှင်ဇိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

(ဝထာ၊ ဒုတိယ ယော-၂-မျိုးအဖြစ် ထင်ရှားရန် စွဲ၊ စွဲ-စသည် ၂-မျိုးစီပြုသည်။)

ပဏ္ဍိတနိမိတ် ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒွေ... အကျိုးရှိ၏။ (ဒွေ- နှစ်ယောက်တို့သည်၊ တို့ကို၊ တယော- တို့သည်၊ တို့ကို)။

၁၃၅။ ၁၁၈။ ရာဇဿ ရညော ရာဇိနော သေ။

(ရာဇဿ+ရညောရာဇိနော+သေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရာဇဿ- ရာဇသန္တု၏၊ ရညော ရာဇိနော- ရညော-ပြု၊ ရာဇိနော-ပြုတို့သည် ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သေဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ရာဇသန္ဒဿ- ၏၊ ရညော ရာဇိနော ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသော- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ရညော၊ ရာဇိနော - မင်းအား၊ မင်း၏။

သေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရညော...အကျိုးရှိ၏။ (ရညော- ပြင်)။

၁၃၆။ ၁၁၉။ ရညံ နံမိ ဝါ။

(ရညံ+နံမိ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

နံမိ- နိဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရာဇဿ- ရာဇသန္တု၏၊ ရညံ- ရညံပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

နံမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ရာဇသန္ဒဿ- ၏၊ ရညံအာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ရညံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဣဒံရညံ- ဤတိုင်းနိုင်သည်၊ ရာဇနံ- တို့၏၊ ရညံ- တည်း။

၁၃၄။ ထံ-ရစ်။ ဒွေ၊ ထယော-၌ ဝဏ္ဏိ-၌ အာဒိအရ ဖျောက်ဆောကြောင့် အ-တို့ အ-ထပ်ဖြေရ။ (၁၃၂၊ ၁၃၃-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၃၅။ ရညော-တို့ ရာဇ-တည့်၊ သ-သတ်၊ ရာဇဿ ရညော ရာဇိနော သေ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ရာဇ-တို့ ရညော-ပြု၊ ပြီး၏။ ရာဇိနော-ပြုလျှင် ရာဇိနော-ဖြစ်၏။

ထံ-ရစ်။ ရညော-၌ သ-ဝိဘတ်ဖျောက်၍ ရညော၊ ရာဇိနော-ဖြေ။ (၁၃၄-သုတ်ဖြင့် တွက်)

၁၃၆။ ရညံ-တို့ ရာဇ-တည့်၊ နံ-သတ်၊ ရညံ နံမိ ဝါ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ရာဇ-တို့ ရညံ-ပြု၊ ပြီး၏။ ရာဇနံ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ရညံ-ဖြေရ။ (၁၆၉၊ ၈၁-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၃၇။ ၁၁၆။ နာမိ ရညာ ဝါ။

(နာမိ+ရညာ+ဝါ ၃-ပုဒ် အာဒေသပိသုတ်)

နာမိ- နာမိဘတ်ကြောင့် သမိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရာဇဿ- ရာဇသဒ္ဒါ၏၊ ရညာ- ရညာ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

နာမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သမိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ရာဇသဒ္ဒဿ- ၏၊ ရညာအာဒေသော- ရညာပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

တေန ရညာ- ထိုမင်းသည်၊ ကတံ- ပြုအပ်၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ရာဇေန- မင်းသည်၊ ကတံ- ၏။

နာမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရညောအကျိုးရှိ၏၊ (ရညော-မင်း၏၊ သန္တကံ- ဥစ္စာ)။

၁၃၈။ ၁၂၁။ သ္မိမိ ရညေ ရာဇိနိ။

(သ္မိမိ+ရညေရာဇိနိ ၂-ပုဒ် အာဒေသပိသုတ်)

သ္မိမိ- သ္မိမိဘတ်ကြောင့် သမိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ရာဇဿ- ရာဇသဒ္ဒါ၏၊ ရညေ ရာဇိနိ- ရညေပြု၊ ရာဇိနိ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သ္မိမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သမိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ရာဇသဒ္ဒဿ- ၏၊ ရညေ ရာဇိနိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသော- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ရညေ- ရာဇိနိ မင်း၌၊ သိလံ- သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏။

၁၃၉။ ၂၄၅။ တုမုမှာကံ တယိ မယိ။

(တုမုမှာကံ+တယိမယိ ၂-ပုဒ် အာဒေသပိသုတ်)

သ္မိမိ- သ္မိမိဘတ်ကြောင့် သမိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမုမှာကံ- တုမု၊ အမှ-သဒ္ဒါတို့၏၊ တယိ မယိ- အစဉ်အတိုင်း တယ်ပြု၊ မယ်ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၁၃၉။ ရညာ-တိ ဇာဓ-တညိ၊ နာ-ဇထိ၊ နာမိ ရညာ ဝါ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဇာဓ-တိ ရညာ-ပြု ပြီး၏။
ဇာဓေ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ရညာ-ပြုရ။ (၁၀၃-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

ထိ-ဝေပိ၊ ရညာ-၌ နာ-ဇထိ၍ ရညာ-ပြုရ။ (၁၃၅-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

၁၃၉။ ရညေ-တိ ဇာဓ-တညိ၊ သ္မိ-ဇထိ၊ သ္မိမိ ရညေ ဇာဓိနိ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဇာဓ-တိ ရညေ-ပြု ပြီး၏။
ဇာဓိနိ-ပြုထွင် ဇာဓိနိ-ဖြစ်၏။

သိဒ္ဓိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှ သဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တယိမယိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တယိ- သင်၌၊ မယိ- ငါ၌၊ သိဒ္ဓိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ တံအကျိုးရှိ၏၊ (တံ- သင်သည်၊ ဘဝသိ- မြစ်၏၊ အဟံ- ငါသည်၊ ဘင်္ဂါမိ- ၏။)။

၁၄၀။ ၂၃၂။ တွ မဟံ သိမိ ဝ။

(တွမဟံ+သိမိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှမှာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တံအဟံ ဝ- တံပြု၊ အဟံပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သိဒ္ဓိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သောသဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှ သဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တံ အဟံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- သည်၊ အဟံ- သည်၊

သိဒ္ဓိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တယိအကျိုးရှိ၏၊ (တယိ- ၌၊ မယိ- ၌၊)

ဝဂ္ဂဟဇောန- ဝသဒ္ဓါဖြင့်၊ တုဝံ ဝ- တုဝံပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ (တုဝံ- သင်သည်၊ သတ္တာ- ဆရာပါတည်း)။

၁၃၉။ တယိ-တုံ တုမှ-တည်း၊ သိ-သင်၊ တုမှမှာကံ တယိမယိ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-တုံ တယိ-ပြု၊ ပြီး၏။

မယိ-၌ အမှ-တည်း၊ မယိ-ပြု။

တိ-ရဝိ။ တံ၊ အဟံ-၌ သိ-ဝိဘတ်မတုတ်၍ တယိ၊ မယိ-ပြုရ။ (၁၄၀-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၄၀။ တံ-တုံ တုမှ၊ အဟံ-တုံ အမှ-တည်း၊ သိ-သင်၊ တုမှမတ သိမိ ဝ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-တုံ တံ၊ အမှ-တုံ အဟံ-ပြု၊ ပြီး၏။

တိ-ရဝိ။ တယိ၊ မယိ-၌ သိ-ဝိဘတ်မတုတ်၍ တံ၊ အဟံ-ပြုရ။ (၁၃၉-သုတ်အတိုင်းတွက်)

ဝ-သဒ္ဓါ-

တုဝံ-တုံ တုမှ-တည်း၊ သိ-သင်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-တုံ တုဝံ-ပြု၊ ပြီး၏။

၁၄၁။ ၂၄၁။ တဝ မမ သေ။

(တဝမမ+သေ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိနိ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှဟာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တဝ မမ- အစဉ်အတိုင်း တဝ-ပြု၊ မမ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သေဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိနိ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှ-သဒ္ဓါနိ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တဝ မမ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ (ဝိ-သေဉ်စေတနာတည်း ထုတ် ဖျော့-အော အစီအစဉ်စစ်စစ်ကြောင့် ပိတပ်စု သိ)

တဝ- သင့်အား၊ ၏၊ မမ- ငါ့အား၊ ၏။

သေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တယ် ...အကျိုးရှိ၏၊ (တယ်- ဌ၊ မယ်- ဌ)။

၁၄၂။ ၂၄၂။ တုယံ မယုဂ္ဂ။

(တုယံ မယံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သေ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိနိ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှဟာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တုယံ မယုဂ္ဂ- အစဉ်အတိုင်း တုယံပြု၊ မယံပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သေဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိနိ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှအမှ သဒ္ဓါနိ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တုယံ မယံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တုယံ- သင့်အား၊ မယံ- ငါ့အား၊ ဓနံ- ဥစ္စာကို၊ ဒိယတေ- ပေးအပ်၏။

သေတိ ကိမတ္ထံ-နည်း? တယာ...အကျိုးရှိ၏၊ (တယာ- သင်ပြင်း၊ မယာ-ငါပြင်း)။

၁၄၁။ တဝ-တို တုမှ၊ ဧမ-တို အမှ-ထည့်၊ သ-သတိ၊ ထဝ ဧမ သေ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထကွ တုမှ-တို ထဝ၊ အမှ-တို ဧမ-ဖြင့် ပြီး၏။

ထိ-ရုပ်။ ထထိ၊ ဧထိ-၌ သ-ဝိသတ်ထုတ်၍ ထဝ၊ ဧမ-ဖြင့် (၁၃၉-ဒုတ်အတိုင်းထွက်)

၁၄၂။ ထုထံ-တို တုမှ၊ ထုထံ-တို အမှ-ထည့်၊ သ-သတိ၊ ထုထံ ဧထာ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထကွ တုမှ-တို ထုထံ၊ အမှ-တို ထုထံ-ဖြင့် ပြီး၏။

ထိ-ရုပ်။ ထထာ၊ ဧထာ-၌ သ-ဝိသတ်ထုတ်၍ ထုထံ၊ ထုထံ-ဖြင့် (၁၄၅-ဒုတ်အတိုင်းထွက်)

၁၄၃။ ၂၃၅။ တံ မမံမိ။

(တံမံ+အံမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အံမိ- အံဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှမှာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တံ မံ- အစဉ်အတိုင်း တံ-ပြု၊ မံ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အံမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှ သဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တံမံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- သင့်ကို၊ မံ- ငါ့ကို၊

အံမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တယာအကျိုးရှိ၏၊ (တယာ-ပြင့်၊ မယာ- ပြင့်)

၁၄၄။ ၂၃၆။ တဝံ မမဉ္ဇ နဝါ။

(တဝံမမံ+စ+နဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အံမိ- အံဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှမှာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တဝံ မမဉ္ဇ- အစဉ်အတိုင်း တဝံ-ပြု၊ မမံ-ပြုတို့သည်လည်း၊ နဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အံမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့် သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှသဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တဝံ မမံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤအပြု တို့သည်၊ နဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တဝံ- သင့်ကို၊ မမံ- ငါ့ကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။

နဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တံ.....အကျိုးရှိ၏၊ (တံ- သင့်ကို၊ မံ- ငါ့ကို၊ ပဿတိ- မြင်၏။

စဝ္ဂဟဏံ- စ-သဒ္ဓါသည်၊ အနုကမုနတ္ထံ- အံမိကိုငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

၁၄၅။ တံ-တို့ တုမှ၊ မံ-တို့ အမှ-တည်း၊ အံ-သဏိ၊ တံ မမံ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-တို့ တံ၊ အမှ-တို့ မံ-ဖြူ ပြီး၏။
တံ-ဝှမ်း။ တယာ၊ ဝော-၌ အံ-ဝိဘတ်မတုတ်၌ တံ၊ မံ-ဖြူ (၁၄၅-သုတ်အတိုင်းတွင်)

၁၄၆။ တဝံ-တို့ တုမှ၊ မမံ-တို့ အမှ-တည်း၊ အံ-သဏိ၊ တဝံ မမဉ္ဇ နဝါ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-တို့ တဝံ၊ အမှ-တို့ မမံ-
ဖြူ ပြီး၏။
တံ-ဝှမ်း။ တံ၊ မံ-၌ နဝါ-ဖြစ်၌ တဝံ၊ မမံ-ဖြူ (၁၄၆-သုတ်အတိုင်းတွင်)

၁၄၅။ ၂၃၈။ နာမိ တယာ မယာ။

(နာမိ+တယာမယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

နာမိ- နာဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိနိ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှဟကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဒါတို့၏၊ တယာ မယာ- အစဉ်အတိုင်း တယာ-ပြု၊ မယာ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

နာမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိနိ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှ သဒ္ဒါနိ- တို့၏၊ ယထာသင်္ချံ- တိုင်း၊ တယာမယာဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တယာ- သည်၊ မယာ- သည်၊ ကတံ- ပြုအပ်၏။

နာမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုမှေဟိအကျိုးရှိ၏။ (တုမှေဟိ- တို့ပြင်၊ တို့မှ၊ အမှေဟိ- တို့ပြင်၊ တို့မှ)

၁၄၆။ ၂၃၉။ တုမှဿ တုဝံ တွမံမိ။

(တုမှဿ+တုဝံတွံ+အိမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အိမိ- အိဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ တုမှဿ- တုမှသဒ္ဒါ၏၊ တုဝံ တွံ- တုဝံ-ပြု၊ တွံ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အိမိဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ တုမှသဒ္ဒဿ- ၏၊ တုဝံ တွံ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤ ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကလိင်္ဂရဿ- ထင်းနပ်ထင်းဖွဲလောက်၊ တုဝံ- သင့်ကို၊ မညေ-မညာမိ- အောက်မှ မှတ်ထင်၏၊ ကဋ္ဌဿ- ထင်းတုံးလောက်၊ တွံ- သင့်ကို၊ မညေ မညာမိ- ၏။

၁၄၇။ ၂၄၆။ ပဒတော ဒုတိယာ စတုတ္ထိ ဆဋ္ဌိသု ဝေါနော။

(ပဒတော+ဒုတိယာစတုတ္ထိဆဋ္ဌိသု+ဝေါနော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဒုတိယာ စတုတ္ထိ ဆဋ္ဌိသု- ဒုတိယာ၊ စတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌိ ဗဟုဂုဏ်ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ပဒတော-

၁၄၅။ ဝယာ-တို့ တုမှ၊ ယော-တို့ အမှ-ထည့်၊ နာ-သတ်၊ နာမိ ဝယာယော-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထထု တုမှ-တို့ ဝယာ၊ အမှ-တို့ ယော-ဖြင့် ပြီး၏။

ထိ-ရပ်၊ တုမှေဟိ၊ အမှေဟိ-၌ နာ-ဝိသတ်စတုတ်၌ ဝယာ၊ ယော-ဖြင့်၊ (ဝယာ၊ ဣ-သုတ်အတိုင်းထွတ်)-

၁၄၆။ ထုဝံ-တို့ တုမှ-ထည့်၊ အံ-သတ်၊ တုမှဿ ထုဝံ တုမိမိ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထထု တုမှ-တို့ ထုဝံ-ဖြင့် ပြီး၏။

တွံ-ဖြင့် ထွံ-ဖြစ်၏။(ထုဝံ၊ တွံ-တို့သည်၊ သိ၊ အံ-ဝိသတ် ၂-မျိုးဖြင့် ပြီး၏။ ၁၄၀၊ ၁၄၆-သုတ်)

ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက်ပြစ်ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွပြစ်ကုန်သော၊ တုပ္ပမှာကံ- တုပ္ပ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ ဝေါ နော- အစဉ်အတိုင်း ဝေါ-ပြု၊ နော-ပြုတို့သည်၊ နဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဒုတိယာ စတုတ္ထိ ဆဋ္ဌိက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု ဗဟုဝစနေသု- ဤဗဟုဝစ ဝိဘတ် တို့ကြောင့် ယဒါ- အကြင်အချို့၊ ပဒသ္မာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုပ္ပအမှသဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝေါနော အာဒေသာ- တို့သည်၊ နဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဝေါ- သင်တို့ကို၊ ပတာယ-စွန့်ပစ်၍၊ ဂမိဿာမိ- သွားတော့အံ့၊ ရညော- မင်း၏၊ သူဒါ- စားပိုသည်တို့သည်၊ မတာနသေ- စားပိုအိပ်၍၊ အဇ္ဇ- ယဇ္ဈေ နော- ငါတို့ကို၊ မာ ဝိကန္တိသု- မရတ်မလှီးပါစေကုန်လင်း၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဒုတိယတ္ထေ- ဒုတိယာအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဝေါ- သင်တို့အား၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေဿာမိ- ဟောအံ့၊ နော- ငါတို့အား၊ ရဇ္ဇေန- တိုင်းပြည်ပြင်း သံဝိဘာဇေထ- ဝေပေးပါကုန်၊ ဧဝံ- သို့၊ စတုတ္ထတ္ထေ- စတုတ္ထိ အနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဝေါ- သင်တို့၏၊ ပကတိယာ- ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်၊ တုဋ္ဌော- နှစ်သက် သည်၊ အသိ- ပြစ်၏၊ နော- ငါတို့၏၊ သတ္တာ- ဆရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ- သည်၊ အနုပ္ပတ္တော- ရောက်တော်မူလာ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဆဋ္ဌတ္ထေ- ဆဋ္ဌိအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

နဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒေသာ ... အကျိုးရှိ၏၊ (ဒေသာ- ဤသူသည်၊ အမှာကံ- တို့၏၊ သတ္တာ- တည်း။)

တုပ္ပမှာကမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဧတေ...အကျိုးရှိ၏၊ (ဧတေ ဣသယော- ဤရသေ့တို့ကို၊ ပဿသိ- မြင်၏လော။)

ပဒတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုပ္ပမှာကံ ... အကျိုးရှိ၏၊ (တုပ္ပမှာကံ- တို့၏၊ သတ္တာ- တည်း) ဧတေသိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုပ္ပေ... အကျိုးရှိ၏၊ (တုပ္ပေ- တို့သည်၊ ဂစ္ဆေ- ကုန်၏)

- ၁၄၇။ ဝေါ-ထို တုပ္ပ၊ နော-ထို အမှ-ဇာတိ၊ ဒုတိယာ ယော-သက်၊ ဝေထော ဒုတိယာ-အောသုထိဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထတု တုပ္ပ- ထို ဝေါ၊ အမှ-ထို နော-ပြု၊ ပြီး၏။ စေတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌိ- နှစ်သက်ထိုဖြင့်လည်း နည်းတူ။
- ထိ-ရုပ်။ အမှာထံ-၌ နုဝါ-မြစ်၌ နော-ပြေရ၊ (၁၆၁-သုတ်အတိုင်းတွက်)
- ဧထေ ဣသယော-၌ တုပ္ပ၊ အမှ-စေတုထိ၌ ဝေါ၊ နော-ပြေရ၊ (၁၆၄၊ ၂၆-သုတ်ထိုအတိုင်းတွက်)
- တုပ္ပမှာကံ-၌ ဝုဒ်နောင်စေတုထိ၌ ဝေါ-ပြေရ၊ (၁၆၁-သုတ်အတိုင်းတွက်)
- တုပ္ပေ-၌ ဒုတိယာ၊ စေတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌိ စေတုထိစေတုထိ၌ ဝေါ-ပြေရ၊ (၁၆၄-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၄၈။ ၂၄၇။ တေမေက ဝစနေသု စ။

(တေမေ+ကေဝစနေသု+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ကေဝစနေသု- ကေဝဂ်ဖြစ်ကုန်သော၊ စတုတ္ထိ ဆဋ္ဌိသု စ- စတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်
လည်း၊ ပဒေတော- ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊
တုပ္ပမှာကံ- တုပ္ပ၊ အပ္ပ-သဒ္ဒါတို့၏၊ တေ မေ- အစဉ်အတိုင်း၊ တေ-ပြု၊ မေ-ပြုတို့သည်၊ နဝါ- အချို့၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကေဝစနေသု- ကုန်သော၊ စတုတ္ထိဆဋ္ဌိက္ကတိ- ကုန်သော၊ ဒေတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်
ယဒါ- ဤ၊ ပဒေသ္မာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊
တုပ္ပအပ္ပသဒ္ဒါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တေမေအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တေ- သင့်အား၊ ပဉ္စ- ငါးပါးကုန်သော၊ ငါမဝရာနိ- ရွာစားဆုတို့ကို၊ ဒဒါပိ- ပေး၏၊ မေ-
အကျွန်ုပ်အား၊ ငါမဝရံ- ရွာစားဆုကို၊ ဒဒါတိ- ပေးသနားတော်မူပါ၊ ဣဒံ- ဤတိုင်းခရိုင်နိုင်ငံသည်၊
တေ- သင်မင်းမြတ်၏၊ ရဋ္ဌံ- တိုင်းနိုင်ငံပါတည်း၊ အယံ- ဤသူသည်၊ မေ- ငါ၏၊ ပုတ္တော- သားတည်း။

ပဒေတောတိ ကိမတ္ထံ နည်း? တဝ...အကျိုးရှိ၏ (တဝ- သင်၏၊ ဉာတိ- ဆွေမျိုးဉာတိတည်း။
မမ- ငါ၏၊ ဉာတိ- တည်း။)

၁၄၉။ ၂၄၈။ န အံမှိ။

(န+အံမှိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဝိသုတ်) (ထေဏေဝနေေသုစ - ယုထံထံ ထားခြစ်)

အံမှိ- အံဝိဘတ်ကြောင့်၊ ပဒေတော- ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ-
ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုပ္ပမှာကံ- တုပ္ပ၊ အပ္ပ-သဒ္ဒါတို့၏၊ တေ မေ- အစဉ်အတိုင်း၊ တေ-
ပြု၊ မေ-ပြုတို့သည်၊ န ဟောန္တိ မဖြစ်ကုန်။

အံမှိဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့်၊ ယဒါ- ဤ၊ ပဒေသ္မာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်
သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုပ္ပအပ္ပသဒ္ဒါနံ- တို့၏၊ တေမေအာဒေသာ- တို့သည်၊ န ဟောန္တိ- ကုန်။
အဟံ- ငါသည်၊ တံ- သင့်ကို၊ ဝဿသတံ- အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊ အရောဂံ- အနာမရှိ

၁၄၈။ ထေ-ထံ တုဗ္ဗ၊ ဧေ-ထံ အပ္ပ-ထည့်၊ စတုတ္ထိ၊ ဆဋ္ဌိ ယ-ဗျာ၊ ထေဏေဝနေေသု စ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုဗ္ဗ-ထံ
ထေ၊ အပ္ပ-ထံ ဧေ-ပြု၊ ပြီး၏။

ထံ-ဗျာ၊ တဝ၊ ဧေ-၌ ပုဒ်နောက်ထုတ်၍ ထေ၊ ဧေ-ပြုရ၊ (၁၄၁-ယုထံအတိုင်းထုတ်)

ခုတိယပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သဉ္စ

သည်ကို၊ ပသေယျံ- မြင်လိုပါ၏။ သော- ထိုသူသည်၊ မံ- ငါ့ကို၊ ဗြဟ္မိတိ- ဆို၏။ (ဧဒြေဝိ-ပျို့တွင် ဓံ- ငါ့ကို၊ အဒြေဝိ- ဆိုပြီ)

(ဝသေယျံ ထံ ဝသသတ် အရောင်-၌ ဧတာသုတသောဧတံ ဇာ-၂-၁၄၂-အလို အမှယောဝဖြင့် ဝသေယျံ ၊ တတ္ထိဝိသဇာတ် ဇာ-၁-၃၅၁-အလိုကား နှားယောဝဖြင့် ဝသေယျံ သို့မဟုတ် ဝသေယျံ-တု ရှိသည်။ သို့သော် ၂-မျိုးလုံး ထူ၍ဝိသုဘိယာ ဆန်းစောင့်ရန် နိဂ္ဂဟိတိန္ဒြေကားသဖြင့် ဝသေယျံ သို့မဟုတ် ဝသေယျံ-တု ရှိရမည်။ အရောင်-အရာ၌ အာရောဂျ-အနာမဂ္ဂိသုဇ် အဖြစ်-တု စုတ္တံရှိသည်။ ထံ-နှင့် အရတုရမည်ဖြစ်၍ အရောင်-သာသည်)

၁၅၀။ ၂၄၉။ ဝါ တတိယေ ဝ။

(ဝါ-တတိယေ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

တတိယေ ဝ- တတိယာ ဧကဝုဗ်ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ ပဒတော- ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက် ဖြစ်ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနိ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓါတို့၏၊ တေ မေ- အစဉ်အတိုင်း တေ-ပြု၊ မေ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ တတိယေကဝစနေ- တတိယာဧကဝုဗ်ကြောင့်၊ ယဒါ- ၌၊ ပဒသွာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနိ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှသဒ္ဓါနိ-တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ တေမေအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တေ- သင်သည်၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီ၊ မေ- ငါသည်၊ ပါပံ- ကို၊ ကတံ- ပြု၊ တယာ- သည်၊ ပါပံ- ကို၊ ကတံ- ပြု၊ မယာ- သည်၊ ပါပံ- ကို၊ ကတံ- ပြု။

ပဒတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တယာ.... အကျိုးရှိ၏။ (တယာ- သည်၊ ကတံ- ပြု၊ မယာ- သည်၊ ကတံ- ပြု။)

၁၄၉။ ထံ၊ ဓံ-တို့၌ တေဧတဝနေသု ဝ-သုတ်ဖြင့် တေ၊ ဧ-ပြုသင့်သော်လည်း နှ အမှိ-သုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် မြေရူ (၁၄၇-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၅၀။ တေ-တို့ တုမှ၊ ဧ-တို့ အမှ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဝါ ထတိယေ ဧ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ တုမှ-တို့ တေ၊ အမှ-တို့ ဧ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။

ထယာ၊ ဧယာ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ တေ၊ ဧ-မြေရူ (၁၄၅-သုတ်အတိုင်းတွက်)

ထံ-ရစ်။ ထယာ၊ ဧယာ-၌ ဝုဒ်နောင်မဟုတ်၍ တေ၊ ဧ-မြေရူ (၁၄၅-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၅၁။ ၂၅၀။ ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော။

(ဗဟုဝစနေသု+ဝေါနော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဗဟုဝစနေသု- တတိယာ ဗဟုဝစနေသုတို့ကြောင့်၊ ပဒေသာ- ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက် ဖြစ်ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှမှာကံ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဒါတို့၏၊ ဝေါ နော- အစဉ်အတိုင်း ဝေါ-ပြု၊ နော-ပြုတို့သည်၊ ဝေါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေသု- ကုန်သော၊ တတိယာဗဟုဝစနေသု- တို့ကြောင့်၊ ယဒါ- ဤ၊ ပဒေသာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဝိဘတ္တိနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝေါနောအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝေါ- သင်တို့သည်၊ ကမ္ပံ- အမှုကို၊ ကတံ- ပြု၊ နော- ငါတို့သည်၊ ကမ္ပံ- ကို၊ ကတံ- ပြု၊ ပဒေတာတိ ကိမတ္ထံ-နည်း? တုမှေဟိအကျိုးရှိ၏၊ (တုမှေဟိ- တို့သည်၊ ကတံ- ပြု၊ အမှေဟိ- တို့သည်၊ ကတံ- ပြု။)

ဗဟုဝစနေဂ္ဂဟဏေန- ဗဟုဝစနေသု၌ သု ဟူသောဗဟုဝစနေဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်၊ ပထမေ- ပထမဖြစ်သော၊ ယောမိ- ယောဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဝေါနော အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဝေါ သင်တို့သည်၊ ဝေါ- ရွာသို့၊ ဂစ္ဆေ ယျာထ- သွားကုန်ရာ၏၊ နော-ငါတို့သည်၊ ဝေါ- သို့၊ ဂစ္ဆေ ယျာမ- ကုန်ရာ၏။

၁၅၂။ ၁၃၆။ ပုမန္တဿာ သိမိ။

(ပုမန္တဿ+အာ+သိမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး၊ အ-၏၊ အာ- အာ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ ပုမ ဣစ္စေဝမန္တဿ- ပုမသဒ္ဒါ၏အဆုံး၊ အ-၏၊ အာ အာဒေသာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၁၅၁။ ဝေါ-ကို တုမှ၊ နော-ကို အမှ-တည်း၊ တတိယာ တိ-သတ်၊ ဗဟုဝစနေသု ဝေါ နော-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-ကို ဝေါ၊ အမှ-ကို နော-ပြု၊ ပြီး၏။

ဝေါ-ရူပံ။ တုမှေဟိ၊ အမှေဟိ-၌ ပုဒ်နောင်ဖျေထံ၍ ဝေါ၊ နော-မပြုရ၊ (ဒဝေ၊ ၉၉-သုတ်အတိုင်းတွင်)

ဗဟုဝစနေ-သဒ္ဒါ- ဝေါ-ကို တုမှ၊ နော-ကို အမှ-တည်း၊ ပထမာ ယော-သတ်၊ ဤသုတ်၌ ဗဟုဝစနေသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-ကို ဝေါ၊ အမှ-ကို နော-ပြု၊ ပြီး၏။

ပုမာ- ယောက်ျားသည်၊ တိဋ္ဌတိ-၏။
 သိမှီတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုမာနော...အကျိုးရှိ၏။ (ပုမာနော- တို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- ကုန်၏)
 အန္တဂ္ဂဟဏေန- အန္တသန္တိလွန်ပြင်း သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ မဃဝ ယုဝ ဣစ္စေဝမန္တဿ-
 မဃဝ ယုဝ-သန္တိတို့၏ အဆုံး အ-၏၊ အာ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ မဃဝါ-
 သိကြားမင်းသည်၊ ယုဝါ- လုလင်ပျိုသည်။

၁၅၃။ ၁၃၈။ အ မာလပနေကဝစနေ။

(အံ+အာလပနေကဝစနေ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိပိသုတ်)

အာလပနေကဝစနေ- အာလုပ်ကေဝုဗ် ဝိဘတ်ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်
 သော၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏၊ အံ- အံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
 ပရေ- နှောင်းသော၊ အာလပနေကဝစနေ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊
 ပုမဣစ္စေဝမန္တဿ-ပုမ-သန္တိ၏ အဆုံး အ-၏၊ အံ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
 ဟေပုမံ- အိုယောက်ျား၊
 အာလပနေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုမာ...အကျိုးရှိ၏။ (ပုမာ- သည်)
 ကေဝစနေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဟေ ပုမာနော...အကျိုးရှိ၏။ (ဟေ ပုမာနော- တို့။)

၁၅၂။ ပုမာ-တို့ ပုမ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ စိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ပုမံ+အ+သိ) ပုမန္တဿာသိမှီ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုမ-၏အဆုံး
 အ-တို့ အာ-ပြု၊ စိ- အာ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။

ကိ-ဝုဗ်။ ပုမာနော-၌ သိ-ဝိဘတ်မဟုတ်၍ အာ-မပြုရ၊ (၁၅၅-သုတ်အတိုင်းတွက်)

အန္တ- ခေဒ္ဒါ

မဃဝါ-တို့ မဃဝ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ စိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (မဃဝံ+အ+သိ) ဤသုတ်၌ အန္တသန္တိဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ
 မဃဝ အဆုံး အ-တို့ အာ-ပြု၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (ယုဝါ- နည်းတူ)

၁၅၃။ ဟေ ပုမံ-တို့ ဟေ ပုမ-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သတ်၊ အာလဝနေသိ ဝသညော-ဖြင့် ဝ-မှည့်၊ စိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ဟေ
 ပုမံ+အ+သိ) အာလဝနေကဝစနေ-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုမ-၏အဆုံး အ-တို့ အာ-ပြု၊ စိ- အာ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။

ကိ-ဝုဗ်။ ပုမာ-၌ အာလုပ်ကေဝုဗ် မဟုတ်၍ အာ-မပြုရ၊ (၁၅၂-သုတ်အတိုင်းတွက်)

ဟေ ပုမာနော-၌ ကေဝုဗ်မဟုတ်၍ အာ-မပြုရ၊ (၁၅၅-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၅၄။ ၀။ သမာသေ ဝ ဝိဘာသာ။

(သမာသေ+ဝ+ဝိဘာသာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အာလပနေကဝစနေ- အာလုပ်ကေဝုဉ် ဝိဘတ်ကြောင့် သမာသေ ဝ- သမာသ်ဌ်လည်း၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏ အံ- အံ-ပြုသည်၊ ဝိဘာသာ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

သမာသေ ဝ- ဌ်လည်း၊ သမာသေ- ကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်၊ ပုမ ဣဂ္ဂေဝမန္တဿ-ပုမ-သဒ္ဓါ၏ အဆုံး အ-၏ အံ အာဒေသော- သည်၊ ဝိဘာသာ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဣတ္ထိ ဝ- မိန်းမလည်း၊ ပုမာ ဝ- ယောက်ျားလည်း၊ နပုံသကံ ဝ- နပုံလည်း၊ ဣတ္ထိ ပုမန္တဿကာနိ- မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နပုံးတို့၊ ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာနိ- မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နပုံးတို့၏ သမူဟော- အပေါင်းတည်း၊ ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာသမူဟော- မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နပုံးတို့၏ အပေါင်း၊ ဝိဘာသာတိ ကိမတ္ထိ- နည်း? ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာနိ ----- အကျိုးရှိ၏ (ဣတ္ထိပုမ နပုံသကာနိ- မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နပုံးတို့။)

၁၅၅။ ၁၃၇။ ယောသ္မာနော။

(ယောသု+အာနော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ် သော၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏ အာနော- အာနော-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယောသု ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့် သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ ပုမဣဂ္ဂေဝမန္တဿ-ပုမ-သဒ္ဓါ၏ အဆုံး အ-၏ အာနော အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုမာနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဟေပုမာနော- တို့

ယောသ္မိတိ ကိမတ္ထိ- နည်း? ပုမာ ----- အကျိုးရှိ၏ (ပုမာ- သည်။)

၁၅၆။ ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာနိ-တို့ သဗ္ဗာသိဉ်ရာ ဝုဗ်တွမ်၍ ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာ-တုဖြစ်သောအခါ မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗာသေ ဝ ဝိဘာသ-ဖြင့် ပုမ-၏ အဆုံး အ-တို့ အ-ဖြူ ထပ်၊ နိဂ္ဂုတိတို့ ထွန်း-ဖြူ ထွ်-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ တွဗ္ဗိ ဣတ္ထိပုမန္တ-စသည်ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-သုသဖြူ ထွ်- ဣ-သို့ထပ်၊ နာမိဉ်၊ ယော-သတ်၊ အထော နိမ္မိ-ဖြင့် ယော-တို့ နိ-ဖြူ ယောသုထထ-စသော သုတ်ဖြင့် ဒိဏ-ဖြူ ပြီး၏။

ထိ-ဝုဗ်၊ ဣတ္ထိပုမန္တပုံသကာနိ-၌ ဝိဘာသာဖြစ်၍ အ-ဖြေရ၊

၁၅၇။ ပုမာနော-တို့ ပုမ-ထည့်၊ ယော-သတ်၊ ယောသ္မာ နော-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ ပုမ-၏အဆုံး အ-တို့ အာနော-ဖြူ ထပ်၊ ပြီး၏။ ထိ-ဝုဗ်၊ ပုမာ-၌ ယော-ပေတုထ်၍ အာနော-ဖြေရ၊ (၁၅၅-သုတ်အတိုင်းထွတ်)

၁၅၆။ ၁၄၂။ အာနေ သို့မှီ ဝါ။

(အာနေ+သို့မှီ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သို့မှီ- သို့ဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ် သော၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏၊ အာနေ- အာနေ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သို့မှီဝိဘတ္တိမှီ- ကြောင့်၊ သဝိဘတ္တိဿ- သော၊ ပုမက္ကုစ္စေဝမန္တဿ-ပုမ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံး အ-၏၊ အာနေ အာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ပုမာနေ- ယောက်ျား၌၊ ဝါ- ကား၊ ပုမေ- ၌။

၁၅၇။ ၁၄၀။ ဟိဝိဘတ္တိမှီ ဝါ။

(ဟိဝိဘတ္တိမှီ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဟိဝိဘတ္တိမှီ ဝ- ဟိဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏၊ အာနေ- အာနေ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဟိဝိဘတ္တိမှီ ဝ- ကြောင့်လည်း၊ ပုမက္ကုစ္စေဝမန္တဿ-ပုမ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံး အ-၏၊ အာနေ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုမာနေဟိ- ပုမာနေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊

ပုန- တစ်ဖန်၊ ဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏံ- ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏ နိဝတ္တနတ္ထံ- လိုက်လာသော သဝိဘတ္တိသဒ္ဒါကို နစ်စေခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ပုမာနေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊

စဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ သိယော အံယော ဣစ္စေတေသု- သိယောအံယော ဟူကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့်၊ မဃဝယုဝက္ကုစ္စေဝမန္တဿ- မဃဝ, ယုဝသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အ-၏၊ အာန အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သသ္မာသု ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့်၊ ပုမကမ္မ ထာမန္တဿ ဝ- ပုမ, ကမ္မ, ထာမ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး အ-၏လည်း၊ ဥကာရော- ဥ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

မဃဝါနော- သည်၊ မဃဝါနာ- တို့သည်၊ မဃဝါနံ- ကို၊ မဃဝါနေ- တို့ကို၊ ယုဝါနော-

၁၅၆။ ပုမာနေ-တို့ ပုမ-တည်း၊ သို့-သတိ၊ မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ အာနေ သို့မှီ ဝါ-ဖြင့် ဝိသထံနှင့်တကွ ပုမ-၏အဆုံး အ-တို့ အာနေ-ဖြ့် ထပ်၊ ပြီး၏။ ပုမေ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာနေ-စပြုရ၊ (၁၀၀-သုတ်အတိုင်းတွက်)

၁၅၇။ ပုမာနေဟိ-တို့ ပုမ-တည်း၊ ထိ-သတိ၊ မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဟိဝိဘတ္တိမှီ ဝ-ဖြင့် ပုမ-၏အဆုံး အ-တို့ အာနေ-ဖြ့် ထပ်၊ ပြီး၏။ ထိ-တို့ သိ-ဖြ့်လျှင် ပုမာနေသိ။

ဝ-ဆန္ဒ၊ ဧထဝါနော-တို့ ဧထဝ-တည်း၊ သိ-သတိ၊ မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် ဧထဝ-၏ အဆုံး အ-တို့ အာနေ-ဖြ့် မိ- အာ-သို့ထပ်၊ (ဧထဝါနော+သိ) သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြ့်၊ မိ-ခွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ဧထဝါနော-၌ ဝထစာ ယော-သတိ၊ နည်းတူထက်၌ သဒ္ဒယောနိဒ္ဒိ ဓာန-ဖြင့် ဝထစာ ယော-တို့ အာ-ဖြ့်ရသည်။

လုလင်ပျိုသည်၊ ယုဝါနာ- တို့သည်၊ ယုဝါနံ- ကို၊ ယုဝါနေ- တို့ကို၊ ပုမုနော- ယောက္ခိနားအား၊ ၏၊
ပုမုနာ- မှ၊ ကမ္မုနော- အား၊ ၏၊ ကမ္မုနာ- မှ၊ ထာမုနော- စွမ်းအားအား၊ ၏၊ ထာမုနာ- မှ။

၁၅၈။ ၁၄၂။ သုသ္မိမာ ဝါ။

(သုသ္မိ+အာ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သုသ္မိ- သုဝိဘတ်ကြောင့်၊ ပုမန္တဿ- ပုမ၏ အဆုံး အ-၏၊ အာ- အာပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊
ဟောတိ- ၏။

သုက္ကတိ- သုဟူသော၊ စောသ္မိဝိဘတ္တိမိ- ဤဝိဘတ်ကြောင့်၊ ပုမက္ကဝေဝပန္တဿ- ပုမသန္တ၏
အဆုံး အ-၏၊ အာ အာဒေသော- အာ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ပုမာသု- တို့၌၊ ပုမေသု ဝါ- ပုမေသုဟုလည်း ရှိသေး၏။

၁၅၉။ ၁၄၉။ ၉ နာမိ ဝ။

(၉+နာမိ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

နာမိ ဝ- နာဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ ပုမန္တဿ- ပုမ-၏ အဆုံး အ-၏၊ အာ ဝ- အာ-
ပြုသည်၎င်း၊ ၉ ဝ- ၉-ပြုသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

နာမိ ဝိဘတ္တိမိ- နာဝိဘတ်ကြောင့်၊ ပုမက္ကဝေဝပန္တဿ- ၏၊ အာ ၉အာဒေသော- အာ-ပြု၊ ၉-
ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပုမာနာ၊ ပုမုနာ- ပြင့်၊ ပုမေန ဝါ- ပုမေန ဟုလည်း ရှိသေး၏။

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အနုကမုနတ္ထံ- အာ-ကိုငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

၁၅၀။ ၁- ဇာဒ္ဓါ- ဧထဝါနံ-၌ အ-သတ် စသည်။ ဧထဝါနေ-၌ ဒုတိယာ ယော-သတ် စသည်။ ထုဝါနော-စသည် နည်းတူ။
ပုမုနော-တို့ ပုမ-တည်း၊ သ-သတ်၊ ဝိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ပုမိ+အ+သ) ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် ပုမ-၏အဆုံး အ-တို့ ၉-
ဖြူ၊ ၉-တို့ ထ-မှည့်၊ ဧထတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် သ-တို့ နော-ဖြူ၊ ဝိ-၉-တို့ထပ်၊ ပြီး၏။

ပုမုနာ-တို့ ပုမ-တည်း၊ သာ-သတ်၊ ဝိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် ပုမ-၏ အဆုံး အ-တို့ ၉-ဖြူ၊ ၉-တို့
ထ-မှည့်၊ ဧထတော ဝ-ဖြင့် သာ-တို့ နာ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ထမ္မုနော-စသည် နည်းတူ။

၁၅၁။ ပုမာသု-တို့ ပုမ-တည်း၊ သု-သတ်၊ ဝိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ပုမိ+အ+သု) သုသ္မိမာ ဝါ-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
ပုမေသု-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာ-ဖြူရ၊ (၁၀၁-သုတ်အတိုင်းတွင်)

၁၅၂။ ပုမာနာ-တို့ ပုမ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဝိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ပုမိ+အ+နာ) ဉ္ဇနာမိ ဝ-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
၉-ဖြူလျှင် ပုမုနာ။ ပုမေန-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာ-၉-ဖြူရ၊ (၁၀၂-သုတ်အတိုင်းတွင်)

၁၆၀။ ၁၉၇။ အ ကမ္မန္တဿ စ။

(အ+ကမ္မန္တဿ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

နာမိ- နာဝိဘတ်ကြောင့်၊ ကမ္မန္တဿ စ- ကမ္မဿန္တိ၏ အဆုံး အ-၏လည်း၊ ၃ စ- ၃- ပြုသည်၎င်း၊ အ စ- အ-ပြုသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

နာမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ ကမ္မက္ကစ္ဆေဝန္တဿ စ- ကမ္မဟူသော ဤသဒ္ဒါ၏ အဆုံးသရ၏လည်း၊ ၃ အ အာဒေသာ- ၃-ပြု၊ အ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကမ္မနာ၊ ကမ္မနာ- အမှုပြင်း၊ ကမ္မေန ဝါ- ကမ္မေန-ဟုလည်း ရှိသေး၏။

စဂ္ဂဗာဏေန- မြင့်၊ နာသုက္ကတိ- နာ၊ သု-ဟူကုန်သော၊ တေသု ဝိဘတ္တိသု- ဤဝိဘတ်တို့ ကြောင့်၊ မဃဝ ယုဝ ဣစ္ဆေဝ မန္တဿ- မဃဝ၊ ယုဝ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး အ-၏၊ ကွဝိ- ဌ၊ အာ အာဒေသော- အာ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

မဃဝါနာ- သိကြားပြင်း၊ မဃဝါသု- တို့၌၊ မဃဝေသု၊ မဃဝေန ဝါ- မဃဝေသု၊ မဃဝေန ဟုလည်း ရှိသေး၏။ ယုဝါနာ- လုလင်ပျိုပြင်း၊ ယုဝါသု- တို့၌၊ ယုဝေသု၊ ယုဝေန ဝါ-ယုဝေသု၊ ယုဝေန ဟုလည်း ရှိသေး၏။

နာမကပ္ပေ- ဌ၊ ဒုတိယော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီ။

ဒုတိယပိုင်းပြီး၏

၁၆၀။ ထမ္မနာ-တုံ ထမ္မ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ နှိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ထနှိ+အ+နာ) အထမ္မန္တဿ စ-မြင် အ-တုံ ၃-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ အ-တုံ အ-ပြုလျှင် ထမ္မနာ၊ ထမ္မေန-၌ ဝါ-မြင်၍ ၃- အ-မြေရ၊ (၁၀၃-သုတ်အတိုင်းတွက်)

စသန္တိ- စသဝါနာ-တုံ စသဝ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဝိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်၌ စ-မြင် အဆုံး အ-တုံ အာ-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ သု-ဝိသတ်သတ်လျှင် စသဝါသု၊ စသဝေသု၊ စသဝေန-တို့၌ ဝါ-မြင်၍ အာ-မြေရ၊ (၁၀၁၊ ၁၀၃- သုတ်အတိုင်းတွက်) ယုဝါနာ စသည် နည်းတူ။

ကတိယပိုင်း

၁၆၁။ ၂၄၄။ တုမှမေဟိ နမာကံ။

(တုမှမေဟိ+နံ+အာကံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တုမှမေဟိ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရ- နောက်ဖြစ်သော၊ နံ- နိဝိဘတ်သည်၊ အာကံ- အာကံ- ပြုသည်၎င်း၊ အံ- အံ-ပြုသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။ (ဃဿံ သုတ်မှ အံ-လျက်သည်။)

တေဟိ တုမှ အမေဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ နံဝစနဿ- ၏၊ အာကံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တုမှကံ- သင်တို့အား၊ တို့၏၊ အမှကံ-တို့အား၊ တို့၏။

နမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုမှမေဟိအကျိုးရှိ၏။ (တုမှမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ အမေဟိ-

တို့ဖြင့်၊ တို့မှ။)

၁၆၂။ ၂၃၇။ ဝါ ယောပုဋ္ဌမော။

(ဝါ+ယော+အပုဋ္ဌမော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တုမှမေဟိ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရော- နောက်ဖြစ်သော၊ အပုဋ္ဌမော- ပဋ္ဌမာမဟုတ်သော၊ ယော- ယောဝိဘတ်သည်၊ အာကံ- အာကံ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တေဟိ တုမှအမေဟိ- တို့မှ၊ ပရော- သော၊ အပုဋ္ဌမော- သော၊ ယော- သည်၊ အာကံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တုမှကံ- တို့ကို၊ ပဿာမိ- မြင်၏၊ ဝါ- ကား၊ တုမှ- တို့ကို၊ ပဿာမိ- ၏၊ အမှကံ- တို့ကို၊ ပဿသိ- မြင်သလော၊ ဝါ- ကား၊ အမှ- တို့ကို၊ ပဿသိ- လော။

၁၆၃။ တုမှကံ-တို့ တုမှ၊ အမှကံ-တို့ အမှ-တည်း၊ နံ-သတ်၊ တုမှမေဟိ နမာကံ-ဖြင့် နံ-တို့ အာကံ-ဖြင့်၊ နိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ- ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ မြီး၏။

ထိ-ရပ်။ တုမှမေဟိ၊ အမှမေဟိ-၌ နံ-ဝိသတ်မထုတ်၍ အာကံ-ဖြင့် (၁၀၁၊ ၉၉-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

၁၆၂။ တုမှကံ-တို့ တုမှ၊ အမှကံ-တို့ အမှ-တည်း၊ ဒုတိယာ ယော-သတ်၊ ဝါယောပုဋ္ဌမော-ဖြင့် ဒုတိယာ ယော-တို့ အာကံ-ဖြင့်၊ နိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ- ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ မြီး၏။

တုမှ၊ အမှ-တို့၌ ဝါ-မြစ်၍ အာကံ-ဖြင့် (၁၀၀-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

ယောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုမေဟိ.....အကျိုးရှိ၏ (တုမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊ အမေဟိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ။)

အပ္ပဌမေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုမေ.....အကျိုးရှိ၏ (တုမေ- တို့သည်၊ ဂစ္ဆထ- သွားကြကုန်၊ မယံ- တို့သည်၊ ဂစ္ဆာမ- ကုန်၏။)

ဝိကပ္ပနတ္ထေန-တူးသောအနက်တစ်ပါးကို ကြံခြင်းအနက်ရှိသော၊ ငါတိပဒေန- ဖြင့်၊ ယောနံ- ယောဝိဘတ်တို့၏၊ အံ အာနံ- အံပြု အာနံပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ တုမှံ-တုမှာနံ- တို့သည်၊ တို့ကို၊ အမှံ-အမှာနံ- တို့သည်၊ တို့ကို။

၁၆၃။ ၂၄၀။ သဿံ။

(သဿ+အံ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

တုမှမေဟိ- တုမှ၊ အမှ-သဒ္ဓိတို့မှ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ သဿ- သ-ဝိဘတ်၏၊ အံ- အံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တေဟိ တုမှ အမေဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿဝိဘတ္တိဿ- ၏၊ အံ အာဒေသော- သည်၊ ငါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တုမှံ- သင့်အား၊ ဒိယတေ- ပေးအပ်၏၊ တဝ- သင့်အား၊ ဒိယတေ- ပေးအပ်၏၊ တုမှံ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာ၊ တဝ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- ဥစ္စာ၊ အမှံ- ငါ့အား၊ ဒိယတေ- ၏၊ မမ- ငါ့အား၊ ဒိယတေ-၏၊ အမှံ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- ဥစ္စာ၊ မမ- ၏၊ ပရိဂ္ဂဟော- ဥစ္စာ။

သဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တုမေသု... အကျိုးရှိ၏ (တုမေသု- တို့၌၊ အမေသု- တို့၌)

၁၆၂။ ထိ-ဝုဗ်။ တုမေဟိ၊ အမေဟိ-၌ ယော-ဝိဘတ်မဟုတ်၍ အာထံ-မဂ္ဂေ၊ (၁၀၁၊ ၉၉-သုတ်အတိုင်းတွတ်) တုမေ၊ မထံ-တို့၌ ဒုတိယာ ယော-မဟုတ်၍ အာထံ-မဂ္ဂေ၊ (၁၆၄၊ ၁၂၁-သုတ်အတိုင်းတွတ်) ငါ-သဒ္ဓိ- တုမှံ-တို့ တုမှ၊ အမှံ-တို့ အမှ-တည်း၊ ယော-သတ်၊ ဤသုတ်၌ ငါ-သဒ္ဓိဖြင့် ယော-တို့ အံ-ပြု၊ မှံ-ခွင်း၊ သရဏေပေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ မြီး၏။ အာနံ-ပြုလျှင် တုမှာနံ၊ အမှာနံ။

၁၆၃။ တုမှံ-တို့ တုမှ၊ အမှံ-တို့ အမှ-တည်း၊ သ-သတ်၊ သဿံ-ဖြင့် သံ-တို့ အံ-ပြု၊ မှံ-ခွင်း၊ သရဏေပေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ မြီး၏။ တဝ၊ မမ-တို့၌ ပါခြင်း၌ အံ-မဂ္ဂေ၊ (၁၄၁-သုတ်အတိုင်းတွတ်) ထိ-ဝုဗ်။ တုမေသု၊ အမေသု-တို့၌ သ-ဝိဘတ်မဟုတ်၍ အံ-မဂ္ဂေ၊ (၁၀၁-သုတ်အတိုင်းတွတ်)

၁၆၄။ ၂၀၀။ သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော။

(သဗ္ဗနာမကာရတော+ပဌမော ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သဗ္ဗနာမကာရတော- သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တု၊ ပရော- နောက်ပြင်သော၊ ပဌမော- ပထမာ
ယောပိဘတ်သည်၊ ဧ- ဧ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗနာမာနံ- သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏၊ အကာရတော- မှ၊ ပရော- သော၊
ပဌမော- သော၊ ယော- သည်၊ ဧတ္ထံ- ဧအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သဗ္ဗေ-အလုံးစုံတို့သည်၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ ကေ- အဘယ်သူတို့
သည်၊ တုမှေ- တို့သည်၊ အမှေ- တို့သည်၊ ဣမေ- ဤသူတို့သည်။

သဗ္ဗနာမာတိ ကိမတ္ထံ-နည်း၊ ဒေဝါ၊ အသုရာ၊ နာဂါ၊ ဂစ္ဆန္တ၊ မနုဿာ.....အကျိုးရှိ၏ (ဒေဝါ-
နတ်တို့သည်၊ အသုရာ- အသုရာတို့သည်၊ နာဂါ- နဂါးတို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တ- ဂစ္ဆန္တနတ်တို့သည်၊ မနုဿာ-
လူတို့သည်)

အကာရတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အမူပုရိသာ.....အကျိုးရှိကုန်၏၊ (အမူ ပုရိသာ-
ထိုယောက်ျားတို့သည်၊ တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏။)

ယောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဗ္ဗော အကျိုးရှိကုန်၏၊ (သဗ္ဗော- အလုံးစုံသည်၊ ယော-
အကြင်သူသည်၊ သော- ထိုသူသည်၊ ကော- အဘယ်သူသည်၊ အယံ- ဤသူသည်။)

ပဌမဂ္ဂဗဟဏံ- ပဌမသန္တသည်၊ ဥတ္တရသုတ္တတ္ထံ- နောက်သုတ်၌ အကျိုးရှိ၏။

၁၆၅။ ၂၀၁။ ဒုန္ဒုဋ္ဌာ ဝါ။

(ဒုန္ဒုဋ္ဌာ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဒုန္ဒုဋ္ဌာ- ဒုန်သမာသ်၌တည်သော၊ သဗ္ဗနာမကာရတော- သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တု၊ ပရော-
နောက်ပြင်သော၊ ပထမော- ပထမာ ယောပိဘတ်သည်၊ ဧ- ဧ-ဖြစ်သို့၊ ဝါ- အချို့၊ အာပဇ္ဇတေ-

၁၆၄။ သဗ္ဗေ-ထို သဗ္ဗ-ထည့်၊ ဝထမာ ယော-သထိ၊ သဗ္ဗနာမကာရတေ ဝထမာ-ဖြင့် ဝထမာ ယော-ထို ဧ-ဖြူ၊ နိ-ခွင်း၊
သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပိ၊ ပြီး၏။ ယေ၊ ယေ-စသည်နည်းတူ။

ထိ-ရုပ်၊ ဒေဝါ-စသည်၌ သဗ္ဗနာမိဗျေထံ၌ ဧ-ဖြူရ၊ (၁၀၀-သုတ်အတိုင်းတွယ်)

အမူ-၌ အာမာရန္တောင့် ဗျေထံ၌ ဧ-ဖြူရ၊ (၁၁၈၊ ၁၈-သုတ်အတိုင်းတွယ်)

သဗ္ဗော-စသည်၌ ယော-ဗျေထံ၌ ဧ-ဖြူရ၊ (၁၀၄-သုတ်အတိုင်းတွယ်) ယော-၌ သေသေသု ဧ-ဖြင့် ထ-ဖြူ၊ အထ-

၌ အနုပုံသကဿာယ သိမိ-ဖြင့် အထ-ဖြူ။

ရောက်၏။

ဒုန္ဒုဋ္ဌ- သော၊ တသ္မာ သဗ္ဗနာမကာရ်တော- မှ၊ ပရော- သော၊ ပထမော- သော၊ ယော- သည၊ ဧတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ကတရကတမေ- အဘယ် အဘယ်တို့နည်း၊ ဝါ- ကား၊ ကတရကတမာ- တို့နည်း၊ သဗ္ဗနာမာတိ ကိမတ္တံ- နည်း? ဒေဝီသုရနာဂဂန္ဓဗ္ဗမနုဿာအကျိုးရှိ၏ (ဒေဝီသုရနာဂ ဂန္ဓဗ္ဗမနုဿာ- တို့)

ဒုန္ဒုဋ္ဌတိ ကိမတ္တံ- နည်း? တေ.....အကျိုးရှိ၏၊ (တေ- ထိုသူတို့သည်၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော သူတို့သည်။)

၁၆၆။ ၂၀၉။ နာညံ သဗ္ဗနာမိကံ။

(န+အညံ+သဗ္ဗနာမိကံ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပဋိသေခပိမိသုတ်)

ဒုန္ဒုဋ္ဌေ- ဒွန်သမာသ်၌တည်သော၊ သဗ္ဗနာမေ- သဗ္ဗနာမ်၌၊ အညံ- ပထမာ ယောဝိဘတ်၏ ဖ-အပြုမှ တစ်ပါးသော၊ သဗ္ဗနာမိကံ- သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော သံ၊ သာနံ-စသော အစီအရင်သည်၊ န ဟောတိ- မပြစ်။ (၁၀၂, ၁၁၀, ၁၆၈, ၁၇၉, ၁၈၀ - ဣတိတို့တို့ တားမြစ်သည်)

ဒုန္ဒုဋ္ဌေ- သော၊ သဗ္ဗနာမေ- ၌၊ အညံ- သော၊ သဗ္ဗနာမပိဓာနံ- သဗ္ဗနာမံ အစီအရင်ဖြစ်သော၊ (သဗ္ဗနာမိကပိဓာနံ- သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော အစီအရင်ဟူသော၊) ကာရိယံ- သံ၊ သာနံ -စသော ကာရိယ သည်၊ န ဟောတိ- မပြစ်။ (ပိဓာနုဿ ဣတ-ဝေဠုဦး၏ အနုထိဂြုဋ်၌ ဣတ-နှင့် ပိဓာနု ထစ်သုဿ ပါသင့်သည်၊ နှစ်ခုထူး မပါသင့်-တူ ဆရာများ မိန့်ဆိုကြသည်)

ပုဗ္ဗပရာနံ- အရှေ့အရပ် အနောက်အရပ်တို့အား၊ တို့၏၊ ပုဗ္ဗတ္တရာနံ- အရှေ့အရပ် မြောက် အရပ်တို့အား၊ တို့၏၊ အဝရတ္တရာနံ- အောက်အရပ် အထက်အရပ်တို့အား၊ တို့၏။

၁၆၅။ တထရထတေ-ထို တထရထတေ-တည်း၊ တေဓာ ယော-သထိ၊ ဒုန္ဒုဋ္ဌာ ဝါ-ဖြင့် တေဓာ ယော-ထို ဓ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ တထရထတေ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဓ-မပြုရ၊ သဒ္ဓထောနိနု ဓာ-ဖြင့် အာ-ပြု။

ထိ-ရပ်။ ဒေဝီသုရနာဂဂန္ဓဗ္ဗမနုဿာ-၌ သဒ္ဓနာမိဓာယုထိ၌ ဓ-မပြုရ၊ သဒ္ဓထောနိနု ဓာ-ဖြင့် အာ-ပြု။ တေ၊ သဒ္ဓေ-၌ ဒွန်ဓာယုထိ၌ ဓ-မပြုရ၊ (၁၆၄-သုတ်အတိုင်းတူထိ)

၁၆၆။ ပုဗ္ဗာဓုနံ-စသည်၌ ပုဗ္ဗာဓု-တည်း၊ န-သထိ၊ သဒ္ဓထောနိ သံသာနု-ဖြင့် သ၊ သာနု-ပြုသင်သော်လည်း နာညံသဒ္ဓနာမိကံ- သုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် မပြုရ၊ သုနုတိသု ဓ-ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒိယပြု၊ ပြီး၏။ (ကြွင်း နည်းတူ)

၁၆၇။ ၂၁၀။ ဗဟုဗ္ဗိဟိတိ ဝ။

(ဗဟုဗ္ဗိဟိတိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပဋိသေစုပိမိသုတ်)

ဗဟုဗ္ဗိဟိတိ- ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ၌၊ အညံ- ပထမာ ယောဝိဘတ်၏ စ-အပြုပုတစ်ပါးသော၊ သဗ္ဗနာမိကံ- သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော သံ၊ သာနံ-စသော အစီအရင်သည်၊ န ဟောတိ- မပြစ်၊ စ- ဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။ (ဧကုပ္ပိကာအညံသဒ္ဓါပိကံစောသနာမိကံ- သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော အစီအရင်ဟူသည့်ဟုမေးရမည်)

ဗဟုဗ္ဗိဟိတိ ဝ သမာသေ- ၌လည်း၊ အညံ- သော၊ သဗ္ဗနာမဝိဇာနံ- သော၊ ကာရိယံ- သည်၊ န ဟောတိ- မပြစ်။ စ- ဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

ပိယပုဗ္ဗာယ- ရှေး၌ လင်ချစ်ရှိပူးသော မိန်းမအား၊ ၏၊ ၌၊ ပိယပုဗ္ဗာနံ- ရှေး၌ ချစ်လင်ရှိပူးသော မိန်းမ (ချစ်မယားရှိပူးသောလင်) တို့အား၊ တို့၏ (နှစ်လင်ရ)၊ ပိယပုဗ္ဗေ- ရှေး၌ မယားချစ် ရှိပူးသောလင်၌၊

ဝေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သဗ္ဗနာမဝိဇာနံ အကျိုးရှိ၏၊ သဗ္ဗနာမဝိဇာနံ- သဗ္ဗနာမ်၌ ဖြစ်သော အစီအရင်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်သေး၏၊ ဒက္ခိဏပုဗ္ဗဿံ- အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ ဒက္ခိဏပုဗ္ဗဿာ- အား၊ ၏၊ ဥတ္တရပုဗ္ဗဿံ- အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ ဥတ္တရပုဗ္ဗဿာ- အား၊ ၏။

၁၆၈။ ၂၀၃။ သဗ္ဗတော နံ သံ သာနံ။

(သဗ္ဗတော+နံ+သံသာနံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သဗ္ဗတော- အလုံးစုံသော၊ သဗ္ဗနာမတော- သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်မှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ နံ- နံ- ဝိဘတ်သည်၊ သံသာနံ- သံ-ပြု၊ သာနံ-ပြုတို့သည်၊ တောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

၁၆၉။ ပိယဂ္ဂန္ဓာယ-၌ ပိယဂ္ဂန္ဓာ-တည်း၊ သ-သင်္ဂဟ၊ နိ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ ယော-ဖြင့် အာ-တို ယ-မှ၌၊ ယဝတော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သ-တို သာ-ဖြင့်သော်လည်း၊ ဧတုဗ္ဗိဟိတိ စ-သုတ်ဖြင့် တားမြစ်သောကြောင့်၊ မြေရ၊ ယတော နာနိနံ-ဖြင့် သ-တို အာယ-ဖြင့်၊ နိ-ခွင်း၊ သရုဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ပိယဂ္ဂန္ဓာနံ-တို ပိယဂ္ဂန္ဓာ-တည်း၊ နံ-သင်္ဂဟ၊ သရုဏေနံ-သံသာနံ-ဖြင့် သံ၊ သာနံ-ဖြင့်သော်လည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် တားမြစ်သော ကြောင့် မြေရ၊ ပြီး၏။ ဝံ၊ နုဗ္ဗိဟိတိ-ပိယဂ္ဂန္ဓာ-တည်း၊ ရှေး၌အတိုင်း ဖြစ်၍ သုနံတို့ စ-ဖြင့် ဒီယ-ဖြင့်၊

ပိယဂ္ဂန္ဓေ-တို ပိယဂ္ဂန္ဓာ-တည်း၊ သို့-သင်္ဂဟ၊ အာ-တို ယ-မှ၌၊ ယဝတော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သံ-ဖြင့်သော်လည်း၊ ဧတုဗ္ဗိဟိတိ စ-မြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ထပ် သဗ္ဗဿ-စသော သုတ်ဖြင့် အသုံး အာ-တို အ-ဖြင့် သာသိနံ ဝါ-ဖြင့် သို့-တို စ-ဖြင့် သရုဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ ပိယဂ္ဂန္ဓာယ-တည်း နည်းတူ၊ သ-သင်္ဂဟ၊ သ-ယာခြင်းသာ ထူးသည်။

၀၃၁-ဒီ- ဒက္ခိဏပုဗ္ဗဿံ-စသည့် ဒက္ခိဏပုဗ္ဗာ-စသည့်တည်၌ သို့-သင်္ဂဟ၊ သ-သင်္ဂဟ၊ အာ-တို ယ-မှ၌၊ ဤသုတ်ဖြင့် တားမြစ်သော်လည်း၊ စ-သဒ္ဓါ သွင်ဖြင့်သောကြောင့် ယဝတော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သို့-တို သံ၊ သ-တို သာ-ဖြင့် သံသာသွေတ ၀၀နေသု စ-ဖြင့် သံ-လာ၊ ယော ရသံ-ဖြင့် အာ-တို အ-ရသဖြင့် ပြီး၏။

သဗ္ဗတော- ကုန်သော၊ သဗ္ဗနာမတော- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ နံဝစနဿ- ၏၊ သံသာနံ
ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗေသံ- သဗ္ဗေသာနံ- အလုံးစုံသော ယောက်ျား နှပုံးတို့အား၊ တို့၏၊ သဗ္ဗာသံ-
သဗ္ဗာသာနံ- အလုံးစုံ သောမိန်းမတို့အား၊ တို့၏၊ ယေသံ-ယေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ယာသံ-
ယာသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ တေသံ-တေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ တာသံ-တာသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊
ကေသံ-ကေသာနံ- အဘယ် ယောက်ျား၊ နှပုံးတို့အား၊ တို့၏၊ ကာသံ-ကာသာနံ- အဘယ်မိန်းမ
တို့အား၊ တို့၏၊ ဣမေသံ-ဣမေသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဣမာသံ-ဣမာသာနံ- တို့အား၊ တို့၏၊
အမူသံ-အမူသာနံ- ထိုမိန်းမ ယောက်ျား နှပုံးတို့အား၊ တို့၏။

နမိတိ ကိမတ္တံ- နည်း? သဗ္ဗဿအကျိုးရှိ၏၊ (သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံအား၊ ၏၊ ယဿ-
အကြင်အား၊ ၏၊ တဿ..... ထိုအား၊ ၏၊ ကဿ- အဘယ်အား၊ ၏) သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံပုံစံတို့၌၊
ဝေ-ဤအတူ သိအပ်၏။

၁၆၉။ ၁၁၇။ ရာဇဿ ရာဇ သုနံဟိသု စ။

(ရာဇဿ+ရာဇ+သုနံဟိသု+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သုနံဟိသု- သု, နံ, ဟိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ရာဇဿ- ရာဇေဒွါ၏၊ ရာဇ- ရာဇပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏၊ စ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

သုနံဟိဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- အလုံးစုံသာ
ဖြစ်သော၊ ရာဇေဒွဿ- ၏၊ ရာဇအာဒေသော- သည်၊ တောတိ- ၏။

၁၆၈။ သဗ္ဗေသံ-ထို သဗ္ဗ-တည့်၊ နံ-သင်္က၊ မ္ဗိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗနာမာနံ နှိ ၈-ဖြင့် အ-ထို ဝေ-ဖြူ မ္ဗိ- ဝေ-သို့တပ်၊
သဗ္ဗေသာနံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-ထို သံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သာနံ-ဖြူလျှင် သဗ္ဗေသာနံ-ဖြစ်၏။

သဗ္ဗာသံ-ထို သဗ္ဗာ-တည့်၊ နံ-သင်္က၊ ဤသုတ်ဖြင့် နံ-ထို သံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သာနံ-ဖြူလျှင် သဗ္ဗာသာနံ(ကြွင်း နည်းတူ)
ကေသံ-ထို ကေ-တည့်၊ နံ-သင်္က၊ သေသေသု ၈-ဖြင့် ကိ-ထို က-ဖြူ၊ ကိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သဗ္ဗနာမာနံ နှိ ၈-ဖြင့်
အ-ထို ဝေ-ဖြူ၊ ကိ- ဝေ-သို့တပ်၊ သဗ္ဗေသာနံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-ထို သံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သာနံ-ဖြူလျှင် ကေသာနံ-ဖြစ်၏။

၁၁၇။ ကာသံ-ထို ကိ-တည့်၊ နံ-သင်္က၊ သေသေသု ၈-ဖြင့် ကိ-ထို က-ဖြူ၊ (က+နံ) ဣတ္ထိယမတော အာဂ္ဂဗ္ဗေယော-ဖြင့်
အာ-ဂ္ဂဗ္ဗည်းသင်္က၊ ကိ-ခွင်း၊ သရလောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ (ကာ+နံ) ဤသုတ်ဖြင့် နံ-ထို သံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သာနံ-ဖြူလျှင် ကာသာနံ။

အမူသံ-၌ အမူ-တည့်၊ နံ-သင်္က၊ သုနံဟိသု ၈-ဖြင့် ဥ-ထို ဦး-ဒိသဖြူ ဤသုတ်ဖြင့် နံ-ထို သံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သာနံ-
ဖြူလျှင် အမူသာနံ။

ထိ-ဝပ်၊ သဗ္ဗဿ-သေသံ၌ နံ-ပိသင်္ကတုတ်၌ သံ, သာနံ-မဖြူ (၆၁-သုတ်အထိုင်းတွက်)

ရာဇသု- မင်းတို့၌၊ ရာဇနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ရာဇဟိ၊ ရာဇဘိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ၊
 သုနံတိသုတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရာဇာ.....အကျိုးရှိ၏။ (ရာဇာ-သည်)
 စတုဗဟိ- သည်၊ အဝဇာရဏတ္ထံ- တားမြစ်ခြင်း၊ နိဝတ္တာပန အဝဇာရဏအနက်ရှိ၏၊
 ရာဇေသု- တို့၌၊ ရာဇနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ရာဇဟိ၊ ရာဇဘိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ။

၁၇၀။ ၂၂၀။ သဗ္ဗသိမသေဝါ။

(သဗ္ဗဿ+က္ကမဿ+တေတိ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေဝိပိသုတ်)

သုနံတိသု- သု, နံ, တိ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ဣမဿ- ဣမ-
 သဒ္ဓါ၏၊ ဝေ- ဝေပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

သုနံတိက္ကတိ- သုနံတိ-ဟုကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗသေဝ-သော၊
 ဣမသဒ္ဓဿ- ၏၊ ဧကာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

သေ၊ ဣမေသု- ဤသူတို့၌၊ သေ၊ ဣမေသံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဧဟိ၊ ဧဘိ၊ ဣမေဟိ၊
 ဣမေဘိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ။

ဣမသေဝတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဧတေသုအကျိုးရှိ၏။ (ဧတေသု- ဤသူတို့၌၊ ဧတေသံ-
 တို့အား၊ တို့၏၊ ဧတေဟိ၊ ဧတေဘိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ)။

၁၆၉။ ရာဇသု-တို့ ရာဇ-တည်း၊ သု-သင်္ဂဟ၊ ရာဇဿ ရာဇ သုနံတိသု ဝေ-ဖြင့် ရာဇ-ဖြူ၊ ၆-ခွင်၊ ၇-ဖြင့်၊ သုနံတိသု ဝေ-ဖြင့်
 ၇-တို့ ၇-ဒီဟဖြူ ထပ်၊ ပြီး၏။ နံ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ရာဇနံ၊ တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် ရာဇတိ၊ ဘိ-ဖြူလျှင် ရာဇဘိ။

တိ-ရုပ်။ ရာဇာ-၌ သု, နံ, တိ-ဟေထံ၌ ရာဇ-ဖြူရ၊ (၁၇၀- သုတ်အတိုင်းထွက်)
 ဝေ-သဒ္ဓါ- ရာဇေသု-သေည့်၌ ရာဇ-ဖြူသင့်သော်လည်း ဤသုတ်၌ ဝေ-ခြစ်သောကြောင့် ဖြေရ၊

၁၇၀။ သေ-တို့ ဣမ-တည်း၊ သု-သင်္ဂဟ၊ သဗ္ဗသိမသေဝါ-ဖြင့် ဣမ-တို့ ဝေ-ဖြူ ပြီး၏။
 သေ-တို့ ဣမ-တည်း၊ နံ-သင်္ဂဟ၊ သဗ္ဗသိမသေဝါ-ဖြင့် ဣမ-တို့ ဝေ-ဖြူ သဗ္ဗသေဝနံ သံသာနံ-ဖြင့် နံ-တို့ သံ-ဖြူ

ပြီး၏။ တိ-ဝိဘတ်သက်လျှင် တေ, တိ-တို့ ဘိ-ဖြူလျှင် ဘိ။
 ဣမေသု-သေည့်၌ ဝါ-ခြစ်၍ ဣမ-တို့ ဝေ-ဖြူရ၊ သုတိသုတာရာ ဝေ-ဖြင့် ဝေ-ဖြူ ဣမေသံ-၌ ၁၇၂၊ ၁၆၆-

သုတ်အတိုင်းထွက်။
 ဣမေတိ, ဣမေဘိ-တို့၌ ၁၇၁၊ ၆၉-သုတ်အတိုင်းထွက်။

တိ-ရုပ်။ ဧတေသု-သေည့်၌ ဣမ-ဟေထံ၌ ဝေ-ဖြူရ၊

၁၇၁။ ၂၁၉။ အနိမိ နာမိ ဝ။

(အနိမိ+နာမိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

နာမိ- နာဝိဘတ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ဣမဿ- ဣမ-သဒ္ဒါ၏ အနိမိ- အန-ပြု၊ ဣမိ-ပြုတို့သည်၊ ဝ- အမြဲ၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

နာမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ဣမသဒ္ဒဿ- ၏၊ အနဣမိဣတိ- အန- ဣမိ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- ဤအပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အနေန ဓမ္မဒါနေန- ဤဓမ္မဒါနေကြောင့်၊ သာ ပလာ-ထိုသတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ သုခိတာ- ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣမိနာ ဗုဒ္ဓပူဇေန- ဤဘုရားကို ပူဇော်ခြင်းကြောင့် အမတိ- သေခြင်းကင်းသော၊ ပဒံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပတ္တာနု- ရောက်၍။

နာမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣမေသု..... အကျိုးရှိ၏။ (ဣမေသု- ဤသူတို့၌၊ ဣမေသံ- တို့အား၊ တို့၏၊ ဣမေတိ-ဣမေတိ- တို့ဖြင့်၊ တို့မှ)။

၁၇၂။ ၂၁၈။ အနပုံသကဿာယံ သိမိ။

(အနပုံသကဿ+အယံ+သိမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အနပုံသကဿ- နုပုလ္လိင်မဟုတ်သော၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ဣမဿ- ဣမသဒ္ဒါ၏ အယံ- အယံ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ အနပုံသကဿ- သော၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ဣမသဒ္ဒဿ- ၏၊ အယံအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အယံ ပုရိသော- ဤယောက်ျားသည်၊ အယံ ဣတ္ထိ- သည်၊ အနပုံသကဿေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း။ ဣဒံအကျိုးရှိ၏။ (ဣဒံဝိတ္ထံ- ဤဝိတ်သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏)

သိမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣပံ ... အကျိုးရှိ၏။ (ဣပံ-ပုရိသံ- ဤယောက်ျားကို၊ တံ- သည်၊ ပဿသိ- ရှုလော)။

၁၇၁။ အနေ-တို့ ဣမ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ အနိမိ နာမိ ဝ-ဖြင့်၊ ဣမ-တို့ အန-ပြု၊ အတော နေ-ဖြင့်၊ နာ-တို့ နေ-ပြု (အန+နေ) နိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ဣမိ၊ ဣမိနာ-၌ ဣမ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဤသူတို့ဖြင့် ဣမိ-ပြု၊ ဣမိ-... ထိ-ရစ်။ ဣမေသု-စသည့်၌ နာ-ဝိဘတ်မဟုတ်၍ အနု, ဣမိ-မပြုရ။

၁၇၂။ အထ-တို့ ဣမ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ အနပုံသကဿာယံ သိမိ-ဖြင့်၊ ဣမ-တို့ အထ-ပြု၊ သေသတော ဂောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-တို့ ချေ၊ ဣမိ။

ထိ-ရစ်။ ဣဒံ-၌ နုပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ဣမ-တို့ အထ-ပြုရ။ (၁၂၉-သုတ်အပိုင်းတွင်) ဣမံ-၌ အ-ဝိဘတ်၊ သိ-ဝိဘတ်မဟုတ်၍ အထ-မပြုရ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ဣမိ။

၁၇၃။ ၂၂၃။ အမုဿ မော သံ။

(အမုဿ+မော+သံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သိမ္ဗိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အနုပုံသကဿ- နပုလ္လိင်မဟုတ်သော၊ အမုဿ- အမုဿနွှဲ၏
မော- မ-အက္ခရာသည်၊ သံ- သ-အဖြစ်သို့၊ ဝါ- အချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သိမ္ဗိ ဝိဘတ္တိမ္ဗိ- ကြောင့်၊ အနုပုံသကဿ- သော၊ အမုဿဒ္ဓဿ- ၏၊ မကာရော- အစိတ်မ
သည်၊ သကာရံ- သ အဖြစ်သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

အသု ရာဇာ- ထိုမင်းသည်၊ အသု ဣတ္ထိ- ထိုမိန်းမသည်၊ အမုကော ရာဇာ- ထိုမင်းသည်၊
အမုကာ ဣတ္ထိ- ထိုမိန်းမသည်၊

အနုပုံသကဿေတိ ကိမတ္ထံ-နည်း? အနံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိအကျိုးရှိ၏။ (အနံ ပုပ္ဖံ-
ထိုပန်းသည်၊ ဝိရောစတိ- တင့်တယ်၏)

အမုဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အယံ အကျိုးရှိ၏။ (အယံ ပုရိသော- သည်၊ တိဋ္ဌတိ- ၏)

သိမ္ဗိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အပုံ ပုရိသံ..... အကျိုးရှိ၏။ (အပုံ ပုရိသံ- ထို ယောက်ျားကို၊
ပဿသိ- ရှုလော။)

၁၇၄။ ၂၁၁။ ဧတတေသံ တော။

(ဧတတေသံ+တော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သိမ္ဗိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အနုပုံသကာနံ- နပုလ္လိင်မဟုတ်ကုန်သော၊ ဧတတေသံ- ဧတ-
သန္တိ၊ တ-သန္တိတို့၏၊ တော- တ-အက္ခရာသည်၊ သံ- သ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

၁၇၅။ အသု-တုံ အမု-ထည့်၊ သိ-သင်္ဂ၊ အမုဿ ဧာ သံ-ဖြင့် အမု-၏ ဓ-တုံ သ-ဖြူ၊ သေသတော ယောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့်
သိ-တုံ ချေ၊ ပြီး၏။

အမုဏော၊ အမုဏာ-တို့၌ အမု+သိ-ဖြစ်သောအခါ ဝိ-ဖြစ်၍ သ-ဖြေရ၊ သမ္ပတော ယော-ဖြင့် က-တာ၊ သော-
သုတ်ဖြင့် သိ-တုံ ဩ-ဖြူ၊ ကိ-ခွင်း၊ သရုဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ အမုဏာ-၌ အမု+က+သိ-ဖြစ်သောအခါ ဣတ္ထိမဏော
အာပစ္စယော-ဖြင့် အာ-ပစ္စည်းသင်္ဂ၊ ကိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ သေသတော ယောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-တုံ ချေ၊ ပြီး၏။

ကိ-ဝုဂ်။ အနံ-၌ နုလ္လိင်ဖြစ်၍ သ-ဖြေရ၊ (၁၂-သုတ်အတိုင်းတွက်)

အယံ-၌ အမု-ဧတုတ်၍ သ-ဖြေရ၊ (၁၂-သုတ်အတိုင်းတွက်)

အပုံ-၌ သိ-ဧတုတ်၍ သ-ဖြေရ၊ (၁၂-သုတ်အတိုင်းတွက်)

တတိယပိုင်း | အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းခိန်)

သိမ့် ပိဘတ္တိမို့- ကြောင့်၊ အနုပုံသကာနံ- ကုန်သော၊ တေ တ ဣတိ- တေ၊ တ ဟူကုန်
သော၊ တေသံ- ဤသန့်တို့၏၊ တကာရေ- တသည်၊ သကာရံ- သအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ-၏။
သော ပုရိသော- သည်၊ သော ဣတ္ထိ- သည်၊ သောပုရိသော- ထိုယောက်ျားသည်၊
သာ ဣတ္ထိ- သည်။

တေတေသမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣတရော...အကျိုးရှိ၏၊ (ဣတရော- အခြားသော၊
ပုရိသော- သည်၊ ဣတရော- သော၊ ဣတ္ထိ- သည်)

အနုပုံသကာသေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တေံ စိတ္တံအကျိုးရှိ၏၊ (တေံ စိတ္တံ- ဤစိတ်သည်၊
တေံ ရူပံ- ဤရုပ်သည်၊ တံ စိတ္တံ- ထိုစိတ်သည်၊ တံ ရူပံ- ထိုရုပ်သည်)။

၁၃၅။ ၂၁။ တဿ ဝါ နတ္ထိံ သဗ္ဗတ္ထ။

(တဿ+ဝါ+နတ္ထိံ+သဗ္ဗတ္ထ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော လိင်တို၌၊ တဿ- တ-သန့်၏၊ နတ္ထိံ- န-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့
ဟောတိ- ၏။ (ဣတ္ထိလိင်၊ ပုဏ္ဏိင် သိ-မှကြွင်းကျန်သော လိင် ၃-ပါး၊ ပိဘတ် ၄-သွယ်တို့ကြောင့် န-ပြု)

သဗ္ဗတ္ထ- ကုန်သော၊ လိင်တို- လိင်တို၌၊ သဗ္ဗနာမဿ- သဗ္ဗနာမ်ဖြစ်သော၊ တဿ
တကာရဿ- ထို တ-အက္ခရာ၏၊ နတ္ထိံ- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

နာယ၊ တာယ- ထိုသူမပြင်း နံ၊ တံ- ထိုသူကို၊ နေ၊ တေ- ထိုသူတို့ကို၊ နေသု၊ တေသု-
ထိုသူတို့၌၊ နမှိ၊ တမှိ- ထိုသူ၌၊ နာဟိ၊ တာဟိ၊ နာဘိ၊ တာဘိ- ထိုသူမတို့ပြင်း တို့မှ။

၁၃၄။ သော-တုံ တေ-တညံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ တေ တေသံ တော-ဖြင့် တ-တုံ သ-ပြု၊ သော-သုထံဖြင့် သိ-တုံ ဩ-ပြု၊ သိ-
ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တင်၊ ပြီး၏။

သော-တုံ တော-တညံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ တေ တေသံ တော-ဖြင့် တ-တုံ သ-ပြု၊ သေသတော လောဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-
ချေ၊ ပြီး၏။ သော-၌ တ၊ သာ-၌ တာ-တညံသညံသာထူးသည်။

ထိ-ရူပံ။ ဣတဓရာ၊ ဣတဓာ-တို့၌ တေ၊ တ-သဒ္ဓါမတုတ်၌ သ-မပြုရ။ တေ၊ တ-တို့၌ နုရုလိင်ဖြစ်၌ သ-မပြုရ။

၁၃၅။ နာယ-တုံ တာ-တညံ၊ နာ-သင်္ဂ၊ တဿ ဝါ နတ္ထိံ သဗ္ဗတ္ထ-ဖြင့် တ-တုံ န-ပြု၊ (နာ+နာ) နံ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ-
တုံ ဟ-မှညံ၊ ယတော နာဒိနံ-ဖြင့် နာ-တုံ အာယ-ပြု၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တင်၊ ပြီး၏။

တာယ-စသည့်၌ ဝါ-ဖြစ်၌ န-မပြုရ။

နံ၊ တံ-၌ တ-တညံ၊ အာ-သင်္ဂ၊ နေ၊ တေ-၌ ဒုထိယာ ယော-သင်္ဂ၊ (ကြွင်း ထင်ရှားပြီ။)

၁၇၆။ ၂၁၃။ သသ္မာသ္မိသံသာသ္မတ္တံ။

(သသ္မာသ္မိသံသာသု+အတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေဝါဒီသုတ်)

သသ္မာသ္မိသံသာသု- သ, သ္မာ, သ္မိဝိဘတ်, သံ-ပြု, သာ-ပြုတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော လိင်တို့၌၊ တဿ- တ-သဒ္ဒါ၏၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗတ္ထ- ကုန်သော၊ လိင်္ဂေသု- တို့၌၊ သသ္မာသ္မိ သံသာ ဣတိ- သသ္မာ သ္မိ သံသာ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်, အပြုအာဒေဝါဒီတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗနာမဿ- သော၊ သဗ္ဗသေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ တဿ တကာရဿ- ၏၊ အတ္တံ- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အဿ၊ တဿ- ထိုသူအား၊ ၏၊ အသ္မာ၊ တသ္မာ- မှ၊ အသ္မိ၊ တသ္မိ- ၌၊ အဿံ၊ တဿံ- ထိုသူမ၌၊ အဿာ၊ တဿာ- ထိုသူမအား၊ ၏။

တကာရသေဝတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အမုသံအကျိုးရှိ၏၊ (အမုသံ- ထိုသူမ၌၊ အမုသာ- ထိုသူမအား၊ ၏)

ဧတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? နေသုအကျိုးရှိ၏၊ (နေသု, တေသု- ထိုသူတို့၌။)

၁၇၇။ ၂၂၁။ ဣမသဒ္ဒဿ ၈။

(ဣမသဒ္ဒဿ+၈၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေဝါဒီသုတ်)

သသ္မာသ္မိသံသာသု- သ, သ္မာ, သ္မိ-ဝိဘတ်, သံ-ပြု, သာ-ပြုတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော လိင်တို့၌၊ ဣမသဒ္ဒဿ ၈- ဣမ-သဒ္ဒါ၏လည်း၊ အတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗတ္ထ လိင်္ဂေသု- တို့၌၊ သသ္မာသ္မိ သံသာဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်, အပြုအာဒေဝါဒီတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗသေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဣမသဒ္ဒဿ- ၏၊ အတ္တံ - သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၁၇၆။ အဿ-ထို တ-တည်း၊ သ-သတ်၊ သသ္မာသ္မိသံသာသ္မတ္တံ-ဖြင့် တ-ထို အ-ဖြူ၊ ဘာဝစော သေ-ဖြင့် သ်-လာ၊ ပြီး၏။ အပ္ပာ, အသ္မိ-တို့၌ သ္မာ, သ္မိ-သတ်သည့်သာ ထူး၏။

အဿ-ထို တာ-တည်း၊ သ္မိ-သတ်၊ တ်-ဒွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ-ထို တ-မှည့်၊ ဖဝတော သ္မိသာနံ သံသာ-ဖြင့် သ္မိ-ထို သ်-ဖြူ (တံ+အာ+သ်) ဟောရဿ-ဖြင့် အာ-ထို အ-ရဿဖြူ၊ တ်- အ-သို့တပ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ထို အ-ဖြူ၊ သံသာသ္မတ္တ ၀၈နေသု ၈-ဖြင့် သ်-လာ၊ ပြီး၏။ အဿာ-၌ သ-ဝိသတ်ကို သာ-ဖြူသည်သာ ထူးသည်။

တဿ, တသ္မာ, တသ္မိ, တဿံ, တဿာ-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အ-ဖြေရ၊ ကြွင်းနည်းတူ။

တံ-ရပ်။ အမုသံ, အမုသာ-၌ တ-အထုထုမဟုတ်၍ အ-ဖြေရ၊ (၁၇၉-ထုတ်အတိုင်းထုတ်)

နေသု, ထေသု-တို့၌ သ, သ္မာ, သ္မိ-ဝိဘတ် သ်-အပြု, သာ-အပြု မဟုတ်သောကြောင့် အ-မပြေရ၊ (၁၇၉-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

သဗ္ဗနာမတောတိ ကိမတ္ထံ နည်း? ပုရိသော.....အကျိုးရှိ၏။ (ပုရိသော- သည်) ပုန-
တဖန်၊ သဗ္ဗတောဂဟဏေန- သဗ္ဗတောသန္တုပြင်း အညသ္မာပိ- သဗ္ဗနာမ်မှ တစ်ပါးသော သုဒ္ဓနာမ်မှ
လည်း၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကကာရဂမော- သည်၊ တောတိ- ၏၊ တိနကော- ယုတ်ညံ့သူသည်၊
ပေါတကော- သူငယ်သည်။

၁၇၉။ ၂၀၄။ ဗပတော သ္မိံ သာနံ သံသာ။

(ဗပတော+သ္မိံသာနံ+သံသာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဗပတော- ဗ၊ ပ-အမည်ရှိသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်မှ၊ ပရေသံ- နောက်ပြစ်ကုန်သော၊ သ္မိံသာနံ-
သ္မိံ၊ သ-ဝိဘတ်တို့၏၊ သံသာ- အစဉ်အတိုင်း သံ-ပြု၊ သာ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗတော- သော၊ ဗပသညတော- ဗ၊ပ အမည်ရှိသော၊ သဗ္ဗနာမတော- မှ၊ ပရေသံ-
ကုန်သော၊ သ္မိံသ ဣတိ- သ္မိံသဟူကုန်သော၊ တေသံ- ဤဝိဘတ်တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊
သံသာ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗသံ- အလုံးစုံသော မိန်းမ၌၊ သဗ္ဗသာ- အား၊ ၏၊ သဗ္ဗယံ- အလုံးစုံသောမိန်းမ၌၊
သဗ္ဗယ- အား၊ ၏၊ ဣပိသံ- ဤမိန်းမ၌၊ ဣပိသာ- အား၊၏၊ ဣယယံ- ၌၊ ဣမာယ- အား၊ ၏၊
အမုသံ- ထိုမိန်းမ၌၊ အမုသာ- အား၊၏၊ အမုယံ- ၌၊ အမုယာ- အား၊ ၏။

သဗ္ဗနာမတောတိ ကိမတ္ထံ နည်း? ဣတ္ထိယံ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဣတ္ထိယံ- ၌၊ ဣတ္ထိယာ-
အား၊၏) သ္မိံသာနမိတိ ကိမတ္ထံ နည်း? အမုယော.....အကျိုးရှိ၏။ (အမုယော- ထိုမိန်းမတို့သည်၊
တို့တို့)။

၁၈၀။ ထိ-ရဝိ။ ဝုဋိယော-၌ သဗ္ဗနာမ်တုတ်၌ က-ဇောရ၊ (၁၈၄-ခုတ်အတိုင်းတွတ်)
ဓမ္မဇော- ဓမ္မဇော-၌ ထိဒု-တည်း၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ သဗ္ဗတော သဒ္ဓါဖြင့် ထိဒု-နောင် က-ထား
သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ပြု၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။ (ဝေဏတော-၌ ဝေဏ-တည် စသည်)

၁၈၁။ သဗ္ဗသံ-တို့ သဗ္ဗာ-တည်း၊ သို့-သတ်၊ နိ-ဒွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ-တို့ ဟ-မှည့်၊ ယဝတော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သို့-
တို့ သံ-ပြု (သနိ+အာ+သံ) ဟော ရသံ-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသပြု၊ နိ- အ-သို့တပ်၊ သံသာသွေက ဝနေသု ဝ-ဖြင့် သိ-ထား
ပြီး၏။ သဗ္ဗသာ-၌ သ-သတ်ခြင်း၊ သာ-ပြုခြင်းသာ ထူးသည်။

သဗ္ဗသံ၊ သဗ္ဗာ-၌ ဝါ-ခြစ်၌ သံ၊ သာ-ပြေရ၊ ၂၁၆-ခုတ်ဖြင့် သံ-ပြု၊ သာ-သုတ်ဖြင့် အာ-ပြု။
ဣပိသံ၊ ဣပိသာ၊ အရသံ၊ အရသာ-တို့တို့ ၆၂-ခုတ်အတိုင်းတွတ်။

ဣဇာသံ၊ ဣဇာယ၊ အရသံ၊ အရယာ-တို့၌ ဝါ-ခြစ်၌ သံ၊ သာ-ပြေရ၊ ၂၁၆-ခုတ်ဖြင့် သံ-ပြု၊ သာ-သုတ်ဖြင့်
အာ-ပြု၊ ၁၁၂-ခုတ်ဖြင့် ယာ-ပြု။

ထိ-ရဝိ။ ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိယာ-၌ သဗ္ဗနာမ်တုတ်၌၊ အရယော-၌ သို့၊ သ-တုတ်၌ သံ၊ သာ-ပြေရ။

၁၈၀။ ၂၀၇။ နေတာဟိ သို့ မာယယာ။

(န+တောဟိ+သို့+အာယယာ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝဝိပိသုတ်)

တောဟိ- ဤ ဗု၊ ပ-အမည်ရှိသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှာ၊ ပရ- နောက်ဖြစ်သော၊ သို့- သို့ဝိဘတ်သည်၊ အာယယာ- အာယ-ပြု၊ ယာ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ န ဟောန္တိ- မဖြစ်ကုန်။

ဗုပ သညေတိ- ဗု၊ ပ-အမည်ရှိကုန်သော၊ တောဟိ သဗ္ဗနာမေတိ- ဤ သဗ္ဗနာမ်တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ သို့ဝစနဿ-၏၊ အာယယာအာဒေသာ- တို့သည်၊ နေဝ ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်သည် သာလျှင်တည်း။ (ဃဏော နာဒိံ၊ ဝဏော ဃာ- ယုထံတို့တို့ တားမြစ်သည့်)

တေသံ၊ တောယံ၊ ဣမိသံ၊ ဣမာယံ- ဤသူမ၌၊ အမုသံ၊ အမုယံ- ထိုသူမ၌၊

သို့တိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တာယ အကျိုးရှိ၏၊ (တာယ ဣတ္ထိယာ- ထိုမိန်းမ၏ မုခံ- မျက်နှာ)။

တောဟိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကညာယအကျိုးရှိ၏၊ (ကညာယ- သတို့သမီး၌၊ ဝိဏာယ- စောင်း၌၊ ဂင်္ဂါယ- ဂင်္ဂါမြစ်၌၊ ကပါလိကာယ- ခွက်ငယ်၌)။

၁၈၁။ ၉၅။ မနောဂဏာဒိတော သို့နာန မိအာ။

(မနောဂဏာဒိတော+သို့နာန+ဣအာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

မနောဂဏာဒိတော- မနောဂိုဏ်းသဒ္ဒါလျှင် အတူရှိသော သဒ္ဒါတို့မှာ၊ ပရေသံ- နောက်ဖြစ်ကုန် သော၊ သို့နာန- သို့၊ နာဝိဘတ်တို့၏၊ ဣအာ- အစဉ်အတိုင်း ဣ-ပြု၊ အာ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၁၈၀။ တေသံ-တို့ တော-တည့်၊ သို့-သတ်၊ ထိ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ-တို့ ဃ-မှည့်၊ (တေ+အာ+သို့) ဃဏော နာဒိံ- ဖြင့် သို့-တို့ အာယ-ပြုသင့်သော်လည်း နေတောဟိ သို့ဓာယယာ-ယုထံက တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဃဏော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သို့-တို့ သံ-ပြု၊ တေဓာသမိ-ဖြင့် အာ-တို့ ဣ-ပြု၊ ထိ- ဣ-သို့တပ်၊ (တေ+သံ) သံသာသွေတ ဝနေသု စ-ဖြင့် သံ-လာ၊ ပြီး၏။ တောယံ-၌ . . . တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဃဏော သို့သံ ဝါ-ဖြင့် သို့-တို့ ထိ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဣမိသံ၊ ဣမာယံ-၌ ဣဓာ-တည့် သေည့်နည်းတူ။

အမုသံ-၌ အမု-တည့်၊ သို့-သတ်၊ မိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ ဥ-တို့ ဝ-မှည့်၊ ဝဏော ဃာ-ဖြင့် ဃာ-ပြုသင့်သော်လည်း ဤသုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် မြေရ၊ ဃဏော သို့သာနံ သံသာ-ဖြင့် သို့-တို့ သံ-ပြု၊ မိ- ဥ-သို့တပ်၊ (အမု+သံ) သံသာသွေတ ဝနေသု စ-ဖြင့် သံ-လာ၊ ပြီး၏။ အမုယံ-၌ ထိ-ပြု။

ထိ-ရုပ်။ တာယံ-၌ သို့-ဝိသတ်တော်၌ သံ-မြေရ၊

ကညာယ-သေည့်၌ တေ-သဒ္ဒါနာမ် ဃ၊ ဝ-တော်၌ သံ၊ သာ-မြေရ၊

တသ္မာ မနောဂဏာဒိတော- ထိုမနောဂိုဏ်းအတူရှိသော သဒ္ဒါအပေါင်းမှာ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သ္မိံ နာ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ တေတသံ- ဤ ဝိဘတ်တို့၏၊ ဣကာရအာကာရာဒေသာ- တို့သည်၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

မနသိ၊ မနသ္မိ- စိတ်၌၊ သိရသိ၊ သိရသ္မိ- ဦးခေါင်း၌၊ မနသာ၊ မနေန- ဖြင့်၊ ဝစသာ၊ ဝစေန- ဝကားဖြင့်၊ သိရသာ၊ သိရေန- ဦးခေါင်းဖြင့်၊ သရသာ၊ သရေန- ရေအိုင်ဖြင့်၊ တပသာ၊ တပေန- အကျင့်ဖြင့်၊ ဝယသာ၊ ဝယေန- အရွယ်ဖြင့်၊ ယသသာ၊ ယသေန- အမြဲအရံဖြင့်၊ တေဇသာ၊ တေဇေန- တန်ခိုးဖြင့်၊ ဥရသာ၊ ဥရေန- ရင်ဘတ်ဖြင့်၊ ထာမသာ၊ ထာမေန- အစွမ်းဖြင့်၊

သ္မိံနာနမိတိ ကိမတ္တံ- နည်း? မနော.....အကျိုးရှိ၏၊ (မနော- စိတ်သည်၊ သိရော- ဦးခေါင်းသည်၊ တမော- အမိုက်အမှောင်သည်၊ တပေါ- အကျင့်သည်၊ တေဇော- တန်ခိုးသည်)။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ အညသ္မာပိ- မနောဂိုဏ်းမှ တစ်ပါးသောသဒ္ဒါမှလည်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သ္မိံ နာနံ- တို့၏၊ ဣကာရ အာကာရာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဗိလသိ- တွင်း၌၊ ဝါ- အစု၌၊ ဗိလသာ- ဖြင့်၊ ဝါ- ဖြင့်၊ ပဒသိ- ပုဒ်(နိဗ္ဗာန်၊ ခြေရာ၊ ခြေ) ၌၊ ပဒသာ- ဖြင့်။

၁၈၂။ ဇုရ။ သဿ စော။

(သဿ+စ+ဩ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဇိသုတ်)

မနောဂဏာဒိတော- တို့မှာ၊ ပရဿ- နောက်ဖြစ်သော၊ သဿ စ- သ-ဝိဘတ်၏လည်း၊ ဩ- ဩ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ မနောဂဏာဒိတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿ စ- ၏လည်း၊ ဩကာရော- ဩ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

မနသော- စိတ်အား၊ ၏၊ ထာမသော- စွမ်းအား အား၊ ၏၊ တပသော- အကျင့်အား၊ ၏။

၁၈၁။ မနသိ-ထို မန-တည်း၊ သိ-သင်္က၊ မနောဂဏာဒိတော သ္မိံနာန မိအာ-ဖြင့် သိ-တို့ ဣ-ဖြူ (မန+ဣ) သ သရေ ဝါ ဝစော-ဖြင့် သိ-လာ၊ သိ-ဣ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။ မနသိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဣ-ဖြူရ။

သိရသိ-စသည်လည်း သိရ-သဒ္ဒါတည်း၊ ကြွင်း နည်းတူ။

မနသာ-၌ မန-တည်း၊ နာ-သင်္က၊ ဤသုတ်ဖြင့် နာ-တို့ အာ-ဖြူ (မန+အာ) သ သရေ ဝါ ဝစော-ဖြင့် သိ-လာ၊ သိ-အာ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။ ဝစသာ-စသည်၌ ဝစ၊ သရ၊ ထဝ၊ ဝယ၊ ယသ၊ တေဇ၊ ဥရ၊ ထာမ-တည်း စသည်။

တိ-ရစ်။ မနော-စသည်၌ သိ၊ နာ-ဝိသင်္ကတို့၌ ဣ၊ အာ-ဖြူရ။ အာဒိ-ရစ်လည်း စိယ၊ ပဒ-တည်း၊ စသည်နည်းတူ။

၁၈၂။ မနသော-ထို မန-တည်း၊ သ-သင်္က။ သဿ စော-ဖြင့် သ-တို့ ဩ-ဖြူ (မန+ဩ) သ သရေ ဝါ ဝစော-ဖြင့် သိ-လာ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ထာမသော-ထို ထာမ-သဒ္ဒါ၊ ထဝသော-ထို ထဝ-သဒ္ဒါတည်း စသည်။

၁၈၃။ ၄၈။ ဧတေသ.မော လောပေ။

(ဧတေသံ+ဩ+လောပေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

လောပေ- ဝိဘတ်ကျေပြီးသော်၊ ဧတေသံ- ဤမနောဂိုဏ်းသဒ္ဓါလျှင် အတူရှိသောသဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ဩ- ဩပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိဘတ္တိလောပေ- ဝိဘတ်ချေခြင်းကို၊ ကတေ- ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ဧတေသံ မနောဂဏာဒိနံ- ဤမနောဂဏာဒိ သဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံး သရသည်၊ ဩတ္တံ- ဩအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

မနောမယံ- စိတ်ကြောင့်ဖြစ်၏၊ အယောမယံ- သံဖြင့်ပြုအပ်၏၊ တေဇောသမေန- မီးနှင့်တူသဖြင့်၊ တပေါဂုဏေန- အကျင့်ဂုဏ်ဖြင့်၊ သိရောရဟေန- ဦးခေါင်း၌ ပေါက်သောဆံပင်ဖြင့်၊

အာဒိဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ အညေသံ- မနောဂိုဏ်းမှ တစ်ပါးသော သဒ္ဓါတို့၏ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ဩတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ အာပေါသမေန- ရေနှင့် တူသဖြင့်၊ ဝါယော

သမေန- လေနှင့် တူသဖြင့်။

လောပေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပဒသာအကျိုးရှိ၏၊ (ပဒသာ- ပုဒ်ဖြင့်၊ တပသာ- အကျင့်ဖြင့်၊ ယသသာ- အခြံအရံဖြင့်၊ ဝစသာ- စကားဖြင့်၊ မနဒသာ- စိတ်ဖြင့်) ဧဝံ- ဤအတူ၊ အညေပိ- အခြားပြယုဂ်တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၁၈၄။ ၉၆။ သ သရေ ဝါ ဂမော။

(သ+သရေ+ဝါ+အာဂမော၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဂမပိမိသုတ်)

သရေ- (ဝိဘတ်အပြု) နောက်သရကြောင့်၊ မနောဂဏာဒိတော- တို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ သ- သ-အက္ခရာသည်၊ ဝါ- အချို့၊ အာဂမော- လာ၏။

(မာနုသိတံ ဝါစသိတံ စသညိန္တိ အမြဲသ-ဇာဏံ၊ မနုသာ မနေန စသညိန္တိ ပိတဝံ သ-ဇာဏံ၊ မနော၊ မနုစသညိန္တိ လုံးဝ သ-ဇာဏံ)။

၁၈၅။ မနောမယံ-၌ မနု+မယ-တည်း၊ ဧတေသ မော ဇောပေ-ဖြင့် မနု-၏အဆုံး အ-ကို ဩ-ပြု (မနောမယ) နှစ်စဉ်၊ သိ-သတ်၊ အံ-ပြု ပြီး၏။

အယ+မယ၊ ထေပ+သမ၊ တပ+ဂုဏ၊ သိရ+ရဟ-တည်း၊ ဝှေးနည်းအတိုင်း စီရင်။

အာဒိအကျေ၊ အာဝ+သမ၊ ဝါယ+သမ-တည်း စသညိ။

ထိ-ရူပံ။ ဝဒသာ-စသညိန္တိ ဝဒ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝဒ-၏အဆုံး အ-ကို ဩ-ပြုသင့်သော်လည်း နာ-ဝိဘတ် မကျေသောကြောင့် မြေဝ၊ မနုသာ-အတိုင်းထွက်။

ပရေ- သော၊ ဝိဘတ္တဒေသေ- ဝိဘတ် အပြုဖြစ်သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ဧတေဟေဝ မနောဂဏာဒိတိ- ဤမနောဂဏာဒိသဒ္ဓိတိပုပင်၊ ပရသ္မိ- နောက်၌၊ သ ကာရာဂမော -သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

မနသာ- စိတ်ဖြင့်၊ ဝစသာ- စကားဖြင့်၊ မနသိ- ၌၊ ဝစသိ- ၌၊ ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ မနေနအကျိုးရှိ၏၊ (မနေန- စိတ်ဖြင့်၊ တေဇေန- တန်ဖိုးဖြင့်၊ ယသေန- အမြဲအရံဖြင့်)

သရေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? မနော...အကျိုးရှိ၏၊ (မနော- သည်၊ တေဇော၊ ယသော- သည်)

ပုန- ဗန်း၊ အာဒိဂ္ဂဟဏေန- အာဒိသဒ္ဓိဖြင့်၊ ပရေ- သော၊ အညသ္မိဝိ- တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော၊ ပစ္စယေ- ပစ္စည်းသရကြောင့်၊ သကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ မာနသိကံ- စိတ်၌ ဖြစ်သည်၊ ဝါစသိကံ- နှစ်၌ ဖြစ်သည်။

၁၈၅။ ၁၁၂။ သန္တသဒ္ဓဿ သော ဘော၊ ဗောစန္ဒေ။

(သန္တသဒ္ဓဿ+သော+ဘော+ဗော+စ+အန္ဒေ ဖိ-ပုဒ်၊ အာဒေသ+အာဂမဝိမိသုတ်)

ဘော စ- ဘ-ကုန်းကြောင့်လည်း၊ သန္တသဒ္ဓဿ- သန္တသဒ္ဓါ၏၊ သော- သ-ပြုသည်၊ ဟော တိ- ၏၊ အန္ဒေ- သ-ပြု၏အဆုံး၌၊ ဗော စ- ဗ-ထက်မြက်လာသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဘကာရေ- ဘကုန်း အကွရာကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ သန္တသဒ္ဓဿ- ၏၊ သကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အန္ဒေ စ- သ-အပြု၏ အဆုံး၌လည်း၊ ဗကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗိရေဝ- သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာ၊ သမာသေထ- ပေါင်းဖော်ရာ၏၊ သဗ္ဗိ- တို့နှင့်၊ သန္တဝံ-

၁၈၆။ ရုပ် ၁၈၁-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

ထိ-ရုပ်၊ ဧနေန-စသည်၌ ဝါ-မြစ်၌ သိ-ဧတာရ၊ ၁၈၃-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

မနော-၌ မန-တည်း၊ သိ-သင်္ဂဟ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-လာဆင်သော်လည်း သရေနှောင်းသောကြောင့် ဧတာရ သော- သုတ်ဖြင့် သိ-ထို ဩ-ဂြု ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ (သိ-ထို ဩ-မပြုမီ သရေနှောင်းသောကြောင့်-ထု သိ၍ ရုပ်တွယ်ကြသည်)၊ ထေဗော-စသည် နည်းတူ။

အာဒိ-သဒ္ဓါ = မာနသိတံ-၌ မာန+ဣတ-တည်း၊ ဤသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဓိဖြင့် သိ-လာ၊ သိ-ဣ-သိုတပ်၊ နာမ်၊ သိ-သင်္ဂဟ၊ အ-ဂြု၊ ပြီး၏။ ဝါစသိတံ-၌ ဝါစ+ဣတ-တည်း စသည်။

၁၈၇။ သန္တိ-ထို သန္တ-တည်း၊ ထိ-သင်္ဂဟ၊ သွာတိသိနံ နာသိမိ ဝါ-ဖြင့် ထိ-ထို သိ-ဂြု (သန္တ+သိ) သန္တသဒ္ဓဿ-သောသုတ်ဖြင့် သန္တ-ထို သ-ဂြု၍ အဆုံး၌ မိ-လည်းလာ၊ မိ- သိ-သိုတပ်၊ ပြီး၏။ (ထပ်ပြီးသားလာလိုက်လျှင် ထပ်စရာမလိုတော့)

တတိယပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၁၄၇

ပေါင်းဖော်ခြင်းကို ကုဗ္ဗေထ- ပြုရာ၏။ သတံ- သူတော်ကောင်းတို့၏ သန္တံ- သူတော်ကောင်းတရားကို အညာယ- သိ၍၊ သေယျော- ချီးမွမ်းအပ် မြတ်သူသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ပါပိယော- အထူးသဖြင့် ယုတ်မာသူသည်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်နိုင်။

သုစိတ္တာ- လွန်စွာဆန်းကြယ်ကုန်သော၊ ရာဇေယာ- မင်း၏ ရထားတို့သည်၊ ဝေ- စင်စစ်၊ ဇိရန္တိ- ဆွေးမြေ့ရကုန်၏။ အထော- ထိုမြို့၊ သရိရဋ္ဌိ- ကိုယ်သည်လည်း၊ ဇရံ- ဆွေးမြေ့ခြင်းသို့၊ ဥပေတိ- ကပ်ရောက်ရ၏။ သတံ- သူတော်ကောင်းတို့၏၊ ဓမ္မော စ- တရားသည်ကား၊ ဇရံ- သို့၊ န ဥပေတိ- မရောက်နိုင်၊ သန္တော- သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ သတ္တိ- သူတော်ကောင်းတို့နှင့်တကွ၊ ဟဝေ- စင်စစ်၊ ပဝေဒယန္တိ- ဝမ်းမြောက်နှစ်လို ပြောဆိုကြကုန်၏။

သဗ္ဗတော- သူတော်ကောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သူ၊ သဗ္ဗာပေါ- ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဘောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သန္တောဟိ.....အကျိုးရှိ၏။ (သန္တောဟိ- သူတော်ကောင်းတို့ သည်၊ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပူဇိတော- ပူဇော်အပ်ပြီ)။

စဂ္ဂဗာဏံ- သည်၊ ကွဗိ- အချို့အရာ၌၊ သကာရဿေဝ- သ အပြု၏သာ၊ ပသိဒ္ဓတ္ထံ- ပြီးခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သက္ကာရော- သူတော်ကောင်းတို့ ပြုအပ်သောပူဇော်ဖွယ်၊ သက္ကတော- သူတော် ကောင်းတို့ ပြုအပ်သောအမှု။

၁၈၆။ ၁၀၇။ သိမိ ဂစ္ဆန္တဒိနံ နန္ဒသန္တေ၊ အံ။

(သိမိ+ဂစ္ဆန္တဒိနံ+နန္ဒသန္တေ+အံ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

သိမိ- သိဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တဒိနံ- ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူရှိသော သန္တတို့၏၊ နန္ဒသန္တေ- နန္ဒ သန္တသည်၊ အံ- အံ-အပြစ်သို့၊ ဝါ- အချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သိမိ- ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တဒိနံ- တို့၏၊ နန္ဒသန္တေ- သည်၊ အံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

၁၈၈။ သုမ္ဘုတော-၌ သန္တ+ဘူထ-တည်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သန္တ-ကို သ-ဖြင့် အဆုံး၌ ဖိ-သည်းထား၊ (သုမ္ဘုတ) နာဠိ၊ သိ-သင်္ဂါ၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

သုမ္ဘာပေါ-၌ သန္တ+ဘာဝ-တည် စသည်။

ထိ-ရစ်။ သန္တေထိ-၌ သ-စနောင်းသောကြောင့် သ-မပြုရ။

စ-ဇဒန္တိ= သက္ကာရော-ကို သန္တ+ကာရ-တည်၊ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဓိဖြင့် သန္တ-ကို သ-ဖြူ၊ ဝရဒေသာပေါ ဌာနေ- ဖြင့် သဒိသ ဒေဘေထိ ထိ-ထား၊ (သက္ကာရ) နာဠိ၊ သိ-သင်္ဂါ၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

သက္ကတော-၌ သန္တ+ထထ-တည် စသည်။

ဂစ္ဆံ၊ ဂစ္ဆန္တော- သွားသူသည်၊ မဟံ၊ မဟန္တော- မြတ်သူသည်၊ စရံ၊ စရန္တော- လှည့်လည်သူသည်၊ ခါဒိ၊ ခါဒန္တော- ခဲသူသည်။

ဂစ္ဆန္တောနိပိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အန္တောအကျိုးရှိ၏ (အန္တော- ကျင်နာသည်၊ ဒန္တော- ယဉ်ကျေးသည်၊ ဝန္တော- ထွေးအန်သည်၊ သန္တော- ငြိမ်သက်သည်)။

၁၈၇။ ၁၀၈။ သေသေသု န္ဓဝ။

(သေသေသု+နန္ဒ+တ္တဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ ကာရိယာတိဒေသသုတ်)

သေသေသု- သိမ့်ကြောင်းသော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တောနိ- ဂစ္ဆန္တော အတူရှိသော သန္တောတို့၏ နန္ဒသန္တော- နန္ဒသန္တောကို န္ဓဝ- နန္ဒ-ကိုသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။

သေသေသု- သိမ့် ကြွင်းကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ ဂစ္ဆန္တောနိ- ဂစ္ဆန္တော ဝိဘတ် သန္တောတို့၏ နန္ဒသန္တော- ကို၊ နန္ဒပစ္စယောဝ- ကိုကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။

ဂစ္ဆတော- သွားသူအား၊ ၏၊ မဟတော- မြတ်သူအား၊ ၏၊ ဂစ္ဆတိ- ဌှိ၊ မဟတိ- ဌှိ၊ ဂစ္ဆတာ- ဖြင့်၊ မဟတာ- ဖြင့်။

သေသေသုတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂစ္ဆံ.....အကျိုးရှိ၏ (ဂစ္ဆံ- သွားသူသည်၊ မဟံ- မြတ်သူသည်၊ စရံ- လှည့်လည်သူသည်၊ ခါဒိ- ခဲသူသည်)။

၁၈၈။ ၁၅၅။ ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော အမာနံ။

(ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော+အံ+အာနံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော- ဗြဟ္မ၊ အတ္တ၊ သခ၊ ရာဇ-အစရှိသော သန္တောတို့မှ၊ ပရံ- နောက်ဖြစ်သော၊ အံ- အံဝိဘတ်သည်၊ အာနံ- အာနံ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၁၈၉။ ဂစ္ဆံ-တို့ ဂစ္ဆန္တ-တည်း၊ သိ-သတိ၊ (ဂစ္ဆံ+သိ) သိမှ ဂစ္ဆန္တောနိ နန္ဒသန္တော အံ-ဖြင့် နန္ဒ-တို့ အံ-ဖြင့် (ဂစ္ဆံ+အံ+သိ) နန္ဒ-ဒွင်၊ အံ-ဖြင့်၊ သဂ္ဂဏေတေ-ဖြင့် ချေ၊ ဣဝံ၊ (ဂစ္ဆံ+သိ) သေသေသေ ဣဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။

ဂစ္ဆန္တော-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အံ-မပြုရ၊ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြင့်။

ဧတံ-စသည်၌ ဧတန္န-စရန္တ၊ ခါဒန္တ-တည်း စသည်နည်းတူ။

ထံ-ဝပ်။ အန္တော-စသည်၌ ဂစ္ဆန္တော သိမ့်မဟုတ်၍ အံ-မပြုရ၊ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြင့်။

၁၉၀။ ဂစ္ဆတော-တို့ ဂစ္ဆန္တ-တည်း၊ သ-သတိ၊ (ဂစ္ဆံ+သ) သေသေသု န္ဓဝ-ဖြင့် နန္ဒ-တို့ နန္ဒ-ဝါ၊ တောထိတာ သသိနာသု-ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နန္ဒ-တို့ တော-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတော-ပြီး၏။

ဧတော-၌ ဧတန္န-သဒ္ဓါ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဧတံ-၌ ထံ-ဖြင့်၊ ဂစ္ဆတာ၊ ဧတော-၌ တာ-ဖြင့်၊ စသည်။

ထံ-ဝပ်။ ဂစ္ဆံ-စသည်၌ သိ-မဖြစ်သောဝိဘတ် မဟုတ်သောကြောင့် နန္ဒမင်္ဂရံ။

တတိယပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဗြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္စေဝမာဒိတော- ဗြဟ္မ၊ အတ္တ၊ သခ၊ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှာ ပရဿ- သော၊ အံ ဝစနဿ- ဇါ၊ အာနံ- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ဇါ။

ဗြဟ္မာနံ၊ ဗြဟ္မံ-ဗြဟ္မာကို၊ အတ္တာနံ၊ အတ္တံ- ကိုယ်ကို၊ သခါနံ၊ သခံ- မိတ်ဆွေကို၊ ရာဇာနံ၊ ရာဇံ- မင်းကို၊

အမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရာဇာအကျိုးရှိ၏ (ရာဇာ- သည်)။

၁၈၉။ ၁၁၃။ သျာ စ။

(သိ+အာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော- ဗြဟ္မ၊ အတ္တ၊ သခ၊ ရာဇ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှာ ပရံ- နောက်ပြင် သော၊ သိ- သိဝိဘတ်သည်၊ အာ- အာ-ပြုသည်၊ ဟောတိ စ- ပြင်သည်သာတည်း။

ဗြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္စေဝမာဒိတော- ဗြဟ္မ၊ အတ္တ၊ သခ၊ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှာ ပရဿ- သော၊ သိဝစနဿ- ဇါ၊ အာ- သည်၊ ဟောတိ စ- သာတည်း။

ဗြဟ္မာ - ဗြဟ္မာသည်၊ အတ္တာ- ကိုယ်သည်၊ သခါ- မိတ်ဆွေသည်၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ အာတုမာ- ကိုယ်သည်။

၁၉၀။ ၁၁၄။ ယောန မာနော။

(ယောနံ+အာနော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဗြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော- တို့မှာ ပရေသံ- နောက်ပြင်ကုန်သော၊ ယောနံ- ယောဝိဘတ် တို့၏၊ အာနော- အာနောပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

၁၈၈။ ဗြဟ္မာနံ-တို့ ဗြဟ္မ-တည်း၊ န-သတ်၊ ဗြဟ္မတ္တ-စသောသုတ်ဖြင့် န-တို့ အာနံ-ဖြူ (ဗြဟ္မ+အာနံ) တို့-ခွင်း၊ အ- ကြွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဗြဟ္မံ-၌ ဝါ-မြစ်၌ အာနံ-ဖြေရ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

အတ္တာနံ-သည်တို့၌ အတ္တ၊ သခ၊ ရာဇ-တည်း၊ န-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာနံ-ဖြူ စသည်။

ထိ-ဝပ်။ ရာဇာ-၌ န-ဝိဘတ်ထုတ်၍ အာနံ-ဖြေရ၊ (ဝရ-သုတ်အတိုင်းထုတ်)

၁၈၉။ ဗြဟ္မာ-တို့ ဗြဟ္မ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ သျာ စ-ဖြင့် သိ-တို့ အာ-ဖြူ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

အတ္တာ-သည် နည်းတူ။

မြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော- မြဟ္မ, အတ္တ, သခ, ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ၊
ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏ အာနော အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

မြဟ္မာနော- တို့သည်၊ အတ္တာနော- တို့သည်၊ သခါနော- တို့သည်၊ ရာဇာနော- တို့သည်၊
အာတုမာနော- တို့သည်။

၁၉၁။ ၁၃၀။ သခတော စာယောနော။

(သခတော+စ+ အာယောနော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

သခတော စ- သခ-သဒ္ဒါမှလည်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏ အာယောနော-
အာယော-ပြု၊ နော-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တသ္မာ သခတော စ- ထို သခသဒ္ဒါမှလည်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏
အာယောနော အာဒေသော- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သခါယော၊ သခါနော- တို့သည်၊

ယောနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သခါ.....အကျိုးရှိ၏ (သခါ-သည်)။

၁၉၂။ ၁၃၅။ သိဓမေ။

(သိဓ+မေ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

သခတော- သခ-သဒ္ဒါမှ၊ ပရ- သော၊ သိဓ- သိဓိဘတ်သည်၊ ဓေ- ဧပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
တသ္မာ သခတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သိဓဝစနဿ- ၏၊ ဧကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊
သခေ- မိတ်ဆွေ၌။

၁၉၀။ မြဟ္မာနော-ကို မြဟ္မ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ယောနု မာနော-ဖြင့် ယော-ကို အာနော-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
အတ္တာနော-စသည် နည်းတူ။

၁၉၁။ သခါယော-ကို သခ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ သခတော စာယောနော-ဖြင့် ယော-ကို အာယော-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊
ပြီး၏။

သခါနော- ၁၉၄-သုတ်အတိုင်းတူ၏။
တိ-ရုပ်။ သခါ-၌ ယော-ပိသင်္ဂါတို့၌ အာယော၊ နော-မပြု၍ သခါ-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

၁၉၂။ သခေ-ကို သခ-တည်း၊ သိ-သင်္ဂါ၊ သိ ဓေ-ဖြင့် သိ-ကို ဓေ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

၁၉၃။ ၁၂၂။ ဗြဟ္မတော ဂဿ စ။

(ဗြဟ္မတော+ဂဿ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ဗြဟ္မတော- ဗြဟ္မသန္တု၊ ပရဿ- သော၊ ဂဿ စ- ဂ-မည်သော သိဝိဘတ်၏လည်း၊ ဧ-
ပြေသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဗြဟ္မတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဂဿ စ- ၏လည်း၊ ဧကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ဟေဗြဟ္မေ- အို ဗြဟ္မာ။

၁၉၄။ ၁၃၁။ သခန္တဿိ နောနာနံသေသု။

(သခန္တဿ+ကာ+နောနာနံသေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

နောနာနံသေသု- နော-အပြု၊ နာ၊ နံ၊ သ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သခန္တဿ- သခ-သန္တု၏
အဆုံး၊ အ-၏၊ ကု- ကြပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

နောနာနံသ ကုတိ- နော၊ နာ၊ နံ၊ သ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤအာဒေသ၊ ဝိဘတ်
တို့ကြောင့်၊ တဿ သခန္တဿ- ထို သခ သန္တု၏ အဆုံးသရ၏၊ ကုကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
သခိနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ သခိနာ- ပြင့်၊ သခိနံ- တို့အား၊ တို့၏၊ သခိဿ- အား၊ ၏၊
ဧတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သခါရေဟိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (သခါရေဟိ- တို့ပြင့်)။

၁၉၅။ ၁၃၄။ အာရော ဟိမိ ဝါ။

(အာရော+ဟိမိ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ဟိမိ- ဟိဝိဘတ်ကြောင့်၊ သခန္တဿ- ၏၊ အာရော- အာရ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။
ဟိမိ ဝိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ တဿ သခန္တဿ- ၏၊ အာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။
သခါရေဟိ၊ သခေဟိ- တို့ပြင့်၊ တို့မှ။

၁၉၆။ ဧ ဗြဟ္မေ-ထို ဧ ဗြဟ္မ-တည်၊ အာလုပ် သိ-သတ်၊ အာလုပ် သိ-ထို ဝ-မှည့်၊ ဗြဟ္မတော ဂဿ စ-ဖြင့် ဝ- သိ-
ထို ဧ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

၁၉၇။ သခိနော-ထို သခ-တည်၊ ယော-သတ်၊ သခေတော စာယောနော-ဖြင့် ယော-ထို နော-ပြု၊ ခိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊
(သခိ+အ+နော) သခန္တဿိ နောနာနံသေသု-ဖြင့် အ-ထို ကု-ပြု၊ တပ်၊ ပြီး၏။ သခိနာ-၌ နာ-ကြောင့် ကု-ပြု၊ သခိနံ-၌ နံ-
ကြောင့် ကု-ပြု၊ သုနိယံ ဧ-ဖြင့် ဤ-ဒီထ-ပြု၊ သခိဿ-၌ သ-ကြောင့် ကု-ပြု၊ သာဂေ သေ-ဖြင့် သိ-လာ။
ထိ-ရပ်။ သခါရေဟိ-၌ နော၊ နာ၊ နံ၊ သ-မှောင်းသောကြောင့် ကု-မပြုရ၊ ၁၉၅-သုတ်အတိုင်းကွတ်။

၁၉၈။ သခါရေဟိ-ထို သခ-တည်၊ ထိ-သတ်၊ ခိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (သခိ+အ+ဟိ) အာရော ထိမိ ဝါ-ဖြင့် အ-ထို အာရ-
ပြု၊ ခိ-အာ-သို့တပ်၊ ဝိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသုဏာရော ဧ-ဖြင့် အ-ထို ဧ-ပြု၊ တပ်၊ ပြီး၏။ သခေဟိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာရ-
မပြုရ၊ သုတိသုဏာရော ဧ-ဖြင့် ဧ-ပြု။

၁၉၆။ ၁၃၃။ သုနမံသု ဝါ။

(သုနမံသု+ဝါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သုနမံသု- သု, နံ, အံ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့် သန္တဿ- ၏၊ အာရော- အာရ-ပြုသည်၊ ဝါ-
ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သုနံ အံ ဣတိ- သု, နံ, အံ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ တဿ
သန္တဿ- ၏၊ အာရော- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သခါရေသု, သဝေသု- တို့၌၊ သခါရာနံ, သခိနံတို့အား၊ သခါရံ, သခံ- ကို။

၁၉၇။ ၁၂၅။ ဗြဟ္မတော တု သ္မိံ နိ။

(ဗြဟ္မတော+တု+သ္မိံ+နိ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဗြဟ္မတော တု- ဗြဟ္မသန္တုမှလည်း၊ ပရံ- သော၊ သ္မိံ- သ္မိဝိဘတ်သည်၊ နိ- နိပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဗြဟ္မတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိဝစနဿ- ၏၊ နိ အာဒေသော- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဗြဟ္မနိ- ၌၊

တုဂ္ဂတဏေန- ဖြင့်၊ အဗြဟ္မတောဝိ- ဗြဟ္မမဟုတ်သော သန္တုမှလည်း၊ ပရဿ- သော၊
သ္မိဝစနဿ- ၏၊ နိ- နိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ကမ္မနိ- အမှု၌၊ ဓမ္မနိ- အရေ၌၊ မုဒ္ဒနိ- ဦးထိပ်၌။

၁၉၆။ သခါရေသု-ကို သခ-တည်း၊ သု-သတ်၊ ခံ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (သခံ+အ+သု) သုနမံသု ဝါ-ဖြင့် အ-ကို အာရ-ဖြင့်
ခံ- အာ-သို့ထပ်၊ ရံ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သုတိသုဏာရော ဧ-ဖြင့် ဧ-ဖြင့်၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

သခေသု-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာရ-ဖြင့်၊ သုတိသုဏာရော ဧ-ဖြင့် ဧ-ဖြင့်၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

သခါရာနံ-၌ နံ-ကြောင့် အာရ-ဖြင့်၊ သုနမံသု ဝါ-ဖြင့် အာ-ဒိထု။

သခိနံ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာရ-ဖြင့်၊ ၁၉၄-သုတိအတိုင်းထွက်။

သခါရံ-၌ အံ-ကြောင့် အာရ-ဖြင့်၊ သခံ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အာရ-ဖြင့်။

၁၉၇။ ဗြဟ္မနိ-ကို ဗြဟ္မ-တည်း၊ သ္မိံ-သတ်၊ ဗြဟ္မတော တု သ္မိံ-ဖြင့် သ္မိံ-ကို နိ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။

ဓမ္မ-ဓာတ်-

ကမ္မနိ-ဓာတ်၌ ကမ္မ, ဓမ္မ, ဓုဒ္ဓ-တည်း၊ သ္မိံ-သတ်၊ ဤသုတိ၌ တု-သဒ္ဒါဖြင့် သ္မိံ-ကို နိ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။

၁၉၈။ ၁၂၃။ ဥတ္တံ သနာသု။

(ဥတ္တံ+သနာသု၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပရိသုတ်)

သနာသု- သ, နာ-ပိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဗြဟ္မဿ- ဗြဟ္မသဒ္ဓါ၏ အန္တော- အဆုံး အ-သည်၊

ဥတ္တံ- ဥ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သနာသု- တို့ကြောင့် တဿ ဗြဟ္မသဒ္ဓဿ- ၏၊ အန္တော- သည်၊ ဥတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဗြဟ္မဇော- အား၊ ဗြဟ္မနာ- ဖြင့်၊

သနာသုတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဗြဟ္မာ အကျိုးရှိ၏၊ (ဗြဟ္မာ- သည်)။

၁၉၉။ ၁၅၈။ သတ္ထု ပိတာဒိနမာ သိသ္မိံ သိလောပေါ ဓ။

(သတ္ထုပိတာဒိနံ+အာ+သိသ္မိံ+သိလောပေါ+ဓ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပရိသုတ်)

သိသ္မိံ- သိ-ပိဘတ်ကြောင့်၊ သတ္ထုပိတာဒိနံ- သတ္ထုပိတုအစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တော- အဆုံး ဥ-သည်၊ အာ- အာဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။ သိလောပေါ ဓ- သိပိဘတ်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သိသ္မိံ- ကြောင့်၊ သတ္ထု ပိတု အာဒိနံ- တို့၏၊ အန္တော- သည်၊ အာတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။ သိလောပေါ ဓ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တာ- ဆရာသည်၊ ပိတာ- အဖသည်၊ မာတာ- အမိသည်၊ ဘာတာ- အစ်ကိုသည်၊ ကတ္တာ- ပြုတတ်သူသည်၊

သိသ္မိံတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သတ္ထုဿအကျိုးရှိ၏၊ (သတ္ထုဿ, ပိတုဿ, မာတုဿ, ဘာတုဿ, ကတ္တုဿ- အား၊ ၏)။

၁၉၈။ ဗြဟ္မဇော-တို့ ဗြဟ္မ-ထည်၊ သ-သတ်၊ တုံ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ဗြဟ္မံ+အ+သ) ဥတ္ထံ သနာသု-ဖြင့် အ-တို့ ဥ-ပြု ဥ-တို့ ထ-မှည့်၊ စုလတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် သ-တို့ နော-ပြု တုံ- ဥ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ဗြဟ္မဇော-၌ နာ-ထြောင်း ဥ-ပြု။

ထိရူပံ၊ ဗြဟ္မ-၌ သ, နာ-နှောင်းသောထြောင်း ဥ-ပြုရ၊ ၁၈၃-သုတ်အတိုင်းထုတ်။

၁၉၉။ သတ္တာ-တို့ သတ္ထု-ထည်၊ သိ-သတ်၊ ထံ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (သတ္ထံ+ဥ+သိ) သတ္ထုပိတာဒိနော-သောသုတ်ဖြင့် ဥ-တို့ အာ-ဖြည့် သိ-တို့လည်း ချေ၊ ထံ- အာ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ပိတာ-ဧသညံ၌ ပိတု, မာတု, ဘာတု, ကတ္တု-ထည်၊ သိ-သတ် ဧသညံ။

ထိ-ရူပံ၊ သတ္ထုဿ-ဧသညံ၌ သိ-နှောင်းသောထြောင်း အာ-အပြု သိ-ချေမှု ပြုရ။

၂၀၀။ ၁၅၉။ အညေသွာရတ္တံ။

(အညေသု+အာရတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

အညေသု- သိ-မှတစ်ပါးကုန်သော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သတ္တုပိတာဒိနံ- တို့၏ အန္တော-
သည်၊ အာရတ္တံ- အာရ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

အညေသု- သိ-မှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဝစနေသု- ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ သတ္တုပိတုအာဒိနံ-
တို့၏ အန္တော- သည်၊ အာရတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သတ္တာရံ- ကို၊ . . . ကတ္တာရံ- ကို၊ သတ္တာရေဟိ- တို့ဖြင့် . . . ကတ္တာရေဟိ- တို့ဖြင့်၊
အညေသွိတိ ကိမတ္တံ- နည်း? သတ္တာ အကျိုးရှိ၏၊ (သတ္တာ-သည်၊.....ကတ္တာ- သည်)။

၂၀၁။ ၁၆၃။ ဝါ နံမှိ။

(ဝါ+နံမှိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

နံမှိ- နံ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ သတ္တုပိတာဒိနံ- တို့၏ အန္တော- သည်၊ အာရတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ၏။

နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ- ကြောင့်၊ သတ္တုပိတုအာဒိနံ- တို့၏ အန္တော- သည်၊ အာရတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သတ္တာရာနံ- တို့အား၊ တို့၏ . . . ဘာတရာနံ- တို့အား၊ တို့၏။

ဝါတိ ကိမတ္တံ- နည်း? သတ္တာနံ- တို့အား၊ တို့၏ . . . ဘာတူနံ- တို့အား၊ တို့၏။

၂၀၀။ သတ္ထာရံ-တို့ သတ္တု-တည်း၊ ခံ-သတိ၊ ဣ-ခွင်၊ ၃-ကြွင်း၊ (သတ္ထံ+၃+ဒ) အညေသွာရတ္တံ-ဖြင့် ၃-တို့ အာရ-ဖြူ
ဣ- အာ-သို့တစ်၊ ရံ- ခွင်၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ငြိမ်း။

ပိတရံ-တို့ ပိတု-တည်း၊ ခံ-သတိ၊ ဣ-ခွင်၊ ၃-ကြွင်း၊ ဤသုတိ-ဖြင့် ၃-တို့ အာရ-ဖြူ (ပိတံ+အာရ+ဒ) ပိတာဒိနု
ဓသိမှိ- ဖြင့် အာရ-၏ အာ-တို့ အ-ရသဖြူ ဣ-အာ-သို့တစ်၊ ရံ-ခွင်၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ငြိမ်း။

ဓာတု၊ ဘာတု-နည်းတူ။ တတ္ထာရံ-၌ သတ္ထာရံ-၌တူ။ သတ္ထာရေဟိ-သေည့်၌ ဣ-ပိသတိသတိ-ခြင်း၊
သုတိသုကာရော ဓ-ဖြင့် ဓ-ဖြင့်ခြင်းသာ ထူးသည်။

ဣ-ရစ်။ သတ္ထာ-သေည့်၌ သိ-မှ အခြားပိသတိဇာတိ၌ အာရ-ဖြူ၊ ၃၃၃-သုတ်အတိုင်းစီရင်။

၂၀၁။ သတ္ထာရာနံ-တို့ သတ္တု-တည်း၊ နံ-သတိ၊ ဣ-ခွင်၊ ၃-ကြွင်း၊ (သတ္ထံ+၃+နံ) ဝါ နံမှိ-ဖြင့် ၃-တို့ အာရ-ဖြူ ဣ-
အာ-သို့တစ်၊ (သတ္ထာရံ+နံ) ရံ-ခွင်၊ အ-ကြွင်း၊ သုနံတိသု ဓ-ဖြင့် အာ-ဒိသ-ဖြူ ရံ- အာ-သို့တစ်၊ ငြိမ်း။

ပိတရာနံ-သေည့်နည်းတူ၊ ပိတာဒိနု ဓသိမှိ-ဖြင့် အာရ-၏ အာ-တို့ ရသ-ဖြင့်ခြင်းသာ ထူးသည်။

ဣ-ရစ်။ သတ္ထာနံ-သေည့်၌ ဝါ-ဖြင့်၌ အာရ-ဖြူ၊ ၂၀၂၊ ၈၃-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၂၀၂။ ၁၆၄။ သတ္တုနတ္တု။

(သတ္တုနံ+အတ္တံ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

နံမှ- နံဝိဘတ်ကြောင့်၊ သတ္တုနံ စ- သတ္တာဒိဂိုဏ်း သဒ္ဓါတို့၏လည်း၊ အန္တော- သည်၊
အတ္တံ- အ-အဖြစ်သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပလူတေ- ၏။

နံမှ ဝိဘတ္တိမှ- ကြောင့်၊ တဿ သတ္တုသဒ္ဓါ- ထို သတ္တုသဒ္ဓါ၏၊ အန္တော- အဆုံး ဥသည်၊
အတ္တံ- သို့၊ ဝါ- အချို့၊ အာပလူတေ- ရောက်၏။

သတ္တုနံ- တို့အား၊ တို့၏ . . . ကတ္တုနံ- တို့အား၊ တို့၏

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သတ္တုရာနံ.... အကျိုးရှိ၏၊ (သတ္တုရာနံ- တို့အား၊ တို့၏ . . .

ဝိတရာနံ- သမီးတို့အား၊ တို့၏)

စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အညေသမ္ပိ- သတ္တုပုတစ်ပါး အခြားသဒ္ဓါတို့ကိုလည်း၊ သင်္ဂဟဏတ္ထံ-
သိမ်းယူခြင်းအနက်ရှိ၏။

၂၀၃။ ၁၆၅။ ဥ သသ္မိံ သလောပေါ စ။

(ဥ+သသ္မိံ+သလောပေါ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပပိမိသုတ်)

သသ္မိံ- သ-ဝိဘတ်ကြောင့်၊ သတ္တုပိတာဒိနံ- တို့၏၊ အန္တော- သည်၊ ဥ- ဥ-ပြုသည်၊ ဝါ-
ချို့၊ ဟောတိ- ၏။ သလောပေါ စ- သ-ဝိဘတ်၏၊ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သသ္မိံ- ကြောင့်၊ သတ္တု ပိတု ဣတိ- ကုန်သော၊ ဝေမာဒိနံ- ဤသို့အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏၊
အန္တဿ- အဆုံး ဥ-၏၊ ဥတ္တံ- ဥ-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏၊ သလောပေါ စ- သည်လည်း၊
ဟောတိ- ၏။

သတ္တု၊ သတ္တုဿ၊ သတ္တုနော- ဆရာအား၊ ဒီယတေ- ပေးအပ်၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊

၂၀၂။ သတ္တုနံ-ထို သတ္တု-တည်း၊ နံ-သင်္ဂ၊ ဣ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (သတ္တံ+နံ) သတ္တုနတ္တု-ဖြင့် ဥ-ထို အ-ပြု၊ သုနံထံသု
စ-ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒီယပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ပိတာနံ-စသည် နည်းတူ။

ထံ-ရပ်၊ သတ္တုရာနံ-စသည်၌ ဝါ-မြစ်၌ အ-ဖြေရ၊ ၂၀၁-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၂၀၃။ သတ္တု-ထို သတ္တု-တည်း၊ သ-သင်္ဂ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (သတ္တံ+ဥ+သ) ဥသသ္မိံ သယောပေါ စ-ဖြင့် ဥ-ထို ဥ-
ထပ် ဖြစ်၍ သ-ထိုလည်း ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

သတ္တုဿ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-ဖြေခြင်း၊ သ-ချေခြင်း ဖြေရ၊ သာဝဓော သေ-ဖြင့် သ်-တာ၊ ပြီး၏။

သတ္တ၊ သတ္တဿ၊ သတ္တနော- ဆရာ၏ ပရိဂ္ဂဟော- သိမ်းဆည်းအပ်သောဥစ္စာ၊ ပိတု၊ ဒီယ
တေ- ၏၊ ဝါ- တစ်နည်းကာ၊ ပိတု-၏၊ ပရိဂ္ဂဟော၊ ဥစ္စာ၊ ဘာတု၊ ပရိဂ္ဂဟော။

(ဇေယျံ ဘ-ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားရန် ဒီယထေ၊ ဆဋ္ဌိ ဘ-ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားရန် ပရိဂ္ဂဟော-တို့ ဆိုသည်။)

ဝဂ္ဂတဏံ- သည်၊ ဒုတိယ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထံ-၂ ရုပ်ျောက် အနက်ကို ပေါင်းခြင်း အနက်ရှိ၏။

၂၀၄။ ၁၆၇။ သက္ကမန္တာတာဒီနဉ္စ။

(သက္ကမန္တာတာဒီနံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိမိသုတ်)

သသ္မိ- ကြောင့်၊ သက္ကမန္တာတာဒီနဉ္စ- သက္ကမန္တာတု အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏လည်း၊ အန္တော-
အဆုံး၊ ၂-သည်၊ ၂- ၂-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ သလောပေါ ၈- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သသ္မိ- ကြောင့်၊ သက္ကမန္တာတု ဣတိ- ကုန်သော၊ ဝေမာဒီနိ- ဤသို့ အစရှိကုန်သော
သဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တော- သည်၊ ဥတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ သ လောပေါ ၈- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အဿ ရာဇိနော- ဤမင်း၏၊ သက္ကမန္တာတုတ္တဝ- သက္ကမန္တာတ်မင်း၏ကဲ့သို့၊ ဝိဘာဝေါ-
စည်းစိမ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဝေ- ဤအတူ၊ ကတ္တု- ပြုတတ်သူအား၊ ၏၊ ဂန္တု- သွားတတ်သူ
အား၊ ၏၊ ဒီတု- ပေးတတ်သူအား၊ ၏။ ဣဝဂ္ဂမာဒီ- ဤသို့အစရှိသော ပုံစံတို့ကို၊ ယောဂေတဗ္ဗာ-
ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ပုန- တစ်ဖန်၊ အာရဗ္ဘဂ္ဂတဏံ- ဤသုတ်ကိုယူခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? နိဂ္ဂဒိပနတ္ထံ-
နိဂ္ဂဝိမိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ သက္ကမန္တာတု- သက္ကမန္တာတ်မင်းအား၊ ၏၊

ဝဂ္ဂတဏံ- ၈ သဒ္ဓါသည်၊ ဒုတိယ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထံ- ၏။

၂၀၅။ ၁၆၈။ တတော ယောန မော တု။

(တတော+ယောနံ+ဩ+တု၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တတော တု- ထို အာရ-အပြုလည်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- ယောဝိဘာတ်တို့၏၊
ဩ- ဩပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၀၇။ သတ္တနော-ဒွိလည်း၊ ဝါ-ဖြစ်၍ ဤလုထံဖြင့် ၃-ဖြစ်ခြင်း၊ ဘ-ချေခြင်း၊ ဧဇ္ဈေ၊ ၃-ထို ထ-မှည့်၊ ဓုလထော သဿနော
ဝါ-ဖြင့် ဘ-ထို နော-ဖြူ ပြီး၏။ ပိတု-သေ၍ နည်းတူ။

၂၀၄။ သက္ကမန္တာတု-ထို သက္ကမန္တာတု-ထည်၊ သ-သင်္ဂ၊ ထံ-ဒွင်း၊ ၃-ဖြင့်၊ (သက္ကမန္တာထံ+၃+သ) သက္ကမန္တာထာဒီနဉ္စ-ဖြင့်
၃-ထို ၃-ထပ်ဖြည့် ဘ-ထိုထည်း ချေ၊ ထင်၊ ပြီး၏။ ကတ္တု၊ ဂန္တု၊ ဒီတု-ထိုလည်း နည်းတူ။

တတော အာရာဒေသတော- ထို အာရ အပြုမှ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏၊ ဩကာရာဒေသော- ဩ အပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တာရော-တို့သည်၊ တို့ကို၊ . . . ဝတ္တာရော- ပြောဆိုတတ်သူတို့သည်၊ တို့ကို၊ တုဂ္ဂဟဏေန- တု သန္တုမြင့်၊ အညသ္မာပိ- အာရ အပြုမှ အခြားသော သန္တုမှလည်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏၊ ဩကာရော- ဩ အပြုသည်၊ဟောတိ- ၏၊ စတုရော- ၄ ယောက်ကုန်သော၊ ဇနာ- လူတို့သည်၊ ဝါဝေါ- နွားတို့သည်၊ ဥဘော- ၂ ယောက်ကုန်သော၊ ပုရိသာ- တို့သည်။

၂၀၆။ ၁၆၅။ တတော သ္မိမိ။

(တတော+သ္မိ+က္က၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိပိသုတ်)

တတော- ထို အာရ-အပြုမှ ပရ- သော၊ သ္မိ- သ္မိ-ပိဘတ်သည်၊ ဣ- ဣပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တတော အာရာဒေသတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိ ဝစနဿ- ၏၊ ဣကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တရိ- ဆရာ၌၊ . . . စိတရိ- သမီး၌၊ ကတ္တရိ- ပြုတတ်သူ၌၊ ဝတ္တရိ- ပြောတတ်သူ၌။ ပုန- တစ်ဖန်၊ တတောဂဟဏေန- တတော သန္တုမြင့် အညသ္မာပိ-အာရ အပြုမှ အခြားသော သန္တုမှလည်း၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိဝစနဿ- ၏၊ ဣကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဘုဝိ- မြေ၌။

၂၀၅။ သတ္တာရော-တို့ သတ္တု-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (သတ္တိ+ဥ+ယော) အညေသ္မာရတ္ထ-ဖြင့် ဥ-တို့ အာရ-ဖြူ၊ ဣ- အာ-သို့၏၊ (သတ္တာရ+ယော) တတော ယောနု မောတု-ဖြင့် ယော-ကို ဩ-ဖြူ၊ ရိ-ခွင်း၊ သရလောပေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ ငြိ၏။ ကတ္တာရော၊ ဝတ္တာရော-တို့၌ ကတ္တု၊ ဝတ္တု-တည်း၊ ကြွင်းနည်းတူ။

ပိတရော-တို့ ပိတု-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ တိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (ပိတ်+ဥ+ယော) အညေသ္မာရတ္ထ-ဖြင့် ဥ-တို့ အာရ-ဖြူ၊ (ပိတ်+အာရ+ယော) တတော ယောနု မောတု-ဖြင့် ယော-ကို ဩ-ဖြူ၊ ပိတာဒိနု ဓရိမိ-ဖြင့် အာရ-၏ အာ-တို့ အ-ရသဖြူ၊ တပိ၊ ငြိ၏။ မာထရော၊ ဘာထရော-နည်းတူ။

ဓု- ခန္ဒါ- စတုရော-ကို ရာ-သုတ်အတိုင်းတွတ်။ ဝါဝေါ-ကို ရ၎-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

ဥဘော-ကို ခွိ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ယောသုဒ္ဓိန္ဒ ခွေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ခွိ-ကို ဥဘ-ဖြူ၊ တတောယောနု မောတု-၌ တု-ဖြင့် ယော-ကို ဩ-ဖြူ၊ ဘိ-ခွင်း၊ သရလောပေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပိ၊ (ရ-အလို ဥဘ-တည်၍ တွတ်)

၂၀၆။ သတ္တရိ-တို့ သတ္တု-တည်း၊ သ္မိ-သင်္ဂါ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (သတ္တိ+ဥ+သ္မိ) အညေသ္မာရတ္ထ-ဖြင့် ဥ-တို့ အာရ-ဖြူ၊ တတော သ္မိမိ-ဖြင့် သ္မိ-တို့ ဣ-ဖြူ၊ အာရောဓဿ မိတာရေ-ဖြင့် အာရ-၏ အာ-တို့ အ-ရသဖြူ၊ တပိ၊ ငြိ၏။

ပိတရိ-ဓမ္မည် နည်းတူ။ ဓာဝော-ခန္ဒါ- ဘုဝိ-ကို ရာ-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

၂၀၇။ ၁၆၁။ နာ အာ ။

(နာ+အာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

တတော- ထို အာရ-အပြုမှ၊ ပရုံ- သော၊ နာ- နာ-ပိဘတ်သည်၊ အာ- အာ-ပြုသည်၊
ဟောတိ- နံ။

တတော အာရာဒေသတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နာဝစနဿ- နံ၊ အာ အာဒေသော-
သည်၊ ဟောတိ- နံ။ သတ္တာရာ- ဖြင့်၊ . . . ဝတ္တာရာ- ဖြင့်။

၂၀၈။ ၁၆၆။ အာရော ရဿ ပိကာရေ။

(အာရော+ရဿံ+တ္တကာရေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ရဿပိမိသုတ်)

တ္တကာရေ- တူ အက္ခရာကြောင့်၊ အာရာဒေသော- အာရ-အပြု၏ အာ-သည်၊ ရဿံ-
ရဿ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- နံ။

ပရေ- သော၊ တ္တကာရေ- ကြောင့်၊ အာရာဒေသော- သည်၊ ရဿံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- နံ။
သတ္တရိ- ဌ၊ . . . ဝတ္တရိ- ဌ။

၂၀၉။ ၁၆၈။ ပိတာဒိန မသိမိ။

(ပိတာဒိနံ+အသိမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ရဿပိမိသုတ်)

အ သိမိ- သိမဟုတ်သော ပိဘတ်ကြောင့်၊ ပိတာဒိနံ- ပိတုအစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ အာရော-
အာရ-ပြု၏ အာ-သည်၊ ရဿံ- ရဿ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- နံ။

အ သိမိ- သိ-မှတစ်ပါးသော၊ ပိဘတ္တိ- ကြောင့်၊ ပိတာဒိနံ- ပိတု အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏
အာရာဒေသော- သည်၊ ရဿံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- နံ။

ပိတရာ- ဖြင့်၊ မှ၊ . . . ပိတရော- တို့သည်၊ တို့ကို၊.....ဗိတရော- တို့သည်၊ တို့ကို။

၂၀၉။ သတ္တာရာ-ထို သတ္တ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ တ်-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (သတ္တံ+ဥ+နာ) အညေသာရတ္ထ-ဖြင့် ဥ-ထို အာရ-
တ္ထ- အာ-သို့တစ်၊ (သတ္တာရ+နာ) နာ အာ-ဖြင့် နာ-ထို အာ-ဖြင့်၊ ရ်-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် နေ့၊ တစ်၊ ပြီး၏။

တတ္တာရာ၊ တတ္တာရာထိုတည်း နည်းတူ။ ပိတရာ-စသည်တို့၌တား ပိတာဒိနံ ခေသိမိ-ဖြင့် ရဿ-ဖြူ။

၂၀၈။ ရုပ် ၂၀၆-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၂၀၉။ ပိတရာ-ထို ပိတု-တည်း၊ နာ-သတ်၊ တ်-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ (ပိတ်+ဥ+နာ) အညေသာရတ္ထ-ဖြင့် အာရ-ဖြူ၊ ပိတာဒိ
ခေသိမိ-ဖြင့် အာရ-၏ အာ-ထို အ-ရဿ-ဖြူ၊ နာ အာ-ဖြင့် နာ-ထို အာ-ဖြူ၊ တစ်၊ ပြီး၏။ (အာ-မပြုမီ ရဿပြုခြင်းသည် အ သိမိ-
တူသော နိမိတ်နှင့် ပို၍ထွက်သည်) မာတရာ-စသည် နည်းတူ။

ပိတရော-စသည်၌ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း အာရ-ဖြူ၊ ရဿ-ဖြူ၊ တထော ထောနု မောထု-ဖြင့် ထော-ထို ဩ-ဖြူ။

အသိမှိဂ္ဂတဏံ- အသိမှိ သန္တုပိသည်၊ တောမှိ- တော ပစ္စည်းသည်၊ ပရေ- နှောင်းလတ်
သော်၊ ဣကာရာဒေသ ဉာပနတ္ထံ- ဣအပြုကို သိစေခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ မာတိတော- အမိမှ၊
.....ဒုဟိတိတော- သမီးမှ။

၂၁၀။ ၂၂၉။ တယာတယိနံ တကာရော တွတ္တံဝါ။

(တယာတယိနံ+တကာရော+တွတ္တံ+ဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

တယာတယိနံ- တယာပြု၊ တယိပြုတို့၏၊ တကာရော- တ-အက္ခရာသည်၊ တွတ္တံ- တွ-
အပြစ်သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပရူတေ- ၏။

တယာ တယိ ဣတိ- တယာ၊ တယိ တူကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤအပြုတို့၏၊ တကာရော-
သည်၊ တွတ္တံ- သို့၊ ဝါ- အချို့၊ အာပရူတေ- ၏။

တွယာ၊ တယာ- သင်မြင့်၊ မှ၊ တွယိ၊ တယိ- ဌ။

ဧတေသမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ တုဝံ၊ တဝံ-အတိုးရှိ၏၊ (တုဝံ၊ တဝံ- သင့်ကို)။

နာမကပ္ပေ- ဌ။ တတိယော- သော၊ ကဇ္ဈော- သည်၊ ဣတိ- ဖြစ်။

တတိယပိုင်းပြီး၏

၂၁၉။ အေဒိဒ္ဓိဓန္တိ- ဧတိယော-တို့ စာတု-တည်း၊ ဗု...ကြောင့် တွစ်တော ဝဇ္ဇုဗ္ဗေ-ဖြင့် ထော-သတ်၊ တွာဒယော
ပိဘတ္တိသညာ-ဖြင့် ပိသတ်၍၊ တ-ဒွင်း၊ ဥ-ဖြင့်၊ ဤသုတ်၌ အသိမှိ-သဒ္ဓိဖြင့် စာတု-၏အဆုံး ဥ-တို့ ဣ-ဖြူ တ်- ဣ-သို့တစ်၊
ပြီး၏။ ပိတိယော-တို့ ပိတု၊ ဘာတိယော-တို့ ဘာတု၊ ဒုတိယော-တို့ ဒုတိတု-တည်း၊ သေဉ်။

၂၁၀။ တွယာ-တို့ တုဗ္ဗ-တည်း၊ နာ-သတ်၊ နာမှိ တယာယော-ဖြင့် ပိသတ်နှင့်တကွ တုဗ္ဗ-တို့ တယာ-ဖြူ တယာ တယိနံ
ထကာရော တွတ္တံ-ဖြင့် တယာ၏ တ-တို့ တု-ဖြူ ပြီး၏။

တွယိ-တို့ တုဗ္ဗ-တည်း၊ သို့-သတ်၊ တုဗ္ဗဓာတ် တယိယေ-ဖြင့် ပိသတ်နှင့်တကွ တုဗ္ဗ-တို့ တယိ-ဖြူ ဤသုတ်ဖြင့် တယိ-
၏ တ-တို့ တု-ဖြူ ပြီး၏။(တယာ၊ တယိ-တို့၌ ပါခြင်း၌ တု-ဖြေရ) ကိ- ရစ်။ တုဝံ-၌ တယာ၊ တယိ-အပြုတုတ်သောကြောင့်
တု-ဖြေရ။

မတုတ္တပိုင်း

၂၁၁။ ၁၂၆။ အတ္တန္တော ဟိသ္မိ မနတ္တံ။

(အတ္တန္တော+ဟိသ္မိ+အနတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဟိသ္မိ- ဟိဝိဘတ်ကြောင့်၊ အတ္တန္တော- အတ္တသန္တု၏ အဆုံး အ-သည်၊ အနတ္တံ- အန-
အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဟိဝိ ဝိဘတ္တိ- ကြောင့်၊ တဿ အတ္တနော- ထိုအတ္တသန္တု၏ အန္တော- အဆုံး (အ) သရ
သည်၊ အနတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

အတ္တနေဟိ၊ အတ္တနေဘိ- မိမိတို့ဖြင့်၊ တို့မှ။

အတ္တန္တောတိ ကိမတ္ထံ နည်း? ရာဇေဟိ... အကျိုးရှိ၏။ (ရာဇေဟိ၊ ရာဇောဝိ- မင်းတို့ဖြင့်၊
တို့မှ) ဟိသ္မိန္တိ ကိမတ္ထံ နည်း? အတ္တနော... အကျိုးရှိ၏။ (အတ္တနော- အား)

အနတ္တမိတိဘာဝနိဒ္ဒေသေန- အနတ္တံ ဝံသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့်၊ သဗ္ဗာသု- အလုံးစုံ
ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့်၊ အတ္တသန္တဿ- အတ္တသန္တု၏၊ သကာဒေသော- သက ပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏၊ သကော- မိမိသည်၊ သကာ- တို့သည်၊ သကံ- ကို၊ သကေ- တို့ကို။

၂၁၂။ ၁၂၉။ တတော သ္မိ နိ။

(တတော+သ္မိ+နိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တတော- ထိုအတ္တသန္တုမှ၊ ပရံ- သော၊ သ္မိ- သ္မိဝိဘတ်သည်၊ နိ- နိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တတော အတ္တတော- ထို အတ္တသန္တုမှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိဝစနဿ- ၏၊ နိ- သည်၊
ဟောတိ- ၏၊ အတ္တနိ- နှ့်။

၂၁၁။ အတ္တနေထိ-တို့ အတ္တ-တည့်၊ တိ-သင်္ဂါ၊ ဣ-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ (အတ္တိ+အ+တိ) အတ္တန္တော ထိသ္မိ ဓနုတ္တံ-ဖြင့် အ-
ထို အနု-ဖြူ၊ ဣ- အ-သို့တပ်၊ (အတ္တနု+တိ) နိ-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ သုထိသု ထာပုဏ္ဏ-ဖြင့် အ-ထို ဝ-ဖြူ၊ နိ- ဝ-သို့တပ်၊ ဖြီး၏။
အတ္တနေသိ-၌ နည်းတူ၊ သုထိသ္မိန္တိ ဖာသိန္တိ ဝါ-ဖြင့် သိ-ဖြူ။

ထိ-ရပ်၊ ဖုဇေတိ၊ ဖုဇေသိ-၌ အတ္တ၏အဆုံး စေတယ်သောကြောင့် အနု-ဖြေရ၊ ၁၀၁၊ ၉၉-သုတ်အတိုင်းထွက်။

အတ္တနော-၌ ဝိဝိဘတ် နေ့သိသောကြောင့် အနု-ဖြေရ၊ ၂၁၃-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ဘာဝနိဒ္ဒေသေန- သကော-ထို အတ္တ-တည့်၊ သိ-သင်္ဂါ၊ ဤသုတ်၌ အနုတ္တတူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အတ္တ-ထို
သက-ဖြူ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-ထို ဩ-ဖြူ၊ ထိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ဖြီး၏။

သကာ၊ သကေ-၌ နည်းတူ၊ သန္တုယောနိဒ္ဒ ဓာ-ဖြင့် ဝ-ယော-ထို အာ၊ ၃-ယော-ထို ဝ-ဖြူ၊ သက-၌ ခွင်းချေ၊ တပ်။

၂၁၂။ အတ္တနိ-ထို အတ္တ-တည့်၊ သ္မိ-သင်္ဂါ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သ္မိ-ထို နိ-ဖြူ၊ ဖြီး၏။

၂၁၃။ ၁၂၇။ သဿ နော။

(သဿ+နော ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တတော- ထိုအတ္တသန္တုမှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿ- သ-ဝိဘတ်၏၊ နော- နောပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

တတော အတ္တတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သဿ ဝိဘတ္တိဿ- ၏၊ နော- သည်၊ ဟောတိ-
၏။ အတ္တနော- အား၊ ၏။

၂၁၄။ ၁၂၈။ သွာ နာ။

(သွာ+နာ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တတော- ထိုအတ္တသန္တုမှ၊ ပရ- သော၊ သွာ- သွာဝိဘတ်သည်၊ နာ- နာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
တတော အတ္တတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သွာဝစနဿ- ၏၊ နာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္တနာ- မှ၊

ပုန- တစ်ဖန်၊ တတောဂဗဏေန- တတောသန္တုဖြင့်၊ သဗ္ဗေသု- အလုံးစုံကုန်သော၊
ဝစနေသု- ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ တဿ အတ္တနော- ထိုအတ္တသန္တု၏၊ တကာရဿေဝ- တ အက္ခရာ၏
သာလျှင်၊ ရကာရော- ရ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အတြလော- မိမိ၌ဖြစ်သောသားသည်၊ အတြဇံ-
မိမိ၌ဖြစ်သောသားကို။ (ပု-၌ သွာ-တို့ နာ-ရုံဖြင့် ပြီးလျှင် ထပ်စိုဆိုသော ဤသုတ်ဖြင့်တူ ဆိုသည်)

၂၁၅။ ၁၄၁။ ဈလတော စ။

(ဈလတော+စ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဈလတောစ- ဈလ-တို့လည်း၊ ပရ- သော၊ သွာ- သွာဝိဘတ်သည်၊ နာ- နာပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏၊ စ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

၂၁၃။ အတ္တနော-တို့ အတ္တ-တည်း၊ သ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သ-တို့ နော-ဖြူ ပြီး၏။

၂၁၄။ အတ္တနာ-တို့ အတ္တ-တည်း၊ သွာ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သွာ-တို့ နာ-ဖြူ ပြီး၏။

ဓာဓောဓ-ဓန္ဒါ- အဩဇာ-တို့ အတ္တ-တည်း၊ သိ-သတိ၊ (အတ္တဓ+သိ) ဤသုတ်၌ တတော-သန္တုဖြင့်
အတ္တ-၏အဆုံး တ-တို့ ရ-ဖြူ (အဩဇာ+သိ) သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြူ ဇံ-၌၊ သရဏောဓါ-ဖြင့် ဈေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။
အဩဇံ-၌ အ-သတိသည့်သာ ထူး၏။

ဈလ ဣတိ- ဈ၊ လ ဟူကုန်သော၊ တေတိ- ဤသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မာဝစနဿ-
၏၊ နာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဂ္ဂိနာ- မီးမှ၊ ဒဏ္ဍိနာ- တုတ်ရှိသူမှ၊ ဘိက္ခုနာ- ရဟန်းမှ၊ သယုဗ္ဗနာ- ဘုရားမှ၊
သ္မာတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂယော-အကျိုးရှိ၏ (အဂ္ဂယော- မီးတို့သည်၊ တို့ကို၊
မုနယော- ရဟန်းတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣသယော- ရသေ့တို့သည်၊ တို့ကို)

၂၁၆။ ၁၈၀။ ဗပတော သ္မိံ ယံ ဝါ။

(ဗပတော+သ္မိံ+ယံ+ဝါ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဗပတော- ဗ၊ ပ-တို့မှ၊ ပရံ- သော၊ သ္မိံ- သ္မိဝိဘတ်သည်၊ ယံ- ယံမြူသည်၊ ဝါ- ချို့
ဟောတိ- ၏။

တသ္မာ ဗပတော- ထို ဗပမှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိံ ဝစနဿ- ၏၊ ယံ- သည်၊ ဝါ-
အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကညာယံ၊ ကညာယ- သတို့သမီး၌၊ ရတ္တိယံ၊ ရတ္တိယာ- ညဉ့်၌၊ ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိယာ-
မိန်းမ၌၊ ယာဂုယံ၊ ယာဂုယာ- ယာဂု၌၊ ဝရယံ၊ ဝရယာ- ချွေးမ၌။

၂၁၅။ အဂ္ဂိနာ-တိ အဂ္ဂိ-တညိ သျှ-ဘထိ၊ ဂ္ဂိ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဣ-တိ ဈ-၅၂၊ ဈထော ဝ-ဖြင့် သျှ-တိ နာ-ဖြူ ဂ္ဂိ-
ဣ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။ ဒဏ္ဍိနာ-တိ ဒဏ္ဍိ-တညိ သျှ-ဘထိ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဈ-၅၂၊ အာယော ဝဿ-သောသုတ်ဖြင့် ဤ-
တိ ဣဝဿ ဖြူ ဈထော ဝ-ဖြင့် သျှ-တိ နာ-ဖြူ ဣ- ဣ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။ ဘိက္ခုနာ-၌ ဘိက္ခု-တညိ၊ ဥ-တိ ဝ-
၅၂၊ သညိသ ဝဿ-တညိ၊ သဗ္ဗန္ဓာ-၌ သဗ္ဗန္ဓ-တညိ၊ ဦ-တိ ဝ-၅၂၊ ဝဿ-ဖြူသညိ။

ထိ-ဝပ်။ အဂ္ဂယော-သေ၌၌ သျှ-ထေထံ၌ နာ-ဖြေရ၊ ဝရ- သုတ်အတိုင်းထွက်။

၂၁၆။ တညာထ-တိ တညာ-တညိ၊ သျှ-ဘထိ၊ ဣ-ခွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ အာ-တိ ဝ-၅၂၊ ဝထော သို့ထ ဝါ-ဖြင့် သျှ-
တိ ဝ-ဖြူ ဣ- အာ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။ (တညာထ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝ-ဖြေရ၊ သာ-သုတ်အတိုင်းထွက်)

ဣတ္ထိယ-တိ ဣတ္ထိ-တညိ၊ သျှ-ဘထိ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ဣ-တိ ဝ-၅၂၊ ဤသုတ်ဖြင့် သျှ-တိ ဝ-ဖြူ ပြီး၏။
(ဣတ္ထိယာ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝ-ဖြေရ၊ သာ-သုတ်အတိုင်းထွက်)

ဣတ္ထိယ-တိ ဣတ္ထိ-တညိ၊ သျှ-ဘထိ၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဤ-တိ ဝ-၅၂၊ အာယော ဝဿ-သောသုတ်ဖြင့် ဤ-
တိ ဣဝဿ-ဖြူ ဤသုတ်ဖြင့် သျှ-တိ ဝ-ဖြူ ဣ- ဣ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

(ဣတ္ထိယာ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝ-ဖြေရ၊ သာ-သုတ်အတိုင်းထွက်)

ယာဂုထံ၊ ယာဂုယာ-၌ ယာဂု-တညိ၊ ဥ-တိ ဝ-၅၂၊ ဝဿ-ဖြူ၊ ဝရထံ၊ ဝရယာ-၌ ဝရ-တညိ၊ ဦ-တိ ဝ-၅၂၊
ဝဿ-ဖြူ သေ၌။

၂၁၇။ ၁၉၉။ ယောနိ နိ နပုံသကေဟိ။

(ယောနိ+နိ+နပုံသကေဟိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

နပုံသကေဟိ- နပုလ္လိင်တို့မှာ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနိ- ယောဝိဘတ်တို့၏ နိ- နိ- ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။ (အထော နိဂုံး-ဆုံထုတ်ဖြစ်၍ အာရန္တံ တြင်း(ဣ၊ ဤ၊ ၃, ၅)ကာရန်ကို ယူ

နပုံသကေဟိ လိင်္ဂေဟိ- နပုလ္လိင်တို့မှာ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ယော နိ- တို့၏ နိ- နိ ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ တောတိ- ၏။

အဋ္ဌိနိ၊ အဋ္ဌိ- အရိုးတို့သည်၊ တို့ကို၊ အာယုနိ၊ အာယု- အသက်တို့သည်၊ တို့ကို၊

နပုံသကေဟိတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဣတ္ထိယောအကျိုးရှိ၏၊ (ဣတ္ထိယော- တို့သည်၊ တို့ကို)။

၂၁၈။ ၁၉၆။ အတော နိဂုံး။

(အတော+နိဂုံး၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတော- နပုလ္လိင် အကာရန္တံ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနိ- ယောဝိဘတ်တို့၏ နိ- နိ- ပြုသည်၊ နိဂုံး- အမြဲ၊ ဟောတိ- ၏။

အကာရန္တေဟိ- အကာရန္တ ဖြစ်ကုန်သော၊ နပုံသကလိင်္ဂေဟိ- နပုလ္လိင်ရှိသော သဒ္ဓါတို့မှာ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနိ- တို့၏ နိ- သည်၊ နိဂုံး- အမြဲ၊ ဟောတိ- ၏။

ယာနိ အကြင်စိတ်တို့သည်၊ ယာနိ- တို့ကို၊ တာနိ- ထို စိတ်တို့သည်.....ကာနိ- အဘယ်စိတ် တို့သည်၊ဘယာနိ- ဘေးတို့သည်၊..... ရူပါနိ-ရုပ်တို့သည်၊.....။

(ဝ၊ ဒု-ယော ၂-မျိုးထုံးအတွက် စုံစုံ ၂-မျိုးစီ ပြသည်)

၂၁၉။ အဋ္ဌိနိ-တို့ အဋ္ဌိ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ ယောနိ နိ နပုံသကေဟိ-ဖြင့် ယော-တို့ နိ-ဖြူ (အဋ္ဌိ+နိ) ငွ်-ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ ယောသုတထ-ဓမ္မောသုတံဖြင့် ဣ-တို့ ဤဒိဝ-ဖြူ ငွ်- ဤ-သို့ထပ်၊ ဗြီး၏။ အဋ္ဌိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ နိ-ဖြေရ၊ သဂ-သုတ်အတိုင်းတွက်။

အာယုနိ၊ အာယု-၌ အာယု-တည်း၊ တြင်း နည်းတူ။

ထိ-ရုပ်။ ဣတ္ထိယော-၌ နပုလ္လိင်တို့၏ နိ-ဖြေရ၊ ဝေ-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၂၂၀။ ယာနိ-တို့ ထ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါ၊ အထော နိဂုံး-ဖြင့် ယော-တို့ နိ-ဖြူ ထိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ (ထိ+အ+နိ) ယောသုတထ-ဓမ္မောသုတံဖြင့် အ-တို့ အာ-ဒိဝဖြူ ထိ-အာ-သို့ထပ်၊ ဗြီး၏။ တာနိ-၌ ထ၊ တာနိ-၌ ထိ၊ ဘယာနိ-၌ ဘယ၊ ရူပါနိ-၌ ရူပ-တည်း၊ ယော-သင်္ဂါသည့် နည်းတူ။ တာနိ-၌ သေသေသု ဝ-ဖြင့် ထိ-တို့ ထ-ဖြည့်သကဲ့သို့။

၂၁၉။ ၁၉၅။ သိ ။

(သိ+အံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

အတော- နပုလ္လိင် အကာရန္တု၊ ပရံ- သော၊ သိ- သိဝိဘတ်သည်၊ အံ- အံ-ပြုသည်၊ နိစ္စံ- အပြု၊ ဟောတိ- ဇာ။

အကာရန္တေဟိ- အကာရန္တ ဖြစ်ကုန်သော၊ နပုသကလိင်္ဂေဟိ- နပုလ္လိင်ရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ သိဝစနဿ- ဇာ၊ နိစ္စံ- အပြု၊ အံ- အံပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇာ။

သဗ္ဗံ- အလုံးစုံသော စိတ်သည်၊ ယံ- အကြင်စိတ်သည်၊ တံ- ထိုစိတ်သည်၊ ကံ- အာယံ စိတ်သည်၊ ရူပံ- ရုပ်သည်။

၂၂၀။ ၇၄။ သေသတော လောပံ ဂသိပိ။

(သေသတော+လောပံ+ဂ+သိပိ (ဂသိ+အပိ၊ ဝေါ+သိ+အပိ) ၄ (၅)ပုဒ်၊ လောပပိဋိသုတ်)

သေသတော- သံ၊ သော၊ သျှာ စ-စသောသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော လင်္ကာတို့ကြွင်းသော လင်္ကာတို့မှ၊ ပရံ- သော၊ (ဂသိပိ=ဂ+သိပိ) ဂ- အာလုပ်သိသည်၎င်း၊ သိပိ- လိင်္ကာသိသည်၎င်း၊ တစ်နည်း - (ဂသိပိ= ဂသိ+အပိ) ဂသိ- အာလုပ်သိသည်၎င်း၊ အပိ- လိင်္ကာသိသည်၎င်း၊ တစ်နည်း- (ဂသိပိ= ဝေါ+သိ+အပိ) ဝေါ- အာလုပ်သိသည်၎င်း၊ သိပိ- ၎င်း၊ လောပံ- ကျေပျောက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ဇာ။

နိန္ဒုဋ္ဌေဟိ- တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊ တတော လိင်္ဂေဟိ- ထိုလင်္ကာတို့မှ၊ သေသတော- ကြွင်းသောလင်္ကာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဂသိ ဣတိ- အာလုပ် သိ၊ လိင်္ကာ သိဟူကုန်သော၊ ဧတေ- ဤ ဝိဘတ်တို့သည်၊ လောပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

ဘောတိ ဣတ္ထိ- အို မိန်းမ၊ သာ ဣတ္ထိ- ထိုမိန်းမသည်၊ ဘော ဒုဏ္ဍိ- အို တုတ်ရှိသူ၊

၂၁၉။ သမ္ပ-တုံ သမ္ပ-တညံ၊ သိ-သတံ၊ သိ-သုတ်ဖြင့် သိ-တုံ အ-ဖြူ၊ မ္ပိ-ခွင်း၊ သရယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ပြီး၏။ ကြွင်း နည်းတူ။ (တံ-၌ တိ-တညံ၊ သိ-သတံ၊ တ-ဖြူသညံ)

၂၂၀။ ဘောတိ ဣတ္ထိ-တုံ ဘောတိ ဣတ္ထိ-တညံ၊ အာလုပ် သိ-သတံ၊ ဂ-အမည်မှည့်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဝ-မှည့်၊ ဇုလဝါ ဝဿ-ဖြင့် ဤ-တုံ ဣ-ဝဿ-ဖြူ၊ ဣ- ဣ-သိုတစ်၊ သေသတော လောပံ ဂသိပိ-ဖြင့် ဝ-သိ-တုံ ချေ၊ ပြီး၏။

သာ ဣတ္ထိ-၌ ဣတ္ထိ-တညံ၊ လိပိတ္တ သိ-သတံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တုံချေ၊ ပြီး၏။

ဘော ဒုဏ္ဍိ-၌ ဒုဏ္ဍိ-တညံ၊ အာလုပ် သိ-သတံ၊ ဂ-မှည့်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဈ-မှည့်၊ ဇုလဝါ ဝဿ-ဖြင့် ဤ- တုံ ဣ-ဝဿ-ဖြူ၊ ဣ- ဣ-သိုတစ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-သိ-တုံချေ၊ ပြီး၏။

သော ဒဏ္ဍိ- ထိုတုတ်ရှိသူသည်၊ ဘော သတ္တ- အို ဆရာ၊ သော သတ္တာ- ထိုဆရာသည်၊ ဘော ရာဇ-အို မင်း၊ သော ရာဇာ- ထိုမင်းသည်။

သေသတောတိ- သည်၊ ကိမတ္တိ- နည်း? ပုရိသော အကျိုးရှိ၏၊ (ပုရိသော- သည်၊ ဝစ္ဆတိ- သွား၏)

ဂသိတိ- သည်၊ ကိမတ္တိ- နည်း? ဣတ္ထိယာ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ဣတ္ထိယာ- ဖြင့်၊ အား၊ ၏၊ သတ္တုဿ- အား၊ ၏)။

၂၂၁။ ၂၂၂။ သဗ္ဗာသမာဓုသောပသဂ္ဂနိပါတာဒိတိံ စ။

(သဗ္ဗာသံ+အာဓုသောပသဂ္ဂနိပါတာဒိတိံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိဇ္ဇာသုတ်)

အာဓုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒိတိံ-စ- အာဓုသောဟူသော အာလုပ်ပုဒ်၊ ဥပသာရပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ် အစရှိသည်တို့မှလည်း၊ ပရာသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗာသံ- အလုံးစုံသော ဝိဘတ်တို့၏၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ စ- ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

အာဓုသော ဥပသဂ္ဂ နိပါတ- ဣစ္စေဝမာဒိတိံ စ- အာဓုသောဟူသော အာလုပ်ပုဒ်၊ ဥပသာရ ပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ် ဤသို့ အစရှိသည်တို့မှလည်း၊ ပရာသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗာသံ- ကုန်သော၊ ဧကဝစန ဗဟုဝစနာနံ- ဧကဝစ ဗဟုဝစ ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဌမာ.....သတ္တမိနံ- ပဌမာ..... သတ္တမိ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- တို့၏၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၂၀။ သော ဒဏ္ဍိ-၌ ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ လိဝိတ္ထ သိ-သဏိ၊ သိ-ချေ၊ ပြီး၏။

ဘော သတ္တ-ကို-သတ္တု-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သဏိ၊ ဝ-မှည့်၊ ထွ်-ခွင်း၊ ဥ-ဖြင်း၊ အကာရ ဝိတာဒုန္နာနု မာ-ဖြင့် ဥ- ကို အာ-ဖြူ (သတ္တ+အာ+သိ) အာကာရေ ဝါ-ဖြင့် အာ-ကို အ-ရသဖြူ ထွ်- အ-သို့ကပ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-သိ-ကိုချေ၊ ပြီး၏။
ဘော ဗုဒ္ဓ နည်းတူ။

သော သတ္တာ၊ သော ဗုဇာ-တို့ကို သတ္တု၊ ဗုဇာ-တည်း၊ လိဝိတ္ထ သိ-သဏိ၊ ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိဝိတာနာ သိဗ္ဗန္တိ- သုတ်ကြီးဖြင့် သတ္တု၊ ဗုဇာ-တို့၏ အဆုံးသေတို့ အာ-ဖြူ ကပ်၊ (သတ္တာ+သိ၊ ဗုဇာ+သိ) ဤသုတ်ဖြင့် သိ-ကို ချေ၊ ပြီး၏။

(သော သတ္တာ၊ သော ဗုဇာ-ပြယုဝ်တို့သည် ဤသုတ်နှင့်အညီ၊ ဘော သတ္တာ၊ ဘော ဗုဇာ-သာဖြစ်နိုင်သည်ဟု သဒ္ဒါ ပညာရှင်များ မိန့်ဆိုကြသည်။ သို့သော် ရှေးမှ၌ ရှိနေ၍ ရှေးဆရာများ ဖြစ်သလို တွက်ပြုခြင်းဖြစ်သည်)

ထိ-ရုပ်။ ဝုရိသော-၌ တြင်းသောလိင်မဟုတ်၍ သိ-ကို ချေချ၊ ၁၀၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။ ဣတ္ထိယာ၊ သတ္တုဿ- တို့၌ ဝ- သိ-မဟုတ်၍ ချေချ။

အာဂုသော- ငိုရှင် တံ့ ပန- သင်သည်ကာ၊ အာဂုသော- ငိုရှင်တို့၊ တုမေ ပန- သင်တို့
သည်ကာ၊ ပဒသော- ပုဒ်ပြိုင် ဓမ္မ- ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဓမ္မကို၊ ဝါစေယျ- ပို့ချငြားအံ့၊ ဝိဟာရ-
ကျောင်းသို့ သွေ- နက်ပြန်၍၊ ဥပဂစ္ဆေယျ- ချဉ်းကပ်ရာ၏။

ပ- ပ-၎င်း၊ ပရာ- ပရာ ၎င်း.....အပ ၎င်း၊ ဥပ- ဥပ ၎င်း၊ (ဣတိ- ဤသို့၊ ဝိသတိ- ၂၀
သော၊ ဥပသဂ္ဂါ- ဥပသာရတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏)၊ ပဟာရော- ပုတ်ခတ်ခြင်း၊ ပရာဘဝေါ-
ပျက်စီးခြင်း၊ နိဟာရော- ထုတ်ဆောင်ခြင်း၊ နိဟာရော- ထုတ်ဆောင်ခြင်း၊ ဥဟာရော-
အထက်သို့ဆောင်ခြင်း၊ ဒုဟာရော- မကောင်းသဖြင့်ဆောင်ခြင်း၊ သံဟာရော- ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း၊
ဝိဟာရော- အထူးသဖြင့် ဆောင်ခြင်း၊ အဝဟာရော- အယုတ်အားဖြင့်ဆောင်ခြင်း၊ အနဟာရော-
အလျော်ဆောင်ခြင်း၊ ပရိဟာရော- ပယ်ရှားခြင်း၊ အဓိဟာရော- လွှမ်းမိုး၍ဆောင်ခြင်း၊ အဘိဟာရော-
ရှေးရှုဆောင်ခြင်း၊ ပတိဟာရော- တစ်ပန်ဆောင်ခြင်း၊ သုဟာရော- ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း၊ အာဟာရော-
လွန်စွာဆောင်ခြင်း၊ အတိဟာရော- လွန်၍ ဆောင်ခြင်း၊ အပိဟာရော- ဝိတ်၍ဆောင်ခြင်း၊ အပဟာရော-
ဓဲ၍ဆောင်ခြင်း၊ ဥပဟာရော- ကပ်၍ဆောင်ခြင်း၊ ဧဝံ- ဤသို့လျှင်၊ ဝိသတိ ဥပသဂ္ဂေဟိ ဓ- ၂၀
သော ဥပသာရတို့နှင့်လည်း၊ (ယောဇေတဗ္ဗာနိ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏)။

ယထာ- ယထာသန္တ၊ တထာ- တထာသန္တ၊ (ဤနည်းအတိုင်းပေး)၊ အရေ- အရေသန္တ၊
ဝေမာဒိဟိ- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ နိပါတေဟိ ဓ- နိပါတ်တို့နှင့်လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ- ယှဉ်စေ
ထိုက်ကုန်၏။

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- သန္တိဋ္ဌာန အဝဓာရဏ အနက်ရှိ၏။

၂၂။ တုံ ဝနာဂုသော-တုံ အာဂုသော-တညံ၊ အာလုပ် သိ-သတိ၊ ဝ-မှည့်၊ သမ္မာသမာဂုသော-စသောသုတ်ဖြင့် ဝ-သိ-တုံ
ဈေး၊ ပြီး၏။ တုဓမ္မ ဝနာဂုသော-၌ အာလုပ် ယော-သတိ၍ ဤသုတ်ဖြင့် ဈေး၊ ပြီး၏။

ဝဒသော-တုံ ဝဒသော-တညံ၊ နာ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နာ-တုံ ဈေး၊ ပြီး၏။

သွေ-တုံ သွေ-တညံ၊ သို့-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သို့-တုံ ဈေး၊ ပြီး၏။

ဝ, ဝရာ-ဝသညံ၌ ဝ-တညံ, ဝရာ-တညံ စသည်၊ သိ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တုံဈေး၊ ပြီး၏။

ပထာရော-တုံ ဝ+ထာရ-တညံ၊ ဝ-နှောင်း သိ-သတိ၊ ထာရ-နှောင်း သိ-သတိ၊ (ဝ+သိ+ထာရ+သိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-
နှောင်း သိ-တုံ ဈေး၊ သော-သုတ်ဖြင့် ထာရ-နှောင် သိ-တုံ ဩ-ပြု၊ ရံ-ခွင်း၊ သဂုဏေပေါ-ဖြင့် ဈေး၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ ဝရာသပေါ-
စသည် နည်းတူ။

ယထာ-တုံ ယထာ-တညံ၊ သိ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဈေး၊ ပြီး၏။ ယထာ-စသည် နည်းတူ။

ဧတ-တုံ ဧတ-တညံ၊ အာလုပ် သိ၊ (သို့ဧတံ) အာလုပ် ယော-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိသတိတုံ ဈေး၊ ပြီး၏။

၂၂၂။ ၃၂၇။ ပုမဿ လိင်္ဂီဒိသု သမာသေသု။

(ပုမဿ+လိင်္ဂီဒိသု+သမာသေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိသုတ်)

သမာသေသု- သမာသ်တို့၌၊ လိင်္ဂီဒိသု- လိင်္ဂအစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကြောင့်၊ ပုမဿ- ပုမ-
၏ အဆုံး အ-သည်၊ လောပံ- ကျေပျောက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

သမာသေသု- သမာသ်တို့၌၊ ပရပဒေသု- နောက်ပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော၊ လိင်္ဂီဒိသု- လိင်္ဂ
အစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကြောင့်၊ ပုမ ဣတိ- ပုမဟူသော၊ တေဿ- ဤသဒ္ဓါ၏ အန္တေ- အဆုံး သရသည်၊
လောပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ပုလ္လိင်္ဂံ - ယောက်ျား၏အသွင်၊ ပုမ္မာပေါ- ယောက်ျား၏အဖြစ်၊ ပုကောကိလော- ဥဩဖို၊
ပုမဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣတ္ထိလိင်္ဂံ အကျိုးရှိ၏၊ (ဣတ္ထိလိင်္ဂံ - မိန်းမ၏အသွင်၊
နပုံသကလိင်္ဂံ - နပုံ၏အသွင်)

လိင်္ဂီဒိသုတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပုမိတ္ထိ အကျိုးရှိ၏၊ (ပုမိတ္ထိ- ယောက်ျား မိန်းမတို့
သမာသေသုတိ- သမာသေသုပုဒ်သည်၊..... ပုမဿ- ယောက်ျား၏၊ လိင်္ဂံ -အသွင်)။

၂၂၃။ ၁၈၈။ အံ ယမိတော ပသညတော။

(အံ+ယံ+ဤတော+ပသညတော၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေဝဝိသုတ်)

ပသညတော- ပ-အမည်ရှိသော၊ ဤတော- ဤ-အက္ခရာမှ၊ ပရံ- သော၊ အံ-
အံဝိဘတ်သည်၊ ယံ- ယံပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ တောတိ- ၏။

ပသညတော- သော၊ ဤတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ အံဝစနဿ- ၏၊ ယံ- ယံ ပြုသည်၊
ဝါ- အချို့၊ တောတိ- ၏။

၂၂၂။ ဝုလ္လိဝိ-တုံ ဝုမ+လိဝိ-တညံ၊ ဓိ-ခွင်း၊ အ-ဖြည်း၊ (ဝုမံ+အ+လိဝိ) ဝုဿလိဝိဒိသု သမာသေသု-ဖြင့် ဝုဓဇ်အဆုံး
အ-တုံ ချေ၊ (ဝုမံ+လိဝိ) ဝိ-ခွင်း၊ ဥ-ဖြည်း၊ (ဝိ+ဥ+မိ+လိဝိ) ဥ-တုံ လ-မှည့်၊ အစော နိဂ္ဂဟိတံ-စောသုထိဖြင့် ဓိ-တုံ ဥ-
အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတံ၊ (ဝိ+ ့+လိဝိ) ဝိ- ဥ-သို့တစ်၊ (ဝု+လိဝိ) ဝုန္တ ဝါ ဝဋ္ဌေ-၌ ဝါ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံ၊ လိ-ဖြူ၊ လိ- လိ-သို့တစ်၊
ပြီး၏။

ပုမ္မာပေါ၊ ဝုထောထိလော-တို့၌ ဝုမ+ ဘာပေါ၊ ဝုမ+ထောထိလော-တညံ နည်းတူ၊ ဝုန္တ-ပြုသည်သာထူး၏။
ထိ-ဝုစ်၊ ဣတ္ထိလိဝိ-စသည်၌ ဝုမ-စတုထိခြင်းကြောင့် ချေချေ။
ဝုမိတ္ထိ-၌ လိဝိ-စောင့်သောကြောင့် ချေချေ။ ဝုဿလိဝိ-၌ သမာသ်စတုထိသောကြောင့် ချေချေ။

ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိ- ကျိ၊ ပညာတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ဒဏ္ဍိနံ ... အကျိုးရှိ၏၊ (ဒဏ္ဍိနံ- တုတ်ရှိသူကို၊ ဘောဂိနံ- စည်းစိမ်ရှိသူကို၊ ဝါ- နဂါးကို၊)
 အမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣတ္ထိဟိ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ဣတ္ထိဟိ- တို့ဖြင့်)။

၂၂၄။ ၁၅၃။ နံ ဈတော ကတရဿာ။

(နံ+ဈတော+ကတရဿာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ကတရဿာ- ပြုအပ်ပြီးသော ရဿအဖြစ်ရှိသော၊ ဈတော- ဈ-အမည်ရှိသော ဣဿရမ္မ၊
 ပရံ- သော၊ အံ- အံဝိဘတ်သည်၊ နံ- နံပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကတရဿာ- သော၊ တဿ ဈတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ အံဝစနဿ- ၏၊ နံ- သည်၊
 ဟောတိ- ၏။

ဒဏ္ဍိနံ- ကျိ၊ ဘောဂိနံ- ကျိ၊
 ဈတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဝေဿဘုံ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ဝေဿဘုံ- ဝေဿဘူ ဘုရားကို)။
 ကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကတ္ထိ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ကတ္ထိ- ဝမ်းကို)။

၂၂၅။ ၁၅၃။ ယောနံ နော။

(ယောနံ+နော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ကတရဿာ- ပြုအပ်ပြီးသော ရဿအဖြစ်ရှိသော၊ ဈတော- ဈ-အမည်ရှိသော ဣဿရမ္မ၊
 ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- ယောဝိဘတ်တို့၏၊ နော- နောပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၂၃။ ဣတ္ထိယံ-ကို ဣတ္ထိ-တည်း၊ အံ-သက်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဤ-ကို ဝ-မှည့်၊ အံ ယမိတော ပညာတော-ဖြင့် အံ-
 ကို ယံ-ဖြူ၊ အယော ရဿ-စသည်ဖြင့် ဤ-ကို ဣ-ရဿဖြူ၊ ဣ- ဣ-သို့တစ်၊ ငြိမ်း၏။ ဣတ္ထိ-၌ ဝါ-မြစ်ဘေးကြောင့် ယံ-မဖြူရ။
 ကံ-ရစ်။ ဒဏ္ဍိနံ၊ ဘောဂိနံ-တို့၌ ဝ-နောင် မတုတ်၍ ယံ-မဖြူရ။ ၂၂၄-သုတ်အတိုင်းတူ၏။
 ဣတ္ထိဟိ-၌ အံ-မတုတ်၍ ယံ-မဖြူရ။

၂၂၄။ ဒဏ္ဍိနံ-ကို ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ အံ-သက်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဤ-ကို ဈ-မှည့်၊ အယော ရဿ-စသည်ဖြင့် ဤ-ကို ဣ
 ရဿဖြူ၊ နံဈတော ကတရဿာ-ဖြင့် အံ-ကို နံ-ဖြူ ငြိမ်း၏။ (ဘောဂိနံ-၌ ဘောဂိ-တည်း စသည်နည်းတူ)
 ကံ-ရစ်။ ဝေဿဘုံ-၌ ဈ-နောင်မတုတ်၍ နံ-မဖြူရ။ ဝေဿဘူ-တည်း၍ ဝ-သုတ်အတိုင်းတူ၏။
 ကတ္ထိ-၌ ကတရဿ မတုတ်၍ နံ-မဖြူရ။ ကတ္ထိ-တည်း၍ ဝ-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ကတရဿာ- သော၊ ဈတော- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ယောနံ- တို့၏၊ နော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒဏ္ဍိနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဘောဂိနော- တို့သည်၊ တို့ကို၊ ဟေ ဒဏ္ဍိနော- အို တုတ်ရှိသူတို့၊ ဟေ ဘောဂိနော- အို စည်းစိမ်ရှိသူတို့၊

ကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဂ္ဂယော.....အကျိုးရှိ၏၊ (အဂ္ဂယော- မီးတို့သည်၊ တို့ကို၊ မုနယော- ရဟန်းတို့သည်၊ တို့ကို၊ ဣသယော- ရသေ့တို့သည်၊ တို့ကို)

ဈတောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သယမ္ဘုနော..... အကျိုးရှိ၏၊ (သယမ္ဘုနော- ဘုရားတို့သည်၊ တို့ကို) ယောနန္တိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒဏ္ဍိနာ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ဒဏ္ဍိနာ- ဖြင့်၊ ဘောဂိနာ- ဖြင့်)။

၂၂၆။ ၁၅၄။ သ္မိံ နိ။

(သ္မိံ+နိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေဝိဝိသုတ်)

ကတရဿာ- ပြုအပ်ပြီးသော ရဿအဖြစ်ရှိသော၊ ဈတော- ဈ-အမည်ရှိသော ဣသရမ္ပ၊ ပရံ- သော၊ သ္မိံ- သ္မိဝိဘတ်သည်၊ နိ- နိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကတရဿာ- သော၊ တသ္မာ ဈတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သ္မိဝစနဿ- ၏၊ နိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒဏ္ဍိနိ- ဌ၊ ဘောဂိနိ- ဌ၊

ကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဗျာဓိမိ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ဗျာဓိမိ-အနာဌ)။

၂၂၅။ ဒဏ္ဍိနော-တို ဒဏ္ဍိ-တည်၊ ယော-သတ်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဤ-တို ဈ-မှည့်၊ အယော ဝဿ-စသည်ဖြင့် ဣ-ဝဿ-ဖြူ ယောနံ နော-ဖြင့် ယော-တို နော-ဖြူ ထပ်၊ ပြီး၏။ ဘောဂိနော-၌ ဘောဂိ-တည် စသည်။

ဂိ-ဝပ်၊ အဂ္ဂယော-စသည်၌ ဣထဝဿ ဓမ္မတံ၌ နော-မြေရ၊ ဥပ-သုတ်အတိုင်းတွက်။

သယမ္ဘုနော-၌ ဈ-ဓမ္မတံ၌ ဤသုတ်ဖြင့် နော-မြေရ၊ သယမ္ဘု-တည်၌ သဂ္ဂ-သုတ် ကာဝဿ၌ဖြင့် နော-ဖြူ။

ဒဏ္ဍိနာ-စသည်၌ ယော-ဓမ္မတံ၌ နော- မြေရ။

၂၂၆။ ဒဏ္ဍိနိ-တို ဒဏ္ဍိ-တည်၊ သ္မိံ-သတ်၊ ခွင်း၊ ဈ-မှည့်၊ အယော ဝဿ-သောသုတ်ဖြင့် ဝဿ-ဖြူ သ္မိံ-ဖြင့် နိ-ဖြူ ပြီး၏။ ဘောဂိနိ- ခုည်းတူ။

ဂိ-ဝပ်။ ဗျာဓိမိ-၌ ဣထဝဿ ဓမ္မတံ၌ နိ-မြေရ၊ ဗျာဓိ-တည်၌ ဥပ-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၂၂၇။ ၂၇၀။ ကိဿ က ဝေ ဝ။

(ကိဿ+က+ ဝေ+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ဝေ ဝ- ဝ-ပစ္စည်းကြောင့်လည်း၊ ကိဿ- ကိသန္ဓေ၊ က- က-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပရေ- သော၊ ဝပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ကိမိစ္စေတဿ- ကိ ဟူသော ဤသန္ဓေ၊ ကော- က
ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒေဝါနိပိယတိဿ- ဒေဝါနိပိယတိဿမင်း၊ တံ- သင်သည်၊ ကွ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဝါ- ဌ၊
ဂတော- သွားသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း။

ဝဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ ပရေ- သော၊ အဝပစ္စယေ ပိ- ဝ-ပစ္စည်းမှ အခြားသော ပစ္စည်း
ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ ကော- က ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကော- အဘယ်သူသည်၊ တံ- ထိုသူကို၊
နိန္ဒတုံ- ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ၊ အရဟတိ- ထိုက်အံ့နည်း၊ ကထံ- အဘယ်သို့လျှင်၊ တံ- သင်သည်၊ ဓမ္မ-
တရားကို၊ ဗောဓိတုံ- သိခြင်းငှာ၊ အရဟသိ- နည်း။

ဝေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကုတော-... အကျိုးရှိ၏၊ (တံ- သင်သည်၊ ကုတော- အဘယ်အရပ်မှ၊
အာဂတော- လာခဲ့သည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း)။

၂၂၈။ ၂၇၂။ ကု တိတိသု ဝ။

(ကု+တိတိသု+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

တိတိသု ဝ- တိ၊ တိ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ ကိဿ- ကိသန္ဓေ၊ ကု- ကုပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

တိတိ ဣတိ- တိတိ တူကုန်သော၊ ဧတေသု ဝ- ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ ကိမိစ္စေတ
ဿ- ကိ ဟူသော ဤသန္ဓေ၊ ကု- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၂၉။ တွ-တုံ တိ-တညိ၊ ထိသာ ပေါ-ဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းသတ်၊ (ထိ+ဝ) တွားယော ပိဘတ္တိသညာယော-ဖြင့် သတ္တမိဝိဘတ်အစဉ်
မှည့်၊ ထိဿ တ ဝေ ဝ-ဖြင့် တိ-တုံ တ-ဖြူ (ထ+ဝ) ထိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ထေသုရန္တိ-သောသုတ်ကြီးဖြင့် ရှေ့ အ-တုံ ချေ၊
ထိ- ဝ-သို့တစ်၊ ဖြီး၏။

ဝ-ဓမ္မန္တိ- ထော-တုံ တိ-တညိ၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် တိ-တုံ တ-ဖြူ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တုံ ဩ-
ဖြူ ထိ-ခွင်း၊ သရဏေပေါ-ဖြင့် ချေ၊ တစ်၊ ဖြီး၏။

ထထ-တုံ တိ-တညိ၊ ထိမိဓေထိ ထ-ဖြင့် ထ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် တိ-တုံ တ-ဖြူ ဖြီး၏။

ထိ-ရုပ်။ ထုထော-၌ ဝ-ပစ္စည်းမနှောင်းသောကြောင့် တ-ဖြေရ၊ ၂၄၀-သုတ်အတိုင်းထွက်။

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကုဟိ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ- သွားမလို့နည်း၊ ကုဟိ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂစ္ဆသိ- နည်း။

ဝဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ အညတ္တပိ- ဟိ၊ ဟံပစ္စည်းမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပရေသု-
နှောင်းကုန်သော၊ ဟိဉ္ဇနံ အိစနံ ပစ္စယေသု- ဟိဉ္ဇနံ အိစနံ ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ကု- သည်၊ ဟောတိ-
၏၊ ကုဟိဉ္ဇနံ၊ ကုအိစနံ- တစ်ရံတစ်ခါ၌။

၂၂၉။ ၂၂၆။ သေသေသု စ။

(သေသေသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဓိသုတ်)

သေသေသု- ဝ-ပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ကိဿ- ကိသဒ္ဓါ၏၊
က- က-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ စ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

(ကစ္ဆည်းသတိအလို ကိဿ က စေ စ-သုတံ၌ စ-သုနှင့် ဤသုတ်တို့ အတူတူ ဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ခြင်း အကျိုးငှာ ထပ်၍ဆိုသည်ဟု
မှတ်ရမည်။ ဂ္ဂ-၌ကား သေသတရ ပစ္စည်းကို ယူသော ဝိဘတ်ကိုသာ ယူသည်။ ထို့ကြောင့် ဂ္ဂအလို ဝ-ပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းနှောင်းလျှင် ကိဿ က စေ
စ-၌ စ-ဖြင့် စီရင်ရမည်။ ဝိဘတ်နှောင်းလျှင် သေသေသု စ-သုတ်ဖြင့် စီရင်ရမည်။)

သေသေသု- ဝ ပစ္စည်းမှ ကြွင်းကုန်သော၊ ပရေသု- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု-
ဝိဘတ် ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ကိတ္တုတိ ဇေတဿ- ကိ ဟူသော ဤသဒ္ဓါ၏၊ ကော- က ပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

ကော ပကာရော- အဘယ်အပြားသည်၊ ကထံ- အဘယ် အပြားသည်၊ ကံ ပကာရံ-
အဘယ် အပြားကို၊ ကထံ- ကို၊

ဝဂ္ဂဟဏေ- သည်၊ အနုကမုနုတ္တံ- က-ကို ငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

၂၂၈။ ထုတိ-ထို တိ-တည်း၊ ထိတံ ထိဉ္ဇနံ-ဖြင့် တိ-စွမ်းသက်၊ ဖွားယော ဝိသတ္တိသဉ္ဇာယော-ဖြင့် သတ္တမိဝိသတ်အစည်
မှည့်၊ ထုတိထသု စ-ဖြင့် ထိ-ထို ထု-ဖြူ၊ ပြီး၏။ ထုတံ-၌ တိ-စွမ်းသက် စသည်။

ဓဇဒ္ဓါ- ထုတိဉ္ဇနံ၊ ထုဒါဉ္ဇနံ-တို့၌ တိ-တည်း၊ ထိတံ ထိဉ္ဇနံ-ဖြင့် ထိဉ္ဇနံ-သက်၊ ဝိသတ်မှည့်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ထု-
ဖြူ၊ ပြီး၏။ ထိသဗ္ဗညေတထုတိ ဒါ ဒါဉ္ဇနံ-ဖြင့် ဒါဉ္ဇနံ-သက်လျှင် ထုဒါဉ္ဇနံ။

၂၂၇။ ဟော-ထို တိ-တည်း၊ သိ-သက်၊ သေသေသု စ-ဖြင့် ထိ-ထို ထု-ဖြူ၊ သိ-ထို ဩ-ဖြူ၊ တံ-ခွင်း၊ သရုယောဝေါ-ဖြင့်
ချေ၊ တံ၊ ပြီး၏။ တထံ-ကို ၂၂၇-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

၂၃၀။ ၂၆၂။ ကြတောထေသု စ။

(ကြတောထေသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ကြတောထေသု စ- ကြ-ပစ္စည်း၊ တော-ပစ္စည်း၊ ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ ကိဿ-
ကိသဒ္ဒါ၏၊ ကု- ကုပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကြတောထ ဣတိ- ကြ၊ တော၊ ထ ဟူကုန်သော၊ စတေသု စ-ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊
ကိမိစ္စေတဿ- ကိဟူသော ဤသဒ္ဒါ၏၊ ကု- ကု ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကုကြ- အဘယ်အရပ်၌၊ ကုတော- အဘယ်အရပ်မှ၊ ကုတ္ထ- အဘယ် အရပ်၌၊
ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အနုကနုနတ္ထံ- ငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

၂၃၁။ ၂၆၃။ သဗ္ဗဿေတဿာကာရော ဝါ။

(သဗ္ဗဿ+တေဿ+အကာရော+ဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

တောထေသု- တောပစ္စည်း၊ ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့် သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ တေဿ-
တေ-သဒ္ဒါ၏၊ အကာရော- အ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တောထ ဣတိ- တော၊ ထ ဟူကုန်သော၊ စတေသု- ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့် သဗ္ဗဿ-
အလုံးစုံသော၊ တေသဒ္ဒဿ- တေသဒ္ဒါ၏၊ အကာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အတော- ဤအရပ်မှ၊ အတ္ထ- ဤအရပ်၌၊ စတ္တာ- ဤအရပ်မှ၊ စတ္ထ- ၌။

၂၃၂။ ၂၆၄။ ကြေ နိစ္စံ။

(ကြေ+နိစ္စံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ကြေ- ကြပစ္စည်းကြောင့် သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ တေဿ- တေ-သဒ္ဒါ၏၊ အကာရော-

၂၃၀။ ကုကြ-တုံ တိ-တညံ၊ ဩထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာဓေတိ-ဖြင့် ကြ-ပစ္စည်းသက်၊ ဣဒယော-သေညံဖြင့် ဝိသင်္ဂဟဗျုပ္ပန်၊
ဩထောထေသု စ-ဖြင့် တိ-တုံ တု-ဂ္ဂ၊ ဖြီး၏။

တုတော-၌ တုမိတော ဝုဗ္ဗဏ္ဍေ-ဖြင့် တော-ပစ္စည်းသက် စသည်။ တုတ္ထ-၌ ထ-ပစ္စည်းသက် စသည်။ အသဒိသ
ဒေသော် တိ-ယာ။

၂၃၁။ အတော-တုံ စေ-တညံ၊ တုမိတော ဝုဗ္ဗဏ္ဍေ-ဖြင့် တော-ပစ္စည်းသက်၊ ဣဒယော-သေညံဖြင့် ဝိသင်္ဂဟဗျုပ္ပန်၊
ဤသုတ်ဖြင့် စေ-တုံ အ-ဂ္ဂ၊ ဖြီး၏။ ဩထသတ္တမိယာ သဗ္ဗနာဓေတိ-ဖြင့် ထ-ပစ္စည်းသက်လျှင် အတ္ထ-ဖြစ်၏။

စတ္တာ၊ စတ္ထ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အ-ဂ္ဂေရု၊ ၂၃၃-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်ဝိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၁၆၉

အ-ပြုသည်၊ နိဗ္ဗံ- အမြို့၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ ဩပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဧတသဒ္ဓဿ- နိ၊ အင်္ဂါရော- သည်၊ နိဗ္ဗံ- အမြို့၊ ဟောတိ- နိ။

အကြ- ဤအရပ်၌။

၂၃၃။ ၂၆၄။ ဧ တောထေသု ဝ။

(ဧ+တောထေသု+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

တောထေသု ဝ- တော၊ ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ဧတသဒ္ဓဿ- တောသဒ္ဓါ၏၊ ဧ- ပြုသည်၊ ဝ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

တောထ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဧတဿ- နိ၊ ကောရော- ဧ အပြုသည်၊ ဝ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

ဧတ္တာ၊ အတော- ဤအရပ်မှာ၊ ဧတ္ထ၊ အတ္ထ-ဤအရပ်၌။

၂၃၄။ ၂၆၅။ ဣမသမိ ထံအိနိဟတောဓေသု ဝ။

(ဣမဿ+ဣ+ထံအိနိဟတောဓေသု+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ထံအိနိဟတောဓေသု ဝ- ထံ၊ အိနိ၊ ဟ၊ တော၊ ဝ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ဣမဿ- ဣမသဒ္ဓါ၏၊ ဣ- ဣပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ထံ အိနိ ဟ တော ဝ ဣတိ- ထံ၊ အိနိ၊ ဟ၊ တော၊ ဝ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု- ဤ ပစ္စည်း တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿဝ- သော၊ ဣမသဒ္ဓဿ- နိ၊ ဣကာရော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

၂၃၅။ အကြ-တုံ စေ-တညံ၊ ဩထသတ္တမိယာ သန္ဓနာဓေ-ဖြင့် ဩ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဟ္တာယော-သေ၌ဖြင့် ပိသတ်အစဉ်၌၊ ဩ နိဗ္ဗံ-ဖြင့် စေ-တုံ အ-ဖြူ၊ ဖြီး၏။

၂၃၆။ သရလောပေါ-သုတိ၌ သဗ္ဗဒိ (အစဉ် သရဝါသော၊ ဣန္ဒြာဒိ (အစဉ် ဣညံဝါသော) ပစ္စည်းနှစ်မျိုးလုံးကိုလှသော နှာသဘဏ် ဟော၊ ထ-နှောင်းရာ၌ ရွှေသရတီ ချေနိုင်၍ ဤသုတိလို့၊ သဗ္ဗဒိပစ္စည်းကိုသာလှသော ရွှေသိဒ္ဓိအလို ဟော၊ ထ-နှောင်းရာ၌ သရလောပေါ-ဖြင့် ချေနိုင်၍ ဤသုတိလို့သည်။(သရလောပေါ-သုတိ၌ ဣန္ဒြာဒိပစ္စည်းဖြင့် ချေနိုင်လျှင် အဝဏ္ဏော ယေ ဝောဂ္ဂ-သုတ်ဝင် လေ့)

ဧတ္တာ-တုံ စေ-တညံ၊ တုမိယော ဝုဗ္ဗုဏ္ဏေ-ဖြင့် ဟော-ပစ္စည်းသတ်၊ ဟ္တာယော-သေ၌ဖြင့် ပိသတ်အစဉ်၌၊ ဧ ဟောထေသု ဝ-ဖြင့် စေ-တုံ ဝ-ဖြူ (ဧ+တော) သဒိသဒ္ဓေဘေ တိ-လာ၊ ဖြီး၏။ (ဧတ္ထ-၌ ထ-ပစ္စည်းသတ်၊ အသဒိသဒ္ဓေဘေ ဟာ) အယော၊ အတ္ထ-တိ၌ ဝိ-မြစ်၌ ဝ-မြေရ၊ ၂၃၁-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ကုတ္တံ- ဤအပြားသည်၊ ကုဒါနိ- ဤအခါ၌၊ ကုတ- ဤအရပ်၌၊ ကုတော- ဤအရပ်မှ၊ ကုခ- ဤအရပ်၌။

၂၃၅။ ၂၃၁။ အ ဝုဇာမိ ဝ။

(အ+ဝုဇာမိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဝုဇာမိ ဝ- ဝုဇာပစ္စည်းကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ကုမဿ- ကုမသဒ္ဒါ၏၊ အ- အ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဝုဇာမိ ပစ္စယေ- ဝုဇာ ပစ္စည်းကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကုမသဒ္ဓဿ- ၏၊ အကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဝုဇာ- ဤအခါ၌၊ ဝါ-ယခုအခါ၌၊

ဝစ္စဟဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- အဝဓာရဏအနက်ရှိ၏။

၂၃၆။ ၂၃၀။ တေ ရဟိမိ ဝ။

(တေ+ရဟိမိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ရဟိမိ- ရဟိပစ္စည်းကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ကုမဿ- ကုမသဒ္ဒါ၏၊ တေ- တေ-ပြုသည်၊ ဟောတိ ဝ- ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

ပရေ- သော၊ ရဟိမိ ပစ္စယေ- ရဟိပစ္စည်းကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ကုမသဒ္ဓဿ- ၏၊ တောဒေသော- သော၊ ဟောတိ- ၏။

တေရဟိ- ဤအခါ၌၊ ဝါ- ယခုအခါ၌။

၂၃၇။ ကုတ္တံ-တို့ ကုမ-တည်း၊ ထိမိဗေထိ တ-ဖြင့် တ-စွေဦးသော်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကုမ-တို့ ကု-ပြု၊ အသိသဒ္ဓေသော် ထိ-ထား၊ ပြီး၏။

ကုဒါနိ-၌ ကုမ-တည်း၊ ကုသော ရဟိ ဝုဇာ ဒါနိ ဝ-ဖြင့် ဒါနိ-သတ်၊ တွာယော-သေ၍ဖြင့် ပိသတ်အစဉ်၌၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကုမ-တို့ ကု-ပြု၊ ပြီး၏။ ကုတ၊ ကုမ- ၌ ကုသော တဓာ ဝ-ဖြင့် တ၊ ဝ-စွေဦးသော် သေသည်။

ကုတော-၌ တွဓိတော ဝုဇာ-ဖြင့် တော-စွေဦးသော် သေသည်။

၂၃၈။ အဝုဇာ-တို့ ကုမ-တည်း၊ ကုသော ရဟိ ဝုဇာ ဒါနိ ဝ-ဖြင့် ဝုဇာ-သတ်၊ တွာယော-သေ၍ဖြင့် ပိသတ်၌၊ အဝုဇာမိ ဝ-ဖြင့် ကုမ-တို့ အ-ပြု၊ ပြီး၏။

၂၃၉။ တေရဟိ-တို့ ကုမ-တည်း၊ ကုသော ရဟိ ဝုဇာ ဒါနိ ဝ-ဖြင့် ရဟိ-သတ်၊ တွာယော-သေ၍ဖြင့် ပိသတ်၌၊ တေရဟိမိ ဝ-ဖြင့် ကုမ-တို့ တေ-ပြု၊ ပြီး၏။

နဒိ- မြစ်သည်၊ မဟိ- မြေသည်၊ ကုမာရိ- မိန်းမပျိုသည်၊ တရုဏီ- နပျိုသူမသည်၊ သဒိ- အဆွေခင်ပွန်းမသည်၊ ဣတ္ထိ- မိန်းမသည်၊ ဟတ္ထိ- ဆင်မသည်။

(ဣတ္ထိသည့် ဣတ္ထိ ဤ-ဝစွမ်းစကုတ်၊ အဿတ္ထိ ဤ-ဝစွမ်းဘာဖြစ်၍ ဤသုတ်နှင့်အညီတူ ဆရာများ မိန့်ဆိုကြသည်)

၂၃၉။ ၁၉၀။ ဣဝ ဣက ဣယျ ဣ ဣဟိ။

(ဣဝဣကဣယျဣဟိ ၁-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ဣတ္ထိယံ- ဣတ္ထိလိင်၌၊ ဝတ္တမာနေဟိ- မြစ်ကုန်သော၊ ဣဝ ဣက ဣယျ ဣ ဣဟိ- ဣဝ-ပစ္စည်း၊ ဣက-ပစ္စည်း၊ ဣယျ-ပစ္စည်း၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣ-ပစ္စည်း အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဤ- ဤ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ဣတ္ထိယံ- ၌၊ ဝတ္တမာနေဟိ-ကုန်သော၊ ဣဝ ဣက ဣယျ ဣ ဣဟိ-ဣဝ၊ ဣက၊ ဣယျ၊ ဣ၊ ဣ ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ-ဤပစ္စယန္တလိင်တို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဤပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။

မာနဝိ- မနမင်း၏သမီးသည်၊ ပဏ္ဍဝိ- ပဏ္ဍ၏သမီးသည်၊ နာဝိကီ- လှေသူကြီးကတော် သည်၊ ဝေနတေယျိ- ဝဋ္ဋန်မသည်၊ ကုဗ္ဗေယျိ- ကုဗ္ဗ၏သမီးသည်၊ ဂေါတမိ- ဂေါတမ၏သမီးသည်၊ ဂုဏဝတိ- ဂုဏရှိသော မိန်းမသည်၊ သာမာဝတိ- ရွှေအဆင်းရှိသော မိန်းမသည်။

၂၄၀။ ၁၉၁။ ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိကာရန္တေဟိ ဣနိ။

(ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ+ဣနိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ဣတ္ထိယံ- ဣတ္ထိလိင်၌၊ ဝတ္တမာနေဟိ- မြစ်ကုန်သော၊ ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ ဝ- ပတိ-သဒ္ဓါ၊ ဘိက္ခု-သဒ္ဓါ၊ ရာဇ-သဒ္ဓါ၊ ဤကာရန္တ-သဒ္ဓါတို့မှ၎င်း၊ အညေဟိ ဝ- အခြားသော ပိဋိ၊

၂၄၀။ နဒိ-တုံ နဒ-တညံ၊ နဒိဇိတော ဝါ ဤ-ဖြင့် ဤ-စွမ်းသက်၊ ဒိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ထက္ခိတ စသောသုတ်၌ စ-ဖြင့် နာမိဋံ၊ သိ-သက်၊ သေသတော ဣဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-တုံချေ၊ ပြီး၏။

ဧတိ-တုံ ဧတ၊ တုဓာရိ-တုံ တုဓာရ၊ တရုဏီ-တုံ တရုဏ၊ သဒိ-တုံ သဒ၊ ဣတ္ထိ-တုံ ဣတ္ထ၊ ဣတ္ထိ-တုံ ဣတ္ထ-တညံ၊ ဤ-ဝစွမ်းသက် စသည်။

၂၄၁။ မာနဝိ-တုံ မာနဝ-တညံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝစွမ်းသက်၊ ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ထက္ခိတ စသောသုတ်၌ စ-ဖြင့် နာမိဋံ၊ သိ-သက်၊ သေသတော ဣဝံ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-တုံချေ၊ ပြီး၏။

ပဏ္ဍဝိ-စသည်တို့ ဝတ္ထဝ၊ နာဝိက၊ ဝေနတေယျ၊ ကုဗ္ဗေယျ၊ ဂေါတမ၊ ဂုဏဝတ္ထု၊ သာမာဝတ္ထု-တညံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝစွမ်းသက် စသည်။ ဂုဏဝတိ၊ သာမာဝတိ-တို့၌ ၂၄၁-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ယကွ-စသော သဒ္ဓါတို့မှ၎င်း၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣနိ- ဣနိပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဣတ္ထိယံ- ဌှ၊ ဝတ္တမာနေဟိ- ကုန်သော၊ ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ- ပတိ၊ ဘိက္ခု၊ ရာဇ၊ ဤကာရန္တလိင်တို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣနိပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဂဟပတာနိ- အိမ်ရှင်မသည်၊ ဘိက္ခုနိ- ရဟန်းမသည်၊ ရာဇိနိ- ဝိပုရာသည်၊ ဟတ္ထိနိ- ဆင်မသည်၊ ဒဏ္ဍိနိ- တုတ်ရှိသူမသည်၊ မေဓာဝိနိ- ပညာရှိသူမသည်၊ တပဿိနိ- အကျင့်ရှိသူမသည်၊ ဝါ- ရသေ့မသည်။

၂၄၁။ ၁၉၁။ န္ဓုဿ တာပိကာရေ။

(နန္ဒဿ+တံ+ဤကာရေ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဤကာရေ- ဤ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ န္ဓုဿ- န္ဓု-ပစ္စည်း၏ တံ- တ- ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ ဤကာရေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ န္ဓုပစ္စယဿ- နိ၊ တကာရေ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

ဂုဏဝတိ၊ ဂုဏဝန္တိ- ဂုဏ်ရှိသူမသည်၊ ကုလဝတိ၊ ကုလဝန္တိ- အမျိုးရှိသူမသည်၊ သတိမတိ၊ သတိမန္တိ- သတိရှိသူမသည်၊ မဟတိ၊ မဟန္တိ- ကြီးသူမသည်၊ ဂေါတ္တမတိ၊ ဂေါတ္တမန္တိ- အနွယ်ရှိသူမသည်။

၂၄၀။ ဝတဝတာနိ-ကို ၉၁-သုတ်အတိုင်းတွယ်။
 သိတ္တုနိ-တုံ သိတ္တု-တည်း၊ ဝတိသိတ္တု-စသောသုတ်ဖြင့် ဣနိ-ဝေဠည်းသော်၊ (သိတ္တု+ဣနိ) တုံ-ခွင်း၊ ၉-ကြွင်း၊ ဝါ ဝရေ အသဇ္ဇဝါ-ဖြင့် နောက် ဣ-တုံ ချေ၊ တုံ- ၉-သို့တပ်၊ တဒ္ဓိတ စသောသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာမ်ငဲ့၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။
 ရာဇိနိ-စသည်တို့ ရာဇ၊ တတ္ထိ၊ ဒဏ္ဍိ၊ မေဓာဝိ၊ တပဿိ-တည်း၊ ဣနိ-ဝေဠည်းသော် စသည်။
 ၂၄၁။ ဂုဏဝတိ-တုံ ဂုဏဝန္တုတည်း၊ ဂာဝကိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝေဠည်းသော်၊ (ဂုဏဝန္တု+ဤ) န္ဓုဿ တ မိကာရ-ဖြင့် န္ဓု-တုံ တ-ပြု တံ-ခွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ တဒ္ဓိတ-စသောသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာမ်ငဲ့၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။
 ဂုဏဝန္တိ-၌ ဝါ-မြစ်၌ န္ဓု-တုံ တ-ပြုရ န္ဓု-ခွင်း၊ ၉-ကြွင်း၊ သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ နာမ်ငဲ့-စသည်။
 တုလဝတိ-စသည်တို့ တုလဝန္တု၊ သတိမန္တု၊ ဂေါတ္တမန္တု-တည်း၊ ဂာဝကိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝေဠည်းသော် စသည်။
 ဧတေ၊ ဧတန္တိ-၌ ဧတန္တ-တည်း၊ ဒုဒိဓိတော ဝါ ဤ-ဖြင့် ဤ-ဝေဠည်းသော်၊ (ဧတန္တ+ဤ) သေသေသု န္ဓု-ဖြင့် န္ဓု-တုံ န္ဓု-ငဲ့၊ န္ဓုဿ တ မိကာရ-ဖြင့် န္ဓု-တုံ တ-ပြု တံ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။
 ဧတန္တိ-၌ န္ဓု-စေ့သံ ချေ၊ တပ်ပုံသာ။

၂၄၂။ ၁၉၂။ ဘဝတော ဘောတော။

(ဘဝတော+ဘောတော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဤကာရေ- ဤ-ပစ္စည်းကြောင့် သဗ္ဗဿ- သော၊ ဘဝတော- ဘဝန္တသဒ္ဒါ၏ ဘောတော-
ဘောတ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဣတ္ထိဂတေ- ဣတ္ထိလိင်္ဂ၌ဖြစ်သော၊ ဤကာရေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿဝ-
သော၊ ဘဝန္တသဒ္ဒါ- ဘဝန္တသဒ္ဒါ၏ ဘောတာဒေသော- ဘောတအပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဘောတိ အယျေ- အိုရှင်မ၊ ဘောတိ ကညေ- အိုသတို့သမိ၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ-
ခရာဒိယပည်သော အိုနုမ။

၂၄၃။ ၁၁၀။ ဘော ဂေ တု။

(ဘော+ဂေ+တု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဂေ တု- ဂ-သိကြောင့်လည်း၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဘဝတော- ဘဝန္တသဒ္ဒါ၏ ဘော တု-
ဘောပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဂေ- ဂသိကြောင့်၊ သဗ္ဗဿဝ- သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဘဝန္တသဒ္ဒါ- ၏၊
ဘော အာဒေသော- သည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဘော ပုရိသ- အိုယောကျ်ား၊ ဘော အဂ္ဂိ- အို မိ၊ ဘော ရာဇ- အို မင်း၊ ဘော သတ္ထ-
အို ဆရာ၊ ဘော ဒန္တိ- အို တုတ်ဂိုသူ၊ ဘော သယမ္ဘ- အို ဘုရား၊

ဂေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘဝတာ..... အကျိုးရှိ၏ (ဘဝတာ-အရှင်မြင့်၊ ဘဝံ- အရှင်သည်)။

၂၄၂။ ဘောတိ-တို့ အဝန္တ-တည်း၊ နဒိဏော ဝါ ဤ-ဖြင့် ဤ-ဝစ္စ၌၊ သတိ၊ အဝတော ဘောတော-ဖြင့် အဝန္တ-တို့ ဘောတ-
ဖြူ တိ-ခွင်း၊ အဝတောဝေ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ကဒိတ-ဘောသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာမ်၊ အာရုပ် သိ-သတိ၊ ဝ-မှည့်၊ (ဘောတိ+သိ)
တိ-ခွင်း၊ ဤ-ဖြင့်၊ ဤ-တို့ ဝ-မှည့်၊ ဗုဏဝါ ဝဿ-ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ ဝဿ-ဖြူ သေသတော ယောဝံ သိဝိ-ဖြင့် ဝ-သိတို့ ချေ၊
ပြီး၏။ အယျေ-ခေည့် ရှဂ-သုတ်အတိုင်း ထွက်။

၂၄၃။ ဘော-တို့ အဝန္တ-တည်း၊ အာရုပ် သိ-သတိ၊ ဝ-အစဉ်မှည့်၊ ဘော ဝေ တု-ဖြင့် အဝန္တ-တို့ ဘော-ဖြူ သေသတော
ယောဝံ သိဝိ-ဖြင့် ဝ-သိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။

တိ-ရုပ်၊ အဝတာ-၌ အဝန္တ-တည်း၊ နာ-သတိ၊ ဝ-သိ-ဗေတုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဘော-ဖြေရ၊ သေသေသု နှဝ-ဖြင့် နှ-
တို့ နှ-ငဲ့၊ တောထိတာ သသိနာသု-ဖြင့် ဝိသတ်ခွင့်ကထာ နှ-တို့ ထာ-ဖြူ ပြီး၏။

ဘဝံ-၌ အဝန္တ-တည်း၊ သိ-သတိ၊ ဝ-သိ-ဗေတုတ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဘော-ဖြေရ၊ သိမိဝုဏ္ဏဒါနံ နှသဒ္ဓေါ နာ-ဖြင့် နှ-
တို့ နာ-ဖြူ ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ သိ-ချေ၊ ပြီး၏။

တုဂ္ဂတဏေန- တု သဒ္ဓါဖြင့်၊ အညသ္မိပွဲ- ဂ-သိ-မှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဝစနေ-
ပိဘတ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗသဘဝန္တသဒ္ဓါ- ၏ ဘောန္တဘန္တေ ဘောန္တော ဘဒ္ဒေ ဘောတာ ဘောတော
ဣတိ- ဘောန္တ၊ ဘန္တေ၊ ဘောန္တော၊ ဘဒ္ဒေ၊ ဘောတာ၊ ဘောတော ဟူကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ-
ဤ အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဘောန္တ၊ ဘန္တေ၊ ဘောန္တော၊ သဒ္ဓေ- အို အရှင်၊ ဘောတာ-
အရှင်ဖြင့်၊ ဘောတော- အရှင်အား၊ ၏။

၂၄၄။ ၇။ အကာရပိတာဒုန္တာနမာ။

(အကာရပိတာဒုန္တာနံ+အာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဂေ- ဂ-သိကြောင့်၊ အကာရပိတာဒုန္တာနံ- အ-အက္ခရာ၊ ပိတုအစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ အဆုံး
ဥ-သရတို့၏၊ အာ- အာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဂေ- ဂ-သိ-ကြောင့်၊ အကာရေ- အ-အက္ခရာသည်၎င်း၊ ပိတာဒိနံ- ပိတု
အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တော- အဆုံးသရသည်၎င်း၊ အာတ္တံ- အာ-အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ဘော ပုရိသာ- အိုယောကျ်ား၊ ဘော ရာဇာ- အိုမင်း၊ ဘော ပိတာ- အိုအဖ၊ ဘော
မာတာ- အိုမိခင်၊ ဘော သတ္တာ- အိုဆရာ။

၂၄၅။ ၁၅။ ဈလပါ ရသသံ။

(ဈလပါ+ရသသံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ရသပိမိသုတ်)

ဂေ- ဂ-သိကြောင့်၊ ဈလပါ- ဈ၊ လ၊ ပ-မည်သော ဤ၊ ဦ ဒိဿသရတို့သည်၊ ရသသံ-
ရသအပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ရောက်ကုန်၏။

၂၄၇။ ဓတုဓဒ္ဓါ- ဘောန္တ-စသည်တို့ ဘဝန္တ-တည်း၊ အာလုင် သိ-သင်၊ ဝ-၅၅၅၊ ဤသုတ်၌ တု-ဖြင့် ဘဝန္တ-တို့
ဘောန္တ-ဖြ့်၊ ဘန္တေ-ဖြ့်၊ ဘောန္တော-ဖြ့်၊ ဘဒ္ဒေ-ဖြ့်၊ သေသတေ ဇောပံ ဝသိပိ-ဖြင့် ဝ-သိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။

ဘောတာ၊ ဘောတော-တို့ ဘဝန္တ-တည်း၊ နာ-သင်၊ သ-သင်၊ ဤသုတ်၌ တု-ဖြင့် ဘဝန္တ-တို့ ဘောတာ၊ ဘောတော-
ဖြ့်၊ သမ္မာသမာရသော-စသောသုတ်၌ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့် (တစ်ခုည်း) တုစိဓာတု-စသောသုတ်ကြီးဖြင့် နာ-သ-တို့တို့ချေ၊ ပြီး၏။

၂၄၄။ ဘော ပုရိသာ-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ အာလုင် သိ-သင်၊ ဝ-အစဉ်၅၅၅၊ သိ-ဒွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို့ အာ-
ဖြ့်၊ သိ- အာ-သို့တင်၊ သေသတေ ဇောပံ ဝသိပိ-ဖြင့် ဝ-သိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။

ဘော ဓာဓာ-စသည်တို့ ဓာဓ၊ ပိတု၊ ဓာတု၊ သတ္တု-တည်း စသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာစောင်

၁၇၆

ပရေ- သော၊ ဂေ- ကြောင့်၊ ဈလပ ဣတိ- ဈ၊ လ၊ ပ မည်ကုန်သော၊ ဧတေ- ဤ ဒီသ
 သရတို့သည်၊ ရသံ- သို့ အာပဇ္ဇေ-ကုန်၏။
 ဘော ဒဏ္ဍိ- အို တုတ်ရှိသူ၊ ဘော သယမ္ဘ- အို ဘုရား၊ ဘောတိ ဣတ္ထိ- အို မိန်းမ၊
 ဘောတိ ဝဂ- အို ချွေးမ။

၂၄၆။ ရုာ။ အာကာရော ဝါ။

(အာကာရော+ဝါ၊ ၂-ပုဒ်၊ ရသပိပိသုတ်)

ဂေ- ဂ-သိကြောင့် အာကာရေ- အာ အက္ခရာသည်၊ ရသံ- ရသ အဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇတေ-
 ၏။
 ပရေ- သော၊ ဂေ- ကြောင့်၊ အာကာရေ- သည်၊ ရသံ- သို့ ဝါ- ချို့ အာပဇ္ဇတေ- ၏။
 ဘော ရာဇ၊ ဘော ရာဇ- အို မင်း၊ ဘော အတ္တ၊ ဘော အတ္တာ- အို ကိုယ်၊ ဘော သခ၊
 ဘော သခါ- အို မိတ်ဆွေ၊ ဘော သတ္တ၊ ဘော သတ္တာ- အို ဆရာ။

နာမကပ္ပေ- ဌ၊ စတုတ္ထော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီ။

စတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏

၂၄၅။ ဘော ဒဏ္ဍိ-တို့ ဒဏ္ဍိ-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သတ်၊ ဝ-ဗည့်၊ ဣ-ခွင်း၊ ဤ-ကြွင်း၊ ဤ-တို့ ဈ-ဗည့်၊ ဈလဝါ ရသံ-
 ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ရသ-ဖြူ၊ ဣ- ဣ-သို့ထပ်၊ ဝ-သိ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။
 ဘော သယမ္ဘ-၌ သယမ္ဘ-တည်၌ လ-မည်သော ဦ-တို့ ဥ-ရသ-ဖြူ။
 ဘောတိ ဣတ္ထိ-၌ ဣတ္ထိ-တည်း၊ ဝ-မည်သော ဤ-တို့ ဣ-ရသ-ဖြူ၊ ဝဂ-၌ ဝ-မည်သော ဦ-တို့ ဥ-ရသ-ဖြူ။

၂၄၆။ ဘော ရာဇ-တို့ ရာဇ-တည်း၊ အာလုပ် သိ-သတ်၊ ဝ-ဗည့်၊ ဣ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ အာသာရိယာဗ္ဗာန ဓာ-ဖြင့် အ-
 တို့ အာ-ဖြူ၊ အာကာရော ဝါ-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသ-ဖြူ၊ ဝ- အ-သို့ထပ်၊ ဝ-သိ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။
 ဘော ရာဇ-၌ ဝါ-ဖြစ်၌ ရသ-မပြုရ၊ ကြွင်း နည်းတူ။

ပဉ္စမပိုင်း

၂၄၇။ ၂၆၁။ တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာ။

(တွာဒယော+ဝိဘတ္တိသညာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

တွာဒယော- တော-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝိဘတ္တိသညာ- ဝိဘတ်အမည်ရှိကုန်သည်၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဟောတ္ထိသညာဇော-ဟူလည်း ရှိသည်၊ အနက်အဏူပင်)

ယေသံ ပစ္စယာနံ- အကြင်ပစ္စည်းတို့၏၊ တော- တော ဟူသော၊ အာဒိ- အစသည်၊ အတ္ထိ-
ရှိ၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ တေ- ထိုပစ္စည်းတို့သည်၊ တွာဒယော- တွာဒိတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊
တွာဒယော- တော အစရှိကုန်သော၊ တေ ပစ္စယာ- ထိုပစ္စည်းတို့ကို၊ ဝိဘတ္တိသညာဝ- ဝိဘတ်
အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍သာ၊ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ- မှတ်ထိုက်ကုန်၏။

သဗ္ဗတော- အလုံးစုံမှ၊ ယတော- အကြင်အရပ်မှ၊ တတော- ထိုအရပ်မှ၊ ကုတော-
အဘယ်အရပ်မှ၊ အတော- ထိုအရပ်မှ၊ ဣတော- ဤအရပ်မှ၊ သဗ္ဗဒါ- အလုံးစုံသော အခါ၌၊ ယဒါ-
အကြင် အခါ၌၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊ ကဒါ- အဘယ်အခါ၌၊ ဣဝ- ဤအရပ်၌၊ ဣဒါနိ- ဤအခါ၌၊
(ယခုအခါ၌)။

၂၄၈။ ၂၆၀။ ကွဝိ တော ပဉ္စမျတ္ထေ။

(ကွဝိ+တော+ပဉ္စမျတ္ထေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ပဉ္စမျတ္ထေ- ပဉ္စဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကွဝိ- အချို့အရာ၌၊ တော- တောပစ္စည်းသည်၊
ဟောတိ- ၏။

၂၄၈။ သဒ္ဓတော-တုံ သဒ္ဓ-တည်း၊ တွဏိတော ဝဉ္စုတ္ထေ-ဖြင့် တော-ပစ္စည်းသော်၊ တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာ-ဖြင့် ဝိဘတ်အစည်၌၊
သဒ္ဓတော-ပြီး၏။ ယတော၊ တတော- နည်းတူ။ ဣတော- ၂၃၀-သုတ်အတိုင်းတွတ်၊ အတော- ၂၃၁-သုတ်အတိုင်းတွတ်။
ဣတော- ၂၃၄-သုတ်အတိုင်းတွတ်။ သဒ္ဓဒါ-စသည်၌ သဒ္ဓ၊ ယ၊ တ၊ တိ-တည်း၊ တိသဒ္ဓဗ္ဗေတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဒါ-ပစ္စည်းသော်၊
ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်အစည်၌၊ တိသ တ ဝေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် တိ-တုံ တ-ဖြူ ပြီး၏။

ဣဝ-၌ ဣမ-တည်း၊ ဣမဿ တဒါ ဝ-ဖြင့် ဝ-ပစ္စည်းသော်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်အစည်၌၊ ဣမသိတ်-စသောသုတ်ဖြင့်
ဣဝ-တုံ ဣ-ဖြူ ပြီး၏။

ဣဒါနိ-၌ ဣမ-တည်း၊ ဣမဿ ဝေဒါဒါနိ ဝ-ဖြင့် ဒါနိ-သော်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်အစည်၌၊ ဣမသိတ်-
စသောသုတ်ဖြင့် ဣမ-တုံ ဣ-ဖြူ ပြီး၏။

(နောတိနောတိ ဝေဒါဒါနိ ဝ-ဖြင့် ဒါနိ-သော်၊ ဣမသိတ်-စသောသုတ်ဖြင့် ဣမ-တုံ ဣ-ဖြူ ပြီး၏။)

ပဗ္ဗဗျတ္တေ- ဌ၊ ကွမိ- ဌ၊ တော ပဗ္ဗယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇ။
 သဗ္ဗတော- မှ၊ ယတော- မှ၊ တတော- မှ၊ ကတော-မှ၊ ဣတော- မှ၊
 ကွမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣမသ္မာအကျိုးရှိ၏။ (သဗ္ဗသ္မာ- မှ၊ ဣမသ္မာ-
 ဤအရပ်မှ)(အချို့၌ ဣမသ္မာ၊ သဗ္ဗသ္မာ-ဗျတ္တိ)။

၂၄၉။ ၂၆၆။ ကြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေတိ။
 (ကြထ+သတ္တမိယာ+သဗ္ဗနာမေတိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)
 သတ္တမိယာ- သတ္တမိဝိဘတ်၏၊ အတ္ထေ- အနက်၌၊ သဗ္ဗနာမေတိ- သဗ္ဗနာမ်တို့မှ၊ ပရေ-
 ဌ၊ ကွမိ- ဌ၊ ကြထ- ကြ-ပစ္စည်း၊ ထ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 သတ္တဗျတ္တေ- သတ္တမိ ဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သဗ္ဗနာမေတိ- တို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊
 ကြထဣတိ- ကြ၊ ထ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ- ဤပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 သဗ္ဗကြ၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံ၌၊ ယကြ၊ ယတ္ထ- အကြင်၌၊ တကြ၊ တတ္ထ- ထို၌။

၂၅၀။ ၂၆၈။ သဗ္ဗတော မိ။
 (သဗ္ဗတော+မိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)
 သတ္တဗျတ္တေ- သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ သဗ္ဗတော- သဗ္ဗသဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- ဌ၊ ကွမိ- ဌ၊
 မိ- မိပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇ။
 သတ္တဗျတ္တေ- ဌ၊ သဗ္ဗဣတိ- သဗ္ဗဟူသော၊ ဧတသ္မာ- ဤသဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- ဌ၊ ကွမိ- ဌ၊
 မိပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇ။
 သဗ္ဗမိ၊ သဗ္ဗသ္မိ- အလုံးစုံသောအရပ်၌။

- ၂၄၈။ ဝုဗိ ၂၄၇-သုတ်အတိုင်းထွက်။
 ထိ-ဝုဗိ။ သဗ္ဗသ္မာ၊ ဣမသ္မာ-၌ တွမိ-မြစ်၌ ထော-ဝေဠုဦးဆောင်ရ။
- ၂၄၉။ သဗ္ဗကြ-ထို သဗ္ဗ-ထည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကြ-ဝေဠုဦးဆောင်၊ ဖွားဖော်သတ္တိသဗ္ဗာ-ဖြင့် ဝိဘတ်၌၊ ပြီး၏။
 ထ-ဝေဠုဦးဆောင်ရာ၌ အသိသ ဖွားဖော်ဆောင်၊ သဗ္ဗတ္ထ-ဆည်း။
- ၂၅၀။ သဗ္ဗမိ-ထို သဗ္ဗ-ထည်း၊ သဗ္ဗတော မိ-ဖြင့် မိ-ဝေဠုဦးဆောင်၊ ဝိဘတ်၌၊ ပြီး၏။
 သဗ္ဗသ္မိ-၌ တွမိ-မြစ်၌ မိ-ဝေဠုဦး ဆောင်ရ။

၂၅၁။ ၂၆၉။ ကိသ္ဿာ ဝေါ။

(ကိသ္ဿာ+ဝေါ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

သတ္တမုတ္တေ- သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကိသ္ဿာ- ကိသန္ဓိမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွမိ- ၌၊ ဝေါ-
ဝ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ ကိမိတိ- ကိ တူသော၊ တေသ္မာ- ဤသန္ဓိမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကွမိ -
၌၊ ဝ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒေဝီနိပိယတိသ္ဿ- ဒေဝီနိပိယတိသမင်း၊ တံ - သင်သည်၊ ကွ- အဘယ်အရပ်သို့၊ ဝေါ-
၌၊ ဂတော- သွားသည်၊ အသိ- ဖြစ်သနည်း။

၂၅၂။ ၂၇၁။ ဟိံ ဟံ ဟိဉ္ဇနံ။

(ဟိံဟံဟိဉ္ဇနံ၊ ၁-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

သတ္တမုတ္တေ- သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကိသ္ဿာ- ကိသန္ဓိမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွမိ- ၌၊
ဟိံဟံဟိဉ္ဇနံ- ဟိံ၊ ဟံ၊ ဟိဉ္ဇနံပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ ကိမိတိ တေသ္မာ- ကိဟူသော ဤသန္ဓိမှ၊ ပရေ- ၌၊ ဟိံ ဟံ ဟိဉ္ဇနံ
ဣတိ-ဟိံ၊ ဟံ၊ ဟိဉ္ဇနံ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကုဟိံ၊ ကုဟံ-အဘယ်အရပ်၌၊ ကုဟိဉ္ဇနံ- တစ်ရံတစ်ချိန်၌။

၂၅၃။ ၂၇၃။ တမှာ စ။

(တမှာ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

သတ္တမုတ္တေ- သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ တမှာ- တ-သန္ဓိမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွမိ- ၌၊ ဟိံဟံ
စ- ဟိံ-ပစ္စည်း၊ ဟံ-ပစ္စည်းတို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ တမှာ- တ-သန္ဓိမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဟိံ ဟံ ဣတိ- ဟိံ ဟံ ဟူကုန်သော၊
ဧတေပစ္စယာ စ- ဤပစ္စည်းတို့သည်သာ၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တဟိံ၊ တဟံ- ထိုအရပ်၌။

စဂ္ဂတဏံ- သည်၊ ဟိဉ္ဇနဂ္ဂဟဏ နိဝတ္တနတ္ထံ- ဟိဉ္ဇနံသန္ဓိကို နှစ်စေခြင်း အနက်ရှိ၏။

၂၅၁။ ရုပ် ၂၂၇-သုတ်အထိုင်းတွင်။
၂၅၂။ ရုပ် ၂၂၈-သုတ်အထိုင်းတွင်။
၂၅၃။ တဟိံ၊ တဟံ-၌ တ-တည်၊ တမှာ စ-ဖြင့် ဟိံ၊ ဟံ-ပစ္စည်းသစ်၊ ဝိဘတ်မှ၌၊ ပြီး၏။

၂၅၄။ ၂၅၄။ ဣမသ္မာ ဟဓေ ဝ။

(ဣမသ္မာ+ဟဓေ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

သတ္တမုတ္တေ- သတ္တပိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဣမသ္မာ- ဣမသန္တုမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွဓိ- ၌၊ ဟဓေ ဝ- ဟ-ပစ္စည်း၊ ဝ-ပစ္စည်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ ဣမသ္မာ- မှ၊ ဟ ဝ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ တေပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣဟ၊ ဣဝ- ဤအရပ်၌၊

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏ အနက်ရှိ၏။

၂၅၅။ ၂၅၅။ ယတော တိ။

(ယတော+တိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

သတ္တမုတ္တေ- သတ္တပိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ယတော- ယ-သန္တုမှ၊ ပရေ- ၌၊ တိ- တိ-ပစ္စည်း သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ တသ္မာ ယတော- ထို ယ သန္တုမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ တိ ပစ္စယော - သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယတိ- အကြင် အရပ်၌။

၂၅၆။ ၀။ ကာလေ။

(ကာလေ၊ ၁-ပုဒ်၊ အဓိကာရသုတ်)

ကာလေ- အာဇာတေဟူသော ဤသုတ်သည်၊ အဓိကာရေ- နောက် ၃-သုတ်သို့ လိုက်သော သုတ်တည်း။

ကာလေ ဣတိ- အာဇာတေဟူသော၊ တေ- ဤသုတ်ကို၊ အဓိကာရတ္ထံ- ငှာ၊ ဌပိတံ- တည်ထားအပ်သောသုတ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတုဗ္ဗံ- သိထိုက်၏။

၂၅၄။ ရုပ် ၂၅၄-သုတ်အစဉ်းထွက်။

၂၅၅။ ယတိ-ထို ယ-ထည့်၊ ယတော-တိ-ဖြင့် တိ-သက်၊ ပိသက်၌၊ ဖြီး၏။

၂၅၇။ ၂၇၆။ ကိ သဗ္ဗညေက ယ ကုတိ ဒါ ဒါဝနံ။

(ကိသဗ္ဗညေကယကုတိ+ဒါဒါဝနံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ကာလေ- အခါဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- သတ္တဝိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ကိသဗ္ဗညေကယကုတိ - ကိ၊ သဗ္ဗ၊ အည၊ ဧက၊ ယ-သဒ္ဓါ၊ ကြံ့မည့် ကိသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွပ်- ၌၊ ဒါ ဒါဝနံ- ဒါ၊ ဒါဝနံ- ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကာလေ- အခါဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ ကိ သဗ္ဗ အည ဧက ယ ကု ဣတိ- ကိ၊ သဗ္ဗ၊ အည၊ ဧက၊ ယ၊ ကု-ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဒါ ဒါဝနံ ဣတိ- ဒါ၊ ဒါဝနံ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကဒါ-အဘယ်အခါ၌၊ သဗ္ဗဒါ- အလုံးစုံသောအခါ၌၊ အညဒါ- အခြားသောအခါ၌၊ ဧကဒါ- တစ်ပါးသောအခါ၌၊ ယဒါ- အကြင် အခါ၌၊ ကုဒါဝနံ- တစ်ရံတစ်ခါ၌။

၂၅၈။ ၂၇၈။ တမှာ ဒါနိ စ။

(တမှာ+ဒါနိ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ကာလေ- အခါဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- သတ္တဝိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ တမှာ- တ-သဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွပ်- ၌၊ ဒါနိ စ- ဒါနိပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ဒါ စ- ဒါပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကာလေ- ဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- ၌၊ တ ဣတိ- တ ဟူသော၊ ဧတသ္မာ- ဤသဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- ၌၊ ဒါနိ ဒါ ဣတိ- ဒါနိ ဒါ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တဒါနိ၊ တဒါ- ထိုအခါ၌၊

စဂ္ဂတဏံ- သည်၊ အနုကမုနတ္တံ- ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

၂၅၉။ ၂၇၉။ ဣမသ္မာ ရဟိ ဝုနာ ဒါနိ စ။

(ဣမသ္မာ+ရဟိဝုနာဒါနိ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ကာလေ- အခါဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- သတ္တဝိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဣမသ္မာ- ဣမသဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- ၌၊ ကွပ်- ၌၊ ရဟိ ဝုနာ ဒါနိ စ- ရဟိပစ္စည်း၊ ဝုနာပစ္စည်း၊ ဒါနိပစ္စည်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဒါနိ-အလိုထံသို့ပေးလှူထုတ် ဆုတံ၌ထပ်ဆိုခြင်းသည် ဒါ-ထိုနှစ်ခြေခြင်း အကျိုးရှိ၏။(ဒါ)။ ၉-၉-၇၄-၌ဏာ-စ-သဒ္ဓါ ဒါနိ-ထို ဝေါင်းသည်းသည်တူ ဆိုသဖြင့် ဆုတံ၌ ဒါနိ-စလို)။

၂၅၇။ ထဒါ-စသည် ၂၄၇၊ တုဒါဝနံ-ထို ၂၅၈-ဆုတံအထိုင်းကွတ်။

၂၅၈။ ထဒါနိ၊ ထဒါ-ထို ထ-တည်၊ ထမှာ ဒါနိ စ-ဖြင့် ဒါနိ၊ ဒါ-ဝစ္စည်းသည်၊ ဝိသတ်မှည့်၊ ပြီး၏။

ကာလေ- ဟူသော၊ သတ္တမုတ္တေ- ဌ၊ ဣမသ္မာ- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ရဟိ ဝုနာ အိနိ ဣတိ-
 ရဟိ၊ ဝုနာ၊ အိနိ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 တေရဟိ၊ အဝုနာ၊ ဣအိနိ- ဤအခါ၌၊
 စဂ္ဂတဏံ- သည်၊ အနုကမုနတ္ထံ- (ကာလေ၊ သတ္တမုတ္တေ သဒ္ဒါတို့ကို) ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

၂၆၀။ ၂၇၇။ သဗ္ဗဿ သော အိမိ ဝါ။

(သဗ္ဗဿ+သော+အိမိ+ဝါ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

အိမိ- အိပစ္စည်းကြောင့် သဗ္ဗဿ- သဗ္ဗသဒ္ဒါ၏၊ သော- သ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။
 ပရေ- သော၊ အိမိပစ္စယေ- အိပစ္စည်းကြောင့် သဗ္ဗတ္တတိ- သဗ္ဗဟူသော၊ ဧတဿ- ဤသဒ္ဒါ၏၊
 သကာရာဒေသော- သ ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။
 သအိ၊ သဗ္ဗအိ- အလုံးစုံသော အခါ၌၊ ဝါ- အခါခပ်သိမ်း။

၂၆၁။ ၃၆၉။ အဝဇ္ဇော ယေ လောပဉ္စ။

(အဝဇ္ဇော+ယေ+လောပံ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပပိဋိသုတ်)

ယေ- တဒ္ဒိတ် ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ အဝဇ္ဇော စ- အ-ဝဏ်သည်လည်း၊ လောပံ- ကျေ
 ပျောက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။
 ပရေ- သော၊ ယေ ပစ္စယေ- ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ အဝဇ္ဇော- သည်၊ လောပံ- သို့၊
 အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဗာဟုဿစွံ- ဗဟုသုတ ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပဏ္ဍိစွံ- ပညာရှိ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝေပုလ္လံ-
 ပြန်ပြောသည်၏ဖြစ်ကြောင်း၊ ကာရုဉံ- သနားတတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ ကောသလ္လံ- ကျွမ်းကျင်သူ၏
 ဖြစ်ကြောင်း၊ သာမဉံ- ရဟန်း၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ သောဟဉ္စံ- ကောင်းသော စိတ်ရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း။

- ၂၅၉။ စတုထိ-တို့ ၂၅၆၊ အစုနာ-တို့ ၂၃၅၊ ဣအိနိ-တို့ ၂၃၄-ခုစီအတိုင်းထွက်။
- ၂၆၀။ သခါ-တို့ သစ္စ-တည်း၊ ထိ သစ္စဉာဏ-သောသုတိဖြင့် ဒါ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ပိသထိမှည့်၊ သစ္စဿ သော ဒါနိ ဝါ-ဖြင့်
 သစ္စ-တို့ သ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ သစ္စဒါ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ သ-ဖြေရ။
- ၂၆၁။ စာတုဿစွံ-တို့ စာတုဿတ+ထည်း၊ ထိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊ အဝဇ္ဇော ယော ယောစဉ္စ-ဖြင့် အ-တို့ချေ၊ ထိ- ထ-
 သို့ထပ်၊ (စာတုဿတု) ယထာ-သော သုတိဖြင့် ထု-တို့ စ-ဖြူ၊ ရေ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ-ဖြင့် စ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘောံ စိ-တာ၊ တဒ္ဒိတ
 သောသုတိဖြင့် နာစိဒံ၊ သိ-သတ်၊ သိ-သုတိဖြင့် သိ-တို့ အ-ဖြူ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
 ဝဏ္ဍိစွံ-စသည်၌ ဝဏ္ဍိတ+ထ၊ ဝေပုလ္လ+ထ၊ တာရဏာ+ထ၊ ကောသထ+ထ၊ သာမဏာ+ထ၊ သောတဒ+ထ-တည်း၊
 ဤသုတိဖြင့် ရှေ့ အ, အာ-သရထိချေ၊ ထပ်၊ ယထာ-သောသုတိဖြင့် ထု-တို့ စ၊ ထု-တို့ ထ၊ ကျ-တို့ ၂၊ ဒု-တို့ ဇ-ဖြူ၊
 သဒိသဒ္ဓေဘောံ ထာ၊ နာစိဒံ၊ သိ-သတ်၊ အ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၂၆၂။ ၃၉၁။ ဝုဗ္ဗသံ ဇော ဣယိဋ္ဌေသု။

(ဝုဗ္ဗသံ+ဇော+ဣယိဋ္ဌေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယိဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဝုဗ္ဗသံ- ဝုဗ္ဗ-သန္တု၏၊ ဇော- ဇ-ပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣတိ- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ ဟူကုန်သော၊ တေသု ပစ္စယေသု- ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်
သဗ္ဗဿေဝ- သော၊ ဝုဗ္ဗသန္ဓာ- ၏၊ ဇော အာဒေသော- ဇ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဇေယျော၊ ဇေဋ္ဌော- အထူးသဖြင့်ကြီးသူ။

၂၆၃။ ၃၉၂။ ပသတ္တဿ သော စ။

(ပသတ္တဿ+သော+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယိဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ပသတ္တဿ- ပသတ္တ-သန္တု၏၊ သော စ-
သ-ပြုသည်၎င်း၊ ဇော စ- ဇ-ပြုသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣတိ- ကုန်သော၊ တေသု ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- သော၊
ပသတ္တသန္ဓာ- ၏၊ သော အာဒေသော- သည်၎င်း၊ ဇာဒေသော စ- သည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

သေယျော၊ သေဋ္ဌော၊ ဇေယျော၊ ဇေဋ္ဌော- အထူးသဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သူ။

၂၆၄။ ၃၉၃။ အန္တိကာဿ နေဒေါ။

(အန္တိကာဿ+နေဒေါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယိဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ အန္တိကာဿ- အန္တိက-သန္တု၏၊ နေဒေါ- နေဒ-
ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၆၂။ ဇေယျော-တို့ ဝုဗ္ဗ+ဣယ-တည်း၊ ဝုဗ္ဗသံဇော ဣယိဋ္ဌေသု-ဖြင့် ဝုဗ္ဗ-တို့ ဇ-ဖြူ ဇ်-ခွင်း၊ အ-ဖြည်း၊ သဏ္ဍာဓရ ဝေဓံ-
ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ တုဓာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ-ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ဇ-အသဝဏ်ဖြူ နာမ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ ပြီး၏။

ဇေဋ္ဌော-၌ ဝုဗ္ဗ+ဣဋ္ဌ-တည်း စသည်။

၂၆၃။ သေယျော၊ သေဋ္ဌော-တို့ ပသတ္တ+ဣယ၊ ပသတ္တ+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ ပသတ္တဿ သော စ-ဖြင့် ပသတ္တ-တို့ သ-ဖြူ သိ-ခွင်း၊
အ-ဖြည်း၊ သဏ္ဍာ ဓရေ ဝေဓံ-ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ ချေ၊ တုဓာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ-ဖြင့် နောက် ဣ-တို့ ဇ-အသဝဏ်ဖြူ နာမ်၊ သိ-
သတ်၊ ဩ-ဖြူ ပြီး၏။ ပသတ္တ-တို့ ဇ-ဖြူထိုင် ဇေယျော၊ ဇေဋ္ဌော-ဖြစ်၏။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊
 အန္တိကသဒ္ဓဿ- ဣ၊ နေဒီဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။
 နေဒိယော၊ နေဒိဋ္ဌော- အထူးသဖြင့် နီးကပ်သောသူ။

၂၆၅။ ၃၉၄။ ဗာဠဿ သာဓော။

(ဗာဠဿ+သာဓော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယိဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဗာဠဿ- ဗာဠ-သဒ္ဓါ၏ သာဓော- သာဓ-
 ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု- ဣယ ဣဋ္ဌ ဟူသော ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ-
 သော၊ ဗာဠသဒ္ဓဿ- ဣ၊ သာဓာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။
 သာဓိယော၊ သာဓိဋ္ဌော- အထူးသဖြင့် ပြင်းထန်သောသူ။

၂၆၆။ ၃၉၅။ အပ္ပဿ ကဏိ။

(အပ္ပဿ+ကဏိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယိဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ အပ္ပဿ- အပ္ပ-သဒ္ဓါ၏ ကဏိ- ကဏိ-
 ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု- ဣယ ဣဋ္ဌ ဟူသော ဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ-
 သော၊ အပ္ပသဒ္ဓဿ- ဣ၊ ကဏိအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။
 ကဏိယော၊ ကဏိဋ္ဌော- အထူးသဖြင့် နည်းပါးသောသူ။

၂၆၇။ နေဒိယော၊ နေဒိဋ္ဌော-တို့ အန္တိက+ဣယ၊ အန္တိက+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ အန္တိကဿ နေဒေါ-ဖြင့် အန္တိက-တို့ နေဒ-ဖြူ ဒိ-ခွင်း၊
 နေ့၊ တစ်၊ နာမ်၊ သိ-သက်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၂၆၈။ သာဓိယော၊ သာဓိဋ္ဌော-တို့ ဗာဠ+ဣယ၊ ဗာဠ+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ ဗာဠဿ သာဓော-ဖြင့် ဗာဠ-တို့ သာဓ-ဖြူ ဒိ-ခွင်း၊ နေ့၊
 တစ်၊ နာမ်၊ သိ-သက်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၂၆၉။ ကဏိယော၊ ကဏိဋ္ဌော-တို့ အပ္ပ+ဣယ၊ အပ္ပ+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ အပ္ပဿ ကဏိ-ဖြင့် အပ္ပ-တို့ ကဏိ-ဖြူ က်- ဣ-
 သို့တစ်၊ နာမ်၊ သိ-သက်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၂၆၇။ ၃၉၆။ ယုဝါနဉ္စ။

(ယုဝါနံ+ဝါ ၂-ပုဒ် အာဒေသဝိသုတ်)

ဣယံဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ယုဝါနဉ္စ- ယုဝ- သဒ္ဒါတို့၏လည်း၊ ကဏ်- ကဏ် ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု- ဣယ ဣဋ္ဌ ဟူသောဤပစ္စည်းတို့ကြောင့် သဗ္ဗဿ- သော၊ ယုဝသဒ္ဓဿ- ၏၊ ကဏ် အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကနိယော၊ ကနိဋ္ဌေ- အထူးသဖြင့် ငယ်သောသူ၊ ဝါ- ညီငယ်၊

ဝဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ အနုကမုနတ္ထံ- ကဏ်-ကို ဝင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

၂၆၈။ ၃၉၇။ ဝန္တုမန္တုဝိနဉ္စ လောပေါ။

(ဝန္တုမန္တုဝိနံ+ဝါ+လောပေါ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိသုတ်)

ဣယံဋ္ဌေသု- ဣယ၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဝန္တုမန္တုဝိနဉ္စ- ဝန္တု မန္တု ဝိ-ပစ္စည်းတို့၏လည်း၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဣယ ဣဋ္ဌ ဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု- ဣယ ဣဋ္ဌ ဟူသောဤပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဝန္တု မန္တု ဝိ ဣတိ- ဝန္တု မန္တု ဝိ ဟူကုန်သော၊ ဒေတေသံ ပစ္စယာနံ- တို့၏။လောပေါ-သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂုဏိယော၊ ဂုဏိဋ္ဌေ- အထူးသဖြင့်ဂုဏ်ရှိသောသူ၊ သတိယော၊ သတိဋ္ဌေ-အထူးသဖြင့် သတိရှိသူ၊ မေမိယော၊ မေမိဋ္ဌေ- အထူးသဖြင့် ပညာရှိသူ။

၂၆၉။ ၄၁။ ယဝတံ တလဏဒကာရာနံ ဗျဉ္ဇနာနိ စ လ ဥ ဇကာရတ္တံ။

(ယဝတံ+တလဏဒကာရာနံ+ဗျဉ္ဇနာနိ+စလဉ္ဇကာရတ္တံ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ယဝတံ- ယ-အက္ခရာရှိကုန်သော၊ တ-လ ဇာ ဒ ကာရာနံ- တ လ ဇာ ဒ အက္ခရာတို့၏။

၂၆၈။ ထနိယော၊ ထနိဋ္ဌေ-ထို ထဝ+ဣယ၊ ထဝ+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ ထဝါနဉ္စ- ဖြင့် ထဝ-ထို ထက်-ဖြူ က်- ဣ-သို့တစ်၊ ထေသုဋ္ဌိ-သုတ်ဖြင့် က-ထို ဒ-ဖြူ နာနိဒ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၂၆၈။ ဂုဏိယော၊ ဂုဏိဋ္ဌေ-ထို ဂုဏဝန္တု+ဣယ၊ ဂုဏဝန္တု+ဣဋ္ဌ-တည်း၊ ဝန္တုမန္တု ဝိနဉ္စ-ထို ဝန္တု-ထို နေ၊ က်-ဒွင်း၊ နေ၊ တစ်၊ နာနိဒ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

သထိယော၊ သထိဋ္ဌေ-၌ သထိဝန္တု+ဣယ၊ သထိဝန္တု+ဣဋ္ဌ-တည်း၌ ဝန္တု-ထိုနေ သည်း။

ဓေမိယော၊ ဓေမိဋ္ဌေ-၌ ဓေမိဝိ+ဣယ၊ ဓေမိဝိ+ဣဋ္ဌ-တည်း၌ ဝိ-ထိုနေ သည်း။

ဗျဉ္ဇနာနိ- ဗျဉ်းတို့သည်၊ ဝ လ ဥ ဇကာရတ္တံ- အစဉ်အတိုင်း ဝ, လ, ဥ ဇ-အက္ခရာအဖြစ်သို့၊
အာပဇ္ဇန္တေ- ရောက်ကုန်၏။ (ကာရုညံ၊ နေပညံ၊ သာမညံ-ပုံစံတို့ကို ထောက်လျှင် သုတ်၌ ထ-ကြီးသာ ဖြစ်သင့်သည်)

ယကာရဝတ္တနံ- ယ အက္ခရာရှိကုန်သော၊ တ လ ဏ ဒ ကာရာနိ- တို့၏၊ ဗျဉ္ဇနာနိ-
တို့သည်၊ ယထာသင်္ချံ- တိုင်း၊ ဝ လ ဥ ဇကာရတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

နေပုညံ- သိမ်မွေ့သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း၊ (ဤင်း ပုံစံများ ဖြစ်-အထိုက်)

ယဝတမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? တိဏဒလံအကျိုးရှိ၏။ (တိဏဒလံ- မြက်, သစ်ရွက်)

တလဏဒကာရာနမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အာလသျံအကျိုးရှိ၏။ (အာလသျံ- ပျင်းရိသူ၏

ဖြစ်ကြောင်း၊ အာရောဂျံ- ရောဂါပရိသုဇ်ဖြစ်ကြောင်း)

ဗျဉ္ဇနာနိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? မဂ္ဂုနာအကျိုးရှိ၏။ (မဂ္ဂုနာ- သေခြင်းခြင်း)

ကာရဂ္ဂဟဏံ- ကာရ သဒ္ဓါသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း။ ယ ကာရသ- ယ အက္ခရာ၏၊ မ

ကာရာဒေသဉာပနတ္ထံ- မ အပြုကို သိစေခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဩပဗ္ဗံ- ဥပမာ၏ဖြစ်ကြောင်း။

၂၇၀။ ၁၂၀။ အမှတုမှန္တု ရာဇဗြဟ္မတ္တ သခသတ္ထုပိတာဒိတိ သွာ နာ၀။

(အမှတုမှန္တုရာဇဗြဟ္မတ္တသခသတ္ထုပိတာဒိတိ+သွာ+နာ+က္က၀၊ ၄-ပုဒ်၊ တိဂ္ဂုပိတိဒေသသုတ်)

အမှတုမှန္တု ရာဇဗြဟ္မတ္တ သခသတ္ထုပိတာဒိတိ- အမှ, တုမှ, မ္တုပစ္စယန္တု ရာဇ, ဗြဟ္မ, အတ္တ,
သခ, သတ္ထု, ပိတု အစရှိသော သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရံ- သော၊ သွာ- သွာပိဘတ်ကို၊ နာ၀- နာပိဘတ်ကိုကဲ့သို့၊
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- မှတ်အပ်၏။

အမှ.... ပိတုက္ကစ္စေဝမာဒိတိ- ဟိမှ၊ ပရံ- သော၊ သွာ၀စနံ- ကို၊ နာ၀- သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ၏။

၂၆၇။ စာယုသန္တံ-သေဉ် ဖြစ်-အထိုက်အထိုက်၊ နေရညံ-၌ နေရဏ+ထ-တည်၌ တွယ်လေ။

ထိ-ရပိ၊ ထိဏဒလံ-၌ ထ-ပေါ်သောကြောင့် ထ-မြေရ။

အာထသျံ၊ အာရာဂျံ-တို့၌ ထ ထ ဏ ဒ- စတုရသောကြောင့် ဤသုတ်၌ ဝ လ ဥ ဇ-မြေရ။

ဧစ္စန္ဒာ-၌ ဧည့်ချဉ်းသတ်သတ် စတုရသောကြောင့် ဝ-မြေရ။

ကာရ-သဒ္ဓါ - ဩစနံ-ထို ဩစာ+ထ-တည်၊ စိ-ခွင်း၊ အာ-ဤင်း၊ အဝဏ္ဏောယေ ထောဂ္ဂု-ဖြင့် အာ-ထို
ချေ၊ ဤသုတ်၌ ကာရ-သဒ္ဓါဖြင့် ထ-ထို ဝ-ဖြူ စိ- စ-သို့ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဒံ-ဖြူ ဖြီး၏။

ပဉ္စမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၁၈၇

မယာ- ထိုမှ၊ တယာ- သင်မှ၊ ဂုဏဝတော- မှ၊ (အားလုံး နှ-ချည်းပေး) ဝတ္တာရာ- ပြောဆို တတ်သူမှ၊

တေတိတိ- ဤ “အမှ တုမှ စသည်တို့မှ” တူသည်၊ ကိမတ္ထိ- နည်း? ပုရိသာ- မှ၊ ဣတိ- ဤသို့ စသောပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

နာမကပ္ပေ- ၌၊ ပဉ္စမော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ဖြစ်၊
နာမကပ္ပေ- နာမ်ကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော- ငြိမ်းပြီ။

ဝဉ္စစိုင်း ပြီး၏။

နာမ်ကျမ်း ပြီးပြီ။

၂၇၀။ ယော-တို့ အမှ၊ ဝယာ-တို့ တမ္ဗ-တည်း၊ သျာ-သင်၊ အမှတမ္ဗန္တ-သောသုတ်ဖြင့် သျာ-တို့ နာ-ငဲ့၊ နာမိ ဝယာယော-
ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ အမှ-တို့ ယော၊ တမ္ဗ-တို့ ဝယာ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဂုဏတော-တို့ ဂုဏဝန္တ-တည်း၊ သျာ-သင်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သျာ-တို့ နာ-ငဲ့၊ ယောဝိတာ သသျှိနာသု-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ
န္တ-တို့ တာ-ပြု။

ရဿာ-စသည်၌ ဝေ၊ ဖြေ၊ အတ္တ၊ သေ၊ သတ္တု၊ ပိတု၊ ဓာတု၊ ဘာတု၊ ဓိတု၊ တတ္တု၊ ဝတ္တု-တည်း၊ သျာ-သင်၊
ဤသုတ်ဖြင့် သျာ-တို့ နာ-ငဲ့၊ နာမိ ရဿာ ဝိ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ ဝေ-တို့ ရဿာ-ပြု၊ ရဿာ။

ဥတ္တံ သနာသု-ဖြင့် ဖြေ-၏အဆုံး အ-တို့ ဥ-ပြု၊ ဖြေတူ။

အတ္တနာ-ထား နာ-ငဲ့ဖြင့် ပြီး၏-တု ဆိုကြသည်။ နာဝိသတ်နှင့် ဝပိတွတ်တို့ထား အတမ္ဗန္တယ ဝ-သုတ်၌ ဝ-ဖြင့်
အတ္တ-၏ အဆုံး အ-တို့ အ-ထပ်ပြု-တု ဥ- ပါ-၌ ဆို၏။

သဒန္တသိ နောနုသေသု-ဖြင့် သေ-၏အဆုံး အ-တို့ ဣ-ပြု၊ သဒိနာ။

အညေသျာ ဝတ္ထိ-ဖြင့် သတ္တုစသည်၏ အဆုံး ဥ-တို့ အာရ-ပြု၊ နာ အာ-ဖြင့် နာ-တို့ အာ-ပြု၊ ခွင်း၊ သျေ၊ ထပ်၊
သတ္တာရာ၊ တတ္တာရာ၊ ဝတ္တာရာ-ပြီး၏။ ပိတာဒိနုမသိမိ- ဖြင့် ပိတရာ-စသည်၌ အာရ-၏ အာ-တို့ ဝယာ-ပြု၊ ခွင်း၊ သျေ၊ ထပ်၊
ပိတရာ၊ ဓာတရာ၊ ဘာတရာ၊ ဓိတရာ-ပြီး၏။

ထိ-ဝေပိ။ ပုရိသာ-၌ အမှ၊ တမ္ဗ-သောသဒ္ဓါမတုတ်၌ သျာ-တို့ နာ-ငဲ့ရ၊ ၁၀၀-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ကစတုဉ်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာစောင်

ကာရကကျမ်း

၂၇၁။ ၈၈ (၃၀၈)။ ယသ္မာဒပေတိ ဘယမာဒတ္တေ ဝါ၊ တဒပါဒါနံ။

(ယသ္မာ+အပေတိ+ဘယံ+အာဒတ္တေ+ဝါ+တံ+အပါဒါနံ၊ ၇-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယသ္မာ ဝါ- အကြင်ကာရကမှလည်း၊ အပေတိ- ဖဲသွား၏၊ ယသ္မာ ဝါ- အကြင်
ကာရကမှလည်း၊ ဘယံ- ဘေးသည်၊ ဇာယတေ- ပြစ်၏၊ ယသ္မာ ဝါ- အကြင်ကာရကမှလည်း၊
အာဒတ္တေ- ယူ၏၊ တံ- ထိုကာရကသည်၊ အပါဒါနံ- အပါဒါနိမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယသ္မာ ဝါ- အကြင်ကာရကမှလည်း၊ အပေတိ-၏၊ ယသ္မာ ဝါ- လည်း၊ ဘယံ- သည်၊ ဇာယတေ-
ပြစ်၏၊ ယသ္မာ ဝါ- လည်း၊ အာဒတ္တေ- ၏၊ ဝံ- ကာရကံ- သည်၊ အပါဒါနသညံ- အပါဒါနိ အမည်ရှိသည်၊
ဟောတိ- ၏။

တံ- ထိုဥဒါဟရုဏ်သည်၊ ယထာ- အဘယ်နည်း။ ဂါမာ- ရွာမှ၊ မုနယော- ရဟန်းတို့သည်၊
(ရသေ့တို့သည်) အပေန္တိ- ဖဲခွာကုန်၏၊ နဂရာ- မြို့မှ၊ ရာဇာ- သည်၊ နိဂ္ဂတော- ထွက်၏၊ စောရာ-
ခိုးသူမှ၊ ဘယံ-ဘေး(ကြောက်ခြင်း)သည်၊ ဇာယတေ- ပြစ်၏၊ အာစရိယုပဗ္ဗာယေတိ- ဆရာ၊ ဥပဗ္ဗာယ်တို့မှ၊
သိသော- တပည့်သည်၊ သိက္ခံ- သိက္ခာကို၊ ဝါ- အတတ်ကို၊ ဂဏှာတိ- ယူ၏။

၂၇၁။ ဝါမာ-တို ဝါမ-တည်း၊ ဗု-တုဋ်အနုတ်ထေးသောကြောင့် ယသ္မာဒပေတိ-စသောသုတ်ဖြင့် ဖဲခွာရာ ဝါမ-တို အပါဒါနိ
အစဉ်မှည့်၊ အပါဒါနေ ဝုဒ္ဓါ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓါစေတုဋ် သွာ-ဝိဘတ်သက်၊ သွာသိန္ဒ ဝါ-ဖြင့် သွာ-တို အာ-ဋြ၊ မိ-ခွင်း၊ အ-ကြွင်း၊
သရုယောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ခွတ်ချက်။ နှောက်နှောက်ရုပ်များ၌ ခွင်းခြင်း၊ သရုယောဝေါ-ဖြင့် ချေခြင်း၊ ကပ်ခြင်းတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ခွင်း၊ ချေ၊
ကပ်-တုသာ ဝေးတော့စဉ်၊ ချေ-တုဆိုရာ၌ သရုယောဝေါ-ဖြင့် ချေသည်ကို ဆိုလိုသည်။

အနုတ်ထေးသောကြောင့် တို . . . ကြောင့် တဖြစ်၍ ဝေးစဉ်။

ကာရကရူပိဗ္ဗေတိရာန္တိ ၁။ အနုတ် (ယည့်၊ တို၊ ဖြင့်၊ အား-စသည်)

၂။ အစဉ်မှည့်ခြင်း (ကတ္တားအစဉ်မှည့်၊ က်အစဉ်မှည့်၊ ကရိုဏ်းအစဉ်မှည့် စသည်)

၃။ ဝိဘတ်သက်ခြင်း (ထတိယာဝိဘတ်သက်၊ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်-စသည်)

ဤ ၃-မျိုးသာ ထိုရင်းဖြစ်သည်။ နာမ်ရုပ်ပြီးပုံများကား နာမ်ရိုင်း၌ တွေ့မြင်ရုံ၌ အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သည်။

အစဉ်မှည့်ရာ၌ကည်း ဝါမာ-အပေန္တိ-၌ ဝါမ-တို အပါဒါနိမှည့်-တု ဆိုခြင်းသာ ထိုရင်းဖြစ်သည်။ ဖဲခွာရာဖြစ်သော-စသော
ဝိသေသနများကား ထိုရင်းမဟုတ်၊ အခြေခံ စသင်သူများအတွက် ယင်းဝိသေသနများသည် ဝန်ထေးကြောင်းဖြစ်သည်။ ဇနီး ကြန့်ကြာ
စေသည်၊ အခြေခံရပြီးသောအခါ နားထည့်လှယ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖဲခွာရာဖြစ်သော-စသော ဝိသေသနများကို ဤကျမ်းစာ၌ ဖော်ပြတော့။
နဂရာ-စသည်၌ နဂရ၊ စောရ၊ အာစရိယုပဗ္ဗာယ-တည်း၊ ဗု၊ ထိုမှ . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါနိမှည့် စသည်။

အပါဒိနိဝ္ဗနေန- (အပါဒိနံ ဣတိ အနေန) အပါဒိနိဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့်၊
ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- နည်း၊ တစ်နည်း- ကွတ္ထော (ကော+အတ္ထော)
အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း၊ အပါဒိနေ ပဉ္စမိ- ...သုတ်၌ အပါဒိနိဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၂၇၂။ ၃၀၉။ ဓာတုနာမာနုပုပသဂ္ဂယောဂါဒိသ္မပိ စ။

(ဓာတုနာမာနံ+ဥပသဂ္ဂယောဂါဒိသု+အပိ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဓာတုနာမာနံ- ဓာတ်၊ နာမ်တို့၏၊ ယောဂေ- ယှဉ်ရာပုဒ်၌၎င်း၊ ဥပသဂ္ဂယောဂါဒိသ္မပိ စ-
ဥပသာရ၏ ယှဉ်ရာပုဒ် အစရှိသည်တို့၌၎င်း၊ ယံ ကာရကံ- အကြင်ကာရကသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တံ
ကာရကံ- ထို ကာရကသည်၊ အပါဒိနံ- အပါဒိနိမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဓာတုနာမာနံ- ဓာတ်၊ နာမ်တို့၏၊ ပယောဂေ စ- ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ဥပသဂ္ဂ ယောဂါဒိသ္မပိ စ-
ဥပသာရပုဒ်၏ယှဉ်ရာ အစရှိသည်တို့၌၎င်း၊ တံ ကာရကံ- ထို ကာရကသည်၊ အပါဒိနုသညံ- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ ဓာတုနံ- ဓာတ်တို့၏၊ ပယောဂေ- ၌၊ (အပါဒိနံ- အပါဒိနိ ဖြစ်ပုံကား၊)
ပရာပုဗ္ဗဿ- ပရာ ရှေးရှိသော၊ ဇိ ဣတိ တေဿ ဓာတုဿ- ဇိ ဟူသော ဤဓာတ်၏၊ ပယောဂေ-
၌၊ ယော- အကြင်အနက်ကို၊ အသဟော- မလွှမ်းမိုးအပ်၊ မလွှမ်းမိုးနိုင်၊ သော- ထိုအနက်သည်၊
အပါဒိနုသညော- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တံ- ထိုဥပသာရကသည်၊ ယထာ- အဘယ်နည်း၊ ဗုဒ္ဓသ္မာ
ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ- ဟူသည်တည်း၊ အညတိတ္ထိယာ- သာသနာ့အယူမှ တစ်ပါးသော
အယူရှိသော တိတ္ထိတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓသ္မာ- ဘုရားမှ၊ ပရာဇေန္တိ- ရှုံးကုန်၏။

ပပုဗ္ဗဿ- ပ ရှေးရှိသော၊ ဘူဣတိ တေဿ ဓာတုဿ- ဘူဟူသော ဤဓာတ်၏၊ ပယောဂေ-
၌၊ ယတော- အကြင်အရပ်မှ၊ အတ္ထိန္ဒ္ရပ္ပဘာဇေါ- အဆက်မပြတ် စ၍ဖြစ်၏၊ သော- ထိုအရပ်သည်၊
အပါဒိနုသညော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တံ- သည်၊ ယထာ- နည်း၊ ဟိမဝတာ ...ကုန္ဒဒိယော-
ဟိမဝတာ ကုန္ဒဒိယောတို့တည်း၊ ပဉ္စ မဟာနဒိယော- မြစ်ကြီးငါးသွယ်တို့သည်၊ ဟိမဝတာ-

၂၇၂။ ဗုဒ္ဓသ္မာ-ထို ဗုဒ္ဓ-တည်း၊ ၅ . . . ဩဝေ ဓာတုနာမာနု-သော သုတ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓ-ထို အဝိဒိန္ဒိဗ္ဗ၌၊ အဝိဒိန္ဒိ ဝုဒ္ဓိ-ဖြင့်
သ္မာ-သတ်၊ ဩဝေ။

(အဝိဒိန္ဒိအနုတ်၌သန္တ အဝိဒိန္ဒိ ဝုဒ္ဓိ-သုတ်ဖြင့်သာ သတ်ရမည်ဖြစ်၍ သ္မာ-သတ်၊ ဟိ-သတ်ဟူသော ဝေပုဏ္ဏေ၌)
ဟိဝေထာ-ထို ဟိဝေထာ-တည်း၊ ၅ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် ဟိဝေထာ-ထို အဝိဒိန္ဒိဗ္ဗ၌၊ သ္မာ-သတ်၊ အမှတုဗ္ဗန္တု-
သောသုတ်ဖြင့် နာ-ဒံ၊ ဣတိဿ သဿိနာသု-ဖြင့် ပိသတ်နှင့်တကွ ဣ-ထို ဣ-ဖြင့်၊ ဩဝေ။

ဟိမဝန္တာတောင်မှ၊ ပဘဝန္တိ-စ၍ ဖြစ်ကုန်၏။ မဟာသရာ-အိုင်ကြီးတို့သည်၊ အနဝတတ္တမှာ-အနဝတတ် အိုင်မှ၊ ပဘဝန္တိ-ကုန်၏။ ကုန္ဒဒိယော-မြစ်ငယ်တို့သည်၊ အဝိရဝတိယာ-အဝိရဝတီမြစ်မှ၊ ပဘဝန္တိ-၏။

နာမပ္ပယောဂေဝိ- နာမ်ပုဒ်၏ ယှဉ်ရာ၌လည်း၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ အပါဒါနသညံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဥရသ္မာ- ရင်မှ၊ ဇာတော- မြစ်သော၊ ပုတ္တော- သား၊ ဘူမိတော- မြေမှ၊ နိဂ္ဂတော-ထွက်သော၊ ရသော- အရသာ၊ မာတိတော စ- အမိမှငင်း၊ ပိတိတော စ- အဘမှငင်း၊ ဥဘတော-၂ ပါးစုံမှ၊ သုဇာတော- ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ပုတ္တော- သား။

ဥပသဂ္ဂယောဂါဒိသ္မ ပိ စ- ဥပသာရပုဒ်၏ ယှဉ်ရာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ အပါဒါနသညံ- သည်၊ တောတိ- ၏၊ တံ- သည်၊ ယထာ- နည်း၊ အပသာလာယ အာယန္တိ ငါဏိဇာ.....ပတိဒါတိ- အစရှိသည်တည်း၊ ငါဏိဇာ- ကုန်သည်တို့သည်၊ အပသာလာယ- ကင်းတဲ

၂၇၂။ အနုထေတ္တဗျာ-ထို အနုထေတ္တ-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အနုထေတ္တ-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ သျှာ-သင်္ဂါ သျှာသိနံ ဗျာသိနိ ဝါ-ဖြင့် သျှာ-ထို ဗျာ-ဖြူ ပြီး၏။

အဝိရဝတိယာ-ထို အဝိရဝတိ-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် စသညိနည်းတူ၊ သျှာ-သင်္ဂါ ဤ-ထို ဝ-မှညံ၊ အယော ရဿ- စသညိဖြင့် ဣ-ရဿဖြူ၊ ဝတော ယာ-ဖြင့် ယာ-ဖြူ ပြီး၏။

နာမပေဇာဝ အဝါဒါနိ- ဥရသ္မာ-ထို ဥရ-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဥရ-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ သျှာ- သင်္ဂါ၊ ပြီး၏။

ဘူမိတော-ထို ဘူမိ-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဘူမိ-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ တုမိတော ဝဇ္ဇုဗ္ဗေ-ဖြင့် ဟော- ဝဇ္ဇည်းသင်္ဂါ၊ တ္တာယော-စသညိဖြင့် ဝိသင်္ဂါ၊ ပြီး၏။

ဥဘတော-ထို ဥဘ-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဥဘ-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ ဟော-ဝဇ္ဇည်းသင်္ဂါ၊ ဝိသင်္ဂါ၊ ပြီး၏။ (တစ္ဆည်း ဝတ္ထိအလို ဒွိ-တည်၌ ဝိသင်္ဂါပြီးသောအခါ ယောသု ဒွိနံ ဒွေ စ-၌ စ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဥဘ-ဖြူ)

ဗာထိတော၊ ဝိထိတော-ထို ဗာတု၊ ဝိတု-တည်း၊ ဖ . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဗာတု၊ ဝိတု-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ ဟော- ဝဇ္ဇည်းသင်္ဂါ၊ ဝိသင်္ဂါ၊ ဝိသင်္ဂါ ဝါဒါနိ-၌ အသိနိ သဒ္ဓါဖြင့် ဗာတု၊ ဝိတု-ထို၏ အဘူး ဥ-ထို ဣ-ဖြူ ပြီး၏။

ဥပသဂ္ဂယောဝအဝါဒါနိ- သာဏာယ-ထို သာဏာ-တည်း၊ ထို . . . ြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သာဏာ-ထို အဝိဒါနိဗ္ဗညံ၊ သျှာ-သင်္ဂါ၊ အာ-ထို ယ-မှညံ၊ ယတော နာဒိနံ-ဖြင့် အာယ-ဖြူ၊ ဝွင်း၊ ချေး၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

အဝါဒါနိ ၃-ဇျိုး-

- ၁။ သဒ္ဓအဝါဒါနိ (ဝဇ္ဇမိဝိသင်္ဂါသာသင်၌ အနုထိအဝါဒါနိဖြင့်) အဝ. သာဏာယ. (ဇေဝိထို ကြည့်၍)
- ၂။ အတ္တအဝါဒါနိ (အနုထိသာ အဝါဒါနိဖြင့်၌ ဝဇ္ဇမိဝိသင်္ဂါ) ဓမ္မဿ ဝဇ္ဇိယာယန္တိ (ထဗူးမှ ဆုတ်ယုတ်တုန့်၏)
- ၃။ သဒ္ဓအဝါဒါနိ (ဝဇ္ဇမိဝိသင်္ဂါတည်းသင်္ဂါ၊ အနုထိတည်း အဝါဒါနိဖြင့်) ဝါဗာ အဝေန္တိ (ဗျာမှ ဝဲဗွာတုန့်၏)

ကို ရှောင်လွှဲကုန်၍၊ အာယန္တိ- လာကုန်၏၊ အာဗြဟ္မလောက- ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်၊ သန္ဓေ- ကျော်စောသံသည်၊ အဗ္ဘုဂ္ဂတိ- ပျံနှံ့၍တက်၏၊ ပဗ္ဗတာ- တောင်ကို၊ ပရိ- ကြည့်၍၊ ဒေဝေ- မိုးသည်၊ ဝဿတိ- ရွာ၏၊ (ဥပရိ-တု အချိန်၌ ပြု၏၊ ဥပရိသည့် ဥပသာရမတု၏၊ နိဝိတိသာခြစ်သည့်၊ ဥပသဂ္ဂယော အဖုဖြစ်၍ စောင့်- တု ဆရာများ စိန်ဆိုကြသည့်၊ ဥ-ပရိ ဥပသာရ ၂-ခု ပေါင်းထားသည့်တု ဆိုကြသည့်၊ သို့သော် ယုတ္တိစရိ၊ ဗုဒ္ဓသွာပတိ- ဘုရား ရှင်၏ ကိုယ်တော်စား၊ သာရိပုတ္တော- အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊ တေမာသံ- ငါတွင်း ၃-လပတ်လုံး၊ ဓမ္မဒေသနာယ- တရားဟောခြင်းငှာ၊ ဘိက္ခု- တို့ကို၊ အာလပတိ- ခေါ်၏၊ အဿ- ထိုဆီကိုအလိုရှိ သူအား၊ တေလသွာပတိ- ဆီအစား၊ ဗဒံ- ထောပတ်ကို၊ ဒဒိတိ- ပေး၏၊ အဿ- ထိုပုဒ်မှာကြာကို အလိုရှိသူအား၊ ပဒုမသွာပတိ- ပဒုမာကြာအစား၊ ဥပ္ပလံ- ဥပ္ပလ မည်သောကြာကို၊ ဒဒိတိ- ၏၊ အဿ- ထိုငွေကို အလိုရှိသူအား၊ ဟိရညသွာပတိ- ငွေအစား၊ ကနကံ- ရွှေကို၊ ဒဒိတိ- ၏။

အာဒိဂ္ဂတဏေန- အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်၊ ကာရကမဇ္ဈေပိ- ကာရကအလယ်၌လည်း၊ ပဉ္စမိ ဝိဘတ္တိ- ပဉ္စမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ လုဒ္ဓကော- မုဆိုးသည်၊ ဣတော- ဤနေ့မှာ၊ ပက္ခသွာ- တစ်ပက္ခကြာမှာ၊ မိဂံ- သမင်ကို၊ ဝိဇ္ဈတိ- ပစ်ဖောက်၏၊ (ဣတော- ဤအရပ်မှာ) ကောသာ- တစ်ကောသဝေးမှာ၊ ကုဇူရံ- ဆင်ကို၊ ဝိဇ္ဈတိ- ၏၊ (ဣတော- ဤနေ့မှာ) မာသသွာ- တစ်လကြာမှာ၊ ဘောဇနံ- ဘောဇင်ကို၊ ဘုဇူတိ- စား၏၊ (ဩယာဗ္ဗုအဖြစ် ထိုအပ်လျှင် ထွေသွာ၊ ကောသာ-တို့၏ရှေ့၌ 'မိဂံ- သမင်တို့၊ ဝိဇ္ဈိတော- ဝစ်ပြီး၍' တု၎င်း၊ မာသသွာ-၏ရှေ့၌ 'ဘောဇနံ- ဘောဇင်တို့၊ ဘုဇူတော- စားပြီး၍' တု၎င်း ထည့်၍အဖတ်ပေးလေ)

အပိဂ္ဂတဏေန- အပိသဒ္ဓါဖြင့်၊ နိပါတပယောဂေပိ- နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌လည်း၊ ပဉ္စမိ ဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဒုတိယာ စ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၎င်း၊ တတိယာ စ- ၎င်း၊ ဟောတိ- ၏၊ မာတုဇာ- သားမှာ၊ ရဟိတာ- ကင်း၍၊ ပုညံ- ကောင်းမှုကို၊ ကတ္တာ- ဗြဟ္မ၊ ဒီနံ- အလှူကို၊ ဒေတိ- ပေးလှူ၏၊ မာတုဇံ- သားကို၊ ရဟိတာ- ကြည့်၍၊ ငါ- တစ်နည်း၊ မာတုဇေန- သားနှင့်

၂၅။ ခြေဖျော့ကာ-ထို ခြေဖျော့ကာ-တည်း၊ ထိုင်အောင်. . . ဩော် ဤသုတ်ဖြင့် ခြေဖျော့ကာ-ထို အဝိဒါနိဓမ္မံ သေသည်။
 ဝေဇ္ဇာ-ထို ဝေဇ္ဇာ-တည်း၊ ထို . . . ဩော် ဤသုတ်ဖြင့် ဝေဇ္ဇာ-ထို အဝိဒါနိဓမ္မံ သေသည်။
 ဗုဒ္ဓသွာ-သေသည့်၌ ဗုဒ္ဓ၊ ဧကေ၊ ဒုခ၊ ထိရည-တည်း၊ ဗု . . . ဩော် ဤသုတ်ဖြင့် အဝိဒါနိဓမ္မံ သေသည်။
 အာဒိဓမ္မာ- ထွေသွာ-ထို ထွေ-တည်း၊ ဗု . . . ဩော် ဤသုတ်၌ အာဒိဖြင့် (ဣတော+မိဂံ- ကာရက ၂-ဝါးတို့၏ အလယ်) ထွေ-ထို အဝိဒါနိဓမ္မံ၊ သွာ-သတိ၊ ပြီး၏။ ကောသာ-သေသည့်၌ ကော၊ မာသ-တည်း၊ ဤသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် အဝိဒါနိဓမ္မံ သေသည်။ အာဒိဓမ္မာ- မာတုဇာ-ထို မာတုဇာ-တည်း၊ ဗု . . . ဩော် ဤသုတ်၌ အာဒိ-ဖြင့် (ရဟိတာ နိဝိတိယှဉ်ရာ) မာတုဇာ-ထို အဝိဒါနိဓမ္မံ သေသည်။ မာတုဇာ-လည်းလည်းကု၊ အဝိဒါနိဓမ္မံ၊ ဒုတိယာဝေဇ္ဇာ-၌ စ-ဖြင့် ဒုတိယာ ထေရုဇံ အံ-သတိ သေသည်။ မာတုဇော-လည်းလည်းကု၊ အဝိဒါနိဓမ္မံ၊ ကတ္တရံ စ-၌ စ-ဖြင့် ထတိယာ ထေရုဇံ နာ-သတိ သေသည်။

ဒုဓိဇ္ဈာဓိ။ ရဟိတာသည် ရတ (စာဝေ) စာထိနောင် ထ-ဝေဇ္ဇာဖြင့်ပြီးသော နာဓိရုဒ်ဖြစ်၍ ရဟိတာ မာတုဇာ- သောဝါဠိ နိဝိတယောဝ အရာ၌ စရိုသင့်-တု ဆရာထို စိန်ဆိုကြသည်။

ရဟိတာ- ကင်း၍။ သဒ္ဓမ္မာ- သူတော်ကောင်းတရားမှ၊ ရိတေ- ကင်း၍၊ ကုတော- အဘယ်မှ၊ သုခံ- ချမ်းသာကို၊ လဘတိ- ရနိုင်အံ့နည်း၊ သဒ္ဓမ္မံ- ကို၊ ရိတေ- ကြည့်၍၊ ငါ- တစ်နည်း၊ သဒ္ဓမ္မေန- နှင့် ရိတေ- ကင်း၍၊ တေဘိက္ခု- ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ကုလာ- အမျိုးမှ၊ နာနာ- အသီးအသီးပြစ်ကုန်၍၊ ပဗ္ဗဇိတာ- ရှင်ရဟန်းပြုကုန်၏၊ သဒ္ဓမ္မာ- မှ၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ အညော- အခြားသော၊ နာထော- ကိုးကွယ်ရာသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဝိဇ္ဇတိ- ရှိသည်ကာ၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ သဒ္ဓမ္မံ- ကို၊ ဝိနာ- ကြည့်၍၊ ငါ- နည်း၊ သဒ္ဓမ္မေန- နှင့် ဝိနာ- ကင်း၍၊ ဗုဒ္ဓဿ- မှ၊ ဝိနာ- ကင်း၍၊ ဗုဒ္ဓံ- ကို၊ ဝိနာ- ကြည့်၍၊ ငါ- နည်း၊ ဗုဒ္ဓေန- နှင့် ဝိနာ- ကင်း၍။

ဝဂ္ဂဟဏေဓ- စသဒ္ဓိဖြင့်၊ အညတ္တာပိ- အခြားအနက်၌လည်း၊ ပဉ္စပိဝိဘတ္ထိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘဂိနိ- နှမ၊ အဟံ- ငါသည်၊ ယတော- အကြင်အခါမှ (စ၍)၊ အရိယာယ ဇာတိယာ- အရိယာ ဇာတိဖြင့်၊ ဇာတော- ဖြစ်၏၊ ယတော- ၍၊ အတ္တာနံ- မိမိကို၊ သရာပိ- အမှတ်ရ၏၊ ယတော- ၍၊ ဝိညတံ- နားလည်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တော- ရောက်သည်၊ အပ္ပိ- ဖြစ်၏၊ ယတွာမိကရဏံ (ယတောအဓိကရဏံ)- အကြင် မစောင့်စည်းအပ်သော စက္ခုမြွေကြောင့်၊ စက္ခုန္ဒြိယံ- စက္ခုမြွေကို၊ အသံဝုတံ- မစောင့်စည်းဘဲ၊ ဝိဟရန္တိ- နေသော၊ ဧနံ ဘိက္ခု- ထိုရဟန်းကို၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ- အဘိဇ္ဈာ၊ ဒေါမနဿ ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပါပကာ- ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလာ- အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တို့သည်၊ အန္တာသဝေယျံ- အဖန်ဖန် နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

၂၇၂။ သဒ္ဓမ္မာ-တုံ သဒ္ဓမ္မ-တညံ၊ ဓ . . . ဣြောင့် ဤသုတ်၌ အပိ-ဖြင့် (ထိုစေ နိဝါဟိတုရာ) သဒ္ဓမ္မ-တုံ အပိဒါနိဗ္ဗညံ သေညံ၊ သဒ္ဓမ္မံ, သဒ္ဓမ္မေဒု-တုံလည်း ဧတုဇ, ဧတုဒေဒု-တုံအတိုင်းထွက်။

ဣယ-တုံ ဣယ-တညံ၊ ဓ . . . ဣြောင့် ဤသုတ်၌ အပိ-ဖြင့် (နာနာ-နိဝါဟိတုရာ) ဣယ-တုံ အပိဒါနိဗ္ဗညံ သေညံ။

ဝိနာ သဒ္ဓမ္မာ-၌ (ဝိနာ နိဝါဟိတုရာ) သဒ္ဓမ္မ-တုံ အပိဒါနိဗ္ဗညံ။ ဝိနာ ဗုဒ္ဓဿ-သေညံလည်း နည်းတူ။
 စေဒဒါ-

ယထော-တုံ ယ-တညံ၊ ဓ . . . ဣြောင့် ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် (ယထုတိ-အနုတ်၌) ယ-တုံ အပိဒါနိဗ္ဗညံ၊ ထော- ဝေညံသေညံ။

ယထူဒါဏရဏံ-၌ ယထော-တုံ ယ-တညံ၊ ဣြောင့် . . . ဣြောင့် ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် (ထိတ် အနုတ်၌) ယ-တုံ အပိဒါနိဗ္ဗညံ သေညံ။

၂၇၃။ ၃၁၀။ ရက္ခဏတ္ထာနုမိစ္ဆိတံ။

(ရက္ခဏတ္ထာနု+တ္ထိတံ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ရက္ခဏတ္ထာနု- တားမြစ်ခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော ရက္ခဏအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ပယောဂေ- ယှဉ်ရာ၌၊ တူညီတံ- ၀- အလိုရှိအပ်သော ကာရကသည်လည်း၊ အပါအိန်- အပါအိန်မည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရက္ခဏတ္ထာနု- စောင့်ရှောက်ခြင်း တားမြစ်ခြင်းအနက် ရှိကုန်သော၊ ဓာတုနု- တို့၏ ပယောဂေ- ၌၊ ယံ- အကြင်ကာရကကို၊ တူညီတံ- အလိုရှိအပ်၏၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ အပါအိန်သည်- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တဏှုလာ- ဆန်မှ၊ ကာကေ- ကျီးတို့ကို၊ ရက္ခန္တိ- စောင့်ရှောက်ကုန်၏၊ ယဝါ- မုယောစပါးမှ၊ ဝါဝေါ- နွားတို့ကို၊ ပဋိသေဓေန္တိ- တားမြစ်ကုန်၏။

၂၇၄။ ၃၁၁။ ယေန ဝါဒဿနံ။

(ယေန+ဝါ+အဒဿနံ၊ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယေန- အကြင် ကာရကသည်၊ ဝါ- ၏၊ အဒဿနံ- မမြင်ခြင်းကို၊ အန္တရဓာယန္တေန- ပုန်းကွယ်သူသည်၊ တူညီတံ- အလိုရှိအပ်၏၊ တံ- ထိုကာရကသည်၊ ဝါ- အချို့၊ အပါအိန်- အပါအိန်မည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယေန- အကြင် ကာရကသည်၊ အဒဿနံ- မမြင်ခြင်းကို၊ (အန္တရဓာယန္တေန- ပုန်းကွယ်သူသည်၊) တူညီတံ- အလိုရှိအပ်၏၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ အပါအိန်သည်- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သိသော- တပည့်သည်၊ ဥပဗ္ဗာယာ- ဥပဗ္ဗာယ်ဆရာမှ၊ အန္တရဓာယတိ- ပုန်းကွယ်၏၊ ပုတ္တော- သည်၊ မာတရာ ၀- မှဌင်း၊ ပိတရာ ၀- မှဌင်း၊ အန္တရဓာယတိ- ၏။

၂၇၃။ တဏှုလာ-တို့ တဏှုလာ-တည်း၊ ၅ ဩဇာဒ် ဇုတ္တဏ္ဍာနုမိစ္ဆိတံ-ဖြင့် တဏှုလာ-တို့ အဝါဒိန္နိဗ္ဗညံ၊ သွာ-သတ်စသည်။ ယဝါ-၌ ယဝ-တို့ အဝါဒိန္နိဗ္ဗညံ စသည်။

၂၇၄။ ဥပဗ္ဗာယာ-တို့ ဥပဗ္ဗာယ-တည်း၊ ၅ ဩဇာဒ် ယေန ဝါ ဒဿနံ-ဖြင့် ဥပဗ္ဗာယ-တို့ အဝါဒိန္နိဗ္ဗညံ၊ သွာ-သတ် စသည်။

ဓာတု၊ ပိတရာ-တို့ကို မာတု၊ ပိတု-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒိန္နိဗ္ဗညံ၊ သွာ-သတ်၊ နာ-၎ စသည်။

ငါတို့ ကိမတ္ထံ- နည်း? သတ္တမိဝိဘာတုတ္ထံ- သတ္တမိဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဘဂဝါ- သည်၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်း၌တည်သူ လူအပေါင်း၌၊ အန္တရတယတ်- ကွယ်တော်မူ၏။

၂၂၅။ ၃၂။ ဒုရန္တိကဒ္ဒကာလ နိဗ္ဗာန တွာလောပ ဒိသာယောဂ ဝိဘတ္တာရပ္ပ ယောဂ သုဒ္ဓပ္ပမောစန ဟေတုပိဝိတ္တပ္ပမာဏ ပုဗ္ဗယောဂ ဗန္ဓန ဂုဏဝစန ပဉ္စ ကထန ထောကာ ကတ္တုသု စ။

(ဒုရန္တိကဒ္ဒကာလ.....ကတ္တုသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဒုရ- အဝေးတော သဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ၊ အန္တိက- အနီးတော သဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ၊ အဒ္ဒကာလနိဗ္ဗာန- သရိုးကို တိုင်းတာရာ၊ အခါကို ပိုင်းခြားရာ၊ တွာလောပ- တွာပစ္စယန္တပုဒ်ကျေသော ကံအာဓာရအရာ၊ ဒိသာ ယောဂ- အရပ်မျက်နှာတော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဝိဘတ္တ- ခွဲခြားဝေဖန်ရာ၊ အာရပ္ပယောဂ- ရှောင်ကြဉ်ခြင်း အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ သုဒ္ဓ- စင်ကြယ်ရာ၊ ပမောစန- လွတ်မြောက်ရာ၊ ဟေတု- ဟိတ်အနက်ရှိသော သဒ္ဓါ၊ ပိဝိတ္တ- ကင်းဆိတ်ရာ၊ ပမာဏ- တိုင်းတာရာ၊ ပုဗ္ဗယောဂ- ပုဗ္ဗသဒ္ဓါ၏ ယှဉ်ရာ၊ ဗန္ဓန- နှောင်ဖွဲ့ကြောင်း အရာ၊ ဂုဏဝစန- ဂုဏ်ကိုပြောဆိုကြောင်း အရာ၊ ပဉ္စ- မေးမြန်းအပ်သောအရာ၊ ကထန- ပြေဆိုအပ်သောအရာ၊ ထောကာ- အနည်းငယ်ဟူသော အနက် တောသဒ္ဓါ အကတ္တုသု စ- ဟေတုကတ္တား မဟုတ်သော ဟိတ်အနက်တော သဒ္ဓါတို့၌လည်း၊ အပါဒါနိ- အပါဒါနိမည်သည်၊ ဟောတိ-၏။ (ဇုထိနုထိဗေဏှိ ဘောဝိဇ္ဇထိဗေဓိန္နိ အဏှုဒ္ဓါးဇုပိ ထိုဝုဇ်းဗျာတ ဝေသညိ)

ဒုရတ္ထေ- ဒုရအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဒုရအနက်၌၎င်း၊ အန္တိကတ္ထေ- အန္တိက အနက်ရှိသောသဒ္ဓါတို့၏ ယှဉ်ရာ၊ အန္တိကအနက်၌၎င်း၊ အဒ္ဒနိဗ္ဗာနေ- အဝှမ်း အတိုင်းအရှည်ကို ပြရာ၌၎င်း၊ ကာလနိဗ္ဗာနေ- ကာလအတိုင်းအရှည်ကို ပြရာ၌၎င်း၊ တွာလောပေ- တွာ ပစ္စယန္တပုဒ် ကျေရာ၌၎င်း၊ ဒိသာယောဂေ- ဒိသာအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဒိသာအနက်၌၎င်း၊ ဝိဘတ္တေ- ဝေဖန်ခြင်းအနက်၌ ၎င်း၊ အာရပ္ပယောဂေ- ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ သုဒ္ဓေ- စင်ကြယ်ခြင်း အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ပမောစနေ- လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ဟေတုတ္ထေ- ဟိတ်အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဟိတ်အနက်၌၎င်း၊ ပိဝိတ္တတ္ထေ- ကင်းဆိတ်ခြင်း

၂၂၆။ ထိ-ဓုဝိ။ ဇေတဝနေ-ထို ဇေတဝ-ထည်၊ န္တိ . . . ဤထိုထိုဖြင့် အဝိဒါနိဗ္ဗညိအင်္ဂုဏ်တည်း ဝါ-မြစ်၌ ဧဒ္ဓညိရ၊ ယောစာရေ တစောထာသ-ဖြင့် ဩဏာသ-ဒ္ဓညိ၊ ဩဏာသေ သတ္တမိ-ဖြင့် သို့-သထိ၊ ဘာသိနိ ဝါ-ဖြင့် သို့-ထို ဧ-ဖြူ ခွင်း၊ ချေ ထပ်၊ ပြီး၏။

(ဧဒ္ဓည၊ တဏှာယနဝတ္ထုနာ-ထူးထို၌ ဇေတဝနေ-ထို ဤထိုထိုဖြင့် အဝိဒါနိဗ္ဗညိ၊ ဝါ-ဖြင့် သို့-သထိ၌ ဓုဝိထုတိဩသညိ)

အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ပမာဏေ- နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာခြင်း အနက်၌၎င်း၊ ပုဗ္ဗယောဂေ- ပုဗ္ဗဝသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ဗန္ဓနတ္ထေ- နောင်၌ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ဂုဏဝစနေ- ဂုဏ်ဟိတ်ကို တောသော သဒ္ဓါ၌၎င်း၊ ပဉ္စေ- မေးခြင်း၌၎င်း၊ ကထနေ- ပြေခြင်း၌၎င်း၊ ထောကေ- အနည်းငယ်တူသော အနက်၌၎င်း၊ အကတ္တရိဝ-တေတုကတ္တား မဟုတ်သော ဟိတ် အနက်၌၎င်း၊ ဣတိ- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဧတေသု အတ္ထေသု- ဤ အနက်တို့၌၎င်း၊ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသု ပယောဂေသု- ဤယှဉ်ရာတို့၌၎င်း၊ တိကာရတိ- ထိုကာရကသည်၊ အပါဒါနသည်- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ (ဣတ္ထိအနုထံဗေဇဉ္ဇိ ပုံစံများအားလျော်စွာ သုဿဇိဗေသဖြင့် သုတ်ဒုဋ်မတူထိတ်) (က) တာဝ- ရှေ့ဦးစွာ၊ ဒူရတ္ထေ- ဒူရအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဒူရအနက်၌၊ (အပါဒါန- အပါဒါန အမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊) ဣတော- ဤအရပ်မှ၊ နဋ္ဌကာရဂါမော- ကျူထရံသည်တို့၏ ရွာသည်၊ ကိဝိဒူရော- အဘယ်မျှ (ဘယ်လောက်) ဝေးသနည်း။ ဒူရတောဝ- အဝေးမှပင်၊ အာဂဗ္ဗ- လာ၍၊ တေ မောဗပုရိသာ- ထိုမဂ်ပိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောက်ျား တို့သည်၊ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ- ဤဓမ္မဝိနယ (ဆုံးမရာ သာသနာတော်) မှ၊ အာရကာ- ဝေးကုန်၏၊ ဒုတိယာစ- ဒုတိယာ ဝိဘတ်သည်၎င်း၊ တတိယာစ-တတိယာ ဝိဘတ်သည်၎င်း၊ (ဟောတိ- ၏)၊ ဒူရ- ဝေးသော၊ ဂါမိ- ရွာမှ၊ အာဂတော- လာ၏၊ ငါ- တစ်နည်း၊ ဒူရေန- သော၊ ဂါမေန- မှ၊ အာဂတော- ၏။ ဣပံ ဓမ္မဝိနယံ- မှ၊ ငါ- နည်း၊ အနေန ဓမ္မဝိနယေန- မှ၊ အာရကာ- ကုန်၏၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။ (မာဒိ-ပို့လျှင် ထိုစည်း-တူ မတူပင် ဝေး)

(ခ) အန္တိကတ္ထေ- အန္တိက အနက်ရှိသောသဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ အန္တိကအနက်၌၊ (အပါဒါန- သည်၊ ဟောတိ-၏) ဂါမာ- ၏၊ အန္တိကံ- အနီးတည်း၊ (ဝါဓဿ သမိဝန္တိ အတ္ထော- ဣဇိ အနီး-တူ အနုထံဗေဇဉ္ဇိ ဖွင့်ပြသော ဂူ- ဝါဓ အထို စည်း ဘာ-ငို၊ ဂူ ဘာ-ငိုတို့၌ ၏-တူ အနုထံဗေဇဉ္ဇိ၊ အခြားထူးများ၌ ဂူ-တူစည်း အနုထံဗေဇဉ္ဇိ ဖြသည့်) (နောက်၌ 'အာသန္နံ၊ သမိပံ- အနီးတည်း၊ သဒ္ဓမ္မာ- သူတော်ကောင်း တရား၏၊ ဂါမိ၊ ဂါမေန၊ သဒ္ဓမ္မံ၊ သဒ္ဓမ္မေန- ၏' ဟု ပေး) ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- တည်း။

၂၄၅။ ဒူရဇ္ဇ အပါဒါနိ- ဣတော-ထို ဣမ-တည်း၊ ဗ . . . ဩဝေဒိ ဒူရန္တိ-စသောသုတ်ဖြင့် ဣမ-ထို အပါဒါနိ၌၊ တော-ဝဇ္ဇည်းသတ်၊ ဝိသတ်၌၊ ဣမသိတ်-စသောသုတ်ဖြင့် ဣမ-ထို ဣ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ဒူရဇ္ဇာ-သည့်၌ ဒူရ၊ ဓမ္မဝိနယ-တည့် ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါနိ၌၊ တော-သတ် သည့်။
 ဒူရံ ဝါဓ-သည့်၌ ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါနိ၌၊ ဤသုတ်၌ ဓ-ဖြင့် ဒုတိယာ-ဒ-သတ်၊ တတိယာ-နာ-သတ် စသည်။
 အန္တိကတ္ထေ အပါဒါနိ- ဝါဓာ-ထို ဝါဓ-တည်း၊ ၏ . . . ဩဝေဒိ-ဤသုတ်ဖြင့် ဝါဓ-ထို အပါဒါနိ၌ သည့်။
 သဒ္ဓမ္မာ-နည်းတူ။ ဝါဓ၊ ဝါဓေန၊ သဒ္ဓမ္မံ၊ သဒ္ဓမ္မေန-တို့စည်း ရှေးနည်းအတိုင်း ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါနိ၌၊ ဤသုတ်၌ ဓ-ဖြင့် ဒုတိယာ၊ တတိယာ-သတ်။

(ဂ) အခွန်ဗွာနေ- အခွန် အတိုင်းအရှည်ကို ပြရာ၌၊ (အပါဒါနိ ဟောတိ)၊ ဣတော မထုရာယ-
ဤ မထုရာပြည်မှ၊ စတုသု ယောဇနေသု- ၄ ယူဇနာတို့၌၊ သက်သန်မ-သက်သမ မည်သော၊
နဂရံ- မြို့သည်၊ အတ္တိ- ရှိ၏၊ တတ္ထ- ထိုသက်သမ မြို့၌၊ ဗဟု-များစွာကုန်သော၊ ဇနာ- လူတို့သည်၊
ဝသန္တိ- နေကုန်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဃ) ကာလနိဗ္ဗာနေ- ကာလအတိုင်းအရှည်ကို ပြရာ၌၊ (အပါဒါနိ ဟောတိ)၊ ဘိက္ခဝေ-
တို့၊ ဣတော- ဤကမ္ဘာမှ၊ ဧကနဂုတိကပ္ပေ- ၉၁-ကမ္ဘာထက်၌၊ ဝိပဿိနာမ- ဝိပဿိမည်တော်မူ
သော၊ ဘဂဝါ- သည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥဒါနိ- ထင်ရှားပွင့်တော်မူပြီ၊ ဣတော- ဤနေမှ၊
တိဏ္ဍိမာသာနံ- ၃-လ တို့၏၊ အဝ္ဗယေန- လွန်ရာအခါ၌၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူအံ့၊
ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(င) တွာလောပေ- တွာပစ္စယန္တပုဒ် ကျေရာ၌၊ ကမ္မာဓိကရဏေသု- ကံအနက်၊ အဓိ
ကရဏ အနက်တို့၌၊ (အပါဒါနိ ဟောတိ)၊ ပါသာဒါ- ပြာသာဒ်မှ၊ သက်မေယျ- ပြောင်းရွှေ့ရာ၏၊ ဝါ-
တစ်နည်း၊ ပါသာဒိ- ပြာသာဒ်သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- တက်၍၊ (သက်မေယျ- ၏)၊ ပဗ္ဗတာ- တောင်မှ၊
သက်မေယျ- ၏၊ ဝါ၊ ပဗ္ဗတံ-သို့ အဘိရုဟိတွာ- ၌၊ (သက်မေယျ)၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ- ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ၊
သက်မေယျ- ၏၊ ဝါ၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ- သို့၊ အဘိရုဟိတွာ- ၌၊ (သက်မေယျ)၊ အာသနာ- နေရာမှ၊
ဝုဋ္ဌဟေယျ- ထရာ၏၊ ဝါ၊ အာသနေ- ၌၊ နိသိဒိတွာ- ထိုင်၍ (ဝုဋ္ဌဟေယျ)၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဏှာယော အဝါဒါနိအနုထံဇေတု၌ ထံအထုထံ ၅-တု ဖေထေ ခန္ဓိ ခေဇိန္ဒြ-တုဏှံ၊ အာစာဒုအထုထံ
န္ဒြိ ခေဇိန္ဒြ-တုဏှံ၊ ထမ္ဘည်း၊ အာ-ဒိ-၌ ဖေထေ၊ ဤ၌ထား အနားဖေးရိုး ဖေစေ့အထိုင်း ဇှ-တုသာ ဖေစိယညံ)

၂၇၅။ အခွန်ဗွာနေ အပါဒါနိ-
ဣတော ထေတုယ-ထံ စတုတု-တညံ၊ ၅ . . . ဣတော ဤသုထံဖြင့် စတုတု-ထံ အပါဒါနိမှညံ၊ သွာ-သထံ၊ အာ-
ထံ ဟ-မှညံ၊ ယတော နာဒိနံ-ဖြင့် အာယ-ဂြူ၊ ဒွင်၊ ဒွေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ကာလနိဗ္ဗာနေ အပါဒါနိ-
ဣတော-ထံ ဣစ-တညံ၊ ၅ . . . ဣတော ဤသုထံဖြင့် အပါဒါနိမှညံ၊ ဟေ-စေ့ညံ၊ သထံ၊ ဝိသထံမှညံ စသည်။

တွာလောပေ အပါဒါနိ-
ဝိသာဒါ-ထံ ဝိသာဒ-တညံ၊ ၅ . . . ဣတော ဤသုထံဖြင့် ဝိသာဒ-ထံ အပါဒါနိမှညံ၊ သွာ-သထံ စသည်။

ဝစ္စတာ၊ တတ္ထိက္ခန္ဓာ၊ အာသနာ-ထံလည်း မှညံ၊ ထူ။
ဝစ္စတ-စသည်တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အပါဒါနိ မှညံ၊ (ထံ . . . ဣတော ထံ ထေတုထံ ထံ ထမ္ဘ-ဖြင့် ထံ-မှညံ၊ ထမ္ဘတ္ထေ
ဒုတိယာ ဖြင့် ဒုတိယာ အ-သထံ စသည်)

ပိုင်း]

အရှင်ဓါလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၁၉၇

(၀) ဒိသာယောဂေ- ဒိသာသဒ္ဓါ၏ ယှဉ်ရာ၊ ဒိသာအနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ အဝိစိတော- အဝိစိမှ၊ ယာဝ ဥပရိဘဝဂ္ဂံ- အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင် အန္တရေ- အတွင်း၌၊ ဗဟု- များစွာကုန်သော၊ သတ္တနိကာယာ- သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ ဝသန္တိ- နေကုန်၏။ ယတော- အကြင်အရပ်၌၊ ခေမံ- ဘေးမရှိ၊ တတော- ထိုအရပ်၌၊ ဘယံ- ဘေးရှိ၏။ ပုရတ္ထိမတော- အရှေ့အရပ်၌၊ ဒက္ခိဏတော- တောင်အရပ်၌၊ ပစ္စိမတော- အနောက်အရပ်၌၊ ဥတ္တရတော- မြောက်အရပ်၌၊ အဂ္ဂိ- မီးတို့သည်၊ ပဇ္ဇလန္တိ- တောက်ကုန်၏။ (အေဒ္ဓိ ဓဇ္ဇလေဓီ-တု ဣပုစိဖြင့် သီ-ပူ ရှိ၏) ယတော- အကြင်အရပ်မှ၊ ဘဂဝန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ အသောသံ- ကြားသိရကုန်ပြီ။ ပါဒတလာ- ခြေဖဝါးအပြင်မှ၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်၌၊ ကေသမတ္တကာ- ဆံပင်ဖျားမှ၊ အတေ- အောက်၌၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဃထော-မှ ဥတ္တရဏော-တိုင်အောင် ပုဒ်တို့ကို မှ-တု ဓဝေရ၊ နှိ-တုသာ အာဓာ ပေရဓဉ်-တု ဣစ္စဉ်း ဘာ-ဦ-နှိ ချိသည့်)

(ဆ) ဝိဘတ္တေ- ဝေဖန်ခြင်းအနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ယတော- အကြင် တရားတော် ထက်၊ ပဏိတတရောဓါ- သာလွန်မွန်မြတ်သော တရားသည်၎င်း၊ ဝိသိဋ္ဌတရောဓါ- သာလွန်ထူးကဲ သော တရားသည်၎င်း၊ နုတ္ထိ- မရှိ၊ ဆဋ္ဌိ စ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်လည်းသက်၊ ယဒိဒံ သုဂတပိနယံ- အကြင် ဘုရားရှင်၏ ဝိနည်းတရားတော်သည်၊ (အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣဒံ- ဤဘုရားရှင်၏ ဝိနည်းတရားတော်သည်၊) ဆန္ဒဝတီနံ- ငြိမ်-ပါးကုန်သော၊ ပါသဏ္ဍာနံ- ပါသဏ္ဍာမည်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ထက်၊ ပဝရ- မြတ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(၃) အာရပ္ပယောဂေ- ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ) ငါမဓမ္မာ- ရွာသူရွာသားတို့၏ တရားမှ၊ ဝသလဓမ္မာ- ယုတ်မာသူတို့၏ တရားမှ၊ အသဒ္ဓမ္မာ- မသူတော် တို့၏တရားမှ၊ အာရတိ- ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဝိရတိ- အထူးရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ပဋိဝိရတိ- တစ်ဖန် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ပါဏာတိပါတာ- ပါဏာတိပါတမှ၊ ဝေရမဏိ- ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၇၅။ ဒိသာယောဂေ အပါဒါနိ-

အဝိစိတော-ထို အဝိစိ-တည်း၊ မှ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝိစိ-ထို အဝိဒါနိမှည့် ထော-ဝဂ္ဂဉ်းသတ် စသည်။

ဝိဒေတထာ-စသည် နည်းတူ။

ဃထော-စသည်၌ (ဒိသာ အနက်၌) ဃ၊ ဃ၊ ဝုရတ္ထိဓ၊ ဒက္ခိဏ၊ ဖုစိဓ၊ ဥတ္တရ-ထို အဝိဒါနိမှည့် စသည်။

ဝိဘတ္တေ အပါဒါနိ- ဃထော-ထို ဃ-တည်း၊ ဃထံ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဃ-ထို အဝိဒါနိမှည့် စသည်။

ပါသဏ္ဍာနံ-နှိလည်း ဤသုတ်ဖြင့် အဝိဒါနိမှည့်၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိဓတုပဝ န-သက် စသည်။

အာရပ္ပယောဂေ အပါဒါနိ- ဝိဒေတထာ-ထို ဝိဒေတထာ-တည်း၊ မှ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဝိဒေတထာ-ထို အဝိဒါနိမှည့် စသည်။ ဝသလဓမ္မာ၊ အသဒ္ဓမ္မာ၊ ပါဏာတိပါတာ-နည်းတူ။

(၅) သုဒ္ဓေ (သုဒ္ဓတ္ထေ)- စင်ကြယ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ လောဘာနိယေဟိ- တပ်မက်ဥွယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဏောဘနိယေဟိ- ဏောဘနိ အားဖြစ်ကုန်သော) ဓမ္မေဟိ- တရားတို့မှ၊ သုဒ္ဓေ-စင်ကြယ်၏၊ မာတိတောစ- အမိဘက်မှ၎င်း၊ ပိတိတောစ- အဘဘက်မှ၎င်း၊ သုဒ္ဓေ- ၏၊ အသံသဋ္ဌော- (အခြားအမျိုးနှင့်) မရောနှော၊ အနုပကုဋ္ဌော- မဆဲရေးအပ်၊ အဂရဟိတော- မကဲ့ရဲ့အပ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ-တည်း။

(ည) ပမောစနေ (ပမောစနတ္ထေ)- လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ဒုက္ခသ္မာ- ဒုက္ခမှ၊ ပရိပုတ္တော- လွတ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဝဒီပိ- ဟောတော်မူ၏၊ မာရဗန္ဓနာ- မာရ်မင်း၏ အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ မုတ္တော- လွတ်သည်၊ အသ္မိ- ဖြစ်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ မဇ္ဈနာ- သေခြင်းမှ၊ နမုစ္ဆိ- မလွတ်ကုန်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဋ) ဟေတွတ္ထေ- တိတ်အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၊ ဟိတ်အနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ကသ္မာ ဟေတုနာ- အဘယ်ကြောင့်ကြောင့် ကေန ဟေတုနာ- ကြောင့် ကိဿ ဟေတု (ဟေတုနာ) - အဘယ်ကြောင့်ကြောင့်၊ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့် တမှို- သင်တို့၏၊ (ကုလေ- ဓမ္မပါလအမျိုး၌) ဒဟရာ- (အသက်တစ်ရာနှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသော) သူငယ်တို့သည်၊ န ပိမာရေ န- မသေကုန် သနည်း။ ကသ္မာ- အဘယ်ကြောင့် ဣဓေ- ဤအရပ်၌ပင်၊ မရဏံ- သေခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့နည်း။ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဌ) ဝိဝိတ္တတ္ထေ- ကင်းဆိတ်ခြင်း အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ပါပကာ- ယုတ်မာသော၊ ဓမ္မာ- တရားမှ၊ ဝိဝိတ္တော- ကင်းဆိတ်၏၊ ကာမေတိ- ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ- ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- တရားတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စ(ဝေ)- ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၄၅။ ဓဉ္စ ဒုဒ္ဓ အခါဒါနိ- ဏောဘနိယေဟိ-ထို ဏောဘနိယ-တည်း၊ ထိဗ္ဗ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် ဏောဘနိယ-ထို အဝါဒါနိမှည့် စသည့်၊ ဧဓေဟိ-ခုည်းတူ၊ ဓာတိတော၊ ပိတိတော-ထို ဓာတု၊ ပိတု-တည်း၊ ဗ္ဗ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိမှည့် စသည့်။ ဝေဓာစန အခါဒါနိ- ဒုက္ခသ္မာ-ထို ဒုက္ခ-တည်း၊ ဗ္ဗ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် ဒုက္ခ-ထို အဝါဒါနိမှည့် စသည့်။ ဓာဓုဗ္ဗနာ-ထို ဓာဓုဗ္ဗန၊ ဓမ္မနာ-ထို ဓမ္မ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိမှည့် စသည့်၊ ဓမ္မနာ-၌၊ ထက္ကံ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် အဝါဒါနိအနက်၌ ထတိယာ ထေဝံစံ နာ-သတိ-ထု ထဗ္ဗည်း ဘာ-ငို-၌ဆိုသည်၊ (သ္မာ-သတိ၌ ၃-ထို ထ-မှည့်၊ ဓူလတော ဝ-ဖြင့် သ္မာ-ထို နာ-ပြုလျှင်လည်း ပြီးနိုင်သည်။)

ဝေဓာဓုတ္တ အခါဒါနိ- ထသ္မာ-ထို ထိ-တည်း၊ ဩဝေ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် ထိ-ထို အဝါဒါနိမှည့်၊ သ္မာ-သတိ၊ သေသေသု ဝ-ဖြင့် ထိ-ထို ထ-ပြု၊ ပြီး၏။ ထေဗ၊ ထိဿ-ထိုလည်း ခုည်းတူ၊ အဝါဒါနိမှည့်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာ-သ-သတိ၊ ထေဗ-၌ ထိ-ထို ထ-ပြု နာ-ထို ဓန-ပြု၊ ထိဿ-၌ သိ-ယာ၊ ဓူလနေ ဝ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိဓေ။

ဝိဝိတ္တ အခါဒါနိ- ပါပကာ ဓမ္မာ-ထို ပါပကာ ဓမ္မ-တည်း၊ ဗ္ဗ . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိမှည့်၊ သ္မာ-သတိ၊ အာ-ပြု၊ ထာဓေတိ-စသည့်၌ ထာဓ၊ အထုသလ၊ ဓမ္မ-တည်း၊ အဝါဒါနိမှည့်၊ ထိ-သတိ စသည့်။

(၃) ပမာဏေ (ပမာဏဏ္ဍ) နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာခြင်း အနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ဒိယသော- အလှူအားဖြင့် သုဂတဝိဒတ္တိယာ- ဘုရားအထွာတော်ဖြင့် နဝ ဝိဒတ္တိယော- ၉-ထွာတို့ကို မဇ္ဈိမဿ- အလယ်အလတ်ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ- ၏ အမှတောဠသဟတ္တာ- အစွဲနှင့်တကွ ဆယ့်သုံးတောင်၊ ဝါ- ဆယ့်နှစ်တောင်ထွာတို့ကို၊ ပမာဏိကာ- ပမာဏနှင့်ယှဉ်သည်တို့ကို၊ ကာရေတဗ္ဗာ- ပြုစေထိုက် ကုန်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။ (ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အမှတောဠသဟတ္တာ-ဝိညီသည့် မူရင်း သုဂတ ဇိဝေ သိက္ခာသုဒ္ဓိလည်း မေ၊ နဝ ဝိဒတ္တိယော-နှင့် ပမာဏိကာ-သည် အထူးလည်း ဖြစ်နိုင်၊ ‘ပွင့်စောထံဏ္ဍ၊ ဓ-သုံးထွာ’ ဆိုသည့်အတိုင်း ၉-ထွာကို ၃-ဆ ထပ်ထွင် ၁၃-တောင် ၁-ထွာ ဖြစ်စေသည့်အတိုင်း အမှတောဠသဟတ္တာ- အစွဲနှင့်တကွ ၁၃-တောင်၊ ဝါ- ၁၂-တောင် ၁-ထွာ-ထူသော သဒ္ဓါ၊ အနုထံလည်း စေသင့်လျော်စွာ ထစွည်း အား-ပို၍ ဆိုသည်။

(ဗ) ပုဗ္ဗယောဂေ- ပုဗ္ဗသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ သမ္မောတ- သတ္တာ ၄-ပါးကို သိရာအခါမှ၊ ပုဗ္ဗေဝ- ရှေ့၌ပင် ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဏ) ဗန္ဓနတ္ထေ- နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ သတသ္မာ- တစ်ရာသော ကြွေးမြီကြောင့်၊ နုရော- လူကို၊ ဗန္ဓော- နှောင်ဖွဲ့အပ်၏၊ တတိယာ စ- တတိယာလည်းသက်၊ သတေန- တစ်ရာသော၊ ဣဏတ္ထေန- ကြွေးမြီဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ နုရော- ကို၊ ရညာ- မင်းသည်၊ ဗန္ဓော- နှောင်ဖွဲ့အပ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(တ) ဂုဏဝစနေ- ဂုဏ်တိတ်ကိုဟောသောသဒ္ဓါ၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ပုညာယ- ကောင်းမှုကြောင့်၊ သုဂတိ- သုဂတိသို့၊ ယန္တိ- ရောက်ကုန်၏၊ စာဂါယ- စွန့်ကြဲခြင်းကြောင့်၊ ဝိပလံ- ပြန်ပြောသော၊ ဇနံ- ဥစ္စာသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပညာယ- ပညာကြောင့်၊ ဝိပုတ္တိမနော- ကိလေသာမှ လွတ်သောစိတ်ရှိ၏၊ ဣဿရိယာယ- အစိုးရသူ၏အပြစ်ကြောင့်၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ ဇနံ- လူအပေါင်း ကို၊ ရက္ခတိ- စောင့်ရှောက်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၇၅။ ဝဇာဏ အခါဒါနိ- ဒိယသော-တို့ ဒိယ-တည်း၊ ၅ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိ၌၊ သွာ-သတ်၊ ဒိယောရေ ထိ-ဖြင့် သွာ-တို့ သော-ဖြူ ပြီး၏။ ဝုဗ္ဗဇောဝ အခါဒါနိ- သမ္မောစာ-တို့ သမ္မောစာ-တည်း၊ ၅ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္မောစာ-တို့ အဝါဒါနိ ၌၊ သွာ-သတ်၊ အာ-ဖြူ ပြီး၏။

ဗန္ဓနတ္ထ အခါဒါနိ- သတသ္မာ-တို့ သတ-တည်း၊ ဖြောင့် . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိ၌၊ သွာ-သတ် ပြီး၏။ သတေန၊ ဣဏတ္ထေန-၌ သတ၊ ဣဏတ္ထ-တည်း၊ နည်းတူ အဝါဒါနိ၌၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ထင်ထားတပုဂံ နာ-သတ် သေသည်။

ဂုဏဝစနေ အခါဒါနိ- ပုလ္လင် စာပေါ၊ နုပုလ္လင် ပညာ၊ ဣဿရိယ-တို့မှ ဣတ္ထိထိင် စေထိပြန်နေသောကြောင့် ပညာ၊ စာပေါ၊ ဣဿရိယာ-တည်း၊ ဖြောင့် . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိ၌၊ သွာ သတ်၊ အာ-တို့ စာ-၅၅၅၊ ဝဏောနာဒိနံ-ဖြင့် အာယ-ဖြူ သေသည်။

(၁၀) ပဋ္ဌေ- မေးခြင်းအနက်၌၊ တွာလောပေ- တွာပစ္စယန္တပွဲကျေရာ၌၊ ကမ္ဘာဓိကရဏေ သု- ကံအနက်၊ အဓိကရဏအနက်တို့၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ အဘိဓမ္မာ- အဘိဓမ္မာမှ၊ ပုစ္ဆန္တိ- မေးကုန်၏။ အဘိဓမ္မံ- ကို၊ သုတွာ- နာယူ၍၊ ဝါ- တစ်နည်း။ အဘိဓမ္မေ- ၌၊ ငှတာ- တည်၍၊ (ပုစ္ဆန္တိ- ကုန်၏)၊ ဝိနယာ- ဝိနည်းမှ၊ ပုစ္ဆန္တိ- ကုန်၏၊ ဝိနယံ- ကို၊ သုတွာ- ၍၊ ဝါ၊ ဝိနယေ- ၌၊ ငှတာ- ၍၊ (ပုစ္ဆန္တိ)၊ ဒုတိယာစ- ဒုတိယာလည်းသက်၊ တတိယာစ- တတိယာလည်းသက်၊ အဘိဓမ္မံ- မှ၊ ဝါ- တစ်နည်း။ အဘိဓမ္မေန- အဘိဓမ္မာမှ၊ ဝိနယံ- မှ၊ ဝါ၊ ဝိနယေန- မှ၊ ဝေ- ဤအတူ၊ သုတွာ- သုတ်မှ၊ ဝေယျာ- ဝေယျမှ၊ ဂါထာဗေ- ဂါထာမှ၊ ဝေယျာ ကရဏာ- ဝေယျာကရဏ်းမှ၊ ဥဒါနာ- ဥဒါန်းမှ၊ ဣတိဝုတ္တကာ- ဣတိဝုတ်မှ၊ ဇာတကာ- ဇာတ်မှ၊ အဗ္ဘတဓမ္မာ- အဗ္ဘတဓမ္မမှ၊ ဝေဒလ္လာ- ဝေဒလ္လာမှ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဤ၌လည်း ထံ၊ အာစာရအရဖြစ်၍ ဌ-တု အနုစိစေသံ ခဉ် နာဗျန္တိ၊ ဝါ- နိ ခေဉ်န္တိ-တု ထမ္ပည်း ဘာ-ဉ် ဝေးသည့်)

(၃) ကထနေ- ဖြေဆိုခြင်းအနက်၌၊ (တွာလောပေ- ၌) ကမ္ဘာဓိကရဏေသု- တို့၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ (ပုစ္ဆန္တိ-အစား 'ထထယန္တိ- ဖြေဆိုကုန်၏' တုဖြောင်းသော ထူး၏ အကြောင်းတူ)

(၈) ထောကေ (ထောကတ္ထေ)- အနည်းငယ်ဟူသော အနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ထောကာ- အနည်းငယ်ဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တိ- လွတ်ကုန်၏။ အပ္ပမတ္တကာ- နည်းသော အတိုင်းအရှည်ဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တိ- ကုန်၏။ ဓာတ္တာ- ပြိုင်ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်၊ ပုစ္ဆန္တိ- ကုန်၏။ တတိယာ စ- တတိယာဝိဘတ်သည် လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဝါ- တစ်နည်း။ ထောကေန၊ အပ္ပမတ္တကေန-ဖြင့်၊ ကိစ္ဆေန- ဖြင့်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၇၅။ ဝေ အပါဒါနိ- အဘိဓမ္မာ-ကို အဘိဓမ္မ-တည်း။ ဌ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိမှည့် စသည်။

အဘိဓမ္မံ သုတွာ၊ အဘိဓမ္မေ ငှတာ ဝါ-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အဝါဒါနိမှည့်ရာ သတ်ဆိုရာသုတ်တို့ဖြင့် ထံ-မှည့်၊ ဩကာသ မှည့် စသည်။ ဝိနယာ-စသည် နည်းတူ။

အဘိဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မေန ဝါ-၌ အဘိဓမ္မံ၊ ဝိနယ-တည်း။ ဌ . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် အဝါဒါနိမှည့်၊ ဤသုတ်၌ စ- ဖြင့် အံ-သတ်၊ နာ-သတ် စသည်။ သုတွာ၊ ဝေယျာ-စသည်လည်း နည်းတူ။

ဝေဝေန အပါဒါနိ-တုအတိုင်း နည်းတူ။

ဝေဝေ အပါဒါနိ- ထောကာ-ကို ထောက-တည်း။ ဖြင့် . . . ဖြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ထောက-ကို အဝါဒါနိမှည့်၊ သာ-သတ်၊ အာ-ဖြူ၊ အပ္ပမတ္တကာ၊ ဝိစ္စာ-တို့လည်း နည်းတူ။

ထောကေန-စသည်၌ ဤအတူ အဝါဒါနိမှည့်၍ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် ဝါထိယာစကရံ နာ-သတ် စသည်။

(န) အကတ္တရိ- ဟေတုကတ္တာ မဟုတ်သော ဟိတ်အနက်၌၊ (အပါဒါနံ ဟောတိ)၊ ကမ္မဿ- ကံ၏၊ ဝါ- ကံကို၊ ကတတ္တာ- ပြုအပ်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစိတတ္တာ- ဆည်းပူးအပ်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥဿန္တတ္တာ- များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိပုလတ္တာ- ပြန်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စက္ခုဝိညာဏံ- စက္ခုဝိညာဏ်သည်၊ ဥပ္ပန္နံ- ဖြစ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

စဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ သေသေသုပိ- ဒုရန္တိက စသည်တို့မှ ကြွင်းသောအနက်၊ ကြွင်းသော ယှဉ်ရာတို့၌လည်း၊ မယာ- ငါသည်၊ အပါဒါနပယောဂိကာ- အပါဒါနပြုယုဂ် ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော၊ ယေ- အကြင်ပြုယုဂ်တို့ကို နှောပဒိဋ္ဌာ (န+ဥပဒိဋ္ဌာ)- မပြုအပ်ကုန်၊ တေ- ထိုပြုယုဂ်တို့ကို ပယောဂ ဝိစက္ခဏေ ဟိ- ပြုယုဂ်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ ယထာယောဂံ- ယှဉ်ထိုက်သည် အားလျော်စွာ၊ ယောတေဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၂၇၆။ ၃၀၂။ ယဿ ဒါတုကာမော၊ ရောစတေ၊ ဓာရယတေ ဝါ၊ တံ သပ္ပဒါနံ။

(ယဿ+ဒါတုကာမော+ရောစတေ+ဓာရယတေ+ဝါ+တံ+သပ္ပဒါနံ။ ၇-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယဿ ဝါ- အကြင်ကာရကအားလည်း၊ ဒါတုကာမော- ပေးခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ယဿ ဝါ- အကြင်ကာရကအားလည်း၊ ရောစတေ- နှစ်သက်၏၊ ယဿ ဝါ- အကြင်ကာရကအားလည်း၊ ဓာရယတေ- ဆောင်၏၊ တံ- ထိုကာရကသည်၊ သပ္ပဒါနံ- သပ္ပဒါနမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယဿ ဝါ- အားလည်း၊ ဒါတုကာမော- ၏၊ ယဿ ဝါ- အားလည်း၊ ရောစတေ- ၏၊ ယဿ ဝါ- အားလည်း၊ ဓာရယတေ- ၏၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ သပ္ပဒါနသညံ- သပ္ပဒါန အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမဏဿ- ရဟန်းအား၊ စိဝရံ- သင်္ကန်းကို၊ ဒါတိ- လှူ၏၊ သမဏဿ- အား၊ သစ္စံ- မှန်သော စကားသည်၊ ရောစတေ- နှစ်သက်၏၊ ယညဒတ္တော- ယညဒတ်သည်၊ ဒေဝဒတ္တဿ- ဒေဝဒတ်အား၊ သုဝဏ္ဏတ္တတ္တံ- ရွှေထီးကို၊ ဓာရယတေ- ဆောင်၏၊ ဝါ- ဆောင်းပေး၏။

သပ္ပဒါနမိစ္စနေန- (သပ္ပဒါနံ ဣတိ အနေန)- သပ္ပဒါနဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့်၊ ကွတ္တော- ကော+အတ္တော- အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း? တစ်နည်း- ကွတ္တော- (ကွ+အတ္တော) ကွ-

၂၇၅။ အဓမ္မာရိ အပါဒါနိ- ထထတ္တာ-ထို ထထတ္တ-ထည်း၊ ဩဝံ . . . ဩဝံ ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါနိဗျူ၊ သု- သင်္ဂါ အာ-ဖြူ၊ ဥပစိတတ္တာ-စသည် နည်းတူ။
၂၇၆။ သမဏဿ-ထို သမဏ-ထည်း၊ အား . . . ဩဝံ ထဿ ဒါတုကာမော-သောသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗျူ၊ သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထံ- ဖြင့် တေတ္ထံ စတုရံ သ-သင်္ဂါ၊ သာဝဓော သေ-ဖြင့် သိ-လာ၊ ပြီး၏။ ဒေဝဒတ္တဿ-နည်းတူ။

အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- နည်း? သမ္ပဒါနေ ဓတုတ္ထိ- ...သုတ်၌ သမ္ပဒါနိဟုခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

ငါတိ- ငါတူသောပုဒ်သည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထိ- ဝိကပ်အနက်ရှိ၏၊ ဓာတုနာမာနံ- ဓာတ်၊ နာမ်တို့၏၊ ပယောဂေ ငါ- ယှဉ်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဥပသဂ္ဂပ္ပယောဂေ ငါ- ဥပသာရပုဒ်တို့၏ ယှဉ်ခြင်းသည်၎င်း၊ နိပါတပ္ပယောဂေ ငါ- နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ယှဉ်ခြင်းသည်၎င်း၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ အတ္ထဝိကပ္ပနတ္ထိ- အနက်တစ်မျိုးကို စိရင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ငါတိပဒံ- ငါတူသော ပုဒ်ကို၊ ပယုဇ္ဇတိ- ယှဉ်အပ်၏။

၂၇၇။ ၃၀၃။ သိလာဗ ဟန ဌာ သပ ဓာရ ပိဟ ကုဓ ဒုဟိသောသူယ ရာမိက္ခ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏ ပုဗ္ဗကတ္တာရောစနတ္ထ တဒတ္ထ တုမတ္ထာလမတ္ထ မညာနာဒရပျါဏိနိ၊ ဂတျတ္ထကမ္ပနိ၊ အာသိသတ္ထ သမ္ပုတိဘိယျ သတ္တမုတ္တေသု စ။
(သိလာဗ.....နာဒရပျါဏိနိ+ဂတျတ္ထကမ္ပနိ+အာသိသတ္ထ...သတ္တမုတ္တေသု+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သိလာဗ- သိလာဗဓာတ်၊ ဟန- ဟနဓာတ်၊ ဌာ- ဌာဓာတ်၊ သပ- သပဓာတ်၊ ဓာရ- ဓာရဓာတ်၊ ပိဟ- ပိဟဓာတ်၊ ကုဓ- ကုဓဓာတ်၊ ဒုဟိသောသူယ- ဒုဟဓာတ်၊ ဣဿဓာတ်၊ ဥသူယဓာတ်၊ ရာမိက္ခ- ရာဓဓာတ်၊ ဣက္ခဓာတ်တို့၏ယှဉ်ရာ၊ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏ ပုဗ္ဗကတ္ထ- ပတိရှေး၊ အာရှေးရှိသော သုဓာတ်၊ အနုရှေး၊ ပတိရှေးရှိသော ဂိဓာတ်တို့၏ ရှေးငါကျရှိကတ္တာ၊ အာရောစနတ္ထ- ပြောဆိုခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၊ တဒတ္ထ- ထိုထိုကြိယာ၏အကျိုး၊ တုမတ္ထ- တုံပစ္စည်းအနက်၊ အလမတ္ထ- ထိုက်ခြင်း၊ ပယ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၊ မညာနာဒရပျါဏိနိ စ- မနဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၊ မလေးစားအပ်သော သတ္တဝါမဟုတ်သော အနက်၌၎င်း၊ ဂတျတ္ထကမ္ပနိ- ဂတိအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ကံ၌၎င်း၊ အာသိသတ္ထ- တောင့်တခြင်း အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၊ သမ္ပုတိ- သမ္ပုတိ သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၊ ဘိယျ- ဘိယျသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၊ သတ္တမုတ္တေသု စ- သတ္တမိဘိဘတ်၏ အနက်တို့၌၎င်း၊ သမ္ပဒါနိ- သမ္ပဒါနိမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိလာဗ..... ဣဿ ဣတိ- သိလာဗ၊ ဟန၊ ဌာ၊ သပ၊ ဓာရ၊ ပိဟ၊ ကုဓ၊ ဒုဟ၊ ဣဿ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတုနံ- ဤဓာတ်တို့၏၊ ပယောဂေ- ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ဥသူယတ္ထာနံ- ဥသူယအနက်ရှိကုန်သော ဓာတ်တို့၏၊ ပယောဂေ စ- ၌၎င်း၊ ရာမိက္ခပ္ပယောဂေ- ရာဓဓာတ်၊ ဣက္ခဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏာနံ- ပတိရှေး အာရှေးရှိသော သုဓာတ်၊ အနုရှေး ပတိရှေးရှိသော ဂေဓာတ်တို့၏ ပုဗ္ဗကတ္ထရိ- ရှေးကတ္တာ၌၎င်း၊ အာရောစနတ္ထေ- အာရောစန အနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ တဒတ္ထေ- ထိုကြိယာ၏ အကျိုးဟူသော အနက်၌၎င်း၊ တုမတ္ထေ- တုံပစ္စည်း၏

ပိုင်း၊

အရှင်တိလောကဘိဝံသ (အင်းစိန်)

အနက်၌၎င်း၊ အလမတ္တေ- ထိုက်ခြင်း၊ ပယ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ မညတိပ္ပယောဂေ- မနဓာတ်၏ ယှဉ်ခြင်းသည်၊ (သတိ- ရှိလတ်သော်၊) အနာဒရေ- မလေးစားအပ်သော၊ အပ္ပါဏိနိ- သတ္တဝါ မဟုတ်သော အနက်၌၎င်း၊ ဂတျတ္တာနံ- ဂတိအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ကမ္မနိ-ကံ၌၎င်း၊ အာသိသတ္တေဝ- တောင့်တခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ သဗ္ဗတိ ဘိယျသတ္တ မျှတောသု ဝ- သဗ္ဗတိ သဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ၊ ဘိယျသဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်တို့၌၎င်း၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ သမ္ပဒါနသညံ- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

(က) တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ သိလာဗပယောဂေ- သိလာဗဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ - သည်၊ ဟောတိ)၊ ဗုဒ္ဓဿ- ဘုရားအား၊ သိလာဗတေ- ချီးမွမ်း၏၊ ဓမ္မဿ- အား၊ . . . သံဃဿ- အား၊ . . . သင်္က ဥပဇ္ဈာယဿ- မိမိဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား၊ . . . တဝ- သင့်အား၊ . . . မမ- ငါ့အား၊ . . . ဣစ္စေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။

(ခ) ဟနုပ္ပယောဂေ- ဟနုဓာတ်၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ တုယုမေဝ-သင့်အား သာလျှင်၊ ဟနုတေ- လိပ်၏၊ မယုမေဝ- ငါ့အားသာလျှင်၊ ဟနုတေ- လိပ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဂ) ဌာ ပယောဂေ- ဌာဓာတ်၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ ဝေဏီ- လက်သမား သည်၊ သကျပုတ္တာနံ-သာကီဝင် မင်းသားတို့အား၊ ဥပတိဋ္ဌေယျ-ပြုရလုပ်ကျွေးရာ၏၊ ဘိက္ခုနီ-သည် ဘုရားနာသ- ဆွမ်းစားဆဲဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုဿ- ရဟန်းအား၊ ပါနိယေန ဝါ- သောက်ရေဖြင့်သော်၎င်း၊ ဝိဝေပနေန ဝါ- ယပ်ခပ်သဖြင့်သော်၎င်း၊ ဥပတိဋ္ဌေယျ- ပြုရလုပ်ကျွေးအံ့၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(ဃ) သပပယောဂေ- သပဓာတ်၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ တုယံ- သင့်အား၊ သပတေ- ယုံကြည်စေလို သစ္စာဆို၏၊ မယံ- ငါ့အား၊ သပတေ- ဆို၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၇၇။ ဗုဒ္ဓဿ-တုံ ဗုဒ္ဓ-တည့်၊ အား . . . ဩဝေ သိလာဗ-သောသုတိဖြင့် ဗုဒ္ဓ-တုံ သမ္ပဒါနိမှည့်၊ သမ္ပဒါနေ စေတီ-ဖြင့် စေတီ ထေရုန် သ-သတ်၊ သိ-လာ၊ ပြီး၏။

(နောတိနောတိရုပ်တို့၌ သမ္ပဒါနေ စေတီ-သုတိဖြင့် သ-သတ်-တုံ ဓေ-သေတိသော ရေးမည်)

ဓမ္မဿ၊ သံဃဿ၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-နည်းတူ။ တဝ-တုံ တမ္ပ၊ မေ-တုံ အမှ-တည့်၌ ရှေးနည်းအတိုင်း သမ္ပဒါနိမှည့်၊ သ-သတ်၊ တဝ မေ သေ-ဖြင့် တဝ၊ မေ-ပြု၊ ပြီး၏။

တေဓဝေဓာဝေ- တုယံ-တုံ တမ္ပ၊ မေ-တုံ အမှ-တည့်၊ အား . . . ဩဝေ ဤသုတိဖြင့် သမ္ပဒါနိမှည့်၊ သ-သတ်၊ တုယံ မေဓ-ဖြင့် တုယံ-ပြု၊ မေ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဋ္ဌာ ဝေဓာဝေ- သကျပုတ္တာနံ-တုံ သကျပုတ္တ-တည့်၊ တိအား . . . ဩဝေ ဤသုတိဖြင့် သမ္ပဒါနိမှည့်၊ န-သတ်၊ သုနုတိသု ဓ-ဖြင့် ဒိဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ သိက္ခဿ-တုံ သိက္ခ-တည့် သေည့်နည်းတူ။

သဝေဓဝေဓာဝေ- တုယံ-တုံ တမ္ပ၊ မေ-တုံ အမှ-တည့်၊ အား . . . ဩဝေ ဤသုတိဖြင့် သမ္ပဒါနိမှည့် သေည့်။

(င) ဓာရပ္ပယောဂေ- ရေဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ တေ- သင်(ကြွေးမြီရှင်) အား၊ သုဝဏ္ဏံ- ရွှေကို၊ ဓာရယတေ- ဆောင်နှင်း၏၊ ဝါ- ပေးဆပ်၏၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- တည်း။

(စ) ပိတပ္ပယောဂေ- ပိတဓာတ်၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ) အညတိတ္ထိယာ- သာသနာပ တိတ္ထိတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဿ- ဘုရားအား၊ ပိတယန္တိ- ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏၊ တေ- အရှင်မင်းမြတ်အား၊ ဒေဝါ- နတ်တို့သည်၊ ဒဿနကာမာ- တွေမြင်လိုပါကုန်၏၊ ယတော- အကြင်ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒန္တဿ- အရှင်အား၊ ဣစ္ဆာမိ- လိုလားပါ၏၊ ဒလိန္ဒု- ဆင်းရဲသူတို့သည်၊ သမိန္ဒုနံ- ကြွယ်ဝသူတို့အား၊ ပိတယန္တိ- ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- တည်း။

(ဆ) ကုဓ ဒုဟ ဣဿ ဥသူယပ္ပယောဂေ- ကုဓ၊ ဒုဟ၊ ဣဿ၊ ဥသူယ ဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ ဒေဝဒတ္တဿ- အား၊ ကောဓယတိ- စိတ်ဆိုး၏၊ မဟာပိရ- ကြီးသောလုံ့လရှိသော အရှင်ရသေ့၊ တဿ- ထိုကလာမုမင်းအား၊ ကုဗ္ဗ- စိတ်ဆိုးတော်မူပါ။ ဣဒံ ရဋံ- ဤနိုင်ငံကို၊ မာပိနဿ- မပျက်စီးပါစေလင့်၊ မေဃော- မိုးသည်၊ ဒိသာနံ- အရပ်မျက်နှာတို့အား၊ ဒုဟယတိ- ပျက်ဆီး၏၊ တိတ္ထိယာ- တိတ္ထိတို့သည်၊ သမဏာနံ- ရဟန်းတို့အား၊ ဂုဏဂိဒ္ဓေန- ဂုဏ်ကို မက်မောခြင်းကြောင့်၊ ဣဿယန္တိ- ငြိစ့ကုန်၏၊ . . . လာဘဂိဒ္ဓေန- လာဘ်ကို မက်မောခြင်းကြောင့်၊ . . . ဒုဇ္ဇနာ- သူယုတ်မာတို့သည်၊ ဂုဏဝစ္ဆာနံ- တို့အား၊ ဂုဏဂိဒ္ဓေန- ကြောင့်၊ ဥသူယန္တိ- အပြစ်ပြောကုန်၏၊ ပိဗာနတံ- ပညာရှိတို့အား၊ ဥသူယာ- အပြစ်ပြောခြင်းသည်၊ ကာ- အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်။ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- တည်း။

(ဇ) ရာဓ၊ ဣက္ခ ဣတိ- ရာဓ၊ ဣက္ခ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတူနံ- ဤဓာတ်တို့၏ ပယောဂေ- ၌၊ အကထိတဿ- စကားမပြော တုဏှိဘောနေသော၊ ယဿ- အကြင် ကာရကအား။

၂၀၇။ ဓာရဓ္မဇောဓ- တေ-တို့ တုဗ္ဗ-တည်၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ်၊ တေဓေတ ဝေနေသု ဝ-ဖြင့် တေ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဝိဓာဓ္မဇောဓ- ဓုဒ္ဓဿ-တို့ ဓုဒ္ဓ-တည်၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဓုဒ္ဓ-တို့ သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ်၊ တေ-သေသည်တို့ တုဗ္ဗ၊ ဘဒ္ဒန္တ၊ သိဒ္ဓိ-တည် သေသည်။

ဓုဓာဒိဝဇောဓ- ဒေဝေဣဿ-တို့ ဒေဝေဣ-တည်၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဒေဝေဣ-တို့ သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ်၊ တဿ-၌ တ-တည် သေသည် နည်းတူ။

ဒိသာနံ-သေသည်တို့ ဒိသာ၊ သဏော၊ ဂုဏဝစ္ဆု၊ ပိဗာနန္တ-တည်၊ ထိုအား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ န-သတ်၊ ဒိသာနံ-ပြီး၏၊ သုနုတိသု ဝ-ဖြင့် ဒိဿ-ပြု၊ သဏောနံ-ပြီး၏၊ ဣဿန္တော ယောသု ဝ-ဖြင့် ဥ-တို့ အ-ပြု၊ သုနုတိသု ဝ-ဖြင့် ဒိဿ-ပြု၊ ဂုဏဝစ္ဆာနံ-ပြီး၏၊ သေသေသု ဣဝ-ဖြင့် ဣ-ငှ၊ နုမ္မိ တံ ဝါ-ဖြင့် ပိဗာနုတံ-ပြီး၏။

ငါ- အကြင်သူအား၊ ဝိပုဋ္ဌနံ- အထူးထူးမေးခြင်းသည်၊ ကမ္မဝိချာပနတ္တဉ္စ- အမှုကို ထင်ရှားစေခြင်း အကျိုးရှိသည်လည်း၊ (တောတိ-၏) တံ ကာရကံ- သည်၊ သမ္ပဒါနသည- ရှိသည်၊ တောတိ- ၏ ဒုတိယာ စ- ဒုတိယာလည်းသကား။ (ကမ္မဏ္ဍေ ဒုတိယာ- ဖြင့် ထ-အနုတိံ နှိယာ-သတိ၊ ဇူ-ဋီ သဂေါ နိဒ္ဒေသ-ဒွိကာ ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ ဤသုတ်၌ စ- ဖြင့် ဒုတိယာသတိ-တု ဆိုသည်။)

အဟံ- ကျွန်တော်မျိုးသည်၊ ရညော- မင်းအား၊ အာရာဇော- နှစ်သက်ပါ၏၊ အဟံ- သည်၊ ရာဇာနံ- မင်းကို၊ အာရာဇော- ၏။ အဟံ- တပည့်တော်မသည်၊ အယျာနံ- အရှင်တို့အား၊ ကိ အပရဇ္ဈာမိ- အဘယ်ပြစ်မှား (ချွတ်ယွင်း) မိပါသနည်း၊ အဟံ- တပည့်တော်မသည်၊ အယျေ- တို့ကို၊ ကိ အပရဇ္ဈာမိ- နည်း။ စက္ခု- မျက်စိကို၊ ဇနဿ- သူအပေါင်းအား၊ ဒဿနာယ- ကြည့်ရှုခြင်းငှာ၊ တံ ဝိယ- သင့်ကိုကဲ့သို့၊ မညေ- မှတ်ထင်၏။ ဥပတိသော- ဥပတိသသသည်၊ အာယသ္မတော ဥပါလိတ္ထေရဿ- အရှင်ဥပါလိထေရ်အား၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော- ပဋ္ဌအဖြစ်ကို ရှု၏။ ငါ- တစ်နည်း ကား၊ အာယသ္မန္တံ ဥပါလိတ္ထေရံ- ကို၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော- ၏၊ ဣစ္စေဖံဗာဒိ- တည်း။

(ဈ) ပစ္စာသုဇာ အနုပတိ ဂိဏာနံ- ပတိရှေး၊ အာရှေးရှိသော သုဇာတ်၊ အနုရှေး ပတိရှေးရှိသော ဂေဇာတ်တို့၏(အာ-ဇိဋ္ဌိ ပိဇာတိတုဆိုသည်)၊ ပုဗ္ဗကတ္တရိ- ရှေးကြိုယာ၏ ကတ္တာဒွါ၊ (သမ္ပဒါနံ တောတိ)၊ သုဇောတိဿ- သုဇာတ်၏၊ ပစ္စာယောဂေ- ပတိ၊ အာဥပသာရတို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌၊ ပုဗ္ဗဿ- ရှေးဖြစ်သော၊ ယဿ ကမ္မုနော- အကြင်ကံ၏၊ ယော ကတ္တာ- အကြင်ကတ္တာဒွါသည်၊ (အတ္ထိ- ရှိ၏၊ တဿ ကမ္မုနော- ထိုကံ၏) သော- ထိုကတ္တာဒွါသည်၊ သမ္ပဒါနသညော- ရှိသည်၊ တောတိ- ၏။

တံ- ထိုဥပဟရဏ်သည်၊ ယထာ- နည်း? ဘဂဝါ ဘိက္ခု ဝေဒဝေါစ- . . . စသည်တည်း။ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတို့ကို၊ ဧတံ- ဤစကားကို၊ အဝေါစ- မိန့်တော်မူပြီ။

ဘိက္ခုတိ- ဘိက္ခုဟူသော ကံသည်၊ အကထိတကမ္မံ- အကထိတ ကံတည်း။ ဧတန္တိ- ဧတံဟူသော ကံသည်၊ ကထိတကမ္မံ- ကထိတကံတည်း။

၂၀၇။ ရဿ-ထို စုဇ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် စုဇ-ထို သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတိ၊ စုဇဿ ရဿ စုဇိနော ဝေ-ဖြင့် ရဿ-ပြု။

အယျာနံ၊ ဇနဿ၊ ဥပါလိတ္ထေရဿ- ထိုထို အယျာ၊ ဇန၊ ဥပါလိတ္ထေရ- တည်း၊ ထိုအား၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ ...သေသည်။

ရာဇာနံ-ထို စုဇ-တည်း၊ ထို . . . ကြောင့် ထံ တရုတ် ထံ တမံ- ဖြင့် ထ-မှည့်၊ ကမ္မဏ္ဍေ ဒုတိယာ- ဖြင့် အ- သတိ၊ အာနံ- ပြု၊ (နိဒ္ဒေသ-ဒွိကာ ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၌ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် အ-သတိ တု ဆိုသည်၊ ထ-အနုတိံ နှိယာ သတိသောသုတ် ထိုထိုထိုထိုထိုထို စ-သဒ္ဓါဖြင့် သတိခြင်းမှာ သင့်ညီထွက်-တု တမ္ပဒါနာဋိ-၌ မိန့်)

အယျေ၊ အာယသ္မန္တံ- ထိုထည်း၊ ရာဇာနံ- နည်းတူ။

ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာတိ၊ သော 'ဘဂဝါ'၊ 'ယော ကရောတိ သ ကတ္တာ'တိ သုတ္တဝစနေန ကတ္တုသညော။ (ဈေးဗူ ပါဠိစား)

ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ၊ သော 'ဘဂဝါ'တိ၊ 'ယော ကရောတိ သ ကတ္တာ'တိ သုတ္တဝစနေန။ (ပါဠိစား)

ပုဗ္ဗဿ- သော၊ ယဿ ကမ္မုနော- အကြင်ကံ၏၊ ယော ကတ္တာ- သည် (အတ္ထိ- ၏၊ တဿ ကမ္မုနော- ထိုကံ၏)၊ သော- ထိုကတ္တာတူသည်၊ 'ဘဂဝါ'တိ- 'ဘဂဝါ'ဟူသည်တည်း၊ (ကသ္မာ-အာယံကြောင့်နည်း)၊ 'ယော ကရောတိ သ ကတ္တာ'တိ သုတ္တဝစနေန- 'ယော ကရောတိ သ ကတ္တာ'ဟူသော သုတ်စကားကြောင့်တည်း။ (နောယံ၌ " စက္ခုဗျဉ္ဇော " ဖေ)

ဝေ- ဤသို့လျှင် ပုဗ္ဗဿ- သော၊ ယဿ ကမ္မုနော- ၏၊ ယော ကတ္တာ- သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ သော- ထိုကတ္တာသည်၊ သမ္ပဒါနသညော- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တံ- ထိုဥပမာရုဏ်သည်၊ ယထာ- နည်း၊ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပစ္စသောသို- . . . စသည်တည်း၊ တေ ဘိက္ခု တို့သည်၊ ဘဂဝတော- အား၊ ပစ္စသောသို- ရှေးရှုနားထောင်ကုန်ပြီ၊ ဝါ- ဝန်ခံကုန်ပြီ၊ ဘိက္ခု တို့သည်၊ ပုဒ္ဓဿ- အား၊ အာသုဏန္တိ- ရှိသေ့စွာ နားထောင်ကုန်၏၊ ဝါ- ဝန်ခံကုန်၏။

(ည) ဂိဏဿ- ဂေဓာတ်၏၊ အနုပတိယောဂေ- အနု ပတိသဒ္ဓါတို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌၊ ပုဗ္ဗဿ- ရှေးဖြစ်သော၊ ယဿ ကမ္မုနော- အကြင်ကံ၏၊ ယော ကတ္တာ- သည်၊ (အတ္ထိ၊ တဿ ကမ္မုနော- ၏)၊ သော- ထိုကတ္တာသည်၊ သမ္ပဒါနသညော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တံ- သည်၊ ယထာ- နည်း၊ ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဓေတိ- . . . စသည်တည်း၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်၊ ဇနံ- လူအပေါင်းကို၊ ဓမ္မံ- တရားကို၊ သာဓေတိ- ကြားနားစေ၏၊ ဝါ- ဟော၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော- ထိုတရားဟောသော ရဟန်းအား၊ ဇနော- လူအပေါင်းသည်၊ အနုဂိဏာတိ- အားတက်စေလို လျော်စွာဆို၏၊ တဿ ဘိက္ခုနော- အား၊ ဇနော- သည်၊ ပတိဂိဏာတိ- အားတက်စေလို ခွန်းတုံဆို၏။

(ဒါဏောအနုဇနိ) ယော- အကြင်သူသည်၊ ဝဒေတိ- ဆို၏၊ သော- ထိုဆိုသူကို၊ ကတ္တာတိ- ကတ္တာဟူ၍၊ ဝုပ္ပတိ- ဆိုအပ်၏၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သော စကားကို၊ ကမ္မန္တိ- ကံဟူ၍၊ ဝုပ္ပတိ- ၏။

၂၄၇။ ဝစ္စာလုဇာ- ဘဝတော-ထို ဘဝရွာ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတိဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတိ၊ တောထိတံ သင်္ချာသု-ဖြင့် တော-ဖြူ၊ ဗုဒ္ဓဿ-၌ ဗုဒ္ဓ-တည်း စသည်။

ဘဒ္ဒဝေဒိဓိဇာ- သိကျွေး-ထို သိကျွ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတိဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတိ၊ ဥ- ထို ဈ-မှည့်၊ စူလတော သဿနော ဝါ-ဖြင့် နော-ဖြူ။

ပိုင်း၊

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ယော- အကြင်သူသည်၊ ပဋိက္ခိဟကော- ခံယူတတ်၏၊ တဿ- ထိုခံယူတတ်သူ၏၊ သမ္ပဒါနံ- သမ္ပဒါနံ အဖြစ်ကို၊ ဝိဇာနိယာ- သိရာ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(၄) အာရောစနတ္ထေ- ပြောဆိုခြင်း အနက်ရှိသော တတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ ဘိက္ခဝေ- တို့၊ ဝေ- သင်တို့အား၊ အာရောစယာမိ- မိန့်တော်မူအံ့၊ (အာမန္တယာမိ- သိစေတော်မူအံ့၊ ပဋိဝေဒယာမိ- သိစေတော်မူအံ့) မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ တေ- အရှင်မင်းမြတ်အား၊ အာရောစယာမိ- သံတော်ဦးတင်ပါအံ့၊ (အာမန္တယာမိ၊ ပဋိဝေဒယာမိ-သိစေလိုပါ၏) ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(၅) တဒတ္ထေ- ထို၏ အကျိုးဟူသော အနက်၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ ဦးနဿ- ယုတ်လျော့သော သင်္ကန်း၏၊ ပါရိပူရိယာ- ပြည့်စုံ လုံလောက်ခြင်းငှာ၊ တံ စိဝရံ- ထိုသင်္ကန်းကို၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ- သိမ်းထားနိုင်၏၊ ဗုဒ္ဓဿ- ၏၊ အတ္တယ- အကျိုးငှာ၊ ဓမ္မဿ၊ . . . သံဃဿ၊ . . . ဇိပိတံ- အသက်ကို၊ ပရိစ္စဇာမိ- စွန့်ပါ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(၆) တုမတ္ထေ- တုံ့ပစ္စည်း၏ အနက်၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ လောကာနုကမ္ဘာယ- လောကကို သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊ ဒေဝမနုဿာနံ- နတ် လူတို့၏၊ အတ္တယ- အကျိုးငှာ၊ တိတာယ- စီးပွားအလို့ငှာ၊ သုဇီယ- ချမ်းသာခြင်းငှာ၊ ဗုဒ္ဓေါ- သည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ပွင့်တော်မူလာ၏၊ ဘိက္ခုနံ- တို့၏၊ ဗာသုဝိတာရာယ- ချမ်းသာစွာ ဖေနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိနယော- ဝိနည်းကို၊ ပညတ္တော- ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(၇) အလမတ္တပ္ပယောဂေ- အလံ အနက်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ အလမိတိ- အလံဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်၊ အရဟတိ ပဋိက္ခိတ္တေသု- အရဟတိ (ထိုက်တန်၏ဟူသော) အနက်၊ ပဋိက္ခိတ္တ (ပယ်မြစ်ခြင်း)အနက်တို့၌၊ (ဝတ္တတိ- ဖြစ်၏) မေ- ငါ့အား၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားသည်၊ အလံ- ထိုက်၏၊ မေ- အား၊ ရဇ္ဇိ- မင်းအဖြစ်သည်၊ အလံ- ထိုက်၏၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်။

၂၀၇။ အာရောစနတ္ထေ- ဝေ-ထို ထမ္မ-တည်း၊ ထိုအား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိစ္စ၌၊ န-သင်္ကန်း၊ ဝေထော-သော သုတ်ဖြင့် ဝေ-ဖြူ။

တေ-ထို ထမ္မ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိစ္စ၌၊ သ-သင်္ကန်း၊ ထေဓေထ ဝေဒေသု ဝ-ဖြင့် တေ-ဖြူ။
ဓာဒတ္ထေ- ဝိပိဋ္ဌိယာ-ထို ဝိပိဋ္ဌိ-တည်း၊ ငှာ . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိစ္စ၌၊ သ-သင်္ကန်း၊ ဣ-ထို ဝ-မှည့်၊ ဝေထော ယာ-ဖြင့် ယာ-ဖြူ။ အတ္တယ-၌ အတ္တ-တည်း နည်းတူ၊ အာယစတုဏ္ဍေထ ဝေဒေသု-ဖြင့် အာယ-ဖြူ။

ဓုဒ္ဓတ္ထေ- လောကာနုကမ္ဘာယ-ထို လောကာနုကမ္ဘာ-တည်း၊ ငှာ . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိစ္စ၌၊ သ-သင်္ကန်း၊ အတ္တယ-နည်းတူ အာယ-ဖြူ။ အတ္တယ-စေသည့်၌ အတ္တ၊ တိတ၊ သုဒ၊ စာသုဝိတာရ-တည်း စေသည့်။

အာမန္တတ္ထေ- ဓေ-ထို အမ္မ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိစ္စ၌ စေသည့်။

ပတ္တဿ- သပိတ်အား၊ အလံ- ထိုက်၏၊ မလ္လော- လက်ပမ်းသည် တစ်ယောက်သည်၊ မလ္လဿ- လက်ပမ်းသည် တစ်ယောက်အား၊ အလံ- ထိုက်၏၊ မလ္လော- သည်၊ မလ္လဿ- အား၊ အရဟတိ- ထိုက်၏၊ ပဋိက္ခိတ္တေ- ပယ်မြစ်ခြင်းအနက်၌၊ (ဥဒါဟရဏံ- ဥဒါဟရဏ်ကား)၊ တေ- အား၊ ကရဏိယံ- ပြုအပ် ပြုထိုက်သော၊ ရူပံ- ရူပါရုံသည်၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ မေ- အား၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန- ငွေရွှေခြင်း၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(က) မညတိပ္ပယောဂေ- မနဓာတ်၏ ယှဉ်ရာ၌၊ အနာဒရေ- မရှိသောအပ်သော၊ အပ္ပါဏိနိ- သတ္တဝါလည်း မဟုတ်သော အနက်၌၊ (သမ္ပဒါနိ ဟောတိ)၊ တုဝံ- နင့်ကို၊ ကဋ္ဌဿ- ထင်းတုံးလောက်၊ မညေ- မှတ်ထင်၏၊ တုဝံ- နင့်ကို၊ ကဋ္ဌိဂ်ရဿ- ထင်းပုပ် ထင်းဆွေးလောက်၊ ဝါ- အနပ်အဖွဲလောက်၊ မညေ- ၏။

အနာဒရေတိ- အနာဒရေပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သုဝဏ္ဏံ ဝိယ တံ မညေ- . . . စသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ တံ- သင့်ကို၊ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ- ရွှေကဲ့သို့၊ မညေ- ၏။ အပ္ပါဏိနိတိ- အပ္ပါဏိနိပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂဗြဘံ တုဝံ မညေ- . . . အကျိုးရှိ၏၊ တုဝံ- နင့်ကို၊ ဂဗြဘံ- မြည်းသတ္တဝါကဲ့သို့၊ မညေ- ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

(တ) ဂတျတ္ထကမ္မနိ- ဂတိအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ကံအနက်၌၊ (သမ္ပဒါနိ ဟောတိ)၊ ဝါမဿ- ရွာသို့၊ ပါဒေန- ခြေခြင်း ဂတော- သွား၏၊ နဂရဿ- ကြို့သို့၊ . . . အပ္ပေါ- အနည်းငယ်သော သတ္တဝါသည်၊ သဂ္ဂါယ- သုဂတိရုပ်ထံ၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်သို့၊ (သုဂတိံ ဝါ နိဗ္ဗာန် ဝါ ပါပုဏ္ဏာတိတိ အတ္ထော၊ ဓမ္မပဒ) ဂစ္ဆတိ- ရောက်၏၊ သဂ္ဂဿ- သို့၊ ဂမနေန ဝါ- ရောက်ခြင်းထက်၎င်း၊ သံဃော- သံဃာသည်၊ မူလာယ- အရင်းသို့၊ ပဋိကဿေယျ- ငင်ရာ၏၊ ဒုတိယာ စ- ဒုတိယာလည်းသက်၊ ဝါမံ- ရွာသို့၊ (နဂရံ၊ သဂ္ဂံ- သို့) ပါဒေန- ခြင်း ဂတော- ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၂၀၉။ စက္ကဿ-စေညိ၌ ဝတ္ထ၊ ဧတ္ထ၊ တုဗ္ဗ၊ အဒ္ဓ-တည်း၊ အား . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံ သေညံ။
 ဧညာနာဒရေဒါဏိနိ- ထဋ္ဌဿ-ထို ထဋ္ဌ-တည်း၊ ထို . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ် သေညံ။
 ထလိဝိရဿ-၌ ထလိဝိရ-တည်း သေညံ။
 ထိ-ဝုဝံ။ သုဝဏ္ဏံ-၌ သုဝဏ္ဏ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံသင်္သော်လည်း အနာဒရေတုတ်သောဩဝေ ဧညံရ၊ ထို . . . ဩဝေ ထထေထေ ထထမ္မံ-ဖြင့် ထ-မှည့်၊ ထဋ္ဌဧတ္ထ ဒုတိယာ-ဖြင့် အ-သတ်သေညံ။
 ဝေဋံ-၌ ဝေဋာ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံသင်္သော်လည်း အပ္ပါဏ-တုတ်သောဩဝေ ဧညံရ၊ သုဝဏ္ဏံအတိုင်းတုတ်။

ဓမ္မေတ္တာဓာဒ္ဓနိ-ဝါဒဿ-ထို ဝါဒ-တည်း၊ ထို . . . ဩဝေ ဤသုတ်ဖြင့် သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ် သေညံ။
 နဂရဿ-စေညိ၌ နဂရ၊ သဂ္ဂ၊ စုထ-တည်း နည်းတူ၊ သဂ္ဂိယ၊ စုထာယ-တို့၌ အာယတုတ္ထေထဝစနဿ တု-ဖြင့် အာယ-ပြု။
 ဝါဒ-စေညိ၌ ဝါ-ဖြစ်၌ သဒ္ဓဒါနိဗ္ဗညံရ၊ ထို . . . ဩဝေ ထ-မှည့်၊ ထဋ္ဌဧတ္ထ ဒုတိယာ-ဖြင့် အ-သတ် သေညံ။

(ထ) အာသီသတ္တေ- တောင့်တခြင်းအနက်၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ အာယသ္မတော- အရှင်အား၊ ဒိဃာယုကော- ရှည်သောအသက်ရှိသူသည်၊ (ဒိဃာယု- စွဉ်သောအသက်သည်-ဟူ၍) ဖြစ်ပါစေ၊ ဘဝတော- အရှင်အား၊ ဘဒ္ဒံ- ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာသည်၊ ဟောတု- စေ။ . . ကုသလံ- ကျန်းမာသူ၏အဖြစ်သည်၊ . . . အနာမယံ- အနာမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ . . . သုခံ- ချမ်းသာခြင်းသည်၊ . . . သွာဂတံ- ကောင်းသောလာခြင်းသည်၊ . . . အတ္ထော- ကောင်းကျိုးသည်၊ . . . ဟိတံ- စီးပွားသည်၊ . . . ဣစ္စေမာဒိ- တည်း။

(ဒ) သမ္ပုတိပ္ပယောဂေ- သမ္ပုတိသဒ္ဓါ၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုဿ- အား၊ သံဃသမ္ပုတိယာ- သံဃာ၏သမုတ်ခြင်းကို၊ အညတြ- ကြဉ်၍၊ ဝိပွဝတ္တံ- ကင်းနေခြင်းငှာ၊ န ဝဋ္ဋတိ- မအပ်၊ တဿ ဘဂဝတော- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ (ဒဿနာယ- နှံ စီရင်ဆော့ ဆွဲ၍) ဒဿနာယ- ပူးမြင်ခြင်းငှာ၊ မေ- တပည့်တော်အား၊ သမ္ပုတိ- သမုတ်ခြင်းသည်၊ သာဓု- ကောင်းပါ၏၊ ဣစ္စေမာဒိ- တည်း။

(င) ဘိယျပ္ပယောဂေ- ဘိယျသဒ္ဓါ၏ ယှဉ်ရာ၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ မတ္တာယ- အတိုင်း အရှည်ထက်၊ ဘိယျောသော- လွန်စွာ၊ (ဣဉ္စိဏ-ဇုံ) တစ်နည်း- သော- ထိုခွေးဆိုးသည်၊ မတ္တာယ- အတိုင်းအရှည်ထက်၊ ဘိယျော- လွန်စွာ၊ (ဣဉ္စိဏနံ) ဣစ္စေမာဒိ- တည်း။

(စ) သတ္တဗျတ္တေ- သတ္တမိဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ (သမ္ပဒါနံ ဟောတိ)၊ အဿ တုယံ- ထိုသင်၌၊ (ထိုသင့်အထံ၌)၊ အာဝိကရောမိ- ထင်စွာပြု၏၊ တဿ မေ- ထိုထံ၌၊ (ထိုထံအထံ၌) သက္ကော- သိကြားသည်၊ ပါတုရဟောသိ- ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ဣစ္စေမာဒိ- တည်း။

(ဇ) အတ္ထဂ္ဂတဏေန- အတ္ထသဒ္ဓါပိုခြင်း၊ ဗဟုသု- များစွာကုန်သော၊ အက္ခယယောဂေသု- အက္ခရာတို့၏ယှဉ်ရာတို့၌၊ (သမ္ပဒါနံ- ကို)၊ ဒိဿတိ- တွေ့မြင်အပ်၏၊ တံ- ထိုဥဒါဟရဏ် သည်၊ ယထာ- နည်း? တေ- သင့်အား၊ ဥပမံ- ဥပမာကို၊ ကရိဿာမိ- ပြုအံ့၊ ဝေါ- သင်တို့အား၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေဿာမိ- ဟောအံ့။

၂၇၇။ အာဇီဓတ္ထ- အာယသ္မတော-တို့ အာယသ္မန္တ-တည်း၊ အား . . . ငြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ၊ ဘ-သတ်၊ ဟော-ပြု။ ဘဝတော-တို့ ဘဝန္တ-တည်း၊ နည်းတူ၊ သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ၊ ဘ-သတ်၊ နှု-ငဲ့၊ ဟော-ပြု။
 ၂၇၈။ သန္တုဓိ- သိဇ္ဈာယ-တို့ သိဇ္ဈု-တည်း၊ အား . . . ငြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ စသည်။ ဓေ-တို့ အမှ-တည် စသည်။
 ၂၇၉။ ခိဗျ- ဧက္ကာယ-တို့ ဧက္က-တည်း၊ ထက် . . . ငြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ၊ ဘ-သတ်၊ အာယစတုတ္ထေတဝေနဿ တု-ဖြင့် အာယ-ပြု။ သန္တုဓိ- တုယံ-တို့ တုမှ၊ ဓေ-တို့ အမှ-တည်း၊ နှံ . . . ငြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ၊ ဘ-သတ် စသည်။
 ၂၈၀။ အတ္ထ- ထေ-တို့ တုမှ-တည်း၊ အား . . . ငြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနိဗ္ဗုတံ၊ ဘ-သတ်စသည်။ ဝေါ-တို့ တုမှ-တည်း စသည်တည်း။

သာရတ္ထေ စ- မြတ်သောအနက်၌လည်း၊ ငါ- ကြံစည်စေခြင်း အနက်၌လည်း၊ (သဗ္ဗဒီနံ- ကို၊ ဒိဿတိ- ၏) ဘန္တေ မြတ်စွာဘုရား၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဘိက္ခုနီ- တို့အား၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဒေသေတု- ဟောတော်မူ၏၊ တဿ- ထိုသူ့အား၊ ဗာသု- ချမ်းသာစွာ၊ ဝိဟာရာယ- နေခြင်းငှာ၊ ဟောတိ- မြစ်ပါလော၊ တေဿ- ဤသူ့အား၊ ပဟိဏေယျ- စေလွှတ်ရာ၏၊ ယတာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ နော- ငါတို့အား၊ ဗျာကရေယျ- ပြေတော်မူ၏၊ တထာပိ- ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ တေသံ- ထိုသူတို့အား၊ ဗျာကရိသာမိ(၈)-ပြေဆိုအံ့(ဖျန်းအံ့)၊ သမဏာနံ-တို့အား၊ အာယောဂေါ- အာယော ဂပတ်သည်၊ (အုဒ္ဓန္တိဏီတိ ဇထိဗြဟ္မိဗ္ဗိဓေ၊ အထိဗြဟ္မိဗ္ဗိဓေ ဇထိဗြဟ္မာဒိဗ္ဗိဓေ အာယောဝထံ) ကပ္ပတိ-အပ်၏၊ အမှာကံ- ငါတို့အား၊ မဏိနာ-ပတ္တမြားဖြင့်၊ အတ္ထော-အလိုသည်၊ (အတ္ထိ-၏) မေ-ငါ့အား၊ ဗုဒ္ဓေန-ဖြင့်၊ ကိအတ္ထော- အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ မေ-ငါ့အား၊ အတ္ထော-အကျိုးသည်၊ ဝါ-အနုစိသည့်၊ သေယျော- မြတ်၏။ (သဒ္ဓါ ထိုရင်းစု၏၊ အနုစိသာ ဣန္ဒြိယသည့်စု၏) ဘန္တေ-ရာ၊ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ- မဟာပဇာပတိဂေါတမိ သည်၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဗဟူပကာရာ-များသောကျေးဇူးရှိပါ၏၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မာတာပိတရေ- မိဘတို့သည်၊ ပုတ္တာနံ-သား၊ သမီးတို့အား၊ ဗဟူပကာရာ-ရှိကုန်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ-တည်း။

သေသေသု- ကြွင်းကုန်သော၊ အက္ခရဗ္ဗယောဂေသုပိ- အက္ခရာတို့၏ ယှဉ်ရာတို့၌လည်း၊ အညေပိ- အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပယောဂါ- ပြယုဂ်တို့ကို၊ ပယောဂဝိစက္ခဏေတိ- ပြယုဂ်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ ယောဇေတဗ္ဗာ-ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

စဂ္ဂတဏံ- စ သဒ္ဓါသည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါဂ္ဂဟဏာနုကမ္မနတ္ထံ- ဝိကပ်အနက်ရှိ ဝါသဒ္ဓါကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏၊ သဗ္ဗဒီနပယောဂိကာ- သဗ္ဗဒီနပြယုဂ် ဖြစ်ထိုက်ကုန်သော၊ ယေကေစိ သဒ္ဓါ- အမှတ်မရှိ အကြင်ပြယုဂ်သဒ္ဓါတို့ကို၊ မယာ- သည်၊ နောပဒိဋ္ဌာ- မပြုအပ်ကုန်သေး၊ တေသံ- ထိုပြယုဂ်သဒ္ဓါတို့ကို ဂဟဏတ္ထံ- ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣဓ- ဤသူတို့၌ ဝါသဒ္ဓါ- ဝါသဒ္ဓါကို၊ ဝိကပ္ပိယတိ- အထူးကြံအပ်၏။ (ဝိသဒ္ဓေါ- သည့်၊ ဝိဏဂ္ဂဏထိ- ဝိဏဝိဖြုတ်-တုလည်း ရှိသည့်)

တံ- ထိုဥဒါဟရဏ်သည်၊ ယထာ- နည်း? အယံ ဘဂဝါ- သည်၊ ဘိက္ခုသံဃဿ- အား၊ ပဘူ- အစိုးရ၏၊ အယံ ရာဇာ- ဤမင်းသည်၊ ဒေသဿ- အရပ်အား၊ ပဘူ- အစိုးရ၏၊ အယံ ဂဟပတိ- ဤသူကြွယ်သည်၊ ခေတ္တဿ- လယ်အား၊ ပဘူ- ၏၊ အယံ လုဒ္ဓကော- ဤ မုဆိုးသည်၊ အရညဿ- တောအား၊ ပဘူ- ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။ ကွစိ- အချို့အရာ၌၊ ဒုတိယာ တတိယာ

၂၃၇။ ခေရန္တ- သိကျွန်-ထို သိကျွ-တည်း၊ တို့အား . . . ဤသူ၏ဖြင့် သဒ္ဓါနိဗ္ဗညံ သေသံ။ တဿ-ထို တ၊ တေဿ- ထို စတ၊ နော-ထို အမှ၊ တေဿ-ထို တ၊ သဏောနံ-ထို သဏ၊ အနာထံ-ထို အမှ၊ ဧ-ထို အမှ၊ ဘဝဝတော-ထို ဘဝဝန္တ၊ ပုတ္တာနံ-ထို ပုတ္တ- ထည့်၍ အား၊ တို့အား . . . ဩော် ဤသူ၏ဖြင့် သဒ္ဓါနိဗ္ဗညံ သေသံ။

ခေဒ္ဓါ- သိကျွ သံဃဿ-ထို သိကျွ သံဃ-တည်း၊ ထို . . . ဩော် ဤသူ၏၌ စ-ဖြင့်ငင်အပ်သော ဝါ-သဒ္ဓါဖြင့် သဒ္ဓါနိဗ္ဗညံ၊ သ-သတ် သေသံ။ ဒေသဿ-ထို ဒေသ၊ ခေတ္တဿ-ထို ခေတ္တ၊ အရညဿ-ထို အရည-တည်း သေသံနည်းစု။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ပဉ္စမိ ဆဋ္ဌိ သတ္တဗျတ္တေသု စ- ဒုတိယာ၊ တတိယာ၊ ပဉ္စမိ၊ ဆဋ္ဌိ၊ သတ္တမိ အနက်တို့၌လည်း၊ သမ္ပဒါနံ- သည်း၊ ဟောတိ- နိ။

၂၇၈။ ၃၂၀။ ယော.ဓာရော၊ တ.မောကာသံ။

(ယော+အာဓာရော+တံ+ဩကာသံ၊ ငှ-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယော- အကြင်ကာရကသည်၊ အာဓာရော- ကြိယာ၏ မှီရာဖြစ်သော ကတ္တာ၊ ကံတို့၏ တည်ရာသည်၊ ဟောတိ- နိ။ တံ- ထို တည်ရာကာရကသည်၊ ဩကာသံ- ဩကာသမည်သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ယော- သည်၊ အာဓာရော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။ တံ- ထို ကာရကသည်၊ ဩကာသမည်- ဩကာသအမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- နိ။ သွာဓာရော သော+အာဓာရော- ထို အာဓာရသည်၊ ဗျာပိကော- နံ၍ တည်ရာဖြစ်သော ဗျာပိကာဓာရငှား၊ ဩပသိလေသိကော-ကပ်၍ တည်ရာဖြစ်သော ဩပသိလေ သိကာဓာရငှား၊ ဝေသယိကော-အရာမှဖြစ်၍ တည်ရာဖြစ်သော ဝေသယိကာဓာရငှား၊ သာပိပိကော စ-အနီးဖြစ်၍ တည်ရာဖြစ်သော သာပိပိကာဓာရငှား၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတုဗ္ဗိဓာ-လေးပါး အပြားရှိ၏။

တတ္ထ- ထို ငှ-ပါးတို့တွင် တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ ဗျာပိကော- ဗျာပိကာဓာရကို၊ ဝုစ္စတေ- ဆို အပ်၏၊ ဇလေသု- ရေတို့၌၊ ဝိရံ- နို့ရည်သည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ တိလေသု- နှမ်းတို့၌၊ တေလံ- ဆီသည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏) ဥစ္ဆုဿု- ကြံတို့၌၊ ရသော- အရည်သည်၊ (အတ္ထိ- ရှိ၏)

ဩပသိလေသိကော- ဩပသိလေသိကာဓာရကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ပရိယကေ- ပလ္လင်၌၊ ရာဇာ- မင်းသည်၊ သေတိ- အိပ်၏၊ အာသနေ- နေရာ၌၊ သံဃော- သည်၊ ဥပပိဋ္ဌေ- ဝင်နေ၏။

ဝေသယိကော- ဝေသယိကာဓာရကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဘူပိသု- မြေတို့၌၊ မနဿာ- လူတို့သည်၊ စရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏၊ အန္တလိက္ခေ- ကောင်းကင်၌၊ ဝါယု- လေတို့သည်၊ ဝါယန္တိ- တိုက်ခတ် ကုန်၏၊ အာကာသေ- ကောင်းကင်၌၊ သကုဏာ- ငှက်တို့သည်၊ ပက္ခန္တိ- ပျံကုန်၏။

၂၇၉။ ဇေယျ-ထို ဇေ-တည်၊ ထို၌ . . . ကြောင့် ယောဓာရေ တဓောထာသံ-ဖြင့် ဩကာသမ္ပညံ၊ ဩကာသေ သတ္တမိ-ဖြင့် သု-သက်၊ သုထိသုဏာရေ ဇ-ဖြင့် ဇ-ဖြူ၊ ဝိလေသု-ထို ဝိလ၊ ဥစ္ဆုဿု-ထို ဥစ္ဆု-တည်၊ စသညံနည်းတူ၊ ဥစ္ဆုဿု-၌ ဒီထင်္ဂါ၊ ဝရိယဏေ-ထို ဝရိယဏ်၊ အာသံနေ-ထို အာသန-တည်၊ နံ . . . ကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဩကာသမ္ပညံ၊ သျံ-သက်၊ သျာသံ နံ ဝါ-ဖြင့် သျံ-ထို ဇ-ဖြူ၊ အန္တလိက္ခေ၊ အာကာသေ၊ ဝနေ၊ ဝဇေ၊ ဝေထဝနေ-ထိုလည်း နည်းတူ။
ဘူပိသု-၌ ဘူပိ-တည်၊ ဒီထင်္ဂါ။

သာမိပိကော- သာမိပိကာ ဓာရကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဝနေ- တောမ်အနိး၌၊ ဟတ္ထိနော- ဆင်တို့သည်၊ စရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏၊ ဂဂါယံ- ဂဂါမြစ်၏အနိး၌၊ ယောသော- နွားကျောင်းသား ရှာသည်၊ တိဋ္ဌတိ- တည်၏၊ ဝဇေ- နွားခြံ၏အနိး၌၊ ဂါဝေါ- နွားမတို့ကို၊ ဒုဟန္တိ- နို့ညှစ်ကုန်၏၊ သာဝတ္ထိယံ- သာဝတ္ထိပြည်၏အနိး၌၊ ဇေတဝနေ- ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌၊ ပိဟရတိ- နေတော်မူ၏၊ (ဂဂါယံ သမိဝေ၊ သာဝတ္ထိယံ သမိဝေ၊ အတ္ထော။ ၅- ၁၇၁)

ဩကာသပိစ္စနေန- (ဩကာသံ ဣတိ အနေန) ဩကာသဟူသော ဤအမည်ကို မှည့် သဖြင့် ကွတ္ထော- ကော+အတ္ထော- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော- (ကွ+အတ္ထော) ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- နည်း? ဩကာသေ သတ္တမိ- . . . သုတ်၌ ဩကာသ-ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၂၇၉။ ၂၉၂။ ယေန ဝါ ကယိရတေ၊ တံ ကရဏံ။

(ယေန+ဝါ+ကယိရတေ+တံ+ကရဏံ၊ ၅-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယေန ဝါ- အကြင်ကာရကမြင့်လည်း၊ ကယိရတေ- ပြုတတ်၏၊ ယေန ဝါ- အကြင် ကာရကမြင့်လည်း၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ ယေန ဝါ- အကြင်ကာရကမြင့်လည်း၊ သုဏာတိ- ကြား၏၊ တံ- ထိုကာရကသည်၊ ကရဏံ- ကရိုက်မည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယေန ဝါ- မြင့်လည်း၊ ကယိရတေ- ၏၊ ယေန ဝါ- လည်း၊ ပဿတိ- ၏၊ ယေန ဝါ- လည်း၊ သုဏာတိ- ၏၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ ကရဏသညံ- ကရိုက်အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒတ္တေန- တံစဉ်ဖြင့်၊ ဝိဟိ- ကောက်ပင်ကို၊ လုနာတိ- ရိတ်၏၊ ဝါသိယာ- ပဲခွပ်ဖြင့်၊ ကဋ္ဌ- သစ်သားကို၊ တစ္ဆတိ- ရွှေ၏၊ ဗရသုနာ- ပုဆိန်ဖြင့်၊ ရုက္ခံ- သစ်ပင်ကို၊ သိန္ဒတိ- ဖြတ်၏၊ ကုဒါလေန- ပေါက်တူးဖြင့်၊ ပထဝီ- မြေကို၊ ခဏတိ- တူး၏၊ သတ္တေန- ဓားဖြင့်၊ ကဗ္ဗံ- အမှုကို၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ စက္ခုနာ- မျက်စိဖြင့်၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ သောတေန- နားဖြင့်၊ သဒ္ဓံ- အသံကို၊ သုဏာတိ- ကြား၏။

၂၇၁။ ဝဂီဃံ-၌ ဝဂီ-တည့် သေဉ်၊ အာ-တို့ ဖ-၅၅၊ သာဏိယံ-၌ သာဏိ-တည့်၊ တေ ဣတ္ထိနာ ဝေါ-ဖြင့် ဝ-၅၅ သေဉ်၊ ယတော သိယံ ဝါ-ဖြင့် ဖ-၅၅

၂၇၅။ ဒတ္တေန-တို့ ဒတ္တ-တည့်၊ ဖြင့် . . . ဩဝဏံ ယေန ဝါ ကယိရတေ တံ ကရဏံ-ဖြင့် ကရိုက်မည်၊ ကရဏေ ကတိယာ-ဖြင့် ကရိုက်အနုတ်၌ ကတိယာ ကေဝဏံ နှာသတိ၊ အတော နေ့-ဖြင့် နေ့-၅၅ ဖြီး၏။

ကုဒါလေန-တို့ ကုဒါလ၊ သတ္တေန-တို့ သတ္တ၊ သောတေန-တို့ သောတ-တည့်၊ သေဉ်နည်းတူ။

ဝါသိယာ-သေဉ်၌ ဝါသိ၊ ဝေယု၊ ဧယု-တည့် သေဉ်၊ ဝါသိယာ-၌ ဣ-တို့ ဝ-၅၅၊ ဝတော ယာ-ဖြင့် ယာ-၅၅။

ကရုဏာဗိစ္စနေန- ကရိုဏ်းဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့် ကွတ္တော- ကော+အတ္ထော- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္တော- (ကွ+အတ္ထော) ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- နည်း? ကရုဏေ တတိယာ- ကရုဏေ တတိယာ သုတ်၌ ကရိုဏ်းဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၂၈၀။ ၂၈၅။ ယံ ကရောတိ, တံ ကမ္မံ။

(ယံ+ကရောတိ+တံ+ကမ္မံ၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယံ ဝါ- အကြင် ကာရကကိုမူလည်း၊ ကရောတိ- ပြု၏ ယံ ဝါ- အကြင် ကာရကကိုမူလည်း၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ ယံ ဝါ- အကြင် ကာရကကိုမူလည်း၊ သုဏာတိ- ကြား၏၊ တံ- ထိုကာရကသည်၊ ကမ္မံ- ကံမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယံ ဝါ- လည်း၊ ကရောတိ- ၏၊ ယံ ဝါ- လည်း၊ ပဿတိ- ၏၊ ယံ ဝါ- လည်း၊ သုဏာတိ- ၏၊ တံ ကာရကံ- သည်၊ ကမ္မသညံ- ကံ အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဆတ္တံ- ထီးကို၊ ကရောတိ- ပြု၏ (လုပ်၏)၊ ရထံ- ရထားကို၊ ကရောတိ- ၏၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ သဒ္ဓံ- အသံကို၊ သုဏာတိ- ကြား၏၊ ကဏှကံ- ဆူးကို၊ မဒ္ဒတိ- နင်းချေ၏၊ ဝိသံ- အဆိပ်ကို၊ ဝိလတိ- မျို၏။

ကမ္မဗိစ္စနေန- ကံဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့် . . . ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ၏။

၂၈၁။ ၂၉၄။ ယော ကရောတိ, သ ကတ္တာ ။

(ယော+ကရောတိ+သ+ကတ္တာ၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယော- အကြင်ကာရကသည်၊ ကရောတိ- ကိုယ်တိုင်ပြုတတ်၏၊ သ-သော- ထို ကာရက သည်၊ ကတ္တာ- သုဒ္ဓကတ္တာမည်၏။

ယော- သည်၊ ကရောတိ- ၏၊ သော- သည်၊ ကတ္တာသညော- သုဒ္ဓကတ္တာ အမည်ရှိ သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အတိနာ- မြွေသည်၊ နရော- လူကို၊ ဒဋ္ဌော- ကိုက်အပ်၏၊ ဂရုဋ္ဌေန- ဂဠုန်သည်၊ နာဂေါ- နဂါးကို၊ ဟတော- သတ်အပ်၏၊ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မာရော- မာရ်ကို၊ ဝိတော- အောင် တော်မူအပ်၏၊ ဥပဂုတ္တေန- ဥပဂုတ်သည်၊ မာရော- မာရ်နတ်ကို၊ ဗဒ္ဓေါ- နောင်တွဲအပ်၏။

၂၈၀။ ဆတ္တံ-ကို ဆတ္တ-တည်း၊ ကိ . . . ကြောင့် ထံ တရောထိ ထံ တမံ-ဖြင့် ထံမှည့်၊ တမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ-ဖြင့် ဒုတိယာ တေရုစံ အံ-သင်၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ တမံ၊ ရထံ-သေည့်နည်းတူ။

၂၈၁။ အတိနာ-ကို အတိ-တည်း၊ သညံ . . . ကြောင့် ယော တရောထိ သကတ္တာ-ဖြင့် တက္ကားမှည့်၊ တတ္ထရိ စ-ဖြင့် တထိယာ တေရုစံ နာ-သင်၊ ဂရုဋ္ဌေန-သေည့်၌ ဝဋ္ဌေ, ဝုဒ္ဓ, ဥပဂုတ္တ-တည်း သေည့်။

ကတ္တု ဣစ္စနေန- ကတ္တားဟူသော ဤအမည်ကို ပြခြင်းဖြင့် . . . ကတ္တရိ ဝ . . .
အကျိုးရှိ၏။

၂၀၂။ ၂၉၅။ ယော ကာရေတိ၊ သ ဟေတု ။

(ယော+ကာရေတိ+သ+ဟေတု၊ ၄-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယော- အကြင် ကာရကသည်၊ ကတ္တာရုံ- ကတ္တားတစ်ပါးကို၊ ကာရေတိ- ပြုစေတတ်၏။
သ-သော- ထို ကာရကသည်၊ ဟေတု- ဟေတုမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ ကတ္တာ ဝ- ကတ္တားမည်
သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ယော- သည်၊ ကတ္တာရုံ- ကို၊ ကာရေတိ- ၏။ သော- သည်၊ ဟေတုသညော- ဟေတု
အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ကတ္တာ ဝ- ကတ္တားလည်းမည်၏။

သော ပုရိသော- ထိုယောကျ်ားသည်၊ တံ ပုရိသံ- ထိုယောကျ်ားကို၊ ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊
ကာရေတိ- လုပ်စေ၏။ သော ပုရိသော- သည်၊ တေန ပုရိသေန- ထို ယောကျ်ားသည်၊ ဝါ- ကို၊
ကမ္မံ- ကို၊ ကာရေတိ- ၏။ သော ပုရိသော- သည်၊ တဿ ပုရိသဿ- သည်၊ ဝါ- ကို၊ ကမ္မံ- ကို၊
ကာရေတိ- ၏။ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ဟာရေတိ- ဆောင်စေ၏။ ပါဠေတိ- ရွတ်ဖတ်စေ၏။ ပါဠေတိ-
ချက်စေ၏။ ဓာရေတိ- ဆောင်စေ၏။

ဟေတုဣစ္စနေန- ဟေတုဟူသော ဤအမည်ကို ပြခြင်းဖြင့် . . . ဓာတူဟိ ဇော ဇာယ
ဇောပေ ဇောပယာ ကာရိတာနိ ဟေတုတ္ထေ..... အကျိုးရှိ၏။

၂၀၃။ ၃၁၆။ ယဿ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော၊ တံ သာမိ။

(ယဿ+ဝါ+ပရိဂ္ဂဟော+တံ+သာမိ၊ ၅-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယဿ ဝါ- အကြင် ဥစ္စာရှင်၏လည်း၊ ပရိဂ္ဂဟော- သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာတည်း၊
တံ- ထို ဥစ္စာရှင်သည်၊ သာမိ- သာမိမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယဿ ဝါ- လည်း၊ ပရိဂ္ဂဟော- တည်း၊ တံ- သည်၊ သာမိသညံ- သာမိ အမည်ရှိသည်၊
ဟောတိ- ၏။

၂၀၂။ သော ပုရိသော-ထို ပုရိသ-ဏည်း၊ သညံ . . . ကြောင့် ယော ဏာရေတိ သထေတု-ဖြင့် ဖေတုဏတ္ထာမှည့်၊ အာဏပနေ
ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝထစာ ဝထဂ္ဂံ သိ-သဏ်၊ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ဏပိ၊ ပြီး၏။ (အခြေပြု၌ လိဂ်ထွေ ဝထစာ-
ဖြင့် သိ-သဏ်သည်)

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

တဿ ဘိက္ခုနော- ထိုရဟန်း၏ ပဋိပသော- အဖို့ ... ပတ္တော- သပိတ်၊ စိဝရံ-
သင်္ကန်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏ မုခံ-မျက်နှာ၊ (ပဋိပသော စောဋ္ဌာယော၊ စာနံ- ၄၈၅)
သာမိ ဣစ္စနေန- သာမိဟူသော ဤအမည်ကို ပြုခြင်းဖြင့် . . . သာမိသ္မိံ ဆဋ္ဌိ- . . . ၏။

၂၈၄။ ၂၈၃။ လိင်္ဂတ္ထေ ပထမာ ။

(လိင်္ဂတ္ထေ+ပဌမာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

လိင်္ဂတ္ထေ- လိင်အနက်မျှ၍ ပထမာ- ပထမာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

လိင်္ဂတ္ထာဘိဓာနမတ္ထေ- လိင် အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါမျှ၍ ပထမာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟော
တိ- ၏။

ပုရိသော- ယောက်ျား၊ ပုရိသာ- ယောက်ျားတို့၊ ဧကော- တစ်ခု၊ ဒွေ- ၂ ခုတို့၊ စ- စသဒ္ဓါ၊
ဝါ- ဝါသဒ္ဓါ၊ ဟေ- ဟေသဒ္ဓါ၊ အဟေ- အဟေသဒ္ဓါ၊ ရေ- ရေသဒ္ဓါ၊ အရေ- အရေသဒ္ဓါ။

၂၈၅။ ၇၀။ အာလပနေ ဝ။

(အာလပနေ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အာလပနေ ဝ- အာလုပ်အနက် အပိုရှိသော လိင်အနက်၌လည်း၊ ပထမာ- ပထမာ
ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အာလပနတ္ထာမိကေ- အာလုပ်အနက် အပိုအလွန်ရှိသော၊ လိင်္ဂတ္ထာဘိဓာနမတ္ထေ ဝ-
လိင်အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါမျှ၍လည်း၊ ပထမာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၈၃။ ဘိက္ခုနော-တို့ ဘိက္ခု-တည်း၊ ၏ . . . ကြောင့် ယဿ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ ဘာမိ-ဖြင့် ဘာမိမှည့်၊ ဘာမိသ္မိံ ဆဋ္ဌိ-ဖြင့်
ဆဋ္ဌိ ကေပုဏ် ဘ-ဘယ်၊ ဥ-တို့ ယ-မှည့်၊ ဗျ ယတော ဘဿနော ဝါ-ဖြင့် ဘ-တို့ နော-ပြု၊ ပြီး၏။

အတ္တနော-တို့ အတ္တ-တည်း စသည်၊ ဘဿ နော-ဖြင့် ဘ-တို့ နော-ပြု။

၂၈၄။ ပုရိသော-တို့ ပုရိသ-တည်း၊ ဘဉ် . . . ကြောင့် လိင်အနက်ကို အလိုရှိသော ဝဿေညော ဝယောဝေ-ဖြင့် လိင်အစဉ်မှည့်၊
လိင်္ဂတ္ထေ ဝထမာ-ဖြင့် သိ-ဘယ်၊ ဘော-သုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ပြု၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။ ပုရိသာ-နည်းတူ၊ ယော-ဘယ်၊ အာ-
ပြု။ ယော-၌ ယော-တည်း စသည်။ ဒွေ-၌ ဒွိ-တည်း၊ ယော-ဘယ်၊ ယောသု ဒွိနံ ဒွေ ဝ-ဖြင့် ဒွေ-ပြု။

စ၊ ဝါ-စသည်တို့ကို သူ့အတိုင်း စ၊ ဝါ၊ ဟေ-စသည်တည်၍ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း လိင်မှည့်၊ သိ-ဘယ်၊ ဘဗ္ဗာသဓာပုသော-
စသည်ဖြင့် သိ-တို့ချေ။

ဘောပုရိသ- အို ယောက်ျား။ ဘောန္တော ပုရိသ- အို ယောက်ျားတို့၊ ဘော ရာဇာ- အိုမင်း၊ ဘောန္တော ရာဇာနော- အိုမင်းတို့၊ ဟေ သခေ- အိုမိတ်ဆွေ၊ ဟေ သခိနော- အို မိတ်ဆွေတို့။

၂၆၆။ ၂၉၁။ ကရဏေ တတိယာ။

(ကရဏေ+တတိယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကရဏေ- ကရိုဏ်းအနက်၌၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- န။

ကရဏ ကာရကေ- ကရဏ ကာရက၌၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- န။

အဝိနာ- မီးဖြင့်၊ ကုဋ်- ကုဋ်(တဲကုဋ်)ကို၊ ဈာပေတိ- လောင်စေ၏၊ ဝါ- တိုက်၏၊ ပဒုဋ္ဌေန- ပြစ်မှားလိုသော၊ ဝါ- ဗျက်ဆီးအပ်သော၊ မနသာ- စိတ်ဖြင့်၊ စေ (ဘာသတိ ဝါ)- အကယ်၍မူလည်း ပြောဆိုအံ့၊ ပသန္နေန- ကြည်လင်သော၊ မနသာ- မြင့်၊ စေ (ဘာသတိ ဝါ)- အံ့၊ ကာယေန- ကိုယ်ဖြင့်၊ ကမ္မံ- အမှုကို၊ ကရေတိ- ပြု၏။

၂၆၇။ ၂၉၆။ သဟာဒိယောဂေ စ ။

(သဟာဒိယောဂေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

သဟာဒိယောဂေ- သဟအစရှိသော သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌လည်း၊ တတိယာ- တတိယာ ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- န။

သဟာဒိယောဂေ- သဟ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌၎င်း၊ အတ္ထေ စ- သဟသဒ္ဒါ၏ အနက် (သဟတ္ထ) ၌၎င်း၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- န။

၂၆၅။ ဝုဋ်သ-တို့ ဝုဋ်သ-တည်း၊ အို . . . ဩောင့် အာလုပ်အနက်တို့ အလိုရှိစေအံ့၊ ဝေဇသဗျာ ဝယောဝေ-ဖြင့် အာလုပ် အစည်မှည့်၊ အာဝပနေ စ-ဖြင့် ဝထမာ ထေဝစံ သိ-သထိ၊ အာလုပ်သိ-တို့ ဝ-မှည့်၊ အာာရ ပိတာဒုန္တာနု မာ-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဖြူ၊ အာကာဓော ဝါ-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသာ-ဖြူ၊ ဝ-သိ-တို့ချေ၊ ဖြီး၏။

ဘောန္တော ဝုဋ်သ-၌ အာလုပ်အနက်၌ ဝထမာ ယော-သထိ၊ သန္ဓယောနိနု မာ-ဖြင့် ဝထမာ ယော-တို့ အာ-ဖြူ၊ ဘော ဝုဋ်သ-၌ အာာရ ပိတာဒုန္တာနု မာ-ဖြင့် အာ-ဖြူ၊ ဝုဋ်သ-၌ ယောနု မာ-ဖြင့် အာ-ဖြူ၊ သခေ-၌ သခေယော ဝယော ဝါ-ဖြင့် ဝ-ဖြူ၊ သခိနော-၌ သခေယော မာယောနော-ဖြင့် နော-ဖြူ၊ သခန္ဓသိ နောနာနုသေသု ဖြင့် ဣ-ဖြူ။

၂၆၆။ အဝိနာ-တို့ အဝိ-တည်း၊ မြင့် . . . ဩောင့် ယေဒဝါ ထယိရဏေ ထံ ထရဏ-ဖြင့် ထရိုဏ်းအစည်မှည့်၊ ထရဏေ တထိယာ-ဖြင့် နာ-သထိ၊ ဖြီး၏။ မနသာ-၌ မန-တည်း ဝသည့်နည်းတူ၊ သခါ၊ သဂ-သုထိတို့အတိုင်းတူထိ။ ကာယေန- ကာယ-တည်း ခသည်။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဂဂ္ဂေန- ဂဂ္ဂရဟန်းရှူးနှင့်၊ သဟာပိ- တကွလည်း၊ သံဃော- သံဃာသည်၊ ဥပေါသထံ- ဥပုသ်ကို၊ ကရေယျ- ပြုနိုင်၏၊ ဂဂ္ဂေန- နှင့်၊ ဝိနာပိ- ကင်း၍လည်း၊ (သံဃော ဥပေါသထံ ကရေယျ)၊ မဟတာ- များစွာသော၊ ဘိက္ခုသံဃေန- ရဟန်းအပေါင်းနှင့် သဒ္ဓိ- တကွ၊ သဟဿေန- တစ်ထောင်နှင့်၊ သမံ- အညီအမျှ၊ မိတာ- နှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်၏။

၂၈၈။ ၂၉၃။ ကတ္တရိ ဝ ။

(ကတ္တရိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ကတ္တရိ ဝ- အဝုတ္တ ကတ္တာအနက်၌လည်း၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ကတ္တရိ ဝ- လည်း၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ရညာ- မင်းသည်၊ ပေါသော- ခိုးသူယောက်ျားကို၊ ဟတော- သတ်အပ်၏၊ ယက္ခေန- နတ်သည်၊ ဝရော- ဆုကို၊ ဒိန္နော- ပေးအပ်ပြီ၊ အဟိနာ- မြွေသည်၊ နရော-လူကို၊ ဒဋ္ဌော- ကိုက်အပ်ပြီ။

၂၈၉။ ၂၉၇။ ဟေတွတ္ထေ ဝ ။

(ဟေတွတ္ထေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ဟေတွတ္ထေ ဝ- ဟိတ် အနက်၌လည်း၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ-၏။
ဟေတွတ္ထေ ဝ- လည်း၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
အန္ဓေန- ထမင်းကြောင့်၊ ဝသတိ- နေ၏၊ ဓမ္မေန- တရားကြောင့် ဝိဇ္ဇာယ- အတတ်ပညာကြောင့် သက္ကာရေန- ပူဇော်သက္ကာရကြောင့်၊ ဝသတိ- ၏။

၂၈၈။ ဂဂ္ဂေန-တို့ ဂဂ္ဂ-တည်း၊ နှင့် . . . ကြောင့် သဟာပိယောဂ အနက်ကို အလိုရှိရကား၊ ဂဂ္ဂသမ္ဘာ ဝယောဝေ-ဖြင့် သဟာပိ
ယောဂ အစဉ်မှည့်၊ သဟာပိယောဝေ ဝ-ဖြင့် ထာဝိယာ ဝေဂုဓိ နာ-သင်္ဂါ၊ နေ-ပြုသည်။
သီတုညံသေန၊ သထဿေန-တို့လည်း နည်းတူ။
၂၈၉။ ရညာ-တို့ ရာဇ-တည်း၊ သည့် . . . ကြောင့် ယော ထရောထိ သထက္ကာ-ဖြင့် ထက္ကာမှည့်၊ ထက္ကရိ ဝ-ဖြင့် နာ-သင်္ဂါ၊
နာမှိ ရညာ ဝါ-ဖြင့် ရညာ-ပြု၊ ပြီး၏။ ယက္ခေန၊ အဟိနာ-တို့လည်း နည်းတူ။
၂၉၇။ အန္ဓေန-တို့ အနု-တည်း၊ ကြောင့် . . . ကြောင့် ဟိတ်အနက်ကို အလိုရှိရကား၊ ဂဂ္ဂသမ္ဘာ ဝယောဝေ-ဖြင့် ဟိတ်အစဉ်မှည့်၊
ထေတွတ္ထေ ဝ-ဖြင့် နာ-သင်္ဂါ၊ နေ-ပြု စသည်။
ဓမ္မေန-သည်ကို ဓမ္မ၊ဝိဇ္ဇာ၊သက္ကာရ-တည်း စသည်၊ ဝိဇ္ဇာယ-၌ ထေတာ နာဒိနံ-ဖြင့် အာယ-ပြု။

၂၉၀။ ၂၉၀။ သတ္တဗျတ္တေ ဝ ။

(သတ္တဗျတ္တေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

သတ္တဗျတ္တေ ဝ- သတ္တဝိဘတ်၏ အနက်၌လည်း၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊
ဟောတိ- ၏။

သတ္တဗျတ္တေ ဝ- လည်း၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တေန ကာလေန၊ တေန သမယေန- ထိုအခါ၌၊ ယေန ကာလေန၊ ယေန သမယေန-
အကြင်အခါ၌၊ တေန ခေါ် ပန သမယေန- ထိုအခါ၌။

၂၉၁။ ၂၉၉။ ယေနဂံဝိကာရော ။

(ယေန+အဂံဝိကာရော၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ယေန- အကြင်အရာရှိသော အဝိတ်ဖြင့်၊ အဂံဝိကာရော- အပေါင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ လက္ခိယ
တေ- မှတ်သားအပ်၏၊ တတ္ထ- ထိုအဝိတ်၌၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗျာဓိမတာ- အနာရှိသော၊ ယေန အဂ္ဂေန- အကြင်အဝိတ်အင်္ဂါဖြင့်၊ အဂ္ဂိနော- အပေါင်း၏
ဝိကာရော- ဖောက်ပြန်ခြင်းကို၊ လက္ခိယတေ- မှတ်သားအပ်၏၊ တတ္ထ- ထိုအဝိတ်အင်္ဂါ၌၊ တတိယာ
ဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အက္ခိနာ- မျက်စိဖြင့်၊ ကာဏော- ကန်းသူ၊ ဟတ္ထေန- လက်ဖြင့်၊ ကုဏီ- ကောက်သူ၊
နေတ္ထေန- မျက်စိဖြင့်၊ ကာဏံ- ကန်းသူကို၊ ပဿတိ- မြင်၏၊ ပါဒေန- ခြေဖြင့်၊ ခဇော- ခွင်သူ၊
ဝိဋ္ဌိယာ- ကျောက်ကုန်းဖြင့်၊ ခုဇော- ကုန်းသူ။

၂၉၂။ ၃၀၀။ ဝိသေသနေ ဝ ။

(ဝိသေသနေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ဝိသေသနေ ဝ- (အနွယ်၊ နာမ်၊ ဇာတ်၊ အတတ်၊ အရွယ်၊ ဂုဏ်တူသော ဘိက္ခုမိကရဏ)
ဝိသေသန အနက်၌လည်း၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၉၀။ တေန တာလေန-ထို တ ကာလ-တည်း၊ နှ့် . . . ကြောင့် ယောစာရော တစောကာသ-ဖြင့် ဩကာသ၌၊ သတ္တဗျတ္တ
ဝ-ဖြင့် သတ္တဝိဘတ်၌ နာ-သတ်၊ နေ-ဖြင့် သေသည်။ ကြွင်း နည်းတူ။

၂၉၁။ အက္ခိနာ-ထို အက္ခိ-တည်း၊ မြင့် . . . ကြောင့် အဝိကာရဏတရားအနက်ထို အထိုရှိလျှော့ ဝရသမညာ ဝယောဂေ-ဖြင့်
အဝိကာရဏတရားအနက်၌၊ ယေနဂံဝိကာရော-ဖြင့် နာ-သတ်၊ မြီး၏။ တတ္ထေန-သေသည်၌ တတ္ထ၊ နေတ္ထ၊ ဝါဒ၊ ဝိဋ္ဌိ-တည်း သေသည်။
ဝိဋ္ဌိယာ-၌ ဝတော ယာ-ဖြင့် ယာ-ဖြူ။

ဝိသေသနတ္ထေ ဝ- လည်း၊ တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နာထော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဂေါတ္တေန- အနွယ်တော်အားဖြင့်၊ ဂေါတမော- ဂေါတမ
မည်တော်မူ၏၊ သုဝဏ္ဏေန- ရွှေသောအဆင်းဖြင့်၊ အဘိရူပေါ- လွန်ကဲသော အဆင်းရှိတော်မူ၏၊
တပဿာ- အကျင့်ဖြင့်၊ ဥက္ကမော- မြတ်၏။

၂၉၂။ ၃၀၁။ သမ္ပဒါနေ ဝတုတ္တိ ။

(သမ္ပဒါနေ+ဝတုတ္တိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

သမ္ပဒါနေ- သမ္ပဒါန်အနက်၌၊ ဝတုတ္တိ- ဝတုတ္တိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမ္ပဒါန ကာရကေ- သမ္ပဒါန ကာရက၌၊ ဝတုတ္တိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗုဒ္ဓဿ ဝါ- ဘုရားအား၎င်း၊ ဓမ္မဿ ဝါ- တရားအား၎င်း၊ သံဃဿ ဝါ- သံဃာအား၎င်း၊

အိနံ အလျှူကို၊ ဒေတိ- ပေးလျှူ၏၊ သမဏဿ ဝါ- ရဟန်းအား၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ- ပုဂ္ဂိုလ်အား၎င်း၊
အီတာ- ပေးလျှူတတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၉၄။ ၃၀၅။ နမောယောဂါဒိသု.ပိ ဝ ။

(နမောယောဂါဒိသု+အပိ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

နမောယောဂါဒိသုပိ ဝ- နမောသဒ္ဓါ၏ယှဉ်ရာ အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဝတုတ္တိ- ဝတုတ္တိ
ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နမောယောဂါဒိသုပိ(ယောဂါဒိသု+အပိဝ)- လည်း၊ ဝတုတ္တိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝီရ- ရဲရင့်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓ- မြတ်စွာဘုရား၊ တေ- ရှင်တော်ဘုရားအား၊ နမော- ရိုနှိုး
ခြင်းသည်၊ အတ္ထု- ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ပဇာနံ- သတ္တဝါတို့အား၊ သောတ္ထိ- ကောင်းကျိုးချမ်းသာ
မင်္ဂလာဖြစ်ပါစေ၊ (ဝါ- ဖဏိဿသ္မိ၊ ဟောထု- ဖြစ်ပါစေ) နာဂဿ- နဂါးအား၊ ဝါ- ရဟန္တာအား၊ နမော-
ရိုနှိုးခြင်းကို၊ ကရောဟိ- ပြုလော၊ မဟာရာဇ- မင်းမြတ်၊ တေ- အရှင်မင်းမြတ်အား၊ သွာဂတံ-
ကောင်းသောလာခြင်းပါတည်း။ (ဝီရ- သော၊ ဗုဒ္ဓ- ဘုရား၊ ဓမ္မ- ထည့်တော်မူ၏၊ နမော- သည်၊ တေ- အရှင်ဘုရားအား၊
အတ္ထု- သတည်း-တူ ထေးလျှင် တေ-တို့ အတ္ထု-၌ စင်ရသောကြောင့် အာသိသတ္တသမ္ပဒါနံ)

၂၉၂။ ဂေါတ္တေန-တို့ ဂေါတ္တ-တည်း၊ အားဖြင့် . . . ကြောင့် ဝရသမညာ ဝယောဂေ-ဖြင့် ဝိသေသန မှည့်၊ ဝိသေသနေ ဝ-
ဖြင့် နာ-သတ်၊ ဓန-ဖြူ၊ စသည်။ သုဝဏ္ဏေန-စသည်၌ သုဝဏ္ဏ,ထဝ-တည်း စသည်၊ ထဝ-တို့ သဝ၊ သဋ-သုတ်တို့အတိုင်းတွက်။
၂၉၃။ ဗုဒ္ဓဿ-စသည်တို့ ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃ, သဏေ, ဗြာဟ္မဏ-တည်း၊ ၂၉၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။
၂၉၄။ တေ-တို့ တမ္မ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ယဿ ဒါတုဏမော-သောသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါနံမှည့်၊ နမောယောဂါဒိသုပိ ဝ-
ဖြင့် သ-သတ်၊ တေဓမ္မဝဓနေသု ဝ-ဖြင့် တေ-ဖြူ၊ ဝဇာနံ-တို့ ဝဇ, နာဂဿ-တို့ နာဂ-တည်း စသည်။

၂၉၅။ ၃၀၇။ အပါဒါနေ ပဉ္စမိ ။

(အပါဒါနေ+ပဉ္စမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အပါဒါနေ- အပါဒါနံအနက်၌၊ ပဉ္စမိ- ပဉ္စမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အပါဒါန ကာရကေ- ၌၊ ပဉ္စမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပါပါ- မကောင်းမှုမှ၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ နိဇီရယေ- တားမြစ်ရာ၏၊ အတ္တ- တိမ်တိုက်မှ၊ မုတ္တော- လွတ်သော၊ စန္ဒိမာ ဣဝ- လ ကဲ့သို့၊ သော နရော- ထိုလူသည်၊ ဘယာ- ဘေးမှ၊ မုစ္စတိ- လွတ်၏။

၂၉၆။ ၃၁၄။ ကာရဏတ္ထေ ဝ ။

(ကာရဏတ္ထေ+ ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကာရဏတ္ထေ ဝ- ကာရဏ အနက်၌လည်း၊ ဝါ- နေကဟိတ်အနက်၌လည်း၊ ပဉ္စမိ- ပဉ္စမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာရဏတ္ထေ ဝ- လည်း၊ ဝါ- လည်း၊ ပဉ္စမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

စတုန္ဒ- ၄-ပါးကုန်သော၊ အရိယသစ္စာနံ- အရိယသစ္စာတို့ကို၊ အနုနုဗောဓာ- လျော်စွာ မသိခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပဋိဝေဓာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်၊ ယထာဘူတံ- ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ၊ အဒဿနာ- မမြင်ခြင်းကြောင့်၊ (သန္တာဝိတံ- ပြေးသွားအပ်လှလေပြီ၊ သံသရိတံ- ကျင်လည် အပ်လှလေပြီ)။

၂၉၇။ ၂၉၄။ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ ။

(ကမ္မတ္ထေ+ဒုတိယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကမ္မတ္ထေ- အဝုတ္တကံအနက်၌၊ ဝါ- ကံအနက်၊ ကြိယာဝိသေသန အနက်၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၂၉၈။ ဝါဝါ-ထို ဝါဝါ-တည်း၊ ဗ္ဗ . . . ကြောင့် ရုက္ခဏတ္ထာနု မိစ္ဆိတံ-၌ ဝ-ဖြင့် အဝါဒါနိဗ္ဗညံ၊ အဝါဒါနေ ဝေမိ-ဖြင့် သျှာ-သင်္ဂါ အာ-ဖြင့် သေဉ်။ အန္တာ-ထို အန္တ၊ ဘယာ-ထို ဘယ-တည်း၊ ဒုရန္တိ-သောသုတ်ဖြင့် ဝဇောဗုဒ္ဓတ္ထ အဝါဒါနိဗ္ဗညံ သေဉ်။

၂၉၉။ အနုနုဗောဓာ-သေဉ်ထို အနုနုဗောဓ၊ အပ္ပဋိဝေဓ၊ အဒဿန-တည်း၊ ကြောင့် . . . ကြောင့် ဒုရန္တိ-သောသုတ်ဖြင့် တေတုတ္ထအဝါဒါနိ ဗ္ဗညံ၊ ကာရဏတ္ထေ ဝ-ဖြင့် သျှာ-သင်္ဂါ၊ သျှာ-ထို အာ-ဖြင့် သေဉ်။ (ဝေဇုဝိသင်္ဂါသုတ်၌ ဝေဇုသေဉာ ဝယောဝေ-ဖြင့် ကာရဏဗ္ဗညံ-တုဆိုသည့်)

ကမ္မတ္ထေ- ဌ၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂါဝံ- နွားကို၊ ဟနတိ- သတ်၏၊ ဝိဟယော- ကောက်ပင်တို့ကို၊ လုနာတိ- ရိတ်၏၊ သတ္တံ- လက်နက်ကို၊ ကရောတိ- ပြုလုပ်၏၊ ဗဒံ- အိုးကို ရထံ- ရထားကို၊ ကရောတိ- ၏၊ ဓမ္ပံ- တရားကို၊ သုဏာတိ- နာ၏၊ ဗုဒ္ဓံ- ဘုရားကို၊ ပူဇေတိ- ပူဇော်၏၊ ဝါဝံ- စကားကို၊ ဘာသတိ- ပြော၏၊ တဏှုလံ- ဆန်ကို၊ ပစတိ- ချက်၏၊ စောရံ- ခိုးသူကို၊ ဃာတေတိ- သတ်စေ၏။

(တနုဿ ယာဏော-သုတ္တံဖြင့် က-အနုစနိဋ္ဌိယော ကာရိတိစုဉ္စည်း နှောင်းထု၌ ယာဏ-ဖြူ စု- ဒုဒု)

၂၉၈။ ၂၉၇။ ကာလဒ္ဓါနု.မစ္စန္ဒ သံယောဂေ။

(ကာလဒ္ဓါနု+အစ္စန္ဒသံယောဂေ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကာလဒ္ဓါနု- ကာလ၊ အစ္စန္ဒတို့၏၊ အစ္စန္ဒသံယောဂေ- ဒြပ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယာတို့နှင့် မပြတ် ယှဉ်ရာ၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာလဒ္ဓါနု- တို့၏၊ အစ္စန္ဒသံယောဂေ- ဌ၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

မာသံ- တစ်လပတ်လုံး၊ ဗံသောဒနံ- သားပြွမ်းထမင်းကို၊ ဘုဂ္ဂတိ- စား၏၊ သရဒံ- သရဒ ဥတုပတ်လုံး၊ ရမဏိယာ- မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော၊ နဒိ- မြစ်၊ မာသံ- တစ်လပတ်လုံး၊ သဗ္ဗာယတိ- သရဏ္ဍာယ်၏၊ ယောဇနံ- တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ဝနရာဗိ- တောအရေး (တောတန်း)ဖြစ်၏၊ ယောဇနံ- တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ပဗ္ဗတော- တောင်သည်၊ ဒီလော- ရှည်၏၊ ကောသံ- တစ်တောသ တိုင်တိုင်၊ သဗ္ဗာယတိ- ၏။ (သံ+အနိ+ဣ+အ+တိ- အနိ-ထို အဗျ-ဖြူ ဣ-ထို ဝ-ပုဒ်၊ ဝ-ထို အာ-ဖြည့် သဗ္ဗာယတိ-တုဖြစ်၏၊ ကမ္မဉ္စည်း ဘာ-ဋီ၊ နိဂ္ဂတ္တိဒီဝနီ ၄၀၂-၌ထား သံ-ပုဗ္ဗော ဈေ-အဗ္ဗယဒေ ဓာတိဖြင့် ဝ-ထို အာ-ဖြူ နိဂ္ဂတိထံထို သုတ်ကြီးဖြင့် ဝိ-ဖြည့် သဗ္ဗာယတိ-တုဆိုသည်) သက္ကတ-၌ အဗ္ဗန္တသံယော စည်သောသုတ် ဓမ္မိ၌ ဝေဿမညာ ဝေယောဝ-ဖြင့် မစွဉ်သင့် (ကမ္မဉ္စည်းဟော)

၂၉၈။ ဝါဝံ-ထို ဝေါ-တည်း၊ ထို . . . ကြောင့် ထံ ကရောတိ ထံ ကမ္မံ-ဖြင့် ထံစွဉ်၊ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ-ဖြင့် ဒုတိယာ ကေဂုဏ် အံ-သတ်၊ (ဝေါ+အံ) အဝိမ္မိ ဝ-ဖြင့် အာ-ဖြူ ဒွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ဝိဟယော- ဝိထိ-တည်း၊ ထိုထို . . . ကြောင့်ဒုတိယာ ကေဂုဏ် ယော-သတ်၊ (ဝိထိ+ယော) ဈ-စွဉ်၊ ယောဿထကဿော ဈော-ဖြင့် ဣ-ထို အ-ဖြူ ကြွင်း ထင်ရှားပြီ။

၂၉၈။ ဓာသံ-ထို ဓာသ-တည်း၊ ဝေထိ-ထို . . . ကြောင့် ဝေဿမညာ ဝေယောဝ-ဖြင့် အဗ္ဗန္တသံယော-စွဉ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ ကေဂုဏ် အံ-သတ်၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

သဝဒံ-ဝေသန္တိ၌ သဝဒ၊ ဓာသ၊ ယောဇန၊ ကောသ-တည်း၊ ဝေသန္တိဉ္စည်းဟူ။ (ယောဇနံ၊ ကောသံ-ထို၌ တိုင်တိုင်-တုအနုတ်လေး)

အတ္တသံယောဂေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သံဝစ္ဆရေ- . . . အကျိုးရှိ၏၊ (သံဝစ္ဆရေ- တစ်နှစ်၌၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်ကို၊ ဘုဂ္ဂတိ- ၏)။

၂၉၉။ ၂၈၈။ ကမ္မပ္ပဝစနိယယုတ္တေ။

(ကမ္မပ္ပဝစနိယယုတ္တေ၊၁-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ကမ္မပ္ပဝစနိယယုတ္တေ- ကြိယာကို ဟောတတ်သောကြောင့် ကမ္မပ္ပဝစနိယအမည်ရသော ပုညသာရပုဒ်၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကမ္မပ္ပဝစနိယယုတ္တေ- ၌၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တံ ခေါ် ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ အဘိ- ထို အရှင်ဂေါတမ၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကလျာဏော- ကောင်းသော၊ ကိတ္တိသန္ဓေ- ကျော်စောသံသည်၊ ဥဂ္ဂတော- တက်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇိတံ အနု- ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြုလတ်သော်၊ ပဗ္ဗဇိသု- အခြားသူတို့လည်း ရဟန်းပြုကုန်ပြီ။

၃၀၀။ ၂၈၆။ ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒိနံ ကာရိတေ ဝါ ။

(ဂတိ သယာဒိနံ+ကာရိတေ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒိနံ- သွားခြင်း၊ သိခြင်း၊ စားခြင်း၊ ရွတ်ဆိုခြင်း အနက်ရှိသောဓာတ်၊ ဟရဓာတ်၊ ကရဓာတ်၊ သိအစရှိသော အကမ္မကဓာတ်တို့၏၊ ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်လတ်သော်၊ ကမ္မနိ- ကံအနက်၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဂတိ... သယာဒိနံ- တို့၏၊ ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းသည်၊ ပယောဂေ- ယှဉ်လတ်သော်၊ တစ်နည်း- ကာရိတေ ပယောဂေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် ယှဉ်လတ်သော်၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၂၉၈။ တိ-ရူပိ။ သံဝစ္ဆရေ-၌ အတ္တသံယောဂ-ဧတေတိ၌ ဒုတိယာ ဧသဏိရ။

၂၉၉။ တံ-ခေါ် ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ-ထို တ ဘဝန္တံ ဂေါတမ-တည်း။ ၏ . . . ကြောင့် ဝေဇသညာ ပယောဂေ-ဖြင့် အဘိ- ထို ကမ္မပ္ပဝစနိယမှည့်၊ ကမ္မပ္ပဝစနိယ ယုတ္တေ-ဖြင့် ကမ္မပ္ပဝစနိယ-နှင့်ယှဉ်သော တ, ဘဝန္တံ ဂေါတမ-နောင် ဒုတိယာ ဧသဏိ အ- ဘထိ၊ ဒွဗိ၊ ချေ၊ ထဝိ၊ ပြီး၏။

ပဗ္ဗဇိတံ-ထို ပဗ္ဗဇိတ-တည်း။ သော် . . . ကြောင့် အနု-ထို ကမ္မပ္ပဝစနိယမှည့်-သော၌ နည်းတူ။(ကမ္မည်း ဘာ-ဇို-နည်း)

ဇာဏိနဉ္စိဿ ဘဒြေတနိဋိဿယဒ္ဓိဿာ ဟိတုသော အနုထံအရ ထံ ကထေထိ ထံ ကမ္မ-ဖြင့် ထံမှည့်၌ ဤသုထံဖြင့် ဒုတိယာ ဘယ်သည်။

ပုဂံသော- ယောက္ခားသည်၊ ပုဂံသံ- အခြားယောက္ခားကို၊ ဂါမံ- ရွာသို့၊ ဂမယတိ- သွားစေ၏၊ ပုဂံသော- သည်၊ ပုဂံသေန- အခြားယောက္ခားသည်၊ ဝါ- ကို၊ (ဂါမံ ဂမယတိ)၊ ပုဂံသော- သည်၊ ပုဂံသဿ- အခြားယောက္ခားသည်၊ ဝါ- ကို၊ (ဂါမံ ဂမယတိ)၊ ဝေ- ဤအတူ၊ ဗောဃေတိ- သိစေ၏၊ ဘောဃေတိ- စားစေ၏၊ ဝါ- ကျွေး၏၊ ပါဠိယတိ- ရွတ်ဖတ်စေ၏၊ ဟာရယတိ- ဆောင်စေ၏၊ ကာရယတိ- ပြုစေ၏၊ သယာပယတိ- အိပ်စေ၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အပုတ္တကံ၌၊ ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းသည်၊ (သတိ- သော်)၊ ဝေ- ဤအတူတည်း။

၃၀၁။ ၃၁၅။ သာမိသ္မိံ ဆဋ္ဌိ ။

(သာမိသ္မိံ+ဆဋ္ဌိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

သာမိသ္မိံ- သာမိအနက်၌၊ ဆဋ္ဌိ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သာမိသ္မိံ- ၌၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

(ဋြေဏံ ၂၀၃-သုတ်အတိုင်း သိ၊ ရုပ်ထွတ်ထည်း နည်းတူ)

၃၀၂။ ၃၁၉။ ဩကာသေ သတ္တမိ ။

(ဩကာသေ+သတ္တမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ဩကာသေ- ဩကာသအနက်၌၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၀၀။ ရုဂံသံ-တုံ ရုဂံသ-တည်း၊ တုံ . . . ကြောင့် ထံ ကရောထံ ထံ ကမ္မ-ဖြင့် ထံ-မှ၌၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ စေရစ် အံ-သင်၊ ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ရုဂံသေန၊ ရုဂံသဿ-တိ၌လည်း တုံ . . . ကြောင့် နည်းတူ တမှ၌၌ ဝါ-မြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ အံ-ဗသင်၊ ကတ္တရံ ဝ-သုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာ-သင်၊ ဒုတိယာ ဝုမိနု-ဖြင့် သ-သင် ဝသည်း။

ထစ်ရှည်း။ ရုဂံသေန၊ ရုဂံသဿ-တိ၌ သည်း . . . ကြောင့် ယောထရောထံ သထက္ကာ-ဖြင့် ကတ္တားမှ၌၊ ကတ္တရံ ဝ-ဖြင့် နာ-သင်၊ ဆဋ္ဌိ ဝ-ဖြင့် သ-သင် ဝသည်း။

ဆောင်း၊ ဒါဓေနဝေ၊ ခုဠိန္ဒရိန္ဒရေ၊ ဉာဏိဓရေ၊ ဓာတိဓရေ၊
 ဗာလဓရေ၊ ဉာဏိဓရေ၊ မိန္ဒိဓရေ၊ ဓာတိဓရေ၊
 ရူပဓရေ၊ သဒ္ဓဓရေ၊ ဘဒ္ဒိဓရေ၊ သိလေ ဓာတိဓရေ၊ (စာစိန်ထံ)
 ဒါဓေန ဓရေ၊ ကတ္တားသောတု၊ ဗာလဓရေ၊ ဉာဏိ၊ ဆိုတို့လင်၊ ဝံမှတိ ဓူ၊ နိတိ-
 တု အထူးချုပ်နှုတ်။

ဩကာသ ကာရကေ- ဩကာသ ကာရကဉ္စ၊ သတ္တမိဝိဘတ္တိ- သည၊ ဟောတိ- ဣ။
 ဂန္တိရေ- နက်သော၊ ဩဒကန္တိကေ- ရေ၏အဆုံးဖြစ်သောအရပ်၌၊ (နိဗ္ဗိ- ရွှေအိုးကို၊ နိဗေတိ-
 မြှုပ်၏)၊ ပါပသ္မိ- မကောင်းမှု၌၊ မနော- စိတ်သည်၊ ရမတိ- မွေ့လျော်၏၊ ကုလပုတ္တော- အမျိုးကောင်း
 သားသည်၊ ဘဂဝတိ- မြတ်စွာဘုရား၌၊ (ဘုရားအထံတော်၌)၊ ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သောအကျင့်ကို၊
 ဝုဿတိ- ကျင့်သုံး၏။

ပဝဂ္ဂ။ ပုဂ္ဂ။ သာမိဿရာမိပတိ ဒါယာဒ သက္ကိ ပတိဘူ ပသုတ
 ကုသလေဟိ စ။

(သာမိဿရာမိပတိကုသလေဟိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ)

သာမိဿရာ..... ကုသလ ဣတိ- သာမိ၊ ဣဿရ၊ အမိပတိ၊ ဒါယာဒ၊ သက္ကိ၊ ပတိဘူ၊
 ပသုတ၊ ကုသလ ဟူကုန်သော၊ ဧတေတိ- ဤသဒ္ဒါတို့နှင့်၊ ပယောဂေ-ယှဉ်ရာ၌၊ ဆဒ္ဓိဝိဘတ္တိ-
 သည၊ ဟောတိ- ဣ။ သတ္တမိ စ- သည်လည်း။ ဟောတိ- ဣ။

(ဆထို့၊ ဆထို့-တု ဝဿ၊ ဒိဃ ၂-မျိုးထုံး တွေ့)

သာမိဿရာ..... ကုသလ ဣဓ္စေတေဟိ- သာမိ၊ ဣဿရ၊ အမိပတိ၊ ဒါယာဒ၊ သက္ကိ၊
 ပတိဘူ၊ ပသုတ၊ ကုသလ ဟူကုန်သော ဤသဒ္ဒါတို့နှင့်၊ ပယောဂေ- ယှဉ်ရာ၌၊ ဆဒ္ဓိဝိဘတ္တိ- သည၊
 ဟောတိ- ဣ။ သတ္တမိ စ- သည်လည်း။ ဟောတိ- ဣ။

ဂေါဏာနံ- နွားတို့၏၊ သာမိ- အရှင်တည်း။ ဂေါဏေသု- နွားတို့၌၊ သာမိ- တည်း။ . . .
 ဣဿရေ- အစိုးရသူတည်း။ . . . အမိပတိ- အကြီးအကဲတည်း။ . . . ဒါယာဒေ- အမွေခံတည်း။
 ဝါ- ဆွေမျိုးတည်း။ . . . သက္ကိ- မျက်မြင်သက်သေတည်း။ . . . ပတိဘူ- တာဝန်ခံတည်း။ . . .
 ပသုတော- မွေးဖွားသူတည်း။ . . . ကုသလော- ကျွမ်းကျင်သူတည်း။ (သာမိ၊ ဒါယာဒ-ယှဉ်ရာ၌
 သာမိအနုထိ၊ ဣဿရ၊ ဝသုတ၊ တုဿထ၊ ဝတိဘူ-ဤ ၄-မျိုး တွင်တို့၌ သတ္တမိအနုထိ၊ ဆထို့၊ အမိပတိ ၂-ဝါးတွင်တို့၌ သာမိ၊
 သတ္တမိအနုထိ ၂-မျိုး-တု နိဒ္ဒေသ၌ ဆိုသည်)

၃၀၂။ ဩဏန္တိဏေ-သေဉ်တို ဩဏန္တိဏ၊ ဝါ၊ ဆဝေဇ္ဇ-တညံ၊ နှံ . . . ဩဝေါ ၂၅၀-ဖြင့် ဩဏာ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့်
 သို့-ဆတ်၊ ဝါသို့၊ သျှသို့နံ ဝါ-ဖြင့် ဧ-ဖြင့်၊ ဩဏန္တိဏေ၊ ဟောတိဏာ သသိနာသု-ဖြင့် ဝါ-ဖြင့်၊ ဆဝေထိ။
 ၃၀၃။ ဝေါဏာနံ-တို ဝေါ-တညံ၊ တိုဣ . . . ဩဝေါ ဝဿ ဝါ ဝေါဏေတေ တံ သာမိ-ဖြင့် သာမိ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆဒ္ဓိ
 ဧတုဝဏိ နံ-ဆတ် သေဉ်။ (ဝေါဏာနံ ဝါ၊ သုနုထိသု စ) ဝေါဏေသု-တို ဝေါ-တညံ၊ တိုဣ . . . ဩဝေါ ဟောဏာပေ တဏောသ-
 ဖြင့် ဩဏာမှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တမိဧတုဝဏိ သု-ဆတ်၊ သုထိသုဏာပေ ဧ-ဖြင့် ဧ-ဖြင့်သည့်။ ဩဝေါ နုဉ်းတု။

၃၀၄။ ၃၂၂။ နိဒ္ဒါရဏေ ဝ ။

(နိဒ္ဒါရဏေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

နိဒ္ဒါရဏေ ဝ- နိဒ္ဒါရဏ အနက်၌လည်း၊ ဆဋ္ဌိ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ ဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

နိဒ္ဒါရဏတ္ထေ ဝ- ၌လည်း၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ ဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဂါဝိနံ- နွားမတို့တွင်၊ ကဏှာ- နွားနက်မသည်၊ သမ္ပန္နဒီရတမာ- အထူးသဖြင့် ပြည့်စုံသော နို့ရည်ရှိ၏၊ ဝါ- အလွန်ချိုသော နို့ရည်ရှိ၏၊ ဂါဝိသု- တို့တွင်၊ . . . နာရိနံ- မိန်းမတို့တွင်၊ သာမာ- ရွှေအဆင်းရှိသောမိန်းမသည်၊ ဒဿနိယတမာ- အထူးသဖြင့် ရှုရှင်စပွယ်တင့်တယ်၏၊ နာရိသု- တို့တွင်၊ . . . မနုဿာနံ- လူတို့တွင်၊ ခတ္တိယော- မင်းမျိုးသည်၊ သူရတမော- အထူးသဖြင့် ရဲရင့်၏၊ မနုဿေသု- တို့တွင်၊ . . . ပထိကာနံ- ခရီးသွားသူတို့တွင်၊ ဓာဝန္တော- ပြေးသွားသူသည်၊ သီပတမော- အထူးသဖြင့် လျင်မြန်၏၊ ပထိကေသု- တို့တွင်၊ ဓာဝန္တော- သည်၊ သီပတမော- ၏။

၃၀၅။ ၃၂၃။ အနာဒရေ ဝ ။

(အနာဒရေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အနာဒရေ ဝ- မရိသေခြင်း ကြိယာကိုလည်း၊ ဂဗျမာနေ- သိအပ်သော်၊ အနာဒရိယတော- အနာဒရိယလိင်မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဆဋ္ဌိ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ ဝ- သတ္တမိ ဝိဘတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အနာဒရေ- ကို၊ (ဂဗျမာနေ- သော်၊ အနာဒရိယတော- မှ၊ ပရေ- ၌) ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ ဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

၃၀၄။ ဂါဝိနံ-ကို ဂါဝိ-တည်း၊ ထိုတွင် . . . ကြောင့် ဝရုဿဗျာ ဝယောဝေ-ဖြင့် နိဒ္ဒါရဏ-မှည့်၊ နိဒ္ဒါရဏေ ဝ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိ ဧတုဂ္ဂံနံ-သက်၊ ပြီး၏။ ဂါဝိသု-၌ သတ္တမိ ဧတုဂ္ဂံနံ- သု-သက်၊

ဇာဓိနုဠိဒ္ဒါ၊ ဝေါ-တည်း၊ နုဒိဒိတော ဝါ ဤ-ဖြင့် ဤ-သက်၊ (ဝေါ+ဤ) ထေသုဗုဒ္ဓိံ၊ တစ်နည်း- ဂါဝိ သေ-၌ ဂါဝိ-တူသော ယောဝိယာဝဖြင့် ဝေါ-၏ ဩ-ထို အာ- ဩ ဝိ- အာ-သိုတပ်၊ ဝိ- ဒွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ (ဂါဝိ) နာဓိနံ၊ ရွှေနှည်းအတိုင်း နိဒ္ဒါရဏမှည့် စသည့်။ (ဗု- ၈၈)

နာရိနံ-စသည်ကို နာရီ၊ မနုဿ၊ ပထိက-တည်၌ ရွှေနှည်းအတိုင်းထုတ်။

အရကဿ- သူငယ်သည်၊ ရဒတော- ငိုဝင်၊ (ပိတာ- အဘသည်)၊ ပဗ္ဗဇိ- ရဟန်းပြုပြီ၊
အရကေ- သည်၊ ရဒန္တသိဗ္ဗိ- ငိုဝင်၊ ပိတာ- သည်၊ ပဗ္ဗဇိ- ပြီ။

၃၀၆။ ၂၀၉။ ကွမိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌိနမတ္ထေ ။

(ကွမိဒုတိယာ+ဆဋ္ဌိနမတ္ထေ၊ ၄-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ဆဋ္ဌိနံ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်တို့၏၊ အတ္ထေ- အနက်၌၊ ကွမိ- အချို့အရာ၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်
သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဆဋ္ဌိနံ- တို့၏၊ အတ္ထေ- ၌၊ ကွမိ- ၌၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဂ္ဂိဝေဿန- အဂ္ဂိဝေဿန၊ အပိဿ- စင်စစ်၊ တိသော ဥပမာ- ဥပမာ ၃-မျိုးတို့သည်၊

မံ- ငါ၏၊ ပဋိဘံသု- ရှေ့ဉာဏ်တွင် ထင်လာကုန်ပြီ၊ ဝါ- ဉာဏ်၏အာရုံ၊ ဖြစ်လာကုန်ပြီ။

၃၀၇။ ၂၉၀။ တတိယာ သတ္တမိနဉ္စ ။

(တတိယာသတ္တမိနံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

တတိယာ သတ္တမိနံ- တတိယာ၊ သတ္တမိဘတ်တို့၏၊ အတ္ထေ စ- အနက်၌လည်း၊ ကွမိ-
အချို့အရာ၌၊ ဒုတိယာ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တတိယာ သတ္တမိနံ- တို့၏၊ အတ္ထေ စ- ၌လည်း၊ ကွမိ- ၌၊ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမဏော ဂေါတမော- ရဟန်းဂေါတမသည်၊ မံ- ငါနှင့်တကွ၊ သစေ နာလပိဿတိ-

အကယ်၍ စကားမပြောအံ့၊ တစ္ဆ- သင်သည်လည်း၊ မံ- ငါနှင့်တကွ၊ နာဘိဘာသသိ- စကားမပြောဆို၊
ဝေ- ဤသို့၊ တတိယတ္ထေ- တတိယာအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ပုဗ္ဗဏှသမယံ- နံနက်အခါ၌၊ နိဝါသေတွာ- သင်းပိုင်ကို ပြင်ဝတ်တော်မူပြီး၍၊ ဧကံ သမယံ-အခါ
တစ်ပါး၌၊ ဘဝဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေ- ဤသို့၊ သတ္တမ္ပတ္ထေ- သတ္တမိအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

၃၀၈။ ရဒတော-တို့ ရဒန္တ-တည်း၊ စဉ် . . . ဩဇာပရိယာဇာယောဝေ-ဖြင့် အနာဒရမ္ဘိ၊ အနာဒရေ ဝ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိ ထေရုဏ်
သ-သင်္ဂါ၊ ယေသေသု န္ဓဝ၊ ယောတိယာ သဿိနာသု-တို့ဖြင့် တွတ်။ ရဒန္တသိ-၌ သတ္တမိ ထေရုဏ် သို့-သင်္ဂါ။

၃၀၉။ မံ-တို့ အဂ္ဂိ-တည်း၊ ၏ . . . ဩဇာပရိယာဇာယောဝေ ထံ သာမိ-ဖြင့် သာမိ-မှည့်၊ တွမိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌိနမတ္ထေ-
ဖြင့် ဒုတိယာ ထေရုဏ် အ-သင်္ဂါ၊ ထံ မေမိ-ဖြင့် မံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၃၁၀။ မံ-တို့ အဂ္ဂိ-တည်း၊ နှင့် . . . ဩဇာပရိယာဇာယောဝေ-ဖြင့် သဟာဒိယောဝေ မှည့်၊ ထတိယာသတ္တမိနဉ္စ-ဖြင့်
ဒုတိယာ ထေရုဏ် အ-သင်္ဂါ၊ ထံ မေမိ-ဖြင့် မံ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ပုဗ္ဗဏှသမယံ-တို့ ပုဗ္ဗဏှသမယ-တည်း၊ နှိ . . . ဩဇာပရိယာဇာယောဝေ-ဖြင့် ဩဇာသမ္ဘိ၊ ဤသုတ်ဖြင့်
ဒုတိယာ ထေရုဏ် အ-သင်္ဂါ၊ ခုဇိ၊ ချေ၊ ကပိ၊ ပြီး၏။ ထေ သမယံ-၌ ထေ သမယ-တည်း သေဉ် နည်းတူ။

၃၀၈။ ၃၁၇။ ဆဋ္ဌိ ဝ ။

(ဆဋ္ဌိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

တတိယာ သတ္တမိနံ- တတိယာ၊ သတ္တမိဝိဘတ်တို့၏ အတ္ထေ- အနက်၌၊ ကွမိ- အချို့ အရာ၌၊ ဆဋ္ဌိ ဝ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

တတိယာသတ္တမိနံ-တို့၏အတ္ထေ- ၌၊ ကွမိ-၌၊ ဆဋ္ဌိ ဝိဘတ္တိ ဝ-သည်လည်းဟောတိ- ၏။

မေ- ငါသည်၊ ကလျာဏော- ကောင်းမှုကို၊ ကတော- ပြုအပ်ပြီ၊ မေ- သည်၊ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ကတံ- ပြုအပ်ပြီ၊ ဝေံ- ဤသို့၊ တတိယတ္ထေ- တတိယာအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

နစ္စဂိတဿ- ကခြင်း သိဆိုခြင်း၌၊ ကုသလာ- ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊ သိက္ခိတာ- သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိကုန်သော၊ ဓာတုရာ- တင့်တယ် ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော- မိန်းမတို့သည် (ပရိဝါရေန္တံ ခြံရံကုန်၏)၊ တံ- သည်၊ ရထဿ- ရထား၏ အင်္ဂပစ္စင်္ဂီနံ- အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌၊ ကုသလော- ကျွမ်းကျင်သည် မဟုတ်လော၊ ဝေံ- ဤသို့၊ သတ္တမုတ္ထေ- သတ္တမိ အနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ကွမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ယော ဝေါ အာနန္ဒ . . ဝိစက္ခဏော-အကျိုးရှိ၏၊ (အာနန္ဒ- အာနန္ဒာ၊ မယာ- ငါသည်၊ ယော ဓမ္မော ဝ- အကြင်သုတ် အဘိဓမ္မာကိုလည်း၊ ဒေသိတော- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ယော ဝိနယော ဝ- အကြင်ဝိနည်းကိုလည်း၊ ပညတ္တော- ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ အာနန္ဒော- သည်၊ အတ္ထေသု- အနက်တို့၌၊ ဝိစက္ခဏော- စူးစမ်း စိစစ်တတ်ပေ၏)။

၃၀၉။ ၃၁၈။ ဒုတိယာ ပဉ္စမိနဉ္စ ။

(ဒုတိယာပဉ္စမိနံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ဒုတိယာ ပဉ္စမိနံ- ဒုတိယာ၊ ပဉ္စမိဝိဘတ်တို့၏ အတ္ထေ ဝ- အနက်၌လည်း၊ ကွမိ- အချို့အရာ၌၊ ဆဋ္ဌိ- ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒုတိယာ ပဉ္စမိနံ- တို့၏၊ အတ္ထေ ဝ- ၌လည်း၊ ကွမိ- ၌၊ ဆဋ္ဌိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၀၉။ ဓေ-တုံ အမှ-တည်း၊ သဏ္ဍိ . . . ဩရိယောဓာရေယံ သဏ္ဍာ-ဖြင့် ထက္ကမ္မဉ္စညံ၊ ဆဋ္ဌိ ဝ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိ ဧကရုဓံ သ- သဏ္ဍိ၊ ဧက ဧကဝဓနေသု ဝ-ဖြင့် ဓေ-ဩ၊ ပြီး၏။

နစ္စဂိတဿ-တုံ နစ္စဂိတ-တည်း၊ ဤ . . . ဩရိယောဓာရေယံ တဓမ္မာဏာသ-ဖြင့် ဩကာသဉ္စညံ၊ ဆဋ္ဌိ ဝ-ဖြင့် ဆဋ္ဌိ ဧကရုဓံ သ-သဏ္ဍိ၊ သိ-လာ၊ ပြီး၏။

အင်္ဂပစ္စင်္ဂီနံ-တုံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂိ-တည်း၊ ထို၌ . . . ဩရိယော . . . ဆဋ္ဌိ ဧကရုဓံ န-သဏ္ဍိ၊ ဒီသ-ဩ၊ ပြီး၏။

ထိ-ရုဓံ။ မယာ၊ အတ္ထေသု-တို့၌ ထွမ်း-မြစ်၌ ဆဋ္ဌိဓသဏ်ရ။

တဿ- ထိုသူ့ကို၊ ဝတ္တာရော- ဆိုတတ်သူတို့သည်၊ ဘဝန္တိ- ပြစ်ကုန်၏၊ သဟသာ- အဆောတလျှင်၊ ကမ္မဿ- အမှုကို၊ ကတ္တာရော- ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဒုတိယတ္ထေ- ဒုတိယအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

(ဓမ္မဿ- တရားတော်ကို) အဿဝနတာ- နာရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မဿ- အကျင့်တရားမှ၊ ပရိဟာယန္တိ- ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏၊ ကိနုခေါ- အဘယ်ကြောင့်၊ အဟံ- ငါသည်၊ တဿ သုခဿ- ထိုချမ်းသာမှ၊ ဘာယာမိ- ကြောက်ရအံ့နည်း၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊ ဒဏ္ဍဿ- ဒဏ်မှ၊ တသန္တိ- ထိတ်လန့်ကုန်၏၊ သဗ္ဗေ- တို့သည်၊ မဇ္ဈဇော- သေခြင်းမှ၊ ဘာယန္တိ- ကြောက်ကုန်၏၊ အာသိဝိသာနံ- လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော၊ ယောရဝိသာနံ- ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိကုန်သော၊ စတုန္တံ- မြွေလေးမျိုးတို့မှ၊ ဘိတော- ကြောက်၏၊ ယောရဝိသဿ- ကြမ်းတမ်းသော အဆိပ်ရှိသော၊ နာဂဿ- နဂါးမှ၊ ဘာယာမိ- ကြောက်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ပဉ္စမုတ္ထေ- ၌၊ ဟောတိ- ၏။

၃၁၀။ ၃၂၄။ ကမ္မ ကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမိ ။

(ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု+သတ္တမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကမ္မ ကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု- ကံ, ကရိုဏ်း, နိမိတ်အနက်တို့၌၊ သတ္တမိ- သတ္တမိ ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကမ္မ ကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု- တို့၌၊ သတ္တမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အာဂုသော- ငါ့ရှင်တို့၊ ဣမေ အာဇိဝကာ- ဤ တက္ကဒွန်းတို့သည်၊ သုန္ဒရာ- ကောင်း (တော်) ပါပေကုန်၏၊ (ဏှညး ဒာ-ဋီ) တစ်နည်း- သုန္ဒရာ- ကောင်းကုန်သော၊ ဣမေ အာဇိဝကာ- တို့သည်၊ (သပြေဏနံ) ဘိက္ခုသု- ရဟန်းတို့ကို၊ အဘိဝါဒေန္တိ- ရှိခိုးကုန်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကမ္မတ္ထေ- ကံအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

၃၀၉။ တဿ-တုံ တ-တညံ၊ တုံ . . . ကြောင့် ယံ တရောထိ တံ ကမ္မံ-ဖြင့် တံ-မှ၌၊ ဒုတိယာ ဝုဒ္ဓိဒ္ဓု-ဖြင့် ဆဋ္ဌိ စေတုန် သ-သတိ၊ သိ-ဏာ၊ ငြီး၏။ ကမ္မဿ-နည်းတူ။

ဓမ္မဿ-တုံ ဓမ္မ-တညံ၊ မှ . . . ကြောင့် ယသျားဝေထိ- စေသညံဖြင့် အဝါဒိနိမှ၌၊ ဤသုထံဖြင့် ဆဋ္ဌိ စေတုန် သ-သတိ၊ သိ-ဏာ၊ ငြီး၏။

တဿ သုခဿ-စေသညံ၌ တ, သုခ၊ ဒဏ္ဍ၊ ဓမ္မ၊ စေတု၊ နာဂ-တညံ၊ မှ, ထိုမှ . . . ကြောင့် ... အဝါဒိနိမှ၌၊ ဆဋ္ဌိ စေတုန် သ၊ နံ-သထံ စေသညံ။

၃၁၀။ သိက္ခုသု-တုံ သိက္ခု-တညံ၊ တုံတုံ . . . ကြောင့် ယံ တရောထိ တံ ကမ္မံ-ဖြင့် တံ-မှ၌၊ ဤသုထံဖြင့် သတ္တမိ စေတုန် သု-သတိ၊ ဒိသ-ပြု၊ ငြီး၏။

ဟတ္ထေသု- လက်တို့ဖြင့် ပိဏ္ဏာယ- ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏။ ပတ္တေသု- သပိတ်တို့ဖြင့်၊ ပိဏ္ဏာယ၊ စရန္တိ၊ ပထေသု- လမ်း (ခရီး) တို့ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကုန်၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ ကရဏတ္ထေ- ကရိုဏ်းအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိပိ- သစ်ကို၊ စမ္ပေသု- အရေတို့ကြောင့်၊ ဟညတေ- သတ်အပ်၏။ ကုဉ္ဇရေ- ဆင်ကို၊ ဒန္တေသု- အွယ်တို့ကြောင့်၊ ဟညတေ- ၏။ ဧဝံ- သို့၊ နိမိတ္တတ္ထေ- နိမိတ်အနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

၃၁၁။ ၃၂၅။ သပ္ပဒါနေ ဝ ။

(သပ္ပဒါနေ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

သပ္ပဒါနေ ဝ- သပ္ပဒါန်အနက်၌လည်း၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သပ္ပဒါနေ ဝ- ၌လည်း၊ သတ္တမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သံဃေ- သံဃာအား၊ ဒိန္နံ- ပေးလှူကြောင်း၊ ဝေတနာသည်၊ မဟပ္ပလံ- များသောအကျိုးရှိ၏။ ဂေါတမိ- ဂေါတမိ၊ တံ- သင်သည်၊ သံဃေ- အား၊ ဒေတိ- ပေးလှူလော့၊ တေ-သင်သည်၊ သံဃေ- အား၊ ဒိန္နံ- ပေးလှူအပ်သော်၊ အဟဉ္ဇေဝ- ငါဘုရားသည်လည်း၊ ဝါ- ကိုလည်း၊ ပူဇိတော- ပူဇော်အပ်သည်၊ ဘဝိဿာမိ- ဖြစ်လိမ့်မည်။

၃၁၂။ ၃၂၆။ ပဉ္စမ္ပတ္တေ ဝ ။

(ပဉ္စမ္ပတ္တေ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ပဉ္စမ္ပတ္တေ ဝ- ပဉ္စမိဝိဘတ်၏ အပါးဒါန်အနက်၌လည်း၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပဉ္စမ္ပတ္တေ ဝ- ၌လည်း၊ သတ္တမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကဒလိသု- ငှက်ပျောပင်တို့မှ၊ ဂဇေ- ဆင်တို့ကို၊ ရက္ခန္တိ- စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

၃၁၀။ တစ္ဆေသု-စသည်တို့ တတ္ထ၊ ဝတ္ထ၊ ဝထ-တည်း၊ တိံဖြင့် . . . ကြောင့် ယေဒုဝါ တယိဝေထ တံ တရုဏ-ဖြင့် တပိုဏ်းမှည့်၊ ဤသို့ဖြင့်၊ သတ္တမိ ဧတုရံ သု-သတ်၊ သုတိသုဏာရာ ဝ-ဖြင့် ဝ-ဖြူ ပြီး၏။

ဧဓ္မေသု-စသည်တို့ ဧဓ္မ၊ ဒဏှ-တည်း၊ တိံကြောင့် . . . ကြောင့် ဝေသဗညာ ဝယောဝေ-ဖြင့် နိမိတ်မှည့်၊ ဤသို့ဖြင့် သတ္တမိ ဧတုရံ သု-သတ်၊ ဝ-ဖြူ ပြီး၏။

၃၁၁။ သံဃေ-တို့ သံဃ-တည်း၊ အား . . . ကြောင့် ဝဿ ဒါတုကာဓော-စသည်ဖြင့် သမ္ပဒါန်မှည့်၊ သမ္ပဒါနေ ဝ-ဖြင့် သတ္တမိ ဧတုရံ သို့-သတ်၊ သာသိန္နံ ဝါ-ဖြင့် သို့-တို့ ဝ-ဖြူစသည်။

၃၁၂။ တဒလိသု-တို့ တဒလိ-တည်း၊ တိဗ္ဗ . . . ကြောင့် ဝေတုဏတ္ထာနုမ္မိတံ-ဖြင့် အဝါဒါန်မှည့်၊ ဝုဗ္ဗတ္ထေ ဝ-ဖြင့် သတ္တမိ ဧတုရံ သု-သတ်၊ ပြီး၏။

၃၁၃။ ၃၂၇။ ကာလဘာဝေသု ဝ ။

(ကာလဘာဝေသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကာလဘာဝေသု ဝ- ကာလအနက်၊ ဘာဝလက္ခဏာ အနက်တို့၌လည်း၊ သတ္တဝိ- သတ္တဝိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာလဘာဝေသု ဝ- တို့၌လည်း၊ ကတ္တရိ- ကတ္တားကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေ- ယှဉ်အပ်သော်၊ သတ္တဝိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုဗ္ဗဗျာသမယေ- နံနက်အခါ၌၊ ဂတော- သွား၏၊ သာယန္တသမယေ- ညချမ်းအခါ၌၊ အာဂတော- ပြန်လာ၏၊ ဘိက္ခုသု- တို့ကို၊ ဘောဇိယမာနေသု- ဆွမ်းကျွေးအပ်ကုန်သော်၊ ပုရိသော- သည်၊ ဂတော- သွား၏၊ (ဘိက္ခုသု- တို့သည်၊) ဘုတ္တေသု- ဆွမ်းစားကုန်ပြီးသော်၊ အာဂတော- ပြန်လာ၏၊ ဂေါသု- နွားမတို့ကို၊ ဒုယမာနာသု- နို့ညှပ်အပ်ကုန်သော်၊ (ဒုပ္ပမာနေသု- တု ဆုရှည် ရှိ၊ ထိဏဏအဘိဇ္ဈေထိဝါ- အရ နို့ညှစ်အပ်သော နွားမသည် ဣတ္ထိထိင် ဝေါ-သဒ္ဒါဖြစ်သည့်) ဂတော- ၏၊ (ဂေါသု- တို့ကို) ဒုဇ္ဇိသု- နို့ညှပ်အပ်ပြီးကုန်သော်၊ အာဂတော- ၏။

၃၁၄။ ၃၂၈။ ဥပ၊ ချာမိကိဿရဝစနေ ။

(ဥပမိ+အမိကိဿရဝစနေ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ဥပမိ- ဥပ-သဒ္ဒါ၊ အမိသဒ္ဒါတို့၏၊ ပယောဂေ- ယှဉ်ရာ၌၊ အမိကိဿရဝစနေ- ဥပ-သဒ္ဒါ၏ အမိကအနက်၊ အမိသဒ္ဒါ၏ ဣဿရအနက်ကိုဟောသည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ သတ္တဝိ- သတ္တဝိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဥပ အမိတ္တတိ- ဥပ၊ အမိဟုကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤသဒ္ဒါတို့၏၊ ပယောဂေ- ၌၊ အမိက ဣဿရဝစနေ- ဥပသဒ္ဒါ၏ အပိုအလွန်ဟူသော အမိကအနက်၊ အမိသဒ္ဒါ၏ အစိုးရသူ၊ အစိုးရ ရှိသူဟူသော ဣဿရအနက်ကို ဟောသည်၊ (သတိ- သော်၊) သတ္တဝိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၁၅။ ဝုဇ္ဈကုသမေ-တိ ဝုဇ္ဈကုသမေ-တညိံ နှိ . . . ဩဇာံ ယောစာဓေတု ဖဓောကာသ-ဖြင့် ဩကာသမှညိံ၊ ကာယာယောဓေ-ဖြင့် သတ္တဝိ ဧတဝိံ သျိ-သထိံ ဧသညိံ။ သာယန္တသမယေ- နည်းတူ။

ဘောဇိယမာနေသု-တိ ဘောဇိယမာနု-တညိံ၊ ထုနိဿံ . . . ဩဇာံ ဝေဿဗညာ ဝယောဂေ-ဖြင့် လက္ခဏမှညိံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တဝိ ဧတဝိံ သျ-သထိံ ဧသညိံ။ ဘုတ္တေသု-ဧသညိံတိ ဘုတ္တ၊ ဒုပ္ပမာနာ၊ ဒုဒ္ဓါ (ဣတ္ထိထိင်)-တညိံ ဧသညိံ။ ဓေတုဇ္ဇာဝန္တ-န္တိ ဝိဘာဏိဓာဏိဓေတုဇ္ဇာဝိ ဘိက္ခုသု၊ ဝေါသု-တုသော လက္ခဏဝုဇ္ဇာတိနိဿည်း ဤသုတ်ဖြင့်ဝင် သတ္တဝိဝိဘတ်သထိံ (ဝေဓာန လက္ခဏ-တုဿင် အဝေဓာန လက္ခဏဝုဇ္ဇာ-တိလည်း ယှဉ်ပြီးဖြစ်တော့သည်၊ ထုနိဿံ ဝေဓာသထိံသုလည်း)

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

အေးအေး- စိတ်သည်၊ ခါရိယံ- တို့ထက်၊ ဥပ- ပိုလွန်၏။ (အစိထော၊ ၉-၁၅၅) ကဟာပဏံ- ကျပ်သည်၊ နိက္ခေ- နိက္ခထက်၊ ဥပ- ပိုလွန်၏။ ပဉ္စာလာ- ပဉ္စာလတိုင်းသူတို့သည်၊ ဗြဟ္မဒတ္တေ- ဗြဟ္မဒတ်မင်း၏၊ အမိ- အခြံအရံ ကျေးကျွန်တို့တည်း။ ဂေါတမိ- ဂေါတမိသည်၊ နစ္စေသု- ကချေသည်တို့၏၊ အမိ- အရှင်တည်း။ ဗုဒ္ဓေါ- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေဝေသု- နတ်တို့၏၊ အမိ- အရှင်တည်း။ (သပြေတနံ)

၃၁၅။ ၃၂၉။ မဏ္ဍိတုဿုက္ကေသု တတိယာ စ ။

(မဏ္ဍိတုဿုက္ကေသု+တတိယာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

မဏ္ဍိတုဿုက္ကေသု- ကြည်လင်ခြင်းအနက်၊ အားထုတ်ခြင်းအနက်တို့ကို၊ ဂဗျမာနေ- သိအပ်ကုန်လတ်သော်၊ တတိယာ- တတိယာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ စ- သတ္တမိဝိဘတ်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

မဏ္ဍိတ ဥဿုက္က ဣတိ- ကြည်လင်ခြင်း မဏ္ဍိတ၊ အားထုတ်ခြင်း ဥဿုက္က ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု အတ္ထေသု- ဤအနက် တို့ကို၊ (ဂဗျမာနေသု- ကုန်သော်၊) တတိယာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ္တမိ စ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

တထာဂတော ဝါ- ဘုရားရှင်သည်၎င်း၊ တထာဂတဂေါတ္တော ဝါ- ဘုရားအနွယ်တော်သည်၎င်း၊ ဉာဏေန- ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပသိဒိတော- ကြည်လင်၏၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဉာဏသိဒ္ဓိ- ဉာဏ်၌၊ ပသိဒိတော- ၏၊ ဉာဏေန- ဖြင့်၊ ဥဿုက္ကော- အားထုတ်၏၊ ဝါ၊ ဉာဏသိဒ္ဓိ- ၌၊ ဥဿုက္ကော- ၏။

နာမကပ္ပေ- ၌၊ ကာရကကပ္ပေ- ကာရကကျမ်းမည်သော၊ ဆဋ္ဌောကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

ကာရကကျမ်းပြီးပြီ

၃၁၄။ ခါရိယံ-တို့ ခါရိ-တည်း၊ ဣတိ . . . ဩောင် ဓာတုနာဓာန-စသော သုတ်ဖြင့် အဝါဒိန်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တမိ ဧကဝုဓိ သို့-သတ်၊ ဤ-တို့ ဝ-မှည့်၊ အယော ဝဿ-စသည်ဖြင့် ဣ-ဝဿဖြ့်၊ ဣဝယော သို့မိ ဝါ-ဖြင့် ထ-ဖြ့်၊ ပြီး၏။(သပြေတနံ)

နိက္ခေ-တို့ နိက္ခ-တည်း စသည်နည်းတူ။

ဗြဟ္မဒတ္တေ-တို့ ဗြဟ္မဒတ္တ-တည်း၊ ၏ . . . ဩောင် ဣဿ ဝါ ဝဂိဋ္ဌတော ထံ သာမိ-ဖြင့် သာမိ-မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သတ္တမိ ဧကဝုဓိ သို့-သတ် စသည်။ နစ္စေသု-တို့ နစ္စ၊ ဒေဝေသု-တို့ ဒေဝ-တည်း၊ နည်းတူတူတည်း။

၃၁၅။ ဉာဏေန-တို့ ဉာဏ-တည်း၊ ဖြင့် . . . ဩောင် ယေဒဝါ တထိဂေတ ထံတရဏံ-ဖြင့် တထိဂဏ်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တထိယာ ဧကဝုဓိ နာ-သတ်၊ ဧဒ-ဖြ့် စသည်။ ဉာဏသိဒ္ဓိ-၌ ဩကာသမှည့်၌ ဤသုတ်ဖြင့် သို့-သတ်။ တမိနည်း- ဩောင် . . . ဩောင် ဝဇသဗညာ ဝယောဝေ-ဖြင့် နိမိတ်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သို့-သတ် စသည်။

10A

ကဗျာဦးလှိုင်ကြီးနိဿယလင်္ကာဆောင်

သမာဿကျမ်း

၃၁၆။ ၃၃၁။ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထော ။

(နာမာနံ+သမာသော+ယုတ္တတ္ထော၊ ၃-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

နာမာနံ- နာမ်ပုဒ်တို့၏၊ ယုတ္တတ္ထော- ပေါင်းအပ်၊ စပ်အပ်သော အနက်သည်၊ သမာသော- သမာဿမည်၏။

ပယုဇ္ဇမာန ပဒတ္တာနံ- ယှဉ်စပ်ထိုက်သော ပုဒ်အနက်ရှိကုန်သော၊ တေသံ နာမာနံ- ထိုနာမ် ပုဒ်တို့၏၊ ယော ယုတ္တတ္ထော- အကြင် ပေါင်းအပ်၊ စပ်အပ်သော အနက်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိ၏) သော- ထို ပေါင်းအပ် စပ်အပ်သော အနက်သည်၊ သမာသသညော- သမာဿမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရုပ်တွယ်တို့ ဥဝသဂ္ဂနိဝါထဂ္ဂဏော အဗ္ဗယိဘာဝေါ-သုတ်မှစ၍ တွယ်ပြုမည်၊ အစ ၃-သုတ်တို့၌ တွယ်ပြုသေး။

တြိလောဠိခွတ်လေးရန် လစာသိရင်တွတ်စဉ်

သမာဿရုပ်တွယ်တို့-

၁။ ဝုဒ္ဓိတညိယာခြင်း၊ (ဥဝဒုဝရ-တို့ ဥဝ-သဒ္ဓါ၊ ဒုဝရ-သဒ္ဓါတညိ)

၂။ သမာဿဝိကျုဏ်အောင် နာမ်ရုပ်တွယ်ပြုခြင်း၊ (ဥဝ+ဒုဝရဿ)

၃။ ဝိကျုနုတ်တို့ ဖော်ပြခြင်း၊ (ဒုဝရဿ သမိဝံ-တူသောအနက်၌)

၄။ သမာဿစပ်၍ သမာဿိ ငါ-မျိုးဆိုရာ အစဉ်မှည့်ခြင်း (ဥဝသဂ္ဂနိဝါထ ဂ္ဂဏော အဗ္ဗယိဘာဝေါ-ဖြင့် ဥဝနှင့် ဒုဝရ- တို့ သမာဿစပ်၍ အဗ္ဗယိဘာဝမှည့် စသည်)။

၅။ သာမည သမာဿအစဉ်မှည့်ခြင်း (နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထော-ဖြင့် ယုတ္တတ္ထသမာဿအစဉ်မှည့်)။

၆။ သမာဿဝိကျုဏ်ရုံ ဝိဘတ်စသည်တို့ ချေ (တေသံ ဝိဘတ္တိယော ဟောတိ စ-ဖြင့် သမာဿိ ဝိဘတ်တို့တို့ ချေ၊ တေသံ သဒ္ဓါဖြင့် ဝုဒ္ဓိ၊ အတ္တရာ၊ အာရမ္မိ-စသည်တို့တို့ချေ)

၇။ ဝေထိပြုခြင်း (ဝေထိ စဿ သဂ္ဂဿ-ဖြင့် ဥဝဒုဝရ-တု ဝေထိပြု)။

၈။ နာမ်ငဲ့ (တက္ခိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဥဝဒုဝရ-တူသော သမာဿဝုဒ္ဓိတို့ နာမ်ထိုက်သို့)။

သမာဿဝုဒ္ဓိတို့နှင့် ချိခွဲပြီးအတိုင်း ဝေထိပြုသည့်တိုင်အောင် မိရင်ရသည့်၊ ဝေထိပြုပြီးနောက် အခြားလိုအပ်သည့်များကို သက်ဆိုင်ရာ သမာဿအလျော်စွာ သက်လတ်စီရင်ရမည်။

ဆောင်။ ပုဒ်တည်၊ ဝါကျ၊ အနက်ပြု၍၊ ပြောက်ဝ ဆိုင်ရာ၊ စပ်သညာနှင့်၊ သာမန် သမာဿ၊ ချေလတ်၊ ပကတိ၊ နာမ်ငဲ့ဘိ၊ မှတ်သိ သမာဿရုပ်တွက်စဉ်။

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းခိနိ)

ကထိန်နုသံ- ကထိန်အလို့ငှာ ဆောင်အပ်သောပုဆိုး၊ ဝါ- ကထိန်လျာပုဆိုး၊ အာဂန္တုက ဘတ္တံ- ညွှေသည်အလို့ငှာ ဆောင်အပ်သောထမင်း၊ ဝါ- ညွှေသည်ဖို့ ထမင်း၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ- ဇိဝိတိန္ဒြေ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ- ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့၊ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနာ- သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၊ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိကာ- ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်တို့။

နာမာနမိတိ- နာမာနံ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း? ဒေဝဒတ္တော ပစတိ၊ ယညဒတ္တော ပစတိ- . . . အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ (ဒေဝဒတ္တော- ဒေဝဒတ်သည်၊ ပစတိ- ချက်၏။ ယညဒတ္တော- ယညဒတ်သည်၊ ပစတိ- ၏)။

ယုတ္တတ္ထောတိ- . . . ပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘဏ္ဍေ ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ- . . . အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ (ရညော- မင်း၏၊ ဘဏ္ဍေ- အစား၊ ဒေဝ ဒတ္တဿ- ၏၊ ပုတ္တော- သား) သမာသက္ကတိ- သမာသဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့် ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း၊ ကွဗိ သမာသန္တ ဂတာန မကာရန္တော- . . . စသောသုတ်တို့၌ သမာသဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၃၁၇။ ၃၂၂။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါ စ ။

(တေသံ+ဝိဘတ္တိယော+လောပါ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပဝိဝိသုတ်)

တေသံ- ထိုယုတ္တတ္ထုဖြစ်သော သမာသတို့၏၊ ဝိဘတ္တိယော- ဝိဘတ်တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ လောပါ စ- ချေအပ်ကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယုတ္တတ္ထာနံ- ပေါင်းအပ်၊ စပ်အပ်သော အနက်ရှိကုန်သော၊ တေသံ သမာသာနံ- ထို သမာသတို့၏၊ ဝိဘတ္တိယော- တို့သည်၊ ဝါ- တို့ကို၊ လောပါ စ- လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

(ဗြဟ္မဗိနင်္ဂေ ဂ္ဂေ ဝါ- သုတိအတိုင်း)

တေသံ ဂဟဏေန- တေသံသဒ္ဒါဖြင့်၊ သမာသ တဒ္ဒိတာချာတ ကိတကာနံ- သမာသ တဒ္ဒိတ် အာချာတ် ကိတ်တို့၏၊ ဝိဘတ္တိပစ္စယ ပဒက္ခရာဂမာစ- ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်း၊ ပုဒ်၊ အက္ခရာ၊ အာဂုဏ်တို့သည်လည်း၊ ဝါ- တို့ကိုလည်း၊ လောပါ- ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဝါသိဋ္ဌေ- ဝသိဋ္ဌ၏ သား၊ ဝေနတေယျော- ဝိနတာ၏သား။

စဂ္ဂဗာဏံ- စသဒ္ဒါသည်၊ အဝဓာရဏတ္ထံ- နှစ်စေခြင်း နိဝတ္တာပန အဝဓာရဏအနက်ရှိ၏၊ ပဘင်္ဂရော- အရောင်ကိုပြုတတ်သော နေ၊ အမတန္ဒဒေါ- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတတ်သောဘုရား၊ မေဂေရော- ပညာကို ပြုတတ်သောဘုရား၊ ဒိပင်္ဂရော- ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးကို ပြုတတ်သော ဘုရား။

၃၁၈။ ၃၂၃။ ပကတိ စဿ သရန္တဿ ။

(ပကတိ+စ+အဿ+သရန္တဿ၊ ၄-ပုဒ်၊ တံဂူပါတိဒေသသုတ်) (အထးစိဒေသော- ၉-၁၇၇)

ဝိဘတ္တိသု- ဝိဘတ်တို့ကို၊ လုတ္တာသု- ချေအပ်ကုန်ပြီးသော်၊ သရန္တဿ စ- သရ အဆုံး ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ အဿ- ထိုယုတ္တုတ္ထသမာဓိလိင်၏၊ ပကတိ- ပင်ကိုယ်အတိုင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိဘတ္တိသု- တို့ကို၊ လုတ္တာသု- သော်၊ သရန္တဿ- သရ အဆုံးရှိသော၊ အဿ လိင်္ဂဿ- ၏၊ ပကတိဂူပါတိ- ပကတိ ရုပ်တို့သည်၊ ဝါ- ပင်ကိုယ်အတိုင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

စက္ခုသောတံ- မျက်စိနား၊ မုခနာသိကံ- ခံတွင်း နှာခေါင်း၊ ရာဇပုတ္တော- မင်းသား၊ ရာဇပုရိသော- မင်းချင်းယောက်ျား။

၃၁၉။ ၃၃၀။ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယိဘာဝေါ ။

(ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော+အဗျယိဘာဝေါ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော- ဥပသာရ၊ နိပါတ ရှေးရှိ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော သဒ္ဓါသည်၊ သမာသော- သမာဓိဖြစ်၏၊ အဗျယိဘာဝေါ- အဗျယိဘောလည်းမည်၏။ (သမာဓိစိန္တု၊ ၂-ထိန္တု၊ စိရင်္ဂယော ၉အထိ)

ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော- သည်၊ သမာသော- ၏၊ အဗျယိဘာဝသညော- အဗျယိဘော အမည်ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ တစ်နည်း။ ဥပသဂ္ဂ နိပါတပုဗ္ဗကော- ပြဋ္ဌာန်းသော၊ သမာသော- သည်၊ အဗျယိဘာဝသညော- အဗျယိဘော အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကထာ- စကားသည်၊ နဂရဿ- မြို့၏၊ သမိပေ- အနီး၌၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဥပနဂရံ- ဥပနဂရမည်၏၊ ဒရထာနံ- ပူလောင်မှုတို့၏၊ အဘာဝေါ- မရှိခြင်းတည်း၊ နိဒ္ဒရထံ-

- ၃၁၉။ ၁။ ငုဒိဇာဠိ- ဥပနဂရ-ထို ဥပ-သဒ္ဓါ၊ နဂရ-သဒ္ဓါသည်။
- ၂။ ဇိဇဉ္ဇ- ဥပ-နောင် သိ-သင်္ဂါ၊ ချေ၊ နဂရ-နောင် သ-သင်္ဂါ၊ သ်-ထာ၊ ဥပ နဂရဿ-တူသော သမာဓိဝိကျာဏး ပြီး၏။
- ၃။ အနုဇာဠိ- နဂရဿ သမိပ-တူသော အနုဇာဠိ
- ၄။ ခြေဇာဠိ- ခဏိဇာဠိ၊ ခဏိဇာဠိ- ဥပသဂ္ဂ နိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယိဘာဝေါ-ဖြင့် ဥပနှင့် နဂရ-ထို သမာဓိစိန္တု အဗျယိဘောအစဉ်မူ၌။
- ၅။ သာဓနိ သဇာဠိ- နာဓနံ သမာသော ယုတ္တုတ္ထော-ဖြင့် ယုတ္တုတ္ထသမာဓိ အစဉ်မူ၌။

ပူလောင်မှုတို့၏မရှိခြင်း၊ မကသာနံ- ခြင်တို့၏၊ အဘာဝေါ- မရှိခြင်းတည်း၊ နိဗ္ဗကသံ- ခြင်တို့၏ မရှိခြင်း၊ ဝုဗ္ဗာနံ- ကြီးသူတို့၏၊ ပဋိပါဠိ- အစဉ်တည်း၊ ယထာဝုမ္မံ- ကြီးသူတို့၏အစဉ်၊ ဝါ- ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဝုဗ္ဗာ- ကြီးကုန်သော၊ ယေ ယေ- အကြင် အကြင်သူတို့တည်း၊ ယထာဝုမ္မံ- ကြီးကုန်သော အကြင်အကြင် သူတို့ ဇီဝဿ- အသက်၏၊ ယတ္တကော- အကြင်မျှလောက် အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ- အပိုင်းအခြားတည်း၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်၏ အကြင်မျှလောက် အတိုင်း အရှည်ရှိသော အပိုင်းအခြား၊ ဝါ- အသက်ရှည်သမျှ၊ တေ ဓမ္မာ- ထိုတရားတို့သည်၊ ဝိတ္တံ- ဝိတ်ကို၊ အဓိကိစ္စ- စွဲခို၍၊ ပဝတ္တန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ထိုကြောင့်၊ အဓိဝိတ္တံ- မည်၏၊ ပဗ္ဗတဿ- တောင်၏၊ တိရော- တစ်ဘက်တည်း၊ တိရောပဗ္ဗတံ- တောင်၏တစ်ဘက်၊ နာဝါ- လှေသည်၊ သောတဿ- ရေအယဉ်၏၊ ပတိ- ရှေ့၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ- ထိုကြောင့်၊ ပတိသောတံ- ပတိသောတမည်၏၊ ပါသာဒဿ- ပြာသာဒ်၏၊ အန္တော- အတွင်းတည်း၊ အန္တောပါသာဒံ- ပြာသာဒ်တွင်း။

အဗျယိဘာဝ ဣတိ- အဗျယိဘာဝဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့်၊ ကွ- အဘယ်သုတ်၌၊ အတ္ထော- အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း? အံဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယိဘာဝါ.....အကျိုးရှိ၏။

၆။ ချေလေတိ- တေသ ဝိသတ္တိယော လောဝါ စ-ဖြင့် သမာသ်၏ ဝိသတ်တို့ကို ချေ၊ တေသံ-သဒ္ဓါဖြင့် သ- အာရမ္မိတိချေ။

၇။ ဝေတေတိ- ဝေတေဝေသ သန္တဿ-ဖြင့် ဥပနဝရ-တု ဝေတိပြု။

၈။ နာနိဇ္ဇေတိ- တဒ္ဓိတ-သောသုတ်ဖြင့် ဥပနဝရ-တု နာနိဇ္ဇေ။

သော နုပုံသကလိဝေါ-ဖြင့် နုပုလ္လိင်မှတ်၊ သိ-သတ်၊ အံဝိဘတ္တိနုယောရန္တာ အဗျယိဘာဝါ-ဖြင့် အံ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ တဝိ၊ ဥပနဝရ-ပြီး၏။

ဓမ္မာဗျေတိ- နောတိနောတိရုပ်များ၌ နာနိရုပ်တွက်ဖြေတော့သ် သမာသ်ဝိကျ ဖြစ်ပြီးသားနှင့် အနုတ်ဖြတ် တွဲ၍ပြေသည်။ သမာသ်ဝိပြုတ်များသည်ဝင် အနုတ်ပြအဖြစ် ထူ၍ပြေသည်။

နိဒ္ဓရထ-တို နိ+ဒရထ-သဒ္ဓါတည်း၊ ဒရထာနု အဘာဝေါ-အနုတ်၌ ဥပသဂ္ဂ-သောသုတ်ဖြင့် နိ-နှင့် ဒရထ-တို သမာသ်စေ၍ အဗျယိဘောမှည့်၊ နာနာနု သမာဘော လုတ္တက္ခော-ဖြင့် လုတ္တက္ကသမာသ်မှည့်၊ တေသံ ဝိသတ္တိယော လောဝါ စ-ဖြင့် သမာသ်၏ ဝိသတ်တို့ကို ချေ၊ ဝေတေဝေသ သန္တဿ-ဖြင့် နိဒ္ဓရထ-တု ဝေတိပြု၊ တဒ္ဓိတ-သောသုတ်ဖြင့် နာနိဇ္ဇေ၊ သော နုပုံသကလိဝေါ-ဖြင့် နုပုလ္လိင်မှတ်၊ သိ-သတ်၊ အံ-ပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ တဝိ၊ သဒ္ဓိသဒ္ဓေဘော် ဒိ-တာ၊ ပြီး၏။

နိ+မေသ-သဒ္ဓါတည်း၊ မေထာနု အဘာဝေါ-အနုတ်၌ သေသည်။ ယထာ+ဝုမ္မံ-တည်း၊ ဝုမ္မာနု ဝေဝိဋ္ဌိ၊ ယေ ယေ ဝုမ္မာဝါ အနုတ်၌ သေသည်။ ယာဝဇီဝံ-သေသ် နည်းတူ။

၃၂၀။ ၃၃၅။ သော နပုံသကလိင်္ဂီ ။

(သော+နပုံသကလိင်္ဂီ၊ ၂-ပုဒ်၊ အတိဒေသ (နာယ) ဝိဝိ (ကဗျာ)- ဘာဠိ သုတ်)

သော- ထိုအဗျယ်ဘော သမာဿ်ကို၊ နပုံသကလိင်္ဂီ- နပုလ္လိင်္ဂီ၏ ဟူ၍သာလျှင် ဒဋ္ဌဗော- မှတ်အပ်၏။ (ပိရုဂ်ပရိဘာသာ- သပြေကန်)

သော အဗျယ်ဘာဝသမာသော- ကို၊ နပုံသကလိင်္ဂီ- သာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗော- ၏။

ကထာ- စကားသည်၊ ကုမာရိသု- သတို့သမီးတို့၌၊ အဓိကိစ္စ- စွဲမှီ၍၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်၏။ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ အဓိကုမာရိ- အဓိကုမာရိမည်၏။ ကထာ- သည်၊ ဝဇယာ- ချွေးမ၏၊ သမိပေ- ၌၊ ပာတ္တတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပဝဇ- မည်၏။ ကထာ- သည်၊ ဂင်္ဂါယ- ဂင်္ဂါမြစ်၏၊ သမိပေ- ၌၊ ပဝတ္တတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပဝဂ်- မည်၏။ ကထာ- သည်၊ မဏိကာယ- မဏိကာ မည် သော မိန်းမ၏၊ သမိပေ- ၌၊ ပဝတ္တတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပမဏိကံ- မည်၏။

၃၂၁။ ၃၄၉။ ဒိဂုဿေကတ္တံ ။

(ဒိဂုဿ+ကေတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ကာရိယာတိဒေသ (ဒီ)ဝိဓိသုတ်၊ ကဗျာ- ဘာ-ဦ)

ဒိဂုဿ- သမာဟာရဒိဂုဿသံ၏။ ကေတ္တံ- ကေဂုဗ်အဖြစ်သည်၎င်း၊ နပုံသက လိင်္ဂတ္တု- နပုလ္လိင်္ဂီ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိဂုဿ- သမာဟာရဒိဂုမည်သော၊ သမာသဿ- ၏။ ကေတ္တံ- ၎င်း၊ နပုံသက လိင်္ဂတ္တု- ၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

တယော- ၃-ပါးကုန်သော၊ လောကာ- လောကတို့တည်း၊ တိလောကံ- ၃-ပါးသော

၃၂၀။ အဓိကုမာရိ-ကို အဓိ+ကုမာရိ-သဒ္ဒါတည်း၊ ကုမာရိသု အဓိတိစ္စ ဝေတ္တထိ တထာ-တူသောအနုထိ၌ ဥပသဋ္ဌ-စသောသုတ်ဖြင့် အဓိနှင့် ကုမာရိ-ကို သမာဿ်စပ်၍ အဗျယ်ဘောတည်း၊ နာမာနု-သောသုတ်ဖြင့် ယုတ္တုတ္တသမာဿ်တည်း၊ ဝိဘထိဇျေ၊ အဓိကုမာရိ-တု ဝေထိဖြူ နာမိဒံ၊ သော နပုံသထ ထိပေါ်-ဖြင့် နပုလ္လိင်္ဂီမှထိ၊ ဣဒေဝ ဂုဿော နပုံသထေ-ဖြင့် ဤ-ကို ဣ-ဂုဿ-ဖြူ၊ သိ-သထိ၊ အညသ္မာလောပေါ-စ-ဖြင့် သိ-ကို ဇျေ၊ ပြီး၏။ ဥပဝဇ-စသည်ကို ဥပ+ဝဇ၊ ဥပ+ဝဏီ၊ ဥပ+မဏိတာ-သဒ္ဒါတည်း စသည်၊ ဂုဿ-ဖြူပြီးနောက် ဝိဘထိသထိ၍ အကာဂုဋ္ဌနောင် ဖြစ်လျှင် အ-ဖြူ၊ ဣ, ဥကာဂုဋ္ဌနောင်ဖြစ်လျှင် ဝိဘထိဇျေ။

၃၂၁။ တိလောထ-ကို တိ+လောထ-တည်း၊ တယော လောကာ-အနုထိ၌ ဒွိဝဒေ-သောသုတ်ဖြင့် တိ-နှင့် လောကံ-ကို သမာဿ်စပ်၍ ကဗျာစာသုတ်တည်း၊ နာမာနု-သောသုတ်ဖြင့် ယုတ္တုတ္တသမာဿ်တည်း၊ တေသ-သောသုတ်ဖြင့် သမာဿ်စပ်သထိကို ဇျေ၊ ဝေထိဝေသ သဂုဋ္ဌဿ-ဖြင့် တိလောထ-တု ဝေထိဖြူ၊ သဒ္ဒါဂုဋ္ဌော ဒိဂု-ဖြင့် ဒိဂုမည်၊ ဥသေ တဗျုဒ္ဓိသာ-ဖြင့် တဗျုဒ္ဓိသမာဿ်တည်း၊ ဒိဂုဿေကတ္တံ-ဖြင့် နပုဝေထိဒံ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ အ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

လောက၊ ဝါ- လောက ၃-ပါး၊ တယော- ၃- ချောင်းကုန်သော၊ ဒဏ္ဍာ- တုတ်တို့တည်း၊ တိဒဏ္ဍံ- ၃-ချောင်း သောတုတ်၊ ဝါ- တုတ် ၃-ချောင်း၊ တိဏိ- ၃-လုံးကုန်သော၊ နယနာနိ- မျက်စိတို့တည်း၊ တိနယနံ- ၃-လုံးသော မျက်စိ၊ ဝါ- မျက်စိ ၃-လုံး၊ တယော- ၃-ချောင်းကုန်သော၊ သိင်္ဂါ- ဦးချိုတို့တည်း၊ တိသိင်္ဂီ- ၃-ချောင်းသောဦးချို၊ ဝါ- ဦးချို ၃-ချောင်း၊ စတသော- ၄-ပါးကုန်သော၊ ဒိသာ- အရပ်မျက်နှာတို့တည်း၊ စတဒ္ဓိသံ- ၄-ပါးသော အရပ်မျက်နှာ၊ ဝါ- အရပ် ၄-မျက်နှာ၊ ပဉ္စ- ၅-ပါး ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့တည်း၊ ပဉ္စိန္ဒြိယံ- ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေ၊ ဝါ- ဣန္ဒြေ ၅-ပါး။

သမာဏာဓုဒိရု သမာသိဝုဒ်များကို နှုလျှိုင် ထေရဝံဖြင့် ဝဒမာဏ စဉ်ရမည်။ (မဟူဝုဗ်ဝါစေရ)

- ပ- တိလောကံ
- အာ- ဘော တိလောက၊ တိလောကာ
- ဒု- တိလောကံ
- တ- တိလောကေန
- စ,ဆ- တိလောကဿ
- မ- တိလောကသ္မာ၊ မှာ၊ တိလောကာ
- သ- တိလောကသ္မိံ၊ မှိ၊ တိလောကေ

၃၂၂။ သင်္ချာဝုဇ္ဈာ ကမ္မဇာရယသမာဏော ဒိဂုသညော-နှင့်အညီ ဒိဂုဇိအရင်းခံသည် ကမ္မဇာရယ်ဖြစ်သည်။ ဥသော တဂ္ဂုဇိသာ-နှင့်အညီ ဒိဂု, ကမ္မဇာရယ် နှစ်မျိုးလုံးသည် နောက်ဝုဒ်ပြုဋ္ဌာန်းသောကြောင့် တဂ္ဂုဇိသံထည်းမည်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒိဂုသမာသိသည် ကမ္မဇာရယ်, ဒိဂု, တဂ္ဂုဇိသံ ၃-စည်းရမည်။

ဆောဇိ။ ဒိဂု သမာသိ၊ ကမ်, ဒိ, တပ်၊ သုံးရပ်အမည်တွင်။

ဒိဂုသမာဇိ ရူခိတ္တဇိဇနိဇနိ ရူဝဇိဒ္ဓိ ခဉာ၊ ခဉာ- ခဉာ- ခဉာ-

၁။ ဒို့ဝဒေတိအာဒိနာ ကမ္မဇာရယသမာဏော။ ၂။ တထော သမာသညာယံ၊ ၃။ ဝိဘတ္တိယောပေ၊ ၄။ ဝေတိဘာပေ စ တထေ၊ ၅။ သင်္ချာဝုဇ္ဈာ ဒိဂု၊ ၆။ ဥသော တဂ္ဂုဇိသာထိ တဂ္ဂုဇိသညာ၊ ၇။ ဒိဂုသောတတ္ထံ၊ ၈။ နာမရူပဒေသ သျာပုတ္တတ္ထိ အာမဒေသာဒိ-တု ပြဆိုထားသည်။ တျံဂ္ဂုဇိသံဒိအတိုင်း ရုပ်တွယ်ဆိုရိုး ရေးခဲ့သည်။

ရူခိတ္တဇိဇနိဇနိ နောက်နောင်ရုပ်များ၌ နာမနံ သမာဏော ယုတ္တဏ္ဍာ-ဖြင့် ယုတ္တုတ္တသမာသိနှင့်-ထို သမာဇိနှင့်-တူ၍, ထေပ ဝိဘတ္တိယော ထေပါ စ-ဖြင့် သမာသိ၏ ဝိဘတ်ထိုထိုချေ-ထို ဝိဘတ်ထိုထိုချေ (ခဉာဇိဇနိ) ဝိဘတ်ထိုထိုချေ ခဉာ-တူ၍, ဝေတိဇယ သဂ္ဂုဇိသ-ဖြင့် ဝေတိဇ-ထို ဝေတိဇ-တူ၍, အကျဉ်းချုပ် ရေးတေးမည်။

ထိဒဏ္ဍံ-စသည်ကို ထိ+ဒဏ္ဍ၊ ထိ+နယန၊ ထိ+သိဝိ၊ စတု+ဒိသာ၊ ပဉ္စ+ဣန္ဒြိယ-တည်း၊ (ဝိပျို့ဏ်နှုတ်များ ဖော်လေ) ဖော်ပြပါ သုတ်များဖြင့် သမာသိစပ်၍ ကမ္မဇာရယ်နှင့်၊ သမာသိနှင့်၊ ဝိဘတ်ထိုထိုချေ၊ ဝေတိဇ၊ ဒိဂုနှင့်၊ တဂ္ဂုဇိသံနှင့်၊ နှုဝေတိဇ၊ သဗော ရသော နှုဝေတေ-ဖြင့် ဒိသာ-၌ အရယ-ပြု၊ နာမိဇ၊ သိ-သထိ၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။

၃၂၂။ ၃၅၉။ တထာ ဒွန္ဓေ ပါဏိ တူရိယ ယောဂ္ဂ သေနင်္ဂ ခုဒ္ဒ ဇန္တုက
ဝိဝိဓ ဝိရဒ္ဒ ဝိသဘာဂတ္တာဒိနဉ္စ ॥

(တထာ+ဒွန္ဓေ+ပါဏိ....ဝိသဘာဂတ္တာဒိနံ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အတိဒေသ (ဆပြေထန်) ဝိဝိသုတ်၊

တထာ- ထိုသမဟာရဒိဂုဿာသ်အတူ၊ ဒွန္ဓေ- သမဟာရ ဒွန်သမာသ်၌လည်း၊ ပါဏိ
တူရိယ ယောဂ္ဂ သေနင်္ဂ ခုဒ္ဒ ဇန္တုက ဝိဝိဓ ဝိရဒ္ဒ ဝိသဘာဂတ္တာဒိနဉ္စ- သတ္တဝါ၏အင်္ဂါ၊ တူရိယာ၏
အင်္ဂါ၊ ယာဉ်၏အင်္ဂါ၊ စစ်၏အင်္ဂါ၊ ငယ်သောသတ္တဝါ၊ အထူးထူးအပြားပြား ဆန့်ကျင်ဘက်၊ လက္ခဏာ
ကွဲလျက် ကိစ္စတူအနက်ဟောသဒ္ဒါ အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဧကတ္တံ- ဧကဂုဏ်အဖြစ်သည်၎င်း၊ နပုံသက
လိင်္ဂတ္တဉ္စ- နပုလ္လိင်္ဂ၏အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

တထာ- တူ၊ ဒွန္ဓေ သမာသေ- ၌၊ ပါဏိတူရိယ..... ဝိသဘာဂတ္တ ဣစ္စေဝမာဒိနံ- တို့၏
ဧကတ္တဉ္စ- သည်၎င်း၊ နပုံသကလိင်္ဂတ္တဉ္စ- သည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

တံ- ထိုဥဒါဟရဏ်သည်၊ ယထာ- အဘယ်နည်း? စက္ခု စ- မျက်စိလည်း၊ သောတဉ္စ-
နားလည်း၊ စက္ခုသောတံ- မျက်စိနား၊ မုခဉ္စ- ခံတွင်းလည်း၊ နာသိကာ စ- နှာခေါင်းလည်း၊ မုခနာသိကံ-
ခံတွင်းနှာခေါင်း၊ ဆဝိ စ- အရေလည်း၊ မံသဉ္စ- အသားလည်း၊ လောဟိတဉ္စ- အသွေးလည်း၊
ဆဝိမံသလောဟိတံ- အရေ၊အသား၊အသွေး၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ပါဏျင်္ဂတ္ထေ- သတ္တဝါ၏ အင်္ဂါ
အနက်ဟောသဒ္ဒါ၌၊ ဝေဒိတဉ္စ- သိအပ်၏။

သင်္ခေါ စ- ခရုသင်းလည်း၊ ပဏာဝေါ စ- ထက်စည်လည်း၊ သင်္ခံပဏာဝံ- ခရုသင်းထက်စည်၊
ဂိတဉ္စ- သိဆိုခြင်းလည်း၊ ဝါဒိတဉ္စ- တီးမှုတ်ခြင်းလည်း၊ ဂိတဝါဒိတံ- သိဆိုခြင်းတီးမှုတ်ခြင်း၊ ဒဒ္ဒရိ
စ- ဘားစည်လည်း၊ ဒိဋ္ဌိမော စ- ပက်သာလည်း၊ ဝါ-စည်တိုလည်း၊ ဒဒ္ဒရိဒိဋ္ဌိမံ- ဘားစည်၊
စည်တို၊ ဧဝံ- တူ၊ တူရိယင်္ဂတ္ထေ- တူရိယာ၏ အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဒါ၌၊ ဝေဒိတဉ္စ- ၏။

ဟလော စ- ထွန်(ဇာဏ်)သွားလည်း၊ ပါဇနဉ္စ- နှင်တံ (ဇာဏ်)လည်း၊ ဟလပါဇနံ- ထွန်သွားနှင်တံ၊
(ဆဋ္ဌစဉ် စိစု-ထုဋ်၏ ဇ-တို့ စ-ဖြူ)ယုဂဉ္စ-ထမ်းပိုးလည်း၊ နင်္ဂလဉ္စ-ထွန်တုံး(ဇာဏ်)လည်း၊ ယုဂနင်္ဂလံ-ထမ်းပိုး၊
ထွန်တုံး၊ ဧဝံ-တူ၊ ယောဂ္ဂင်္ဂတ္ထေ-ယာဉ်၏အင်္ဂါ (ဇာဏ်)ထွန်(ဇာဏ်) အနက်ဟောသဒ္ဒါ၌၊ ဝေဒိတဉ္စ-၏။

၃၂၂။ စက္ခုသောတံ-တို့ စက္ခု+စ+သောတံ+စ-ထည့်၊ စက္ခု စ သောတဉ္စ-တူသောအစုတို့ နှာနာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဓော-ဖြင့်
ကျွန်ုပ် သောတံ-တို့ သမာသ်စေ၍ ဒွန်စဉ်၊ သမာသ်စဉ်၊ ပီသတ်နှင့် စ-သဒ္ဒါတို့ကို နှော့၊ ဇာတိဖြူ၊ တထာ ဒွန္ဓေ-သောသုတ်ဖြင့်
နပုံသကတိ၊ နာမိ၊ သိ-သထိ၊ ဒါ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ (သမာထာဒွန်ဂုဒိဗျာတိလည်း နပုလ္လိင်္ဂဧကဂုဏ်ဖြင့်သာ ဝဒမာထာစဉ်ရမည်)

စုဒ္ဒနာသိတံ-သေ၌ စုဒ္ဒ+စ+နာသိတာ+စ၊ ဆဝိ+စ+မံသ+စ+လောဟိတံ+စ-သေ၌ထည့်၍ ချိဒ္ဒါပြုအတိုင်း ရုပ်တွတ်လေ၊
နပုံသကတိ၊ နာသိကာ၊ ဥပတနာ-ကဲ့သို့ ဒီထုဂ်များကို သဗော ရသော၊ နပုံသက-ဖြင့် ရသဖြူ၊

အသိ စ- သန်လျက်လည်း၊ စမ္ပု- မြားကာလည်း၊ အသိစမ့်- သန်လျက်မြားကာ၊ ဓန
 စ- လေးလည်း၊ ကလာပေါ စ- တောင့်လည်း၊ ဝါ- မြားပုံးလည်း၊ ဓနကလာပံ- လေး၊ တောင့်၊
 ဟတ္ထိ စ- ဆင်လည်း၊ အသော စ- မြင်းလည်း၊ ဟတ္ထိအသံ- ဆင်၊ မြင်း၊ ရထော စ- ရထားလည်း၊
 ပတ္တိကော စ- ခြေသည်လည်း၊ ရထပတ္တိကံ- ရထား ခြေသည်၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ သေနင်္ဂတ္ထေ-
 စင်အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဓါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

ဒုံသာ စ- မှက်တို့လည်း၊ မကသာ စ- ခြင်တို့လည်း၊ ဒုံသ မကသံ- မှက်၊ ခြင်၊ ကုန္တော
 စ- ပိုးရွှလည်း၊ ကိပိလိကောစ- ခြုံပုံးလည်း၊ ကုန္တ ကိပိလိကံ- ပိုးရွှ၊ ခြုံပုံး၊ ကိဋ္ဌော စ- ပေါက်ပတ်လည်း၊
 သရိသပေါ စ- ကင်းလည်း၊ ကိဋ္ဌသရိသပံ- ပေါက်ပတ်၊ ကင်း၊ ဧဝံ- တူ၊ ခုဒ္ဒန္တကတ္ထေ-ငယ်သော
 သတ္တဝါ အနက်ဟောသဒ္ဓါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

အဟိ စ- မြေလည်း၊ နကုလော စ- မြေပါလည်း၊ အဟိနကုလံ- မြေ မြေပါ၊ ဗိဋ္ဌာရော
 စ- ကြောင်လည်း၊ မုသိကော စ- ကြွက်လည်း၊ ဗိဋ္ဌာရမုသိကံ- ကြောင်ကြွက်၊ ကာကော စ-
 ကျီးလည်း၊ ဥလူကော စ- ခင်ပုပ်လည်း၊ ကာကောလူကံ- ကျီးခင်ပုပ်၊ ဧဝံ- တူ၊ ဝိဝိဝေရိဒ္ဓတ္ထေ-
 အထူးထူး ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ဟော သဒ္ဓါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

သီလဂ္ဂ- သီလလည်း၊ ပညာဏဂ္ဂ- ပညာလည်း၊ သီလပညာဏံ- သီလပညာ၊ သမယေ၊
 စ- သမထလည်း၊ ဝိပဿနာ စ- ဝိပဿနာလည်း၊ သမထဝိပဿနံ- ...နာ၊ ဝိဇ္ဇာ စ- ဝိဇ္ဇာလည်း၊
 စရဏဂ္ဂ- စရဏလည်း၊ ဝိဇ္ဇာစရဏံ- ...ဏ၊ ဧဝံ- တူ၊ ဝိသဘာဝတ္ထေ- လက္ခဏာကွဲလျက် ကိစ္စတူ
 အနက်ဟောသဒ္ဓါ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- ၏။

အာဒိဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း?

အိသိ စ- ကျွန်မလည်း၊ အိသော စ- ကျွန်ထီးလည်း၊ အိသိအိသံ- ကျွန်မ ကျွန်ထီး၊ ဣတ္ထိ
 စ- မိန်းမလည်း၊ ပုမာ စ- ယောက်ျားလည်း၊ ဣတ္ထိပုမံ- မိန်းမ ယောက်ျား၊ ပတ္တော စ- လည်း၊
 ဝိဝရဂ္ဂ- သင်္ကန်းလည်း၊ ပတ္တဝိဝရံ- သပိတ် သင်္ကန်း၊ ဆတ္တဂ္ဂ- ထီးလည်း၊ ဥပါဟနာ စ- ဖိနပ်လည်း၊
 ဆတ္တူပါဟနံ- ထီး၊ ဖိနပ်၊ တိကဂ္ဂ- ၃- ခုအပေါင်းလည်း၊ စတုတ္တဂ္ဂ- ၄-ခုအပေါင်းလည်း၊ တိကစတုတ္တံ-
 ၃ ခုအပေါင်း ၄ ခုအပေါင်း။

ဝေဇော စ- နှိုးရွှေသမားလည်း၊ ရထကာရော စ- ရထားလုပ်သမားလည်း၊ ဝေဇရထကာရံ-
 နှိုးရွှေသမား ရထားလုပ်သမား၊ သာကုဏိကော စ- ငှက်မုဆိုးလည်း၊ မာဂဝိကော စ- သားမုဆိုး
 လည်း၊ သာကုဏိကမာဂဝိကံ- ငှက်မုဆိုး သားမုဆိုး၊ ဒိဗော စ- အရှည်လည်း၊ မဇ္ဈိမော စ-
 အလတ်လည်း၊ ဒိဗမဇ္ဈိမံ- အရှည်၊ အလတ်၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသော ပြယုဂ်ကို၊
 သင်္ဂဟဏတ္ထံ- သိမ်းယူခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၂၂၃။ ၂၆၀။ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဝေဠ ဇနပဒါဒိနဉ္စ ။

(ဝိဘာသာ+ရုက္ခ.....ဇနပဒါဒိနိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အတိဒေသ/ဝိမိသုတ်)

ဒွန္ဒေ- ဒွန်သမာသိဉ္စ၊ ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဝေဠ ဇနပဒါဒိနဉ္စ- သစ်ပင်၊ မြက်၊ သားကောင်၊ ဥဗ္ဗာ၊ စပါး၊ ဇနပုဒ် အနက်သောသန္တိ အစရှိသော သန္တိတို့၏လည်း၊ ဝိဘာသာ- အချို့ ကေတ္တိ- ကေတုအဖြစ်သည်၎င်း၊ နပုံသကလိဂ်တ္တဉ္စ- နပုလ္လိင်အဖြစ်သည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဒွန္ဒေ သမာသေ- ဉ္စ၊ ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဝေဠ ဇနပဒါဒိနဉ္စ- တို့၏။ ဝိဘာသာ- အချို့ ကေတ္တိ- သည်၎င်း၊ နပုံသကလိဂ်တ္တဉ္စ- ၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

အဿတ္တော စ- ညောင်ဗုဒ္ဓဟေလည်း၊ ကပိတနော စ- ညောင်ချဉ်လည်း၊ အဿတ္တ ကပိတနံ- ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ ညောင်ချဉ်၊ ငါ- တစ်နည်းကား၊ အဿတ္တ ကပိတနာ- ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ ညောင်ချဉ်တို့၊ (ဏပိတန- ညောင်ချဉ်၊ ဓာန- ၅၆၂) ဥသိရဉ္စ- ပန်းရင်းလည်း၊ ဗိရဏဉ္စ- မြိတ်မြက်လည်း၊ ငါ- မြက်မွှေးလည်း၊ ဥသိရဗိရဏံ- ပန်းရင်း မြိတ်မြက်၊ ငါ- ကား၊ ဥသိရဗိရဏာ- ပန်းရင်း မြိတ်မြက်တို့ အဇော စ- ဆိတ်လည်း၊ ငဠကော စ- သိုးလည်း၊ အဠကံ- ဆိတ်၊ သိုး၊ ငါ- ကား၊ အဠကော- တို့၊ ဟိရညဉ္စ- ငွေလည်း၊ သုဝဏ္ဏဉ္စ- ရွှေလည်း၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ- ငွေ၊ ရွှေ၊ ငါ- ကား၊ ဟိရည သုဝဏ္ဏာ- တို့၊ သာလိ စ- သလေးလည်း၊ ယထေ စ- မုယောလည်း၊ သာလိယဝံ- သလေး မုယော၊ ငါ- ကား၊ သာလိယဝံ- တို့၊ ကာသိ စ- ကာသိတိုင်းတို့လည်း၊ ကောသလာ စ- ကောသလတိုင်း တို့လည်း၊ ကာသိကောသလံ- ကာသိတိုင်း၊ ကောသလတိုင်း၊ ငါ- ကား၊ ကာသိကောသလာ- တို့။

အာဒိဂ္ဂဟဏံ- အာဒိသန္တသည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? သာဝဇ္ဇဉ္စ- အပြစ်ရှိသောတရားလည်း၊ အနဝဇ္ဇဉ္စ- အပြစ်မရှိသောတရားလည်း၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ- အပြစ်ရှိသောတရား၊ အပြစ်မရှိသောတရား၊ ငါ- ကား၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ- တို့၊ ဟိနဉ္စ- အယုတ်လည်း၊ ပဏိတဉ္စ- အမြတ်လည်း၊ ဟိန ပဏိတံ- အယုတ် အမြတ်၊ ငါ- ကား၊ ဟိနပဏိတာ- တို့၊ ကဏော စ- အမည်းလည်း၊ သုက္ကော စ- အဖြူလည်း၊ ကဏသုက္ကံ- အမည်း အဖြူ၊ ငါ- ကား၊ ကဏသုက္ကာ- တို့၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- ဤသို့စသော ပြယုဂ်တို့ကို၊ သင်္ဂဏတ္ထံ- သိမ်းယူခြင်းအကျိုးရှိ၏။

ဆောင်။ သစ်ပင်၊ မြက်၊ သား၊ စပါးနှင့် ဥဗ္ဗာ၊ ဇနပုဒ် စ၊ အချို့မျှ၊ ဒွန္ဒ နပုဒ်ကောက်ထား။
ဆန်ကျင်ဘက်၎င်း၊ စသည်နက်၊ ထည့်စွက် အာဒိ ဝိဘာသိ။

၃၂၄။ ၃၂၅။ နှိပ်ဒေ တုလျာဓိကရဏေ ကမ္မဓာရယော ။

(နှိပ်ဒေ+တုလျာဓိကရဏေ+ကမ္မဓာရယော၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိမိ+သညာသုတ်)

နှိပ်ဒေ- နှိပ်ဒေသည်၊ တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိလတ်သော်၊ သမာသော သမာသ်ဖြစ်၏၊ ကမ္မဓာရယော- ကမ္မဓာရယ်လည်းမည်၏။ (သမာသ်စိမ္မ၊ ဗျတ္တိ၊ ၂-ထိစွထံ စိရင်္ဂေသော ဂူအလို)

တုလျာဓိကရဏာနိ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိကုန်သော၊ ဒွေ ပဒါနိ (ဒွိပဒါနိ)- ၂ ပုဒ်တို့ကို၊ ယဒါ- အကြင်အသိ၌၊ သမဿုန္တေ- ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်၏၊ တဒါ- ထိုအသိ၌၊ သော သမာသော- ထိုသမာသ် သည်၊ ကမ္မဓာရယ သညော- ကမ္မဓာရယ် အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ဒွိပဒါနိ- ဝိပဿိတော- ဝိပဿိတိယံ)

မဟန္တော စ- မြတ်သူလည်း ဟုတ်၏၊ သော- ထိုမြတ်သူဟူသည်၊ ပုရိသော စ- ယောက်ျား လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ထိုနှစ်ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ မဟာပုရိသော- မဟာပုရိသမည်၏၊ မဟာပုရိသော- မြတ်သောယောက်ျား၊ ကဏှော စ- အနက်လည်း ဟုတ်၏၊ သော- ထိုအနက် ဟူသည်၊ သပ္ပေါ စ- မြွေလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ တသ္မာ- ကြောင့်၊ ကဏှသပ္ပေါ- ကဏှသပ္ပမည်၏၊ ကဏှသပ္ပေါ- နက်သောမြွေ၊ နိလုဒ္ဓ- အညိုလည်း ဟုတ်၏၊ တံ- ထိုအညိုဟူသည်၊ ဥပ္ပလုဒ္ဓ- ကြာလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ နိလုပ္ပလံ- မည်၏၊ လောဟိတဒ္ဓ- အနီလည်း ဟုတ်၏၊ တံ- ထိုအနီဟူသည်၊ စန္ဒနုဒ္ဓ- စန္ဒကူးလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ လောဟိတစန္ဒနံ- မည်၏၊ ဗြာဟ္မဏီ စ- ပုဏ္ဏားမလည်း ဟုတ်၏၊ သာ- ထိုပုဏ္ဏားမဟူသည်၊ ဒါရိကာ စ- သူငယ်မလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏဒါရိကာ- မည်၏၊ ခတ္တိယာ စ- မင်းသမီးလည်း ဟုတ်၏၊ သာ- သည်၊ ကညာ စ- သတို့သမီးလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခတ္တိယကညာ- မည်၏။

၃၂၄။ မဟာရုဂ်သော-ထို မေက္ခ+ရုဂ်သ-တည်း၊ တစ်နည်း- မေက္ခ+စ+တ+ရုဂ်သ+စ-တည်း၊ မေက္ခော ရုဂ်သော-တူသောအနက်၌ တစ်နည်း- မေက္ခော စ သော ရုဂ်သော စ-တူသောအနက်၌ ဒွိပဒေ-စသောထုတ်ဖြင့် မေက္ခန္တံ နှင့် ရုဂ်သ-ထို သမာသ်စိမ္မံ တမ္မဓာရယ်မှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊ သမာသ်၏ ဝိဘတ်တို့ကို ချေ၊ တစ်နည်း- သမာသ်၏ဝိဘတ်နှင့် စ-တ-သဒ္ဓါတို့ကို ချေ၊ ဝတတိဂ္ဂါ (မေက္ခန္တံ+ရုဂ်သ) ဝေထံ မော-စသောထုတ်ဖြင့် မေက္ခန္တံ-ထို မောဂ္ဂါ၊ ဥသော တဂ္ဂါ-ဖြင့် တဂ္ဂါမှည့်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂါ၊ ပြီး၏။
ဇုဇိချေဇိ၊ ယဒုရုဂ်ထုတ်စဉ်တည်း၊ ရုဂ်သိဒ္ဓိ အဆိုအထိုင်းဖြစ်သည်။ ဝိပဿိတိယံ အနက်ပြုရာ၌ စ, တ-သဒ္ဓါသောနည်း၊ ဝေသောနည်း၊ ၂-မျိုးထူး သုံးနိုင်သည်။

တဏှသဂ္ဂေါ-စသည်တို့လည်း စ, တ-သဒ္ဓါသောနည်း၊ ဝေသောနည်း၊ ၂-မျိုးထူး သုံးနိုင်သည်။ ဤ၌ ဝေသောနည်းထို အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်၍၊ တဏှ+သဂ္ဂေါ၊ ဒီထ+ဥဂ္ဂဏ၊ ယောတိတ+စဒ္ဓါ၊ ဗြာဟ္မဏီ+ဒါရိကာ၊ ခတ္တိယာ+ကညာ-တည်း၊ သိဒ္ဓါပြီးအတိုင်း တဏှော သဂ္ဂေါ၊ တစ်နည်း- တဏှော စ သော သဂ္ဂေါ စ-တူသောအနက်၌ သမာသ်စိမ္မံ တမ္မဓာရယ်မှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ၊ ဝတတိဂ္ဂါ၊ တဂ္ဂါမှည့်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ် စသည်။ ဗြာဟ္မဏဒါရိကာ၊ ခတ္တိယကညာ-တို့၌ထား ဝေထံပြုပြီး တမ္မဓာရယ်သညော စ-ဖြင့် ရှေ့ဒ်ထို ရုဂ်သိဒ္ဓိထိုသို့၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ကမ္မဓာရယက္ကစ္စနေန ကွတ္တော? ကမ္မဓာရယသညေ စ။

ထောင်။ ဝိသေသန၊ ဝိသေသျ၊ ပဒန္တိတူ၊ အရတူ၊ မှတ်ယူ ကမ္မဓာရယ။

၃၂၅။ ၃၄၈။ သင်္ချာပုဗ္ဗော ဒိဂု ။

(သင်္ချာပုဗ္ဗော+ဒိဂု၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သင်္ချာပုဗ္ဗော- သင်္ချာရှေးရှိသော ကမ္မဓာရယ်သမာဓိသည်။ ဒိဂု- ဒိဂုမည်၏။

သင်္ချာပုဗ္ဗော- သော၊ ကမ္မဓာရယ သမာသော- သည်။ ဒိဂုသညော- ဒိဂု အမည်ရှိသည်။
ဟောတိ- ၏။

တိဏိ- ၃-ပါးကုန်သော၊ ဗလာနိ- အညစ်အကြေးတို့တည်း။ တိမလံ- ၃-ပါးသော
အညစ်အကြေး။ ဝါ- အညစ်အကြေး ၃-ပါး။ တိဏိ- ၃ လုံးကုန်သော၊ ဗလာနိ- သစ်သီးတို့တည်း။
တိမလံ- ၃-လုံးသော သစ်သီး။ ဝါ- သစ်သီး ၃-လုံး။ တယော- ၃-ပါးကုန်သော၊ လောကာ-
လောကတို့တည်း။ တိလောကံ- ၃- ပါးသောလောက၊ ဝါ- လောက ၃-ပါး။ တယော- ၃-
ချောင်းကုန်သော၊ ဒဏ္ဍာ- တုတ်တို့တည်း။ တိဒဏ္ဍံ- ၃-ချောင်းသောတုတ်၊ ဝါ- တုတ် ၃-ချောင်း။
စတသော- ၄-ပါးကုန်သော၊ ဒိသာ- အရပ် မျက်နှာတို့တည်း။ စတဒ္ဓိသံ- ၄-ပါးသော အရပ်မျက်နှာ၊
ဝါ- အရပ် ၄-မျက်နှာ၊ ပဉ္စ- ၅-ပါးကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့တည်း။ ပဋိန္ဒြိယံ- ၅-ပါးသော
ဣန္ဒြေ၊ ဝါ- ဣန္ဒြေ ၅- ပါး။ သတ္တ- ခုနစ်စင်းကုန်သော၊ ဂေါဒီဝရိယော- ဂေါဒီဝရိမြစ်တို့တည်း။
သတ္တဂေါဒီဝရံ- ၇ စင်းသော ဂေါဒီဝရိမြစ်၊ ဝါ- ဂေါဒီဝရိမြစ် ၇ စင်း။

ဒိဂုက္ကစ္စနေန ကွတ္တော? ဒိဂုသေကတ္တံ။

ထောင်။ ကမ္မဓာရယ၊ သမာသ ပင်၊ ရှေ့ကသင်္ချာ၊ ရှိလေရာ၊ ဆင့်ကာ ဒိဂု ခေါ်။

၃၂၆။ ၃၄၁။ ဥဘော တပ္ပုရိသာ ။

(ဥဘော+တပ္ပုရိသာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဥဘော- ဒိဂု၊ ကမ္မဓာရယ် သမာဓိနှင့်စပ်တို့သည်။ တပ္ပုရိသာ- တပ္ပုရိသ်လည်း မည်ကုန်၏။

ဥဘော- ၂ ခုကုန်သော၊ ဒိဂုကမ္မဓာရယ သမာသာ- တို့သည်။ တပ္ပုရိသ သညာ- တပ္ပုရိသ်
အမည်ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၃၂၅။ မူလိယံ ၃၂၁-ဒိဂုသေကတ္တံ-အထိုင်းထွေ၏။ သတ္တဂေါဒီဝရံ-၌ သတ္တ+ဂေါဒီဝရံ-တည်း။ နုပုဏ္ဍိတံ-ပိုးသောအခါ တွစ် သမာသန္တ
သောသုတ်ဖြင့် အဆုံး ဤ-ထို အ-ဖြူ တစ်နည်း- အ-စွည်းသင်္ကေ၊ မို-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နှစ်ပုံ၊ သိ-သင်္ကေ၊ န-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ပြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားသည်၊ န- မဟုတ်၊ အပြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားမဟုတ်၊ ဝသလော- သူယုတ်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အဝသလော- သူယုတ်မဟုတ်၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းသည်၊ န- မဟုတ်၊ အဘိက္ခု- ရဟန်းမဟုတ်၊ ပဉ္စဝသံ- ငါးနှစ်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အပဉ္စဝသံ- ငါးနှစ်မဟုတ်၊ ပဉ္စပူလိ- ငါးခုသော အထုပ်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အပဉ္စပူလိ- ငါးထုပ်မဟုတ်၊ သတ္တဂေါဒါဝရံ- ဂေါဒါဝရိမြစ် ရ စင်းသည်၊ န- မဟုတ်၊ အသတ္တဂေါဒါဝရံ- ဂေါဒါဝရိမြစ် ရ စင်းမဟုတ်၊ ဒသဂဝံ- နွားဆယ်ကောင်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အဒသဂဝံ- နွားဆယ်ကောင်မဟုတ်၊ ပဉ္စဂဝံ- နွားငါးကောင်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အပဉ္စဂဝံ- နွားငါးကောင်မဟုတ်။

တပျိုရိသက္ကဋ္ဌနေန ကွတ္တော? အတ္တိနဿ တပျိုရိသေ။

ဆောင်။ နောက်ပုဒ်အရ၊ ပဓာနကြောင့်၊ ကမ္မ, ဒီဂ၊ ဤနှစ်ခု၊ ဖော်မူ တပျိုရိသ်။

၃၂၇။ ၃၅၁။ အ.မာဒယော ပရပဒေဘိ ။

(အမာဒယော+ပရပဒေဘိ၊ ၂-ပုဒ်၊ (အမာဒယော+ပရပဒေဘိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိမိ+သညာသုတ်)

အမာဒယော- အံ-အစရှိသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ပရပဒေဘိ- နောက်နာမ်ပုဒ် တို့နှင့်တကွ၊ သမဿုန္တေ- ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်အံ့၊ သော- ထိုသမာသ်သည်၊ တပျိုရိသော- တပျိုရိသ်မည်၏။

တာ အ.မာဒယော- ထို အံ အစရှိကုန်သော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ပရပဒေဘိ- နောက်ပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမေဟိ- နာမ်တို့နှင့် ယအိ- ဌှ၊ သမဿုန္တေ- ကုန်၏၊ တအိ- ဌှ၊ သော သမာသော- သည်၊ တပျိုရိသသညော- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘူမိ- မြေသို့၊ ဂတော- သွားသူတည်း။ ဘူမိဂတော-မြေသို့သွားသူ၊ သဗ္ဗရတ္တိ- အလုံးစုံညွှန် ပတ်လုံး။ (ဝါ-ညွှန် ဥယျာဉ်ပတ်လုံး)၊ သောဘနော-တင့်တယ်သူတည်း။ သဗ္ဗရတ္တိသောဘနော-အလုံး စုံညွှန်ပတ်လုံး တင့်တယ်သူ၊ အပါယံ-အပါယ်သို့၊ ဂတော-ရောက်သူတည်း။ အပါယဂတော-သူ။

၃၂၈။ အခြာဟ္မဏော-ထို န+ခြာဟ္မဏ-တည်း၊ န ခြာဟ္မဏော-ဟူသောအနက်၌ ဒွိဝေဒ-စသောသုတ်ဖြင့် န-နှင့် ခြာဟ္မဏ-ထို သမာသ်စပ်၍ ထမ္မဓာရသ်မှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊ ဝိဘတ်ချေ၊ ထထိပြု၊ ထမ္မဓိသ်မှည့်၊ အတ္တ နဿ ထမ္မဓိသေ-ဖြင့် န-ထို အ-ပြု၊ နာမိဒ၊ သိ-သထိ၊ ဩ-ပြု။

အဝသလော-စသည် နည်းတူ။ အဘိတျ-၌ နာမိဒ၊ သိ-သထိ၊ ချေ။ အဝဠဝသံ-စသည်၌ သိ-သထိ၊ အ-ပြု။

၃၂၉။ ဘူမိဂတော-ထို ဘူမိ+ဂတ-တည်း၊ ဘူမိ ဂတော-ဟူသောအနက်၌ အမာဒယော ဝရပဒေဘိ-ဖြင့် ဘူမိ-နှင့် ဂတ-ထို သမာသ်စပ်၍ ထမ္မဓိသ်မှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊ ဝိဘတ်ထိုထို ချေ၊ ထထိပြု၊ နာမိဒ၊ သိ-သထိ၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

သမ္မဓတ္တိ သောဘနော-စသည်၌ သမ္မဓတ္တိ+သောဘန-တည်း စသည် နည်းတူ။

ဣဿရေန- အစိုးရသူသည်။ ကတံ- ပြုအပ်သည်တည်း။ ဣဿရကတံ- သည်။ သလ္လေန- မြားမြင်း၊
 ဝိဒ္ဓေါ- ပစ်ဖောက်အပ်သည်တည်း။ သလ္လဝိဒ္ဓေါ-သည်။ ကထိနဿ-ကထိန်အလို့ငှာ (ကထိန် ခင်းဖို့ရာ)၊
 ဒုဿံ- ဆောင်အပ်သော ပုဆိုးတည်း။ ကထိနဒုဿံ- ပုဆိုး။ ဝါ- ကထိန်လျာပုဆိုးအာဂန္တုကဿ-
 ဧည့်သည် အလို့ငှာ၊ ဘတ္တံ- ဆောင်အပ်သောထမင်းတည်း။ အာဂန္တုကာတ္တံ- ထမင်း။ မေထုနာ-
 မေထုန်မှ၊ အပေတော- ကင်းသူတည်း။ မေထုနာပေတော- သူ၊ စောရာ- ခိုးသူမှ၊ ဘယံ- ဘေးတည်း။
 စောရာယံ-ဘေးရညော- မင်း၏ ပုတ္တော- သားတည်း။ ရာဇပုတ္တော- မင်းသား။ ညောနံ- စပါးတို့၏
 ရာသိ-အစုအပုံတည်း။ ညေရာသိ- စပါးပုံ၊ ရူပေ- ရုပ်၌၊ ပဝတ္တာ ဖြစ်သော၊ သညာ- သညာတည်း။
 ရူပသညာ-သညာ၊ သံသာရေ- သံသရာ၌၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲတည်း။ သံသာရဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ။

ဆောင်း၊ နောက်ပုဒ်နှင့်စပ်၊ ရှေ့ရပ် အမာဒိ၊ တပျရိ၊ ပြားထိ ခြောက်မျိုးပေ။

၃၂၈။ ၃၅၂။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗိတိ ။

(အညပဒတ္ထေသု+ဗဟုဗ္ဗိတိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိမိ+သညာသုတ်)

အညပဒတ္ထေသု- သမာသိပုဒ်မှ တစ်ပါးသော ယ၊ တ၊ တေ၊ ဣမ-ဟူသော အညပုဒ်၏
 အနက်တို့၌၊ နာမာနိ- နာမ်ပုဒ်တို့ကို၊ သမသျှန္တေ- ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်အံ့၊ သော- ထိုသမာသိသည်၊
 ဗဟုဗ္ဗိတိ- ဗဟုဗ္ဗိတိမည်၏။

အညေသံ- ကုန်သော၊ ပဒါနံ- တို့၏၊ အတ္ထေသု- တို့၌၊ ဇွေ- နှစ်ခုကုန်သော၊ နာမာနိ-
 နာမ်ပုဒ်တို့ကို၎င်း၊ ဗဟုဗ္ဗိ- များစွာကုန်သော၊ နာမာနိ- တို့ကို၎င်း၊ ယဒါ- ၌၊ သမသျှန္တေ- ကုန်၏၊
 တဒါ- ၌၊ သော သမာသော- သည်၊ ဗဟုဗ္ဗိတိသညော- ရှိသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဣမံ သံဃာရာမံ-ဤသံဃာ့အာရပ်သို့၊ အာဂတာ-လာရောက်ကုန်သော၊ သမဏာ-
 ရဟန်းတို့သည်၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သောယံ-သော+အယံ-ထိုသို့သော ဤသံဃာ့
 အာရပ်သည်၊ အာဂတသမဏော-အာဂတသမဏမည်၏၊ အာဂတသမဏော- လာရောက် ကုန်သော
 ရဟန်းတို့ရှိသော သံဃာ့အာရပ်၊ သံဃာရာမေ-သံဃာ့အာရပ်တည်း။ အနေနု သမဏေန-ဤရဟန်း
 သည်၊ ဇိတနိ-အောင်အပ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-ဣန္ဒြေတို့သည်၊ သန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သောယံ-
 ထိုသို့သော ဤရဟန်းသည်၊ ဇိတိန္ဒြိယော-မည်၏၊ ဇိတိန္ဒြိယော-အောင်အပ် ကုန်သော ဣန္ဒြေ တို့ရှိ
 သောရဟန်း၊ သမဏော-ရဟန်းတည်း။ (နောဏိနောဏိ နိဗ္ဗဒ္ဓုဒ်တို့ထိုလည်း ဤအတိုင်း အနုဏိဓာဏေ) ယဿ ရညော-

၃၂၈။ အာဂတသမဏော-ထို အာဂတ+သမဏ+ဣမ-တည်း။ အာဂတာ သမဏာ ဣမံ-ဟူသောအနုဏိ၌ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗိတိ-
 ဖြင့် အာဂတနှင့် သမဏ-ထို သမာသိစပ်၍ ဗဟုဗ္ဗိတိမှ၌၊ သမာသိမှ၌၊ သမာသိ၏ ဝိသတ်နှင့် ဣမ-ထိုအံ့၊ ဝေထိပြု၊ နာမ်၊ သိ-
 သင်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။ ဇိတိန္ဒြိယော-သေညတို့၌လည်း ဇိတ+ဣန္ဒြိယ+ဣမ-တည်း သေညနည်းတူ။

အကြင်မင်းအား၊ ဒိန္နော-ပေးအပ်သော၊ သုဂင်္ဂ- အခွန်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသို့သော ဤမင်းသည်၊ ဒိန္နသုဂင်္ဂ- မည်၏၊ ရာဇာ-မင်းတည်း၊ အသ္မာ ဂါမာ- ဤရွာမှ၊ နိဂ္ဂတာ- ထွက်ကုန်သော၊ ဇနော- လူတို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသို့သော ဤရွာသည်၊ နိဂ္ဂတာဇနော- မည်၏၊ ဂါမော-ရွာတည်း၊ ယဿ ပုရိသဿ- အကြင်ယောက်ျား၏ ဆိန္နော- ပြတ်ပြီးသော၊ ဟတ္ထော- လက်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသို့သော ဤယောက်ျားသည်၊ ဆိန္နဟတ္ထော- မည်၏၊ ပုရိသော-တည်း၊ ယသ္မိံ ဇနပဒေ- အကြင် ဇနပုဒ်၌၊ သမ္ပန္နနိ- ပြည့်စုံကုန်သော၊ သဿာနိ- ကောက်တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသို့သော ဤဇနပုဒ်သည်၊ သမ္ပန္နသဿော- မည်၏။

နိဂြောဓဿ- ပညောင်ပင်၏၊ ပရိမဏ္ဍလော- ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းတည်း၊ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော- ပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်းကျင်အဝန်းအဝိုင်း၊ ယော ရာဇကုမာရော- အကြင်မင်းသား သည်၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝ- ပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းကဲ့သို့၊ ပရိမဏ္ဍလော- ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်း၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုကဲ့သို့သော ဤမင်းသားသည်၊ နိဂြောဓ ပရိမဏ္ဍလော- မည်၏၊ အထ ဝါ- ကား၊ ယဿ ရာဇကုမာရဿ- ၏၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝ- ကဲ့သို့သော၊ ပရိမဏ္ဍလော-သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- သည်၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော- မည်၏၊ ရာဇကုမာရော- မင်းသားတည်း။

စက္ခုဇနော- မျက်စိ၏၊ ဘူတော- ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ စက္ခုဘူတော- ခြင်း၊ ယော (ဘဂဝါ)- သည်၊ စက္ခုဘူတော ဣဝ- မျက်စိ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဘူတော- ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ စက္ခုဘူတော-မည်၏၊ ဘဂဝါ-တည်း။

သုဝဏ္ဏဿ- ရွှေ၏၊ ဝဏ္ဏော- အဆင်းတည်း၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော- ရွှေအဆင်း၊ ယဿ (ဘဂဝတော)- ၏၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဝိယ- ရွှေအဆင်းကဲ့သို့သော၊ ဝဏ္ဏော- အဆင်းတော်သည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- သည်၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော- မည်တော်မူ၏၊ ဘဂဝါ- တည်း။ ဗြဟ္မဇနော- ဗြဟ္မာမင်း၏၊ သရော- အသံတည်း။ ဗြဟ္မဿရော- အသံ၊ ယဿ (ဘဂဝတော)- ၏၊ ဗြဟ္မဿရော ဝိယ- ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့သော၊ သရော- အသံတော်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- သည်၊ ဗြဟ္မဿရော- မည်တော်မူ၏၊ ဘဂဝါ- ဘုရားတည်း။

သယံပတိတ ပဏ္ဏ ပုဗ္ဗ ဇလ ဝါယု တောယာတာရာတိ- သယံ ဟာရာဟူသော သမာသ်၌၊ ဝါ-၏၊ (အဝယဝဝိဂ္ဂဟော- အစိတ် အစိတ် ဝိပြုတ်ကား)၊ ပဏ္ဏဉ္စ- အရွက်လည်း၊ ပုပ္ဖဉ္စ- အပွင့်လည်း၊ ဗလဉ္စ- အသီးလည်း၊ ပဏ္ဏပုပ္ဖဗလာနိ- အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးတို့၊ သယမေဝ- အလိုလိုသာလျှင်၊ ပတိတာနိ- ကြွေကျကုန်သည်တည်း၊ သယံ ဗဟိတာနိ- အလိုလိုကြွေကျကုန်သည်။

သယံပတိတာနိ ဝ- အလိုလိုကြွေကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တာနိ- ထို အလိုလို ကြွေကျ ကုန်သည်တို့ဟူသည်။ ပဏ္ဏပုပ္ဖလောနိ ဝ- အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ- ထို့ကြောင့် သယံ..... ဖလာနိ- သယံ..... ဖလတို့မည်၏။ ဝါယု ဝ- လေလည်း။ တောယဉ္ဇ- ရေလည်း။ ဝါယုတောယာနိ- လေ ရေတို့၊ သယံ.....ဖလာနိ ဝ- အလိုလို ကြွေကျကုန်သော အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးတို့လည်း။ ဝါယုတောယာနိ ဝ- လေ ရေတို့လည်း။ သယံ . . . တောယာနိ- အလိုလို ကြွေကျကုန်သော အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီး၊ လေ၊ ရေတို့၊ ယေသံ- အကြင်သူတို့၏။ သယံ ပတိတ ပဏ္ဏပုပ္ဖလော ဝါယုတောယာနိ- အလိုလိုကြွေကျကုန်သော အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီး၊ လေ၊ ရေ ဟူကုန်သော၊ အာဟာရာ- အာဟာရတို့သည်။ (သန္တိ ရှိကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်) တေ- ထိုသူတို့သည်။ သယံ . . . ဟာရာ- သယံ . . . ဟာရတို့မည်၏။ သယံ . . . ဟာရာ- အလိုလိုကြွေကျကုန်သော အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီး၊ လေ၊ ရေဟူကုန်သော အာဟာရတို့ ရှိကုန်သော ရသေ့တို့၊ ဣသယော- ရသေ့တို့တည်း။ ဧတ္ထ- ဤ သမာသိ၌၊ ယံ- အကြင် စကားကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ- ဆိုထိုက်၏။ တံ- ထိုစကားကို၊ ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ ဝုတ္တမေဝ- ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ အယံပန- ဤသမာသိသည်ကား၊ ဒွန္ဒကမ္မ ဓာရယဂဗ္ဘော- အတွင်း၌ ဒွန် ကမ္မဓာရယ်ရှိသော၊ ဝါ- ဒွန် ကမ္မဓာရယ် အတွင်းငြိမ်သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသိတည်း။

အထ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ယေသံ- အကြင်ရသေ့တို့၏။ သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ဖလော ဝါယုတောယေဟိ- အလိုလို ကြွေကျကုန်သော အရွက် အပွင့်၊ အသီး၊ လေ၊ ရေ တို့ဖြင့် အာဟာရာ- အာဟာရတို့သည်။ (သန္တိ၊ ဣတိ) တေ- ထိုရသေ့တို့သည်။ သယံ . . . ဟာရာ- တို့မည်၏။ အယံ ပန- ဤ သမာသိသည်ကား၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသိတည်း။

နာနာဒမပတိတပုပ္ဖဝါသိတသာဓူတိ- နာနာဒမ.....သာဒ ဟူသောသမာသိပုဒ်၏ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော- ကား။) နာနပုကာရာ- အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော (အမျိုးမျိုးကုန်သော)၊ ဒုမာ- သစ်ပင်တို့တည်း။ နာနာဒမာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့၊ နာနာဒမေဟိ- အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ၊ ပတိတာနိ- ကြွေကျကုန်သည်တည်း။ နာနာဒမပတိတာနိ- အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်။ နာနာဒမပတိတာနိ ဝ- အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ တာနိ- ထို အထူးထူး အပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ ပုပ္ဖနိ ဝ- ပန်းတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖနိ- နာနာ . . . ပုပ္ဖတို့မည်၏။ နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖဟိ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ဝါသိတာ- ထိုအပ်ကုန်သည် တည်း။ နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖဝါသိတာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်။ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ- အကြင် တိမဝန္တာတောင်မင်း၏၊ နာနာ . . .
ငါသိတာ- အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော၊
သာနု- တောင်အပြင်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- ထို တိမဝန္တာတောင်မင်းသည်၊
နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖဝါသိတသာနု- နာနာ . . . သာနု မည်၏၊ နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖဝါသိတသာနု-
အထူးထူးအပြားပြားကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော
တောင်အပြင်တို့ရှိသော တိမဝန္တာတောင်မင်း၊ ပဗ္ဗတရာဇာ- တိမဝန္တာတောင်မင်းတည်း။ အယံ ပန-
ဤသမာဿ်သည်ကား။ ကမ္မဓာရယတပ္ပုရိသဂဗ္ဘော- အတွင်း၌ ကမ္မဓာရယ် တပ္ပုရိသ်သမာဿ်ရှိ
သော၊ ဝါ- ကမ္မဓာရယ် တပ္ပုရိသ်သမာဿ် အတွင်း၌လည်း။ တုလျာမိကရဏဗဟုဗ္ဗိတိ- တည်း။

အထ ဝါ- ကား။ ဝါသိတာ- ထုံအပ်ကုန်သော၊ သာနု- တောင်အပြင်တို့သည်။ ဝါသိတာသာနု-
ထုံအပ်ကုန်သော တောင်အပြင်တို့၊ သာပေက္ခတ္တော- ပုဒ်တစ်ပါးကို ငဲ့ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။
သတိဝိ- ရှိပေသော်လည်း။ ဂမကတ္တာ- သိစေနိုင်သော သတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမာသော-
(ဝါသိတသန္တိ သည် သာနုသန္တိနှင့်) သမာဿ်ဖြစ်နိုင်၏။ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ- ၏၊ နာနာဒမ
ပတိတပုပ္ဖတိ- အထူးထူးအပြားပြား ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့်၊
ဝါသိတသာနု- ထုံအပ်သော တောင်အပြင်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ-
သည်၊ နာနာဒမ ပတိတပုပ္ဖဝါသိတ သာနု- မည်၏၊ ပဗ္ဗတရာဇာ- တည်း။ အယံ ပန- ကား။
ဘိန္နာမိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိတိ- တည်း။

ဗျာလဗ္ဗမ္မုရေဓိန္ဒုရဗ္ဗိတကူဇောတိ- ဗျာလဗ္ဗမ္မု.....ကူဇော ဟူသော သမာဿ်ပုဒ်၏၊
(အဝယဝဝိဂ္ဂတော- ကား။) အဗ္ဗူ- ရေကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဗ္ဗူရော-
မည်၏၊ သော- ထိုအဗ္ဗူရေတူသည်၊ ကော- အဘယ်နည်း။ ပဇ္ဇန္တော- မိုးတိမ်တည်း။ ဝိဝိဓာ-
အထူးထူးအားဖြင့် အာလမ္ဘော- တွဲရ၍ ဆွဲအပ်သည်တည်း။ ဗျာလမ္ဘော- အထူးထူးအားဖြင့် တွဲရ၍
ဆွဲအပ်သည်။ ဗျာလမ္ဘော စ- အထူးထူးအားဖြင့် တွဲရ၍ ဆွဲအပ်သည်လည်း တုတ်၏၊ သော- ထို
အထူးထူးအားဖြင့် တွဲရ၍ဆွဲအပ်သော အရာတူသည်။ အဗ္ဗူရော စ- ရေကိုဆောင်တတ်သော
မိုးတိမ်လည်း တုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗျာလဗ္ဗမ္မုရော- မည်၏၊ ဗျာလဗ္ဗမ္မုရဿ- အထူးထူးအားဖြင့်
တွဲရ၍ ဆွဲအပ်သော မိုးတိမ်၏ ဓိန္ဒု- မိုးပေါက်တို့တည်း။ ဗျာလဗ္ဗမ္မုရေဓိန္ဒု- အထူးထူး မိုးပေါက်တို့
ဗျာလဗ္ဗမ္မုရေဓိန္ဒုတိ- အထူးထူး . . . မိုးပေါက်တို့သည်။ ဓုပ္ပိတော- စုပ်အပ် (စိမ့်ဝင်အပ်)သည်တည်း။
ဗျာလဗ္ဗမ္မုရေဓိန္ဒုဓုပ္ပိတော- အထူးထူး . . . မိုးပေါက်တို့သည် စိမ့်ဝင်အပ်သည်။ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ-
အကြင်တိမဝန္တာတောင်မင်း၏၊ ဗျာလဗ္ဗမ္မုရေဓိန္ဒု ဓုပ္ပိတော- အထူးထူး . . . စုပ်အပ် (စိမ့်ဝင်အပ်)သော၊
ကူဇော-တောင်ထွင့်သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ (ပဗ္ဗတရာဇာ)- သည်၊ ဗျာလဗ္ဗမ္မုရ

ဗိဇ္ဇာဓိပ္ပာယ်ကုသော- မည်၏၊ ဗျာလဗ္ဗဗျာရဗိဇ္ဇာဓိပ္ပာယ်ကုသော- အထူးထူး . . . စုပ်အပ်(စိမ့်ဝင်အပ်)သော
တောင်ထွင့်ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၊ အယံပန- ကာ။ ကမ္မဓာရယတပျူရိသဂဗ္ဘော- သော၊
တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

အထဝါ- ကာ။ စုပ္ပိတော- စုပ်အပ် (စိမ့်ဝင်အပ်)သော၊ ကုသော- တောင်ထွင့်တည်း။
ဗိဇ္ဇာဓိပ္ပာယ်ကုသော- စိမ့်ဝင်အပ်သောတောင်ထွင့်၊ သာပေက္ခာဗ္ဘော- သည်၊ သတိပ- သော်လည်း။ ဂမကတ္တာ-
ကြောင့် သမာသော- (စုပ္ပိတသဒ္ဓါသည် ကုသသဒ္ဓါနှင့်) သမာသိပြစ်နိုင်၏၊ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ- ၏၊
ဗျာလဗ္ဗဗျာရဗိဇ္ဇာဟိ- အထူးထူး . . . ဝိုးပေါက်တို့သည်၊ စုပ္ပိတကုသော- စိမ့်ဝင်အပ်သော တောင်ထွင့်
သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- သည်၊ ဗျာလဗ္ဗဗျာရဗိဇ္ဇာဓိပ္ပာယ်ကုသော- မည်၏၊
အယံပန- ကာ။ ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

အမိတ ဗလ ပရက္ကမ ဇုတိတိ- အမိတ ဗလ ပရက္ကမ ဇုတိ ဟူသောသမာသိ၏၊ (အဝ
ယဝ ဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) ဝိတာ- နှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သည်၊ န- မဟုတ်ကုန်၊ အမိတာ- မနှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်၊
ဗလဉ္စ- အားလည်း၊ ပရက္ကမော စ- လုံ့လလည်း၊ ဇုတိ စ- တန်ဖိုးလည်း၊ ဗလပရက္ကမဇုတိယော-
အား၊ လုံ့လ၊ တန်ဖိုးတို့၊ ယဿ- အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏၊ အမိတာ-မနှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သော၊
ဗလပရက္ကမဇုတိယော- အား လုံ့လ တန်ဖိုးတို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်) သောယံ-
ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ အမိတဗလ ပရက္ကမဇုတိ- မည်တော်မူ၏၊ အမိတဗလ ပရက္ကမဇုတိ-
မနှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သော အား လုံ့လ တန်ဖိုးတို့ ရှိသောမြတ်စွာဘုရား၊ အယံပန- ကာ။ ကမ္မဓာရယ
ဒန္ဒဂဗ္ဘော- သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

ဝိဇ္ဇောရက္ခိသဗဟုတိ- ဝိဇ္ဇော . . . ဗဟု ဟူသောသမာသိ၏၊ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော-
ကာ။) ဥရော စ- ရင်လည်း၊ အက္ခဉ္စ- ညှပ်ရိုးလည်း၊ အံသော စ- ပခုံးလည်း၊ ဗဟု စ- လက်မောင်း
လည်း၊ ဥရက္ခိသ ဗဟုတိ- တို့ ယဿ ဘဂဝတော- ၏၊ ဝိဇ္ဇာ- ပြည့်ပြီးကုန်သော၊ ဥရက္ခိသဗဟုတိ-
တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- သည်၊ ဝိဇ္ဇောရက္ခိသဗဟု- မည်တော်မူ၏၊
ဝိဇ္ဇောရက္ခိသ ဗဟု- ပြည့်ပြီးကုန်သော ရင် ညှပ်ရိုး ပခုံး လက်မောင်းတို့ ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၊
အယံ ပန- ကာ။ ဒန္ဒဂဗ္ဘော- အတွင်း၌ ဒွန်သမာသိရှိသော၊ ဝါ- ဒွန်သမာသိအတွင်း၌ငြုပ်သော၊
တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

ဝိဇ္ဇာ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနုရဗေနာတိ- ဝိဇ္ဇာ . . . ဗေနာ ဟူသော သမာသိ၏၊ (အဝယဝ
ဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) ဂဏ္ဍော စ- ပါးလည်း၊ ဝဒနဉ္စ- နှုတ်ခမ်း (ပါးစပ်)လည်း၊ ထနော စ- သားမြတ်လည်း၊
ဥရ စ- ပေါင်လည်း၊ ဗေနဉ္စ- တင်ပါးလည်း၊ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနုရဗေနာ- တို့ ယဿ- အကြင်
(ယသောရော) မိဖုရား၏၊ ဝိဇ္ဇာ- ပြည့်ပြီးကုန်သော၊ ဂဏ္ဍဝဒနထနုရဗေနာ- တို့သည်၊ (သန္တိ- ၏

ဗိုင်း | အရှင်ခရီးလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဣတိ- ကြောင့်၊ သာယံ- သည်၊ ပိဏ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနုရဗေဇာ- မည်၏၊ ပိဏ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနုရဗေဇာ- ပြည့်ပြီးကုန်သော ပါး၊ နှုတ်စမ်း သားမြတ် ဖေါင် တင်ပါးတို့ ရှိသော ယသောရောပိဗုရာ။ အယံ ပန- ကာ။ ဒွန္ဒုဂဗ္ဘော- သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်။

ပဝရသုရာသုရ . . . စရဏောတိ-၏ (အဝယဝဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) သုရာ စ-နတ်တို့လည်း။ အသုရာ စ- အသုရာတို့လည်း။ ဂရုသာ စ- ဂဠုန်တို့လည်း။ မနုဇာ စ- လူတို့လည်း။ ဘုဇေဂါ စ- နဂါး တို့လည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ- ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့လည်း။ သုရာသုရ . . . ဂန္ဓဗ္ဗာ-တို့ ပဝရာ စ- မြတ်သူတို့လည်း။ ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ- ထို မြတ်သူတို့ဟူသည်၊ သုရာ . . . ဂန္ဓဗ္ဗာ စ- ...ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့် ပဝရ . . . ဂန္ဓဗ္ဗာ-တို့မည်၏၊ ပဝရ . . . ဂန္ဓဗ္ဗာနံ-...ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏၊ မကုဋာနိ-မကိုင်တို့တည်း။ ပဝရ . . . မကုဋာနိ-တို့ ပဝရ . . . မကုဋာနိ- . . . တို့၏၊ ကုဋာနိ- အထွင်တို့တည်း။ ပဝရ . . . ကုဋာနိ- ...အထွင်တို့ ပဝရ . . . ကုဋေသု- ...အထွင်တို့၌၊ စုဗ္ဗိတာ- စုပ်အပ်ကုန်သည်တည်း။ ဝါ- တပ်ထား အပ်ကုန်သည်တည်း။ ပဝရ . . . စုဗ္ဗိတာ- ...တပ်ထားအပ်ကုန်သည်၊ ပဝရ . . . စုဗ္ဗိတာ စ- ... တပ် ထားအပ်ကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ-ထို တပ်ထားအပ်သော အရာဝတ္ထုတို့ဟူသည်၊ သေလာစ- ပတ္တမြားကျောက်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့် ပဝရ . . . သေလာ-တို့မည်၏၊ ပဝရ . . . သေလေဟိ- ...ကျောက်တို့သည်၊ သံဗဒ္ဓိတာ- ထိခိုက်အပ်ကုန်သည်တည်း။ ပဝရ . . . သံဗဒ္ဓိတာ- ...ထိခိုက်အပ်ကုန်သည်၊ ယဿ တထာဂတဿ- အကြင် မြတ်စွာ ဘုရား၏၊ ပဝရ . . . သံဗဒ္ဓိတာ- ...ထိခိုက်အပ်ကုန်သော၊ စရဏာ-ခြေတော်တို့သည်၊ (သန္တိ ဣတိ)၊ သောယံ-သည်၊ ပဝရ . . . စရဏော- မည်တော်မူ၏၊ ပဝရ . . . စရဏော- မြတ်တုန်သော . . . ခြေတော်တို့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား။ တထာဂတော- မြတ်စွာဘုရားတည်း။ အယံ ပန- ကာ။ ဒွန္ဒုကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော-သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်။

အထဝါ- ကာ။ သံဗဒ္ဓိတာ- ထိခိုက်အပ်ကုန်သော၊ စရဏာ- ခြေတော်တို့တည်း။ သံဗဒ္ဓိတာစရဏာ- ...ခြေတော်တို့ သာပေက္ခတ္ထေ- သည်၊ သတိပိ- လည်း။ ဂမကတ္တာ-ကြောင့် သမာသော- သံဗဒ္ဓိတာသဒ္ဓါသည် စရဏသဒ္ဓါနှင့် သမာသ်မြစ်၏၊ ယဿ တထာဂတဿ-၏၊ ပဝရ . . . သေလေဟိ- ...ကျောက်တို့သည်၊ သံဗဒ္ဓိတာစရဏာ-ထိခိုက်အပ်ကုန်သော ခြေတော်တို့သည်၊ (သန္တိ ဣတိ) သောယံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဝရ . . . စရဏော-မည်တော်မူ၏၊ အယံ ပန- ကာ။ ဘိန္ဒုဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်။

စတုဒ္ဓိသောတိ-စတုဒ္ဓိသော- သမာသ်ပုဒ်၏၊ ပိဂ္ဂဟော-ကာ။ယဿ-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ စတသော- ၄ ပါးကုန်သော၊ ဒိသာ- အရပ်မျက်နှာတို့သည်၊(သန္တိ ဣတိ)သောယံ- ထိုမြတ်စွာဘုရား သည်၊ စတုဒ္ဓိသော- မည်၏၊ စတုဒ္ဓိသော-လေးပါးကုန်သောအရပ်မျက်နှာတို့ ရှိတော်မူသော

မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ- တည်း။ ပဉ္စစက္ခုတိ-၏၊ ဝိဂ္ဂဟော-ကာ။ ယံသေ တထာဂတဿ- ၏၊ ပဉ္စ-
 ငါးပါးကုန်သော၊ စက္ခုနိ- စက္ခုတို့သည်၊ (သန္တိ ဣတိ) သောယံ-သည်၊ ပဉ္စစက္ခု-ပည်တော်မူ၏၊ ပဉ္စစက္ခု-
 ငါးပါးကုန်သော စက္ခုတို့ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တထာဂတော- တည်း။ ဒသဗလောတိ-
 ၏၊ ဝိဂ္ဂဟော-ကာ။ ယဿ- အကြင် မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဒသ- ဆယ်ပါးကုန်သော၊ ဗလာနိ-
 အားတော်တို့သည်၊ (သန္တိ ဣတိ) သောယံ-သည်၊ ဒသဗလော- ပည်တော်မူ၏၊ ဒသဗလော-
 ဆယ်ပါးကုန်သော အားတော်တို့ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ- တည်း။

အနန္တညာဏောတိ- ၏၊ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော-ကာ။) အဿ- ထိုဉာဏ်၏၊ အန္တော-
 အဆုံးသည်၊ န-မရှိ၊ (ဣတိ-ကြောင့်) အနန္တံ- အနန္တပည်၏၊ ယဿ တထာဂတဿ-၏၊ အနန္တံ-
 အဆုံးမရှိသော ဉာဏ်- ဉာဏ်တော်သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ-သည်၊ အနန္တညာဏော-
 ၏၊ အနန္တညာဏော- အဆုံးမရှိသော ဉာဏ်တော်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တထာဂတော- တည်း။

အမိတဗန သရီရောတိ- ၏၊ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) မိတံ- မှိုင်းယှဉ်အပ်သည်၊
 န- မဟုတ်၊ အမိတံ- မှိုင်းယှဉ်အပ်၊ ဗနံစေ- တစ်ခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သရီရံ- ကိုယ်တော်တည်း။
 ဗနသရီရံ- ...ကိုယ်တော်၊ ယဿ တထာဂတဿ- ၏၊ အမိတံ- သော၊ ဗနသရီရံ-
 တစ်ခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်သည်၊ (အတ္ထိ ဣတိ) သောယံ- သည်၊ အမိတ ဗနသရီရော-
 ပည်တော်မူ၏၊ အမိတဗနသရီရော- မှိုင်းယှဉ်အပ်သော၊ တစ်ခဲနက်သာလျှင် ဖြစ်သော ကိုယ်တော်
 ရှိသော မြတ်စွာဘုရား။ တထာဂတော- တည်း။

အမိတဗလပရက္ကမ ပတ္တာတိ- ၏၊ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) မိတာ- ကုန်သည်၊ န-
 မဟုတ်ကုန်၊ အမိတာ- ကုန်၊ ဗလဉ္စ- အားလည်း။ ပရက္ကမော စ- လုံ့လလည်း။ ဗလပရက္ကမာ-
 အား၊ လုံ့လတို့၊ အမိတာစေ- မှိုင်းယှဉ်အပ် ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဗလပရက္ကမာ-
 အား၊ လုံ့လတို့တည်း။ အမိတ ဗလပရက္ကမာ-တို့၊ ယေန- အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပတ္တာ-
 ရောက်အပ် ရအပ်ကုန်သော၊ အမိတဗလပရက္ကမာ- မှိုင်းယှဉ်အပ် ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော
 အား၊ လုံ့လတို့သည်၊ (သန္တိ ဣတိ) သောယံ-သည်၊ အမိတ ဗလပရက္ကမပတ္တာ- ပည်တော်မူ၏၊
 အမိတဗလပရက္ကမပတ္တာ-ရအပ်ရောက်အပ်ကုန်သော မှိုင်းယှဉ်အပ်ကုန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော
 အား လုံ့လတို့ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ဘဂဝါ- တည်း။ အယံ ပန- ကာ။ ကမ္မဓာရယဒ္ဒန္တဝတ္ထော-
 သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။ (ဒုဒ္ဒထဗ္ဗဓာရယဒ္ဒန္တော အချို့ရှိ၏၊ ဒု မိတာ အမိတာ-ဿ ဩ ထဗ္ဗဓာရယံ)

ပတ္တာဘမရ ကန္တရောတိ-ပတ္တာ- ကန္တရော ဟူသော သမာဓိ၏၊ (အဝယဝ
 ဝိဂ္ဂဟော -ကာ။) ပတ္တာစေ- ယစ်မှူးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘမရာ- ပိတုန်းတို့တည်း။ ပတ္တာ
 ဘမရာ-တို့၊ ပတ္တာဘမရာနံ-တို့၏၊ ဂဏာ-အပေါင်းတို့တည်း။ ပတ္တာဘမရာဏာ-တို့၊

327

မတ္တာမရဂဏေဟိ- အပေါင်းတို့သည်၊ စုဗ္ဗိတာနိ- စုရ်အပ်ကုန်သည်တို့တည်း။ မတ္တာမရဂဏ
 စုဗ္ဗိတာနိ- ...စုရ်အပ်ကုန်သည်တို့၊ ဝိကသိတာနိ ဝေ- ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖါနိ-
 ပန်းတို့တည်း။ ဝိကသိတပုပ္ဖါနိ- တို့၊ ယေသံ- အကြင် နွယ်ပင်၊ ကံ့ကော်ပင်တို့၏၊ မတ္တာမရဂဏ
 စုဗ္ဗိတာနိ- ...စုရ်အပ်ကုန်သော၊ ဝိကသိတပုပ္ဖါနိ- ပွင့်ကုန်သောပန်းတို့သည်။ (သန္တိ- ၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်) တေ- ထိုနွယ်ပင်၊ ကံ့ကော်ပင်တို့သည်၊ မတ္တာမရဂဏ စုဗ္ဗိတ ဝိကသိတပုပ္ဖါ- တို့ပည်၏။
 ဝလ္လိ ဝ- နွယ်ပင်လည်း။ နာဂရုက္ခော ဝ- ကံ့ကော်ပင်လည်း။ ဝလ္လိနာဂရုက္ခော- တို့၊ မတ္တာမရဂဏ
 စုဗ္ဗိတ ဝိကသိတ ပုပ္ဖါ ဝ- ...စုရ်အပ်ကုန်သော ပွင့်သောပန်းတို့ရှိသည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ-
 တို့ဟူသည်၊ ဝလ္လိနာဂရုက္ခော ဝ- နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် မတ္တ
 . . . နာဂရုက္ခော- တို့ပည်၏၊ မတ္တ . . . နာဂရုက္ခေဟိ- ...ကံ့ကော်ပင်တို့၌ ဥပသောဘိတာနိ-
 တင့်တယ်ကုန်သည်တည်း။ မတ္တ . . . ရုက္ခောပသောဘိတာနိ- ...တင့်တယ်ကုန်သည်တို့၊ ယဿ
 ပဗ္ဗတရာဇဿ- အကြင် ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏၊ မတ္တ . . . ရုက္ခောပသောဘိတာနိ- ...
 တင့်တယ်ကုန်သော၊ ကန္ဒရာနိ- ချောက်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- သည်၊
 မတ္တ . . . ကန္ဒရော- မည်၏၊ မတ္တ . . . ရုက္ခော ပသောဘိတ ကန္ဒရော- ယစ်ပူ၊ ...ချောက်တို့ရှိသော
 ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၊ ပဗ္ဗတရာဇာ- တည်း။ အယံ ပန- ကာ။ ဒွန္ဒု ကမ္မတရယ တပျရိသဂဗ္ဗော-
 သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။ (ဧတုဗ္ဗိတိလည်း အတွင်းဝင်သည်)

အထဝါ- ကာ။ ဥပသောဘိတာနိ- တင့်တယ်ကုန်သော၊ ကန္ဒရာနိ- ချောက်တို့တည်း။
 ဥပသောဘိတ ကန္ဒရာနိ- တို့၊ သာပေက္ခတ္တေ- သည်၊ သတိဝိ- လည်း။ ဂမကတ္တာ- ကြောင့်၊
 သမာသော- (ဣသောတိဏသဒ္ဓိဏညံ ဣဒ္ဓုဇ္ဈာနိန္ဒိ) သမာသ်ဖြစ်၏၊ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ-၏၊ မတ္တ ရုက္ခေဟိ-
 ...ကံ့ကော်ပင်တို့၌ ဥပသောဘိတ ကန္ဒရာနိ- တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊
 ဣတိ- ကြောင့်)။ သောယံ- သည်၊ မတ္တာမရ . . . ကန္ဒရော- မည်၏၊ ပဗ္ဗတရာဇာ- တည်း။ အယံ
 ပန- ကာ။ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

နာနာရုက္ခတိဏ . . . ကန္ဒရောတိ- ဌိ၊ (အဝယဝဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) ရုက္ခော ဝ-
 သစ်ပင်လည်း။ တိဏဒ္ဓ- မြက်လည်း။ ရုက္ခတိဏာနိ- သစ်ပင် မြက်တို့၊ နာနပ္ပကာရာနိ ဝေ-
 အထူးထူးအပြားပြားသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ရုက္ခ တိဏာနိ- သစ်ပင် မြက်တို့တည်း။ နာနာရုက္ခ
 တိဏာနိ- အထူးထူးအပြားပြားသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင် မြက်တို့၊ နာနာရုက္ခတိဏေဟိ-
 တို့ပျ၊ ပတိတာနိ- ကြွေကျကုန်သည်တည်း။ နာနာရုက္ခတိဏ ပတိတာနိ- ...ကြွေကျကုန်သည်တို့
 နာနာရုက္ခ တိဏပတိတာနိ ဝ- ...ကြွေကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တာနိ- ...ကြွေကျကုန်
 သည်တို့ဟူသည်၊ ပုပ္ဖါနိ ဝ- ပန်းတို့လည်းဟုတ်ကုန်၏၊ (ဣတိ- ကြောင့်) နာနာ ရုက္ခ . . . ပုပ္ဖါနိ-

တို့မည်၏။ နာနာ . . . ပုပ္ဖေဟိ- ... ပန်းတို့ဖြင့်၊ ဥပသောဘိတာနိ- တင့်တယ်ကုန်သည်တည်း။
 နာနာရက္ခ . . . ပုပ္ဖေပသောဘိတာနိ- ...တင့်တယ်ကုန်သည်တို့၊ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ- အကြင်
 ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏။ နာနာ ...ပုပ္ဖေပသောဘိတာနိ- ...တင့်တယ်ကုန်သော၊ ကန္တရာနိ-
 ချောက်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊) သောယံ- သည်၊ နာနာရက္ခ . . . ကန္တရာ-
 မည်၏။ နာနာ ...ပုပ္ဖေပသောဘိတာ ကန္တရာ- အထူးထူး ...ပန်းတို့ဖြင့်တင့်တယ်ကုန်သော
 ချောက်တို့ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း။ ပဗ္ဗတရာဇာ- တည်း။ အယံ ပန- ကာ။ ဒွန္ဒကမ္ပတရယ
 တပ္ပရိသဂဗ္ဘော- သော၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

အထဝါ- ကာ။ ဥပသောဘိတာနိ ဝေ- တင့်တယ်ကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကန္တရာနိ-
 ချောက်တို့တည်း။ ဥပသောဘိတာကန္တရာနိ- တို့၊ သာပေက္ခတ္တေ- သည်၊ သတိဝိ-သော်လည်း။
 ဂမကတ္တာ- ကြောင့်၊ သမာဓော- ၏။ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ- ၏။ နာနာရက္ခ . . . ပုပ္ဖေဟိ-
 ...ပန်းတို့ဖြင့်၊ ဥပသောဘိတာ ကန္တရာနိ- တင့်တယ်သော ချောက်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊) သောယံ- သည်၊ နာနာ . . . ကန္တရာ- မည်၏။ ပဗ္ဗတရာဇာ-တည်း။ အယံ ပန- ကာ။
 ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

နာနာ မုသလ . . . တောမရတတ္တာတိ- ၏။ (အဝယဝ ဝိဂ္ဂဟော- ကာ။) မုသလော
 စ- ကျည်ပွေလည်း။ ဗာလော စ-ထွန်(ဇာယံ)သွားလည်း။ ပဗ္ဗတော စ- တောင်လည်း။ တရု စ-
 သစ်ပင်လည်း။ ကလိင်္ဂရော စ-ထင်းတုံးလည်း။ သရော စ- မြားလည်း။ ဓနု စ- လေးလည်း။ ဂဒါ
 စ- ချွန်းလည်း။ အသိ စ- သန်လျက်လည်း။ တောမရော စ- လှံလည်း။ မုသလ . . . တောမရာ-
 တို့၊ နာနာ ပကာရာ ဝေ- အထူးထူးအပြားပြားသာလျှင် ဖြစ်တုန်သော၊ မုသလ . . . တောမရာ-
 ...လှံတို့တည်း။ နာနာမုသလ . . . တောမရာ- ...လှံတို့ ယေသံ- အကြင်မာရ်နတ်စစ်သည် အပေါင်းတို့၏
 ဗာဏ္ဏေသု- လက်တို့၌၊ နာနာမုသလ . . . တောမရာ- တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊)
 တေ- ထို မာရ်နတ်စစ်သည် အပေါင်းတို့သည်၊ နာနာမုသလ . . . တောမရတတ္တာ- မည်၏။ နာနာ
 . . . တောမရတတ္တာ- လက်တို့၌ အထူးထူး ...လှံတို့ရှိကုန်သော မာရ်စစ်သည် အပေါင်းတို့၊ အယံ
 ပန- ကာ။ ဒွန္ဒ ကမ္ပတရယဂဗ္ဘော- သော၊ ဘိန္နာဓိကရုဏဗဟုဗ္ဗိဟိ- တည်း။

ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဣစ္စနေန ကုတ္တော? ဗဟုဗ္ဗိဟိမိ ဝ။

ဆောင်း၊ အညပုဒ်နတ်၊ ပုဒ်ချင်းယှက်၊ တွဲဆတ် တေဗ္ဗိဟိ။

၃၂၉။ ၃၅၇။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒော ။

(နာမာနံ+သမုစ္စယော+ဒွန္ဒော၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိမိ+သညာသုတ်)

နာမာနံ- ဝိဘတ်တူ နာမ်ပုဒ်တို့၏၊ သမုစ္စယော- ပေါင်းစည်းခြင်းသည်၊ သမာသော- သမာသ် ဖြစ်၏၊ ဒွန္ဒော- ဒွန်လည်းမည်၏၊ (သဏသံစစ်မှု၊ အမည်မှည့်မှု ၂-ထိစွထို စီရင်သော ဂူအလို)

ကေ ဝိဘတ္တိကာနံ- တူသောဝိဘတ် ရှိကုန်သော၊ နာမာနံ- တို့၏၊ ယော သမုစ္စယော - အကြင်ပေါင်းစည်းအပ်သော အနက်သည်၊ အတ္တိ- ၏၊ သော-ထို ပေါင်းစည်းအပ်သော အနက်သည်၊ သမာသော- သမာသ်ဖြစ်၏၊ ဒွန္ဒုသညော- ဒွန် အမည်ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

စန္ဒိမာ စ- လ-လည်း၊ သူရိယော စ- နေလည်း၊ စန္ဒိမသူရိယာ- လ၊နေတို့၊ သမဏော စ- ရဟန်းလည်း၊ ဗြာဟ္မဏော စ - ပုဏ္ဏားလည်း၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ- ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့ သာရိပုတ္တော စ- သာရိပုတ္တရာလည်း၊ မောဂ္ဂလ္လာနော စ- မောဂ္ဂလ္လာန်လည်း၊ သာရိပုတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနာ- တို့၊ ဗြာဟ္မဏော စ- ပုဏ္ဏားလည်း၊ ဂဟပတိကောစ- သူကြွယ်လည်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဂဟပတိကာ- တို့၊ ယမော စ- ယမမင်းလည်း၊ ဝရုဏော စ- ဝရုဏနတ်လည်း၊ ယမဝရုဏာ- တို့၊ ကုဝေရော စ- ကုဝေရနတ်လည်း၊ ဝါသဇေါ စ- ဝါသဝနတ်လည်း၊ ကုဝေရ ဝါသဇါ- တို့၊

ဒွန္ဒုက္ကုစ္စနေန ကွတ္တော? ဒွန္ဒုဌာ ဝါ။

ဆောင်။ ဝိဘတ်တူနာမ်၊ ပေါင်းစပ်ပြန်၊ မှတ်ရန် ဒွန်သမာသ်။

၃၃၀။ ၃၄၀။ မဟာတံ မဟာ တုလျာဓိကရဏေ ပဒေ။

(မဟာတံ+မဟာ+တုလျာဓိကရဏေ+ပဒေ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာအနက်ရှိသော၊ ပဒေ- ပုဒ်ကြောင့်၊ မဟာတံ- မဟာန္တ သဒ္ဓါတို့၏၊ မဟာ- မဟာပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

တုလျာဓိကရဏေ- သော၊ ပဒေ- ကြောင့် တေသံ မဟန္တ သဒ္ဓါနံ- တို့၏၊ မဟာအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၂၉။ စန္ဒိမသူရိယာ-ထို စန္ဒိမသူရိယာ+စ+သူရိယာ+ဝ-တည်း၊ စန္ဒိမာ စ သူရိယော စ-တူသောအနက်၌ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒော- ဖြင့် စန္ဒိမသူရိယာ နှင့် သူရိယာ-ထို သဏသံစစ်၍ ဒွန်မှည့်၊ သဏသံမှည့်၊ ဝိဘတ်နှင့် စ-ထိုချေ၊ ဝထာထိဂြူ တေသုပုဒ်-စသောသုတ်ဖြင့် နှု- ထိုချေ၊ နာမိဒံ၊ ယော-သဏိ၊ အာ-ဂြူ၊ မြီး၏။

တစ်နည်း- ဗုဒ္ဓဗျူဟာ- စန္ဒိမ-သဒ္ဓါဖြင့် စန္ဒိမ+စ+သူရိယာ+ဝ-တည်၍လည်း ရုပ်တွက်နိုင်သည်။ စန္ဒိမ-တို သဒ္ဓါနိတိအလို ဗုဒ္ဓဗျူဟာ- စန္ဒိမသူရိယာ၊ အဘိဓာန်၌ဤအလို ဗုဒ္ဓဗျူဟာ- စန္ဒိမ-သဒ္ဓါ ၂-မျိုးဖြင့် နှိုင်းထောင်းစူး နိဿယ၌ ပြသည်။

သဏဗြာဟ္မဏာ-၌ သဏ+စ+ဗြာဟ္မဏာ+ဝ-တည်း၊ စသည့်၊ ကြွင်း ထင်ရှားပြီ။

မဟန္တော စ- မြတ်သူလည်းဟုတ်၏။ သော- ထိုမြတ်သူဟူသည်။ ပုဂိုသော စ- လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ မဟာပုဂိုသော- မဟာပုဂိုသမည်၏။ မဟန္တိ စ- မြတ်သူမလည်းဟုတ်၏။ သာ- ထိုမြတ်သူမဟူသည်။ ဒေဝိ စ- ဝိပုရားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာဒေဝိ- မည်၏။ မဟန္တော- ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ- သည်၊ ဗလဂ္ဂ- အားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာဗလံ- မည်၏။ မဟန္တော စ- ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ သော- သည်၊ နာဂေါ စ- ဆင်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာနာဂေါ- မည်၏။ မဟန္တော စ- များသည်လည်းဟုတ်၏။ သော- သည်၊ ယသော စ- အခြံအရံလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာယသော- မည်၏။ မဟန္တော- ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ- သည်၊ ပဒုမဝနဂ္ဂ- ပဒုမ္မာကြာတောလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာပဒုမဝနံ- မည်၏။ မဟန္တိ စ- ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ သာ- သည်၊ နဒိ စ- မြစ်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာနဒိ- မည်၏။ မဟန္တော စ- ကြီးမြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။ သော- သည်၊ မဏိ စ- ပတ္တမြားလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာမဏိ- မည်၏။ မဟန္တော စ- မြတ်သူလည်းဟုတ်၏။ သော- သည်၊ ဝဏပတိကော စ- သူကြွယ်လည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာဝဏပတိကော- မည်၏။ မဟန္တော- များသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ- သည်၊ ဓနဂ္ဂ- ဥစ္စာလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာဓနံ- မည်၏။ မဟန္တော စ- မြတ်သူလည်းဟုတ်၏။ သော- သည်၊ ပုညော စ- ဘုန်းကံရှိသူလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာပုညော*- မည်၏။

ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏေန- “မဟတံ” ဟူသောဗဟုဝစသဒ္ဒါဖြင့် ကွပ်- ဌှ၊ မဟန္တ သဒ္ဒါ- သာ- သော- မဟာဒေသော- မဟာ- ပြုသည်။ တောတိ- ၏။ မဟန္တော- ကြီးသည်လည်းဟုတ်၏။ တံ- သည်၊ ဗလဂ္ဂ- အသီးလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာဗလံ- မည်၏။ မဟာဗလံ- ကြီးသောအား။ ဝေ- ဤအတူ၊ မဟန္တံ- များသောဥစ္စာ၊ မဟန္တယံ- ကြီးသောဘေး။

ဆောင်။ တုလျာဓိကရဏ၊ နောက်ပဒကြောင့်၊ မဟန္တ မှာ၊ ပြု မဟာ၊ ရံခါ မဟ-ပြု။

၃၃၀။ ရုပ်တို့ ၃၂၄- ဒွိဝေဒ-သောသုတ်အတိုင်းတွယ်။

* သီတိပုဂ္ဂိုလ် တောဝုသ်သော စင်္စရိယာ ဝိပျိတံဝါသည်။ အခြားဝုသ်များ ဝိပျိတံဝေါ၊ ဝိပျိတံများတို့ နောက်ဆရာများ ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ဆရာတို့ထည့်သော ဝိပျိတံဖြစ်၍ တောဝုသ်-၏ ဝိပျိတံ အဆင်းဖြေငှာ၊ ဓမ္မာနန္ဒ ဓံ ဝုညန္တာဝေ ဓမ္မာဝုညန္တံ-တု ဝုညန္တံဖြင့်သာ၊ ဓမ္မာနန္ဒ ဝုညန္တံ သေသောဝေ ဓမ္မာဝုညန္တာ-တု ဝုညန္တံဖြင့်သာ၊ သို့သော်လည်း တောဝုသ်-ဖြင့်ထုတ်သော ဝုညန္တံအလို ဤသို့သည် တရုဇာရယ်၊ ဧတုပိတံ ၂-မျိုးတို့ကို ဝိပျိတံဖြင့်သာ၊ အရှင်ကမ္ဘည်း ထိုထိုထိုထည့်၍ ထုတ်ဖော်ရေး ဝုညန္တံ-တု သာမညသုသောကြောင့်လည်း၊ ဝုညန္တံလည်း တရုဇာရယ်သဒ္ဒါ အလိုထုတ်သော ကြောင့်လည်း၊ တောဝုသ်-ထူးသော ဝုညန္တံသမာဓိဝုသ်တို့ ဤသို့ဖြင့် ထော-ဖြင့်ထုတ်၍ ဝု- ၂၀၃-၌ သို့သောကြောင့်လည်း ဤသို့သည် တရုဇာရယ်၊ ဧတုပိတံ ၂-မျိုးလုံး၌ ဝိပျိတံထုတ် တရုဇာရယ် သာ-ဝု-၌ သို့သည်။

၃၃၁။ ၃၅၂။ ဣတ္ထိယံ ဘာသိတ ပုမိတ္ထိ ပုမာဝ ဝေ ။

(ဣတ္ထိယံ+ဘာသိတပုမာ+ဣတ္ထိ+ပုမာ+ဣဝ+ဝေ၊ ၆-ပုဒ်၊ တံသဘာဝီတိဒေသသုတ်)

ဣတ္ထိယံ- ဣတ္ထိလိင်၌၊ ဝတ္တမာနေ- ဖြစ်သော၊ တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော၊ ပဒေ- နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ ဘာသိတပုမာ- ဟောအပ်ဖူးသောပုလ္လိင်ရှိသော၊ ဣတ္ထိ- ဣတ္ထိလိင်သန္တိသည်။ ဝေ အတ္ထိ- အကယ်၍ရှိအံ့၊ သော- ထို ဣတ္ထိလိင်သန္တိကို၊ ပုမာဝ- ပုလ္လိင်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။

ဣတ္ထိယံ- ၌၊ တုလျာဓိကရဏေ- ရှိသော၊ ပဒေ- ပုဒ်ကြောင့်၊ ဘာသိတပုမာ- သော၊ ဣတ္ထိ- သည်၊ ဝေ (အတ္ထိ)- အံ့၊ (သော- ကို)၊ ပုမာဝ- ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ၏။

ယဿ- အကြင်သူ၏၊ ဒိဃာ- ရှည်သော၊ ဇမ္ဗာ- မြင်းခေါင်းသည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်)၊ သောယံ- သည်၊ ဒိဃဇမ္ဗာ- မည်၏၊ ကလျာဏဘာရိယော- ကောင်းသော မယားရှိသူ၊ ပဟုတပညော- ကြီးကျယ်သော ပညာရှိသူ။

ဘာသိတပုမာတိ- ဘာသိတပုမာပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထိ- နည်း? ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဘရိယာ..... အကျိုးရှိ၏၊ (ဗြာဟ္မဏဗန္ဓု ဝ- ပုဏ္ဏားမျိုး မိန်းမလည်းဟုတ်၏၊ သာ- ထို ပုဏ္ဏားမျိုးမိန်းမဟူသည်၊ ဘရိယာ ဝ- မယားလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဘရိယာ- မည်၏)

ထောင်။ ဣတ္ထိလိင်မှာ၊ ဘာသိတာပုမ၊ ထိသဒ္ဒစစ်၊ ပုလ္လိင်ဖြစ်၊ နှောင်းလစ် တုလျာဓိကရဏပုဒ်။

၃၃၂။ ၃၅၃။ ကမ္မဓာရယသညေ ဝ ။

(ကမ္မဓာရယသညေ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ တံသဘာဝီတိဒေသသုတ်)

ကမ္မဓာရယသညေ ဝ- ကမ္မဓာရယ် အမည်ရှိသော သမာသ်၌လည်း၊ ဣတ္ထိယံ- ၌၊ ဝတ္တမာနေ- ဖြစ်သော၊ တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော၊ ပဒေ- နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊

၃၃၁။ ဒိဃဇမ္ဗာ-တို့ ဒိဃာ+ဇမ္ဗာ+ထ-တည်၊ ဒိဃာ ဇမ္ဗာ ထဿ-တူသောအနက်၌ အညဝေဏ္ဍေယျ ဧတုမ္ပိတိ-ဖြင့် ဒိဃာနှင့် ဇမ္ဗာ-တို့ သမာသ်စစ်၍ ဧတုမ္ပိတိမှည့်၊ သမာသ်မှည့်၊ ပိသတ်နှင့် ထ-တို့နေ၊ ထေတိဋ္ဌ၊ ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထိ ဝုမာဝ ဝေ-ဖြင့် ဧဝုပုဒ်တို့ ဝုလ္လိင်ထံသို့ ငါ၊ တုမာဒ် ဧဝုဋ္ဌာရုန-သောသုတ်ဖြင့် နေထိပုဒ်၏အဆုံး အာ-တို့ အ-ရသဋ္ဌ၊ နာမိငါ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဋ္ဌ၊ ဖြီး၏။ ထဿကဿရိယော-သေ၍တို့ ထဿကဿ+သရိယာ+ထ၊ ထေထာ+ဧညာ+ထ-တည်၍ နည်းတူတူ၏။

ထိ-ရစ်။ ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဘရိယာ-၌ ဘာသိတပုမ-ဧတုမိတ္ထိ ဝုလ္လိင်စေရ။

ဇုဇိချဇိ၊ ဧတုမ္ပိတိသမာသ် ဖိရင်သောသုတ်၌ ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဘရိယာ-တု တုမာရယ် ထိဋ္ဌယုဂ်ထုတိခြင်းတို့ သဒ္ဓါဋ္ဌာရုနုမာ နှစ်သတ်ဩ၊ ဝုလ္လိင်၌ သဒ္ဓါရုဇေ-သေ၍တို့ ထိ-ထုတ်သည်။

ဘာသိတပုမာ- ဟောအပ်ဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော၊ ဣတ္ထိ- ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဓါသည်၊ ဝေ အတ္ထိ- အကယ်၍ ရှိအံ့၊ သော- ထိုဣတ္ထိလိင်သဒ္ဓါကို၊ ပုမာဝ- ပုလ္လိင်ကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။

ကမ္မဓာရယသညေ- ရှိသော၊ သမာသေ စ- ဌ်လည်း၊ ဣတ္ထိယံ- ဌ်၊ တုလျာဓိကရဏေ- သော၊ ပဒေ- ကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေ့၌၊ ဘာသိတပုမာ- သော၊ ဣတ္ထိ- သည်၊ ဝေ အတ္ထိ- အံ့၊ သော- ကို၊ ပုမာဝ- သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ၏။

ဗြာဟ္မဏအိရိကာ- ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော သူငယ်မ၊ ခတ္တိယ ကညာ- မင်းမျိုးဖြစ်သော သတို့ သမီး၊ ခတ္တိယကုမာရိကာ- မင်းမျိုးဖြစ်သော မိန်းမပျို။

ဘာသိတပုမေတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ခတ္တိယဗန္ဓုအိရိကာ....အကျိုးရှိ၏။ (ခတ္တိယဗန္ဓု အိရိကာ- မင်းမျိုးဖြစ်သော သူငယ်မ၊ ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုအိရိကာ- ပုဏ္ဏားမျိုးဖြစ်သော သူငယ်မ၊)

စူဠံ ၃၂၄-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၃၃၃။ ၃၄၄။ အတ္တံ နဿ တပ္ပုရိသေ ။

(အတ္တံ+နဿ+တပ္ပုရိသေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တပ္ပုရိသေ- တပ္ပုရိသ်သမာသ်၌၊ နဿ- န-နိပါတ်ပုဒ်၏၊ အတ္တံ- အ-အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တပ္ပုရိသေ- ၌၊ ဥတ္တရပဒေ- နောက်ပုဒ်ကြောင့်၊ နဿ ပဒဿ- န၊ နိပါတ်ပုဒ်၏၊ အတ္တံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗြာဟ္မဏော- ပုဏ္ဏားစစ်သည်၊ န- မဟုတ်၊ အဗြာဟ္မဏော- မဟုတ်၊ အဝသလော- ယုတ်မာသူမဟုတ်၊ အဘိက္ခု- ရဟန်းစစ်မဟုတ်၊ အ ပဉ္စဝဿံ- ငါးနှစ်မဟုတ်၊ အ ပဉ္စဝဝံ- ငါးကောင် သော နွားမဟုတ်၊ ဝါ- နွားငါးကောင် မဟုတ်။

ဆောင်း။ တပ်, ဗ-သမာသ်၊ န-နိပါတ်ပု, အ- အပြု၊ အန်-ပြု၊ သရ နောင်း။

စူဠံ ၃၂၆-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၃၃၄။ ၃၄၅။ သရေ အန် ။

(သရေ+အန်၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တပ္ပုရိသေ- တပ္ပုရိသ်သမာသ်၌၊ သရေ- နောက်သရ်ကြောင့်၊ နဿ- န-နိပါတ်ပုဒ်၏၊ အန်- အန်ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

တပျိုရိသေ- ဌ၊ ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ နဿ ပဒဿ- နိ၊ အန် အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

အသော- မြင်းသည်၊ န- မဟုတ်၊ အနသော- မြင်းမဟုတ်၊ (မြင်းနှင့်တူသောသတ္တဝါ) အနိဿရော- အစိုးရသူမဟုတ်၊ အနရိယော- အရိယာမဟုတ် (ပုထုဇာ)။

၃၃၅။ ၃၄၆။ ကံ ကုဿ ။

(ကံ+ကုဿ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

တပျိုရိသေ- တပျိုရိသ်သမာသ်ဌ၊ သရေ- နောက်သရကြောင့်၊ ကုဿ- ကုန်ပါတပုဒ်၊ ကံ- ကံပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ကုတ္တတိ- သော၊ ဧတဿ- ဤနိပါတ်၊ ကံ- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ကုတ္တိတံ- စက်ဆုပ်အပ်သော၊ အန္တံ- ထမင်းတည်း၊ ကဒန္တံ- ...ထမင်း၊ ကုတ္တိတံ- သော၊ အသနံ- အစာတည်း၊ ကဒသနံ(ထဒဿနံ၊ ဆဋ္ဌ)- အစာ။

သရေတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ကုတ္တိတာ အီရာ ...အကျိုးရှိ၏၊ (ယေသံ အပုညကာရာ နံ- အကြင်ပြုအပ်သော မကောင်းမှုရှိသူတို့၏) ကုတ္တိတာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော၊ အီရာ- မယားတို့သည်၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ တ္တတိ- ကြောင့်၊ ဧ- ထိုသူတို့သည်၊ ကုအီရာ- ကုအီရတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကုအီရာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော မယားတို့ ရှိသူတို့၊ ကုနော- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော လူတို့ ရှိသူတို့၊ ဧဝံ- တူ၊ ကုပတ္တာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော သားတို့ ရှိသူတို့၊ ကုဂေဟာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အိမ်တို့ ရှိသူတို့၊ ကုဝတ္တာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အဝတ်တို့ ရှိသူတို့၊ ကုဒါသာ- စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော ကျွန်တို့ ရှိသူတို့။

ထောင်။ အပ္ပ ကုတ္တိ၊ အနက်ရှိ ကု၊ ကာ- အပြု၊ ကံ- ပြု သရ နောင်။

၃၃၇။ အနုဿာ-တို့ န+အဿ-တည် န အဿာ-တူသောအနုတို့ နိဝေဒ-စေသာယုတ်ဖြင့် န-နှင့် အဿ-တို့ သမာသ်စိင်၍ ထရုစာရုဏ်တို့၊ သမာသ်တို့၊ ပိဘထံဈေး၊ ဝထထံပြု၊ ထရုဇိသ်တို့၊ သရေ အနံ-ဖြင့် န-တို့ အနံ-ပြု၊ တပိ၊ နာစိနံ၊ စေသည်။
ကြွင်းနည်းတူ။

၃၃၈။ ထဒနံ-တို့ တု+အနု-တည်၊ တုတ္တံ အနု-အနုတို့ နိဝေဒ-စေသာယုတ်ဖြင့် တု-နှင့် အနု-တို့ သမာသ်စိင်၍ ထရုစာရုဏ်တို့၊ သမာသ်တို့၊ ပိဘထံဈေး၊ ဝထထံပြု၊ ထရုဇိသ်တို့၊ တဒိ တုဿ-ဖြင့် တု-တို့ တဒိ-ပြု၊ ဒိ- အ-သို့ထပ်၊ နာစိနံ၊ သိ-သက်၊ ဒံ-ပြု၊ တဒဿနံ-၌ တု+အဿနု-တည်၊ စေသည်နည်းတူ။

ထံ-ရုပ်၊ တုဒိတု-စေသည့်၌ သရုနောင်-စောကြောင့် တဒိပြု၊ (တု+ဒိရု+ထ-စေသည့်တည်၌ စတုဒိသမာသ် ရုပ်တုတ်လေ)

၃၃၆။ ၃၄၇။ ကာ.ပွတ္တေသု စ ။

(ကာ+အပွတ္တေသု+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

အပွတ္တေသု စ- အနည်းငယ်ဟူသော အနက်တို၍လည်း၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ ကုဿ- ကုန်ပါတ်ပုဒ်၏၊ ကာ- ကာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အပွတ္တေသု စ- တို၍လည်း၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ ကုက္ကတိ- သော၊ ဧတဿ- ၏၊ ကာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာလဝဏံ- အနည်းငယ်သောဆား၊ ကာပုပ္ဖံ- အနည်းငယ်သောပန်း။

ဗဟုဝစနဂဟဏံ- ဗဟုဝင် သုသန္ဒသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အနပွကတ္တေသုပိ- အပွက မဟုတ်သော အနက်တို၍လည်း၊ ကုက္ကတိ - သော၊ ဧတဿ- ၏၊ ကွမိ- ဌ၊ ကာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ကာပုရိသာ- စက်ဆုပ်အပ်သော ယောက်ျားတို့။)

၃၃၇။ ၃၅၀။ ကွမိ သမာသန္တဂတာန မကာရန္တော ။

(ကွမိ+သမာသန္တဂတာနံ+အကာရော+အန္တော၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ(ပစ္စယ)ဝိပိသုတ်)

သမာသန္တဂတာနံ- သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌ဖြစ်ကုန်သော ရာဇအဝရီသော နာမ်ပုဒ်တို့၏၊ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ကွမိ- အချို့အရာ၌၊ အကာရော- အ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တစ်နည်း (အကာရန္တော= အကာ+အန္တော) သမာသန္တဂတာနံ- ...နာမ်တို့၏၊ အန္တော- အဆုံးသည်၊ ဟုတ္တာ- ဌ၊ ကွမိ- ဌ၊ အ ကာ- အ-ပစ္စည်း၊ က-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဤနည်းအလို ပစ္စယဝိပိသုတ်၊ ၅-၁၉၂)

သမာသန္တဂတာနံ- ကုန်သော၊ နာမာနံ- တို့၏၊ အန္တော- သော၊ သရော- သရသည်၊ ကွမိ- ဌ၊ အကာရော- အ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၃၆။ တာလဝဏံ-တုံ တု+လဝဏ-တညိ၊ အပ္ပတံ လဝဏံ-အနုတံ၌ ဒွိဝေဒ-သောသုတ်ဖြင့် တု-နှင့် လဝဏ-တုံ သဓာန်စိ၌ တစ္ဆရာဇာဓိတိ၊ သဓာန်တညိ၊ ဝိသင်္ခေ၊ ဝဏံ၊ တညိ၊ တစ္ဆရာဇာဓိတိ၊ တစ္ဆရာဇာဓိတိ စ-ဖြင့် တု-တုံ တာ-ဖြူ နာမိဒံ၊ သိသင်္ခါ၊ အဖြူ၊ တာပုပ္ဖံ-၌ တု+ပုပ္ဖ-သေညံ တညိ၊ နည်းတူ။
ဗဟုဝစနဂဟဏံ-
ကာပုရိသာ-၌ တု+ပုရိသာ-တညိ၌ တညိတာ ပုရိသာ-တုသောအနုတံ၌ ဆို၍ပြီးအတိုင်း သဓာန်စိ၌ တစ္ဆရာဇာဓိတိ တညိ၊ ဤသုတ်၌ တေဝစနဂဟဏံဖြင့် တု-တုံ တာ-ဖြူ နာမိဒံ၊ ယော-သင်္ခါ၊ အာ-ဖြူ။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဒေဝီနံ- နတ်တို့၏ ရာဇာ- မင်းတည်း၊ ဒေဝရာဇော- ဒေဝရာဇာ- နတ်တို့၏မင်း၊ ဒေဝီနံ- တို့၏ သင်္ခါ- မိတ်ဆွေတည်း၊ ဒေဝသင်္ခါ- ဒေဝသင်္ခါ- နတ်တို့၏ မိတ်ဆွေ၊ ပဉ္စ- ငါးခုကုန်သော၊ အဟာနိ- ရက်တို့တည်း၊ ပဉ္စာဟံ- ငါးရက်၊ သတ္တာဟံ- ၇ ရက်၊ ပဉ္စဂဝံ- ငါးကောင်သော နွား၊ ဆတ္တုပါဟနံ- ထီး၊ ဘိနပ်၊ ဥပသရဒံ- သရဒ ဥတု၏အနီး၊ ဝိသာလက္ခော- ကျယ်သောမျက်လုံးရှိသူ၊ ဝိမုခေါ- ဖောက်ပြန်သော မျက်နှာရှိသူ။

ကာရဂ္ဂတဏံ- ကာရသန္တီသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အာကာရန္တ ဣကာရန္တစ- အာ အက္ခရာ အဆုံး၊ ဣ အက္ခရာအဆုံးရှိသည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ယဿ- အကြင်သူ၏၊ ပစ္စက္ခာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ- တရားတို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏) ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- သည်၊ ပစ္စက္ခမ္မာ- ပစ္စက္ခမ္မာမည်၏၊ သုရဘိနော- ပန်းကောင်း၏၊ ဝန္တော- အနံ့တည်း၊ သုရဘိဂန္တိ- ပန်းကောင်း၏အနံ့၊ သုန္ဒရော- ကောင်းသော၊ ဝန္တော- တည်း၊ သုဂန္တိ- ကောင်းသောအနံ့၊ ပူတိနော-

၃၃၇။ ဒေဝရာဇော-တို့ ဒေဝ+ရာဇ-တည်း၊ ဒေဝီနံ ဗုဒ္ဓ-အနက်၌ အစားယော ဝေဝဒေဘိ-ဖြင့် ဒေဝ-နှင့် ဗုဒ္ဓ-တို့ သမာသိစေ၍ တပျဉ်သိမှည့်၊ သမာသိမှည့်၊ ဝိဘတ်တို့တို့ချေ၊ ဝေတိပြု၊ ကွပ် သမာသန္တ-စသောသုတိဖြင့် အဆုံး အ-တို့ အ-ထပ်ပြု၊ တစ်နှည်း- အဆုံး၌ အ-ဝစွည်းသတ်၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဝဉ္စာတ်-စသည်၌ ဝဉ္စ+အာ၊ သတ္တ+အာ၊ ဝဉ္စ+ဝေ-တည်း၊ ၃၂၁-သုတ်အတိုင်း သမာတာ၃ ဒီဂုသမာသိ ဆိုင်ရာတုတ်၌ နှင့်ဝေတင်ပြီးနောက် ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံးသရတို့ အ-ပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု၊ ဝဉ္စာတ်၊ သတ္တာတ်-ပြီး၏။ ဝဉ္စဝံ-၌ထား ဝဉ္စ+ဝေ-တု ဝေတိပြု၊ ဒီဂုမှည့်၊ တပျဉ်သိမှည့်၊ နှင့်ဝေတင်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံး၌ အ-ဝစွည်းသတ်၊ (ဝဉ္စ+ဝေ+အ) ဩ သရေ စ-ဖြင့် ဝေ-၏ ဩ-တို့ အဝ-ပြု၊ ဝိ- အ-သို့ကပ်၊ ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ (ဝဉ္စ+ဝေ) နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဆတ္တုပါဟနံ-တို့ ဆတ္တ+စ+ပုပါဟနာ+စ-တည်း၊ ၃၂၂-သုတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသောနှည်းအတိုင်း သမာသိစေ၍ ဒွန်မှည့်၊ သမာသိမှည့်၊ ဝိဘတ်နှင့် စ-တို့ ချေ၊ ဝေတိပြု၊ နှင့်ဝေတင်၊ သရေ ရသော နှင့်ဝေ-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို့ အ-ထပ်ပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု။

ဥပသရဒံ-၌ ဥပ+သရဒ-တည်း၊ ၃၁၉-သုတ်လာ ဥပနဝဋ်-အတိုင်း စီရင်၍ နုပုလိင်မှတ်ပြီးနောက် ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို့ အ-ထပ်ပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု။

ဝိသာလက္ခော၊ ဝိမုခေါ-တို့၌ ဝိသာလ+အက္ခိ+ယ၊ ဝိ+မုခ+ယ-တည်း၊ ဝိသာလနိ အက္ခိနိ ယသ၊ ဝိဂ္ဂဝံ မုခံ ယသ-တူသောအနက်၌ ၃၂၈-သုတ် စတုမ္ပိတိသမာသိဆိုင်ရာ စီရင်၍ ဝေတိပြုပြီးသောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံးသရတို့ အ-ပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ပြု။

ဘောရဇေဒ္ဓိ- ဝေဒ္ဓတုမ္မာ-တို့ ဝေဒ္ဓတု+မ္မာ+ယ-တည်း၊ စတုမ္ပိတိသမာသိဆိုင်ရာ စီရင်၍ ဝေတိပြုပြီးသောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံးသရတို့ အာ-ပြု၊ နာမိင်္ဂ၊ သိ-သတ်၊ ချေ။ သုဂုဘိဝန္တိ-စသည်၌ ကမ္မဓာရယ်စီရင်၍ အဆုံးသရတို့ ဣ-ပြု။

အပုပ်၏၊ ဂန္ဓော- တည်း၊ ပူတိဂန္ဓိ- အပုပ်နံ၊ ကုဏ္ဍိတော- စက်ဆုပ်အပ်သော၊ ဂန္ဓော- တည်း၊
 ကုဂန္ဓိ- စက်ဆုပ်အပ်သော အနံ၊ ယဿ- အကြင်သူ၏၊ ဒုဠ- မကောင်းသော၊ ဂန္ဓော- သည်၊
 အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသူသည်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓိ- မည်၏၊ ပူတိဝေ- အပုပ်သာဖြစ်သော၊
 ဂန္ဓော- တည်း၊ ပူတိဂန္ဓိ- အပုပ်နံ၊ (ဥ၊ ဒု၊ နိ-နောထိ၊ ဒွေဏိံဏေထိ၊ စောထိံ ထေရ်မြဲ-အရ ဒုဝနိံ-စသင်)

သမာသန္တေ- သမာသ်အဆုံး၌၊ နဒိ အန္တော စ- နဒိအဆုံးရှိသော သဒ္ဓါမှပင်၊ ကတ္တုအန္တော
 စ- ကတ္တု အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါမှပင်၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကပစ္စယော- ကပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊
 ယသ္မိ- အကြင်အရပ်၌၊ ဗဟူ- များစွာကုန်သော၊ နဒိယော- မြစ်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊
 ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- ထိုအရပ်သည်၊ ဗဟုနဒိကော- မည်၏၊ ဇနပဒေါ- ဇနပုဒ်တည်း၊ ယဿ-
 အကြင်သူ၏၊ ဗဟဝေါ- များကုန်သော၊ ကတ္တာရော- အလုပ်သမားတို့သည်၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသူသည်၊ ဗဟုကတ္တာကော- မည်၏၊ ပုရိသော- တည်း။

ဆောင်။ သမာသ်ဆုံးရှိ၊ ရာဇာဒိနာဝါ၊ ဆုံးမှန်သရ၊ အချို့ အ၊ တစ်ဝ အ၊ ကသက်။

၃၃၈။ ၃၅၆။ နဒိမှာ စ ။

(နဒိမှာ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သမာသန္တေ- သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌၊ နဒိမှာ စ- နဒိမည်သော ဣတ္ထိလိင် ဤ၊ ဦ-ကာရန္တ
 သဒ္ဓါမှလည်း၊ ပရေ- နောက်၌၊ က- က-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမာသန္တေ- ၌၊ နဒိမှာ စ- လည်း၊ ပရေ- ၌၊ က ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယသ္မိ- အကြင် ဇနပုဒ်၌၊ ဗဟူ- ကုန်သော၊ နဒိယော- မြစ်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်) သောယံ - သည်၊ ဗဟုနဒိကော- မည်၏၊ ယဿ- အကြင်သူ၏၊ ဗဟူ- ကုန်သော၊
 ကန္တိယော- နှစ်သက်ဖွယ်တို့သည်၊ (သန္တိ- ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သောယံ- သည်၊ ဗဟုကန္တိကော-
 မည်၏၊ ဗဟုနာရိကော- များသော မိန်းမ ရှိသူ။

ဆောင်။ ဣတ္ထိ ဤ၊ ဦ၊ နဒိယူ၊ နောက်မှ က-ပစ္စည်း။

-
- ၃၃၈။ ဒုဂ္ဂန္ဓိ-၌ ဒု+ဝန+ထ-တည်း။ ဧတုတ္ထိတိဆိုင်ရာ မိလင်၌ ဤသုတ် ထာရ-သဒ္ဓါဖြင့် အဆုံးသတ် ထူ-ဖြူ။
 ဧတုနဒိကော-ထို ဧတု+နဒိ+ထ-တည်း။ ဧတုတ္ထိတိဆိုင်ရာ မိလင်၌ ပထမိဖြူးနောက် ဤသုတ်၌ ထာရသဒ္ဓါဖြင့် အဆုံး၌
 - ထ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ထုစာဒိ ဖြေတုတုနံ သေဉ်ဖြင့် နဒိ၏အဆုံး ဤ-ထို ထူ-သေဖြူ နာမိဒု၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ။
 ဧတုထတုကော-၌ ဧတု+ထတု-တည်း သေဉ်နည်းတူ။
 - ၃၃၉။ ရုပ်ထို ရွှေသုတ် ထာရသဒ္ဓါအထိုင်ထွတ်။ ဤ၌ နဒိမှာ စ-သုတ်ဖြင့် ထ-ဝစ္စည်းသတ်သည်သာ ထူးသည်။

၃၃၉။ ၃၅၈။ ဇယာယ တု ဒံဇာနိ ပတိမိ ။

(ဇယာယ+တုဒံဇာနိ+ပတိမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ပတိမိ- ပတိသဒ္ဓါကြောင့် ဇယာယ- ဇယာသဒ္ဓါ၏ တုဒံ ဇာနိ- တုဒံ-ပြု၊ ဇာနိ-ပြုတို့သည်၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တစ်နည်း။ ပတိမိ- ကြောင့်၊ ဇယာယ- ၏ ဒံ ဇာနိ တု- ဒံပြု၊ ဇာနိပြုတို့သည်လည်း၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဤနည်းအလို တု- ထစ်စုဒ္ဓိ ၄-ပုဒ်)

ပရေ- သော၊ ပတိမိ- ကြောင့် ဇယာဣတိ- ဇယာဟူသော၊ တောယ- ဤသဒ္ဓါ၏ တုဒံ
ဇာနိဣတိ- တုဒံ၊ ဇာနိဟူကုန်သော၊ တောအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တုဒံပတိ၊ ဇာနိပတိ- မယားလင်တို့။

ဆောင်။ ပတိနောင်းရာ၊ ဇယာ မှာ၊ ရုံ၏ တုဒံ၊ ဇာနိပြု။

၃၄၀။ ၃၅၅။ ဓနုမှာ ဝ ။

(ဓနုမှာ+အာ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

သမာသန္တေ သမာသပုဒ်၏ အဆုံး၌၊ ဓနုမှာ ဝ- ဓနုသဒ္ဓါမှလည်း၊ ပရေ- နောက်၌၊ အာ-
အာပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမာသန္တေ ၌၊ ဓနုမှာ ဝ- လည်း၊ ပရေ- ၌၊ အာပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယဿ- အကြင်သူ၏၊ ဂါဏ္ဍိဝေါ- များသော အဖုအထစ်ရှိသော၊ ဓနု- လေးသည်၊ အတ္ထိ-
၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောယံ- ထိုသူသည်၊ ဂါဏ္ဍိဝဓန္ဓာ- ဂါဏ္ဍိဝဓန္ဓာမည်၏။

ဆောင်။ ဓနု၊ ဓမ္မ၊ စသည်မှာ၊ သက်ရ အာ-ပစ္စည်း။

၃၃၉။ တုဒံပတိ-တို့ ဇယာ+ဝ+ပတိ+ဝ-တည်း၊ ဇယာ ဝ-ပတိ ဝ-တူသောအနက်၌ နာမနံ သစ္စုယော ဒုန္ဓာ-ဖြင့် ဇယာနှင့်
ပတိ-တို့ သမာသိဝိဓိ၌ ဒွန်စွာ၊ သမာသိစွာ၊ ဝိသတ်နှင့် ဝ-သဒ္ဓါတို့တို့ချေ၊ ဇယာပတိ-တူထေတိပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဇယာ-တို့ တုဒံ-
ပြု၊ နာမိနံ၊ ယော-သက်၊ ဣတိ ဈ-စွာ၊ ယော-ချေ၊ ဒိထပြု၊ တုဒံပတိ-ပြီး၏။ (ဒံ-ပြုလျှင် ဒံပတိ-ပြီး၏) ဇယာ-တို့ ဇာနိ-ပြုလျှင်
ဇာနိပတိ-ပြီး၏။

၃၄၀။ ဝါဏ္ဍိဝဓန္ဓာ-တို့ ဝါဏ္ဍိဝ+ဓနု+ဣမ-တည်း၊ ဝါဏ္ဍိဝေါ ဓနု အဿ-တူသောအနက်၌ ဧတုဏ္ဍိတိသမာသိသိင်ရာ စီဝင်၍ ဝါဏ္ဍိဝဓနု-
တူ ဝထတိပြုပြီးသောအခါ ဓနုမှာ ဝ-ဖြင့် အာ-ပစ္စည်းသက်၊ (ဝါဏ္ဍိဝဓနု+အာ) ဝဓောဒုဒန္တာနံ-ဖြင့် ဥ-တို့ ဝိ-ပြု၊ ဝိ- အာ-သို့ကပ်၊
နာမိနံ၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ (ဝါဏ္ဍိဝ-၌ သုဿ-ဖြင့် ဝါဏ္ဍိဝ-တူလည်း ရှိသည်)

၃၄၁။ ၃၃၆။ အံ ဝိဘတ္တိနမကာရန္တာ အဗျယိဘာဝါ ။

(အံ+ ဝိဘတ္တိနံ+ အကာရန္တာ+ အဗျယိဘာဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေဝိဓိသုတ်)

အကာရန္တာ- အကာရန္တဖြစ်သော၊ အဗျယိဘာဝါ- အဗျယိဘော သမာဓိ၊ ပရာသံ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်တို့၏၊ ကွပ်- ဌ၊ အံ- အံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အကာရန္တာ- သော၊ တသ္မာ အဗျယိဘာဝသမာဓာ- မှ၊ ပရာသံ - ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- တို့၏၊ ကွပ်- ဌ၊ အံ- သည်၊ ဟောတိ- ။

အဓိပိတ္တံ- စိတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သောတရားတို့၊ ယထာဝရံ- ကြီးသူတို့၏အစဉ်၊ ငါ- ကြီးစဉ် ငယ်လိုက်၊ ဥပကုမ္ဘံ- အိုး၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား၊ ယာဝဇီဝံ- အသက်၏အပိုင်းအခြား၊ ငါ- အသက်ထက်ဆုံး၊ တိရောပဗ္ဗတံ- တောင်၏တစ်ဘက်၊ တိရောပါကာရံ- တံတိုင်း၏တစ်ဘက်၊ တိရောကုဋံ- နံရံ၏တစ်ဘက်၊ အန္တောပါသာဒံ- ပြာသာဒ်အတွင်း။

ကွပ်တိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? အဓိပိတ္တဿ... အကျိုးရှိ၏၊ (အဓိပိတ္တဿ- စိတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခုနော- အား၊)

ဆောင်။ ဗျယိ အ-နောင်၊ အံ-ပြုဆောင်၊ ခြားနောင် ကျစေ ဝိဘတ်တွေ။

ကွပ်-သဒ္ဒါ၊ လိုက်သည်တာကြောင့်၊ မိ-မှာလစ်လပ်၊ တ၊ ဆ၊ သတ်၊ ဝိကပ် အံ-ပြုစေ။

၃၄၂။ ၃၃၇။ သရော ရသော နပုံသကေ ။

(သရော+ရသော+နပုံသကေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ရသေဝိဓိသုတ်)

နပုံသကေ- နပုလ္လိင်၌၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော သမာဓိ၏၊ သရော- အဆုံးသရသည်၊ ရသော- ရသ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

နပုံသကေ- ဌ၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ အဗျယိဘာဝ သမာဓဿ- အဗျယိဘော သမာဓိဖြစ်သော၊ လိင်္ဂဿ- လိင်၏၊ သရော- အဆုံးသရသည်၊ ရသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကထာ- စကားသည်၊ ကုမာရိသု-သတို့သမီး(ဖိနပ်)တို့၌၊ အဓိကိစ္စ- စွဲ၍၊ ပဝတ္တတိ-၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဓိကုမာရိ-မည်၏၊ အဓိကုမာရိ-စကား၊ ဥပဝဂ- ချွေးပေ၏ အနီး၌ ဖြစ်သော စကား။

၃၄၁။ ရုပ် ၃၁၉-သုတ်အတိုင်းတွယ်။
၃၄၂။ ကိ-ရုပ်။ အဓိပိတ္တဿ-၌ ကွပ်ဖြစ်၍ အဖြေရ။
၃၄၂။ ရုပ် ၃၂၀-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

မိုး]]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၂၆၃

ဥပဂင်- ဂင်္ဂါမြစ်၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား၊ ဥပမဏိကံ-မဏိကာမည်သော မိန်းမ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား။

ဆောင်။ နပုံသမာသ်၊ လေးရပ် ဗျယ်၊ ဗ၊ ဒွန်၊ ဒိ-လာ၊ ဒီဗ မှာ၊ မှန်စွာ ရသေ့ပြု။

၃၄၃။ ၃၃၈။ အညသွာ လောပေါ ဝ ။

(အညသွာ+လောပေါ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိပိသုတ်)

အညသွာ- အကာရန္တအဗျယ်ဘောမှ တစ်ပါးသော အဗျယ်ဘောမှ၊ ပရာသံ- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်တို့၏၊ လောပေါ ဝ - ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အညသွာ- သော၊ အနကာရန္တ- အကာရန္တ မဟုတ်သော၊ အဗျယ်ဘာဝသမာသာ- မှ၊ ပရာသံ- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- တို့၏၊ လောပေါ ဝ - လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အဝိတ္ထိ- မိန်းမတို့၌ စွဲ၍ဖြစ်သော စကား၊ အဝိကုမာရိ- မိန်းမပျိုတို့၌ စွဲ၍ဖြစ်သော စကား၊ ဥပဝရ- ချွေးမ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား။

ရုပ် ၃၂၀-သုတ်အစဦးတွင်။

နာမကပေ- ၌၊ သမာသကပေါ- သမာသ်ကျမ်းဟူသော၊ သတ္တမော-၇ ခန်းမြောက်သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

သမာသကပေါ- သမာသ်ကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော- ပြီးပြီ။

သမာသ်ကျမ်း: ပြီးပြီ

ဝေဒနာတို့၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပေးရေးအတွက်

တစ်ဦးတည်းကွမ်း

၃၄၄။ ၃၆၁။ ဝါ ကာပဝေဒနာ ။

(ဝါ-ကာ+အပဝေဒနာ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

အပဝေဒ- အပစ္စယအနက်၌၊ ကာ- ကာ-ဝေဒနာသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- နိ။

တဿ- ထိုသူ၏၊ အပဝေဒ- သားတည်း၊ ဣတိ- ဤသို့သော၊ ဝေဒသိအတ္ထေ- ဤအနက်၌၊
အပဝေဒယော- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ဝေဒသိဿ- ဝေဒသိ၏၊ အပဝေဒ- သားတည်း၊ ဝါသိဋ္ဌော- ဝေဒသိ၏သား၊ ဝေဒသိဿ အပဝေဒ ဝါ-

တစ်ဦးတည်းကွမ်း အခွေ။

တစ်ဦးတည်းကွမ်းအတွက်-

- ၁။ ဝေဒသိဿ (ဝေဒသိ+အပဝေဒ-တည်း စသည်)
- ၂။ တစ်ဦးတည်းကွမ်း (ဝေဒသိဿ အပဝေဒ စသည်ဖြစ်အောင် နှစ်ရပ်ကွမ်းခြင်း)
- ၃။ အနက်ခြင်း (ဝေဒသိ- ဝေဒသိ၊ အပဝေဒ- သားတည်း၊ ဣတိအတ္ထေ- ဤအနက်၌ စသည်)
- ၄။ ဝေဒသိဿ (ဝါကာပဝေဒ-ဖြင့် ကာ-ဝေဒနာသည် စသည်)
- ၅။ ကွမ်း (တစ်ဦးတည်းကွမ်း ဝေဒသိဿနှင့် အပဝေဒစသည်တို့ ချေခြင်း)
- ၆။ တစ်ဦးတည်းကွမ်း (ဝေဒသိ-တူ ဝေဒသိဿ)
- ၇။ တစ်ဦးတည်းကွမ်း (ကာကာပဝေဒ၊ ဝေဒသိဿ၊ ဝေဒသိဿ)
- ၈။ နာမိဋ္ဌိ

ဆောင်။ ပုဒ်တည်း၊ ဝါကျ၊ အနက်ပြု၍၊ ပစ္စယသက်၊ ချေလျက် ပကတိ၊ တစ်ဦးတည်းကွမ်း၊
နာမိဋ္ဌိကော၊ မှတ်ပါ တစ်ဦးတည်းကွမ်း။
ထိုအခါအပဝေဒအတွက် တစ်ဦးတည်းကွမ်း၊ အနက်ပြုခြင်း ၂-မျိုးတို့ပေါင်း၍ တစ်ဦးတည်းကွမ်း ဝေဒသိဿ ဝေဒသိဿ၊ ချေရာ၌
ထေဝ ဝေဒသိဿ ဝေဒသိ ဝေဒသိ-သိခြင်းပင် ဝေဒသိ၊ ဝေဒ သည်တို့ကို ချေစေ၏။ ဝေဒသိဿ၊ ဝေဒသိဿ၊ ဝေဒသိဿ၊
ဝေဒသိဿ သရဿ-သုတ်ဖြင့်ပင် ဝေဒသိဿ။

ရုပ်ကွမ်း

ဝေဒသိဿ-တို့ ဝေဒသိ+အပဝေဒ-တည်း၊ ဝေဒသိဿ အပဝေဒ-တည်းကွမ်း ဝါကာပဝေဒ-ဖြင့် ကာ-ဝေဒနာသည်၊
(ဝေဒသိဿ+ကာ+အပဝေဒ) ထေဝ ဝေဒသိဿ ဝေဒသိ ဝေဒသိ-သိခြင်း တစ်ဦးတည်းကွမ်း ဝေဒသိဿ၊ ဝေဒသိဿ၊ ဝေဒသိဿ၊
ဝေဒသိဿ သရဿ-ဖြင့် ဝေဒသိ-တူ ဝေဒသိဿ ထေဝ ကော ဝေဒသိ-ဖြင့် ကာ-အပဝေဒတို့ချေ၊ ဝေဒသိဿ ဝါ-ဝေဒသိဿ

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဝသိဋ္ဌဿ+အပစ္စံဟု ဝါကျလည်းရှိ၏။ ဝသိဋ္ဌဿ- ဝသိဋ္ဌ၏။ အပစ္စံ- သမီးတည်း။ ဝသိဋ္ဌိ- ဝသိဋ္ဌ၏။ သမီး။ ဝသိဋ္ဌဿ- ဝသိဋ္ဌ၏။ အပစ္စံ-အမျိုးတည်း။ ဝသိဋ္ဌိ- ဝသိဋ္ဌ၏။ အမျိုး။ ဝေ- ဤအတူ ဘာရန္တုလော- ဘာရန္တုလောသား။ ဘာရန္တုလော- . သမီး။ ဘာရန္တုလော- . အမျိုး။ ဂေါတမော- ဂေါတမ၏သား။ ဂေါတမိ- . သမီး။ ဂေါတမံ- . အမျိုး။ ဝါသုဒ္ဓေဝေါ- ဝသုဒ္ဓေဝ၏သား။ ဝါသုဒ္ဓေဝိ- . သမီး။ ဝါသုဒ္ဓေဝံ- . အမျိုး။ ဗလဒေဝေါ- ဗလဒေဝ၏သား။ ဗလဒေဝိ- . သမီး။ ဗလဒေဝံ- . အမျိုး။ ဝေဿာမိတ္တော (ဝေဿာမိတ္တော)- ဝေဿာမိတ္တ၏သား။ ဝေဿာမိတ္တိ- . သမီး။ ဝေဿာမိတ္တံ- . အမျိုး။

၃၄၅။ ၃၆၆။ ကာယန ကာန ဝစ္ဆာဒိတော။

(ကာယနကာန+ဝစ္ဆာဒိတော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်၊)

အပစ္စေ- အပစ္စအနက်၌၊ ဝစ္ဆာဒိတော- ဝစ္ဆာအတူရှိသော အနွယ်ဟောသဒ္ဓါအပေါင်းမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကာယန ကာန- ကာယနပစ္စည်း၊ ကာနပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝစ္ဆာဒိတော- သော၊ တသ္မာ ဂေါတ္တဂဏတော- ထိုအနွယ်ဟော သဒ္ဓါအပေါင်းမှ၊ ပရေ- ၌၊ တဿ- ထိုသူ၏။ အပစ္စံ- သားတည်း။ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိအတ္ထေ- ၌၊ ကာယန ကာနပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝစ္ဆဿ- ဝစ္ဆ၏။ အပစ္စံ- သားတည်း။ ဝစ္ဆာယနော၊ ဝစ္ဆာနော- ဝစ္ဆ၏သား။ ဝစ္ဆဿ+အပစ္စံ ဝါ- ဝစ္ဆဿ အပစ္စံဟု ဝါကျလည်းရှိ၏။ ဝစ္ဆဿ- ၏။ အပစ္စံ- သမီးတည်း။ ဝစ္ဆာယနိ- ဝစ္ဆာနိ- ဝစ္ဆ၏သမီး။ ဝစ္ဆဿ- ၏။ အပစ္စံ- အမျိုးတည်း။ ဝစ္ဆာယနံ၊ ဝစ္ဆာနံ- ဝစ္ဆ၏အမျိုး။ သကဋဿ-

အစ ဝ-၏ အ-တို အာ-ပုဒ်ဖြင့် (ဝါသိဋ္ဌ+အ) နှို-ခွင်း၊ အ-ဖြင့်၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ဣဝံ၊ ဣဒိတ-စသောသုတ်ဖြင့် နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ဖြီး၏။

ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ-၌ ဝါ-မြစ်၌ က-ဝစ္စည်း စသတ်ရ။

ဝါသိဋ္ဌိ-၌ ဝါသိဋ္ဌော-၌ ဆို၍ပြီးအတိုင်း နှစ်၊ ဣဝံ၊ ဣဒိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ဣဝံ၊ ဣဒိတ-စသောသုတ်၌ စ-ဖြင့် နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ဖြီး၏။

ဝါသိဋ္ဌိ-၌ကား ပုလ္လင် ဝါသိဋ္ဌောအတိုင်း နှစ်၊ သိ-သတ်တိုင်အောင် တူသည်။ အ-ဖြင့်သာ တူသည်။

ဘာရန္တုလော-စသည့်တို့လည်း ဘာရန္တုလော၊ ဂေါတမ၊ ဝသုဒ္ဓေဝ၊ ဗလဒေဝ၊ ဝိဿာမိတ္တ+အပစ္စ-တည်း၊ စသည့်နည်းတူ။ ၃၄၅။ ဝစ္ဆာယနော-တို့ ဝစ္စ+အပစ္စ-တည်း၊ ဝစ္စဿ အပစ္စံ-တူသောအနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ကာယန-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဝိဿာမိတ္တံ-တို့

ချေ၊ ဝဏတိဖြင့် ထေသ ကော ထောဝံ-ဖြင့် က-အနုစနိတို့ချေ၊ နှို-ခွင်း၊ ချေ၊ ဣဝံ၊ နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ဖြီး၏။ ကာန- ဝစ္စည်းသတ်လျှင် ဝစ္ဆာနော။ ဝစ္ဆာယနိ-၌ နှစ်၊ ဣဝံ၊ ဣဒိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ဤ-ဝစ္စည်းသတ်၊ စ-ဖြင့် နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ဖြီး၏။ ဩ-ဖြင့် ထင်တူပြီး။

သကဋေ။ . . သာကဋယနံ၊ သာကဋနံ- သကဋဏ်အမျိုး၊ ဧဝံ- ဤအတူ၊ ကဏှာယနော၊
 ကဏှာနော- ကဏှာဏ်သာ၊ ကဏှာယ အပစ္စံ ဝါ- လည်းရှိ၏၊ ကဏှာယနိ၊ ကဏှာနိ- ကဏှာဏ်သမိ၊
 ကဏှာယနံ၊ ကဏှာနံ- ကဏှာဏ်အမျိုး၊ အဂ္ဂိဝေဿာယနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာနော- အဂ္ဂိဝေဿာဏ်သာ၊
 . . . ဂစ္ဆာယနော၊ ဂစ္ဆာနော- ဂစ္ဆာဏ်သာ၊ . . . ကပ္ပိယနော၊ ကပ္ပိနော- ကပ္ပဏ်သာ၊ . .
 မောဂ္ဂလ္လာယနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနော- မောဂ္ဂလ္လာဏ်သာ၊ . . . မုဉ္ဇာယနော၊ မုဉ္ဇာနော- မုဉ္ဇာဏ်သာ၊
 သံဃာယနော၊ သံဃာနော- သံဃာဏ်သာ၊ . . . လောမာယနော၊ လောမာနော- လောမာဏ်သာ၊ .
 . သာကမာယနော၊ သာကမာနော- သကမာ ဏ်သာ၊ . . နာရာယနော၊ နာရာနော- နရဏ်သာ၊
 စောရာယနော၊ စောရာနော- စောရဏ်သာ၊ အာဝသာလာယနော၊ အာဝသာလာနော- အဝသာလ
 ဏ်သာ၊ ဒွေပါယနော၊ ဒွေပါနော- ဒွိပဏ်သာ၊ ကုဉ္ဇာယနော ကုဉ္ဇာနော- ကုဉ္ဇာဏ်သာ၊ ကစ္စာယနော၊
 ကစ္စာနော- ကစ္စာဏ်သာ၊ ကစ္စာယနိ၊ ကစ္စာနိ-ကစ္စာဏ်သမိ၊ ကစ္စာယနံ၊ ကစ္စာနံ- ကစ္စာဏ် အမျိုး။

၃၄၆။ ၃၆၇။ ဧဝေယျော ကတ္တိကာဒိဟိ ။

(ဧဝေယျော+ကတ္တိကာဒိဟိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

အပစ္စေ- အပစ္စအနက်၌၊ ကတ္တိကာဒိဟိ- ကတ္တိကာအတူရှိကုန်သော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါတို့မှ၊
 ပရေ- နောက်၌၊ ဧဝေယျော- ဧဝေယျပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တဿာ- ထိုသူမ၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိ- ၌၊ ကတ္တိကာဒိဟိ-
 ကုန်သော၊ တေဟိ ဂေါတ္တဂဏေဟိ- ထိုအနွယ်ဟော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါအပေါင်းတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊
 ဧဝေယျပစ္စယော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တိကာယ- ကတ္တိကာနတ်သမီး၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ကတ္တိကေယျော- ကတ္တိကာ
 နတ်သမီး၏သာ၊ ကတ္တိကာယ အပစ္စံ ဝါ- ကတ္တိကာယ အပစ္စံ ဟု ဝါကျလည်းရှိ၏၊ ဧဝံ- တူ၊
 ဝေနတေယျော- ဝိနတမည်သော သူမ၏သာ၊ ရောဟိဏေယျော- ရောဟိဏီမည်သော သူမ၏သာ၊
 ဂင်္ဂေယျော- ဂင်္ဂါမည်သော သူမ၏သာ၊ ကဒ္ဒမေယျော- ကဒ္ဒမာမည်သော သူမ၏သာ၊ နာဒေယျော-
 နဒီမည်သော သူမ၏သာ၊ အာလေယျော- အာလီမည်သော သူမ၏သာ၊ အာတေယျော- အဟိမည်

၃၄၆။ ကတ္တိကေယျော-ထို ကတ္တိကာ+အပစ္စ-ထည့်၊ ကတ္တိကာယ အပစ္စံ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဧဝေယျ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဝိဘတ်စသည်
 ထို ချေ၊ ဝထထိဂ္ဂ၊ က-အနုဒေထို ချေ၊ ထိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂ၊ ပြီး၏။

ဝေနတေယျော-စသည်ထို ဝိနတာ၊ ရောဟိဏီ-စသည်တည်၍ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း တွတ်လေ၊ ဝဒ္ဒိဂ္ဂသင်္ဂဟ၌ ဝဒ္ဒိဂ္ဂ၊ ကြွင်း
 ထင်ရှားပြီ။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၂၆၇

သော သူမ၏သား၊ ကာမေယျော- ကမိမည်သော သူမ၏သား၊ သုဝိယာ- စင်ကြယ်သော မိန်းမ၏ အပစ္စံ- သားတည်း၊ သောစေယျော- စင်ကြယ်သော သူမ၏သား၊ သာလေယျော- သာလာမည်သော သူမ၏သား၊ ဗာလေယျော- အမိုက်မ၏သား၊ မာလေယျော- မာလာမည်သော သူမ၏သား၊ ကာလေယျော- ကလာမည်သော သူမ၏သား။

၃၄၇။ ၃၆၈။ အတော ကိ ဝါ ။

(အတော+ကိ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

အပစ္စေ- အပစ္စအနက်၌၊ အတော- အကာရန္တု၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကိ ဝါ- ကိပစ္စည်း သည်လည်း၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။ (ဤဘုတ်၌ဆိုသော ဝါ-သဒ္ဒါသည် အနုတ်ထပ်မျိုးတို့ဖြင့် ဝိထုဒ္ဓအနုတ်၊ ဝါဏဝစ္စေ-မှ လိုက်ထားသော ဝါသဒ္ဒါသည် မြင့်မြင့် ဝိထုဒ္ဓအနုတ်)

တဿ- ထိုသူ၏ အပစ္စံ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိအတ္ထေ- ၌၊ တသ္မာ အကာရတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ကိပစ္စယော ဝါ- သည်လည်း၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဒက္ခဿ- ဒက္ခ၏ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဒက္ခိ- ဒက္ခ၏သား၊ ဒက္ခဿ အပစ္စံ ဝါ- ...လည်းရှိ၏၊ ဒုဏဿ- ဒုဏ၏ အပစ္စံ- တည်း၊ ဒေါကိ-ဒုဏ၏သား၊ ဒုဏဿ အပစ္စံ ဝါ- ...လည်းရှိ၏၊ ဧဝံ- တူ၊ ဝါသဝိ- ဝါသဝ၏သား၊ သကျပုတ္တိ- သာကီဝင်မင်းသား၏သား၊ နာဋပုတ္တိ- နာဋပုတ္တ၏သား၊ ဒါသပုတ္တိ- ဒါသပုတ္တ၏သား၊ ဒါသဝိ- ဒါသဝ၏သား၊ ဝါရုကိ- ဝရုဏ၏သား၊ ဂဏ္ဍိ- ဂဏ္ဍ၏သား၊ (ဏဏိ၊ ထဏ္ဍိ- တုယညးရှိ) ဗာလဒေဝိ- ဗလဒေဝ၏သား၊ ပါဝကိ- ပါဝက၏သား၊ ဇေနဒတ္တိ- ဇေနဒတ္တ၏သား၊ ဗုဒ္ဓိ- ဘုရား၏သား၊ ဓမ္မိ- တရား၏သား၊ သံဃိ- သံဃာ၏သား၊ ကပ္ပိ- ကပ္ပ၏သား၊ အနုရုဒ္ဓိ- အနုရုဒ္ဓ၏သား။ (အနုရုဒ္ဓိ-တုယညးရှိ)

ဝိကပ္ပနတ္ထေန- ဝိကပ်အနက်ရှိသော၊ ဝါတိ- ဝါသဒ္ဒါဖြင့်၊ တဿ- ထိုသူ၏ အပစ္စံ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိအတ္ထေ - ၌၊ ကိပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ၊ သကျပုတ္တဿ- သာကီဝင်မင်း သား မြတ်ဘုရား၏ အပစ္စံ- သားတော်တည်း၊ သကျပုတ္တိကော- သာကီဝင်မင်းသား မြတ်ဘုရား၏ သားတော်၊ ဧဝံ- တူ၊ နာဋပုတ္တိကော- နာဋပုတ္တ၏သား၊ ဇေနဒတ္တိကော- ဇေနဒတ္တ၏သား။

၃၄၇။ ဒက္ခိ-ထို ဒက္ခ+အဝစ္စ-တည်း၊ ဒက္ခဿ အပစ္စံ-အနုတ်၌ အတော ကိ ဝါ-ဖြင့် ကိ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဝိဘတ်စသည်တို့ ချေ၊ ဝထတိ၊ က-အနုဇနိချေ၊ တို့-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နှစ်ပုံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ဒေါကိ-သေည့်၌ ဒုဏ-သေည့်တည်း၌ ဝုဒ္ဓိဌသင်္ဂဟ၌ ဝုဒ္ဓိဌ၊ ကြွင်း ထင်ရှားပြီ။

၃၄၈။ ၃၄၉။ ဣဝေါပက္ခာဒိတိ။

(ဣဝေါ+ပပက္ခာဒိတိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်၊ ၈-အတ္တဗျူဟိ ဥပတ္တိဒိတိ- ဟုလည်း ရှိသည်။)

အပစ္စေ- အပစ္စအနက်၌၊ ပပက္ခာဒိတော- ပပက္ခာဒိတုရှိသော ပပက္ခာဒိတု၊ သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရေ-
နောက်၌၊ ဣဝေါ- ဣဝ-ပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ဇာ။

တဿ အပစ္စံ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- ၌၊ ပပက္ခာဒိတု- ကုန်သော၊ ဝေမာဒိတိ-
ဤသို့အတူရှိသော ပပက္ခာဒိတုတို့မှ ၊ ပရေ- ၌၊ ဣဝပစ္စယော- သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောတိ- ဇာ။

ပပက္ခာဒိ- ပပက္ခာဒိ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဩပကဝေါ- ပပက္ခာဒိသား၊ ပပက္ခာဒိ အပစ္စံ
ဝါ- ...လည်း ရှိ၏၊ မနုဇော- မနုမင်း၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ မာနဝေါ- မနုမင်း၏သား၊ မာနုဇော
အပစ္စံ ဝါ- ...လည်း ရှိ၏၊ ဘဂ္ဂဿ- ဘဂ္ဂ၏၊ . . . ပဏ္ဍဿ- ပဏ္ဍ၏၊ . . . ဗာဟုဿ- ဗာဟု၏၊
အပစ္စံ- တည်း၊ ဗာဟုဝေါ- သား၊ ဗာဟုဿ အပစ္စံ ဝါ- ...လည်း ရှိ၏။

၃၄၉။ ၃၅၀။ ဣဝေါပစ္စေဒိတော ။

(ဣဝေါ+ပစ္စေဒိတော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

အပစ္စေ- အပစ္စအနက်၌၊ ပစ္စေဒိတော- ပစ္စေဒိ အတူရှိသော သဒ္ဒါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊
ဣဝေါ- ဣဝေါပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ဇာ။

တဿ- ဇာ၊ အပစ္စံ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- ၌၊ တသ္မာ ပစ္စေဒိတော-
ထိုပစ္စေဒိ အတူရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣဝေါ ပစ္စေဒိယော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ဇာ။

ပစ္စေဒိယ- မုဆိုးမ၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဝေဝေရော- မုဆိုးမ၏သား၊ ပစ္စေဒိယ အပစ္စံ
ဝါ- ဇာ၊ ဗန္ဓကိယာ (ဧန္ဒြိယာ)- လင်ငယ်နေသောမိန်းမ၏၊ ဝါ- လင်လိုချင်၍ ရည်းစားချိန်းရာသို့
လိုက်သွားသောမိန်းမ၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဗန္ဓကောရော- လင်ငယ်နေသောမိန်းမ၏သား၊ ဝါ-
သားတည်း၊ ဗန္ဓကိယာ အပစ္စံ ဝါ- ဇာ၊ သမဏဿ- ရဟန်း၏၊ အပစ္စံ- တည်း၊ သာမဏောရော-
ရဟန်း၏သား၊ သမဏဿ အပစ္စံ ဝါ- ရှိ၏၊ ဝေ- တူ၊ သာမဏောရိ- ရဟန်း၏သမီး၊ သာမဏောရိ-

၃၄၈။ ဩဣဝေါ-ထို ဥပက္ခာဒိတု-တည်း၊ ဥပက္ခာဒိ အပစ္စံ-ဟူသောအနက်၌ ဣဝေါပစ္စေဒိတိ-ဖြင့် ဣဝ-သတ်၊ ပိသတ်စသည့်
ချေ၊ ဝထိဖြူ၊ ဣ-အနုဇနိချေ၊ ၃-ထို ဩ-ပုဒ်ဖြူ ထိ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏၊ ဩ-ထင်ရှားပြီ။
၃၄၉။ ဝေဝေရော-ထို ပိဝေါ+အဝစ္စ-တည်း၊ ပိဝေါယ အဝစ္စ-အနက်၌ ဤထုတ်ဖြင့် ဣဝေါ-ပစ္စည်းသတ်၊ ပိသတ်စသည့်ချေ၊
ထထိဖြူ၊ ဣ-အနုဇနိချေ၊ ပုဒ်ဖြူ ထိ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ရဟန်း၏အမျိုး၊ နာဠိကောရော- နာဠိကိဏ်သာ၊ နာဠိကောရိ- သမိ၊ နာဠိကောရိ- ..အမျိုး။

(ဓမ္မဏေရာ-၌ အတိသာရိဏိယာ-တု ဂ္ဂ-ဗွင်သောကြောင့် ဝေတ္တိနီ တု သဏိတံ၊ ယာတိ ယာ သာဘိသာရိဏာ (အဘိဓာန် ၂၃၂) တုဏဏာ တု ဓ ဓမ္မတံ (အဘိဓာန် ၂၃၃)တို့တို့ ထောက်၍ ကမ္မည်း သာ-ငို သဏာဏ ဓမ္မတံ-သာ အမှန်တု ဆုံးဖြတ်သည်။)

၃၅၀။ ၃၅၁။ ယေန ဝါ သံသဠိ တရတိ ဝရတိ ဝဟတိ ဏိကော ။

(ယေန+ဝါ+သံသဠိ+တရတိ+ဝရတိ+ဝဟတိ+ဏိကော၊၇-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ယေန ဝါ- အကြင်ဝတ္ထုနှင့်လည်း၊ သံသဠိ- ရောနှောအပ်၏။ ယေန ဝါ- အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ တရတိ- ကူးသွား၏။ ယေန ဝါ- အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ ဝရတိ- လှည့်လည်၏။ ယေန ဝါ- အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း၊ ဝဟတိ- ရွက်ဆောင်၏။ တတော- ထိုတတိယန္တလိင်မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ သံသဠာဒိသု- သံသဠ အစရှိသော အနက်တို့၌၊ ဏိကော- ဏိက ပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

ယေန ဝါ- နှင့်လည်း၊ သံသဠိ- အပ်၏။ ယေန ဝါ- လည်း၊ တရတိ- ၏၊ ဝရတိ- ၏၊ . . ဝဟတိ- ၏။ ဣတိ- သော၊ ဧတေသု အတ္ထေသု- ဤ အနက်တို့၌၊ တတော- ထို တတိယန္တလိင်မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဏိကပစ္စယော- သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တိလေန- နှမ်းနှင့်၊ သံသဠိ- ရောနှောအပ်သော၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်တည်း၊ တေလိကံ- နှမ်းနှင့် ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်၊ တိလေန သံသဠိ ဝါ- ...လည်းရှိ၏။ ဝေ- တူ၊ ဝေဠိကံ- တင်လဲနှင့် ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်၊ ဃာတိကံ- ထောပတ်နှင့် ရောနှောအပ်သောဘောဇဉ်၊ နာဝါယ- လှေဖြင့်၊ တရတိ- ကူးတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ နာဝိကော- နာဝိကမည်၏။ နာဝါယ တရတိ ဝါ- ၏။ ဝေ- တူ၊ ဩဠုမ္ဘိကော- ဖောင်ဖြင့်ကူးသူ၊ သကဋေန- လှည်းဖြင့်၊ ဝရတိ- လှည့်လည်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် သာကဋိကော- မည်၏။ ဝေ- တူ၊ ပတ္တိကော- အတောင်ဖြင့် လှည့်လည်သော ငှက်၊ ဒဏ္ဍိကော- တုတ်ဖြင့်လှည့်လည်သူ (တုတ်ထောက်၍ သွားသူ)၊ ဓမ္မိကော- တရားဖြင့် ဖြစ်သူ၊ ပါဒိကော- ခြေဖြင့် လှည့်လည်သူ (ခြေလှင်သွားသူ)၊ သိသေန- ဦးခေါင်းဖြင့် ဝဟတိ- ရွက်ဆောင်တတ်

၃၅၀။ ထေတံ-ထို တိဏ+သံသဠ-ထည်၊ တိဏေဒ သံသဠ အနက်၌ ယေန ဝါ သံသဠိ-သောသုတ်ဖြင့် ဏိက-သတိပဿနာ သည်ချေ၊ ထေတံ၊ က-အနုဓနံချေ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထမိ၊ နာမိ၊ သိ-သတိ၊ ဒ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ဝေဠိကံ-စသည်၌ ဝဠု၊ ထထ+သံသဠ၊ နာဝိ၊ ဥဠုမ္ဘ+ထရတိ၊ သကဋ၊ ပတ္တ၊ ဒဏ္ဍ၊ ဓမ္မ၊ ပါဒ+စရတိ၊ သိသ၊ ဒံသ၊ ဒဒ္ဓ၊ အဂ္ဂိထိ+ဝထတိ-ထည်စသည်။

၏။ ဣတိ- ကြောင့် သိသိကော- မည်၏။ (ခေါင်းရွက် ရှေးသည် စသည်)။ သိသေန ဝဟတိ ဝါ- ၏ အံသေန- ပခုံးဖြင့်၊ ဝဟတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်အံသိကော- မည်၏။ (ပခုံးဖြင့်ထမ်းသူ)။ ဝေ- တူ၊ ခန္ဓိကော- ပခုံးဖြင့်ထမ်းဆောင်သူ၊ အင်္ဂုလိကော- လက်ချောင်းဖြင့် ဆောင်ယူသူ။

ဝိကပ္ပနက္ခေန- ဝိကပ်အနက်ရှိသော၊ ဝါတိ- ဝါသဒ္ဓါဖြင့်၊ အညေသုပိ- အခြားအနက်တို့၌ လည်း၊ ဣကပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ ရာဇဂဟေ- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌၊ ဝသတိ- နေတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရာဇဂဟိကော- မည်၏။ (ပဝတ္တိအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှာနေသူ)။ ရာဇဂဟေ ဝသတိ ဝါ- ၏။ ရာဇဂဟေ- ၌၊ ဇာတော- မွေးဖွားသူတည်း၊ ရာဇဂဟိကော- ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ မွေးဖွားသူ၊ (ရာဇဂြိုဟ် ဇာတိရှိသူ)။ ရာဇဂဟေ ဇာတော ဝါ- ၏။ ဝေ- တူ၊ မာဂဓိကော- မဂဓတိုင်း၌နေသူ၊ ဝါ- မဂဓတိုင်း၌ မွေးဖွားသူ၊ သာဝတ္ထိကော- သာဝတ္ထိပြည်၌နေသူ၊ မွေးဖွားသူ၊ ကာပိလဝတ္ထိကော- ကာပိလဝတ်ပြည်၌ နေသူ၊ မွေးဖွားသူ၊ ပါဠိပုတ္တိကော- ပါဠိပုတ်ပြည်၌ နေသူ၊ မွေးဖွားသူ၊ ဝေသာလိကော- ဝေသာလီပြည်၌ နေသူ၊ မွေးဖွားသူ။

၃၅၁။ ၃၇၄။ တမဓိတေ တေန ကတာဒိ သန္ဓိဓာန နိယောဂ သိပ္ပ ဘဏ္ဍ ဇီဝိကတ္ထေသု စ။

(တံ+အဓိတေ+တေန...ကတ္ထေသု+စ၊ ၄-ပုဒ်-ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

တံ- ထိုကျမ်းဂန်ကို၊ အဓိတေ- ရွတ်အံ (သရဏ္ဍာယ်) ၏။ ဣတိအတ္ထေ စ- ဤအနက်၌၎င်း၊ တေန ကတာဒိ သန္ဓိဓာန နိယောဂ သိပ္ပ ဘဏ္ဍ ဇီဝိကတ္ထေသု စ- ထိုဖြင့်ပြုအပ်၏ အစရှိသောအနက်၊ ထိုကိုစွဲကပ် တည်နေတတ်၏ ဟူသောအနက်၊ ထို၌ယှဉ်၏ဟူသော အနက်၊ ထိုသူ၏ အတတ်ဟူသော အနက်၊ ထိုသူ၏ ဘဏ္ဍာဟူသော အနက်၊ ထိုသူ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဟူသော အနက်တို့၌၎င်း။ ဣကော- ဣကပစ္စည်းသည်။ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တံ- ကို၊ အဓိတေ- ၏။ (ဣတိ အတ္ထေ- ၌၎င်း)၊ တေန ကတာဒိအတ္ထေ- ထိုဖြင့်ပြုအပ်၏ အစရှိသော အနက်၌၎င်း။ တဒိ- ထို၌၊ သန္ဓိဓာနာ- စွဲကပ်တည်နေ၏။ တတ္ထ- ထို၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်၏။ တံ- ထိုသည်။ အဿ- ထိုသူ၏။ သိပ္ပံ- အတတ်၊ တံ- ထိုအရာသည်။ အဿ- ထိုသူ၏။ ဘဏ္ဍံ-ဘဏ္ဍာ။ တံ-ထိုအရာသည်။ အဿ-ထိုသူ၏။ ဇီဝိက(ဇီဝိကာ)-အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း။ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသုအတ္ထေသု စ-ဤအနက်တို့၌၎င်း။ ဣကပစ္စယော-သည်။ ဝါ-ချို့၊ ဟောတိ-၏။

၃၅၀။ ၁-သဒ္ဓါ- ရာဇဂဟေ၊ ဝေသာလိ၊ သာဝတ္ထိ၊ ကာပိလဝတ္ထု၊ ပါဠိပုတ္တု၊ ဝေသာလိ+ဝသတိ (ဇာတ)-ဤ စသည်။

ဝိနယံ- ဝိနည်းကို အစိတေ- ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) တတ်၏။ (ဣတိ-ကြောင့်) ဝေနယိကော- ပညာ၏။ ဝေနယိကော- ဝိနည်းကို ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်) သူ၊ ဝိနယံ အစိတေ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ သုတ္တန္တိကော- သုတ္တန်ကိုရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) သူ၊ အဘိဝေဋ္ဌိကော- အဘိဓမ္မာကို . . သူ၊ ဝေယျာကရ ဇာနိကော- ဗျာကရဇာနိကုမ်းကို . . သူ။ ကာယေန- ကိုယ်ဖြင့်၊ ကတံ- ပြုအပ်သော၊ ကမ္ပံ- အမှုတည်း၊ ကာယိကံ- ကိုယ်ဖြင့်ပြု အပ်သော အမှု၊ ကာယေန ကတံ ကမ္ပံ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ဝါစသိကံ- နှုတ်ဖြင့် . . အမှု၊ မာနသိကံ- စိတ်ဖြင့် . . . အမှု။

သရိရေ- ကိုယ်၌၊ သန္နိဓာနာ- စွဲကပ်တည်နေသော၊ ဝေဒနာ- ဝေဒနာတည်း၊ သာရိရိကာ- . . . ဝေဒနာ၊ သရိရေ သန္နိဓာနာ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ မာနသိကာ- စိတ်၌ . . . ဝေဒနာ၊ ဒွါရေ- တံခါး၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သူတည်း၊ ဒေါရိကော- သူ၊ (တံခါးစောင့်၊ ဒရဝမ်)၊ ဒွါရေ နိယုတ္တော ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော- ဘဏ္ဍာတိုက်၌ယှဉ်သူ၊ (ဘဏ္ဍာတိုက်စိုး)၊ နာဂရိကော- မြို့၌ယှဉ်သူ (မြို့စောင့်ယောက်ျား)၊ နာဝကမ္ပိကော- အမှုသစ်၌ ယှဉ်သူ (အလုပ် အသစ်လုပ်သူ)။

အဿ- ထိုသူ၏၊ သိပ္ပံ- အတတ်ကား၊ ဝိဇာ- စောင်းတီးခြင်းတည်း၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဇာကော- ပညာ၏။ (စောင်းတီးခြင်းအတတ်ရှိသူ၊ စောင်းတီးတတ်သူ)၊ ဝိဇာ အဿ သိပ္ပံ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ပါဏာဝိကော- ထက်စည်တီးခြင်း အတတ်ရှိသူ၊ မောဒိကော- မုရိုးစည်တီးခြင်း အတတ်ရှိသူ၊ ဝံသိကော- ပဲလွေမှုတ်ခြင်း အတတ်ရှိသူ။

၃၅၁။ ဝေနယိကော-ကို ဝိနယ+အစိတေ-တည်း၊ ဝိနယံ အစိတေ-အနက်၌ တမစိတေ-သောသူတို့ဖြင့် ကိတ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည် ချေ၊ ဝတတိဂ္ဂြု၊ ဣ အနုဓနံတုံချေ၊ ဝုဒ္ဓိဂ္ဂြု၊ ယံ-ခွင်း၊ ချေ၊ တဝိ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂြု၊ ဖြီး၏။

သုတ္တန္တိကော-စသည်တို့ သုတ္တန္တံ အဘိဓမ္မ+အစိတေ-တည်းစသည်။

ဝေယျာကရဇာနိကော-၌ ဝိ+အာဏဂုဏ+အစိတေ-တည်း၊ ဗျာဏဂုဏ အစိတေ-အနက်၌ ဤသူတို့ဖြင့် ကိတ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ၊ ဝတတိဂ္ဂြု၊ ဣ-အနုဓနံတုံချေ၊ (ဝိ+အာဏဂုဏ+ဣတ) ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝိ-ဖြင့် ဝိ-၏ ဣ-ကို ယ-ဂ္ဂြု၊ ဧာယုန ဧာမော ဌာနေ-ဖြင့် ယ-၏ရှေ့၌ ဧ-ဝုဒ္ဓိယာ၊ ဝံ- ဧ-သို့တပ်၊ ယံ- အာ-သို့တပ်၊ ယ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော် ယံ-လာ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂြု၊ ဖြီး၏။

ဝါစသိကံ၊ မာနသိကံ-တို့၌ ဝေ၊ မန+ထတ-တည်၍ ဝတတိဂ္ဂြုပြီး ဝေ+ကိတ၊ မန+ကိတ-ဟုဖြစ်သောအခါ ဣ-အနုဓနံချေ၊ ဝုဒ္ဓိဂ္ဂြု၊ (ဝါစ+ဣတ၊ မာန+ဣတ) သ သဂေ ဝါစမော-၌ အာဒိ-ဖြင့် သိ-လာ၊ နာမိဒံ စသည်။ (ကာယိကံ-လွယ်ပြီ)

ဒေါရိကော-ကို ဒု+အာဂု+နိယုတ္တ-တည်း၊ ဒွါရေ နိယုတ္တော အနက်၌ ဤသူတို့ဖြင့် ကိတ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ၊ ဝတတိဂ္ဂြု၊ (ဒု+အာဂု+ကိတ) ဣ အနုဓနံတုံ ချေ၊ ဝေမာဒုဒန္တာနံ-ဖြင့် ဒု-၏ ဥ-ကို ဝံ-ဂ္ဂြု၊ ဧာယုန ဧာမော ဌာနေ-ဖြင့် (ဥ-ကို ဝံ-ဂ္ဂြုပြီးဖြစ်၍ ဝုဒ္ဓိဂ္ဂြုသံ) ဝံ-၏ရှေ့၌ ဩ-လာ (ဒိ+ဩ+ဝိ+အာဂု+ဣတ) တပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂြု၊ ဖြီး၏။ ဩ-ဂြု၊ ထင်ရှားပြီ။

အဿ- ထိုသူ၏ ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာကား၊ ဂန္ဓော- နံသာတည်း။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဂန္ဓိကော- မည်၏။ (နံသာဘဏ္ဍာရှိသူ)၊ ဂန္ဓော အဿ ဘဏ္ဍံ ဝါ- ဟုလည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ တေလိကော- ဆီဘဏ္ဍာရှိသူ၊ ဝါ- နှမ်းဘဏ္ဍာရှိသူ၊ ဂေါဠိကော- တင်လဲဘဏ္ဍာရှိသူ။ (ဇိတ၊ ဝုဋ္ဌ+ဇိတ)

ဥရုဗ္ဗံ- သိုးကို၊ ဟန္တာ- သတ်၍၊ ဇိဝတိ- အသက်မွေးတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဩရုဗ္ဗိကော- မည်၏။ (သိုးသတ်သမား)၊ ဥရုဗ္ဗံ ဟန္တာ ဇိဝတိ ဝါ- လည်းရှိ၏။ မဂံ- သားကောင်ကို၊ ဟန္တာ- ၍၊ ဇိဝတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မာဂပိကော- ၏။ (သားသတ်သမား၊ သားသတ်မုဆိုး)၊ မဂံ ဟန္တာ ဇိဝတိ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ သောကရိကော- ဝက်ကိုသတ်၍ အသက်မွေးသူ (ဝက်သတ်သမား)၊ သာကုဏိကော- ငှက်ကိုသတ်၍ အသက်မွေးသူ၊ (ငှက်မုဆိုး)။ (ဣဇုရ၊ ဣဇုဏ+ဇိတ)

အာဒိဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ အညတ္တပိ- အခြားအနက်တို့၌လည်း၊ ဣကပစ္စယော- ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗော- ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဇာလေန- ပိုက်ကွန်ဖြင့်၊ ဟတော- သတ်အပ်သော ငါးတည်း။ (ဣတိ- ကြောင့်)၊ ဇာလိကော- မည်၏။ ဇာလိကော- ပိုက်ကွန်ဖြင့် သတ်အပ်သော ငါး၊ ဇာလေန ဟတော ဝါ- လည်းရှိ၏။ သုတ္တေန- ချည်ဖြင့်၊ ဗန္ဓော- နှောင်ဖွဲ့အပ်သောငှက်တည်း။ (ဣတိ- ကြောင့်)၊ သုတ္တိကော- မည်၏။ သုတ္တိကော- ချည်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သော ငှက်၊ သုတ္တေန ဗန္ဓော ဝါ- လည်းရှိ၏။

ဓာပေါ- လေးသည်၊ အဿ- ထိုသူ၏ အာဝုဓံ- လက်နက်တည်း။ (ဣတိ- ကြောင့်)၊ ဓာပိကော- မည်၏။ (လေးလက်နက်ရှိသူ)၊ ဓာပေါ အဿ အာဝုဓံ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ တောမရိကော- လှံလက်နက်ရှိသူ(ခက်ရင်းလက်နက်ရှိသူလည်းဟူ)၊ မုဂ္ဂရိကော- တင်းပုတ်လက်နက် ရှိသူ၊ မောသလိကော- ကျည်ပွေလက်နက်ရှိသူ။ (ဇောဓရ၊ မုဂ္ဂရ၊ မုဿ+ဇိတ)

အဿ- ထိုသူ၏ အာဗာဓော- အနာကား၊ ဝါတော- လေတည်း။ (ဣတိ- ကြောင့်)၊ ဝါတိကော- ၏။ (လေနာရှိသူ)၊ ဝါတော အဿ အာဗာဓော ဝါ- လည်း ရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ သေမိကော- သလိပ်နာရှိသူ၊ ပိတ္တိကော- သည်းခြေနာရှိသူ။ (ဇေမ္ပ၊ ပိတ္တ+ဇိတ)

ဗုဒ္ဓေ- ဘုရား၌၊ ပသန္ဓော- ကြည်ညိုသူတည်း။ ဗုဒ္ဓိကော- ဘုရား၌ကြည်ညိုသူ၊ ဗုဒ္ဓေ ပသန္ဓော ဝါ- လည်း ရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ဓမ္မိကော- တရား၌ ကြည်ညို သူ၊ သံဃိကော- သံဃာ၌ကြည်ညိုသူ၊

ဗုဒ္ဓဿ-ဘုရား၏၊ သန္တကံ- ဥစ္စာတည်း။ ဗုဒ္ဓိကံ- ဘုရား၏ဥစ္စာ၊ ဗုဒ္ဓဿ သန္တကံ ဝါ- လည်း ရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ဓမ္မိကံ- တရား၏ဥစ္စာ၊ သံဃိကံ- သံဃာ၏ဥစ္စာ။

ဝတ္ထေန- အဝတ်ဖြင့်၊ ကိတံ- ဝယ်အပ်သော၊ ဘဏ္ဍံ- ဘဏ္ဍာတည်း။ ဝတ္တိကံ-အဝတ်ဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဘဏ္ဍာ၊ ဝတ္ထေန ကိတံ ဘဏ္ဍံ ဝါ- လည်းရှိ၏။ ဧဝံ- တူ၊ ကုဋ္ဌိကံ-တစ်ကုမ္ဘာ၌ဖြင့် ဝယ်အပ်သောဘဏ္ဍာ၊ ဗာလိကံ- ထယ်သွားဖြင့် (ဝါချည်အဝတ်ဖြင့်၊ ဝါဂွမ်းဖြင့်) ဝယ်အပ်သော ဘဏ္ဍာ၊ ကိ ကာဏိကံ-ချွယ်ဖြင့် ဝယ်အပ်သောဘဏ္ဍာ၊ သောဝတ္တိကံ-ရွှေဖြင့် ဝယ်အပ်သောဘဏ္ဍာ။ (ဇာဗ၊ သုဝတ္တ)

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

အဿ- ထိုဝတ္ထု၏ ပရိမာဏံ- အတိုင်းအရှည်ကား၊ ကုမ္ဘော- တစ်ကမ္ဘာတည်း၊ ကုမ္ဘိကံ- တစ်ကမ္ဘာ အတိုင်း အရှည်ရှိသောဝတ္ထု၊ ကုမ္ဘော အဿ ပရိမာဏံ ဝါ- လည်း ရှိ၏၊ ကမ္ဘဿ- တစ်ကမ္ဘာ၏ ရာသီ- အစုတည်း၊ ကုမ္ဘိကံ- တစ်ကမ္ဘာအစု၊ ကမ္ဘဿ ရာသီ ဝါ- လည်း ရှိ၏။

ကုမ္ဘိ- တစ်ကမ္ဘာကို၊ အရဟတိ- ထိုက်တန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုမ္ဘိကော- ၏ (တစ်ကမ္ဘာတန်သော ပစ္စည်း)၊ ကမ္ဘိ အရဟတိ ဝါ- လည်းရှိ၏။

အက္ခေန-အန်စာဖြင့်၊ ဒိဗ္ဗတိ-ကစားတတ်၏၊ ဝါ-အောင်နိုင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အက္ခိ ကော-၏ (အန်စာစားသူ၊ ဖိစာစားသူ)၊ ဧဝံ-တူ၊ သာလာကိကော-စာရေးတန်ဖြင့် ကစားသူ၊ ဝါ အောင်နိုင် သူ၊ (စာရေးတန်မရှိ၍ ထိရင့်သော စာရေးခြင်းဖြင့်ကစားသူ)၊ တိဇ္ဈကိကော-တည်သီးဖြင့် ကစားသူ၊ အဗ္ဗ ဗလိကော- သရက်သီးဖြင့် ကစားသူ၊ ကပိဋ္ဌပလိကော-သီးသီးဖြင့် ကစားသူ၊ နာဠိကောရိကော-အုန်းသီးဖြင့် ကစားသူ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။ (သဏဏာ၊ စိန္တုဏ၊ အဒ္ဓုဏ၊ စာပိဋ္ဌဏ၊ နာဠိဏေရ)

၃၅၂။ ၃၇၆။ ဣ ရာဂါ တဿေဒ.မညတ္ထေသု စ ။

(ဣ+ရာဂါ+တဿ+အညတ္ထေသု+စ၊ ၆-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ရာဂါ- ဆိုးရည်အနက်ဟော သန္တုမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ တေန- ထိုဆိုးရည်ဖြင့်၊ ရတ္တိ- ဆိုးအပ်၏၊ ဣတိအတ္ထေ စ- ဤအနက်၌၎င်း၊ တဿ- ထိုသူ၏၊ ဣဒံ- ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိအတ္ထေ စ- ဤအနက်၌၎င်း၊ အညတ္ထေသု စ- အခြားသော အနက်တို့၌၎င်း၊ ဣ- ဣ-ပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ရာဂမှာ- မှ၊ ပရေ- ၌၊ တေန- ဖြင့်၊ ရတ္တိ- ၏၊ ဣတိ ဧတသ္မိ အတ္ထေစ- ၌၎င်း၊ တဿ- ၏၊ ဣဒံ- တည်း၊ (ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ စ- ၎င်း၊) အညတ္ထေသု စ- တို့၌၎င်း၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကသာဝေန- ဖန်ရည်ဖြင့်၊ ရတ္တိ- ဆိုးအပ်သော၊ ဝတ္ထံ- အဝတ်(သင်္ကန်း)တည်း၊ ကာသာဝံ- ဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သောအဝတ်၊ ဝါ- သင်္ကန်း၊ ကသာဝေန ရတ္တိ ဝတ္ထံ ဝါ- လည်းရှိ၏၊ ဧဝံ ကောသုမ္ဘိ- ဝတ်ပန်းဖြင့် ဆိုးအပ်သောအဝတ်၊ ဟာလိဒံ- နန္ဒင်းဖြင့် ဆိုးအပ်သောအဝတ်၊ ပါဠဂီ- မဲရွက်ဖြင့် ဆိုး အပ်သောအဝတ်၊ ရတ္တဂီ - ခေါင်ရမ်းဖြင့် ဆိုးအပ်သောအဝတ်၊ မဒ္ဓိဋ္ဌံ- ထန်းကျင့်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော အဝတ်(နိုးဆေးဖြင့်-တူ သပြေစာနိဿယ၌ ဆိုသည်)၊ ကုကုမံ- မာလာကိကျ (ဆေးဒန်း)ဖြင့် ဆိုးအပ်သောအဝတ်၊

၃၅၂။ ကာသာဝံ-ကို ကသာဝ+တ္ထ-တည်၊ ကသာဝေန ရတ္တိ အနက်၌ ဤသို့ဖြင့် ဣ-အတ်၊ ပိဿတိစသည်ချေ၊ ဝထထိဋ္ဌ၊ ဣ အဒ္ဓုဏေချေ၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ (ကာသာဝ+အ) ဝံ-ခွင်း၊ ချေ၊ ဣပိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ အ-ဋ္ဌ၊ ဋြိ၏။

ကောသုမ္ဘိ-စသည်ကို တုသုမ္ဘိ၊ ဣလိဒံ၊ ဝဠုပိ၊ ဧဒိဋ္ဌံ၊ တုတိမ+တ္ထ-တည် စသည်။

သူကရသာ- ဝက်၏ ဣဒံ- ဥစ္စာဖြစ်သော၊ မံသံ- အသားတည်း၊ သောကရံ- ဝက်သား၊
သူကရသာ ဣဒံ မံသံ ဝါ- လည်း ရှိ၏၊ ဧဝံ- တူ၊ မာဟိသံ- ကျွဲသား။

ဥဒ္ဓမ္မရသာ- ရေသဖန်းပင်၏ အဝိဒူရေ- အနီး၌၊ ပဝတ္တံ- ဖြစ်သော၊ ဝိမာနံ- ဝိမာန်တည်း၊
ဩဒ္ဓမ္မရံ- ...ဝိမာန်၊ ဥဒ္ဓမ္မရသာ အဝိဒူရေ ပဝတ္တံ ဝိမာနံ ဝါ- လည်းရှိ၏။

ဝိဒိသာယ- အထောင့်အရပ်၏၊ ဝါ- ဝိဒိသာမြို့၏၊ အဝိဒူရေ- ၌၊ (ပဝတ္တော- သော)၊
နိဝါသော- နေရာတည်း၊ ဝေဒိသော- ...နေရာ၊ ဝိဒိသာယ အဝိဒူရေ နိဝါသော ဝါ- လည်း ရှိ၏။

မထုရာယ- မထုရာပြည်၌၊ ဇာတော- မွေးဖွားသူတည်း၊ မာထုရော- သူ၊ မာထုရာယ
ဇာတော ဝါ- . . .လည်းရှိ၏၊ မထုရာယ- မှ၊ အာဂတော- လာသူတည်း၊ မာထုရော- သူ၊ မထုရာယ
အာဂတော ဝါ- . . .လည်းရှိ၏။

ကတ္တိကာယ- ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သော၊ မာသော- တန်ဆောင်မုန်း
လတည်း၊ ကတ္တိကော- (ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော) တန်ဆောင်မုန်းလ၊ ဧဝံ- တူ၊ မာဂသီရော-
(မိဂသီနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော) နတ်တော်လ၊ ဖုဿော- (ဖုဿနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော) ပြာသိုလ၊ မာယော-
(မဃနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော) တပို့တွဲလ၊ ဝဇ္ဇဏော- (ဝဇ္ဇဏီ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော) တပေါင်းလ၊
ဝိတ္တော- (ဝိတြနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော) တန်ခူးလ၊ ဝေသာခေါ- (ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော) ကဆုန်လ၊
ဇေဋ္ဌော- (ဇေဋ္ဌနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော) နယုန်လ၊ အာသဇ္ဇော- (အာသဇ္ဇိနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော)
ဝါဆိုလ၊ သာဝဏော- (သရဝဏ် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော) ဝါခေါင်လ၊ ဘဒ္ဒေါ- (ဘဒ္ဒေါ- (ဘဒ္ဒနက္ခတ်နှင့်
ယှဉ်သော) တော်သလင်းလ၊(အဒ္ဒုဒေါ၊ ဝေါဋ္ဌဒေါ-တူထည်း ရှိကြသည့်၊အဒ္ဓိရိဒံ၊ ဝေါဋ္ဌရိဒံ နုတ္တထံ-တုဏေဏေ၊) အဿ
ယုဇော- (အဿယုဇ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော) သီတင်းကျွတ်လ။

၁၂-လအခဏ်

ဝိတ္တော ဝေသာခေါ ဇေဋ္ဌော စ၊ အာသဇ္ဇော သာဝဏောပိစ။
ဘဒ္ဒေါ အဿယုဇော ဝေဝ၊ ကတ္တိကော မာဂသီရကော။
ဖုဿော မာယော စ ဝဇ္ဇဇော၊ မာသာ န္ဒိဒသဓာ သိယံ။
နိလပိတာဒေါ- နိလပိတ အစရှိသောပြယုဂ်၌၊ သဏကာရကေ- ဇာနဗုဒ္ဓိရှိသော၊ ပစ္စယေ-
ပစ္စည်းသည်၊ (ပရေပိ- နှောင်းသော်လည်း)၊ ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ န- မပြစ်၊ ဖုဿ သဒ္ဓဿ- ဖုဿ

၃၅၂။ တတ္ထိကော-စသည်၌ တတ္ထိကာယ၊ ဝေသီရော၊ ဖုဿေနု၊ ဇောယ၊ ဝေဋ္ဌိယာ၊ ဝိတ္တာယ၊ ဝိသာခါယ၊ အာသဇ္ဇာယ၊
သာဝဏေနု၊ ဘဒ္ဒေနု၊ အာဿယုဇေနု+နိယုတ္တော-အနုထံ၌ ကာ-သထံ စသည်။
ဘိတ္တော-စသည်၌ ဘိတ္တာ၊ ဘိတ္တာ+သရုထ-ထည့် စသည်။ ကြွင်း ထင်ရှားပြီ။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သန္တု၏ ဖကာရော- ဖ၏ရိုရာ ဥအက္ခရာသည်၊ ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ န- မပြစ်၊ “သိရော”တိ- သိရောပုဒ်၏ သိရသံ- (သ) လာ၍ သိရသံအဖြစ်ကို၊ န ဝဒေ- မဆိုရာ။

သိက္ခာနံ- သိက္ခာတို့၏၊ သမ္မဟော- အပေါင်းတည်း၊ သိက္ခော- သိက္ခာတို့၏ အပေါင်း၊ ဘိက္ခာနံ- ထမင်းတို့၏၊ သမ္မဟော- အပေါင်းတည်း၊ ဘိက္ခော- ပေါင်း၊ ဧဝံ- တူ၊ ကာပေတော- မိုတို့၏ အပေါင်း၊ မာယူရော- ဥဒေါင်းတို့၏ အပေါင်း၊ ကောကိလော- ဥဩတို့၏ အပေါင်း။

အဿ- ထိုသူ၏၊ ဝါ-အား၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားဟူသော၊ ဒေဝတာ- ကိုးကွယ်ရာ နတ်သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) ဗုဒ္ဓေါ- ၏၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားဟူသော ကိုးကွယ်ရာ နတ်ရှိသူ၊ ဧဝံ- တူ၊ ဘဒ္ဒေါ- ဘဒ္ဒဟူသော-သူ၊ ဗာရော- ဗာရ်ဟူသော-သူ၊ မာဟိန္ဒော- သိကြားဟူသော...၊ ဝေဿဝဏော- ဝေဿဝဏ်ဟူသော...၊ ယာမော- ယမမင်းဟူသော...၊ သောမော- လနတ်သားဟူသော...၊ နာရာယနော- ဗိဿဏိုးဟူသော ကိုးကွယ်ရာနတ်ရှိသူ။ (ဧတိန္ဒ၊ ဝေဿဏေ၊ ယမ၊ သောမ၊ နာရာယနံ)

သံဝစ္စရံ- သံဝစ္စ ရကျမ်းကို၊ အဓိတေ- ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) တတ်၏၊ ဝါ- သင်တတ်၏၊ (ဣတိ- ကြောင့်) သံဝစ္စ ရော- မည်၏၊ သံဝစ္စ ရော- သူ၊ ဧဝံ- တူ၊ ဟေဟုတ္တော- မုဟုတ်ကျမ်းကို ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)သူ၊ နေပိတ္တော- နိမိတ်ကျမ်းကို-၊ အင်္ဂပိဇ္ဇော-အင်္ဂပိဇ္ဇာကျမ်းကို-၊ ဝေယျာကရဏော- ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို-၊ ဆန္ဒော- ဆန်းကျမ်းကို-၊ ဘာသော-ဘာဿကျမ်းကို၊ ဝန္ဒော- ဝန်းကျမ်းကို ...သူ။ (ဗုပ္ပတ္တိ၊ နိမိတ္တံ၊ အင်္ဂပိဇ္ဇံ၊ ပိအာဏဂုဏ၊ ဆန္ဒ၊ ဘာဿ)

ဝသာဒါနံ- ခြင်္သေ့တို့၏၊ ဝိသယော- နေရာဖြစ်သော၊ ဒေသော- အရပ်တည်း၊ ဝါသာဒေါ- ...အရပ်၊ (ဝသာတိနံ- ဝသာတိမည်သော မင်းသားတို့၏၊ ဝိသယော- နယ်ပယ်ဖြစ်သော၊ ဒေသော- အရပ်သည်၊ ဝါသာတော- ဝါသာတမည်၏ ဟုလည်းရှိ၏) ဧဝံ- တူ၊ ကုမ္ဘော- အိုးတို့၏နေရာအရပ်၊ သာကုဇ္ဈော- ငှက်တို့၏နေရာအရပ်၊ အာတိသာရော- ညွှတ်သည်တို့၏ နေရာအရပ်။ (သဏ္ဍိ၊ အတိသာရ)

အသ္မိံ ပဒေသေ- ဤအရပ်၌၊ ဥဒုဗ္ဗရာ- ရေသဖန်းပင်တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ (ဣတိ- ကြောင့်) ဩဒုဗ္ဗရော- မည်၏၊ ဩဒုဗ္ဗရော- ရေသဖန်းပင်တို့ ရှိရာအရပ်၊ သာဂရေဟိ- သာဂရမင်း တို့ကြောင့် နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်သော သမုဒြာတည်း၊ သာဂရော- သာဂရမင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သောသမုဒြာ၊ အဿ- ထိုသူ၏၊ ဝါ-အား၊ သာဂလံ- သာဂလပြည်ဟူသော၊ နိဝါသော- နေရာသည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) သာဂလော-မည်၏၊ သာဂလော- သာဂလပြည်ဟူသော နေရာရှိသူ၊ အဿ- ၏၊ မထုရော- မထုရပြည်ဟူသော၊ နိဝါသော- သည်၊ (အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ - ကြောင့်) မာထုရော-မည်၏၊ မာထုရော- သူ၊ မထုရယ- ကို၊ ဣဿရော- အစိုးရသူတည်း၊ မာထုရော- မထုရပြည်ကို အစိုးရသူ၊ ဣစ္စေဝမာဒယော- ဤသို့အစရှိသော ပြုယုတ်တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယုတ်စေအပ်ကုန်၏။

၂၅၃။ ၂၇၈။ ဇာတာဒိန မိမိယာ ဝ ။

(ဇာတာဒိနံ+က္ကမိယာ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်/ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဇာတာဒိနံ- ဇာတအစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏ အတ္ထေ- အနက်၌၊ က္ကမိယာ ဝ- က္ကမ၊ က္ကယ- ပစ္စည်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဇာတ က္ကစ္စေမာဒိနံ- တို့၏ အတ္ထေ- ၌၊ က္ကမ က္ကယပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ပစ္စာ- နောက်၌၊ ဇာတော- ဖြစ်သည်တည်း၊ ပစ္စိမော-နောက်၌ဖြစ်သည်၊ ဧဝံ- တူ၊ အန္တိမော- အဆုံး၌ဖြစ်သည်၊ မဇ္ဈိမော- အလယ်၌ဖြစ်သည်၊ ပုရိမော- ရှေ့၌ဖြစ်သည်၊ ဥပရိမော- အထက်၌ဖြစ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမော- အောက်၌ဖြစ်သည်၊ ဂေါပိမော- ဖျောက်၌ဖြစ်သည်၊ ဇောမိသတ္တဇာတိယာ- ဘုရားအလောင်းဇာတ်၌၊ ဝါ-ဘုရားအလောင်းဇာတ်အားဖြင့်၊ ဇာတော- ဖြစ်သူတည်း၊ ဇောမိသတ္တဇာတိယော- . . .ဖြစ်သူ၊ ဧဝံ- တူ၊ အဿဇာတိယော- မြင်းဇာတ်၌ဖြစ်သူ၊(ဝါ- မြင်းဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သူ)၊ ဟတ္ထိဇာတိယော- ဆင်ဇာတ်၌ (အားဖြင့်) ဖြစ်သူ၊ မနဿဇာတိယော- လူဇာတ်၌ (အားဖြင့်) ဖြစ်သူ။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန- အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် နိယုတ္တတ္ထာဒိတောပိ- နိယုတ္တအနက် အစရှိသည်၌၎င်း၊ တဒဿတ္ထာဒိတောပိ- တံ အဿ အတ္ထိအနက် အစရှိသည်၌၎င်း၊ က္ကမ က္ကယ က္ကက က္ကတိ- က္ကမ၊ က္ကယ၊ က္ကက ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- ဤပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ အန္တေ- အဆုံး၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သည်တည်း၊ အန္တိမော- သည်၊ ဧဝံ- တူ၊ အန္တိယော၊ အန္တိကော- အဆုံး၌ယှဉ်သည်၊ အဿ- ထိုသူ၏၊ ဝါ- အား၊ ပုတ္တော- သားသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ တသ္မိ- ထိုသူ၌၊ ပုတ္တော- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ရှိ၏၊ က္ကတိ- ကြောင့် ပုတ္တိမော- မည်၏၊ ဧဝံ- တူ၊ ပုတ္တိယော၊ ပုတ္တိကော- သားရှိသူ၊ ကပ္ပိမော၊ ကပ္ပိယော၊ ကပ္ပိကော- အကြံရှိသူ။

ဓဂ္ဂဟဏေန- မြင့် နိယုတ္တတ္ထေ- နိယုတ္တအနက်၌၊ ကိယ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဇာတိယံ- ပဋိသန္ဓေ၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သူတည်း၊ ဇာတိကိယော- . . .သူ၊ အန္တေ- ကုန်သူ၏အဖြစ်၌၊ ဝါ- ကုန်သည်၌၊ နိယုတ္တော- တည်း၊ အန္တကိယော- ...သူ၊ ဇာတိယာ- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် အန္တော- ကုန်သူတည်း၊ ဓဂ္ဂန္တော- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကုန်သူ၊ ဓဂ္ဂန္တေ- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ကုန်သူ၏ အဖြစ်၌၊ ဝါ- ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ကုန်သည်၌၊ နိယုတ္တော- . . .တည်း၊ ဓဂ္ဂန္တကိယော- . . . သူ။

၂၅၃။ ဖြစ်စေ-ထို ဖြော+ဇာတ-ထည့်၊ ဖြော ဇာတော-အနက်၌ ဤသို့ဖြင့် က္ကမ-သတ်၊ ဝိသတ်သည့်ချေ၊ ဝေတိဩ (ဝြော+က္ကမ) ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နှာဓိဝေသည့်၊ ဖောဒိသတ္တဇာတိ-သေည့်အောင် က္ကယ-သတ်လျှင် ဖောဒိသတ္တဇာတိယော-သေည့်ဖြစ်၏။ ကြမ်း ထင်ရှားပြီ။

ရှစ်ဦးပုံ အက္ခရာစဉ်

ဆာဓာ (၃)	၆၀/၄၂
ဆာဓံ (တ)	၂၈
ဆာဓဏ (အ)	၃၄
ဆာဓဏှ (တ)	၂၆/၇
ဆာဓဏာ (၃)	၇၈
ဆာဓာံ (ဂီ)	၆၈
ဆာဓာန (က)	၂၂
ဆာဓာယ (န)	၅၃
ဆာ မှီ (သန်)	၂၄/၅
ဆာဓော (တ+၃)	၂၄/၅/၄၇
ဆာဓဏှမံ (တ)	၂၅
ဆာဓဏှိကံ (တ)	၂၃/၂
ဆာဓာနံ (န)	၁၂/၆
ဆာဓာ (တ+ဂီ)	၂၇/၈/၂၃/၄၂

(ဟ)

ဟံ (န)	၁၆
ဟဉ္ဇတေ, ဟဉ္ဇန္တ (အ)	၃၄
ဟဋ္ဌ (ဂီ)	၄၅
ဟတု, ဟန (၃)	၇၄
ဟတ္ထိဿံ (သ)	၄၈/၉
ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ, ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ (က)	၃၆
ဟတ္ထိဿာပတဟတ္ထိက (တ)	၂၃
ဟတ္ထိဗဟိယော (တ)	၂၆
ဟတ္ထိနီ (န)	၁၃
ဟတ္ထိ (န)	၁၂
ဟတ္ထေန (က)	၂၈
ဟတ္ထဉာ (က)	၂၂

၃၅

ဟန္တန္တ, ဟန္တန္တံ (ဂီ)	၄၈
ဟန္တံ (ဂီ+၃)	၄၈/၄၅
ဟန္တာ (ဂီ)	၄၂
ဟနိဏ္ဍံ (ဂီ)	၄၈
ဟနိတံ (ဂီ)	၄၈/၄၄
ဟနံ (၃)	၆၂
ဟာနော (၃)	၆၀
ဟထိတံ (ဂီ)	၇၃
ဟာနီ (၃)	၄၅
ဟာနိနီ (တ)	၂၃
ဟာဓာဏ (၃)	၆၃
ဟိ (န)	၁၆
ဟိတကဓရာ (ဂီ)	၃၂
ဟိတတ္ထံ (န)	၆
ဟိတယ (န+က)	၉/၂၇
ဟိယဏ (က)	၁၃
ဟိမဿိ, ဟိမဏ္ဍော (န)	၈၅
ဟိမော (၃)	၄၃
ဟိဋ္ဌဉာဏ (က)	၃၃
ဟိဋ္ဌဉာဏှံ, ဟိဋ္ဌဉာဏှာ (သ)	၂၃
ဟိနဏာ (န)	၃၈
ဟိနုဏိတံ, ဟိနုဏိတ (သ)	၂၃
ဟိယတိ (အ)	၃၆
ဟုဏဿိ, ဟုဏာနိ, ဟုဏေ (ဂီ)	၄၂
ဟုဏှာ (ဂီ)	၄၄
ဟေ (န+က)	၁၆/၂၄
ဟေဋ္ဌိယော (တ)	၂၆
ဟေတဓေ, ဟေတဿိ (န)	၈၇/၁၀၀
ဟေတု (၃)	၇၄

(သောကော - ဟောဟိဿတိ)

ဟေတုနာ (န)	၈၇
ဟေဓော (၃)	၄၇
ဟေယံ (ဂီ)	၃၆
ဟေဿတိ, ဟေဿန္တံ (အ)	၃၆
ဟေတိ, ဟေန္တံ (အ)	၃၆
ဟေဟိတိ, ဟေဟိန္တံ (အ)	၃၆
ဟေဟိဿတိ, ဟေဟိဿန္တံ (အ)	၃၆
ဟော (န)	၁၆
ဟောတိ (အ)	၃၄/၃၆/၉/၃၇
ဟောတု (အ)	၃၃
ဟောန္တံ (အ)	၃၄
ဟောဓော (၃)	၄၇
ဟောဟိတိ, ဟောဟိန္တံ (အ)	၃၆
ဟောဟိဿတိ, ဟောဟိဿန္တံ (အ)	၃၆

ပြီးပါပြီ

၃၅၄။ ၃၅၅။ သမူဟတ္ထေ ကဏ် ဣာ ။

(သမူဟတ္ထေ+ကဏ်ဣာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သမူဟတ္ထေ- သမူဟ-အနက်၌၊ ကဏ် ဣာ- ကဏ်ပစ္စည်း၊ ဣာပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သမူဟတ္ထေ- ၌၊ ကဏ်ဣာကူတိ- ကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ရာဇပုတ္တာနံ- မင်းသားတို့၏၊ သမူဟော- အပေါင်းတည်း၊ ရာဇပုတ္တကော- မင်းသားတို့၏ အပေါင်း၊ ဝေ- . . . တူ၊ ရာဇပုတ္တော- . . . ပေါင်း၊ မာနုဿကော၊ မာနုဿော- လူတို့၏အပေါင်း၊ မာယူရကော၊ မာယူရော- ဥဒေါင်းတို့၏အပေါင်း၊ မာဟိသကော၊ မာဟိသော- ကျွဲတို့၏ အပေါင်း။

၃၅၅။ ၃၆၀။ ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒိဟိ တာ ။

(ဂါမဇနဗန္ဓုသဟာယာဒိဟိ+တာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သမူဟတ္ထေ- သမူဟ-အနက်၌၊ ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒိဟိ- ဂါမ၊ ဇန၊ ဗန္ဓု၊ သဟာယ- အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ တာ- တာပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ- ၏။

သမူဟတ္ထေ- ၌၊ ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာ- က္ကဓွေဝမာဒိဟိ- ဂါမ . . . သဟာယ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ ၊ ပရေ- ၌၊ တာပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂါမာနံ- ရွာတို့၏၊ သမူဟော- တည်း၊ ဂါမတာ- . . . အပေါင်း၊ ဝေ- တူ၊ ဇနတာ- လူတို့၏အပေါင်း၊ ဗန္ဓုတာ- ဆွေမျိုးတို့၏အပေါင်း၊ သဟာယတာ- သူငယ်ချင်းတို့၏ အပေါင်း၊ နဂရတာ- မြို့တို့၏အပေါင်း။

၃၅၆။ ၃၆၁။ တ.ဒဿဌာန. မိယော ဝ ။

(တံ+အဿ+ဌာနံ+က္ကယော+ဝ၊ ၅-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)။

တံ- ထိုဝတ္ထုသည်၊ အဿ- ထိုအမူအရာ ကြိယာ၏၊ ဌာနံ- တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ က္ကတိ အတ္ထေ ဝ- ဤအနက်၌လည်း၊ က္ကယော- က္ကယပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၅၅။ ဝါမတာ-ထို ဝါမ+သမူဟ-တည်း၊ ဝါမာနံ သမူဟော-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် တာ-သတ် စသည်။
၃၅၄။ ထုဇပုတ္တကော-ထို ထုဇပုတ္တ+သမူဟ-တည်း၊ ထုဇပုတ္တာနံ သမူဟော-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ကဏ်-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ၊ ပထတိဋ္ဌ၊ က-အနုဓနံချေ၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ တပိ၊ နှစ်စုံ-စသည်။ က-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် ထုဇပုတ္တော-စသည်။

တံ- သည်၊ အဿ- ၏၊ ဌာနံ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိ အတ္ထေ- ဌ၊ ဣယ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

မဒနဿ- ယင်ပုဒ်ခြင်း၏၊ ဌာနံ- တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ မဒနိယံ- . . .အကြောင်း၊ ဗန္ဓနဿ- နောင်ပွဲခြင်း၏၊ ဌာနံ- တည်း၊ ဗန္ဓနိယံ- အကြောင်း၊ ပုစ္ဆနဿ- တွေဝေခြင်း၏၊ (ဗုဒ္ဓဿ- ထွတ်ခြင်း၏-တုယညံ့) ဌာနံ- တည်း၊ ပုစ္ဆနံ- . . .အကြောင်း၊ ဧဝံ- တူ၊ ရဇနိယံ- တပ်မက်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း၊ ကမနိယံ- နှစ်သက်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း၊ (ဏန္ဒနိယံ- တုန့်တုန့်ခြင်း၏ ထည်စုအကြောင်း- တုယညံ့) ဂမနိယံ- သွားရောက်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း၊ ဒုဿနိယံ- ပြင်မှားခြင်း၏ တည်ရာ အကြောင်း၊ ဒဿနိယံ- ကြည့်ရှုခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း။

၃၅၇။ ၃၈၂။ ဥပမတ္ထောယိတတ္တံ ။

(ဥပမတ္ထော+အာယိတတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဥပမတ္ထေ- ဥပမာအနက်၌၊ အာယိတတ္တံ- အာယိတတ္တပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဥပမတ္ထေ- ၌၊ အာယိတတ္တပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဒံဝနံ- ထို တောကို၊ ဓူမောဝိယ- မီးခိုးကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ- မြင်အပ်၏၊ (ဣတိ- ကြောင့်၊) တဒိဒံ (တံ+ဣဒံ)- ထိုတောသည်၊ ဓူမာယိတတ္တံ-မည်၏၊ ဓူမာယိတတ္တံ- မီးခိုးကဲ့သို့ ရှုအပ်သော တော၊ အဒံ ဝနံ- ကို၊ တိပိရံ ဝိယ- အမှိုက်မှောင်ကဲ့သို့၊ ဒိဿတိ- အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တဒိဒံ- သည်၊ တိပိရာယိတတ္တံ- မည်၏၊ တိပိရာယိတတ္တံ- တော။

၃၅၈။ ၃၈၃။ တန္တိဿိတတ္ထေ လော ။

(တန္တိဿိတတ္ထေ+လော၊ ၂ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

တန္တိဿိတတ္ထေ- ထိုကိုမှီ၏ဟူသော အနက်၌၎င်း၊ တံ- ဝတ္ထုသည်၊ အဿ- ထိုအမူအရာ ကြိယာ၏၊ ဌာနံ- တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထေ - ဤအနက်၌၎င်း၊ လော- လ-ပစ္စည်း သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တန္တိဿိတတ္ထေ- ၌၎င်း၊ တံ- သည်၊ အဿ- ၏၊ ဌာနံ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသ္မိ အတ္ထေ ဝ- ၌၎င်း၊ လပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၅၆။ ဒေနိယံ-ထို ဒေဒု+ဌာနံ-တည်း၊ ဒေဒုဿ ဌာနံ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဣယ-သတ်သည်။
၃၅၇။ ဓူမာယိတတ္တံ-ထို ဓူမ+ဝိယ-တည်း၊ ဓူမော ဝိယ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် အာယိတတ္ထ-သတ် သည်။

ဒုဋ္ဌ- မကောင်းမှုကို၊ နိဿိတံ- မှီသည်တည်း။ ဒုဋ္ဌလ္လံ- မကောင်းမှုကို မှီသည်။ ဝေဒံ- ဉာဏ်ကို၊ ဝါ- နှစ်သက်ခြင်းကို၊ နိဿိတံ- တည်း။ ဝေဒလ္လံ- ဉာဏ်(နှစ်သက်ခြင်း)ကို မှီသည်။ ဒုဋ္ဌ- မကောင်းမှု၏၊ ဌာနံ- တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဒုဋ္ဌလ္လံ- . . . အကြောင်း။ ဝေဒဿ- ဉာဏ်၏၊ ဝါ- နှစ်သက်ခြင်း၏၊ ဌာနံ- တည်း။ ဝေဒလ္လံ- . . .အကြောင်း။

၃၅၉။ ၃၈၄။ အာလု တဗ္ဗတုလေ ။

(အာလု+တဗ္ဗတုလေ၊ ၂-ပုဒ်ပစ္စယပိပိသုတ်)

တဗ္ဗတုလေ- ထိုသူအား ထိုတရားများ၏ တူသောအနက်၌၊ အာလု- အာလုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တဗ္ဗတုလေတ္ထေ- ၌၊ အာလုပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ပြစ်၏။

အဿ- ထိုသူ၏ အဘိဇ္ဈာ- အဘိဇ္ဈာဟူသော၊ ပကတိ- ပင်ကိုယ် သဘောသည်၊ (အတ္တိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်) အဘိဇ္ဈာလု- မည်၏၊ အဘိဇ္ဈာလု- အဘိဇ္ဈာ ပင်ကိုယ်သောရှိသူ၊ အဿ- ၏၊ အဘိဇ္ဈာ- အဘိဇ္ဈာသည်၊ ဗဟုလာ- များ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဘိဇ္ဈာလု- ၏၊ အဘိဇ္ဈာလု- အဘိဇ္ဈာများသူ၊ ဧဝံ- တူ၊ သိတာလု- အအေးများသူ၊ ဇောလု-တံခွန်များသော ရထား၊ ဝါ- အလံများသော ရထား၊ ဒယာလု- သနားခြင်းများသူ။

၃၆၀။ ၃၈၇။ ဣတ္တတာ ဘာဝေ တု ။

(ဣတ္တတာ+ဘာဝေ+တု၊ ၃-ပုဒ်ပစ္စယပိပိသုတ်)

ဘာဝေ- ဘောအနက်၌၊ ဣတ္တတာ တု- ဣပစ္စည်း၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ တာပစ္စည်းတို့သည်လည်း ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘာဝတ္ထေ- ၌၊ ဣတ္တတာ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ မပ္ပယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အလသဿ- ပျင်းရိသူ၏၊ ဘာဝေါ- အပြစ်တည်း။ အာလသျံ- ပျင်းရိသူ၏ အပြစ်၊ အရောဂဿ- ရောဂါမရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ- တည်း။ အာရောဂျံ- ရောဂါမရှိသူ၏အပြစ်၊ ပံသုကူလိကဿ- ပံသုကူ နုတ်ဆောင်သူ၏၊ ဘာဝေါ- တည်း။ ပံသုကူလိကတ္တံ- အပြစ်၊ အနောဒရိကဿ- ငယ်သော

၃၅၈။ ဒုဋ္ဌဏှ-ထို ဒုဋ္ဌ+နိဿိတံ-တည်း။ ဒုဋ္ဌ နိဿိတံ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဇ-သတ် စသည်။ သဒိသဒ္ဓေဘော် လံ-တာ။
၃၅၉။ အဘိဇ္ဈာထု-ထို အဘိဇ္ဈာ+အဿ ဇထတံ-တည်း။ အဘိဇ္ဈာ အဿ ဇထတံ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် အထု-သတ် စသည်။
၃၆၀။ အာလသျံ-ထို အာလသ+ဘာ-တည်း။ အာလသဿ ဣဝေါ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ပိဘတ်စသည်ချေ၊ ဇထတံ၊ ဣ-အနက်ချေ၊ ဝုဒ္ဓိန္ဒြိ (အာလသ+ဃ)-အဏ္ဍော ယေ ဇောသု-ဖြင့် သ-၏ အ-ထိုချေ၊ သိ- ဇ-သုတ်၊ နုဒ္ဓိ- စသည်။ ပံသုကူလိက-ပုဒ်နော် ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် ပံသုကူလိကတ္တံ-စသည်။ ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် သင်္ဂဟိတာရာဂတာ-စသည်။

ဝမ်းစိုက်ရှိသူ၏၊ (ဝမ်းစွာကိုမရှာမှီးသူ၏)၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ အနောဒရိတတ္ထံ- အပြစ်၊ သင်္ကဏိကာ ရာမဿ- အပေါင်းအဖော်နှင့်မွေ့လျော်သူ၏၊ (အပေါင်းအဖော်ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏)၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ သင်္ကဏိကာရာမတာ- အပြစ်၊ နိန္ဒါရာမဿ- အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သူ၏၊ (အိပ်ခြင်းဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသူ၏)၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ နိန္ဒါရာမတာ- အပြစ်။

တုဂ္ဂဟဏေန- တုသန္တိပြင်၊ တွန ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပုထုဇနတ္တနံ- ပုထုဇဉ်၏ အပြစ်၊ ဝေဒနတ္တနံ- ဝေဒနာ၏အပြစ်။

၃၆၁။ ၃၈၈။ ဣ ဝိသမာဒိတိ။

(ဣ+ဝိသမာဒိတိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဘာဝေ- ဘောအနက်၌၊ ဝိသမာဒိတိ- ဝိသမ အစရှိသော သန္တိတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣ- ဣ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တဿ- ထိုအရာ၏၊ ဘာဝေါ- အပြစ်တည်း၊ ဣတိ- တေသို့ အတ္ထေ- ၌၊ ဝိသမာဒိတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိသမဿ- မညီညွတ်သည်၏၊ (မတူသော ဝတ္ထု၏)၊ ဘာဝေါ- အပြစ်တည်း၊ (ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းတည်း)၊ ဝေသမံ- ...အပြစ်၊ သုစိဿ- စင်ကြယ်သော ဝတ္ထု၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ သောစံ- ...အပြစ်။ (ကစ္စည်း ဘာ-ဦး ဘာဝေါ-ကို ဖြစ်ခဲ့ရာအကြောင်းတူ ဝေးသည်)

၃၆၂။ ၃၈၉။ ရမဏိယာဒိတော ကဏ်။

(ရမဏိယာဒိတော+ကဏ်၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဘာဝေ- ဘောအနက်၌၊ ရမဏိယာဒိတော- ရမဏိယ အစရှိသော သန္တိမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကဏ်- ကဏ်ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တဿ- ထို၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ ဣတိ- သော၊ တေသို့ အတ္ထေ- ၌၊ ရမဏိယ ဣစ္စေဝ မာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ကဏ်ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရမဏိယဿ- မွေ့လျော်ပွယ်၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ ရမဏိယကံ- အပြစ်၊ မနုညဿ- နှစ်သက်ပွယ်၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ မာနုညကံ- အပြစ်။

၃၆၀။ ဇေ- ဇေဒ္ဓါ- ဝေဒနာ-ပုဒ်စုနင်း တွန-ပစ္စည်းထက်ဖြင့် ရဿ-ဥ။
၃၆၁။ ဝေသမံ-ကို ဝိသမ+ဘာဝ-တည်း၊ ဝိသမဿ ဘာဝေါ-အနက်၌ ဤသို့ဖြင့် ဣ-သထိ- သေသည်။
၃၆၂။ ရမဏိယထ-ကို ရမဏိယ+ဘာဝ-တည်း၊ ရမဏိယဿ ဘာဝေါ-အနက်၌ ဤသို့ဖြင့် ကဏ်-သထိ-သေသည်။

ဦးစိုး

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၆၃။ ၃၉၀။ ဝိသေသေ တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ ။

(ဝိသေသေ+တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဝိသေသေ- ဝိသေသ အနက်၌၊ တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ- တရပစ္စည်း၊ တမပစ္စည်း၊ ဣသိက ပစ္စည်း၊ ဣယပစ္စည်း၊ ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝိသေသတ္ထေ- ၌၊ တရ တမ ဣသိက ဣယ ဣဋ္ဌ ဣတိ- တူကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဣမေ- ဤသူတို့သည်၊ ပါပိ- ယုတ်မာသူတို့တည်း။ အယံ- ဤသူသည်။ ဣမေသံ- ဤယုတ်မာသူတို့ထက်၊ ဝိသေသေန- အထူးအားဖြင့်၊ ဝိ- သာလွန်၍၊ ပါပေါ- ယုတ်မာသူတည်း။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပါပတရော- ပါပတရ မည်၏။ ဧဝံ- တူ၊ ပါပတမော၊ ပါပိသိကော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော- အထူးအားဖြင့် ယုတ်မာသူ၊ ဝိ- သာလွန်၍ယုတ်မာသူ။

၃၆၄။ ၃၉၈။ တဒဿတ္ထိတိ ဝိ ဝ ။

(တံ+အဿ+အတ္ထိ+ဣတိ+ဝိ+ဝ၊ ၆-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊ ဝိ ဝ- ဝိပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ (အဿ- ထိုသူ၏၊ တံ- ထိုအရာသည်-ဟု အဿ-ထို သမ္ပန်အနက်ထည့်၊ ဖေးကြည့်)

တံ- သည်၊ အဿ- အား၊ အတ္ထိ- ၏။ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- ၌၊ ဝိပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယဿ- အကြင်သူအား (၏)၊ မေတ- ပညာသည်၊ အတ္ထိ- ရှိ၏။ ဝိ- တစ်နည်း၊ တသ္မိ- ထိုသူ၌၊ မေတ- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ရှိ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မေတဝိ- မည်၏။ ဧဝံ- တူ၊ မာယာဝိ- မာယာရှိသူ (မာယာများသူ)။

ဝဂ္ဂတဏေန- ဖြင့်၊ သောပစ္စယော- သောပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ယဿ- အား (၏)၊ သုမေတ- ကောင်းသော ပညာသည်၊ အတ္ထိ- ၏။ ဝိ- နည်း၊ တသ္မိ- ၌၊ သုမေတ- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုမေတော- . . မည်၏။

၃၆၃။ ဝိပတရော-ထို ဝိပ+ဝိသေသ-တည်း။ ဝိသေသေန ဝိပဝိ-အနက်၌ ဤသူထံဖြင့် တရ-သတ် သေသည်။
၃၆၄။ မေတဝိ-ထို မေတ+အဿ အတ္ထိ-တည်း။ မေတ အဿ အတ္ထိ-အနက်၌ ဤသူထံဖြင့် ဝိ-သတ်။ ဝိသတ်သေသည်ထိုသူ၊ ထေထံ၍၊ နာမိဒ၊ သိ-သတ်၊ နေ၊ ပြီး၏။

၃၆၅။ ၃၉၉။ တပါဒိတော သိ ။

(တပါဒိတော+သိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊ တပါဒိ
တော- တပ-အတူရှိသော မနောဂိုဏ်းသဒ္ဒါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ သိ- သိပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တံ- သည်၊ အဿ- အား၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- သော၊ စောသ္မိ အတ္ထေ- ၌၊ တပါဒိတော-
မှ၊ ပရေ- ၌၊ သိ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယဿ- အကြင်သူအား (၏)၊ တပေါ- အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဝါ- ကား၊ တသ္မိ- ၌၊
တပေါ- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တပဿိ- မည်၏၊ ဝေ- တူ၊ ယသဿိ- အခြံအရံရှိသူ၊
တေဿိ- တန်ခိုးရှိသူ။

၃၆၆။ ၄၀၀။ ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤ ။

(ဒဏ္ဍာဒိတော+ဣက ဤ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊ ဒဏ္ဍာ
ဒိတော- ဒဏ္ဍ-အတူရှိသော အဝဏ္ဏန္တသဒ္ဒါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣက ဤ- ဣက-ပစ္စည်း၊ ဤ-
ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ- သည်၊ အဿ- အား၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- သော၊ စောသ္မိ အတ္ထေ- ၌၊ ဒဏ္ဍာဒိတော-
မှ၊ ပရေ-၌၊ ဣက ဤ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယဿ- အား(၏)၊ ဒဏ္ဍော- တုတ်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဝါ- ကား၊ တသ္မိ- ၌၊ ဒဏ္ဍော-
သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒဏ္ဍိကော- မည်၏၊ ဒဏ္ဍိ- တုတ်ရှိသူ (တုတ်ကိုင်သူ)၊
ဝေ- တူ၊ မာလိကော၊ မာလိ- ပန်းရှိသူ၊ (ပန်းသည်)။

၃၆၇။ ၄၀၁။ မဓ္မာဒိတော ရော ။

(မဓ္မာဒိတော+ရော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊ မဓ္မာဒိ
တော- မရအတူရှိသော သဒ္ဒါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ရော- ရ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၆၅။ ထပဿိ-ထို ထပ+အဿ အတ္ထိ-ထည်၊ ထပေါ အဿ အတ္ထိ-အနက်၌ ဤထုထ်ဖြင့် သိ-သတ် စသည်၊ သိ-
ဒွေသော်လား။

၃၆၆။ ရဝိ ဒဏ္ဍ+ အဿ အတ္ထိ-ထည် စသည် ထင်ရှားပြီ။

တံ- သည်၊ အဿ- အာ၊ အတ္ထိ- ဇါ၊ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- ဌ၊ မဂုက္ကစ္စေဝ
မာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ရ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

ယဿ- အကြင်တင်လဲအား (ဇါ)၊ မဂု- ချိုသော အရသာသည်၊ အတ္ထိ- ဇါ၊ ဝါ- ကား၊
တသ္မိ- ဌ၊ မဂု- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့် မဂုရော- ဇါ၊ မဂုရော- ချိုသောအရသာရှိသော
တင်လဲ၊ ဧဝံ- တူ၊ ကုဉ္ဇရော- မေးရှိသောဆင် မုဂ္ဂရော- ပဲနောက်ရှိသူ၊ မုခရော- များသောနှုတ်ထွက်
စကားရှိသူ၊ သုသိရော- အခေါင်းရှိသောသစ်ပင် (သိသရော- ဦးခေါင်းရှိသူ၊ သုကရော- မြားရှိသူ၊
သုဂံရော- ကင်းခွန်ရှိသူ) သုဘရော- တင့်တယ်ခြင်းရှိသူ၊ သုဗိရော- စင်ကြယ်ခြင်းရှိသူ၊ ရုမိရော-
အရောင်ရှိသူ။

၃၆၈။ ၄၀၂။ ဂုဏာဒိတော ဝန္တု ။

(ဂုဏာဒိတော+ဝန္တု ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိပိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊
ဂုဏာဒိတော- ဂုဏ-အတူရှိသော သဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဝန္တု- ဝန္တု-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

တံ- သည်၊ အဿ- အာ၊ အတ္ထိ- ဇါ၊ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- ဌ၊
ဂုဏက္ကစ္စေဝမာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဝန္တု ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

ယဿ- အား (ဇါ)၊ ဂုဏော- ဂုဏ်သည်၊ အတ္ထိ- ဇါ၊ ဝါ- ကား၊ တသ္မိ- ဌ၊ ဂုဏော-
သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့် ဂုဏဝါ- မည်၏၊ ဂုဏဝါ- ဂုဏ်ရှိသောသူ၊ ဧဝံ- တူ၊ ယသဝါ-
အခြံအရံ (အကျော်စော) ရှိသူ၊ ဓနဝါ- ဥစ္စာရှိသူ၊ ပညဝါ- ပညာရှိသူ၊ ဗလဝါ- အားရှိသူ၊ ဘဂဝါ-
ဘုန်းရှိတော်မူသော ဘုရား။

၃၆၉။ ၄၀၃။ သတျာဒိတိ မန္တု ။

(သတျာဒိတိ+မန္တု ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိပိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊
သတျာဒိတိ - သတိအတူရှိသော ဣဝဏ္ဏန္တု၊ ဥဝဏ္ဏန္တု၊ ဩကာရန္တု သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ မန္တု-
မန္တုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

၃၆၇။ မရုဏေ-တို့ မရု+အဿ အတ္ထိ-တညံ သေဉ်။

၃၆၈။ ဂုဏဝါ-တို့ ဂုဏ+အဿ အတ္ထိ-တညံ သေဉ်။

တံ- သည်၊ အဿ- အာ။ အတ္ထိ- ဇံ၊ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ- ဌ၊ သတိဣဂ္ဂေဝ
မာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ မန္တပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

ယဿ- အား (ဇံ)၊ သတိ- သတိသည်၊ အတ္ထိ- ဇံ၊ ဝါ- ကာ။ တသ္မိံ- ဌ၊ သတိ- သည်၊
ဝိဇ္ဇတိ- ဇံ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သတိမာ- မည်၏၊ သတိမာ- သတိရှိသူ၊ ဧဝံ- တူ၊ ဇုတိမာ- အရောင်
အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းရှိသူ၊ (ဈဠေဏနိ) ရုစိမာ- အရောင်ရှိသူ၊ ထုတိမာ- ချီးမွမ်းပွယ်ရှိသူ၊ ဝိတိမာ
(ဝိတိမာ)- လုံ့လဝီရိယရှိသူ (တည်ကြည်ခြင်းရှိသူ)၊ (ဗုဏ္ဏဇေ ဝ နိဏ္ဍိတံ- ဓနံ ဒ္ဒပ္ပံ) မတိမာ- ပညာရှိသူ၊
ဘာဏုမာ- အရောင်ရှိသောနေ။

၃၇၀။ ၄၀၅။ သဒ္ဓါဒိတော ဣ ။

(သဒ္ဓါဒိတော+ဣ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

တံ- ထိုအရာသည်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ အတ္ထိ- ရှိ၏၊ ဣတိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊
သဒ္ဓါဒိတော- သဒ္ဓါအတူရှိသော သဒ္ဓါမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣ- ဣ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

တံ- သည်၊ အဿ- အာ။ အတ္ထိ- ဇံ၊ ဣတိ- သော၊ ဧတသ္မိံ အတ္ထေ- ဌ၊ သဒ္ဓါဣဂ္ဂေဝ
မာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

ယဿ- အား (ဇံ)၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါသည်၊ အတ္ထိ- ဇံ၊ ဝါ- ကာ။ တသ္မိံ- ဌ၊ သဒ္ဓါ- သည်၊
ဝိဇ္ဇတိ- ဇံ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သဒ္ဓေါ- မည်၏၊ သဒ္ဓေါ- သဒ္ဓါတရားရှိသူ၊ ဧဝံ- တူ၊ ပညော- ပညာ
ရှိသူ၊ အမစ္ဆ ရော- ဝန်တိုခြင်း ရှိသူမဟုတ်။

၃၇၁။ ၄၀၄။ အာယုဿုကာရာသ မန္တုမိ ။

(အာယုဿုကာရာ+အဿ+မန္တုမိ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)။

မန္တုမိ- မန္တုပစ္စည်းကြောင့်၊ အာယုဿု- အာယုသဒ္ဓါ၏၊ ဥကာရော- ဥကာက္ခရာသည်၊ အဿ-
အသ်- ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

ပရေ- သော၊ မန္တုမိပစ္စယေ- ကြောင့်၊ အာယုဿု- အာယုသဒ္ဓါ၏၊ အန္တော- အဆုံးပြင်
သော၊ ဥကာရော- သည်၊ အသာဒေသော (အသ်+အာဒေသော)- အသ်-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

၃၆၉။ သတိမာ-တုံ သတိ+အဿ အတ္ထိ-တညံ သေဉ်။

၃၇၀။ သဒ္ဓေါ-တုံ သဒ္ဓါ+အဿ အတ္ထိ-တညံ သေဉ်။

အသ- ထိုသူအား၊ (၏)၊ အာယု- ရှည်သောအသက်သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဝါ- ကား၊ တသ္မိ- ဌ၊ အာယု- သည်၊ ဝိဇ္ဇတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အာယသ္မာ- အာယသ္မာမည်၏၊ အာယသ္မာ- ရှည်သော အသက်ရှိသူ။

၃၇၂။ ၃၇၅။ တပ္ပကတိဝစနေ မယော ။

(တပ္ပကတိဝစနေ+မယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)။

တပ္ပကတိဝစနေ- ထိုပြင်ပြုအပ်သည်ဟူသော အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါ၏ တပ္ပကတ နိဗ္ဗတ္တ စသောအနက်၌၊ မယော- မယပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တပ္ပကတိ ဝစနေတ္ထေ- ဌ၊ မယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သုဝဏ္ဏေန- ရွှေဖြင့်၊ ပကတံ- ပြုအပ်သော၊ ကမ္မံ- အမှုတည်း၊ ဝါ- အရာဝတ္ထုတည်း၊ သောဝဏ္ဏမယံ- ရွှေဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု၊ ဝါ- အရာဝတ္ထု၊ ဝေ- တူ၊ ရူပိယမယံ- ငွေဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု၊ ဇတုမယံ- ချိတ် ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု၊ ရဇတမယံ- ငွေဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု၊ ဣဋ္ဌကာမယံ- အုတ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု၊ အယောမယံ- သံဖြင့် ပြုအပ်သော အမှု၊ မတ္တိကာမယံ- မြေညက်ဖြင့် ပြုအပ်သောအမှု၊ ဒါရုမယံ- သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော အမှု၊ ဂေါမယံ- နွားသည်ပြုအပ်သောနွားချေး။

၃၇၃။ ၄၀၆။ သင်္ချာပူရဏော မော ။

(သင်္ချာပူရဏော+မော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)။

သင်္ချာပူရဏော- သင်္ချာ၏ပြည့်ကြောင်း အနက်၌၊ မော- မ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သင်္ချာပူရဏတ္ထေ- ဌ၊ မပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပဉ္စန္ဒံ- ငါးခုတို့၏၊ ပူရဏော- ပြည့်ကြောင်းတည်း၊ ပဉ္စမော- ငါးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ဝေ- တူ၊ သတ္တမော- ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ အဋ္ဌမော- ရှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ နဝမော- ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ဒသမော- ဆယ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။

၃၇၄။ အာယသ္မာ-တိ အာယု+အာယ အတ္ထိ-တညိ၊ အာယု အာယ အတ္ထိ-အနက်၌ သဏှာဒီတိ ဓမ္မ-ဖြင့် ဓမ္မ-သတိ၊ ဝိဘတိ စေညတိ ချေ၊ ဝေတိဋ္ဌ၊ (အာယု+ဓမ္မ) အာယုသုဏှာသုဏှ-ဓမ္မ-ဖြင့် အာယု-၏ ၃-တိ အဘိ-ဋ္ဌ၊ (အာယု+ဓမ္မ) သိ- ဓ- သိတိ၊ (အာယုသ္မာ) နာမိဒံ၊ သိ-သတိ၊ အာ သိမိ-ဖြင့် အာ-ဋ္ဌ၊ ဋ္ဌိ-၏။

၃၇၅။ သောဏ္ဏဓထေ-တိ သုဝဏ္ဏ+ဓထေ-တညိ၊ သုဝဏ္ဏေန ဓထေ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဓထ-သတိ၊ ဝိဘတိစေညချေ၊ ဝေတိဋ္ဌ၊ ဝေသုရန္တိ-စေညဖြင့် ၃-တိ ဩ-ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ နာမိဒံ စသည်။

၃၇၆။ ဝုဂ္ဂော-တိ ဝု+ဝုဂ္ဂတ-တညိ၊ ဝုဂ္ဂန္တံ ဝုဂ္ဂကော-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဓ-သတိ၊ ဝိဘတိစေညချေ၊ ဝေတိဋ္ဌ၊ နာမိဒံ စသည်။

၃၇၄။ ၄၀၈။ သ ဆဿ ဝါ ။

(သ+ဆဿ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝိသုတ်)

သင်္ချာပူရဏေ- ဌ၊ ဆဿ- ဆ-သင်္ချာသန္တု၏ သ- သ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။
သင်္ချာပူရဏတ္ထေ- ဌ၊ ဆဿ- ၏၊ သကာရာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။
ဆန္ဒ- ခြောက်ခုတို့၏၊ ပူရဏော- တည်း၊ သဋ္ဌော- ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ဝါ-
ခြောက်ခုမြောက်၊ ဆဋ္ဌော ဝါ- ဆဋ္ဌောဟုလည်းရှိ၏။

၃၇၅။ ၄၁၂။ ကောဒိတော ဒသသဿိ ။

(ကောဒိတော+ဒသဿ+ဤ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သင်္ချာပူရဏေ- ဌ၊ ကောဒိတော- ကေ-အစရှိသော သင်္ချာသန္တုမှ၊ ပရဿ- သော၊ ဒသဿ-
ဒသ-သန္တု၏၊ အန္တေ- အဆုံး၌၊ ဤ- ဤပစ္စည်းသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

သင်္ချာပူရဏတ္ထေ- ဌ၊ ကောဒိတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဒသဿ- ၏၊ အန္တေ- ဌ၊
ဤပစ္စယော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ကော ဝ- တစ်ခုလည်း၊ ဒသ ဝ- ဆယ်ခုတို့လည်း၊ ကောဒသ- တစ်ဆယ့် တစ်ခုတို့၊
ကော ဒသန္တု- တစ်ဆယ့် တစ်ခုတို့၏၊ ပူရဏိ- ပြည့်ကြောင်းတည်း၊ ကောဒသိ- တစ်ဆယ့် တစ်ခုတို့၏
ပြည့်ကြောင်း၊ ပဉ္စ ဝ- ငါးခုတို့လည်း၊ ဒသ ဝ- ဆယ်ခုတို့လည်း၊ ပဉ္စဒသ- တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၊ ပဉ္စသန္တု-
တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏၊ ပူရဏိ- တည်း၊ ပဉ္စဒသိ- ကြောင်း၊ စတ္တာရော ဝ- လေးခုတို့လည်း၊ ဒသ ဝ-
တို့လည်း၊ စတုဒသ- ခုတို့၊ စတုဒသန္တု- တစ်ဆယ့် လေးခုတို့၏၊ ပူရဏိ- တည်း၊ စတုဒသိ- ကြောင်း၊

ပူရဏေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကောဒသ ပဉ္စဒသ...အကျိုးရှိ၏၊ (ကောဒသ-
တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၊ ပဉ္စဒသ- တစ်ဆယ့် ငါးခုတို့။)

၃၇၄။ ဆဋ္ဌော-တို့ ဆ+ပူရဏ-တည်း၊ ဆန္ဒ ပူရဏော-အနုထိ၌ စတုရက္ခိယံ ထဋ္ဌာ-မြင့် ၄-သတ်၊ ဝိဘတိသေဉ်ဇေ၊ ဝေတိ၊
ဤသုတိမြင့် ဆ-တို့၊ သ-ဖြူ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘေ ငို-လာ၊ နာမိဒု-သေဉ်၊ ဆဋ္ဌော-၌ ဝါ-မြစ်၌ သ-မြေရုံ။

၃၇၅။ ထောဒသိ-တို့ ထောဒသ+ပူရဏိ-တည်း၊ ထောဒသန္တု ပူရဏိအနုထိ၌ ဤသုတိမြင့် ဤပစ္စည်းသတ်၊ ဝိဘတိသေဉ်ဇေ၊
ဝေတိ၊ သိ-ခွင်း၊ ဇေ၊ ထပ်၊ နာမိဒု၊ သိ-သတ်၊ ဇေ၊ မြီး၏။

ထိ-ရစ်၊ ထောဒသ၊ ပဉ္စဒသ-တို့၌ ပူရဏအနုထိ ဖျေတိ၌ ဤပစ္စည်းသတ်ရ။

၃၇၆။ ၂၅၇။ ဒသေ သော နိဂ္ဂဉ္စ ॥

(ဒသေ+သော+နိဂ္ဂံ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေဝပိဓိသုတ်)

ဒသေ စ- ဒသ-သန္တကြောင့်လည်း၊ ဆဿ- ဆ-သင်္ချာသန္တ၏၊ နိဂ္ဂံ- အပြု၊ သော- သော ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဒသသန္တေ- ကြောင့်၊ ဆဿ- ၏၊ နိဂ္ဂံ- ပြု၊ သော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သောဠသ- တစ်ဆယ့် ခြောက်ခုတို့။

၃၇၇။ ၀။ အန္တေ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ ॥

(အန္တေ+နိဂ္ဂဟိတံ+ စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂပပိဓိသုတ်)

အန္တေ- သင်္ချာသန္တတို့၏ အဆုံး၌၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ- နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ စ- မလာသည်လည်း ရှိသေး၏။

တာသံ သင်္ချာနံ- တို့၏၊ အန္တေ- ၌၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပဉ္စဒသိ- တစ်ဆယ့် ငါးရက်မြောက်တိတိ၊ စတုဒ္ဒသိ (စာဉ္စသိ)- တစ်ဆယ့် လေးရက်မြောက် တိတိ။

၃၇၈။ ၄၁၄။ တိ စ။

(တိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂပပိဓိသုတ်)

အန္တေ- သင်္ချာသန္တတို့၏ အဆုံး၌၊ တိ စ- တိအက္ခရာလာသည်လည်း၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တာသံ သင်္ချာနံ- တို့၏၊ အန္တေ- ၌၊ တိကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၇၉။ သောဠသ-တို့ ဆ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ဆ စ ဒသ စ-တူသောအနက်၌ နာမာနံ သစ္စယော ဒွဇော-ဖြင့် ဆ-နှင့် ဒသ-တို့ သဓာန်စိတ္တံ ဒွနိဗ္ဗညံ၊ သဓာန်ဗ္ဗညံ၊ ပိသတ်စေ့တို့ချေ၊ ဆ ဒသ-တူ ဝေထိဋ္ဌ၊ ဒသေသော နိဂ္ဂဉ္စ-ဖြင့် ဆ-တို့ သော-ပြု၊ ယဒဓာနံ-ဖြင့် ဒ-တို့ ငွ-ပြု၊ နာမိဒံ၊ ယော-သတ်၊ ဝဉ္စဒိန ဝောဓော-ဖြင့် ပိသတ်နှင့်တကွ ဆ-တို့ အ-ထပ်ပြု၊ ပြီး၏။

၃၈၀။ ဝဉ္စဒသိ-တို့ ဝဉ္စဒသ+ဝုဇုဏိ-တည်း၊ ဝဉ္စဒသံ ဝုဇုဏိ-အနက်၌ ဝောဒိတော ဒသသိ-ဖြင့် ဤ-ဝဉ္စဒသိ-ပိသတ်စေ့တို့ ချေ၊ ဝေထိဋ္ဌ၊ တုဓာဒိ ဝေဠုဏ္ဏဓာနံ-စသည်ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ဝုဇုဏိ- သိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ အန္တေ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဝေဠုဒသိ-၌ ဝေဠုဒသ+ဝုဇုဏိ-တည်း စသည်။ (ဒိဏ-ဖြင့် စာ-တပြီလှ၍ တုဓာဒိ-စသည်ဖြင့် စ-၏ အ-တို့ အာ-ဒိသ၊ သိ-၏ ဤ-တို့ ဣ-ဝုဇုဏိ)

ဝိသတိ- နှစ်ဆယ်၊ တိသတိ- သုံးဆယ်။

၃၇၉။ ၂၅၈။ လ ၃ရာနံ ။

(လ+၃ရာနံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

သင်္ချာနံ- သင်္ချာဖြစ်ကုန်သော၊ ၃ရာနံ- ၃-အက္ခရာ၊ ၇-အက္ခရာတို့၏၊ လ- လ-ပြုသည်၊
ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။ (၉-၌ ဝါ-ဝိသုတ်။)

သင်္ချာနံ- ကုန်သော၊ ၃ကာရ ၇ကာရနံ- တို့၏၊ လကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ-
၏။

သောဠသ- တစ်ဆယ့် ခြောက်ခုတို့၊ စတ္တာလိသံ- လေးဆယ်။

၃၈၀။ ၂၅၅။ ဝိသတိဒေသသု ဗာ ခွိဿ တု ။

(ဝိသတိဒေသသု+ဗာ+ခွိဿ+တု၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

ဝိသတိ ဒေသသု- ဝိသတိသဒ္ဓါ၊ ဒသ-သဒ္ဓါတို့ကြောင့်၊ ခွိဿ တု- ခွိဿဒ္ဓါ၏လည်း၊ ဗာ တု-
ဗာပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိသတိ ဒသ ဣတိ- ဝိသတိ၊ ဒသ ဟူကုန်သော၊ စတေသု- ဤ သဒ္ဓါတို့ကြောင့်၊ ခွိဿ-
၏၊ ဗာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၇၈။ ဝိသတိ-တို့ ဒသ+ဝ+ဒသ+ဝ-တည်း၊ ဒွနိသမာသိဆိုဏ်ဗီရင်၌ ဒသ ဒသ-တု ဝတတိံ၊ သဂ္ဂဝါန ဧတသေသုသတိ-
ဖြင့် ဧတသေသိ၊ နာမိဒံ၊ ယော-သတိ၊ (ဒသ+ယော) ဝဏနေ-စသောသုတ်ဖြင့် ၂-ခုအပေါင်း ဒသ-တို့ ဝိ-ဖြင့် ယော-တို့ ဤသ-
ဖြင့် (ဝိ+ဤသ) ဝိ-ခွင်၊ ချေ၊ တစ်၊ (ဝိသ) တိ ဝ-ဖြင့် ဝိသ-နောင် တိ-လာ၊ (ဝိသ+တိ) ချဉ်နေ ဝ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတိချေ၊
တစ်စုံ နာမိဒံ၊ သိ-သတိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။(နာမိ ၂-ခါ၊ ဝတစ ဒွနိသမာသိပြီးသောအခါ သမာသိဖြစ်၍ နာမိတစ်ခါ၊ ဝိသတိ-
ပြီးသောအခါ တနိတိဖြစ်၍ နာမိတစ်ခါ)

ဝိသတိ-တို့ ဒသ+ဝ+ဒသ+ဝ+ဒသ+ဝ-တည်း၊ ဒွနိသမာသိဆိုဏ်ဗီရင်၌ ဒသ ဒသ ဒသ-တု ဝတတိံ၊ ဒသ-တု
ဧတသေသိ၊ နာမိဒံ၊ ယော-သတိ၊ ဝဏနေ-စသောသုတ်ဖြင့် ၃-ခု အပေါင်း ဒသ-တို့ တိ-ဖြင့် ယော-တို့ ဤသ-ဖြင့် (တိ+ဤသ)
ခွင်၊ ချေ၊ တစ်၊ (တိသ) တွစာဒိ-စသောသုတ်ဖြင့် ဣ ဝဿ၊ (တိသ) နိဂ္ဂတိတု-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတိလာ၊ (တိသ) တိ ဝ-ဖြင့် တိ-
လာ၊ (တိသ+တိ) ချဉ်နေ ဝ-ဖြင့် သ-တစ်၌ နိဂ္ဂတိတိချေ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

၃၇၉။ သောဠသ-တို့ ၃၇၆၊ စတ္တာလိသံ-တို့ ၃၈၉-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ဗာဝိသတိ- နှစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော၊ ဣန္ဒြိယာနိ- ဣန္ဒြေတို့ ဗာရသ- တစ်ကျိပ် နှစ်ယောက် ကုန်သော၊ မနုဿာ- လူတို့။

တုဂ္ဂဗာဏေဓ- ပြင်၊ ဒွိဿ- ဒွိသဒ္ဓါ၊ ဒု ဒိ ဒေါ အာဒေသာ စ- ဒု, ဒိ, ဒေါ အပြုတို့သည် လည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဒုတ္တံ, ဒိဂ္ဂတ္တံ- နှစ်ညွှိ ဒီဂုဏ်၊ နှစ်ထပ်၊ (နှစ်လွှာ)၊ ဒေါတင်္ဂိနိ- ချင်ခြင်းရှိသော ပိန်းပ။

၃၈၁။ ၂၅၄။ ကောဒိတော ဒသ ရ သချာနေ ။

(ကောဒိတော+ဒသ+ရ+သချာနေ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတံ)

သချာနေ- သချာပဓာနအရာ၌၊ ကောဒိတော- ကေ-အစရှိသော သဒ္ဓါမှာ ဝါ- ကေ, ဒွိ, တိ-သဒ္ဓါမှာ ပရသသ- သော၊ ဒသဿ- ဒသ-သဒ္ဓါ၏ အစိတ် ဒ-၏ ရ- ရ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

သချာနေ- ၌၊ ကောဒိတော- မှ၊ ပရသသ- သော၊ ဒသဿ- ၏၊ ဒကာရဿ- အစိတ် ဒ- အက္ခရာ၏ ရကာရော- သည်၊ ဝါ - ချို့ ဟောတိ- ၏။

ကောရသ, ကောဒသ- တစ်ဆယ့် တစ်ခုတို့ ဗာရသ, ဒွိဒသ- တစ်ဆယ့် နှစ်ခုတို့။

၃၈၀။ ဗာဝိသတိ-တို့ ဒွိ+ပိသတိ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိ-တို့ ဗာ-ပြု၊ နာမ်ငါး၊ သိ-သတိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဗာဝသ-တို့ ဒွိ+ဒသ-တည်း၊ ဒွိနိသဓာန် (တစ်နှည်း) တဂ္ဂုရိသဓာန် စီရင်၍ ဒွိဒသ-တု ထေထိပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိ-တို့ ဗာ-ပြု၊ ကောဒိတော ဒသ ရ သချာနေ-ဖြင့် ဒသ၏ ဒ-တို့ ရ-ပြု၊ နာမ်ငါး၊ ယော-သတိ၊ ပဉ္စာဒိဒုဓတာရော-ဖြင့် ပိသတိနှင့်တကွ အ-တို့ အ-ထပ်ပြု၊ ပြီး၏။

၂၅-၂၅-ဒွိ- ဒုဂ္ဂတ္တံ-တို့ ဒွိ+ရတ္တိ-တည်း၊ ဒွေ ရတ္တိယော-အနတ်၌ ဒီဂုဏ်အာဓိပတိရာ စီရင်၍ ဒွိဂ္ဂတ္တိ-တု ဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်၌ တု-ဖြင့် ဒွိ-တို့ ဒု-ပြု၊ တွစ် သဓာနန္တ-သောသုတ်ဖြင့် အဆုံး ဣ-တို့ အ-ပြု၊ နာမ်ငါး၊ သိ-သတိ၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။ ဒိ-ပြုလျှင် ဒီဂ္ဂတ္တိ-ဖြစ်၏။ ဒီဂုဏ်-၌ယည်း ဒွိ+ဂုဏ-တည်း၊ တဂ္ဂုရိသဓာန် စီရင်၍ ဒွိ-တို့ ဒိ-ပြု။

ဒေါတင်္ဂိနိ-၌ ဒွိ+တဒ-တည်း၊ ဒွေ တဒယာ ယဿ-တုသော အနတ်၌ ဗဟုရိသဓာန်အာဓိပတိရာ စီရင်၍ ဒွိတဒ-တုဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်၌ တု-ဖြင့် ဒွိ-တို့ ဒေါ-ပြု၊ တေသုဂ္ဂိ-သုတ်ကြီးဖြင့် တဒ-တို့ တဒ-ပြု၊ (ဒေါ+တဒ) ပထိသိကျ-သောသုတ်ဖြင့် ဣနိ-ဝဂ္ဂည်းသတိ၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ထပ်၊ တဒိတ-သုတ်၌ စ-ဖြင့် နာမ်ငါး၊ သိ-သတိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

၃၈၁။ ဟောဝသ-တို့ တေ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ဒွိနိသဓာန်အာဓိပတိရာ စီရင်၍ တေဒသ-တုဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် ဒ-တို့ ရ-ပြု၊ (တေ ဝသ) ဒွေတဋ္ဌာနု ဓာတာရော ဝါ-ဖြင့် တေ-၏ အဆုံးသရတို့ အာ-ပြု၊ (စတာဝသ) နာမ်ငါး၊ ယော-သတိ၊ ပဉ္စာဒိဒု ဓတာရော-ဖြင့် အ-ပြု၊ ပြီး၏။ ဗာဝသ-တို့ ၃၈၀-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ဝါ-ဖြစ်၍ ရ-ပြုလျှင် တောဒသ, ဒွိဒသ-ဖြစ်၏။

သင်္ချာနေတီ-သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဒွါဒသာယတနာနိ- ...အကျိုးရှိ၏။ (ဒွါဒသာ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာယတနာနိ- အာယတနတို့)

၃၈၂။ ၂၅၉။ အဋ္ဌာဒိတော ၈ ။

(အဋ္ဌာဒိတော+၈၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သင်္ချာနေ- သင်္ချာပဓာနအရာ၌၊ အဋ္ဌာဒိတော ၈- အဋ္ဌ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှလည်း၊ ဝါ- အဋ္ဌ၊ သတ္တ၊ ပဉ္စ-သဒ္ဒါမှလည်း၊ ပရဿ- သော၊ ဒသဿ- ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဒ-၏၊ ၇- ၇- ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတီ- ၏။

သင်္ချာနေ- ၌၊ အဋ္ဌ ဣစ္စေဝမာဒိတော - မှ၊ ပရဿ -သော၊ ဒသ သဒ္ဒဿ- ၏၊ ဒကာရဿ- ၏၊ ရကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတီ- ၏။

အဋ္ဌာရဿ (အဋ္ဌာဒသ)- တစ်ဆယ့် ရှစ်ခုတို့။

အဋ္ဌာဒိတောတီ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ပဉ္စဒသ၊ သောဋ္ဌသ- ...အကျိုးရှိ၏။ (ပဉ္စဒသ- တစ်ဆယ့် ငါးခုတို့၊ သောဋ္ဌသ- တစ်ဆယ့် ခြောက်ခုတို့။)

သင်္ချာနေတီ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? အဋ္ဌဒသိကော- ...အကျိုးရှိ၏။ (အဋ္ဌဒသိကော- တစ်ဆယ့်ရှစ်တိုင်ရှိသော ပြာသာဒ် စသည်။)

၃၈၃။ ၂၅၉။ ဒွေကဋ္ဌာန မာကာရော ဝါ ။

(ဒွေကဋ္ဌာန+အာကာရော+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သင်္ချာနေ- သင်္ချာပဓာန အရာ၌၊ ဒွေကဋ္ဌာန- ဒွိ၊ ဧက၊ အဋ္ဌ-သဒ္ဒါတို့၏၊ အက္ခေ- အဆုံး သရသည်၊ အာကာရော- အာပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတီ- ၏။

သင်္ချာနေ-၌၊ ဒွိ ဧက အဋ္ဌ ဣတိ-တူကုန်သော၊ ဧတေသံ-တို့၏၊ အက္ခေ-သည်၊ အာကာရော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတီ-၏။ (သင်္ချာနေ ဥတ္တရဗေဒ ပရေ- ၉ သေ-အရ သင်္ချာသဒ္ဒါကြောင့်-တူ အခြေပြု၍ ပေးသည်။)

- ၃၈၁။ ကိ-ရစ်။ ဒွါဒသာယတနာနိ-၌ သင်္ချာပဓာနမတုထိ (သင်္ချာပဓာနဖြစ်) သောကြောင့် ၇-မြေရ။
- ၃၈၂။ အဋ္ဌာရဿ-၌ အဋ္ဌ-နှင့် ဒသ-တို့ ဒွါဒသာယတနာနိ ဝိရင်၌ အဋ္ဌ ဒသ-တူဖြစ်သောအခါ ဤသို့ဖြင့် ၇-ဖြူ၊ ဒွေကဋ္ဌာန မာကာရော ဝါ-ဖြင့် အဋ္ဌ-၏အဆုံးသို့ အာ-ဖြူ၊ နာဒိဝါ၊ ဟော-သထံ ဝသည့်။ ဝါ-ဖြစ်၌ ၇-မြေရလျှင် အဋ္ဌဒသ-ဖြစ်၏။
- ကိ-ရစ်။ ပဉ္စဒသ၊ သောဋ္ဌသ-တို့၌ အဋ္ဌဒိ-၌ အာဒိအရ ဝေါစင်၌ ၇-မြေရ။
- အဋ္ဌဒသိကော-၌ သင်္ချာပဓာနမတုထိ (သင်္ချာပဓာနဖြစ်) သောကြောင့် ၇-မြေရ။ (အသတ္တိတို့ထံ)

ပိုင်း]

အရှင်ဘဒ္ဒိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဒွိဒသ- တစ်ဆယ့် နှစ်ခုတို့၊ ဧကဒသ- တစ်ဆယ့် တစ်ခုတို့၊ အဋ္ဌာရသ- တစ်ဆယ့် ရှစ်ခုတို့။
 သင်္ချာနေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒွိဒန္တော ကေစ္ဆန္တော အဋ္ဌတ္တန္တော- အကျိုးရှိ၏။
 (ဒွိဒန္တော- နှစ်ချောင်းသော သွားရှိသူ၊ ဧကဒန္တော- တစ်ချောင်းသောသွားရှိသူ၊ ကေစ္ဆန္တော- အပိုး
 တစ်ဖက် ရှိသောကျောင်း၊ အဋ္ဌတ္တန္တော- ရှစ်တိုင်ရှိသောကျောင်း။)
 (ဒွိဒဏ္ဍော-တုတ်နှစ်ချောင်းရှိသူ၊ ဧကဒဏ္ဍော-တုတ်တစ်ချောင်းရှိသူ-ဟုလည်းဆိုသေးသည်။)

၃၈၄။ ၄၀၇။ စတုစ္ဆေဟိ ထ ဌာ ။

(စတုစ္ဆေဟိ+ထဌာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သင်္ချာပူရဏော- သင်္ချာ၏ပြည့်ကြောင်း အနက်၌၊ စတုစ္ဆေဟိ- စတုသဒ္ဓါ၊ ဆ-သဒ္ဓါတို့မှ၊
 ပရေ- နောက်၌၊ ထ ဌာ- ထ-ပစ္စည်း၊ ဌ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 သင်္ချာပူရဏတ္ထေ- ၌၊ စတု ဆ ဣတိ-စတု၊ ဆ ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ- ဤသင်္ချာသဒ္ဓါ
 တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ထ ဌ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 စတုတ္ထော-လေးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း၊ ဝါ- လေးခုမြောက်၊ ဆဋ္ဌော- ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်
 ကြောင်း၊ ဝါ- ခြောက်ခုမြောက်။

၃၈၅။ ၄၀၉။ ဒွိတိဟိ တိယော ။

(ဒွိတိဟိ+ တိယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သင်္ချာပူရဏော- သင်္ချာ၏ပြည့်ကြောင်း အနက်၌၊ ဒွိတိဟိ- ဒွိသဒ္ဓါ၊ တိသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊
 တိယော- တိယ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။
 သင်္ချာပူရဏတ္ထေ-၌၊ ဒွိ-တိ ဣတိ- ဒွိ တိ ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ-ဤသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ၌၊
 တိယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၈၃။ ဒွိဒသ-၌ ဒွိ-နှင့် ဒသ-တို့ ဒွန်သဓာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍၊ ဒွိ ဒသ-ဟုဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိ၏ အဆုံးသုတ် အာ-
 ဩ၊ နာမိဋံ၊ ယော-သင်္ဂဟံ၊ ဝဗ္ဗာဒိနု ဧတာဏေ-ဖြင့် အ-ဩ၊ ပြီး၏။ ဧတာဒသ-လည်း နည်းတူ။ အဋ္ဌာရသ- ၃၂၈-သုတ်အတိုင်းတူ၏။
 ကိ-ရပိ။ ဒွိဒန္တော-စသည်၌ သင်္ချာ ဝဓာနုဓတုတ် (သင်္ချေယျ ဝဓာနုဖြစ်) သောကြောင့် အာ-ဧဋ္ဌရ။
 ၃၈၄။ စတုတ္ထော-တို့ စတု+ပူရဏ၊ ဆဋ္ဌော-တို့ ဆ+ပူရဏ-တည်း။ စတုန္တံ ပူရဏော၊ ဆန္တံ ပူရဏော-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့်
 ထ၊ ဌ-ပစ္စည်းသင်္ဂဟံ၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ။ ဝထတိဩ၊ အသဒိသဒ္ဓေသော် လာ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သင်္ဂဟံ၊ ဩ-ဩ၊ ပြီး၏။

ဒုတိယော- နှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ဝါ- နှစ်ခုမြောက်၊ တတိယော- သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း၊ ဝါ- သုံးခုမြောက်။

၃၈၆။ ၄၁၀။ တိယေ ဒုတာပိ ဝ ။

(တိယေ+ဒုတာ+အပိ+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

တိယေ- တိယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဒွိတိနံ- ဒွိသဒ္ဒါ၊ တိသဒ္ဒါတို့၏၊ ဒုတာပိ ဝ- ဒုပြု၊ တ-ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ တိယပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဒွိ တိ ဣတိ- ဒွိ၊ တိဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ- ဤသဒ္ဒါတို့၏၊ ဒု တဣတိ-ဒု၊ တ ဟူကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဒုတိယော- နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း၊ တတိယော- သုံးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း။

အပိဂ္ဂဟဏေန- ပြင်း၊ အညေသုပိ- အခြားသဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း၊ ဒွိဣစ္စေတဿ-ဒွိ-ဟူသော ဤသဒ္ဒါ၏၊ ဒု တိအာဒေသာ- ဒုပြု၊ တိပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဒုရတ္တံ- နှစ်ညွှံ၊ တိရတ္တံ- သုံးညွှံ၊ တစ်နည်း- ဒုဒိအာဒေသာ- ဒုပြု ဒိပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဒုရတ္တံ၊ ဒိရတ္တံ- နှစ်ညွှံ။ တစ်နည်း- ဒုအာဒေသာ- ဒု-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ဒုရတ္တံ- နှစ်ညွှံ။

ဝဂ္ဂဟဏေန- ပြင်း၊ ဒွိဣတိ-ဒွိဟူသော၊ ဧတဿ- ၏၊ ဒိကာရေ- ဒိ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဒိရတ္တံ-နှစ်ညွှံ၊ ဒိဂုဏံ- နှစ်ထပ်ရှိသော၊ သဗ္ဗာဋီ- သင်္ကန်းကြီးကို၊ ပါရုပိတွာ- ရုံ၍။

(အပိ-သဒ္ဒါအတွက် ထိဇ္ဈ-၌ ထိ-ထို ထိ-ထပ်ပြု၍ အကျိုးစေ့သောကြောင့် ဒု ထိအာဒေသာ-တူသောပိဋိ၊ ဝ-ဖြင့် ဒိ-ဖြင့်ထုတ်ပြစ်သောကြောင့် ဒု ဒိအာဒေသာ-တူသောပိဋိများ သေ၎်ထု ထမ္ပည်း သာ-ပိဋိ ဆိုသည်)

၃၈၇။ ၄၁၁။ တေသ.မဗျူပပဒေန အဗျုဗျ ဒိဝဗျ ဒိယဗျုတိယာ ။

(တေသံ+အဗျူပပဒေန+အဗျုဗျ ဒိဝဗျ ဒိယဗျုတိယာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋိသုတ်)

တေသံ- ထို စက္ကတ္တ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ-သဒ္ဒါတို့၏၊ အဗျူပပဒေန- အဗျဟူသော ရှေ့အနိးပုဒ်နှင့်

၃၈၅။ ဒုထိယော-ထို ဒွိ+ဂ္ဂုဏ၊ ထထိယော-ထို ထိ+ဂ္ဂုဏ-ထည့်၊ ဒွိန္ဒ ဂ္ဂုဏော၊ ထိဏ္ဍ ဂ္ဂုဏော-အနုထိ၌ ထည့်သွင်းဖြင့် ထိထ-သထိ၊ ပိသထိသည့်နေ၊ ဝထထိဂ္ဂု (ဒွိ+ထိထ၊ ထိ+ထိထ) ထိထေ ဒုဏာပိ ဝ-ဖြင့် ဒွိ-ထို ဒု၊ ထိ-ထို ထ-ဖြူ နာမ်၊ သိ-သထိ၊ ဩ-ဖြူ ပြီး၏။

၃၈၆။ ရုပ် ၃၈၅-သုတ်အတိုင်းထူ၏။
အပိ-သဒ္ဒါ၊ ဝ-သဒ္ဒါရုပ်- ၃၈၀-သုတ်အတိုင်းထူ၏။

တကွ၊ အမျှအမျှဒီဝမျဒီယမျတိယာ- အမျှမျှ-ပြု၊ ဒီဝမျ-ပြု၊ ဒီယမျ-ပြု၊ အမျတိယ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏။ (အမှ-ဒုတိယ ၈၀၀-ကို အမျှ၊ ဒုတိယ-ကို ဒီဝမျ၊ ဒီယမျ၊ တတိယ-ကို အမျတိယ-ပြု)

အမျှပပဒီနံ- အမျတူသော အနီးပုဒ်ရှိကုန်သော၊ တေသံ ဓတုတ္ထ ဒုတိယ တတိယာနံ-
တို့၏ အမျှမျှ ဒီဝမျ ဒီယမျ အမျတိယာသော-တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အမျှပပဒေနေ- အမျတူသော
ရှေ့အနီးပုဒ်နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ နိပစ္စန္ဓေ- ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

အဆေန- အခွဲနှင့်တကွ၊ ဓတုတ္ထော- လေးခုတည်း၊ အမျှမျှ- အခွဲနှင့်တကွ လေးခု၊ ဝါ-
သုံးခုခွဲ၊ အဆေန- တကွ၊ ဒုတိယော- နှစ်ခုတည်း၊ ဒီဝမျော- နှစ်ခု၊ ဝါ- တစ်ခုခွဲ၊ အဆေန- တကွ၊
ဒုတိယော- တည်း၊ ဒီယမျော- နှစ်ခု၊ ဝါ- တစ်ခုခွဲ၊ အဆေန- တကွ၊ တတိယော- သုံးခုတည်း၊
အမျတိယော- သုံးခု၊ ဝါ- နှစ်ခုခွဲ။

၃၈၈။ ၆၈။ သဂ္ဂပါန. ဧကသေသွ. သကီ ။

(သဂ္ဂပါနံ+ဧကသေသော+အသကီ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ(လောပ)ဝိစိသုတ်)

အသကီ- တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌၊ ဝါ- တစ်ကြိမ်မဟုတ်ကုန်သော၊ သဂ္ဂပါနံ- တူသောသုတ်
ရှိကုန်သော ပုဒ်၊ ဗျည်းတို့၏၊ ဧကသေသော- ဧကသေသ်သည်၊ ဝါ- တစ်ပုဒ်၏ ကြွင်းကျန်ခြင်းသည်၊
ဟောတိ- ၏။

အသကီ- ၌၊ ဝါ- ကုန်သော၊ သဂ္ဂပါနံ- ကုန်သော၊ ပဒေဗျူနာနံ- တို့၏၊ ဧကသေသော-
သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုရိသော ဝ- ယောကျ်ားလည်း၊ ပုရိသော ဝ- လည်း၊ ပုရိသာ- ယောကျ်ားတို့။
သဂ္ဂပါနမိတိ သဂ္ဂပါနံပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထိ- နည်း? ဟတ္ထိ ဝ အသော၊ ဝ ရထော ဝ
ပတ္တိကော ဝ ...အကျိုးရှိ၏၊ (ဟတ္ထိ ဝ- ဆင်လည်း၊ အသော ဝ- မြင်းလည်း၊ ရထော ဝ-
ရထားလည်း၊ ပတ္တိကော ဝ- ခြေလျင်လည်း၊ ဟတ္ထိ အသ သရထ ပတ္တိကာ- ဆင်၊ မြင်း၊ ရထား၊
ခြေလျင်တို့)။

၃၈၉။ အမျှမျှ-ကို အမှ+စတုတ္ထ-တည်း၊ အမှေ့ စတုတ္ထော-အမှေ့၌ တရုဗ္ဗိယံဗာသိသိင်ရာ စီရင်၍ အမှ စတုတ္ထ-ဖြစ်သောအခါ
ဤသုတ်ဖြင့် အမှတူသော အနီးပုဒ်ဒုတိယ ၈၀၀ကို အမျှမျှ-ပြု၊ နာဓိငံ၊ သိ-သတိ၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဒီဝမျော-စသည့်၌ အမှ ဒုတိယ-ကို ဒီဝမျ-ပြု၊ ဒီယမျ-ပြု၊ အမှ တတိယ-ကို အမျတိယ-ပြုသည်။

၃၉၀။ ပုရိသာ-ကို ပုရိသ+ဝ+ပုရိသ+ဝ-တည်း၊ ဒွရိသဗာသိသိင်ရာ စီရင်၍ ပုရိသ ပုရိသ-ဟု ဝကတိပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပုရိသ-
ဟု ဧကသေသ်ပြု၊ နာဓိငံ၊ ယော-သတိ၊ သမ္မယောနံနု ဗာဓေ-ဖြင့် အာ-ပြု စသည်။

ထိ-ရုပ်။ ဟတ္ထိ အသ သရထ ပတ္တိကာ-၌ သဂ္ဂ စတုတ်ခြင်းကြောင့် ဧကသေသ်-မပြုရ။

အသက်တိ- အသက် ပုဒ်သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ပုရိသော...အကျိုးရှိ၏ (ပုရိသော-
ယောက်ျား)

၃၈၉။ ၄၁၃။ ဂဏနေ ဒသဿ ဒ္ဒိ တိ စတု ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝကာနံ ဝိတိ
စတ္တာရ ပညာ ဆ သတ္တာ သ နဇါ ယောသု၊ ယောနန္ဒိ သမာသံ ဌိ ရိ တိတုတိ။

(ဂဏနေ+ဒသဿ+ဒ္ဒိတိစတုပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌနဝကာနံ+ ဝိတိစတ္တာရ ပညာ ဆသတ္တာ
သနဇါ+ယောသု+ယောနံ+စ+ဤသမာသံ ဌိရိတိ တိတုတိ၊ဂ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ဂဏနေ- ဂဏန်းသင်္ချာအရာ၌၊ ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒသဿ- ဒသ-သဒ္ဒါ၏
ဒ္ဒိ တိ စတု ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝကာနံ- နှစ်ခုအပေါင်း၊ သုံးခုအပေါင်း၊ လေးခုအပေါင်း၊ ငါးခုအပေါင်း၊
ခြောက်ခုအပေါင်း၊ ခုနစ်ခုအပေါင်း၊ ရှစ်ခုအပေါင်း၊ ကိုးခုအပေါင်းတို့၏၊ ဝိ တိ စတ္တာရ ပညာ ဆ
သတ္တာသ နဇါ- ဝိပြု၊ တိပြု၊ စတ္တာရပြု၊ ပညာပြု၊ ဆပြု၊ သတ္တပြု၊ အသပြု၊ နဝပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ ယောနဉ္စ- ယောဝိဘတ်တို့၏လည်း၊ ဤသမာသံဌိရိတိတုတိ- ဤသံပြု၊ အာသံပြု၊ ဌိပြု၊ ရိ
ပြု၊ တိပြု၊ ဤတိပြု၊ ဥတိပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဂဏနေ- ၌၊ ယောသု- တို့ကြောင့် အသက်- တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌၊ ဝိ- တစ်ကြိမ်မဟုတ်
ကုန်သော၊ သဂ္ဂပါနံ- တူသောသူတို့ရှိကုန်သော ဒသ သဒ္ဒါတို့တွင် တတေကသေသာနံ- ပြုအပ်ပြီးသော
ကေသေသံရှိကုန်သော၊ ဒသဿ- ၏၊ ဒ္ဒိက တိက ... နဝကာနံ- ... ၉-ခုအပေါင်း ဒသ-သဒ္ဒါတို့၏၊
ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝိ တိ- နဝ ဣတိ-ဝိ တိ-နဝ-ဟူကုန်သော၊ အာဒေသာ ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏၊ ယောနဉ္စ- တို့၏လည်း၊ ဤသံ ... ဥတိ ဣတိ-ဤသံ-ဥတိ ဟူကုန်သော၊ အာဒေသာ-
အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ပဉ္စ- နောက်၌၊ ပုန- တစ်ဖန်၊ နိပစ္စန္ဓေ- ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

ဝိသံ- ၂၀၊ တိသံ- ၃၀၊ စတ္တာလိသံ- ၄၀၊ ပညာသံ- ၅၀၊ သဋ္ဌိ- ၆၀၊ သတ္တရိ၊ သတ္တတိ-
၇၀၊ အသိတိ- ၈၀၊ နုတုတိ- ၉၀။

၃၈၈။ ပုရိသော-၌ အသက်-ဧထုထိခြင်းကြောင့် ဧထသေသံပြုရ။
၃၈၉။ ဝိသံ-ထို ဒသ+စ+ဒသ+စ-ထည့်၊ ဒုနိသဓာသိဆိုဏ် ပီရင်၌ ဒသ ဒသ-တု ဧထထိပြုပြီးသောအခါ သဂ္ဂဝိနုဇေဧထသေသု
သထိ-ဖြင့် ဒသ-တု ဧထသေသိပြု၊ နာမိဋ၊ ယော-သထိ၊ ဂဏနေ-ဧသောသုထိဖြင့် ၂-ဒုအပေါင်း ဒသ-ထို ဝိ-ဖြင့် ယော-ထို
ဤသံ-ပြု (ဝိ+ဤသံ) ဝိ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဋ၊ သိ-သထိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။
ဇုဇိဗျဇိ၊ ဝိသံ၊ ဝိသထိ-ဧသည့်ပြီးရန် ယော-သထိသောဏည်း နိဂ္ဂုဒ္ဓိပြီးသောအခါ ဝိဇေဇျာဒိ၊ နုဇုဇိ၊
ဇုဇုဇိ ဇေဇုဇိ-အရ ဧထဝုစံဖြစ်ရသည်။

အသက်တိ- သည်၊ ကိမတ္တိ- နည်း? ဒေသ ..အကျိုးရှိ၏၊ (ဒေသ- ဆယ်ခုတို့)
ဂဏနေတိ- သည်၊ ကိမတ္တိ- နည်း? ဒေသဒေသကာ...ရှိ၏၊ (ဒေသဒေသကာ- ဆယ်ခု ဆယ်လိရှိကုန်သော၊ ပုရိသာ- ယောက်ျားတို့)

၃၉၀။ ၂၅၆။ စတူပပဒဿ လောပေါ တုတ္တရပဒီဒိစဿ စုစောပိ နုတိ။

(စတူပပဒဿ+လောပေါ+တု+ ဥတ္တရပဒီဒိစဿ+စုစော+အပိ+နုတိ။၇-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

ဂဏနေ- ဂဏန်းသင်္ချာအရာ၌၊ စတူပပဒဿ- စတုဟူသော အနီးပုဒ်၏၊ တု- တုအက္ခရာ သည်၊ လောပေါ- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဥတ္တရပဒီဒိစဿ- နောက်ပုဒ်၏ အစပြင်သော စ-အက္ခရာ၏၊ စုစောပိ- စုပြု၊ စောပြုတို့သည်လည်း၊ နုတိ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဂဏနေ- ၌၊ ပရိယာပန္နဿ- အကျိုးဝင်သော (ပါဝင်သော)၊ စတူပပဒဿ- ၏၊ တု ကာရဿ- ၏၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဥတ္တရပဒီဒိစကာရဿ- ၏၊ စု စောပိ အာဒေသ- တို့သည်လည်း၊ နုတိ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

စုဒ္ဒသ၊ စောဒ္ဒသ၊ စတုဒ္ဒသ- တစ်ဆယ့်လေးခုတို့။

တိသံ-စသည်၌ ဒေသ+စ- ၃-ခု၊ ၄-ခု စသည်တို့၌ ဒွန်သဓာန် စီရင်ပြီး စတသေသိပြု၊ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၌-
၃-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ တိ-ဖြည့် ယော-တို့ ဤသံ-ဖြည့် စသည်၊ တိသံ-ပြီး၏။
၄-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ စက္ကာရ-ဖြည့် ယော-တို့ ဤသံ-ဖြည့် စသည်၊ စက္ကာရိသံ၊ ၇-တို့ လ-ဖြည့် စက္ကာလိသံ-ပြီး၏။
၅-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ ဝညာ-ဖြည့် ယော-တို့ အာသံ-ဖြည့် စသည်၊ ဝညာသံ-ပြီး၏။
၆-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ ဆ-ဖြည့် ယော-တို့ ဦ-ဖြည့် စသည်၊ သဘသ ဝါ-ဖြည့် သ-ဖြည့် သဋ္ဌိ-ပြီး၏။
၇-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ သတ္တ-ဖြည့် ယော-တို့ ဝိ-ဖြည့် တိ-ဖြည့် စသည်၊ သတ္တဝိ၊ သတ္တတိ-ပြီး၏။
၈-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ အသ-ဖြည့် ယော-တို့ ဤတိ-ဖြည့်စသည်၊ အသိတိ-ပြီး၏။
၉-ခုအပေါင်း ဒေသ-တို့ နုဝ-ဖြည့် ယော-တို့ ဥတိ-ဖြည့် စသည်၊ နုဝတိ-ပြီး၏။
တိ-ရုပ်။ ဒေသ-၌ အသတိအထူးထုတ်၌ ဝိ-စသည်ဖြည့်ရ။

ဒေသသကာ-၌ သင်္ချာစာနု စတုတ် (သင်္ချေယျ ဝစာနုဖြစ်) သောကြောင့် ဝိ-စသည်ဖြည့်ရ။

၃၉၀။ စုဒ္ဒသ-စသည်တို့ စတု+စ+ဒေသ+စ-တည်း၊ ဒွန်သဓာန်ဆိုင်ရာ စီရင်၌ စတုဒ္ဒသ-တု ဝထာတ်ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် စတု- တူသော ရှေ့ အနီးပုဒ်၏ တု-တိုချေ၍ စ-တို စု-ဖြည့် ဒ-၏ သဒ္ဒသဒ္ဒေသော် ဒိ-လာ၊ နာမ်ငဲ့၊ ယော-သက်၊ ပဉ္စဒိဒ္ဒဏာဇရာ-ဖြင့် အ-ဖြည့် ပြီး၏။ စော-ဖြည့်စောဒ္ဒသ-တုဖြစ်၏။ ဝါ-ဖြစ်၍ တု-မချေ၊ စု- စော-မဖြည့်စုဒ္ဒသ-ဖြစ်၏။

အပိဝ္ဗတဏေန- ပြင်း အနုပပဒသာပိ- အနီးပုဒ် မဟုတ်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ပဒါဒိ ဝ
ကာရသ- ပုဒ်အစဖြစ်သော ဝ အက္ခရာ၏ လောပေါ- သည်၊ နုဝါ- အချို့ဟောတိ- ၏၊ စသသ စ-
စ အက္ခရာ၏လည်း၊ စု စောပိ- စုပြု၊ စောပြု တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ တာလိသံ၊ စတ္တာလိသံ၊
စုတ္တာလိသံ၊ စောတ္တာလိသံ- လေးဆယ်။

၂၉၁။ ၄၂၂။ ယ.ဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဇ္ဈန္တိ ။

(ယံ+အနုပပန္နာ+နိပါတနာ+သိဇ္ဈန္တိ ၄-ပုဒ်၊ မဟာဝိသယသုတ်ကြီး)

ယံ-ယေ- အကြင် သဒ္ဓါတို့သည်၊ အနုပပန္နာ- ရုပ်မပြီးနိုင်ကြကုန်၊ တေ- ထိုသဒ္ဓါတို့သည်၊
နိပါတနာ- ဝန်ကျစေခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဤသုတ်ကြီးဖြင့်၊ သိဇ္ဈန္တိ- ပြီးစီးရကုန်၏။

ယေ သဒ္ဓါ- အကြင် သဒ္ဓါတို့သည်၊ အက္ခရာပဒဗျူဟတော- အက္ခရာ၊ ပုဒ်၊ ဗျည်းအားဖြင့်၎င်း၊
ဣတ္ထိ ပုမ နပုံသက လိင်္ဂတော- ဣတ္ထိလိင်၊ ပုလ္လိင်၊ နပုလ္လိင်အားဖြင့်၎င်း၊ နာမုပသဂ္ဂနိပါတတော-
နာမ်၊ ဥပသာရ၊ နိပါတ်အားဖြင့်၎င်း၊ အဗျယိဘာဝသမာသ တဒ္ဓိတာချာတတော- အဗျယိဘာဝသမာသ၊
တဒ္ဓိတ်၊ အာချာတ်အားဖြင့်၎င်း၊ (ဣစိစာတု-သုတ်ဖြင့်၊ စိရင်္ဂလင်္ဂဖြင့်၊ အချို့ဖြင့် "အာဇာဏ" မပါ။) ဝဇာနသင်္ချာ ကာလ
ကာရက ပယောဂသညာ တော- ဝဇာနသင်္ချာ၊ ကာလ၊ ကာရက၊ ပယောဂ၊ သညာအားဖြင့်၎င်း၊
သန္တိ ပကတိ ဝုဒ္ဓိ လောပါဂမဝိကာရ ဝိပရိတတော- သန္တိ၊ ပကတိ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ လောပ၊ အာဂမ၊ ဝိကာရ၊
ဝိပရိတ်အားဖြင့်၎င်း၊ ဝိဘတ္တိ ဝိဘဇနတော စ- ဝိဘတ်ကို ဝေဖန်ခြင်း အားဖြင့်၎င်း၊ အနိဒ္ဓန္တလက္ခဏာ-
မညွှန်ပြအပ်သေး သော သုတ်ရှိကုန်၏၊ တေ- ထိုသဒ္ဓါတို့သည်၊ နိပါတနာ- ဤနိပါတနာသုတ်ကြောင့်၊
သိဇ္ဈန္တိ- ပြီးစီးရကုန်၏။

၂၉၂။ ၄၁၈။ ဒွါဒိတော ကော.နေကတ္ထေ စ။

(ဒွါဒိတော+ကော+အနေကတ္ထေ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဝိသုတ်)

အနေကတ္ထေ စ- သကတ္ထု၊ ပရိမာဏတ္ထစသော များစွာသော အနက်၌လည်း၊ ဒွါဒိတော-

အဓိ- လဒ္ဓါ-

ဝဏနေ-စသောသုတ်အစီအရင်တိုင်း စက္ကာလိသံ-တပြီးသောအခါ ဤသုတ်၌ အပိ-ဖြင့် အနီးပုဒ်တေ့ထိသော စက္ကာလိသံ-
၏ စ-တိုချေ၊ နာဒိ၊ စသည် ထာလိသံ-ပြီး၏၊ စက္ကာလိသံ-၏ စ-တို စု-ဖြင့်လျှင် စက္ကာလိသံ၊ စော-ဖြင့်လျှင် စောတ္တာလိသံ-ဖြစ်သည်။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဒွိအစရှိသော သဒ္ဒါမှာ ပရေ- နောက်၌၊ ကော- က-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (နိပါတနာ စ- ရှေ့နောက်ပြန်စေ က-ကိုချေ၍ ပြီးစေသဖြင့်လည်း ပြီးစီးရကုန်၏။)

အနေကတ္ထေ- ၌၊ ဒွိ ဣစ္စေဝမာဒိတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ကပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ နိပါတနာ စ- ဖြင့်လည်း၊ သိဗ္ဗန္တိ- ကုန်၏။ တစ်နည်း- စ- သည်သာမကသေး၊ နိပါတနာ-ရှေ့နိပါတန သုတ်ဖြင့်၊ သိဗ္ဗန္တိ- ပြီးကုန်သေး၏။

သတဿ- တစ်ရာ၏၊ ဒွိကံ- ၂ ခုတည်း၊ (၂-လိတည်း) ဒွိသတံ- တစ်ရာ နှစ်ခု၊ ဝါ- နှစ်ရာ၊ သတဿ- ၏၊ တိကံ- ၃-ခုတည်း၊ တိသတံ- တစ်ရာ ၃-ခု၊ ဝါ- သုံးရာ၊ သတဿ- ၏၊ ဒသကံ- ဆယ်ခုတည်း၊ ဒသသတံ- ဆယ်ရာ၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

၃၉၃။ ၄၁၅။ ဒသဒသကံ သတံ၊ ဒသကာနံ သတံ သဟဿဉ္စ ယောမိ။

(ဒသဒသကံ+သတံ+ဒသကာနံ+သတံ+သဟဿံ+စ+ယောမိ၊ ၇-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ယောမိ- ယောဝိဘတ်ကြောင့်၊ ဒသဒသကံ- ဒသဆယ်ခု ကေသေသံပြု၍ ပေါင်းစုအပ် သော တစ်ခုသော ဒသ-သဒ္ဒါသည်၊ သတံ- သတံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဒသကာနံ- ဆယ်ခု အတိုင်းအရှည်ရှိသော သတတို့၏၊ သတံ- ကေသေသံပြု၍ ပေါင်းစုအပ်သော တစ်ခုသော သတ- သဒ္ဒါသည်၊ သဟဿဉ္စ- သဟဿံပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ယောမိ- ကြောင့်၊ ဂဏနေ- ဂဏန်းသင်္ချာအရာ၌၊ ပရိယာပန္နဿ- အကျုံးဝင် သော၊ ဒသ ဒသကဿ- ဒသ ဆယ်ခုအပေါင်း၏၊ (ဒသ ဆယ်ခု၊ ကေသေသံပြု၍ ပေါင်းစုအပ်သော တစ်ခုသော ဒသသဒ္ဒါ၏) သတံ- သတံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတ ဒသကဿ- သတဆယ်ခု အပေါင်း၏၊ (သတ ဆယ်ခု၊ ကေသေသံပြု၍၊ ပေါင်းစုအပ်သော တစ်ခုသော သတသဒ္ဒါ၏) သဟဿံ- သဟဿံပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၉၂။ ဒွိတ-တုံ ဒွိ+ဝိမာဏ+တေ-တည်း၊ ဒွေ ဝိမာဏနိ တေဿ-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ဝေ၌းသတ်၊ ဝိဘတ်သေ၌း၊ ဝေထိံပြု၊ နာစိဒ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။ တိတ-သေ၌ နည်းတူ။

(ဣဒါတုံ ဒွိတ-သေ၌သာ ဤသုတ်၏ လိုရင်းပုံစံဖြစ်သည်။ တစ္ဆည်းဝတ္ထိဒ္ဓိကား ဒွိသတ-သေ၌တုံ ပုံစံထုတ်သည်)

ဒွိသတ-တုံ သတ+ဒွိ-တည်း၊ သတဿ ဒွိတ-အနက်၌ တစ္ဆည်းသမာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၌ သတဒွိတ-တူ ဝေထိံပြုပြီးသောအခါ ယဒုဝေဒ္ဓာ-သောသုတ်ဖြင့် တ-တုံချေ၍ သတဒွိ-တုံတည်း ဒွိသတ-တူ ရှေ့အနက်ပြုနိုး၊ နာစိဒ၊ သိ-သတ်၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။ တိသတ-သေ၌ နည်းတူ။

သတံ- တစ်ရာ၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်

ဒွိကာဒိနံ- ဒွိကာ အစရှိကုန်သော၊ တဒတ္တရပဒါနဉ္စ- ထိုသတ၊ သဟဿသတိဉ္စ နောက်ဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့၏လည်း၊ (ရှုပါနိ- ရုပ်တို့ကို)၊ ယထာသဗ္ဗံ- သင်္ချာအားလျော်စွာ၊ နိပစ္စန္ဓေ- ပြီးစေအပ်ကုန်၏၊ တဒိဒိ- ထိုသင်္ချာသည်၊ (ထိုအရေအတွက်သည်) သတဿ- တစ်ရာ၏၊ ဒွိကံ- ၂ ခုသည်၊ (၂-လီသည်) ဟောတိ- ၏၊ ဒွိသတံ- ၂-ရာ၊ ဧဝံ- တူ၊ တိသတံ- ၃-ရာ၊ စတုသတံ- ၄-ရာ၊ . . . ဒသသတံ- ဆယ်ရာ၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၃၉၄။ ၄၁၆။ ယာဝ တဒုတ္တရိ ဒသဂုဏိတဉ္စ ။

(ယာဝ+တဒုတ္တရိ+ဒသဂုဏိတံ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်) (နိဒ္ဒေသ-၌ ဝိမိ-ဟုဆိုသည်)

ယာဝ တဒုတ္တရိ- သဟဿမှဆက်၍ အထက် အသင်္ချေယျတိုင်အောင်၊ ဒသဂုဏိတဉ္စ- ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်ကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုအပ်၏။ (နိ. န-ထိဒ္ဓိ ၄-ပုဒ်၊ ယဇ္ဇိတနိဒ္ဓိ ၃-ပုဒ်ထုဆိုသည်) တာသံ သင်္ချာနံ- ထို သတ၊ သဟဿ သင်္ချာတို့၏၊ ယာဝ ဥတ္တရိ- တိုင်အောင်၊ ဒသဂုဏိတဉ္စ- ကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗံ- ၏။

တံ- ထိုဥဒါဟရုဏ် ပုံစံသည်၊ ယထာ- အဘယ်နည်း? ဒသဿ ဂဏနဿ- ဆယ်ခုသင်္ချာကို၊ ဝါ- ဆယ်ဂဏန်းကို၊ ဒသဂုဏိတံ- ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ- ပြုလတ်သော်၊ ဝါ- ပြုသောကြောင့်၊ သတံ- တစ်ရာသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သတဿ- ရာ ဂဏန်းကို၊ ဒသဂုဏိတံ

၃၉၃။ ဘတံ-ထို ဒေသ+စ-ဆယ်ခုတည်း၊ ဒွနိသမာဓိဆိုင်ရာ စီရင်ပြီးသွင်း ဒေသ-ဆယ်ခု ဝတထိ၊ စတသေသိ၊ နာမိဒံ၊ ယော-ဘတံ၊ (ဒေသ+ယော) ဤသုတ်ဖြင့် စတသေသိ ဒေသ-ထို ဘတံ-ဖြူ၊ ဘတံ-တူသော ဤနိဝါဟနဖြင့် ယော-ထိုလည်း ချေ၊ (ဘတံ) နာမိဒံ၊ သိ-ဘတံ၊ (ဘတံ+သိ) ဗျဉ္စနေ စ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိထိတို့ ချေ၊ သိ-ထို ဆံ-ဖြူ၊ ဒွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။(ရ)

တစ်ခုည်း- ဤသုတ်ဖြင့် စတသေသိ ဒေသ-ထို ဘတံ-ဖြူ (ဒေသ+ယော) ယဒုပဏာ-စသောသုတ်ကြီးဖြင့် ယော-ထိုချေ၊ နာမိဒံ၊ သိ-ဘတံ၊ ဆံ-ဖြူ။

ဘတဿ-ထို ဘတံ+စ-ဆယ်ခုတည်း၊ ဒွနိသမာဓိဆိုင်ရာ စီရင်၍ ဘတံ-ဆယ်ခု ဝတထိ၊ စတသေသိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် စတသေသိ ဘတံ-သဒ္ဓါထို ဘတဿ-ဖြူသည့် နည်းတူ။ (ဤနည်းသည် နိဂ္ဂတိထိနှင့်တကွ ဘတဿ-ဖြူသောနည်း၊ နိဂ္ဂတိထိပေါင်း ဘတဿ-ဖြူသောနည်း၊ ၂-နည်း မိန့်ဆိုကြသည်၊ နိဂ္ဂတိထိပေါင်းသောနည်းကား ရူပသိဒ္ဓိနည်းဖြစ်သည်။)

တစ်ခုည်း။ ဘတဿ-ထို ဒေသ+စ-ဒေသ တစ်ရာတည်း၍ ဒွနိသမာဓိ စီရင်ပြီး စတသေသိ၊ ဒေသ-ဒေသ တစ်ရာ၏ စတသေသိ ဒေသ-ထို ဤသုတ်ဖြင့် ဘတဿ-ဖြူသောနည်းလည်း ပြီးသေးသည်။

နိသတံ-စသည့် ၃၉၂-သုတ်အထိုင်းထွက်။

ကတ္တာ...၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်သည်၊ ဟောတိ၊ သဟဿဿ- ထောင် ဂဏန်းကို . . .
 ဒသသဟဿံ- တစ်သောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဒသ သဟဿဿ- သောင်း ဂဏန်းကို . . . သတ
 သဟဿံ- တစ်သိန်းသည်၊ ဟောတိ သတ သဟဿဿ- သိန်းဂဏန်းကို . . . ဒသ သတသဟဿံ-
 တစ်သန်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဒသသတ သဟဿဿ- သန်းဂဏန်းကို . . . ကောဋိ- တစ်ကုဋေသည်၊
 ဟောတိ၊ ကောဋိ သတ သဟဿဿ- ကုဋေတစ်သိန်းကို၊ သတဂုဏိတံ- ရာပြင့်မြောက်အပ်သည်ကို
 ကတ္တာ- သော်၊ ၀- ကြောင့်၊ ပကောဋိ- ပကုဋေသည်၊ ဟောတိ- နှစ်၊ ၀- တူ၊ သေသာပိ-
 ကြွင်းသော သင်္ချာတို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။
 စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ဝိသေသနတ္ထံ- အထူးပြုခြင်း အနက်ရှိ၏။

ခန္ဓာချဇာနိ။ ဤသုတ်သည် သဏသ ဗုဒ္ဓဏှိ ဘေဒိ-တိုင်အောင် ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်ပုံနှုန်းတို့သာ ပြသည်။ ဝုဗ်စီရင်စရာ
 ဧဝံဗု ၉-။ိ ၁၇၆-စသည်၌ မိန့်ဆိုသော ဆရာတို့၏ ဝိဒေအတိုင်း ဝုဗ်တွယ်ဖွဲ့တော့။

၃၉၅။ ၄၁၇။ သကနာမေဟိ ။

(သကနာမေဟိ၊ ၁-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်၊ ဝိမိသုတ်ဟုလည်း ဆိုသေးသည်)

အနိဒ္ဓန္တ နာမဇေယျာနံ- မညွှန်ပြအပ်သော နာမည်ရှိကုန်သော သင်္ချာတို့၏၊ သကနာမေဟိ-
 မိမိနာမည်တို့ဖြင့်၊ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ- ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

အနိဒ္ဓန္တ နာမဇေယျာနံ- ကုန်သော၊ ယာသံ ပန သင်္ချာနံ- အကြင်သင်္ချာတို့၏၊ ရူပါနိ-
 တို့သည်၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ တာသံ သင်္ချာနံ- တို့၏၊ (ရူပါနိ- ရုပ်တို့ကို)၊ သကေဟိ သကေဟိ- မိမိဥစ္စာ
 မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမေဟိ- နာမည်တို့ဖြင့်၊ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

သတ သဟဿာနံ- သဟဿ တစ်ရာတို့၏၊ (တစ်သိန်းတို့၏)၊ သတံ- တစ်ရာသည်၊
 (အလိ တစ်ရာသည်) ကောဋိ- ကုဋေမည်၏၊ ကောဋိ သတသဟဿာနံ- ကုဋေတစ်သိန်းတို့၏၊
 သတံ- သည်၊ ပကောဋိ- ပကောဋိမည်၏၊ ပကောဋိသတ သဟဿာနံ- ပကောဋိ တစ်သိန်းတို့၏၊
 သတံ- သည်၊ ကောဋိပကောဋိ- ကောဋိပကောဋိမည်၏၊ ကောဋိပကောဋိ သတသဟဿာနံ-
 တို့၏၊ သတံ- သည်၊ နတုတံ- နတုတမည်၏၊ နတုတ သတသဟဿာနံ- တို့၏၊ သတံ- သည်၊
 နိန္ဒဟုတံ- နိန္ဒဟုတမည်၏၊ နိန္ဒဟုတ သတ သဟဿာနံ- တို့၏၊ သတံ- သည်၊ အက္ခောဘိဏီ-
 အက္ခောဘိဏီမည်၏၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ဝိဒ္ဓန္တ- ဝိဒ္ဓန္တမည်၏၊ အဗ္ဗဒံ- အဗ္ဗဒမည်၏၊ နိရဗ္ဗဒံ- နိရဗ္ဗဒမည်၏၊
 အဟဟံ- အဟဟမည်၏ အဗဗ၊ အဋ္ဌဋ္ဌ၊ သောဂန္ဓိက၊ ဥပ္ပလ၊ ကုမုဒ၊ ပဒမ၊ ပုဏ္ဏရိက၊

ကထာန, မဟာကထာန, အသင်္ချေယျံ- အသင်္ချေယျမည်၏။

အထေဏိသင်္ချာတို့၏ အစဉ်များ

သတံ သဟသံ နိယုတံ၊ လက္ခံ ကောဋိ ပကောဋိ စ။

ကောဋိပကောဋိ နဟုတံ၊ တထာ နိန္ဒဟုတံ ပိ စ။

အက္ခောဘိဏိတ္တိယံ ဗိန္ဒူ၊ အဗ္ဗဒံ စ နိရဗ္ဗဒံ။

အဟဟံ အဗဝံ ဝေဝ၊ အဋ္ဌဋ္ဌံ သောဂမ္ဘိကုပ္ပလံ။

ကုမုဒံ ပုဏ္ဏရိကံ စ၊ ပဒမံ ကထာနံ ပိ စ။

မဟာကထာနံ အသင်္ချေယျံ၊ ဣတိ သင်္ချာက္ကမော မတော။ (အခြေပြု)

ဇ္ဇဏိချဏိ။ ဤသုတ်သည်လည်း ဖွဲ့စီရင်ရန်ပြုသော ပိမိသုတ်ဟုတ်၊ ကောဋိဗ္ဗဒဏထံ သင်္ချာများ သုန္ဒာစဉ်နှင့်သူ ပြီးစေတော်သော ဝရိယာသာသုတ်ဟု ဆရာများ ဆိုကြသည်။

၃၉၆။ ၃၉၇။ တေသံ ကော လောပံ ။

(တေသံ+ကော+လောပံ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိမိသုတ်)

တေသံ- ထိုတဒ္ဒိတ်ပစ္စည်းတို့၏ ကော- ကာအနုဗန်သည်၊ လောပံ- ကျေပျောက်ခြင်းသို့ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

တေသံ ပစ္စယာနံ- တို့၏ ကော- သည်၊ လောပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဂေါတမဿ- ဂေါတမ၏ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဂေါတမော- သား၊ ဝေ- တူ၊ ဝါသိဋ္ဌော- ဝသိဋ္ဌ၏သား၊ ဝေနတေယျော- ဝိနတာမည်သော သူမ၏သား၊ အာလသျံ- ပျင်းရိသူ၏ အပြစ်၊ အာရောဂျံ- ရောဂါမရှိသူ၏ အပြစ်။

၃၉၇။ ၄၂၀။ ဝိဘာဂေ ဓာ စ ။

(ဝိဘာဂေ+ဓာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဝိဘာဂေ စ- ဝေဇာန်ခြင်း အဘို့အစု အနက်၌လည်း၊ ဓာ စ- ဓာပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိဘာဂတ္ထေ စ- ၌လည်း၊ ဓာပစ္စယော စ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

၃၉၆။ ဂေါတမော, ဝါသိဋ္ဌော-တို့ ၃၄၄၊ ဝေနတေယျော-တို့ ၃၄၆၊ အာလသျံ, အာရောဂျံ-တို့ကို ၃၆၀-သုတ်အတိုင်းထုတ်။

ပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဧကေန- တစ်ခုသော၊ ဝိဘာဂေန- အဖို့အစုဖြင့်၊ ဧကဓာ- တစ်ခုသောအဖို့အစုဖြင့်၊ ဧင်- တူ၊ ခွဲစား- နှစ်ခုကုန်သော အဖို့အစုတို့ဖြင့်၊ ဝါ- နှစ်ပါးအပြားတို့ဖြင့်၊ တိဓာ- သုံးခု . . . တို့ဖြင့် . . . ဆဓာ- ခြောက်ခု . . . တို့ဖြင့်၊ ဝါ- ခြောက်ပါး အပြားတို့ဖြင့်။

စေတီ- စ ဟူသောပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? သောပစ္စယော- သောပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ သုတ္တသော- သုတ်အားဖြင့်၊ ဗျဉ္ဇနသော- အက္ခရာ (သဒ္ဒါ) အားဖြင့်၊ ပဒသော- ပုဒ်အားဖြင့်။

၃၉၈။ ၄၂၁။ သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရဝစနေ တု ထာ ။

(သဗ္ဗနာမေဟိ+ပကာရဝစနေ+တု+ထာ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

သဗ္ဗနာမေဟိ- သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ပကာရဝစနေ- အထူးအပြားအနက်ကို ဟောလတ်သော်၊ ထာ တု- ထာပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗနာမေဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ပကာရဝစနေတ္ထေ- ပကာရသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြားအနက်၌၊ ထာပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သော ပကာရော- ထိုအထူးအပြားသည်၊ တထာ- ထိုအထူးအပြားသည်၊ တံ ပကာရံ- ကို၊ တထာ- ထို အထူးအပြားကို၊ တေန ပကာရေန- ဖြင့်၊ တထာ- ဖြင့်၊ တဿ ပကာရဿ- အား၊ တထာ- အား၊ တဿာ ပကာရာ- မှ၊ တထာ- မှ၊ တဿ ပကာရဿ- ၏၊ တထာ- ၏၊ တသ္မိံ ပကာရေ- ጌ၊ တထာ- ထိုအထူးအပြား၌၊ ဝေံ- တူ၊ ယထာ- အကြင် အထူးအပြားသည်၊ (ကို၊ ဖြင့်၊ အား၊ မှ၊ ၏၊ ጌ)၊ သဗ္ဗထာ- ခပ်သိမ်းသော အထူးအပြားသည်၊ အညထာ- တစ်ပါးသော အထူးအပြား သည်၊ ဣတရထာ- ဆိုအပ်ပြီးမှ တစ်ပါးသော အထူးအပြားသည်။

တဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ထတ္တာ ပစ္စယော- ထတ္တာ ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ သောပကာရော- သည်၊ တထတ္တာ- ထိုအထူးအပြားသည်၊ ဝေံ- တူ၊ ယထတ္တာ- အကြင်အထူး

၃၉၉။ ဧထစာ-တုံ ဧထ+ဝိဘာဂ-ထည့်၊ ဧထေန ဝိဘာဂေန- အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဧ-သဏ်၊ ဝိဘာဂ်သေည့်ချေ၊ ဧထတိဂ္ဂ၊ နာမ်၊ နာ-သဏ်၊ သဗ္ဗာသဓာရသော-စသည့်ဖြင့် ချေ၊ ပြီး၏။ (နိဝိတံဇုဒ်ရုံ၊ နိဝိတံဇုဒ်ရုံ၊ သဗ္ဗာသဓာရသော-ဖြင့် ချေရသည့်)

ဒွိဓာ-စသည့်နည်းတူ။

ဓ-ဓဒ္ဒါ- သုတ္တသော-တုံ သုတ္တ+ဝိဘာဂ-ထည့် စသည့်နည်းတူ။

၃၉၈။ ဣထာ-တုံ ဣ+ထာရ-ထည့်၊ သော ထောဓော-အနက်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ထာ-သဏ်၊ ဝိဘာဂ်သေည့်ချေ၊ ပထတိဂ္ဂ၊ နာမ်၊ သိ-သဏ်၊ သဗ္ဗာသဓာရသော-စသည့်ဖြင့် ချေ၊ ပြီး၏။ ဣထာ-စသည့်တုံ ဣ၊ သဒ္ဓ၊ အည၊ ဣတရ+ထောရ-ထည့်

စသည့်နည်းတူ။

ဇု-ဓဒ္ဒါ- ထထတ္တာ-တုံ ထ+ထာရ-ထည့် စသည့်၊ ရှေးနည်းအတိုင်းတူ၏။

အပြားသည်၊ သဗ္ဗထက္က- ခပ်သိမ်းသော အထူးအပြားသည်၊ အညထက္က- တစ်ပါးသော အထူးအပြား
သည်၊ ဣတရထက္က- ဆိုအပ်ပြီးမှတစ်ပါးသော အထူးအပြားသည်။

၃၉၉။ ၄၂။ ကိမိမေဟိ ထံ ။

(ကိမိမေဟိ+ထံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ကိမိမေဟိ- ကိသဒ္ဓါ၊ ဣမသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ပကာရဝစနေ- အထူးအပြားအနက်ကို
ဟောလတ်သော်၊ ထံ- ထံပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ကိ- ဣမ ဣစ္စေတေဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ပကာရဝစနေထွေ- ဌ၊ ထံပစ္စယော- သည်၊
ဟောတိ- နိ။

ကော ပကာရော- အဘယ် အထူးအပြားနည်း၊ ကထံ- အဘယ်အထူး အပြားနည်း၊ ကံ
ပကာရံ- အဘယ် အထူးအပြားကို၊ ကထံ- ကို၊ ကေန ပကာရေန- ဖြင့်၊ ကထံ- ဖြင့်၊ ကဿ
ပကာရဿ- အား၊ ကထံ- အား၊ ကသ္မာ ပကာရာ- မှ၊ ကထံ- မှ၊ ကဿ ပကာရဿ- နိ။ ကထံ-
နိ။ ကသ္မိ ပကာရေ- ဌ၊ ကထံ- ဌ၊ အယံ ပကာရော- ဤအထူးအပြားသည်၊ ဣတ္ထိ- သည်၊ ဣမံ
ပကာရံ- ကို၊ ဣတ္ထိ- ကို၊ ဣမိနာ ပကာရေန- ဖြင့်၊ ဣတ္ထိ- ဖြင့်၊ ဣမဿ ပကာရဿ- အား၊
ဣတ္ထိ- အား၊ ဣမသ္မာ ပကာရာ- မှ၊ ဣတ္ထိ- မှ၊ ဣမဿ ပကာရဿ- နိ။ ဣတ္ထိ- နိ။ ဣမသ္မံ
ပကာရေ- ဌ၊ ဣတ္ထိ- ဌ။

၄၀၀။ ၃၆၄။ ဝုဒ္ဓိဒိသရဿ ဝါသံယောဂန္တဿ သဏော ဝ ။

(ဝုဒ္ဓိ+အာဒိသရဿ+ဝါ+အသံယောဂန္တဿ+သဏော+ဝ၊ ၆-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သဏော- ဣအနုဗန်ရှိသော တဒ္ဒိတ်ပစ္စည်းကြောင့်၊ အသံယောဂန္တဿ- သံယုဂ်အဆုံး
မရှိသော၊ အာဒိသရဿ ဝါ- အစသရ၏၎င်း၊ အာဒိဗျူနဿ ဝါ- အစပျဉ်း၏ အစိတ်သရ၏၎င်း၊
ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။ ဝ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

၃၉၉။ ကထံ-ထံ ကိ+ထာရ-တည်၊ ထော+ထာရော-အနက်၌ ကိမိမေဟိ ထံ-ဖြင့် ထံ-သက်၊ ဝိသတိသေသိဗျေ၊ ထထိဂ္ဂု
(ကိ+ထ) ကိဿ က ဝေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ကိ-ထံ က-ဂ္ဂု၊ နာမိဂံ၊ သိ-သက်၊ သမ္ဘာသမာဂုသော-ဖြင့် ဗျေ၊ ပြီး၏။

ဣတ္ထိ-၌ ဣမ+ထာရ-တည် သေသည်၊ ဣမ+ထံ-ဖြစ်သောအခါ ဣမသံ ထံ-သောသုတ်ဖြင့် ဣမ-ထံ ဣ-ဂ္ဂု
အသဒိသ ဒွေဘေတိ ထံ-လာ၊ နာမိဂံ၊ သိ-သက်၊ သမ္ဘာသမာဂုသော-ဖြင့် ဗျေ၊ ပြီး၏။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကဘိဝံသ (အင်းစိန်)

တစ်နည်း။ သဏေ- ကြောင့်၊ အသံယောဂန္ဓဿ- သော၊ အာဒိသရဿ- အစသရ၏
ဝါ- ပိုင်းခြား မှတ်သားသည် အားလျော်စွာ၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ သဏကာရကေ- ဣ အက္ခရာ အနုဗန်နှင့်တကွဖြစ်သော ၊ ဝါ- ဣအက္ခရာ
အနုဗန်ရှိသော၊ ပစ္စယေ- ကြောင့် အသံယောဂန္ဓဿ- သော၊ အာဒိသရဿ ဝါ- ၏ငှ်း၊ အာဒိဗျူနဿ-
အစဗျည်း၏၊ သရဿ ဝါ- အစိတ် သရ၏ငှ်း၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဘိဓမ္မိကော- အဘိဓမ္မာကို ရွတ်အံ (သရဗ္ဗာယ်) သူ၊ (အဘိဓမ္မာကို တတ်သိသူ၊)
ဝေနေတေယျော- ဝိနတမည်သော သူမ၏သား၊ ဝါသိဋ္ဌော - ဝါသိဋ္ဌ၏သား၊ အာလသျှို- ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်၊
အာရောဂျံ- ရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ်။

အသံယောဂန္ဓဿေတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဘဂ္ဂဝေါ မန္တေယျော ကုန္တေယျော- . .
အကျိုးရှိ၏၊ (ဘဂ္ဂဝေါ- ဘဂ္ဂု၏သား၊ မန္တေယျော- မန္တိမည်သော သူမ၏သား၊ ကုန္တေယျော-
ကုန္တိမည်သော သူမ၏သား) (အန္တေယျော- ရှိလျှင် အန္တေယျော- အန္တိမည်သော သူမ၏သား၊ ဟုပေးလေ။)

၄၀၁။ ၃၇၅။ မာ ယူန.မာဂမော ဌာနေ ။

(မာ+ယူနံ+အာဂမော+ဌာနေ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေဓ+အာဂမဝိဓိသုတ်)

ဌာနေ- သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ သဏေ- ဣအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့် အသံယောဂန္ဓာနံ-
သံယုဂ်အဆုံး မရှိကုန်သော၊ (အာဒိဘူတာနံ- အစဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊) ယူနံ- ဣ၊ ၃-တို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ-
ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ မာ ဟောတိ- မဖြစ်၊ တဏှ- ထိုဝုဒ္ဓိအရာ၌၊ အာဂမော- ဧ-ဝုဒ္ဓိ၊ ဩ-ဝုဒ္ဓိလာခြင်းသည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဌာနေ- ၌၊ သဏေ- ကြောင့်၊ အသံယောဂန္ဓာနံ- ကုန်သော၊ အာဒိဘူတာနံ- ကုန်သော၊
ဣ ၃ ဣတိ-ဣ၊ ၃ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ-ဤသရတို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ မာ ဟောတိ- မဖြစ်၊ တေသု
စ- ထို ဝုဒ္ဓိပြုရမည့်အရာတို့၌လည်း၊ ဧ ဩ ဝုဒ္ဓိဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗျာကရဏံ- ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို၊ အဓိတေ- ရွတ်အံ (သရဗ္ဗာယ်) တတ်၏၊ ဝေယျာ
ကရဏိကော- ဗျာကရဏ်းကျမ်းကို ရွတ်အံ (သရဗ္ဗာယ်) တတ်သူ၊ နှာယံ- နှာယကျမ်းကို၊ အဓိတေ-

၄၀၀။ အာသိဓမ္မိကော-တို ၃၅၁၊ ဝေနေတေယျော-တို ၃၄၆၊ ဝါသိဋ္ဌော- ၃၄၄၊ အာလသျှို- အာရောဂျံ-တို ၃၆၀-သုတ်အတိုင်းတူ၏။
ထိ-ရုပ်။ ဘဂ္ဂဝေါ-စသည့် သံယုဂ်အဆုံးရှိသောကြောင့် ဝါ- အသံယောဂန္ဓ မထုတ်သောကြောင့် ဝုဒ္ဓိမပြုရ။

၄၀၁။ ဝေယျာကရဏိကော, ဒေဝါဒိကော-တို ၃၅၁-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

၏၊ နေယျာယိကော- သူ၊ ဗျာဝစ္ဆဿ- ဗျာဝစ္ဆ၏၊ အပဝံ- သားတည်း၊ ဝေယျာဝစ္ဆော- သား၊ နှိရေ- တံခါး၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သူတည်း၊ ဒေါငါရိကော- သူ၊ (တံခါးစောင့်၊ ဒရဝင်)၊

၄၀၂။ ၃၇၇။ အာတ္တဉ္စ ။

(အာတ္တံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+အာဂမိဓိသုတ်၊ ကမ္ဘာ့ဦးဆုံးအကြီးဆုံးသောလောကီဘောင်-ဟု ဆို၏)

ဌာနေ- သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ သဏေ- ဣဒဏေ၊ အာဒေသနိဂ္ဂိသော ပစ္စည်းကြောင့် အသံယောဂန္တာနံ- သံယုဂ်အဆုံး မရှိကုန်သော၊ (အာဒိဘူတာနံ- အစပြစ်၍ပြစ်ကုန်သော)၊ ယူနံ- ဣ၊ ၂-တို့၏၊ အာတ္တံ- အာ-အပြစ်သည်၎င်း၊ ရိကာရာဂမော စ- ရိအက္ခရာလာသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဌာနေ- ၌၊ သဏေ- ကြောင့်၊ ဣ ၂ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ- တို့၏၊ အာတ္တဉ္စ- ၎င်း၊ ရိကာရာဂမော စ- ၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။ (ဣ-နံ သဏေ-အလိုက်ပြုသည့်)

ဣသိဿ- ရသေ့၏၊ ဘာဝေါ- အပြစ်တည်း၊ အာရိသျံ- ရသေ့၏အပြစ်၊ ဣဏဿ- ကြွေးမြီ၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ အာဏံ- ကြွေးမြီ၏ အပြစ်၊ ဥသဘဿ- ဥသဘာအတူ ရဲရင့်သူ၏။

၄၀၁။ နေယျာယိကော-တို့ နိ+အာယ-တည်း၊ န္ဓဿ အဓိကေ-အနုတိ၌ စ ဧဓိကေ-ဧယောသုတ်ဖြင့် ဣတ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ ထေထိဂ္ဂူ၊ (နိ+အာယ+ဣတ) ဣ-အနုစနိတို့ချေ၊ ဣဝဏ္ဏော ယ နဝါ-ဖြင့် နိ-၏ ဣ-တို့ ယံ-ဂ္ဂူ၊ (နိ+ယံ+အာယ+ဣတ) ဧယုန ဧဝဓော ဌာနေ-ဖြင့် ယံ-၏ဝေ၌ ဧ-ဝုဒ္ဓိယာ၊ နိ- ဧ-သို့တပ်၊ ယံ- အာ-သို့တပ်၊ (နေယာယ+ဣတ) ယံ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ယ-၏သဒိသ ဒွေဘော် ယံ-ယာ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂူ၊ နေယျာယိကော-ပြီး၏။

ဝေယျာဝစ္ဆော-တို့ ဝိ+အာ+ဝုဗ္ဗ+အဝစ္စ-တည်း၊ ဗျာဝစ္ဆဿ အဝစ္စ-အနုတိ၌ ဝါဏဝစ္စေ-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ ထေထိဂ္ဂူ၊ (ဝိ+အာ+ဝုဗ္ဗ+ဏ) ဣ-အနုစနိတို့ချေ၊ ဣဝဏ္ဏော ယ နဝါ-ဖြင့် ဝိ-၏ ဣ-တို့ ယံ-ဂ္ဂူ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယံ-၏ဝေ၌ ဧ-ဝုဒ္ဓိယာ၊ ဝိ- ဧ-သို့တပ်၊ ယံ- အာ-သို့တပ်၊ (ဝေယာ+ဝုဗ္ဗ+အ) ဣ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ယ-၏သဒိသ ဒွေဘော် ယံ-ယာ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂူ၊ ဝေယျာဝစ္ဆော-ပြီး၏။

၄၀၂။ အာရိသျံ-တို့ ဣသိ+ဘာဝ-တည်း၊ ဣသိဿ ဘာဝေါ-အနုတိ၌ ဣဏ္ဏဿ ဘာဝေ တု-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ဝိဘတ်စသည်ချေ ထေထိဂ္ဂူ၊ (ဣသိ+ဣ) ဣ-အနုစနိတို့ချေ၊ အာတ္တဉ္စ-ဖြင့် အစ ဣ-တို့ အာ-ဖြင့် ဝိ-လည်း၊ (အာရိသိ+ယ) အဝဏ္ဏော ယ ဝေယျာဝစ္စ-၌ ဧ-ဖြင့် သ-၏အဆုံး ဣ-တို့ ချေ၊ သိ- ယ-သို့တပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ အံ-ဂ္ဂူ၊ ပြီး၏။

(ဣသိဿ ဣ-အနုတိ၌ ဣ ဣဝါ-ဧယောသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ အနုစနိချေ၊ အစ ဣ-တို့ အာ-ဖြင့် ဝိ-လည်း၊ (အာရိသိ+အ) ဣဝဏ္ဏော ယ နဝါ-ဖြင့် သိ-၏ ဣ-တို့ ယ-ဂ္ဂူ၊ ဝေယျာဝစ္စ-၌ ဝု-၂၂၇)

အာဏံ-၌ ဣဏ+အာဝ-တည်စသည် နည်းတူ၊ ဣဏ+ဣ-တပြစ်သောအခါ ဣ-အနုစနိချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အစ ဣ-တို့ အာ-ဂ္ဂူ၊ (အာဏ+ယ) အဝဏ္ဏော ယ ဝေယျာဝစ္စ-ဖြင့် ဝေ အ-တို့ ချေ၊ တပ်၊ နာမိဒံ စသည်။

ဘာဝေါ- တည်း၊ အာသဘံ- အဖြစ်၊ ဥရနော- ဖြောင့်မတ်သူ၏၊ ဘာဝေါ- တည်း၊ အဇ္ဈဝံ- အဖြစ်၊
ဣစ္စဝမာဒိ- ဤသို့အစရှိသော ပြယုဂ်တို့ကို၊ ယောဇောဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ယူနမိတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? အာပါယိကော- ..အကျိုးရှိ၏။ (အပါယေသု- အပါယ်တို့၌၊
ဇာတော-ဖြစ်သူတည်း၊ အာပါယိကော- သူ။)

ဌာနေတိ- သည်၊ ကိမတ္တံ- နည်း? ဝေမတိကော ..အကျိုးရှိ၏။ (ဝေမတိကော- ယုံမှားခြင်း၌
ယှဉ်သူ၊ ဩပနယိကော- ကပ်၍ဆောင်ခြင်း၌ ယှဉ်သောတရား၊ ဩပမာယိကော- ဥပမာ၌ ယှဉ်သည်၊
ဩပါယိကော- ဥပါယ်တံမျှ၌ ယှဉ်သည်။)

၄၀၃။ ၃၅၄။ ကွစာဒိမဇ္ဈတ္တရာနံ ဒိဃရဿာ ပစ္စယေသု စ ။

(ကွစိ+အာဒိမဇ္ဈတ္တရာနံ+ဒိဃရဿာ+ပစ္စယေသု+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ ဒိဃ+ရဿာဝိဝိသုတံ)။

ပစ္စယေသု စ- ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၎င်း၊ အပစ္စယေသု စ- ပစ္စည်းမဟုတ်သော သဒ္ဓါတို့ကြောင့်
၎င်း၊ အာဒိမဇ္ဈတ္တရာနံ- ပုဒ်၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတို့၏၊ ကွစိ- အချို့အရာ၌၊ ဒိဃ ရဿာ- ဒိဃ-
ပြု၊ ရဿ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပစ္စယေသု စ- တို့ကြောင့်၎င်း၊ အပစ္စယေသု စ- တို့ကြောင့်၎င်း၊ အာဒိမဇ္ဈတ္တရာ ဣတိ-
ဟူကုန်သော၊ ဒေတေသံ- ဤသရတို့၏၊ ကွစိ- ၌၊ ဒိဃ ရဿာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တာဝ- မဇ္ဈဒိဃ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိဒိဃော- အစ ဒိဃကို၊ (ဝုစ္စတေ- ဆိုအပ်၏)
ပါကာရော= ပ+ကာရော- တံတိုင်း၊ နိဝါရော= နိဝါရော- ကြိတ်ဝါစ၊ ပါသာဒေါ= ပသာဒေါ- ပြာသာဒ်။

၄၀၂။ အာသဘံ-၌ ဥသဘာဝ-တည် သည်၊ ဣဒိဃဒိတိ-ဖြင့် ဣ-ဝစ္စဉ်းသတ်၊ ဝိသတ်သည့်ချေ၊ ထေတိဣ၊ ဥသဘာ-
တုဖြစ်သောအခါ ဣ-အနုစနိချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အစ ၃-တို့ အာ-ဣ၊ သ်-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ (ဣဒိဃဒိတိ ဣ-ဖြင့်လည်း ပြီး)

အဇ္ဈဝံ-၌ ဥရ+ဘာဝ-တည် စသည်နည်းတူ၊ ဥရ+ဣ-ဖြစ်သောအခါ ဣ-အနုစနိချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာ-ဣ၊ (အာဇ+အ)
ဩသရေ စ-၌ စ-ဖြင့် အဆုံး ၃-တို့ အပ်-ဣ၊ ဇိ- အ-သိုထပ်၊ ဝိ- အ-သိုထပ်၊ (အာဝေ) ဇ-၏ သဒိဃဒွေဘော် ဇိ-ဣ၊ တွစာဒိ
ဇ္ဈတ္တရာနံ-သည့်ဖြင့် အစ-အာ-တို့ အ-ရဿဣ၊ နာနိဇိ၊ သိ-သတ်၊ အ-ဣ၊ ပြီး၏။

တိ-ရုပ်။ အာဝါယိဇော-၌ ဣ၊ ၃-စတုတ်သောကြောင့် အာ-မဣရ၊ ဝေမတိဇော-စသည်၌ ဌာနေ-သဒ္ဓါ
ထားဖြစ်သောကြောင့် အစ ဣ၊ ၃-တို့ကို အာ-မဣရ။

၄၀၃။ အာဒိ ဒိဃ= ဝါကာရော-တို့ ဝ+ကာရော-တည်း၊ ဝ-၏ အ-တို့ အာ-ဒိဃဣ၊ ဒိုဝါရော-တို့ ဒို+ဝါရ-တည်း၊ ဒို-
၏ ဣ-တို့ ဤ-ဒိဃဣ။

ဝိသားဒေါ-တို့ ဝ+သားဒေါ၊ ဝိကာရော-တို့ ဝ+ကာရော၊ ဝိတိဇောဏှာ-တို့ ဝ+တိဇောဏှာ၊ ဝိဇိတဝေါ-တို့ ဝိဇိတဝေါ-
တည်း၊ ဝ-၏ အ-တို့ အာ-ဒိဃဣ။ (ဝ+အတိဇောဏှာ-တု ဝုဒိဋ္ဌိတိသောနည်းသည့် ဤသုတ်နှင့်ဆိုင်တူ အာ-ဇိ-၌ဆိုသည့်)

ပါကဏ္ဍော= ပကဏ္ဍော- ထင်ရှား၏၊ ပါတိမောက္ခော= ပ+တိမောက္ခော- ပါတိမောက်၊ ပါဠိကဏ္ဍော= ပဋိကဏ္ဍော- အလိုရှိအပ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- ဤသို့အစရှိသည်တည်း။

တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ မဇ္ဈေဒိယော- အလယ်ဒိယကို၊ (ဝုစ္စတေ- ၏) အင်္ဂမာဂဓိကော= အင်္ဂ+မဂဓိကော- အင်္ဂတိုင်း၊ မဂတိုင်းတို့၌ အစိုးရ (မွေးဖွား၊ နေထိုင်) သူ၊ ဩရုဗ္ဗမာဂဓိကော= ဩရုဗ္ဗ မ+ဂဓိကော- သိုး၊ သားကောင်တို့ကို သတ်၍ အသက်မွေးသူ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ ဥတ္တရဒိယော- အဆုံးဒိယကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ တိတိက္ခာ- တိတိက္ခာ မည်သော၊ ခန္တိ= ခန္တိ- သည်းခံခြင်းသည်၊ ပရမံ- မြတ်သော၊ တပေါ- အကျင့်တည်း၊ အဉ္စနာဂိရိ= အဉ္စနာဂိရိ- အဉ္စနာမည်သောတောင်၊ ဝါ- မျက်စဉ်းတောင်၊ ကောဋရာ (ကောဋရာ)- ကောဋရာ မည်သော၊ ဝါ- အခေါင်းရှိသော၊ ဝနံ- တော၊ အင်္ဂုလိ= အင်္ဂုလိ- လက်ချောင်း၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- မဇ္ဈေရဿ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိရဿော- အစ ရဿကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ပဂေဝ= ပါဝေ- ရှေးဦးကပင်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ မဇ္ဈေရဿော- ကို၊ ဝုစ္စတေ- ၏၊ သုမေသော= သုမေသော- ကောင်းသောပညာရှိသူ၊ သုဝဏ္ဏဓရေဟိ= သုဝဏ္ဏဓရေဟိ- ရွှေရည်အယဉ်တို့ဖြင့်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ ဥတ္တရရဿော- ကို၊ ဝုစ္စတေ- ၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ ဘောဝါဒိနာမ= ဘောဝါဒိနာမ- ဘောဝါဒိမည်၏၊ သော- ထိုသူသည်၊ ဂုဏေန- ဂုဏ်အားဖြင့်၊ ယထာဘာဝိ= ယထာဘာဝိ- ယထာဘာဝိ မည်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၄၀၃။ ဓမ္မေ ဒီဗေ= အင်္ဂါတော်-ကို အင်္ဂါတော်၊ ဩရုဗ္ဗဓာဝိတော-ကို ဩရုဗ္ဗ+ဓဝိတော၊ ဓ-၏ အ-ကို အာ-ဒိယဉ္ဇူ။

ဥတ္တရ ဒီဗေ= ခန္တိ-ကို ခန္တိ၊ အဉ္စနာဂိရိ-ကို အဉ္စနာဂိရိ၊ အင်္ဂုလိ-ကို အင်္ဂုလိ-တည်း၊ အဆုံး ဣ-ကို ဤ-ဒိယဉ္ဇူ၊ တောဋရာ-ကို တောဋရာ-တည်း၊ အဆုံး အ-ကို အာ-ဒိယဉ္ဇူ။

(ထရှည်း ဘာ-နိ နှ့် 'အဉ္စနာဂိရိ-ဝေ အဉ္စ-ဓာတ်၊ ယု-စုဉ်းဖြင့် နုဇ္ဈိင် အဉ္စ-၏ အဆုံး အ-ကို အာ-ဒိယဉ္ဇူ၊ ဝိရိ-ထား တွဲဘက်ဝုဒ်၊ ဝိရိတု ဒိယဉ္ဇူခြင်းသည် မထောင်း' တုဆိုသည်)

ဘာဒိ ရဿ= ဝေဝ-ကို ဝါ+ဝေ-တည်း၊ ယဝေဒု-နှင့် ဓ-ဖြင့် ဝိ-ထား၊ ဝ-၏ အာ-ကို အ-ရဿဉ္ဇူ။

ဓမ္မေရဿ= သုမေသော-ကို သုမေသော၊ သုဝဏ္ဏဓရေဟိ-ကို သုဝဏ္ဏဓရေဟိ-တည်း၊ ဓ-၏ အာ-ကို အ-ရဿဉ္ဇူ။(စာနဲ့ ၅၀-၌ စာထု-တု ဝိခြင်းကြောင့် သုဝဏ္ဏဓရေဟိ-သာ ဝုဒ်ရင်း၊ သုဝဏ္ဏဓရေဟိ-မထောင်းတု ထရှည်း ဘာ-နိ နှ့်ဆိုသည်)

ဥတ္တရ ရဿ= ဘောဝါဒိ-ကို ဘောဝါဒိ၊ ယထာဘာဝိ-ကို ယထာဘာဝိ-တည်း၊ အဆုံး ဤ-ကို ဣ-ရဿဉ္ဇူ။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၀၇

အညေဝိ- အခြားပြုယှက်တို့ကိုလည်း၊ ယထာ ဇိနဝစနာနပရောဓေန- အကြင် အကြင် ဘုရားပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ဝဂ္ဂဟဏေန- ဖြင့်၊ အပ္ပစ္စယေသုဓာတိ အတ္ထံ- အပ္ပစ္စယေသုစ ဟူသောအနက်ကို သမုစ္ဆေတိ- ဆည်း၏။

၄၀၄။ ၃၇၀။ တေသုဝုဒ္ဓိလောပါဂမ ဝိကာရ ဝိပရိတာဒေသာ စ ။

(တေသု+ဝုဒ္ဓိလောပါဂမ ဝိကာရဝိပရိတာဒေသာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိမိ (မဟာဝိသယ) သုတ်)

တေသု- ထိုပုဒ်တို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတို့၌၊ ကွမ်- အချို့အရာ၌၊ ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိပြုခြင်း၊ လောပ- ကျေခြင်း၊ အာဂမ- လာခြင်း၊ ဝိကာရ- ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ဝိပရိတ- ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခြင်း၊ အာဒေသာ စ- ပြုခြင်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တေသု အာဒိမဇ္ဈတ္တရေသု- ထို အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးတို့၌၊ ယထာဇိနဝစနာနပရောဓေန- အကြင်အကြင် ဘုရားပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်၊ ကွမ်- ၌၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကွမ်- ၌၊ လောပေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကွမ် - ၌၊ အာဂမေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကွမ်- ၌၊ ဝိကာရေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကွမ်- ၌၊ ဝိပရိတေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကွမ်- ၌၊ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တာဝ- မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိဝုဒ္ဓိ- အစဝုဒ္ဓိကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ အဘိဓမ္မိကော- အဘိဓမ္မာကို ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) သူ၊ ဝေနေတေယျော- ဝိနတာမည်သော သူမ၏သား၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ မဇ္ဈေဝုဒ္ဓိ - ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ သုခသေယျံ- ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်း၊ သုခကာရိ- ချမ်းသာကိုပြုလေ့ရှိသော၊ အိနံ- အိမ်၊ သုခကာရိ- သော၊ သီလံ- သီလ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ။

တာဝ- တိုင်း၊ ဥတ္တရဝုဒ္ဓိ- ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ကာလိဇီ- ကာလိင်္ဂတိုင်းတို့၌ အစိုးရသူ၊ မာဂဓိကော- မဂတိုင်းတို့၌ အစိုးရသူ၊ ပစ္စက္ခမဗ္ဗာ- မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားရှိသူ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ။

၄၀၄။ အာဒိဝုဒ္ဓိ = အာဒိဓမ္မိကော-စသည်တို့ ထမိစိထေ-စသော သုတ်အတိုင်း၊ လှုပ်ထွက်၍ ဝုဒ္ဓိဒိသရဿ ဝါ-စသောသုတ်အစား ဤသုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိပြု။

မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိ = သုခ သေယျံ-တို့ သုခ သိယျံ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် သ-၏ ဣ-တို့ ဝေ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ သုခကာရိ-တို့ သုခ ကာရိ-တည်း၊ ထ-၏ အ-တို့ အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။

ဥတ္တရ ဝုဒ္ဓိ = ကာလိဇီ-တို့ ထလိင်္ဂ+သိ၊ စာဂဓိထော-တို့ စာဂဓိထ+သိ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်။ ဝစ္စက္ခမဗ္ဗာ-တို့ ဝစ္စက္ခမဗ္ဗ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံး အ-တို့ အာ-ဝုဒ္ဓိပြု။

တာဝ- တိုင်း၊ အာဒိလောပေါ- အဝဋ်ကျေခြင်းကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ တာလိသံ- လေးဆယ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ မဇ္ဈေလောပေါ- ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ကတ္တကာမော- ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ကမ္ဘကာရပုတ္တော- အိုးထိန်းသည်၏သား၊ ဝေဒလ္လံ- ဉာဏ်(နှစ်သက်ခြင်း)ကိုမှီသောတရား၊ ဣစ္စေဝမာဒိ

တာဝ- တိုင်း၊ ဥတ္တရလောပေါ- ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဘိက္ခု- ရဟန်း၊ ဘိက္ခုနိ- ရဟန်းမ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ အာဒိအာဂမော- အဝဋ် လာခြင်းကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဘဂဝတာ- မြတ်စွာဘုရား သည်၊ ဝုတ္တော- ဥတ္တော- ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ မဇ္ဈေအာဂမော- ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ သ (သော)- ထိုသူသည်၊ သီလဝါ- သီလရှိသူတည်း၊ သ(သော)- သည်၊ ပညဝါ- ပညာရှိသူတည်း၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ-တိုင်း၊ ဥတ္တရအာဂမော- ကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဝေဒလ္လံ- ဉာဏ်(နှစ်သက်ခြင်း)ကိုမှီသော တရား၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ အာဒိဝိကာရော- အဝဋ် ဟောက်ပြန်ခြင်းကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ အာရိသျံ- ရသေ့၏ အပြစ်၊ အာဏှံ- ကြွေးမြီး၏အပြစ်၊ အာသဘံ- ဥသာဘအတူ ရဲရင့်သူ၏အပြစ်၊ အဇ္ဇဝံ- ပြောင့်မတ်သူ၏ အပြစ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၄၀၄။ အာဒိ လောပ= ထာလိသံ-တို့ ဣန္ဒာလိသံ-တည်း၊ အစ စ-တို့ချေ။

မဇ္ဈေ လောပ= ကတ္တကာမော-တို့ ကမ္ဘု+ကာမော၊ ကမ္ဘကာရပုတ္တော-တို့ ကမ္ဘု+ကာရပုတ္တော၊ ဝေဒလ္လံ-တို့ ဝေဒ+လံ-တည်း၊ နိဂ္ဂဟိတိတို့ ချေ၊ ဣ-၏ ဘဒိသဒ္ဓေသော် လိ-ဟာ။

ဥတ္တရ လောပ= ဘိက္ခု-တို့ ဘိက္ခု+သိ၊ ဘိက္ခုနိ-တို့ ဘိက္ခုနိ+သိ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ချေ။

အာဒိ အာဂမ= ဝုတ္တော-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိ-ဟာ။

မဇ္ဈေ အာဂမ= သဘိဏဝါ-တို့ သော သိဏဝါ၊ သညဝါ-တို့ သော ဝညဝါ-တည်း၊ ဣန္ဒာရူပဏာမာရော-ဖြင့် ဩ-တို့ ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဟာ။ (ဏိဒ္ဓည်း) ဤသုတ်ဖြင့် အ-ကာဗျိဒ္ဓ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ ဩ-တို့ ချေသောနည်းတည်းရှိသည်။

ဥတ္တရ အာဂမ= ဝေဒလ္လံ-တို့ ဝေဒလ္လံ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိ-ဟာ၊ သိ-သထိ၊ ချေ။ (ဏိဒ္ဓည်း) ဤသုတ်ဖြင့် သိ-ဟာ၊ အ-ပြု-တုဏည်း၊ သိဩသည်။

အာဒိ ဝိကာရ= အာရိသျံ-စသည်၌ ၄၀၂-သုတ်၌ အိဒ္ဓိဒ္ဓိအတိုင်း ရုပ်စိရင်၌ အသေရတို့ အာ-ပြုရာ၌ အာတ္တု-ဖြင့် မပြုဘဲ ဤသုတ်ဖြင့် အာ-ပြုရုံသာ၊ ဩင်း ယခင်အတိုင်းစိရင်။

ပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၀၉

တာဝ မရွေ့ဝိကာရော၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ဝရာရိသျံ- မြတ်သောရသေ့၏ အဖြစ်၊ ပရာရိသျံ- တစ်ပါးသော ရသေ့၏အဖြစ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ ဥတ္တရဝိကာရော (ဝုစ္စတေ)၊ ယာနိ- အကြင်စိတ်တို့၊ တာနိ- ထိုစိတ်တို့၊ သုခိနိ- ချမ်းသာတို့၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ- တိုင်း၊ အာဒိဝိပရိတော- အစဉ်ပြောင်းပြန်ပြုခြင်းကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ သူရိယေ- နေသည်၊ ဥဂ္ဂတေ- သက်လျှောသည်ရှိသော်၊ ဥဂ္ဂစ ှတိ- သက်လျှော၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ မရွေ့ဝိပရိတော (ဝုစ္စတေ)၊ သမုဂ္ဂစ ှတိ- ကောင်းစွာသက်လျှော၏၊ သူရိယေ- သည်၊ သမုဂ္ဂတေ- ကောင်းစွာ သက်လျှောသည်ရှိသော်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ ဥတ္တရဝိပရိတော (ဝုစ္စတေ)၊ ဒိဂု- ၂ ကောင်သောနွား၊ ဒိဂုဏံ- ၂ ထပ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ။

တာဝ အာဒိအာဒေသော- အစဉ် အာဒေသပြုခြင်းကို၊ (ဝုစ္စတေ)၊ ယုနံ- ဣ၊ ဥတို့၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

တာဝ မရွေ့အာဒေသော (ဝုစ္စတေ)၊ နှာယောဂေါ- အမြဲအားထုတ်ခြင်း၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၄၀၄။ မရွေ့ဝိကာရ= ဝရာရိသျံ-တို့ ဝရ+ဣသျံ၊ ဝရာရိသျံ-တို့ ဝရ+ဣသျံ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အလယ် ဣ-တို့ အာ- ဖြူ၊ အတ္တဒ္ဓ-ဖြင့် ရိ-လာ။

ဥတ္တရ ဝိကာရ= ယာနိ-စသည်တို့ ယ၊ တ၊ သုခ-တည်း၊ ယော-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယော-တို့ နိ-ဖြူ၊ ယောသုတတ- စသောသုတ်ဖြင့် ဣစ္စေဝမာဒိ- နိ-ဖြူ။

အာဒိ ဝိပရိတ်= ဥဂ္ဂတေ-တို့ အဝ ဝတေ၊ ဥဂ္ဂတေ-တို့ အဝ ဝစ္စတေ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝ-တို့ ဩ၏ ဝိပရိတ် ဥ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ။

မရွေ့ဝိပရိတ်= သမုဂ္ဂတေ-တို့ သံ+အဝဂ္ဂတေ၊ သမုဂ္ဂတေ-တို့ သံ+အဝဂ္ဂတေ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဝ-တို့ ဩ-၏ ဝိပရိတ် ဥ-ဖြူ၊ ဓ ဒါ သရေ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတ်တို့ ဓိ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ။

ဥတ္တရ ဝိပရိတ်= ဒိဂု-တို့ ဒိဂေါ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အဆုံး ဩ-တို့ ဝိပရိတ် ဥ-ဖြူ၊ ဒိဂုဏံ-တို့ ဒိဂုဏ-တည်း၊ သိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-၏ ဝိပရိတ် အ-ဖြူ။

အာဒိ အာဒေသ= ယုနံ-တို့ ဣ+ဥနံ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် အစ ဣ-တို့ ယ-ဖြူ၊ သုနံတိသု စ-ဖြင့် ဦ-ဒိသဖြူ။

မရွေ့ အာဒေသ= နှာယောဂေါ-တို့ နိ+အာယောဂေါ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် န-၏ ဣ-တို့ ယ-ဖြူ၊ တစ်။

တာဝ ဥတ္တရ အာဒေသော (ဝုစ္စတော)။ သဗ္ဗသေယျော- အလုံးစုံတို့ထက် ချီးမွမ်းအပ်သူ၊
 သဗ္ဗသေဋ္ဌော- သူ၊ စိတ္တံ- စိတ်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။
 ဧဝံ- ဤသို့၊ ယထာဇီနဝစနာနပရောဓေန- ပြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာတို့၌၊
 ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

၄၀၅။ ၃၆၅။ အယုဝဏ္ဏာနဉ္စာယော ဝုဒ္ဓိ ။

(အယုဝဏ္ဏာနံ+စ+အာယော+ဝုဒ္ဓိ၊ ၄-ပုဒ်၊ ဝိရုဂ်ပရိဘာသာသုတ်)။ (ဏှည်း၊ ဘာ-၆)
 အယုဝဏ္ဏာနံ- အ-အက္ခရာ၊ ဣဝဏ်၊ ဥဝဏ်တို့၏၊ အာယော- အာ၊ ဧ၊ ဩ-ဟူကုန်သော၊
 ဝုဒ္ဓိ စ- ဝုဒ္ဓိတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (တစ်နည်း) စ- မပြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။
 အ ဣတိ- အ-ဟူသည်၊ အ ကာရော- အ-အက္ခရာတည်း။ ဣ ဤဣတိ- ဣ ဤ-တို့
 သည်၊ ဣဝဏ္ဏော- ဣဝဏ်တည်း။ ဥဒ္ဓိ ဣတိ- ဥဒ္ဓိ-တို့သည်၊ ဥဝဏ္ဏော- ဥဝဏ်တည်း။ တေသံ
 အကာရ ဣဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနံ- ထိုအ အက္ခရာ ဣဝဏ် ဥဝဏ်တို့၏၊ ယထာသချံ -တိုင်း၊ အာ ဧ
 ဩဝုဒ္ဓိယော- အာ၊ ဧ၊ ဩဝုဒ္ဓိတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အာ ဤ ဥိ စ- အာ၊ ဤ၊ ဥိတို့သည်လည်း။
 ဝုဒ္ဓိ- ပင်ကိုယ်ဝုဒ္ဓိတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 အဘိဓမ္မိကော- အဘိဓမ္မာကို ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) သူ၊ ဝေနတေယျော- ဝိနတာမည်သော
 သူမ၏သာ။ ဩဋ္ဌမ္ပိကော- ဖောင်မြင့်ကူးသူ၊
 ပုန ဝုဒ္ဓိဂ္ဂဟဏံ- တစ်ပန် ဝုဒ္ဓိသဒ္ဓါကို ယူခြင်းသည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဥတ္တရပဒ ဝုဒ္ဓိဘာဝတ္ထံ-
 နောက်ပုဒ်၏ ဝုဒ္ဓိဖြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။
 အင်္ဂမဂဗေတိ- အင်္ဂတိုင်း၊ မဂတိုင်းတို့မှ၊ အာဂတာ- လာကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊
 အင်္ဂမာဂဓိကာ- မည်ကုန်၏။ နိဂမဇနပဒေသု- နိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌၊ ဇာတာ- မွေးဖွားသူတို့တည်း။

၄၀၄။ ဥတ္တရ အာဒေသ= သဗ္ဗသေယျော-သေည်ထို သဗ္ဗသေယျ၊ သဗ္ဗသေဋ္ဌ; စိတ္တ-တည်း၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့်
 သိ-ထို ဩ-ဖြူ၊ အ-ဖြူ၊ ဖြိုး၏။
 ၄၀၅။ ရုပ် ၃၅၁-သုတ်အတိုင်းတွင်။ အင်္ဂမာဂဓိကာ-သေည်ထို အင်္ဂမာဂဓိကာ၊ နေဝဗောဒဝဒ၊ ဝေဒီဗောဒဝဒ၊ သက္ကာထိတ၊
 စာတုပိဋိတ-တည်း။ တေသုဝုဒ္ဓိ-သောသုတ်ကြီးဖြင့် အဆုံး အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဖြိုး၏။
 (ဏှည်း၊ ဘာ-၆ ဦးကား ‘အဆုံး တ၊ ဒ-တို့၏ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူခြင်းသည် မသင့်၊ စတုဝေဒန္တဝုဒ္ဓိများသာ ဖြစ်သည်။
 အမှန်မှာ ၂-ပုဒ်တွင် နောက်ပုဒ်ဖြစ်သော ဧဝေ၊ နေဝဒ၊ အတ-တို့၏ အ-ထိုသာ အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူခြင်းဖြစ်သည်။ စာတုဝေဒီကော-ဦးလည်း
 ဝိဇ္ဇာ-နောက်ပုဒ်၏ ဣ-ထို ဝေ-ဝုဒ္ဓိဖြူ ဝါဠိဒ္ဓိဖြစ်သည်’ တု ဆိုသည်)

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဣတိ- ကြောင့်၊ နေဂမဇာနပဒါ- တို့မည်၏၊ ပုရိမဇနပဒေသု- အရှေ့ဇနပုဒ်တို့၌၊ဇာတာ- တို့တည်း၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ပေရိမဇာနပဒါ- တို့မည်၏၊ (ပုရိမဇနပဒေသု- ပြုပြင်ရေးအဖွဲ့၊ဇာတာ-တို့တည်း၊ဣတိ-ကြောင့်၊ပေရိမဇာနပဒါ-
တို့မည်၏၊ ကဗျား ၁၈-၆)

သတ္တာဟေ- ခုနစ်ရက်၌၊ နိယုတ္တော- ယှဉ်သူတည်း၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သတ္တာဟိကာ-
မည်၏၊ စတုပိဇေ- လေးမျိုးသောအတတ်၌၊ နိယုတ္တော- တည်း၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ စတုပိဇိကာ-
မည်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသော ပြယုဂ်တို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

ဝုဒ္ဓိ ဣစ္စနေန- ဝုဒ္ဓိဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်သဖြင့်၊ ကွ- ၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ-
နည်း? ဝုဒ္ဓိဒိ . . . သဏေ စ- . . . သုတ်၌ ဝုဒ္ဓိဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။
(ဝုဒ္ဓိ ဣစ္စနေန ကုစ္စော-ဟူသော ကိစ္စတံပုံကို ထောက်လျှင် သဘာဝပုံ)

နာမကပ္ပေ- ၌၊ တန္တိတကပ္ပေ- တန္တိတ်ကျမ်းမည်သော၊ အဋ္ဌမောကဏ္ဍော- အဋ္ဌမ ခန်းသည်၊

ဣတိ- ပြီး။

တန္တိတ်ကျမ်း ပြီးပြီ

အခဗျာတိဝိဘတိ ၈ - သွယ်

		ဝရဿဝုဒ် ၆-ဆုံးစီ (၄၀)						အတ္ထနောဝုဒ် ၆-ဆုံးစီ (၄၀)					
		နာမဃောဂ		ဗျာဓိဃောဂ		အဗျာဓိဃောဂ		နာမဃောဂ		ဗျာဓိဃောဂ		အဗျာဓိဃောဂ	
		ပထမပုရိသ်	မဇ္ဈိမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်	ပထမပုရိသ်	မဇ္ဈိမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်	ပထမပုရိသ်	မဇ္ဈိမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်	ပထမပုရိသ်	မဇ္ဈိမပုရိသ်	ဥတ္တမပုရိသ်
ဝိဘတိအမည်		စ	ဗ	စ	ဗ	စ	ဗ	စ	ဗ	စ	ဗ	စ	ဗ
အတ္ထောပတ်	ဝတ္တမာန	တိ	အန္တိ	သိ	ထ	ပိ	မ	တေ	အန္တေ	သေ	ဂေ	ဇေ	မေ
	ပဉ္စမိ	တု	အန္တု	ဟိ	ထ	ပိ	မ	တံ	အန္တံ	သု	ဂေ	ဇေ	အာမေ
	သတ္တမိ	ဈေ	ဈေ	ဈေသိ	ဈေထ	ဈေမိ	ဈေမ	ဈေ	ဈေ	ဈေဂေ	ဈေ	ဈေ	ဈေ
	တိယုတ္တနိ	အာ	ဉ္စိ	ဩ	ဩ	အံ	မှာ	ဩ	ဩ	သေ	ဂံ	ဣ	မှသေ
အတ္ထောပတ်	ပရောက္ခာ	အာ	ဉ	ဩ	ဩ	အံ	မှ	ဩ	ရေ	ဧတာ	ဂေ	ဣ	မှ
	အန္တတနိ	ဤ	ဤ	ဩ	ဩ	ဣ	မှာ	အာ	ဉ္စိ	သေ	ဂံ	အံ	မှ
	ဘဝိဿန္တိ	ဿတိ	ဿန္တိ	ဿတိ	ဿတ	ဿာမိ	ဿာမ	ဿတေ	ဿန္တေ	ဿသေ	ဿဂေ	ဿ	ဿာမေ
	ဏာဏာတိဓမ္မိ	ဿာ	ဿသု	ဿေ	ဿတ	ဿ	ဿမှာ	ဿတ	ဿသု	ဿသေ	ဿဂေ	ဿ	ဿာမေ

ကမ္မဋ္ဌာန်းလဒ္ဓါကြီးနိဿယလင်္ကာတော်

အာချာတ်ကျမ်း

(က) အာချာတ်သာဂရ မထဇ္ဇတနိတရဂါ၊ ဓာတုဇ္ဇလံ ဝိကရဏာဂမ ကာလမိနံ။

လောပါနုဗန္ဓရိယ မတ္တဝိဘာဂတိရုံ၊ ဓိရာ တရန္တိ ကဝိနော ပုထုဗုဒ္ဓိနာဇီ။ (ဝဿန္တီဇာတိ)

အထ- တဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုစ္စမာနံ- ဆိုအပ်လတ္တံ့သော၊ အဇ္ဇတနိတရဂါ- အဇ္ဇတနိဝိဘတ်ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဝိဘတ်ရှုပ်မျိုး လှိုင်းတံပိုးလည်း ရှိထသော၊ ဓာတုဇ္ဇလံ- ဓာတ် တည်းဟူသော ရေလည်း ရှိထသော၊ ဝိကရဏာဂမ ကာလမိနံ- ဝိကရဏ-ပစ္စည်း၊ အာဂုမ်၊ ကာလ-ဟူသော ငါးလည်း ရှိထသော၊ လောပါနုဗန္ဓရိယံ- အနုဗန် ဣ-အက္ခရာ ကျေခြင်းစသော ညွှန်လည်းရှိထသော၊ အတ္တဝိဘာဂတိရုံ- အနက်ကိုဝေဘန်ရာ သဒ္ဓါဟူသော ကမ်းလည်း ရှိထသော၊ (အစုတ်အစူးအပြားစူးစူးစား စားစည်းစည်းစည်း၊ စည်းစည်း အ-ဋီ) အာချာတ်သာဂရ- အာချာတ်ကြီးဟာ တည်းဟူသော သပုဏ္ဍကို ကဝိနော- နှစ်သက်ဖွယ်စကားကို ဆိုတတ်ကုန်သော၊ ဓိရာ- ပညာရှိတို့သည်၊ ပုထုဗုဒ္ဓိနာဇီ- ပုထုဗုဒ္ဓိနာဇီယ- ကြီးရိုင့်ကျယ်ပြော ပညာတည်းဟူသော လှေ၊ သင်္ဘောဖြင့် တရန္တိ ကူးမြောက်နိုင်ကြ ကုန်၏။

(ခ) ဝိဝိတ္တ သင်္ခါရ ပရိက္ခိတံ ဣမံ၊ အာချာတ်သဒ္ဓံ ဝိပုလံ အသေသတော။

ပဏမ္ပ သဗ္ဗန္တ မနန္တဂေါဝရံ၊ သုဂေါဝရံ ယံ ဝဒတော သုဏာထ မေ။

(ဝဿန္တီ+ဣန္ဒဝိသု-၃၀၉၀)

အနန္တဂေါဝရံ- အဆုံးမရှိသော အာရုံရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရှိတော်မူထသော၊ သုဂေါဝရံ- နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကောင်းသောအာရုံ ရှိတော်မူထသော၊ သဗ္ဗန္တံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပဏမ္ပ- ရှိရှိပြီး၍၊ ယံ အာချာတ်သဒ္ဓံ- အကြင်အာချာတ်ကျမ်း တည်းဟူသောသဒ္ဓါကို၊ ဝဒတော- ဆိုလတ္တံ့သော၊ မေ- ငါ၏အထံမှ၊ ဝိဝိတ္တသင်္ခါရ ပရိက္ခိတံ- ဆန်းကြယ်သော ကြီးယာတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော၊ ဝိပုလံ- ပြန့်ပြော ကျယ်ဝန်းထသော၊ ဣမံ အာချာတ်သဒ္ဓံ- ဤအာချာတ်ကျမ်း တည်းဟူသောသဒ္ဓါကို၊ အသေသတော- အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်၊ သုဏာထ- နာယူ၊ မှတ်သား၊ ဆောင်ထားကြ ကုန်လော။ (ရာဇ၊ ဗုဒ္ဓိသား၊ ဆောင်ထားသောအား သင်ကြားစုစည်း၊ (ဝါ) ...စီးလာ-ထူးလည်း သန္တဝဏာမအတိုင်း ဖေးနိုင့်သည်)

(ဂ) အဓိကာရေ မင်္ဂလေ ဝေဝ၊ နိပ္ပန္နော စာဝဓာရဏေ။

အနန္တရေ စ ပါဒီနော၊ အထသဒ္ဓေါ ပဝတ္တတိ။

(ဂ) အထသဒ္ဓေါ- အထသဒ္ဓါသည်၊ (အထဟူသော နိပါတ်ပုဒ်သည်) အဓိကာရေ-

အရှင်တိလောကကဝိဝံသ (အင်းစိန်)

အမိကာရ အနက်၌၎င်း၊ မင်္ဂလေဝေဝ- မင်္ဂလာအနက်၌၎င်း၊ နိပ္ပန္နေဝ- ပြီးစီးခြင်းအနက်၌၎င်း၊ အဝဓာရဏေ ဝ- အဝဓာရဏ အနက်၌၎င်း၊ အနန္တရေ ဝ- အခြားမဲ့အနက်၌၎င်း၊ အပါဒါနေ- အပါဒါန် အနက်၌၎င်း၊ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်၏။

၄၀၆။ ၄၂၉။ အထပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနိ ဆ ပရဿပဒါနိ ။

(အထ+ပုဗ္ဗာနိ+ဝိဘတ္တိနိ+ ဆ+ပရဿပဒါနိ၊ ၅-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အထ- တဒ္ဓိတ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုဗ္ဗမာနာနံ- ဆိုအပ်လတ္တံ့ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်တို့၏၊ ပုဗ္ဗာနိ- ရှေ့ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ- ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်၊ ပရဿပဒါနိ- ပရဿပုဒ် မည်ကုန်၏။

အထ- ၌၊ ဝုဗ္ဗမာနာနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗာသံ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- ဝိဘတ်တို့တွင် ဝါ- တို့၏၊ ပုဗ္ဗကာနိ- ကုန်သော၊ ယာနိ ယာနိ ဆ ပဒါနိ- အကြင် အကြင် ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ် တို့သည်၊ (သန္တိ- ရှိကုန်၏)၊ တာနိ တာနိ- ထိုထို ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်၊ ပရဿပဒပညာနိ- ပရဿပုဒ်အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ ယထာ- ထို ပရဿပုဒ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း? တိ- အန္တိ သိ ထ မိ မ - တိ ..မ- ဟူသည်တို့တည်း၊ ပရဿပဒံ + ဣတိ- ပရဿပုဒ်ဟူသော၊ အနေန- ဤအမည်ဖြင့်၊ ကွ- အဘယ် သုတ်၌၊ အတ္ထော- သည်၊ အတ္ထိ- နည်း? တစ်နည်း- ကွတ္ထော (ကော+အတ္ထော) အဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း? ကတ္တရိပရဿပဒံ- ကတ္တရိပရဿပဒံ- အစရှိသော သုတ်တို့၌ ပရဿပုဒ်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း အကျိုးရှိ၏။ (နောယံနောယံသုတံတိန္တိ ဣစ္စန္တေ တွတ္ထော-စသည်တို့ ဖြစ်ပျောက်စေသည်)

၄၀၇။ ၄၃၉။ ပရာနိတ္တနော ပဒါနိ ။

(ပရာနိ+အတ္တနောပဒါနိ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ပရာနိ- နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ- ခြောက်ပုဒ် ခြောက်ပုဒ်တို့သည်၊ အတ္တနောပဒါနိ- အတ္တနောပုဒ် မည်ကုန်၏။

သဗ္ဗာသံ- ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိနံ- တို့တွင် ဝါ- တို့၏၊ ပရာနိ- ကုန်သော၊ ယာနိ ယာနိ ဆ ပဒါနိ- တို့သည်၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ တာနိ တာနိ ဆ ပဒါနိ- တို့သည်၊ အတ္တနော ပဒပညာနိ- ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံယထာ- ထိုအတ္တနောပုဒ်တို့ဟူသည် အဘယ်သည်တို့နည်း? တေ အန္တေ သေ ဝေ ဝေ မေ- တေ ... မေ-ဟူသည်တို့တည်း၊ အတ္တနောပဒမိစ္စနေန- အတ္တနောပုဒ်ဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်သဖြင့် . . . ၊ အတ္တနောပဒါနိ . . . သုတ်တို့၌ အတ္တနောပုဒ်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄၀၈။ ၄၃၁။ ဒွေဒွေ ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ ။

(ဒွေဒွေ+ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဒွေဒွေ- ကေုဝင်၊ ဗဟုဝင် နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်တို့သည်။ ပထမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသာ- ပထမပုရိသ်၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်၊ ဥတ္တမပုရိသ်မည်ကုန်၏။

ပရဿပဒါနဉ္စ- ပရဿပုဒ်တို့၏၎င်း၊ အတ္တနော ပဒါနဉ္စ- အတ္တနောပုဒ်တို့၏၎င်း၊ သဗ္ဗာသံ- ကုန်သော၊ တာသံ ဝိဘတ္တိနံ- တို့တွင်၊ ဝါ- တို့၏၊ ဒွေဒွေ ပဒါနိ- တို့သည်၊ ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမ ပုရိသ သညာနိ- အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တံ ယထာ- ပုရိသ်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း? တိ အန္တိ ဣတိ- တိ အန္တိ ဟူသော ၂- ပုဒ်တို့သည်၊ ပဌမပုရိသာ- ပဌမပုရိသ်မည်ကုန်၏၊ သိ ထ ဣတိ- သိ ထ ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့သည်၊ မဇ္ဈိမပုရိသာ- မဇ္ဈိမပုရိသ် မည်ကုန်၏၊ ဝိ မ ဣတိ- တို့သည်၊ ဥတ္တမပုရိသာ- ဥတ္တမပုရိသ် မည်ကုန်၏၊ အတ္တနောပဒါနဉ္စ- အတ္တနောပုဒ်တို့တွင်လည်း၊ ဝါ- တို့၏လည်း၊ တေ အန္တေ ဣတိ- တေ အန္တေ ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့သည်၊ ပဌမပုရိသာ- မည်ကုန်၏၊ သေ ဝေ ဣတိ- တို့သည်၊ မဇ္ဈိမပုရိသာ- မည်ကုန်၏၊ ဧ မေ ဣတိ- တို့သည်၊ ဥတ္တမ ပုရိသာ- ကုန်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဝိဘတ်တို့၌၊ ဝေ- ဤအတူတည်း။

ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမပုရိသမိစ္စနေန- ပဌမ၊ မဇ္ဈိမ၊ ဥတ္တမပုရိသ်ဟူသော ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းဖြင့် . . . နာမမိ . . . သုတ်တို့၌ ပဌမပုရိသ်၊ မဇ္ဈိမပုရိသ်၊ ဥတ္တမပုရိသ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၄၀၉။ ၄၄၁။ သဗ္ဗေသ ဖေကာဘိဓာနေ ပရောပုရိသော ။

(သဗ္ဗေသ+ကောဘိဓာနေ+ပရော+ပုရိသော၊ ၄-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်၊ နိ-၌ ဝိမိသုတ်ဟု ဆို၏)

သဗ္ဗေသံ- အလုံးစုံသော ပုရိသ် နှစ်ပါး၊ သုံးပါးတို့၏၊ ကောဘိဓာနေ- တူသောကာလ၊ တူသောကြိယာကို ဟောသည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ပရော- သော၊ ပုရိသော- ပုရိသ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော- ယူအပ်၏။

သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ တိဏ္ဏံ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ပဌမမဇ္ဈိမုတ္တမ ပုရိသာနံ- တို့၏၊ ကောဘိဓာနေ- သည်၊ သတိ- သော်၊ ပရော- သော၊ ပုရိသော- ကို၊ ဂဟေ တဗ္ဗော- ၏။

သော စ- ထိုသူသည်လည်း၊ ပဌတိ- ရွတ်ဖတ်၏၊ တုဂ္ဂ- သင်သည်လည်း၊ ပဌသိ- ၏၊ တုမေ- သင်တို့သည်၊ ပဌထ- ကုန်၏၊ သော စ- သည်လည်း၊ ပစတိ- ချက်၏၊ တုဂ္ဂ- လည်း၊ ပစသိ- ၏၊ တုမေ- တို့သည်၊ ပစထ- ချက်ကုန်၏၊ ဝေ- ဤအတူ၊ သေသာသု- ကြွင်းကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိသု- ဝိဘတ်တို့၌၊ ပရော- သော၊ ပုရိသော- ကို၊ ယောတေဗ္ဗော- ယှဉ်စေအပ်၏။

အာချာတ်ရုပ်တွင်အာဠာ-

အာချာတ်ရုပ်တွင်အာဠာ-

၁။ တည်ထားခြင်း (ဝဋ္ဋထိ-တုံ ဝဋ္ဋ-တည် သည်)

၂။ ဓာတ်နုတ်ကြားခြင်း (ဝဋ္ဋ-ဝိယတ္တိယ ဝါစာယ သည်)

၃။ ဓာတ်အာဠာဠာဠာခြင်း (ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ-ဖြင့် ဝဋ္ဋ-တုံ ဓာတ်မှည့် သည်)

၄။ ဓာတ်အာဠာဠာဠာခြင်း (ဓာတုသန္တော-စောသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် အ-တုံ ချေ သည်)

၅။ ဝိဘတ်သင်္ဂဟခြင်း (ဝတ္ထုဓာနာ ဝဇ္ဇုဋ္ဌေ-ဖြင့် ထိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟ သည်)

၆။ ဝဇ္ဇုဋ္ဌေသင်္ဂဟခြင်း (ဘူဝါဒိတော အ-ဖြင့် အ-ဝဇ္ဇုဋ္ဌေသင်္ဂဟ သည်)

သော ဤအစီအရင်များ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ရသည်။

ဆောင်။ အာချာတ်ရုပ်များ၊ စိရင်္ဂါသော်၊ တည်၊ ကြား၊ မှည့်၊ ချေ၊ ဝိ-သက်လေ၊ တစ်ထွေ ပစ္စည်းသက်။

ရုပ်တွင် ဆိုရိုး

၁။ တည်- ဝဋ္ဋထိ-တုံ ဝဋ္ဋ-တည်။

၂။ ကြား- ဝဋ္ဋ- ဝဋ္ဋ-သန္တော ဝိယတ္တိယ ဝါစာယ- ပိပြင်ထင်ရှားသော စကား၌၊ ဝတ္ထုတေ- ဖြစ်၏၊ ဣတိ အတ္ထ- ဤအနက်၌။

၃။ မှည့်- ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ-ဖြင့် ဝဋ္ဋ-တုံ ဓာတ်မှည့်မှည့်။

၄။ ချေ- ဓာတုသန္တော ဝေါဇောသုတ်-ဖြင့် ဝဋ္ဋ-ဓာတ်၏ ဓာတုန် အ-တုံ ချေ။

၅။ ဝိသက်လေ- ဝတ္ထုဓာနာ ဝဇ္ဇုဋ္ဌေ-ဖြင့် ထိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟ (ဝဋ္ဋ+ထိ)

၆။ တစ်ထွေ ပစ္စည်းသက်- ဘူဝါဒိတော အ-ဖြင့် အ-ဝဇ္ဇုဋ္ဌေသင်္ဂဟ (ဝဋ္ဋ+အ+ထိ)

၇။ အ-သို့တပ်၊ ဝဋ္ဋထိ-ပြီး၏။ သိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟလျှင် ဝဋ္ဋသိ။

ရုပ်တွင် ခုတ်ချက်- ကြား၊ မှည့်၊ ချေ၊ ဝိသင်္ဂဟ

ဓာတ်နုတ်ကြားရာ၌ ဝိပဿနာ ဖော်ပြခြင်း၊ ဝဇ္ဇုဋ္ဌေ- ဝဇ္ဇု- ဝဇ္ဇုမိ၊ ဘူ- သတ္တဝါ-စသည်ဖြင့်သာ ဖော်ပြခြင်း။

ဓာတ်မှည့်ခြင်းကိုလည်း ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ-သုတ်ကို ဖော်ပြတော်မူ၍ ဓာတ်မှည့်တူသာ ဖော်ပြခြင်း။

ဓာတ်အာဠာဠာ အစီအရင်ကိုလည်း သုတ်ကိုဖြင့် အတူညီမျှစွာ အနောသရဓာတ်များ၌ ဓာတုန် အ-တုံချေ-စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ဝေဇာသရဓာတ်များ၌ ဓာတုန်မချေစေတိုင်း ဖော်ပြခြင်း။

ဝိဘတ်သင်္ဂဟလည်း ဝေဇာသရဋ္ဌေ ဝိဘတ်သင်္ဂဟသုတ်ကို ဖော်ပြတော်မူ၍ ထိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟတူသာ ဖော်ပြခြင်း။

ဝဋ္ဋထိ-တုံ ဝဋ္ဋ-တည်။ ဝဋ္ဋ- ဝါစာ (ချက်ခြင်း၊ ဣတိခြင်း) ဓာတ်မှည့်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တုံ ချေ၊ ထိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟ (ဝဋ္ဋ+ထိ) ဘူဝါဒိတော အ-ဖြင့် အ-ဝဇ္ဇုဋ္ဌေသင်္ဂဟ (ဝဋ္ဋ+အ+ထိ) စိ- အ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။ သိ-ဝိဘတ်သင်္ဂဟလျှင် ဝဋ္ဋသိ။

၄၁၀။ ၄၃၂။ နာမမိ ပယုဇ္ဇမာနေပိ တုလျာဓိကရဏေ ဗဒ္ဒမော ။

(နာမမိ+ပယုဇ္ဇမာနေ+အပိ+တုလျာဓိကရဏေ+ပဒ္ဒမော၊ ၅-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော၊ နာမမိ- တုမှ၊ အမှ-မှ တစ်ပါးသော နာမသဒ္ဒါကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်၎င်း၊ အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်မယှဉ်အပ် သော်၎င်း၊ ပထမော- ပထမပုဂံသည်၊ ဟောတိ- နိ။

တုလျာဓိကရဏေ- သော၊ နာမမိ- ကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ- သော်၎င်း၊ အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ- သော်၎င်း၊ ပဒ္ဒမ ပုဂံသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

သော- ထိုသူသည်၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကုန်၏။

အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်မယှဉ်စပ်အပ်ရာ၌လည်း၊ (ဥဒါဟရဏံ- ဥဒါဟရဏ်ကား) ဂစ္ဆတိ- နိ၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်၏။

တုလျာဓိကရဏေတိ- ပုဒ်သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တေန ဒေဝဒတ္တေန တံ ဟညသေ- . . အစရှိသော ပြယုဂ်တို့၌ တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ (တေန ဒေဝဒတ္တေန- ထို ဒေဝဒတ်သည်၊ တံ- သင့်ကို၊ ဟညသေ- သတ်အပ်၏။)

၄၁၁။ ၄၃၆။ တုမေ မဇ္ဈိမော ။

(တုမေ+မဇ္ဈိမော၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော၊ တုမေ- တုမှသဒ္ဒါကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်၎င်း၊ အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်မယှဉ်အပ်သော်၎င်း၊ မဇ္ဈိမော- မဇ္ဈိမ ပုဂံသည်၊ ဟောတိ- နိ။

တုလျာဓိကရဏေ- သော၊ တုမေ- ကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ- သော်၎င်း၊ အပ္ပယုဇ္ဇမာနေပိ- သော်၎င်း၊ မဇ္ဈိမပုဂံသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

၄၁၀။ ဂစ္ဆတိ-ထို ဝေု-တည်း၊ ဝေု- ဝယ်မှီ (ဝယ်အနယ်) ဓာတ်အစဉ်တည်း၊ ဓာတ္တန် ၉-ထိုချေ၊ ထိ-ပိဘယ်ဘယ်၊ (ဝမ်+ထိ) ဝမ်သန္တော ဣာ ဝါ သန္တသု-ဖြင့် ဓာတ္တန် ၈-ထို နှံ-ဖြူ (ဂ္ဂမ်+ထိ) ဘူဝိဒိဏော အ-ဖြင့် အ-ဘယ်၊ နှံ- အ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ဂစ္ဆန္တိ-ထို ဝေု-တည်း၊ ဝေု- ဝယ်မှီ၊ ဓာတ်အစဉ်တည်း၊ ဓာတ္တန် ၉-ထိုချေ၊ ဧတုဝပိ အန္တိ-ပိဘယ်ဘယ်၊ (ဝမ်+အန္တိ) ဝမ်သန္တော ဣာ ဝါ သန္တသု-ဖြင့် ဓာတ္တန် ၈-ထို နှံ-ဖြူ (ဂ္ဂမ်+အန္တိ) ဘူဝိဒိဏော အ-ဖြင့် အ-ဘယ်၊ (ဂ္ဂမ်+အ+အန္တိ) သရဏောဝေါ-ဖြင့် ဝေု အ-ထို ချေ၊ နှံ- အ-သို့တပ်၊ ပြီး၏။

ထိ-ဝပ်။ တေန ဟညသေ-၌ တေန-တူသော နာယောသဖြစ်လျှင် တုလျာဓိကရဏ မြစ်သောကြောင့် ဝထပုဂံသ်မသတ်ရ၊ ၄၄၁-သုတ်အတိုင်းထွက်။

တို့- သည်၊ ယာသိ- သွား၏၊ တုမေ- တို့သည်၊ ယာထ- သွားကုန်၏။
 အပယုဇ္ဇမာနေပိ- ဌ်လည်း၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား၊ ယာသိ- ၏၊ ယာထ- ကုန်၏။
 တုလျာဓိကရဏေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တယာ ဩဒေနော ပစ္စတေ ..အကျိုးရှိ၏။
 (တယာ- သင်သည်၊ ဩဒေနော- ထမင်းကို၊ ပစ္စတေ- ချက်အပ်၏။)

၄၁၂။ ၄၃၇။ အမေ ဥတ္တမော ။

(အမေ+ဥတ္တမော၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသိသုတ်)

တုလျာဓိကရဏေ- တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော၊ အမေ- အမှသန္တီကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ-
 တိုက်ရိုက်ယှဉ်အပ်သော်၎င်း၊ အပယုဇ္ဇမာနေပိ- တိုက်ရိုက်မယှဉ်အပ်သော်၎င်း၊ ဥတ္တမော- ဥတ္တမ
 ပုရိသ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တုလျာဓိကရဏေ- သော၊ အမေ- ကို၊ ပယုဇ္ဇမာနေပိ- သော်၎င်း၊ အပယုဇ္ဇမာနေပိ-
 သော်၎င်း၊ ဥတ္တမပုရိသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အတံ- ငါသည်၊ ယဇာဓိ- ပူဇော်၏၊ မယံ- ငါတို့သည်၊ ယဇာမ- ကုန်၏။
 အပယုဇ္ဇမာနေပိ- ဌ်လည်း၊ (ဥဒါဟရဏံ)၊ ယဇာဓိ- ၏၊ ယဇာမ- ကုန်၏။
 တုလျာဓိကရဏေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ မယာ ဣဇ္ဇတေ ဗုဒ္ဓေ- ...အကျိုးရှိ၏။
 (မယာ- ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓေ- ဘုရားကို၊ ဣဇ္ဇတေ- ပူဇော်အပ်၏။)

၄၁၃။ ၄၂၆။ ကာလေ ။

(ကာလေ၊ ၁-ပုဒ်၊ အဓိကာရသုတ်)

ကာလေ- ခဏခဏ ဟူသော ဤသုတ်သည်၊ အဓိကာရေ- နောက်သုတ်များသို့ လိုက်သော

၄၁။ ယာသိ-တုံ ယာ-တညံ၊ ယာ- ဝိပုဏေ- (ဇေယျံခြင်း)၊ ဓာတ်အစဉ်စဉ်၊ ဓာတုန် ဓဇ္ဈေရေ ဘိ-သတ်၊ သူဝိဒိတော
 အ-ဖြင့် အ-သတ်၊ (ယာ+အ+သိ) ယောဂေတ္ထ ဧကာဓေ-ဖြင့် အ-ဝစ္စည်းတုံ ချေ၊ ပြီး၏။ ထ-ဝိသတ်သတ်လျှင် ယာထ။
 တိ-ဝုဝိ၊ တယာ ဝစ္စတေ-၌ တယာ-တူသော တမ္ဗ-အယှဉ်ဖြစ်သော်လည်း တုလျာဓိကရဏ ဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မိဓရုပိသ်
 ဓသတ်ရ၊ ၄၄၁-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၄၁၂။ ယဇာဓိ-တုံ ယဇာ-တညံ၊ ယဇာ- ဝုဇာထ (ပူဇော်ခြင်း) ဓာတ်အစဉ်စဉ်၊ ဓာတုန် အ-တုံချေ၊ မိ-သတ်၊ သူဝိဒိတော အ-
 ဖြင့် အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ (ယဇာ+အ+မိ) အကာဓေ ဒိသ် တိမိဓဇ္ဈေ-ဖြင့် အ-တုံ အာ-ဒိသု၊ ဇိ- အာ-သိုထပ်၊ ပြီး၏။ ဓ-
 ဝိသတ်ဖြင့် ယဇာဓိ။

တိ-ဝုဝိ၊ ယော ဣဇ္ဇတေ-၌ ယော-တူသော အမှသန္တီနှင့် ယှဉ်သော်လည်း တုလျာဓိကရဏ ဖြစ်သောကြောင့် ဥတ္တမပုရိသ်
 ဓသတ်ရ၊ ၅၀၃-သုတ်အတိုင်းထွက်။

သုတ်တည်း။

ကာလေ ဣတိ- အာရောဟူသော၊ ဧတံ- ဤသုတ်ကို အဓိကာရတ္ထံ- လိုက်သုတ်အကျိုးငှာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏။

၄၁၄။ ၄၂၈။ ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ။

(ဝတ္တမာနာ+ပစ္စုပ္ပန္နေ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ပစ္စုပ္ပန္နေ- ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊ ဝါ- ကြိုယာ၌၊ ဝတ္တမာနာ- ဝတ္တမာန် ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နေ- သော၊ ကာလေ- ၌၊ ဝါ- ၌၊ ဝတ္တမာနာဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပါဠိပုတ္တံ- ပါဠိပုတ်ပြည်သို့၊ ဝစ္ဆတိ- သွား၏၊ သာဝတ္ထိ- သာဝတ္ထိပြည်သို့၊ (သာဓဏိယံ- နှံ-ဟုလည်းဆိုသေးသည်။) ပဝိသတိ- ဝင်၏။

၄၁၅။ ၄၅၁။ အာဇာတျာသိဋ္ဌေနုတ္တကာလေ ပဉ္စမိ ။

(အာဇာတျာသိဋ္ဌေ+အနုတ္တကာလေ+ပဉ္စမိ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အနုတ္တကာလေ- အနိုး၌ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌၊ ဝါ- အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော ကာလသာမန်၌၊ အာဇာတျာသိဋ္ဌေ- ဓေခိုင်းခြင်း၊ တောင့်တခြင်းအနက်၌၊ ပဉ္စမိ- ပဉ္စမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အနုတ္တကာလေ- ၌၊ အာဇာတျာတ္ထေ ဝ- ၌၎င်း၊ အာသိသတ္ထေ ဝ- ၌၎င်း၊ ပဉ္စမိဝိဘတ္တိ-

သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကုသလံ- ကုသိုလ်ကို၊ ကရောတု- ပြုလော၊(အာဇာတျာ) တေ- သင့်အား၊ သုခံ- ချမ်းသာ

၄၁၄။ ဝုဇ္ဇတိ- ၄၁၀-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ဝိပဿတိ-တို့ ဝ-ဝုဇ္ဇ ဝိသ-တည်း၊ ဝိသ- ဝေသနေ (ဝင်ခြင်း) ဓာတ်အစဉ်၌၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ တိ-သတိ၊ ဘူဝိဒိတော အ-ဖြင့် အ-ဝုဇ္ဇည်းသတိ၊ သိ- အ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။

၄၁၅။ တဏှေတု-တို့ တရ-တည်း၊ တရ- တရဏေ (ပြုခြင်း) ဓာတ်အစဉ်၌၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ အာဇာတျာသိဋ္ဌေ- စသောသုတ်ဖြင့် တု-သတိ၊ (တရံ+တု) တနာဒိတော ဩထံတု-ဖြင့် ဩ-ဝုဇ္ဇည်းသတိ၊ (တရံ+ဩ+တု) ရံ- ဩ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။

သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း၊(အာသိဋ္ဌ)

၄၁၆။ ၄၅၄။ အနုမတိ ပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမိ ။

(အနုမတိပရိကပ္ပတ္တေသု+သတ္တမိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အနုတ္တကာလေ- အနီး၌ဆိုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌၊ ဝါ- အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော ကာလသာမန်၌၊ အနုမတိ ပရိကပ္ပတ္တေသု- ခွင့်ပြုခြင်းအနက်၊ ကြံစည်ခြင်းအနက်တို့၌၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အနုတ္တကာလေ- ၌၊ အနုမတုတ္တေ စ- ၌၎င်း၊ ပရိကပ္ပတ္တေ စ- ၌၎င်း၊ သတ္တမိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တံ- သင်သည်၊ ဂစ္ဆေယျာသိ- သွားလိုလျှင် သွားတော့(အနုမတိ)၊ အဟံ- ငါသည်၊ ကိ- အဘယ်ကို၊ ကရေယျာမိ- ပြုရပါအံ့နည်း(ပရိကပ္ပ)။

၄၁၇။ ၄၆၀။ အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတိတေ ။

(အပစ္စက္ခေ+ပရောက္ခာ+အတိတေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အပစ္စက္ခေ- ဣန္ဒြေ၏ ရှေးရှုမဟုတ်သော၊ ဝါ- မျက်ကွယ်ဖြစ်သော၊ အတိတေ- အတိတ် ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊ ဝါ- ကြိယာ၌၊ ပရောက္ခာ- ပရောက္ခာဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၄၁၅။ ဟောတု-တို တု-တည်း၊ တု- သက္ကာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတုန် ချေရေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တု-သတ်၊ ဘူဝါဒိတော အ-ဖြင့် အ-ဝစုဦးသတ်၊ (တု+အ+တု) အညေသု စ-ဖြင့် ဦး-တို ဩ-ဝုဒ္ဓိ၊ (ဟော+အ+တု) ဟောဝဋ္ဌေတ္တ ဧတောရော-ဖြင့် အ-ဝစုဦးတို ချေ၊ ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓိဗျူဟေ၊ နောတိနောတိရုဗ္ဗိနာ၌ ဘူဝါဒိတော အ-သုတ်တို့ မြေတော့ဘဲ အ-ဝစုဦးသတ်တုသာ ရေးမည်၊ ဟောဝဋ္ဌေတ္တ ဟောရော-သုတ်တို့ မြေတော့ဘဲ အ-ဝစုဦးတို ချေ-တုသာ ရေးမည်။

၄၁၆။ ဝေဠုယျာသိ-တို တု-တည်း၊ ဝစု- ဝထိမိ(ထိအနုထိ) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတုန် ၃-တိုချေ၊ အရုထေ-ဝသောသုတ်ဖြင့် ဝေယျာသိ-သတ် ဝေဠုသန္တော-ဝသောသုတ်ဖြင့် စိ-တို နှိ-ပြု၊ အ-ဝစုဦးသတ်၊ (ဝစု+အ+ဝေယျာသိ) သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ထရေယျာမိ-တို ထရ-တည်း၊ ထရ- ထရဏေ (ပြုခြင်း) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တိုချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေယျာမိ- သတ်၊ ထနာဒိတော ဩဝိတု-ဖြင့် ဩ-ဝစုဦးသတ်၊ (ထရ+ဩ+ဝေယျာမိ) သရဏောဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ (ဩ-ဝစုဦး သေတိတ်ထည်း တွတ်ကြသည်၊ ထနာဒိ-ထင်ရှားရန် ဩ-သတ်ခြင်းသာ ထောင်းသည့်)

အပစ္စက္ခေ- သော၊ အတိတေ- သော၊ ကာလေ- ဌံ၊ ပရောက္ခာဝိဘတ္တိ- သည်း၊ ဟော
တိ- ဇံ။

သုပိနေ- အိပ်မက်၌၊ အာဟာကိလ- ဆိုမိသတဲ့၊ ဝေ- ဤသို့၊ ဝေါရာဏာ- ရှေးဆရာ
တို့သည်၊ အာဟုကိလ- ဆိုကုန်သတဲ့။

၄၁၈။ ၄၅၆။ ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနီ ။

(ဟိယျောပဘုတိ+ပစ္စက္ခေ+ဟိယျတ္တနီ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ဟိယျောပဘုတိ- ယနေ့မှစ၍၊ ပစ္စက္ခေ ဝါ- မျက်မှောက်လည်းဖြစ်သော၊ အပစ္စက္ခေ ဝါ-
မျက်ကွယ်လည်းဖြစ်သော၊ အတိတေ- အတိတ်ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊ ဝါ- ကြိယာ၌၊ ဟိယျ
တ္တနီ- ဟိယျတ္တနီဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

ဟိယျောပဘုတိ- ၌၊ ပစ္စက္ခေ ဝါ- သော၊ အပစ္စက္ခေ ဝါ- သော၊ အတိတေ- သော၊
ကာလေ- ၌၊ ဟိယျတ္တနီ ဝိဘတ္တိ- သည်း၊ ဟောတိ- ဇံ။

သော- ထိုသူသည်၊ မဂ္ဂံ- လမ်းကို၊ အဂမာ- သွားပြီး၊ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ မဂ္ဂံ- ကို၊
အဂမူ- သွားကုန်ပြီ။

၄၁၉။ ၄၆၉။ သမိပေဇတနီ ။

(သမိပေ+အဇတနီ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အဇပဘုတိ- ယနေ့မှစ၍၊ ပစ္စက္ခေ ဝါ- မျက်မှောက်လည်းဖြစ်သော၊ အပစ္စက္ခေ ဝါ-
မျက်ကွယ်လည်းဖြစ်သော၊ သမိပေ- အနီးဖြစ်သော၊ အတိတေ- အတိတ်ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊
ဝါ- ကြိယာ၌၊ အဇတနီ- အဇတနီဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

၄၁၉။ အာဏ-တို့ ခြုံ-တည့်၊ ခြုံ-ပိယတ္ထိယံ ဝါဏယံ (ပိပြင်ထင်ရှားသော စေား၌) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေချေ
အပစ္စက္ခေ-သောသုတိဖြင့် အ-ပိသတ်သတ်၊ (ဗြူ+အ) ဗြူဘုရားစာ သူဝါစာထုတ်-ဖြင့် ခြုံ-တို့ အာဏ-ဖြူ တ-ခွင်၊ ချေ၊
ထပ်၊ ပြီး၏။ ၃-ပိသတ်သတ်ထွင် အာဏ။

(အ-ပစ္စည်းသည့် သစ္စုဓာတ်နှောင်းထု၌သာ သတ်သည့်တူ ဂုဏ်သောကြောင့် အသစ္စုဓာတ် ပိသတ်များ၌ အ-ပစ္စည်းသတ်ထုတ်ထို)

၄၁၈။ အဂမာ-တို့ ဝေ-တည့်၊ ဝေ- ဝထိမ္မိ (ဝထိအနုတ်) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတွန် ၃-တို့ ချေ၊ ဟိယျောပဘုတိ-သောသုတိဖြင့်
အာ-သတ်၊ (ဝေ+အာ) အာဏာ ဝေဓာ-သောသုတိဖြင့် ဓာတ်၏အစဉ် အ-လာ၊ (အ+ဝေ+အာ) အ-ပစ္စည်းသတ်၊ ချေ၊ ထပ်၊
ပြီး၏။ ၃-သတ်ထွင် အဝေ။

ပထမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

အလှပဘုတိ- ယနေ့မှစ၍၊ ပစ္စက္ခေ ငါ - သော၊ အပစ္စက္ခေ ငါ- သော၊ သပိပေ- သော၊
အတိတေ- သော၊ ကာလေ- ဌ၊ အလှတနိ ဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ဇ၊
သော- ထိုသူသည်၊ မဂ္ဂ- လမ်းကို၊ အဂမိ- သွားပြီ၊ တေ- တို့သည်၊ မဂ္ဂ- ကို၊ အဂမုံ-
ကုန်ပြီ။

၄၂၀။ ၄၇၁။ မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ ။

(မာယောဂေ+သဗ္ဗကာလေ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

မာယောဂေ- မာဟူသော နိပါတ်ပုဒ်နှင့် ယှဉ်လတ်သော်၊ သဗ္ဗကာလေ- အလုံးစုံသော
ကာလ၌၊ တိယျတ္တနိ အလှတနိယော စ- တိယျတ္တနိ၊ အလှတနိဝိဘတ်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏။

တိယျတ္တနိ အလှတနိ ဣတိ- တိယျတ္တနိ အလှတနိဟူကုန်သော၊ စတာ ဝိဘတ္တိယော-
ဤဝိဘတ်တို့သည်၊ ယဒါ- အကြင်အခါ၌၊ မာယောဂေ- သော်၊ (မာယောဂါ- မာနိပါတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်၏၊
ဤသို့ရှိမှ ပါဠိဂတိကျမည်၊) တဒါ- ထိုအခါ၌၊ သဗ္ဗကာလေ စ- အလုံးစုံသောကာလ၌လည်း၊
ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

မာဂမာ- မသွားလင်း၊ ငါ- ဘယ်ကာလမှ မသွား၊ မာဝစာ- မဆိုလင်း၊ ငါ-ဘယ်ကာလမှ
မဆို၊ မာဂမိ- မသွားလင်း၊ ငါ- ဘယ်ကာလမှ မသွား၊ မာဝမိ- မဆိုလင်း၊ ငါ- ဘယ်ကာလမှ မဆို။

စဂ္ဂမာဏေန- ဖြင့်၊ ပဉ္စမိ ဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ဇ၊ မာ ဂစ္ဆာဟိ- မသွားလင်း၊ ငါ-
ဘယ်ကာလမှ မသွားလင်း။

၄၁၉။ အဝဓိ-ထို ဝေု-တည် သေသည်၊ ဘဓိဝေုတနိ-ဖြင့် ဤ-သတ်၊ (ဝဓိ+တိ) အကာဆုဝေု-သေသည်ဖြင့် ဓာတ်၏အခွံ အ-
လာ၊ ဓိ- ဤ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။ ဥ-ဝိသတ်သတ်လျှင် အဝေု။

၄၂၀။ ဝဓာ၊ ဝဓိ-ထိုထို ဝေု-တည် သေသည်၊ တိယျတ္တနိ အာ၊ အလှတနိ ဤ-သတ်၊ ပြီး၏။
ဝဓာ-ထို ဝဓ-တည်၊ ဝဓ- ဝိသတ္တိထံ ဝိစာထံ (ဝိဖြင့်ထင်ရှားသော စကား၌) ဓာတ်အခွံမှည့်၊ ဓာတ္တနိ အ-ထိုချေ၊
တိယျတ္တနိ အာ-သတ်၊ အ-ဝေုညီးသတ်၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ အလှတနိ ဤ-သတ်လျှင် ဝဓိ။

စ - ဆန္ဒါ-

ဝေုဏိ-ထို ဝေု-တည် သေသည်၊ ဝေုမိ တိ-သတ်၊ (ဝဓိ+တိ) ဝဓိယန္တော-သေသည်ဖြင့် ဓိ-ထို နှံ-ပြု၊ အ-ဝေုညီးသတ်၊
(ဝေု+အ+တိ) အကာရာ ဒိထံ-သောသုတ်ဖြင့် အ-ထို အာ-ဒိထပြု၊ ပြီး၏။

၄၂၁။ ၄၇၃။ အနာဂတေ ဘဝိဿန္တိ ။

(အနာဂတေ+ဘဝိဿန္တိ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အနာဂတေ- အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊ ဝိ- ကြိယာ၌၊ ဘဝိဿန္တိ- ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- နေ။

အနာဂတေကာလေ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဘဝိဿန္တိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- နေ။

သော- ထိုသူသည်၊ ဂစ္ဆိဿတိ- သွားလတ္တံ့၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့၊ တေ- ထိုသူတို့သည်၊ ဂစ္ဆိဿန္တိ- သွားကုန်လတ္တံ့၊ ကရိဿန္တိ- ပြုကုန်လတ္တံ့။

၄၂၂။ ၄၇၅။ ကြိယာတိပန္နေတိတေ ကာလာတိပတ္တိ ။

(ကြိယာတိပန္နေ+အတိတေ+ကာလာတိပတ္တိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

ကြိယာတိပန္နေ- ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လွန်သွားခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ အတိတေ- အတိတ်ဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ၌၊ ဝိ- ကြိယာ၌၊ ကာလာတိပတ္တိ- ကာလာတိပတ္တိဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- နေ။

ကြိယာတိပန္နမတ္တေ- ကြိယာမဖြစ်ဘဲ လွန်သွားကာမဖြစ်သော၊ အတိတေ- သော၊ ကာလေ- ၌၊ ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- နေ။

သော- ထိုသူသည်၊ တံ ယာနံ- ထိုယာဉ်ကို၊ ဧ အလဘိဿာ- အကယ်၍ရအံ့၊ အဂစ္ဆိဿာ- သွားနိုင်လောက်ရာပြီ၊ တေ- တို့သည်၊ တံ ယာနံ- ကို၊ ဧ အလဘိဿံသု- အကယ်၍ရကုန်အံ့၊ အဂစ္ဆိဿံသု- သွားနိုင်လောက်ကုန်ရာပြီ။

၄၂၃။ ၄၇၆။ ဝတ္တမာနာ တိ အန္တိ သိ ထ မိ မ၊ တေ အန္တေ သေ ဝေ ဝေ၊ ဧ မေ။

(ဝတ္တမာနာ+တိ အန္တိ သိ ထ မိ မ တေ အန္တေ သေ ဝေ ဝေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

တိ အန္တိ- - ဧ မေ- တိ အန္တိ- - ဧ မေ-ဟူသော ၁၂-လုံးသည်၊ (သမာဏဂုဏ်၊ နှစ်၊ ဧကဝစ်)

၄၂၄။ ဖျဿိတိ-ထို ဝေ-ထည့် စသည်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သန္တိ-ဝိဘတ်သက်၊ (ဝစ်+သန္တိ) နိ-ထို နှစ်-ဖြူ၊ ဣဏာဂုဏေ- စောသုတ်ဖြင့် ဣ-လာ၊ နှစ်- ဣ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

ထင်္ဂိယတိ-ထို ထရ-ထည့်၊ ထရ- ထရဏေ (ပြခြင်း) ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ထို ချေ၊ သတိ-သက်၊ ဣဏာ၊ ပြီး၏။ သန္တိ ဝိဘတ်သက်လျှင် ဖျဿန္တိ၊ ထင်္ဂိယန္တိ။

၄၂၅။ အလဘိဿာ-ထို လဆ-ထည့်၊ လဆ- လာဘေ (ရခြင်း)၊ ဓာတ်အစဉ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ထိုချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သာ- သက်၊ အဏာဂုဏေ-စောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်အိအစဉ် အ-လာ၊ ဣဏာဂုဏေ-စောသုတ်ဖြင့်- လဆ-နောင် ဣ-လာ၊ ပြီး၏။

အဂ္ဂိဿာ-ထို ဝေ-ထည့်၊ ဝေ- ဝေတိ စသည်။ သံသု-ဝိဘတ်သက်လျှင် အလဘိဿံသု၊ အဂ္ဂိဿံသု။

ဝတ္တမာနာ- ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်မည်၏။

တိ အန္တိ . . . ဧ ဝေ ဣတိ- တိ အန္တိ . . . ဧ ဝေ ဟူကုန်သော၊ ဒွါဒသန္တံ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ ပဒါနံ- ဤပုဒ်တို့၏၊ ဝတ္တမာနာ ဣတိ- ဝတ္တမာန်ဟူသော၊ သော သညာ- ဤအမည်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝတ္တမာနာ ဣစ္စနေန- . . . ဤအမည်ကို မှည့်ခြင်းငြင်း . . . ဝတ္တမာနာ ပစ္စပ္ပန္တေ စသောသုတ်တို့၌ ဝတ္တမာန်ဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၄၂၄။ ၄၅၀။ ပဉ္စမိ တု အန္တိ၊ ဟိ ထ၊ မိ မ၊ တံ အန္တိ၊ သု ဝေါ၊ ဧ အာမသေ
(ပဉ္စမိ+တု အန္တိ ဟိ ထ မိ မ တံ အန္တိ သု ဝေါ ဧ အာမသေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)
တု အန္တိ ဟိ ထ မိ မ တံ အန္တိ သု ဝေါ ဧ အာမသေ- တု အန္တိ-စသော ဤ ၁၂-လုံး
သည်၊ ပဉ္စမိ- ပဉ္စမိဝိဘတ်မည်၏။ (သဏာယျဒ္ဒန် နှုံးဇေတီ၊ ၉-၉၊ ၁၈၇)

တု အန္တိ - - - ဧ အာမသေ- တု အန္တိ - - - ဧ အာမသေ-ဟူသော၊ ဒွါဒသန္တံ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဧတေသံ ပဒါနံ- ဤပုဒ်တို့၏၊ ပဉ္စမိ ဣတိ- ဟူသော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပဉ္စမိ ဣစ္စနေန ကွတ္တော? အာဇာတျာသိဋ္ဌေ နုတ္တကာလေ ပဉ္စမိ။

၄၂၅။ ၄၅၁။ သတ္တမိ ယျေ ယျေ၊ ယျောသိ ယျောထ၊ ယျောမိ ယျောမ၊
ထေ ဧရံ၊ ဧထော ယျောဝေါ၊ ယျေံ ယျောမေ ။

(သတ္တမိ+ယျေ ယျေံ.....ယျောမေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ယျေ ယျေံ ယျောသိ ယျောထ ယျောမိ ယျောမ ထေ ဧရံ ဧထော ယျောဝေါ ယျေံ ယျေံ- -ယျေံ ယျောမေ-ဟူသော ၁၂-လုံးသည်၊ သတ္တမိ- သတ္တမိဝိဘတ် မည်၏။

ယျေ ...ယျောမေ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဒွါဒသန္တံ- ကုန်သော၊ ဧတေသံ ပဒါနံ- တို့၏၊ သတ္တမိ ဣတိ- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သတ္တမိ ဣစ္စနေန ကွတ္တော? အနမတိ ပရိကပ္ပတ္တေသု သတ္တမိ။

(နောက်သုတ်များ၌လည်း နည်းတူပေးလေ။)

၄၂၆။ ၄၅၉။ ပရောက္ခာ အ ဥ၊ ဝတ္ထု အ မှ၊ ထွ ရေ၊ ထွော ဝှော်၊ ထွံ မှေ။

(ပရောက္ခာ+ အ ဥ ...ထွံ မှေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အ ဥ ဝတ္ထု - - - ထွံ မှေ- အ ဥ ဝတ္ထု - - - ထွံ မှေ - တူသော ၁၂-လုံးသည်။

ပရောက္ခာ- ပရောက္ခာဝိဘတ် မည်၏။

အ ဥ.....ထွံ မှေထွတ်- ကုန်သော၊ နွဲ့သနွဲ့- ကုန်သော၊ တေသံ ပဒါနံ- တို့၏။ ပရောက္ခာ ထွတ်- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရောက္ခာ ထွတ်နေန ကွတ္တော? အပစ္စက္ခေ ပရောက္ခာတိတော။

၄၂၇။ ၄၅၅။ ဟိယျတ္တနိအာ ဦ၊ ဩ ထွ၊ အံ မှ၊ ထွ ထွံ၊ သေ ဝံ၊ ထွံ မှသေ

(ဟိယျတ္တနိ+အာ ဦ ...မှ သေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အာ ဦ ဩ ထွ - - ထွံ မှသေ- အာ ဦ ဩ ထွ - - ထွံ မှသေ-တူသော ၁၂-လုံးသည်။

ဟိယျတ္တနိ- ဟိယျတ္တနိဝိဘတ်မည်၏။

အာ ဦမှ သေ ထွတ်- ကုန်သော၊ နွဲ့သနွဲ့- ကုန်သော၊ တေသံ ပဒါနံ- တို့၏။ ဟိယျတ္တနိ ထွတ်- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဟိယျတ္တနိ ထွတ်နေန ကွတ္တော? ဟိယျောပဘုတိ ပစ္စက္ခေ ဟိယျတ္တနိ။

၄၂၈။ ၄၆၈။ အဇ္ဇတနိ ဤ ဦ၊ ဩ ထွ၊ ထွံ မှ၊ အာ ဦ၊ သေ ဝံ၊ အံ မှေ။

(အဇ္ဇတနိ+ဤ ဦ...အံ မှေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဤ ဦ ဩ ထွ - - အံ မှေ- ဤ ဤ ဦ ဩ ထွ - - အံ မှေ-တူသော ၁၂-လုံးသည်။

အဇ္ဇတနိ- အဇ္ဇတနိဝိဘတ် မည်၏။

ဤ ဦ အံ မှေ ထွတ်- ကုန်သော၊ နွဲ့သနွဲ့- ကုန်သော၊ တေသံ ပဒါနံ- တို့၏။ အဇ္ဇတနိ ထွတ်- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဇ္ဇတနိ ထွတ်နေန ကွတ္တော? သဝိပဇ္ဇတနိ။

၄၂၉။ ၄၇၂။ ဘဝိဿန္တိ သတိ သန္တိ၊ သသိ သထ၊ သာမိ သာမ၊

သထေ သန္တေ၊ သသေ သဒေ၊ သံ သာမေ ။

(ဘဝိဿန္တိ+ သတိ သန္တိ ...သာမေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သတိ သန္တိ - - - သံ

သာမေ့- သတိ သန္တိ-စသော ဤ ၁၂-လုံးသည်၊ ဘဝိသန္တိ- ဘဝိသန္တိဝိဘတ် မည်၏။

သာတိ သန္တိ သံ သာမေ့ ဣတိ- ကုန်သော၊ နှိဒသန္တိ- ကုန်သော၊ ဧတေသံ ပဒါနိ- တို့၏၊ ဘဝိသန္တိ ဣတိ- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊
ဘဝိသန္တိ ဣစ္စနေန ကွတ္တော? အနာဂတေ ဘဝိသန္တိ။

၄၃၀။ ၄၃၁။ ကာလာတိပတ္တိ သာ သံသု၊ သေ သထ၊ သံ သာမှာ၊ သထ သိသု၊ သသေ သဂေ၊ သိ သာမှသေ ။

(ကာလာတိပတ္တိ+ သာ သံသု ... သိ သာမှသေ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

သာ သံသု - - - သိ သာမှသေ- သာ သံသု - - - သိ သာမှသေ-ဟူသော ၁၂-လုံးသည်၊ ကာလာတိပတ္တိ- ကာလာတိပတ္တိဝိဘတ်မည်၏။

သာ သံသု သိ သာမှသေ ဣတိ- ကုန်သော၊ နှိဒသန္တိ- ကုန်သော၊ ဧတေသ ပဒါနိ- တို့၏၊ ကာလာတိပတ္တိ ဣတိ- သော၊ သော သညာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊
ကာလာတိပတ္တိဣစ္စနေန ကွတ္တော? ကြိယာတိပန္နေ'တိတေ ကာလာတိပတ္တိ။

၄၃၁။ ၄၃၂။ ဟိယုတ္တနိ သတ္တမိ ပဉ္စမိ ဝတ္တမာနာ သဗ္ဗဓာတုကံ ။

(ဟိယုတ္တနိ သတ္တမိ ပဉ္စမိ ဝတ္တမာနာ+ သဗ္ဗဓာတုကံ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဟိယုတ္တနိ သတ္တမိ ပဉ္စမိ ဝတ္တမာနာ- ဟိယုတ္တနိ၊ သတ္တမိ၊ ပဉ္စမိ၊ ဝတ္တမာနာ ဝိဘတ်လေးသွယ် တို့သည်၊ သဗ္ဗဓာတုကံ- သဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်မည်၏။

ဟိယုတ္တနာဒယော- ဟိယုတ္တနိ အစရှိကုန်သော၊ စတသော- ၄ သွယ်ကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိယော- ဝိဘတ်တို့သည်၊ သဗ္ဗဓာတုကသညာ- သဗ္ဗဓာတ် အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
အဂမာ- သွားပြီ၊ (ဟိယုတ္တနိ ပုံစံ)၊ ဂစ္ဆေယျ- ရာ၏၊ (သတ္တမိ)၊ ဂစ္ဆတု- လော၊ (ပဉ္စမိ)၊ ဂစ္ဆတိ- ၏၊ (ဝတ္တမာနံ)။

သဗ္ဗဓာတုကံ ဣစ္စနေန ကွတ္တော? ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ။

အာချာတကပ္ပေ- အာချာတ်ကျမ်း၌၊ ပဌမောကဏ္ဍော- ပဌမခန်းသည်၊ ဣတိ- ငြီးငြိ။

အချာတ်ပထမပိုင်း ပြီး၏။

၄၃၁။ အဂမာ-ကို ၄၁၈၊ ဂစ္ဆတိ-ကို ၄၁၀-သုတ်တို့အတိုင်းတွယ်။ ဂစ္ဆေယျ- ၌ ယျေ ဝိဘတ်၊ ဂစ္ဆတု-၌ တု-ဝိဘတ်သာ ထူး၏။

ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာစောင်

ဒုတိယပိုင်း

၄၃၂။ ၃၆၂။ ဓာတုလိင်္ဂေတိ ပရာ ပစ္စယာ ။

(ဓာတုလိင်္ဂေတိ+ပရာ+ပစ္စယာ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

ပစ္စယာ- ပစ္စည်း၊ ဝိဘတ်တို့သည်၊ ဓာတုလိင်္ဂေတိ- ဓာတ်လိင်္ဂတို့မှ၊ ပရာ- နောက်၌ သက်ကုန်သည်၊ တောန္တိ- ကုန်၏။

ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဓာတုလိင်္ဂ ဣတိ- ဓာတ်၊ လိင်္ဂဟူကုန်သော၊ ဧတေတိ- ဤသဒ္ဒါတို့မှ၊ ပရာ- ကုန်သည်၊ တောန္တိ- ကုန်၏။

ကရောတိ- ပြု၏၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ ယော ကောစိ- အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ကရောတိ- ပြုစွမ်းနိုင်၏၊ တံ- ထို ပြုစွမ်းနိုင်သူကို၊ အညော- အခြားသူတစ်ယောက်သည်၊ ကရောတိ ကရောတိ- ပြုလော ပြုလော၊ ဣစ္စေဝံ- ဤသို့၊ ဗြဟ္မိတိ- ပြောဆို၏၊ အထ ငါ- တစ်နည်းကား၊ ကရောန္တိ- ပြုစွမ်းနိုင်သူကို၊ ပယောဇယတိ- စေခိုင်းတိုက်တွန်း၏၊ ကာရေတိ- ပြုစေ၏၊ သံယော- သံဃာသည်၊ ပဗ္ဗတံ ဣဝ- တောင်ကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- မိမိကို၊ အာစရတိ- ပြုကျင့်၏၊ ပဗ္ဗတယတိ- တောင်ကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ တဠာကံ- တစ်ဘက်ဆည်ကန်သည်၊ သမုဒ္ဒံ ဣဝ- သမုဒြာကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- ကို၊ အာစရတိ- ၏၊ သမုဒ္ဒါယတိ- သမုဒြာကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ သဒ္ဓေ- အသံသည်၊ စိစ္စိန္တံ ဣဝ- စိင်္စိင်္တံကဲ့သို့၊ အတ္တာနံ- ကို၊ အာစရတိ- ၏၊ စိစ္စိဋ္ဌာယတိ-စိင်္စိင်္တံကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ ဝသိဋ္ဌဿ- ဝသိဋ္ဌ၏၊ အပစ္စံ- သားတည်း၊ ဝါသိဋ္ဌေ- ဝသိဋ္ဌ၏သာ၊ ဝေ- ဤအတူ၊ အညေဝိ- အခြားသောပြယုဂ် တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၄၃၃။ ၅၂၈။ တိဇ ဝုပ ကိတ ဟနေတိ ခ ဆ သာ ဝါ ။

(တိဇ ဝုပ ကိတ ဟနေတိ+ခ ဆ သာ+ ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယစိဒ္ဓိသုတ်)

တိဇ ဝုပ ကိတ ဟနေတိ- တိဇ၊ ဝုပ၊ ကိတ၊ ဟနတတ်တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ခ ဆ သာ- ခ၊ ဆ၊ သ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ တောန္တိ- ကုန်၏။

တိဇ ဝုပ ကိတ ဟန ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေတိ ဓာတုတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ခ ဆ သ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ တောန္တိ- ကုန်၏။

၄၃၂။ ကဏ္ဍေတိ-တို့ ၄၅၁၊ ဣတိ-တို့ ၄၁၀၊ တာရေတိ-တို့ ၄၃၈၊ သမုဒ္ဓါယတိ-သေဉ်တို့ ၄၃၅၊ ဝါသိဋ္ဌေ-တို့ ၃၄၄- သုတိတို့အတိုင်းထွက်။

ဘုရား ယသ ဟရ သု ပါက္ကဋ္ဌေဝမာဒိတိ- ကုန်သော၊ ဓာတုတိ- တို့၊ ပရေ- ဌှ၊ တုမိစ္ဆတ္ထေသု- ...တို့၌၊ ခ ဆ သ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘောတ္တံ- စားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- အလိုရှိ၏၊ ဗုဘုက္ခတိ- စားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဝါ- စားလို၏၊ ယသိတုံ- စားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- ၏ ဇိယစ္ဆတိ- ၏၊ ဝါ- ၏ (သာ၏) ဟရိတုံ- ဆောင်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- ၏ ဇိဝိသတိ- ၏၊ သောတုံ- နားထောင်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- ၏ သုဿုသတိ- ၏၊ ပါတုံ- သောက်ခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- ၏ ပိဝိသတိ- ၏။

ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘောတ္တံ၊ ဣစ္ဆတိ ...အကျိုးရှိ၏။ (ဘောတ္တံ- စားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆတိ- လိုလား၏။)

တုမိစ္ဆတ္ထေသုတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘုဉ္ဇတိ- ...အကျိုးရှိ၏။ (ဘုဉ္ဇတိ- စား၏။)

၄၃၄။ ဓုဘုက္ခတိ-ကို ဘုရား-တည်း၊ ဘုရား- ဝါယဒ ဘိက္ခုကာဒိသု (စောင်ခြင်း၊ စားခြင်းစသည်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် အ-တို့ချေ၊ ဘုရား ယသ-သောသုတိဖြင့် ခ-သက်၊ တုမာဒိ-သောသုတိဖြင့် ဓာတ်အစ ဘု-၏ဒွေဘော် ဘု-လာ၊ အုပ္ပာသမှည့်၊ ဒုတိယဓတုတ္တာနံ ဝထေတတိယာ- ဖြင့် အုပ္ပာသ ဓတုတ္ထ ဘ-တို့ တတိယ ဝ-ဖြူ (ဓုဘုဉ်+ခ) ထော ခေ ဝ-ဖြင့် ဇိ-တို့ တိ-ဖြူ၊ တပိ၊ ဓုဘုက္ခ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုကာ ပြီး၏၊ တိ-သက်၊ ပြီး၏။

ဇိယစ္ဆတိ-ကို ယသ-တည်း၊ ယသ- အဒနေ (စားခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် အ-တို့ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ခ-သက်၊ တုမာဒိ သောသုတိဖြင့် ယ-၏ဒွေဘော် ယ-လာ၊ အုပ္ပာသမှည့်၊ ဒုတိယဓတုတ္တာနံ-သောသုတိဖြင့် ဓတုတ္ထ ယ-တို့ တတိယ ဝ-ဖြူ၊ တဝစ္စယ ဝေဂ္ဂေါ-ဖြင့် တဝစ် ဝ-တို့ ဝ-ဝစ် ဝ-ဖြူ၊ အန္တယိဝဏ္ဏာကာရာ ဝါ-ဖြင့် အုပ္ပာသ၏ အ-တို့ ဣ-ဖြူ (ပိသ်+ခ) ဓုပ္ပန္နယ-သော သုတိဖြင့် ဓာတုန့် သ်-တို့ ဝ်-ဖြူ၊ တပိ၊ ဇိယစ္ဆ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုကာ ပြီး၏၊ တိ-သက်၊ ပြီး၏။

ဇိဝိသတိ-ကို တရ-တည်း၊ တရ- ဟရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် အ-တို့ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ယ-သက်၊ တရဿ ပိသေ-ဖြင့် တရ်-တို့ ပိ-ဖြူ၊ တုမာဒိ-သောသုတိဖြင့် ပိ-၏ ဒွေဘော် ပိ-လာ၊ အုပ္ပာသမှည့်၊ ရသော-ဖြင့် အုပ္ပာသ၏ ဤ-တို့ ဣ-ရဿဖြူ၊ တဝစ္စယ ဝေဂ္ဂေါ-ဖြင့် တ-ဝစ် ဝ-တို့ ဝ-ဝစ် ဝ-ဖြူ၊ ဇိဝိသ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုကာ ပြီး၏၊ တိ-သက်၊ ပြီး၏။

သုဿုသတိ-ကို သု-တည်း၊ သု-သဝဏေ(နားထောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် ချေခေ၊ ဤသုတိဖြင့် ယ-သက်၊ တုမာဒိ သောသုတိဖြင့် သု-၏ ဒွေဘော် သု-လာ၊ (သုသု+သ) သု-န့် သ-၏ သဒိသဒွေဘော် သ်-လာ၊ သုဿုသ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုကာ ပြီး၏၊ တိ-သက်၊ ပြီး၏။

ပိဝိသတိ-ကို ဝါ-တည်း၊ ဝါ- ဝါဒနေ(သောသိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် ချေခေ၊ ဤသုတိဖြင့် ယ-သက်၊ တုမာဒိ-သော သုတိဖြင့် ဝါ-၏ဒွေဘော် ဝါ-လာ၊ အုပ္ပာသမှည့်၊ အန္တယိဝဏ္ဏာကာရာ ဝါ-ဖြင့် အုပ္ပာသ၏ အာ-တို့ ဣ-ဖြူ (ပိဝါ+သ) တထော ဝါမာန- သောသုတိဖြင့် ဝါ-တို့ ဝါ-ဖြူ၊ ပိဝိသ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုကာ ပြီး၏၊ တိ-သက်၊ ပြီး၏။

ထိ-ရပိ။ ဘောတ္တံ၊ မိစ္ဆတိ-န့် ဝါ-ဖြင့်၌ ခ. ဆ, သ-ဓမ္မာဓိရ၊ ဘုဉ္ဇတိ-န့် တုမိစ္ဆတ္ထေသုတိ၌ ခ,ဆ,သ-ဓမ္မာဓိရ၊ (ရမာဒိတော နိဂ္ဂတိ ဝုဉ္ဇ-ဖြင့် အ-ဝစ္စည်းသက်၌ ရှေ့၌ နိဂ္ဂတိတ်ဗျာ၊ ဝုဉ္ဇ-ဖြူ)

၄၃၅။ ၅၃၆။ အာယ နာမတော ကတ္တူပမာနာ ဒါစာရေ ။

(အာယ+နာမတော+ ကတ္တူပမာနာ+ အာစာရေ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ကတ္တူပမာနာ- ကတ္တား၏ ဥပမာနပြစ်သော၊ နာမတော- နာမ်ပုဒ်မှာ ပရေ- ဌှိ၊ အာစာရေ- ပြုကျင့်ခြင်းအနက်၌၊ အာယ- အာယ-ပစ္စည်းသည်၊ တောတိ- ၏။

ကတ္တူပမာနာ- သော၊ နာမတော- မှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ အာစာရတ္ထေ- ဌှိ၊ အာယပစ္စယော- သည်၊ တောတိ- ၏။ (ပြယုဂ်များ၏ အနက်ကို ၄၃၂-သုတ် ပြန်ရှု)

ဧဝံ- ဤအတူ၊ အညေပိ- အခြားပြယုဂ်တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၄၃၆။ ၅၃၇။ ဤယူ.ပမာနာ စ ။

(ဤယ+ ဥပမာနာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ဥပမာနာ- ကံ၏ ဥပမာနပြစ်သော၊ နာမတော စ- နာမ်ပုဒ်မှလည်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ အာစာရေ- ပြုကျင့်ခြင်း အနက်၌၊ ဤယ- ဤယ-ပစ္စည်းသည်၊ တောတိ- ၏။

ဥပမာနာ- သော၊ နာမတော စ- မှလည်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ အာစာရတ္ထေ- ဌှိ၊ ဤယပစ္စယော- သည်၊ တောတိ- ပြစ်၏။

အဆတ္တံ- ထီးမဟုတ်သော သစ်ခက်စသည်ကို၊ ဆတ္တမိဝ- ထီးကိုကဲ့သို့၊ အာစရတိ- ပြုကျင့်၏၊ ဆတ္တိယတိ- ထီးကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ ဝါ- ထီးလုပ်ဆောင်း၏၊ အပုတ္တံ- သားမဟုတ်သော တပည့်ကို၊ ပုတ္တမိဝ- သားကိုကဲ့သို့၊ အာစရတိ- ၏၊ ပုတ္တိယတိ- သားကိုကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏။

ဥပမာနာတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဓမ္မံ အာစရတိ ...အကျိုးရှိ၏။ (ဓမ္မံ- တရားကို၊ အာစရတိ- ကျင့်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မစာရိ- မည်၏။)

အာစာရတ္ထေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဆတ္တံ ဆတ္တမိဝ ရက္ခတိ- ...အကျိုးရှိ၏။ (အဆတ္တံ- ကို၊ ဆတ္တမိဝ- သို့၊ ရက္ခတိ- စောင့်ရှောက်၏။) ဧဝံ- တူ၊ အညေပိ- တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

၄၃၅။ ဝဇ္ဇကာယတိ-တို့ ဝဇ္ဇက-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာယ-သတိ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ဝဇ္ဇကာယ-တုသော နားစာတ်နှောင်း တိ- သတိ၊ ငြီး၏။ သမုဒ္ဒါယတိ-စသည်၌ သမုဒ္ဒ၊ မိမိဋ-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာယ-သတိ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ တိ-သတိ၊ ငြီး၏။

၄၃၆။ ဆတ္တိယတိ-၌ ဆတ္တ-တည့်၊ ဤထူပမာနာ စ-ဖြင့် ဤယ-သတိ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ တိ-သတိ၊ ငြီး၏။ ပုတ္တိယတိ-၌ ပုတ္တ-တည့် စသည်။

တိ-ဝပ်။ ဓမ္မံ-၌ ဥပမာန မဟုတ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဤယ-စသော်လည်း၊ ဆတ္တံ-၌ အာစာရအနက် မဟုတ်သော ကြောင့် ဤယ-စသော်လည်း။

၄၃၇။ ၅၃၈။ နာမမှာ-တ္တိစ္ဆ တွေ။

(နာမမှာ+အတ္တိစ္ဆ တွေ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋကတ်)

နာမမှာ- ဥပမာန မဟုတ်သော နာမ်ပုဒ်မှာ ပရေ- ဌှိ၊ အတ္တိစ္ဆ တွေ- မိမိဖို့ အလိုရှိခြင်း အနက်၌၊ ဤယ- ဤယ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- န။

နာမမှာ- မှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ အတ္တနော- မိမိဖို့၊ ဣစ္ဆ တွေ- အလိုရှိခြင်း အနက်၌၊ ဤယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- န။

အတ္တနော- မိမိဖို့၊ ပတ္တံ- သပိတ်ကို၊ ဣစ္ဆ တိ- အလိုရှိ၏၊ ပတ္တိယတိ- မိမိဖို့ သပိတ်ကို အလိုရှိ၏၊ ဝေ- တူ၊ ဝတ္တိယတိ- မိမိဖို့ အဝတ်ကို အလိုရှိ၏၊ ပရိက္ခာရိယတိ- မိမိဖို့ ပရိက္ခရာကို အလိုရှိ၏၊ စိဝရိယတိ- မိမိဖို့ သင်္ကန်းကို အလိုရှိ၏၊ ဓနိယတိ- မိမိဖို့ ဥစ္စာကို အလိုရှိ၏၊ ဃဋိယတိ- မိမိဖို့ အိုးကို အလိုရှိ၏။

အတ္တိစ္ဆ တွေတိ- သည်း ကိမတ္တံ- နည်း? အညဿ ပတ္တံ ဣစ္ဆ တိ ...အကျိုးရှိ၏၊ (အညဿ- သူတစ်ပါးဖို့၊ ပတ္တံ- ကို၊ ဣစ္ဆ တိ- န။) ဝေ- တူ၊ အညေပိ- တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

၄၃၈။ ၅၄၀။ ဓာတူဟိ ဇောဏယ ဇောပေ ဇောပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ။

(ဓာတူဟိ+ဇော...ဇောပယာ+ကာရိတာနိ+ဟေတွတ္ထေ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋကတ်)

ဓာတူဟိ- ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဟေတွတ္ထေ- အကြောင်း ကြိယာဟူသော အနက်၌၊ ဇော ဇောယ ဇောပေ ဇောပယာ- ဇော၊ ဇောယ၊ ဇောပေ၊ ဇောပယ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကာရိတာနိ ဓ- ကာရိတ်လည်းမည်ကုန်၏။

သဗ္ဗေဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဟေတွတ္ထေ- ဌှိ၊ ဇော . . . ဇောပယ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကာရိတာသညာ ဓ- ကာရိတ် အမည်ရှိကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

(အနုထံ ၄၃၂-သုတ်အထိုင်းအေး) ယေ ဂေမိ- အမှတ်မရှိ အကြင်သူတို့သည်၊ ဝါ- ခပ်သိမ်းသော သူတို့သည်၊ ကရေန္တိ- ပြုစွမ်းနိုင်ကုန်၏၊ တေ- ထိုပြုစွမ်းနိုင်သူတို့ကို၊ အညေ- အခြားသူတို့သည်။

၄၃၇။ ဝတ္ထိယထိ-၌ ပတ္တ-ဏညံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤထ-သထံ၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ထပိ၊ ထိ-သထံ၊ ပြီး၏။ ဩင်း ထင်ဖူးပြီ။
-- ထိ-ရုပ်။ ဝတ္ထိ ဣစ္ဆထိ-၌ အတ္တိစ္ဆတို့ထံ၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဤထ-သထံရ။

ကရောထ ကရောထ- ပြုကုန်လော ပြုကုန်လော၊ ဣစ္စေဝံ- ဤသို့၊ ဗြုဝန္တိ (ဗြဝန္တိ)- ဆိုကုန်၏၊
 ကာရေန္တိ၊ ကာရယန္တိ၊ ကာရာပေန္တိ၊ ကာရာပယန္တိ- ပြုစေကုန်၏၊ ယောကောဝိ- သည်၊ ပစတိ-
 ချက်စွမ်းနိုင်၏၊ တံ- ထိုချက်စွမ်းနိုင်သူကို၊ အညော- သည်၊ ပစာဟိ ပစာဟိ- ချက်လော ချက်လော၊
 ဣစ္စေဝံ- ဤသို့၊ ဗြုဝိတိ- ဆို၏၊ အထဏီ- ကား၊ ပစန္တိ- ချက်စွမ်းနိုင်သူကို၊ ပယောယေတိ- ၏၊
 ပါစေတိ၊ ပါစယတိ၊ ပါစာပေတိ၊ ပါစာပယတိ- ချက်စေ၏၊ ယေ ကေဝိ- တို့သည်၊ ပစန္တိ- ကုန်၏၊
 တေ- တို့ကို၊ အညေ- တို့သည်၊ ပစထ ပစထ- ချက်ကုန်လော ချက်ကုန်လော၊ ဣစ္စေဝံ- သို့၊
 ဗြုဝန္တိ (ဗြဝန္တိ)- ကုန်၏၊ ပါစေန္တိ၊ ပါစယန္တိ၊ ပါစာပေန္တိ၊ ပါစာပယန္တိ- ချက်စေကုန်၏၊ ဝေ- ဤအတူ၊
 ဘဏေတိ၊ ဘဏယတိ၊ ဘဏာပေတိ၊ ဘဏာပယတိ- ဆိုစေ၏၊ ဘဏေန္တိ ...ဘဏာပယန္တိ- ဆိုစေ
 ကုန်၏၊ တထရိဝ- ထို့အတူသာလျှင်၊ အညေဝိ- အခြားပြယုဂ်တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။
 ဟေတုတ္ထေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကရောတိ ပစတိအကျိုးရှိ၏၊ (ကရောတိ- ပြု၏၊
 ပစတိ- ချက်၏) အတ္ထဝုတဏေန- အတ္ထသဒ္ဓါဖြင့် အလပစ္စယော- အလ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ-
 ၏၊ ဇောတလတိ- ထွန်းလင်း၏။

၎င်း၊ ထာရေတိ-စသည့်တို့ ထရ-ထည့်၊ ထရ- ထရဏေ (ဖြူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တိုချေ၊ ဓာတုတိ-စသောသုတ်ဖြင့်
 ဧက၊ ဧကယ၊ ဧကော၊ ဧကဝယ-သတ်၍ ထာရိတ်ထည့်မှည့်၊ ထာရိထာနံ ဧက ယောဝံ-ဖြင့် ဧက-အနုဓနံတိုချေ၊ ဝစ္စည်းအစိတ် ဧ၊
 အယ၊ အာဂေ၊ အာဝယ-ကြွင်းစေ၊ အသယောဂန္ဓယ ဝုဒ္ဓိထာရိဏေ-ဖြင့် က-၏ အ-တို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ထပ်၊ ထာရေ၊ ထာရယ၊
 ထာရာဂေ၊ ထာရာဝယ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုထား ပြီး၏၊ တိ-သတ်၊ ပြီး၏။ အန္တိ-ဝိသတ်သတ်လျှင် ထာရေ+အန္တိ၊ ထာရာဂေ+အန္တိ
 -၌ တွစ်ဓာတု-စသော သုတ်ကြီးဖြင့် အန္တိ၏ အ-တိုချေ၊ ထာရေန္တိ၊ ထာရာဂေန္တိ၊ ထာရယ+အန္တိ၊ ထာရာဝယ+အန္တိ- ၌ ယ-ခွင်း၊
 ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ဝါစေတိ-စသည့်၌ ဝေ-ထည့်၊ ဝေ- ဝါဏေ (ချက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တိုချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဧက၊ ဧကယ၊
 ဧကော၊ ဧကဝယ-သတ်၍ ထာရိတ်ထည့်မှည့်၊ ထေသံ ဧက ယောဝံ-ဖြင့် ဧကအနုဓနံတိုချေ၊ ဝစ္စည်းအစိတ် ဧ၊ အယ၊ အာဂေ၊ အာဝယ
 ကြွင်းစေ၊ အသယောဂန္ဓယ ဝုဒ္ဓိ ထာရိဏေ-ဖြင့် အဝ ဝ-၏အစိတ် အ-တို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ထပ်၊ ဝါစေ၊ ဝါဓယ၊ ဝါစာဂေ၊ ဝါစာဝယ-
 တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုထား ပြီး၏၊ တိ-သတ်၊ ပြီး၏။ အန္တိ-သတ်လျှင် ချေ၊ ထပ်၊ ဝေ-နောဝိဖြစ်လျှင် အန္တိ-၏ အ-တို တွစ်ဓာတု-
 သုတ်ကြီးဖြင့် ချေ၊ ဝါစေန္တိ-စသည့်ပြီး၏။

ဆောဇိ၊ ဧ၊ ဩ-နောဇိချ၊ ဝိဘဝိ အ၊ ဝေချရအာဇိဒ္ဓုတိ။

ဘဏ- ဘဒ္ဒေ (အသဖြူခြင်း) ဓာတ်ဖြစ်လျှင် ဘဏေတိ-စသည့်၊ ဝုဒ္ဓိဖြေသံ ပြီး၏။

ထိ-ရုပ်။ ထရောတိ၊ ဝေတိ-တို့၌ ဧကထုတ္ထေတုတ်၌ ဧက၊ ဧကယ-စသည့်စသတ်ရ။

အတ္ထ-ဓန္ဒါဒိ၊ ဧကထထ-တို ဇုထ-ထည့်၊ ဇုထ- ဒိတ္ထိထံ(ထွန်းတိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တိုချေ၊
 ဤသုတ်၌ အတ္ထ-သဒ္ဓါဖြင့် အလ-ပစ္စည်းသတ်၊ (ဇုထ+အထ) အညေသု ဝ-ဖြင့် ဥ-တို ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ထပ်၊ တိ-သတ်၊ ပြီး၏။

၄၃၉။ ၅၃၉။ ဓာတုဂ္ဂပေ နာမသ္မာ ဣယော ဝ ။

(ဓာတုဂ္ဂပေ+နာမသ္မာ+ဣယော+ ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဓိ+ သညာသုတ်)

ဓာတုဂ္ဂပေ- ဓာတ်၏သဘောသည်။ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ နာမသ္မာ- နာမ်ပုဒ်မှာ ပရေ- ၌၊ ဣယော ဝ- ဣယ-ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ကာရိတော ဝ- ကာရိတ်လည်းမည်၏။

ဓာတုဂ္ဂပေ- သည်၊ သတိ- သော်၊ တသ္မာ နာမသ္မာ- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကာရိတ သညော ဝ- ကာရိတ် အမည်ရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

မဂ္ဂ- လမ်းကို၊ ဟတ္ထိနာ- ဆင်ဖြင့်၊ အတိက္ကမတိ- လွန်သွား၏၊ အတိဟတ္ထယတိ- ဆင်ဖြင့် လွန်သွား၏၊ ဂိတံ- သိချင်းကို၊ ဝိဇာယ- ဖောင်းဖြင့်၊ ဥပဏိယတိ- သိဆို၏၊ ဥပဝိဇာယတိ- ဖောင်းဖြင့် သိဆို၏၊ ဝိရိယံ- ဝိရိယကို၊ ဒဠ္ဇ- မြစွာ၊ ကရောတိ- ၏၊ ဒဠ္ဇယတိ- မြစွာပြု၏၊ ရတ္တိ- ညဉ့်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိ- စင်ကြယ်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဝိသုဒ္ဓယတိ- စင်ကြယ်၏။

ဝစ္စတဏေန- မြင့်၊ အာရ အာလ ဣတိ- အာရ၊ အာလ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ သန္တံ- ငြိမ်သက်အောင်၊ ကရောတိ- ၏၊ သန္တာရတိ- ငြိမ်သက်အောင် ပြု၏၊ ဥပက္ကမံ- လုံ့လကို၊ ကရောတိ- ၏၊ ဥပက္ကမာလတိ- လုံ့လကိုပြု၏။

၄၄၀။ ၄၄၅။ ဘာဝကမ္မေသု ယော ။

(ဘာဝကမ္မေသု+ယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

ဓာတုဟိ- တို့မှာ ပရေ- ၌၊ ဘာဝကမ္မေသု- ဘော၊ ကံ-အနက်တို့၌၊ ယော- ယပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗေဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှာ ပရေ- ၌၊ ဘာဝကမ္မေသု- တို့၌၊ ယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၄၃၉။ အတိတ္ထယတိ-စသည်တို့ အတိတ္ထိ၊ ဥပဝိဇာ၊ ဒဠ္ဇ၊ ဝိသုဒ္ဓ-တည်း၊ ဓာတုဂ္ဂပေ-သောသုတ်ဖြင့် ဣယ-သင်္ကံ ဣရိတ်တည်းဖွယ်၊ က-အနုစနိတိဒ္ဓေ၊ ဝစ္စညးအဝိတ် အထ-ကြွင်းစေ၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ကပ်၊ ထိ-သင်၊ ပြီး၏။

စ-လေးချို့မ

သန္တာရတိ-တို့ သန္တ-တည်း၊ ဤသုတ်၌ စ-သဒ္ဓါဖြင့် အာရ-သင်၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ကပ်၊ ထိ-သင်၊ ပြီး၏။

ဥပက္ကမာလတိ-၌ ဥပက္ကမ-တည်း၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် အာထ-သင်၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ကပ်၊ ထိ-သင်၊ ပြီး၏။

ဌိယတေ- တည်ခြင်း၊ တည်ရာ၏၊ ဗုဒ္ဓတေ- သိခြင်း၊ သိအပ်၏၊ ပစ္စတေ- ချက်ခြင်း၊ ချက်အပ်၏၊ လတ္တတေ- ရခြင်း၊ ရအပ်၏၊ ကရိယတေ- ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏၊ ယုဂ္ဂတေ- ယှဉ်ခြင်း၊ ယှဉ်အပ်၏၊ (ဣန္ဒတေ- ပူဇော်ခြင်း၊ ပူဇော်အပ်၏) ဥစ္စတေ- ဆိုခြင်း၊ ဆိုအပ်၏။

ဘာဝကမ္မေသုတိ- သည်း ကိမတ္ထံ- နည်း? ကရောတိ ...အကျိုးရှိ၏(ကရောတိ- ပြု၏၊ ပစတိ-ချက်၏၊ ပဌတိ-ရွတ်ဆို၏)

(ဘူ၊ တူ၊ သိ၊ ဌာ၊ စသည်မှာ၊ ဗလာ ကံမရှိ ဟူသော အကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျှင် ခြင်း- ဟူသော ဘောအနက်၊ သကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျှင် ခြင်း၊အပ်-ဟူသော ဘော၊ကံအနက်ပေး။)

၄၄၁။ ၄၄၇။ တဿ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ သဓာတုန္တဿ ။

(တဿ+စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ+သဓာတုန္တဿ၊၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သဓာတုန္တဿ- ဓာတုန်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ တဿ- ထို ဘော၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်း၏၊ စဝဂ္ဂယကာရဝကာရတ္တံ- စ-ဝဂ်အဖြစ်၊ ယ-အဖြစ်၊ ဝ-အဖြစ်သို့ ဝါ အချို့ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တေန- အဆုံးနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ယထာသမ္ဘဝံ- ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ၊ တဿ ယပစ္စယဿ- ထို ယ-ပစ္စည်း၏၊ စဝဂ္ဂယကာရ ဝကာရတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၄၄၈။ ဌိယတေ-ထို ဌာ-တည့်၊ ဌာ- ဝေဒိဝတ္တိံ (ထားခြင်းမှ ဆုတ်နှစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် စေ့စေ့ရေ တေ-သတ်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော-ဖြင့် ယ-ပစ္စည်းသတ်၊ (ဌာ+ယ+တေ) ယမှိ ဒါဓာ-စေ့စေ့ ရှု၂-သုတ်ဖြင့် ဌာ-၏ အာ-ထို ဤ-ဖြူ ပြီး၏။

ဗုဒ္ဓတေ-ထို ဗုဓ-တည့်၊ ဗုဓ- ဉာဏ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ တေ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-သတ်၊ တဿ စဝဂ္ဂ-စေ့စေ့သုတ်ဖြင့် ဓာတုန် စ်-နှင့်တကွ ယ-ပစ္စည်းထို ဗျ-ဖြူ၊ ဗျ-၏ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ်-လာ၊ ပြီး၏။

ပစ္စတေ-ထို ပစ-တည့်၊ ပစ- ဝါဏေ (ချစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ တေ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-သတ်၊ (ဝစ်+ယ+တေ) တဿ စဝဂ္ဂ-စေ့စေ့သုတ်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို စ-ဖြူ၊ စ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ်-လာ၊ ပြီး၏။

လတ္တတေ-ထို လှ-သုတ်၊ တထိယတေ-ထို လှ-သုတ်၊ ဣန္ဒတေ-ထို ရှု၃-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

ယုဂ္ဂတေ-ထို ယုဂ-တည့်၊ ယုဂ- ယောဂေ (ယှဉ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ တေ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-သတ်၊ တဿ စဝဂ္ဂ-စေ့စေ့သုတ်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို စ-ဝဂ် ဇ-ဖြူ၊ ဇ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ်-လာ၊ ပြီး၏။

ဥစ္စတေ-ထို ဥစ-တည့်၊ ဥစ- ဝိယတ္တိယံ ဝါဓာယံ (ဝိပြင်ထင်ရှားသောစကား)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ တေ-သတ်၊ ယ-သတ်၊ တဿ စဝဂ္ဂ-စေ့စေ့သုတ်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို စ-ဖြူ၊ စ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ်-လာ၊ ပြီး၏။ (ဥစ္စတေ-သည့် ပစ-ဓာတ်ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သည်၊ ၄၈၇-သုတ်ဖြင့် တွတ်လေ)

ထိ-ဝဂ်။ တရောထိ-စသည်၌ ဘော၊ ထိ-အနက်ထုတ်၍ ယ-ပစ္စည်းစသည်၊ ၄၅၁၊ ၄၈၇-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

ဝုစ္စတေ- ဆိုခြင်း၊ ဆိုအပ်၏၊ ဝုစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ ဥစ္စတေ- ဆိုခြင်း၊ ဆိုအပ်၏၊ ဥစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ ပစ္စတေ- ချက်ခြင်း၊ ချက်အပ်၏၊ ပစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ မစ္စတေ- ပွတ်တိုက်ခြင်း၊ ပွတ်တိုက်အပ်၏၊ မစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ ယုစ္စတေ- ယှဉ်ခြင်း၊ ယှဉ်အပ်၏၊ ယုစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ ဗုဗ္ဗတေ- သိခြင်း၊ သိအပ်၏၊ ဗုဗ္ဗန္တေ- ကုန်၏၊ ကုဗ္ဗတေ- စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်ဆိုးအပ်၏၊ ကုဗ္ဗန္တေ- ကုန်၏၊ ဥဗ္ဗတေ- စွန့်ခြင်း၊ စွန့်အပ်၏၊ ဥဗ္ဗန္တေ- ကုန်၏၊ ဟညတေ- သတ်ခြင်း၊ သတ်အပ်၏၊ ဟညန္တေ- ကုန်၏၊ ကယျတေ- ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏၊ ကယျန္တေ- ကုန်၏၊ ဒိဗ္ဗတေ- ကစားခြင်း၊ ကစားအပ်၏၊ ဒိဗ္ဗန္တေ- ကုန်၏။

၄၄၂။ ၄၄၈။ ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ ။

(ဣဝဏ္ဏာဂမော+ဝါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမဝိမိသုတ်)

ယမှိ- သော၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣဝဏ္ဏာဂမော- ဣဝဏ်၏ လာခြင်းသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ယမှိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗေဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣဝဏ္ဏာဂမော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၄၄၁။ ဝုစ္စတေ၊ ဝုစ္စန္တေ၊ ဥစ္စတေ၊ ဥစ္စန္တေ-တို့ကို ၄၈၇၊ ဝစ္စတေ၊ ဝုဗ္ဗတေ၊ ယုဗ္ဗတေ- တို့ကို ၄၄၀-ခုထိအတိုင်းတွက်။
 ဧဒုတေ-တို့ ဧ-တည်း၊ ဧ- ဝေဒုဒုဒေ (ဝှထံတို့ထိုခြင်း)၊ ဓာတိစ္စညှိ၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ တေ-သတိ၊ ဘာဝတေဓမ္မသု
 ယော-ဖြင့် ယ-သတိ၊ (ဧ+ထ+တေ) တဿ ဝေဂ္ဂ-စသည်ဖြင့် ဓာတုနိနှင့်တကွ ယ-တို့ ဝ-ဝင်-ဝ-ဖြူ ဝ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော ဝိ-
 ယာ၊ ပြီး၏။ (ဧ- ဥစ္စာဒေ(ပူးသွပ်ခြင်း) ဓာတိဖြင့်တည်း၊ ဧဒုတေ- ပိုနိုင်သည့်) အန္တေ-ဝိသတိဖြင့် ဧဒုဒ္ဓေ ဩင်း ဧတုဝိဝုဗ်ဗျား
 သိလေ။

ကုဗ္ဗတေ-တို့ ကု-တည်း၊ ကု- တောဝေ (အမျှထံထွတ်ခြင်း)၊ ဓာတိစ္စညှိ၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ တေ-သတိ၊ ယ-
 သတိ၊ ဤသုထံဖြင့် ဓာတုနိနှင့်တကွ ယ-တို့ ဗျ-ဖြူ ဗျ-၏ အသဒိသဒ္ဓေသော ဝိ-ယာ၊ ပြီး၏။ ဥဗ္ဗတေ-၌ ဥ- ဥဿဝေ (စွန့်ခြင်း)
 ကုဗ္ဗတေ-နည်းတူ။ တညတေ-တို့ တန-တည်း၊ တန- တိသာဝတီသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝတိအနက်)၊ ဓာတိစ္စညှိ၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊
 တေ-သတိ၊ ယ-ဝစ္စည်းသတိ၊ (တန+ထ+တေ) ဤသုထံဖြင့် ဓာတုနိနှင့်တကွ ယ-တို့ ဥ-ဖြူ ဥ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော ဝိ-ယာ၊ ပြီး၏။

ကယျတေ-တို့ က-တည်း၊ က- ကရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတိစ္စညှိ၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ တေ-သတိ၊ ယ-သတိ၊
 (ကရိ+ထ+တေ) ဤသုထံဖြင့် ဓာတုနိနှင့်တကွ ယ-တို့ ယ-ဖြူ ယ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော ဝိ-ယာ၊ ကယျတေ-ပြီး၏။

ဒိဗ္ဗတေ-တို့ ဒိ-တည်း၊ ဒိ- ထိဋ္ဌာသံ (ကစားခြင်း)၊ ဓာတိစ္စညှိ၊ ဓာတုနိ ဥ-တို့ချေ၊ တေ-သတိ၊ ယ-သတိ၊
 (ဒိဝိ+ထ+တေ) ဤသုထံဖြင့် ဓာတုနိနှင့်တကွ ယ-တို့ ဝ-ဖြူ ဝ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော ဝိ-ယာ၊ ဒေါဿေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝ-တို့ ဝ-
 ဩ၊ ပြီး၏။

ကရိယတေ၊ ကရိယတိ- ပြုအပ်၏။ ဂစ္ဆိတေ၊ ဂစ္ဆိယတိ- သွားအပ်၏။
ဝါတိ- သည်။ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကယျတေ...အကျိုးရှိ၏။ (ကယျတေ- ပြုအပ်၏။)

၄၄၃။ ၄၄၉။ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ ॥

(ပုဗ္ဗရူပံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သော- ထို ယ-ပစ္စည်းသည်။ ပုဗ္ဗရူပဉ္စ- ရှေ့တဖွဲ့အက္ခရာ၏ ရုပ်သွင်သို့လည်း။ ဝါ-
ဝိကပ်အားဖြင့်၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

သဗ္ဗေဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ယပစ္စယော- သည်၊ ပုဗ္ဗရူပံ- သို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ပုဗ္ဗတေ- တိုးပွားခြင်း၊ တိုးပွားရာ၏၊ ဗလ္လတေ- ပြီးခြင်း၊ ပြီးရာ၏၊ (အဏုဗ္ဗတ) ဒဗ္ဗတေ-
ဆုံးမခြင်း၊ ဆုံးမအပ်၏၊ သက္ကတေ- စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ စွမ်းနိုင်ရာ၏(အဏုဗ္ဗတ)၊ လဗ္ဘတေ- ရခြင်း၊ ရအပ်၏၊
ဒိဿတေ- မြင်ခြင်း၊ မြင်အပ်၏။

၄၄၂။ ကရိယတေ-ကို ကရ-တည်။ ကရ- ကရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်။ ဓာတုနံ အ-ကို ချေ။ တေ-သင်္ဂါ၊ ဘာဝဏေဓမ္မဿ
ယော-ဖြင့် ယ-သင်္ဂါ၊ (ကရံ+ယ+တေ) ဣဝဏ္ဏာဝဓော ဝါ-ဖြင့် ဤ-လာ၊ ရံ- ဤ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ (အတ္တနောဝဒါနိ ဝရဿပဒတ္တံ-
ဖြင့် ဝရဿပဒါနိဖြင့် ကရိယတိ-ဖြစ်၏)

ဂစ္ဆိယတေ-ကို ဂမု-တည်။ ဂမု- ဂတိမိ (ဂတိ-အနုတ်၌)၊ ဓာတ်မှည့်။ ဓာတုနံ ဥ-ကိုချေ။ တေ-သင်္ဂါ၊ ဝဓိဿန္တော-
စသောသုတ်ဖြင့် မိ-ကို နှံ-ပြု၊ ဘာဝဏေဓမ္မဿ ယော-ဖြင့် ယ-သင်္ဂါ၊ (ဂစ္ဆိ+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-လာ၊ နှံ- ဤ-သို့ကပ်၊
ပြီး၏။ (အတ္တနောဝဒါနိ ဝရဿပဒတ္တံ-ဖြင့် ဝရဿပဒါနိဖြင့် ဂစ္ဆိယတိ-ဖြစ်၏) ကိ-ရပ်။ ကယျတေ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဣဝဏ္ဏံ ဓလာရ။

၄၄၃။ ပုဗ္ဗတေ-ကို ပမု-တည်။ ပမု- ပမုဒေ(တိုးပွားခြင်း) ဓာတ်မှည့်။ ဓာတုနံ အ-ကိုချေ။ တေ-သင်္ဂါ၊ ယ-ဝစ္စည်းသင်္ဂါ၊
(ဝရံ+ယ+တေ) ပုဗ္ဗဝဉ္စ-ဖြင့် ယ-ဝစ္စည်းကို ပုဗ္ဗရူပံ-မှ-ပြု၊ (ဝရံ+မှ+တေ)တွင်ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ၃-၂-ထုံးကို ချေ၍ ဝ-၏ အ-
ကိုယည်း ၃-ပြု၊ (ဝရံ+ပ+တေ) ဘော ဝဏာရေ-ဖြင့် ဓာတုနံ ဝိ-ကို ၃-ပြု ၃- ပ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ (နာ-ဝေညီ၌ ၃-ဝေညီ ပ-
သင်္ဂါသင်္ဂါဖြင့် ပုဗ္ဗရူပံ ပ-ပြုဟု ဆိုသည်)

ဗလ္လတေ-ကို ဗလ-တည်။ ဗလ- နိဂစ္ဆိယံ (ပြီးခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်။ ဓာတုနံ အ-ကိုချေ။ တေ-သင်္ဂါ၊ ယ-သင်္ဂါ၊
ဤသုတ်ဖြင့် ယ-ကို ပုဗ္ဗရူပံ ယ-ပြု၊ (ဗလံ+ယ+တေ) ကပ်၊ ပြီး၏။ ဒဗ္ဗတေ-ကို ဒဗု-တည်။ ဒဗု- ဒဗဒေ
(ဆုံးမခြင်း)သည်။ ယ-ကို ပုဗ္ဗရူပံ မ-ပြု၊ ပြီး၏။ သက္ကတေ-ကို သက-တည်။ သက- ဘာဝဏေ (စွမ်းနိုင်ခြင်း) သည်။ ယ-ကို
ပုဗ္ဗရူပံ က-ပြု၊ ပြီး၏။

လဗ္ဘတေ-ကို လဘ-တည်။ လဘ- လာဘေ (ရခြင်း) သည်။ (လဘံ+ယ+တေ) ယ-ကို ပုဗ္ဗရူပံ ဘ-ပြု၊ (လဘံ+ဘ+တေ)
ထုစိဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတုနံ ဘိ-ကို မိ-ပြု၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ (နာသ-၌ ဒေါဓဿ ဝ- ဝ-ဖြင့် ဓာတုနံ ဘိ-ကို မိ-ပြုသည်)

ဒိဿတေ-ကို ဒိသ-တည်။ ဒိသ- ဝေတုဒေ (ကြည့်ရှုခြင်း) သည်။ (ဒိသံ+ယ+တေ) ယ-ကို ပုဗ္ဗရူပံ ဘ-ပြု၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

၄၄၄။ ၅၁၁။ တထာ ကတ္တရိ ဝ ။

(တထာ+ကတ္တရိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ နိမိတ္တာတိအေသုတ်)

တထာ- ထို တထာ ဝဝဂ္ဂ-သုတ်၊ ပုဗ္ဗဂ္ဂ-သုတ်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်အတူ၊ ကတ္တရိ
ဝ- ကတ္တားအနက်၌လည်း၊ ယဿ- ဒိဝိဒိ ယ-ပစ္စည်း၏ အာဒေသော- ဝဝဂ္ဂပြု၊ ယ-ပြု၊ ဝ-ပြု၊
ပုဗ္ဗရုပ်ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

(ယထာ ကတ္တရိ ဝ-ဟု ရှိသောဗုဒ္ဓါရုံ-

ဘာဝကမ္မေသု- ဘော၊ ကံအနက်တို့၌၊ ယပစ္စယဿ- ယပစ္စည်း၏ အာဒေသော- အာဒေသ
သည်၊ ဟောတိ ယထာ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထာ- ထိုအတူ၊ ကတ္တရိ ဝ- ကတ္တားအနက်၌လည်း၊
ယဿ- ဒိဝိဒိ ယပစ္စည်း၏ အာဒေသော- ဝ ဝဂ္ဂပြု၊ ယ ပြု၊ ဝ ပြု၊ ပုဗ္ဗရုပ်ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။
ဟု အနက်ပေးလေ။)

ဟေဋ္ဌာ- အောက်၌၊ (အောက် “တထာ ဝဝဂ္ဂ၊ ပုဗ္ဗဂ္ဂ” သုတ်တို့၌)၊ ဘာဝကမ္မေသု-
တို့၌၊ ယပစ္စယဿ- ၏ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ ယထာ- သို့၊ တထာ- တူ၊ ကတ္တရိဝိ-
၌လည်း၊ ယပစ္စယဿ- ဒိဝိဒိ ယပစ္စည်း၏ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပုဗ္ဗတိ- သိ၏၊ ဝိဗ္ဗတိ- ပစ်ဖောက်၏၊ မညတိ- သိ၏၊ သိဗ္ဗတိ- ချုပ်၏။

၄၄၅။ ၄၃၃။ ဘူဝါဒိတော အ ။

(ဘူဝါဒိတော+အ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ ဝိတိတေသု- သက်အပ် စီရင်အပ်သော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်း
တို့ကြောင့်၊ ဘူဝါဒိတော- ဘူအစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ အ- အ-ပစ္စည်းသည်၊
ဟောတိ- ၏။

၄၄၄။ စုဗ္ဗတိ-ထို စုစု-တည်း၊ စုစု- ဉာဏေ (သိခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ ထိ-သတ်၊ ဒိဝိဒိဏေ ယော-ဖြင့် ယ-
သတ်၊ တထာထက္ကရိ ဝ-ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို ဗျ-ပြု၊ အသိသဒ္ဓေဘော် ဇိ-လာ၊ ပြီး၏။

ဝိဗ္ဗတိ-ထို- ပစ်-တည်း၊ ဝိစု- ဝိဗ္ဗနေ (ထိုးဖောက်ခြင်း)၊ စုဗ္ဗတိ-နှင့်တူ။

မညတိ-ထို စုစု-တည်း၊ စုစု- ဉာဏေ (သိခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ ထိ-သတ်၊ ဒိဝိဒိ- ယ-သတ်၊
ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို ဉ-ပြု၊ သိသဒ္ဓေဘော် ဉိ-လာ၊ ပြီး၏။

သိဗ္ဗတိ-ထို သိဝု-တည်း၊ သိဝု- တန္တသန္တာနေ (ချဉ်ချောင်းအစရှိတို့ဖြင့်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဉ-ချေ၊ ထိ-သတ်၊ ဒိဝိဒိ
ယ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို ဝ-ပြု၊ သိသဒ္ဓေဘော် ဝိ-လာ၊ ဒေါဿ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝ-ထို ဝ-ပြု၊ ပြီး၏။

စူတိယပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဘူဏ္ဏုစွေဝမာဒိတော- ဘူ-ဤသို့အစရှိသော၊
ဓာတုဂဏတော- ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ အပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘဝတိ- ဖြစ်၏၊ ပဌတိ- ရွတ်ဆို၏၊ ဝါ- ပတ်၏၊ ပစတိ- ချက်၏၊ ဇယတိ- အောင်၏
(နိုင်၏)။

၄၄၆။ ၅၀၉။ ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတ ပုဗ္ဗဉ္စ ။

(ရုဓာဒိတော+နိဂ္ဂဟိတံ+ ပုဗ္ဗံ+စ-၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယ+အာဂမဝိမိသုတ်)

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ရုဓာဒိတော- ရုဓ-အစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊
ပရေ- ဌ၊ အ- အ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ- နိဂ္ဂဟိတ်သည်လည်း၊ ပုဗ္ဗံ- ရှေ့ဖြစ်၍၊
အာဂမော- လာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ရုဓက္ကုစွေဝမာဒိတော- ရုဓ-ဤသို့အစရှိသော၊
ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ အပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပုဗ္ဗေ- အပစ္စည်းမှရှေ့၌၊
နိဂ္ဂဟိတာဂမော- နိဂ္ဂဟိတ်လာခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရုန္ဒတိ- ပိတ်ဆို့၏၊ သိန္ဒတိ- ဖြတ်၏၊ ဘိန္ဒတိ- ရွဲ၏။

၄၄၅။ ဘဝတိ-ကို ဘူ-တည်း၊ ဘူ- သက္ကာယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေဓေရ၊ တိ-သတ်၊ ဘူဝိဒိတော အ-
ဖြင့် အ-ပစ္စည်းသတ်၊ (ဘူ+အ+တိ) ဘိ-ခွင်း၊ ဦ-ကြွင်း၊ အညေသု စ-ဖြင့် ဦ-ကို ဩ-ပုဒ်ဖြူ ဩ အဝသရေ-ဖြင့် ဩ-ကို အဝ-
ဖြူ (ဘိ+အဝ+အ+တိ) ဘိ- အ-သို့တပ်၊ ဝိ-ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

ဝဋ္ဌတိ၊ ဝဇတိ-ကို ၄၀၉-သုတ်အတိုင်းထွတ်။

ယေတိ-ကို ဇိ-တည်း၊ ဇိ- ဇယေ (အောင်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေဓေရ၊ တိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-သတ်၊ ဇိ-
ခွင်း၊ ဣ-ကြွင်း၊ အညေသု စ-ဖြင့် ဣ-ကို ဇ-ပုဒ်ဖြူ ဇ အယ-ဖြင့် ဇ-ကို အယ-ဖြူ (ဇိ+အယ+အ+တိ) ဇိ- အ-သို့တပ်၊ တိ-
ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။

(နိဂ္ဂဟိတံ+အာဂမော-၌ လိင်စေ့ခြင်းကား 'အ၊ ဣ ဝစ္စယ၊ ဒုတိယ ဂဏ၊ ဤသဘော၊ အယော ဝုလ္လိင်သာ' အရတည်း)

၄၄၆။ ရုန္ဒတိ-ကို ရုဓ-တည်း၊ ရုဓ- အာဂရဏေ (ပိတ်ဝင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ တိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-
ပစ္စည်းသတ်၍ ရှေ့ ရုအထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ (ရုဓံ+အ+တိ) ဇိ- အ-သို့တပ်၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဋ္ဌ- နိ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

သိန္ဒတိ-ကို သိဒိ-တည်း၊ သိဒိ- ဒိဓာကရဏေ (နှစ်ဖြာဖြူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဣ-ချေ၊ တိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့်
အ-ပစ္စည်းသတ်၍ ရှေ့ သိ-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊ (သိဒိ+အ+တိ) ဒိ- အ-သို့တပ်၊ ဝဋ္ဌ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ဘိန္ဒတိ-ကို ဘိဒိ-တည်း၊ ဘိဒိ- ဝိဒါရဏေ (ဖောက်ခွဲခြင်း)၊ ကြွင်း နည်းထူ။

ဝဂ္ဂဟဏေဓု- မြင့်၊ ဣ ဤ ဝ ဩ ဣတိ- ဣ၊ ဤ၊ ဝ၊ ဩ ဟူကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ-
တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ နိဂ္ဂဟိတ ပုဗ္ဗန္တ- ရှေ့၌ နိဂ္ဂဟိတ လာသည်လည်း။ တစ်နည်း- နိဂ္ဂဟိတံ-
နိဂ္ဂဟိတသည်၊ ပုဗ္ဗံ- ရှေ့ဖြစ်၍၊ (အာဂမော) ဝ- လာသည်လည်း။ ဟောတိ- ၏၊ ရုန္တိတိ၊ ရုန္တိတိ၊
ရုန္တေတိ၊ ရုန္တေတိ- ပိတ်ဆို့၏၊ သုဗ္ဘောတိ၊ ပရိသုဗ္ဘောတိ- ပုတ်ခတ်၏။

၄၄၇။ ၅၁၀။ ဒိဝိဒိတော ယော ။

(ဒိဝိဒိတော+ယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ကတ္တရိ- ၌၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဒိဝိဒိတော- ဒီဂုအစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ-
၌၊ ယော- ယ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တရိ- ၌၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဒီဂုဏ္ဍဝေဓာဒိတော- ဒီဂုဏ်သို့အစရှိသော၊
ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ယပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိဗ္ဗတိ- တောက်ပ၏၊ သိဗ္ဗတိ- ချုပ်၏၊ ယုဇ္ဈတိ- စပ်ထိုး၏၊ ဝိဇ္ဈတိ- ပပ်ဖောက်၏၊ ဗုဇ္ဈတိ-
သိ၏။

၄၄၈။ ၅၁၂။ သွာဒိတော ဣဏာ၊ ဥဏာ ဝ ။

(သွာဒိတော+ဣဏာ ဥဏာ+ဝ၊ ၃- ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ကတ္တရိ- ၌၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ သွာဒိတော- သုအစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ-
၌၊ ဣဏာဥဏာ ဝ- ဣပစ္စည်း၊ ဣပစ္စည်း၊ ဥဏာပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

(ဣဏာ ဥဏာ ၁-ပုဒ်၊ (ဤ)၊ ဣ+ဏာ+ဥဏာ ၃-ပုဒ် (နိ+နာ) ဣဏာ+ ဥဏာ ၂-ပုဒ် (ဣဗ္ဗည်း ဘာ-ဇိ)

ကတ္တရိ- ၌၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ သု ဣဏ္ဍဝေဓာဒိတော- သု ဤသို့အစရှိသော၊
ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣဏာ ဥဏာ ဣတိ- ဣ၊ ဣ၊ ဥဏာ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ
ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၄၄၆။ ဝ- ခန္ဓာ၊ ဝေ- အာဂဏော၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတ္တန် အ-ချေ၊ ထိ-သတ်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် ဣ-ဝစ္စည်းသတ်၍ ရှေ့၌
နိဂ္ဂဟိတံ ဣ၊ (ဝုဗ္ဗိ+ဣ+တိ) ဣ၊ ဝစ္စန္တ-ဖြူ ဖြစ်၏။ ဤ၊ ဝ၊ ဩ-ဝစ္စည်းသတ်ထူး၍ ရှေ့ထိ၊ ဝုဗ္ဗေတိ၊ ဝုဗ္ဗေတိ-ဖြစ်၏။

၄၄၇။ ဒိဗ္ဗတိ-ထို ဒီဂု-တည်း၊ ဒီဂု- ထိုဌာယ် (ဧြူးထူးတစားခြင်း)၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတ္တန်-ဥ-ချေ၊ ထိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒိဝိဒိ
ယ-သတ်၊ ဣဏာ ဣဏ္ဍိ ဝ-ဖြင့် ဓာတ္တန်နှင့်ဣဏာ ယ-ထို ဝ-ဖြူ သဒိသဒ္ဓေသော် ဝိ-ဣ၊ ဒေါ ဝေသ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဝ-ထို ဝ-
ဖြူ ဖြစ်၏။ သိဗ္ဗတိ၊ ဝိဇ္ဈတိ၊ ဝုဇ္ဈတိ-ထိုထို ၄၄၄-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ယုဇ္ဈတိ-ထို ယုဇ-တည်း၊ ယုဇ- သဒ္ဓတာရေ (ပြင်းစွာပုတ်ခတ်ခြင်း)၊ ဝုဇ္ဈတိ- ခုညှိတူ။

အဘိသုဏောတိ၊ အဘိသုဏောတိ- ရှေးဂ္ဂုနားထောင်၏။ သံဝုဏောတိ၊ သံဝုဏောတိ- ကောင်းစွာ ဖောင့်ရှောက်၏။ အာဝုဏောတိ၊ အာဝုဏောတိ- ဖောင့်ရှောက်၏။ ဝါ- သိကုံး၏။ ပါပုဏောတိ၊ ပါပုဏောတိ- ရောက်၏။

၄၄၉။ ၅၁၃။ ကိယာဒိတော နာ ။

(ကိယာဒိတော+နာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ကိယာဒိတော- ကိအဝရိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ- ဌ၊ နာ- နာပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ကိ ဣစ္စေဝမာဒိတော- ကိ ဤသို့အဝရိသော၊ ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ နာပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ကိဏာတိ- ဝယ်၏။ ဇိနာတိ- အောင်၏။ (ခိုင်၏)။ ဝုနာတိ- တုန်လှုပ်၏။ မုနာတိ- နှောင့်ဖွဲ၏။ (ပု- ဗန္ဓုနေ) တစ်နည်း၊ မုနာတိ- သိ၏။ (မုန- ဉာဏေ) လုနာတိ- ရိတ်ဖြတ်၏။ ပုနာတိ- ပြုစင်၏။ (သုတ်သင်၏)

၄၄၈။ အဘိသုဏောတိ-တို့ အဘိ-ပုစ္ဆ သု-တည်း၊ သု- သဝဏေ(နားထောင်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ဒေချေစေရ၊ တိ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-ဝစ္စည်းသတိ၊ (အဘိ သု+ကျ+တိ) ကိ-ခွင်း၊ ဥ-ကြွင်း၊ အညေသု ဓ-၌ ဝ-ဖြင့် ကျ-၏ ဥ-တို့ ဩ-ပုဒ်ဖြူ၊ တစ်၊ ပြီး၏။ ကာ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် အဘိသုဏောတိ-ဖြစ်၏။

သံ-ပုစ္ဆ ဝု- သံဝုဏေ(ဖောင့်ရှောက်ခြင်း) ဓာတ်နှောင် ကျ၊ ကာ-သတ်လျှင် သံဝုဏောတိ၊ သံဝုဏောတိ-ဖြစ်၏။ အာရေဗ္ဗိလျှင် အာဝုဏောတိ၊ အာဝုဏောတိ-ဖြစ်၏။

ဝ-ပုစ္ဆ အဝ- ဝါပုဏနေ (ပေးထိခြင်း)၊ ဓာတ်နှောင် ဥကာ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် ဝါပုဏောတိ- ပြီး၏။

ဝါပုဏောတိ-ရုပ် ဓမ္မိနိင်တု ဝညာရှင်များ မိန့်ဆိုကြသည်။ (နာသ၊ ဝုဝသိဒ္ဓိ၊ သဒ္ဓနိတိ-တို့၌လည်း ဓမ္မိ၊ ဝ-ပုစ္ဆ အဝ- ဓာတ်နှောင် ကျ၊ ကာ၊ ဥကာ-တို့ဖြင့်လည်း ဝါပုဏောတိ-မိန့်ဆိုကြသည်) သုဏောတိ၊ သုဏောတိ- ၂-မျိုးနှင့် ပေးထင်သော စာသင်ငယ်များ၏ ဝါပုဏိတန်တည်း။

ဝါပုဏောတိ-ကို အမှန်ယူ၍ ရုပ်တွယ်လိုလျှင် တွစ်ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဝါပုဏောတိ-မှ ကာ-၏ အာ-တို့ ဩ-ဖြူ။

၄၄၇။ တိဏောတိ-တို့ တိ-တည်း၊ တိ- ဒုဗ္ဗဝိနိမယေ (ဥစ္စာထဲတွယ် ထောင်းပယ်ခြင်း၌) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဒေချေစေရ၊ တိ-သတိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နာ-သတိ၊ (တိ+နာ+တိ) တွစ်ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ပုဏိတန် န-တို့လည်း ကာ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ဇိနာတိ-စသည်တို့ ဇိ- ဇေယ (အောင်ခြင်း)၊ ဝု- တမ္ပနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဝု- ဗန္ဓုနေ (နှောင့်ဖွဲခြင်း) တစ်နည်း- မုနု- ဉာဏေ (သိခြင်း) တွစ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတုန် န-တို့နေ။ ထု- သောဒနေ (ရိတ်ဖြတ်ခြင်း) ဝု- ဝဝနေ (ဖြူစင်ခြင်း) တစ်နည်း၊ ဝု- သောဒနေ (သုတ်သင်ခြင်း)ဓာတ်နှောင် တိ-သတိ၊ နာ-သတိ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် ဝု၊ ထု၊ ဝု-တို့၏ ဒွိ-ဒိ-ဒိ-တို့ ပုဏိ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

၄၅၀။ ၅၁၇။ ဂဟာဒိတော ပွဏှာ ။

(ဂဟာဒိတော+ပွဏှာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဂဟာဒိတော- ဂဟ-အစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှာ ပရေ- ဌ၊ ပွဏှာ- ပွ-ပစ္စည်း၊ ဏှာပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဂဟ ဣစ္စေဝမာဒိတော- ဂဟ ဤသို့အစရှိသော၊ ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ပွဏှာ ဣတိ- ပွ၊ ဏှာ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဗေပုတိ၊ ဂဏှာတိ- ယူ၏။

၄၅၁။ ၅၂၀။ တနာဒိတော ဩ ယိရာ ။

(တနာဒိတော+ဩ ယိရာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ တနာဒိတော- တန-အစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှာ ပရေ- ဌ၊ ဩယိရာ- ဩ၊ ယိရ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကတ္တရိ- ဌ၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ တန ဣစ္စေဝမာဒိတော- သော၊ ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဩ ယိရ ဣတိ- ဩ၊ ယိရ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တနောတိ- ချဲ့၏၊ တနောတိ- ချဲ့လော့၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ ကရောတိ- ပြုလော့၊ ကယိရတိ- ပြု၏၊ ကယိရတိ- လော့။

၄၅၀။ ဗေပုတိ-တို့ ဝဏ-တည့်၊ ဝဏ- ဥဝါဒါဒေ (ယူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ တိ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ပွ-ပစ္စည်းသထိ၊ (ဝဏ်+ပွ+တိ) ဝဏဿ ဝေ ပွေ-ဖြင့် ဝဏ်-တို့ ဝေ-ဖြူ ပြီး၏။

ဂဏှာတိ-တို့ ဝဏ-တည့် သေည့်၊ တိ-သထိ၊ ဣာ-သထိ၊ (ဝဏ်+ဣာ+တိ) ဝ ဝောဝေ ဣာဒိ-ဖြင့် ဓာတွန် တိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။ ဣန္ဒါဓုဇိ။ ဝဏ-ဓာတ်နောင် ထိဏှာဒိ နာ-ပစ္စည်းသထိ၌ ဝဏာဒိတော က-ဖြင့် န-တို့ က-ဖြူ (ဝဏ်+ကာ+တိ) ဝ ဝိဝိယာသော ဝေ ဝါ-ဖြင့် တိ-နှင့် က- ရွှေ့နောက်ပြန်လျှင် ဣာ-ပစ္စည်း သေထိသထိ ဂဏှာတိ-ပြီးနိုင်၏။

၄၅၁။ တနောတိ-တို့ တန-တည့်၊ တန- ဝိဏ္ဏာဒေ (ချဲ့ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ဥ-ချေ၊ တိ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-ပစ္စည်းသထိ၊ (တန်+ဩ+တိ) တပိ၊ ပြီး၏။ ဝုမိ တိ-သထိလျှင် တနောတိ။

တရောတိ-တို့ တရ-တည့်၊ တရ- တရဏေ (ဖြူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ တိ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-ပစ္စည်းသထိ၊ ပြီး၏။ ဝုမိ တိ-သထိလျှင် တရောတိ။

တထိရတိ-တို့ တရ-တည့် သေည့်၊ တိ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယိရ-ပစ္စည်းသထိ၊ (တန်+ထိရ+တိ) တုမိဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် ရ်-တို့ချေ၊ ပြီး၏။ ဝုမိ တိ-သထိလျှင် တထိရတိ၊ အဏာဓာတု ဒိဓံ ထိမိဓေသု-ဖြင့် အ-တို့ အာ-ဒိဃလ္လိ။

၄၅၂။ ၅၂၅။ ဝုရားဒိတော ဇော ဇာယာ ။

(ဝုရားဒိတော+ဇောဇာယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိ+ သညာသုတ်)

ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ (ပုဏ္ဏိအထို) တစ်နည်း- ကတ္တရိ ဝ- ကတ္တားအနက်၌၎င်း၊ ဘာဝေ ဝ- ဘောအနက်၌၎င်း၊ ကမ္မနိ ဝ- ကံအနက်၌၎င်း၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဝုရားဒိတော- ဝုရ-အစရှိသော ဓာတ်အပေါင်းမှ၊ ပရေ- ၌၊ ဇော ဇာယာ- ဇော၊ ဇာယ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကာရိတာနိ ဝ- ကာရိတ်လည်း မည်ကုန်၏။

(အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ ကမ္မနိ-သုတ်မှ ဘာဝေ၊ ကမ္မနိ-တို့ သီတထိကနည်းအားဖြင့် ပြန်လိုက်သည်ဟု ဂူ-ဆိုသည်။)

ကတ္တရိ- ၌၊ ဝိဟိတေသု- တို့ကြောင့်၊ ဝုရက္ကဋ္ဌေဝမာဒိတော- သော၊ ဓာတုဂဏတော- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဇော ဇာယ ဣတိ - ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကာရိတာသညာ ဝ- ကာရိတ်အမည်ရှိကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

စောရေတိ၊ စောရယတိ- ခိုး၏၊ ဝိန္တေတိ၊ ဝိန္တယတိ- ကြံစည်၏၊ မန္တေတိ၊ မန္တယတိ- တိုင်ပင်၏။ (ဤသို့ဖြင့် ထာရိတ်မှည့်ခြင်းသည် က-အနုဓနံချေနိုင်ရန်သာ ဖြစ်သည်။ ထာရိတ်အစစ်မတူ၊ သဒိသုပစာ ဝုဋ္ဌိကာရိတ် ဖြစ်သောကြောင့် စေ၏-ဟု အနုတ်မဝေရ)

၄၅၃။ ၄၄၄။ အတ္တနောပဒါနိ ဘာဝေ ဝ ကမ္မနိ ။

(အတ္တနောပဒါနိ+ဘာဝေ+ဝ+ကမ္မနိ၊ ၄-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိဇိသုတ်)

အတ္တနောပဒါနိ- အတ္တနောပုဒ်တို့သည်၊ ဘာဝေ ဝ- ဘောအနက်၌၎င်း၊ ကမ္မနိ ဝ- ကံအနက်၌၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အတ္တနောပဒါနိ- တို့သည်၊ ဘာဝေ ဝ- ၎င်း၊ ကမ္မနိ ဝ- ၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဥစ္စတေ- ဆိုခြင်း၊ ဆိုအပ်၏၊ ဥစ္စန္တေ- ကုန်၏၊ မဇ္ဇတေ- ပွတ်တိုက်ခြင်း၊ ပွတ်တိုက်အပ်၏၊ မဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏၊ ယုဇ္ဇတေ- ယှဉ်ခြင်း၊ ယှဉ်အပ်၏၊ ယုဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏၊ ကုဗ္ဗတေ- စိတ်ဆိုးခြင်း၊ စိတ်ဆိုးအပ်၏၊ ကုဗ္ဗန္တေ- ကုန်၏၊ လဗ္ဘတေ- ရခြင်း၊ ရအပ်၏၊ လဗ္ဘန္တေ- ကုန်၏၊ ကယျတေ- ပြုခြင်း၊ ပြုအပ်၏၊ ကယျန္တေ- ကုန်၏။

၄၅၂။ စောရေတိ-တို့ ဝုရ-တည်း၊ ဝုရ- ထေဇျေ (ဒိုးခြင်း)၊ စာရိတု၊ စာရုနိ အ-ချေ၊ တိ-သတ်၊ ဤသို့ဖြင့် ကေ-ဝစ္စည်းသတ်၍ ထာရိတ်ထည်းမှည့်၊ ထာရိတာနံ ကော ယောဝံ-ဖြင့် က-အနုဓနံတို့ချေ၊ ဝစ္စည်းအစိတ် ဝ-ကြွင်းစေ၊ အသယောက္ခယာ ဝုဒ္ဓိတာရိတေ-ဖြင့် ဥ-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိ၍၊ တစ်၊ ပြီး၏။ ကာယ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် စောရယတိ။

စိန္တ- စိန္တသံ(ကြံစည်ခြင်း)၊ မန္တ- မန္တနေ(ထိုင်ဝင်ခြင်း)၊ စာရိတု၊ ကေ၊ ကာယ-သတ်လျှင် စိန္တေတိ၊ စိန္တယတိ၊ မန္တေတိ၊ မန္တယတိ-ဝေသည့်ဖြစ်၏။

၄၅၃။ ဥစ္စတေ၊ ဥစ္စန္တေ-တို့ ၄၈၇-သုတ်၊ မဇ္ဇတေ-ဝေသည့်တို့ ၄၄၁-သုတ်၊ ယုဇ္ဇတေ-တို့ ၄၄၃-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၄၅၄။ ၄၄၀။ ကတ္တရိ ဝ ။

(ကတ္တရိ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်)

အတ္တနောပဒါနိ- အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်တို့သည်၊ ကတ္တရိ ဝ- ကတ္တားအနက်၌လည်း၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဝ- မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

အတ္တနောပဒါနိ- တို့သည်၊ ကတ္တရိ ဝ- လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဝ- ၏။

ပညတေ- သိ၏၊ ရောစတေ- တောက်ပ၏၊ (ရူ- ဒိတ္တိ) တစ်နည်း- ရောစတေ- တင့်တယ်၏၊
(ရူစ- ဖောဒော၊ သပြေတန်) သောစတေ- ပူဆွေး၏၊ ဗုဇ္ဈတေ- သိ၏၊ ဇာယတေ- ဖြစ်၏။

၄၅၅။ ၅၃၀။ ဓာတုပစ္စယေတိ ဝိဘတ္တိယော ။

(ဓာတုပစ္စယေတိ+ဝိဘတ္တိယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်၊ နိ)

ဓာတုပစ္စယေတိ- ဓာတ်အနက်၌ ညွှန်ပြအပ်သည့် ခ-အစ ကာရိတ်အဆုံးရှိကုန်သော
ဓာတု ပစ္စယတို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ဝိဘတ္တိယော- ဝိဘတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဓာတုနိဒ္ဒေတိ- ကုန်သော၊ ခါဒိကာရိတန္တေတိ- ကုန်သော၊ ပစ္စယေတိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊
ဝိဘတ္တိယော- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တိတိက္ခတိ- သည်းခံ၏၊ ဝိဂုစ္ဆတိ- စက်ဆုပ်၏၊ တိကိစ္ဆတိ- ဆေးကု၏၊ ဝိမံသတိ- စူး
စမ်း၏။ သမုဒ္ဒါယတိ- သမုဒြာကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ ပုတ္တိယတိ - သားကဲ့သို့ ပြုကျင့်၏၊ ကာရေတိ- ပြု
စေ၏၊ ပါစေတိ- ချက်စေ၏ ။

၄၅၄။ ဧညတေ-တို့ ၄၄၄-သုတ်အတိုင်းတွယ်၊ ဖေပိသတ်သာ ထူးသည်။
ဧဝေတေ-တို့ ၇၈-တည်း၊ ၇၈- ဒိတ္တိ (ထောက်ခြင်း)၊ တစ်နည်း- ဧဝေဒေ(ထင်ထင်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် အ-
တို့ချေ၊ တေ-သတ်၊ ဘူဝိဒိ အ-သတ်၊ (ရူစ+အ+တေ) အညေသု ဝ-ဖြင့် ၃-တို့ ဩ-ပုဒ်ဖြူ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

ယောစတေ-၌ သုစ- ယောစေ (ရိုးရိုးခြင်း)၊ ဧဝေတေ-နည်းတူ။

ဧညတေ-တို့ ၄၄၄-သုတ်အတိုင်းတွယ်။ ဧယတေ-တို့ ၉၃-တည်း၊ ၉၃- ငှေ့(ဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန့် ချေ၊
တေ-သတ်၊ ဒိဝိဒိ ယ-သတ်၊ (စန့်+ယ+တေ) တွစ် ဓာတု-ဖြင့် တစ်နည်း- ငှေ့ဒိနု ဓာ တိဒိ-၌ ငှေ့ဒိနုဓာ-တူသော ယောဝိဘာ-
ဖြင့် ဓာတုန့် န်-တို့ အာ-ဖြူ၊ (ဇ+အာ+ယ+တေ) ဇ်-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

၄၅၅။ ထိတိတွယ်၊ ဝိဂုစ္ဆတိ၊ ဝိမံသတိ-တို့ ၄၃၃၊ သမုဒ္ဒါယတိ-တို့ ၄၃၅၊ ပုတ္တိယတိ-တို့ ၄၃၆၊ ကာရေတိ၊ ဝါစေတိ-တို့ ၄၃၈-
သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၄၅၆။ ၄၃၀။ ကတ္တရိ ပရဿပဒံ ။

(ကတ္တရိ+ပရဿပဒံ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိသုတ်)

ပရဿပဒံ- ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်သည်၊ ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တရိ- ၌၊ ပရဿပဒံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကရောတိ- ပြု၏၊ ပစတိ- ချက်၏၊ ပဌတိ- ရွတ်ဖတ်၏၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏။

၄၅၇။ ၄၂၄။ ဘူဝါဒယော ဓာတဝေါ ။

(ဘူဝါဒယော+ဓာတဝေါ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ဘူဝါဒယော- ဘူအစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဝါ- ဘူ၊ ဝါ-လျှင် အတူရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဓာတဝေါ- ဓာတ်မည်ကုန်၏။

ဘူတ္တုစ္စေဝမာဒယော- ဘူ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ယေသဒ္ဒဂဏာ- အကြင် သဒ္ဒါအပေါင်း တို့သည်၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ ဝေ- ထို သဒ္ဒါအပေါင်းတို့သည်၊ ဓာတုသညာ- ဓာတ် အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဓာတ်သည့် ဩယာထိဟောဩဇာ၊ ဩယာဟောနိဗ္ဗိယာ ဓာတ်အစဉ်ရဩဇာ၊ သိစေခြင်းငှာ ဓာတ်စဉ်ရသည့်)

ဘဝတိ- ဖြစ်၏၊ ဘဝန္တိ- ကုန်၏၊ ဓရတိ- လှည့်လည်၏၊ ဓရန္တိ- ကုန်၏၊ ပစတိ- ချက်၏၊ ပစန္တိ- ကုန်၏၊ ဝိန္တယတိ- ကြံစည်၏၊ ဝိန္တယန္တိ- ကုန်၏၊ ဟောတိ- ပြစ်၏၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ ဂစ္ဆန္တိ- ကုန်၏။

အာချာတကပ္ပေ- ၌၊ ဒုတိယော ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

အာချာတ် ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

၄၅၆။ စုပိ ၄၀၉၊ ၄၁၀၊ ၄၅၁-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၄၅၇။ ဘဝတိ၊ ဘဝန္တိ-ထို ၄၄၅၊ ဝစတိ၊ ဝစန္တိ-ထို ၄၀၉၊ ဝိန္တယတိ၊ ဝိန္တယန္တိ-ထို ၄၅၂၊ ဟောတိ၊ ဟောန္တိ-ထို ၄၅၅၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆန္တိ-ထို ၄၁၀-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ဓရထိ-ထို ဓရ-တည်း၊ ဓရ- ဓရဏေ (ထုဂ်ခြင်း) ဓာတ်စဉ်၊ ဓာတုန် အ-ထိုချေ၊ ထိ-သတ်၊ အ-စွဉ်းသတ်၊ ပြီး၏။ အန္တိ-ပိသတ်သတ်လျှင် ဓရန္တိ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာဆောင်

ဓာတိယပိုင်း

၄၅၈။ ၄၆၁။ ကွဇာဒိဝဏ္ဏာနမေကဿရာနံ ဒွေဘာဝေါ ။

(ကွဇိ+အာဒိဝဏ္ဏာနံ+မေကဿရာနံ+ဒွေဘာဝေါ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ(အာဂမ) ပိပိသုတ်)

အာဒိဝဏ္ဏာနံ- ဓာတ်၏အစပြစ်သော ဝဏ္ဏတို့၏၊ မေကဿရာနံ- တူသောသရ ရှိကုန်သည်
ပြစ်၍၊ ကွဇိ- ဌ၊ ဒွေဘာဝေါ- ဒွေဘော်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ဧကဿရာနံ-သည့် ဒွေဘာဝေါ၏ ပိသတ်တွေသော
ပိသေသန၊ တစ်နည်း- အာဒိဝဏ္ဏာနံ ပိသေသန၊ ‘ဧကဿရာနံ- သရနှင့်တူဖြစ်ကုန်သော’ တု အနုတ်ပေး)

အာဒိဘူတာနံ- အစပြစ်၍ ပြစ်ကုန်သော၊ ဝဏ္ဏာနံ- ဝဏ္ဏတို့၏၊ မေကဿရာနံ- ၍၊ ကွဇိ-
ဌ၊ ဒွေဘာဝေါ- သည်၊ ဟောတိ-၏။

တိတိကွတိ- သည်းခံ၏၊ ဇိဂ္ဂတိ- စက်ဆုပ်၏၊ တိကိစ္ဆတိ- ကုစား၏၊ ပိပိသတိ- စူးစမ်း၏၊
ဗုဘုကွတိ- စားခြင်းငှာအလိုရှိ၏၊ ပိပိသတိ- သောက်ခြင်းငှာအလိုရှိ၏၊ ဒဒ္ဒလ္လတိ- လွန်စွာ တောက်ပ၏၊
ဒဒိတိ- ပေး၏၊ ဇဟာတိ- စွန့်၏၊ စကံမတိ- စကြို သွား၏။

၄၅၉။ ဒွေဘေဒိဇိဋ္ဌိ- ထိ-၏ဒွေဘော် ထိ-လာ၊ ဝု-၏ ဒွေဘော် ဝု-လာ၊ ဓာ-၏ဒွေဘော် ဓာ-လာ စသည်ဖြင့် ဆိုလေ၊
ဒွေဘော်ကို အာဂမပိစိ ဟုခြင်းဖြစ်သည်။

ထိထိတုထိ၊ ပိဂ္ဂတုထိ၊ ထိထိစ္ဆထိ၊ ပိပိသထိ-တုံ ၄၃၃၊ ဗုဘုတုထိ၊ ပိပိသထိ-တုံ ၄၃၄-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ဒဒ္ဒလ္လထိ-တုံ ဒလ-တည့်၊ ဒလ- ဒိတ္ထိယံ (ထွန်းဖြင့်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-တို့ချေ၊ ထိ-သတ်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသတ်၊
လိ- အ-သို့ကပ်၊ (ဒလ+ထိ) တုဇာဒိ-သောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်အစ ဒ-၏ဒွေဘော် ဒိ-လာ၊ (ဒဒလ+ထိ) ဝေ့ဒွေဘာဝေါ ဌာဒေ-ဖြင့်
သဒိသဒွေဘော် ဒိ-လာ၊ လိ-လာ၊ ပြီး၏။ ဒဒ္ဒလ္လထိ-တုထည့် ပိုသေးသည်။ ဒဒ္ဒ- ဒိတ္ထိယံ (ထွန်းဖြင့်) ဓာတ်ဖြင့် နည်းတူတူထိ။

ဒဒိထိ-တုံ ဒါ-တည့်၊ ဒါ- ဒါဒေ(ထွန်းဖြင့်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ချေချေ ထိ-သတ်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသတ်၊ တုဇာဒိ-
သောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်အစ ဒါ-၏ဒွေဘော် ဒါ-လာ၊ ဝေ့ဒ္ဓာ ဣသော-ဖြင့် ဝေ့ ဒါ-တို့ အဗ္ဗာသ မှည့်၊ ဒိ-ဒွင်း၊ အာ-ကြွင်း၊ ဝေ့သော-
ဖြင့် အဗ္ဗာသ-၏ အာ-တို့ အ-ဝေ့သ-ဖြင့် ဒိ- အ-သို့ကပ်၊ ဝေ့သေဗ္ဗတူ ဝေ့သေ-ဖြင့် အ-ဝေ့ညှိုးထိုချေ၊ ပြီး၏။

ဇဟာထိ-တုံ ဟာ-တည့်၊ ဟာ- ဟာဝေ (စွန့်ဖြင့်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ချေချေ ထိ-သတ်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသတ်၊
ဗုဘုထိ-ဖြင့် ဓာတ်အစ ဟာ-၏ ဒွေဘော် ဟာ-လာ၊ အဗ္ဗာသ-မှည့်၊ ဝေ့သ-ဖြင့် ဝေ့သေ-ဖြင့် ဟာ-တို့ ဝ-ဖြင့် အ-ဝေ့ညှိုးထိုချေ၊
ပြီး၏။

ထိထိတုထိ-တုထည့်၊ ထုထု- ဝေ့ပိထေဝေ (ဖြင့်) အထူးထူးအပြားပြား ဝေ့သဖြင့်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဝ-ချေ၊ ထိ-
သတ်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသတ်၊ မိ- အ-သို့ကပ်၊ (ထုထု+ထိ) ဗုဘုထိ-ဖြင့် ဓာတ်အစ အ-၏ဒွေဘော် ထိ-လာ၊ အဗ္ဗာသမှည့်၊ ထဝေ့သ
ဝေ့သ-ဖြင့် ဟာ-တို့ ဝ-ဖြင့် ဒိဂ္ဂထိထည့်-ဖြင့် ဒိဂ္ဂထိထိလာ၊ (မိ ထုထု+ထိ) ဒိဂ္ဂထိထိထို ထဝေ့သ ဝ-ဖြင့် ပြီး၏။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကွပ်တိ ကိမတ္တံ- နည်း? ကမ္ပတိ ဝလတိအကျိုးရှိ၏။ (ကမ္ပတိ- တုန်လှုပ်၏၊ ဝလတိ- ရွေ့ရှား၏)

၄၅၉။ ၄၆၂။ ပုဗ္ဗော'ဗ္ဗာသော ။

(ပုဗ္ဗော+အဗ္ဗာသော၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

ပုဗ္ဗော- ရှေ့တစ်လုံးသည်၊ အဗ္ဗာသော- အဗ္ဗာသ-မည်၏။

ဒွေဘူတာသ- ၂-လုံးဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဓာတုသ- ဓာတ်၏၊ ပုဗ္ဗော- ရှေ့ဖြစ်သော၊ ယော- အကြင်အက္ခရာသည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ သော- သည်၊ အဗ္ဗာသသညော- အဗ္ဗာသ အမည်ရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ဒဓာတိ- ဆောင်၏၊ ဒဒိတိ- ပေး၏၊ ဗဘူဝ- ဖြစ်ပြီတဲ့။

၄၆၀။ ၅၀၆။ ရသော။

(ရသော၊ ၁-ပုဒ်၊ ရသဝဂ်သုတ်)

အဗ္ဗာသေ- အဗ္ဗာသ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော ဒိဃသရ၏၊ ရသော- ရသ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

(မှတ်ထွယ်စေရန် နောက်နောင်ဘုတ်များ၌လည်း အဗ္ဗာသေ ဝတ္တမာနဿ-ပုဒ်ထိုဝင် စကပုဂံ၊ စတုပုဂံ လိုအပ်သလို ပြောင်းပေးစဉ်)

အဗ္ဗာသေ- ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ သရဿ- ၏၊ ရသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒဓာတိ- ဆောင်၏၊ ဒဒိတိ- ပေး၏၊ ဇဟာတိ- စွန့်၏။

၄၅၈။ တိ-ဝုဂံ။ ဣဒ္ဓတိ၊ စထတိ-၌ တွမ်-ခြစ်၌ ဒွေဘော်ဓကာရ၊ (တဝိ- စထဒေ- တုန်တုန်ခြင်း၊ စထ- ဣဒ္ဓဒေ- တုန်တုန်ခြင်း-ဓာတ်နောင် တိ-သထိ၊ အ-ဝေဉ္စည်းသထိ၊ (သန္တိ) နိဂ္ဂတိတု-ဖြင့် တ-ထက်၌ နိဂ္ဂတိထိ၊ ဝေဉ္စ-ဖြ)

၄၅၉။ ဒဓာတိ-တို ဓာ-တည်း၊ ဓာ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း) ဓာတ်စဉ်၊ ဓာတုန် ဓချေဓရ၊ တိ-သထိ၊ အ-ဝေဉ္စည်းသထိ၊ တုဓာဒိ- ဓောသုတ်ဖြင့် ဓာတ်အစ ဓာ-၏ဒွေဘော် ဓာ-ထာ၊ အဗ္ဗာသစဉ်၊ ဝဿ-ဖြ၊ ဒုတိယဓတုတ္တာနံ ဝထဓထတိယာ-ဖြင့် ဓ-တို ဒ-ဖြ၊ အ-ဝေဉ္စည်းတိုချေ၊ ပြီး၏။ ဒဒိတိ-တို ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းထွက်။

ဓဘူဝ-တို ဘူ-တည်း၊ ဘူ- သက္ကာယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်စဉ်၊ ဓာတုန် ဓချေဓရ၊ အဝေဉ္စတေ ဝဓောထာတိထေ-ဖြင့် အ-သထိ၊ တုဓာဒိ-ဓောသုတ်ဖြင့် ဘူ-၏ဒွေဘော် ဘူ-ထာ၊ အဗ္ဗာသစဉ်၊ အဗ္ဗာသိဝတ္တာထာဓရ၊ ဝါ-ဖြင့် အဗ္ဗာသ၏အဆုံး ဦ-တို အ-ဖြ၊ ဒုတိယဓတုတ္တာနံ ဝထဓထတိယာ-ဖြင့် သ-တို ဓ-ဖြ၊ မြို့သူနု ဓာထဘူဝါ ဝဓောထာယံ-ဖြင့် ဘူ-တို ဘူဝ-ဖြ၊ ဝ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

၄၆၀။ ဒဓာတိ-တို ၄၅၉၊ ဒဒိတိ၊ ဟောတိ-တို ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၄၆၁။ ၄၆၄။ ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ ပဌမ တတိယာ ။

(ဒုတိယစတုတ္ထာနံ+ပဌမတတိယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

အဗ္ဘာသေ- အဗ္ဘာသ၌၊ ဝတ္တမာနာနံ- ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ- ဒုတိယက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာ တို့၏၊ ပထမ တတိယာ- အစဉ်အတိုင်း ပထမက္ခရာ၊ တတိယက္ခရာပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အဗ္ဘာသဂတာနံ- ကုန်သော၊ ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ- တို့၏၊ ပထမ တတိယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝိစ္ဆေဒ- ပြတ်ပြိုတဲ့၊ ဗုဘုက္ခတိ- စားခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဗဘူဝ- ဖြစ်ပြိုတဲ့၊ ဒေတိ-ဆောင်၏။

၄၆၂။ ၄၆၇။ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ ။

(ကဝဂ္ဂဿ+ စဝဂ္ဂေါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

အဗ္ဘာသေ- အဗ္ဘာသ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ ကဝဂ္ဂဿ- က-ဝဂ်၏၊ စဝဂ္ဂေါ- စ-ဝဂ်ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဗ္ဘာသေ- ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ ကဝဂ္ဂဿ- ၏၊ စဝဂ္ဂေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိကိစ္ဆတိ- ဆေးကု၏၊ ဝိဂ္ဂတိ- ဝက်ဆုပ်၏၊ ဝိဗဟ္ဘတိ- စားလို၏၊ ဝိဂိသတိ- ဆောင်လို၏၊ ဝေဂ်မတိ- သွား၏၊ ဝေဂ်မတိ- စကြို သွား၏။

၄၆၁။ ဝိစ္ဆေဒ-တုံ ဆိဒိ-တညံ၊ ဆိဒိ- ဒွိဓာတုဇော (ဒွိစံဖြူခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဣ-ဈေ၊ ဝေရာဏှာ အ-သတ်၊ တုဓာဒိ-စသည့်ဖြင့် ဆိ-ဇ်ဒေသော် ဆိ-လာ၊ (ဆိဆိဒိ+အ) အုဗ္ဘာသမှည့်၊ ဒုတိယစတုတ္ထာနံ ဝထမတတိယာ-ဖြင့် ဆ-တုံ စ-ပြု (ဝိဆိဒိ+အ) အညေသု စ-ဖြင့် ဆိ-ဇ် ဣ-တုံ စ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ ဝဂ္ဂေယောသာ-သောသုတ်ဖြင့် အသဒိသဒေသော် ဝိ-လာ၊ (ဝိစ္ဆေဒိ+အ) ဒိ- အ-သိုတပ်၊ ပြီး၏။ ဓုဘုက္ခတိ-တုံ ၄၃၄၊ ဓဘူဝ-ဒေတိ-တုံ ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

၄၆၂။ ဝိတိစ္ဆတိ-တုံ တိတ-တညံ၊ တိတ- ဝေဂါဝဒုမနေ (ဝေဂါတုံဝယ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-တုံဈေ၊ တိဝေဂ-ဝေသောသုတ်ဖြင့် ဆ-ဝဂ္ဂဿသတ်၊ တုဓာဒိ-သောသုတ်ဖြင့် တိ-ဇ်ဒေသော် တိ-လာ၊ (တိတိတ်+အ) အုဗ္ဘာသမှည့်၊ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ-ဖြင့် တ-တုံ စ-ပြု၊ (ဝိတိတ်+အ) ဓုဗ္ဘန္တဿ ဟေ ဆဝဂ္ဂယေသု စ-ဖြင့် ဓာတုနံ တိ-တုံ စိ-ပြု၊ စိ- ဆ-သိုတပ်၊ ဝိတိစ္ဆတုသော ဓာတုဝဂ္ဂယန္တဿ ပြီး၏၊ တိ-သတ်၊ ပြီး၏။

ဝိဂ္ဂတိ-တုံ ၄၃၃၊ ဝိဗဟ္ဘတိ၊ ဝိဂိသတိ-တုံ ၄၃၄၊ ဝေဂ်မတိ-တုံ ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ဝေဂ်မတိ-တုံ ဝေ- တညံ၊ ဝေ- ဝထိမ္မိ (ဝထိအနုတ်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဥ-တုံဈေ၊ တိ-သတ်၊ အ-ဝဂ္ဂဿသတ်၊ စိ-အ-သိုတပ်၊ တုဓာဒိ-စသည့်ဖြင့် ဝ-ဇ်ဒေသော် ဝ-လာ၊ (ဝေဂ+တိ) အုဗ္ဘာသမှည့်၊ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါ-ဖြင့် ဝ-တုံ စ-ပြု၊ နိဂ္ဂတိတု-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတ်လာ၊ (ဝိ+ဝေ+တိ) နိဂ္ဂတိတ်တုံ တ-ဝဂ္ဂန္တ ဝိ-ပြု၊ ပြီး၏။

၄၆၃။ ၅၃၂။ မာနကိတာနံ ဝတတ္တံ ဝါ ။

(မာနကိတာနံ+ဝတတ္တံ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတ္တသေ- အတ္တသန္တ၊ ဝတ္တမာနာနံ- ဖြစ်ကုန်သော၊ မာနကိတာနံ- မာန၊ ကိတ-ဓာတ်တို့၏ ဝတတ္တံ- အစဉ်အတိုင်း ဝ-အဖြစ်၊ တ-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္တသဂတာနံ- ကုန်သော၊ မာနကိတ ဣတိ- မာန၊ ကိတဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတုနံ- တို့၏၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဝကာရ တကာရတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ဝိမံသတိ- စူးစမ်း၏၊ တိကိစ္ဆတိ- ဆေးကု၏။

ဝါတိ ကိမတ္တံ- နည်း? စိကိစ္ဆတိအကျိုးရှိ၏။ (စိကိစ္ဆတိ- ဆေးကု၏။)

၄၆၄။ ၅၀၄။ ဟဿ ဇော ။

(ဟဿ+ဇော ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အတ္တသေ- အတ္တသန္တ၊ ဝတ္တမာနဿ- ဖြစ်သော၊ ဟဿ- ဟ-၏၊ ဇော- ဇေ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္တသေ- သွ်၊ ဝတ္တမာနဿ- သော၊ ဟ ကာရဿ- ၏၊ ဇော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဇောတိ- စွန့်၏၊ ဇဟုတိ၊ ဇဟောတိ- ပူဇော်၏၊ ဇဟာရ- ဆောင်ပြီတဲ့။

၄၆၅။ ၇၃၃-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ထိ-ရစ်။ စိကိစ္ဆတိ- နှိ ဝါ-ဖြစ်၍ တ-ဖြေရ၊ ၄၆၂-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၄၆၄။ ဇောတိ-ထို ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ဇဟုတိ-ထို တု-တည်၊ တု- ပူဇော် (ပူဇော်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ခေဓေရ၊ တိ-သစ်၊ အ-ဝစွည်းသစ်၊ (တု+အ+တိ) တုဓာဒိ-သောသုတ်ဖြင့် တု-၏ဒွေဘော် တု-လာ၊ အန္တာသမှည့်၊ တဿ ဇော-ဖြင့် အန္တာသ တ-ထို ဇေ-ဖြင့် (ဇု+တု+အ+တိ) ထိ-ခွင်း၊ ဥ-ဖြင့်၊ ဥ-ထို တ-မှည့်၊ ယထာရု ဓ-ဖြင့် ဥ-ထို ဝိ-ဖြင့်၊ ဝိ- အ-သို့ထပ်၊ ထိ- ဝ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

ဇဟောတိ-ထို တု-တည် ဝသည့်၊ ဇဟု+အ+တိ-ဖြစ်သောအခါ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဥ-ထို ဩ-ပုဒ်ဖြင့် ယောဝေဓုတ္တ ဇောရော-ဖြင့် အ-ဝစွည်းချေ၊ ပြီး၏။

ဇောရ-ထို တု-တည်၊ တု- တရဏေ (အောင်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-ထိုချေ၊ ဝဇောက္ခာ အ-သစ်၊ တုဓာဒိ- သည်ဖြင့် တု-၏ဒွေဘော် တု-လာ၊ အန္တာသမှည့်၊ တဿ ဇော-ဖြင့် အန္တာသ-တ-ထို ဇေ-ဖြင့် (ဇေ+တု+အ) အညေသု ဓ-ဖြင့် တု-၏ အ-ထို အာ-ပုဒ်ဖြင့် ဝိ- အ-သို့ထပ်၊ ပြီး၏။

၄၆၅။ ၄၆၃။ အန္တသိဝဏ္ဏာ.ကာရော ဝါ ။

(အန္တသ+အူဝဏ္ဏကာရော+(အူဝဏ္ဏော+အကာရော)+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဋသုတ်)

အတ္တသေ- အတ္တသ၌၊ ဝတ္တမာနဿ- ပြစ်သော၊ အန္တဿ- အဆုံးသရ၏၊ အူဝဏ္ဏကာရော-
အူဝဏ္ဏပြု၊ အ-ပြုသည်၊ တစ်နည်း- အူဝဏ္ဏော- အူဝဏ္ဏပြုသည်၎င်း၊ အကာရော- အ-ပြုသည်၎င်း၊
ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္တသဿ- ၏၊ အန္တဿ- ၏၊ အူဝဏ္ဏော- ၎င်း၊ အကာရော- ၎င်း၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ-
၏။

ဇိဂုစ္ဆတိ- စက်ဆုပ်၏၊ ပိဋသတိ- သောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏၊ ပိဋသတိ- စူးစမ်း၏၊ ဇိပစ္ဆ
တိ- စားလို၏၊ ဗဘူဝ-ပြစ်ပြုတဲ့၊ ဒေတိ-ဆောင်၏။

ဝါတိ-သည်၊ ကိမတ္ထံ-နည်း? ဗုဘူကွတိ- . . အကျိုးရှိ၏။ (ဗုဘူကွတိ- စားလို၏)

၄၆၆။ ၄၈၉။ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ။

(နိဂ္ဂဟိတံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမပိဋသုတ်)

အတ္တသဿ- အတ္တသ၏၊ အန္တေ- အဆုံး၌၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ- နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်လည်း၊ ဝါ-
ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္တသဿ- ၏၊ အန္တေ- ၌၊ နိဂ္ဂဟိတာဂမေ- နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ-၏။
စက်မတိ- စကြံသွား၏၊ စဉ္ဇလတိ- တုန်လှုပ်၏၊ ဇင်္ဂမတိ- သွား၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပိဋသတိအကျိုးရှိ၏။ (ပိဋသတိ- သောက်လို၏၊ ဒဒ္ဒလ္လတိ-
လွန်စွာ တောက်ပ၏)

၄၆၅။ ဇိဂုစ္ဆတိ၊ ပိဋသတိ-တို့ ၄၃၃၊ ပိဋသတိ၊ ဇိပစ္ဆတိ-တို့ ၄၃၄၊ ဒေတိ-တို့ ၄၅၉-သုတ်အတိုင်းထွက်။
ထိ-ရုပ်။ ဗုဘူကွတိ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ကူ-ဝက်နှင့် အ-ဖြေချ (၄၃၄-သုတ်အတိုင်းထွက်)

၄၆၆။ စတိစတိ-တို့ ၄၅၈၊ ဇိပိဋသတိ-တို့ ၄၆၂-သုတ်အတိုင်းထွက်။
ဇာယတိ-တို့ စေ-တည်း၊ စေ- ထမ္မနေ (ထုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိ အ-တို့ချေ၊ ထိ-သက်၊ အ-ဝေ့ညှိသက်၊
ထိ- အ-သို့ထပ်၊ (စေ+ထိ) ထုဓာဒိဝဏ္ဏာနု-စေညှိဖြင့် ဝ-၏ဒွေဘော် စ-လာ၊ အန္တသမှည့်၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာ၊
(စံ+စေ+ထိ) နိဂ္ဂဟိတ်တို့ ဝေဂ္ဂန္တ ညှိ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ထိ-ရုပ်။ ပိဋသတိ၊ ဒဒ္ဒလ္လတိ-၌ ဝါ-မြစ်၌ နိဂ္ဂဟိတ်စေရာ ၄၃၄၊ ၄၅၈-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၄၆၇။ ၅၃၃။ တတော ပါမာနာနံ ဝါမံ သေသု ။

(တတော+ပါမာနာနံ+ဝါမံ+သေသု၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သေသု- သ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ တတော- ထိုအတ္တသမု၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ပါမာနာနံ- ပါဓာတ်၊ မာနဓာတ်တို့၏ ဝါမံ- အစဉ်အတိုင်း ဝါပြု၊ မံပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

(ဖီ ၈၀-စောသ သုတံ၊ ဘု ဃသ-စောသုတ်တို့၌ ယာယော သ-၂-မျိုးကို-ဣဒြ်းဌာ သေသု-တု ဗဟုဝိသုသု၊ ဣ) ပရေ- သော၊ သပစ္စယေ- ကြောင့်၊ တတော အတ္တသတော- ထိုအတ္တသမု၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ပါမာနာနံ- ပါ၊ မာန ဟူကုန်သော၊ ဓာတူနံ- တို့၏၊ ယထာသဗျံ- တိုင်း၊ ဝါ မံ ဣတိ- ဝါ၊ မံ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ပိဝါသတိ- သောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိ၏၊ ဝိမံသတိ- စူးစမ်း၏။

၄၆၈။ ၄၉၂။ ဌာ တိဋ္ဌော ။

(ဌာ+တိဋ္ဌော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဌာ- ဌာဓာတ်သည်၊ တိဋ္ဌော- တိဋ္ဌ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ဌာဣတိ- ဌာ ဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ တိဋ္ဌာဒေသော- သည်၊ ဝါ- မျိုး၊ ဟောတိ- ၏။
တိဋ္ဌတိ- တည်၏ (ရပ်၏)၊ တိဋ္ဌတု- တည်လော၊ တိဋ္ဌေယျ- တည်ရာ၏၊ တိဋ္ဌေယျံ- တည်ကုန်ရာ၏။
ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဌာတိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ဌာတိ- တည်၏)

၄၆၉။ ၄၉၄။ ပါ ပိဝေါ ။

(ပါ+ပိဝေါ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ပါ- ပါဓာတ်သည်၊ ပိဝေါ- ပိဝ-ပြုသည်၊ ဝါ- မျိုး၊ ဟောတိ- ၏။

- ၄၆၇။ ပိဝါသတိ-ကို ၄၃၄၊ ပိမံသတိ-ကို ၄၃၃-သုတ်အတိုင်းတွတ်။
- ၄၆၈။ တိဋ္ဌတိ-ကို ဌာ-တည်း၊ ဌာ- ဝတိနိဝတ္တိမိ (ထားခြင်းမှဆုတ်နှစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဧသေဝေ တိ-ပိသတ်သတ်၊ အ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဌာ တိဋ္ဌော-ဖြင့် ဌာ-ဓာတ်ကို တိဋ္ဌ-ပြု၊ ယောဂေတု ဟောရာ-ဖြင့် အ-ပစ္စည်းကို ချေ၊ ပြီး၏။
ပစ္စမိ တု-ပိသတ်သတ်လျှင် တိဋ္ဌတု၊ သတ္တမိ ယေ၊ ယေျ-သတ်လျှင် တိဋ္ဌေယျ၊ တိဋ္ဌေယျံ။
တိ-ရပ်။ ဌာတိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ တိဋ္ဌ-ပြုရ၊ (အ-ပစ္စည်းကိုချေ။)

ပါ ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- နံ၊ ပိတိဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နံ၊
ပိဝတိ- သောက်၏၊ ပိဝတု- လော၊ ပိဝေယျ- ရာ၏၊ ပိဝေယျံ- ကုန်ရာ၏၊
ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပါတိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ပါတိ- သောက်၏)

၄၇၀။ ၅၁၄။ ဉာဿ ဇာဇိနာ ။

(ဉာဿ+ဇာဇိနာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဉာဿ- ဉာဓာတ်၏၊ ဇာ ဇိနာ- ဇာပြု၊ ဇိပြု၊ နာပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ဉာဣတိ တေဿ ဓာတုဿ- နံ၊ ဇာ ဇိနာ အာဒေသ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ-

ကုန်၏။

ဇာနာတိ- သိ၏၊ ဇာနေယျ၊ ဇာနိယာ၊ ဇော- သိရာ၏။ နာယတိ- သိ၏။

၄၇၅။ ပိဝတိ-တုံ ဝါ-တညံ၊ ဝါ- ဝါနေ (သောတိခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိ ဓနေဓေရ၊ တိ-သတိ၊ အ-ဝစ္စည်းသတိ၊ ဝါ ပိဝေါ-
ဖြင့် ပိဝ-ပြု၊ အ-ဝစ္စည်းကို ချေ၊ ပြီး၏။ ဝစ္စမိ တု-ပိဘတိဖြင့် ပိဝေတု၊ သတ္တမိ ဓေယျ၊ ဓေယျ-ဖြင့် ပိဝေယျ၊ ပိဝေယျ။
တိ-ရပ်။ ဝါတိ- နှ့် ဝါ-မြစ်၌ ပိဝ-မပြုရ၊ (အ-ဝစ္စည်းကိုချေ)

၄၈၀။ ဇာနာတိ-တုံ ဉာ-တညံ၊ ဉာ- အဝေဓာနေ(ထိုးထွင်း၍သိခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဓနေဓေရ၊ တိ-သတိ၊ တိယာဒိတော
နာ-ဖြင့် နာ-ဝစ္စည်းသတိ၊ (ဉာ+နာ+တိ) ဉာဿ ဇာ ဇိနာ-ဖြင့် ဉာ-တုံ ဇာ-ပြု၊ ပြီး၏။ သတ္တမိ ဓေယျ-ပိဘတိသတိထွင် ဇာနေယျ။
ဇာနိယာ-တုံ ဉာ-တညံ သေညံ၊ ဓေယျ-ပိဘတိသတိ၊ (ဉာ+ဓေယျ) ဓေယျဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ-ဖြင့် ဓေယျ-တုံ ဣယာ-

ပြု၊ နာ-ဝစ္စည်းသတိ၊ ဉာဿ ဇာ ဇိနာ-ဖြင့် ဉာ-တုံ ဇာ-ပြု၊ နာ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
(ဇာဇိနာ) နာ-ဝစ္စည်းသတိပြီးမှ ဓေယျ-တုံ ဣယာ-ပြုလေ့ရှိကြသည်၊ ဓေယျဿ ဉာတော-တူသော နိမိတ်နှင့် ထာရီတို့
ခြားတွယ်စွာ ခွဲခွေရန် ဣယာ-ပြုပြီးမှ နာ-ဝစ္စည်းသတိခြင်းသည်သာထွင် ကောင်းသည်။

ဇော-တုံ ဉာ-တညံ သေညံ၊ ဓေယျ-သတိ၊ နာ-ဝစ္စည်းသတိ၊ (ဉာ+နာ+ဓေယျ) နာဿ လောပေါ ယတာဓတ္ထံ-ဖြင့် နာ-
တုံ ချေ၊ ဓေယျဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ-ဖြင့် ဓေယျ-တုံ ဉာ-ပြု၊ ဉာဿ ဇာ ဇိနာ-ဖြင့် ဉာ-တုံ ဇာ-ပြု၊ (ဇာ+ဉာ) နိဂ္ဂတိတံတို့ ဝ-ဝစ္စန္ဒ
ဦ-ပြု၊ ပြီး၏။

နာယတိ-တုံ ဉာ-တညံ သေညံ၊ တိ-သတိ၊ နာ-ဝစ္စည်းသတိ၊ (ဉာ+နာ+တိ) နာဿ လောပေါ ယတာဓတ္ထံ-ဖြင့် နာ-
တုံ ယ-ပြု၊ ဉာဿ ဇာ ဇိနာ-ဖြင့် ဉာ-တုံ နာ-ပြု၊ ပြီး၏။

၄၇၁။ ၄၈၁။ ဒိသဿ ပဿ ဒိသဒ ကွာ ဝါ ။

(ဒိသဿ+ပဿ ဒိသဒ ကွာ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝဝိသုတ်)

ဒိသဿ- ဒိသ-ဓာတ်၏ ပဿဒိသဒကွာ- ပဿ-ပြု၊ ဒိသ-ပြု၊ ဒကွာ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ-
ချို့ ဟောကြီး ကုန်၏။

ဒိသ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ပဿ ဒိသဒ ကွာ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ
အာဒေဝာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောကြီး ကုန်၏။

ပဿတိ- ကြည့်၏ (မြင်၏)၊ ဒိသတိ- ထင်၏၊ ဒကွာတိ- မြင်၏၊ အဒကွာ- မြင်ပြီ၊

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဒ္ဓဿအကျိုးရှိ၏ (အဒ္ဓဿ- မြင်ပြီ)

၄၇၁။ ဤသူ၏ခြေ ဝဿ-ဝေဗညိဗြုရဝဿိ သပြေတန်နိဿယ၌ သရမဝါဘ ဝဿ၊ ဒိသံ၊ ဒက္ခိ-တု
ပြုသည်၊ အပြေပြုသဒ္ဓါ၊ ကရုဏ်း ဘာ-ဇိတိ၌ သရနှင့်တကွ ဝဿ-ဗေညိဗြု၌ သရဟောဝေါ-သုတ်ဖြင့် ရှေ့သရတို့ နေသည်၊ ဣသိဒ္ဓိသရာသညံ
ဩ အဝ သရေ ဧ အယ-တိဖြင့် အဝ၊ အယ-ပြုရာ၌၎င်း၊ ဗြူဘူဒ္ဓ ဓာတုဝါ ဝေရာထွာယ-ဖြင့် အာတ၊ ဘူဝ-ပြုရာ၌၎င်း
သရဟောဝိဒီ (ရှေ့သရချောင်း အစရှိသည်)တုဆိုသည်၊ ဤသုတ်၌ သရချေရန် မပြု၊ သို့သော် ဒိသတေ-၌ ဒိသ-ပြု၊ ယ-ဝေဗညိဗြု
ဆိုထားခြင်းကြောင့် ဒိသ-ဗေညိ၌ သရနှင့်တကွ ပြုကြောင်း သိရသည်၊ အမှန်မှာ သရမဝါဘပြုလျှင် တာဝန်ကျဉ်း၍ ပိုကောင်းသည်၊
ဤကျမ်း၌ သရမဝါသောအပြုကို ပြမည်။

ပဿတိ-တုံ ဒိသ-တညံ၊ ဒိသ-ဝေတွနေ (ကြည့်ရှုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တိချေ၊ တိ-သတ်၊ အ-ဝေဗညိဗြုသတ်၊
(ဒိသံ+အ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသံ-တုံ ဝဿ-ပြု သံ- အ-သိုက်၊ ပြီး၏။ (ဒိသ-ပြုလျှင် ဒိသတိ၊ ဒကွာ-ပြုလျှင် ဒကွာတိ)

ဣဒိချေဓိ၊ ဤကား ဒိသတိ-ထင်၏-တူသော ကတ္တားဟောတို့ ရည်ရွယ်သည်၊ တံတောဖြစ်လျှင် (ဒိသ+ယ+တေ)
၄၄၃-သုတ်၌ ဆိုခဲ့တိုင်း ဝေဗညိဗြုဖြင့် ဒိသ-ပြီးနိုင်သည်၊ ဝေ-၌ကား သရမဝါဘောဓိတု တံအနတ်၌သာ ဒိသ-ပြုရမည်တု ဆိုသည်၊
ယင်း ဝေအလို-

ဒိသ- (ဝေတွနေ)ဓာတ်၌ တေ-ပိဘတ်သတ်၊ ဘာတနေသု ဟော-ဖြင့် ယ-သတ်၊ (ဒိသံ+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-
ပြု (ဒိသ+ယ+တေ) တွစ်ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ယ-တိချေ၊ ပြီး၏။

အဒကွာ-၌ ဒိသ-တညံ ဗေညံ၊ တိယုတ္တန် (တစ်နည်း) အဋ္ဌေတန် အာ-ပိဘတ်သတ်၊ (ဒိသံ+အာ)၊ အကာရာဂဓာ-
သော သုတ်ဖြင့် ဓာတ်၏အစ၌ အ-လာ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒက္ခိ-ပြု (အဒက္ခိ+အာ) တွစ်ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် အာ-တုံ အ-သယပြု၊ ထပ်၊
ပြီး၏။ (ဝေဗညိဗြု ဘာ-ဇိ နှိ သရနှင့်တကွ ဒက္ခိ-ပြု၌ အဒက္ခိ+အာ-၌ သရဟောဝေါ-ဖြင့် တွ-၏ အ-တိချေ၊ ယင်းသုတ်
ဝေတိသဒ္ဓါ တားမြစ်သောကြောင့် နောက် အာ-သရတို့ ဝေတိဗြုရ၊ တွစ်ဓာတု-ဖြင့် အသယ-ပြုတု ဆိုသည်၊ နှာသ-၌ ဒိ-
ဒွေသောဘောင်၌ အဒကွာ-တုရှိ၏)

ထိ-ဝေဝံ၊ အဒ္ဓဿ-၌ ဝါ-ဖြစ်၌ ဝဿ-ဗေညိဗြုရ၊ (ဒိသ-ဓာတ်၊ အာ-ပိဘတ်၊ အ-လာ၌ (အ+ဒိသံ+အာ)၌
တွစ်ဓာတု-ဖြင့် ဣ-တုံ အ-ပြု၌ အာ-တုံလည်း အ-သယပြု၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဒိ-လာ)

၄၇၂။ ၅၃၁။ ဗျဉ္ဇနန္တဿ ဧဝံ ဆပ္ပုစ္စယေသု ဝ။

(ဗျဉ္ဇနန္တဿ+စော+ဆပ္ပုစ္စယေသု+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဆပ္ပုစ္စယေသု ဝ- ဆ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ ဗျဉ္ဇနန္တဿ- ဓာတွန်ဗျဉ်း၏၊ စော- ဝ- ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (ထိဇ ၇၀၊ ဘုဇ ယသ- ၂-သုတ်တို့သာ ဆပ္ပုစ္စည်း ၂-မျိုးကို ဖြည့်ငှာ၊ တစ်ခုည်း- ဝတ္ထုထိ-စသည့် ဝိသတ်၊ ဝတ္ထုထိ အာဒေသ ဆ-တိုထည်း ဖြည့်ငှာ ဆပ္ပုစ္စယေသု-တု ဧတုရ်ဆိုသည်၊ ၉-နိ ၂၀၅)

ပရေသု- ကုန်သော၊ ဆပ္ပုစ္စယေသု- တို့ကြောင့် ဓာတုဿ- ၏၊ ဗျဉ္ဇနန္တဿ- အဆုံးဗျဉ်း၏၊ စော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဇိဂ္ဂတ္တိ- စက်ဆုပ်၏၊ တိကိစ္ဆတိ- ဆေးကု၏၊ ဇိယတ္တိ- စားခြင်းငှာအလိုရှိ၏။

၄၇၃။ ၅၂၉။ ကော ခေ ဝ။

(ကော+ခေ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ခေ- ခ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဗျဉ္ဇနန္တဿ- ဓာတွန်ဗျဉ်း၏၊ ကော- က-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ပရေ- သော၊ ခ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဓာတုဿ- ၏၊ ဗျဉ္ဇနန္တဿ- ၏၊ ကော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

တိတိက္ခတိ- သည်းခံ၏၊ ဗုဘုက္ခတိ- စားခြင်းငှာအလိုရှိ၏။

၄၇၄။ ၅၃၅။ ဟရဿ ဂိ သေ ။

(ဟရဿ+ဂိ+သေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သေ- သ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဟရဿ- ဟရ-ဓာတ်၏၊ ဂိ- ဂိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ပရေ- သော၊ သပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿေဝ- အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဟရ ဣတိ- ဟရဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ဤဓာတ်၏၊ ဂိ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဇိဂိသတိ- ချောင်ခြင်းငှာအလိုရှိ၏။

၄၇၂။ ဇိဂ္ဂတ္တိ- ထိထိတ္တိ-တို့ ၄၃၃၊ ဇိယတ္တိ-တို့ ၄၃၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။
၄၇၃။ ထိထိတ္တိ-တို့ ၄၃၃၊ ဗုဘုက္ခိ-တို့ ၄၃၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။
၄၇၄။ ဇိဂိသတိ-တို့ ၄၃၄-သုတ်အတိုင်းတွက်။

၄၇၅။ ၄၆၅။ ဗြူဘူန.မာဟ ဘူဝါ ပရောက္ခာယံ ။

(ဗြူဘူနံ+အာဟဘူဝါ+ပရောက္ခာယံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝဝိမိသုတ်)

ပရောက္ခာယံ- ပရောက္ခာဝိဘတ်ကြောင့် ဗြူဘူနံ- ဗြူဓာတ်, ဘူဓာတ်တို့၏ အာဟဘူဝါ- အာဟ-ပြု, ဘူဝ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရောက္ခာယံ- ကြောင့် ဗြူဘူ ဣတိ- ဗြူ ဘူ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတူနံ- တို့၏ ယထာသချံ- တိုင်း၊ အာဟဘူဝ ဣတိ- အာဟ ဘူဝ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ အာဒေဝာ - တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အာဟ- ဆိုပြီ၊ အာဟ- ဆိုကုန်ပြီ၊ ဗဘူဝ- ဖြစ်ပြီတဲ့၊ ဗဘူဝ- ဖြစ်ကုန်ပြီတဲ့၊

ပရောက္ခာယံ ဣတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အပြင်အကျိုးရှိ၏။ (အပြင်- ဆိုကုန်ပြီ)။

၄၇၆။ ၄၄၂။ ဂမိဿန္တော ဧစ္စော ဝါ သဗ္ဗာသု။

(ဂမိဿ+ အန္တော+ ဧစ္စော+ ဝါ+သဗ္ဗာသု၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေဝဝိမိသုတ်)

သဗ္ဗာသု- အလုံးစုံသော ပစ္စည်းဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဂမိဿ- ဂမုဓာတ်၏ အန္တော- ဓာတုန် မ-သည်၊ ဧစ္စော- ဧ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။ (ဂမိ-၌ ဣ-သည့် ဓာတ်တို့ထွက်ပြသော ဓာတုနိဒ္ဒါ)

သဗ္ဗာသု- ကုန်သော၊ ပစ္စယ ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့် ဂမု ဣတိ- သော၊ ဧတေသ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တော- အဆုံးဖြစ်သော၊ မကာရော- သည်၊ ဧစ္စော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဂစ္ဆမာနော, ဂစ္ဆန္တော- သွားလတ်သော်၊ ဂစ္ဆတိ, ဂမေတိ- သွား၏။ ဂစ္ဆတု, ဂမေတု-

၄၇၅။ အာဟ-တို့ ဗြူ-တည်း၊ ဗြူ- ဝိယတ္တိဝိဓာယ် (ဝိပြင်ထင်ထူးသောစကား၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်မချေချေ ပထေကာ အ-သတ်၊ (ဗြူ+အ) ဗြူဘူနဓာတ ဘူဝါပရောက္ခာယံ-ဖြင့် ဗြူ-တို့ အာဟ-ပြု တ်-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။ ဥ-ဝိသတ်ဖြင့် အာဟ။
ဧဘူဝ-တို့ ၄၅၉-သုတ်အတိုင်းထွက်။ ဥ-ဝိသတ်ဖြင့် ဧဘူဝ။

ထိ-ပုဒ်။ အခြေပုံ-၌ ပထေကာသိသတ်ပထေထံ၌ အာဟ-မပြုချ၊ (ဗြူ- ဝိယတ္တိ ဝိဓာယ်၊ အနုထန် ဥ-သတ်၊ အညေသု

မ-ဖြင့် ဦ-တို့ ဩ-ပုဒ်ဖြူ ဩ အဝသေ-ဖြင့် ဩ-တို့ အဝ-ပြု၊ ဓာတ်၏အစ၌ အ-လာ၊ (အခြေပုံ+ဥ) ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏) ၄၇၆။ ဂစ္ဆမာနော-တို့ ဂမု-တည်း၊ ဂမု- ဂထိမိ (ဂထိအနုထံ) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဥ-တို့ချေ၊ ဝတ္ထမာနေ မာနန္တာ-ဖြင့် မာန- သတ်၊ (ဂမိ+မာန) ဟိုသုတ်ဖြင့် မိ-တို့ နှိ-ပြု အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ နာမိင်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။ အန္တ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် သရဏေဝေါ-ဖြင့် ဂ္ဂေ အ-ဝစ္စည်းတို့ ချေ၊ (ဂ- ခုဂ်) တပ်၊ ပြီး၏။

(သပြေတန်၌ အ-ဝစ္စည်းမသတ်၊ အဝစ္စယော ဂ္ဂေသိန္ဒိမတ္တော တူသောစကား၊ သမ္မဓာတ်ဝိသတ် နှောင်းကုန်သော သတ်သည့်- တူသောစကားတို့ကို ထောက်၍ မလိုအပ်လျှင် မသတ်ခြင်းက ပိုကောင်း၏)

သွားလော၊ ဂစ္ဆေယျ၊ ဂမေယျ- သွားရာ၏ အဂစ္ဆာ၊ အဂမာ၊ အဂစ္ဆိ၊ အဂမိ- ပြု၊ ဂစ္ဆိဿတိ- လတ္တံ့၊ အဂစ္ဆိ သာ၊ အဂမိဿာ- ရာပြီ။

ဂမိဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဣစ္ဆတိအကျိုးရှိ၏။ (ဣစ္ဆတိ- အလိုရှိ၏။)

၄၇၇။ ၄၇၉။ ဝစဿ၊ ဇ္ဇတနိဋ္ဌိ မကာရော ဩ ။

(ဝစဿ+အဇ္ဇတနိဋ္ဌိ+အကာရော+ဩ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

အဇ္ဇတနိဋ္ဌိ- အဇ္ဇတနိဋ္ဌိဘတ်ကြောင့် ဝစဿ- ဝစ-ဓာတ်၏ အကာရော- အ-အက္ခရာသည်၊ ဩ- ဩ-အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

အဇ္ဇတနိဋ္ဌိ ဝိဘတ္တိဋ္ဌိ- ကြောင့် ဝစ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏ အကာရော - သည်၊ ဩတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

အဝေါစ- ဆိုပြီ၊ အဝေါရံ- ကုန်ပြီ။

အဇ္ဇတနိဋ္ဌိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အဝစ၊ အဝရအကျိုးရှိ၏။ (အဝစ- ဆိုပြီ၊ အဝရ- ကုန်ပြီ)။

၄၇၈။ ၄၇၉။ အကာရော ဒိဗံ တိမိမေသု ။

(အကာရော+ဒိဗံ+တိမိမေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ ဒိဗဝိသိသုတ်)

တိမိမေသု- တိ၊ မိ၊ မ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ အကာရော- အ-အက္ခရာသည်၊ ဒိဗံ-

၄၇၆။ ဂုဏ်-တို့ ၄၁၀-ဆုတ်အတိုင်းတွက်၊ ဝဇ္ဇမိ တု-ဝိဘတ်ဖြင့် ဂုဏ်၊ သတ္တမိ ယေ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဂုဏ်၊ တိယုတ္တနိ အာ-ဝိဘတ်ဖြင့် အဂ္ဂဏ၊ အဇ္ဇတနိ ဤ-ဝိဘတ်ဖြင့် အဂ္ဂမိ၊ ဘဝိဿန္တိ သထိ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဣ-ထာ၌ ဂုဏ်သထိ၊ ထာဏာတိဝတ္ထိ သာ-ဝိဘတ်ဖြင့် အဂ္ဂမိဿာ။

ဂမေထိ-သေညိ၌ ဝိ-ဖြစ်၌ နှစ်-ဖြေရ၊ ဝမု-ဓာတ်၊ အ-ဝစည်း၊ တိ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဝဇ္ဇ+အ+တိ-ဖြစ်သောအခါ ထောဝဂ္ဂေတ္တ ဧကာရာ-ဖြင့် အ-ဝစည်းတို့ ဧ-ဖြေ၊ ဣင်း ထင်ရှားပြီ။

ထိ-ရုပ်။ ဣစ္ဆတိ-၌ ဝမု-ဓာတ်ထုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် နှစ်-ဖြေရ၊ (ဣသုယမုဒုဒန္တော ဣ ဝိ-ဖြင့် နှစ်-ဖြေ)

၄၇၇။ အဝေါစ-တို့ ဝစ-တည်း၊ ဝစ- ဝိယတ္တိယံ ဝါဓာယံ (ဝိပြင်ထင်ရှားသော တေး၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-တို့ချော့ သမိဝေဇ္ဇထန်-ဖြင့် အဇ္ဇတနိ အာ-သထိ၊ (ဝဇ္ဇ+အာ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝိ-၏ အ-တို့ ဩ-ဖြေ၊ (ဝေါဇ္ဇ+အာ) အကာရာဝဂမော-သေညိဖြင့် ဓာတ်အစဉ် အ-လာ၊ တွစ်ဓာတု-ဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသာပြု၊ ဝိ- အ-ဆိုကပ်၊ ပြီး၏။ ဥ-ဝိဘတ်ဖြင့် အဝေါရံ။

ထိ-ရုပ်။ အဝစ၊ အဝရ-၌ အဇ္ဇတနိဝိဘတ်ထုတ်၍ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-ဖြေရ၊ (တိယုတ္တနိ အာ၊ ဥ-သထိ၊ အာ-တို့

ရသာပြု)

ဒိဃအပြစ်သို့ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

ဟိမိမ ဣတိ- ဟိ, မိ, မ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု ဝိဘတ္တိသု- တို့ကြောင့် အကာရေ-
သည်၊ ဒိဃံ- သို့ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

ဂစ္ဆာဟိ- သွားလော၊ ဂစ္ဆာမိ- သွား၏၊ ဂစ္ဆာမ၊ ဂစ္ဆာမေ- ကုန်၏။

မိကာရဂ္ဂတထောန- မိသန္တုကို ယူခြင်းဖြင့် ဟိဝိဘတ္တိမှ- ဟိဝိဘတ်ကြောင့် အကာရေ-
သည်၊ ကွစိ- ဌှိ၊ ဒိဃံ- ဒိဃအပြစ်သို့ န အာပဇ္ဇတေ- မရောက်။ ဂစ္ဆဟိ- သွားလော။

၄၇၉။ ၄၅၂။ ဟိ လောပံ ဝါ ။

(ဟိ+လောပံ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ လောပဝိမိသုတ်)

အကာရတော- အ-အက္ခရာမှ၊ ပရေ- သော၊ ဟိ- ဟိဝိဘတ်သည်၊ လောပံ- ကျေပျောက်
ခြင်း သို့ ဝါ- ချို့ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

(အကာရတော- မှ) ဟိဝိဘတ္တိ- သည်၊ လောပံ- သို့ ဝါ - ချို့ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

ဂစ္ဆ, ဂစ္ဆာဟိ၊ ဂမ, ဂမာဟိ- သွားလော၊ ဂမယ, ဂမယာဟိ- သွားစေလော၊

ဟိတိ ကိမတ္တိ- နည်း? ဂစ္ဆတိ၊ ဂမယတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ ဂမယတိ-

သွားစေ၏)

၄၇၈။ ဂ္ဃာဟိ-တုံ ၄၂၀-သုတ်အတိုင်းတွတ်။ ဂ္ဃာမိ-တုံ ဝေ-တည်း၊ ဝေ- ဝေတိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ၃-တို့ချေ၊ ဝတ္တဓာန် မိ-
သက်၊ ဝမိဿန္တော-သောသုတ်ဖြင့် မိ-တုံ နှံ-ပြု (ဂ္ဃံ+မိ) အ-ဝေဉ်းသက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-တုံ အာ-ဒိဃ-ပြု၊ ပြီး၏။ မ-
သက်လျှင် ဂ္ဃာမ၊ ဓေ-သက်လျှင် ဂ္ဃာဓေ။

မိ- သန္တု၊ ဂ္ဃံ+အ+မိ-တုဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် ဒိယပြုသင့်သော်လည်း မိ-သန္တုဖြစ်၍ ဧပြုရ နှံ- အ-သိုက်၊ ပြီး၏။

၄၇၉။ ဂ္ဃ-တုံ ဝေ-တည်း၊ ဝေ- ဝေတိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ၃-တို့ချေ၊ ဝေမိ တိ-သက်၊ (ဝေ+တိ) ဝမိဿန္တော-သေဉ်းဖြင့်
မိ-တုံ နှံ-ပြု အ-ဝေဉ်းသက်၊ (ဂ္ဃံ+အ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် တိ-တို့ချေ၊ နှံ- အ-သိုက်၊ ပြီး၏။

ဂ္ဃာဟိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ တိ-ဧချေရ၊ ၄၇၈-သုတ်ဖြင့် ဒိယပြု။

ဝေ-၌ ဝေ-ဓာတ်၊ တိ-ဝိသက်၊ အ-ဝေဉ်း (ဝေ+အ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် တိ-ချေ၊ ပြီး၏။ ဝါ-ဖြစ်၍ တိ-ဧချေလျှင် ဝေဓာတ်။

ဝေ-တုံ ဝေ-တည်း၊ ဝေ- ဝေတိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ၃-ချေ၊ ဓာတုဟိ-ဓာသုတ်ဖြင့် ဣယ-သက်၍ ဣသိတ်လည်း
မှည့်၊ ဣသိတ်နံ ဣယ လောပံ-ဖြင့် ဣ-အနုဓန်ချေ၊ (ဝေ+အယ) မိ- အ-သိုက်၊ ဝေယ-တူသော ဓာတုဝေဉ်းနောင် တိ-သက်၊
ဤသုတ်ဖြင့် တိ-တို့ ချေ၊ ပြီး၏။ ဝါ-ဖြစ်၍ တိ-ဧချေလျှင် ဝေဓာတ်။

တိ-ဝေ၊ ဂ္ဃာဟိ, ဝေယတိ-တို့၌ တိ-ဝိသက်ဓာတ်၍ ဧချေရ၊ (ဂ္ဃာဟိ= ဝေ-ဓာတ်၊ အ-ဝေဉ်း၊ တိ-ဝိသက်။

ဝေယတိ= ဝေ-ဓာတ်၊ ဣယ-ဝေဉ်း၊ တိ-ဝိသက်)

၄၈၀။ ၄၉၀။ ဟောတိဿရေ.ဟော.ဟေ ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိ၊ သဿ ဓ။

(ဟောတိဿရော+ဟောဟေ+ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိ+သဿ+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိ- ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ကြောင့် ဟောတိဿရေ- ဟူဇာတ်၏ အဆုံး ဦးသရသည်၊ ဟောဟေ- ဟေ-အပြစ်၊ ဩဟ-အပြစ်၊ ဧ-အပြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။ သဿ ဓ- သဿ-၏လည်း၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။ (စောေးဟေ-ကို ဖျေရစ် ဝေးကြသော်လည်း ဖုတ္တိနှင့်အညီ ကေရစ် ဝေးသည်၊ ဟောတိဿရေ-၌ ထိ-အညီ စာတုနိဋ္ဌိ)

ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိ- ကြောင့်၊ ဟူက္ကတိ- ဟူသော၊ ဧတဿဓာတုဿ- ၏။ သရော- ဦးသရသည်၊ ဟေဩဟတ္တေ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။ သဿ ဓ- ၏လည်း၊ လောပေါ- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဟေဟိတိ- ပြစ်လတ္တံ့၊ ဟေဟိန္တိ- ပြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဟောဟိတိ- လတ္တံ့၊ ဟောဟိန္တိ- ကုန်လတ္တံ့၊ ဟေဟိ- လတ္တံ့၊ ဟေန္တိ- ကုန်လတ္တံ့၊ ဟေဟိဿတိ- လတ္တံ့၊ ဟေဟိဿန္တိ- ကုန်လတ္တံ့၊

ဟူတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘဝိဿတိ ဘဝိဿန္တိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဘဝိဿတိ- ပြစ်လတ္တံ့၊ ဘဝိဿန္တိ- ကုန်လတ္တံ့)။

ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဟောတိအကျိုးရှိ၏။ (ဟောတိ- ၏။)

၄၈၁။ ၅၂၄။ ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော ။

(ကရဿ+သပစ္စယဿ+ကာဟော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဘဝိဿန္တိဋ္ဌိ- ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ်ကြောင့် သပစ္စယဿ- ဘဝိဿန္တိဝိဘတ် တည်းဟူသော ပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကရဿ- ကရဓာတ်၏၊ ကာဟော- ကာဟ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။ သဿ ဓ- သ-ဝိဘတ်၏လည်း၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၄၈၀။ ဧတိတိ-ကို တူ-တည်း၊ တူ- သတ္တံသံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနှင့်ချေဝေ၊ အနာထေ သဝိဿန္တိ-ဖြင့် သတိ-သတိ၊ (တူ+သတိ) ဤသတိဖြင့် တူ-၏ ဦး-ကို စော်-ဖြည့် သ-ကိုလည်း ချေ၊ (ဧတိ+တိ) ဣဏာဓာဓာဓော အသမ္ဘဓာတုဓိ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ဖြီး၏။ သန္တိ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဧတိန္တိ၊ ဩတိ-ဖြင့်လျှင် ဧတိတိ၊ ဟောတိန္တိ၊ ဧ-ဖြင့်လျှင် ဧတိ၊ ဧတိ။ ဝါ-ဖြစ်၍ သ-ဧကျေလျှင် ဧတိသတိ-သေည့်ဖြစ်၏။

ထိ-ရစ်။ သဝိသတိ၊ သဝိဿန္တိ-တို့၌ တူ-ဓာတ်ဖျေ၍ စော်-သေည့်ဖြေ၊ (ဘူ-ဓာတ်၊ သတိ-ဝိဘတ်၊ ဦး-ကို ဩ-ပုဒ်ဖြင့် ဩ-ကို အဝ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ခွင်း၊ ချေ၊ တစ်) သဝိဿန္တိ-နှည်းတူ။

ဧတိ-၌ သဝိဿန္တိဝိဘတ်ဖျေ၍ ဧ-သေည့်ဖြေရ။

တတိယပိုင်း]

အရှင်ဇိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၅၇

ဘဝိဿန္တိပိ ဝိဘတ္တိပိ- ကြောင့် သပစ္စယဿ- ပြစ်သော၊ ကရ ဣတိ - သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ဇံ၊ ကာဟာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ဇံ၊ သဿ ဓ- ဇံလည်း၊ နိဗ္ဗံ- အပြု၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ဇံ။

ကာဟတိ၊ ကာဟိတိ၊ ကာဟသိ၊ ကာဟိသိ၊ ကာဟာမိ- ပြုလတ္တံ့၊ ကာဟာမ- ပြုကုန်လတ္တံ့၊ ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကရိဿတိ ကရိဿန္တိအကျိုးရှိ၏။ (ကရိဿတိ- လတ္တံ့၊ ကရိဿန္တိ- ကုန်လတ္တံ့))

သပ္ပစ္စယဂ္ဂဟဇောန- သပ္ပစ္စယ သန္တုပိပြင် အညေတိပိ- အခြားဓာတ်တို့မှ နှော့ကပ်၍လည်း၊ ဘဝိဿန္တိယာ ဝိဘတ္တိယာ- ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်၏ ခါမိ ခါမ ဆာမိ ဆာမ ဣစ္စာဒယော- ခါမိ၊ ခါမ၊ ဆာမိ၊ ဆာမ ဤသို့ အစရှိကုန်သော အာဒေသာ- အပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ဝက္ကာမိ- ဆိုအံ့၊ ဝက္ကာမ- ဆိုကုန်အံ့၊ ဝစ္ဆာမိ- နေအံ့၊ ဝစ္ဆာမ- နေကုန်အံ့။

အာချာတကပ္ပေ- ဌ၊ တတိယောကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

တတိယပိုင်း ပြီး၏။

၄၀၁။ ဤသုတ်ဖြင့် ကာထ-ဖြူရာတွင် သဖြေတန်နိဿယ၌ သရဓဝါဘိ ကာထိ-ဖြူဆိုသည်၊ ဘူဝိဒိတော အ-ဖြင့် အ-သတ်၍ တိ-အ-သို့ကပ်သည်။ ဝ-၌ သစ္စာစိတ်နှောင်းကုန်သော အ-ဝစ္စည်းသတ်တု ဆိုခြင်းကြောင့် အသစ္စာစိတ်ဖြစ်သော ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်နှောင်းကုန် အ-မသတ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သရနှင့်တကွ ကာထ-ဖြူ ကာထထိ-ပြီးနိုင်မည်။

ကာထထိ-ထို ထရ-တည်း၊ ထရ- ထရဇော (ဖြူခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ထိုချေ၊ သထိ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ထရ-ထို ကာထ-ဖြူ၍ သ-ထိုထည်း ချေ၊ ပြီး၏။ ဣဏာရာဇော-မသည့်ဖြင့် ဣ-လာလျှင် တိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ကာထိတိ၊ သသိ-ဖြင့် ကာထသိ၊ ကာထိသိ၊ သာမိ-ဖြင့် ကာထာမိ၊ ကာထာမ။

ထိ-ရူပံ၊ ထရိယထိ၊ ထရိဿန္တိ-၌ ဝါ-ခြစ်၍ ကာထ-ဖြေရ၊ (ထရ-ဓာတ်၊ သထိ၊ သန္တိ-ဝိဘတ်၊ ဣ-လာ)

ဓေဓစ္စဓေဓေဒ္ဓါဒ္ဓိ၊ ဝတ္တာမိ-ထို ဝေ-တည်း၊ ဝေ- ပိယတ္ထိံယံ ဝါဓာယံ (ပိပြင်ထင်ရှားသောစကား) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ထိုချေ၊ သာမိ-သထိ၊ (ဝမ်+သာမိ) ဤသုတ်၌ သဝစ္စယသဒ္ဓါဖြင့် သာမိ-ထို ခါမိ-ပြု၊ တော ခေ ဓ-ဖြင့် ဓာတွန် စိ-ထို ထိ-ပြု၊ ထိ- ခ-သို့ကပ်၊ ပြီး၏။ သာမ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဝတ္တာမ။

ဝတ္တာမိ-ထို ဝသ-တည်း၊ ဝသ- နိဝါသေ (နေခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ထိုချေ၊ သာမိ-သထိ၊ (ဝမ်+သာမိ) ဤသုတ်၌ သဝစ္စယသဒ္ဓါဖြင့် သာမိ-ထို သာမိ-ပြု၊ မျဉ်းနန္ဒဿ စော သဝ္ဗဗ္ဗေသသု ဓ-ဖြင့် ဓာတွန် သိ-ထို စိ-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ သာမ-ဝိဘတ်ဖြင့် ဝတ္တာမ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာဘေဒင်

စတုတ္ထပိုင်း

၄၈၂။ ၅၀၈။ ဒါဒန္တသံ ပိမေသု ။

(ဒါဒန္တသံ+အံ+ပိမေသု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝပိဓိသုတ်)

ပိမေသု- မိ၊ မ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဒါဒန္တသံ- ဒါဓာတ်၏အဆုံး အာ၏၊ အံ- အံပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

ပိမ ဣစ္စတေသု- ပိမ တူကုန်သော ဤဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဒါဣစ္စတေသု ဓာတုသံ-
ဒါတူသော ဤဓာတ်၏၊ ဒန္တသံ- အဆုံးအာ၏၊ အံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒမ္ပိ-ပေး၏၊ ဒမ္ပ- ပေးကုန်၏။

၄၈၃။ ၅၂၇။ အသံယောဂန္တသ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ ။

(အသံယောဂန္တသံ+ဝုဒ္ဓိ+ကာရိတေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝပိဓိသုတ်)

ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်၊ အသံယောဂန္တသံ- သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော ဓာတ်၏၊
ဝုဒ္ဓိ- အာ၊ ဧ၊ ဩ-ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာရိတေ- ကြောင့်၊ အသံယောဂန္တသံ- သော၊ ဓာတုသံ- ၏၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာရေတိ- ပြုစေ၏၊ ကာရေန္တိ- ပြုစေကုန်၏၊ ကာရယတိ- ပြုစေ၏၊ ကာရယန္တိ- ပြုစေကုန်၏၊
ကာရာပေတိ- ပြုစေ၏၊ ကာရာပယန္တိ- ပြုစေကုန်၏။

အသံယောဂန္တသေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပိန္နဲယတိ မန္တယတိ...အကျိုးရှိ၏၊ (ပိန္နဲယတိ-
ကြ၏၊ မန္တယတိ- တိုင်ပင်၏)။

၄၈၂။ ဒမ္ပိ-တို့ ဒါ-တညိ၊ ဒါ- ဒါဒေ(ဝေဠိင်္ဂ) ဓာတ်တညိ၊ ဓာတုဒ်ဒေသေ၊ ဝတ္တဓာန် မိ-သတိ၊ အ-ဝုဒ္ဓညိသတိ၊ ယောဂေတ္တ
ဇာတေ-ဖြင့် အ-တို့ချေ၊ (ဒါ+မိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဒါ-၏အဆုံး အာ-တို့ အံ-ပြု၊ (ဒါ+မိ) နိဂ္ဂဟိတံတို့ ဝ-ဝုဒ္ဓန္တ မိ-ပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏။
မ-ပိဘတ်ဖြင့် ဒမ္ပ။

၄၈၃။ ရုပ်- ၄၃၈- သုတ်အတိုင်းတွယ်။
ထိ-ရုပ်။ ဝိညယတိ- မန္တယတိ-၌ အသံယောဂန္တ ဓတုတ်၌ (ဝါ) သံယုဂ်နှောင်းသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိမပြုရ၊ (၄၅၂-
သုတ်အတိုင်းတွယ်)

၄၈၄။ ၅၄၂။ ဃဋ္ဌာဒိနံ ဝါ ။

(ဃဋ္ဌာဒိနံ+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် အသံယောဂန္တာနံ- သံယုဂ်အဆုံးမရှိကုန်သော၊ ဃဋ္ဌာဒိနံ- ဃဋ္ဌ-အတူရှိသောဓာတ်တို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိပြုသည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကာရိတေ- ကြောင့်၊ အသံယောဂန္တာနံ- ကုန်သော၊ ဃဋ္ဌာဒိနံ- ကုန်သော၊ ဓာတူနံ- တို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဃာဋေတိ၊ ဃဋေတိ၊ဃဋ္ဌာပယတိ- အားထုတ်စေ၏၊ ဝါ- ရှေ့လှုံလနှင့် နောက်လှုံလကို ဆက်စပ်စေ၏၊ ဝါမေတိ၊ ဝမေတိ၊...ဝမာပေတိ- သွားစေ၏။

ဃဋ္ဌာဒိနံ ဣတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကာရေတိ . . . အကျိုးရှိ၏။ (ကာရေတိ- ပြုစေ၏။)

၄၈၅။ ၄၃၄။ အညေသု ဝ ။

(အညေသု+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

အညေသု ဝ- ကာရိတ်ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသောပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း၊ အသံယောဂန္တာနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ဓာတူနံ- တို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အညေသု- ကုန်သော၊ ပစ္စယေသု ဝ- တို့ကြောင့်လည်း၊ အသံယောဂန္တာနံ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသံ- ကုန်သော၊ ဓာတူနံ- တို့၏၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ယေတိ- အောင်၏၊ ဟောတိ၊ ဘဝတိ- မြစ်၏။

စဂ္ဂတဏှေန- မြင့်၊ ဣပစ္စယသာပိ- ဣပစ္စည်း၏လည်း၊ ဝုဒ္ဓိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ အဘိသုဏှောတိ- ရှေးရှုနားထောင်၏။

၄၈၄။ ဃာဋေတိ-ထို ဃဋ-ထည်း၊ ဃဋ- ဤထာယ် (အားထုတ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတူနံ အ-ထိုချေ၊ ဓာတူတိ-စောသုတ်ဖြင့် ကေ-ဝစ္စည်းသတ်၍ ထာရိတ်မှည့်၊ ထာရိတ်နံ ကော ယောဝံ-ဖြင့် က-အနုဇနိတိ ချေ၊ ဝစ္စည်းအစိတ် ဝေ-ဖြင့်၊ ဝေ၊ ဃဋ္ဌာဒိနံ ဝါ-ဖြင့် ဃ-၏ အ-ထို အ-ဝုဒ္ဓိဖြူ ငို- ဝေ-သို့တစ်၊ တိ-သတ်၊ မြီး၏။ ဝါ-မြစ်၍ ဝုဒ္ဓိဖြေ့ထိုင် ဃဋေတိ။

ဏယ-ဝစ္စည်းဖြင့် ဃာဋထတိ၊ ဃဋထတိ၊ ကာဝေ-ဖြင့် ဃာဋဝေတိ၊ ဃဋဝေတိ၊ ကာဝယ-ဖြင့် ဃာဋာဝယတိ၊ ဃဋာဝယတိ၊ ဝါဒေတိ-စသည့်၍ ဝမု-ဓာတ်ဖြင့် နည်းတူထုတ်လေ။

ထိ-ဝစ်၊ ထာဋေတိ-၌ ဃဋ-စော ဓာတ်ထုတ်၍ ဤထုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြေ့ထိုင် (အသံယောဂန္ဓာယ-စော ဝေ့သုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိ-ဖြူ)

၄၈၅။ ဃထတိ၊ သထတိ-ထို ၄၄၅- သုတ်အတိုင်းထွက်။ ဃောတိ-ထို ၄၁၅-သုတ် ထောတု-အတိုင်းထွက်။

ဝေခန္တိ။ ၄၄၈-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၂၁၇

၄၈၆။ ၅၄၃။ ဂုဟဒုသာနံ ဒိဃံ ။

(ဂုဟဒုသာနံ+ဒိဃံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဒိဃဝိသိသုတ်) (ဂုဒ္ဒိ-ထားမြစ်သော၊ ပဋိသေစိစိ ဣဉ္ဇိးမုဉ္ဇိ)

ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဂုဟဒုသုနံ- ဂုဟဓာတ်၊ ဒုသာဓာတ်တို့၏၊ သရော- အဆုံးသရသည်၊ ဒိဃံ- ဒိဃအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ကာရိတေ- ကြောင့်၊ ဂုဟ ဒုသာ ဣတိ- ဟူတုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတုနံ- တို့၏၊ သရော- သည်၊ ဒိဃံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဂူဟယတိ- စောင့်ရှောက်စေ၏၊ ဒူဿယတိ- ပျက်စီးစေ၏၊ ငါ- ပျက်ဆီး၏။

(ကမ္မဉ္ဇိ၊ ဝတ္တိနှင့် နှာသ၊ ဣသိဒ္ဓိသော ကမ္မဉ္ဇိးအစွင့် ထုမ်းကန်တို့၌ ထာရိတ်ဝစ္စဉ်းနှောင်းထုဒ္ဓိသာ ဂုဟ၊ ဒုသ-တို့၏ ဒိဃအပြု စီရင်ကြသည်။ ကမ္မဉ္ဇိးဘာ-ဋီ ဆရာထား ‘ဂူထနံ-ထျှိဂြုထ်ခြင်း-သော ဖြဟုတ်နှင့် ဧမာဂ္ဂဏ္ဍာန်တို့ထောက်၌ ထာရိတ်ဝစ္စဉ်းနှောင်းသည့်ဖြစ်စေ၊ အခြားဝစ္စဉ်းနှောင်းသည့်ဖြစ်စေ ဒိဃဂြုထင်သည်’ ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေပြု၌ ထာရိတေ- ကြောင့်ငင်း၊ အညေသု- ထို့ကြောင့်ငင်း-ဟု သုတ်နုတ်ဖေးသည်။)

၄၈၇။ ၄၇၈။ ဝစ ဝဿ ဝဟာဒိနမုကာရော ဝဿ ယေ ။

(ဝစဝဿဝဟာဒိနံ+ဥကာရော+ဝဿ+ယေ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

ယေ- ဘော၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝစဝဿဝဟာဒိနံ- ဝစ၊ ဝဿ၊ ဝဟ-အစရှိသော ဓာတ်တို့၏၊ ဝဿ- ဝ-၏၊ (တစ်နည်း)၊ ဝဿ- ဝ-၏ အဆုံး အ-၏၊ ဥကာရော- ဥပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ယပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဝစ ဝဿ ဝဟ ဣဂ္ဂဝေဝမာဒိနံ- ဝစ၊ ဝဿ၊ ဝဟ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ ဝကာရဿ- ၏၊ ဥကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဥစ္စတေ၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ ဝဿတိ- ကျင့်သုံးအပ်၏၊ ဝယတိ- ဆောင်ယူအပ်၏၊ ငါ-

၄၈၆။ ဂူဟယတိ-တို့ ဂူဟ-တည်း၊ ဂူဟ- သံဝေဇက (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဓာတိဒ္ဓညံ၊ ဓာတုန် အ-တို့ချေ၊ ဓာတုတိ-သောသုတ်ဖြင့် ကမ-ဝစ္စဉ်းသတ်၌ ထာရိတ်ဣဉ္ဇိးမုဉ္ဇိ၊ ထာရိယာနံ ဧကာ ယောဝံ-ဖြင့် ထာရိတ် က-အစွန်တို့ချေ၊ ဝစ္စဉ်းအစိတ် အယ-ဖြင်းစေ၊ (ဝုတ်+အယ) ဤသုတ်ဖြင့် ဦး-ဒိဃဂြု၊ (ဂူဟယ) တိ-သတ်၊ ပြီး၏။

ဒုသ- အစွိတ်မှီ (မဒ္ဒစိသတ်ခြင်း) ဓာတိဖြင့် ဒုသယတိ။

၄၈၇။ ဥစ္စတေ-တို့ ဝစ-တည်း၊ ဝစ- ပိယတ္တိယံဝါဓာယံ (ပီပြင်ထင်ရှားသောစကား) ဓာတိဒ္ဓညံ၊ ဓာတုန် အ-တို့ချေ၊ ယေ-သတ်၊ ဘာဝကမ္မေသု ယော-ဖြင့် ယ-သတ်၊ (ဝစိ+ယ+တေ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-တို့ ဥ-ပြု၊ (ဥစိ+ယ+တေ) တဿ ဝေဝ-ဝသည့်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်သီလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၆၁

မျှောအပ်၏

၎င်း၎င်း၊ ၎င်း၎င်း။ ဟာ ဝိပရိယယော လော ဝါ ။

(ဟာဝိပရိယယော+လော+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ယေ- ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဟာဝိပရိယယော- ဟ-၏ ဝိပရိတ်သည်၊ ဝါ- ဟ-၏ ယ-နှင့် ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ယဿ- ယ-ပစ္စည်း၏၊ လော- လ-ပြုသည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ယပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဟကာရဿ- ဟ အက္ခရာ၏၊ ဝိပရိယယော- ရှေ့နောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ယပစ္စယဿ စ- လည်း၊ လော- လ ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဝုလ္လတိ၊ ဝုယုတိ- ဆောင်ယူအပ်၏၊ ဝါ- မျှောအပ်၏။

၎င်း၎င်း၊ ၎င်း၎င်း။ ဂဟဿ ဝေ ပေ ။

(ဂဟဿ+ဝေ+ပေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ပေ- ပွ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဂဟဿ- ဂဟ-ဓာတ်၏၊ ဝေ- ဝေ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ပွပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဂဟတ္တတိ- ဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဝေကာရော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ ဝေပုတိ- ယူ၏။

ထက္က ယ-တို့ စ-ဖြူ၊ စ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် စ်-လာ၊ ပြီး၏။ ဝုစ္ဆတိ-၌ ဝေ-တည် သေသည်၊ ဝေ+ထ+ထေ-ဖြစ်သောအခါ ဤသုတ်ဖြင့် စ်-၏ အ-တို့ ၃-ဖြူ၊ ထဿ ဝေပ-သေသည်ဖြင့် ဓာတုနှင့်ထက္က ယ-တို့ စ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် စ်-လာ၊ (ဝုစ္ဆ+ထေ) အတ္တနောဒိန္နိ ဝဿ ဝေတ္တ-ဖြင့် ထေ-တို့ ထိ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။

ဝုဿတိ-တို့ ဝေ-တည်၊ ဝေ- နိဝိသေ (နေခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တို့ချေ၊ ထေ-သင်္ဂါ၊ သော၊ ထံ ယ-ဝုစ္ဆည်း သင်္ဂါ၊ (ဝေ+ထ+ထေ) ဤသုတ်ဖြင့် စ်-၏ အ-တို့ ၃-ဖြူ၊ ဝုစ္ဆဝုစ္ဆ-ဖြင့် ယ-တို့ ဝုစ္ဆဝုစ္ဆ သ-ဖြူ၊ သ်- သ-သို့ထပ်၊ ထေ-တို့ ထိ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။ ဝုယုတိ-တို့ ၎င်း-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၎င်း၎င်း။ ဝုယုတိ-တို့ စတ-တည်၊ စတ- ဝိဝနေ (ရောက်စေခြင်း၊ ရောက်အောင်ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-တို့ချေ၊ ထေ-သင်္ဂါ၊ သော၊ ထံ ယ-သင်္ဂါ၊ (ဝေ+ထ+ထေ) ဝေ ဝေ-သေသည်ဖြင့် စ်-၏ အ-တို့ ၃-ဖြူ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဟ-နှင့် ယ-ရှေ့နောက်ပြန်၍ ယ-တို့ လ-ဖြူ၊ ထေ-တို့ ထိ-ဖြင့်၊ ပြီး၏။ ယ-တို့ ယ-ရွေလျှင် ဝုယုတိ။

၎င်း၎င်း။ ယေပုတိ-တို့ ၎င်း-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၄၉၀။ ၅၁၈။ ဟလောပေါ် ကျာမှို ။

(ဟလောပေါ်+ကျာမှို၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိမိသုတ်)

ကျာမှို- ကျာပစ္စည်းကြောင့်၊ ဂဟဿ- ဂဟဓာတ်၏၊ ဟလောပေါ်- ဟ-၏ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ကျာမှိုပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဂဟတ္တတိ- သော၊ ဧတဿဓာတုဿ- ၏၊ ဟကာရဿ- ၏၊ လောပေါ်- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ ဂကျာတိ- ယူ၏ ။

၄၉၁။ ၅၂၂။ ကရဿ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမိတ္တိ ။

(ကရဿ+ကာသတ္တံ+အဇ္ဇတနိမိတ္တိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

အဇ္ဇတနိမိတ္တိ- အဇ္ဇတနိဝိဘတ်ကြောင့်၊ ကရဿ- ကရ-ဓာတ်၏၊ ကာသတ္တံ- ကာသ- အပြစ်သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

(တစ်နည်း) ၁။ ကရဿ ကာ၊ ၂။ သတ္တမဇ္ဇတနိမိတ္တိ

ကရဿ- ၏၊ ကာ- ကာပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (အာဒေသဝိမိ)

အဇ္ဇတနိမိတ္တိ- ကြောင့်၊ သတ္တံ- သ-အပြစ်သည်၊ ဝါ- သ-လာသည်၊ ဟောတိ- ၏။ (အာဂမ)

အဇ္ဇတနိမိတ္တိ ဝိဘတ္တိမှ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- အလုံးစုံသော၊ ကရတ္တတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ကာသတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အကာသိ- ပြုပြီ၊ အကာသံ- ကုန်ပြီ၊ အကရိ- ပြုပြီ၊ အကရံ- ကုန်ပြီ၊

ကာသတ္တမိတိ- ကာသတ္တံဟူသော၊ ဘာဝနိဒ္ဒေသေန- ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့်၊ အညတ္တာပိ- အခြားဓာတ်၌လည်း၊ သာဂမော- သ လာသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊ အဒိသိ- ပေးပြီ။

၄၉၀။ ရုပ်- ၄၅၀-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၄၉၁။ အကာသိ-ထို ထရ-တည်း၊ ထရ- ထရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ အဇ္ဇတနိ ဤ-သက်၊ (ထရံ+ဤ) ဤသုတ်ဖြင့် ထရံ-ထို ကာသံ-ပြု၊ အကာသုဂမော-စသည်ဖြင့် ဓာတ်အစဉ် အ-လာ၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဤ-ထို ဣ-ရဿ-ပြု၊ ကမ်၊ ပြီး၏။ ဦး-ပိဘတ်ဖြင့် အကာသံ၊ ဝါ-ဖြစ်၍ ကာသ-ပြုလျှင် အထရိ၊ အထရံ။

တစ်နည်း ရူအာရိ ဓန္ဒကိဋ္ဌိ- ရှေးနည်းအတိုင်း ထရံ+ဤ-ဖြစ်သောအခါ ထရဿ ကာ-ဟူသော ယောဝိဘာဝဖြင့် ထရံ-ထို ကာ-ပြု၊ သတ္တမဇ္ဇတနိမိတ္တိ-ဖြင့် သ်-လာ၊ (ကာ+သံ+ဤ) အ-လာခြင်း၊ ဣ-ရဿပြုခြင်းတို့ ရှေးနည်းအတိုင်း။

ဘာဝနိဒ္ဒေသေ။ အဟောသိ-ထို တု-တည်း၊ တု-သတ္တံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေချေ။

၄၉၂။ ၄၉၉။ အသသွာ မိမာနံ မိမှာန္တလောပေါ ဝ ။

(အသသွာ+မိမာနံ+မိမှာ+အန္တလောပေါ+ဝ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိဓိသုတ်)

အသသွာ- အသ-ဓာတ်မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ မိမာနံ- မိ၊ မ-ဝိဘတ်တို့၏၊ မိမှာ- မိ-
ပြု၊ မှာပြုတို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အန္တလောပေါ ဝ- ဓာတွန်၏ကျေခြင်းသည်လည်း၊
ဟောတိ- ၏။

အသ ဣတိ- အသ ဟူသော၊ တောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ မိမ ဣတိ-
မိမ ဟူကုန်သော၊ တေသံ ဝိဘတ္တိနံ- တို့၏၊ မိမှာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏
ဓာတုန္တဿ- ဓာတွန်၏၊ လောပေါ ဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အမိ- ဖြစ်၏၊ အမှ- ဖြစ်ကုန်၏၊ အသ္မိ- ဖြစ်၏၊ အသ္မ- ကုန်၏။

၄၉၃။ ၄၉၈။ ထဿ ဣတ္တိ ။

(ထဿ+ဣတ္တိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိဓိသုတ်)

အသသွာ- အသ-ဓာတ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ ထဿ- ထ-ဝိဘတ်၏၊ ဣတ္တိ- ဣ-အဖြစ်သည်၊
ဟောတိ- ၏၊ အန္တလောပေါ ဝ- ဓာတွန်၏ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အသ ဣတိ- သော၊ တောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ထဿ ဝိဘတ္တိဿ- ၏၊
ဣတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဓာတုန္တဿ- ၏၊ လောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အတ္ထ- ဖြစ်ကုန်၏။

အဗ္ဗတနိ ဤ-သတ်၊ (တု+ဤ) အညေထု ဝ-ဖြင့် ဦး-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ ဓာတ်အစဉ် အ-လာ၊ (အဟော+ဤ) ဤထုတ်၌ ကာသတ္တ-
ထူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် သ်-လာ၊ ထွမိ ဓာတု-ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ရဿဖြူ သ်- ဣ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။

အဒါသိ-၌ ဒါ- ဒါနေး၊ ဓာတ်နောင် ဤ-ဝိသတ်သတ်၊ ဓာတ်အစဉ် အ-လာ၊ ဘာဝနိဒ္ဒေသ-ဖြင့် သ်-လာ၊ ထွမိ ဓာတု-
ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ရဿဖြူ ပြီး၏။

၄၉၂။ အမှိ-တို့ အသ-တည်း၊ အသ- သုဝိ (ဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေး၊ ဝတ္ထဓာန် မိ-သတ်၊ အ-ဝဇ္ဇည်းသတ်၊
ယောဝဇ္ဇေတ္ထ မဏာဓော-ဖြင့် ချေး၊ (အသ်+မိ) ဤထုတ်ဖြင့် မိ-တို့ မှိ-ဖြင့် ဓာတွန် သ်-တို့ချေး၊ ပြီး၏။ မ-တို့ မှ-ဖြင့် ဓာတွန် ချေးလျှင်
အမှ၊ အသ္မိ၊ အသ္မ-၌ ဝါ-ဖြစ်၌ မှိ၊ မှ-မပြုရ၊ အသ်+မိ၊ အသ်+မ-ဖြစ်သောအခါ သ်- မ-သို့တစ်၊ မိ-သို့တစ်၊ ပြီး၏။

၄၉၃။ အတ္ထ-တို့ အသ-တည်း၊ အသ- သုဝိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေး၊ ထ-သတ်၊ အ-ဝဇ္ဇည်းသတ်၊ ချေး၊ ထဿ ထတ္ထ-
ဖြင့် ထ-တို့ ထ-ဖြင့် ဓာတွန် သ်-တို့လည်း ချေး၊ ပြီး၏။

၄၉၄။ ၄၉၅။ တိဿ ဣတ္တိံ ။

(တိဿ+ဣတ္တိံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိဓိသုတ်)

အသသ္မာ- အသ-ဓာတ်မှာ၊ ပရဿ- သော၊ တိဿ- တိဝိဘတ်၏၊ ဣတ္တိံ- ဣတ္တိအဖြစ်သည်၊
ဟောတိ- ၏၊ အန္တလောပေါ ဝ- ဓာတွန်၏ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အသ ဣတိ- သော၊ ဧတေယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ တိဿ ဝိဘတ္တိဿ- ၏၊
ဣတ္တိံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဓာတုန္တဿ- ၏၊ လောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။
အတ္တိ- ဖြစ်၏၊ ဝါ- ရှိ၏။

၄၉၅။ ၅၀၀။ တုဿ ဣတ္တိံ ။

(တုဿ+ဣတ္တိံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိဓိသုတ်)

အသသ္မာ- အသ-ဓာတ်မှာ၊ ပရဿ- သော၊ တုဿ- တုဝိဘတ်၏၊ ဣတ္တိံ- ဣတ္တိအဖြစ်သည်၊
ဟောတိ- ၏၊ အန္တလောပေါ ဝ- ဓာတွန်၏ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အသဣတိ- သော၊ ဧတေယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ တုဿ ဝိဘတ္တိဿ- ၏၊
ဣတ္တိံ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ ဓာတုန္တဿ- ၏၊ လောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။
အတ္တိ- ဖြစ်စေသတည်း။

၄၉၆။ ၄၉၇။ သိမိ ဝ ။

(သိမိ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိဓိသုတ်)

သိမိ ဝ- သိဝိဘတ်ကြောင့်လည်း၊ အသဿ- အသ-ဓာတ်၏၊ အန္တလောပေါ- ဓာတွန်၏
ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သိမိ ဝိဘတ္တိမိ ဝ- ကြောင့်လည်း၊ အသဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တဿ- အဆုံးဗျည်း၏၊
လောပေါ ဝေ- သည်သာ၊ ဟောတိ- ၏။

မာရိသ- အချင်း၊ တံ- သင်သည်၊ ကော- အဘယ်သူသည်၊ အသိန- ဖြစ်သနည်း။

၄၉၄။ အတ္တိ-တိ အသ-တညိ၊ အသ- ဘူဝိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသက်၊ ချေ၊ တိဿ ဣတ္တိ-
ဖြင့် ထိ-တုံ ဣ-ဖြင့် ဓာတွန် သိ-တုံလည်း ချေ၊ ပြီး၏။

၄၉၅။ အတ္တိ-တိ အသ-တညိ၊ အသ- ဘူဝိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ တု-သက်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသက်၊ ချေ၊ တုဿ ဣတ္တိ-
ဖြင့် တု-တုံ ဣ-ဖြင့် ဓာတွန် သိ-တုံလည်း ချေ၊ ပြီး၏။

၄၉၆။ အသိ-တိ အသ-တညိ၊ အသ- ဘူဝိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဝတ္တဓာန် သိ-သက်၊ အ-ဝေ့ညှိုးသက်၊ ချေ၊ သိမိ
ဝ-ဖြင့် ဓာတွန် သိ-တုံ ချေ၊ ပြီး၏။

၄၉၇။ ၄၇၇။ လဘသွာ ဤကိန် ဣတ္ထံ ။

(လဘသွာ+ဤကိန်+ဣတ္ထံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိမိသုတ်)

လဘသွာ- လဘ-ဓာတ်မှာ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ဤကိန်- ဤဝိဘတ်၊ ကိဝိဘတ်တို့၏
ဣတ္ထံ- ဣ-ပြု၊ ဣ-ပြုတို့သည်၊ ငါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အန္တလောပေါ ၈- ဓာတုန်၏
ကျေခြင်းသည် လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

လဘ ကူတိ- သော၊ ဟောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ဤ ကိန်- ဤ ကိ
ဟူကုန်သော၊ ဝိဘတ္တိန်- တို့၏၊ ဣတ္ထံအာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဓာတုန္တယာ - ၏၊
လောပေါ ၈- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အလတ္ထ- (သု) ရပြီ၊ အလတ္ထံ- (ငါ) ရပြီ။

၄၉၈။ ၄၈၀။ ကုသသွာ ဒိန္တိ ။

(ကုသသွာ+ဤ+ဒိန္တိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိမိသုတ်)

ကုသသွာ- ကုသ-ဓာတ်မှာ၊ ပရ- သော၊ ဤ- ဤ-ဝိဘတ်သည်၊ ဒိန္တိ- ဒိန္တိ-ပြုသည်၊ ငါ-
အချို့၊ ဟောတိ- ၏၊ အန္တလောပေါ ၈- ဓာတုန်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ကုသ ကူတိ- သော၊ ဟောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရသယ- သော၊ ဤဝိဘတ္တိယာ- ၏၊ဒိန္တိ-
သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဓာတုန္တယာ- ၏၊ လောပေါ ၈- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အက္ကောဒိန္တိ- ဆဲပူးပြီ။

၄၉၇။ အလတ္ထ-တို့ လဘ-တည်း၊ လဘ- လာဘေ (ရခြင်း) ဓာတ်၌၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ အန္တတို့ ဤ-သတ်၊ လဘသွာ
ဤကိန် ဣတ္ထံ-ဖြင့် ဤ-တို့ ဣ-ပြု၍ ဓာတုန် သ်-တို့လည်း ချေ၊ အကာရာဓာ-စောသုတိဖြင့် ဓာတ်၏အစဉ် အ-လာ၊ ပြီး၏။
ကူ-တို့ ဣ-ပြု၍ အလတ္ထ-ပြီး၏။ (အန္တတို့ဝိဘတ်သည် အသုဓာတ်ဝိဘတ်ဖြစ်၍ အ-ပစ္စည်း သတ်ဇရားကို)

၄၉၈။ အက္ကောဒိန္တိ-တို့ အာ-ပုဒ္ဓ ကုသ-တည်း၊ ကုသ- အက္ကောသေ(ဆဲပူးခြင်း)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ အန္တတို့ ဤ-
သတ်၊ အညေသု ၈-ဖြင့် ကု-၏ ၃-တို့ ဩ-ပုဒ်ပြု (အာ+ကောသ+ဤ) ကုသသွာ ဒိန္တိ-ဖြင့် ဤ-တို့ ဒိန္တိ-ပြု၍ ဓာတုန် သ်-
တို့လည်းချေ၊ က-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် က်-လာ၊ သန္တိ ရသ-သုတိဖြင့် အာ-တို့ အ-ရသပြု၊ ပြီး၏။ (အခြေပြုသဒ္ဓိ၌ ကုစိ ဓာတု-
သုတိကြီးဖြင့် ရသ-ပြုသည်၊ ဤအရာသည် က်-ဒေဘော်လာသော သန္တိအရာဖြစ်၍ သန္တိ ရသ-သုတိဖြင့်သာဆိုင်သည်။ ဓာတု ဝိဘတ္တိ
ပစ္စယာန်-တု ဆိုသောကြောင့် ကုစိ ဓာတု-သုတိသည် ဓာတ်၊ ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းနှင့်သာဆိုင်သည်။ အာ-သည် ဥပသာသနာဖြစ်သည်။
ဓာတ်၊ ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းဓာတ်၊ ဝိဘတ်-တို့ ရုပ်ထွက်ရာ၌ အပိ-ဥပသာသနာ၌ အ-တို့ ထေသုပုဒ်-သုတိကြီးဖြင့် ချေခြင်းတို့သုတည်း)

၄၉၉။ ၅၀၇။ ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ ။

(ဒါ ဓာတုဿ+ဒဇ္ဇံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ဒါဓာတုဿ- ဒါ-ဓာတ်၏၊ ဒဇ္ဇံ- ဒဇ္ဇ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗဿ- သော၊ ဒါ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ- ဓာတုဿ- ၏၊ ဒဇ္ဇာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့

ဟောတိ- ၏။

ဒဇ္ဇာမိ- ပေး၏၊ ဒဇ္ဇေယျ- ရာ၏၊ ဒအိမိ- ၏၊ ဒဒေယျ- ရာ၏။

၅၀၀။ ၄၈၆။ ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ ။

(ဝဒဿ+ဝဇ္ဇံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ဝဒဿ- ဝဒ-ဓာတ်၏၊ ဝဇ္ဇံ- ဝဇ္ဇ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗဿ- သော၊ ဝဒဣဒ္ဓေတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဝဇ္ဇာဒေသော- သည်၊ ဝါ- အချို့

ဟောတိ- ၏။

ဝဇ္ဇာမိ- ဆို၏၊ ဝဇ္ဇေယျ- ရာ၏၊ ဝအိမိ-ဆို၏၊ ဝဒေယျ- ရာ၏။

၅၀၁။ ၄၄၃။ ဂမိဿ ဗမ္မံ ။

(ဂမိဿ+ဗမ္မံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ဂမိဿ- ဂမုဓာတ်၏၊ ဗမ္မံ- ဗမ္မ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၄၉၉။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒဇ္ဇ-ပြုရာ၌ အ-ဝဇ္ဇည်းကို ချေ-တုဆိုသော ဂူအလို သရဇ္ဇိတက္ခ ဒဇ္ဇ-ပြုသည်၊ သင်္ဂြေဟ်နိ နိဿယ၌ သရဇ္ဇိတံ ဒဇ္ဇံ-ပြုသည်၊ ယင်းသင်္ဂြေဟ်နိနည်းသည် ဝန်တုနည်းသည်၊ ဤ၌ထား ဂူ-နည်းအတိုင်း တွက်ပြစေသည်။

ဒဇ္ဇာမိ-ကို ဒါ-တည်း၊ ဒါ- ဒါဒေ (ဝေးခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေဒေ၊ မိ-သတ်၊ အ-ဝဇ္ဇည်းသတ်၊ ချေ၊ (ဒါ+မိ) ဒါဓာတုဿ ဒဇ္ဇံ-ဖြင့် ဒါ-ကို ဒဇ္ဇ-ပြု၊ အာဏာပုဒ်ထံ တိမိဗေယျ-ဖြင့် ဇ္ဇ-၏ အ-ကို အာ-ဒိယပြု၊ ပြီး၏။ သတ္တမိ ယေဝိသတ်ဖြင့် ဒဇ္ဇေယျ။ ဒါဒိမိ၊ ဒဒေယျ-တို့၌ ဝါ-ခြစ်၍ ဒဇ္ဇံ-မပြုရ၊ တုဏဒိ-စသည်ဖြင့် ဒါ-၏ဒေသော် ဒါ-ဏာ၊ အာဏာသမှည့်၊ ရသယပြု။

၅၀၀။ ဝဇ္ဇ-ပြုရာ၌ယည်း သင်္ဂြေဟ်နိနိဿယ၌ သရဇ္ဇိတံ ဝဇ္ဇံ-ပြုတုဆိုသည်၊ ဗုဒ္ဓဇ္ဇိ- ဝဒံ-၌ သရဇ္ဇိတံ ဝဒံ-ကို ဝဇ္ဇံ-တု သရဇ္ဇိတံ ပြုခြင်းက ရှေ့နောက်ညီသည်။

ဝဇ္ဇာမိ-ကို ဝဒ-တည်း၊ ဝဒ- ပိယတ္ထိယဝိဇာယ (ပိပြင်ထင်ရှားသောထား၌) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိ အ-ချေ၊ မိ-သတ်၊ အ-သတ်၊ ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ-ဖြင့် ဝဒံ-ကို ဝဇ္ဇံ-ပြု၊ အ-ကို အာ-ဒိယပြု၊ ပြီး၏။ သတ္တမိ ယေဝိသတ်ဖြင့် ဝဇ္ဇေယျ။

ဝဒါမိ၊ ဝဒေယျ-တို့၌ ဝါ-ခြစ်၍ ဝဇ္ဇံ-မပြုရ။

စတုတ္ထပိုင်း

အရှင်ဇော်လောကဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၆၇

သဗ္ဗဿ- သော၊ ဂမု ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ဣ၊ ဗမ္မာဒေသော- သည်း၊ ဝါ-
ချို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ဗမ္မတု၊ ဗမ္မာတိ၊ ဗမ္မာမိ- သွား၏။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆာဟိ.. အကျိုးရှိ၏။ (ဂစ္ဆတု၊ ဂစ္ဆာဟိ- သွားလော၊
ဂစ္ဆာမိ- သွား၏။)

၅၀၂။ ၄၉၃။ ယမိ ဒါ ဓာ မာ ဌာ ဟာ ပါ မဟ မထာဒိနုမိ ။

(ယမိ+အါဓာမာဌာဟာပါမဟမထာဒိနု+ဤ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေဝိဝိသုတ်)

ယမိ- ဘော၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ အါဓာမာဌာဟာပါ မဟမထာဒိနု- ဒါ၊ ဓာ၊ မာ၊
ဌာ၊ ဟာ၊ ပါ၊ မဟ၊ မထ-အစရှိသော ဓာတ်တို့၏ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ဤ- ဤအဖြစ်သို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ ယမိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဒါ ဓာ မထက္ကဓ္စေဝမာဒိနု- . . ဤသို့အစရှိ
ကုန်သော၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တော- သည်း၊ ဤ ကာရံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ဒိယတိ- ပေးအပ်၏၊ ဝိယတိ- ဆောင်အပ်၏၊ ဝိယတိ- နှိုင်းယှဉ်အပ်၏၊ ဌိယတိ- တည်ခြင်း၊
တည်ရာ၏၊ ဟိယတိ- စွန့်အပ်၏၊ ပိယတိ- သောက်အပ်၏၊ မဟိယတိ- ပူဇော်အပ်၏၊ မထိယတိ-
မွေ့နှော့အပ်၏။

၅၀၁။ ဤ၌ထည်း ဓာတုနံချေပြီးသော ဝေဓိ-တို့ ယမိ-ဖြည့်ဖြင့် သရဖဝါသော သပြေထန်နည်းသာ ကောင်းသည်။

ထနုထု-တို့ ဝဓု-တည်း၊ ဝဓု- ဝထိမိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ၃-ချေ၊ တု-သတ်၊ အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဝဓိဿ ယမိ-ဖြင့် ဝဓိ-
တို့ ယမိ-ဖြည့်၊ တစ်၊ ပြီး၏။ ထိ၊ မိ-သတ်ထွင် အထာဓော ဒိတ် ထိမိဓေချ-ဖြင့် ဒိတ်ဖြည့်၊ ယမ္မာတိ၊ ယမ္မာမိ။

ထိ-ရစ်၊ ဝစ္စထု-စသည်တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ယမ္မ-မပြုရ၊ ၄၇၆-သုတ်အထိုင်းထွက်။

၅၀၂။ ဒိယတိ-တို့ ဒါ-တည်း၊ ဒါ- ဒါနော၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ချေချေ၊ ဟေ-သတ်၊ ဘော၊ ထံ ယ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့်
ဓာတ်၏အဆုံး အာ-တို့ ဤ-ဖြည့် ဟေ-တို့ ထိ-ဖြည့်၊ ပြီး၏။

ဝိယတိ-၌ ဓာ- ဓာသုဏေ(ဆောင်ခြင်း)၊ မိယတိ-၌ ဓာ- ဓာနေ(နှိုင်းထွင်ခြင်း)၊ ဌိယတိ-၌ ဌာ- ဝထိနိဝတ္တိမိ
(ထားခြင်းမှဆုတ်ခွင့်ခြင်း)၊ ဟိယတိ-၌ ဟာ- ဓာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ ပိယတိ-၌ ဝါ- ဝါနေ (သောက်ခြင်း)၊ မဟိယတိ-၌ မထ- ဝုဇာတ်
(ပူဇော်ခြင်း)၊ မထိယတိ-၌ မထ- ပိထောထနေ (မွေ့နှော့ထိခြင်း)စသည် နည်းတူ၊ မထ၊ မထ-တို့၌ ဓာတုဿန္တော ဟောပေါ
နေထသရဿ-၌ တွစ်-ဖြစ်၍ ဓာတုနံချေရ။

၅၀၃။ ၄၈၅။ ယဇဿာဒိသိ ။

(ယဇဿ+အာဒိဿ+တ္တ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

ယမှိ- ဘော၊ ကံဟော ယ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ယဇဿ- ယဇ-ဓာတ်၏၊ အာဒိဿ- အဝ
ယ-၏၊ တ्त- တ्तုပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ယပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ယဇ တ္တုစွေတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အာဒိဿ- ၏၊ တ्त
ကာရေ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

မယာ- ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားကို၊ တ္တုဇ္ဇတေ- ပူဇော်အပ်၏။

၅၀၄။ ၄၉၀။ သဗ္ဗတော ဥံ တ္တံသု ။

(သဗ္ဗတော+ဥံ+တ္တံသု၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

သဗ္ဗတော- အလုံးစုံသောဓာတ်မှာ၊ ပရံ- သော၊ ဥံ- ဥံဝိဘတ်သည်၊ တ္တံသု- တ္တံသုပြုသည်၊
ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗေဟိ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ ဥံဝိဘတ္တိဿ- ၏၊ တ္တံသု အာဒေသော- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဥပသင်္ကမိသု- ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီ၊ နိသိဒိသု- ထိုင်ကုန်ပြီ။

၅၀၅။ ၄၉၂။ ဇရ မရာနံ ဇီရ ဇိယျ ဝိယျာ ဝါ ။

(ဇရမရာနံ+ဇီရဇိယျဝိယျာ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

ဇရ မရာနံ- ဇရဓာတ်၊ မရာဓာတ်တို့၏၊ ဇီရဇိယျဝိယျာ- ဇီရ-ပြု၊ ဇိယျ-ပြု၊ ဝိယျာ-ပြုတို့သည်။

၅၀၄။ တ္တုဇ္ဇတေ-ထို ယဇ-တည်း၊ ယဇ- ဝုဇာပ (ဝုဇောခြင်း) ဓာတ်၌၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ တေ-သင်္ဂါ၊ ဘော၊ ထံ ယ-
ပစ္စည်းသင်္ဂါ၊ ယဇဿာဒိသိ-ဖြင့် အဝ ယ-ထို တ္တု-ဖြူ ထဿ စဝ္ဇ-စသည်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်ထတူ ယ-ထို ဇ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဇ-
တာ၊ ပြီး၏။

၅၀၄။ ဥပသင်္ကမိသု-ထို ဥပ၊ သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ထဓု- ဝဒဝိဇ္ဇေဝေ (ခြေတို အထူးထူးအကြားဖြား ဝစ်ချခြင်း) ဓာတ်၌၊ ဓာတုန် ဥ-
ချေ၊ အဇ္ဈတနိ ဥံ-သင်္ဂါ၊ (ဥပ+သံ+တစ်+ဥံ) ဤသုတ်ဖြင့် ဥံ-ထို တ္တံသု-ဖြူ၊ တစ်၊ (ဥပ+သံ+တစ်သု) နိဂ္ဂဟိတိထို ထဝုဇ္ဇ ဇ-ဖြူ
ပြီး၏။

နိသိဒိသု-ထို နိ-ဝုဗ္ဗ၊ သဒ-တည်း၊ သဒ- ဝိသရဏဏျာ ဝသာဒေသု၊ [ဗုဒ္ဓခြင်း၊ ထားခြင်း၏အဆုံးတို့၌ (သဒ္ဓနိတိ)
တစ်နည်း- ဝိသရဏဏျာ ဝသာဒေသု-ဣဒ္ဓိးဆီခြင်း၊ ဝတိအနုတိ၊ နစ်မြစ်ခြင်းအနုတိတို့၌ (ဓာတုတ္ထသင်္ဂါ) ဓာတ်၌၊ ဓာတုန်
အ-ချေ၊ အဇ္ဈတနိ ဥံ-သင်္ဂါ၊ (နိ+သဒိ+ဥံ) ဤသုတ်ဖြင့် တ္တံသု-ဖြူ၊ သဒဿ သိဒ္ဓတ္ထ-ဖြင့် သဒိ-ထို သိဒိ-ဖြူ၊ တစ်၊ ပြီး၏။

ငါ- ချို့ ဟောနွဲ့- ကုန်၏။

ဇရမရ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတုနံ- တို့၏၊ ဇီရ ဇိယျ မိယျာဒေသာ- တို့သည်၊

ငါ- ချို့ ဟောနွဲ့- ကုန်၏။

ဇီရတိ- ဆွေးမြေ့၏၊ (အို၏)၊ ဇီရနွဲ့- ကုန်၏၊ ဇိယျတိ- ဆွေးမြေ့၏၊ ဇိယျနွဲ့- ကုန်၏၊

မိယျတိ- သေ၏၊ မိယျနွဲ့- ကုန်၏၊ မရတိ- သေ၏၊ မရနွဲ့- ကုန်၏။

၅၀၆။ ၄၉၆။ သဗ္ဗတ္တာ.သဿာ.ဒိလောပေါ စ ။

(သဗ္ဗတ္ထ+အသဿ+အာဒိလောပေါ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပဝိဝိသုတ်)

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကြောင့် အသဿ- အသ-ဓာတ်၏၊ အာဒိလောပေါ

စ- အစ အ-၏ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ငါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗတ္ထ ဝိဘတ္တိ ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ အသ ဣတိ- ဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊

အာဒိဿ- အစဖြစ်သော အ-၏၊ လောပေါ- သည်၊ ဝါ- အချို့ ဟောတိ- ၏။

သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ သန္တိ- ရှိကုန်၏၊ သန္တေ သမာနော- ဖြစ်လတ်သော်၊

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အသိ . . .အကျိုးရှိ၏။ (အသိ- ဖြစ်၏) ။

၅၀၅။ သရဏေဝိဒိ- သရဏျခြင်းစသည်တို့ ဆိုသော ဓူ-အလို သရနှင့်ထက္ခ ဇီရ-စသည်ဖြင့်၊ သဋ္ဌေကန်နှိုက်ကား သရဓဝါသံ ဇီရ-စသည်ဖြစ်သည်။ ဓာတုန်ချေပြီး ဇရံ-၌ သရဓဝါ၍ ဇရံ-တို့ ဇီရ-ဖြင့်ခြင်းသာ ရှေ့နောက်ရှိသည်။ ဇိယျ၊ မိယျ-တို့၏ ဇိ၊ မိ-တို့နှိုက်ကား ဤဒိယ ချည်းသာတူ တစ္ဆည်းသာ-ဦး၌ ဆိုသည်။

ဇီရတိ-တို့ ဇရ-တည်း၊ ဇရ- ဝေယျာနာနိမ္မိ (အရွယ်မှ ယုတ်ခြင်း၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဇီရ-ဖြင့် ကပ်၊ ပြီး၏။ အန္တိ ဝိသထိဖြင့် ဇီရနွဲ့။ ဇိယျံ-ဖြင့် ဇိယျတိ၊ ဇိယျနွဲ့။ မိယျံ-ဖြင့် မိယျတိ၊ မိယျနွဲ့။ မရတိ၊ မရနွဲ့-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ မိယျ-ဖြင့်။

၅၀၆။ သိယာ-တို့ အသ-တည်း၊ အသ- သူဝိ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ ဧယျ-သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အစ အ-တို့ချေ၊ (သိ+အ+ဧယျ) ဝေယျာနာနိမ္မိ ဧယျာ-ဖြင့် အ-ပစ္စည်းတို့ချေ၊ တူဝိ ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဧယျ-တို့ ဣယာ-ဖြင့် ကပ်၊ ပြီး၏။

အန္တိ-ဝိသထိဖြင့် သန္တိ၊ အန္တေ-ဝိသထိဖြင့် သန္တေ။ (သန္တေ-အရာ၌ အန္တ-ပစ္စည်းဖြင့် သန္တေ-တုလည်း ရှိသည်)

သမာနော-၌ အသ-ထည်း၊ အသ- သူဝိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ ဝတ္တဓာနေ မာနော-ဖြင့် မာန-သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (အသိ+အ+မာန) ဤသုတ်ဖြင့် အစ အ-တို့ချေ၊ ကပ်၊ ရှာနိ၊ သိ-သက်၊ ဩ-ဖြင့် ပြီး၏။

ကိ-ရုပ်။ အသိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အ-မချေရ၊ ငှုပ်-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

၅၀၇။ ၅၀၁။ အသဗ္ဗဓာတုကော ဘူ။

(အသဗ္ဗဓာတုကော+ဘူ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

အသဗ္ဗဓာတုကော- အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်ကြောင့် အသဿ- အသ-ဓာတ်၏၊ ဘူ- ဘူပြုသည်။

ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

အသဗ္ဗဓာတုကော- ကြောင့်၊ အသဿေဝ ဓာတုဿ- အသဓာတ်၏သာလျှင်၊ ဘူ- သည်။

ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဘဝိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဘဝိဿန္တိ- ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အာသံ . . . အကျိုးရှိ၏။ (အာသံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ။)

၅၀၈။ ၅၁၅။ ယေယျဿ ဉာတော ဣယာ ဉာ ။

(ယေယျဿ+ဉာတော+ဣယာ ဉာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဉာတော- ဉာဓာတ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ ယေယျဿ- ယေယျဝိဘတ်၏၊ ဣယာ ဉာ- ဣယာ-

ပြု၊ ဉာ-ပြုတို့သည်။ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဉာဣတိ- ဉာဟူသော၊ ဧတာယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ယေယျဿ ဝိဘတ္တိဿ-

၏၊ ဣယာ ဉာအာဒေသ- တို့သည်။ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဇာနိယာ- ဇော- သိရာ၏။

ဝါတိ၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဇာနေယျ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဇာနေယျ- သိရာ၏။)

၅၀၉။ ၅၁၆။ နာဿ လောပေါ ယကာရတ္တံ ။

(နာဿ+လောပေါ+ယကာရတ္တံ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပ+အာဒေသဝိသုတ်)။

ဉာတော- ဉာဓာတ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ နာဿ- နာ-ပစ္စည်း၏၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်။

၅၀၇။ ဘဝိဿတိ-ကို အသ-တည်း၊ အသ- ဘူဝိ (ဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်တည်း၊ ဓာတုနိ အ-ဗျေ၊ ယထိ-သထိ၊ ဤသုတိဖြင့် အသိ-
တို့ ဘူ-ပြု အညေသု ဝ-ဖြင့် ဦး-တို့ ဩ-ပုဒ်ဖြင့် ဩ အဝ သရေ-ဖြင့် ဩ-တို့ အဝ-ပြု၊ ဣထာရာဂစော အသဗ္ဗဓာတုကံ-ဖြင့်
ဣ-လာ၊ ခွင်း၊ ဗျေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။ သန္တိ- ဝိဘတ်ဖြင့် ဘဝိဿန္တိ။

ထိ-ရုပ်။ အာသံ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဘူ-မပြုရ (အသိ+ဦး- ဓာတ်အစဉ် အ-လာ၊ (အ+အသိ+ဦး) သရာ သရေ ထောဝ်-
ဖြင့် ရှေ့ အ-တို့ဗျေ၊ ဒိဃ-ဖြင့် နောက် အ-တို့ အာ-ဒိဃပြု၊ ထပ်၊ ပြီး၏)

၅၀၈။ ရုပ် ၄၇၀-သုတ်အတိုင်းထွက်။ ဇာနေယျ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဣယာ၊ ဉာ-မပြုရ။

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

သော်၎င်း၊ ယကာရတ္တံ- ယ-အပြစ်သည်သော်၎င်း၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။
 ဉာဏတိ- သော၊ ဧတာယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ နာပစ္စယဿ- ၏၊ လောပေါ-
 ၎င်း၊ ယကာရတ္တု- ၎င်း၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။
 ဇညာ- သိရာ၏၊ နာယတိ- သိ၏။
 ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဇနာတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဇနာတိ- သိ၏။)

၅၁၀။ ၄၈၇။ လောပဉ္စေတ္တမကာရော ။

(လောပံ+စ+တ္တံ+အကာရော၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိမိသုတ်)

အကာရော- အ-အက္ခရာဖြစ်သော ပစ္စည်းသည်၊ လောပံ- ကျေခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတေ-
 ရောက်၏၊ ဧတ္တု- ဧ-အပြစ်သည်လည်း၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။
 အကာရပစ္စယော- သည်၊ လောပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ ဧတ္တု- ဧ အပြစ်သည်လည်း၊
 ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။
 ဝဇ္ဇေမိ၊ ဝဒေမိ၊ ဝဇ္ဇာမိ၊ ဝဒီမိ- ဆို၏။

၅၁၁။ ၅၂၁။ ဥတ္တမောကာရော ။

(ဥတ္တံ+ဩကာရော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဩကာရော- ဩအက္ခရာဖြစ်သော ပစ္စည်းသည်၊ ဥတ္တံ- ဥ-အပြစ်သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။
 ဩကာရ ပစ္စယော- သည်၊ ဥတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။
 ကုရတေ၊ ကရောတိ- ပြု၏။
 ဩကာရောတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဟောတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဟောတိ- ပြစ်၏။)

- ၅၀၉။ ရူပံ- ၄၈၀-သုတ်အပိုင်းထုတ်။ ဇနာတိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ နာ-ချေခြင်း၊ ယ-ဖြေခြင်း ဖြစ်ပုံ။
- ၅၁၀။ ဝေဇ္ဇေ-တို့ ဝဒ-တည်း၊ ဝဒ- ပီယတ္ထံ ဝါစာပေ (ပီပြင်ထင်ရှားသောစကား၌) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဝတ္တဓာန် မိ-
 သတ်၊ အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ-ဖြင့် ဝဒံ-တို့ ဝဇ္ဇံ-ဖြင့် ဤသုတ်ဖြင့် အ-တို့ ဧ-ဖြေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။ ဝဇ္ဇံ-ဖြေလျှင် ဝဒေမိ။
 ဤသုတ်၌ ဝါ-ဖြစ်၍ အ-တို့ ဧ-ဖြေလျှင် ဝဇ္ဇာမိ၊ ဝဒီမိ။
- ၅၁၁။ ကုရတေ-တို့ ကရ-တည်း၊ ကရ- ထရဂေ (ဖြေခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဝတ္တဓာန် တေ-သတ်၊ တနာဒိတော
 ဩယံတု-ဖြင့် ဩ-ဝစ္စည်းသတ်၊ (ထရံ+ဩ+တေ) ဥတ္တမောကာရော-ဖြင့် ဩ-တို့ ဥ-ဖြေ၊ ရံ- ဥ-သို့တပ်၊ (တရ+တေ) ထရဿာတာရာ
 ဧ-ဖြင့် တ-၏ အ-တို့ ဥ-ဖြေ၊ ပြီး၏။ ထရောတိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဥ-ဖြေရ။
 ထံ-ရပ်။ တောတိ-၌ ဩ-ဝစ္စည်းထုတ်၍ ဥ-ဖြေရ။

၅၁၂။ ၅၂၂။ ကရဿာ.ကာရော စ ။

(ကရဿ+အကာရော+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ကရဿ- ကရဓာတ်၏၊ အကာရော စ- အ-အက္ခရာသည်လည်း၊ ဥတ္တံ- ဥ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ကရ ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အကာရော- သည်၊ ဥတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။

ကုရုတေ, ကရောတိ- ပြု၏၊ ကုဗ္ဗန္တိ- ပြုကုန်၏၊ ကယိရတိ- ပြု၏၊ ကရဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သရတိ မရတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (သရတိ- အောက်မေ့၏၊ မရတိ- သေ၏)။

ဆောင်။ ဩ-၏ ၃-မှ၊ ဝ-ပြုရာ၊ ရ-ပါကျေရာ၊ ဝ-ကို ဗ္ဗ။ (ဝ-ကို ဝ၊ ဗ္ဗ-ကို ဗ-ဗတ်)

၅၁၃။ ၄၃၅။ ဩ အဝ သရေ ။

(ဩ+အဝ+သရေ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သရေ- သရကြောင့်၊ ဩ- ဓာတုန် ဩသည်၊ အဝ- အဝပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့် ဓာတုဿ- ဓာတုန်ပြင်သော၊ ဩကာရဿ- ၏၊ အဝါဒေသော - သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝတိ- ရွှေ့လျော့၏၊ ဘဝတိ- ဖြစ်၏၊

ဩတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဇေတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဇေတိ- အောင်၏)

၅၁၂။ ကရုတေ-တို့ ၅၁၁-သုတ်၊ ကရေတိ-တို့ ၄၅၁-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

ကုဗ္ဗန္တိ-တို့ ကရ-တည်း၊ ကရ- ကရဏေ (ဖြင့်) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် အ-ချေ၊ အန္တိ-သတ်၊ တနာဒိတော ဩယိရာ-ဖြင့် ဩ-သတ်၊ (ကရိ+ဩ+အန္တိ) ဥတ္တမောဏာရေ-ဖြင့် ဩ-တို့ ၃-ဖြူ၊ ကရဿာ ကာရော စ-ဖြင့် က-၏ အ-တို့ ၃-ဖြူ (ကရိ+ဩ+အန္တိ) ၃-တို့ လ-မှည့်၊ ယဝဏာဓု စ-ဖြင့် ၃-တို့ ဝိ-ဖြူ ဝိ- အ-သို့တပ်၊ (ကရိ+ဝန္တိ) တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုန် ဝိ-တို့ချေ၊ ဝ-၏ သဒိသ ဒေသော် ဝိ-လာ၊ ဒေါဓဿ စ-သုတ်၌ စ-ဖြင့် ဝ-တို့ ဝ-ဖြူ ပြီး၏။ ကယိရတိ-တို့ ၄၅၁-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

တိ-ဝုဝိ။ သရတိ, မရတိ-၌ ကရ-ဓာတ်မတူ၍ ၃-ဖြေရ။

၅၁၃။ ဝတိ-တို့ စု-တည်း၊ စု- စဝနေ (ရွှေ့လျော့ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် မချေစေရ၊ တိ-သတ်၊ အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ အညေသုစ-ဖြင့် ၃-တို့ ဩ-ဝုဒ်ဖြူ၊ ဩ အဝ သရေ-ဖြင့် ဩ-တို့ အဝ-ဖြူ ဝိ-ဒွင်၊ ချေ၊ တပ်၊ ပြီး၏။ ဘဝတိ- သူ-သက္ကာယံ နည်းတူ။ တိ-ဝုဝိ။ ဇေတိ-၌ ဩမတူ၍ အဝဖြေရ၊ ၄၅၁-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

၅၁၄။ ၄၉၁။ ဧ အယ။ ။

(ဧ+အယ၊ ၂-ပုဒ် အာဒေသဝိစိသုတ်)

သရေ- သရကြောင့်၊ ဧ- ဓာတုန် ဧ-သည်၊ အယ- အယ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ သရေ- ကြောင့်၊ ဓာတုန္တဿ- သော၊ ကောရဿ- ၏၊ အယာဒေသော-

သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နယတိ- ဆောင်၏၊ ဇယတိ- အောင်၏။

၅၁၅။ ၅၄၁။ တေ အာဝါယာ ကာရိတေ ။

(တေ+အာဝါယာ+ကာရိတေ၊ ၃-ပုဒ် အာဒေသဝိစိသုတ်)

ကာရိတေ- ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့်၊ တေ- ထိုသြ၊ ဧ-တို့သည်၊ အာဝါယာ- အာဝ-ပြု၊

ယာ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကာရိတေ- ကြောင့်၊ တေ သြ ဧ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ- ဤ သရတို့သည်၊ အာဝ

အာယာ ဒေသေ- အာဝပြု၊ အာယ ပြုတို့သို့၊ ပါပုဏန္တိ- ရောက်ကုန်၏။

လာဝေတိ- ရိတ်စေ၏၊ နာယေတိ- ဆောင်စေ၏။

ယောဂဝိဘာဂေန- တေ အာဝါယာ ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့်၊ အညသ္မိပိ-

ကာရိတ်ပစ္စည်း မှ အခြားပစ္စည်းကြောင့်လည်း၊ ကောရဿ- ဧ အက္ခရာ၏၊ အာယာဒေသော-

သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဂါယတိ- သီဆို၏၊ ဂါယန္တိ- ကုန်၏။

၅၁၄။ နယတိ-တို့ နိ-တည်း၊ နိ- ဝါဂဏေ (ဧတုတ်စေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေစေရ၊ တိ-သတ်၊ အ-
ပစ္စည်းသတ်၊ အညေသု ဧ-ဖြင့် ဤ-တို့ ဧ-ပုဒ်ဖြ့်၊ ဧ အယ-ဖြင့် ဧ-တို့ အယ-ပြု၊ ယိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။

ဇယတိ-နို့ ဇိ- ဇေ-ဓာတ်ဖြင့် နည်းတူထွတ်။ ၄၄၅-သုတ်လည်းကြည့်။

၅၁၅။ ဇာဝေတိ-တို့ လု-တည်း၊ လု- ဆောဒေန (ဖြတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေစေရ၊ ဓာတုတိ-ဧသောသုတ်ဖြင့် ဇာ-
ပစ္စည်းသတ်၊ ဣဒိတိတည်းမှည့်၊ ဣဒိတိတံ ဇာ ဇာဝ-ဖြင့် ဇာ-အနုစနိချေ၊ အသိယောဂန္တဿ ပုဒ်ကာရိတေ-ဖြင့် ဦ-တို့ ဩ-
ပုဒ်ဖြ့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဩ-တို့ အာဝ-ပြု၊ ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ဇာဝေ-တူသော ဓာတုဝစ္စယန္တုနောင် တိ-သတ်၊ ပြီး၏။

နာယေတိ-တို့ နိ-တည်း၊ နိ- ဝါဂဏေ (ဧတုတ်စေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေရ၊ ဇာ-ပစ္စည်းသတ်မှ
ဣဒိတိမှည့်၊ ဇာ-အနုစနိချေ၊ ဤ-တို့ ဧ-ပုဒ်ဖြ့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဧ-တို့ အာယ-ပြု၊ ယိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာယေ-တူသော
ဓာတုဝစ္စယန္တုနောင် တိ-သတ်၊ ပြီး၏။

ဇေယာဝိဘာဂေန ဝါယတိ-တို့ ဇေ-တည်း၊ ဇေ-သဒ္ဒေ (အသိဖြ့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဧချေစေရ၊ တိ-သတ်၊ အ-ပစ္စည်း
သတ်၊ ဇေ အာဝါယာ-တူသော ဇောဝိဘာဂဖြင့် ဇေ-၏ ဧ-တို့ အာယ-ပြု၊ ယိ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ ပြီး၏။ အနိ-ဖြင့် ဝါယန္တိ။

၅၁၆။ ၄၆၆။ ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ ။

(ဣကာရာဂမော+အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမဝိပိသုတ်)

အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ- ပ, အင်, ဘ, ကာ-ဟူသော အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ် လေးသွယ်ကြောင့်၊
ကွပ်- ဌ၊ ဣကာရာဂမော- ဣ-အက္ခရာလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗသ္မိ- အလုံးစုံသော၊ အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိ- ကြောင့်၊ ဣကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဂမိဿတိ- သွားလတ္တံ့၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့၊ လဘိဿတိ- ရလတ္တံ့၊ ပပိဿတိ-
ချက်လတ္တံ့၊

အသဗ္ဗဓာတုကမ္ပိတိ ကိမတ္ထိ- နည်း? ဂစ္ဆတိ ကရောတိ . . အကျိုးရှိ၏။ (ဂစ္ဆတိ- သွား
၏၊ ကရောတိ- ပြု၏၊ လဘတိ- ရ၏၊ ပပတိ-ချက်၏)

၅၁၇။ ၄၈၈။ ကွပ် ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ ဒိဃဝိပရိတာဒေသ
လောပါဂမာ စ။

(ကွပ်+ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ+ဒိဃဝိပရိတာဒေသလောပါဂမာ+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ ကာရိယ ၅-
မျိုးကို စီရင်သော မဟာဝိသယသုတ်ကြီး)

ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ- ဓာတ်, ဝိဘတ်, ပစ္စည်းတို့၏၊ ကွပ်- ဌ၊ ဒိဃ- ရသေ့၏ ဒိဃဖြစ်ခြင်း၊
ဝိပရိတ- ဒိဃ၏ ရသေ့ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အာဒေသ- ပြုခြင်း၊ လောပ- ချေခြင်း၊ အာဂမာ စ- လာခြင်း
တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣဓ အာချာတေ- ဤ အာချာတ်ကျမ်း၌ အနိဒ္ဒိဋ္ဌေသု- မပြုအပ်သေးကုန်သော၊ သာဓနေသု-
သာဓနေတို့၌ ဓာတုဝိဘတ္တိ ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ ကွပ်- ဌ၊ ဒိဃ ဝိပရိတာဒေသ လောပါဂမ ဣတိ-
ရသေ့၏ ဒိဃဖြစ်ခြင်း၊ ဒိဃ၏ ရသေ့ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ပြုခြင်း၊ ချေခြင်း၊ လာခြင်းဟူကုန်သော၊ ဇိနဝစနာ
နုဂ္ဂပါနိ- ဘုရားဟောဖော် ပါဠိတော်အား လျော်ကုန်သော၊ တောနိ ကာရိယာနိ- ဤပြုအပ်သော
အစီအရင်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာနိ- ပြုအပ်ကုန်၏။

၅၁၆။ ဝစိဿတိ-ထို ဝေု-ထည်၊ ဝေု- ဝထိမှီ၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတ္တနံ ၃-ထိုချေ၊ ဿတိ-ဝိဘတ်သတ်၊ (ဝစိ+ဿတိ) ဤထုတ်ဖြင့်
ဣ-လာ၊ ဖြီး၏၊ တရ- တရဏေ (ဖြူခြင်း)ဓာတ်ဖြင့် တရိဿတိ၊ လဘ- လာဘေ (ရခြင်း)ဓာတ်ဖြင့် လဘိဿတိ၊ ပပ- ပါဏေ
(ချက်ခြင်း) ဓာတ်ဖြင့် ပပိဿတိ။

ထိ-ရဝိ၊ ဂစ္ဆတိ-စသည်၌ အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်မဟုတ်၍ ဣ-ဇောရ။

ဇာယတိ- ဖြစ်၏၊ ကရေယျ- ပြုရာ၏၊ ဇာနိယာ- သိရာ၏၊ သိယာ- ဖြစ်ရာ၏၊ ကရေ-
ပြုရာ၏၊ ဂစ္ဆေ- သွားရာ၏၊ ဇညာ- သိရာ၏၊ ဝက္ခေထ- ဆိုကုန်ရာ၏(သပြေကန်) ဝါ-ဆိုကုန်လော၊
(ဘာဠိ) ဒက္ခေထ- ရှုကုန်လော(သပြေကန်) ဝါ-ရှုရာ၏(ဘာဠိ) ဒိစ္ဆတိ- မြင်၏၊ အဂစ္ဆိ- သွားပြီ၊
အဂစ္ဆိ- သွားကုန်ပြီ၊ အဟောသိ- မြင်ပြီ၊ အဟောသံ- မြင်ကုန်ပြီ၊ ဣစ္စေဝမာဒိနိ- ဤသို့ အစဉ်ကုန်သော၊
အညာနိပိ သာဓနာနိ- အခြား သာဓနတို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၅၁၈။ ၄၄၆။ အတ္တနောပဒါနိ ပရဿပဒတ္တံ ။

(အတ္တနောပဒါနိ+ပရဿပဒတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဇိသုတ်)

အတ္တနောပဒါနိ- အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်တို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ပရဿပဒတ္တံ- ပရဿပုဒ်အဖြစ်သို့
အာပဇ္ဇန္တေ- ရောက်ကုန်၏။

အတ္တနောပဒါနိ- တို့သည်၊ ကွပ်- ဌ၊ ပရဿပဒတ္တံ- သို့၊ အာပဇ္ဇန္တေ- ကုန်၏။

၅၁၉။ ဇာယတိ-တို့ ၄၅၄-ခုတ်အတိုင်းတူ၏၊ တစ်ခုည်း- ဇိ- ဇေယ (အောင်ခြင်း) ဓာတ်စွဉ်၊ ဓာတုနိ ခေဓုဓေဓု တိ-သတိ၊
အ-ဝစုည်းသတိ၊ အညေယျ ဓ-ဖြင့် ဣ-တို့ ဓ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဓ အယ-ဖြင့် ဓ-တို့ အယ-ဖြူ၊ ယ်-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ (ဇေတိ)
ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ဇ-၏ အ-တို့ အာ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ (နာသ)

တရေယ-၌ တရ-ဓာတ်၊ ဩ-ဝစုည်း၊ ယျေ-ဝိသတိ၊ တဂ်+ဩ+ယျေ၊ ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ဩ-နှင့် ယ-တစ်လုံးတို့ ချေ၊
တရေယ-ပြီး၏။ (နာသ) ယခုစာအုပ်များ၌ ယ- ထင်မြင် တရေယျ-တူ၍သည်။

ဇာနိယာ-၌ ဉာ-ဓာတ်၊ ယျေ-ဝိသတိ၊ နာ-ဝစုည်း၊ ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ယျေ-တို့ ဣဏာ-ဖြူ၍ ဉာ-တို့လည်း ဇာ-ဖြူ၊
ညော-၌ ယျေ-တို့ ဉာ၊ နာ-တို့ ချေ၊ ဉာ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ (၄၇၀-ခုတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း ပြီးနိုင်သော်လည်း ဝဇ္ဇန္တဝတိကနည်းအာ
ထပ်စီရင်သည်)

သိယာ-တို့ ၅၀၆-ခုတ်အတိုင်းတူ၏၊ တရေ၊ ဝဇ္ဇေ-တို့၌ တရ၊ ဝဇ္ဇ-ဓာတ် ယျေ-ဝိသတိ၊ အ-ဝစုည်း၊ ဤသုတ်ကြီးဖြင့်
ယျေ-တို့ ဇ-ဖြူ၊ ဝဇ္ဇိယန္တော-စသည်ဖြင့် နှိ-ဖြူ၊ ချေ၊ တပ်။

ဝေထေတ၊ ဒေထေတ၊ ဒိစ္ဆတိ-တို့၌ ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ဝဇ္ဇိ+အ+ထ၊ ဓာတုနိ ဇိ-တို့ တွေ-ဖြူ၊ ဒိသ်+အ+ထ၊ သ်-တို့ တွေ၊
ဣ-တို့ အ-ဖြူ၊ ဒိသ်+အ+ထ၊ သ်-တို့ နှိ-ဖြူ။

အဂ္ဂိ-၌ ဝဇ္ဇိ+ဤ၊ အဏာဘုဝဓော-စသည်ဖြင့် အ-လာ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုနိ ဇိ-တို့ နှိ-ဖြူ၊ ဤ-တို့ ဣ-သောဖြူ၊
ဥ-ဝိသတိဖြင့် အဂ္ဂိ-လည်း ခုည်းတူ၊ ဤသုတ်ဖြင့် နှိ-ဖြူသော။

အဟောသိ-၌ တူ+ဤ၊ အဏာဘုဝဓော-စသည်ဖြင့် အ-လာ၊ အညေယျ ဓ-ဖြင့် ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဤ-တို့ သိ-
ဖြူ၊ အထေသု-၌ ဥ-တို့ သုံ-ဖြူ၊ (အခြားသုတ်ဖြင့်ပြီးလျှင် ထပ်စီရင်သမျှ ဝဇ္ဇန္တဝတိက ဖြစ်လေ)

ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ လဗ္ဘတိ- ရအပ်၏၊ ပစ္စတိ- ချက်အပ်၏၊

ကွမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ကရိယတေ . . . အကျိုးရှိ၏၊ (ကရိယတေ- ပြုအပ်၏၊ ဝုစ္စတေ- ဆိုအပ်၏၊ လဗ္ဘတေ- ရအပ်၏၊ ပစ္စတေ- ချက်အပ်၏)။

၅၁၉။ ၄၅၇။ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တနိ အဇ္ဇတနိ ကာလာတိပတ္တိသု ။

(အကာရာဂမော+ဟိယျတ္တနိအဇ္ဇတနိ ကာလာတိပတ္တိသု၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမပိမိသုတ်)

ဟိယျတ္တနိ အဇ္ဇတနိ ကာလာတိပတ္တိသု- ဟိယျတ္တနိ၊ အဇ္ဇတနိ၊ ကာလာတိပတ္တိပိဘတ် တို့ကြောင့်၊ ကွမိ- ဌှ၊ အကာရာဂမော- ဓာတ်၏အစဉ် အ-အက္ခရာလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဟိယျတ္တနိ အဇ္ဇတနိ ကာလာတိပတ္တိ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ တောသု ပိဘတ္တိသု- ဤပိဘတ် တို့ကြောင့်၊ ကွမိ- ဌှ၊ အကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အဂမာ၊ အဂမိ- သွားပြီ၊ အဂမိဿာ- သွားရာပြီ၊

ကွမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂမာ၊ ဂမိ၊ ဂမိဿာ . . . အကျိုးရှိ၏၊ (ဂမာ၊ ဂမိ- သွားပြီ၊ ဂမိဿာ- သွားရာပြီ)။

၅၂၀။ ၅၀၂။ ဗြူတော ဤ တိမိ ။

(ဗြူတော+ဤ+တိမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမပိမိသုတ်)

တိမိ- တိပိဘတ်ကြောင့်၊ ဗြူတော- ဗြူဓာတ်မှာ ပရေ- ဌှ၊ ကွမိ- ဌှ၊ ဤ- ဤအက္ခရာ လာသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တိမိ ပိဘတ္တိမိ- ကြောင့်၊ ဗြူဣတိ- ဗြူဟူသော၊ တောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ကွမိ-ဌှ၊ ဤကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗြူပိတိ- ဆို၏။

-
- ၅၁၈။ ဝုစ္စတိ-တို့ ၄၈၊ လဗ္ဘတိ-တို့ ၄၄၊ ပစ္စတိ-တို့ ၄၄-သုတ်အတိုင်းတွက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝေဿဝုဒ်ဖြန့်၊ ထိ-ရုပ်။ ထင်္ဂိယထေ-စသည့်၌ တွမ်-ဖြစ်၍ ဝေဿဝုဒ် ဖြန့်ရ။
 - ၅၁၉။ အဂမာ-တို့ ၄၈၊ အဂမိ-တို့ ၄၈-သုတ်အတိုင်းတွက်။ အဂမိဿာ-၌ ဝမု- ဝတီမိ၊ ကာလာတိပတ္တိ သာ-ပိဘတ်၊ ဣယာရာဂမော-ဖြင့် ဣ-လာ။ ထိ-ရုပ်။ ဝမာ-သေည့်ထိ၌ တွမ်-ဖြစ်၍ အ-ဇောရ။
 - ၅၂၀။ ဗြူပိတိ-တို့ ဗြူ-တည့်၊ ဗြူ- ပိယတ္တိထံ ပါဏထံ (ပိပြင်ထင်ရှားသော ဝေး၌) ဓာတ်၌၊ ဓာတ္တုန် ဓေချေရေ ထိ-သတ်၊ အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ အ-ဝစ္စည်းကိုချေ၊ ဗြူတော ဤ ထိမိ-ဖြင့် ဤ-လာ၊ အညေသု ၈-ဖြင့် ဦ-တို့ ဩ-ဝုဒ်ဖြူ ဩ အဝ သရေ-ဖြင့် ဩ-တို့ အဝ-ဖြူ ဗြူ- အ-သို့ထပ်၊ ပိ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ပြီး၏။

၅၂၁။ ၄၂၅။ ဓာတုဿန္တော လောပေါ.နေကသရဿ ။

(ဓာတုဿ+အန္တော+လောပေါ+အနေကသရဿ၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပဝိပိသုတ်)

အနေကသရဿ- များသောသရရှိသော၊ ဓာတုဿ- ဓာတ်၏၊ အန္တော- အဆုံးသရသည်၊ ကွပ်- ဌှိ၊ လောပေါ - ကျေသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အနေကသရဿ- သော၊ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တော- သည်၊ ကွပ်- ဌှိ၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂစ္ဆတိ- သွား၏၊ သရတိ- အမှတ်ရ၏၊ မရတိ- သေ၏။

အနေကသရဿေတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပါတိ၊ ယာတိ၊ ဝါတိ . . .အကျိုးရှိ၏၊ (ပါတိ- သောက်၏၊ ယာတိ- သွား၏၊ ဝါတိ- သွား၏)

ကွပ်တိ ကိမတ္ထံ- နည်း? မဟိယတိ၊ မထိယတိ.....အကျိုးရှိ၏၊ (မဟိယတိ- ပူဇော်အပ်၏၊ မထိယတိ- မွှေနှောက်အပ်၏)။

၅၂၂။ ၄၂၆။ ဣသု ယမူန.မန္တော ဣော ဝါ ။

(ဣသုယမူနံ+အန္တော+ဣော+ဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဣသုယမူနံ- ဣသုဓာတ်၊ ယမူဓာတ်တို့၏၊ အန္တော- ဓာတ်နိဗ္ဗာန်သည်၊ ဣော- ဣ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဣသုယမူဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တော- သည်၊ ဣော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဣစ္ဆတိ- လိုချင်၏၊ နိယစ္ဆတိ-ရှောင်ကြဉ်၏။

၅၂၁။ ဣစ္ဆတိ-တို့ ၄၁၀-သုတ်အတိုင်းထွက်။

သရတိ-တို့ သရ-တည်၊ သရ- သရဏေ (အောက်မေ့ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် အ-တို့ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-ဝစ္စည်းသက်၊ ပြီး၏။ မရတိ-၌ မရ- ဝါဏဓာဓေ (အသက်တို့စွန့်ခြင်း)စသည် နည်းတူ။

တိ-ရစ်။ ဝါတိ-စသည်၌ အနေကသရဓာတ် ဧတုတ်၌ ဓာတုန် မချေစေရ။ (ဝါ-ဝါနေ (သောက်ခြင်း)ဓာတ်နှင့် အ-ဝစ္စည်း၊ တိ-ဝိသက်၊ အ-ဝစ္စည်းတို့ ချေ၊ ယာ- ဝါဂုဏေ- ရောက်ခြင်း၊ ဝါ- ဝတ်စနုဒ္ဒဓနသု- ယားခြင်း၊ ဖွဲ့ခြင်း၊ ပြုခြင်းတို့၌၊ နည်းတူ။ မဟိယတိ-စသည်တို့၌ ကွပ်-မြစ်၌ ဓာတုန် မချေစေရ။

၅၂၂။ ဣစ္ဆတိ-တို့ ဣသု-တည်၊ ဣသု- ဣစ္ဆာကန္တိသု (အလိုရှိခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းတို့၌) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ၂-တို့ချေ၊ တိ-သက်၊ အ-ဝစ္စည်းသက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတုန် သ်-တို့၌-ပြု၊ ထင်၊ ပြီး၏။ နိယစ္ဆတိ-၌ နိ-ဝုဒ္ဓ ယမူ- ၂၀၀၈၈ (ကြည့်ရှုခြင်း)၊နည်းတူ။

ကစွညဉ်းသဒ္ဓါကြီးနိဿယလင်္ကာခေခာင်

ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? သေတိ နိယမတိ...အကျိုးရှိ၏၊ (သေတိ- လိုချင်၏၊ နိယမတိ- ရှောင်ကြဉ်၏)

၅၂၃။ ၅၂၆။ ကာရိတာနံ ဣတေ လောပံ ။

(ကာရိတာနံ+ဣတေ+လောပံ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပပိမိသုတ်)

ကာရိတာနံ- ကာရိတ်ပစ္စည်းတို့၏၊ ဣတေ- ဣ-အနုဗနသည်၊ လောပံ- ကျေပျောက်ခြင်းသို့ အာပဇ္ဇတေ- ။

ကာရိတ ဣတိ- ကာရိတ်ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ ဣတေ- သည်၊ လောပံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ။

ကာရေတိ၊ ကာရယတိ၊ ကာရာပေတိ၊ ကာရာပယတိ- ပြုစေ၏။

သာသနတ္ထံ သမုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ မယာချာတံ သမာသတော။

သကံဗုဒ္ဓိံ ဝိသေသေန၊ ဝိန္တယန္တ၊ ဝိစက္ခဏာ။

မယာ- ငါသည်၊ သာသနတ္ထံ- ပရိယတ္တိ သာသနာတော်အကျိုးငှာ၊ ယံ အာချာတံ- အကြင် အာချာတ်ကို၊ သမာသတော- အကျဉ်းအားဖြင့်၊ သမုဒ္ဓိဋ္ဌံ- ကောင်းစွာ ပြအပ်ပြီ၊ ဝိစက္ခဏာ- စူးစမ်း ဆင်ခြင် ပညာရှင်တို့သည်၊ သကံဗုဒ္ဓိံ ဝိသေသေန- မိမိ ဉာဏ်အထူးဖြင့်၊ (တေ- ထို အာချာတ်ကို)၊ ဝိန္တယန္တ၊- ချဲ့ထွင် ကြံစည်ကြပါလေ။ ...

အာချာတကပ္ပေ- ဌ၊ စတုတ္ထောကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- မြီးပြီ။

စတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏။

အာချာတ်ကျမ်း ငြီးပြီ

၅၂၂။ ထိ-ရစ်၊ သေတိ၊ နိယမတိ-ထို၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ၌-မပြုရ၊ အညေဘု ခ-ဖြင့် ထူ-ကို ဝေ-လှိုဖြင့်လျှင် သေတိ။

၅၂၃။ ရစ်- ၄၃၈-ဘုတ်အထိုင်းထူထိ။

ကိတ်ကျမ်း

(က) ဗုဒ္ဓံ ဉာဏသမုဒ္ဓံ၊ သဗ္ဗညုံ လောကဟေတုစိဏမတိ။

ဝန္တိတွာ ပုဗ္ဗမဟံ၊ ဝက္ခာမိ သသာဓနံ ကိတက္ကပ္ပံ။ (ဂီတိဂါထာ)

အဟံ- ငါသည်၊ ဉာဏသမုဒ္ဓံ- ဉာဏ်တည်းဟူသော သမုဒ္ဓါရှိတော်မူထသော၊ သဗ္ဗညုံ- အလုံးစုံကို သိတော်မူထသော၊ လောကဟေတု- သတ္တလောကဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အစိဏမတိ- မကုန်နိုင်သောဉာဏ် ရှိတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓံ- မြတ်စွာဘုရားကို၊ ပုဗ္ဗံ- ရှေးဦးစွာ၊ ဝန္တိတွာ- ရှိခိုးပြီး၍၊ သသာဓနံ- သာဓန ခုနစ်ပါးနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ကိတက္ကပ္ပံ- ကိတ်ကျမ်းကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုပေအံ့။

(ခ) သာဓနမူလံ ဟိ ပယောဂံ၊ အာဟု ပယောဂမူလမတ္တဉ္စ။

အတ္ထေသု ဝိသာရဒမတယော၊ သာသနဿုရော ဇိနဿ မတာ။ (ဂီတိဂါထာ)

ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ တစ်နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)- အကြင်ကြောင့်၊ အတ္ထေသု- အနက်တို့၌၊ ဝိသာရဒမတယော- ရဲရင့်သော ပညာရှိကုန်သော၊ ဇိနဿ- မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနဿုရော- သာသနာ့ဝန်ကို ကောင်းစွာဆောင်ကုန်သော၊ မတာ- ပညာရှိတို့သည်၊ ပယောဂံ- ပြယုဂ်ကို၊ သာဓနမူလံ- သာဓနလျှင် အရင်းခံရှိ၏ဟူ၍၊ အာဟု- ဆိုကုန်ပြီ၊ အတ္တဉ္စ- အနက်ကိုလည်း၊ ပယောဂမူလံ- ပြယုဂ်လျှင် အရင်းခံရှိ၏ဟူ၍၊ အာဟု- ဆိုကုန်ပြီ။

(ဂ) အန္တော ဒေသကဝိကလော၊ ဗတမဓုတေလာနိ ဘာဇနေန ဝိနာ။

နဋ္ဌော နဋ္ဌာနိ ယထာ၊ ပယောဂဝိကလော တထာ အတ္ထော။ (ပဏ္ဍာနဂါထာ)

ဒေသကဝိကလော- ခရီးညွှန် လမ်းပြသူ ချို့တဲ့သော၊ ဝါ- မရှိသော၊ အန္တော- သူကန်းသည်၊ နဋ္ဌောယထာ- ပျက်စီးရတော့သကဲ့သို့၎င်း၊ ဗတမဓုတေလာနိ- ထောပတ်၊ ပျားရည်၊ ဆီတို့သည်၊ ဘာဇနေဟိ- အိုးခွက်တို့နှင့် ဝိနာ- ကင်း၍၊ ဝါ- ကင်းသည်ရှိသော်၊ နဋ္ဌာနိ ယထာ- ပျက်စီးရကုန်တော့သကဲ့သို့၎င်း၊ တထာ- ထို့အတူ၊ ပယောဂဝိကလော- ပြယုဂ်ချို့တဲ့သော၊ ဝါ- ပြယုဂ်မရှိသော၊ အတ္ထော- အနက်သည်၊ နဋ္ဌော- ပျက်စီးရတော့၏။

(ဃ) တသ္မာ သံရက္ခတ္ထံ၊ မုနိဝစနတ္ထဿ ဒုလ္လဘဿာဟံ။

ဝက္ခာမိ သိဿကဟိတံ၊ ကိတကပ္ပံ သာဓနေန ယုတံ။ (ပဏှာအနိယာဂါဏ)

တသ္မာ- ထို့ကြောင့် ဒုလ္လဘဿ- ခဲယဉ်းစွာ ရအပ်သော၊ ဝ- ရနိုင်ခဲ့သော၊ မုနိဝစနတ္ထဿ- ဘုရားပါဠိတော်အနက်ကို၊ သံရက္ခတ္ထံ- ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဟံ- ငါသည်၊ သိဿကဟိတံ- တပည့်သားတို့၏ အစီးအပွားဖြစ်သော၊ သာဓနေန- သာဓနေနှင့် ယုတံ- ယှဉ်သော၊ ကိတကပ္ပံ- ကိတ်ကျမ်းကို၊ ဝက္ခာမိ- ဆိုပေအံ့။

(သံရက္ခဏတ္ထံရှိလျှင် ဆန်းမကိုက်)

ကိတ်ပထမပိုင်း

၅၂၄။ ၅၆၁။ ဓာတုယာ ကမ္မာဒိမိ ဣော ။

(ဓာတုယာ+ကမ္မာဒိမိ+ဣော၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ကမ္မာဒိမိ- ကံပုဒ်အစသည်၊ ဝ- အစဉ် ကံပုဒ်ရှိသည်၊ သတိ- ဖြစ်လတ်သော်၊ ဓာတုယာ- ဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣော- ဣပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ကမ္မာဒိမိ- သည်၊ သတိ- သော်၊ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ကမ္မံ- အမှုကို၊ ကရောတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ကမ္မကာရော- ကမ္မကာရမည်၏၊ ကမ္မကာရော- အမှုကိုလုပ်တတ်သူ (အလုပ်သမား)၊ ဧဝံ- တူ၊ ကမ္မကာရော- အိုးကို ပြုလုပ်တတ်သူ၊ (အိုးလုပ်သူ၊ အိုးထိန်းသည်)၊ မာလာကာရော- ပန်းကိုပြုလုပ်တတ်သူ၊ (ပန်းသည်)၊ ကဋ္ဌ ကာရော- ထင်းကို ပြုလုပ်တတ်သူ၊ (ထင်းအလုပ်သမား၊ ထင်းသည်)၊ ရထကာရော- ရထားကို ပြုလုပ်တတ်သူ၊ (ရထားအလုပ်သမား)၊ ရတကာရော- ငွေကိုပြုလုပ်တတ်သူ၊ (ငွေပန်း ထိမ်သည်)၊ သုဝဏ္ဏကာရော-

၅၂၄။ ဣမ္မာရော-ထို ဣမ္မ သဒ္ဒါဝေဒ ဣဝ-တည့်၊ ဣဝ- ဣဝဏေ(ဖြိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဓာ-ထိုချေ၊ (ဣမ္မ+ဣဝံ) ဤသုထံဖြင့် က-ဝစ္စည်းသော်၊ ထာသိထံ ဝိယ ဣဒုဒ္ဓော-ဖြင့် ဣ-ဝစ္စည်းထို ထာသိထံထိုထိုသို့ ငှ၊ ထာသိထာနံ ဣော ထောဝံ-ဖြင့် က-အဒုဓနံထိုချေ၊ ဝစ္စည်းအစိတ် အ-ကြွင်းစေ၊ (ဣမ္မ+ဣဝံ+အ) အသံယောဝစ္စဿ ဝုဒ္ဓိထာသိထေ-ဖြင့် ထ-၏ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ ဝံ-အ-သို့ထပ်၊ တဒ္ဓိတ-သောသုထံဖြင့် နာမ်ထိုထိုသို့၊ သိ-သော်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဣမ္မကာရော-သေည့်၌ ဣမ္မ၊ မာဏ၊ ဣဋ္ဌ၊ ရထ၊ ရထေ၊ သုဝဏ္ဏ+ဣဝ-တည့်၊ ဝတ္ထဝါယော-၌ ဝတ္ထ+ဝတ- ဥဝါဒါနေ (ယူခြင်း)၊ တစ္ဆဝါယော-၌ တစ္ဆ+ဝေ- တစ္ဆသန္တနေ (ချည်ချောင်းအစဉ်ကို ဖြိုခြင်း)၊ စညမာယော-၌ စည+မာ- မာနေ (နှိုင်းယှဉ်ခြင်း)၊ ဓမ္မကာမော-၌ ဓမ္မ+ကမ္မ- ဣဏ္ဍာယံ (လိုချင်ခြင်း)၊ ဓမ္မာရော-၌ ဓမ္မ+ဝရ- ဝရဏေ (ကျင့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံချေ၊ မချေစေရ

ရွှေကိုပြုလုပ်တတ်သူ၊ (ရွှေပန်းထိပ်သည်) ပတ္တဂူဟော- သပိတ်ကိုကိုင်တတ်သူ၊ တန္တူဝါယော-
ယက်ကန်းကိုရက်တတ်သူ၊ ခြေမာယော- စပါးကိုချင့်တတ်သူ၊ ဓမ္မကာမော- တရားကို လိုလား
တတ်သူ၊ ဓမ္မစာရော- တရားကို ကျင့်တတ်သူ။

၅၂၅။ ၅၆၅။ သညာယ.မ-န ။

(သညာယံ+အ+န၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယ+အာဂမပိမိသုတ်)

သညာယံ- အမည်သညာကို၊ အဘိဓမ္မောယံ- ဟောအပ်သော်၊ ကမ္မာဒိမ္မိ- ကံပုဒ်အစသည်၊
ငါ- အစ၌ ကံပုဒ်ရှိသည်၊ သတိ- ဖြစ်လတ်သော်၊ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေ- ၌၊ အ- အ-ပစ္စည်းသည်၎င်း၊
န- ကံပုဒ်၏အဆုံး၌ နအက္ခရာလာသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

သညာယံ- ကို၊ အဘိဓမ္မောယံ- သော်၊ ကမ္မာဒိမ္မိ- သည်၊ (သတိ- သော်)၊ ဓာတုယာ-
မှ၊ ပရေ- ၌၊ အကာရပစ္စယော- အပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ နာမပိ- အနီးနာမ်ပုဒ်၏အဆုံး၌၊
နကာရဂမော စ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

အရိ- ရန်သူကို၊ ဒမေတိ- ဆုံးမတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အရိန္ဒမော- အရိန္ဒမမည်၏၊
ရာဇာ- အရိန္ဒမမည်သောမင်းတည်း၊ ဝေသံ- ကုန်သည်လမ်းကို၊ တရတိ- လွန်မြောက်တတ်၏၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေသန္တရော- မည်၏၊ ရာဇာ- ဝေသန္တရမမည်သောမင်းတည်း၊ တဏှံ- တဏှာကို၊
ကရောတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တဏှာကံရော- မည်၏၊ ဘဂဝါ- တဏှာကံရာ မည်တော်မူ
သော ဘုရားတည်း၊ မေခံ- ပညာကို၊ ကရောတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မေဓေကံရော-
မည်၏၊ ဘဂဝါ- မေဓေကံရာမည်တော်မူသောဘုရားတည်း၊ သရဏံ- ကိုးကွယ်ရာကို၊ ကရောတိ-
ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သရဏကံရော- မည်၏၊ ဘဂဝါ- သရဏကံရာ မည်တော်မူသောဘုရား
တည်း၊ ဒိပံ- မှီခိုရာ ကိုင်းကျွန်းသဗ္ဗယ်ကို၊ ငါ- ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးကို၊ ကရောတိ- ၏၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒိပကံရော- မည်၏၊ ဘဂဝါ- ဒိပကံရာ မည်တော်မူသော ဘုရားတည်း။

ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သင်္ခါ၊ ထာရိတံ၊ ဣ-အနုဓနံ၊ ဝုဒ္ဓိံ၊ ဝါယော-၌ သဒ္ဓါသဒ္ဓေသော် ဝိ-ဣ၊ တန္တူဝါယော-၌ တေ အာဝါယာ
ထာရိတေ ဖြင့် ဧ-တိ အာယ-ဩ၊ ဝုဉ္စာယော-၌ အာယာန္တနု ဓာယော-ဖြင့် အာ-တိ အာယ-ဩ၊ ဓမ္မစာရော-တိ၌
အ-တိ အာ-ဝုဒ္ဓိံ။

၅၂၅။ အရိန္ဒမော-တို့ အရိ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဒမ-တညိ၊ ဒမ- ဒေနေ (ဆုံးခြင်း)၊ ဧတိမုညိ၊ ဧတုနံ ၃-ဇျေ၊ (အရိ+ဒမ်)
သညာယ ဓန-ဖြင့် ဒမ-ဧတိနောင် အ-ဝုဉ္စာယော-၌ အရိ-နောင် န-ဣ၊ (အရိ+ဒု+ဒမ်+အ) ဝိ- အ-သိတဝိ၊ နု နိဂ္ဂဟိတံ
ဝေဒန္တေ-ဖြင့် နု-တိ နိဂ္ဂဟိတိ၊ (အရိ+ဒမ်) နိဂ္ဂဟိတိတိ တ-ဝဂ္ဂန္တု နိ-ဩ၊ (အရိန္ဒမ) နာမိဒ၊ သိ-သင်္ခါ၊ ဩ-ဩ၊ ပြီး၏။

ဝေသန္တရော-စသည်၌ ဝေသ+ထရ- ထရဏ (တူးမြောင်းခြင်း)၊ တဏှာ၊ ဓေဓာ၊ သရဏ၊ ဒီဝ+ထရ-ထည့်စသည် နည်းတူ။

ဤသိက္ခာပုဒ်အပေါင်း၌၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဧတေန- ဤသိက္ခာပုဒ်အပေါင်းဖြင့်၊ ဝိနေတိ- ဆုံးမတတ်၏၊ ဣတိ- ဤသို့ ဆုံးမရာ ဆုံးမကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့်၊ (သော- ထိုသိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည်)၊ ဝိနယော- ဝိနယမည်၏၊ နံ- ထိုအရာကို၊ နိဿာယ- မှီ၍၊ ဝသတိ- နေ၏၊ ဣတိ- ထိုသို့ မှီအပ်သော သတ္တိကြောင့်၊ (သော- ထိုအရာသည်) နိဿယော- မည်၏။

ဣပ္ပိ- ဣ ပစ္စည်း၌၊ (ဥဒါတရဏံ- ကား)၊ ရထံ- ရထားကို၊ ကရေတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရထကာရကော- မည်၏၊ အန္တံ- ထမင်းကို၊ ဒဒိတိ- ပေးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အန္တဒါယကော- မည်၏၊ သတ္တေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ ဝိနေတိ- ဆုံးမတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိနာယကော- မည်၏၊ ကရေတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကာရကော- မည်၏၊ ဒဒိတိ- ပေးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒါယကော- မည်၏၊ နေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ နာယကော- မည်၏။

တုပ္ပိ- တုပစ္စည်း၌၊ (ဥဒါတရဏံ- ကား)၊ တံ- ထိုအမှုကို၊ ကရေတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တက္ကတ္တာ- တက္ကတ္တမည်၏၊ ဝါ- နည်း၊ တဿ- ထိုအမှုကို၊ ကတ္တာ- ပြုတတ်သူတည်း။

၅၂၇။ ဝိနယော-တုံ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ နိ-တညံ၊ နိ-ဝါဝဏေ (ရေထံစေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် မချေစေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-သတ်၊ (ဝိ+နိ+အ) အညေသု စ-ဖြင့် ဤ-တုံ ဝေ-ဝုဒ္ဓိံ၊ ဝေ အယ-ဖြင့် ဝေ-တုံ အယ-ဖြူ၊ ယံ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

နိဿယော-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ သိ-ဓာတ်၊ သိ-သေဝါယ (မှီဝဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေစေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-ဝစ္စည်းသတ်၊ အညေသု စ-ဖြင့် ဣ-တုံ ဝေ-ဝုဒ္ဓိံ၊ ဝေ အယ-ဖြင့် ဝေ-တုံ အယ-ဖြူ၊ သံ- အ-သို့ကပ်၊ ယံ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ (နိ+သယ) သ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် သံ-လာ၊ နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ရထကာရကော-တုံ ရထ သဒ္ဓူဝေဒ၊ ကရ-တညံ၊ ကရ- ကရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ ပစ္စည်းသတ်၊ ကာရိတိတုံတုံသို့၊ အသံယောဝန္တယ ဝုဒ္ဓိကာရိတေ-ဖြင့် က-၏ အ-တုံ အာ-ဝုဒ္ဓိံ၊ အနုကာ ယုဏ္ဏုဒ္ဓံ-ဖြင့် ဣ-တုံ အထ-ဖြူ၊ (ရထ+ကာရိ+အထ) ရံ- အ-သို့ကပ်၊ နှစ်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

အန္တဒါယကော-တုံ အန္တံ သဒ္ဓူဝေဒ၊ ဒါ-တညံ၊ ဒါ-ဒါနေ (ဝေခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေစေရ ဣ-သတ်၊ ကာရိတိ၊ အာကာရန္တနု ဓာယော-ဖြင့် ဒါ-၏ အာ-တုံ အာယ-ဖြူ၊ အနုကာ ယုဏ္ဏုဒ္ဓံ-ဖြင့် ဣ-တုံ အထ-ဖြူ၊ ယံ- ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နှစ်၊ သိ-သတ်။

ဝိနာယကော-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ နိ-တညံ၊ နိ- ဝါဝဏေ (ရေထံစေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေစေရ ဣ-သတ်၊ ကာရိတိ၊ အသံယောဝန္တယ ဝုဒ္ဓိကာရိတေ-ဖြင့် ဤ-တုံ ဝေ-ဝုဒ္ဓိံ၊ ဝေ အာဝါယာ ကာရိတေ-ဖြင့် ဝေ-တုံ အာယ-ဖြူ၊ ယံ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နှစ်၊ သိ-သတ်။ ကာရကော-စသည်၌ ရထ၊ အန္တံ၊ ဝိ-ဝေခြင်းသာ ထူးသည်၊ နည်းတူ။

တက္ကတ္တာ-တုံ တ-သဒ္ဓူဝေဒ၊ ကရ-တညံ၊ ကရ- ကရဏေ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တု-ဝစ္စည်းသတ်၊ (တ+ထရိ+တု) ကရသယ စ တတ္ထံ တုသို့-ဖြင့် ရံ-တုံ တံ-ဖြူ၊ တံ- တု-သို့ကပ်၊ က-၏သဒိသဒ္ဓေဘော် ကံ-လာ၊ (တ+တ္တ+တ္တ) နှစ်၊ သိ-သတ်၊ သတ္တဝါကာရိတေ-စသည်ဖြင့် ဥ-တုံ အာ-ဖြူ သိ-တုံယည်းချေ၊ ပြီး၏။

ဣတိ- ကြောင့် တက္ကတ္တာ- မည်၏၊ ဘောဇနံ- ဘောဇနကို၊ ဒါတိ- ပေးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်
ဘောဇနဒါတာ- မည်၏၊ ငါ- နည်း၊ ဘောဇနဿ- ကို၊ ဒါတာ- ပေးတတ်သူတည်း။ ဣတိ- ကြောင့်
ဘောဇနဒါတာ- မည်၏၊ ကရောတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကတ္တာ- ကတ္တာမည်၏၊ သရတိ-
အောက်မေ့တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သရိတာ- မည်၏။

အာဝိဓိ- အာဝိဓည်း၌ (ဥဒါတရဏံ- ကား၊ ဘယံ - ဘေးကို၊ ပဿတိ- ရှုတတ်၏၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘယဒဿာဝိ- ဘယဒဿာဝိမည်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။

၅၂၈။ ၅၂၉။ ဝိသ ရူပ ပဒါဒိတော ဣ ။

(ဝိသရူပပဒါဒိတော+ဣ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

ဝိသရူပ ပဒါဒိတော- ဝိသ, ရူပ, ပဒ-အစရှိသော ဓာတ်မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣ- ဣ-ပစ္စည်းသည်၊
တောတိ- ၏။

ဝိသရူပ ပဒတ္တုစ္စေဝမာဒိတိ- ကုန်သော၊ ဓာတူတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣပစ္စယော- သည်၊
တောတိ- ၏။

ပဝိသတိ- ဝင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဝေသော- မည်၏၊ ရူပတိ- နာကျင်တတ်၏၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ရောဂေါ- မည်၏၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပ္ပါဒေါ- မည်၏၊ ပုသတိ-
ပုသ။

ဘောဇနဒါတာ-၌ ဘောဇန-သဒ္ဓုပဒေ၊ ဒါ-တည်း၊ ဒါ- ဒါနေ(ပေးခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဓနေဓရ၊ တု-သတ်၊
(ဘောဇန+ဒါ+တု) နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ သတ္တုပိတာဒိနာ-စသည်ဖြင့် ဥ-တို့ အာ-ဖြည့် သိ-တို့ထည့်ချေ၊ ပြီး၏။ ဣတ္ထာ-နည်းတူ။
သဝိတာ-၌ သရ-တည်း၊ သရ- သရဏေ (အောက်ခြေခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-ချေ၊ တု-သတ်၊ (သရံ+တု)
ဣတ္ထာပ စိတာပေ-ဖြင့် ဣ-တာ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ သတ္တုပိတာဒိနာ-စသည်ဖြင့် ဥ-တို့ အာ-ဖြည့် သိ-တို့ထည့်ချေ၊ ပြီး၏။
(ရူပ-၌ ဣတာပုဂံဓော အသဒ္ဓုဓာတုဏှိ-ဖြင့် ဣ-လာသည့်)

ဘယဒဿာဝိ-တို့ ဘယ-သဒ္ဓုပဒေ၊ ဒိသ-တည်း၊ ဒိသ- ဝေထုနေ (ထည့်ရှုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-ချေ၊
ဤသုတိဖြင့် အာဝိ-သတ်၊ (ဘယ+ဒိသံ+အာဝိ) တွစ် ဓာတု-သုတိဖြင့် ဒိသံ-တို့ ဒဿံ-ဖြူ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။
(သဖြေတန်၌ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဒိသံ-၏ ဣ-တို့ အ-ဖြူ သဒိသဒ္ဓေဘော်လာသည့်)

ပဝေသော-တို့ ပ-ပုစ္ဆ ဝိသ-တည်း၊ ဝိသ- ပဝေသနေ (ဝင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ဣ-သတ်၊
တာဝိတိတိတိတိ- က-အနုဓနံချေ၊ အသယောဝစ္ဆယ-ပုစ္ဆိတာဝိတေ-ဖြင့် ဝိ-၏ ဣ-တို့ ဝေ-ပုစ္ဆိဖြူ၊ ဣပိ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-
ဖြူ၊ ပြီး၏။

ပေသေါ-၌ ပူဇ- ပေသေ (ကျင်နှုတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ အ-ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ဣ-သတ်၊ တာဝိတိ- က-
အနုဓနံတို့ ချေ၊ ပူ-၏ ဥ-တို့ ဩ-ပုစ္ဆိဖြူ (ပေသံ+အ) ထဝိ စာနံ-ဖြင့် ဓာတုနံ ဝိ-တို့ ဝိ-ဖြူ၊ ဝိ- အ-သို့တပ်၊ နာမိဒံ စသည်။

ပထမပိုင်း]

အရှင်ဝိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၈၅

ထိတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဖသော- မည်၏။ ဥတိ- ပေါင်းစုတတ်၏။ (ဥစ-သမဝါယေ၊ ဓူ-၃၅၇၊ ဣ-
နာ-တိန္တိ ဥစ- စိထတ္ထိယံ ဝါစာယံ-တုဆိုသည်။) ဣတိ- ကြောင့်၊ ဩကော- မည်၏။ (ဩကော- နေရာအိမ်၊)
(စာနံ-၂၀၇၊ ၁၀၆၁-၌ နုဗ္ဗင်္ဂိယာ၏) ဘဝတိ- ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘာဝေါ- မည်၏။ အယတိ-
ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ အာယော- မည်၏။ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဗုဒ္ဓတိ- သိတတ်၏။ ဣတိ-
ကြောင့်၊ သမ္မောစေ- မည်၏။ ဝိဟရတိ- အထူးသဖြင့် ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိဟာရေ-
မည်၏။

၅၂၉။ ၅၈၀။ ဘာဝေ စ ။

(ဘာဝေ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သဗ္ဗဓာတူဟိ- အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ဘာဝေ စ- ဘောအနက်၌လည်း၊
ဏ- ဏ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ဘာဝတ္ထေ- ဘောအနက်ကို၊ အဘိဓေယျေ- ဟောအပ် ဟောထိုက်သော်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ-
တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ဏ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၂၉။ ဥဂ္ဂါဒေါ-၌ ဥ-ပုဗ္ဗ ဝဒ- ဝတိမိ (ဝတိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ အာ-
ပုဒ်ဂ္ဂါ (ဥ+ဝါဒိ+အ) ဝိ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ၊ တပ်၊ နာမိံဝေသည်။

ဇေယျာ-၌ ဇုသ- သမ္ပဿေ-(တွေ့ထိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ တပ်၊ တွမ်
ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဇုသ-ကို ဇယ-ဂ္ဂါ နာမိံဝေသည်။

ဩကော-၌ ဥစ- သမဝါယေ (ပေါင်းစုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဩ-
ပုဒ်ဂ္ဂါ (ဩစိ+အ) ကာ၊ စဗာနု-ဖြင့် ဓာတွန် စိ-ကို က်-ဂ္ဂါ၊ တပ်၊ နာမိံဝေသည်။

ဘာဝေါ-၌ ဘူ- သတ္တယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေစေရ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဦ-
ကို ဩ-ပုဒ်ဂ္ဂါ၊ ဇေအာဝါယာ ကာရိတေ-ဖြင့် ဩ-တိ-အာဝ-ဂ္ဂါ၊ ဝိ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ နာမိံဝေသည်။

အာယော-၌ အယ- ဝတိမိ (ဝတိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ အာ-ပုဒ်ဂ္ဂါ၊
တပ်၊ နာမိံဝေသည်။

သမ္မောစေ-၌ သံ-ပုဗ္ဗ ဗုစ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဩ-
ပုဒ်ဂ္ဂါ၊ နိဂ္ဂဟိတိံကို ဝဂ္ဂန္တု၊ နာမိံဝေသည်။

ဝိဟာရေ-၌ ဝိ-ပုဗ္ဗ ဟရ- ဟရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ကာရိတိံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊
အာ-ပုဒ်ဂ္ဂါ၊ တပ်၊ နာမိံဝေသည်။

ပစ္စတေ- ချက်ခြင်း၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ပဝနံ- ချက်ခြင်း၊ ပါကော- ချက်ခြင်း၊ ဓဇ္ဇတေ-
စွန့်ခြင်း၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဓလနံ- ခြင်း၊ စာဂေါ- ခြင်း၊ ဝေ- တူ၊ ယာဂေါ- ပူဇော်ခြင်း၊ ယောဂေါ-
ယှဉ်ခြင်း၊ ဝါ- အားထုတ်ခြင်း၊ ဘာဂေါ- ဝေဇနခြင်း၊ ပရိဒါဟော- ထက်ဝန်းကျင် ပူလောင်ခြင်း။

၅၃၀။ ၅၈၄။ ကိစ္စ ၈ ။

(ကိစ္စ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သဗ္ဗဓာတူဟိ- အလုံးစုံသောဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ်၊ ကိစ္စ- ကိစ္စပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-
၏။

သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ်၊ ကိစ္စ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သမ္ဘဝတိ- ကောင်းစွာဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ဘူ- သမ္ဘူပည်၏။ ဝိသေသေန-
အထူးအားပြင့် ဘဝတိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိဘူ- မည်၏။ ဘုဇေန- ကောက်ကွေ့သဖြင့်၊ ဂေ- ဟိ-
သွားတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘုဇဂေါ- မည်၏။ (ဘုဇဂေါ- မြေ)။ သံ အတ္တာနံ- မိမိကို၊ (မိမိထိုက်ထိုက်-
တူလည်း ဖေးဩသည့်) ခနတိ- တူးပြိုတတ်၏။ ဝါ- တစ်နည်း၊ သံ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ခနတိ- တတ်၏။
ဣတိ- ကြောင့်၊ သင်္ခေါ- မည်၏။ (သင်္ခေါ- ခရသင်း)။

၅၃၀။ ဝါကော-၌ ဝေ- ဝါထေ (ချက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ကာ-သတိ၊ ကာရိထိံ၊ ကာ-အနုဓနံဈေ၊ အာ-ပုဒ်၊ ကပါ
ဓောနံ-ဖြင့် ဓာတုနံ မိ-ထိုက်-ဖြူ၊ ကပါ၊ နာမိံ ဝေသည့်။

ဓာဝေါ-၌ ဝေ- ဓာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ကာ-သတိ၊ ကာရိထိံ၊ ကာ-အနုဓနံဈေ၊ အာ-ပုဒ်၊ ကပါ
ဓောနံ-ဖြင့် ဓာတုနံ မိ-ထိုက်-ဖြူ၊ နာမိံ ဝေသည့်။

ယောဝေါ-၌ ယေ- ဝုဇာယံ (ပူဇော်ခြင်း)၊ ယောဝေါ-၌ ယေ- ယောဝေ (ယှဉ်ခြင်း)၊ (ယေဓာတ်သည် အားထုတ်ခြင်းအနက်
၌ ရုဓာဒါ၊ ယမ္ပိဇေဝိ ခုယျဉ္ဇော-ဝေသည့်။ ယှဉ်ခြင်းအနက်၌ ဒိဝိဒါ၊ သတ္တ သမ္ပတ္တ ယုဒ္ဓန္တိ-ဝေသည့်) ယောဝေါ-၌ ယေ- ဝိဘာဝေ
(ဝေသနံခြင်း)၊ ဝရိဒါဟော-၌ ဝရိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဒက- ဒါထေ (ပူဇော်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့် ဝေသည့်နည်းတူ။

၅၃၀။ သမ္ဘူ-ထိုက် သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ဘူ-ဏည့်၊ ဘူ- သတ္တာယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ကိ-သတိ၊ (သံ+ဘူ+ထိုက်)
ထိုက် ယောဝေါ ဝ-ဖြင့် ထိုက်-ထိုက်၊ နိဂ္ဂထိထိံထိုက် ဝ-ဝုဗ္ဗ မိ-ဖြူ၊ နာမိံ၊ သိ-သတိ၊ ဈေ၊ ပြီး၏။ ဝိ-ရွေးပို့လျှင် ဝိဘူ။

ဘုဇဂေါ-၌ ဘုဇ-သဒ္ဓါပဝေ၊ ဝဇ- ဝထိမိ (ဝထိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ဉ-ဈေ၊ ကိ-သတိ၊ (ဘုဇ+ဝထိ+ထိုက်)
ဓာတုတ္ထဿ ယောဝေါ ထိုက်-ဖြင့် ဓာတုနံ မိ-ထိုက်၊ ထိုက် ယောဝေါ ဝ-ဖြင့် ထိုက်-ဈေ၊ နာမိံ၊ သိ-သတိ၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

သင်္ခေါ-၌ သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ခဒ- အဝဒါဒကေ (တူးပြိုခြင်း)၊ ဝေသည့်နည်းတူ။

၅၃၁။ ၅၈၉။ ဓရာဒိတိ ရမ္မော ။

(ဓရာဒိတိ+ရမ္မော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဓရာဒိတိ- ဓရ-အစရှိသောဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ရမ္မော- ရမ္မပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။
ဓရ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ဓရ- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ရမ္မပစ္စယော-
သည်၊ ဟောတိ- နိ။

တေန- ထိုကုသိုလ်တရားဖြင့်၊ (သမ္ပတ္တိ- စည်းစိမ် ၃-ပါးသည်) ဓရတိ- ပတိဋ္ဌာတိ-
တည် တတ်၏၊ (သင်္ဂြေဟ်) (တေန- ထိုသဘောဖြင့်၊ ဓရတိ- ဆောင်တတ်၏၊ (ထင်ရှားရှိ၏) (ဏှဉ္စိ-
ဏှ-နိ) ဣတိ- ထို့ကြောင့်၊ ဓမ္မော- ဓမ္မမည်၏။ တံ- ထိုအမှုကို၊ ကရိယတေ- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ကမ္မံ- ကမ္မမည်၏။

၅၃၂။ ၅၉၀။ တဿိလာဒိသု ဏိတွာဝိ စ ။

(တဿိလာဒိသု+ဏိတွာဝိ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

တဿိလာဒိသု စ- တဿိလ အစရှိကုန်သော အနက်တို့၌လည်း၊ ဏိတွာဝိ- ဏိ၊ တု၊
အာဝိ ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သဗ္ဗေတိ- ကုန်သော၊ ဓာတူတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ တဿိလာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု-
အနက်တို့၌၊ ဏိတု အာဝိ ဣတိ- တူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပိယံ- ချစ်အပ်သူကို၊ ပသံသိတံ- ချီးမွမ်းခြင်းငှာ၊ ယဿ ရညော- အကြင်မင်း၏၊ သိလံ-
ပင်ကိုယ်အလှေသည်၊ အတ္တိ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော ရာဇာ- ထိုမင်းသည်၊ ပိယပသံသိ-

၅၃၁။ ဓမ္မော-ထို ဓေ-တည်း၊ ဓေ- ဓာရဏ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ရမ္မ-သတ်၊ (ဓရံ+ရမ္မ)
ရမ္မိ ရန္တာ ဖာဒိနော-ဖြင့် ဝစ္စဉ်း ဝ-အစုစုနှင့်ထက္ခ ဓာတွန် ရံ-ချေ၊ (ဓ+အ+စု) စိ-ခွင်း၊ သရဏောပေါ-ဖြင့် ချေ၊ ကဝိ၊
နာမိဇစသည်။ တမ္မံ-၌ ထရ- ထရဏ (ပြုခြင်း) ဓာတ်မှည့် စသည်နှင့်တူ။

၅၃၂။ ဣန္ဒြိယန္တိ၊ သင်္ဂြေဟ်နိ နိဿန္တိ ဟောတိ- ဩယာတိ ဝိကျုတွင်း သိတံ-၏ ဩယာအဖြစ် သုံးသည်။ ထစ္စဉ်း
ဘာသာဋီကာ၌ထား ဟောတိ- ဩယာတိ ဝိထဝသံသိ-စသော နိဂ္ဂန္ဓရန်များ၏ ဩယာအဖြစ် သုံးသည်။ သိတံ-၏ ဩယာတိ အတ္ထိ-
ထည့်ဝေးသည်။ စမ္ပန္နိတိသဓာသံ၊ အဿတ္ထိတန္တိ အနုတံဗေဓိဗေစဉ်နှင့် လျော်သည်။

ဝိထဝသံသိ-ထို ဝိထ-သဒ္ဒါဝေဒ၊ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ သသ-တည်း၊ သသ- ဝသသနေ (ချီးမွမ်းခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် အ-ချေ၊
ဤသုတ်ဖြင့် ဏိ-သတ်၊ ထာရိတံ၊ က-အစုစုနှင့်၊ (ဝိထ+ဝ+သံသိ+တ္ထိ) သိ- ဤ-သို့တစ်၊ နာမိဇ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ပိယပသံသီမည်သည်၊ ဟောတိ- ဣ၊ ဗြဟ္မံ- ဗြတ်သော အကျင့်ကို၊ စရိတံ- ကျင့်ခြင်းငှာ၊ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ- ဣ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော ပုဂ္ဂလော- သည်၊ ဗြဟ္မစာရိ- မည်သည်၊ ဟောတိ- ဣ၊ ပဿယ- လွှမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တိတံ- ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ- ဆိုခြင်းငှာ၊ ယဿရဉ္ဇော- ဣ၊ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ- ဣ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောရာဇာ- သည်၊ ပဿယပဝတ္တာ- မည်သည်၊ ဟောတိ-ဣ။ ဘယံ- ဘေးကို၊ ပဿိတံ- ရှုခြင်းငှာ၊ ယဿ သမဏဿ- အကြင်ဂုဏ်၏ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ- ဣ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော သမဏော- သည်၊ ဘယဒဿာပိ- မည်သည်၊ ဟောတိ-ဣ။ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၅၃၃။ ၅၃၄။ သဒ္ဓ ကုဓ ဓလ မဏ္ဍတ္ထ ရုစာဒိဟိ ယု ။

(သဒ္ဓကုဓဓလမဏ္ဍတ္ထရုစာဒိဟိယု၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိပိသုတ်)

သဒ္ဓ ကုဓ ဓလ မဏ္ဍတ္ထရုစာဒိဟိ- အသံပြုခြင်းအနက်ရှိသောဓာတ်၊ အဖျက်ထွက်ခြင်း အနက်ရှိ သောဓာတ်၊ တုန်လှုပ်ခြင်း အနက်ရှိသောဓာတ်၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း အနက်ရှိသောဓာတ်၊ ရုစ-စသောဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ တဿိလာဒိသု- တဿိလ အစရှိကုန်သော အနက်တို့၌၊ ယု- ယုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဣ။

သဒ္ဓ ကုဓ ဓလ မဏ္ဍတ္ထေဟိ- အသံပြုခြင်း၊ အဖျက်ထွက်ခြင်း၊ တုန်လှုပ်ခြင်း၊ တန်ဆာ ဆင်ခြင်း အနက်ရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ရုစာဒိဟိ- ရုစ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- တို့မှ၎င်း၊ ပရေ- ဌှ၊ တဿိလာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု- တို့၌၊ ယုပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဣ။

ဃောသနသီလော- ကြွေးကြော်ခြင်း အလေ့ရှိသူသည်၊ ဃောသနော- ဃောသနမည်၏။

၅၃၅။ ဗြဟ္မစာရိ-၌ ဗြဟ္မ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဝေ- ဝေဇော (ထျှင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှ၌၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဣ-သင်္ဂ၊ ကာရိတိ၊ က- အနုဓနိဗ္ဗေ၊ စ-ဇိ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ ဝိ- ဤ-သို့ထပ်၊ နာမိဒံ သေဉ်။

ဝေဿပဝတ္တာ-၌ ဝေဿ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဝ-ဝုဒ္ဓိ၊ ဝတု- ဝတ္တနေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှ၌၊ ဓာတုနိ ဥ-ဗျေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တု- သင်္ဂ၊ (ဝေဿ+ဝ+ဝတ်+တု) ထိ- တု-သို့ထပ်၊ (ဝေဿပဝတ္တာ) ထပ်နည်း- ဝေ- ပိယတ္ထိယ ဝါဓာယံ (ပိပြင်ထင်ရှားသော ကေား၌) (ဝစ်+တု) ဘုဇာဒိနုဗ္ဗော နောဒိ ဝ-ဖြင့် ဓာတုနိ စိ-ထိုချေ၍ ထ-ထို ဒွေဘော်ဘောင်၊ (ဝေဿပဝတ္တာ) နာမိဒံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ သတ္တပိဏာဒိနု-သေဉ်ဖြင့် ဥ-ထို အာ-ဖြည့် သိ-ထိုလည်း ဗျေ၊ ပြီး၏။ သဏဒဿာပိ- ၅၅၃-သုတ်အထိုင်းတွင်။

၅၃၆။ ယောသနော-ထို ယုသ-ထည်၊ ယုသ- သဒ္ဓေ (အသံပြုခြင်း)၊ ဓာတ်မှ၌၊ ဓာတုနိ ဗျေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယု-သင်္ဂ၊ (ယုသ်+ယု) အညေသု စ-ဖြင့် ယု-ဇိ ဥ-ထို ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ အနုဏာ ယုဏ္ဍာနိ-ဖြင့် ယု-ထို အနု-ဖြူ နာမိဒံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ ဩ-ဖြူ ပြီး၏။

ပထမပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၃၈၉

ဘာသနသိလော- ဆိုခြင်းအလေ့ရှိသူသည်၊ ဘာသနော- ဘာသနမည်၏၊ ဝေ- တူ၊ ဝိဂ္ဂဟော-
ဝိပြိုက်ကို၊ ကာတဗ္ဗော- ပြုအပ်၏၊ ကောဓနော- အပျက်ထွက်ခြင်း အလေ့ရှိသူ၊ ဒေါသနော- စိတ်ဆိုခြင်း
အလေ့ရှိသူ၊ ဝလနော၊ ကမ္မနော၊ ဗန္ဓနော- တုန်လှုပ်ခြင်းအလေ့ရှိသူ၊ မဏ္ဍနော၊ ဝိဘူသနော-
တန်ဆာဆင်ခြင်း အလေ့ရှိသူ၊ ရောစနော- တင့်တယ်ခြင်း အလေ့ရှိသူ၊ ဇောတနော- ထွန်းတောက်ခြင်း
အလေ့ရှိသူ၊ ဝမုနော- တိုးပွားခြင်းအလေ့ရှိသူ။

၅၃၄။ ၅၉၂။ ပါရာဒိဂမိမှာ ရူ ။

(ပါရာဒိဂမိမှာ+ရူ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိစိသုတ်)

ပါရာဒိဂမိမှာ- ပါရ-အစရှိသော သန္တရေဒ်ရှိသော ဂမုဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ တသယိလာဒိသု-
တသယိလ အစရှိကုန်သော အနက်တို့၌၊ ရူ- ရူပစွည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပါရသန္တရေဒ်မှာ- ပါရသန္တရေဒ် စသည်မှ နောက်ဖြစ်သော၊ ဂမု ဣတိ- ဂမုဟူသော၊ ဇောမှာ
ဓာတုမှာ- ဤဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ တသယိလာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု- တို့၌၊ ရူပစ္စယော- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဘဝဿ- ဘဝ၏၊ ပါရုံ- ထိုဘက်ကမ်းတည်း၊ ဘဝပါရုံ- ဘဝ၏ ထိုဘက်ကမ်း၊ (နိဗ္ဗာန်ကို
ဆိုလိုသည်။) ယဿ ပုရိသဿ- ၏၊ ဘဝပါရုံ- ဘဝ၏ ထိုဘက်ကမ်း၊ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့၊ ဂန္တု- သွား
ခြင်းငှာ၊ သိလံ- အလေ့သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဝါ- ရှိ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော ပုရိသော- သည်၊
ဘဝပါရဂူ- ၏။

၅၃၅။ ဘာသနော-၌ ဘာသ- ဝိဇ္ဇာတိယ ဝါဇာယံ (ဝိပြင်ထင်ရှားသောစကား၌)၊ ကောဓနော-၌ ကုဓ- ထောဝေ (အနုတ်ထွက်ခြင်း)၊
ဒေါသနော-၌ ဒုသ- အပျက်မရှိ (ဓနဝိသယခြင်း)၊ ဝလနော-၌ ဝလ- ကမ္မနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊

ကမ္မနော-၌ ကမ္- စေနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယု-သတိ၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့်
(တစ်ခု၌) နိဂ္ဂဟိတဉ္စ-ဖြင့် တ-တထိ၌ နိဂ္ဂဟိတိလာ၊ နိဂ္ဂဟိတိတို့ ဝ-ဝဂ္ဂန္တ မိ-ဖြူ၊ အနုတာ ယုဏ္ဍုန်-ဖြင့် ယု-တို့ အနု-ဖြူ
နာဓိဇံစသည်။ ဝေဒနော-၌ ဝေဒ- ထိ၌စေနေ (စဉ်းထေတုန်လှုပ်ခြင်း)၊ မဏ္ဍနော-၌ မဏ္ဍ- ဘူဿာယံ (တန်ဆာဆင်ခြင်း)၊

ဇောတိ။ အနုဗန် ဣ၊ အဆုံးရှိ၊ လာဘိ နိဂ္ဂဟိတိ။

ဝိဘူသနော-၌ ဝိ- ဝမ္မ၊ ဘူသ- အထင်အရှင် (တန်ဆာဆင်ခြင်း)၊ ရောစနော-၌ ရူစ- ဒိတ္တိမ္မိ (ထွန်းလင်းခြင်း)၊ ဇောတနော-
၌ ဇုတ- ဒိတ္တိမ္မိ (ထွန်းလင်းခြင်း)၊ ဝမုနော-၌ ဝမု- ဝမုနေ (တိုးပွားခြင်း)၊ ကြွင်း နည်းတူ။

၅၃၆။ သဝေါရူ-တို့ သဝေါရူ သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဝေ-တည်း၊ ဝေ- ဝတိမ္မိ (ဝတိအနုတ်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ၂-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-
သတိ၊ (သဝေါရူ+ဝမိ+ဝ) ဝမ္မိ ဝေဒန္တ ဝေဒနော-ဖြင့် ဝေဒညိး ဝ-အနုဓနိဒ္ဓိတထု ဓာတွန် မိ-တို့ချေ၊ ဝ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကမ္၊ နာဓိဇံ၊ သိ-
သတိ၊ ချေ၊ မြီး၏။

တသိလာဒိသ္မိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပါရင်တော.....အကျိုးရှိ၏။ (ပါရင်တော- ကမ်းတစ်ဘက် သို့ရောက်သူ။)

ပါရာဒိကမိမှာတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? အနုဂါမိ..... အကျိုးရှိ၏။ (အနုဂါမိ- အစဉ် လိုက်လေ့ရှိ၏။)

၅၃၅။ ၅၃၆။ ဘိက္ခာဒိတော ၈ ။

(ဘိက္ခာဒိတော+၈၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ဘိက္ခာဒိတော ၈- ဘိက္ခ-အစရှိသော ဓာတ်မှလည်း။ ပရေ- ဌ။ တသိလာဒိသု- တသိလ အစရှိကုန်သော အနက်တို့၌၊ ဂူ- ဂူပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘိက္ခ ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဘိက္ခ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ။ တသိလာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု- တို့၌၊ ဂူပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘိက္ခနသိလော ယာစနသိလော- တောင်းခြင်း အလေ့ရှိသူသည်၊ ဘိက္ခု- ဘိက္ခုမည်၏။ ဝိဇာနနသိလော- သိခြင်းအလေ့ရှိသူသည်၊ ဝိညု- မည်၏။

၅၃၆။ ၅၃၇။ ဟနတျာဒိနိ ဣကော ။

(ဟနတျာဒိနိ+ဣကော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ဟနတျာဒိနိ- ဟန အစရှိသောဓာတ်တို့၏ အန္တေ- အဆုံး၌၊ တသိလာဒိသု- တသိလ အစရှိကုန်သော အနက်တို့၌၊ ဣကော- ဣက-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဟနတျာဒိနိ- ဟန အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူနိ- တို့၏၊ အန္တေ- အဆုံး၌၊ တသိလာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု- တို့၌၊ ဣက ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၃၄။ ထိ-ဝုပ္ပိ။ ဝါရိတော-၌ တသိထ-သောအနုထိမဟုတ်၍ ဂူ-ဓမ္မထိရ၊ ဝါရ-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ဝရ-ဓာတ်၊ ဓုစေမာဒိတ္ထေ တက္ကရိ-ဖြင့် ထ-သတ်၊ ဝစေဒ-ဓမ္မညီဖြင့် ဓာတွန် မိ-ချေ၊ (အလှူတူသမာဓိ)

အနုဝိမိ-၌ ဝါရ-သဒ္ဓါ ရှေးမရှိသောကြောင့် ဂူ-ဓမ္မထိရ၊ တသိလာဒိသု ဣတ္ထာပိ ၈-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ဓမ္မညီ။

၅၃၅။ ဘိက္ခု-ထို ဘိက္ခု-တည်း၊ ဘိက္ခု- ယာစေဒ (တောင်းခြင်း)၊ ဓာထိမှည့်၊ ဓာတွန် ၃-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဂူ-သတ်၊ ဝရိ ရန္တော ဝုဒိနော-ဖြင့် ဝ-အနုစနိထိုချေ၊ (ဘိက္ခု+၃) ထွမိ ဓာတု-ဖြင့် ၃- ရသဖြူ၊ နာမိဒ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဝိညု-၌ ဝိ-ဝုပ္ပ၊ ဣ- အဝေမာဒေ (ထိုးထွင်း၍သိခြင်း)၊ ဓာထိမှည့်၊ ဓာတွန် ၈ချေစေရ ဂူ-သတ်၊ ဝရိ ရန္တော ဝုဒိနော-ဖြင့် ပစ္စည်း ဝ-အနုစနိနှင့်တကွ ဓာတွန် အာ-ထိုချေ၊ ဦ- ဦ-သို့ထပ်၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဦ-တာ၊ နာမိဒ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

အာဟနနသီလော- ညှိုးဆဲလေ့ရှိသူသည်၊ အာယာတုကော- အာယာတုကမည်၏၊ ကရဏသီလော- ပြုလေ့ရှိသူသည်၊ ကာရကော- ကာရက မည်၏။

၅၃၇။ ၅၆၆။ န နိဂ္ဂဟိတံ ပဒန္တေ ။

(န+နိဂ္ဂဟိတံ+ပဒန္တေ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသိသုတ်)

ပဒန္တေ- ကံပုဒ်၏အဆုံး၌၊ န- လာသော နအက္ခရာသည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ပဒန္တေ- ၌၊ န ကာရာဂမော- လာသော နအက္ခရာသည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏။ အရိ- ရန်သူကို၊ ဒမေတိ- ဆုံးမတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အရိန္ဒမော- မည်၏၊ ရာဇာ- အရိန္ဒမ မည်သောမင်းတည်း။ ဝေဿံ- ကုန်သည်လမ်းကို၊ တရတိ- လွန်မြောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဿန္တရော- မည်၏၊ ရာဇာ- ဝေဿန္တရမည်သောမင်းတည်း။ ပဘံ- အရောင်ကို၊ ကရေတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဘင်္ဂရော- မည်၏၊ ဘဂဝါ- ဘုရားတည်း။

၅၃၈။ ၅၆၅။ သံဟနာ.ညာယ ဝါ ရော, ဃော ။

(သံဟနာ+အညာယ+ဝါ+ရော+ဃော၊ ၅-ပုဒ်၊ ပစ္စယ+အာဒေသဝိသိသုတ်)

သံဟနာ ဝါ- သံ ရှေးရှိသော ဟန-ဓာတ်မှ၎င်း၊ အညာယ ဝါ- အခြားသော ဓာတ်မှ၎င်း၊ ပရေ- ၌၊ ရော- ရ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။ ဃော- ဟနဓာတ်၏ ဃ-ပြုသည်လည်း။ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သံပုဗ္ဗယ- သံရှေ့ရှိသော၊ ဟန ဣတိ တောယဓာတုယာ ဝါ- ဟန ဟူသော ဤဓာတ်မှ၎င်း၊ အညာယ- အခြားသော၊ ဓာတုယာ ဝါ- ဓာတ်မှ၎င်း၊ ပရေ- ၌၊ ရပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဟနဿ- ဟနဓာတ်၏၊ ဃော စ- ဃ ပြုသည်လည်း။ ဟောတိ- ၏။

၅၃၉။ အာယာတုထော-တုံ အာ-ပစ္စ၊ တန-တညံ၊ တန- တိသာဝတီသု (ဣဒ္ဓိးဆဲခြင်း၊ ဝတီအနုထိတို့၌) ဓာတ်တညံ၊ ဓာတုနံ အ-ဇေ၊ ဤသုထံဖြင့် ဣထ-သတိ၊ ထာပိတံ၊ က-အနုဓနံဇေ၊ (အာ+တနံ+၃တ) တနဿ ဃာထော-ဖြင့် တနံ-တုံ ဃာထံ-ပြု၊ တံ- ၃-သိုဏ်၊ နာမိဒံ စသညံ။

ထာပုထော-၌ တရ- တရဏေ (ဖြင့်ခြင်း) စသညံနည်းတူ၊ ဝုဒ္ဓိဖြင့်ခြင်းသာ ထူးသညံ။

၅၃၇။ ဝပံ ၅၂၅-သုထံအတိုင်းတွယ်။ ဝဘထိရော-၌ ဝဘာ-သဒ္ဓုဝဒ၊ တရ-ဓာထိ၊ တုဓာဒိ- ဧညတ္တဓုနံ-စသညံဖြင့် သာ-၏ အာ-တုံ အ-ရသျှ စသညံ။

26A

သမ္ပန္တံ- အညိအညွတ်၊ ကမ္မံ- သံဃာကံသို့ သမုပဂစ္ဆတိ- ကောင်းစွာကပ်ရောက်တတ်၏။
 ဣတိ- ကြောင့် သံဃော- သံဃာမည်၏။ သမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်မှာ၊ နဂရဿ- မြို့၏။ ဗာတိရေ-
 ပြင်ပ၌၊ (ဘေး၌)၊ ခညတိ- တူးအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် ပရိခါ- (ပရိက္ခာ)- ပရိခါ (ပရိက္ခာ) မည်၏။
 (ကမ္ပိုး)၊ အန္တံ- အဆုံးကို၊ ကရေတိ- ပြုတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် အန္တကော- မည်၏။ (သေမင်း၊ ဝါ-
 ဗာရ်နတ်)။

သံဣတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဥပဟနနံ ဥပဃာတောအကျိုးရှိ၏။ (ဥပဟနနံ- ကပ်၍
 ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဥပဃာတော- ခြင်း)။

၅၃၉။ ၅၅၈။ ရမိ ရန္တော ရာဒိ နော ။

(ရမိ+ရန္တော+ရာဒိ+နော၊ ၄-ပုဒ်၊ လောပဝိဝိသုတ်)

ရမိ- ရ-အနုဗန်ဂိုသော ပစ္စည်းကြောင့် ရာဒိ- ရ-အနုဗန်အပိုင်းအခြားရှိသော၊ အန္တော-
 ဓာတုန်သည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ရမိ- ရ အနုဗန်ရှိသော၊ ပစ္စယေ- ကြောင့် ရတာရာဒိ- ရှိသော၊ (ဝ-ဝိဏ္ဍင်
 ပုံသဏ္ဍိလည်း ဖြစ်သော-ဗုဒ္ဓေ)၊ သဗ္ဗော- သော၊ ဓာတုန္တော-သည်၊ လောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အန္တကော- အဆုံးကို ပြုတတ်သော သေမင်း၊ ပါရဂူ- ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ရောက်သူ၊
 သတ္တာ- ဆရာ၊ ဒိဋ္ဌော- မြင်အပ်၏။ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၅၃၉။ သံဃော-တို့ သံ-ပုဗ္ဗ၊ တနု-တညိ၊ တနု- တိသာထိသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝတ်အနုဗန်တို့၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ချေ၊
 ဤသုတ်ဖြင့် ရ-ဝစ္စည်းသတ်၍ တနိ-တိုလည်း ယ-ဖြူ (သံ+ထ+ရ) ခုမိ ရန္တော ဣဒိနော-ဖြင့် ရ-အနုဗန်နှင့်ထွေ ဓာတုန် အ-ချေ၊
 ထပ်၊ နာမိဒံ သေသည်။

ဝိသိခါ-၌ ဝိသိ-ပုဗ္ဗ၊ ခနု- အဝဒါရဏေ (ထူးမြဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ဥ-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ရ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ခုမိ ရန္တော
 ဣဒိနော-ဖြင့် ဝစ္စည်း ရ-အနုဗန်နှင့်ထွေ ဓာတုန် နိ-တိုချေ၊ (ဝိသိ+ခ+အ) ခ- ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ဣတ္ထိယဓော အာဝစ္စယော-ဖြင့်
 အာ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ တဒိတ-သောသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ မြီး၏။ အသုဒိသဒ္ဓေဘေတိ-လာလျှင်
 ဝိသိတာ။

အန္တယော-၌ အန္တ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ တရ- တရဏေ (ဖြင့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်သေသည်၊ ရ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ရ-အနုဗန်နှင့်ထွေ ဓာတုန်
 ရိ-တိုချေ၊ (အန္တ+ထ+အ) တ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံသေသည်။

တိ-ဝုပ္ပိ၊ ဥပဃာတော-၌ သံ-ဝေဇ္ဇေပုဂ္ဂိုလ် ရ-ဝစ္စည်း မသတ်ရ၊ (ဘာဝေ ဝ-ဖြင့် က-သတ်၊ တနုဿ ဃာတော-ဖြင့် ဃာတ-ဖြူ)
 ၅၃၉။ အန္တယော-တို့ ၅၃၈၊ ဝိဇ္ဇူ-တို့ ၅၃၄၊ သတ္တာ-တို့ ၅၅၆၊ ဒိဋ္ဌော-တို့ ၅၅၂-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၅၄၀။ ၅၄၅။ ဘာဝကမ္မေသု တဗ္ဗာနိယာ ။

(ဘာဝကမ္မေသု+တဗ္ဗာနိယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်၊ ကံအနက်တို့၌၊ တဗ္ဗာနိယာ- တဗ္ဗပစ္စည်း၊ အနိယပစ္စည်း တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘာဝကမ္မ ဣတိ- ဘော၊ ကံ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသု အတ္ထေသု- တို့၌၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ - တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ တဗ္ဗာနိယ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဘဝနိယံ- ဖြစ်ခြင်း၊ ဖြစ်ရာ၏။ အာသိတဗ္ဗံ၊ အာသနိယံ- နေခြင်း၊ နေရာ၏။ ပဋိတဗ္ဗံ၊ ပဋိနိယံ- ရောက်အပ်၏။ ကတ္တုဗ္ဗံ ကရဏိယံ- ပြုအပ်၏။ ဝန္တုဗ္ဗံ၊ ဝဗ္ဗနိယံ- သွားအပ်၏။

(ထိစ္စပစ္စည်းတို့သည် အဏုဓမ္မဓာတ်နှောင် ဘောအနက်၊ သဏ္ဍဓမ္မဓာတ်နှောင် ထဲအနက်၌သာသည်။ အရဟ (ထိုက်) သက္က (ခိုင်)အနက်တို့ကို ထွန်းပြသည်။ ဝေသာတိသက္က ပတ္တကာသေယု ထိစ္စာသုတ်အရ ဝေသ(ခေခိုင်းခြင်း) အတိသက္က (ခွင့်ပြုခြင်း) ပတ္တကာသ (ဧကုတ်ချိန်တို့ ပြောကြားခြင်း) အနက်တို့ ဟောသည်။ တက္ကမ္မံ- ပြုခြင်း(ဘော)၊ ပြုအပ်(ထ)၊ ပြုသင့် ပြုထိုက် (အရဟ)၊ ပြုနိုင် (သက္က)၊ ပြုလော (ဝေသ)၊ ပြုလိုလျှင် ပြုတော(အတိသစ္စ)၊ ပြုချိန်တန်ပြီ(ပတ္တကာသ)၊ ထိုက် ခေခိုလိုသောအခါ ဧကုတ်ခြင်း၊ ပြု ခြင်း၊ သွားခြင်း-တူလည်း ဘော အနက်ပေးနိုင်သည်)

၅၄၀။ သဝိတဗ္ဗံ-တို့ ဘူ-တည်း၊ ဘူ- သက္ကာယ (ထင်ပွားဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ခေချေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တစ္စ-သက်၊ ယထာဝစ ဓိကာဧဝ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ (ဘူ+ဣ+တစ္စ) အညေသု စ-ဖြင့် ဦ-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိဤ ဩ အဝ သရေ-ဖြင့် ဩ-တို့ အဝ-ဤ(သဝိ+ဣ+တစ္စ)၊ ဝိ- ဣ-သိုထဝိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သက်၊ အ-ဤ၊ ပြီး၏။

(ဤထား ဂူ-အလိုတွင်သည်။ ဂူ-၌ အဝ-ဤ၊ ထပ်-တုဆိုသဖြင့် အဝ-ဤရာ၌ သရေဝါရတု ဆိုလိုတန် တူသည်။ အာနုတိ၌ ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်တုဆိုသည်။ သရေဝါခြင်းက ပိဋိလွယ်တူသည်။ ဝ-အတွက် ထပ်ဧကုန်၌ရှိ ဣ-လာခြင်းဖြစ်သဖြင့် သရေဝါခြင်းသာ ထောင်းသည်။ နာသ-၌ထား ဣကာထုဝေစာ အသမ္မဓာတုတို့-ဖြင့် ဣ-လာသည်)

သဝနိယံ-၌ ဘူ- သက္ကာယ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ခေချေရ၊ အနိယ-သက်၊ (ဘူ+အနိယ) ဝုဒ္ဓိဤ၊ အဝ-ဤ၊ ထပ်၊ နာမိဋံစသည်။ အာသိတဗ္ဗံ-စသည်၌ အာသ- ဥဝဝေသနေ (ထပ်ဝင်ခြင်း၊ နေခြင်း)၊ တစ္စ-သက်၊ ဣ-လာ၊ အနိယ-သက် စသည်။

ဝဋ္ဋိတဗ္ဗံ-စသည်၌ ဝဒ- ဝထိမှီ (ဝထိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ခေချေရ၊ တစ္စ-သက်၊ (ဝဒ+တစ္စ) ဒိဝိဒိတော ယော-တူသော ဝိနာမိကာရ ယောဝိဘာဝ-ဖြင့် ယ-သက်၊ တဿ စဝဂ္ဂ-စသည်ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ယ-ထို ဝ-ဤ၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဇ်-လာ၊ ယထာဝစ ဓိကာဧဝ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ နာမိဋံ စသည်။ အနိယ-ဝစ္စည်းဖြင့် ဝဋ္ဋနိယ။

(ဝဒ-ဓာတ်၊ ဒိဝိဒိတိကံဖြစ်၍ တက္ကမိ-အလိုက်ကျသော ဝိနာမိကာရ ယောဝိဘာဝ-ဖြင့် ယ-သက်တု ဂူ-ဆိုသည်။ သပြေတန်၌ ဘာဝကမ္မေသု ယော-ဖြင့် ယ-သက်သည်)

တက္ကမ္မံ-၌ တရ- တရဏေ (ဖြူခြင်း) စသည်။ တစ္စ-သက်၊ ထုံတုန တစ္စေသု ဝါ-ဖြင့် ရ်-ထို ထ်-ဤ၊ ထပ်၊ နာမိဋံစသည်။ တရဏိယံ-၌ တရ်+အနိယ၊ ရဏာဒိတော ကာ-ဖြင့် န-တို့ ကာ-ဤ စသည်။

ဝန္တုဗ္ဗံ-၌ ဝဗ္ဗ- ဝထိမှီ (ဝထိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့် စသည်။ (ဝဗ္ဗ+တစ္စ) ဝဗ္ဗနုတနာဒိန-စသည်ဖြင့် မိ-တို့ န်-ဤ၊ န်- တ-သိုထဝိ၊ နာမိဋံစသည်။ အနိယ-ဝစ္စည်းဖြင့် ဝဗ္ဗနိယ။

၅၄၁။ ၅၅၂။ ကျော ၀ ။

(ကျော+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်, ကံအနက်တို့၌၊ ကျော ၀- ကျ-ပစ္စည်းသည်လည်း၊
ဟောတိ- နိ။

ဘာဝကမ္မေသု- တို့၌၊ သဗ္ဗဓာတုဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ကျပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ကတ္တဗ္ဗံ, ကာရိယံ- ပြုခြင်း, ပြုအပ်၏၊ ဇေတဗ္ဗံ, ဇေယျံ- အောင်ခြင်း, အောင်အပ်၏၊
နေတဗ္ဗံ, နေယျံ- ဆောင်ခြင်း, ဆောင်အပ်၏၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ- တည်း။

စဂ္ဂဟဏေန- စ-သဒ္ဒါဖြင့်၊ တေယျ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။ ဉာတဗ္ဗံ, ဉာတေယျံ-
သိခြင်း, သိအပ်၏၊ ဒိဋ္ဌေယျံ- မြင်ခြင်း, မြင်အပ်၏၊ ပက္ကေယျံ-ရောက်ခြင်း, ရောက်အပ်၏၊ ဣဂ္ဂေဝမာဒိ-
တည်း။

၅၄၂။ ၅၅၅။ ကရမှာ ရိစ္စ ။

(ကရမှာ+ရိစ္စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်, ကံအနက်တို့၌၊ ကရမှာ- ကရဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ရိစ္စ-
ရိစ္စ ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဘာဝကမ္မေသု- တို့၌၊ ကရက္ကတိ- ဟူသော၊ ဧတမှာ ဓာတုမှာ- မှ၊ ပရေ- ၌၊ ရိစ္စ -

၅၄၁။ ကာရိယံ-တို့ ကရ-တည်း၊ ကရ- ကရဏေ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-သတ်၊ ကာရိယံ၊ က-အနုဓန်ချေ၊
က-၏ အ-တို့ အာ-ပုဒ်ဖြ့် (ကာရိယံ) ယထာဓ မိဏာဏေ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ရိ- ဣ-သို့တပ်၊ နှာစိင်စသည်။

ဇေယျံ-၌ ဇိ- ဇေယ (အောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တန် ချေရ၊ ကျ-သတ်၊ ကာရိယံ၊ က-အနုဓန်ချေ၊ ဣ-တို့ ဧ-
ပုဒ်ဖြ့်၊ ယ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် ယ်-လာ၊ နှာစိင်စသည်။ နေယျံ-၌ နိ- ဝါဂဏေ (ရောက်ခြင်း, ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်စသည်
နည်းတူ။

စ-သဒ္ဒါ၊ ဉာတေယျံ-၌ ဉာ- အဝဓာဓနေ (ထိုးထွင်းစွဲသိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တန်ချေရ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့်
တေယျ-သတ်၊ နှာစိင်စသည်။

ဒိဋ္ဌေယျံ-၌ ဒိသ- ဝေတုနေ (ကြည့်ရှုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တန် ချေ၊ တေယျ-သတ်၊ (ဒိသိ+တေယျ) သာသဒိသတော-
စသည်၌ စ-ဖြင့် တ-တို့ ခဋ-ဖြ့်၊ (ဒိသိ+ခဋေယျ) ခမ္မိ ခဋ္ဌာဓာဒိနော-ဖြင့် ခ-အနုဓန်နှင့်တကွ ဓာတ္တန် သိ-တို့ချေ၊ နှာစိင်စသည်။
(ဤ၌ ခ-အနုဓန်ချေရာဝတ် ခ-၏ သရတို့ အထူးစိန်ဆိုကြ)

ပက္ကေယျံ-၌ ပဒ- ဝတိမ္မိ၊ တေယျ-သတ်၊ ပုဝိဒိနု-ဖြင့် ဓာတ္တန် ဒိ-တို့ချေ၍ ယ်-ဒွေဘော်လာ။

ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။
ကတ္တဗ္ဗံ၊ ကိစ္စံ- ပြုအပ်၊ ပြုသင့်၊ ပြုထိုက်သောအမှု။

၅၄၃။ ၅၅၅။ ဘူတောဗ္ဗ ။
(ဘူတော+အဗ္ဗ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဘူတော- ဘူဓာတ်မှာ၊ ပရဿ- သော၊ ဣဿ- ဣပစ္စည်း၏၊ အဗ္ဗ- ဓာတွန်ဦး-နှင့်တကွ
အဗ္ဗပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။
ဘူဏ္ဍတိ- သော၊ တောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဣပစ္စယဿ- နိ၊ ဦကာရေန-
ဓာတွန် ဦးနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ အဗ္ဗာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။
ဘဝိတဗ္ဗော၊ ဘဗ္ဗော- ဖြစ်ထိုက်သောသူ။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဘဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်သော ဝိတ်။

၅၄၄။ ၅၅၆။ ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ ဂရဟာကာရာဒိတိ ဇ္ဇ မ္ဗ ဝ္ဃ ယျေယျာ ဂါရော ဝါ။
(ဝဒ.....ဒိတိ+ဇ္ဇယျေယျာ+ဂါရော+ဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ ဂရဟာ ကာရာဒိတိ- ဝဒ၊ မဒ၊ ဂမု၊ ယုဇ၊ ဂရဟာဓာတ်၊ အာကာရန္တ
ဓာတ် စသည်တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ ဣဿ- ဣပစ္စည်း၏၊ အန္တေန- ဓာတွန်နှင့် တကွ၊ ဇ္ဇ မ္ဗ ဝ္ဃ ယျေ
ယျာ- ဇ-ပြု၊ မ္ဗ-ပြု၊ ဝ္ဃ-ပြု၊ ယျ-ပြု၊ ယျေ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဂါရော ဝါ- ဂရ-
သန္တ၏ ဂါရ-ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- နိ။
ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ ဂရဟာ ကာရန္တ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ဝဒ၊ မဒ၊ ဂမု၊ ယုဇ၊ ဂရဟာ၊
အာကာရန္တ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုတိ- ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ ဣပစ္စယဿ- နိ၊
ဓာတွန္တေန- ဓာတွန်နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ယထာသချီ - တိုင်း၊ ဇ္ဇ မ္ဗ ဝ္ဃ ယျေယျာဒေသာ- ဇ္ဇ ပြု၊
.....ယျေ ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဂရဿ စ- ဂရ-၏လည်း၊ ဂါရော-ဂါရ ပြုသည်၊
ဟောတိ- နိ။ (အချို့၌ ဘာဝဏဓမ္မသု- ပါနေသည်၊ ပစ္စည်းသစ်သောသုတ် စတုထိခြင်းကြောင့် ဧလို၊ ဝ္ဃ-၌ထည်းမပါ။)

၅၄၂။ တိစုံ-ထို ထရ-တည်း၊ ထရ- ထရဏေ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် မိစ္ဆ-သတ်၊ ခမ္မိ ခန္တော ဗုဒ္ဓိနာ-ဖြင့် စတည်း
ရ-အနုဓန့်နှင့်ထထွ ဓာတွန် ရ်-ထိုချေ၊ (ထ+ဣစ္စ) ထ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ အံ-ပြု၊ ပြီး၏။

၅၄၃။ သဗ္ဗော-ထို သူ-တည်း၊ သူ- သတ္တယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ခေချေရ၊ ကျော စ-ဖြင့် ကျ-သတ်၊
ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် ဦး-နှင့်ထထွ ကျ-ထို အဗ္ဗ-ပြု၊ ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။ သိ-ထို အံ-ပြုလျှင် သစ္စံ။

ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဝဇ္ဇံ- ပြောဆိုအပ်သောအပြစ်၊ မဒနိယံ၊ မဇ္ဇံ- ယစ်ဖူးကြောင်းသေရည်၊ ဂမနိယံ၊ ဂမ္ဘံ- သွားရောက်အပ်သောအရပ်၊ ယောဇနိယံ၊ ယောဂ္ဂံ- ကပ်ယှဉ်အပ်သောယာဉ်၊ ဂရဟိတဗ္ဗံ၊ ဂရဟိတံ- ကဲ့ရဲ့အပ်သောအမှု၊ ဒီတဗ္ဗံ၊ ဒေယျံ- ပေးအပ်သောဝတ္ထု၊ ပါတဗ္ဗံ၊ ပေယျံ- သောက်အပ်သော သောက်ဖွယ်၊ ဟာတဗ္ဗံ၊ ဟေယျံ- စွန့်အပ်သောအမှု၊ မာတဗ္ဗံ၊ မေယျံ- နှိုင်းယှဉ်အပ်သောဝတ္ထု၊ ဉာတဗ္ဗံ၊ ဉေယျံ- သိအပ်သောဝတ္ထု၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၅၄၅။ ၅၄၈။ တေ ကိစ္စာ ။

(တေ+ကိစ္စာ၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

တေ- ထို တဗ္ဗံ၊ အနိယ၊ အျ၊ တေယျ၊ ရိစ္စ- ငါးပစ္စည်းတို့သည်၊ ကိစ္စာ- ကိစ္စမည်ကုန်၏။ တဗ္ဗာဒယော- တဗ္ဗံ အစရှိကုန်သော၊ ရိစ္စာ- ရိစ္စအဆုံးရှိကုန်သော၊ ယေ ပစ္စယာ- အကြင် ပစ္စည်းတို့သည်၊ သန္တိ- ကုန်၏၊ တေ- ထို ပစ္စည်းတို့ကို၊ ကိစ္စသညာတိ- ကိစ္စ အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- သိအပ်ကုန်၏။

ကိစ္စသညာယ- ကိစ္စအမည်ဖြင့် ကိ ပယောဇနံ- အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း? (ကိ ပယော ဇနံ- အဘယ်အကျိုးသည်၊ အတ္ထိ- ရှိသနည်း၊) ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စတ္တဝတ္ထာ-သုတ်၌ ကိစ္စဟု ခေါ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅၄၄။ ဝဇ္ဇံ- ထို ဝဒ-တည်း၊ ဝဒ- ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ (ဝိပြင်ထင်ရှားသောစကား၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဣ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် ဒိ-နှင့်ထက္ခ ဣ-ထို ဝ-ဖြူ နာမိဗ္ဗံ၊ သိ-သတ်၊ ဒံ-ဖြူ ပြီး၏။ (ဝ-၌ ဣ-အဒုဗ္ဗံ ရှိသောပစ္စည်း နှောင်းသဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူပြီးမှ ဝဿ-ပြုသည်က အကျိုးပေါ်တူ အခြေပြုသဒ္ဓိဆိုသည်)

မဇ္ဇံ-၌ မဒ- ဥဒ္ဓါဒေ (ဥဒ္ဓါဒ်ခြင်း၌)၊ စသည့်စွည်းတူ၊ ဝဇ္ဇံ-၌ ဝဇ္ဇံ- ဝထိမိ စသည်၊ ဣ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် မိ-နှင့်ထက္ခ ဣ-ထို မ္ဗ-ဖြူ နာမိဗ္ဗံစသည်၊ ယောမ္ဗံ-၌ ယုဇ- ယောဝေ (ယုဉ်ခြင်း)၊ ဓာတွန် ဝိ-နှင့်ထက္ခ ဣ-ထို ဝ-ဖြူ ဝါရု-၌ ဝရဟ- နိဒ္ဓာယံ (ထံဝဲခြင်း) စသည်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် ဟိ-နှင့်ထက္ခ ဣ-ထို ဟ-ဖြူ၊ ဝရ-ထိုလည်း ဝါရ-ဖြူ နာမိဗ္ဗံ စသည်။ ဒေယျံ-၌ ဒါ- ဒါဓေ (ဒေခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် အာ-နှင့်ထက္ခ ဣ-ထို ဝေယျံ-ဖြူ နာမိဗ္ဗံစသည်။

ဝေယျံ-စသည်၌ ဝါ-ဝါဓေ (သောကိခြင်း)၊ ဟာ- ဓာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ မာ- မာဓေ (နှိုင်းယှဉ်ခြင်း)၊ ဉာ- အဝဓာဓေ (ထိုးထွင်း၍သိခြင်း)-တို့လည်း ရှည်းတူ။

၅၄၆။ ၅၆၂။ အညေ ကိတ် ။

(အညေ+ကိတ်၊ ၂-ပုဒ်၊ သညာသုတ်)

အညေ- ကိစ္စပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့သည်၊ ကိတ်- ကိတ်မည်ကုန်၏။

အညေ- ကုန်သော၊ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ကိတ်ဝေ သညာ- ကိတ်သာလျှင် မည်ကုန်သည်၊

ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကိတ်သညာယ- ကိတ်အမည်ဖြင့်၊ ကိ ပယောဇနံ- နည်း? ကတ္တရိ ကိတ် -သုတ်၌

ကိတ်ဟုခေါ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

၅၄၇။ ၅၉၆။ နန္ဒာဒိတိ ယု ။

(နန္ဒာဒိတိ+ယု၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်၊ ကံအနက်တို့၌၊ နန္ဒာဒိတိ- နန္ဒာအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ-

၌၊ ယု- ယုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

နန္ဒာဒိတိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဘာဝ ကမ္မေသု- တို့၌၊ ယု ပစ္စယော-

သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နန္ဒိယတေ- နှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်သက်အပ်၏၊ နန္ဒနံ- နှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်သက်အပ်၏၊ ဝါ-

တစ်နည်း၊ နန္ဒိတဗ္ဗံ- နှစ်သက်ခြင်း၊ နှစ်သက်အပ်၏၊ နန္ဒနံ- ၏၊ ဂဟဏိယံ- ယူခြင်း၊ ယူအပ်၏၊

ဂဟဏံ- ယူခြင်း၊ ယူအပ်၏၊ ဓရိတဗ္ဗံ- ကျင့်ခြင်း၊ ကျင့်အပ်၏၊ ဓရဏံ- ၏၊ ဝေဝံ- တူ၊ သဗ္ဗတ္ထ-

အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့၌၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၅၄၈။ ၅၉၇။ ကတ္တုကရဏ ပဒေသေသု စ ။

(ကတ္တုကရဏပဒေသေသု+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ကတ္တုကရဏ ပဒေသေသု စ- ကတ္တာအနက်၊ ကရိုဏ်းအနက်၊ အဓိကရဏအနက်

တို့၌လည်း၊ ယု- ယုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၄၉။ နန္ဒနံ-တို့ နန္ဒ-ဏည်၊ နန္ဒ- နန္ဒနေ (နှစ်သက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာထွန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယု-သက်၊ အနာယုဏ္ဍုန်-
ဖြင့် ယု-တို့ အနု-ပြု၊ ကပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သက်၊ အ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဂဟဏံ-၌ ဂဟ- ဥဝါဒိနေ (ယူခြင်း)စသည်၊ ယု-သက်၊ အနု-ပြု (ဂဟနု) ယုဏိတော က-ဖြင့် နု-တို့ က-ပြု၊
နာမိဒံစသည်။ ဓရဏံ-၌ ဓရ- ဓရဏေ (ကျင့်ခြင်း) စသည် နည်းတူ။

ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာစောင်

ကတ္တကရဏ ပဒေသ ဣတိ- ကတ္တာ၊ ကရိုဏ်း၊ အဓိကရဏ ဟူကုန်သော၊ ဒေတေသု အတ္ထေသု စ- တိဉ္စိလည်း၊ ယု ပစ္စယော- သည်း၊ ဟောတိ- နိ။

ကတ္တရိ- ကတ္တာအနက်၌၊ တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား) ရဇံ- မြူကို၊ ဟရတိ- ဆောင်တတ်၏။ (ဆောင်ယူ၊ ပယ်ရှားတတ်၏) ဣတိ- ကြောင့် ရဇောဟရဏံ- မည်၏၊ တောယံ- ရေတည်း။ ကရဏေ- ကရိုဏ်းအနက်၌၊ တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ တေန- ထိုဝတ္ထုဖြင့် ကရေတိ- ပြုတတ်၏။ (ပြုရ၏) ဣတိ- ထိုသို့ ပြုကြောင်းဖြစ်သောသတ္တိကြောင့် ကရဏံ- ကရဏမည်၏။ ပဒေသေ- အဓိကရဏ အနက်၌၊ တာဝ- တိုင်း၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ တသ္မိ- ထိုအရပ်၌၊ တိဉ္စိ- တည်ကုန်၏။ ဣတိ- ထိုသို့ တည်ရာဖြစ်သောသတ္တိကြောင့်၊ ဌာနံ- ဌာနမည်၏။ ဝေ- တူ၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ပြယုဂ်တို့၌၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၅၄၉။ ၅၅၀။ ရဟာဒိတော ဣ ။

(ရဟာဒိတော+ဣ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ရဟာဒိတော- ရ-အက္ခရာ၊ ဟ-အက္ခရာစသည် အဆုံးရှိသော ဓာတ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ နဿ- န-ငယ်၏။ ဣ- ဣ-ကြီးပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ရကာရ ဟကာရာဒ္ဓန္တေဟိ- ရ အက္ခရာ၊ ဟ အက္ခရာ စသည်အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ အနာဒေသဿ- အန ပြုဖြစ်သော၊ တစ်နည်း- အန-အပြု၏။ နဿ- န-ငယ်၏။ ဣ- ဣ-ကြီးပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

တေန- ထိုဝတ္ထုဖြင့်၊ ကရေတိ- ပြု၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကရဏံ- ကရဏမည်၏။ တေန- ထိုဝတ္ထုဖြင့်၊ ပူရေတိ- ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပူရဏံ- မည်၏။ တေန- ထိုဝတ္ထုဖြင့်၊ ဂဟဏိယံ(ဝတ္ထု)-ယူအပ်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂဟဏံ-မည်၏။ ဝေ-တူ၊ အညေဝိ-အခြားပြယုဂ်တို့ကိုလည်း။

၅၄၉။ ရဇောဟရဏံ-တို့ ရဇ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဣ-ထည့်၊ ဣ- ထရဏေ (အောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာထွန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယု-သတ်၊ ယု-တို့ အန-ဂြူ၊ န-တို့ ဣ-ဂြူ၊ ရဇံ တရတိ-အနက်၌ ဒုတိယာ ထဂ္ဂဓိသံဆိုင်ရာ စီရင်၍ ရဇောဟရဏံ-တုဝထတိ၊ တေသ ဓော လောဝေ-ဖြင့် ဇ-ဇာအဆုံး အ-တို့ ဩ-ဂြူ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ အ-ဂြူ၊ ဖြီး၏။

ထရဏံ-၌ ထရ- ထရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ယု-သတ်၊ ယု-တို့ အန-ဂြူ၊ န-တို့ ဣ-ဂြူ၊ ဌာနံ-၌ ဌာ- ထိန်ထိန် (ထားခြင်းမှ ဆုတ်နှစ်ခြင်း၌)၊ ယု-သတ်၊ အန-ဂြူ။

၅၄၉။ ကရဏံ-တို့ ၅၄၈-သုတ်အတိုင်းထွတ်။
ပူရဏံ-၌ ပူရ- ပူရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ထရဏံ-နည်းတူ။ ဝေဏံ-တို့ ၅၄၉-သုတ်အတိုင်းထွတ်။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ယောဇောဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ဆောင်။ ရ၊ ဗာ-ဆိုးမှ၊ ဓာတ်စုစုနှင့်၊ ရမှ၊ အပါ ည တာ-ဝ နောက်၊ န-
ယ် ရောက်၊ မဖောက် ဣ- ကြီးပြန်။ (သဒ္ဒါလက်ဆောင်)

ကိစ္ဆိဓာနကပ္ပေ- ကိတ်ပစ္စည်းတို့ကို စိရင်ရာ ကိတ်ကျမ်း၌၊ ပဌမော ကဏ္ဍော- ပဌမခန်းသည်၊
ဣတိ- ပြီးပြီ။

ပထမပိုင်းပြီး၏။

ဒုတိယပိုင်း

၅၅၀။ ၅၄၆။ ဣဒယော တေကာလိကာ ။

(ဣဒယော+တေကာလိကာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဇ္ဇာပရိဘာသာသုတ်)

ဣဒယော- ဣ-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်၊ တေကာလိကာ- ကာလ ၃-ပါး၌ ယှဉ်ကုန်
သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣဒယော- ကုန်သော၊ ယုပစ္စယန္တာ- ယု ပစ္စည်းအဆုံးရှိကုန်သော၊ ပစ္စယာ- တို့ကို၊
တေကာလိကာတိ- ကာလ ၃-ပါး၌ ယှဉ်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

ကမ္ဘံ- အိုးကို၊ ကရေတိ- ပြုဆဲ၊ အကာသိ- ပြုပြီ၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ကမ္ဘကာရေ- မည်၏၊ တေန- ထိုဝတ္ထုဖြင့်၊ ကရေတိ- ပြုဆဲ၊ အကာသိ- ပြီ၊ ကရိဿတိ-
လတ္တံ့၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ကရဏံ- ကရဏမည်၏၊ ဝေ- တူ၊ အညေပိ- လည်း၊ ယောဇောဗ္ဗာ-
ကုန်၏။

၅၅၁။ ၅၄၈။ သညာယံ ဒါဓာတော ဣ ။

(သညာယံ+ဒါဓာတော+ဣ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သညာယံ- အမည်သညာကို၊ အဘိယျောယံ- ဟောအပ်သော်၊ ဒါဓာတော- ဒ-ထွေး ဒါ
ဓာတ်၊ ဓ-အောက်ခြိုက် ဓာ-ဓာတ်မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣ- ဣပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သညာယံ- ကျိ၊ အဘိဓယျာယံ- သော်၊ ဒါတော- မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣ ပစ္စယော - သညံ၊ ဟောတိ- နိ။

ပဌမံ- ရှေးဦးစွာ၊ အာဒိယတိ- ယူအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အာဒိ- မည်၏၊ ဥဒကံ- ရေကို၊ ဒေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥဒမိ- မည်၏၊ (သပုတြ)၊ မဟောဒကာနိ- (မဟာ+ဥဒကာနိ) - များစွာသော ရေတို့ကို၊ ဒေတိ- နိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟောဒမိ- မည်၏၊ (သပုတြ)၊ တသ္မိ- ထိုအမြီးတံ၌၊ ဝါလာနိ- အမြီးဆံတို့ကို၊ ဒေတိ- နိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝါလမိ- မည်၏၊ (အမြီးတံ)၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ဝိယတိ- စပ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သန္တိ- မည်၏။

၅၅၂။ ၆၀၉။ တိကိတ်စာသိဋ္ဌေ ။

(တိ+ကိတ်+စာ+အာသိဋ္ဌေ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သညာယံ- အမည်သညာကျိ၊ အဘိဓယျာယံ- ဟောအပ်သော်၊ အာသိဋ္ဌေ-တောင့်တခြင်း၊ အနက်၌၊ တိ- တိပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ကိတ်စ- ကိတ်ပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ဟောတိ- နိ။

သညာယံ- ကျိ၊ အဘိဓယျာယံ- သော်၊ အာသိဋ္ဌေ- ဌှ၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ တိပစ္စယော- တိပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ကိတ်စ- ကိတ်ပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ဟောတိ- နိ။

ဇိနော- မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဇနံ- ဤသူ့ကို၊ (ဇနံ-ရှိလျှင် လူ့အပေါင်းကို-ဟုပေး) ဗုဇ္ဈတု- သိတော်မူပါစေ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇိနဗုဒ္ဓိ- ဇိနဗုဒ္ဓိမည်၏၊ အဿ- ထိုသူ့အား၊ ဇနံ- ဥစ္စာသည်၊ ဘဝတု- ဖြစ်ထွန်းပါစေ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇနဘူတိ- ဇနဘူတိမည်၏၊ ဘဝတု- ဖြစ်ထွန်းပါစေ။

၅၅၃။ အာဒိ-ထို အာ-ဝုဗ္ဗ၊ ဒါ-တညိ၊ ဒါ- ဒါနေ (ဝေးခြင်း)၊ ဓာတိဗုညိ၊ ဓာတ္တုနိဗေဒေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သထိ၊ ဒ-ဒွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဥဒမိ-၌ ဥဒထ-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ဓာ- ဓာရဏေ (အောင်ခြင်း)၊ ဓာတိဗုညိ၊ ဓာတ္တုနိဗေဒေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သထိ၊ တေသု ဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် ဥဒထ-ထို ဥဒ-ဖြူ၊ ကြွင်းနည်းတူ။

မထောဒမိ-၌ မထောဒထ- သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ဓာ- ဓာရဏေ၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် မထောဒထ-ထို မထောဒ-ဖြူ၊ ဝါလမိ-၌ ဝါထ- သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ဓာ- ဓာရဏေ၊ သန္တိ-၌ သိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဓာ- ဓာရဏေ၊ နိဗ္ဗတိထိတိ ဝဂ္ဂန္တူ။

၅၅၂။ ဇိနဗုဒ္ဓိ-ကို ဇိန-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ဓုဓ-တညိ၊ ဓုဓ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတိဗုညိ၊ ဓာတ္တု ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ထိ-သထိ၊ (ဇိန+ဓုဓံ+တိ) ဓဝသတေတိ ဓဝာ-ဖြင့် တ-ထို ဓ-ဖြူ၊ တဓတုတ္တာနု မန္တာနံ ဒေါဓေ-ဖြင့် ဓာတ္တုနိ နိ-ထို ဒိ-ဖြူ၊ (ဇိန+ဓုဓံ+မိ) ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဓနဘူတိ-၌ ဓန-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ဘူ-သက္ကာယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ထိ-သထိ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘူတော- မည်၏။ ဘဝတု- စေ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘာဝေါ- မည်၏။ ဓမ္မော- တရားသည်၊ ဇနံ- ကို၊ (ဇနံ- ကို)၊ ဒဒါတု-ပေးပါစေ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဓမ္မဒိန္နော- ဓမ္မဒိန္နမည်၏။ ဝနုတု- တိုးပွားပါစေ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝနုမာနော-ဝနုမာန မည်၏။ ဧဝံ- တူ၊ အညေပိ- လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

၅၅၃။ ၅၅၉။ ဣတ္ထိယ.မတိယဝေါ ဝါ ။

(ဣတ္ထိယံ+အတိယဝေါ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ဣတ္ထိယံ- ဣတ္ထိလိင်ကို၊ အဘိဓယျာယံ- ဟောအပ်သော်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ အတိယဝေါ- အ, တိ, ယု- ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣတ္ထိယံ- ကို၊ အဘိဓယျာယံ- သော်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ အကာရ တိ ယု ဣတိ- အ, တိ, ယု ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဇီရတိ- ဆွေးမြေ့တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇရာ- ဇရာ မည်၏။ မညတိ- သိတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မတိ- မည်၏။ (ပညာ)၊ စေတယတိ- စေ့ဆော်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ စေတနာ- မည်၏။ ဝေဒယတိ- ခံစားတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဒနာ- မည်၏။ ဧဝံ- တူ၊ အညေပိ- လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ကုန်၏။

၅၅၅။ ဘူတော-၌ ဘူ-သက္ကာယံ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သတ် စသည်။ ဘာဝေါ-၌ ဘူ-သက္ကာယံ၊ ဇာ-သတ်၊ ၅၂၅-သုတ်အတိုင်းတွက်။ ဓမ္မဒိန္နော-၌ ဓမ္မ-သဒ္ဓါဝဝဒါ ဒါ- ဒါနေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သတ်၊ (ဓမ္မ+ဒါ+တ) ဘိဒါဒိတော-စသည်ဖြင့် တ-တို့ ဣန္ဒ-ပြု၍ ဓာတွန် အာ-တို့ချေ၊ နာမိဋ်စသည်။

ဝနုမာနော-၌ ဝနု- ဝနုနေ (တိုးပွားခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာန-သတ်၊ ဘူဝိဒိတော အ-ဖြင့် အ-သတ်၊ (ဝနု+အ+မာန) တစ်၊ နာမိဋ်စသည်။

၅၅၆။ ဇရာ-တို့ ဇရ-တည်း၊ ဇရ- ဝယောတာနိမ္မိ- (အရွယ်မှယုတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အ-သတ်၊ ဣတ္ထိယ စေတော အာဝစ္စယော-ဖြင့် အာ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ချေ၊ တစ်၊ တဒ္ဓိတ-ဧသောသုတ်၌ စ-ဖြင့် နာမိဋ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

မတိ-၌ မန-တည်း၊ မန- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တိ-သတ်၊ (မန+တိ) ဝေဒန-ဧသော သုတ်ဖြင့် ဓာတွန် နိ-တို့ချေ၊ နာမိဋ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဧတေနာ-၌ စိတိ- စေတယ် (စေ့ဆော်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယု-သတ်၊ အညေသု စ-ဖြင့် ဣ-တို့ ဝေဒိပု၊ ယု-တို့ အန-ပြု၊ ဣတ္ထိ အာ-ဝစ္စည်းသတ်၊ နာမိဋ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ဝေဒနာ-၌ ဝိဒ- အနုဘဝနေ (ခံစားခြင်း)၊ နည်းတူ။

၅၅၄။ ၆၀၁။ ကရတော ရိရိယ ။

(ကရတော+ရိရိယ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

(ဣတ္ထိယံ ငါ- ဣတ္ထိလိင်ကိုသော်၎င်း၊ အနိတ္ထိယံ ငါ- နုပုလ္လိင်ကိုသော်၎င်း၊ အဘိယေျာယံ- တောအပ်သော်၊) ကရတော- ကရ-ဓာတ်မှာ ပရေ- ဌှ၊ ရိရိယ- ရိရိယ-ပစ္စည်းသည်၊ ငါ- ချို့၊ တောတိ- ၏။

ဣတ္ထိယံ ငါ- ၎င်း၊ အနိတ္ထိယံ ငါ- ၎င်း၊ အဘိယေျာယံ- သော်၊ ကရတော- မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ရိရိယ ပစ္စယော- သည်၊ ငါ- ချို့၊ တောတိ- ၏။

ကတ္တဗ္ဗာ- ပြုခြင်း၊ ကိရိယာ- ပြုခြင်း၊ ကရဏိယံ- ပြုခြင်း၊ ကိရိယံ- ပြုခြင်း။

၅၅၅။ ၆၀၂။ အတိတေ တ တဝန္တ တာဝိ ။

(အတိတေ+တတဝန္တတာဝိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

အတိတေ- အတိတ်ကာလ၌၊ တ တဝန္တတာဝိ- တ၊ တဝန္တ၊ တာဝိ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (သဠေထနိ၌ ဝါ-ဝါ၏)။

အတိတေ ကာလေ- အတိတ်ကာလ၌၊ သဗ္ဗဓာတုဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ တ တဝန္တတာဝိ ဣတိ- တ၊ တဝန္တ၊ တာဝိ ဟူကုန်သော၊ စေတ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ငါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဟုတော၊ ဟုတဝါ၊ ဟုတာဝိ- ပူဇော်ပြီးသူ၊ ဝုသိတော၊ ဝုသိတဝါ၊ ဝုသိတာဝိ- ကျင့်သုံးပြီးသူ၊ ဘုတ္တော၊ ဘုတ္တဝါ၊ ဘုတ္တာဝိ- စားပြီးသူ။

၅၅၄။ ထိရိယာ-ထို ထရ-တည်၊ ထရ- ထရဏ၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ရိရိယ-သတ်၊ ရှိ ရုန္တော ဝုသိတော- ဖြင့် ပစ္စည်း ရ-အရုဓန်နှင့်ထက္ခ ဓာတွန် ရိ-ထိုချေ၊ (ထ+ဣရိယ) တ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ ဣတ္ထိ အာ-ပစ္စည်းသတ်၊ နာမ်၊ စသည်။ နုပုလ္လိင်၌ ဣတ္ထိ အာ-ပစ္စည်းစသတ်ခြင်း၊ သိ-ထို အ-ဖြင့်ခြင်းသာ ထူးသည်။

၅၅၅။ တုတော-ထို တု-တည်၊ တု- ဝုဇာသ် (ဝုဇော်ခြင်း)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သတ်၊ နာမ်၊ စသည်။ တဝန္တ-သတ်လျှင် နာမ်၊ သိ-သတ်၊ အာ သိမ္မိ-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်ထက္ခ ချွ-ထို အာ-ဖြ၊ ထာဝိ-သတ်လျှင် နာမ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ။ ဝုသိတော-၌ ဝသ- နိဝိသေ (ချေခြင်း)၊ တ-သတ်၊ ဝသ ဝါ-ဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို ဥ-ဖြ၊ ယထာစ ဓိကာဓရာ-ဖြင့် ဣ-ထာ၊ (သဠေထနိ၌ ထေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ဥ-ဖြသည်) တဝန္တ၊ ထာဝိ-ဖြင့် ဝုသိတဝါ၊ ဝုသိတာဝိ။

ဘုတ္တော-၌ ဘု- သက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ တ-သတ်၊ ဘုဓာဒိဒုဗ္ဗော နောဒိ ဓ-ဖြင့် ဓာတွန် ငါ-ထိုချေ၌ ထိ-ဒွေသော်ထာ။ တဝန္တ၊ ထာဝိ-ဖြင့် ဘုတ္တဝါ၊ ဘုတ္တာဝိ။

၅၅၆။ ၆၂၂။ ဘာဝကမ္မေသု တ ။

(ဘာဝကမ္မေသု+တ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

အတိတေ- အတိတ်ကာလ၌၊ ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်၊ ကံအနက်တို့၌၊ တ- တ-
ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘာဝကမ္မေသု- တို့၌၊ အတိတေ ကာလေ- ၌၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ တပစ္စယော
- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘာဝေ- ဘောအနက်၌၊ တာဝ- စွာ၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ တဿ- ထိုသူ၏၊ ဂိတံ-
သိဆိုခြင်း၊ နစုံ၊ နဋံ- ကခြင်း၊ ဟသိတံ- ပြုံးရယ်ခြင်း၊ ကမ္မနိ- ကံအနက်၌၊ တာဝ- အစဉ်အတိုင်း၊
(ဥဒါဟရဏံ- ကား) တေန- ထိုသူသည်၊ ဘာသိတံ- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဒေသိတံ- ဟောအပ်ပြီ။

၅၅၇။ ၆၀၆။ ဗုဓဂမာဒိတ္ထေ ကတ္တရိ ။

(ဗုဓဂမာဒိ+အတ္ထေ+ကတ္တရိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဗုဓဂမာဒိ- ဗုဓ၊ ဂမုအစရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ အတ္ထေ- ထိုဓာတ်တို့၏ သွားခြင်းစသော
အနက်ကို၊ ဂမ္ပမာနေ- သိအပ်သော်၊ ကတ္တရိ- ကတ္တာအနက်၌၊ သဗ္ဗကာလေ- အလုံးစုံသောကာလ၌၊
တ- တ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဗုဓ ဂမု ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဗုဓ၊ ဂမု ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊
ကဒတ္ထေ- ထိုဗုဓ၊ ဂမု အစရှိသောဓာတ်တို့၏အနက်ကို၊ ဂမ္ပမာနေ- သော်၊ ကတ္တရိ- ၌၊ သဗ္ဗကာလေ-
၌၊ တ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၅၆။ ဝိထံ-ထို ဝေ-တည်း၊ ဝေ- သဒ္ဓေ (အသံဖြူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် မချေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သက်၊ သမ္ပတ္တ ဝေ ဝိ-
ဖြင့် ဝေ-ထို ဝိ-ဖြူ၊ နှာမိဋံစသည်။

နစုံ၊ နဋံ-၌ နဋ-ဝတ္ထဝိနာမေ (ထိုထံထို ညွတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သက်၊ ပစ္စယာဒိန္ဒု
နိဝိတနာ သိဗ္ဗန္တိ-ဖြင့် ဓာတုန်နှင့်တကွ ငို-ထို စုံ၊ ငို-ဖြူ၊ နှာမိဋံစသည်။

တသိတ်-၌၊ တသ- တသဒ္ဓေ (ရယ်ရွှင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန် ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သက်၊ ဣ-လာ စသည်။

ဘာသိတ်-၌ ဘာသ- ဝိယတ္တိယ ဝါဓာယံ (ဝိပြင်ထင်ရှားသောစကား၌)၊ ဒေသိတ်-၌ ဒိသိ- ဥစ္စာရဏေ (ရွတ်ဆိုခြင်း)၊
အညေသု စ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြူ။

သဗ္ဗေ- အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခတာ သင်္ခတေ- သင်္ခတ၊ အသင်္ခတ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ- တရားတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓတိ- သိဆဲ၊ အဗုဒ္ဓိ- သိပြီ၊ ဗုဒ္ဓိဿတိ- သိလတ္တံ့၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေ- ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ သရဏံတော- ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်သူ၊ သမထင်္ဂတော- ငြိမ်သက်ခြင်းသို့ ရောက်သူ၊ အမတင်္ဂတော- အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူ၊ ဇာနတိ- သိဆဲ၊ အဇာနိ- (အညာသိ)- သိပြီ၊ ဇာနိဿတိ- သိလတ္တံ့၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဉာတော- ဉာတ မည်၏၊ ဣဓ္ဓေဝမာဒိ- တည်း။

၅၅၅။ ၆၀၂။ ဇိတော ဣနု သဗ္ဗတ္ထ ။

(ဇိတော+ဣနု+သဗ္ဗတ္ထ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဇိတော- ဇိတတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ကာလတို့၌၊ ဣနု- ဣနုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဇိတ္တတိ- ဇိတူသော၊ ဇောယ ဓာတုယာ- ဤဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ကတ္တရိ- ဌ၊ သဗ္ဗကာလေ- ဌ၊ ဣနု ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပါပကေ- ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလေ ဓမ္မေ- အကုသိုလ် တရားတို့ကို၊ ဇိနာတိ- အောင်ဆဲ၊ အဇိနိ- အောင်ပြီ၊ ဇိနိဿတိ- အောင်လတ္တံ့၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇိနော- ဇိန မည်တော်မူ၏။

၅၅၆။ ၆၀၃။ သုပတော ဝ ။

(သုပတော+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

(ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၎င်း၊ ဘာဝေ ဝ- ဘောအနက်၌၎င်း၊) သုပတော ဝ- သုပ-

၅၅၅။ ဓုဒ္ဓေါ-တိ ဓုဓ-တညိ၊ ဓုဓ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနံ- ဤသုတ်ဖြင့် တ-သင်္ဂါ (စုမ်+တ) ဓဝသဏေတိ ဓမ္မာ-ဖြင့် တ-တိ ဓ-ဖြူ၊ တပတုတ္တာနုဓန္တာနု ဒေါဓေ-ဖြင့် ဓာတ္တုနံ ဓိ-တိ ဒိ-ဖြူ၊ ဒိ- ဓ-သိုတပ်၊ နာမ်ဝေသညိ။

သရဏံတော-တိ သရဏ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ဝဓု-တညိ၊ ဝဓု- ဝတိမှိ (ဝတိအနက်၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနံ ၃-ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သင်္ဂါ၊ ဝဓဒုတနုဓာဒိနု ဒန္တော-ဖြင့် ဓာတ္တုနံ ဓိ-ချေ၊ (သရဏ+ဝတ) သရဏံ ဝတ္ထတိ-အနက်၌ တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စီရင်၍ သရဏံ ဝတော-တု ဝတတိဖြူ နိဂ္ဂတိတိတိ ဝတ္ထုဖြူ နာမ်ဝေသညိ။

သမထင်္ဂတော-စသည့် သမထ+ဝဓု၊ ဝဓု- ဝတိမှိ၊ အမထ+ဝဓု၊ ဉာဏေ-၌ ဉာ- အဝဓာဓနေ (ထိုးထွင်း၍သိခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သင်္ဂါစသညိ။

၅၅၅။ ဇိနော-တိ ဇိ-တညိ၊ ဇိ- ဝေယ (အောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနံ ဓချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣနု-သင်္ဂါ၊ ဇိ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ နာမ်ဝေသညိ။

ဒုတိယပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဓာတ်မှလည်း၊ ပရေ- ဌ၊ ဣန- ဣန ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- န။

ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၎င်း၊ ဘာဝေ စ- ဘောအနက်၌၎င်း၊ သုပ ဣတိ- သော၊
တောယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဣန ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- န။

သုပတိ- အိပ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုပိနံ- သုပိနမည်၏၊ သုပိယတေ- အိပ်ခြင်း၊
သုပိနံ- အိပ်ခြင်း။ (စ-သဒ္ဒါဖြင့် ပဋ္ဌ၊ ဇိ-စသော ဓာတ်တို့ကို ဆည်းသည်)
ဆောင်။ သုပ, ပဋ္ဌ၊ ဇိ-ဓာတ်စ၊ နောက်မှ ဣန-သက်။

၅၆၀။ ၆၀၄။ ဤသံဒုသုတိ စ ။

(ဤသံဒုသုတိ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

ဤသံဒုသုတိ- ဤသံနိပါတ်, ဒု, သု-ဥပသာရရှေးရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ စ- စ-
ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- န။

ဤသံဒုသု သဒ္ဒါဒိတိ- ကုန်သော၊ သဗ္ဗဓာတုတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ စပစ္စယော- သည်၊ ဟော
တိ- န။

ဘဝတာ- အရှင်သည်၊ ဤသဿယော- စဉ်းငယ်အိပ်ခြင်း(အများပေးရိုး)၊ ဝါ- မပြုပြင်
သဖြင့်အိပ်ခြင်း၊ အိပ်ပျော်လွယ်ခြင်း၊ (ဏစုဉ်း-ဘာဋီ) ဒုဿယော- ဆင်းရဲသဖြင့် အိပ်ခြင်း၊
(အိပ်ပျော်နိုင်ခဲခြင်း) သုဿယော- လွယ်ကူသဖြင့်အိပ်ခြင်း၊ (အိပ်ပျော်လွယ်ခြင်း) ဘဝတာ- သည်၊
ဤသတ္တရိ- စဉ်းငယ်ပြုအပ်၏၊ ဒုတ္တရိ- ခဲယဉ်းသဖြင့်ပြုအပ်၏၊ (ဝါ- ပြုနိုင်ခဲ၏) သုကရိ-
လွယ်ကူစွာပြုအပ်၏၊ (ဝါ-ပြုလွယ်၏)။ (ဤသံ-နိဝိတ်သည့် ဧနံ-(အနည်းငယ်)အနက်ဟောရာ၌ စ-ဝစ္စည်းမသတ်နိုင်၊
အတိစ္စ(မပြုမပြင် စေင်စပန်း)အနက်ဟောရာ၌သာ စ-ဝစ္စည်း သက်ရမည်ဟူသော ဣတိဗျာဓိတို့ထောက်၍ ဤသဿယော-စဉ်းငယ်အိပ်ခြင်းဟု
ဖော်ရိုး အနက်တို့ မမှတ်ဘဲ ‘မပြုပြင်သဖြင့် အိပ်ခြင်း’၊ ‘စေင်စပန်းသဖြင့် အိပ်ခြင်း’ အနက်တို့သာ မှတ်ထိုက်သည်-ဟု ဣစ္စည်း-
ဘာဋီ-ဆိုသည်)

၅၅၉။ သုပိနံ-တို့ သုပ-တည်း၊ သုပ- သယေ (အိပ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိ ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ဣန-သတ်၊ ဣပ၊ နှစ်စုံသည်။

၅၆၀။ ဤသဿယော-တို့ ဤသံ-သဒ္ဒါပုဒ်၊ သိ-တည်း၊ သိ- သယေ (အိပ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိ မချေစေရ ဤသုတိဖြင့်
ခ-သတ်၊ ဣစိ ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့်၊ ခ-အနုဓနိတို့ချေ၊ (ဤသံ+သိ+အ) အညေသု စ-ဖြင့် ဣ-တို့ စ-ပုဒ်ဖြင့်၊ ဧ အယ-ဖြင့် ဧ-
တို့ အယ်-ပြု၊ သ-၏ သဒ္ဒါသဒ္ဓေဘော်၊ သိ-လာ၊ မျှော့နေ စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိတို့ ချေ၊ နှစ်စုံသည်။

ဒုဿယော-၌ ဒု-ပုဒ်၊ သိ- သယေ စသည် နည်းတူ။

ဤသတ္တရိ-၌ ဤသံ- သဒ္ဒါပုဒ်၊ ဣရ- ဣရဏေ စသည်၊ ခ-သတ်၊ ခ-အနုဓနိချေ၊ သဒ္ဒါသဒ္ဓေဘော် ထိ-လာ၊ မျှော့နေ
စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိတို့ စသည်။

၅၆၁။ ၆၃၆။ ဣစ္ဆတ္ထေသု သမာနကတ္တုကေသု တဝေ တုံ ဝါ ။

(ဣစ္ဆတ္ထေသု+သမာနကတ္တုကေသု+တဝေ တုံ+ဝါ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

သမာနကတ္တုကေသု- တူသောကတ္တားရှိကုန်သော၊ ဣစ္ဆတ္ထေသု- ဣစ္ဆာအနက်ရှိသော
ဓာတ်တို့သည်၊ သန္တေသု- ရှိကုန်လတ်သော်၊ တဝေတုံ- တဝေပစ္စည်း၊ တုံပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ-
အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သမာနကတ္တုကေသု- ကုန်သော၊ ဣစ္ဆတ္ထေသု- တို့သည်၊ သန္တေသု- သော်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ-
တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ ကတ္တရိ- ဌှ၊ သဗ္ဗကာလေ- ဌှ၊ တဝေတုံ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ -
တို့သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပုညာနိ- ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကာတဝေ- ပြုစို့ရာ၊ သဒ္ဓန္တံ- သူတော်ကောင်းတရားကို၊ သောတုံ-
နာဖို့ရာ၊ ဣစ္ဆ တိ- အလိုရှိ၏။

၅၆၂။ ၆၃၇။ အရဟ သက္ကာဒိသု ဝ ။

(အရဟသက္ကာဒိသု+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

အရဟသက္ကာဒိသု ဝ- အရဟ၊ သက္ကာ ဝသောအနက်တို့သည်လည်း၊ သန္တေသု-
ကုန်လတ်သော်၊ တုံ- တုံပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အရဟသက္ကာဒိသု- ကုန်သော၊ အတ္ထေသု ဝ- တို့သည်လည်း၊ (သန္တေသု- ကုန်လတ်သော်၊)
သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ တုံ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကော- အဘယ်သူသည်၊ တံ- ထိုသူကို၊ နိန္ဒိတုံ- ကဲ့ရဲ့စို့ရာ၊ အရဟတိ- ထိုက်အံ့နည်း၊
ဓနေန ဝါ- ဥစ္စာပေးသဖြင့်လည်း၊ ဇေတုံ- အောင်စို့ရာ၊ (နိုင်စို့ရာ)၊ သက္ကာ- တတ်နိုင်၏၊ ဧဝံ- တူ၊
အညေပိ- လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- အပ်ကုန်၏။

၅၆၁။ ဣဏေ-ထို ထရ-ထည့်၊ ထရ- ထရဏေ (ဖြိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤထုတ်ဖြင့် ထလေ-သတ်၊ (ထရံ+ထလေ)
ထလေတုနာဒိသု ဣ-ဖြင့် ထရံ-ထို ထာ-ဖြူ၊ စေတုဏ္ဏိ ထေဝုဓိ သ-သတ်၊ သမ္မာသမာဓုသော-စသည်ဖြင့် ချေ။

(ထဒ္ဓိတ-သောသုတ်၌ အထလေတုနာဒိသု-တု နာမိဒံဓာရဏံ ဖယ်ကြည့်ထားသော နိဝါတ်ဝုဒ်များဖြစ်၍ နာမိဒံဓာရဏံ
နိဝါတ်နှောင်း သတ်သော ဝိသတ်များထို သမ္မာသမာဓုသော-စသည်ဖြင့် ချေ)

သောထုံ-ထို သု-ထည့်၊ သု- သလေက (နှားထောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေဓေရ၊ ဤထုတ်ဖြင့် တုံ-သတ်၊
အညေသု ဝ-ဖြင့် သု-၏ ဥ-ထို ဩ-ဝုဒ်ဖြူ၊ စေတုဏ္ဏိ သ-သတ်၊ သမ္မာသမာဓုသော-စသည်ဖြင့် ချေ။

၅၆၂။ နိန္ဒိတုံ-ထို နိန္ဒ-ထည့်၊ နိန္ဒ- ဝဇယာယ် (ထဲရဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ထုံ-သတ်၊ ထယာဓ မိဏာဓေ-ဖြင့် ဣ-
လာ၊ သ-သတ်၊ ချေ။ ဇေထုံ-၌ ဇိ- ဇေယ (အောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေဓေရ၊ တုံ-သတ်၊ အညေသု ဝ-ဖြင့် ဝိ-၏
ဣ-ထို ဝေ-ဝုဒ်ဖြူ၊ ကြွင်းနှည်းတူ။

၅၆၃။ ၆၃၉။ ပတ္တဝေနေ အလမထွေသု ဝ ။

(ပတ္တဝေနေ+အလမထွေသု+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

အလမထွေသု ဝ- အလံသန္တိ အနက်တို့တွင်လည်း၊ ပတ္တဝေနေ - သင့်လျော်လျောက်ပတ်
၏ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်။ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ တုံ- တုံပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အလမထွေသု- တို့တွင်၊ ပတ္တဝေနေ - သော်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မျှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ တုံ ပစ္စယော-
သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အိနာနိ- အလှူတို့ကို၊ အိတုံ- ပေးလှူဖို့ရာ၊ အလမေဝ- သင့်လျော်သည်သာ၊ ပညာနိ-
ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကာတုံ- ပြုဖို့ရာ၊ အလမေဝ- သာ။

၅၆၄။ ၆၄၀။ ပုဗ္ဗကာလေ.ကကတ္တကာနံ တုန တွာန တွာ ဝါ ။

(ပုဗ္ဗကာလေ+ကကတ္တကာနံ+တုန တွာန တွာ+ ဝါ ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ကကတ္တကာနံ- တူသောကတ္တားရှိသော ရှေ့နောက်ကြိုယာတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗကာလေ-
ရှေ့ကြိုယာ၌၊ ဝတ္တမာနာ- ဖြစ်သော၊ ဓာတုမှာ- ဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌှိ၊ တုန တွာန တွာ- တုန၊ တွာန၊
တွာပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကကတ္တကာနံ- ကုန်သော၊ ဓာတုနံ- ဓာတ်တို့တွင်၊ ဝါ- ကြိုယာတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗကာလေ- ဌှိ၊
ဝတ္တမာနာ- ဖြစ်သော၊ ဓာတုမှာ- ဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌှိ၊ တုန တွာန တွာ ဣတိ- တုန၊ တွာန၊ တွာ
ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကမ္ပံ- အမှုကို၊ ကာတုန- ပြုပြီး၍၊ ဝစ္ဆတိ- သွား၏၊ ပုညံ- ကောင်းမှုကို၊ အကာတုန-
မပြုမူ၍၊ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်၊ ကိလမိဿန္တိ- ပင်ပန်းကုန်၏၊ (ကိလိဿတိ-ညစ်နွမ်းရ၏။

၅၆၅။ ဒိတုံ-၌ ဒါ- ဒါနေ (အခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုံ-သတိ၊ သ-သတိ၊ ဈေ။

ကာတုံ-၌ ကရ- ထရဏေ (ဖြိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ တုံ-သတိ၊ တဝေတုနာဒိသု ကာ-ဖြင့် ထရံ-တုံ ကာ-ဖြူ
သ-သတိ၊ ဈေ။

၅၆၆။ ကာတုန-တုံ ကရ-တည်း၊ ကရ- ထရဏေ (ဖြိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုန-သတိ၊ တဝေတုနာဒိသု
ကာ-ဖြင့် ထရံ-တုံ ကာ-ဖြူ၊ သိ-သတိ၊ သမ္မာသဓာသော-စသည်ဖြင့် ဈေ။

အာကာတုန-၌ န-ပုစ္ဆ၊ ကရ- ထရဏေ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ တုန-သတိ၊ ထရံ-တုံ ကာ-ဖြူ၊ န ကာတုန-အနက်၌
န-နိဝါစာပုစ္ဆဒံ ကစ္ဆဓာရယ် ဆိုင်ရာစီရင်၍ အတ္တံ နဿ ထရူရိသေ-ဖြင့် န-တုံ အ-ဖြူ၊ သိ-သတိ၊ သမ္မာသဓာသော-စသည်ဖြင့် ဈေ။

၆၂၈

ကိလိဿန္တိ- ကုန်၏။ သတ္တာ- သတ္တဝါတို့သည်။ ဓမ္မ- တရားကို၊ သုတ္တာန- နာရ၍၊ ဝ- ကြောင့်၊
 မောဒန္တိ- ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ ရိပုံ- ရန်သူကို၊ ဇိတ္တာန- အောင်ပြီး၍၊ ဝသတိ- နေ၏။ ဓမ္မ- ကို၊
 သုတ္တာန- နာရခြင်းကြောင့်၊ အဿ- ထိုသူအား၊ ၏၊ တေ- ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ- ဖြစ်ပြီ၊
 ဣတော- ဤအရပ်မှ၊ သုတ္တာန- နားထောင်ပြီး၍၊ အပုတြ- ထိုအရပ်၌၊ ကထယန္တိ- ပြောတတ်ကုန်၏။
 သုတ္တာ- ကြားပြီး၍၊ ဇာနိဿာမ- သိနိုင်ပါကုန်လတ္တံ့၊ ဝေ- တူ၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ပြယုဂ်တို့၌၊
 ယောဇေတဗ္ဗာ- အပ်ကုန်၏။

၅၆၅။ ၆၄၆။ ဝတ္တမာနေ မာနန္တော ။

(ဝတ္တမာနေ+မာနန္တော ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဝတ္တမာနေ- ပစ္စယကံလာ၌၊ မာနန္တော- မာန-ပစ္စည်း၊ အန္တပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 ဝတ္တမာနေ ကာလေ- ၌၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ မာန အန္တ ဣတိ- ကုန်သော၊
 ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
 သရမာနေ- အောက်မေ့ဆဲသောသူသည်၊ ဂေဒတိ- ငိုကြွေး၏။ ဂစ္ဆန္တော- သွားဆဲသောသူ
 သည်၊ ဂဏှာတိ- ယူ၏။

၅၆၆။ ၅၇၄။ သာသာဒိဟိ ရတ္ထံ ။

(သာသာဒိဟိ+ရတ္ထံ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သာသာဒိဟိ- သာသ အစရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ရတ္ထံ- ရတ္ထပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ-
 ၏။
 သာသက္ကဓ္စေဝမာဒိဟိ- သာသ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ရတ္ထံ

၅၆၄။ သုတ္တာန-စသည်၌ သု- သဝဏေ (နားထောင်ခြင်း) စသည်၊ တွာန-သင်္ဂ၊ တွာ-သင်္ဂလျှင် သုတ္တာ၊ ဇိ- ယေ
 (အောင်ခြင်း) ဓာတ်နောင် တွာန-သင်္ဂလျှင် ဇိတ္တာန။
 ၅၆၅။ သရမာနေ-ထို သရ-တည်း၊ သရ- သရဏေ (အောက်ခံခြင်း)၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့်၊ ဓာန-သင်္ဂ၊
 သူဝိဒိတော အ-ဖြင့် အ-သင်္ဂ၊ ရိ- အ-သိုဏ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ ဩ-လ္လ၊ ပြီး၏။
 ပစ္ဆန္တော-၌ ဝရ- ဝဏ်မီ (ဝဏ်အနုတ်၌)၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ အန္တ-သင်္ဂ၊ (ဝမိ+အန္တ)၊ ဝမိသန္တော-စသည်ဖြင့် မိ-
 ထို နှံ-လ္လ၊ နှံ-ထို အ-သိုဏ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သင်္ဂ၊ ဩ-လ္လ၊ ပြီး၏။

ပစ္စယော - သည်၊ ဟောတိ- နိ။

သာသတိ- ဆိုးမတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ သတ္တာ- သတ္တာ မည်၏။ ငါ-တစ်နည်း၊ သာသတိ ဟိသတိ- (ကိလေသာတို့ကို) ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ သတ္တာ- မည်၏။

၅၆၇။ ၅၇၅။ ပါတိတော ရိတု ။

(ပါတိတော+ရိတု၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ပါတိတော- ပါဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ရိတု- ရိတုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပါဏ္ဍတိ-ပါ ဟူသော၊ ဧတာယံ ဓာတုယာ-မှာ၊ ပရေ-ဌ၊ ရိတု ပစ္စယော-သည်၊ ဟောတိ၏။

ပုတ္တံ- သားကို၊ ပါတိ- စောင့်ရှောက်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပိတာ- ပိတာမည်၏။

(ရှု -ဌ ပါဒိတော- ပါအစရှိသောဓာတ်မှ-ဟု အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ရှိသည်။ ယင်း အာဒိဖြင့် ဝိတာ-ဌ ခရေ- ဓာတ်ကို ယူသည်။)

၅၆၈။ ၅၇၆။ မာနာဒိတိ ရာတု ။

(မာနာဒိတိ+ရာတု၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

မာနာဒိတိ- မာနအစရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ရာတု- ရာတုပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။ (ရိတု စ- ရိတုပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- နိ။)

မာန ဣစ္စေဝ မာဒိတိ- မာနဉာဏ်သို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ရာတု ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။ (ရိတုပစ္စယော စ- ရိတု ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- နိ။)

၅၆၉။ သတ္တာ-ဌ သာသ- အနုသိပ္ပိတိ (သွန်သင်ဆုံးခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဂတ္ထု-သတ်၊ ဝရိရန္တော ဇာဒိနော-ဖြင့် ဂ-အနုစန့်နှင့်ထွေ ဓာတုန် သိ-တို့ချေ၊ (သာ+အတ္ထု) သ- ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာစိဋံ၊ သိ-သတ်၊ သတ္ထုပိတောဒိ- သည်ဖြင့် ၃-တို့ အာ-ဖြည့် သိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။ နောက်နည်းအရ- သသ- တိသာသ (ညှဉ်းဆဲခြင်း) ဓာတ်ဖြင့်လည်းနည်းတူ။

၅၇၀။ ပိတာ-ဌ ဝါ- ဂဏုဏေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝိတု-သတ်၊ ဝရည်း ဂ- အနုစန့်နှင့် ထွေ ဓာတုန် အာ-တို့ချေ၊ ဝိ- ဣ-သို့ထပ်၊ (ပိတု) နာစိဋံ၊ သိ-သတ်၊ သတ္ထုပိတောဒိ-သည်ဖြင့် ၃-တို့ အာ-ဖြည့် သိ- တို့ချေ၊ ပြီး၏။

ဂ-ဓာတု အာဒိ-ဖြင့် ဝိတာ-ဌ ခရေ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဝိတု-သတ်၊ ဂ-အနုစန့်နှင့်ထွေ ဓာတုန် ဂ-တို့ချေ၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဣ-တို့ ဤ-ဒိယဖြူ၊ ဓ- ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာစိဋံ စသည်။

ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးနိဿယလင်္ကာစောင်

ဓမ္မေန- တရားသဖြင့်၊ ပုတ္တံ- သားကို၊ မာနေတိ- မြတ်နိုးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မာတာ- မည်၏၊ ပုဗ္ဗေ- ရှေ့၌၊ ဘာသတိ- ပြောတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘာတာ- မည်၏။ (အပ်ကို)၊ (မာတာပိတုတိ- အမိ၊ အဖတို့သည်၊ ဓာရိယတိ- ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိတာ- မည်၏။) (ကစ္စည်းစာမူ၌ ရိတုပစ္စယော စ-ဟု ရိတု အလိုက်ပြု၏၊ ဝိတာ-ပုဒ်ကိုလည်း ဝိပြုတ်နှင့်တကွ ပြု၏၊ မူရင်းပါ၌ ဟုတ်တန်မဟူ၊ အကြောင်းမှာ-ရာတု-ရှိနေခြင်းကြောင့် ရိတု-မလိုက်နိုင်၊ ရိတု-ကို ဆည်းဘို့ စ-လည်းမပါ၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့သုတ် အာဒိ-ဖြင့် သွင်းယူသော ရှု-အလိုသာ သဘာဝကျသည်၊ ဝိတာ-၌ ရိတု-ပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း ဆရာအားလုံး အယူအဆ တူကြသည်၊ ရိတု-သက်သောသုတ်သာ အယူအဆ ကွဲလွဲနေကြသည်။။

၅၆၉။ ၆၁၀။ အာဂမာ တုကော ။

(အာဂမာ+တုကော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

အာဂမာ- အာရှေးရှိသော ဂမုဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ၌၊ တုကော- တုကပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။ အာ ဣစ္စာဒိမှာ- အာ ဤသို့ အစရှိသော၊ ဂမိတော- ဂမုဓာတ်မှာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ တုက ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ အာဂစ္ဆတိ- လာတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် အာဂစ္ဆကော- မည်၏၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတည်း။

၅၇၀။ ၆၁၁။ ဘဗ္ဗေ ဣက ။

(ဘဗ္ဗေ+ဣက၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

ဘဗ္ဗေ- ဖြစ်ထိုက်၏ဟူသော အနာဂတ်အနက်၌၊ ဂမာ- ဂမုဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ဣက-
၅၆၈။ ဓာတာ-၌၊ ဓာနု- ဓာနုနေ (မြတ်နိုးခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတု-သတ်၊ ဂ-အနုဓန့်နှင့်တကွ ဓာတုနိ န်-တို့ချေ၊ (ဓာ+အာတု) ဧ-ခွင်း၊ ချေ၊ ဣပိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ သတ္ထုဗိယာဒိနု-ဝေညီဖြင့် ဥ-တို့ အာ-ဖြည့် သိ-တို့ချေ၊ ပြီး၏။ ဘာတာ-၌ ဘာသ- ဝိထက္ကိဝပိဓာထံ (ပိပြင်ထင်ရှားသောတေး)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဓာတု-သတ်၊ (ဘာသ်+ဓာတု) ဂ-အနုဓန့်နှင့်တကွ ဓာတုနိ သိ-တို့ချေ၊ (ဘာ+အာတု) ခွင်း၊ ချေ၊ ဣပိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်ဝေသည်။ ဝိတာ-၌ ဓာ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဓာတု-သတ်၊ (ဓာ+ဓာတု) ဂ-အနုဓန့်နှင့်တကွ ဓာတုနိ အာ-တို့ချေ၊ ကွမိ ဓာတု-သုတ်ဖြင့် အာ-တို့ ဤ-ဖြူ နာမိဋံဝေသည်။
၅၆၉။ အာဂစ္ဆကော-၌ အာ-ဣ၊ ဝဇု- ဝေဖိ (ဝေဖိအနုတ်)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုက-သတ်၊ (အာ+ဝမိ+တုက) ဝဇေတုနာဒိနံ ထုတုဓာဒိသု နု-ဖြင့် ဓာတုနိ မိ-တို့ နိ-ဖြူ နိ- တု-သို့ဣပိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ပြီး၏။

ဣက-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇိ။

ဘဗ္ဗေ- ဌ၊ ဂမုဣတိ- ဂမုဟူသော၊ တေမှာ ဓာတုမှာ- ဤဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ဌ၊ ဣက ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇိ။

ဂမိသတိ- သွားလတ္တံ့၊ ဂဗ္ဘိ- သွားခြင်းငှာ၊ ဘဗ္ဗေ- ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဂမိကော- ဂမိက မည်၏၊ ဘိက္ခု- ရဟန်းတည်း။

ကိဗ္ဗိဓာနကပ္ပေ- ဌ၊ ဒုတိယော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ဖြီ။

ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

ဓာတိယပိုင်း

၅၇၁။ ၆၂၄။ ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ သိဇ္ဈန္တိ ။

(ပစ္စယာ+အနိဋ္ဌာ+ နိပါတနာ+သိဇ္ဈန္တိ ၄-ပုဒ်၊ ဝိဝိသုတ်) (ဧဟာဝိသယသုတ်ကြီး)

အနိဋ္ဌာ- မပြီးကုန်သေးသော၊ ပစ္စယာ- ပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော သင်္ချာ၊ နာမ်၊ သမာသ်၊ တဒ္ဓိတ်၊ အာချာတ်၊ ကိတ်တို့သည်၊ နိပါတနာ- ပြီးစေနိုင်သော ဤသုတ်ကြီးဖြင့် သိဇ္ဈန္တိ ပြီးစီးကုန်၏။

သင်္ချာနာမ သမာသ တဒ္ဓိတာချာတ ကိတကပ္ပမိ- သင်္ချာ၊ နာမ်၊ သမာသ်၊ တဒ္ဓိတ်၊ အာချာတ်၊ ကိတ်ကျမ်း၌၊ သပ္ပစ္စယာ- ပစ္စည်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ သဒ္ဓါ- အကြင် သဒ္ဓါတို့သည်၊ အနိဋ္ဌာတာ- အပြီးသို့မရောက်နိုင်ကုန်၊ တေ- ထိုသဒ္ဓါတို့သည်၊ သာဓနေန- သာဓနေဖြင့်၊ နိရက္ခိတာ- ဝဲ၍၊ ဝါ- ပြ၍၊ သကေဟိ သကေဟိ- မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော၊ နာမေဟိ- နာမည်တို့ဖြင့်၊ နိပါတနာ- ပြင့်၊ သိဇ္ဈန္တိ ကုန်၏။

တာဝ- ရှေးဦးစွာ၊ သင်္ချာယံ- သင်္ချာ၌၊ ယထာ- ဥဒါဟရဏ်ကာ၊ ကေဿ- ကေ သဒ္ဓါ၏၊ ကော- ကော ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇိ၊ ဒသဿ- ဒသ သဒ္ဓါ၏၊ ဒကာရဿ- ဒ အက္ခရာ၏၊ ရကာရာဒေသော စ- ရ ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ဇိ၊ ဧကော စ- တစ်ခုလည်း၊ ဒ သ စ- တစ်ဆယ့်တို့လည်း၊ ကောရဿ- တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၊ ဒ္ဓိဿ- ဒ္ဓိသဒ္ဓါ၏၊ ဗာ- ဗာ ပြုသည်၊ ဟောတိ-

၅၇၀။ ဝဇိတော-၌ ဝဗ္ဗ- ဝထိမှီ (ဝထိအနုထိ)၊ ဓာထိမှည့်၊ ဓာထုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣက-သထိ၊ ထပ်၊ နာမ်ဝေသည်။
၅၇၁။ ကောရဿ-၌ ကေ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ကော စ ဒသ စ-တူသောအနုထိ၌ ဒွန်သမာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍ ကေဒသ-တူ ဝထထိဖြင့် ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ကေ-တို့ ကော-ဖြင့်၊ ဒ-တို့ ရ-ဖြင့်၊ နာမ်ဝေ၊ ယော-သထိ၊ ဝဗ္ဗဒိနု ဧကာရော-ဖြင့် ဝိသတ်နှင့်တကွ အ-ဖြင့်။

၏ ဒသဿ- ၏ ဒကာရဿ- ၏ ရကာရာဒေသော စ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏ ဒွေ စ- နှစ်ခုတို့
လည်း၊ ဒသ စ- တစ်ဆယ်တို့လည်း၊ ဗာရဿ- တစ်ဆယ့်နှစ်ခုတို့။

ဒွိဿ-၏ ဗာ- သည်၊ ဟောတိ- ၏ ဒသဿ- ၏ ဝိသံ စ- ဝိသံ ပြုသည်လည်း၊
ဟောတိ- ၏။ ဒွေ စ- နှစ်ခုတို့လည်း၊ ဝိသံ စ- နှစ်ဆယ်လည်း၊ ဗာဝိသံ- နှစ်ဆယ့်နှစ်။

ဆဿ- ဆ သဒ္ဓါ၏ သော- သ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏ ဒသဿ- ၏ ဒကာရဿ- ၏
ဠော စ- ဠ ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏ ဆ စ- ခြောက်ခုတို့လည်း၊ ဒသ စ- တစ်ဆယ်တို့လည်း၊
သောဠသ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။

ဆအာယတနမှိ- ဆ အာယတနပုဒ်၌၊ ဆဿ- ဆ သဒ္ဓါ၏ သဠော- သဠပြုသည်၊
ဟောတိ - ၏၊ သဠာယတနံ- ခြောက်ပါးသော အာယတန၊ ဝေ- တူ၊ သေသာ- ကြွင်းကုန်သော၊
သင်္ချာ- သင်္ချာတို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ- ပြုအပ်ကုန်၏။

နာဓိဇော- နာမ်ပုဒ်၌၊ တာဝ- အစဉ်အစဉ်း၊ (ယထာ- ကား၊) ဣမ သမာန အပရ
က္ကတိ- ဟူကုန်သော၊ ဒေတေဟိ- ဤသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣဇ္ဈ ပစ္စယာ- ဣပစ္စည်း ဣ
တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ဣမ သမာနသဒ္ဓါနိ- ဣမသဒ္ဓါ၊ သမာနသဒ္ဓါတို့၏၊ အကာရ သကာရာဒေသာ
စ- အ ပြု၊ သ ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣမသ္မိကာလေ- ဤအခါ၌၊ အဇ္ဇ၊ အဇ္ဈ- ဤအခါ၌၊ သမာနေ ကာလေ- တူသောအခါ၌၊
သဇ္ဇ၊ သဇ္ဈ- တူသောအခါ၌၊ အပရသ္မိကာလေ- တစ်ပါးသော အခါ၌၊ အပရဇ္ဇ၊ အပရဇ္ဈ- တစ်ပါးသော
အခါ၌။

၅၇၃။ ဗာရဿ-၌ ဒွိ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ဒွေ စ ဒသ စ-တူသောအနက်၌ ဒွန်သဗာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍ ဒွိဒသ-တု ဝေထိဂြု
ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိ-တို ဗာ-ဂြု ဒ-တိုလည်း ဝု-ဂြု နာဓိဇ၊ ယော-သတ် နည်းတူ။

ဗာဝိသံ-၌ ဒွိ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ဒွေ စ ဒသ စ-တူသောအနက်၌ ဒွန်သဗာသ်ဆိုင်ရာစီရင်၍ ဒွိ ဒသ-တု ဝေထိဂြု
ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိ-တို ဗာ-ဂြု ဒသ-တို ဝိသံ-ဂြု နာဓိဇ၊ ယော-သတ် နည်းတူ။

သောဠသ-၌ ဆ+စ+ဒသ+စ-တည်း၊ ဆ စ ဒသ စ-တူသောအနက်၌ ဒွန်သဗာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍ ဆဒသ-တု ဝေထိဂြု
ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-တို သော-ဂြု ဒ-တို ဠ-ဂြု နာဓိဇ၊ ယော-သတ် နည်းတူ။

သဠာယတနံ-၌ ဆ+ အာယတန-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-တို သဠ-ဂြု ဠ- နှင်း၊ ချေ၊ ဝပ်၊ ပြီး၏။

အဇ္ဇ၊ အဇ္ဈ-တို ဣမ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဇ္ဇ၊ ဇ္ဈ-သတ်၍ ဣမ-တိုလည်း အ-ဂြု သို့-သက်၊ သမ္မာသဗာရသော
ဝေသညီဖြင့် ချေ၊ ပြီး၏။ (အဇ္ဇ- ယနေထား-တု ဝေးလျှင် သိ-သတ်)

သဇ္ဇ-ဝေသညီ၌ သဗာန၊ အဝရ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဇ္ဇ၊ ဇ္ဈ-သတ်၍ သဗာန-တို သ-ဂြု သို့-ဝေသညီသက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

သဗ္ဗာဓေ- သမာသံဃိ၊ တာဝ- တိုင်း၊ (ယထာ- ကား) ဘူမိဂတော- မြေသို့သွားသူ၊ အပါယဂတော- အပါယ်သို့ သွားသူ၊ ဣဿရကတံ- အစိုးရသူသည် ပြုအပ်သောအမှု၊ သလ္လပိဒ္ဓေါ- ပြားပြင့် ပစ်ဖောက်အပ်သူ၊ ကထိနဒုဿံ- ကထိန်အလို့ငှာ ဆောင်အပ်သောအဝတ်၊ စောရဘယံ- စိုးသူမှ ဘေး၊ ဝညရာသိ- စပါးတို့၏ အစုအပုံ၊ သံသာရဒုက္ခံ- သံသရာ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၊ ပုဗ္ဗာပရ- ရှေ့နောက်။

ဓာဒ္ဒိဓေ- ဤ၊ တာဝ- တိုင်း၊ ယထာ- ကား၊ ဝါသိဋ္ဌော- ဝသိဋ္ဌ၏သာ၊ ဘာရန္တိဇော- ဘာရန္တိဇ၏သာ၊ ဘဂ္ဂဝေါ- ဘဂ္ဂ၏သာ၊ ပဏ္ဍဝေါ- ပဏ္ဍ၏သာ၊ ကာလေယျော- ကာလီ၏သာ။

အာချာဓေ- ဤ၊ တာဝ- တိုင်း၊ ယထာ- ကား၊ အသ- အသဓာတ်သည်၊ ဘာဝေ- ဖြစ်ခြင်းအနက်၌၊ (ဝတ္တတိ- ဖြစ်၏) ဣတိ ဓာတုတော- ဤ ဓာတ်မှာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဝတ္တမာနေသု- ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧကဝစန ဗဟုဝစနေသု- ဧကဝစ ဗဟုဝစ ဝိဘတ်တို့တွင်၊ ဧကဝစနဿ- ဧကဝစ ဖြစ်သော၊ တိဿ- တိ ဝိဘတ်၏၊ အန္တေန- ဓာတွန်(သ်)နှင့်၊ သဟ- တကွ၊ သော- သ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဗဟုဝစနဿ- သော၊ အန္တိဿ- အန္တိဝိဘတ်၏၊ အန္တေန- နှင့်၊ သဟ- ကွ၊ သု- သု ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝစနိယော- ဆိုအပ်သည်၊ အဿ- ဖြစ်၏၊ ဧဝံ- ဤသို့၊ ဝစနိယာ- ကုန်သည်၊ အဿု- ဖြစ်ကုန်၏၊ အာဏတ္တိယံ- ဓေခိုင်းခြင်း အနက်၌၊ ဟိဿ- ဟိ ဝိဘတ်၏၊ သု- သု ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ ဂစ္ဆသု၊ ဂစ္ဆာဟိ- သွားလော။

၅၇၁။ ဘူမိဏော-၌ ဘူမိဏော-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသံစပ်၊ တဂ္ဂုဋ်သိမှည့်၊ သမာသံစိ ဝိဘတ်တို့တို့ချေ၊ ဘူမိဏ-တ- ဝထတိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတိ၊ ဩ-ဩ၊ အဝါသဝဏော-၌ အဝါသ+ဝဏော၊ ဣဿရကတံ-၌ ဣဿရေန+ကတံ၊ သလ္လပိဒ္ဓေါ-၌ သလ္လေန+ ပိဒ္ဓေါ၊ ကထိနဒုဿံ-၌ ကထိနဿ+ဒုဿံ၊ စောရဘယံ-၌ စောရေတိ+ဘယံ၊ ဝညရာသိ-၌ ဝညာနု+ရာသိ၊ သံသာရဒုက္ခံ-၌ သံသာရေ+ ဒုက္ခံ-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် သမာသံစပ်၌ တဂ္ဂုဋ်သိမှည့် နည်းတူ။ (သပြေထန်နိဿထ-၌ ဤသုတ်ဖြင့်ဝင် အားလုံးစီရင်သည်၊ တဂ္ဂုဋ်း ဘာ-ဋီ-၌ကား သမာသံစပ်ခြင်း၊ မှည့်ခြင်းတို့သာ ဤသုတ်ဖြင့်ဖြည့် အခြားအစီအစဉ်များကို သတ်ဆိုရာ သုတ်ငယ်များဖြင့် ဖြေရှင်းတူ ဆိုသည်)

ဝါသိဋ္ဌော-၌ ဝသိဋ္ဌဿ+အဝဖု-တည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-ဝဂ္ဂုဋ်းသတ်၌ ဣ-အဒုဗ္ဗိတို့ချေ၊ ဣင်း အစီအစဉ်များ တဖွဲ့တဖွဲ့ ဆိုခြင်းအတိုင်း သိလေ။ ဘာဂ္ဂဒ္ဓိဇဇာ-စသည်တည်း နည်းတူ။

အဿ-၌ အသ- ဘူမိ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဝတ္တမာနာ ဝဂ္ဂုဋ်-ဖြင့် တိ-သတိ၊ (အသံ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် သိ-နှင့်တကွ တိ-တို ဿ-ဖြူ၊ ပြီး၏။ အန္တိ-တို သု-ဖြူလျှင် အဿ။

ဝဂ္ဂုဋ်-၌ ဝစ- ဝေမိ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန် ချေ၊ ဝဂ္ဂမိ တိ-သတိ၊ (ဝစ+တိ) ဤသုတ်ဖြင့် တိ-တို သု-ဖြူ၊ ဝေဿန္တော ဣတိ သမာသု-ဖြင့် စိ-တို ဣ-ဖြူ၊ ဘူမိဏော အ-ဖြင့် အ-သတိ၊ ဣ- အ-သိတံ၊ ပြီး၏။ ဝဂ္ဂဟိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ သု-ဖြေရ။ (ဝဂ္ဂုဋ်-၌ အတ္တရာနုဒိ ဓမ္မိဓေဝဋ် သု-ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးနိုင်ခြင်းကြောင့် တိ-တို သု-ဖြေရာ ဓေဝိတု တဂ္ဂုဋ်း ဘာ-ဋီ ဆိုသည်)

အိဇာဇေ- ကိတ်၌၊ တာဝ- တိုင်း၊ ယထာ- ကား၊ ဝဒ ဟန ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဝဒ၊ ဟန
 ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ က ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ဝဒ သာ-
 ဝဒဓာတ်၏၊ ဝါဒေါ ဝ- ဝါဒ ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ဟနဿ- ဟနဓာတ်၏၊ ဃာတော ဝ-
 ဃာတ ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ ဝါဒကော- ပြောဆိုတတ်သူ၊ ဃာတကော- သတ်တတ်သူ၊
 နုဋဓာတုတော- နုဋဓာတ်မှာ၊ ပရေ- ၌၊ တ ပစ္စယဿ- ၏၊ အန္တေန- ဓာတွန်(တ်)နှင့်၊
 သဟ- တကွ၊ စွ ဋ္ဌာဒေသာ- စွ ပြု၊ ဋ္ဌ ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ နဂ္ဂံ၊ နဂုံ- ကခြင်း၊ ဣစ္စေဝ
 မာဒယော- ဤသို့အစရှိသော ရုပ်တို့သည်၊ နိပါတနာ- ဖြင့်၊ သိဇ္ဈန္တိ- ကုန်၏။

၅၇၂။ ၆၂၅။ သာသဒိသတော တဿ ရိဋ္ဌော ဝ ။

(သာသဒိသတော+တဿ+ရိဋ္ဌော+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသပိဝိသုတ်)

သာသဒိသတော- သာသ-ဓာတ်၊ ဒိသ-ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊
 ရိဋ္ဌော ဝ- ရိဋ္ဌ-ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဌာနေ- သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ သာသဒိသ ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- သာသဒိသ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊
 ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- ၏၊ ရိဋ္ဌာဒေသော- ရိဋ္ဌပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

မယာ- တပည့်တော်သည်၊ သော- ထိုရဟန်းလောင်းကို၊ အနုသိဋ္ဌော- သွန်သင်အပ်ပါပြီ၊
 မေ- ငါသည်၊ ရူပံ- အဆင်းကို၊ ဒိဋ္ဌံ- မြင်အပ်ပြီ၊

ဝစ္စဟဏေန- ဝသန့်ဖြင့်၊ ကိစ္စတကာရဿ ဝ- ကိစ္စပစ္စည်း၏ တ အက္ခရာ၏ငှင်း၊
 တံပစ္စယဿ ဝ- ၏ငှင်း၊ ရဋ္ဌရဋ္ဌိအာဒေသာ- ရဋ္ဌ၊ ရဋ္ဌံ ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဒဿနိယံ- ကြည့်ရှုခြင်း၊ ကြည့်ရှုအပ်၏၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ကြည့်ရှုခြင်း၊ ကြည့်ရှုအပ်၏၊ သမဏာနံ-

၅၇၃။ ဝါဒထော-၌ ဝဒ- ပိယတ္ထိံ ဝါဒာယံ (ပိတြိထင်ဂ္ဂုးသောထော၌)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ဝစ္စည်းသတ်၍ ဝဒ-ထိုလည်း ဝါဒ-
 ဩ၊ နာမိဒံ စသည်။ (ဤ၌ ဓာတ်စွယ်ခြင်း၊ ဓာတွန်ချေခြင်းတို့ မြေကြ၊ ဒ-၏ ထပ်မူထိုလည်း မြေကြ)

ယာတထော-၌ တန- ထိသာဝထိသု (သွဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝထိအနုတ်တို့၌)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ဝစ္စည်းသတ်၍ တန-ထိုလည်း
 ယာတ-ဩ၊ နာမိဒံ စသည်။ နုဋံ၊ နုဋံ-ထို ရှုဂ်-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၅၇၄။ အနုသိဋ္ဌော-၌ အနု- ပုဗ္ဗ၊ ဘာသ- အနုသိဋ္ဌိ (သွန်သင်ဆုံးခြင်း)၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဘာဝဏေဓုသု တ-ဖြင့်
 တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ထို ရိဋ္ဌ-ဩ (အနု+သာသ+ရိဋ္ဌ) ရမိ ရန္တော ဟုဒိနော-ဖြင့် ရ-အနုစုနှင့်တကွ ဓာတွန် သ်-ထို ချေ၊ သ-
 ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံစသည်။ ဒိဋ္ဌံ-၌ ဒိသ- ဝေထွေနေ (ကြည့်ရှုခြင်း)၊ စသည်။

ခ-သဒ္ဓါ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ- ၌ ဒိသ- ဝေထွေနေ စသည်။ (ဒိသ်+ထမ္မ) ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် တမ္မ-၏ တ-ထို ရဋ္ဌ-ဩ
 (ဒိသ်+ရဋ္ဌဗ္ဗ) ရ-အနုစုနှင့်တကွ ဓာတွန်ချေ၊ ဒ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံစသည်။

ရဟန်းတို့အား(တို့ကို)၊ ဒဋ္ဌ- ပူးမြင်ခြင်းငှာ၊ ဝိဟာရံ- ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ- သွားကုန်၏။

၅၇၃။ ၆၂၆။ သာဒိ သန္တ ပုစ္ဆ ဘန္တ ဟန္တာဒိဟိ ဌော ။

(သာဒိ+သန္တပုစ္ဆ ဘန္တဟန္တာဒိဟိ+ဌော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

သန္တပုစ္ဆ ဘန္တဟန္တာဒိဟိ- သ-အဆုံးရှိသော ဓာတ်၊ ပုစ္ဆ ဓာတ်၊ ဘန္တ-ဓာတ်၊ ဟန္တ အစရှိသော ဓာတ်တို့မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏။ သာဒိ- ရှေ့အနီးအစ ဓာတ်နှင့်တကွ၊ ဌော- ဌ- ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဌာနေ- သင့်လျော်ရာဌာန၌၊ သကာရန္တ ပုစ္ဆ ဘန္တ ဟန္တ ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- သ အဆုံးရှိသော ဓာတ်၊ ပုစ္ဆ၊ ဘန္တ၊ ဟန္တ - ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- ၏။ အာဒိဗျူနေန- အစပြစ်သောဗျည်းနှင့်၊ သဟ- တကွ၊ ဌာဒေသော- ဌ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

တုဌော- နှစ်သက်အပ်ပြီ၊ အဟိနာ- မြှေသည်၊ နရော- လူကို၊ ဒဌော- ကိုက်အပ်ပြီ၊ မဟာ- ဝိသည၊ ပုဌော- မေးအပ်ပြီ၊ ဘဌော- နင်းနယ်အပ်ပြီ၊ ပဟဌော- အပြားအားဖြင့် နင်းနယ်အပ်ပြီ၊ ဟဌော- ရွှင်လန်းပြီ၊ ပဟဌော- အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းပြီ၊ ယိဌော- ပူဇော်အပ်ပြီ၊ ဧဝံ- တူ၊ အညေပိ ဓာတဝေါ- အခြားဓာတ်တို့ကိုလည်း၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာတို့၌၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- အပ်ကုန်၏။

ဆောင်။ သ, ဇ ဆုံးဓာတ်၊ ပုစ္ဆ ဓာတ်တို့၊ နောက်ရပ် တ-မှ၊ ဓာတွန်ပါ၊ မှန်စွာ ဌ-ဒွေးပြု။

၅၇၄။ ၆၃၃။ ဝသတော ဥဋ္ဌ ။

(ဝသတော+ဥဋ္ဌ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဝသတော- ဝသ-ဓာတ်မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏။ သာဒိ- ရှေ့အနီးအစ

၅၇၅။ ဒဋ္ဌ-၌ ဒိသ- တေ့နေ စသည်၊ အဂတသဏ္ဌာဒိသု စ-၌ စ-(နာ) ထင်နည်း၊- ဣစ္စဏ္ဍေသု-သောသုတိ၌ တဝေတုံ ပါ-တူသော ယောဝိကာ(ဝ-၃၃၁)ဖြင့် တု-သတိ၊ ဤသုတိ၌ စ-ဖြင့် တု-တို့ ရမ္မ-ဖြူ သည်။

၅၇၆။ ဣဌော-၌ ထုသ- ပီတိမှီ (နှစ်သက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဘာဝတေဓုသု တ-ဖြင့် တ-ဝစ္စည်းသတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဓာတွန်နှင့်တကွ တ-တို့ ဌ-ဖြူ နာမိငဲ့စသည်။

ဒဌော-စသည်၌ ဒိသ- ဒိသနေ (ထိုက်ခဲခြင်း)၊ ပုစ္ဆ- ပုစ္ဆနေ (မေးခြင်း)၊ ဘန္တ- အဝဓဒ္ဒနေ (နင်းနယ်ခြင်း)၊ တသ- ပီတိမှီ (နှစ်သက်ခြင်း)၊ ယဇေ- ပူဇာယ (ပူဇော်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဓာတွန်နှင့်တကွ တ-တို့ ဌ-ဖြူ ဒိသ၊ တသ-တို့၌ ဗျူနေ စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတိချေ၊ ထိဌော-၌ ယဇေသ သဓုသိဌေ-ဖြင့် ယ-၏ အ-တို့ ဣ-ဖြူ။

ဓာတုနှင့်တကွ၊ ဥဋ္ဌ- ဥဋ္ဌ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဌာနေ- ဌ၊ သတ္တတိ- သော၊ ဧတမှာ ဓာတုမှာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ တကာရပစ္စယဿ- တ ပစ္စည်း၏၊ အာဒိဗျဉ္ဇနေန- နှင့်၊ သဟ- ကွ၊ ဥဋ္ဌာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။
ဝဿံ- မိုးလပတ်လုံး၊ ဝုဋ္ဌော- နေပြီးသူ။

၅၇၅။ ၆၁၄။ ဝဿ ဝါ ဝု ။

(ဝဿ+ဝါ+ဝု၊ ဥ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

တမ္ပိ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝဿဿ- ဝဿ-ဓာတ်၏၊ ဝဿ- ဝ-၏၊ (တစ်နည်း) ဝဿ- ဝ-၏ အ-၏၊ ဥ- ဥ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ - ကြောင့်၊ ဝဿဿေဝ ဓာတုဿ- ဝဿ ဓာတ်၏သာလျှင်၊ ဝကာရဿ- ဝ အက္ခရာ၏၊ ဥကာရာဒေသော- သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

ဗြဟ္မစရိယံ- မြတ်သော အကျင့်ကို၊ ဝုသိတံ- ကျင့်သုံးအပ်ပြီ၊ ဥဋ္ဌော- နေပြီ၊ ဝုဋ္ဌော ဝါ- ဝုဋ္ဌောဟုလည်း ရှိ၏။

တ-ဧောင်းတုံကာ ဓာတ်ဝ ဝ-မှာ၊ ဥ-ပြုရာ၊ ရုံခါ အစိတ်ပြု။

၅၇၆။ ၆၀၇။ ဗေဘာဟေဟိ ဗော ဝ ။

(ဗေဘာဟေဟိ+ဗော+ဝ၊ ဥ-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်) ။

ဗေဘာဟေဟိ- ခေအောက်မြိုက်၊ ပရေမူတ်၊ ဘကုန်း၊ ဟ အဆုံးရှိသောဓာတ်တို့မှာ၊ ပရဿ-

၅၇၄။ ဝုဋ္ဌော-၌ ဝဿ- နိဝိဓေ (နေခြင်း)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတ္တုဒ္ဓေ၊ ဓုဝေဓာဒိဏ္ဏေ တတ္ထဝိ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတ္တုနှင့် တကွ တ-တို့ ဥဋ္ဌ-ပြု ဝ-ခွင်း၊ ချေ၊ ထပ်၊ နှာမိဒံစသည်။

၅၇၅။ ဝုသိတံ-၌ ဝဿ- နိဝိဓေ (နေခြင်း)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတ္တုဒ္ဓေ၊ သာဝတဓမ္မေသု တ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-တို့ ဥ-ပြု ယထာဝဓ ဗိဏာဓေ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ တေသုဗ္ဗိ-သုတ်ကြီးဖြင့် အာ-၌ ဝ-လာ၊ နှာမိဒံစသည်။ (သုတ်နုတ် နောက်နည်းအားလျော်စွာ ဝ-၏ အ-တို့ ဥ-ပြုလျှင် ဝ-လာစေရန်)

ဥဋ္ဌော-၌ ဝဿ- နိဝိဓေ၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတ္တုဒ္ဓေ၊ တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-တို့ ဥ-ပြု၊ သာဒိသန္တ-စသောသုတ်ဖြင့် ဓာတ္တုနှင့်တကွ တ-တို့ ဥ-ပြု နှာမိဒံစသည်။ ဝုဋ္ဌော-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝ-တို့ ဥ-ပြုလျှင် (တွမ်ဓာတ်-ဖြင့် ဝ-၏ အ-တို့ ဥ-ပြု) သုတ်နုတ် နောက်နည်းအလို ဤသုတ်ဖြင့် ဥ-ပြုနိုင်သည်။

သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏ ခ ဗာ စ- ခအောက်မြိုက်ပြု၊ ပရေမုတ်ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ခ ဗ ဘ ဟ ဣစ္စေဝမန္တေဟိ- ခအောက်မြိုက်၊ ပရေမုတ်၊ ဘကုန်း၊ ဟ အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှာ၊ ပရဿ- သော၊ တကာရပစ္စယဿ- ၏၊ ယထာက္ကမံ- တိုင်း၊ ခ ဗာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယထာ- ကား၊ ဘဂဝါ- ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရား၊ ဝမော- ကြီးရင့်သူ၊ ဘိက္ခု- ရဟန်း၊ မေ- ငါသည်၊ ပတ္တစိဝရံ- သပိတ် သင်္ကန်းကို၊ လန္တံ- ရအပ်ပြီ၊ အဂ္ဂိနာ- မီးသည်၊ ဝနံ- တောကို၊ ဒမံ- လောင်အပ်ပြီ။

၅၇၇။ ၆၂၈။ ဘန္ဓတော ဂေါ စ ။

(ဘန္ဓတော+ဂေါ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဘန္ဓတော စ- ဘန္ဓဓာတ်မှလည်း၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ သာဒိ- ရှေ့အနီးအစ ဓာတွန်နှင့်တကွ၊ ဂေါ- ဂွ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

(စသဒ္ဓါဖြင့် ဘန္ဓမှအခြားသော ပိဇ၊လုဇ၊မုဇစသောဓာတ်နှောင်မှလည်း ဂွ ပြု ၊ သံပိဂေါ စသည်)

ဘန္ဓတော- ဘန္ဓဟူသော၊ ဓာတုမှာ- မှ၊ ပရဿ- သော၊ တကာရ ပစ္စယဿ- တ ပစ္စည်း၏၊ အာဒိဗျူဉ္ဇနေန- နှင့်၊ သံဟ- တကွ၊ ဂေါ အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၇၈။ ဝေ- ဝစ္ဆန္ဒိဒေသဇိရန္တန္တိ ။ အတိတ်ကတ္တားဖြစ်လျှင် အတိတေ တတဝဋ္ဋတာပိ၊ ။ အတိတ် ဘော၊ တ-ဖြစ်လျှင် ဘာဝဏေမ္ပသု တ၊ တိတာယ ကတ္တားဖြစ်လျှင် ဗုဓဝဓာဒိတ္ထေ တတ္တရိ-တု သင်္ဃေဗ္ဗိသလို သတိဝါလေ။

ဗုဒ္ဓေါ-တို့ ၅၅၇-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ဝမော-၌ ဝမ- ဝမနေ(တိုးပွားခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ အတိတေ တတဝဋ္ဋ တာပိ-ဖြင့် တ-သက်၊ (ဝမ+တ) ဤသုတ် ဖြင့် တ-တို့ ဝ-ပြု၊ တွစ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတွန် ချဲ့-တို့ချေ၊ (ဝစိ+ဝ) ဘော ပကာရေ-ဖြင့် ဓာတွန် စိ-တို့ ချဲ့-ပြု၊ ချဲ့-ပ-သို့ကပ်၊ နှာမိဇဝသည်။ (ဂွ-၌ တွစ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဝ-၏ အ-တို့ ၃-ပြု၍ ဓာတွန် ချဲ့-တို့ချေ၊ ဝုမော-တု ရှိသည်၊ သပြေကန် နိဿယဉ္ဇ်ထား တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဓာတွန် ချဲ့-တို့ချေ၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ဝ-၏ အ-တို့ ၃-ပြုသည်)

လဒ္ဓံ-၌ လာ- လာဘေ (ရခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-တို့ ဝ-ပြု၊ ဟဝတုတ္တာန- စသည်ဖြင့် ဘိ-တို့ ဒိ-ပြု၊ နှာမိဇဝသည်။

ဒမံ-၌ ဒယ- ဒါယေ (ပူဇော်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-တို့ ဝ-ပြု၊ ဘော ပကာရေ- ဖြင့် ဟိ-တို့ ချဲ့-ပြု၊ ကပိ၊ နှာမိဇဝသည်။

ဘဂ္ဂေါ- ချိုးပျက်အပ်ပြီ။

၅၇၈။ ၅၆၀။ ဘုဇာဒိန.မန္တော နော, န္ဒိ ဝ ။

(ဘုဇာဒိနံ+အန္တော+နော+နိ+ဝ၊ ၅-ပုဒ်၊ လောပ+ အာဒေသ (အာဂမ)ဝိသိသုတ်)

တမ္ဘိ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဘုဇာဒိနံ- ဘုဇ အစရှိသော ဓာတ်တို့၏ အန္တော- အဆုံးပျဉ်းသည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ န္ဒိ ဝ- ဒွေဘော်သည်လည်း၊ ဟောတိ-၏။ (ဏှိ-ကြောင့်-ဟူသော နိမိတ်ကို ပိသုဒ္ဓါရုံ၊ ပစ္စိမာရုံ၊ ကမ္မာယနသံဃိပိ၊ သပြေကန်တို့၌ ပြသည်၊ ဧကန်သုတ်တို့၌လည်း နည်းတူ) ဘုဇ ဣစ္စေဝမာဒိနံ- ဘုဇ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တော- သည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ တပစ္စယဿ ဝ- တ ပစ္စည်း၏လည်း၊ န္ဒိဘာဝေါ- ဒွေဘော်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘုတ္တော, ဘုတ္တာဝိ- စားပြီးသူ၊ စတ္တော- စွန့်အပ်ပြီ၊ သတ္တော- ပြိုကပ်တတ်သော သတ္တဝါ၊ ရတ္တော- တပ်မက်သူ၊ ယုတ္တော- ယှဉ်သူ၊ ဝိဝိတ္တော- ကင်းဆိတ်သူ။

၅၇၉။ ၆၂၉။ ၀၀ ဝါ၃ ။

(၀၀+ဝါ+ဝ+၃၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပ+အာဂမဝိသိသုတ်)

တမ္ဘိ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ၀၀- ၀၀-ဓာတ်၏၊ ၀- ၀-၏ (တပ်နည်း) ၀- ၀-၏ အစိတ် အ-၏ ၃- ၃-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။ အန္တော- ဓာတွန်ပျဉ်းသည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ န္ဒိ ဝ- ဒွေဘော်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ ၀၀တ္တတိ- ၀၀ဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဝကာရဿ- ဝ အက္ခရာ၏၊ ၃ကာရာဒေသော- သည်၊ ဝါ- အချို့၊ ဟောတိ- ၏။ အန္တော- အဆုံးပြစ်သော၊ စ ကာရာ- စ အက္ခရာသည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။ တပစ္စယဿ - ၏၊ ဒွေဘာဝေါ ဝ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

၅၇၈။ သဂ္ဂေါ-၌ သန္ဓေ- အဝဓဒ္ဓနေ (ဒုင်းနုထိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန်နှင့်တကွ တ-ထို ဝ-ပြု နှာဓိဇံစသည်။
၅၇၉။ ဘုတ္တော-၌ ဘုဇ- သက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာတွန် ဇံ-ချေ၌ တ-ဒွေဘော်ဆောင်၊ နှာဓိဇံစသည်။ ထာဝိ-ဝဠည်းသထိလျှင် ဘုတ္တာဝိ။
စတ္တော-စသည်၌ စေ- စာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ သန္ဓေ- သင်္ဂေ (ပြိုကပ်ခြင်း)၊ ရုဗ္ဗ- ထုဝေ (တပ်စွဲခြင်း)၊ ထုလေ- ယောဝေ (ယှဉ်ခြင်း)၊ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝိဝေ- ဝိဝေထေ (ကင်းဆိတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့် စသည်နှင့်တူ။

တတိယပိုင်း] အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဘဂဝတာ- သည်၊ ဂုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဥတ္တံ ၁။- ဥတ္တံဟုလည်း ရှိသေး၏။

၅၈၀။ ၆၃၀။ ဂုပါဒိနဉ္စ ॥

(ဂုပါဒိနံ+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပ+အာဒေသ(အာဂမ)ဝိမိသုတ်)

တမိ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဂုပါဒိနံ- ဂုပ အစရှိသော ဓာတ်တို့၏လည်း။ အန္တော- ဓာတုန် ဗျည်းသည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ န္ဒိ စ- ဒွေဘော်သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဂုပက္ကစ္စေမာဒိနံ- ဂုပဉ္စသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တော စ ဗျဉ္စနော- အဆုံးဗျည်း သည်လည်း၊ နော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ တပစ္စယဿ- ၏၊ ဒွေဘာဝေါ စ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

သုဂုတ္တာ- ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်ပြီ၊ စတ္တာ- စွန့်အပ်ပြီ၊ လိတ္တာ- သုတ်လိမ်းအပ်ပြီ၊ သန္တတ္တာ- ပြင်းစွာပူလောင်ပြီ၊ ဥတ္တာ- ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝိဝိတ္တာ- ကင်းဆိတ်ပြီ၊ သိတ္တာ- သွန်းလောင်းအပ်ပြီ၊ ဧဝံ- တူ၊ အညေပိ- အခြားရုပ်တို့ကိုလည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- အပ်ကုန်၏။

၅၈၁။ ၆၃၆။ တရာဒိတိ ဣက္ခော ॥

(တရာဒိတိ+ဣက္ခော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိမိသုတ်)

တရာဒိတိ- တရ အစရှိသော ရကာရန္တုဓာတ်တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ ဣက္ခော- ဣက္ခပြသည်၊ ဟောတိ- ၏။ အန္တော စ- ဓာတုန်ဗျည်းသည်လည်း၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

၅၇၉။ ဝုတ္တံ-၌ ဝစ- ဝိယတ္တိယ ဝါစာယံ (ပီပြင်ထင်ရှားသောစကား၌)၊ ဘာဝတမေသု တ-ဖြင့် တ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဝ-၏ အ-တို့ ၂-ဖြူ၊ ဓာတုန် ဝိ-တို့ချေ၊ တ-တို့လည်းဒွေဘော်ဆောင်၊ နာမိဇံစသည်။ (ဆရာများကား ဝ-တို့ ၂-ဖြူ၍ အခြေပြု၌ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဝိ-လာ၊ သဖြေထန်၌ တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ဝိ-လာဟုဆိုသည်) ဥတ္တံ-၌ ဝ-တို့ ၂-ဖြူသည်သာ ထူးသည်။

၅၈၀။ သုဂုတ္တာ-၌ သု-ဂုမ္မ၊ ဂုဝ- ဝေဝနေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဘာဝတမေသု တ-ဖြင့် တ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဓာတုန် ဝိ-တို့ချေ၍ တ-တို့လည်း ဒွေဘော်ဆောင်၊ နာမိဇံစသည်။

စတ္တာ-စသည်၌ စဇ- စာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ လိဝ- လေဝနေ (လိမ်းထိုးခြင်း)၊ သံ-ဂုမ္မ၊ တဝ- သန္တာဝေ (ပူလောင်ခြင်း)၊ ဥဝ- ဝိယတ္တိယ ဝါစာယံ (ပီပြင်ထင်ရှားသောစကား)၊ (ဝစ ဝါ ဂု-သုတိ၌ ဝစ-ဖြင့်ပြီးခဲ့သည်) ဝိ-ဂုမ္မ၊ ဝိစ- ဝိဝေထေ (တင်းဆိတ်ခြင်း)၊ သံစ- သေစနေ (သွန်းလောင်းခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်စသည် နည်းတူ။

တရက္ခဝေဓာဒိဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- နိ၊
က္ခန္ဓာ ဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ၊ အန္တော စ ဗျဉ္ဇနော- အဆုံးဗျည်းသည်လည်း၊ နော- သည်၊
ဟောတိ- နိ။

တရတိ- ကူးမြောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တိဏ္ဍော- မည်၏၊ ဥတ္တရတိ- လွန်မြောက်
တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥတ္တိဏ္ဍော- နိ၊ သံပူရတိ- ကောင်းစွာပြည့်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
သမ္ပုဏ္ဍော- မည်၏၊ တုရတိ- လျင်မြန်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တုဏ္ဍော- မည်၏၊ ပရိဇီရတိ-
အိုမင်း၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပရိဇီဏ္ဍော- မည်၏၊ အာကိရတိ- ရောပြမ်း၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊
အာကိဏ္ဍော- မည်၏။

၅၅၂။ ၆၃၁။ ဘိဒါဒိတော ဣန္ဒ အန္ဒ ဤဏာ ဝါ ။

(ဘိဒါဒိတော+ ဣန္ဒအန္ဒဤဏာ+ဝါ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပ ဝိဝိသုတ်)

ဘိဒါဒိတော- ဘိဒါဒိသော ဓာတ်တို့မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ ဣန္ဒ
အန္ဒဤဏာ- ဣန္ဒ၊ အန္ဒ၊ ဤဏ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အန္တော စ- ဓာတုန်ဗျည်း
သည်လည်း၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဘိဒါဒိ ဣန္ဒဝေဓာဒိဟိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မျှ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- နိ၊
ဣန္ဒ အန္ဒ ဤဏာဒေသော- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ အန္တော စ ဗျဉ္ဇနော- သည်လည်း၊ နော-
သည်၊ ဟောတိ- နိ။

၅၅၃။ တိဏ္ဍော-၌ တရ- တရဏေ (တူးမြောက်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ မုဝေဓာဒိဏ္ဍေ ကတ္တဝိ-ဖြင့် တ-သတ်၊
ဤသတ်ဖြင့် တ-ကို ဣဏ္ဏ-ပြု၍ ဓာတုန် ဝိ-ကိုလည်းချေ၊ (တ+ဣဏ္ဏ) တ-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာမ်ဝေသည်။ ၃-ရွေးဖို့လျှင် ဥတ္တိဏ္ဍော။

သမ္ပုဏ္ဍော-၌ သ-ပုဒ်၊ ပုရ- ပုရဏေ (ပြု၍ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်ဝေသည်၊ ဤသတ်ဖြင့် တ-ကို ဣဏ္ဏ-ပြု၍ ဓာတုန် ဝိ-
ကိုချေ၊ (သ+ပု+ဣဏ္ဏ)၊ ကွပ် ဓာတု-ဖြင့် ပ-၏ ဦ-ကို ၃-ရဿပြု၊ နောက် ဣ-ကိုလည်းချေ၊ (သပြေထန်နည်း)၊ ဝဋ္ဌန္တ-ပြု၊
နာမ်ဝေသည်။ (တစ္ဆည်းဘာ-ဝိ-၌ ဝိဝေရာ အသဂ္ဂဝါ၊ တစ်နည်း- ကွပ်ဓာတု-ဖြင့် နောက်ဣ-ကိုချေ၊ ကွပ်ဓာဒိ မဇ္ဈတ္တဓာတု-စသည်ဖြင့်
ရဿ-ပြုတုဆိုသည်)

တုဏ္ဍော-၌ တုရ- ဝေဝေ (လျင်မြန်ခြင်း)၊ နောက်သရချေ။

ပရိဇီဏ္ဍော-၌ ပရိ-ပုဒ်၊ ဇရ- ဝေယျာဟာန်မှီ (အရွယ်မှယူတတ်ခြင်း)၊ အာကိဏ္ဍော-၌ အာ-ပုဒ်၊ ကိရ- မိတ်ဝေဏ

(ဖြန့်ကြဲခြင်း)။

ဘိန္တတဗ္ဗေ- ခွဲအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘိန္တော- မည်၏။ ဆိန္ဒိယတိ- ပြတ်အပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဆိန္တော- မည်၏။ ဥစ္ဆိန္ဒိယိတ္ထ- ပြတ်အပ်ပြီ။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥစ္ဆိန္တော- မည်၏။ ဒိယတိ- ပေးအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒိန္တော- မည်၏။ နိသိဒတိ- ထိုင်၏။ ဝါ- နေ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ နိသိန္တော- မည်၏။ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ဆာဒိယတိ- ပုံးလှမ်းအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုဆန္တော- မည်၏။ ခိဒတိ- ပင်ပန်း၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခိန္တော- မည်၏။ ရုဒတိ- ငိုကြွေးတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရုန္တော- မည်၏။ (ငိုသူ)။ ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ ခိကာ- ကုန်ပြီ။

ဝါတိ- သည်။ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဘိဇ္ဇတိ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဘိဇ္ဇတိ- ခွဲအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘိတ္တိ- မည်၏။ (နိရံ)

၅၇၃။ ဇိဝရ။ သုသ ပစ သကတော ကွ ဣာ စ ။

(သုသပစသကတော+ကွ ဣာ+စ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသ+လောပဝိပိသုတ်)

သုသပစသကတော စ- သုသ၊ ပစ၊ သက-ဓာတ်တို့မှလည်း၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏။ ကွဣာ- ကွ-ပြု၊ ဣ-ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အန္တော စ- ဓာတွန်ဗျည်းသည်လည်း၊ နော- ကျေပျောက်သည်။ ဟောတိ- ၏။

၅၇၂။ ဘိန္တော-၌ ဘိဒ- ဝိဒါရဏေ (ဝေဏ်ခွဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဘာဝတဓမ္မသု တ-ဖြင့် တ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ကို ဣန္ဒ-ဖြည့် ဓာတွန်ကို လည်းချေ၊ (ဘိ+ဣန္ဒ) ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာမိဒစသည်။

ဆိန္တော-၌ ဆိဒိ- ဒိဓာတရဏေ (နှစ်ဖြာဖြုတ်ခြင်း)၊ ဥ-ဓမ္မေဂ္ဂိလျှင် ညှိနှော၊ ဒိန္တော-၌ ဒါ- ဒါနေ (ဝေးခြင်း)၊ နိသိန္တော-၌ နိ-ပုဗ္ဗ၊ သဒ- ဝိသရဏတရုပသာနေသု (ရွေလျားခြင်း၊ လားခြင်း၏အဆုံးတို့၌)၊ သဒဿ သိဒတ္ထံ-ဖြင့် သဒိ-ကို သိဒိ-ပြု၊ တ-ကို ဣန္ဒ-ဖြည့် ဓာတွန်ကိုချေ စသည်။

သုဆန္တော-၌ သု-ပုဗ္ဗ၊ ဆဒ- အဝဝါရဏေ (ဝယ်ရှားထားခြင်း)၊ တ-ကို အန္ဒ-ဖြည့် ဓာတွန်ကိုလည်း ချေ စသည်။ ခိန္တော-၌ ခိဒ- ဒိကဘာဝေ (အားအင်တုန်ခန်းခြင်း၊ ပင်ဝန်းခြင်း)၊ (ခိဒ- ဥက္ကာယနေ (ထိတ်လန့်ခြင်း)တုလည်း ဝိသည)၊ ရုဏ္ဏော-၌ ရုဒ- အဿပိစာဓနေ (ရုတ်ညံ့ထိုခြင်း)၊ (ရုဓ- အာဝရဏေ (စိတ်ဝင်ခြင်း)တုလည်း ရှိသေးသည်) ဒိန္တော၊ ရုဏ္ဏော-တို့၌ ဝါ ပရော အသဂ္ဂဝါ-ဖြင့် နောက်သရကိုချေ။

ဒိကာ-၌ ဒိ- ဒေယေ (ကျွန်ခြင်း)၊ တ-ကို ဤက-ပြု၊ ဣတ္ထိဇာတတ အာ-ဝစ္စည်းသက်၊ နာမိဒစသည်။

တိ-ဝုပိ။ ဘိတ္တိ-၌ ဘိဒ- ဝိဒါရဏေ၊ ဣတ္ထိယမတိယဝေါ ဝါ-ဖြင့် တိ-သက်၊ (ဘိဒ+တိ) ဝါ-မြစ်၍ တ-ကို ဣန္ဒ-စသည်မပြုရ၊ ဘုဒ္ဓဒိန္နန္တော-စသည်ဖြင့် ဓာတွန်ကိုချေ၍ တ-ဒွေသောဘောဇ် (သပြေကန်နိဿယ၌ ဒေါဓယ စ-၌ စ-ဖြင့် ဓာတွန် ဒိ-ကို တိ-ပြုသည်)။

သုသ...ကုဗ္ဗဝမာဒိတိ- သုသ၊ ပစ၊ သက၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တ ပစ္စယဿ- ခါ၊ ကုက္ကာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ အန္တော ဝ ဗျဉ္ဇနော- သည်လည်း၊ နော- သည်၊ ဟောတိ- ခါ။

သုဿတိ- ခြောက်သွေ့၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုက္ခံ- မည်၏၊ ကဋ္ဌံ- ထင်းခြောက်တည်း။ ပစ္စတိ- မှည့်ရင့်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပက္ကံ- မည်၏၊ ဗလံ- သစ်သီးတည်း။ သကတိ သမတ္ထေတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ သကတိ ပူဇေတိ- ပူဇော်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သက္ကော- ခါ၊ သုဗ္ဗေတိ- သိကြားမင်းတည်း။

၅၈၄။ ဇိဝဏ။ ပက္ကမာဒိတိ န္တော ဝ ။

(ပက္ကမာဒိတိ+န္တော+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသာ+လောပဝိဓိသုတ်)

ပက္ကမာဒိတိ- ပပုဗ္ဗ ကမုအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ န္တော ဝ- နှစ်ပြည်လည်း၊ ဟောတိ- ခါ၊ အန္တော ဝ- ဓာတ်ကုန်သည်လည်း၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ခါ။

ပက္ကမု ကုဗ္ဗဝမာဒိတိ- ပပုဗ္ဗ ကမု ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- ခါ၊ န္တော အာဒေသာ- သည်၊ ဟောတိ- ခါ၊ အန္တော ဝ ဗျဉ္ဇနော- လည်း၊ နော- သည်၊ ဟောတိ- ခါ။

ပက္ကမတိ- ဖဲသွား၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပက္ကန္တော- ခါ၊ (ဖဲသွားသူ)၊ ဝိဗ္ဗမတိ- မရပ်မတည် လည်တတ်၏၊ ဝါ- လူထွက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိဗ္ဗန္တော- ခါ၊ (ရဟန်းဘောင်၌ မတည်ဘဲ လူဘောင်သို့ ပြန်လည်သူ-လူထွက်)၊ သင်္ကန္တော- ပြောင်းရွှေ့သူ၊ ခန္တော- သည်းခံသူ၊ သန္တော- ငြိမ်သက်သူ၊ ဒန္တော- ယဉ်ကျေးသူ၊ ဝန္တော- ပျို့အန်သူ။

၅၈၃။ သုတ္တံ-၌ သုသ- သောသဒေ (ခြောက်သွေ့ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ စုဝေဓာဒိတ္ထေ ထက္ကဝိ-ဖြင့် တ-သင်္က၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-တို့ တွ-ပြု၊ ဓာတုနိ တိထညိ- နေ၊ နာဒိဓေသညိ။ ဝတ္ထံ-၌ ဝေ- ဝါဏ (ခုတ်ခြင်း၊ ထုတ်ခြင်း) သေညိ၊ တ-တို့ တွ-ပြု၍ ဓာတုနိဗ္ဗေ။ သက္ကော-၌ သတ- သာဓတ္ထေ (စွမ်းနိုင်ခြင်း) သေညိ၊ တ-တို့ တွ-ပြု၍ ဓာတုနိဗ္ဗေ။

၅၈၄။ ပက္ကန္တော-တို့ ဝ-ပုဒ်၊ တမု- ဝဒဝိဗ္ဗေဝေ (ခြေထိပ်စိတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ စုဝေဓာဒိတ္ထေ ထက္ကဝိ-ဖြင့် တ-သင်္က၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-တို့ နှ-ဖြင့် ဓာတုနိ ဝိ-တိထညိ-နေ၊ သဒိသဒေသော် တိ-တာ၊ နာဒိဓေသညိ။ သံ-ရွှေ့ထွင် သင်္ကော၊ ဝတ္ထံ-ပြု။

ဝိဗ္ဗန္တော-၌ ဝိ-ပုဒ်၊ သမု- အနုဝဋ္ဌာဒေ (ရပ်စေထည့် ထည့်ခြင်း)၊ ခန္တော-၌ ဒမု- သထဒေ (သည်းခြင်း)၊ သန္တော-၌ သမု- ဥပသမေ (ပြန်သင်ခြင်း)၊ ဒန္တော-၌ ဒမု- ဒဒေ (ဆုံးခြင်း)၊ ဝန္တော-၌ ဝမု- ဥပပိဋကေ (ဂျီအန်ခြင်း)သေညိ နည်းတူ။

စဂ္ဂဟဏံ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? တေဟေဝ ဓာတူဟိ- ထိုဓာတ်တို့မှပင်၊ ပရဿ-
သော၊ တပစ္စယဿ- ဖါ၊ နန္ဒိ- နန္ဒိပြုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အန္တော စ-လည်း၊ နော-သည်၊ ဟောတိ-၏။
ကန္တိ- နှစ်သက်ခြင်း၊ ခန္တိ- သည်းခံခြင်း၊ သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော ဘုရင်သော ဓာတ်တို့၌၊
ဧဝံ- ဤအတူတည်း။

၅၅၅။ ၆၁၉။ ဇနာဒိန.မာတိပိ ဝ ။

(ဇနာဒိနံ+အာ+တိပိ+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေဝိပိသုတ်)

တပိ ဝ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ တိပိ ဝ- တိ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ ဇနာဒိနံ- ဇန အစရှိ
ကုန်သော ဓာတ်တို့၏၊ အန္တော- ဓာတွန်ဗျည်းသည်၊ အာ- အာ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ- ၎င်း၊ တိပိ ဝ- ၎င်း၊ ဇန ဣစ္စေဝမာဒိနံ- ကုန်သော၊ ဓာတူနံ-
တို့၏၊ အန္တဿ- အဆုံးဖြစ်သော၊ ဗျူနဿ- ဗျည်း၏၊ အာတ္တံ- အာအဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။
အဇနိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇာတော- မည်၏ (မွေးဖွားသူ)၊ ဇနနံ- ဖြစ်ခြင်း၊
ဇာတိ- ခြင်း။

တိပိတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပရေ- သော၊ အညသ္မိပိ ပစ္စယေ- အခြားပစ္စည်းကြောင့်
လည်း၊ အာကာရနိဝတ္တနတ္ထံ- အာ ပြုကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဇနိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဇနိတာ-
ဖြစ်သူ၊ ဇနိတံ- ဖြစ်ဖို့ရာ၊ ဇနိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ရာ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၅၅၆။ ၆၀၀။ ဂမ ခန ဟန ရမာဒိန မန္တော ။

(ဂမ.....ရမာဒိနံ+အန္တော၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပပိပိသုတ်)

တပိ ဝ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ တိပိ ဝ- တိ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ ဂမခနဟနရမာဒိနံ-

၅၅၄။ စ-ဓမ္မံ၊ တန္တိ-၌ တမု- ဒေဝိထေဝေ (မြေတိုဝေလျှင်)၊ တ-သတ်၊ ဤသူထံ၌ စ-ဖြင့် တ-တို့ နှို-ဖြစ်
ဓာတွန်တို့လည်းချေ၊ တစ်နည်း ဂ-အထို ထိ-တို့ နှို-ဖြစ် (ဣတ္ထိယဓိယဝေါ ဝါ-ဖြင့် ထိ-သတ်) ခန္တိ-နည်းတူ။
၅၅၅။ ဇာတော-၌ ဇန- ဇနော (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ အထိထေ တတေဗ္ဗကာပိ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဤသူထံဖြင့်
ဓာတွန် နံ-တို့ အာ-ဖြစ်၊ ဇ-ခွင်း၊ ချေ၊ တပိ၊ နာဓိင်သေည့်။ ဣတ္ထိယဓိယဝေါ ဝါ-ဖြင့် ထိ-သတ်ထိုင် ဇာတိ။
ထိ-ဝေပိ။ ဇနိတွာ-သေည့်၌ တ, ထိ-ဓနောင်း၌ အာ-ဖြစ်၊ ယထာဝ ဖိထာရော-ဖြင့် ဣ-တာ။ ဇနိတာ-၌ တု-ဝေည့်။
သတ္တပိတာဒိန-သေည့်ဖြင့် ဖိရေ၊ ဇနိတံ-၌ အရတသက္ကာဒိသု စ-ဖြင့် တု-သတ်၊ ဇနိတမံ-၌ တမု-ဝေည့်။

ဂမ၊ ခန၊ ဟန၊ ရမ-အဝရိသောဓာတ်တို့၏ အန္တော- ဓာတွန်ဗျည်းသည်၊ နော- ကျေပျောက်သည်၊
ငါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ- ကြောင့်၎င်း၊ တိမှိ စ- ကြောင့်၎င်း၊ ဂမ ခန ဟန ရမ ဣစ္စေဝဟဒိနံ-
ဂမ၊ ခန၊ ဟန၊ ရမ ဤသို့ အဝရိကုန်သော၊ ဓာတူနံ- တို့၏ အန္တော- သော၊ ဗျူဟော စ- သည်လည်း။
နော- သည်၊ ငါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သုန္ဒရံ- ကောင်းသော၊ နိဗ္ဗာနံ- နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆတိ- ကြွတော်မူတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
သုဂတော- မည်၏၊ (ဘုရား)၊ သုန္ဒရံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိတိ သုဂတိ၊ ခတံ- တူးအပ်၏၊ ခတိ- တူးခြင်း၊
ဥပဟတံ- ကပ်၍ သတ်အပ်၏၊ ဥပဟတိ- ခြင်း၊ ရတော- မွေ့လျော်၏၊ ရတိ- ခြင်း၊ မတော-
သိအပ်၏၊ မတိ- ခြင်း။

ငါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ရမတော၊ ရမတိ... အကျိုးရှိ၏၊ (ရမတော- မွေ့လျော်၏၊ ရမတိ- ခြင်း)

၅၅၇။ ၆၃၂။ ရကာရော စ ။

(ရကာရော+စ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိမိသုတ်)

တမှိ စ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ တိမှိ စ- တိ-ပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ ရကာရော စ- ဓာတွန်
ရ-အက္ခရာသည်လည်း။ နော- ကျေပျောက်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ- ကြောင့်၎င်း၊ တိမှိ စ- ကြောင့်၎င်း၊ ဓာတူနံ- တို့၏ အန္တော-
အဆုံးပြစ်၍ ပြစ်သော၊ ရကာရော စ- ရ-အက္ခရာသည်လည်း။ နော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပကာရေန- အပြားအားဖြင့်၊ ကရိယတိ- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပကာတော- မည်၏၊
ပဌမံ- အစဉ္စ၊ ကရိယတိ- ပြုအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပကာတိ- မည်၏၊ (ပင်ကိုယ်)၊ ဝိသရိယတိ-
ပြန်နှံအပ်၏၊ (ရွှေလျှော့သွားပျောက်၏-သပြေကန်)ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိသတော- မည်၏၊ ဝိသတိ- ပြန်နှံခြင်း။

၅၅၈။ သုဝေတော-၌ သု-ပုဗ္ဗ၊ ဝေ- ဝေတိမှိ (ဝေတိအနုတိ)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဓုဒ္ဓေဝဓာဒိဏ္ဏေ ကတ္တရိ-ဖြင့် တ-သတိ၊
(သု+ဝေ+တ) ဤသုတိဖြင့် ဓာတွန် မိ-ချေ၊ နာမိဒံသေသံ။ ဣတ္ထိယဓထိယဝေါ ဝါ-ဖြင့် ထိ-သထိလျှင် သုဝေတိ။

ခတံ-စသည်၌ ခန- အဝဒါရဏေ (ထူးမြီခြင်း)၊ ဘာဝထဓမ္မေသု တ-ဖြင့် တ-သတိ၊ ဣတ္ထိယဓထိယဝေါ ဝါ-ဖြင့် ထိ-
သတိ၊ ဥပ-ပုဗ္ဗ၊ တန-တိဘာဝထိသု(ဣဒံသံခြင်း၊ ဝေတိအနုတိ)၊ ဝေ- ထိဋ္ဌာထိ (ထားခြင်း)၊ ဓန- ဉာဏေ (သိခြင်း) သေသံဉာဏံ။
ထိ-ဝေဝံ၊ ဝေတော၊ ဝေထိ-ထိ၌ ဝါ-မြစ်၌ ဓာတွန်ချေရ၊ သူဝိဒိ- အ-ဝစ္စည်းသတိ။

၅၅၉။ ဝေဝေတော-၌ ဝ-ပုဗ္ဗ၊ တန- ထရဏေ (မြီခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဘာဝထဓမ္မေသု တ-ဖြင့် တ-သတိ၊ (ဝ+ထရိ+တ)
ဤသုတိဖြင့် ဓာတွန် ဝိ-ထိုချေ၊ နာမိဒံသေသံ။ ထိ-သထိလျှင် ဝေထိ။

ဝိသတော၊ ဝိသထိ-၌ ဝိ-ပုဗ္ဗ၊ သန- ဝေတိပိန္နဲသံ (ဝေတိအနုတိ၊ ဤသံခြင်းအနုတိ) သေသံဉာဏံ။

၅၈၈။ ၆၂၀။ ဌာပါနုပိတ္တိ ဝ ။

(ဌာပါနု+က္ကဏ္ဍိ+ဝါ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

တၢ်မှီ ဝ- တ-ပစ္စည်းကြောင့်ၤ၊ တၢ်မှီ ဝ- တိ-ပစ္စည်းကြောင့်ၤ၊ ဌာပါနု- ဌာ-ဓာတ်၊ ပါ-ဓာတ်တို့ၤ၊ အန္တေ- အဆုံး အာ-သရသည်၊ က္ကဏ္ဍိ- အစဉ်အတိုင်း က္က-ပြု၊ ဤ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ- ကြောင့်ၤ၊ တၢ်မှီ ဝ- ကြောင့်ၤ၊ ဌာပါ က္ကတိ- ဌာပါ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတူနံ- တို့ၤ၊ အန္တဿ- အဆုံးပြစ်သော၊ အာကာရဿ- အာ အက္ခရာ၏၊ ယထာသဗ္ဗိ- တိုင်း၊ က္ကကာရ ဤကာရာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယတြ- အကြင်အရပ်၌၊ ဌိတော- ရပ်တည်၏၊ ဌိတိ- တည်ခြင်း၊ ဝိတော- သောက်ပြီ၊ ဝိ- သောက်အပ်၏၊ ဝိတိ- သောက်ခြင်း၊ (ပီထိဧထေသံတံ အနုထိဏောဗုဒ္ဓံ ဝိ-ဓာတ်၊ တိ-ပစ္စည်း)

၅၈၉။ ၆၂၁။ ဟန္တေဟိ ဟော၊ ဟဿ င္ဍော ဝါ အဒဟနဟာနံ ။

(ဟန္တေဟိ+ဟော+ဟဿ+လော+ဝါ+အဒဟနဟာနံ၊ ၆-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

အဒဟနဟာနံ- ဒဟဓာတ်၊ နဟဓာတ် မဟုတ်ကုန်သော၊ ဟန္တေဟိ- ဟ-အဆုံး ရှိသောဓာတ်တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တဿ- တ-ပစ္စည်း၏၊ ဟော- ဟ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၤ၊ ဟဿ- ဓာတွန် ဟ-၏၊ င္ဍော- င္ဍ-ပြုသည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောတိ- ၤ။

အဒဟ နဟာနံ- ကုန်သော၊ ဟကာရ က္ကစ္စေဝမန္တေဟိ- ဟ အက္ခရာအဆုံးရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ တပစ္စယဿ- ၤ၊ ဟကာရာဒေသာ - သည်၊ ဟောတိ- ၤ၊ ဓာတွန္တဿ- သော၊ ဟကာရဿ- ၤ၊ င္ဍော- သည်၊ ဝါ - ချို့၊ ဟောတိ- ၤ။

အာရဟိတ္ထ- တက်ရောက်ပြီ၊ က္ကတိ- ကြောင့်၊ အာရဇ္ဈော- ၤ၊ ဝါဇ္ဈော- မွှေနှောက်ပြီ၊

၅၈၈။ ဌိတော-၌ ဌာ- ဝထိနိဝတ္တိ (ယော-ခြင်းမှဆုတ်နှစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ဒေသေ၊ အထိဏေ တထဝ္ဗန္တဟိ-ဖြင့် တ-သတ်၊ (ဌာ+တ) ဌာပါနု မိတ္တိ ဝ-ဖြင့် ဌာ-၏ အာ-ထို က္က-ပြု၊ နာဓိဓေသညံ။ တိ-ပစ္စည်းနှင့် ဌိတိ။

ဝိတော-၌ ဝါ- ထိးနု (သောထိခြင်း)၊ ဘာဏေဓဇ္ဈသု တ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝါ-၏အဆုံး အာ-ထို ဤ-ပြု၊ စသည့်နည်းတူ။

၅၈၉။ အာရဇ္ဈော-၌ အာ-ပုဗ္ဗ၊ ရုတ- နေနေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ဒေ၊ အထိဏေ တထဝ္ဗန္တဟိ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-ထို တ-ပြု၍ ဓာတွန် တိ-ထို င္ဍ-ပြု၊ နာဓိဓေသညံ။

ဝါဇ္ဈော-၌ ဝါတု- ဝိယောဋ္ဌနေ (မွှေနှောက်ခြင်း)၊ (ဝဟ-ဓာတ်ဖြင့်လည်း ဝုဗ္ဗိဗြိကြသည်၊ တွမ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို အာ-ဒိယပြု)

UN37

ကမ္မည်းသဒ္ဓါကြီးနိဿယလင်္ကာဘောင်

(ဂါထာ- ပိလောဠနေ- ဗျုဒ္ဓောဂ်ခြင်၌ စ) ဗာဠော- ပြင်းထန်ပြီ၊ မူဠော- တွေဝေပြီ၊
 အဒဟ နဟာနံ ဣတိ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒယတိ...အကျိုးရှိ၏၊ (ဒယတိ- လောင်အပ်၏
 ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒမော- မည်၏) (ပီးလောင်အပ်သောအရာ)၊ သံ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ နယတိ-
 ဖွဲ့အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သန္ဓန္ဓေ- မည်၏၊ (ကောင်းစွာ ဖွဲ့အပ်သောအရာ)။

ကိစ္ဆိဓာနကပ္ပေ- ၌၊ တတိယော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

တတိယပိုင်း ပြီး၏။

စတုတ္ထပိုင်း

၅၉၀။ ၅၇၉။ ကာမိ ရန္တဿ ဇော ဘာဝကရဏေသု ။

(ကာမိ+ရန္တဿ+ဇော+ဘာဝကရဏေသု၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတ်)

ဘာဝကရဏေသု- ဘောအနက်၊ ကရိုဏ်းအနက်တို့၌၊ ကာမိ- က-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ရန္တဿ
 - ရန္တဓာတ်၏ အဆုံးနွ၏၊ ဇော- ဇ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘာဝကရဏေသု- တို့၌၊ ပရေ- သော၊ ကာမိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ရန္တ ဣတိ-
 သော၊ ဇောဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တဘူတဿ- အဆုံးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ န္ဓကာရဿ- န္ဓ အက္ခရာ၏
 ဇောအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ရန္တနံ- တပ်စွဲခြင်း၊ (ရန္တိတဗ္ဗော- တပ်စွဲခြင်း)၊ ရာဂေါ-ခြင်း၊ တေန (ဇောေန)- ထိုလောဘပြင်
 ရန္တန္တိ- တပ်စွဲကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရာဂေါ- ၏။

၅၈၉။ ဓာဠော-၌ ဧတ- ပုဒ်ရှိ (ထိုးပွားခြင်း)၊ မူဠော-၌ စုတ- ဝေဓိတ္တေ (ထွေထွေခြင်း)၊ တွဓိဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ဒိယ-ပြု
 ထိ-ရပ်။ ဒမော-၌ ဒတ- ဒိဏေ (ပူထောင်ခြင်း)၊ သန္ဓန္ဓေ-၌ သ-ပုဗ္ဗ၊ နတ- ဓန္ဒနေ (နှောင်စွဲခြင်း)၊ ဒတ-ဓာတ်၊
 နတ-ဓာတ်ဖြစ်၍ ဤသုတ်၏ အစိအစဉ် ဖြစ်၏၊ ရှုရ်-သုတ်အထိုင်းထွက်။

၅၉၀။ ဇာဝေါ-၌ ရန္တ- (ထပ်စွဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ဇော၊ ဘာဝေ စ-ဖြင့် က-သတ်၊ ကာမိထိ၊ က-အနုဓနံဇော၊
 ဤသုတ်ဖြင့် နံ ၌ ဇ-ပြု၊ အသယောဝစ္ဆဿ ပုဒ်ကာမိဏေ-ဖြင့် ရ-၏ အ-ထို အာ-ပုဒ်ပြု၊ ကဝိ ဇောနံ-ဖြင့် ဓာတုန် ဇ-ထို ဝိ-
 ပြု၊ နာမိ၊ စသည့်။ ကရိုဏ်းအနက်အတွက် ပိသရဇ-ဝေသောသုတ်ဖြင့် က-သတ်၊ နည်းတူ။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဘာဝကရဏေသူတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း။ ရန္တတိတိ ရင်္ဂေ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ရန္တတိ- တပ်စွဲ၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ရင်္ဂေ- မည်၏)
(ရန္တိတော- တပ်စွဲခြင်းဟု ရှေးစာအုပ်တို့ရှိသည်၊ ဝိစ္စုဇိဗျဇိ၊ ဘောန္တိ သဘိဇ္ဈ၊ နဗ္ဗိသေ နှင့်အညီ ရန္တိတံ (သို့မဟုတ်) ရန္တံ-ဟုသာ ရှိသင့်သည်။)

၅၉၁။ ၅၄၄။ ဟနဿ ဃာတော ။

(ဟနဿ+ဃာတော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

ဏဒိ- ဏ အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဟနဿ- ဟနဓာတ်၏၊ ဃာတော- ဃာတ- ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပရေ- သော၊ ဏဒိ- ဏ အနုဗန်ရှိသော၊ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဟန ဣတိ - သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဃာတာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ဥပဟနတိ- ကပ်၍ ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပဃာတော- ၏၊ ဂါဝေါ- နွားတို့ကို၊ ဟနတိ- သတ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဂေါဃာတကော- မည်၏၊ (နွားသတ်သမား)။

၅၉၂။ ၅၀၃။ ဝဓော ဝါ သဗ္ဗတ္ထ ။

(ဝဓော+ဝါ+သဗ္ဗတ္ထ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသပိမိသုတ်)

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာတို့၌၊ (ဣန္ဒြိယတို့)၊ ဝါ- အလုံးစုံသော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကြောင့် (စူး)၊ ဟနဿ- ဟနဓာတ်၏၊ ဝဓော- ဝဓ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။
သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံကုန်သော၊ ဌာနေသု- အရာတို့၌၊ ဟန ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ - ၏၊ ဝဓာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၅၉၁။ ဥပယာတေ-တို့ ဥပ-ပစ္စ၊ တန-တည်၊ တန- တိသာဝတီယု (ယှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝတိအနုတိတို့၌)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ပိသ ရူပ ဝဒါနိတော ဏ-ဖြင့် ဏ-သတိ၊ ကာရိတိင်္ဂ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဤသုတိဖြင့် တန်-တို့ ဃာတိ-ပြု၊ တပိ၊ နှာမိင်္ဂဓမ္မံ။ ဝေါ- သဒ္ဓုပဝေဒြိယျင် ဝေါဃာတတော။

ဓူဇိဗျဇိ၊ ဏ-ဝစ္စည်းသတ်တု၌ ဘောအနုတိဖြစ်လျှင် ဘာဝေ စ၊ အခြားအနုတိဖြစ်လျှင် ပိသရူပ ဝဒါနိတော ဏ-ဖြင့် သတိ။

ဟနတိ- သတ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝဇော၊ ဝကော- မည်၏။ အဝဓိ- သတ်ပြီ၊ (ညှိုးဆဲပြီ)။ အဟနိ ဝါ- လည်းရှိသေး၏။

၅၉၃။ ၅၆၄။ အာကာရန္တာနုမာယော ။

(အာကာရန္တာနု+အာယော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဏနိ- ဏ-အနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ အာကာရန္တာနု- အာအက္ခရာ အဆုံးရှိသော ဓာတ်တို့၏။ အန္တဿ- အဆုံး အာ၏။ အာယော- အာယ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ ဏနိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ အာကာရန္တာနု- ကုန်သော၊ ဓာတုနု- တို့၏။ အန္တဿ- ပြစ်သော၊ အာကာရဿ- အာအက္ခရာ၏။ အာယာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အီတိ- ပေးလှူတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ အီယကော- အီယကာမည်၏။ (အလှူရှင်၊ အလှူဒကာ)။ အိနံ- ကျိ၊ အိတံ- ပေးလှူခြင်းငှာ၊ ယဿ- အကြင်သူ၏။ သီလံ- အလေ့သည်၊ အတ္ထိ- ၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ အိနအိယိ- မည်၏။ မဇ္ဇံ- သေရည် အရက်ကို၊ အိတံ- ငှာ၊ ယဿ- ၏။ သီလံ - သည်၊ အတ္ထိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဇ္ဇအိယိ- ၏။ (သေရည် သောက်ကြူးသူ၊ အရက်သမား)။ နဂရံ- မြို့သို့၊ ယာတံ- သွားခြင်းငှာ၊ ယဿ- ၏။ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ- ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ နဂရယာယိ- မည်၏။ (မြို့သို့သွားလေ့ရှိသူ)။

၅၉၄။ ၅၉၅။ ပုရ သ၊ မုပ ပရိဟိ ကရောတိဿ ခ ခရာ ဝါ တပစ္စယေသု စ ။

(ပုရ သမုပပရိဟိ+ကရောတိဿ+ခ ခရာ+ဝါ+တပစ္စယေသု+စ၊ ၆-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

တပစ္စယေသု စ- တ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၎င်း၊ ဏနိ စ- ဏပစ္စည်းတို့ကြောင့်၎င်း၊ ပုရသမုပ

၅၉၂။ ဝဇော-ထို တနု-တည့်၊ တနု- ထိသာထိသု (ညှိုးဆဲခြင်း၊ ဝေဟိအနုထိတို့၌)၊ ဓာထိစုညံ၊ ဓာထွန်ချေ၊ ဏ-သတ်၊ ထာရိတံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဤသုထိဖြင့် တနု-ထို ဝဓိ-ဖြူ၊ ထပ်၊ နာဓိဝေသညံ။ ဣ-သတ်၌ အထ-ဖြူလျှင် ဝေထော။

အဝဓိ-၌ တနု-ဓာထိ၊ အဇ္ဇတနိ ဤ-ပိသတ်၊ ဓာထိအဓိ၌ အ-ထာ၊ တုဓိဓာတု-ဖြင့် ဤ-ထို ဣ-သုထိဖြင့် ဝဓိ-ဖြူ၊ အထနိ-၌ ဝါ-ဖြစ်၌ ဝဓိ-ဖြူရ။

၅၉၃။ ဒါယထော-၌ ဒါ- ဒါနေ (ဝေခြင်း)၊ ဓာထိစုညံ၊ ဓာထွန်ချေ၊ သစ္စထော ဣ-ထာပိ ဝါ-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ထာရိတံ၊ အနုထာ ဣ-ထာပိ-ဖြင့် ဣ-ထို အထ-ဖြူ၊ ဤသုထိဖြင့် ဒါ-၏ အာ-ထို အာထိ-ဖြူ၊ ထပ်၊ နာဓိဝေသညံ။

ဒါနဒါယိ-၌ ဒါနု-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ဒါ-ဓာထိ၊ ထာထိထာဒိသု ဣ-ထာပိ စ-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ထာရိတံ၊ ဏ-အနုဗန်ချေ၊ ဤသုထိဖြင့် အာ-ထို အာထိ-ဖြူ၊ ထပ်၊ နာဓိဝေသညံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ဧဇ္ဇ-သဒ္ဓါဝဝဒဖြစ်လျှင် ဧဇ္ဇဒါထိ။ နုဝရယာယိ-၌ နုဝရ-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ထာ- ထိဝါပုဏဒေသု (ထိအနုထိ၊ ရောထိခြင်းတို့၌)၊ ကြွင်းနည်းတူ။

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ပရိတ်- ပုရ၊ သံ၊ ဥပ၊ ပရိသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ ကရောတိဿ- ကရဓာတ်၏ ခ ခရာ- ခ- ပြု၊ ခရ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ တပစ္စယေ- တပစ္စည်းကြောင့်၎င်း၊ ဣမိ စ- ၎င်း၊ ပုရ သံ ဥပပရိ ဣစ္စေတေဟိ- ပုရ၊ သံ၊ ဥပ၊ ပရိ ဤ သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရဿ- သော၊ ကရောတိဿ ဓာတုဿ- ကရဓာတ်၏ ခ ခရာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပုရေ- ရှေ့၌၊ ကရိယတိ- ပြုအပ်(ထားအပ်)၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပုရက္ခတော- မည်၏ (ရှေ့ပြုအပ် ရှေ့ထားအပ်သူ)၊ သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ ကရိယတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သင်္ခတော- ၏၊ (ကောင်းစွာ ပြုအပ်သောတရား စသည်)၊ ဥပဂန္တာ- ကပ်၍၊ ကရိယတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပက္ခတော- ၏၊ ပရိသမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်၌၊ ကရောတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပရိက္ခာရော- ၏၊ (သင်္ကန်းစသော ပရိက္ခရာ)၊ သံ ကရိယတိ- ကောင်းစွာ ပြုအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သင်္ခိရော - ၏၊ (သင်္ခိရတရား)၊ ဝါတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ဥပဂန္တာ အကျိုးရှိ၏၊ (ဥပဂန္တာ- ကပ်၍၊ ကရောတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပကာရော- ၏) (ဥပကာရော- ကျေးဇူးပြုတတ်သူ)။

(အချို့၌ ဥပကာရော ဝါ-တု ၎င်း၊ ဥပဂန္တာ ထရောထိထိ ဥပကာရော ဝါ-တု၎င်း၊ ရှိနေသော် ဝါ-တစ်နည်းထား စသည်ဖြင့် ဝေးဝေး)

၅၉၅။ ၆၃၇။ တဝေတုနာဒိသုကာ ။

(တဝေတုနာဒိသု+ကာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တဝေတုနာဒိသု- တဝေ၊ တုန-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ကရောတိဿ- ကရ- ဓာတ်၏၊ ကာ- ကာ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

တဝေတုန ဣစ္စေဝမာဒိသု- ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ ကရောတိဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ကာအာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

၅၉၄။ ပုရက္ခတော-တို့ ပုရ-သဒ္ဓါဝေဒ၊ ထရ- ထရဏေ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတိစ္စ၌၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဘာဝဏ္ဏေသု တ-ဖြင့် တ-သင်္ဂါ ဤသုတ်ဖြင့် ထရ-တို့ ၁-ဖြူ (ပုရ+ခ+ထ) အသိသဒ္ဓေဘေ ဝိ-ထာ၊ နာမိဇစသည့်၊ သ-ရွေးရှိလျှင် သင်္ခိတော။ ဥပ-ရွေးရှိလျှင် ဥပက္ခတော။

ပရိက္ခာရော-၌ ပရိ-ပုဗ္ဗ၊ ထရ-ဓာတ်၊ ကာ-ပစ္စည်း၊ ကာရိထိတံ၊ ကာ-အစုစုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ၁ရ-ဖြူ၊ အသိယောဂ္ဂဿ ပုဗ္ဗိ ကာရိထေ-ဖြင့် ၁-၏ အ-တို့ အာ-ပုဒ်ဖြူ၊ သ-ရွေးရှိလျှင် သင်္ခိတော။

ထိ-ရူပံ၊ ဥပကာရော-၌ ဥပ-ပုဗ္ဗ၊ ထရ-ဓာတ်၊ ကာ-ပစ္စည်း၊ ဝါ-မြစ်၌ ဤသုတ်ဖြင့် ၁, ၁ရ-ဖြူ။

ကာတဝေ၊ ကာတံ- ပြုရုံ၊ ကတ္တံ၊ ဝါ- ကတ္တံ၊ ဟုလည်းရှိ၏။ ကာတုန- ပြု၍၊ ကတ္တုန
ဝါ- ကတ္တုန ဟုလည်းရှိ၏။

၅၉၆။ ၅၅၁။ ဂမ ခန ဟနာဒိနံ တံ တဗ္ဗာဒိသုန ။

(ဂမ ခန ဟနာဒိနံ+ တံ တဗ္ဗာဒိသု+ န၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

တံတဗ္ဗာဒိသု- တံ၊ တဗ္ဗအစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ဂမ ခန ဟနာဒိနံ- ဂမ၊ ခန၊ ဟန
အစရှိသော ဓာတ်တို့၏ အဆုံး မ-အက္ခရာ၊ န-အက္ခရာတို့၏ န- န-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တံတဗ္ဗာဒိသု- ကုန်သော၊ ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ ဂမ ခန ဟန ဣစ္စဝေမာဒိနံ- ဤသို့အစရှိ
ကုန်သော၊ ဓာတုနံ- တို့၏၊ အန္တဿ- အဆုံး ပြစ်သော မ အက္ခရာ န အက္ခရာ၏၊ န ကာရော- န
ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဂန္တံ၊ ဂမိတံ- သွားခြင်းငှာ၊ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဂမိတဗ္ဗံ- သွားအပ်၏၊ (သွားထိုက်၏)၊ ခန္တံ၊ ခဏိတံ-
တူးပြုခြင်းငှာ၊ ခန္တဗ္ဗံ၊ ခနိတဗ္ဗံ- တူးပြုအပ်၏၊ ဟန္တံ၊ ဟနိတံ- သတ်ခြင်းငှာ၊ ဟန္တဗ္ဗံ၊ ဟနိတဗ္ဗံ- အပ်၏၊
မန္တံ၊ မနိတံ- သိခြင်းငှာ၊ မန္တဗ္ဗံ၊ မနိတဗ္ဗံ- အပ်၏။

အာဒိဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္တံ- နည်း? တုနဂ္ဂဟဏတ္တံ- တုနပစ္စည်းကို ယူရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဂန္တုန-
သွား၍၊ ခန္တုန- တူးပြု၍၊ ဟန္တုန- သတ်ပြတ်၍၊ မန္တုန- သိ၍။

၅၉၇။ ၆၄၁။ သဗ္ဗေဟိ တုနာဒိနံ ယော ။

(သဗ္ဗေဟိ+တုနာဒိနံ+ယော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

သဗ္ဗေဟိ- အလုံးစုံသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- တုန အစရှိသော

၅၉၅။ ဣတဝေ-ထို ရှင်၊ ဣတု-ထို ရှင်၊ ဣတုန-ထို ရှင်၊ -သုတ်အတိုင်းထွက်။

ဣတ္တံ၊ ဣတ္တုန-တို့၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဣ-မြေရ၊ ၆၂၀-သုတ်အတိုင်းထွက်။

၅၉၆။ ဝန္တု-၌ ဝဋု- ဝဏိမိ (ဝဏိအနုတ်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဗျေ၊ ဣစ္စတ္ထေသု-သေသိဖြင့် တု-သဏိ၊ (ဝဏိ+တု) ဤသုတ်ဖြင့်
ဓာတုနံ ဓိ-ထို နိ-ဖြူ၊ ဣဝိ၊ ဧတုတ္ထိ သ-သဏိ၊ သမ္မာသမာဓုသော-ဖြင့် ဗျေ၊ ပြီး၏။ ဝဏိတု-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ နိ-မြေရ၊ ယထာဝဓ
မိဏာဏေ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ (ဝု-ဦးထား ဣ-အာရုံစိခြားထွက်၍ နိ-မြေရတုဆိုသည်) ဝန္တု-၌ ဝဋု-ဓာတ်၊ တဗ္ဗ-ဝဋ္ဌည်း။
ဝန္တု-သေသိ၌ ဝဋု- အဝိဒ္ဓဏေ (တူးမြိုခြင်း)၊ တု- ဟိသာဝဏိသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝဏိအနုတ်တို့၌)၊ ဓန- ဉာဏေ
(သိခြင်း)၊ ကြွင်းရည်းတူ။

အာဒိသဒ္ဒါ။ ဝန္တု-သေသိ၌ တုန-ကြောင့် ဓာတုနံထို နိ-ဖြူ

စတုတ္ထပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ပစ္စည်းတို့၏ ယော- ယ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗေတိ- ကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ ယ ကာရာဒေသော - သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

အဘိဝနိယ၊ အဘိဝနိတွာ- ရှိခိုးပြီး၍၊ ဩဟာယ၊ ဩတိတွာ- စွန့်၍၊ ဥပနိယ၊ ဥပနေေတွာ- ကပ်ဆောင်၍၊ ပဿိယ၊ ပဿိတွာ- မြင်၍၊ ဥဒ္ဓိဿ၊ ဥဒ္ဓိဿိတွာ- ညွှန်ပြ၍၊ အာဒါယ၊ အာဒိယိတွာ- ယူ၍။

၅၉၀။ ၆၄၃။ စနန္တေဟိ ရစ္စံ ။

(စနန္တေဟိ+ရစ္စံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

စနန္တေဟိ- စ-အက္ခရာ၊ န-အက္ခရာ အဆုံးရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- တုန-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏၊ ရစ္စံ- ရစ္စ-ပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဝကာရ နကာရန္တေဟိ- စ အက္ခရာ န အက္ခရာ အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- ကုန်သော၊ ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ ရတ္တာဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

၅၉၁။ အဘိဝနိယ-၌ အဘိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝန- အဘိဝနုနေ (ပိုဒ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဝုဗ္ဗကာလေတ-စသည်ဖြင့် တွာ-သတ်၊ ဤလုတ်ဖြင့် တွာ-တို ယ-ဖြူ၊ ယထာဝစစိကာဏေ-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ကပ်၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ဖြီး၏။ (နာမ်နိဂ္ဂဟိဓရိ) အဘိဝနိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၍ ယ-ဖြေရ။

ဩဟာယ-၌ အဝ-ဝုဗ္ဗ၊ တာ- စာဝေ (စွန့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တွာ-သတ်၊ ယ-ဖြူ၊ ဩ အဝဿ-ဖြင့် အဝ-တို ဩ-ဖြူ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ဖြီး၏။ ဩတိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၍ ယ-ဖြေရ။ (နောထိနောထိရိတိဗ္ဗိယည်း သိ-သတ်၊ ချေ)

ဥပနိယ-၌ ဥပ-ဝုဗ္ဗ၊ နိ- ဝါဂဏေ (ထောက်စေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း) စသည်၊ ဥပနေေတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၍ ယ-ဖြေရ။ အညေသု စ-ဖြင့် ဤ-တို စ-ဝုဒ်ရှိ။

ပဿိယ-၌ ဒိသ- ဝေတွေနု (ဩည့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့် စသည်၊ ဒိသိ-ဓာတ်တို ဝဿ-ဖြူ၊ ဣ-လာ၊ ဥဒ္ဓိဿ-၌ ဥ-ဝုဗ္ဗ၊ ဒိသ- ဝေတွေနု-စသည်၊ (ဥ+ဒိသိ+ယ)ဖြစ်သောအခါ ယဝေ-၌ စ-ဖြင့် သျှ-တို သ-ဖြူ၊ ဒွေသော်လာ စသည်။ အာ-ဝုဗ္ဗ၊ ဒါ- အာဒါနေ (ယူခြင်း)၊ အာဒိယိတွာ-၌ ဒိဝိဒိတော ယော-ဖြင့် ယ-သတ်၊ (သပြေတန်၊ တရည်း အာ-ငို-တို့၌ ဒန္တော ယော တွမ်-ဖြင့် ယ-လာ) တွမ်ဓာတု-ဖြင့် အာ-တို ဣ-ဖြူ။

ဝိဝိဇ္ဇ- ကင်းဆိတ်၍၊ အာဟရ- ထိရိတ်၍၊ ဝါ- အထူးပြု၍၊ ဥပဟရ- ကပ်ရောက်၍၊
ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ဟန္တာ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ဟန္တာ- သတ်၍)။

(ရှင်-ဟူသော နိဗ္ဗာန်ရတနာ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အခြားတတ်နှောင် ရှစ်-ပြု၍ ပဋိစ္စ၊ သက္ကစ္စ-
ဝသည်ဖြစ်၏။)

၅၉၉။ ၆၄၄။ ဒိသာ သွာန သွာန္တလောပေါ ဝ ။

(ဒိသာ+သွာနသွာ+အန္တလောပေါ+ဝ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဒိသာ- ဒိသတတ်မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- တုန အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏၊ သွာန
သွာ- သွာနပြု၊ သွာပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ အန္တလောပေါ ဝ- တတွန်၏
ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိသက္ကတိ- သော၊ ဧတာယ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ- ကုန်သော၊
ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ သွာနသွာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ အန္တလောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ-
၏။

ဒိသွာန ဒိသွာ- မြင်၍။

၆၀၀။ ၆၄၅။ မ ဟ ဒ ဘောဟိ မ္မ ယု ဇ္ဇ ဗ္ဗန္တိ ဝ ။

(မဟဒဘောဟိ+မ္မ ယု ဇ္ဇ ဗ္ဗန္တိ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

မဟ ဒဘောဟိ- မ, ဟ, ဒ, ဘ-အဆုံးရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနံ-

၅၉၈။ ဝိဝိဇ္ဇ-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝိဝ- ဝိဝေနေ (ထင်းဆိတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ တွာ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တွာ-ထို ဝုဗ္ဇ-
ဖြူ (ဝိ+ဝိစ်+ဝုဗ္ဗ) ဝဗ္ဗိ ဝုဗ္ဗေ ဟုဒိနော-ဖြင့် ဝုဗ္ဗည်း ဝု-အနုစိုနှင့်တကွ ဓာတုနံ ဝိ-ထိုဈေ၊ ဝါ ဝဇော အသစ္စဝါ-ဖြင့် နောက် အ-
ထိုဈေ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ၊ ငြိမ်း။ (ဝု-၌ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် နောက် အ-ထိုဈေလိုကြောင်း တစ္ဆည်း ဘာ-ဋီ-စိန်)

အာဟရ-စသည်၌ အာ-ဝုဗ္ဗ၊ တန- ဟိသာဝတီသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝတီအနုစိုတို့၌)၊ တွာ-သတ်၊ ဝုဗ္ဇ-ဖြူ ဝု-
အနုစိုနှင့်တကွ ဓာတုနံထိုဈေ၊ ဥဝ-ဈေမှိုဏှံ၌ ဥပဟရ။ (ဆဋ္ဌဗ္ဗ ဝါဋီ၌ ဥပဟရ-ထင်္ဂိသည့်၊ ဥ-ဈေမှိုသော တန-ဓာတ်)
ထိ-ရစ်။ တန္တာ-၌ ဝါ-ဖြစ်၍ ဝုဗ္ဇ-မပြုရ၊ ဝဗ္ဗ ဒန တနာဒိနံ-စသည်ဖြင့် နိ-ဖြူ။

၅၉၉။ ဒိသွာန-၌ ဒိသ- ဝေထုနေ (ကြည့်ရှုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဝုဗ္ဗကာလေက-စသည်ဖြင့် တုန-သတ်၊ (ဒိသံ+တုန)
ဤသုတ်ဖြင့် တုန-ထို သွာန-ဖြူ ဓာတုနံ သိ-ထိုလည်းဈေ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ၊ သွာ-ပြုလျှင် ဒိသွာ။

တုနအစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ မှ ယှ ဇ ဗ္ဗ ခွံ- မှ-ပြု၊ ယှ-ပြု၊ ဇ-ပြု၊ ဗ္ဗ-ပြု၊ ခွံ-ပြုတို့သည်၊ ဝါ- ချို့ဟောကြီး ကုန်၏။ အန္တလောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

မဟ ဒဘ ဣစ္စေဝမန္တေဟိ- မ၊ ဟ၊ ဒ၊ ဘ၊ ဤသို့အဆုံးရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ တုနာဒိနိ ပစ္စယာနိ- တို့၏၊ မှ ယှ ဇ ဗ္ဗ ခွံ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဝါ- ချို့ဟောကြီး ကုန်၏။ အန္တလောပေါ ဝ- လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ (အချို့ မှ၌ ဒု အာဒေသာ-ဗျာဓိသည်၊ ဆဋ္ဌမ္ဘိ ဒွါ အာဒေသာ-တု ပြင်ထားသော်လည်း ပုံစံဦးစား အဂ္ဂ-တု မှီနေသည်)

အာဂမ္မ၊ အာဂမိတွာ- လာ၍၊ ဩက္ကမ္မ၊ ဩက္ကမိတွာ- သက်ရောက်၍၊ ပဝ္ဂယ၊ ပဝ္ဂဏိတွာ- ချီးမြှောက်၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ- ဖြစ်၍၊ အာရဗ္ဗ၊ အာရဘိတွာ အာရဗ္ဗ၊ အာရဘိတွာ- အားထုတ်၍။

၆၀၁။ ၃၃၄။ တဒ္ဓိတ သမာသ ကိတကာ နာမံဝါ.တဝေ တုနာဒိသု စ ။

(တဒ္ဓိတသမာသကိတကာ+နာမံ+က္ကဝ+အတဝေတုနာဒိသု+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ အတိဒေသသုတ်)

အတဝေတုနာဒိသု- တဝေ, တုနစသော နိပါတ်ပစ္စည်း အဆုံးရှိသော သဒ္ဓိတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ တဒ္ဓိတ သမာသ ကိတကာ စ- တဒ္ဓိတ်, သမာသ, ကိတ်သဒ္ဓိတို့ကိုလည်း၊ နာမံ ဝ- နာမ်ကိုကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- မှတ်အပ်ကုန်၏။

တဝေ တုန တွာန တွာဒိ ပစ္စယန္တေ - (ပစ္စယေ-တုလည်းရှိသေးသည်)၊ တဝေ, တုန, တွာန, တွာ အစရှိကုန်သော ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သဒ္ဓိတို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ- ကြည့်၍၊ တဒ္ဓိတ သမာသ

၆၀၁။ အာဂမ္မ-၌ အာ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝမု- ဝတိမိ (ဝတိအနုတ်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တုန-စသည်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုန-တို့ မှ-ပြု၊ ဓာတွန်တိုလည်းချေ၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ အာဂမိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၌ မှီ-မြေရ၊ ယထာစမိတာဓရာ-ဖြင့် ဣ-လာ။

(နောတ်နောတ်ရုပ်များ၌ သိ-သက်၊ ချေ-တု သိရမည်)

ဩက္ကမ္မ-၌ အဝ-ဝုဗ္ဗ၊ ကမု- ဝဒဝိက္ခေဝ (ခြေကိုဝစ်လှခြင်း)၊ တြင်း နည်းတူ၊ ပဝ္ဂယ-၌ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝဟ- ဥဝါဒါနေ (ယူခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုန-စသည်တို့ ယှ-ပြု၍ ဓာတွန် တ်-တိုလည်းချေ၊ သဒ္ဓိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ။ ပဝ္ဂဏိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ယှ-မြေရ၊ ဝဟာဒိတော ဝုဗ္ဗာ-ဖြင့် ဣာ-သက်၊ တ လောဝေါ ဣာမိ-ဖြင့် တ်-ချေ၊ ဣ-လာ စသည်။

ဥပ္ပဇ္ဇ-၌ ဥ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝဒ- ဝတိမိ (ဝတိအနုတ်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တုန- စသည်သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဇို-ပြု၍ ဓာတွန် ဒ်-တိုချေ၊ သဒ္ဓိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ဇို-မြေရ၊ ၆၀၆-သုတ်အတိုင်းထွက်။

အာဂ္ဂမ္မ-၌ အာ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝသ- အာဂ္ဂမ္မ (အားထုတ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုန-စသည်တို့ ဗ္ဗ-ပြု၍ ဓာတွန်ချေ၊ အာရဘိတွာ-၌ ဝါ-မြစ်၌ ဗ္ဗ-မြေရ၊ ဣ-လာ။ ဒု-ပြုလျှင် အာဂ္ဂမ္မ။ (ဆဋ္ဌမ္ဘိ ရူပသိဒ္ဓိ-၌ ဒွါ-ပြု၍ အာဂ္ဂမ္မ-ရုပ်ကိုပြသည်၊ ပိဋိတော်များ၌ ဒွါ-ဖြင့် ဒွါ ဝရောနေ-ခ-၁၊ ၃၃၃-စသည်ရှိသည်)

ကိတက ဣစ္စေဝမန္တ- တဒ္ဓိတ်, သမာသ်, ကိတ်ပစ္စည်း အဆုံးရှိကုန်သော၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါတို့ကို နာမံဝ- နာမ်ကိုကဲ့သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ- ကုန်၏။

ဝါသိဋ္ဌော- ဝသိဋ္ဌ၏သား၊ ပတ္တဓမ္မော- ရောက်အပ်သော တရားရှိသူ၊ ကမ္ဘကာရော- အိုးထိန်းသည်၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၀၂။ ၆။ ဒုမ္ပိ ဂရ ။

(ဒုမ္ပိ+ဂရ၊ ၂-ပုဒ်၊ အတိအေသသုတ် (နိ-အဇီ) သညာသုတ် (မ္မ-အဇီ)

ဒုမ္ပိ- နှစ်လုံးသော အက္ခရာကြောင့်၊ ပုဗ္ဗော- ရှေ့ ရသအက္ခရာကို၊ ဂရ- ဂရဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။ (သညာသဒ္ဓါ ဖေါဘိ ဂုဏ်ကော-ဟု ဣတ္ထိံ၌ ရှင်းသောကြောင့် နာမည်ကို ညွှန်ပြသော ဗျူဟောတိဒေသသုတ်-ဟု ဣတ္ထိံဆရာ ဆိုလိုဟန် တူကြောင်း ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ၌ ဆိုသည်)

ဒုမ္ပိ- ၂ လုံးသော၊ အက္ခရာ- အက္ခရာအပေါင်းကြောင့်၊ ပုဗ္ဗော- ရှေ့ဖြစ်သော၊ ယော အက္ခရာ- သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ သော- ထိုအက္ခရာကို၊ ဂရကောဝ- ဂရ ဟူ၍သာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်အပ်၏။ ဘိတွာ- ဖောက်ခွဲ၍၊ ဆိတွာ- ဖြတ်၍၊ ဒတွာ- ပေး၍၊ ဟုတွာ- ဖြစ်၍။

၆၀၃။ ၇။ ဒိဗော ဝ ။

(ဒိဗော+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊) အတိအေသသုတ် (နိ-အဇီ) သညာသုတ် (မ္မ-အဇီ)

ဒိဗော ဝ- ဒိဗသရကိုလည်း၊ ဂရ- ဂရဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- မှတ်အပ်၏။

ဒိဗော- ဒိဗဖြစ်သော၊ သရော ဝ- ကိုလည်း၊ ဂရကောဝ- သာ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- အပ်၏။

အာဟာရော- အာဟာရ၊ နဒိ- မြစ်၊ ဝဇု- ချွေး၊မ၊ တေဓမ္မော- ထိုတရားတို့သည်၊ ဩပန ယိကော (ဩပနေယျိကော)- ကပ်၍ ဆောင်အပ်၏။

၆၀၄။ ဝါသိဋ္ဌော-ထို ၃၄၄၊ ပတ္တဓမ္မော-ထို ၃၂၈၊ ကမ္ဘကာရော-ထို ၅၂၄-သုတ်အတိုင်းတူ၏။

၆၀၅။ ဘိတွာ-၌ ဘိဒ- ပိဒါရဏေ (စောထိဒ္ဓါခြင်း)၊ ဓာထိဒ္ဓညံ၊ ဓာတွန်ချေ၊ တွာ-သတ်၊ ဝေဒဒု-သေညီဖြင့် ဓာတွန် ဒိ-ထိုချေ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ဆိတွာ-၌ ဆိဒိ- ဒွိဓာတုရဏေ (နှစ်ဖြာဖြင့်ခြင်း)၊ ကြွင်းခုည်းတူ။ ဒတွာ-၌ ဒါ- ဒါဒေ (ဝေဒါခြင်း)၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ရသဂ္ဂ၊ (အခြေဖြင့် တွစ်ဒါဒေ၊ ကမ္ဘာနု-သေညီဖြင့် ရသဂ္ဂသည်) တုတွာ-၌ တု-သတ္တယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) ခုည်းတူ။

၆၀၆။ အာဟာရော-သေညီထို နာမ်ရပ်တွက်၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဂ္ဂ၊ နဒိ၊ ဝေ-ထို၌ သိ-သတ်၊ ချေ။ တေ-၌ သဒ္ဓနာမာရဏေ ဝေဓော-ဖြင့် ဝေဓာ ယော-ထို ဝေ-ဂ္ဂ၊ ဓမ္မာ-တား သိုရင်းစေ့ထို၊ ရုပ်တွက်လိုလျှင် ဝေဓာ ယော-ထို အာ-ဂ္ဂ။

၆၀၄။ ၆၀၄။ အကွရေဟိ ကာရ ။

(အကွရေဟိ+ကာရ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

အကွရေဟိ- အကွရာဟောသဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ကာရ- ကာရပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပယောဂေ- သုံးစွဲသင့်သည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ အကွရတ္ထေဟိ- အကွရာ အနက်ရှိကုန်
သော၊ အကွရာဘိဓေယျေဟိ- အကွရာဟော သဒ္ဓါတို့မှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကာရပစ္စယော - သည်၊
ဟောတိ- ၏။

အဝေ- အ သည်ပင်၊ အကာရေ- အကာရမည်၏၊ အာဝေ- အာသည်ပင်၊ အကာရေ-
မည်၏၊ ယဝေ- ယ သည်ပင်၊ ယကာရေ- မည်၏။

၆၀၅။ ၅၄၇။ ယထာဂမံမိကာရော ။

(ယထာဂမံ+ဣကာရော၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂမဝိပိသုတ်)

ယထာဂမံ- အာဂုဗ်ပါဠိတော် အားလျော်စွာ၊ ကွဗိ- အချို့သော အစဉ်ဗျည်းရှိသည့် ကိစ္စ၊
ကိတပစ္စည်းနှောင်းရာတို့၌၊ ဣကာရေ- ဓာတ်နှောင် ဣအကွရာလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ယထာဂမံ- စွာ၊ သဗ္ဗပစ္စယေသု- အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗဓာတူဟိ- အလုံးစုံ
သော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣကာရဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကာရိယံ- ပြုအပ်၏၊ ဘဝိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဇနိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏၊ ဝိဒိတဗ္ဗံ- သိအပ်၏၊
ကရိတွာ- ပြု၍၊ ဣစ္ဆိတံ- အလိုရှိအပ်၏။

၆၀၆။ ၆၄၂။ ဒန္တတော ယော ကွဗိ ။

(ဒန္တတော+ယော+ကွဗိ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဂမဝိပိသုတ်)

ဒန္တတော- ဒထွေး၊ ခေအောက်မြိုက် အဆုံးရှိသော ဓာတ်မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ယထာဂမံ-

၆၀၄။ အထာရော-၌ အ-ထည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ထာရ-သတ်၊ နာမိဌ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဖြူ၊ ဩင်း နည်းတူ။
၆၀၅။ ထာရိယံ-ထို ရှငှာ၊ သဝိတဗ္ဗံ-ထို ရှငှာ- သုတ်အတိုင်းတွတ်။ ဇနိတဗ္ဗံ-၌ ဇန- ဇနနေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ထမ္မ-သတ်၊
ဣ-လာ စသည်။ ဝိဒိတဗ္ဗံ-၌ ဝိဒ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ကရိတွာ-၌ ထာရ- ထာရဏေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ တွာ-သတ်၊ ဣ-လာ၊ ဣစ္ဆိတံ-
၌ ဣသု- ဣစ္ဆာတန္တိသု (လိုချင်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းတို့၌) ဘာဝထမ္မေသု တ-ဖြင့် တ-သတ်၊ ဣသု ယမ္မုဒ္ဓမ္မော ဣာ ဝါ-ဖြင့် ဓာတွန်တို့
၌-ဖြူ၊ ဣ-လာစသည်။

ကစ္စဉ်းလဒ္ဓါကြီးနိဿယလင်္ကာဝေဇာဓိ

အာဂုဗ်ပါဠိတော် အားလျော်စွာ၊ ကွပ်- ဌှ၊ ယော- ယ-အက္ခရာလာသည်။ ဟောတိ- နိ။

တုနာဒိသု ပစ္စယေသု- တို့ကြောင့်၊ ဒကာရ ကောရန္တယ- ဒ အက္ခရာ၊ ဓ အက္ခရာ အဆုံးရှိသော၊ ဓာတုယာ- မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ယထာဂမံ- စွာ၊ ကွပ်- ဌှ၊ ယကာရာဂမော - သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဗုဒ္ဓေါ- ဘုရားသည်၊ လောကေ- လောက၌၊ ဥပ္ပဇိတွာ- ဖြစ်၍၊ ဓမ္မံ- ကို၊ ဗုဒ္ဓိတွာ- သိ၍၊ ဒဓန္တတောတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ လဘိတွာ....အကျိုးရှိ၏။(လဘိတွာ- ရ၍)၊ ကွပ်တိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ဥပ္ပါဒေတွာ....အကျိုးရှိ၏ (ဥပ္ပါဒေတွာ- ဖြစ်စေ၍)

ကိဗ္ဗိဓာနကပ္ပေ- ဌှ၊ စတုတ္ထော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီးပြီ။

၅တုတ္ထဝိုင်းပြီး၏။

ပဉ္စမပိုင်း

၆၀၇။ ၅၇၈။ နိဂ္ဂဟိတ သံယောဂါဒိ နော ။

(နိဂ္ဂဟိတ+သံယောဂါဒိ+နော၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သံယောဂါဒိ သံယုဂ်၌ အစပြင်သော၊ နော- န-အက္ခရာသည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- နိဂ္ဂဟိတ်အဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။ (နိဂ္ဂဟိတ-တို့ အဝိသတ္တိစ နိဒ္ဒေသ-တု နိ-ဆိုသည်၊ သိ-မူ၌ထား နိဂ္ဂဟိတ်-ထုဝင် မှီသည်)

သံယောဂါဒိဘူတော- သံယုဂ်၌ အစပြင်၍ ဖြစ်သော၊ နကာရော- သည်၊ နိဂ္ဂဟိတံ- သို့ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

၆၀၆။ ည္ဇနိတွာ-၌ ဥ-ဣ၊ ၀၃- ဝထိမှိ (ဝထိအနုထိ)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတုနိဿယ၊ တွာ-သထိ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ-လာ၊ (ဥ+ဝဒ်+ယ+တွာ) ထထာ ထတ္ထရိ စ-ဖြင့် ဓာတုနိဿယထု ယ-တို ဇ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေသော် ဝိ-လာ၊ ဇိ-လာ၊ ဣ-လာ။

ဗုဒ္ဓိတွာ-၌ ဓမ္မ- အဝဓဇေ (ထိုးထွင်း၍သိခြင်း)၊ ဓာတ်၌၊ ဓာတုနိဿယ၊ တွာ-သထိ၊ ယ-လာ၊ ထထာ ထတ္ထရိ စ-ဖြင့် ဓာတုနိဿယထု ယ-တို ဣ-ဖြူ၊ ဣ-လာ၊ အသဒိသဒ္ဓေသော် ဇိ-လာ။ (ဤ ၂-ဝုတ်ထိုး နှာသ-၌ ယဝတ်-သေ၍ဖြင့် ဖြစ်သည်) ထိ-ဝုတ်။ ထဘိတွာ-၌ ဒ, ဓ-လာရန္တထုတ်၍ ယ-ယောရ၊ ထဘ-ဓာတ်၊ တွာ-ပစ္စည်း၊ ဣ-လာ။

ဥပ္ပါဒေတွာ-၌ တုမိ-ဖြစ်၍ ယ-ယောရ၊ (ထမူ၌ သာ-ဇိ-၌ 'တုမိ-ဖြစ်၍ထုတ်သိ ဥပ္ပါဒေ-တူသော ဓာတုပစ္စယန္တသဒ္ဓါဖြစ်၍ ဒ-လာရန္တဓာတ် စတုတ်သောကြောင့် ယ-ယောရခြင်းဖြစ်တန်တူသည်' -တု မိန့်ဆိုသည်)

အရှင်ဇော်လောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ရင်္ဂေ- တပ်စွဲခြင်း၊ ဘင်္ဂေ- ဖျက်စီးခြင်း၊ ငါ- ဘင်ခဏ၊ သင်္ဂေ- တပ်ငြိမ်း။

၆၀၈။ ၆၂၃။ သဗ္ဗတ္ထ ဂေ ဂီ ။

(သဗ္ဗတ္ထ+ဂေ+ဂီ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာ၌(ဣစ္ဆိန္ဒရိယ)၊ ငါ- အလုံးစုံသော တ-ပစ္စည်း၊ တိပစ္စည်း သက်ရာဌာန၌၊ (စု) ဂေ- ဂေ-ဓာတ်သည်၊ ဂိ- ဂိ-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗတ္ထ ဌာနေ- အလုံးစုံသော အရာ၌၊ ဂေ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဂိအာဒေ သော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဂိတံ- သိဆိုခြင်း၊ ဂါယတိ- သိဆို၏။

၆၀၉။ ၄၈၄။ သဒဿ သိဒတ္တံ ။

(သဒဿ+သိဒတ္တံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

သဗ္ဗတ္ထ- အလုံးစုံသော အရာ၌(ဣစ္ဆိန္ဒရိယ)၊ ငါ- အလုံးစုံသော ဝိဘတ်၊ ပစ္စည်းသက်ရာဌာန၌၊ (စု) သဒဿ- သဒဓာတ်၏၊ သိဒတ္တံ- သိဒ-အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

သဗ္ဗတ္ထ ဌာနေ- ၌၊ သဒ ဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ - ၏၊ သိဒါ ဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နိသိန္နော- ထိုင်သူ၊ နိသိဒတိ- ထိုင်၏။

၆၁၀။ ၆၂၇။ ယဿ သရဿိ ဓဋ္ဌ ။

(ယဿ+သရဿ+ဣ+ဓဋ္ဌ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဓဋ္ဌ- ဋ္ဌ-အပြုကြောင့်၊ ယဇ- ယဇဓာတ်၏၊ သရဿ- အပိတ်သရ၏၊ ဣ- ဣပြုသည်။

၆၀၈။ ရင်္ဂေ-၌ ရန္တ- ဂုဏေ (တပ်စွဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနုဗျေ၊ ဘာဝေ စ- ဖြင့် ဣ-သတ်၊ တာရိထိဋ၊ ဣ-အနုဓနံ ဗျေ၊ (ရန္တံ+အ) ဤသုတ်ဖြင့် နိ-တို့ နိဂ္ဂတိထိဋ္ဌ၊ (ရင်္ဂံ+အ) တ ဝါ ဓောနု-ဖြင့် ဇိ-တို့ ဝိ-ဋ္ဌ၊ တစ်၊ ဝဂ္ဂန္တု၊ နာဓိဋ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ဋ္ဌ၊ ဗြီး၏။ ဘင်္ဂေ-၌ ဘန္တ- အာဓဒ္ဒဓန (ဒုင်းနုထိခြင်း)၊ ဘင်္ဂေ-၌ ဘန္တ- ဘင်္ဂေ (ဋီတပ်ခြင်း)၊ နည်းတူ။ (ဘော အနုထိဋ္ဌိ၌ ဘာဝေ စ- ဖြင့် ဣ- သတ်သည်။ သဗြေဏနံ နိဿယ၌ ဝိသ ဂုဇ- စသည်ဖြင့် သတ်သည်)

၆၀၉။ ဝိတံ-တို့ ရှုဂ်-သုတ်အတိုင်းတွတ်။

၆၀၉။ နိသိန္နော-တို့ ရှုဂ်၊ နိသိဒတိ-တို့ ရှုဂ်-သုတ်အတိုင်းတွတ်၊ ထိ-ဝိသတ်သာ ထူးသည်။

ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ ဌေ- ဌအပြုကြောင့်၊ ယဇ ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- နိ။ သရဿ- နိ။ ဣကာရာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ယိဋ္ဌော- ပူဇော်အပ်ပြီ၊ ယိဋ္ဌာ- ပူဇော်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဌေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း။ ယဇနံ... အကျိုးရှိ၏။ (ယဇနံ- ပူဇော်ခြင်း)။

၆၁၁။ ၆၀၈။ ဟစတုတ္တာနမန္တာနံ ဒေါ ဝေ။

(ဟစတုတ္တာနံ+အန္တာနံ+ဒေါ+ဝေ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ဝေ- ဝ အောက်မြိုက်အပြုကြောင့်၊ အန္တာနံ- ဓာတ်၏အဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ ဟစတုတ္တာနံ- ဟအက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာတို့၏၊ ဒေါ- ဒေတွေးပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ ဝေ- ဝ အပြုကြောင့်၊ ဓာတုန္တာနံ- ဓာတ်၏အဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ ဟစတုတ္တာနံ- တို့၏၊ ဒေါအာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

သန္တန္တေ- ကောင်းစွာ ဖွဲ့အပ်သော စစ်ဝတ်တန်ဆာ၊ ကုန္တေ- အမျက်ထွက်သူ (စိတ်ဆိုးသူ)၊ ယုန္တေ- စစ်ထိုး၏၊ သိန္တေ- ပြီး၏၊ လန္တေ- ရအပ်၏၊ အာရန္တေ- အားထုတ်အပ်၏။

၆၁၂။ ၆၀၅။ ညော ပကာရေ ။

(ညော+ပကာရေ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ပကာရေ- ပအက္ခရာကြောင့်၊ အန္တာနံ- ဓာတ်၏အဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ ဟစတုတ္တာနံ- ဟအက္ခရာ၊ စတုတ္ထက္ခရာတို့၏၊ ညော- ၂-ပြုသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပရေ- သော၊ ပကာရေ- ကြောင့်၊ ဓာတုန္တာနံ- ကုန်သော၊ ဟ စတုတ္တာနံ- တို့၏၊ ညော

၆၁၀။ ယိဋ္ဌော-တို့ ၅၃၃-သုတ်အတိုင်းတွက်၊ ယိဋ္ဌာ-၌ ပထမာ ယော-တို့ အာ-ပြု(နှာဿ) (ဣတ္ထိ အာ-ပစ္စည်းဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်သည်) ကိ-ရုပ်။ ယဇနံ-၌ ဌ-အပြုခနှောင်းသောကြောင့် ဣ-ဖြေရ၊ အနုတာ ယုဏ္ဏုနံ-ဖြင့် ယု-တို့ အနု-ပြု။

၆၁၁။ သန္တန္တေ-၌ သံ-ပုစ္ဆ၊ နုတ- မန္တန္တေ (နှောင်းစွဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ အထိထေ တထဝန္တု ဣဝိ-ဖြင့် တ-သက်၊ စပဘဏေဟိ စဟ စ-ဖြင့် တ-တို့ စ-ပြု၊ တစတုတ္တာနု မန္တာနံ ဒေါ ဝေ-ဖြင့် ဓာတွန် တိ-တို့ ဒိ-ပြု၊ ဒိ- စ-သို့ကပ်၊ ဝဂ္ဂန္တု၊ နာမိဋံ စသည်။

ကုဒ္ဒေါ-စသည်၌ ကုဓ- ဟောဝေ (အမျက်ထွက်ခြင်း)၊ ယုဓ- သန္တုဏေ (ပြင်းစွာလှုပ်ခတ်ခြင်း)၊ သိဓ- သံသိဒ္ဓိ (ပြီးစီးခြင်း)၊ လာဘ- လာဘေ (ရခြင်း)၊ အာ-ပုစ္ဆ၊ ရုဘ- အာရန္တု (အားထုတ်ခြင်း)၊ နုညိ-ကု။

ပဉ္စမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

အာဒေသော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဒယုတိ- လောင်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒမော- မည်၏၊ ဝမုတိ- ကြီးပွား၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝုမော- မည်၏၊ (လူကြီး စသူ)။

ပကာရေတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဒါဟော...အကျိုးရှိ၏၊ (ဒါဟော- ပူလောင်ခြင်း။)

ဇောဉာ။ ၅၈၃။ ဂဟဿ ဗရ ဇော ဝါ ။

(ဂဟဿ+ဗရ+ဇော+ဝါ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဇော- ဇာပစ္စည်းကြောင့်၊ ဂဟဿ- ဂဟဓာတ်၏၊ ဗရ- ဗရပြုသည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။
ပရေ- သော၊ ဇာပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဗ္ဗဿ- သော၊ ဂဟ ဣတိ- သော၊ ဇောဿ
ဓာတုဿ- နိ၊ ဗရ ဒေသော- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- နိ။

ဗရံ- အိမ်၊ ဗရနိ(ဏိ)- အိမ်တို့၊

ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဝါဟော...အကျိုးရှိ၏၊ (ဝါဟော- ယူခြင်း။)

ဇောဉာ။ ၅၈၄။ ဒဟဿ ဒေါ ဠံ ။

(ဒဟဿ+ဒေါ+ ဠံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

ဇော- ဇာ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဒဟဿ- ဒဟဓာတ်၏၊ ဒေါ- ဒေထွေးသည်၊ ဠံ- ဠကြီးအဖြစ်သို့၊
ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏။

ပရေ- သော၊ ဇာ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဒဟ ဣတိ- သော၊ ဇောဿ ဓာတုဿ- နိ၊
ဒကာရော - သည်၊ ဠတ္တံ- သို့၊ ဝါ- ချို့၊ အာပဇ္ဇတေ- နိ။

ပရိဒဟနံ- ပူလောင်ခြင်း (ပူဆွေးခြင်း)၊ ပရိဠာဟော- ခြင်း။

ဝါတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ပရိဒဟော... အကျိုးရှိ၏၊ (ပရိဒဟော- ပူလောင်ခြင်း။)

၆၁၂။ ဝုဗ် ၅၈၆-သုတ်အတိုင်းတွင်။ ကွပ် ဓာတု-ဖြင့် ဒဟ-၏ ဒ-ထို ဒု-ဖြူလျှင် သုတ္တံထိ သုမော-တုလည်း ရှိနိုင်သည်။
ထိ-ဝုဗ်။ ဒါဟော-၌ ဝ-နှောင်းသောကြောင့်၊ ဝ-ဖြူရာ၊ က-ဝေ့ညှိုးသတ် စသည်။

၆၁၃။ ယဝ-၌ ဝတ- ဝုဗ်အနေ (ယူခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံချေ၊ က-သတ်၊ ထာရိတိဒံ၊ က-အနုစနံချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝတိ-
ထို ယဝ-ဖြူ ထပ်၊ နာဓိဇံစသည်။ ယော-ဝိသတ်ထို နိ-ဖြူလျှင် ယရာနိ။

ထိ-ဝုဗ်။ ဝါဟော-၌ ဝါ-ခြစ်၍ ယဝ-ဖြူရာ၊ ဝုဒ္ဓိဖြူ။

၆၁၄။ ဝရိဠာဟော-၌ ဝရိ-ဝုဗ်၊ ဒဟ- ဒါဟော (ပူလောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံချေ၊ က-သတ်၊ ထာရိတိဒံ၊ က-အနုစနံချေ၊
ဤသုတ်ဖြင့် ဒ-ထို ဠ-ဖြူ ဝုဒ္ဓိဖြူ နာဓိဇံစသည်။ (အချို့၌ ဒေါ ဝ-ဟု ဝ-နှင့် ရှိသော်လည်း ဖြူသောအခါ ဠ-ဖြူ)

ထိ-ဝုဗ်။ ဝရိဠာဟော-၌ ဝါ-ခြစ်၍ ဠ-ဖြူရာ။

၆၁၅။ ၅၈၆။ ဓာတုန္တဿ လောပေါ ကိံမိ ။

(ဓာတုန္တဿ+လောပေါ+ကိံမိ၊ ၃-ပုဒ်၊ လောပပိပိသုတ်)

ကိံမိ- ကိပစ္စည်းကြောင့်၊ ဓာတုန္တဿ- ဓာတုန်ဗျည်း၏ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏။
ပရေ- သော၊ ကိံမိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဓာတုန္တဿ- သော၊ ဗျူဟဿ- ၏၊ လောပေါ-
သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘုဇေန- ကောက်ကွေ့သဖြင့်၊ ဂဝဿတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘုဇဏေ- မည်၏၊ (မြွေ)။
ဥရေန- ရင်ဘတ်ဖြင့်၊ ဂဝဿတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥရဏေ- ၏၊ (မြွေ) တုရဏေ- မြင်း၊ သင်္ခါ-
ခရသင်း။

၆၁၆။ ၅၈၇။ ဝိဒန္တေ ဦး ။

(ဝိဒန္တေ+ဦး၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဂပပိပိသုတ်)

ကိံမိ- ကိပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝိဒန္တေ- ဝိဒ-ဓာတ်၏ အဆုံး၌၊ ဦ- ဦအက္ခရာလာသည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပရေ- သော၊ ကိံမိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဝိဒ- ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ၏၊
အန္တေ- ၌၊ ဦကာရာဂမော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

လောကံ- လောကကို၊ ဝိဒတိ ဇာနာတိ- သိတော်မူတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ လောကဝိဒ္ဓ-
မည်တော်မူ၏။

၆၁၇။ ၆၃၃။ နမကရာနမန္တာနံ နိယုတ္တတမိ ။

(နမကရာနံ+အန္တာနံ+န+ဣယုတ္တတမိ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေပေပိသုတ်)

ဣယုတ္တတမိ- ဣအာဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော တ-ပစ္စည်းကြောင့်၊ အန္တာနံ- ဓာတုန်ဖြစ်ကုန်သော၊
နမကရာနံ- န အက္ခရာ၊ မ အက္ခရာ၊ တ အက္ခရာ၊ ရ အက္ခရာတို့၏၊ လောပေါ- ကျေခြင်းသည်၊
န- မဖြစ်၊ ဓမ္မဒုဗ္ဗဒု ဝုဗ္ဗဒုန္တေ- ၅၈၇- ဝုဗ္ဗဒုဗ္ဗဒု ၈ - ယုတ်ထိုထို ထားခြင်းအညံ့)

ပရေ- သော၊ ဣကာရယုတ္တေ- ဣ အက္ခရာနှင့်ယှဉ်သော၊ တ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဓာတု

၆၁၅။ ဘုဇဏေ၊ သင်္ခါ-တို့ ၅၃၀-ယုတ်အတိုင်းထွက်။ ဥရဂေါ-၌ ဥရ-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ထုရဂေါ-၌ ထုရ-
သဒ္ဓါဝဝဒဗျသာထူးသည်။

၆၁၆။ လောကဝိဒ္ဓ-၌ လောက-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ဝိဒ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ထို ၈-မြင့် ထို-သတ်၊ ဤယုတ်မြင့်
ဦ-လာ၊ (လောက+ဝိဒိ+တို့) ထို လောဂေါ ၈-မြင့် ထို-ချေ၊ ဒိ- ဦ-သို့ထပ်၊ နာမ်ငါ့၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ဖြီး၏။

ပဉ္စမပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဣန္ဒြိယ- ကုန်သော၊ နကာရ မကာရ ကကာရ ရုကာရုနံ- န အက္ခရာ၊ မ အက္ခရာ၊ က အက္ခရာ၊ ရ အက္ခရာတို့၏ လောပေါ- သည်၊ နဟောတိ- မပြစ်။

ဟနိတံ- သတ်ပိုရာ၊ ဂမိတော- သွား၏၊ ရမိတော- မွေ့လျော်၏၊ သကိတော- ပူဇော်အပ်၏၊ သရိတော- အမှတ်ရ၏၊ ကရိတော- ပြု၍။

ဣယုတ္တ တဒိတိ- သည်၊ ကိမတ္ထံ- နည်း? ဂတောအကျိုးရှိ၏ (ဂတော- သွားသူ၊ သတော- အမှတ်ရသူ)။

၆၁၈။ ၅၇၃။ န ကဂတ္တံ ဝဇာ ဣပ္ပိ ။

(န+ကဂတ္တံ+ဝဇာ+ဣပ္ပိ၊ ၄-ပုဒ်၊ ပဋိသေဝေဝိသုတ်)

ဣပ္ပိ- ဣပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝဇာ- ဓာတွန် ဝ၊ ဇ-တို့သည်၊ ကဂတ္တံ- က-အဖြစ်၊ ဂ-အဖြစ်သို့၊ န အာပဇ္ဇန္တေ မရောက်ကုန်။ (ဣ- ထင်၊ ဇာ- သူထံထို ထားခြစ်)

ပရေ- သော၊ ဣပ္ပိ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဝကာရ ဇကာရ- ဝ အက္ခရာ ဇ အက္ခရာတို့သည်၊ ကကာရ ဂကာရတ္တံ- က အက္ခရာ၊ ဂ အက္ခရာ အဖြစ်သို့၊ နာပဇ္ဇန္တေ မရောက်ကုန်။

ပစတိ- ချက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပါစကော- မည်၏၊ (ချက်တတ်သူ၊ စားဖိုသည်၊) ယဇတိ- ပူဇော်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ယာဇကော- မည်၏၊ (ပူဇော်သူ)။

၆၁၉။ တနိတုံ-၌ တဒ- ထိသာထိယ (ဣဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝေတိအနုထိတိ)။ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ တုံ-သတ်၊ ယထာဝရ ဓိတော-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ဝဇာ-သေသနံ-ဖြင့် ဓာတွန် နိ-ထိုချေသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ချေချ သ-သတ်၊ သဗ္ဗာသဓာရသော-ဖြင့် ချေ၊ ဣ-၏။

ဂမိတော-၌ ဂမ-ဓာတ်၊ တ-ဝစ္စည်း၊ ဣ-လာ၊ ဓာတွန် မိ-ထိုချေသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ချေချ။ ဂမိတော-၌ ဂမ-ဓာတ်၊ တ-ဝစ္စည်း၊ ဣ-အာဂုဓံ၊ သထိတော-၌ သထ-ပူဇာယ် (ပူဇော်ခြင်း)၊ တ-သတ်၊ ဣ-လာ၊ သုသ ဝဓသတတော တုက္ကာ ဝ-ဖြင့် တ-ကို ဣ-ပြစ်၊ ဓာတွန်ချေသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ချေချ။ သမိတော-၌ သမ- ဝတ်မှီ (ဝေတိအနုထိ)၊ တ-သတ်၊ ဣ-လာ၊ ယထာဝရ ဝ-ဖြင့် ဓာတွန် ဝ-ထိုချေသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ချေချ။ တဒိတော-၌ တဒ-ဓာတ်၊ တာ-ဝစ္စည်း၊ ဣ-အာဂုဓံ။

ထိ-ဝေပိ၊ ဝတော၊ သတော-တို့၌ ဣ-အာဂုဓံနှင့်တွင်သော တ-ပေတုထိသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဝတားမြစ်နိုင်။

၆၁၈။ ဝါဇကော-၌ ဝါဇ- ဝါဇက (ချစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ သစ္စတော ဣတ္ထာပိ ဝါ-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ တာဒိတိ-၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌိ၊ အနုကာ ယုဣန္ဒြိယ-ဖြင့် ဣ-ထို အထ-ပြု၊ ထင်၊ ဇာ-ဖြင့် မိ-ထို ထိ-ပြုသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ပြေလျှံ ထပ်၊ နာမိဋ္ဌိသေသနံ။

ယာဇကော-၌ ယဇ- ပူဇာယ် (ပူဇော်ခြင်း)၊ ဣ-သတ်၊ တာဒိတိ-၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌိ၊ အထ-ပြု၊ ထင်၊ ဇာ-ဖြင့် ဇိ-ထို ဝိ-ပြုသင်သော်လည်း ဤသုတ်တားမြစ်သောကြောင့် ပြေလျှံ စသည်။

၆၁၉။ ၅၇၃။ ကရဿ ဝ တတ္တံ တုသ္မိံ ။

(ကရဿ+ဝ+တတ္တံ+တုသ္မိံ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တုသ္မိံ- တုပစ္စည်းကြောင့်၊ ကရဿ ဝ- ကရဓာတ်၏လည်း၊ အန္တဿ- ဓာတွန် ရ-၏၊ တတ္တံ- တ-အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ပရေ- သော၊ တုပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ကရ ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တဿ- အဆုံးဖြစ်သော၊ ရ ကာရဿ- ရ အက္ခရာ၏၊ တကာရတ္တံ- တ အက္ခရာ၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ကရောတိ- ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကတ္တာ- ကတ္တုမည်၏၊ ကရောန္တိ- ပြုတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကတ္တာရော- ကတ္တုမည်ကုန်၏။

၆၂၀။ ၅၄၉။ တုံတုနတဗ္ဗေသု ဝါ ။

(တုံတုနတဗ္ဗေသု+ဝါ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

တုံ တုန တဗ္ဗေသု- တုံ၊ တုန၊ တဗ္ဗ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ ကရဿ- ကရဓာတ်၏၊ အန္တဿ- ဓာတွန် ရ-၏၊ တတ္တံ- တ-အဖြစ်သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တုံ တုန တဗ္ဗ ဣတိ- တုံ၊ တုန၊ တဗ္ဗ-ဟူကုန်သော၊ တေသု ပစ္စယေသု- ဤပစ္စည်း တို့ကြောင့်၊ ကရ ဣတိ- ကရဟူသော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ၏၊ အန္တဿ- သော၊ ရကာရဿ- ၏၊ တကာရတ္တံ- သည်၊ ဝါ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ကတ္တံကာတုံ- ပြုခြင်းငှာ၊ ကတ္တုန၊ ကာတုန- ပြု၍၊ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ကာတဗ္ဗံ- ပြုအပ်၏။

၆၂၁။ ၅၅၃။ ကာရိတံ ဝိယ ဣာနုဗန္ဓော ။

(ကာရိတံ+ဝိယ+ဣာနုဗန္ဓော ၃-ပုဒ်၊ ကာရိယာတိဒေသသုတ်)

ဣာနုဗန္ဓော- ဣာနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကို၊ ကာရိတံ ဝိယ- ကာရိတံပစ္စည်းကို ကဲ့သို့၊

၆၁၉။ ကတ္တာ-တုံ ၅၂၃-သုတ်အတိုင်းတွင်။ ဣာ-ဝိသတ်ဖြစ်လျှင် ကတ္တာရော၊ သတ္တဒီရိကိးအတိုင်း ဝိရင်။
၆၂၀။ ကတ္တု-၌ ကရ- ထရဏေ၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဣန္ဒြေထွေသု-စသည်ဖြင့် ထုံ-သတ်၊ (ထရံ+ထုံ) ဤသုတ်ဖြင့် ရံ-တုံ တံ-ဖြူ တံ- ထုံ-သို့ထပ်၊ စတုတ္ထံ သ-သတ်၊ သမ္မာသဓာရသော-ဖြင့် ချေ၊ ဣန္ဒြေ။ ထူး-ပစ္စည်းဖြင့် ကတ္တု၊ ထူး-ပစ္စည်းဖြင့် ကတ္တု။ ကာတုံ-စသည်၌ ဝါ-ဖြစ်၍ တ-ဖြေရ၊ ၅၅၅-သုတ်ဖြင့် ကာ-ဖြူ။

ငါ- ချို့၊ ဒဋ္ဌဗော- မှတ်အပ်၏။

ဇာကာရာနုဗန္ဓော- ဇာ အက္ခရာ အနုဗန်ရှိသော၊ ပစ္စယော- ကို၊ ကာရိတံ ဝိယ- သို့၊ ငါ - အချို့၊ ဒဋ္ဌဗော- ၏။

ဒါဟော- ပူလောင်ခြင်း၊ ဒေဟော- ကိုယ်၊ ဝါဟော- ဆင် မြင်းစသောယာဉ်၊ ဗာဟော- ကြီးပွားသည်၊ (လက်မောင်း၊ စက္ကန့်၊ အ-ဦ) စာဂေါ- စွန့်ကြဲခြင်း၊ ဝါရော- အလှည့်အကြိမ်၊ ဝါ- အလိုရှိခြင်း၊ စာရော- လှည့်လည်ခြင်း၊ ပရိက္ခာရော- ပရိက္ခရာ၊ ဒါယကော- ပေးလျှာသူ၊ နာယကော- ရှေ့ဆောင် အကြီးအကဲ၊ လာဝကော- ရိတ်မြတ်သူ၊ ဘာဝကော- မြစ်တတ်သူ(ဘဝတိတိ ဘာဝကော)၊ ကာရိ- ပြုလေ့ရှိသူ၊ သာတိ- သတ်လေ့ရှိသူ၊ ဒါယိ- ပေးလေ့ရှိသူ။

ဝါတိ- သည်၊ တိမတ္ထံ- နည်း? ဥပက္ခရာ.....အကျိုးရှိ၏။ (ဥပက္ခရာ- ကပ်၍ပြခြင်း)။

၆၂၂။ ၅၇၀။ အန.ကာ ယု ဣန္ဒြနံ ။

(အနကာ+ယုဣန္ဒြနံ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ယုဣန္ဒြနံ- ယုပစ္စည်း၊ ဣပစ္စည်းတို့၏ အနကာ- အစဉ်အတိုင်း အနုပ္ပ၊ အကပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယု ဣန္ဒြ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေသံ ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ အန အက ဣတိ- ကုန်သော။

၆၂၂။ ဒါယော-၌ ဒတ- ဒါထေ (ပူလောင်ခြင်း)၊ ဓာတိဗ္ဗညိ၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဘာဝေ စ-ဖြင့် ကာ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ထာရိတိ၊ ကာ-အနုဗန်ချေ၊ အသံယောဂ္ဂဿ ပုဒ်ထာရိထေ-ဖြင့် ဒ-၏ အ-တို အာ-ပုဒ်ဖြူ၊ ကပိ၊ နာစိဒံဓမ္မံ။

ဒေထော-ဓမ္မညိ၌ ဒိတ- ပုဒ်မှီ (ကြီးပွားခြင်း)၊ တစ်နည်း- ဥဝဓေယ (ပွားစီးခြင်း)၊ ဣ-တို ဝေ-ပုဒ်ဖြူ၊ ဝတ- ဝါဝဏေ (ရောက်စေခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ စတ- ပုဒ်မှီ (ကြီးပွားခြင်း)၊ စဝေ- စာဝေ (စွန့်ကြဲခြင်း)၊ ဝရ- ဣစ္စာယ (အလိုရှိခြင်း)၊ ဝရ- ဝတိသတ္တဏေသု (သွားခြင်း၊ စားခြင်းတို့)၊ ဝရိက္ခာရော-တို ၅၇၄၊ ဒါယကော၊ ဒါယိ-တို ၅၇၃၊ နာယထော-တို ၅၂၃-သုတ်အတိုင်းတွက်။

ယာဝဏော-၌ ထု- ဆေးနေ (ဖြတ်ခြင်း)၊ ဣ-သသိ၊ ထာရိတိ၊ အသံယောဂ္ဂဿ ပုဒ်ထာရိထေ-ဖြင့် ဦ-တို ဩ-ပုဒ်ဖြူ၊ ထေ အာဝါယာ ထာရိထေ-ဖြင့် ဩ-တို အာဝ-ဖြူ ဓမ္မညိ။ ဘာဝထော-၌ ဘု-သတ္တာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) နည်းတူ။

ထာရိ-၌ တရ- ထရဏေ (ဖြူခြင်း)၊ ဓာတိဗ္ဗညိ၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ထာရိထာဒိသု ဣတ္ထာဝိ စ-ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ထာရိတိ၊ ကာ-အနုဗန်ချေ၊ ပုဒ်ဖြူ၊ နာစိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ ယာတိ-၌ တန- တိသာဝတိသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဝတိအနုတ်)၊ ဣ-သတ်၊ ဓမ္မညိ၊ တနဿ ယာထော-ဖြင့် ယာထ-ဖြူ။

ထိ-ရဝိ၊ ဥဝတ္ထရော-၌ ဥဝ-ပစ္စ၊ ထရ-ဓာတ်၊ က-ဝစ္စည်း၊ ထာရိတိဒံသင်္ဂေဟည်း ဝါ-မြစ်၍မေ့ရ၊ ထေသုပုဒ်-ဖြင့် (သပြေထန်) တစ်နည်း- တွစ် ဓာတု-ဖြင့် (ထရှည်း ဘာ-ဦ) ကာ-အနုဗန်တို့ချေ၊ ပုရသမုဝ-ဓမ္မညိဖြင့် ဒရိ-ဖြူ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော် က်-လာ။

ကစူဠိဒေဝဒွါတြီးနိဿယလင်္ခာန်

တေ အာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
နန္ဒနံ- နှစ်သက်ခြင်း၊ ကာရကော- ပြုတတ်သူ။

၆၂၃။ ၅၅၄။ ကင်္ဂါ ဝဇာနိ ။

(ကင်္ဂါ+ဝဇာနိ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေဝိပိသုတ်)

ဏာနုပဇ္ဇေ- ဏာနုပန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်၊ ဝဇာနိ- ဓာတုန် ဝ၊ ဇ-တို့၏ ကင်္ဂါ-
အစဉ်အတိုင်း က၊ ဂပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ ဏာနုပဇ္ဇေ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ ဝဇကူတိ- ဝ၊ ဇ ဟူကုန်သော၊ တေသံ
ဓာတုန္တာနံ- ဤ ဓာတုန်အက္ခရာတို့၏ ကကာရ ဂကာရဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပါကော- ချက်ခြင်း၊ (ကျက်ခြင်း)၊ ယောဂေါ- ယှဉ်ခြင်း၊ (အားထုတ်ခြင်း)။

ကိဗ္ဗိဓာနကပ္ပေ- ဌ၊ ပဋ္ဌမော- သော၊ ကဏ္ဍော- သည်၊ ဣတိ- ပြီ။

ကိတကပ္ပေါ- ကိတ်ကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော- ပြီးပြီ။

ပစ္စယပိုင်းပြီး၏။

ကိတ်ကျမ်း ပြီးပြီ

၆၂၂။ နန္ဒနံ-ထို ၅၄၇၊ ဏာရကော-ထို ၅၂၇-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

၆၂၃။ ၅၅၄-သုတ်အတိုင်းတွယ်။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ဥဏာဒ်ကျမ်း

၆၂၄။ ၅၆၃။ ကတ္တရိ ကိတ် ။

(ကတ္တရိ+ကိတ်၊ ၂-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ ကိတ်- ကိတ်ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကတ္တု ဣတိ- ကတ္တားဟူသော၊ ဝေသိ အတ္ထေ- ဤအနက်၌၊ ကိတ်ပစ္စယာ- ကိတ်ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

ကာရု၊ ကာရုကော၊ ကာရုကော- ပြုတတ်သူ၊ ပါစကော- ချက်တတ်သူ၊ ကတ္တာ- ပြုတတ်သူ၊ ဇနိတာ- ဖြစ်တတ်သူ၊ ပစိတာ- ချက်တတ်သူ၊ နေတာ- ဆောင်တတ်သူ။

၆၂၅။ ၆၀၅။ ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စ ဣ ခတ္တာ ။

(ဘာဝကမ္မေသု+ကိစ္စ ဣ ခတ္တာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပရိဘာသာသုတ်)

ဘာဝကမ္မေသု- ဘောအနက်၊ ကံအနက်တို့၌၊ ကိစ္စတ္တက္ခတ္တာ- ကိစ္စပစ္စည်း၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ခ-ပစ္စည်းတို့၏ အနက်တို့သည်၊ (အခြေဖြူ) ဝါ- ကိစ္စ-အနက်၊ က-အနုဗန်ရှိသော တ-အနက်၊ ခ-အနက်ရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်၊ (ဆင်္ဂြိုဟ်) ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘာဝကမ္မ ဣတိ- ဘာဝကမ္မဟူကုန်သော၊ ဝေတေသု အတ္ထေသု- ဤအနက်တို့၌၊ ကိစ္စ ဣ ခတ္တုဣတိ- ကိစ္စအနက်၊ ကအနုဗန်ရှိသော တအနက်၊ ခ အနက်ရှိသော ပစ္စည်းဟူကုန်သော၊ ဝေတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ထိစ္စုဏ္ဏတ္ထာ ဝစ္စယာ-ဣလည်း စူထံ ဖြိသည်)

၆၂၄။ ထာရ-၌ ထရ- ထရဇော (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ထာလေ ဝတ္တဓာတုထိယေ ဣဒါယော-ဖြင့် ကျ-သတ်၊ ထာရိတ်တို့ထံသို့၊ က-အနုဗန်ချေ၊ က-၏ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

ထာရုဏော-ထို ရှုရ်၊ ထာရုဏော၊ ကတ္တာ-ထို ရှုရ-သုတ်အတိုင်းတွင်။

ဝါဏော-၌ ဝေ- ဝါဏ (ချစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ သစ္စော ကျုတ္တာပီ ဝါ-ဖြင့် ကျ-သတ်၊ ထာရိတ်၊ ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ အနုဏာ ယုကျုဒ်-ဖြင့် ကျ-ထို အက-ဖြူ ထပ်၊ နာမိဒံစသည်။

ဇနိတာ-၌ ဇန- ဇနဇော (ဖြစ်ခြင်း)၊ သစ္စော ကျုတ္တာပီ ဝါ-ဖြင့် ကျ-သတ်၊ ယထာဝဓ ဓိဏာဇော-ဖြင့် ကျ-လာ၊ နိ-ဣ-သို့ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ (ဇနိတု+သိ) သတ္တုပိဏ္ဍိနာ-စသည်ဖြင့် ဥ-ထို အာ-ဖြူ သိ-ချေ၊ ပြီး၏။

ဝေဏာ-၌ ဝေ-ဝါဏ (ချစ်ခြင်း)၊ ဇနော-၌ နိ- နုယေ (ဆောင်ခြင်း)၊ အညေသု ဝေ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြူ။

ဘဝတာ- အရှင်သည်၊ ဥပသမ္မာဒေဓာဋ္ဌံ၊ ဥပသမ္မာဒနိယံ- မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေရာ၏။ ငါ- ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါလော၊ (ပေသအနက်)၊ ဘဝတာ- သည်၊ သယံတဗ္ဗံ- အိပ်ရာ၏။ ငါ- အိပ်လိုအိပ်တော့၊ (အတိသဂ္ဂအနက်)၊ ဘဝတာ- သည်၊ ကတ္တဗ္ဗံ- ပြုသင့် ပြုထိုက်၏။ ငါ- ပြုချိန်တန်ပြီ၊ (ပတ္တကာလအနက်)၊ ဘဝတာ- သည်၊ ဩဒနော- ထမင်းကို၊ ဘောတ္တဗ္ဗော- စားအပ် စားထိုက်၏။ ငါ- စားလိုစားတော့၊ ငါ- စားချိန်တန်ပြီ၊ (အတိသဂ္ဂ၊ ပတ္တကာလ အနက်)၊ ဘဝတာ- သည်၊ ဘောဇနံ- ဘောဇဉ်ကို၊ အသိတဗ္ဗံ- စားအပ် စားထိုက်၏။ ငါ- စားလိုစားတော့၊ ငါ- စားချိန်တန်ပြီ၊ ဘဝတာ- သည်၊ အသိတံ- စားခြင်း၊ စားရာ၏။ ဘဝတာ- သည်၊ သယံတံ- အိပ်ခြင်း၊ အိပ်ရာ၏။ ဘဝတာ- သည်၊ ပစိတံ-ချက်ခြင်း၊ ချက်ရာ၏။ ဘဝတာ- သည်၊ အသနံ- အစာကို၊ အသိတံ- စားအပ်၏။ ဘဝတာ- သည်၊ သယနံ- အိပ်ရာကို၊ သယံတံ- အိပ်ရာ၏။ ဘဝတာ- သည်၊ ဩဒနော- ကို၊ ပစိတော- ချက်အပ်၏။ ကိပ္ပိဿယော- စဉ်းငယ်အိပ်ခြင်း၊ ဤသဿယော- (အနုတ်-၅၆၀-သုတ်အတိုင်း ရှု)

၆၂၅။ ဥပသမ္မာဒေဓာဋ္ဌံ-၌ ဥပ+သံ+ပုဗ္ဗ+ ဝဒ- ဝတိမှိ (ဝတိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ပေသာတိသဂ္ဂဝတ္တကာလေသု ကိစ္စာ-ဖြင့် တဗ္ဗ-သတိ၊ စုဗ္ဗဒိတော ဇော ဇာယာ-ဖြင့် ဇော-သတိ၍ ကာရိတိံ၊ က-အနုဓနံဗျေ၊ (ဥပ+သံ+ဝဒံ+ပ+တဗ္ဗ) အသံယောက္ခဿ ဝုဒ္ဓိကာရိတေ-ဖြင့် ဝ-၏ အ-ကို အာ-ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ နိဂ္ဂတိတံကို-ဝ-ဝဂ္ဂန္တ မိ-ဋ္ဌ၊ (ဥပ+သမိ+ဝဒံ+ပ+တဗ္ဗ) ကပိ၊ နာမိံ၊ သိ-သတိ၊ အ-ဋ္ဌ၊ ပြီး၏။ (နုဗ္ဗာ-အလို 'စုဗ္ဗဒိ-ဇော' ဟု ဆိုသော်လည်း 'ကာရိတံ ဇော-သာဖြစ်သင့်သည်' ဟု တဗ္ဗဦး ဘာ-ဋီ-၌ ဆိုသည်) အနိယ-ဝစ္စဦးသတ်လျှင် ဥပသမ္မာဒနိယံ။

သယံတဗ္ဗံ-၌ သိ(သိ)- သယေ (အိပ်ခြင်း)၊ (သပြေကန်၌ သိ-ဟုဆိုသည်) တဗ္ဗ-သတိ၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဤ-ကို ဓ-ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ ဓ အယ-ဖြင့် ဓ-ကို အယ်-ဋ္ဌ၊ ယထာမ မိကာဇော-ဖြင့် ဣ-လာ စသည်။ ကတ္တဗ္ဗံ-၌ ကရံ+တဗ္ဗ၊ တုတုနု-တဗ္ဗေသု ဝါ-ဖြင့် ရံ-ကို တံ-ဋ္ဌ စသည်။

ဘောတ္တဗ္ဗော-၌ ဘုဇ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ တဗ္ဗ-သတိ၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဥ-ကို ဩ-ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ ဘုဇာဒိနုဗ္ဗော နော နိ ဓ-ဖြင့် ဓာတုနိဗ္ဗေ၍ တံ-ဒွေသော်လာ စသည်။

အသိတဗ္ဗံ-၌ အသ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ တဗ္ဗ-သတိ၊ ဣ-လာ စသည်။ အသိတံ-၌ ဘျာဒိတိ မတိ-စသည်ဖြင့် ဣ-သတိ၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် ကံ-အနုဓနံဗျေ၊ (အသိ+တ) ဣ-လာ စသည်။ သယံတံ-၌ သိ(သိ)+တ္တ၊ ကံ-အနုဓနံဗျေ၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ အယ်-ဋ္ဌ၊ ဣ-လာ စသည်။ ဝစိတံ-၌ ဝဓ- ဝါဏေ (ချက်ခြင်း)၊ ဣ-သတိ၊ ကံ-အနုဓနံဗျေ၊ ဣ-လာ စသည်။

ကိပ္ပိဿယော-၌ ကိပ္ပိ-သဒ္ဓါ၊ ဝဒံ၊ သိ- သယေ (အိပ်ခြင်း)၊ ဤသံသုတိ ခ-ဖြင့် ခ-သတိ၊ (ကိပ္ပိ+သိ(သိ)+ခ) ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် ခ-အနုဓနံဗျေ၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဤ-ကို ဓ-ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ ဓ အယ-ဖြင့် ဓ-ကို အယ်-ဋ္ဌ၊ သ-၏ သဒိသဒ္ဓေသော် သိ-လာ နာမိံစသည်။ (ကိပ္ပိ-သည် ဤသံ-အနုဓနံဗျေ၍ ဤသံသုတိ ခ-ဖြင့် ခ-သတိသည်) ဤသံ-စသည် ဝေဠုလျှင် ဤသဿယော၊ သုဿယော၊ သုဿယော။

၆၂၆။ ၆၃၄။ ကမ္မနိ ဒုတိယာယံ ဣော ။

(ကမ္မနိ+ဒုတိယာယံ+ဣော၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ကမ္မနိ- အဝတ္တကံအနက်၌၊ ဒုတိယာယံ- ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ ဣော- က-အနုဗန်ရှိသော တ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကမ္မက္ကုတိ-ကံ ဟူသော၊ တေသ္မိ အတ္ထေ-ဤအနက်၌၊ ဒုတိယာယံ ဝိဘတ္တိယံ-ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ (သတိ- ရှိလတ်သော်၊) ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဒေဝဒတ္တော- ဒေဝဒတ်သည်။ ဒါနံ- အလှူကို၊ ဒိန္နော- ပေးပြီ၊ ဒေဝဒတ္တော- သည်၊ သီလံ- ကို ရကွိတော- စောင့်ရှောက်ပြီ၊ ဒေဝဒတ္တော- သည်၊ ဘတ္တံ- ထမင်းကို ဘုတ္တော- စားပြီ၊ ဒေဝဒတ္တော- သည်၊ ဂရံ- ဆရာကို၊ ဥပါသိတော- ဆည်းကပ်ပြီ။

၆၂၇။ ၆၅၂။ ချာဒိတိ မနံ၊ မစ တော တိ ။

(ချာဒိတိ+ မနံ+ မ+ စ+ တော+ တိ-၆-ပုဒ်၊ ပစ္စယ+ အာဒေသဝိသုတ်)

ချာဒိတိ- ဒိအဝရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ မနံ- မနံပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏၊ မ စ- မ-၏လည်း၊ တော- တ-ပြုသည်၊ တိ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

ဒိဘိ.... အဒ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ဒိ၊ ဘိ၊ သု၊ ရု၊ ဟု၊ တိ၊ ဝု၊ ဟိ၊ လု၊ ဝိ၊ အဒ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ မနံ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။ မဿ စ- မ ၏လည်း၊ တော- တပြုသည်၊ တိ- ချို့၊ ဟောတိ- ၏။

တ္ထေ- ဤအရပ်၌၊ ဥပဒ္ဒတိ- ဘေးရန်တို့သည်၊ ဒိယန္တိ- ကုန်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခေမော-ခေမပည်၏၊ (နိဗ္ဗာန်၊ သေးထင်းတုအရပ်)။

(နောက်နောက်ဝိဂ္ဂဟထံ၌ ဣတိ-ကြောင့် နှင့် ဘေမော ဘေမ ပည်၏၊ စသော နိဂ္ဂန္ဓ အနုထိဗျာတိ ဖြစ်ပျက်မည်)

၆၂၆။ ဒိန္နော-၌ ဒါ- ဒါနေ (ပေးခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် တ်-အနုဗန်ချေ၊ ဘိဒိတော-သည့်ဖြင့် ဣန္ဒ-ဖြင့် ဓာတွန် အာ-တိုလည်းသေ စသည်။

ရက္ခိတော-၌ ရက္ခ- ဝါလနေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဣ-သတ်၊ တ်-အနုဗန်ချေ၊ ဣ-လာ စသည်။

ဘုတ္တော-၌ ဘုဇ- ဘုတ္တဏေ (စားခြင်း)၊ ဘုဓာဒိဒုမန္တော နော နိ စ-ဖြင့် ဓာတွန်ချေ၍ တ်-သွေဘော်လာ စသည်။

ဥပါသိတော-၌ ဥပ-ပုဗ္ဗ၊ အာသ- ဥပစေသနေ (ကပ်ဝင်ခြင်း) စသည်။

၆၂၇။ ခေမော-၌ ခိ- ခယေ (တုန်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်မချေရ၊ ဤသုတ်ဖြင့် မနံ-သတ်၊ တွမ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် နိ- အနုဗန်တို့ချေ၊ အညသု စ-ဖြင့် ဝိ-၏ ဤ-တို့ ဝေ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

ဘာယိတဗ္ဗော- ကြောက်ထိုက်၏။ ဣတိ ဘောဟေ၊ (ဪထံပစ္စယ်အာရုံ)ဝါ- တစ်နည်း။ ဧတသ္မာ-
 ဤကြောက်မက်ဖွယ်အာရုံမှ၊ ဘာယန္တိ- ကြောက်ကုန်၏။ ဣတိ ဘောဟေ၊ ရံသိယော- အရောင်တို့ကို
 (ပုံသို့ အာသာ-ဟု စာနံ-၆၄-၌ ဣတ္ထိလိင် ဖွဲ့သည်။ အနိန္ဒြိ ဝံသယော-ဟု ပုံလိင်ဖွဲ့နေသည်။ ဦးထုတ်စိန် အဘိဓာန်၌လည်း ပုံလိင်ဟုင်
 ဖြသည်) အဘိဿဝတိ- ယိချတတ်၏။ ဣတိ သောဟေ၊ (ဃ) ရဝတိ ဂစ္ဆတိ- ပေါက်ရောက်တတ်၏။
 ဣတိ ရောဟေ၊ အမွေ။ ဧတေန-ဤ ယင်စာမြင့် ဟဝတိ ဇုဟွတိ- ပူဇော်တတ်၏။ ဣတိ ဟောဟေ၊
 ယင်စာ။ ပဋိလောပဝသေန- ဆန့်ကျင်ဘက် အစွမ်းမြင့် ငါတိ ဂစ္ဆတိ- ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ငါဟေ၊
 ယထိဝိ။ ငါ- တစ်နည်း။ လာမကဝသေန- ယုတ်ညံ့သည်၏ အစွမ်းမြင့် ငါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ-
 ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ငါဟေ၊ ဓုနာတိ ကမ္ပတိ-တုန်လှုပ်တတ်၏။ ဣတိ ဝူဟေ၊ မီးခိုး။ ဧတသ္မိ-ဤ
 အရာ၌၊ သေဋ္ဌဘာဝေန- အမွန်အမြတ် အဖြစ်မြင့်၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်။ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ-
 ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ ဟောဟေ၊ ဖောမဆင်(ရွှေ-ဏော့ပုံလိင်) လုနိတဗ္ဗော-ရိတ်မြတ်ထိုက်၏။ ဣတိ လောဟေ၊
 ငါ- တစ်နည်း။ ပံသဝဗ္ဗာနိ- အသားအရေတို့ကို၊ လုနာတိ ဆိန္ဒတိ- ဖြတ်တတ်၏။ ဣတိ လောဟေ၊
 အမွေ။ ပိယနံ- ချစ်ခြင်း။ ငါ- နည်း။ ပိယာယိတဗ္ဗော- ချစ်အပ်၏။ ဣတိ ပေဟေ၊ ဒွစ်အပ်သူ။ သုခနက္ခံ-
 ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို၊ အဒတိ ဘက္ခတိ- စားတတ်၏။ ဣတိ အတ္တာ၊ ထိုထံ။ ငါ- နည်း။ ဇာတိ ဇရာ
 မရဏာဒိဟိ- ဇာတိ ဇရာ မရဏ စသည်တို့သည်။ အဒိယတေ ဘက္ခိယတေ- ခဲစားအပ်၏။ ဣတိ
 အတ္တာ၊ အာတုမာ- အာတုမာလည်း မည်၏။

၆၂၈။ ၆၅၃။ သမာဒိတိ ထမာ ။

(သမာဒိဟိ+ထမာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်)

သမာဒိဟိ- သမအာရုံသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ထမာ- ထ-ပစ္စည်း၊ မ-ပစ္စည်းတို့သည်။

၆၂၈။ ဘေမော-၌ ဘိ- ဘယေ (ဪထံခြင်း)၊ ဘောမော-၌ သု- အဘိဿဝေ (ထိုစီးခြင်း)၊ ဝောမော-၌ ဝ- ဝတိမှိ
 (ဝတိအနုထိ)၊ ဘောမော-၌ တု- ဂူဇာယံ (ဂူဇော်ခြင်း)၊ ဝါမော-၌ ဝါ- ဝတိမန္ဒနဝဋ္ဌေသု (ဝတိအနုထိ၊ စွဲခြင်း၊ ဖြခြင်း)၊ ဝူမော-၌
 ဝူ- ဝန္တုနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဝောမော-၌ ဟိ- ဝတိမှိ (ဝတိအနုထိ)၊ ဝောမော-၌ ဝူ- ဘေဒနေ (ဖြတ်ခြင်း)၊ ပေမော-၌ ပိ-
 ပတုနေ (နှစ်သက်ခြင်း)၊

အတ္တာ-၌ အဒ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ ဤသုထိဖြင့် မနံ-ပစ္စည်းသက်၌ မ-ထိုလည်း တ-ပြု (အဒ်+တနံ) ထွစ်
 စာတု-ဖြင့် နိ-အနုဓနံချေ၊ ဒေါ ဝယ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် စာက္ခနံ ဒိ-ထို ထိ-ပြု နှစ်ငါး၊ သိ-သထိ၊ သျှာ ဝ-ဖြင့် သိ-ထို အာ-ပြုသည်။

ဝါ-မြစ်၌ တ-မပြုလျှင် ထွစ် စာတု-ဖြင့် အစ အ-ထို အာ-ဒိယပြု၊ အဒ်-နှောင့် ၃-လည်းထား၊ နိ- အနုဓနံထိုလည်း
 ချေ၊ (အာဒ်+၃+မ) ဒေါ ဝယ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် စာက္ခနံ ဒိ-ထို ထိ-ပြု (အာက္ခမ) နှစ်ငါး၊ သိ-သထိ၊ အာ-ပြု စသည်။

ဟောကြား ကုန်၏။

သပ ဒပ.....ဘသ ဣစ္စေဝဟဒိဟိ-သပ, ဒပ, ဒရ, ရဟ, ဒု, ဟိ, သိ, ဘိ, ဒါ, ယာ, သာ, ထာ, ဘသ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ-တို့မှ၊ ပရေ-၌၊ ထပပစ္စယာ-တို့သည်၊ ဟောကြား-ကုန်၏။ (ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ သမု, ဒမု-တု ဥဏာရန္တ ဋီသော်လည်း၊ ဝု- ၄၀၆-၌ ဓာတုနိမိတေသော သမ, ဒမ-စသောဓာတ်-တု ဆိုသည်။)

သပေတိ- ငြိမ်းတတ်၏၊ ဝါ- ငြိမ်းဝေတတ်၏၊ ဣတိ သပထော၊ နိဇေယျံ ငြိမ်းစေတတ်သော သမာဓိ၊ ဒပတိ- ဆုံးပတ်၏၊ (ဒမုတိဗျ နိဝါဒိရစ်လည်းရှိ၏) ဣတိ ဒပထော၊ ဝါ-နည်း၊ ဒပနံ-ဆုံးပတ်ခြင်း၊ ဒပထော၊ ဝါ- နည်း၊ ဒပိတဗျော- ဆုံးပတ်၏၊ ဣတိ ဒပထော၊ ဆုံးပတ်၏၊ ဆုံးပတ်ခြင်း၊ ဆုံးပတ်သော၊ ဒရတိ- ပူလောင်တတ်၏၊ ဣတိ ဒရထော၊ ပူလောင်တတ်သော၊ ဝိဇ္ဇာဘာဝ- ဆွေးမြေ့သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ရဟိသတိ ဂဏှိသတိ- ယူလတ္တံ့၊ ဣတိ ရထော၊ ရထား၊ ဝါ- နည်း၊ ဒဗ္ဗသတ္တရေ- သစ်၊ ဝါ- စသော အဆောက် အဦတို့ကို၊ ရဟတိ ဂဏှာတိ- ယူတတ်၏၊ ဣတိ ရထော၊ ဒဝတိ ဂစ္ဆတိ- ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ဒုမော၊ သစ်ပင်၊ ဝါ- နည်း၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်၌၊ ဝုဒ္ဓိ- ကြီးပွားသည်၊ ဝိရုဇ္ဈိ- စည်ပင်သည်၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်၍) ဒဝတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ ဒုမော၊ (ဗုဒ္ဓ-အထက်သို့၊ ဝုဒ္ဓိ, ဝိရုဇ္ဈိ-တူးခြင်း, တစ်ခြင်းသည်၊ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ နှိုးကျောင်းမှ) (ဒု-ဓာတ်၏ ဝတိ, ဝုဒ္ဓိ ၂-နှစ်တွင် ပထမနှစ်သည် ဝတိအနက်၊ ဒုတိယနှစ်သည် ဝုဒ္ဓိအနက်၊ ထို့ကြောင့် ဒုတိယနှစ်၌ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ-တု ဂစ္ဆတိ-ဝါဒေခြင်းသည် မထောင်းတု ဆရာတို့ဆိုကြသည်)

ပထဝိပဗ္ဗတောဒိသု- မြေကြီး, တောင် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဂစ္ဆတိ ပတထိ-ကျတတ်၏၊ ဣတိ ဟိမော၊ ဆီနှင်း၊ ဧတ္ထ-ဤသိပ်၌၊ ကပ္ပဝါဓာယ ကပ္ပဝါဓာပြင်၊ ဗန္ဓတိ-ပွဲတတ်၏၊ ဣတိ သိမာ၊ သိမ်၊ ဝါ-နည်း၊ ဗန္ဓတဗျာ- (ဗန္ဓဝါဓာပြင်) ပွဲအပ်၏၊ ဣတိ သိမာ၊ တေသ္မာ-ဤကြောက်မက်ဖွယ် အာရုံမှ၊ ဘာယန္တိ-ကြောက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဘိမော၊ ငြောက်ရွံ့ရာ၊ စတေန-ဤပန်းဆင်းပြင်၊ သတ္တေ- သတ္တဝါ တို့ကို၊ အဝဇ္ဇန္တန္တိ နိဝါရေန္တိ-တားမြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-အိမော၊ ပန်းဆင်း၊ ဝါ-နည်း၊ မူသိကာဒိဟိ- ကွက်စ သည်တို့သည်၊ ဒိယတိ (သိယတိ-တု ရှိခြင်းသည် ဒါဓာတ် အကျန်ရှိ၍ စောင့်) အဝဇ္ဇန္တိယတိ-ကိုက်ဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ အိမော၊ (ဒိယတိဖြင့် ဒါဓော၌ ဒါဓာတ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဝဇ္ဇန္တိယတိ-ဖြင့် ဒါဓာတ် အဝဇ္ဇန္တိ အနက်ဟောကြောင်း ထိစေသည်) ယာတိ ဂစ္ဆတိ-သွားတတ်၏၊ ဣတိ ယာမော၊ ညှဉ်းသော ယာမိ၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဂဏှိ

၆၂၈။ သမထော-၌ သမ- ဥပသမေ (ငြိမ်းခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ တွမ်း-မြစ်၌ ဓာတုနိမိတေချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ထ-သတ်၊ နှစ်စသည်။ ဒပထော-၌ ဒမ- ဒမနေ (ဆုံးပတ်ခြင်း)၊ ဒရထော-၌ ဒရ- ဒါထေ (ပူလောင်ခြင်း)၊ ရထော-၌ ရဟ- ဥပသိဒေ (ယူခြင်း)၊ တွမ်း ဓာတု-ဖြင့် ထ-ချေ။

ဒုမော-၌ ဝတိဝုဒ္ဓိမိ (ဝတိအနက်, ကြီးပွားခြင်းအနက်)၊ ထိမော-၌ ထိ- ဝတိမိ (ဝတိအနက်)၊ သိမာ-၌ သိ- စန္ဒနေ (နှောင့်ပွဲခြင်း)၊ တွမ်း ဓာတု-ဖြင့် ဤ-ဒိထပြု၊ ထုတ္တိ အာ-ဝစ္စည်းသတ် စသည်။ ဘိမော-၌ ဘိ- သထေ (ကြောက်ခြင်း)၊ ဒါဓော-၌ ဒါ- အဝဇ္ဇန္တေန (ပိုင်ခြင်း)၊ ယာမော-၌ ယာ- ဝတိဝါဂုဏနေသု (ယာခြင်း, ဝေပာခြင်း)။

တုံ- ယူခြင်းငှာ၊ သမထွေတိ- စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ သာမော၊ ရွှေအဆင်း၊ ဧတေန- ဤအားအစွမ်းဖြင့်၊
 တိဋ္ဌန္တိ- တည်ကုန်၏။ ဣတိ ထာမော၊ အားအစွမ်း၊ ဘသတိ (ဘသ္မိ ကယိရတိ)- ပြာပြစ်အောင်
 ပြုတတ်၏။ ဣတိ ဘသ္မာ၊ ဖြာ၊ (ဘသ-ဘသ္မိထရုဏေ-ဖြာပြုခြင်း ဟူသည့် ဖြာဖြစ်အောင် လောင်းထွန်းခြင်းသည်။ ထို့ကြောင့်
 ဘသီထတိ ဘသ္မိထရိထတိ ဖြာဖြစ်အောင် လောင်းထွန်းအပ်၏။ ထူထိ ဘဏ္ဍာ- ဟု ထမ္မသစ် ဖြစ်သင့်၏။ ဘသတိ- ဟု ထက္ကသစ် ရှိပြီးမှ၊
 ဘသ္မိထရိထတိ-ဟု ထမ္မသစ် ရှိခြင်းသည် ရှေ့နောက် အခြားအစားမရှိ စေရန်၊ ဘသီထနှင့် ညီအောင် ဘသ္မိထရိထ(ထရုထိ) ဟု
 ရှိပြန်လျှင်လည်း ဖြာဖြစ်အောင် ပြုတတ်သောဖြာဟု အဓိပ္ပာယ် မဖြစ်နိုင်ဟု ထမ္မဋ္ဌာန်း-အာဠိ-ဆိုသည်။

၆၂၉။ ၅၆၉။ ဂဟဿု ပဝေသေ ဝါ ။

(ဂဟဿ+ဥပဿေ+ဧဝါ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

ဂဟဿ- ဂဟ-ဓာတ်၏။ ဥပဿေ- ဥပစာမည်သော အက္ခရာ၏ အဆုံး အ-၏၊ ဒ-
 ပြေသည်။ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

ဂဟဣတိ- သော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏။ ဥပဿေ- ဥပစာမည်သော၊ အကာရဿ-
 အ အက္ခရာ၏၊ ဧတ္တံ- ဧ အဖြစ်သည်။ ဝါ- ချို့ ဟောတိ- ၏။

အဗ္ဗသတ္တရံ- သစ်၊ ဝါ၊ စသော အဆောက်အဦကို၊ ဂဏှာတိ- ယူတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ဂေဟံ- ဂေဟမည်၏။ ဖေ-အိမ်၊ ဂဟံ ဝါ- ဂဟံ ဟုလည်းရှိ၏။ ဖေ-အိမ်။

၆၃၀။ ၆၅၄။ မသုဿ သုဿ ဣရ ဣရ ရာ ။

(မသုဿ+သုဿ+ဣရ ဣရ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဝိသုတ်)

မသုဿ- မသုဟူသော ပါဠိပဒိကပုဒ်၏။ သုဿ- သုအက္ခရာ၏။ ဣရဣရ- ဣရ-ပြု၊
 ဣရ- ပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဣ-အလို မသုဿ- မသု-ဓာတ်၏-ဟု မေးပါ)

မသုဣတိ- မသုဟူသော၊ ဧတဿ ပါဠိပဒိကဿ- ဤပါဠိပဒိကပုဒ်၏။ သုဿ- ၏။
 ဣရဣရဒေသော- တို့သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၆၂၉။ သာမော-၌ သာ- သာမတ္ထေ (စွမ်းနိုင်ခြင်း)၊ ထာမော-၌ ထာ- ဝတိနိဝတ္တိမ္မိ (ထားခြင်းမှဆုတ်နှစ်ခြင်း)၊ (ငှာ-ပို့လျှင် ဒေါ
 ယေ စ-၌ စ-ဖြင့် ငှာ-တို့ ထ-ဖြူ) ဘသ္မာ-၌ ဘသ- ဘသ္မိထရုဏေ (ဖြာဖြစ်အောင်ပြုခြင်း) (ဘသီ+မ) ကပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတ်၊
 သျှာ စ-ဖြင့် အာ-ဖြူ၊ မြီး၏။

၆၂၉။ ဂေဟံ-၌ ဂဟ- ဥပါဒါနေ (ယူခြင်း)၊ ဂဟံမှည့်၊ ဂဟံမှည့်၊ သမ္မတော ကျတုဂံ ဝါ-ဖြင့် အ-သတ်၊ ဤသုထံဖြင့် ဝ-
 ၏ အ-တို့ ဧ-ဖြူ၊ ကပ်၊ နာမိဒံစသည်။ ဝါ-မြစ်၌ ဧ-မပြုလျှင် ဝဟံ။

မစ္ဆရတိ- ဝန်တိုတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မစ္ဆရော- မည်၏။ မစ္ဆရော- ဝန်တို တတ်သူ၊
ဝေ- တူ၊ မစ္ဆရော- ဝန်တို တတ်သူ။

ဇြော။ ၆၅၅။ အာပုဗ္ဗစရဿ ဝ ။

(အာပုဗ္ဗစရဿ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

အာပုဗ္ဗ စရဿ ဝ- အာ-ရှေးရှိသော၊ စရ-ဓာတ်၏လည်း၊ ဣရစ္ဆေရာ ဝ- ဣရ-ပြု၊
ဣရ-ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ဣရ ဝ-ဖြင့် မဿ-ဓာတ်တို့၊ နောတိ ဝ-ဖြင့် ဣရိယ-ဖြင့် ဆည်းသည်)
အာပုဗ္ဗဿ- အာ ရှေးရှိသော၊ စရ ဣတိဇောဿ ဓာတုဿ- စရဟူသော ဤဓာတ်၏
ဣရိယ ဣရ ဣရောဒေသာ- ဣရိယ ပြု၊ ဣရပြု၊ ဣရပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ အာပုဗ္ဗဿ ဝ-
ရှေးအာ၏လည်း၊ ရသော- ရဿ ပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

အာ ဘုသော- လွန်စွာ၊ စရိတဗ္ဗံ- ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ အစ္ဆရိယံ၊ အစ္ဆရိယံ- ထွန်းစွာဖြစ်ထိုက်သော
အံဩဗ္ဗယ်၊ ဝေ- တူ၊ အစ္ဆရံ၊ အစ္ဆရံ- လွန်စွာဖြစ်ထိုက်သော အံဩဗ္ဗယ်။

စဂ္ဂဟဏောန- ဖြင့်၊ မသုဿ- မသုသဒ္ဓါ၏၊ သုဿာပိ- သု၏လည်း၊ ဣရိယာဒေသော-
ဣရိယပြုသည်၊ ဟောတိ- ၏။

မစ္ဆရိယံ- ဝန်တိုခြင်း။

ဇြော။ ၆၅၆။ အလ ကလ သလေဟိ လယာ ။

(အလကလသလေဟိ+လယာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိစိသုတ်)

အလ ကလ သလေဟိ- အလ-ဓာတ်၊ ကလ-ဓာတ်၊ သလ-ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ လယာ-

၆၅၀။ ငုဇ္ဇိအာဇဇိ- မစ္ဆရော-၌ မဿ- တည်း၊ သိ-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် မဿ-၏ သု-တို့ ဣရ-ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြင့်။
ဣအာဇဇိ- မစ္ဆရော-၌ မဿ- မစ္ဆရေ (ဝန်တိုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည်း၊ ဓာတုနိဗ္ဗေဒ၊ တို့ ဝ-ဖြင့် တို့-ဝစ္စည်းသက်၊ တို့
လောဝေါ ဝ-ဖြင့် တို့-ဝစ္စည်းချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သု-တို့ ဣရ-ဖြင့် နာဓိင်၊ သိ-သက်၊ ဩ-ဖြင့်၊ ဣရ-ဖြင့် မစ္ဆရော။

၆၅၁။ အစ္ဆရိယံ-၌ အာ-ပုဗ္ဗ၊ စရ- စရဏေ (ကျင့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည်း၊ ဓာတုနိဗ္ဗေဒ၊ တို့-သက်၊ ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣရိ-တို့ ဣရိယံ-
ဖြင့် အာ-တို့လည်း အ-ရဿပြု နာဓိင်သေသည်။ ဣရ-ဖြင့် အစ္ဆရံ၊ ဣရ-ဖြင့် အစ္ဆရံ။

ဝ-သဒ္ဓါ။ မစ္ဆရိယံ-၌ မဿ- မစ္ဆရေ (ဝန်တိုခြင်း)၊ တို့သက်၊ ချေ၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် သု-တို့ ဣရိယံ-ဖြင့် နာဓိင်သေသည်။
တစ်နည်း- မဿ- ဝိဇ္ဇိဝိဒိကဝုဒ်နောင် သိ-သက်၊ ဤသုတ်၌ ဝ-ဖြင့် သု-တို့ ဣရိယံ-ဖြင့် သိ-တို့ ဩ-ဖြင့်၊ ငြိမ်း။

လ-ပစ္စည်း၊ ယ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အလ ကလ သလ ဣတိ- အလ၊ ကလ၊ သလ ဟူကုန်သော၊ တေဟိ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ လ ယ ပစ္စယာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အလတိ သမတ္ထေတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ အလ္လံ၊ စိစ္စထိံဏော ဣတ္ထု၊ ကလိတဗ္ဗံ သင်္ချာတဗ္ဗံ- ရေတွက်အပ်၏၊ ဣတိ ကလ္လံ၊ ခနိဏ္ဍိနိဏော ဣတ္ထု၊ သလတိ ဂစ္ဆတိ ပဝိသတိ- ဝင်သွားတတ်၏၊ ဣတိ- သလ္လံ၊ ငြား ဝါ ငြောင့်၊ ဧဝံ- တူ၊ အလျံ- စိုသောဝတ္ထု၊ ကလျံ- ခန့်ကျန်းသောဝတ္ထု၊ သလျံ- ငြား၊ ဝါ- ငြောင့်။

၆၃၃။ ၆၅၇။ ယာဏ လာဏာ ။

(ယာဏ လာဏာ၊ ၁-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိစိသုတ်)

ကလ သလေဟိ- ကလဓာတ်၊ သလဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ ယာဏလာဏာ- ယာဏ- ပစ္စည်း၊ လာဏ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကလ သလ ဣတိ- ကလ၊ သလ ဟူကုန်သော၊ တေဟိ တေဟိ ဓာတူဟိ- ထို ဓာတ် တို့မှ၊ ပရေ- ဌှိ၊ ယာဏလာဏ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကလိတဗ္ဗံ သင်္ချာတဗ္ဗံ- ရေတွက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကလျာဏံ- မည်၏၊ ကလျာဏံ- ကောင်းသောဝတ္ထု၊ ဣတ္ထ- ဤအရပ်၌၊ ဂဏတော- ဝိုင်းမှ၊ ပဋိက္ကမိတွာ- ဖဲခွာ၍၊ သလန္တိ- မြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဋိသလျာဏံ- မည်၏၊ ပဋိသလျာဏံ- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၊ ဧဝံ- တူ၊ သလ္လာဏော- ကောင်းသူ၊ ပဋိသလ္လာဏော- ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်။

၆၃၄။ ၆၅၈။ မထိဿ ထဿ လော စ ။

(မထိဿ+ထဿ+လော+စ၊ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

မထိဿ- မထဓာတ်၏၊ ထဿ- ထအက္ခရာ၏၊ လော စ- လ-ပြုသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

၆၃၅။ အလ္လ-၌ အလ- သမတ္ထေ (စွမ်းနိုင်ခြင်း)၊ ဧတိမှည့်၊ ဧတွန်ချေ၊ ဤထုတ်ဖြင့် လ-သတိ၊ ထဝိ- နှစ်စသည့်။
ထလ္လ-၌ ထလ- သင်္ချာနေ (ရေတွက်ခြင်း)၊ သလ္လ-၌ သလ- ဝေတိမှိ (ဝေတိအနုတ်)၊ ယ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် အလျှံ၊ ထလျှံ၊ သလျှံ။

၆၃၆။ ထလျာဏံ-၌ ထလ- သင်္ချာနေ (ရေတွက်ခြင်း)၊ ဧတိမှည့်၊ ဧတွန်ချေ၊ ဤထုတ်ဖြင့် ယာဏ-သတိ၊ ထိ- ယ-သိတဝိ၊ နှစ်စ သေည့်။ ပဋိသလျာဏံ-၌ ပဋိ-ဝဋ္ဌ၊ သလ- ဝေတိမှိ၊ ယာဏ-သတိ။ ယာဏ-ဝစ္စည်းသတ်လျှင် သလ္လာဏော၊ ပဋိသလ္လာဏော။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄၅၁

မထ ဣတိ- သော၊ တေဿ ဓာတုဿ- ဣ၊ ထဿ- ထဏိ၊ လာဒေသော- လ ပြုသည်၊
ဟောတိ- ဣ။

အညမညံ- အချင်းချင်း၊ (တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက်၊) မထထိ ပိလောဠတိ- လုံးထွေး
(သတ်ပုတ်)တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မလ္လော- ဣ၊ (လက်ပန်းသည်၊ လက်ဝှေ့သမား၊) မလ္လံ-
လုံးထွေး(သတ်ပုတ်) ခြင်း၊

ဝဂ္ဂဟဏေန- ပြင့်၊ လတော- လမှ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ကော စ- က-သည်လည်း၊
အာဂမော- လာသည်၊ ဟောတိ - ဣ။

မလ္လကော- လက်ပန်းသည်၊ ဝါ- လက်ဝှေ့သမား၊ မလ္လကံ- လုံးထွေးသတ်ပုတ်ခြင်း။

၆၃၅။ ၅၅၉။ ပေသာတိသဂ္ဂပတ္တကာလေသု ကိစ္စာ ။

(ပေသာတိသဂ္ဂပတ္တကာလေသု+ကိစ္စာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ပေသာတိသဂ္ဂပတ္တကာလေသု- စေခိုင်းတိုက်တွန်းခြင်း ပေသ၊ ခွင့်ပြုခြင်း အတိသဂ္ဂ၊
ရောက်လာသောအချိန်အခါကို ပြောပြခြင်း ပတ္တကာလ အနက်တို့၌၊ ကိစ္စာ- ကိစ္စပစ္စည်းတို့သည်၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပေသ အတိသဂ္ဂ ပတ္တကာလ ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ တေသု အတ္ထေသု- တို့၌၊ ကိစ္စ
ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘဝတာ- အရှင်သည်၊ ကမ္ပံ- အမှုကို၊ ကတ္တမ္ပံ- ပြုအပ်၏၊ ဝါ- ပြုရမည်၊ (ပေသ)၊ ဝါ-
ပြုလိုပြုတော့ (အတိသဂ္ဂ)၊ ဝါ- ပြုချိန်တန်ပြီ၊ (ပတ္တကာလ)၊ ဘဝတာ- သည်၊ ကိစ္စံ- ကိစ္စကို၊ ကရ
ဏိယံ- ပြုထိုက်၏၊ ဝါ- ပြုရမည်၊ ပြုလိုပြုတော့၊ ပြုချိန်တန်ပြီ၊ ဘဝတာ- သည်၊ ဘောဇနံ- ဘောဇင်ကို၊
ဘောတ္တမ္ပံ- စားထိုက်၏၊ ဝါ- စားရမည်၊ စာလို စားတော့၊ စားချိန်တန်ပြီ၊ ဘဝတာ- သည်၊ အဇ္ဈေယျံ-

၆၃၅။ မလ္လော-၌ ထေ- ပိလောဠနေ (လုံးထွေးရွှေနှောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ သစ္စထော ထူထွာပီ ဝါ-ဖြင့် အ-သတ်၊
ဤသုတ်ဖြင့် ထံ-တို့ လံ-ဖြူ၊ ထပ်၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် လံ-လာ၊ နာမိဋံစသည်။

ထမိဒုဉ်း- ဇူ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ထံ-တို့ လံ-ဖြူ၊ ဤသုတ်၌ စ-ဖြင့် လ-ပစ္စည်းသတ်၊ လံ- လ-သို့ထပ်၊ နာမိဋံစသည်။
စ-ဓန္ဒာခြင်္ဂီ တ-လာထွင် မလ္လထော။

၆၃၅။ ထတ္တမ္ပံ၊ ထဇဏိယံ-တို့ ၅၄၀၊ ဘောတ္တမ္ပံ-တို့ ၆၂၅-သုတ်အတိုင်းတွက်။ ဤသုတ်ဖြင့် တမ္ပ၊ အနိယ-သတ်ခြင်းသာ
ထူး၏။ ဘောဇနိယံ-၌ ဘုဇ+အနိယ၊ ဝုဒ္ဓိဖြူ။

သရဏ္ဍာယ်ထိုက်သော ကျမ်းစာကို၊ အဇ္ဈိယတဗ္ဗံ- သရဏ္ဍာယ်ထိုက်၏၊ အဇ္ဈေယျံ- သရဏ္ဍာယ်ထိုက်သော ကျမ်းစာကို၊ အဇ္ဈယနိယံ- သရဏ္ဍာယ်ထိုက်၏၊ ငါ- သရဏ္ဍာယ်ရမည်၊ သရဏ္ဍာယ်လို သရဏ္ဍာယ်တော့၊ သရဏ္ဍာယ်ချိန်တန်ပြီ။

၆၃၆။ ၆၅၉။ အဝဿကာ၊ ဓမ္မိဏေသု ဇာတိ ဝ ။

(အဝဿကာဓမ္မိဏေသု+ဇာတိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

အဝဿကာဓမ္မိဏေသု- မချွတ်ကေနဟူသောအနက်၊ ကြွေးယူသူ မြီးစားဟူသော အနက် တို့၌၊ ဇာတိ- ဇာတိပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ကိစ္စာ ဝ- ကိစ္စပစ္စည်းတို့သည်၎င်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အဝဿကာ အဓမ္မိဏက္ကတိ- မချွတ်ကေန အနက်၊ ယုတ်ညံ့သော ကြွေးယူသူ မြီးစားအနက် ဟူကုန်သော၊ ဒေတေသု အတ္ထေသု- တို့၌၊ ဇာတိပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကိစ္စာ ဝ- ကိစ္စပစ္စည်း တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

တာဝ- အဓမ္မိဏမှ ရှေးဦးစွာ၊ အဝဿကေ- မချွတ်ကေနဟူသောအနက်၌၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ မေ- ၏၊ ကမ္ပံ- အမှုကို၊ အဝဿံ- မချွတ်ကေန၊ (တွံ- သင်သည်)၊ ကာရိ- ပြုသင့်သည်၊ အသိ- ဖြစ်၏၊ မေ- ၏၊ ဘာရံ- တာဝန်ကို၊ အဝဿံ- ကန်၊ (တွံ- သည်)၊ ဟာရိ- ဆောင်သင့်သည်၊ အသိ- ၏။

အဓမ္မိဏေ- ကြွေးယူသူ မြီးစားအနက်၌၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ မေ- ၏၊ သတံ- တစ်ရာသော၊ ဣဇာ- ကြွေးမြီကို၊ (တွံ- သည်)၊ အိယံ- ပေးထိုက်သည်၊ ငါ- ဆပ်ထိုက်သည်၊ အသိ- ၏၊ မေ - ၏၊ သဟဿံ- တစ်ထောင်သော၊ ဣဇာ- ကို၊ (တွံ- သည်)၊ ဓာရိ- ဆောင်ထိုက်သည်၊ ငါ- ဆပ်ထိုက်သည်၊ အသိ- ၏။

ကိစ္စာ ဝ- ကိစ္စပစ္စည်းတို့ သက်ပုံကား၊ ဘဝတာ- အရှင်သည်၊ မေ- ငါ့အား၊ (၏)၊ သတံ- တစ်ရာသော၊ ဣဇာ- ကို၊ အိတဗ္ဗံ- ပေးထိုက်၏၊ ဘဝတာ- သည်၊ မေ- အား(၏)၊ သတံ- သော၊ ဣဇာ- ကို၊ ဓာရယိတဗ္ဗံ- ဆောင်ထိုက် (ဆပ်ထိုက်)၏၊ ဘဝတာ- သည်၊ မေ- ၏၊ ဂေဟံ- အိမ်ကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ- မချွတ်ပြုထိုက်၏၊ ဘဝတာ- သည်၊ မေ- ၏၊ ကိစ္စံ- ကိစ္စကို၊ ကရဏိယံ- မချွတ်ပြုထိုက်၏။

၆၃၅။ အဗ္ဗယိတမ္ပံ-၌ အဓိ-ပုဗ္ဗ၊ ဣ- ဝတိမှိ (ဝတိအနက်)၊ တမ္ပ-သက်၊ အဗ္ဗေယု ဝ-ဖြင့် ဝ-ပုဒ်ဖြင့် ဝ-ကို အယ်-ဖြင့် ဣ- ယာ၊ (အဓိ+အယ်တမ္ပ) အဗ္ဗောအဓိ-ဖြင့် အဗ္ဗိ-ဖြင့်၊ ဣ၊ နာမိဒံဓမ္မံ။ ဣ-သတ်လျှင် အဗ္ဗေယု၊ အနိယ-သတ်လျှင် အဗ္ဗယနိယံ။
၆၃၆။ တာရိ-၌ ကရ- ကရဏေ (ဖြင့်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသတ်ဖြင့် ဇာ-သက်၊ တာရိတိဒံ၊ က-အနုဓနိဗ္ဗေ၊ ပုဒ်ဖြင့် နာမိဒံ၊ သိ-သက်၊ နေ။ တာရိ-၌ ကရ- ကရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဒါယိ-၌ ဒါ- ဒါဓေ (ဝေးခြင်း)၊ အာဏာဓန္တာနု ဓာယော-ဖြင့် အာ- ကို အာယ-ဖြင့်၊ ဓာရိ-၌ ဓရ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ ဒါတမ္ပံ-ဓမ္မံ၌ တမ္ပ၊ အနိယ-သက်ခြင်းသာ ထူးသည်။

ဘဝတာ- သည်၊ မေ- နှစ်၊ သေယျံ (သယနံ)- အိပ်ရာကို၊ ကာရိယံ- မချွတ် ပြုထိုက်၏။

၆၃၇။ ဝ။ အရတသက္ကာဒိတိ တုံ ။

(အရတသက္ကာဒိတိ+တုံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဝိသုတ်)

အရတ သက္ကာဒိတိ- အရတ၊ သက္ကာ အဝရှိသည်တို့နှင့် ယောဂေ- ယှဉ်ရာ၌၊ တုံ- တုံပစ္စည်း သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အရတ သက္ကာ ဘဗ္ဗ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- အရတ၊ သက္ကာ၊ ဘဗ္ဗ ဤသို့အစရှိကုန်သော သဒ္ဓါ တို့နှင့် ပယောဂေ- ယှဉ်ခြင်းသည်၊ သတိ- သော်၊ သဗ္ဗဓာတုတိ- တို့မှာ ပရေ- ၌၊ တုံ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဘဝံ- အရှင်သည်၊ ဝတ္တံ- ဆိုခြင်းငှာ၊ အရဟော (အရဟတိ၊ အရဟာ)-ထိုက်၏၊ (သဗြေဏနံနှင့် ဆဋ္ဌမ္မတုံ၌ အာဏာသန္တဖြင့် အာရဟ-ထိုမူရင်း၊ ဩဏာသန္တ အရဟော-နှင့် အရဟတိ-ထို မူတို့ဖြစ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းသော၌ ဣတ္ထိလိင်္ဂဗျာတိ၊ အရဟဓာတ် အ-ပစ္စည်းဖြင့် ဩဏာသန္တ အရဟော-ထို မူမှန်ပြီ၏) ဘဝံ ကတ္တံ- ပြုခြင်းငှာ၊ အရဟော-၏၊ ဘဝံ ဟန္တံ- သတ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ- တတ်ကောင်း၏၊ (သက္ကာသညံ အာဏာသန္တ နိဝိတိ၊ နိတိ) ဘဝံ ဇနေတုံ- ဖြစ်စေခြင်းငှာ (ဇေတုံ- အောင်ခြင်းငှာ) ဇနိတုံ၊ ဘဝိတုံ- ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ- ၏၊ ဘဝံ ဒါတုံ- ပေးခြင်းငှာ၊ (ဝါတုံ- သောဏ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ- စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ၊) သက္ကာ- ၏၊ ဘဝံ ဂန္တံ- သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကာ- ၏၊ ဘဝံ ဇနေတုံ- ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဘဗ္ဗော- ထိုက်၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၃၈။ ဖြေ။ ဝဇာဒိတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော နိပ္ပဇ္ဇန္တေ ။

(ဝဇာဒိတိ+ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော+နိပ္ပဇ္ဇန္တေ ၃-ပုဒ်၊ ဝိဝိသုတ်)

ဝဇာဒိတိ- ဝဇ-အစရှိသော ဓာတ်တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော- ပဗ္ဗဇ္ဇာ အစရှိသော သဒ္ဓါတို့ကို၊

၆၃၈။ ကာရိယံ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ၅၄၁-သုတ်အတိုင်းတွယ်။
၆၃၉။ ဝတ္ထု-၌ ဝဒ- ဝိယတ္တိယဝိစာယ (ပီပြင်ထင်ရှားသောစကား၌)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တုံ-သတ်၊ ဒေါ ဓဿ ဓ-၌ ဓ-ဖြင့် ဒိ-ထို တ်-ဖြူ၊ ထပ်၊ စတုတ္ထိ သ-သတ်၊ သဗ္ဗာသမာဂုသော-ဖြင့် ချေ။
ထစ်မှည့်-ဘုဇာဒိဒန္တော နော နိ ဓ-ဖြင့်လည်း ဓာတုန် ချေ၍ တ်-ဒွေဘော်ဆောင်။
ကတ္တံ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် တုံ-သတ်၌ ၆၂၀-သုတ်အတိုင်းတွယ်။
ဟန္တံ၊ ဝန္တံ-ကို ၅၉၆၊ ဇနိတုံ-ကို ၅၈၅၊ ဘဝိတုံ-၌ ဘူ-သက္ကာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ဝုဒ္ဓိဩ၊ အဝ-ဖြူ၊ ဣ-လာ။
ဒါတုံ-၌ ဒါ- ဒါနေ (ဝေးခြင်း)၊ ဇနေတုံ-၌ ဇန- ဇနနေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ စုဏ္ဍဒိ ဇော-သတ်၊ (သဗြေဏနံ) ကာရိယံ၊ အနုဗန်ချေ၊ ဝုဒ္ဓိဩ၊ ('ကာရိယံ' ဇော-ပစ္စည်း' တု ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာ-ဇို-၌ဆိုသည်)

နိပုဇ္ဇန္တေ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ (နိပုဇ္ဇန္တေ ဝန်ကျစေအပ်ကုန်၏)

ဝဇ ဣဂ္ဂဝေဓာဒိဟိ- ဝဇ အဝရိုကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- ဓာတ်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ဥပသာဂ္ဂ ပစ္စယာဒိဟိ ဝ- ဥပသာဂရုန်၊ ပစ္စည်း အဝရိုသည်တို့ဖြင့်၎င်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော- ကုန်သော၊ သဒ္ဓါ- တို့သည်၊ နိပုဇ္ဇန္တေ ကုန်၏။

ပဌမပေဝ- ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ ဝဇိတဗ္ဗာ- ရောက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- မည်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ- ရှင် (ရဟန်း၊ ရသေ့) အဖြစ်၊ ဣဉ္ဇနံ-တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ဇော- တုန်လှုပ်ခြင်း၊ သမဇ္ဇနံ- ကောင်းစွာ ထင်ရှားခြင်း၊ (ဣတ္ထိအနုထိဏော အဇ-ဓာတ်) တစ်ခုည်း- သမဇ္ဇနံ- ရွှေလျားခြင်း၊ (ဂထိအနုထိဏော အဇ-ဓာတ်)သမဇ္ဇာ- ခြင်း၊ ပွဲသဘင်၊ နိသီဒနံ- ထိုင်ခြင်း၊ နိသဇ္ဇာ- ခြင်း၊ ဝိဇာနနံ- သိခြင်း၊ ဝိဇာ- ခြင်း၊ အထတ်စညာ၊ ဝိသဇ္ဇနံ- စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ ဝိသဇ္ဇာ- ခြင်း၊ (ဝိဿဋ္ဌနံ- ဖြေဆိုခြင်း၊ ဝိဿဇ္ဇာ- ခြင်း၊ ဿပြေကန်) ပဒနံ- ရောက်ခြင်း၊ ပဇ္ဇာ- ခြင်း၊ ဟနနံ- သတ်ခြင်း၊ ဝဇ္ဈာ- ခြင်း၊ သေနံ- လိုချင်ခြင်း၊ ဣတ္ထာ- ခြင်း၊ အတိသေနံ- အလွန်လိုချင်ခြင်း၊ အတိတ္ထာ- ခြင်း၊ သဒနံ- ပင်ပန်းခြင်း၊ သဇ္ဇာ- ခြင်း၊ အဘိသေနံ- ရှေးရှုလိုချင်ခြင်း၊ အဘိတ္ထာ- ခြင်း၊ (အတိသေနံ အတိတ္ထာ-ဗျာဓိသညံ) ဝတ္ထ- ဤနေရာ၌၊ သယန္တိ- အိပ်ကုန်၏၊ ဣတိ- သေယျာ၊ (အိပ်ရာ)၊ ဝောယ- ဤသဘောတရားဖြင့် သမ္မာ- ကောင်းစွာ၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ နိဇေတိ- ထားတတ်၏၊ ဣတိ

၆၃၈။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-၌ ဝ-ပုဗ္ဗ၊ ဝဇ- ဂထိမှီ (ဂထိအနုထိ) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဇောာ ဝ-ဖြင့် ကျ-သက်၊ ကာရိတိ၊ က-အနုဇနံ ချေ၊ (ဝ+ဝဇ+ယ) ဝ- ယ-သိုက်ဝ၊ ဝ-ဇံ သဒိသဒ္ဓေဘော် ဝ-ဏာ၊ (ဝဂ္ဂဗျ) ဤသုတ်ဖြင့် ဗျ-တို့ ဇ-ပြု၊ ဝ-တိုလည်း ဇ-ပြု၊ ဝုဒ္ဓိလည်းပြေ၊ ဣတ္ထိလိင်လည်း ပြု၊ (ရူ) တစ်ခုည်း- ဝဇ-တို့ ဝဗ္ဇ-ပြု၊ (သပြေကန်) ဣတ္ထိ အာ-ဝဗ္ဇည်းသက်၊ နာမိ၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။ (နောက်နောက်ရုပ်များ၌လည်း ဝုသိဒ္ဓိနည်းအတိုင်း ပြီးစေမည်)

ဇော-၌ ဣဉ္ဇ- ထမ္မနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ကျ-သက်၊ ကာရိတိ၊ က-အနုဇနံချေ၊ ဇ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ (ဗျ) ဤသုတ်ဖြင့် ဗျ-တို့ ဇ-ပြု၍ ဣတ္ထိလိင်လည်းပြု၊ အာ-ဝဗ္ဇည်းသက်၊ နာမိ၊ သိ-သက်၊ ချေ။ သ-ဝေဒ္ဓိလျှင် သမဇ္ဇာ။

နိသဇ္ဇာ-၌ နိ-ပုဗ္ဗ၊ သဒ- ဝိသဇ္ဇာကဏ္ဍာဝသာနေသု (ရွှေလျားခြင်း၊ လားခြင်း၏အဆုံးတို့၌)၊ ကျ-သက် သည်၊ (နိသဗျ) ဤသုတ်ဖြင့် ဗျ-တို့ ဇ-ပြု၊ အာ-ဝဗ္ဇည်းသက် သည်။

ဝိဇာ-၌ ဝိဒ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဝိသဇ္ဇာ-၌ ဝိ-ပုဗ္ဗ၊ သဇ- ဝိဿဂ္ဂ (ဝှန်ခြင်း)၊ ဗျ-တို့ ဇ-ပြု၊ ဝဇာ-၌ ဝဒ- ဂထိမှီ (ဂထိအနုထိ)၊ ဝဇ္ဈာ-၌ ဟန- ဝိသဂဏိသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ဂထိအနုထိ)၊ ကျ-သက် သည်၊ ဝဇော ဝါ သမ္မတ္ထ-ဖြင့် ဝဇ-ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဗျ-တို့ ဗျ-ပြု၊ ဣတ္ထာ-၌ ဣသု- ဣတ္ထာန္တိသု (လိုချင်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း)၊ သျ-တို့ ဇ-ပြု၊ အတိ-ဝေဒ္ဓိလျှင် အတိတ္ထာ။ သဇ္ဇာ-၌ သဒ- ဝိသဇ္ဇာကဏ္ဍာဝသာနေသု။

သေယျာ-၌၊ သိ- သယေ (အိပ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-သက်၊ ဣတ္ထိလိင်လည်း ပြု၊ ကာရိတိ၊ က-အနုဇနံချေ၊ ဝုဒ္ဓိပြု၊ အာ-ဝဗ္ဇည်းသက်၊ (သေယျာ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-သက်မှတို့ သပြေကန်၊ ထမ္မည်း၊ အာ-ဇိ-တို့၌ သိသည်)

သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါစေတသိ၊ ဝရိတဗ္ဗာ- ကျင့်အပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝရိယာ-ပည်၏၊ အဏ္ဍိ၊ ကရဏံ- ပြုခြင်း၊ ကိရိယာ- ခြင်း၊ အဗ္ဗအဗ္ဗ၊ ရုဇနံ- နာကျင်ခြင်း၊ ရုတ္တာ- ခြင်း၊ ပဒနံ- ရောက်ခြင်း၊ ပတ္တာ- ခြင်း၊ ရိဉ္ဇနံ- ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ ရိတ္တာ- ခြင်း၊ တိကိစ္ဆနံ- ဆေးကုခြင်း၊ တိကိစ္ဆ (ဝိကိစ္ဆ)- ဆေးကုခြင်း၊ သံကောဝနံ- တွန့်တိုခြင်း၊ သံကုတ္တာ- ခြင်း၊ မဒနံ- မူးယစ်ခြင်း၊ ပတ္တာ- ခြင်း၊ လတာနံ- ရခြင်း၊ လတ္တာ- ခြင်း။

ရုဒိတဗ္ဗာ- ရေးခြစ်အပ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ရုတ္တာ-ပည်၏၊ ဖဓိ၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ရဒနံ - ပိလေခနံ- ရေးခြစ်ခြင်း၊ ရုတ္တာ- ခြင်း၊ အစောတာဂေန- အောက်အပိုပြင်း၊ ဝတ္တတိ- သွားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိရုတ္တာ-ပည်၏ (တိရုတ္တာနော- ပည်၏) တိရုတ္တာနံ- သွားခြင်း၊ အတ္တာ- ခြင်း၊ တိတိက္ခတိ- သည်းခံတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တိတိက္ခာ-ပည်၏၊ သညိဒံတထိ၊ သညိဒံတထိဟောတု။

၆၃၈။ သဒ္ဓါ-၌ သံ-ဝဗ္ဗ၊ ဓာ- ဓာရဏ (ဆောင်ခြင်း)၊ တိ ဓ-ဖြင့် တိ-သတ်၊ တိ ဝောဝေါ ဓ-ဖြင့် တိ-တိုချေ၊ (သံ+ဓာ) ဤသုတ်ဖြင့် သံဓာ-ကို သဒ္ဓါ-ပြု နာမိဒံသည။

ဓရိယာ-၌ ဓရ- ဓရဏ (ကျင့်ခြင်း)၊ ဣ-သတ်စသည်၊ ဣ-လာ၊ (ဓရိယ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြစ်၍ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု အာ-ပစ္စည်းသတ် စသည်။ (သပြေတနံ၌ကား တိ-သတ်၊ ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဓရ်-ကို ဓရိယာ-ပြု)

ထိရိယာ-၌ တရ- တရဏ၊ ဣ-သတ် စသည်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြစ်၍ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု ထရိယ-ကိုလည်း ထိရိယ-ပြု အာ-သတ် စသည်။

ဝတ္တာ-၌ ဝု- ဝေဝေ (ကျင့်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-ပစ္စည်းသတ်၍ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု ဗျဒ္ဓန္တဿ-စသည်ဖြင့် ဇ-ကို စံ-ပြု အာ-သတ် စသည်။ ဝတ္တာ-၌ ဝဒ- ဝတိမိ၊ ဝတ္တာ-၌နည်းတူ။ (သပြေတနံ၊ ကစ္စည်း ဘာ-ငို-တို့၌ ဝဗ္ဗာ-တု ဝိသည၊ ဝေ ဝဗ္ဗာ-တုသို့ ဣ-ဖြင့် ချ-ကို ဝု-ပြုလေ) ဝိတ္တာ-၌ ဝိဝ- ဝိဝေတ (ကင်းဆိတ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု စသည်။

တိတိတ္တာ-၌ တိတ- ဝေဝေဝနယနေ (အနာရောဂါကိုပယ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု တုဓာနိ ဝဏ္ဏာနု-စသည်ဖြင့် ကိ-၏ ဒွေဘော် ကိ-လာ၊ (ကိတိတ+ဆ) ဘုဏ္ဏာသစ္စည၊ ဓာနုတိတာနံ-စသည်ဖြင့် ကိ-ကို တိ-ပြု (ကိတိတ+ဆ) ဗျဒ္ဓန္တဿ-စသည်ဖြင့် တ-ကို ဓ-ပြု အာ-ပစ္စည်းသတ် စသည်။

သံတုတ္တာ-၌ သံ-ဝဗ္ဗ၊ တုဝ- သံတောဒနေ (တွန့်တိုခြင်း)၊ ဆ-ပစ္စည်းသတ် စသည်။ ဗုတ္တာ-၌ ဝဒ- ဥဗ္ဗာဒေ (ဝူးသွပ်ခြင်း)၊ လုတ္တာ-၌ လာဘ- လာဘေ (ရခြင်း)၊ ဝုတ္တာ-၌ ဝုဒ- ပိလေခနေ (ရေးခြစ်ခြင်း)၊ တိဝုတ္တာ-၌ တိဝု- အစောဂတိမိ (အောက်အပိုအားဖြင့် သွားခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် အတ္ထ-ပစ္စည်းသတ် စသည်။ အတ္ထာနု-ပစ္စည်းသတ်လျှင် တိဝုတ္တာနော။

အတ္တာ-၌ အာ- ဝတိဒေဝနေ (သွားခြင်း၊ ပစ်ပယ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု ဗျဒ္ဓန္တဿ-စသည်ဖြင့် ဇ-ကို စံ-ပြု အာ-ပစ္စည်းသတ်စသည်။

တိတိက္ခာ-၌ တိ- ခန္တိယံ (သည်းခံခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ခ-ပစ္စည်းသတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂပြု တုဓာနိ ဝဏ္ဏာနု-စသည်ဖြင့် တိ-၏ ဒွေဘော် ကိ-လာ၊ (ကိတိဝိ+ခ) တော ဒေ ဓ-ဖြင့် ကိ-ပြု တပိ၊ အာ-ပစ္စည်းသတ် စသည်။

သဟ+အာဂမနံ- အတူလာခြင်း။ သာဂစ္ဆာ- အတူလာခြင်း။ ဒုဋ္ဌ- မကောင်းသဖြင့် ဘက္ခနံ-
 စားခြင်း။ ဒေါဘတ္တာ- ခြင်း။ ဒုဋ္ဌ- ဖြင့် ရောသနံ- ချုပ်ချယ်ခြင်း။ ဒုဂ္ဂစ္ဆာ- ခြင်း။ ပုစ္ဆနံ- မေးခြင်း။
 ပုစ္ဆာ-မေးခြင်း။ ပုဟနံ (ဗုဒ္ဓံ အာနိ) -တွေဝေခြင်း။ ပုစ္ဆာ-ခြင်း။ ဝသနံ- နေခြင်း။ ဝစ္ဆာ- ခြင်း။ ကဝနံ-
 တောက်ပခြင်း။ ကစ္ဆာ- ခြင်း။ သဟ +ကထနံ- တကွ ပြောဆိုခြင်း။ ငါ- ဆွေးနွေးခြင်း။ သာကစ္ဆာ-
 ခြင်း။ ဘုဒ္ဓနံ- ထိုးဆွဲခြင်း။ တစ္ဆာ- ခြင်း။ ဝိသနံ- နှံ့စပ်ပါဝင်ခြင်း။ ဝိစ္ဆာ- ခြင်း။

ဝိသနံ- ကြိတ်ချေခြင်း။ ဝိစ္ဆိလ္လာ- ခြင်း။ သုဒဒကွံ- ချစ်သောဆင်းရဲကို၊ ပုဒတိ ဘက္ခတိ-
 တားတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် မစ္ဆော- မည်၏။ (ငါး) သတ္တာနံ- တို့၏။ ပါဏံ- အသက်ကို၊ ပုသေတိ
 စဇေတိ-စွန့်စေတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် မဗ္ဗ- မည်၏။ (ဆေးခြင်း)။ သတနံ- ပုန်ကန်ခြင်း။ သဝ္ဗိ- ခြင်း။
 ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ဝုနာတိ ကပ္ပတိ-တုန်လှုပ်တတ်၏။ ဣတိ-ကြောင့် ဥဒ္ဓဝ္ဗံ-၏။ ဥဒ္ဓစ္စ စေတသိ၏။ နုဋနံ-

၆၃၈။ သာဂစ္ဆာ-၌ သံ+အာ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝဗ္ဗ- စတိမ္မိ (ဝတိအနုထိ)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂါ (သံ+အာ+ဝဗ္ဗံ+အ)
 ဗျုဒ္ဓန္တယ-စသည်ဖြင့် စိ-တုံ စိ-ဖြူ၊ တွစိယောဝံ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတံဇျေ၊ သိ-ဒွင်း၊ ဇျေ၊ ကပိ၊ စိ- ဆ-သို့တပိ၊ အာ-သတ် စသည်။
 ဒေါဘတ္တာ-၌ ဒု-ဝုဗ္ဗ၊ သသ- သထွဏေ (တားခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂါ ဒု-၏ ဥ-တုံလည်း ဩ-
 ဖြူ၊ ကြွင်း နည်းတူ။

ဒုဂ္ဂစ္ဆာ-၌ ဒု-ဝုဗ္ဗ၊ ဝသ- ရောသနေ (ချုပ်ချယ်ခြင်း)၊ ဝစ္ဆာ-၌ ဝစ္ဆ- ဝုဗ္ဗနေ (မေးခြင်း)၊ ဆ-သတ် စသည်။ ဗျုဒ္ဓန္တယ
 စော- စသည်ဖြင့် ဓာတုနံ နှံ-တုံ စိ-ဖြူ။

ဗျာ-၌ ဗုတ- ဝေစိက္ခေ (လုံလွင့်ခြင်း)၊ ဝ္ဗာ-၌ ဝသ- နိဝါသေ (နေခြင်း)၊ တစ္ဆာ-၌ တစ- ဒိတ္တိယံ (ထွန်းခြင်း)၊
 သာတစ္ဆာ-၌ သဟ-သဒ္ဓါဝဝဒ၊ ကထ- ကထနေ (ပြောဆိုခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်၍ သဟ-ကို သာ-ဖြူ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂည်း ဖြူ၊
 တစ်ခုနည်း- ဝု-အလို သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ကထ-ဓာတ်၊ ကျော့ စ-ဖြင့် ကျ-သတ်၊ ကာသိတံဇု စသည်။ (သံ+ကထံ+ယ) တံ- ယ-သို့တပိ၊
 ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-တုံ ခု-ဖြင့် သံ-တို့လည်း သာ-ဖြူ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂည်း ဖြူ၊ အာ-သတ် စသည်။

တစ္ဆာ-၌ တုဒ- ဗုထနေ (ထိုးဆွဲခြင်း)၊ ဝိစ္ဆာ-၌ ဝိသ- ဝေဝသနေ (ဝင်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂါ
 စသည်။ ဝု-အလို- ကျ-စေ့ညှိခြင်း ဒု-တုံ ခု-ဖြင့် တစ္ဆာ-ပြီးသည်။

ဝိစ္ဆိလ္လာ-၌ ဝိသ- ဝုဗ္ဗနေ (သဗ္ဗဏှေ- အနှုန်ဖြင့်)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဆိဏ္ဏ-ဝဗ္ဗည်းသတ် စသည်။
 မစ္ဆော-၌ မဒ- ဥဒ္ဓာဒေ (စူးသွပ်ခြင်း)၊ ဆ-သတ် စသည်။ မဗ္ဗ-၌ ဗုသ- ပါဏာဂေ (အသက်ကိုစွန့်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့်
 တျ-သတ်၍ ဓာတုနံ သံ-တို့လည်းဇျေ၊ စ-၏ ဥ-တို့လည်း အ-ဖြူ (ဖ+ကျ) ယဝတံ-ဖြင့် ကျိ-တုံ စိ-ဖြူ၊ သဒိသဒ္ဓေဘော စိ-
 လာ၊ နာမိဇု၊ သိ-သတ်၊ ဇျေ၊ မြီး၏။

သစုံ-၌ သတ- သာတစ္ဆေ (ဖုန်ကန်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-သတ်၍ ဓာတုနံ တံ-တို့လည်းဇျေ၊ ကြွင်း နည်းတူ။
 ဥဒ္ဓဝ္ဗံ-၌ ဥ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝု- ကဗ္ဗနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျ-သတ်၍ စ-၏ ဥ-တို့လည်း အ-ဖြူ (ဥ+ဖ+ကျ) ကျ-
 ကို စ-ဖြူ၊ ဒွေဘောလာ..စသည်။

ကခြင်း၊ နဂွံ- ခြင်း၊ နိတနံ- ခြင်း၊ နိဂွံ- ခြင်း၊ တထနံ- ပုန်ကန်ခြင်း၊ တစ္ဆံ- ခြင်း၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

ဇေဉ္ဇ။ ၅၅၅။ ကွိလောပေါ ဝ ။

(ကွိလောပေါ+ဝ၊ ၂-ပုဒ်၊ လောပဝိဝိသုတ်)

ကွိလောပေါ ဝ- ကွိပစ္စည်း၏ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ နိပ္ပုဇ္ဇန္တေ ဝ- သင့်ရာ အစီအရင်ပြင်လည်း ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

ကွိလောပေါ- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပုန- တစ်ပန်း၊ နိပ္ပုဇ္ဇန္တေ ဝ- ကုန်၏။
ဝိဝိဝေတိ- အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော၊ သီလာဒိဂုဏေဟိ- သီလ အစရှိကုန်သော၊ ဂုဏ်တို့ပြင် ဘဝတိ- ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဣတိ ဝိဘူ၊ အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော အစရှိကုန်သော ဂုဏ်တို့ဖြင့်ဖြစ်သူ၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဝိသေသေန- အထူးအားဖြင့် ဘဝတိ- ၏၊ ဣတိ ဝိဘူ၊ အထူးအားဖြင့် ဖြစ်သူ၊ သယံ အတ္တနာ- ကိုယ်တိုင် ဘဝတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သယဗျူ- သယဗျူမည်၏၊ ဣတိ- အဘိဘဝိတွာ- လွှမ်းမိုး၍ ဘဝတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဘိဘူ- ၏၊ ဣတိ- လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်သူ၊ သံ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ဝုဇာတိ ကပ္ပတိ- တုန်လှုပ်တတ်၏၊ ဣတိ သဗ္ဗူ၊ ကောင်းစွာ တုန်လှုပ်တတ်သူ။

ဝိသေသေန- အထူးအားဖြင့် ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ- တောက်ပတတ်၏၊ ဣတိ ဝိဘာ၊ အရောင်း၊ နိဿေသေန- အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ- ၏၊ ဣတိ နိဘာ၊ အရောင်း၊ ပကာရေန-အပြားအားဖြင့် ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ-၏၊ ဣတိ ပဘာ၊ အရောင်း၊ ဧတ္ထ- ဤအရပ်၌၊ သဟ- တကွ၊ ဘာသန္တိ- ပြောဆိုကုန်၏၊ ဣတိ သဘာ၊ အရောင်း၊ အဝေ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ ဧဗ္ဗေ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ ဝုဒ္ဓိ၊ အာ ဘုသော- လွန်စွာ၊ ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ- ၏၊ ဣတိ အာဘာ၊ အရောင်း၊ ဘုဇေန ကုဋိလေန- ကောက်ကွေ့သဖြင့် ဂစ္ဆတိ- ၏၊ ဣတိ ဘုဇဂေါ၊ မြို့။

၆၃၈။ နန္ဒ-၌ နုဋ- ဂတ္တဝိနာမေ (တိုက်ထိုဝမ်းလျှင်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တျ-သတ်၍ ဓာတုန်တိုလည်းချေ စသည်။
နိန္ဒ-၌ နိတိ- နိဓ္ဓေ- (မြဲခြင်း)၊ တစ္ဆံ-၌ ဓတ- သာထဂ္ဂေ- (မှန်တန်ခြင်း) ဤသုတ်ဖြင့် ဆ-သတ်စသည်။
ဓုဇိန္ဒရန္တိ။ ဤသုတ်ထာ ဝုပိပြီးစုံများကို နုဿ၊ ဝုသိဒ္ဓိ-စသော အရှင်ကျမ်းများ၌ ဝုပိပြီးစုံရင်း စေကြ၊ ဤသုတ်ထာ အရှင်ဋီကာများ အဆိုသို့မလိုက်ဘဲ အခြားသုတ်များအတိုင်း ပြီးလျှင်လည်း ထိုစွဲပြီးသည်သာ။

၆၃၉။ ဝိဘူ၊ ဘုဇဂေါ၊ သမီ-ကို ၅၃၀-သုတ်အတိုင်းတွတ်။ သယ-ရှေးရှိလျှင် ဝဠုန်ဖြည့် သယဗျူ၊ အဘိ-ရှေးရှိလျှင် အဘိဘူ၊ တုဇ-ရှေးရှိလျှင် တုဇဂေါ။

သန္တု-၌ သ-ဝုဗ္ဗ၊ ဣ- ဓန္ဒနေ (တုန်ထုပ်ခြင်း)၊ ဝိဘာ-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ သာ- ဒိတ္တိမိ (ထွန်းဝခြင်း)၊ နိ- ရှေးရှိလျှင် နိဘာ၊ ဝ-ရှေးရှိလျှင် ဝဘာ၊ သဟ- ရှေးရှိလျှင် သဘာ၊ ဝေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် သဟ-ထို သ-ဖြူ၊ အာ-ရှေးရှိလျှင် အာဘာ။

တုရိတ တုရိတော- လျှင်လျှင် ပြန်ပြန်၊ (အလွန်ပြန်စွာ)၊ ဂစ္ဆတိ- ခါ၊ ဣတိ- ကြောင့်
 တုရဂေါ- ခါ၊ (မြင်း)၊ သံ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ ပထဝီ- မြေကို၊ ခနတိ- တူးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်
 သဒ္ဓါ- ခါ၊ ဒရုဿဏံ၊ ဝိသေသေန- ပြင် ယမတိ ဥပရမတိ- ရှောင်ကြဉ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်
 ဝိယော- ဝိယမည်၏၊ အထူးကြံ့ရှေးသို့၊ သုဠ- ကောင်းစွာ၊ မနတိ ဇာနာတိ- သိတတ်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့် သုဟေ- ခါ၊ သုဗ္ဗေဓိ၊ ဖဏ္ဍာနံ၊ သပန္နတော- ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ တနောတိ ဝိတ္တာရေတိ-
 ချဲ့တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပရိတော- ပရိတမည်၏၊ အဏ္ဍိယံ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၄၀။ ၀။ သဝဇာနံ ကင်္ဂါ ဣာနုဗန္ဓေ ။

(သဝဇာနံ+ကင်္ဂါ+ဣာနုဗန္ဓေ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ဣာနုဗန္ဓေ- ဣ-အနုဗန်ပစ္စည်းကြောင့်၊ သဝဇာနံ- စ, ဇ-အက္ခရာနှင့်တကွပြန်ကုန်သော
 ဓာတ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော စ, ဇ-တို့၏၊ ကင်္ဂါ- အစဉ်အတိုင်း က-ပြု, ဂ-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-
 ကုန်၏။

ပရေ- သော၊ ဣာနုဗန္ဓေ ပစ္စယေ- ကြောင့်၊ သဝဇာနံ- စ, ဇ ရှိကုန်သော၊ ဓာတုနံ-
 တို့၏၊ အန္တာနံ- အဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ ဝဇာနံ- စ အက္ခရာ, ဇ အက္ခရာတို့၏၊ ယထာသဒ္ဓါ - တိုင်း၊
 ကင်္ဂါဒေသာ- က ပြု, ဂ- ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဩကော- နေရာအိမ်၊ ပါကော- ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ သေကော- သွန်းလောင်းခြင်း၊ သောကော-
 ပူဆွေးခြင်း၊ ဝိဝေကော- ကင်းဆိတ်ခြင်း၊ စာဂေါ- စွန့်ခြင်း၊ ယောဂေါ- ယှဉ်ခြင်း (အားထုတ်ခြင်း)၊
 ဘောဂေါ- ခံစားခြင်း (သုံးဆောင် ခံစားအပ်သောစည်းစိမ်)၊ ရောဂေါ- နာကျင်ခြင်း၊ ရာဂေါ- တပ်မက်ခြင်း၊
 ဘာဂေါ- ဝေပန်ခြင်း (ဝေပန်အပ်သော အဖို့)၊ ဘဂေါ- ချိုးဖျက်ခြင်း (ပျက်စီးခြင်း)၊ ရဂေါ- တပ်စွဲခြင်း၊
 သဂေါ- ငြိကပ်ခြင်း။

၆၃၉။ ဝိယော-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ ယမ- ဥပရမေ (ကြံ့ရှေးခြင်း)၊ ဓာတုဋ္ဌာယ ယောပေါ ထိုမှီ-ဖြင့် ဓာတု၌ မိ-ထိုချေ၊ သုဓော-၌
 သု-ဝုဗ္ဗ၊ ဓန- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဝရိယော-၌ ဝရိ-ဝုဗ္ဗ၊ တန- ဝိတ္တာရေ (ချဲ့ခြင်း)၊ ထို့-သတ်၊ ဓာတု၌ချေ၊ ထို့-ချေ၊ နာမိဉ် စသည်။
 ၆၄၀။ ဩကော၊ ဧတေ-ထို ၅၂၃၊ ဝိယော၊ စာဂေါ၊ ယောဂေါ၊ ဘာဂေါ-ထို ၅၂၃၊ ရာဂေါ-ထို ၅၂၃၊ သဂေါ၊ ဝရိယော၊ ဝရိယော-
 ထို ၆၀၇-သုတ်အတိုင်းတွင်။ (ထိုသုတ်တို့၌ က ဝါ စောနံ-သုတ်အစား ဤ၌ သ စောနံ က ဝါ ဣာနုဗန္ဓေ-ဖြင့် စီရင်)
 ဘောဂေါ-၌ သုဇ- သက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ ဘာဂေါ-နည်းတူ။ သေကော-၌ သိဝ- ဝုဗ္ဗရဏေ (ထိုစီရင်ခြင်း)၊ သောကော-
 ၌ သုဝ- သောထေ (စိုးစိုစိခြင်း)၊ ဩကော-နည်းတူ။

၆၄၁။ ၅၇၂။ နုဒါဒိတိ ယု ဣန္ဒြန.မနာနနာ.ကာနနကာ သကာရိတေဟိ စ ။

(နုဒါဒိဟိ+ယုဣန္ဒြန+အနာနနကာနနကာ+သကာရိတေဟိ+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိမိသုတ်)

နုဒါဒိဟိ- နုဒ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ သကာရိတေဟိ စ- ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယုဣန္ဒြန- ယု-ပစ္စည်း၊ ဣန္ဒြပစ္စည်းတို့၏၊ အနာနနကာ နနကာ-အန-ပြု၊ အာနန-ပြု၊ အက-ပြု၊ အာနနက-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကတ္တရိ- ကတ္တားအနက်၌၎င်း၊ ဘာဝကရဏေသု စ- ဘောအနက်၊ ကရိဏ်းအနက်တို့၌ ၎င်း၊ နုဒ.....သမုတ္တုစွေဝမာဒိဟိ- နုဒ၊ သုဒ၊ ဇန၊ သု၊ လူ၊ ဟူ၊ ပူ၊ ဘူ၊ ဉ၊ အသ၊ သမု ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- တို့မှ၎င်း၊ ဖန္ဒု ဝိတိ အာဏတ္တုစွေဝမာဒိ ဟိ- ဖန္ဒု၊ ဝိတိ၊ အာဏ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ သကာရိတေဟိ စ- ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေသံ- ကုန်သော၊ ယုဣန္ဒြန ပစ္စယာနံ- တို့၏၊ အန အာနန အက အာနနကာဒေသာ- တို့သည်၊ ယထာသချံ- တိုင်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကတ္တရိ- ကတ္တား အနက်၌၊ တာဝ- တွာ၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကာ၊) ပနဒတိ- ပပ်ပယ်တတ်၏။ တူတိ- ကြောင့်၊ ပနုဒနော- မည်၏၊ ဝေ- တူ၊ သူဒနော- ယိုမီးတတ်သောအရာ၊ ဇနနော- ဖြစ်တတ်သောအရာ၊ သဝဏော- နားထောင်တတ်သူ၊ လဝနော- ရိတ်ဖြတ်တတ်သူ၊ ဟဝနော- ပူဇော်တတ်သူ၊ ပဝနော- ဖြူစင်တတ်သော လေ၊ ဘဝနော- ဖြစ်တတ်သောအရာ၊ ဉာဏော- သိတတ်သူ၊ အသနော- စားတတ်သူ၊ သမဏော- ငြိမ်းစေတတ်သူ။

၆၄၁။ ပဒုဒနော-၌ ဝ-ပုဗ္ဗ၊ နုဒ- ခေဝ (ဝပ်ဝယ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ကတ္တုကရဏ ပဒေသေသု စ-ဖြင့် ယု-သင်္ဂါ ဤသို့ဖြင့် ယု-ထို အန-ဖြူ (ဝ+နုဒ်+အန) တွမ် ဓာတု-သုတ်ဖြင့် နု-၏ ဥ-တို့ ဦး-ဒိယဖြူ နှာဓိဝေသည့်။ သုဒနော-၌ သုဒ- ပစ္စရဏေ (ထိုစီးခြင်း)၊ ဇနနော-၌ ဇန- ဇနနော (ဖြစ်ခြင်း)၊ နုညိတူ။

သဝဏော-၌ သု-သဝဏေ (နှားထောင်ခြင်း)၊ ယု-သင်္ဂါ၊ အန-ဖြူ (သု+အန) အညေသု စ-ဖြင့် သု-၏ ဥ-တို့ ဩ- ပုဒ်ဖြူ ဩ အဝ သရေ-ဖြင့် အပ်-ဖြူ (သပ်+အန) ရုဏာဒိတော က-ဖြင့် နု-တို့ က-ဖြူ တပ်၊ နှာဓိဝေသည့်။

လဝနော-၌ လု- ဆောဒေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ တဝနော-၌ တု- ပူဇာယ် (ပူဇော်ခြင်း)၊ ပဝနော-၌ ပု- ပဝနော (ဖြူစင်ခြင်း)၊ ဘဝနော-၌ ဘူ- သတ္တယံ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊

ဉာဏော-၌ ဉာ- အဝဓာဒေ (ထိုးထွင်းရှုသိခြင်း)၊ ယု-သင်္ဂါ၊ အန-ဖြူ (ဉာ+အန) တွမ် ဓာတု-ဖြင့် နောဏ် အ- သရေထို ချေ၊ (ထရှုဉ်း ဘာ-ဋီ) ရုဏာဒိတော က-ဖြင့် နု-တို့ က-ဖြူ တပ်၊ နှာဓိဝေသည့်။ (သပြေကန်၌- ပါ မထေ အသပူဇာ- ဖြင့် နောဏ် သရေထို ချေသည်၊ ရူပသိဒ္ဓိ နှာ- ၃၄၅- ဒါနိယံ၊ ဝိနိယံ-ရူပိ၌ သဗ္ဗ သရေ ထောဝ်-ဖြင့် ရှေ့ အာ-သရေထိုချေ၊ ဒိယ- ဖြင့် နောဏ် အ-တို့ အာ-ဒိယဖြူ-တုဆိုသည်)

အသနော-၌ အသ- သက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ သမဏော-၌ သမု- ဥပသမေ (ငြိမ်းအေးခြင်း)၊ က-ဖြင့်။

ဘာဝေဝ- ဘော အနက်၌လည်း။ (ဥဒါဟရဏံ- ကား) ပနုဒတေ- ပပ်ပယ်ခြင်း၊ ပနုဒနံ-
ခြင်း၊ ဝေဝ- တူ၊ သူဒနံ- ယိုစီးခြင်း၊ ဇနနံ- ဖြစ်ခြင်း၊ သဝဏံ- ကြားခြင်း၊ လဝနံ- ရိတ်ခြင်း၊ ဟဝနံ-
ပူဇော်ခြင်း၊ ပဝနံ- ပြုစင်ခြင်း၊ ဘဝနံ- ဖြစ်ခြင်း၊ ဉာဏံ- သိခြင်း၊ အသနံ- စားခြင်း၊ သမဏံ-
ငြိမ်းခြင်း၊ သဉ္ဇာနနံ- ကောင်းစွာသိခြင်း၊ ကုယတေ- အသံပြုခြင်း၊ ကာနနံ- ခြင်း။

ကာရိတေ စ- ကာရိတ် ပစ္စည်းရှိရာ၌လည်း။ (ဥဒါဟရဏံ- ကား) ဗန္ဓာပိယတေ-
တုန်လှုပ်စေခြင်း၊ ပန္နာပနံ- ခြင်း၊ ဝေတာပိယတေ- စေ့ဆော်စေခြင်း၊ ဝေတာပနံ- ခြင်း၊ အာဏာပိယတေ-
စေခိုင်းခြင်း၊ အာဏာပနံ- ခြင်း။

ကရဏေ- ကရိုဏ်းအနက်၌။ (ဥဒါဟရဏံ- ကား) အနေန- ဤ အရာဝတ္ထုပြင်၊ နုဒန္တိ-
ပပ်ပယ်ကုန်၏။ ဣတိ- ထိုသို့ ပပ်ပယ်ကြောင်း၏အပြစ်ကြောင့်၊ နုဒနံ- မည်၏၊ ဝေဝ- တူ၊ သူဒနံ-
ယိုစီးကြောင်း၊ ဇနနံ- ဖြစ်ကြောင်း၊ သဝဏံ- ကြားကြောင်း နား၊ လဝနံ- ရိတ်ပြတ်ကြောင်း၊ ဟဝနံ-
ပူဇော်ကြောင်း၊ ပဝနံ- ပြုစင်ကြောင်း၊ ဘဝနံ- ဖြစ်ကြောင်း၊ ဉာဏံ- သိကြောင်း၊ အသနံ- စားကြောင်း၊
သမဏံ- ငြိမ်းကြောင်း။

ပုန- တစ်ဖန်၊ ကတ္တရိ- ၌။ (ဥဒါဟရဏံ- ကား) နုဒတိ- ပပ်ပယ်တတ်၏။ ဣတိ-
ကြောင့်၊ နုဒကော- မည်၏၊ သုဒတိ- ယိုချတတ်၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ သုဒကော- ၏၊ ဇနေတိ
ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဇနကော- ၏၊ သုဇောတိ- နားထောင်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်။

၆၄၁။ ဘော-အနက်ဖြစ်လျှင် နုဒဒိတိ ယု-ဖြင့် ယု-သတိ။ ဝနုဒနံ-စသည်။
သဉ္ဇာနနံ- ၌ သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ဉာ- အဝေစားနေ၊ ယု-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ယု-တို့ အာနုဒ-ဖြူ ဉာဿ ဇာနိနာ-ဖြင့် ဉာ-တို့
ဇာ-ဖြူ ဝုဗ္ဗဖြူ။ ထာနုနံ-၌ ယု-သဒ္ဓေ (အသံပြုခြင်း)။
ဧဒာဝနံ-၌ ဝေဝ- စေသနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဓာတုတိ ဇော ဇာယ-စသည်ဖြင့် ဇောဝေ-သတိ၊
ထာရိတိ၊ ဇာ-အနုဇနိဗ္ဗေ၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် တစ်ခုည်း- နိဂ္ဂတိတဉ္စ-ဖြင့် ဝေ-အထက်၌ နိဂ္ဂတိတိလာ၊ (ဝံဒိ+အာဝေ) တစ်၊ ဝုဗ္ဗဖြူ
(ဧဒာဝေ) နုဒဒိတိ ယု-ဖြင့် ယု-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် အနု-ဖြူ စသည်။ (သပြေကန်-၌ တေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတိလာသည်၊ ဝုဝသိဒ္ဓိ
သဒ္ဓကုဇ-စသော သုတိအစွင့် နှာ- ၃၆၆-၌ တုစိ ဓာတု၊ တစ်ခုည်း- နိဂ္ဂတိတဉ္စ-ဖြင့် လာသည်)
ဧတာဝနံ-၌ စိတိ- ဧတာသံ (စေ့ဆော်အားထုတ်ခြင်း)၊ ဇောဝေ-သတိ၊ စိ-၌ ဣ-ကို ဝေ-ဝုဒ္ဓိပြုစသည်။
အာဇာဝနံ-၌ အာဇာ- ဝေသနေ (စေခိုင်းခြင်း)။
နုဒထော-၌ နုဒ- ခေဝေ (ဖော်ထုတ်ခြင်း)၊ သဗ္ဗထော ဣတ္ထာပိ ဝါ-ဖြင့် ဣ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် ဣ-တို့ အထ-ဖြူ
(နုဒိ+အထ) တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဦး-ဒိယဖြူ နာဓိဇံစသည်။ (သပြေကန်၌ ဣ-သတိ၊ ထာရိတိ၊ ဇာ-အနုဇနိဗ္ဗေ၊ အထ-ဖြူသည်၊
အခြေပြု၌ ဣ-အတိုင်း အထ-ဖြူသည်) နုဒထော-စသည် နည်းတူ။

သာဝကော- နါ၊ (စကားကိုနားထောင်တတ်သော တပည့်)၊ လုနာတိ- ရိတ်ဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့်၊ လာဝကော- နါ၊ ဂုဟောတိ- ပူဇော်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဟာဝကော- နါ၊ ပုနာတိ-
 ငြူစင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပါဝကော- နါ၊ (မီး)၊ ဘဝတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ဘာဝကော- နါ၊ ဇာနာတိ- သိတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇာနကော- နါ၊ အသတိ- စားတတ်၏၊
 ဣတိ- ကြောင့်၊ အသကော- နါ၊ ဥပါသတိ- ဆည်းကပ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥပါသကော- နါ၊
 (ရတနာ ၃-ပါးကို ဆည်းကပ်တတ်သော ဥပါသကာ)၊ သမေတိ- ငြိမ်းစေတတ်၏၊ (သမ္မတိ-
 ငြိမ်သက်တတ်၏)၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမကော- နါ၊ (နေ့ကို ကာရံထေ-တု ဆိုလေ့ရှိခြင်း၊ ဒီဝါဒီဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့်
 သမ္ပတိ-သာ သင့်)။

ကာရိတေ တု- ကာရိတ ပစ္စည်းရှိရာ၌၊ (ဥဒါဟရဏံ- ကား)၊ ဖန္ဒာပယတိ- တုန်လှုပ်စေ
 တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဖန္ဒာပယကော (ဖန္ဒာပကော)- နါ၊ ဝေ- တူ၊ အာဏာပကော- စေခိုင်းတတ်သူ၊
 စေတာပယကော- စေ့ဆော်တိုက်တွန်းတတ်သောသူ၊ သဗ္ဗာနနကော- သိစေတတ်သူ။

၆၄၁။ သာဝကော-၌ သု- သဝဏေ၊ ဣ-သင်္ဂါ၊ ကာရိတံ၊ ဥ-တိ ဩ-ဝုဒ္ဓိ၊ ဩ-တိ အာဝ-ပြု၊ ဣ-တိ အာ-ပြု
 စသည်။

ဇာနကော-၌ ဣ- အဝဓာဓေ၊ ဣ-သင်္ဂါ၊ (ဣ+ယ) ထိယာဒိတော နာ-ဖြင့် နာ-သင်္ဂါ၊ ဣသ ဇာနာ-ဖြင့် ဣ-
 တိ ဇာ-ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-တိ အာ-ပြု၊ (ဇာ+နာ+အာ) ခွင်း၊ ချေ၊ တပ်၊ နာမိဒံစသည်။

ဥပါသကော-၌ ဥဝ-ဝုဗ္ဗ၊ အာသ- ဥဝဝေသနေ (ကပ်ဝင်ခြင်း)၊
 ဣ-တိ ချေ။

ကာရိတံအတွက် သိခြင်းဆိုလေ့ရှိသည်။ ဤ၌ သုဒ္ဓကတ္တံဖြစ်၍ ငွေတိတံ ငွေတော၊ သမေတိတံ သမေတော-တို့၌
 ဇာယတိတံ ငွေတော၊ သမ္ပတိတံ သမေတော-တု သုဒ္ဓကတ္တံဖြစ် သင့်သည်။

ဇာနာပယကော-စသည်၌ ယု-ဝုဗ္ဗဦးမှာ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ကာပယ-ဝုဗ္ဗဦးဖြင့် ဇာနာပယ၊ အာကာပယ၊ စေတာပယ-
 ဖြစ်ပြီးနောက် ဣ-သင်္ဂါ၊ အာ-ပြု စသည်။

သဗ္ဗာနနကော-၌ သံ-ဝုဗ္ဗ၊ ဣ- အဝဓာဓေ၊ ကာရိတံ ကာပေ-သင်္ဂါ၊ ကာရိတံ၊ ကာ-အာနုဓနံ၊ (သံ+ဣ+အာပေ)
 ဣ-သင်္ဂါ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာနုဓက-ပြု၊ (သံ+ဣ+အာပေ+အာနုဓက) တွမ် ဇာတု-ဖြင့် အာပေ-တို့ ချေ၊ ဣ-တိ ဇာ-ပြု၊ ဝုဗ္ဗံ၊
 နာမိဒံစသည်။

၆၄၂။ ၅၈၈။ ဣယတမကိ သောန.မန္တဿရော ဒိဃံ,ကွဗိ ဒိဿဿ
ဂုဏံ, ဒေါ ရံ, သက္ကိ ဝ။

(ဣယတမကိသောနံ+အန္တဿရော+ဒိဃံ+ကွဗိ+ဒိဿဿ+ဂုဏံ+ဒေါ+ရံ+သက္ကိ+ဝ။၁၀-ပုဒ်၊
ဒိဃံ+အာဒေသဝိပိသုတ်။)

ကိမိ- ကိပစ္စည်းကြောင့်၊ ဒိဿဿ- ဒိဿဓာတ်၏၊ ဂုဏံ- ဂုဏ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣယတမကိ
သောနံ- ဣသဒ္ဓါ၊ ယ-သဒ္ဓါ၊ တ-သဒ္ဓါ၊ မ-သဒ္ဓါ၊ ကိသဒ္ဓါ၊ ဧ-သဒ္ဓါ၊ သ-သဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တဿရော-
အဆုံးသရသည်၊ ဒိဃံ- ဒိဃအဖြစ်သို့၎င်း၊ ကွဗိ- ဌ၊ ဒေါ- ဒ-သည်၊ ရံ- ရ-အဖြစ်သို့၎င်း၊ အာပဇ္ဇတေ-
ရောက်၏၊ အန္တဿ- ဓာတွန် သ-၏၊ သက္ကိ ဝ- သ-ပြု၊ ကွ-ပြု၊ ဤ-ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-
ကုန်၏။

(တစ်နည်း။ သုတ်၌ ဒုဿဿ-ဟု ရှိစေ) ကိမိ- ကြောင့်၊ ဣယတမကိ သောနံ- ဣ, ယ,
တ, မ, ကိ, ဧ, သ-သဒ္ဓါတို့၏၊ အန္တဿရော- အဆုံးသရသည်၊ ဒိဃံ- ဒိဃအဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ-
၏၊ ကွဗိ- ဌ၊ ဒုဿဿ- ဒုဿဓာတ်၏၊ ဥကကရော- ဥအက္ခရာသည်၊ ဂုဏံ- ဣဟူသော ဂုဏ်အဖြစ်သို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ရောက်၏၊ ဒေါ- ဒ-အက္ခရာသည်၊ ရံ- ရ-အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ ဓာတုန္တဿ-
ဓာတွန် သ-၏၊ သက္ကိ ဝ- သ-ပြု၊ ကွ-ပြု၊ ဤ-ပြုတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဣ ယ တ မ ကိ ဧ သ ဣတိ- ဣ, ယ, တ, မ, ကိ, ဧ, သ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ
သဗ္ဗနာမာနံ- ဤ သဗ္ဗနာမ်တို့၏၊ အန္တော- အဆုံးဖြစ်သော၊ သရော- သည်၊ ဒိဃံ- သို့၊ အာပဇ္ဇတေ-
၏၊ ကွဗိ- ဌ၊ ဒုဿ ဣတိ- ဒုဿဟူသော၊ ဧတဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဥကကရော- ဥ အက္ခရာသည်၊
ဂုဏံ- ဣ-ဟူသော ဂုဏ်အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ ဒကကရော- သည်၊ ရကကရံ- ရ-အဖြစ်သို့၊
အာပဇ္ဇတေ- ၏၊ ဓာတုန္တဿ- ဓာတွန်ဖြစ်သော၊ သဿ ဝ- သ-၏လည်း၊ သ ကွ ဤ ဣတိ- သ,
ကွ, ဤ ဟူကုန်သော၊ ဧတေအာဒေသာ- တို့သည်၊ ယထာသမ္ဘဝံ- ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ဧတေသဒ္ဓါ- ဤ သဒ္ဓါတို့သည်၊ သကေန သကေန နာမေန- မိမိဥစ္စာ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော
နာမည်ဖြင့်၊ ယထာနုပရောဓေန- ပါဠိတော်အားလျော်စွာ မဆန့်ကျင်သဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓသာသန- ဘုရား
သာသနာတော်၌ (ပရိယတ်သာသနာတော်၌)၊ ပစ္စာ ပုန- တစ်ဖန်၊ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ- ပြီးစီးကုန်၏။

ဣမမိဝ- ဤသူကိုကဲ့သို့ နံ- ထိုသူကို ပဿတိ- ရှုတတ်၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့် ဤဒိသော-
ဤဒိသမည်၏၊ ယမိဝ- အကြင်သူကိုကဲ့သို့ နံ- ကို ပဿတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ယာဒိသော- ၏၊
တမိဝ- ထိုသူကိုကဲ့သို့.....။ မမိဝ- ထိုကိုကဲ့သို့.....။ ကိမိဝ- အဘယ်သူကိုကဲ့သို့.....။ ဧတမိဝ-
ဤသူကို ကဲ့သို့.....။ သမာနမိဝ- တူသူကိုကဲ့သို့.....။ (ဤအတိုင်း တာဒိက္ခောတိုင်အောင်ပေးလေ)

ဝေ- တူ၊ မာဒိက္ခော- ငါကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ ကိဒိက္ခော- အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူနည်း၊
 ဒေဒိက္ခော- ဤသူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ သာဒိက္ခော- တူသူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ ဤဒိ- ဤသူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊
 ယာဒိ- အကြင်သူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ တာဒိ- ထိုသူကိုကဲ့သို့ရှုအပ်သူ။ မာဒိ- ငါကိုကဲ့သို့ရှုအပ်သောသူ၊
 ကိဒိ- အဘယ်သူ့ကိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သူနည်း၊ ဒေဒိ- ဤသူ့ကိုကဲ့သို့ရှုအပ်သူ၊ သာဒိ- တူသူကိုကဲ့သို့
 ရှုအပ်သော သူ။

ဝဂ္ဂဟဇောန- ဖြင့် ဣယ ဣစ္စေဝမာဒိနံ- ဣယ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ တေသမေဝသဒ္ဓိနံ-
 ထို သဒ္ဓိတို့၏သာလျှင်၊ အန္တော- အဆုံးဖြစ်သော၊ သရော ဝ- သရသည်လည်း၊ ကွမိ- ဌ၊ ဒိဃတ္တံ-
 ဒိဃအဖြစ်သို့၊ (အာပဇ္ဇတေ- ၏ ဣတိ- သို့) အာဟု- ဆိုကုန်၏၊ ဤဒိက္ခော- ဤသူကဲ့သို့
 ရှုအပ်သူ.....သာဒိက္ခော- တူသူကဲ့သို့ရှုအပ်သူ၊ ဣဒိသော- ဤသူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ သရိက္ခော-
 တူသူကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ။

ဤသုတ် ရုပ်တွက်ပုံ ရှုပသိဒ္ဓိအတိုင်း တွက်ပြမည်။

၆၄၂။ ဤဒိသော-၌ ဣမ-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ- ဝေက္ခနေ (ဩဠှိဂ္ဂခြင်း) ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံချေ၊ တို့ ဝ-ဖြင့် တို့-သတ်၊ ဤသုတ်၌
 ဣ-တူသော နိဝါဟန-ဖြင့် ဣမ-တို့ ဣ-ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-တို့ ဤ-ဒိသပြု၊ ဓာတုနံ သ်-တိုလည်း သ်-ထပ်ပြု၊ (ဤ+ဒိသ်+တို့)
 တို့ လောဝေါ ဝ-ဖြင့် တို့-ချေ၊ နာမ်ငါး သ်-သတ်၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

ယာဒိသော-စသည်၌ ဣ-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ၊ တ-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ၊ အမှ-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ၊ တိ-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ၊ စေ-
 သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ၊ သမာန-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒိသ- ဝေက္ခနေ၊ တို့-သတ်၊ ဤသုတ်၌ မ-တူသောနိဝါဟနဖြင့် အမှ-တို့ မ၊ ကိ-တူသော
 နိဝါဟနဖြင့် တိ-တို့ တိ၊ ဝ-တူသော နိဝါဟနဖြင့် စေ-တို့ စ၊ သ- တူသော နိဝါဟနဖြင့် သမာန-တို့ သ-ပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယ၊
 တ၊ မ၊ တိ၊ သ-တို့၏ အဘုံးသရထို ဒိသ-ပြု၊ ဓာတုနံ သ်-တိုလည်း သ်-ထပ်ပြု၊ တို့ လောဝေါ ဝ-ဖြင့် တို့-ချေ၊ နာမ်ငါးစသည်၊
 ယာဒိသော၊ တာဒိသော၊ မာဒိသော၊ ကိဒိသော၊ ဒေဒိသော၊ သာဒိသော-ပြီး၏။

ဤသုတ်ဖြင့် ဒ-တို့ ဝ-ဖြင့် ဤဒိသော၊ ယာဒိသော၊ တာဒိသော၊ မာဒိသော၊ ကိဒိသော၊ ဒေဒိသော၊ သာဒိသော-ဖြစ်၏။

ဓာတုနံ သ်-တို့ တို့-ဖြင့် ဤဒိက္ခော-စသည်ဖြစ်၏။ ဓာတုနံ သ်-တို့ ဤ-ဖြင့် ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၍ ဤဒိ၊ ယာဒိ-
 စသည်ဖြစ်၏။ ဝ-မြစ်၌ ဒိဃမုတ္တုလျှင် ဣဒိသော၊ သာဒိသော၊ သရိသော၊ သရိက္ခော-ဖြစ်၏။

ဝေဒိနုဠိ- ငုတ္တိဘေဇိ၊ ဣမ၊ ယ၊ တ၊ အမှ၊ ကိ၊ ဘေ၊ သမာန-သဒ္ဓါ၀ဝဒ၊ ဒုသ- ဝေက္ခနေ (ဩဠှိဂ္ဂခြင်း)၊
 ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံ ချေ၊ တို့ ဝ-ဖြင့် တို့-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣမ-တို့ ဣ၊ အမှ-တို့ မ၊ ကိ-တို့ ကိ၊ စေ-တို့ စ၊ သမာန-
 တို့ သ-ဖြင့် ယင်းတို့၏ သရထိုလည်း ဒိသပြု၊ ဒု-၏ ဥ-တိုလည်း ဣ-ပြု၊ ဓာတုနံ သ်-တိုလည်း သ်-ထပ်ပြု၊ တို့ လောဝေါ ဝ-
 ဖြင့် တို့-ချေ၊ နာမ်ငါး စသည်။ ဒိသ-၏ ဒ-တို့ ဝ-ဖြင့် ဤဒိသော-စသည်ဖြစ်၏။ ဓာတုနံ သ်-တို့ တို့-ဖြင့် ဤဒိက္ခော-
 စသည်ဖြစ်၏။ ဤ-ဖြင့် ဤဒိ- စသည်ဖြစ်၏။

၆၄၃။ ၆၄၅။ ဘျာဒိတိ မတိ ဗုဓိ ပူဇာဒိတိ ဝ က္ကော ။

(ဘျာဒိတိ+မတိဗုဓိပူဇာဒိတိ+ဝ+က္ကော၊ ၄-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိမိသုတ်၊)

ဘျာဒိတိ- ဘိအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ မတိဗုဓိပူဇာဒိတိ ဝ- မန-ဓာတ်၊ ဗုဓ-ဓာတ်၊ ပူဇ-ဓာတ်အစရှိသည်တို့မှ၎င်း၊ ပရေ-၌၊ က္ကော-က-အနုဗန်ရှိသော တပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဘိ က္ကစ္စေဝမာဒိတိ- ဘိ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူတိ ဝ- ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ မတိဗုဓိ ပူဇာဒိတော ဝ- မန၊ ဗုဓ၊ ပူဇအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေ- နောက်၌၊ က္ကပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဘာယိတဗ္ဗော -ကြောက်အပ် ကြောက်ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ဘိတော- နိ၊ သုပိတဗ္ဗော- အိပ်ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် သုက္ကော- နိ၊ မိဒိတဗ္ဗော သိနေတိတဗ္ဗော- ချစ်အပ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ မိက္ကော- နိ၊ သမ္ပန္နိတဗ္ဗော- သမုတ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပတော -၏၊ သံသုဠ- လွန်စွာ၊ ဗာနိတဗ္ဗော ပူဇေတဗ္ဗော- ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပတော- နိ၊ သမ္ပာနိယိတ္တ- ကောင်းစွာ မြတ်နိုးအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပတော- နိ၊ သံကပ္ပိယတေ- ကောင်းစွာကြံစည်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သင်္ကပ္ပိတော- နိ၊ သင်္ကပ္ပိယိတ္တ- ပြု၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သင်္ကပ္ပိတော- နိ၊ သမ္ပာဒိယတေ- ကောင်းစွာ ပြင်စေ(ပြီးစေ)အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပာဒိတော- နိ၊ သမ္ပာဒိယိတ္တ- ပြု၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပာဒိတော- နိ။ အဝဓာရိယတေ- ပိုင်းခြား ကန့်သတ်အပ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ အဝဓာရိတော- နိ၊ အဝဓာရိယိတ္တ- ပြု၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဝဓာရိတော- နိ၊ ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော ဉာတဗ္ဗော- သိအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓေါ- နိ၊ အဇ္ဈယိတဗ္ဗော- သရဇ္ဈာယ်အပ်၏၊ ဣတိ-

၆၄၃။ သိထော-၌ သိ- ဘယေ (ထြောက်ခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတုန်ဓချေ၊ ဤသုတိဖြင့် ဣ-သတိ၊ တွမိ ဓာတု-ဖြင့် တ်- အနုဗန်ထိုချေ၊ နာမိဒံ၊ သိ-သတိ၊ ဩ-ပြု၊ ပြီး၏။

သုက္ကော-၌ သုဝ- ဘယေ (အိပ်ခြင်း)၊ ဣ-သတိ၊ တ်-အနုဗန်ချေ၊ ဘုဗာဒိဒုဗ္ဗော နော ဒို့ ဝ-ဖြင့် ဓာတုန်ချေ၍ တ- ဒွေသော်ဆောင်။ မိက္ကော-၌ မိဒ-သိနေထေ (ချစ်ခြင်း) နှည့်ထူ။

သမ္ပတော-၌ သံ-ပုဗ္ဗ၊ မန- ဣဇာယံ (လိုချင်ခြင်း)၊ ဣ-သတိ၊ တ်-အနုဗန်ချေ၊ (သံ+မနံ+တ) ဝဓာနယဒုဗ္ဗောဒိ ဒုဗ္ဗော-ဖြင့် ဓာတုန် နံ-ချေ၊ ဝဂ္ဂုပြု၊ နာမိဒံသည့်။

သင်္ကပ္ပိတော-၌ သံ-ပုဗ္ဗ၊ တဂ္ဂ- တက္ကနေ (ထြံစည်ခြင်း)၊ ယထာဝဓ မိကာဏေ-ဖြင့် ဣ-ယာ၊

သမ္ပာဒိတော-၌ သံ-ပုဗ္ဗ၊ ဝဒ- ဝထိမိ (ဝထိအနုတ်)၊ တွမိ ဓာတု-ဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို အာ-ပုဒ်ဖြင့် (ဈာသ)

အဝဓာရိတော-၌ အဝ-ပုဗ္ဗ၊ ဓရ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ အညေသု ဝ-ဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို အာ-ပုဒ်ဖြင့် (ထရုညံ၊ သာ-ဋီ) ဗုဒ္ဓေါ-၌ ရှဂု-သုတ်အတိုင်းထွတ်၊ ဤသုတိဖြင့် ဣ-သတိ၊ တ်-အနုဗန်ချေသည့်သာထူး၏။

ပိုင်း | အရှင်ခေါလောတာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

ကြောင့် ဣတော- ဇါ၊ (အစိတော-ဟုလည်း ရှိ၏) တေဗ္ဗော ဂန္တဗ္ဗော- ရောက်အပ်၏၊ ဣတိ-
 ကြောင့် ဣတော- ဇါ၊ ဝိဒိတဗ္ဗော ဉာတဗ္ဗော- သိအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ဝိဒိတော- ဇါ၊ တက္ကိယတေ-
 ကြံစည်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် တက္ကိတော- ဇါ၊ ပူဇိယတေ- ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ပူဇိတော- ဇါ၊ ပူဇိယိတ္ထ- ပူဇော်အပ်ပြီ၊ ဣတိ- ကြောင့် ပူဇိတော- ဇါ၊ အပစာယိတဗ္ဗော- ပူဇော်အပ်၏၊
 ဣတိ- ကြောင့်၊ အပစာယိတော- ဇါ၊ မာနိတဗ္ဗော ပူဇေတဗ္ဗော- ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
 မာနိတော- ဇါ၊ အပစိယတေ- ပူဇော်ခြင်း ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် အပစိတော- ဇါ၊ ဝန္တိယတေ-
 ရှိခိုးအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝန္တိတော- ဇါ၊ ဝန္တိယိတ္ထ- ရှိခိုးအပ်ပြီ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝန္တိတော- ဇါ၊
 သက္ကရိယတေ- ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သက္ကရိတော- ဇါ၊ သက္ကရိယိတ္ထ-ပူဇော်အပ်ပြီ၊
 ဣတိ- ကြောင့်၊ သက္ကရိတော- မည်၏။

၆၄၄။ ၆၆၁။ ဝေပု သိ ဒဝ ဝမု ကု ဒါ ဘူဟွာဒိဟိ၊ ထုတ္တိမ ဇာမာ နိဗ္ဗတ္တေ

(ဝေပု.....ဟွာဒိဟိ+ထုတ္တိမဇာမာ (အထုတ္တိမဇာမာ)+နိဗ္ဗတ္တေ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ဝေပု သိ ဒဝ ဝမု ကု ဒါ ဘူဟွာဒိဟိ- ဝေပု-ဓာတ်၊ သိ-ဓာတ်၊ ဒဝ-ဓာတ်၊ ဝမု-ဓာတ်၊
 ကု-ပြုရမည့် ကရ-ဓာတ်၊ ဒါ-ဓာတ်၊ ဘူ-ဓာတ်၊ ဟု-ဓာတ် အစရှိသည်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ နိဗ္ဗတ္တေ-
 နိဗ္ဗတ္တအနက်၌၊ ထုတ္တိမဇာမာ- ထု-ပစ္စည်း၊ ထွိမ-ပစ္စည်း၊ ဇာမာ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ တစ်နည်း-
 အထုတ္တိမဇာမာ- အထု-ပစ္စည်း၊ ထွိမ-ပစ္စည်း၊ ဇာမာ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ (ရှု-၄၁၀)

ဝေပု သိ ဒဝ ဝမု ကု ဒါ ဘူ ဟု ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဝေပု၊ သိ၊ ဒဝ၊ ဝမု၊ ကု-ပြုမည့်
 ကရဓာတ်၊ ဒါ၊ ဘူ၊ ဟု ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ နိဗ္ဗတ္တေ- ဌှ၊ ယထာ
 သမ္ဘဝံ- ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ ထုတ္တိမဇာမာပစ္စယာ- တို့သည်၊ တစ်နည်း- အထု ထွိမ ဇာမာ
 ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၆၄၅။ ဣတော-၌ ဣ- အဗျယနေ (သရဗျာယ်ခြင်း)၊ ဝိဒိတော-၌ ဝိဒိ- ဉာဏေ (သိခြင်း)၊ ဣ-ဏာ၊ တက္ကိတော-၌ တက္က-
 ထက္ကနေ (ကြံခြင်း)၊ ပူဇိတော-၌ ပူဇ- ပူဇာယ် (ပူဇော်ခြင်း)၊ အပစာယိတော-၌ အပ-ပစ္စ၊ စာ- ပူဇာယ်၊ တွမိ ဓာတု-ဖြင့် စ-
 ဇာ အ-ထို အာ-ဖြူ (ထရဗျည်း၊ သာ-ဇို-၌ စာယ-ပူဇာယ်-တု ဒိယဖြင့် တယ-ဟုပြုသည်၊ မာန-ဓာတ်နှင့် တွဲထားခြင်း၊ ဝုဒ္ဓိတားမြစ်
 သော ထိ-အနုစန့်အရဖြစ်ခြင်းထို့ကြောင့် ပိုကောင်းသည်) မာနိတော-၌ မာန- ပူဇာယ်၊ အပစိတော-၌ အပ-ပစ္စ၊ ဝိ- စေယ
 (အည်းပူခြင်း)၊ (ရွာသဆိုသော်လည်း မာနိတောနှင့် ဝုဒ္ဓိတောတို့၏ အကြား၌ ထားခြင်းကြောင့် ဝိ- ပူဇာယ်-(ပူဇော်ခြင်း)သာမည်၊
 ထရဗျည်း သာ-ဇို) ဝုဒ္ဓိတော-၌ ဝုဒ္ဓိ- အဘိဝဒ္ဓနေ (ပိုခိုးခြင်း)၊ သက္ကရိတော-၌ သက္ကရ- ပူဇာယ်၊

ဝေပနံ- တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ဝေပေါ- ခြင်း၊ တေန- ထို တုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗတ္တော- ဖြစ်သည်တည်း။
 ဝေပထု- တုန်လှုပ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သည်၊ သယနံ- အိပ်ခြင်း၊ သယော- ခြင်း၊ တေန- ထိုအိပ်ခြင်းဖြင့်၊
 နိဗ္ဗတ္တော- တည်း။ သယထု- အိပ်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်သည်၊ ဒဝနံ- ပူလောင်ခြင်း၊ ဒဝေါ- ခြင်း၊ တေန- ဖြင့်၊
 နိဗ္ဗတ္တော- တည်း။ ဒဝထု- ပူလောင်ခြင်းဖြင့်ဖြစ်သည်၊ ဝမနံ- ပျို့အန်ခြင်း၊ ဝမော- ခြင်း၊ တေန- ဖြင့်၊
 နိဗ္ဗတ္တော- တည်း။ ဝမထု- ပျို့အန်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သည်၊ ကုတ္တိ- ပြုခြင်း၊ ကရဏံ- ခြင်း၊ တေန- ဖြင့်၊
 နိဗ္ဗတ္တံ- တည်း။ ကုတ္တိမံ- ပြုခြင်းဖြင့်ဖြစ်သည်၊ ဒါတိ- ပေးခြင်း၊ ဒါနံ- ခြင်း၊ တေန- ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ-
 တည်း။ ဒတ္တိမံ- ပေးခြင်းဖြင့်ဖြစ်သည်၊ ဘူတိ- ဖြစ်ခြင်း၊ ဘဝနံ- ခြင်း၊ တေန- ဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ- တည်း။
 ဘောတ္တိမံ- ဖြစ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သည်၊ အဝဟုတိ- ပူဇော်ခြင်း၊ အဝဟနံ- ခြင်း၊ တေန- ထိုပူဇော်
 ခြင်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗတ္တံ- တည်း။ ဩဟာဝိမံ- ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်သည်။

၆၄၅။ ၆၆၂။ အက္ကောသေ နမ္မာနိ ။

(အက္ကောသေ+နမ္မိ+အာနိ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

နမ္မိ- န-ပဋိသေဓနိပါတ်သည်၊ ယုတ္တော- ယှဉ်လတ်သော်၊ အက္ကောသေ- ဆဲရေးခြင်းအနက်
 ကို၊ ဂဗျမာနေ- သိအပ်သော်၊ အာနိ- အာနိပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ။

၆၄၄။ ဂူဝသိနိန္ဒိ ထု-ဝစ္စည်း၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် အ-ဏာ၊ တစ်ခုညီး- အထု-ဝစ္စည်း-တု ၂-ခုညီးဖြစ်သည်၊ ဤနိ အထု-
 ဝစ္စည်းဖြင့် ဂူဝထွယ်စည်။

ဝေဝထု-၌ ဝေဝ- တစ္ဆေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤထုတ်ဖြင့် အထု-ဏာ၊ တစ်၊ နာမ်ငဲ့၊ သိ-ဏာ၊
 ချေ၊ ပြီး၏။

သထထု-၌ သိ- သထေ (အိပ်ခြင်း)၊ အထု-ဏာ၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဝေ-ဝုဒ္ဓိဖြူ ဝေ-အထ-ဖြင့် ဝေ-ထို အထ-ဖြူ
 နာမ်ငဲ့စသည်။ ဒဝထု-၌ ဒဝ- ဒဝနေ (ပူလောင်ခြင်း)၊ (ဒု-ဓာတ်ဖြူလျှင် ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ အဝ-ဖြူ) ဝေထု-၌ ဝေ- ဥပုဂ္ဂတေ
 (ပျို့အန်ခြင်း)။

တုတ္တိမံ-၌ တရ- တရဏေ (ဖြူခြင်း)၊ ဤထုတ်ဖြင့် တွမ်-ဏာ၊ (ကရံ+တွမ်) ထု-တူသော ဤထုတ်ဏာ နိဝိဏန-ဖြင့်
 (ဂူ) တစ်ခုညီး- တွမ် ဓာတု-ဖြင့် (သပြေကန်) ကရံ-ထို ထု-ဖြူ၊ နာမ်ငဲ့စသည်။

ဒတ္တိမံ-၌ ဒါ- ဒါဓန (ပေးခြင်း)၊ တွမ်-ဏာ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် ဂုဿဖြူ၊ ဘောတ္တိမံ-၌ သူ-သက္ကာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊
 အညေသု ဓ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြူ။

ဩဟာဝိမံ-၌ အဝ-ဝုဗ္ဗ၊ တု- ဝုဗ္ဗာယ (ပူဇော်ခြင်း)၊ ဤထုတ်ဖြင့် ဂေါဓ-ဏာ၊ ကာရိထိဋ၊ ကာ-အရဓနံချေ၊ ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ တေ
 အာဝိဏာ ကာရိတေ-ဖြင့် အာဝ-ဖြူ၊ ဩ အဝဿ-ဖြင့် အဝ-ထို ဩ-ဖြူ၊ နာမ်ငဲ့စသည်။

နမိုး- န ဟူသော၊ ပဋိသေယုတ္တေ- ပဋိသေနေပါတ်နှင့် ယှဉ်လတ်သော်၊ အက္ခောသ
တ္တတိ- ဆဲရေးခြင်းဟူသော၊ တေသ္မိံ အတ္ထေ- ဌှိ၊ ဓာတူဟိ- ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ အာနိ
ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- န။

ဇေယျ- ဟဲ့ အယုတ်ကောင်၊ တေ- သင်သည်၊ ဒေသော- အရပ်တစ်ပါးသို့၊ န ဂမိတဗ္ဗော၊
အဝမာနိ- မသွားထိုက်၊ ဇေယျ- ကောင်၊ တေ- သည်၊ ကမ္မံ- အလုပ်ကို၊ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ အကရာဏိ-
မလုပ်ထိုက်၊ နမိတိ ကိမတ္ထံ- နည်း၊ ဝိပတ္တိံ တေ ဇေယျ.....အကျိုးရှိ၏၊ (ဇေယျ- ကောင်၊ တေ- နင်၏၊
ဝိပတ္တိံ- ပျက်စီးခြင်း၊ ဇေယျ- ကောင်၊ တေ- န။ ဝိကတိ- ဖောက်ပြန်ခြင်း၊) အက္ခောသေတိ ကိမတ္ထံ-
နည်း၊ န ဂန္တဗ္ဗာ.....အကျိုးရှိ၏၊ (တေ- သည်၊ အဂတိ- မလားအပ်သည်သို့၊ န ဂန္တဗ္ဗာ- မလားအပ်)

၆၄၆။ ၄၁၉။ ကောဒိတော သင်္ကဿ ကုတ္တံ။ ။

(ကောဒိတော+သင်္ကဿ+ကုတ္တံ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိစိသုတ်)

ကောဒိတော- ကေအစရှိသော သင်္ချာသဒ္ဒါမှာ၊ ပရဿ- သော၊ သင်္ကဿ- သင်္ကနိပါတ်ပုဒ်
၏၊ ကုတ္တံ- ကုတ္တံ- ပြုသည်၊ ဟောတိ- န။

ဓမ္မနုဉ္စိ- ရူဇာဏံ၊ ကောဒိတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သင်္ကဿ- န။ ဌာနေ- အရာဌာန၌၊
ဝါရတ္ထေ- အကြိမ်ဟူသောအနက်၌၊ ကုတ္တံ- ကုတ္တံပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- န။ (ပစ္စယဝိစိ)

ကောဒိတော- မှ၊ ပရဿ- သော၊ သင်္ကဿ- န။ ကုတ္တံ- သည်၊ ဟောတိ- န။

ကေဿ- တစ်ခုသော၊ ပဒတ္တဿ- ပုဒ်နက်၏၊ သင်္ကတိရံ- အကြိမ်တည်း၊ ကေကုတ္တံ-

၆၄၅။ အဝမာနိ-၌ န-သဒ္ဒါပဝဒ၊ ဝဗု- ဝတိမှိ (ဝတိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် အာနိ-သက်၊ (န+ဝမာနိ)
ကမ္မဓာရယ်သမာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍ ပထတိပြု၊ အတ္ထံ နုဿ တဂ္ဂုရိသေ-ဖြင့် န-ကို အ-ပြု၊ နာမိဒံ၊ သိ-သက်၊ ချေ။(ကစ္စည်းဘာ-ဋီ)
ဂ္ဂုဿိဒိ-၌ကား န+ဝမာနိ-ဟု ကိတ်ပြီးသောအခါ နာမိဒံ၊ သိ-သက်စသည်၊ အ+ဝမာနိ-ဟု သမာသ်စပ်ပြီးသောအခါ နာမိဒံစသည်ဖြင့်
နာမိ ၂-ခါရံသည်။

အတဗ္ဗာဏိ-၌ န-သဒ္ဒါပဝဒ၊ တရ- ကရဏေ (ပြုခြင်း)၊ အာနိ-သက် စသည်နည်းတူ၊ ရဟာဒိတော ဏ-ဖြင့် န-ကို
ဏ-ပြုခြင်းသာ ထူးသည်။

ကိ-ရမိ၊ ဝိပတ္တိံ၊ ဝိကတိ-တို့၌ န-ဝဋ်သေစနှင့် မယှဉ်သောကြောင့် အာနိ-မသက်ရ။

အဝတိ-၌ အက္ခောသ-မဟုတ်သောကြောင့် အာနိ-မသက်ရ။

၆၄၆။ ကေကုတ္တံ-၌ ကေ+သင်္က-တည်း၊ ကေဿ သင်္က-ဟူသောအနက်၌ တဂ္ဂုရိသ်သမာသ်ဆိုင်ရာ စီရင်၍ ကေ သင်္က-ဟု
ပထတိပြု၊ ဤသုတ်ဖြင့် သင်္က-ကို ကုတ္တံ-ပြု၊ နာမိဒံ၊ သိ-သက်၊ ချေ၊ ပြီး၏။

တစ်ကြိမ်၊ ခွံနွံ- နှစ်ခုကုန်သော၊ ပဒတ္တာနံ- တို့၏၊ သင်္ကီ ဝါရံ- တည်း၊ ခွံကွတ္တံ- နှစ်ကြိမ်၊ တိဏ္ဏံ- သုံးခုကုန်သော၊ ပဒတ္တာနံ- တို့၏၊ သင်္ကီ ဝါရံ- တည်း၊ တိကွတ္တံ- သုံးကြိမ်၊ ဧဝံ- တူ၊ စတုကွတ္တံ- လေးကြိမ်၊ ပဉ္စကွတ္တံ- ငါးကြိမ်၊ ဆက္ခကွတ္တံ- ခြောက်ကြိမ်၊ သတ္တကွတ္တံ- ခုနစ်ကြိမ်၊ အဋ္ဌကွတ္တံ- ရှစ်ကြိမ်၊ နဝကွတ္တံ- ကိုးကြိမ်၊ ဒသကွတ္တံ- ဆယ်ကြိမ်၊ ဣဇ္ဈေဝမာဒယော- ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သဒ္ဓါ- သဒ္ဓါတို့ကို၊ ယောဇေတဗ္ဗာ- ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

၆၄၇။ ၆၆၃။ သုနဿုနဿောဏ ဝါန ဝါနုနုနုနာနာ။

(သုနဿ+ဥနဿ+ဩဏာဝါနဝါနုနုနုနာနာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိဓိသုတံ)

သုနဿ- သုနဟူသော ပါဠိပဒိကပုဒ်၏၊ ဥနဿ- အဆုံး ဥနဿဒ္ဓါ၏၊ ဩဏာ ဝါနဝါနုနုနုနာနာ- ဩဏာပြု၊ ဝါနပြု၊ ဥဝါနပြု၊ ဥနုပြု၊ ဥနုခပြု၊ ဥနုပြု၊ အာပြု၊ အာနပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သုနု ဣတိ- သုနု ဟူသော၊ ဧတဿ ပါဠိပဒိကဿ- ဤ ပါဠိပဒိကပုဒ်၏၊ ဥနဿ- ဥနဿဒ္ဓါ၏၊ ဩဏာ.....အာဒေသ- ဩဏာ၊ ဝါန၊ ဥဝါန၊ ဥနု၊ ဥနုခ၊ ဥဏာ၊ အာ၊ အာန ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

သာမိကဿ- သခင်၏၊ သဒ္ဓံ- အသံကို၊ သုဏာတိ- နားထောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောဏော- သောဏာမည်၏၊ သာမိကဿ- ၏၊ သဒ္ဓံ- အသံကို၊ သုဏာတိ- နားထောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သွာနော- သွာနမည်၏၊ ဧဝံ- တူ၊ သုဝါနော၊ သုနော၊ သုနုခေါ၊ သုနော၊ သာ၊ သာနော- မည်၏။

၆၄၈။ ခွံတုတ္တံ-စသည့်နည်း၊ ခွံ+သတိ-တည့်၊ ခွံနွံ သတိ-အနုတိ၌ သမာသံစပ် စသည့်နည်းတူ၊ ခွံတုတ္တံ- နှစ်ကြိမ်တူ ဆိုသော်လည်း ယော-သတိပုထိတေ၊ နိဝိတိနှင့်အယားတူသောကြောင့် လိင်အနုတိထွန်းပြုရန် သိ-ဝိဘတ်သာသတိရသည်။

ဇာဓိနုဋ္ဌာန်း- ရ-အခေါ်၊ ဧကတုတ္တံ-၌ ဧက+ဝါရ-တည့်၍ ဧကသို့ ဝါရ-အနုတိ၌ ဤသုတိဖြင့် တုတ္တံ- ပစ္စည်းသတိ၊ တေသံ ဝိဘတ္တိယော ယောဝါ စ-၌ တေသံ-ဖြင့် တဒ္ဓိတိ၏ ဝိဘတ်နှင့် ဝါရ-သဒ္ဓါကိုချေ၊ (ဧက+တုတ္တံ) ပကတိပြု၊ နာဓိင်၊ သိ-သတိ၊ ချေ။ ခွံတုတ္တံ-စသည့်နည်းတူ။

၆၄၉။ သောဏော-၌ သုနု-တည့်၊ သိ-သတိ၊ ဤသုတိဖြင့် သုနု-၏ ဥနု-တို့ ဩဏာ-ဖြူ သိ-တို့ ဩ-ဖြူ၊ ဖြီး၏။ ဝါန-ဖြူလျှင် သုနု၊ ဥဝါန-ဖြူလျှင် သုဝါန၊ ဥနု-ဖြူလျှင် သုနု၊ ဥနုခ-ဖြူလျှင် သုနုခ၊ ဥနု-ဖြူလျှင် သုနု၊ အာ-ဖြူလျှင် သာ၊ အာန-ဖြူလျှင် သာနော၊ သာ-၌ သိ-ချေ၊ ကြွင်း သိ-တို့ ဩ-ဖြူ။

(ဓူဝသိခွံ-၌ ဩဏာ-ဖြူ၊ ဥဏာ-ဖြူ ၂-မျိုးတွင် က-ဖြင့် ရှိသည်၊ ကြွင်း န-နှင့်ရှိသည်။ အချို့၌ အားထူး န-နှင့်ချည်း

၆၄၈။ ၆၆၄။ တရုဏဿ သုဿ ဝ ။

(တရုဏဿ+သုဿ+ဝ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

တရုဏဿ- တရုဏဟူသော ပါဠိပဒိကပုဒ်၏ သုဿ- သုဿပြုသည်။ ဝ- အချို့ ဟောတိ- ၏။
တရုဏတ္တတိ- တရုဏဟူသော၊ တေဿ ပါဠိပဒိကဿ- ၏၊ သုဿ အာဒေသော- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

ကာဠကေသော- မည်းနက်သောဆိပ်ပင်ရှိသော၊ သုဿ- လုလင်ပျို။

၆၄၉။ ၆၆၅။ ယုဝဿုဝဿုဝုဝါနုနုနာ ။

(ယုဝဿ+ဥဝဿ+ဥဝုဝါနုနုနာ၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိသုတ်)

ယုဝဿ- ယုဝဟူသော ပါဠိပဒိကပုဒ်၏၊ ဥဝဿ- အဆုံး ဥဝ-သဒ္ဒါ၏၊ ဥဝုဝါနုနုနာ- ဥဝ-
ပြု၊ ဥဝါနု-ပြု၊ ဥနု-ပြု၊ ဥနု-ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယုဝတ္တတိ- ဟူသော၊ တေဿ ပါဠိပဒိကဿ- ၏၊ ဥဝဿ- ဥဝ သဒ္ဒါ၏၊ ဥဝ ဥဝါနု ဥနု
ဥနုနာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ယုဝါ၊ ယုဝါနော၊ ယုနော၊ ယုနော- လုလင်ပျိုသည်။

၆၅၀။ ၆၅၁။ ကာလေ ဝတ္တမာနာတိတေ ဣာဒယော ။

(ကာလေ+ဝတ္တမာနာတိတေ+ဣာဒယော၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

ဝတ္တမာနေ- ပစ္စယုန်လည်းဖြစ်သော၊ အတိတေ- အတိတ်လည်းဖြစ်သော၊ ကာလေ- အခါ
ကို၊ ဂဗျမာနေ- သိအပ်သော်၊ ဣာဒယော- ဣာဒေသော ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဝါ- ဣ၊ ယု၊ မိ၊ တ-
ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဝတ္တမာနတ္ထေ- ပစ္စယုန်အနက်ဖြစ်သော၊ ကာလေ ဝ- အခါ၌၎င်း၊ အတိတတ္ထေ- အတိတ်

၆၄၈။ သုဿ-၌ တရုဏ-တည်၊ သိ-သတ်၊ ဤသုတ်ဖြင့် တရုဏ-ကို သုဿ-ပြု၊ သိ-ချေ၊ ဖြီး၏။

၆၄၉။ ယုဝါ-၌ ယုဝ-တည်၊ သိ-သတ်၊ (ယုဝ+သိ) ဤသုတ်ဖြင့် ယုဝ-၏ ဥဝ-ကို ဥဝ-ပြု၊ ဝုမန္တဿာ သိမ္မိ-၌ အန္တ-ဖြင့် ဝိ
ဘတိနှင့်တကွ အဆုံး အ-ကို အာ-ပြု၊ တပ်၊ ဖြီး၏။ (ယုဝါ-ပုဒ်လည်း ပိုနိုင်ကြောင်းကို ဖြလိ၍ ဥဝ-ထပ်ပြုသည်)

ဤသုတ်ဖြင့် ယုဝ-၏ ဥဝ-ကို ဥဝါနု-ပြုလျှင် ယုဝါနော၊ ဥနု-ပြုလျှင် ယုနော၊ ဥနု-ပြုလျှင် ယုနော၊ သိ-ကို ဩ-ပြု။
(နာမ် ဒုတိယပိုင်း ဟိဝိဘတ္တိမိ ဝ-သုတ်၌ ဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ဖြီးသော ယုဝါနော-စသည်ကား ဤနည်းနှင့်မတူသော နည်းတစ်မျိုးတူမှတ်)

ALIC

အနက်ဖြစ်သော၊ ကာလေ စ- ၎င်း၊ ဣ ယု တပစ္စယာ- ဣ၊ ယု၊ တ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အကာသိ- ပြုပြီ၊ ကရောတိ- ပြုဆဲ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကာရ- (လက်သမား) မည်၏၊ အဂစ္ဆိ- သွားပြီ၊ ဂစ္ဆတိ- ဆဲ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝါယု- (လေ) မည်၏၊ အဘဝိ- ဖြစ်ပြီ၊ ဘဝတိ- ဆဲ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘူတံ- မည်၏။ (အဝိသိ၊ ဝိသထိတံ ဝိသု-တုလည်း ပြုဆင့်)

၆၅၁။ ၆၄၇။ ဘဝိဿတိ ဂမာဒိဟိ ဣ ဃိဏံ ။

(ဘဝိဿတိ+ဂမာဒိဟိ+ဣဃိဏံ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတံ)။

ဘဝိဿတိ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဂမာဒိဟိ- ဂမုအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣဃိဏံ- ဣပစ္စည်း၊ ဃိဏံပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဘဝိဿတိ ကာလတ္ထေ- အနာဂတ် ကာလအနက်၌၊ ဂမု ဘဇ သု ဌာ ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဂမု၊ ဘဇ၊ သု၊ ဌာ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဣဃိဏံပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အာယတိ- နောင်ခါ၌၊ ဂမိတုံ- သွားခြင်းငှာ၊ ယဿ- အကြင်သူ၏၊ သီလံ- အလေ့သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော- ထိုသူသည်၊ ဂါမိ- ဂါမိမည်၏၊ အာယတိ- ၌၊ ဘဇိတုံ- ဝေဘန်ခြင်းငှာ၊ ယဿ- ၏၊ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော- သည်၊ ဘာဇိ- မည်၏၊ အာယတိ- ၌၊ ပဿာဝိတုံ- နားထောင်ခြင်းငှာ၊ ယဿ- ၏၊ သီလံ- သည်၊ အတ္ထိ-

၆၅၀။ ကာရ-၌ ဣရ- ဣရဏေ (ဤခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ကာရိတိဋံ၊ ဣ-အရုဓန်ဈေ၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ၊ ဖြီး၏။

ဝါယု-၌ ဝါ- ဝတိဓဒ္ဒနေသု (ယားခြင်း၊ နောင်ဖွဲခြင်းတို့၌)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ။ (ကစ္စည်း ဝုတ္တိနှင့် နှာသ၊ တဗ္ဗာယန ဝဏ္ဏနာတိအတိ)

ဇာဓိနဠိ- ၉-ဘေဇိ၊ ဝါယု-၌ ဝါ-ဓာတ်၊ ဣ-ဝစ္စည်း၊ ကာရိတိဋံ၊ ဣ-အရုဓန်ဈေ၊ အာကာရန္တု ဓာယော- ဖြင့် အာသိ-ဋ္ဌိ၊ ကမ်၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ။

ဘူတံ-၌ ဘူ- သက္ကာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သတ်၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဧ-ဋ္ဌိ။

၆၅၁။ ဝါမိ-၌ ဝဗု- ဝတိမိ (ဝတိအနက်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ကာရိတိဋံ၊ ဣ-အရုဓန်ဈေ၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌိ၊ နာမိဋံ၊ သိ-သတ်၊ ဈေ။ ဘာဇိ-၌ ဘဇ- ဝိဘာဇေ (ဝေဘန်ခြင်း)။

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄၇၃

၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော- သည်၊ ပဿာဝိ- မည်၏ အာယတိ- ဌ၊ ပဋ္ဌာယိတုံ- ရပ်တည်ခြင်းငှါ၊
ယဿ- ၏ သီလံ- သည်၊ အတ္တိ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ သော- သည်၊ ပဋ္ဌာယိ- မည်၏။

၆၅၂။ ၆၄၈။ ကြိယာယံ အာဂတဝေါ ။

(ကြိယာယံ+အာဂတဝေါ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိစိသုတ်)

ဘဝိဿတိ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ ကြိယာယံ- ကြိယာအနက်ကို၊ ဂမ္ပမာနာယံ- သိအပ်သော်၊
အာဂတဝေါ- အာဂတဝေါ၊ တု-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ဘဝိဿတိ ကာလေ- ၌၊ ကြိယာယံ အတ္ထေ- ကြိယာဟူသော အနက်ကို၊ ဂမ္ပမာနာယံ-
သော်၊ အာ တု ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။
ကရိသံ- ပြုအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ကာရကော- ပြုအံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇေ- သွား၏။
ဘူဋ္ဌိသံ- စားအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ ကြံ၍၊ ဘောတ္တာ- စားအံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇေ- ၏။

၆၅၃။ ၃၀၇။ ဘာဝဝါစိမိ ဓတုတ္တိ ။

(ဘာဝဝါစိမိ+ဓတုတ္တိ၊ ၂-ပုဒ်၊ ဝိဘတ္တိဝိစိသုတ်)

ဘဝိဿတိ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဘာဝဝါစိမိ- ဘောကိုဟောသည်ရှိသော်၊ ဓတုတ္တိ- ဓတုတ္တိ
ဝိဘတ်သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ဘဝိဿတိ ကာလေ- ၌၊ ဘာဝဝါစိမိ- သော်၊ ဓတုတ္တိဝိဘတ္တိ- သည်၊ ဟောတိ- ၏။
ပစ္စိဿတေ (ပစိဿတေ)- ချက်လတ္တံ့ခြင်း၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ပစနံ-ချက်လတ္တံ့ ခြင်း၊ ပါကော-

၆၅၁။ ပဿာဝိ-၌ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ သု- ယဝဏေ (နားထောင်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ယိကံ-ဝေ့ညှိုးသက်၊ ကာရိတံ၊ ကံ-အနုစနိဇျေ၊
ထွစိ စာတု-သုတ်ကြီးဖြင့် ယိ-အနုစနိဇျေ၊ ၃-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိဇ္ဈ၊ ဩ-တို့ အာ-ဋ္ဌ၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် သိ-လာ၊ နာစိဝေသညိ။
ပဋ္ဌာယိ-၌ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ ဌာ- ဝတိနိဝတ္တိမိ (လားခြင်းမှဆုတ်နှစ်ခြင်း)၊ ယိကံ-သက်၊ ကာရိတံ၊ ကာ-အနုစနိဇျေ၊ ထွစိ စာတု-
သုတ်ကြီးဖြင့် ယိ-အနုစနိဇျေ၊ အာထာဂန္ဓာနု ဓာယော-ဖြင့် အာ-တို့ အာယံ-ဋ္ဌ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ဋိ-လာ၊ နာစိဝေသညိ။ (ကံ-
ပစ္စည်းဖြစ်စေ ဤ-ကာလ၌၊ ယိကံ-ဝေ့ညှိုးဖြစ်စေ ဣ-ကာလ၌)
၆၅၂။ ကာရကော-တို့ ၅၂၃-သုတ်အတိုင်းတွက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကျွ-သက်သည်သာထူးသည်။
ဘောတ္တာ-၌ ဘု- ဘာဂ္ဂဏေ (စာခြင်း)၊ တု-သတ်၊ ဘုဏ္ဏိနုဗ္ဗော နော နိ ဓ-ဖြင့် စာတုနိဇျေ၊ တ-တို့ ဒွေဘော်သော်လည်း။

ချက်လတ္တံ့ခြင်း၊ ပါကာယ- ချက်လတ္တံ့ခြင်း၊ ဝဇတိ- သွား၏၊ ဘုဒ္ဓိဿတေ(ဘုဒ္ဓိဿတေ)- စားလတ္တံ့ခြင်း၊ ဝါ- နည်း၊ ဘောဇနံ- စားလတ္တံ့ခြင်း၊ ဘောဂါယ- စားလတ္တံ့ခြင်း၊ ဝဇတိ- ၏၊ နစိုဿတေ- ကလတ္တံ့ခြင်း၊ နစွနံ- ခြင်း၊ နစွာယ- ကလတ္တံ့ခြင်း၊ ဝဇတိ- သွား၏၊(ဝစိဿတေ၊ ဘဒ္ဒိဿတေ-ထိုကား ထက္ကားတော၊ ဤဒ္ဓိသောတေဖြစ်၍ ဝစိဿတေ၊ ဘုဒ္ဓိဿတေ- ထိုသာ ခုန့်သည်တူ ကမ္မည်းအာ-ဇိ၍ ဆိုသည်)

၆၅၄။ ၆၅၅။ ကမ္မနိ ဣော ။

(ကမ္မနိ+ဣော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ကမ္မနိ- အနီးကပ်ပုဒ်သည်၊ သတိ- ရှိလတ်သော်၊ ဘဝိဿတိ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ ဣော- ဣပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကမ္မနိ- ကပ်ပုဒ် ဟူသော၊ ဥပပဒေ- အနီးပုဒ်သည်၊ (သတိ- သော်၊) ဘဝိဿတိ ကာလေ- ၌၊ ဣပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

နဂရံ- မြို့ကို၊ ကရိဿံ- ငါပြုအံ့၊ ဣတိ- ဤသို့ကြံ၍၊ (ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့-ဟုလည်းရှိ)၊ နဂရကာရော- မြို့ကို ပြုအံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇတိ- ၏၊ သာလိ- သလေးပင်ကို၊ လာဝိဿံ- ငါရိတ်အံ့၊ ဣတိ- ၍၊(လာဝိဿတိ- ရိတ်လတ္တံ့-ဟုလည်းရှိ)၊ သာလိလာဇေါ- သလေးတို့ကို ရိတ်အံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇတိ- ၏၊ ဓညံ- စပါးကို၊ ဝပိဿံ- ငါ စိုက်အံ့၊ ဣတိ- ၍၊(ဝပိဿတိ- စိုက်လတ္တံ့-ဟုလည်းရှိ)၊ ဓညဇေါ- စပါးစိုက်အံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇတိ- ၏၊ ဘောဂံ- စည်းစိမ်ကို၊ ဒဒိဿံ- ငါပေးအံ့၊ ဣတိ- ၍၊ (ဒဒိဿတိ- ပေးလတ္တံ့-ဟုလည်းရှိ)၊ ဘောဂဒါယော- စည်းစိမ်ပေးအံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇတိ- ၏၊ သိန္နု- သမုဒြာကို၊ ပိဝိဿံ- ငါသောက်အံ့၊ ဣတိ- ၍၊ (ပိဝိဿတိ- သောက်လတ္တံ့-ဟုလည်းရှိ)၊ သိန္နုပါယော- သမုဒြာရေကို သောက်အံ့ဟုကြံ၍၊ ဝဇတိ- ၏။

၆၅၄။ ပါကာယ-တို့ ပါကာ၊ ဘောဂါယ-တို့ ဘောဂ၊ နစွာယ-တို့ နစွ-တည်း၊ ဤသုတ်ဖြင့် စတုတ္ထိ သ-သတ်၊ အာယတေဇ္ဇတ-စသည်ဖြင့် သ-တို့ အာယ-ဖြူ ခွင်း၊ သရဏေဝေါ-ဖြင့် ချေ၊ ထပ်၊

၆၅၅။ နဝရဏာဇော-၌ နဝရ-သဒ္ဒါပဒ၊ ထရ- ထရဏ (ပြုခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနုဗျေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ ကာရိတံဠိ၊ ဣ-အနုဗန်ဗျေ၊ ဝုဒ္ဓိံ၊ နာဓိဇံစသည်။

သာလိဏေဝေါ-၌ သာလိ-သဒ္ဒါပဒ၊ လူ- ဆေးနေ (ရိတ်ခြင်း)၊ ဣ-သတ်၊ ကာရိတံဠိ၊ အနုဗန်ဗျေ၊ ဦ-တို့ ဩ-ဝုဒ္ဓိံ၊ တေ အာဝိယာ-စသည်ဖြင့် အာဝ-ဖြူစသည်။

ညောဝါဇေါ-၌ ညော-သဒ္ဒါပဒ၊ ဝဝ- မိဿန္တာနေ (မျိုးစေ့အစဉ်၌)၊ ဣ-သတ်စသည်။

ဘောဂဒါယော-၌ ဘောဂ-သဒ္ဒါပဒ၊ ဒါ- ဒါဓန (ပေးခြင်း)၊ ဣ-သတ်စသည်၊ အကာရန္တာနု ဓာယော-ဖြင့် အာယ-ဖြူ၊ သိန္နုပါယော-၌ သိန္နု-သဒ္ဒါပဒ၊ ဝါ- ဝါဓန- (သောက်ခြင်း) နည်းတူ။

၆၅၅။ ၆၅၀။ သေသေ သန္တုမာနာနာ ။

(သေသေ+သန္တုမာနာနာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိသုတ်)

သေသေ- တစ်ပိုင်းတစ်စိတ်သာ ပြုမိ၍ အကြွင်းအကျန်ရှိသေးသော၊ ဘဝိဿတိ- အနာဂတ်ကာလ၌၊ သန္တုမာနာနာ- သန္တုပစ္စည်း၊ မာနပစ္စည်း၊ အာနပစ္စည်းတို့သည်၊ (တစ်နည်း) သံပစ္စည်း၊ န္တုပစ္စည်း၊ မာန-ပစ္စည်း၊ အာန-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ကမ္မူပပဒေ- အနီးကပ်ပုဒ်သည်၊ (သတိ- သော်၊) သေသ ဣကိ ဧတသ္မိ အတ္ထေ- တစ်ပိုင်း တစ်စိတ်သာ ပြုမိ၍ အကြွင်းအကျန်ရှိသေးသော အနက်၌၊ ဘဝိဿတိကာလေ- ၌၊ သန္တု မာန အာန ဣတိ- သန္တု ,မာန, အာနဟူကုန်သော၊ (တစ်နည်း) သံ န္တု မာန အာန ဣတိ- သံ, န္တု မာန, အာနဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

(ဤသုတ်ပါ ဖြစ်ထပ်ပါးများသည် နိဿယများမှ စုများနှင့် စတုတ္ထ၊ ဂူဝသိဒ္ဓိနှင့် ကစ္ဆည်းဘာ-ငိုတို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ နိဿယ ဝေဒသံ)

ကမ္ပံ- အမူကို၊ ကရိဿတိ- ပြုလတ္တံ့၊ (ဣတိ- ဤအနက်၌)၊ ကမ္ပံ ကရိဿံ- ကမ္ပံ ကရိဿံ-ဟု ဖြစ်၏၊(ကမ္ပံ ကရိဿတိံ အတ္ထေ သံပစ္စယောကမ္ပံ ကရိဿံ၊ ကမ္ပံ ကရိဿတိံ ကမ္ပံ ကရောန္တော-ဗု-ဝေ) ဝေ- တူ၊ ကမ္ပံ- ကို၊ ကရောန္တော- ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍၊ ဝါ- ပြုဦးမည်ဖြစ်၍၊ ကမ္ပံ- ကို၊ ကရမာနော- ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍၊ ဝါ- ပြုဦးမည်ဖြစ်၍၊ ကမ္ပံ- ကို၊ ကရာနော- ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍၊ ဝါ- ပြုဦးမည်ဖြစ်၍၊ ဝလေတိ- သွား၏၊ ဘောဇနံ- ဘောဇနကို၊ ဘုဉ္ဇိဿတိ- စားလတ္တံ့၊ (ဣတိ- ဤ အနက်၌)၊ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိဿံ- ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိဿံ-ဟုဖြစ်၏၊ ဝေ- တူ၊ ဘောဇနံ- ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တော- စားလတ္တံ့ဖြစ်၍။

၆၅၅။ ကရိဿံ-၌ ကရ- ကရဏေ (ဖြေခြင်း)၊ ဓာတ်စွယ်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် သံ-သတ်၊ (ကရိ+သံ) ယထာဓိစိကာဓော-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ကပ်၊ နာဓိဋ၊ သိ-သတ်၊ ချေ။

ကမ္ပိနုညိ- သန္တု-ဝစ္ဆည်းသတ်၊ (ကရိ+သန္တု) နာဓိဋ၊ သိ-သတ်၊ (ကရိ+သန္တု+သိ) သိမ္ပိ ဝါ-ဖြင့် န္တု-၏ ဥ-တို့ အ-ဖြူ၊ ကပ်၊ (ကရိသန္တု+သိ) သိမ္ပိ ဝစ္ဆန္တဒိနု-ဝေသံဖြင့် န္တု-တို့ အ-ဖြူ၊ သေသတော လောဝ ဝသိဝိ-ဖြင့် သိ-ချေ၊ ပြီး၏။

ကရောန္တော-၌ န္တု-သတ်၊ ကရာဒိတော ဩ ယိတု-ဖြင့် ဩ-သတ်၊ (ကရိ+ဩ+န္တု) ကပ်၊ နာဓိဋ၊ သိ-သတ်၊ သိမ္ပိ ဝါ-ဖြင့် ဥ-တို့ အ-ဖြူ၊ သိ-တို့ ဩ-ဖြူ။

ကရမာနော-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဓာနု-သတ်၊ ကရာဒိတော ဩယိတု-ဖြင့် ဩ-သတ်၊ (ကရိ+ဩ+မာန) ဥတ္တမော ကာဓော-ဖြင့် ဩ-ဝစ္ဆည်းတို့ ဥ-ဖြူ၊ ကပ်၊ ကရဿာကာဓော ဝ-ဖြင့် က-၏ အ-တို့ ဥ-ဖြူ၊ (ကရု+မာန) နာဓိဋဝေသံ။

အာနု-ဝစ္ဆည်းသတ်လျှင် ကဓာနော။

ဘုဉ္ဇိဿံ-၌ ဘုဇ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း) စေသံ၊ သံ-သတ်၊ ဂူဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတ ဝုဗ္ဗေ-ဖြင့် ဘုဇ-နောင် အ-သတ်၍ ဘု-အသက်၌ နိဂ္ဂဟိတလာ၊ ယထာဓိစိကာဓော-ဖြင့် ဣ-လာ၊ ချေ၊ ကပ်၊ ဝုဗ္ဗေ၊ (ဘုဉ္ဇိဿံ) နာဓိဋ၊ သိ-သတ်၊ ချေ။

သန္တု-ဝစ္ဆည်းဖြင့်လည်း ဘုဉ္ဇိသန္တု-ဟု ဖြစ်သောအခါ ကရိဿံ-နုညိတူ။

.....(ဘုဉ္ဇမာနော၊ ဘုဉ္ဇာနော) ဝဇေတိ- သွား၏ ခါးနံ- ခဲပွယ်ကို၊ ခါးသတိ- ခဲလတံ၊ ခါးနံ- ကို၊
ခါးနော (ခါးမာနော၊ ခါးနော) ခဲလတံဖြစ်၍၊ ဝဇေတိ၊ မဂ္ဂံ- လမ်းကို၊ စရိဿတိ- လှည့်လည်လတံ၊
..... ဘိက္ခံ- ထမင်းကို၊ ဘိက္ခိဿတိ- စားလတံ၊ဝဇေတိ။

၆၅၆။ ၆၆၆။ ဆဒါဒိတိ တတြဏံ ။

(ဆဒါဒိတိ+တတြဏံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိပိသုတ်)

ဆဒါဒိတိ- ဆဒ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊ တတြဏံ- တ-ပစ္စည်း၊ တြဏံပစ္စည်း
တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဆဒအတ္တဝေဝမာဒိတိ- ဆဒ၊ ပိတိ၊ သု. နိ၊ ပိဒ၊ ပဒ၊ တန၊ ယတ၊ အဒ၊ မဒ၊ ယုဇ၊
ဝတု၊ မိဒ၊ မာ၊ ပု၊ ကလ၊ ဝရ၊ ဝေပု၊ ဝုပ၊ ဒါ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူတို့- တို့မှာ၊ ပရေ- ဌှ၊
ယထာသမ္ဘဝံ- ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ၊ (စာနိပစ္စည်း၊ သို့မဟုတ် နှစ်ပစ္စည်း၊ ထိုက်သင့်သလို သက်ရမည်ဟု
ဆိုလိုသည်) တတြဏံ တူတိ- ကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

အာတပံ- နေပူကို၊ ဆာဒေတိ- ကွယ်ကာတတ်၏ (တားမြစ်တတ်၏)၊ တူတိ- ကြောင့်၊
ဆတ္တံ၊ ဆတြံ- မည်၏ (ထီး)၊ အာရမ္မဏံ- ကို၊ စိန္တေတိ- သိတတ်၏၊ တူတိ- ကြောင့်၊ စိတ္တံ၊ စိတြံ-
၏၊ (ပိတ်)၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ဧတေန- ဤတရားဖြင့် သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ- ယှဉ်ဖက်တရားတို့သည်၊ စိန္တေန္တိ-
အာရုံကိုသိရ ကုန်၏၊ တူတိ - ကြောင့်၊ စိတ္တံ၊ စိတြံ- ၏၊ အတ္ထေ- စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ- အနက်တို့ကို၊
အဘိဿဝေတိ- ယိုစီးစေတတ်၏၊ တူတိ- ကြောင့် သုတ္တံ၊ သုတြံ- ၏၊ (သုတ္တန်ပါဠိတော်၊ သဒ္ဒါသုတ်)။

၆၅၅။ ဘူဉ္ဇော-၌ န္ဇ-သတိ၊ တထေဉ္ဇော-နည်းတူ။ မာနု-သက်လျှင် ဘူဉ္ဇာနော၊ အာနု-သက်လျှင် ဘူဉ္ဇာနော။

ခါဒိဿ-စေသည့်ဦးထည်း ခါဒ- ဘာဂ္ဂဏေ (စားခြင်း)၊ စရ- စရဏေ (သွားခြင်း)၊ ဘိက္ခ- ယာဓနေ (ထောင်းခြင်း)၊

၆၅၆။ ဆတ္တံ-၌ ဆဒ- အဝဝါရဏေ (ထားမြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနိဗ္ဗေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် တ-သတိ၊ တွစ် ဓာတု-သုတ်ကြီးဖြင့်
ဓာတုနိ ဒ်-တို့ ထ်-ပြု၊ တပိ၊ နာမိဒ်စေသည့်။ ဆတြံ-၌ တြဏံ-သက် ထာပိတိဒ်၊ က်-အနုဓနိဗ္ဗေ၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနိ ဒ်-တို့ဗျေ။

(ဇူ-၌ ဗျည်းသုံးလုံးတို့တွင် သဘောတူ အစုဗျည်းတစ်လုံးတို့ ချေတုဆိုသည်၊ မျှည့်နောဝိသညောဂေါ-၌ စ-ဖြင့် ချေလိုတန်တူသည်)

စိတ္တံ-၌ စိန္တ- စိန္တဿ (ဩစည့်ခြင်း)၊ တ-သတိ၊ နိဂ္ဂဟိတ သယောဂါဒိနော-ဖြင့် သံယုဂ်အစ နု-တို့ နိဂ္ဂဟိတံပြု၊ မျှည့်နော
စ-ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတံဗျေ၊ တပိ၊ (သပြေတန်၌ စိတိ-ဓာတ်တုဆိုသည်) တြဏံ-သက်လျှင် ထာပိတိဒ်၊ က်-အနုဓနိဗ္ဗေ၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့်
ဓာတုနိ ထ်-တို့ဗျေ။

သုတ္တံ-၌ သု- အဘိဿဝေ (ထိုစီးခြင်း)၊ တ-သတိ၊ တ-၏ သဒိသဒ္ဓေဘော် ထ်-လာ၊ (သပြေတန်၌ တွစ်ဓာတု-ဖြင့်
ဒ္ဓေဘော်လာသည်၊ ဇူ-၌ စရဒ္ဓေဘာဂေါ ဌာဒေ-ဖြင့်လာသည်) တြဏံ-သက်လျှင် သုတြံ။

ငါ- နည်း၊ အတ္ထေ- တို့ကို၊ သူဝေတိ- ပြတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုတ္တံ၊ သုတံ- ၏၊ သတ္ထေ- သတ္တတို့ကို၊ နေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ နေတ္တံ၊ နေတံ- ၏၊ (ပျက်လုံး)၊ ငါ- နည်း၊ ဝေတေန- ဤပျက်လုံးဖြင့် သတ္တာနံ- တို့၏၊ ဣတ္ထိတဋ္ဌာနံ- အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ နေတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ နေတ္တံ၊ နေတံ- ၏၊ ပကာရေန- အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဒတိ- သိတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဝိတ္တံ၊ ပဝိတြံ- ၏၊ (ဗြူစင်သော ဝတ္ထု)၊ ဝိဝိဓေန အာကာရေန- အထူးထူးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မင်္ဂံ ပါပံ- မကောင်းမှုကို၊ ပုနာတိ သောဝေတိ- သုတ်သင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဝိတ္တံ၊ ပဝိတြံ- ၏၊ ငါ- နည်း၊ သုဝိဘာဝံ- စင်ကြယ်သည်အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ- ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဝိတ္တံ၊ ပဝိတြံ- ၏၊ ပဒတိ ပါပုဏာတိ- ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပတ္တော၊ ပတြော- ၏၊ (ရောက်သူ)၊ ငါ- နည်း၊ ဧတ္ထ ဘာဇေန- ဤခွက်၌၊ အာဟာရာ- စားသောက်ဖွယ်တို့သည်၊ ပတန္တိ ကျကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပတ္တံ၊ ပတြံ- ၏၊ ငါ- နည်း၊ ပဒတိ ပဝတ္တတိ- မြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပတ္တံ၊ ပတြံ- ၏၊ တနောတိ ဝိတ္တာရေတိ- ချဲ့ထွင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တန္တံ၊ တန္တိ- ၏၊ (ချည်မျှင်)၊ ငါ- နည်း၊ တနိတဗ္ဗံ၊ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ- ချဲ့အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တန္တံ၊ တန္တိ- ၏။

တစ်ခုညီး- သူဝ- ဝဏသနေ (ပြခြင်း)၊ တ-သတိ၊ တွပ် စာတု-ဖြင့် စာတွန် စိ-ကို တ်-ဖြူ၊ ဩကံ-သတိလျှင် တွပ် စာတု-ဖြင့် စာတွန် ချေ၊ (ဤနည်းကို နှာသ-၌ဖြေ၍ နောက်ထည့်ဝါင်ဖြစ်သည်၊ စုဝေဓာဒိတ္ထေ တတ္ထရိ-ဖြင့် တ-သတိ၊ သုဇာဒိဒု နန္တော- စသည်ဖြင့် စိရင်တု တစ္စည်း ဘာ-ငါ-၌ ဆိုသည်)

နေတ္ထံ-၌ နိ- ဝါစဏေ (ရောက်ခြင်း၊ ဆောင်ခြင်း)၊ တ-သတိ၊ အညေသု ဝ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ သုတ္တ-နည်းတူ ခွေကော်ဆောင်၊ ဩကံ-သတိလျှင် နေဖြူ။

ဝိပိတ္တံ-၌ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ ဝိဒ- ဖေလ္လေ (ဖော်ထားအဖြစ်)၊ ဝါ- ကောင်းမွန်စင်ကြယ်ခြင်း)၊ တ-သတိ၊ ဆတ္တ-ထံသို့ စာတွန်ကို တ်-ဖြူ၊ ဩကံ-သတိလျှင် ဝိပိတ္တံ။

တစ်ခုညီး- ဝု(ဝ)- ဝဏေ (ဖြူစင်ခြင်း)၊ တ-သတိ၊ အညေသု ဝ-ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဩ-ထို အပ်-ဖြူ၊ ဣ-လာ၊ (သုဝိဘာဝံ ဝါ ဝါပုဏာတိတိ ဝိပိတ္တံ-နည်းထား နှာသ၊ ဝု-တို့၌လည်း ဖေဝါ ဝ-ဝုဗ္ဗ၊ အဝ-ဓာတ်လည်း ဖြေစိန်စဉ် နောက်ထည့် ဝါင်ဖျက်ဖြစ်စာနုတုသည်တု တစ္စည်း ဘာ-ငါ-၌ ဆိုသည်)

ပတ္တော-၌ ဝဒ- ဝတိမှိ (ဝတိအနုတ်)၊ တ-သတိ၊ ဆဒ-ဓာတ်နှင့်တူ၊ ဩကံ-ဖြင့် ဝဏြော။ တစ်ခုညီး- ဝဏန္တိ ဧတ္ထ-အဂ္ဂ ဝတ-ဇတိမှိ၊ နည်းတူ။ (ဝတ-သဒ္ဓ၊ ဝဒ၊ တာ-ဓာတ်၊ အ-ဝစည်း-ဖြင့် ပြီးသောနည်းတို့လည်း ဝု-၌ ပြသေးသည်၊ ဤသုတ်နှင့် မဆိုင်) ဝတ္တံ၊ ဝဩ- နည်းတူ၊ သိ-ထို အ-ဖြူ။

တန္တံ-၌ တန- ဝိတ္တာရေ (ချဲ့ခြင်း)၊ တ-ပစ္စည်းဖြင့် တန္တံ၊ ဩကံ-ပစ္စည်းဖြင့် တန္တံ၊ ယတ္တံ-၌ ယတ- ယတနေ (အားထုတ်ခြင်း)၊ ဩကံ-ဖြင့် ယဖြူ။ အတ္တာ၊ အဏ္ဏာ-၌ အဒ- ဘာတုဏေ (စားခြင်း)၊ ဆတ္တ-နည်းတူ၊ သျာ ဝ-ဖြင့် သိ-ထို အာ-ဖြူ။ ဧတ္တံ-၌ ဖဒ- ဥဗ္ဗာဒေ (စူးသွပ်ခြင်း)၊ ဆတ္တ-နည်းတူ၊ (ဤရုပ်လည်း နှာသ၊ ဝု-တို့၌ ဖလာ)

ယတတိ- အားထုတ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့် ယတ္တံ၊ ယတြိ- ၏၊ ဝါ- နည်း။ ဧတေန- ဤ
 အစွမ်းဖြင့်၊ ယတတိ ပိရိယံ ကရေတိ- လုံ့လပြု၏။ ဣတိ- ကြောင့် ယတ္တံ၊ ယတြိ- ၏၊ ဝါ- နည်း။
 ယတနံ- အားထုတ်ခြင်း၊ ယတ္တံ၊ ယတြိ- အားထုတ်ခြင်း၊ သုခဒုက္ခံ- ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို၊ အဒတိ-
 စားတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ အတ္တာ၊ အတြာ- ၏၊ မဒတိ- ယစ်ပူးတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မတ္တံ၊
 မတြိ- ၏၊ ဧတေန- ဤကြီးဖြင့်၊ ဝတ္ထံ- အထည်ဝတ္ထုကို၊ ယုဇ္ဈိန္ဒိ- ယှဉ်စပ်ရကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ယောတ္တံ၊ ယောတြိ- ၏၊ ဝတ္တတိ- ပြစ်တတ်၏(လိမ့်သွားတတ်၏)။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝတ္တံ၊ ဝတြိ- ၏၊
 (အလုံး) မိဒတိ သိနေဟံ ကရေတိ- ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မိတ္တံ၊ မိတြိ- ၏၊
 တောယ- ဤ မေတ္တာဖြင့်၊ မိဒတိ သိနေဟတိ- ချစ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မေတ္တာ၊ မေတြာ- ၏၊
 တောယ- ဤအတိုင်း အရည်ဖြင့် ပရိသမန္တတော- ထက်ဝန်းကျင်မှ၌)၊ သဗ္ဗကာရေန- ခပ်သိမ်းသော
 အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ မိနန္ဒိ- နှိုင်းချိန်တိုင်းတာရကုန်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မတ္တာ၊ မတြာ- ၏၊ ဝါ-
 နည်း။ မာနနံ- နှိုင်းချိန်တိုင်းတာခြင်း၊ မတ္တံ၊ မတြိ- ခြင်း၊ အတ္တဇော- မိမိ၏၊ ကုလံ- အမျိုးကို၊
 ပုနာတိ သောဓေတိ- သုတ်သင်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပုတ္တော၊ ပုတြော- ၏၊ ကလိတဗ္ဗံ သင်္ချာတဗ္ဗံ-
 ရေတွက်အပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကလတ္တံ၊ ကလတြိ- ၏၊ (မယား)၊ ဧတေန- ဤ ကြီးလွန်ဖြင့်၊ သံ
 (သုဋ္ဌ)- ကောင်းစွာ၊ ဝါရေတိ- တားမြစ်ရ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝရတ္တံ၊ ဝရတြိ- ၏၊ ဝေပတိ ကမ္မတိ-
 တုန်လှုပ်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေတ္တံ၊ ဝေတြိ- ၏၊ (ကြိမ်၊ နွယ်)၊ ဂေါပိတဗ္ဗံ ရက္ခိတဗ္ဗံ-
 စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဂုတ္တံ၊ ဂုတြိ- ဂေါတ္တံ၊ ဂေါတြိ- ၏၊ (လုံခြုံသောအရာ၊ ဝါ
 အမျိုးအနွယ်)၊ ဧတေန- ဤ တံစပ်ဖြင့်၊ ဒီတိ အဝဇ္ဇာတိ- ရိတ်ဖြတ်ရ၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒီတ္တံ၊ ဒီတြိ-
 ၏၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၅၆။ ယောတ္တံ-၌ ထုဇ- ယောဝေ (ယှဉ်ခြင်း)၊ က-သက်၊ ဘုဗ္ဗဒိန ဓန္တော နော ဒွိ ဓ-ဖြင့် ဓာတွန် ချေ၊ ဒွေဘော်ဘောင်၊
 (၉) (သင်္ကြကန်၌) တွမ် ဓာတု-ဖြင့် စီရင်သည်) ဩဏိ-ဖြင့် ယောဩ။
 ဝတ္ထံ၊ ဝတြိ-၌ ဝထု-ဝတ္ထနေ (ဖြစ်ခြင်း)။ မိတ္တံ၊ မိတြိ-၌ မိဒ- သိနေဟေ (ချစ်ခြင်း)၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ ဧတ္တာ၊ ဩ-၌ ဓာ-
 ဝရိမာဏေ (နှိုင်းယှဉ်ခြင်း)၊ သဒိသဒွေဘော် တ်-တာ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် သုဋ္ဌာ။
 ပုတ္တော၊ ပုတြော-၌ ပု- ဝဝနေ (ဖြူစင်ခြင်း)၊ သုတ္တ-နည်းတူ၊ (ပု-ဘာ-ငို-၌ ပု- သောဓေ-စင်ကြယ်ခြင်း-
 တုဆိုသည်။ သုဋ္ဌာ-ဖြင့်) ကလတ္တံ၊ ကလတြိ-၌ ကလ- သင်္ချာနေ (ရေတွက်ခြင်း)၊ ဓာတွန်မချေ၊ ဒွေဘော်ဘောင်။
 ဝေတ္တံ၊ ဝေတြိ-၌ ဝေ- သံဝရဏေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဝေတ္တံ၊ ဝေတြိ-၌ ဝေဝု- ကမ္မနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဝုပဒိနု-
 ဖြင့် ဓာတွန်ချေ၊ ဒွေဘော်ဘောင်၊ ဝုတ္တံ၊ ဝုတြိ-၌ ဝုဝ- သံဝရဏေ (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဥ-တိ ဩ-ပုဒိဋ္ဌလျှင်
 ဝေတ္တံ၊ ဝေတြိ-၌ ဒီ- အဝဇ္ဇာနေ (ပိုင်ခြင်း)၊ သဒိသဒွေဘော် တ်-တာ။

၆၅၇။ ၆၆၇။ ဝဒါဒိဟိ ဣတ္ထော ဂဏော ။

(ဝဒါဒိဟိ+ဣတ္ထော+ဂဏော ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်။)

ဝဒါဒိဟိ- ဝဒ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဂဏော- အပေါင်းဟူသော အနက်၌၊
ဣတ္ထော- ဣတ္တပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဝဒ စရ ဝရ ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- ဝဒ, စရ, ဝရ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊
ပရေ- ဌှ၊ ဂဏတ္ထေ- ဌှ၊ ဣတ္တပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။

ဝါဒိတာနံ- အသိမြည်စေအပ်ကုန်သော တူရိယာတို့၏၊ ဂဏော- အပေါင်းသည်၊ ဝါဒိတ္တံ-
ဝါဒိတ္တမည်၏၊ ဝေ- တူ၊ စာရိတ္တံ- ကျင့်အပ်သော အကျင့်တို့၏အပေါင်း၊ ဝါ- စာရိတ္တသီလ၊ ဝါရိတ္တံ-
တားမြစ်ကြောင်း စောင့်ရှောက်ကြောင်း သီလတို့၏အပေါင်း၊ ဝါ- ဝါရိတ္တသီလ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၅၈။ ၆၆၈။ မိဒါဒိဟိ ဣတ္တိ တိယော ။

(မိဒါဒိဟိ+ဣတ္တိတိယော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ဝဒါဒိဟိ- မိဒ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ ဣတ္တိတိယော- ဣတ္တိပစ္စည်း၊ တိပစ္စည်းတို့သည်၊
ဟောန္တိ- ကုန်၏။

မိဒ..... ဣစ္စေဝမာဒိဟိ- မိဒ, ပဒ, ရန္တ, တန, ဓာ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ- တို့မှ၊
ပရေ- ဌှ၊ ဣတ္တိ တိ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

မိဒတိ သိနေဟတိ- ချစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် မေတ္တိ- နိ။ ပဒတိ ဂစ္ဆတိ- သွားတတ်၏၊
ဣတိ- ကြောင့်၊ ပတ္တိ- နိ။ (ခြေလျင် စစ်တပ်)၊ ဣတ္ထေ- ဤညဉ့်အခါ၌၊ ရန္တတိ- တပ်မက်တတ်၏၊
ဣတိ - ကြောင့်၊ ရတ္တိ- နိ။ တနောတိ ဝိတ္တာရေတိ- ချဲ့တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ တန္တိ- နိ။ (ပါဠိ)၊
ဝါ- နည်း၊ အတ္တနော- မိမိ၏၊ ကုလံ- အမျိုးကို၊ တနောတိ ဝိတ္တာရေတိ- ချဲ့တတ်၏၊ ဣတိ-

၆၅၇။ ဝါဒိတ္တံ-၌ ဝဒ- ပိယတ္ထိယံ ဝါစာယံ (ပီပြင်ထင်ရှားသော စကား၌)၊ ဓာတ်မှ၌၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣတ္ထ-သတ်၊
ကာရိတံ၊ ကာ-အစုခန့်ချေ၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ (ဝါဒိ+ဣတ္ထ) ဒိ- ဣ-သို့တပ်၊ နာမိဇံစသည်။

ဓာသိတ္တံ-စသည်၌ ဓရ- ဓရဏေ (ကျင့်ခြင်း)၊ ဝရ- ဝရဏေ (ထားမြစ်ခြင်း)၊ ဣဒိ- နည်းတူ။

၆၅၈။ မေတ္တိ-၌ မိဒ- သိနေဟေ (ချစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှ၌၊ ဓာတုန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ အညေသု စ-ဖြင့် ဣ-တို့ စ-
ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ တွစ် ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုန် ဒိ-တို့ချေ၊ နာမိဇံ စသည်။

ပတ္တိ-၌ ဝဒ- ဝတိမိ (ဝတိအနုတ်)၊ ဝုတ္တိ-၌ ဝုဒ္ဓ- ဗုဒ္ဓေ (တစ်စွဲခြင်း)၊ နည်းတူ။

ကြောင့် တန္တိ- ဇာ၊ (သားစဉ်မြေးဆက်)၊ ပရာသံ ဣတ္ထိနံ- တခြားမိန်းမတို့၏ ပုတ္တံ- သားကို
ခရေတိ- ဆောင်ရွက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ဓာတိ- ဇာ၊ (အထိန်းမ)၊ ဝါ- နည်း၊ ဒီရံ- နို့ရည်ကို
ခရေတိ- ဆောင်ရွက် တိုက်ကျွေးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ဓာတိ- ဇာ၊ ဝါ- နည်း၊ အတ္တဇနော- ဇာ၊
သဘာဝံ- သဘောကို၊ ခရေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ဓာတိ- ဇာ၊ ဣစ္စေဝမာဒိ-
တို့တည်း။

၆၅၉။ ၆၆၉။ ဥသုရန္တ ဒိသာနံ ဒိသဿ ဒမော ပဌာ စ ။

(ဥသုရန္တဒိသာနံ+ဒိသဿ+ဒမော+ပဌာ+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ပစ္စယဝိသုတ်)

ဥသု ရန္တ ဒိသာနံ- ဥသုဓာတ်, ရန္တဓာတ်, ဒိသဓာတ်တို့တွင် ဒိသဿ- ဒိသဓာတ်၏ ဒမော-
အမု-ပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇာ၊ (သေသေဟိ- ကြွင်းသော ဥသု, ရန္တဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ)၊ ပ ဌာ-
အစဉ်အတိုင်း ပ-ပစ္စည်း, ၄-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဥသု ရန္တ ဒိသ ဣတိ- ဥသု, ရန္တ, ဒိသ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတူနံ- တို့တွင် ဒိသဿ-
ဒိသဓာတ်၏၊ ဒမောဒေသော- အမုပြုသည်၊ ဟောတိ- ဇာ၊ သေသေဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ)၊ ပ ပစ္စယာ
စ- ပ ပစ္စည်း, ၄ ပစ္စည်းတို့လည်း၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဥသိယတေ- ပူလောင်ခြင်း၊ ဥမော- ပူလောင်ခြင်း၊ ဣတ္ထ- ဤတိုင်းနိုင်ငံ၌၊ ရန္တန္တိ- တပ်မက်
တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရဋ္ဌံ- ဇာ၊ ဒိသိယတေ- ကိုက်ဖြတ်(ကိုက်ခဲ)အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
ဒမော- ဇာ။

၆၅၈။ တန္တိ-၌ တနု- ဝိတ္ထာဓေ (ချဲ့ခြင်း)၊ တိ-သက်၊ ဣဝံ၊ စသည်။
ဓာတိ-၌ ဓာ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ တိ-သက်။

၆၅၉။ ဥမော-၌ ဥသု- ဒါဏေ (ပူလောင်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-သက်၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနံ သ်-
တို့ ဈေ၊ ဝေဋ္ဌ ယောသာယောသာနံ-စသည်ဖြင့် ဝ-၏ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ဌိ-လာ၊ နာမိဋံစသည်။
ရဋ္ဌံ-၌ ရန္တ- ဓာဓေ (တပ်စွဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ၄-ပစ္စည်းသက်၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနံ နိ-
တို့ ဈေ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ဌိ-လာ၊ နာမိဋံစသည်။
ဒမော-၌ ဒိသ- ဒိသဒေ (ကိုက်ခဲခြင်း)၊ တို့ စ-ဖြင့် တို့-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဒိသ-ကို ဒမု-ဖြင့် တို့-ဈေ၊ နာမိဋံ စသည်။

၆၆၀။ ၆၇၀။ သူဝု.သာန.မူဝုသာနမ.တော ထော စ ။

(သူဝုသာနံ+ဦဝုသာနံ+အတော+ထော+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ပစ္စယပိပိသုတ်)

သူဝုသာနံ- သူဓာတ်, ဝုဓာတ်, အသဓာတ်တို့၏၊ ဦဝုသာနံ- အစိတ် ဦ, ဥ, အသ- သဒ္ဒါတို့၏၊ အတော- အတ-ပြုသည်၎င်း၊ ထော စ- ထ-ပစ္စည်းသည်၎င်း၊ ဟောတိ- ၏။

သူဝု.အသ ဣတိ- သူ, ဝု, အသ ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ ဓာတူနံ- တို့၏၊ ဦ ဥအသာနံ- ဦ ဥ အသ သဒ္ဒါတို့၏၊ အတာဒေသော- သည်း၊ ဟောတိ- ၏၊ ထပစ္စယော စ- ထ ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဧတေန- ဤလက်နက်ဖြင့်၊ သဝတိ ဟိံသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သတ္တံ- ၏၊ ဧတေန- ဤအဝတ်ဖြင့်၊ ဟိရောတ္တပ္ပံ- အရက်အကြောက်ကို၊ သံဝရတိ- စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝတ္တံ- ၏၊ သဒ္ဒါနဂ္ဂပံ- သဒ္ဒါအားလျော်စွာ၊ အသတိ ဘဝတိ- ပြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အတ္ထော- ၏ (အနက်)။

၆၆၀။ ၆၇၀။ ရန္တု.ဒိဟိတိ ဝဒိ.ဒွကိရာ, ကွမိ ဒေလောပေါ စ ။

(ရန္တုဒိဟိတိ+ဝဒိဒွကိရာ+ကွမိ+ဒေလောပေါ+စ၊ ၅-ပုဒ်၊ ပစ္စယ+လောပပိပိသုတ်)

ရန္တုဒိဟိတိ- ရန္တု, ဥဒိ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဝဒိဒွကိရာ- ဝ-ပစ္စည်း, ဣဒ္ဒ- ပစ္စည်း, က-ပစ္စည်း, ဣရ-ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကွမိ- အချို့အရာ၌၊ ဒေလောပေါ စ- ဓာတုန် ဇ, ဒ-တို့၏ ကျေခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ရန္တု.....ဝဇ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ရန္တု, ဥဒိ, ဣဒိ, စဒိ, မဒိ, ခုဒိ, ဆိဒိ, ရမိ, ဒလ, သုသ, သုစ, ဝစ, ဝဇ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ဝ ဒ ဣဒ္ဒ က ဣရ ဣတိ- ဝ, ဒ, ဣဒ္ဒ, က, ဣရ ဟူကုန်သော၊ ဧတေ ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကွမိ- ဌ၊ ဒေလောပေါ စ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။ ပုန- နောက်ထပ်၊ နိပ္ပစ္စန္တေ စ- သင့်ရာ ပိပိဖြင့်လည်း ပြီးစီးကုန်၏။ ရန္တုတဗ္ဗံ- တပ်နှစ်သက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရန္တံ- ၏ (အပေါက်)၊ ဝ- နည်း၊ ရန္တုယိတ္ထ-

၆၆၀။ သတ္တံ-၌ သု- ဟိသာယ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ အထွန်စသော၊ ဤသုတ်ဖြင့် သု-၏ ဦ-ကို အတ်-ဖြင့် ထ- ပစ္စည်းသက်၊ သံ- အ-သို့ကပ်၊ တိ- ထ-သို့ကပ်၊ နာမ်ဝေသည်။

ဝတ္တံ-၌ ဝ- သံဝဇက (စောင့်ရှောက်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝ-၏ ဥ-ကို အတ်-ဖြင့် ထ-ပစ္စည်းသက်၊ ကပ်၊ နာမ်ဝေသည်။ အတ္ထော-၌ အသ- ဘုပ် (ခြစ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် အသ်-ကို အတ်-ဖြင့် ထ-ပစ္စည်းသက်၊ ကပ်၊ နာမ်ဝေသည်။

တပ်နှစ်သက်အပ်ပြီ၊ ဣတိ- ကြောင့် ရနံ- ၏ အတ္တနိ- မိမိ၌၊ သန္တိသိတာနံ- ကောင်းစွာရှိနေကုန်သော၊
မစ္ဆမကရာနံ- ငါး မကန်းတို့၏၊ ပီတိသောမနဿံ- နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ဥဒတိ ပဿဝတိ
ဇနေတိ- တိုးပွား ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမုဒ္ဓေါ- ၏၊ (သမုဒြာ)၊ ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ
ကရောတိ- အလွန်အစိုးရသူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဣန္ဒော - ၏၊ (သိကြားမင်း)
ဝါ- နည်း၊ ဣန္ဒတ္တံ အဓိပတိဘာဝံ ကရောတိ- အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
ဣန္ဒော- ၏၊ စန္ဒိတဗ္ဗော(စဒိတဗ္ဗော)ဣစ္ဆိတဗ္ဗော- အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ စန္ဒော- ၏၊ (လ)၊
မန္ဒတိ(မဒတိ) ဟာသေတိ- ရွှင်မြူးစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မန္ဒော- ၏၊ ဝါ- နည်း၊ မဒိတဗ္ဗော
ဟာသေတဗ္ဗော- ရွှင်မြူးစေအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မန္ဒော- ၏၊ (နံ့သူ၊ ညံ့ဖျင်းထိုင်းမိုင်းသူ)၊ ဥဒတိ
ပိပါသေတိ- မွတ်သိပ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခုဒ္ဓေါ- ၏၊ ဆိန္ဒိတဗ္ဗော- ဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
ဆိဒ္ဓေါ- ၏၊ (၂-ပိုင်းဖြတ်အပ်သောအရာ)၊ ရုဒတိ ဟိံသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရုဒ္ဓေါ-
၏၊ (ကြမ်းတမ်းသူ)၊ ဒလတိ ဒုဂ္ဂတာဘာဝံ ဝစ္ဆတိ- ဆင်းရဲသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ဒလိဒ္ဓေါ- ၏၊ (ဆင်းရဲသူ)၊ သုဿတိ- ခြောက်သွေ့တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုက္ကံ- ၏၊
(သုက်)၊ သုစတိ- ဝမ်းနည်းတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သောကော - ၏၊ (သောကတရား-ဝမ်းနည်းခြင်း
သဘော)၊ ဝစိတဗ္ဗံ- ပြောဆိုအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝက္ကံ- ၏၊ (အညှို့)၊ အပ္ပဋိဟတော ဟုတ္တာ-
မပိတ်ပင်အပ်သည်ဖြစ်၍ (အတားအဆီးမရှိသည်ဖြစ်၍)၊ ဝဇေတိ ဝစ္ဆတိ- သွားတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
ဝဇိရံ- ၏၊ (ဝရဇိန်)၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

ပြီ။ ဝဇ္ဇ-၌ ဝဇ္ဇ- ဣဝေ (တစ်စုံခြင်း)၊ ဓာတိမှည့်၊ ဓာတ္တနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ၈-ပစ္စည်းသတ်၍ ၆-တိုလည်း ဈေ၊ ကပ်၊ နာမိဇိဓမ္မညံ။
သမုဒ္ဓေါ-၌ သံ-ပုဗ္ဗ၊ ဥဒိ- ပဿဝေ ဣန္ဒာဒေသု (ယိုစီးခြင်း၊ စိုစွတ်ခြင်းတို့၌)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ၃-ပစ္စည်းသက်၊ နိဂ္ဂဟိတံကို
မ-ပြု၊ ကပ်၊ နာမိဇိဓမ္မညံ။ ဣန္ဒော-၌ ဣဒိ- ပရမိဿရိယေ (လွန်စွာအစိုးရခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ၃-ပစ္စည်းသတ်၍ ဓာတ္တနံ
ဒိ-တိုလည်း နိ-ပြု၊ ကပ်၊ နာမိဇိဓမ္မညံ။
ဇန္ဒော-၌ ဝဒိ- တိလာဒေနေ (ဝမ်းမြောက်ခြင်း)၊ တစ်ခုည်း- ဣစ္ဆိတဗ္ဗိသု (လိုချင်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း)၊ မန္ဒော-၌ မဒိ-
တာသေ (ရွှင်မြူးခြင်း)၊ နည်းတူ။ ခုဒ္ဓေါ-၌ ခုဒ- ပိပါဿယံ (မွတ်သိပ်ခြင်း)၊ ဆိဒ္ဓေါ-၌ ဆိဒိ- ဒွိဓာတုဇော (နှစ်ခြာပြုခြင်း)၊ ဝုဒ္ဓေါ-
ဝုဒိ- တိဿယံ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ဒလိဒ္ဓေါ-၌ ဒလ- ဒုဂ္ဂတိမှိ (ဆင်းရဲခြင်း)၊ ဣဒ္ဓ-ဝစ္စည်းသက်။
သုက္ကံ-၌ သုသ- သောသနေ (ခြောက်သွေ့ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-ပစ္စည်းသတ်၍ ဓာတ္တနံတိုလည်း ကိ-ပြု။ (အခြေပြု၌
ကုမိ ဓာဘု-သုတ်ဖြင့် ဓာတ္တနံ သံ-ကို ကိ-ပြု)
သောကော-၌ သုဝ- သောကေ (စိုးရိမ်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-ပစ္စည်းသတ်၍ ဓာတ္တနံတိုလည်း ဈေ၊ ဥ-တိုလည်း ဩ-
ဝုဒ္ဓိပြု။ ဝက္ကံ-၌ ဝစ- ပိယတ္တိယံ ဝါဓာယံ (ပိပြင်ထင်ရှားသော စကား၌)၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-ပစ္စည်းသတ်၍ ဓာတ္တနံတိုလည်း ကိ-ပြု။
(ဝု-၌ ဝက- အာဒါဒေနေ (ယှဉ်းခြင်း) ဓာတိဖြင့်လည်း တစ်ခုည်းပြုသည်)
ဝဇိရံ-၌ ဝဇ- ဝတိမှိ (ဝတီအနက်)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣဒ္ဓ-ပစ္စည်းသက်၊ ကပ်၊ ဓမ္မညံ။

၆၆၂။ ၆၇၂။ ပဋိတော ဟိဿ ဟေရဏ် ဟိရဏ် ။

(ပဋိတော+ဟိဿ+ဟေရဏ်ဟိရဏ်၊ ၃-ပုဒ်၊ အာဒေသဝိပိသုတ်)

ပဋိတော- ပဋိညပဿာရပုဒ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဟိဿ- ဟိ-ဓာတ်၏၊ ဟေရဏ်ဟိရဏ်- ဟေရဏ်ပြု၊ ဟိရဏ်ပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပဋိ ဣစ္စတသ္မာ- ပဋိတူသော ဤညပဿာရပုဒ်မှ၊ ပရဿ- သော၊ ဟိဿ ဓာတုဿ- ၏၊ ဟေရဏ် ဟိရဏ် အာဒေသ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ပဋိပက္ခေ- ဆန့်ကျင်ဘက်တို့ကို၊ မန္တိတ္တာ- နှိမ်နင်း၍၊ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပါဋိဟေရံ၊ ပါဋိဟိရဏ်- ပါဋိဟေရံ၊ ပါဋိဟိရဏ်- မည်၏။

၆၆၃။ ၆၇၃။ ကချာဒိဟိ ကော ။

(ကချာဒိဟိ+ကော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ကချာဒိဟိ- ကဒိအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ကော- က-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကဒိ ...ခဒိဣစ္စဝမာဒိဟိ- ကဒိ၊ ဗဒိ ဝဒိ ကရဒိ မဒိ သဒိ ကုပ္ပိ ဘဒိ ပဒိ ဒဒိ ရဒိ တဒိ ဣသိဒိ စဒိ ဂဒိ အဒိ လဒိ နေဒိ ဧရဒိ ခဒိ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှ၊ ပရေ- ဌ၊ ကပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ပစ္စယေန- နှင့်၊ သဟ - တကွ၊ ယထာသမ္ဘဝံ- စွာ နိပ္ပစ္စန္တေ- ပြီးစီးကုန်၏။

ကဏ္ဍိတဗ္ဗော ဆိန္ဒိတဗ္ဗော- ဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကဏ္ဍော- ၏၊ (တစ်ကဏ္ဍ၊ တစ်ပိုင်း၊ တစ်ခန်း)၊ ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော ဗုဒ္ဓေတဗ္ဗော- တီးခေါက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓော- ၏။

၆၆၅။ ပါဋိဟေရံ-၌ ဝတိ-ဝုဗ္ဗ၊ ဟိ- ဝတိမှိ (ဝတိအနုဏ်)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနုမချေရ၊ တို့ စ-ဖြင့် တို့-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဟိ- ထို ဟေရဏ်-ပြု၊ (ဝတိ+ဟေရဏ်+တို့) ကာရိတိင်၊ က-အနုဓနံချေ၊ တို့ လောဝေါ စ-ဖြင့် တို့-တို့ချေ၊ (ဝတိ+ဟေရံ) တွစိ ဝဋိ ဝတိဿ-ဖြင့် ဝတိ-ထို ဝဋိ-ပြု၊ ဟေသုဝုဒ္ဓိ- သုတ်ကြီးဖြင့် ဝ-၏ အ-ထို အာ-ဝုဒ္ဓိပြု၊ နာစိင်၊ သိ-သက်၊ အံ-ပြု။

(ဝတိ-သည့် ဓာတ်မတုတ်၍ အသယောဂန္ဓဿ-စသည်ဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြေရ) ဟိရဏ်-ပြုလျှင် ပါဋိဟိရဏ်။

ပိဋကတ်တော်၌ အသုံးများသော ပါဋိကာရိယ-ပုဒ်တို့ ဝတိ-ဝုဗ္ဗ၊ ယရ-ဓာတ်၊ ဣ-ဝစ္စည်းဖြင့် ဤသုတ်အစွင့် ဝူပသိဒ္ဓိပြသည်။

၆၆၆။ ကဏ္ဍော-၌ ကဒိ- ဆောဒေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနုချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-သက်၊ တွစိ ဓာတု-ဖြင့် ကိ-အနုဓနံတို့ချေ၊ (ကဒိ+အ) ဒိ-အ-သို့တစ်၊ တွစိ ဓာတု (သို့မဟုတ်) နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗ-ဖြင့် က-အထက်၌ နိဂ္ဂဟိတိလော၊ င-ဝစ္စန္ဓ ကာ-ပြု၊ နာစိင်စသည်။

ယဏ္ဍော-၌ ယဒိ- ယဋ္ဌနေ (ထိခိုက်ခြင်း)၊ ဝဏ္ဍော-၌ ဝဒိ- အာဝတ္တနေ (ရှာရာလည်ခြင်း) တစ်နည်း- ဓာတုဏှဒသပီတေသု- (ဆောင်ခြင်း၊ စွဲခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ခြင်းတို့၌) ကရဏ္ဍော-၌ ကရဒိ- ဘာဇဒုတ္တေ (တည်တံ့ခြင်းအနုဏ်)၊ မဏ္ဍော-၌ မဒိ- မဏ္ဍနေ (တန်ဆာဆင်ခြင်း)၊ သဏ္ဍော-၌ သဒိ- ဝုဗ္ဗတ္တေ (ပေါင်းစုခြင်း)။

(ခေါင်းလောင်းစသည်)၊ ဣတ္ထ- ဤအညာ၌၊ ဝဏ္ဏန္တိ- ပေါင်းစုကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏော- ၏၊ (အညာ)၊ ကရဏ္ဍိတဗ္ဗော ဘာဇောဗ္ဗော- ဝေပန်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကရဏ္ဏော- ၏၊ (ကြုပ်၊ ပချုပ်)၊ ဧတေန- ဤတန်ဆာဖြင့် မဏ္ဍိယတေ ဝိဘူသီယတေ- တန်ဆာဆင်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဏ္ဏော- ၏၊ ဣတ္ထ- ဤအပေါင်း၌၊ သဗ္ဗန္တိ ကုမ္ဘန္တိ- ပေါင်းစုမိကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သဏ္ဏော- ၏၊ (အပေါင်းအစု)၊ အင်္ဂမင်္ဂါနိ- အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို၊ ကုဏ္ဏတိ သိန္ဒတိ- ဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုဋ္ဌံ- ၏၊ (နုနာ)။

ဘဏ္ဍိတဗ္ဗံ- ငြင်းခုံအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍံ- ၏၊ (ဥစ္စာဘဏ္ဍာ)၊ ပဏ္ဏတိ လိင်္ဂဝေကလ္လဘာဝံ ဝစ္ဆတိ- လိင်ချို့တဲ့သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဏ္ဏကော- ၏၊ (ပဏ္ဍုက်)၊ (ပဏ္ဍ-ပျံးသည့်အခါ သမ္ပဏောဏေဖြင့် က-လ၊) ဧတေန- ဤဒဏ်ဖြင့်၊ ဒဏ္ဍတိ အာဏံ ကရေတိ- အာဏာကို ပြု၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒဏ္ဏော- ၏၊ (ဒဏ်)၊ ရဏ္ဍတိ ဟိသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရဏ္ဏော- ၏၊ (သေသောက်ကြူးသူ)၊ ပရေသံ ဝိညာနံ- အခြားပညာရှိတို့၏ ဟဒယံ- စိတ်နှလုံးကို၊ ဝိသေသေန- အထူးသဖြင့်၊ တဏ္ဍတိ ဓာလေတိ ကမ္ပေတိ- တုန်လှုပ်စေတတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဝိတဏ္ဏော- ၏၊ (ဆန့်ကျင်ဘက်စကား)၊ ပရေသံ- သူတပါးတို့ကို၊ ဣသိဏ္ဍတိ သံမဒ္ဒတိ- ပြင်းစွာနှိပ်နင်း တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဣသိဏ္ဍော- ၏၊ (ဣသိဏ္ဍမင်း)၊ စဏ္ဍတိ စဏ္ဍိက္ကဘာဝံ ကရေတိ- ကြမ်းတမ်းသူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ စဏ္ဏော- ၏၊ (ကြမ်းတမ်းသူ)၊ ဣတ္ထ- ဤ အရပ် ၌၊ ဝဏ္ဏတိ သန္တိဝယတိ သမူဟံ ကရေတိ - အပေါင်းအစု ကိုပြုတတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဝဏ္ဏော- ၏၊ (ပါးစောင်)၊ အဏ္ဍိယတိ နိဗ္ဗတ္တိယတိ- ဖြစ်စေအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဏ္ဏော- ၏၊ (၎က်ဥ စသည်)၊ လဏ္ဍိတဗ္ဗော ဇိဂ္ဂန္တိတဗ္ဗော- စက်ဆုပ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ လဏ္ဏော- ၏၊ (မစင်)၊ မေဏ္ဍတိ ကုဋိလဘာဝံ ဝစ္ဆတိ- ကောက်ကျစ်သူ၏ အဖြစ်

၆၆၃။ ကုဋ္ဌံ-၌ ကုဋ္ဌိ- ဆေးနေ (ဖြတ်ခြင်း)၊ က-သတ်၊ တိ-အစုခန့်ချေ၊ (ကုဋ္ဌ+အ) အသဒိသဒ္ဓေသော် ငို-လာ၊ (ကုဋ္ဌံ-တို့ ပါဠိခွန်ယူသော နှာသ-ခုည်း၊ ဣ-တာဝုဇ္ဈဓာတိဖြစ်၍ ကုဏ္ဏော-ဝိညိသာ အမှန်ဖြစ်သင့်သည်တူ ကမ္ဘာဦး ဘာ-ငို-၌ ဆိုသည်) ဘဏ္ဍံ-၌ ဘဋ္ဌိ- သဏ္ဍနေ (ငြင်းခုံခြင်း)၊ ပဏ္ဍတော-၌ ဝဋ္ဌိ- လိင်္ဂဝေကလ္လ (လိင်ချို့တဲ့ခြင်း)၊ ဣမိ ဓာဏ-ဖြင့် အဆုံး၌ က-လာ၊ (ဂူ-၌ထား ဝဏ္ဏော-ပြီးမှ ဟိဒ္ဓတော-ကဲ့သို့ က-လာသည်) ဒဏ္ဏော-၌ ဒဋ္ဌိ- အာဏာယ (ခေခိုင်းခြင်း)၊ ရဏ္ဏော-၌ ရဋ္ဌိ- ဟိသာယ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ဝိတဏ္ဏော-၌ ဝိ-ဝုဗ္ဗ၊ တဒိ- စလနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဣသိဏ္ဍော-၌ ဣသိဋ္ဌိ- ဓာတ်၊ သံမဒ္ဓနေ- (ငြင်းစွာ ခွိမ်နှင်းခြင်း)၊ စဏ္ဍော-၌ စဋ္ဌိ- စဏ္ဍေ (ကြမ်းတမ်းခြင်း)၊ ဝဏ္ဏော-၌ ဝဋ္ဌိ- သန္တိဝေယ (ပေါင်းစုခြင်း)၊ အဏ္ဏော-၌ အဋ္ဌိ- အဏ္ဍေ (အညွတ် ညှဉ်းခြင်း)၊ လဏ္ဍော-၌ လဋ္ဌိ- ဇိဂ္ဂန္တယ (စက်ဆုပ်ခြင်း)၊ မေဏ္ဍော-၌ မဋ္ဌိ- ကုဋိလေ (ကောက်ထွေခြင်း)၊ ဇေဏ္ဍော-၌ ဇေဋ္ဌိ- ဟိသာယ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ခဏ္ဍော-၌ ခဋ္ဌိ- ဆေးနေ (ဖြတ်ခြင်း)၊

သို့ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ မေဇ္ဇော - ၏၊ (သိုးသတ္တဝါ)၊ ရေဇ္ဇောတိ ရောဂံ ဟိသတိ- ရောဂါကို ညှဉ်းဆဲတတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရေဇ္ဇော- ၏၊ (ကြက်ဆူပင်)၊ ခဏ္ဍိတဗ္ဗော ဆိန္ဒိတဗ္ဗော- ဗြတ်တောက်အပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခဏ္ဍော- ၏၊ (သကာခဲ)၊ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

၆၆၄။ ၆၇၄။ ခါဒါမဂမာနံ ခန္ဓန္တု ဂန္ဓာ ။

(ခါဒါမဂမာနံ+ခန္ဓန္တုဂန္ဓာ၊ ၂-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ပစ္စယဝိပိသုတ်)

ခါဒါမဂမာနံ- ခါဒ-ဓာတ်၊ အမ-ဓာတ်၊ ဂမု-ဓာတ်တို့၏၊ ခန္ဓန္တုဂန္ဓာ- ခန္ဓပြု၊ အန္တပြု၊ ဂန္ဓပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ကော စ- က-ပစ္စည်းသည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ခါဒ အမ ဂမု ဣတိ- ခါဒ၊ အမ၊ ဂမုဟူကုန်သော၊ ဒေတေသံ ဓာတုနံ- တို့၏၊ ခန္ဓ အန္တ ဂန္ဓာဒေသာ- တို့သည်။ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ က ပစ္စယော စ- သည်လည်း၊ ဟောတိ- ၏။

ဇာတိ ဇရာ မရဏာဒိဟိ- ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ အဝရိကုန်သော၊ သံသာရဒုက္ခေဟိ- သံသရာ ဆင်းရဲတို့သည်။ ခါဒိတဗ္ဗော- ခဲစားအပ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခန္ဓော- ၏၊ (ခန္ဓာ ၅-ပါး)၊ အင်္ဂမင်္ဂဿ- အင်္ဂါကြီးငယ်၏၊ အမတိ ရုဇ္ဇနဘာဝံ ဂစ္ဆတိ- နာကျင်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏။ ဣတိ- ကြောင့်၊ အန္ဓော- ၏၊ (သူကန်း)၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ စက္ခုနာ- မျက်စိဖြင့်၊ အမတိ ရုဇ္ဇတိ- နာကျင်တတ်၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ အန္ဓော- ၏၊ တံတံ ဌာနံ- ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဝါတေန- လေဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ- သွားတတ်၏။ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဂန္ဓော- ၏၊ (အနံ)၊ ဝေ- တူ၊ ခန္ဓကော- ခန္ဓာ အန္ဓကော- သူကန်း၊ ဂန္ဓကော- အနံ။

၆၆၄။ ခန္ဓော-၌ ခါဒ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနိဗ္ဗေ၊ တို့-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ခါဒ-ကို ခန့်-ပြု၊ တို့ ဟောပေါ စ-ဖြင့် တို့-ချေ၊ နာမိဋံ စသည်။

အန္ဓော-၌ အမ- ဂေဝေ (ကျင့်ရာခြင်း)၊ တို့-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် အမ-ကို အန့်-ပြု၊ တို့-ချေစသည်။

ဂန္ဓော-၌ ဝဇု- ဝထိမ္မိ (ဝထိအနတ်)၊ တို့-သက်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဝဇု-ကို ဝန့်-ပြု၊ ကြွင်း နည်းတူ။

ခန္ဓကော-၌ ခါဒ- ဘက္ခဏေ (စားခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် က-ဝစ္စည်းသက်၍ ခါဒ-ကိုလည်း ခန့်-ပြု၊ နာမိဋံစသည်။ အန္ဓကော၊ ဂန္ဓကော-နည်းတူ။

တစ်နည်း- ဂူ-အလို။ ခန္ဓော-၌ ခါဒ- ဘက္ခဏေ၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဤသုတ်ဖြင့် ခါဒ-ကို ခန့်-ပြု၍ က-ဝစ္စည်းလည်းသက်၊ ကုဗ်-ဓာတု-ဖြင့် က်-အနုဗေဒိဗ္ဗေ၊ နှု-ခွင်း၊ ချေ၊ ကပ်၊ နာမိဋံစသည်။ က-မကျေလျှင် ခန္ဓကော။ အန္ဓော၊ ဂန္ဓော-တို့လည်း နည်းတူ။

၆၆၅။ ၆၇၅။ ပဋာဒိတျလံ ။

(ပဋာဒိတိ+အလံ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိပိသုတ်)

ပဋာဒိတိ- ပဋ-အစရှိသော ဓာတ်၊ ပါဠိပဒိကပုဒ်တို့မှ၊ ပရေ- ဌှ၊ အလံ- အလ ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- နိ။

ပဋ..... အဂ္ဂ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ပဋ၊ ကလ၊ ကုသ၊ ကဒ၊ ဘဂန္တု၊ မေခ၊ ဝက္က၊ တက္က၊ ပလ္လု၊ သဒ္ဓ၊ မူလ၊ ဗိဋ္ဌ၊ ဝိဒ၊ စဒ္ဓိ၊ ပဉ္စ၊ ငါသ၊ ဝသ၊ ပစိ၊ မစ၊ မုသ၊ ဂေါတ္တု၊ ပုထု၊ ဗဟု၊ မင်္ဂ၊ ဗဟ၊ ကမိ၊ သမိ၊ အဂ္ဂ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုတိ- ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေတိ စ- ပါဠိပဒိက နာမ်တို့မှ၎င်း၊ ဥတ္တရပဒေသု- နောက်ပုဒ် နေရာတို့၎်၊ အလ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- နိ။ ပစ္စယ- နောက်၎်၊ ပုန- ထပ်၎်၊ နိပစ္စန္တေ- ပြီးစီးကုန်၏။

ပဋေ- ရောက်ခြင်း၎်၊ အလံ- အကျိုးမရှိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပဋလံ- မည်၏ (အထပ်အလွှာ)၊ ကလေ- ရေတွက်ခြင်း၎်၊ အလံ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကလလံ- နိ။ (ညွှန်၊ ကလလရေကြည်)၊ ပါပကေ- ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလေဓမ္မေ- အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ကုသတိ ဆိန္ဒတိ- မြတ် တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုသလံ- နိ။ ဝါ- တစ်နည်း၊ ကုသဘူတေ- ကုသဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ယထာသဘာဝဓမ္မေ- အကြင်အကြင် သဘောတရား၎်၊ အလံ- ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုသလံ- နိ။ ဝါ- တစ်နည်း၊ ကုသေ ဥဒ္ဓိသဒါနေ- ရည်စူး၍ ပေးလျှ်ခြင်း၎်၊ အလံ- ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုသလံ- နိ။ ဝါ- နည်း၊ ကုသေ သဂ္ဂယေ ဓမ္မသမုဒါယေ- (ဆည်းပူးအပ်သော) တရားအပေါင်း၎်၊ အလံ- ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုသလံ- နိ။ ကန္တေ မန္တေ- ယစ်မှူးခြင်း၎်၊ အလံ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကဒလံ- နိ။ (ငှက်ပျောပင်)၊ ဘဂန္တေ သေစနေ- အရည်အရွဲတို့ကို သွန်ချခြင်း၎်၊ အလံ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘဂန္တလံ- နိ။ (ဘဂန္တိုလ်နာ၊ ဝရင်ဂျီနာ)၊ ဝါ- နည်း၊ ဘဂန္တေ

၆၆၅။ ဝဋလံ-၎် ဝဋ- ဝထိမိ (ဝထိအနုတ်)၊ ဓာထိနုညံ၊ ဓာတ္တနိဗျေ၊ ဤသုထံဖြင့် အလ-သထံ၊ ထမိ၊ နာမိဋိစသညံ။
ထစ်နုညံ- ဝိဋိဝိဒိထုဒ် ဝဋ-ထညံ၊ ဤသုထံဖြင့် အလ-သထံ၊ ခွင်း၊ နျေ၊ ထမိ၊ နာမိဋိစသညံ။
ထလလံ-၎် ထလ- သင်္ချာနေ (ရေတွက်ခြင်း)၊ ထုသလံ-၎် ထုသ- ဆေးနုဘူတဒိသဂ္ဂယေသု (ဖြတ်ခြင်း၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပေးခြင်း၊ ဆည်းပူးခြင်းတို့၎်)၊ ထဒလံ-၎် ထဒ- မန္တေ (ယစ်မှူးခြင်း)၊ သဂ္ဂလံ-၎် သဂ္ဂ- သေနေ (သွန်းလောင်းခြင်း)၊ မေဝလံ-၎် မေဝ- ထင်ပိပိစ္ဆေ (ခါးခါးဆန်းကြယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း)၊ ဝက္ကလံ-၎် ဝက္က- ရုက္ခတ္တဓေ (ယစ်ခွံ)၊ တက္ကလံ-၎် တက္က- ရုက္ခသိလေသေ (ယစ်စေ့)၊ ပလ္လုလံ-၎် ပလ္လု- နိန္ဒဏှနေ (ချိုင်ဝှမ်းထုအရပ်၎်)၊ သဒ္ဓလံ-၎် သဒ္ဓ- ဟရိထေ (စိမ်းစိုခြင်း)၊ မူလာလံ-၎် မူလ- ပထိဋ္ဌာယ် (ထည့်ခြင်း)၊ ကမိဓာတု-ဖြင့် ဦး-ထို ဥ-ရသာပြု၊ အ-ထိုလည်း အာ-ပြု၊ မိဋ္ဌာလံ-၎် မိဋ္ဌာ- နိဿယေ (ဖိုခြင်း)၊ ကမိဓာတု-ဖြင့် အ-ထို အာ-ပြု၊ ဝိဒလံ-၎် ဝိဒ- သက္ကာယ (ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း)၊

မုတ္တ ကရိသ ဟရဏေ- ကျင်ငယ် ကျင်ကြီးတို့ကို (မိမိအပေါက်မှ) ဆောင်ယူခြင်း၌၊ အလံ- ၏
 ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘဂန္ဒလံ- ၏ မေခေ ကင်္ဂိဝိစိတ္တေ- ခါးကို ဆန်းကြယ်အောင် တန်ဆာဆင်ခြင်း၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကမလံ- ၏ (ခါးစည်း၊ ခါးပတ်)၊ ဝက္ကေ ရုက္ခတစေ- သစ်ပင်၏ အခွံ၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝတ္တလံ- ၏ (သစ်ခွံအဝတ်၊ လျော်တေ)၊ တက္ကေ ရုက္ခသီလေသေ-
 သစ်ပင်၏ အစေး၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ တတ္တလံ- ၏ (သစ်စေး)၊ ပလ္လေ နိန္ဒဋ္ဌာနေ-
 ချိုင့်ဝှမ်းသောအရပ်၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပလ္လလံ- ၏ (အိုင်ငယ်) “ပုဏ္ဏံ ခုဒ္ဒဏေ
 ဿဏံ” အဘိဓာန် (၆၇၈)။ သန္ဓေ ဟရိတေ- စိမ်းစိုခြင်း၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ သဒ္ဓလံ- ၏
 (စိမ်းစိုသောအရပ်)၊ မူလေ ပတိဋ္ဌာနေ- တည်ရာ အရင်းအမြစ်၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊
 မုလာလံ- ၏ (ကြာစွယ် ကြာရင်း)၊ ဗိလေ နိဿယေ- ခိုရာအရပ်၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ဗိလာလံ- ၏။ (ပင်လယ်ကမ်း စသည်၌ ပေါက်သော ဆား)၊ ဝိဒေ ဝိဇ္ဇမာနေ- ထင်ရှားရှိခြင်း၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိဒလံ- ၏ (ဆေးဒန်း၊ ထင်ရှားသောအရာ)၊ စက္ကေ- ကြမ်းတမ်းခြင်း၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ စက္ကာလော- ၏ (ကြမ်းကြုတ်သူ၊ စက္ကာလလူမျိုး)။

ပဉ္စန္ဒ ရာဇုနံ- ၅ ယောက်ကုန်သော မင်းတို့အား၊ အလံ- ထိုက်၏ ဣတိ- ကြောင့်၊
 ပဉ္စာလော- ၏ (ပဉ္စာလတိုင်း)၊ ဝါ ဂတိ ဝန္တနေသု- သွားခြင်း ထင်ရှားပြခြင်းတို့၌၊ အလံ- စွမ်းနိုင်၏
 ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝါလံ- ၏ (ရေ၊ ဝါလော-သားမြီး)၊ ဝါ တစ်နည်း၊ ဝါ ပဒဝမနေ- ခြေလျင်သွားခြင်း၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝါဠော- ၏ (ခြင်္သေ့စသော သားရဲ)၊ ဝသေ အတ္တဒနေ- ပုံးလွှမ်းခြင်း၌၊
 အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝသလော- ၏ (သူယုတ်)၊ ပစေ ဝိတ္တာရေ- ချဲ့ ခြင်း၌၊ အလံ- ၏
 ဣတိ- ကြောင့်၊ ပစလော- ၏ (လျှပ်ပေါ်သူ)၊ မစေ စောရကမ္ပေ- ခိုးသူ၏ အမူ၌၊ အလံ- ၏
 ဣတိ- ကြောင့်၊ မစလော- ၏ (ခိုးသူ)၊ မုသေထေယျေ- ခိုးသူ၏အဖြစ်၌၊ ဝါ- နည်း၊ မုသေ
 ပါဏစာဂေ- အသက်ကို စွန့်စေခြင်း၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ မုသလော- ၏ (ကျည်ပွေ)
 ဂေါတ္တေ ဝံသေ သိင်္ဂါလဇာတိယံ- မြေခွေးမျိုး၌၊ အလံ- ၏ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဂေါတ္ထလော- ၏

၆၆၅။ စက္ကာလော-၌ စဉ်- စက္ကိတ္တေ (ကြမ်းတမ်းခြင်း)၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် အ-တို အာ-ဖြူ၊ စ-အထက်၌လည်း နိဂ္ဂဟိတိယာ၊
 ဝဉ္စန္ဒြိ။ ဝဉ္စာလော-၌ ပမိ- ပိတ္တာရေ (ချိုခြင်း) နည်းတူ။

ဝါလော-၌ ဝါ- ဂတိဝန္တနေသု (ထားခြင်း၊ ဖြုခြင်းတို့၌)၊ ဝသလော-၌ ဝသ- အတ္တဒနေ (ပုံးလွှမ်းခြင်း)၊ ပစလော-၌
 ပမိ- ပိတ္တာရေ (ချိုခြင်း)၊ မစလော-၌ မစ- စောရေ (ခိုးခြင်း)၊ မုသလော-၌ မုသ- ထေယျေ (ခိုးခြင်း)၊

ဂေါတ္ထလော-၌ ဂေါတ္ထု- ဝံသေ (အနွယ်၌)၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် အ-တို ဥ-ဖြူ၊ ဝုထလော-၌ ဝုထ- ပိတ္တာရေ (ချိုခြင်း)၊
 အဏ-သတိ၊ ကွမိ ဓာတု-ဖြင့် အ-တို ဥ-ဖြူ (ပုထံ+ဥလ) (ပုထ-ဓာတ်တူ ဓာတုတ္ထသစ်တံ၌ ဆိုသည့်)။

၂၆၃

(မြေခွေး)၊ ပုထုမှိ ပိတ္တာရေ- ပြန်ကျယ်သည်။ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပုထုလော- ဇါ၊ (ပြန်ကျယ်သည်)၊ ဗဟုမှိ သန္တာနေ- များသော အရေအတွက်၌၊ အလံ (ထိုက်၏)၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗဟုလော- ဇါ၊ ငါ- တစ်ခု၌၊ ဗဟုမှိ ဝုဒ္ဓိမှိ- ကြီးပွား များပြားခြင်း၌၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗဟုလော- ဇါ၊ (အများ)၊ မင်္ဂမှိ ဝမနေ- သွားခြင်း၌ (ကောင်းမြတ်သည်)၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မင်္ဂလံ- ဇါ၊ (မင်္ဂလာ)၊ ဗဟုမှိ ဝုဒ္ဓိမှိ- တိုးပွားခြင်း၌၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဗဟုလံ- ဇါ၊ (ထူထဲသောအရာ)၊ ကမ္မမှိ သဗ္ဗလနေ- တုန်လှုပ်ခြင်း၌၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကမ္မလံ- ဇါ၊ (ကမ္မလာ)၊ သမ္ပမှိ မဏ္ဍနေ- တန်ဆာဆင်ခြင်း၌၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သမ္ပလံ- ဇါ၊ (လမ်းစာရိက္ခာ)၊ အဂ္ဂေ ဂတိကောဋိလ္လေ - အသွားကောက်သည်၏အဖြစ်၌၊ အလံ- ဇါ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဂ္ဂလံ- ဇါ၊ (တံခါးကျည်၊ မင်းတုတ်၊ အဝတ်အစား)၊ ဣစ္စေဝမာဒယော- ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အညေပိ သဒ္ဓါ- အခြားသဒ္ဓါတို့သည်လည်း၊ ဘဝန္တိ- မြင်ကုန်သေး၏။

၆၆၆။ ၆၇၆။ ပုထုသံ ပုထု ပထာ.မော ဝါ ။

(ပုထုသံ+ပုထုပထာ+အမော+ဝါ ၄-ပုဒ်၊ အာဒေသ+ပစ္စယဝိသိသုတ်)

ပုထုသံ- ပုထုဟူသော ပါဠိပဒ်ကပုဒ်၏၊ ပုထုပထာ- ပုထုပြု၊ ပထပြုတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏၊ ငါ- အချို့၊ အမော- အမ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ဇါ၊ (ရှု-အလို ပုထုသံ- ပုထု စာ၏ဟု မေး)

ပုထု ဣတိ- ပုထုဟူသော၊ ဧကသံ ပါဠိပဒ်ကသံ- ဤ ပါဠိပဒ်ကသဒ္ဓါ၏၊ ပုထုပထာဒေသာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ကွစိ- ၌၊ အမပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ဇါ။

ပုထု- ပြန်ကျယ်သည်၊ ဟုတ္တာ- ၌၊ ဇာတာ(ဇာတံ)- မြင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပုထဝိ- ပုထဝိမည်၏၊ (မြေ)၊ ပထမေ- ရှေးဦးအစ၌၊ ဇာတော- မြင်သည်တည်း၊ ပထမော- ရှေးဦး အစ၌

၆၆၅။ ဧထုလော-၌ ဧထု- သန္တာနေ (သေထွက်ခြင်း)၊ နုညိထူ။ စင်္ဂိ-၌ စင်- စင်လေ (ထောင်းမြစ်ခြင်း)၊ စထဝံ-၌ စထ- ဝုဒ္ဓိမှိ (ကြီးပွားခြင်း)၊ ထမ္မလံ-၌ ထမ္မ- သဗ္ဗလနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ သမ္မလံ-၌ သမိ- မဏ္ဍနေ (တန်ဆာဆင်ခြင်း)၊ (သမ္မ- မဏ္ဍနေ-ထည်းပျံ) အဂ္ဂန္တံ-၌ အဂ္ဂ- ဝေတိကောဋိလ္လေ (ထောင်းထွေ၌သွားခြင်း)။

၆၆၆။ ဝုထဝိ-၌ ဝုထ-တညိ၊ ကာရာဝါ ထသောဒ ဧညက္ကေသု ဝ-ဖြင့် ကာ-သထိ၊ ထေသံ ကော ထောဝံ-ဖြင့် ကာ-အရစနံဇျေ၊ (ဝုထ+အ) ဤသုတ်ဖြင့် ဝုထ-တို့ ဝုထ-ဖြူ (ဝုထု+အ) ဩသရေ ဝ-၌ ဝ-ဖြင့် ဥ-တို့ အင်-ဖြူ ထပ်၊ (ဝုထဝ) ကာဝ ကိထ- စေသံဖြင့် ဤ-သထိ၊ ခွင်၊ ဇျေ၊ ထပ်၊ နာမိဒံ၊ သိ-သထိ၊ ဇျေ၊ မြီး၏။

(နာသ-အလိုပြသော ထမ္မည်း သာ-ဝိ-၌ ဝုထု+အ-ဖြစ်သောအခါ လ-မှညိ၊ မုတ္တာနု မိယုဝါ သရေ ဝါ-ဖြင့် ဥဝ-ဖြူ (ဝုထဝ) ထေသုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် ဥ-တို့ အ-ဖြူ (ဝုထဝ) ဤ-ထမ္မည်းသထိ စေသံမိရင်သညိ)

(ပွေး) “ သဏ္ဍ- ထိုကို၊ ဒံသတိ ပိဒံသတိ- ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒဒ္ဒါ” ယုလည်း မူဂ္ဂုဒ္ဓါ၏၊ ဣ-
 ဤနှောင်အိမ်၌၊ ဒုက္ခေန- ဆင်းရဲသဖြင့်၊ အဒတိ ဘက္ခတိ- စားတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဒ္ဓ- ၏
 (နှောင်အိမ်၊ ထောင်)၊ ဝါ- နည်း၊ ဧတေန- ဤ နှောင်အိမ် (ထောင်)ဖြင့်၊ ဇနော- လူအပေါင်းသည်၊
 ဒုက္ခံ- ကို၊ အဒတိ အနုဘဝတိ- ခံစားရ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဒ္ဓ- ၏၊ ဝါ- နည်း၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲ၏
 (ဝိဘတ္တိပိပလ္လာသ)၊ ဘာဇနံ အာဓာရံ- တည်ရာသည်၊ ဘဝတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဒ္ဓ- ၏၊
 မဒတိ ဥဗ္ဗတ္တံ ကရေတိ- ရူးအောင်ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဒ္ဓ- ၏ (သေရည်)၊ ဝါ- နည်း၊
 မဒတိ မဒုဘာဝံ ကရေတိ- မူးယစ်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဒ္ဓ- ၏။

၆၆၈။ ၆၇၈။ ဈာဒိတိ ဤဝရော ။

(ဈာဒိတိ+ဤဝရော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဓိသုတ်)

ဈာဒိတိ- စိအစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊ ဤဝရော- ဤဝရ ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။
 စိပါဓာ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- စိ၊ ပါ၊ ဓာ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုတိ- တို့မှ၊ ပရေ- ၌၊
 ဤဝရပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

စိယတိ- စိအပ်၊ ယက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ စိဝရံ- ၏ (သင်္ကန်း)၊ ပိဝတိ-
 သောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပိဝရော- ၏ (ဆူပြီးသူ၊ ဝသူ)၊ ဝါ- နည်း၊ ပါတဗ္ဗံ ရက္ခိတဗ္ဗံ-
 စောင့်ရှောက်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပိဝရံ- ၏၊ ဓာရေတိ- ငါးကို (ပိုက်ကွန်၊ မြူး၊ စသည်တို့ကို)
 ဆောင်ယူတတ်၏၊ (ဓာရေတွာ- ဆောင်ယူ၍၊ ဇိပိတံ- အသက်မွေးမှုကို၊ ကပ္ပေတိ- ပြုတတ်၏)၊
 ဣတိ- ကြောင့်၊ စိဝရော - မည်၏၊ စိဝရံ-တံငါမျိုး။ (တံငါသည်)။

၆၆၉။ ၆၇၉။ မုနာဒိတိ စိ ။

(မုနာဒိတိ+စ+ဣ၊ ၃-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဓိသုတ်)

မုနာဒိတိ စ- မုန အစရှိသောဓာတ်တို့မှလည်း၊ ပရေ- ၌၊ ဣ- ဣပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။
 မုန.....မန ဣစ္စေဝမာဒိတိ- မုန၊ ယတ၊ အဂ္ဂ၊ ပတ၊ ကဝ၊ သုဝ၊ ရဝ၊ မဟာလ၊

၆၆၈။ အဒ္ဓ-၌ အဒ- သက္ခဏေ (စားခြင်း) နုညိတု။ ဒဒ္ဓါ-၌ ဒဒ- ဥဏာဒေ (စူးသွပ်ခြင်း)။
 ၆၆၉။ စိဝရံ-၌ စိ- စေယ (ဆည်းပူးခြင်း)၊ ဓာတိဗ္ဗညိ၊ ဓာတုနိဗ္ဗေရ၊ ဤသုထိဖြင့် ဤဝရ-သထိ၊ ဒွင်၊ ချေ၊ ထပ်၊ နာမ်ငဲ့
 သည်။ စိဝရော-၌ ဝါ- ဝါဒေ (ဘောင်ခြင်း)၊ စိဝရော-၌ စာ- ဓာရဏေ (ဆောင်ခြင်း)၊ နုဂ္ဂုဒ္ဓိဖြစ်လျှင် စိဝရံ၊ စိဝရံ။

၆၆၉

ပိုင်း]

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄၉၁

ဘန္တလ၊ မန ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- ဓာတ်တို့မှငှင်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- တို့မှငှင်း၊ ပရေ - ဌ၊ ဣ ပစ္စယော- သည်း၊ ဟောတိ- န္ဍိ၊

အတ္တာနတ္ထံ- အကျိုးရှိ၊ အကျိုးမဲ့ကို၊ မုနာတိ- သိတတ်၏၊ ဝါ- နည်း၊ ဥေယျဓမ္မံ- သိထိုက်သော တရားကို၊ လက္ခဏာဒိဝသေန- လက္ခဏ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းပြင်း၊ ဇာနာတိ- န္ဍိ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မုနိ- န္ဍိ (ရသေ့၊ ရဟန်း)၊ ယတတိ ပီရိယံ ကရောတိ- လုံ့လပြုတတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ယတိ- န္ဍိ (ရဟန်း)၊ အဂ္ဂတိ ကုဋိလဘာဝံ ဂစ္ဆတိ- ကောက်ကျွေးသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဂ္ဂိ- န္ဍိ (ပီး)၊

သေဋ္ဌော ဟုတော- မြတ်သူဖြစ်၍၊ ပတတိ ပုရတော ဂစ္ဆတိ- ရွှေကသွားတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ပတိ- န္ဍိ (အရှင်သခင်၊ လင်)၊ ကဗျံ- ကဗျာကို၊ ဗန္ဓတိ- ပွဲစိတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကဝိ- န္ဍိ (ကဗျာတတ်သိသူ)၊ ဝါ- နည်း၊ ကန္တံ မနာပဝစနံ- နှစ်သက်ဖွယ်စကားကို၊ ဝဒတိ- ဆိုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကဝိ- န္ဍိ၊

သုဝတိ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဝတိ- စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သုဝိ- န္ဍိ (စင်ကြယ်သောအရာ)၊ ရုစတိ ဒိဗ္ဗတိ- တောက်ပတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရုစိ- န္ဍိ (အရောင်)၊ မဟန္တံ ပိဘဝံ ဘောဂက္ခန္ဓံ- ကြီးကျယ်သော စည်းစိမ်အစုကို၊ လာတိ- ယူတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟာလိ- န္ဍိ (မဟာလိ မည်သောမင်း)၊ ဘဒ္ဒံ ယသံ- ကောင်းသော အခြံအရံကို၊ လာတိ- ယူတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒလိ- န္ဍိ (ဘဒ္ဒလိမည်သော ရဟန်း)၊ တတ္ထ ရတနေ- ထို ရတနာ၌၊ မနံ- စိတ်ကို၊ နယတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဏိ- န္ဍိ (ပတ္တမြား)။

၆၆၉။ စုနိ-၌ စုနု- ဣဏေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတွန်ချေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣ-သတ်၊ နာစိဋေ၊ သိ-သတ်၊ ချေ၊ ပြီး၏။
ယထိ-၌ ယထ- ယထနေ (အားထုတ်ခြင်း)၊ အဂ္ဂိ-၌ အဂ္ဂ- ဝဏိယောဋိလ္လေ (ထောက်ထွေ၍သွားခြင်း)၊ ဝတိ-၌ ဝတ- ဝတိမှိ (ဝဏိအနတ်)၊ ကဝိ-၌ ကု- သဒ္ဓေ (အသိဖြင့်)၊ ဝုဒ္ဓိဋ္ဌ၊ အဝ-ဋ္ဌ။
သုဝိ-၌ သုစ- သုဒ္ဓိယာ (စင်ကြယ်ခြင်း)၊ ရုစိ-၌ ရုစ- ဒိက္ကံ (ထွန်းဝခြင်း)၊
မဟာလိ-စသည်၌ မဟာလ၊ သဒ္ဓိလ၊ မဏ-ဝိဋိဝဒိကပုဒ်နောင် ဣ-သတ်၊
ကဝိ-၌ က-သဒ္ဓုဝဒ၊ ဝဒ-ဓာတ်၊ တိ-ဝစုညံ၊ ဓာတွန်ချေ၍ပြီးသော ကဝ-ဝိဋိဝဒိကပုဒ်နောင် ဣ-သတ်၍ပြီးသော နည်းကိုထည်း နှာသ-၌ပြသေးသည်။
မဏိ-၌ မနု-သဒ္ဓုဝဒ၊ နိ-ဓာတ်၊ အ-ဝစုညံ၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် နု-တို့ က-ဖြည့်ပြီးသော မဏ-ဝိဋိဝဒိကပုဒ်

၆၇၀။ ၆၈၀။ ဝိဒါဒိတျူရော ။

(ဝိဒါဒိတိ+ဦရော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိမိသုတ်)

ဝိဒါဒိတိ- ဝိဒ-အစရှိသော ဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- ပါဠိပဒိကပုဒ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေ-
ဌှ၊ ဦရော- ဦရ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ဝိဒ-..... ကုရ ဣစ္စေဝမာဒိတိ- ဝိဒ၊ ဝလ္လ၊ မသ၊ သိဒ၊ ဒု၊ ကု၊ ကပု၊ မယ၊ ဥဒိ၊ ခဇ္ဇ၊ ကုရ
ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ စ- ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- ၎င်း၊ ပရေ- ဌှ၊ ဦရပစ္စယော- သည်၊
ဟောတိ- ၏။

ဝိဒိတုံ- ရခြင်းငှာ၊ အလံ- မထိုက်၊ ဝါ- မလွယ်ကူ၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝိဒူရော- ၏
(အထူးဝေးသောအရပ်)၊ ဝိဒူရဋ္ဌာနေ- အထူးဝေးသောအရပ်၌၊ ဇာတော- ဖြစ်သော ပတ္တမြားသည်၊
ဝေဒူရော- မည်၏၊ ဝလ္လတိ ဝလ္လာဘာဝေန ဘဝတိ- ဆက်ဆံကျွမ်းဝင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်တတ်၏၊
(အဆက်အတွဲ အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်တတ်၏) ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝလ္လူရော- ၏ (အမဲခြောက်)၊ ဝါ- နည်း၊
ဝလ္လတိ အညမညံ ဗန္ဓတိ- အချင်းချင်းဖွဲ့တတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ဝလ္လူရော- ၏ အာမသိတဗ္ဗော-
သုံးသပ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မသူရော- ၏ (ပဲရာဇာ၊ ဝါ- ပြောင်းစပါး)၊ သိန္ဓတိ သိင်္ဂီရဘာဝံ
ဂစ္ဆတိ- တင့်တယ်စံပယ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သိန္နူရော- ၏ တင့်တယ်
စံပယ် ခြင်း၊ (ဟင်္သာပြုအိမ်မှ)၊ ဝါ- နည်း၊ သိန္ဓတိ ဝိရောစတိ- တင့်တယ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သိန္နူရော-
၏ အနာသန္ဓတ္တာ- မနီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဂမိတုံ- သွားခြင်းငှာ၊ အလံ- မသင့်၊ မလွယ်ကူ၊ ဣတိ-
ကြောင့်၊ ဒူရော- ၏ (အဝေး)၊ (ကုတိ) ကဝတိ သန္ဒိ ကရောတိ- အသံပြုတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊
ကူရော- ၏ (ထမင်းခြောက်)၊ အတ္တနော ဂန္ဓေန- မိမိ အနံ့ဖြင့်၊ အညံ ဂန္ဓံ- အခြားအနံ့ကို၊ ကပတိ
ဟာနတိ ဟိသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကပ္ပူရော- ၏ (ပရုပ်)၊ ဝါ- နည်း၊ ရောဂါပနယနေ-
ရောဂါကိုပယ် ဖျောက်ခြင်း၌၊ ကပ္ပတိ သမတ္ထေတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကပ္ပူရော- ၏

၆၇၀။ ဝိဒူရော-၌ ဝိဒ- လာဘေ (ရခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတ္တုနုဇျေ၊ ဤထုတ်ဖြင့် ဦရ-သတ်၊ နာမိဇံဝေည့်။
(ဝိဒူရဋ္ဌာနေ ဇာတော ဝေဒူရော-ထား ဤထုတ်ပုံစံထုတ်၊ ဝိဒူရ-ဝိဒိ၊ က-ဝလ္လုဒ်ဖြင့်မြီးသော ဇာတထဒိတိ)
ဝလ္လူရော-၌ ဝလ္လ- သာဓာရဏဒုန္ဒေသု (ဆတ်ဆံခြင်း၊ စွဲခြင်းတို့၌)၊ (ဝေ-ထည်းပို့) မသူရော-၌ မသ- အာမသဒေ
(သုံးသပ်ခြင်း)၊ သိန္နူရော-၌ သိဒ- သိင်္ဂီရေ (တင့်တယ်စံပယ်ခြင်း)၊ တေသုဂ္ဂိ-ဖြင့် နိဂ္ဂတိတိဏာ၊ ဝဂ္ဂန္တု၊ ဒူရော-၌ ဒု- ဂတိမိ
(ဂတိအနုတိ)၊ တူရော-၌ တု- သဒ္ဓေ (အသံဖြင့်ခြင်း၌)၊ ကပ္ပူရော-၌ ကု- ဟိသာတက္ကလဝဇ္ဇေသု (ညှဉ်းဆံခြင်း၊ သစ်ခေးနုတို့၌)၊
သဒ္ဓိသဒ္ဓေသော် ဝိ-ဏာ၊

ပိုင်း]

အရှင်ဇိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄၉၃

မဟိယံ- မြေပေါ်၌၊ ရဝတိ- တွန်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မယူရော- ၏၊ (ဥဒေါင်း)၊ ဝါ- နည်း၊
မဟိယံ- ၌၊ ယာတိ ဂစ္ဆတိ- သွားတတ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ မယူရော- ၏၊ ပံသံ- မြေပွန်ကို၊ ဥဒ္ဓတိ
ပသဝတိ- ပွားစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓာရော - ၏၊ (ကြွက်)၊ ခဇ္ဇိတဗ္ဗော ခါဒိတဗ္ဗော-
ခဲစားအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခဇ္ဇုရော- ၏၊ (သင်ပေါင်း၊ ဝါ -စွန်ပလွန်ပင်)၊ ကုရတိ အက္ခောသတိ-
ဆဲရေးတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုရူရော- ၏၊ (ကြမ်းတမ်းသူ)။

၆၇၁။ ၆၈၁။ ဟနာဒိဟိ ဣနုတဝေါ ။

(ဟနာဒိဟိ+ဣနုတဝေါ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယပိဋိသုတ်)

ဟနာဒိဟိ- ဟန အစရှိသော ဓာတ်တို့မှာ၊ ပရေ- ၌၊ ဣနုတဝေါ- ဣပစ္စည်း၊ နပစ္စည်း၊
တပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

ဟန..... ဟိ ဣပစ္စေဝမာဒိဟိ- ဟန၊ ဇန၊ ဘာ၊ ရိ၊ ခန၊ အမ၊ ဝေ၊ ဓေ၊ ဓာ၊ သိ၊ ကိ၊ ဟိ
ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတုဟိ- တို့မှာ၊ ပရေ- နောက်၌၊ ဣနုတု ဣတိ- ဟူကုန်သော၊ ဧတေ
ပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

၆၇၀။ ဧယုဇော-၌ ဧယ- ဝထိမိ (ဝထိအနက်)၊ တစ်နှည်း- မထိယံ ဝုစ္ဆတိ-ဝစေက္ကအရ ဖေါ-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ယာ-ဓာတ်၊
အ-ဝစ္ဆည်းဖြင့် ဖေါယ-တု ဖြစ်သောအခါ တေယုဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့် တိ-တို့ချေ၊ ဧယ-ဝါဠိဝဒိတဝုဒ်နောင် ဦရ-သတ်။

တစ်နှည်း- ဘူမိ ဧတန္တော ယာထိတိ ဧယုဇော-တူသော ဝစေက္ကအရ ဧတ-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ယာ-ဓာတ်၊ အ-ဝစ္ဆည်းဖြင့်
ဧယ-တုဆိုလိုလျက် တ-တို့ချေ၍ ဧယ-တူသော ဝါဠိဝဒိတဝုဒ်နောင် ဦရ-သတ်။

တစ်နှည်း- ဖေါယံ ဝုထိတိ-တူသောနှည်းထား ဤသုတ်နှင့်အဆိုင်၊ ထင်နှည်းအရ ဖေါ-သဒ္ဓူဝဝဒ၊ ရ-သဒ္ဓေ (အသံဖြင့်)၊
ဓာတ်နောင် တို့-ဝစ္ဆည်းဖြင့် ဖေါရ-တု ဆိုလိုလျက် တေယုဝုဒ္ဓိ-ဖြင့် တိ-၌ တိ-တို့ ထ်-ဖြူ၊ ဤ-တို့ ဦ-ဖြူ၊ ရ-၌ ဥ-တို့ တွစ် ဓာတုဖြင့်
အ-ဖြူ၊ ဧယု-ပြီး၏။

ဥဒ္ဓါဇော-၌ ဥဒိ- ဝသဝဒုတိဏေဒေသု (ဌားစေခြင်း၊ စိစွတ်ခြင်းတို့၌)၊ တွစ် ဓာတု (သို့ဖေ့တ်) နိဂ္ဂတိတဒ္ဓ-ဖြင့်
နိဂ္ဂတိတိဏ၊ ဝဂ္ဂန္တု။

တစ်နှည်း- ဥဒိ- ဝသဝဒု တိဏေဒေသု ဓာတ်နောင် အ-ဝစ္ဆည်းသတ်၊ နိဂ္ဂတိတိဏ၊ ဝဂ္ဂန္တုဖြင့်ပြီးသော ဥဒ္ဓ-ဝါဠိဝဒိတဝုဒ်
နောင် ဦရ-သတ်။

ဒဇ္ဈုဇော-၌ ဒဇ္ဇ- သက္ခဏေ (ထားခြင်း)၊ တုဇ္ဈုဇော-၌ တုရ- အက္ခောသေ (ဆဲရေးခြင်း)။

တေက- ဤမေးပြင်၊ ဘောဇန- အစာကို၊ ဟနတိ ဟိသတိ- (ကြိတ်ချေသော အားဖြင့်) ညဉ့်ဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဟဏ- ၏၊ (မေး)၊ ဟန ဝါ- ဟုလည်း ရှိသေး၏။ ဂမနိ- သွားခြင်းကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဇန- ၏၊ (ဒူးဆစ်)၊ ဘာတိ ဒိဗ္ဗတိ- တောက်ပတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဘာဏ- ၏၊ (အရောင်)၊ ဘာန ဝါ- ၏၊ နိဝတေ- လေကင်းရာ၌၊ ရိတိ ဂစ္ဆတိ- သွားတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ရေဏ- ၏၊ (မြို့ပုန်)၊ ခနိတဗ္ဗော အဝဒီရိတဗ္ဗော- တူးအပ် (နတ်အပ်)၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ခါဏ- ၏၊ (သစ်ငှက်)၊ အင်္ဂမင်္ဂဿ- အင်္ဂါကြီးငယ်၏၊ ရုဇ္ဇနဘာဝံ- နာကျင်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဝိဇ္ဇနဘာဝံ- ထိုးဆွ အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အမတိ ဂစ္ဆတိ- ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အဏ- ၏၊ (အဏုမြူ)၊ ဝေတိ တန္တသန္တာနေ ဘဝတိ- အပျှင်အစဉ်၌ ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဏ- ၏၊ (ငါး)၊ ဝါ- နည်း၊ ဗဟိသာရေ- အပအနှစ်၌၊ အလံ- ထိုက်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဏ- ၏၊ ဝေတိ ဝစ္ဆံ ပါယေတိ- နွားငယ်ကို နို့တိုက်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဝေဇ- ၏၊ (နွားမ)၊ အတ္တံ- အနက်ကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဓာတု- ၏၊ (သဒ္ဓါကျမ်း၌လာသော ဓာတ်)၊ ဝါ- နည်း၊ ဂမန ပစနာဒိကံ- သွားခြင်း၊ ချက်ခြင်းအစရှိသော၊ ကြိယံ- ကြိယာကို၊ ဓာရေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဓာတု- ၏၊ သိယတိ ဗန္ဓိယတိ- ဖွဲ့အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သေတု- ၏၊ (တံတား)၊ ဥဒ္ဓံ- အထက်၌၊ (ကေတိ) ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကေတု- ၏၊ (မှန်ကင်း)၊ အတ္တဇော- မိမိ၏၊ ပလံ- အကျိုးကို၊ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ- ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဟေတု- ၏၊ (အကြောင်း)။

၆၃၁။ တဏှ-၌ တနု- တိဘာဏိယု (ညဉ့်ဆဲခြင်း၊ ဝေတိအနုထိ)၊ ဓာတိဓုညိ၊ ဓာတုနိဇ္ဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ကု-သထိ၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနိ နိ-ကိုဇ္ဈေ၊ နာမိဇိ၊ သိ-သထိ၊ ဇ္ဈေ။ နု-သထိဇ္ဈင် တနု။

ဇာဏှ-၌ ဇနု- ဇနေ (ဖြစ်ခြင်း)၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနိဇ္ဈေ၊ ဒိဃ-ဖြူ ဘာဏှ-၌ ဘာ- ဒိတ္တိယံ (ထွန်းဝခြင်း)၊ ရေဏှ-၌ ရိ- သန္တာနေ (အစဉ်ဖြင့်)၊ အညေယု စ-ဖြင့် စ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ခါဏှ-၌ ခနု- အဝဒီရေဏ (တူးဖြင့်)၊ အညေယု စ-ဖြင့် အာ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနိ နိ-ဇ္ဈေ၊ အဏှ-၌ အမ- ဝဏှဒိယု (ဝေတိသော အနုထိ)၊ (သဠေတနိ-၌ အမ- ထေဝေ (ကျင်နုခြင်း)-တုဒ္ဓိယု) တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနိ စိ-ဇ္ဈေ၊ ဝေဏှ-၌ ဝေ- တန္တသန္တာနေ- (ချည်ချောင်းအစဉ် ဖြင့်)၊ (သဠေတနိ-၌ ဓမ္မိယာရေ (အဝအနှစ်)တု ဒ္ဓိယု) ဓေဇ-၌ ဓေ- ဝါနေ (သောထိ)၊ နု-သထိ၊ ဓာတု-၌ ဓာ- ဓာရေဏ (ဆောင်ခြင်း)၊ တု-ဝစ္ဆယ၊ သေတု-၌ သိ- ဓန္ဒနေ (ဖွဲ့ခြင်း)၊ အညေယု စ-ဖြင့် စ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဝေတု-၌ ထိ- နေဝိယောဝေ (ဥဇ္ဈာကင်းခြင်း)၊ တစ်နည်း- ထိ- ဥဒ္ဓထိမိ (ဖြင့်ထိခြင်း)၊ ဝေတု-၌ ထိ- ဝထိမိ (ဝေတိအနုထိ)၊

၆၇၂။ ၆၇၂။ ကုဋ္ဌာဒိတိ ဌော ။

(ကုဋ္ဌာဒိတိ+ဌော၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိသုတ်)

ကုဋ္ဌာဒိတိ- ကုဋ္ဌ အစရှိသောဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- ပါဠိပဒိက ပုဒ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဌော- ဌ-ပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ- ၏။

ကုဋ္ဌမာဒိတိ- ကုဋ္ဌ၊ ကုဿ၊ ကဋ္ဌ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- တို့မှ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- ပါဠိပဒိကပုဒ် တို့မှ၎င်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဌ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏။

အင်္ဂမင်္ဂ - အင်္ဂါကြီးငယ်ကို၊ ကုဋ္ဌတိ ဆိန္ဒုတိ- ဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကုဋ္ဌ- ၏ (နုနာ)၊ ဝေညေန- စပါးပြင့်၊ ဆာဒေတဗ္ဗော- ဖုံးလွှမ်းအပ်၏၊ ပူရေတဗ္ဗော- ပြည့်စေအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကောဌော- ၏ (စပါးထားရာကို၊ စပါးဂိုဒေါင်)၊ ကဋ္ဌိတဗ္ဗံ မဒ္ဓိတဗ္ဗံ- ချိုးဖြတ်နှိပ်နင်းအပ်၏၊ ဣတိ - ကြောင့်၊ ကဋ္ဌ- ၏။ (ထင်း၊ သစ်သား)။

၆၇၃။ ၆၇၃။ မနုပူရ သုဏာဒိတိ ဥဿ နု သိသာ ။

(မနုပူရသုဏာဒိတိ+ဥဿနုသိသာ၊ ၂-ပုဒ်၊ ပစ္စယဝိဇိသုတ်)

မနုပူရ သုဏာဒိတိ- မနုဓာတ်၊ ပူရ-ဓာတ်၊ သုဏ-ဓာတ် အစရှိသောဓာတ်တို့မှ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေ ဟိ စ- ပါဠိပဒိက ပုဒ်တို့မှ၎င်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဥဿနုသိသာ- ဥဿ၊ နုသ၊ ဣဿ- ပစ္စည်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။

မနု..... ဣစ္စေဝမာဒိတိ- မနု၊ ပူရ၊ သုဏ၊ ကု၊ သု၊ ဣလ၊ အလံ၊ မဟ၊ သိ၊ ကိ ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ ဓာတူဟိ စ- ၎င်း၊ ပါဠိပဒိကေဟိ စ- ၎င်း၊ ပရေ- ဌှိ၊ ဥဿ နုသ ဣဿ ဣတိ- ကုန်သော၊ ဧတေပစ္စယာ- တို့သည်၊ ဟောန္တိ- ကုန်၏။ ပုန- တစ်ဖန်၊ နိပ္ပစ္စန္ဓေ- ပြီးစီးကုန်၏။

ကုဿလာ ကုဿလေ ဓမ္မေ- ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ မနုတိ ဓာနာတိ- သိတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မနုဿော၊ မာနုသော- မနုဿ၊ မနုဿမည်၏၊ (လူ)၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ ကာရဏာ

၆၇၂။ ဣန္ဒ-၌ တုဋ္ဌ- ဆေးနေ (ဖြတ်ခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဌ-သတ်၊ ဋ- ဌ-သို့ထပ်၊ နာဓိဝေသည့်။
ဧတေဌော-၌ ကုဿ- ဆေးဒုဂ္ဂဏာဒေသု (ဖြတ်ခြင်း၊ ပြည့်ခြင်း၊ ထင်ရှားပြခြင်းတို့၌)၊ ဌ-သတ်၊ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနံ သ်-တို့ဈေ၊ အသဒိသဒ္ဓေဘော် ဋ-လာ၊ (စူ) (သင်္ဃာတု-၌ တုစိ ဓာတု-ဖြင့် ဓာတုနံ သ်-တို့ ဋ-ပြု) အညေသု စ-ဖြင့် ဩ-ဝုဒ္ဓိပြု။ ဣန္ဒ-၌ တုဋ္ဌ- မဒ္ဓနေ (နှင်းနုထိခြင်း)၊ ဌ-သတ်စသည်။

၆၇၃။ ဂုဗ်တုထိတု၌ ဝုနု နိဂ္ဂုဋ္ဌေ-တု ဝုတ္တိ၌ ဆိုသောကြောင့် ထိုအပ်သမျှ ဤသုတ်ဖြင့်စင် စီရင်ရမည်၊ ဂုဗ်သိဒ္ဓိ၌ထား အခြား သုတ်ကြီးများဖြင့်လည်း စီရင်သည်၊ ဤ၌ ဂုဗ်သိဒ္ဓိလာ ဂုဗ်တို့ကို ဂုဗ်သိဒ္ဓိအတိုင်း၊ ဝု-၌ ဓဝါသောဂုဗ်တို့ကို ဤသုတ်ဖြင့်စင် စီရင်သည်။
မနုဿော-၌ မနု- ဧစာနေ (သိခြင်း)၊ ဓာတ်မှည့်၊ ဓာတုနံဈေ၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဥဿ-ဝစ္စည်းသတ်၊ ထပ်၊ နာဓိဝေသည့်။

ကာရဏံ- အကြောင်း ဟုတ် မဟုတ်ကို၊ မနတိ ဇာနတ်- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့် မနုဿော- ၏၊ ဝါ- တစ်နည်း၊ အတ္တနတ္ထံ- အကျိုးရှိ အကျိုးမဲ့ကို၊ မနတိ ဇာနတ်- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့် မနုဿော မာနုဿော- ၏၊ မာတာပိတူနံ- မိဘတို့၏၊ ဟဒယံ- စိတ်နှလုံးကို၊ ပူရေတိ- ပြည့်ဝစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ပုရိသော - ၏၊ (ယောက်ျား)၊ ဝါ - တစ်နည်း၊ အတ္တဇော- မိမိ၏၊ မနောရထံ- စိတ်အလိုကို၊ ပူရေတိ- ပြည့်ဝစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ပုရိသော- ၏၊ ဝါ- နည်း၊ ပူရေတိ- ပြည့်ဝစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ပေါသော- ပေါသမည်၏၊ (ယောက်ျား)၊ သသုရေတိ- ယောက္ခမ ယောက်ျား၊ ယောက္ခမ မိန်းမတို့သည်၊ သုဏိတဗ္ဗာ တိသိတဗ္ဗာ- ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် သုဏိသာ- ၏၊ (ချွေးမ)၊ ဝါ- တစ်နည်းကား၊ ဒွိန္ဒူ ဇနာနံ- နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သူတို့၏၊ (ယောက်ျားဘက် မိန်းမဘက်) ကုလသန္တာနံ- အမျိုးဆက်ကို၊ ကရေတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့် သုဏိသာ- ၏၊ ကုစ္ဆိတဗ္ဗံ- စက်ဆုပ်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် ကရိသံ- ၏၊ (ကျင့်ကြီး)၊ ဝဗ္ဗံ- ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဝိမောစေတိ- လွတ်စေတတ် , လျောစေတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် သုရိသော- ၏၊ (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ တမန္တကာရ ဝိမေနေန- အပိုက်မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်သဖြင့်၊ သတ္တာနံ- သတ္တဝါတို့၏၊ ဘယံ- ကြောက်ခြင်းကို၊ သုရတိ ဟိသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့် သုရိယော (သုရိယော)- ၏၊ (နေ)၊ ရောဂံ- ရောဂါကို၊

၆၇၇။ ဓာနုဿော-၌ နုဿ-သတိ၊ တွမ် ဓာတု (တစ်နည်း) ဇနာဒိဗ္ဗာ-တုဿော ယောပိဿာ-ဖြင့် ဓာတုနိ နံ-ထို အာ-ဖြူ၊ ဓ- ခွင်း၊ ချေ၊ တပိ၊ နာမိဒိဗ္ဗာ- (သပြေထန်-၌) ဓရ-ဓာတ်တော် ကုသ-သတိ၌ ထာရိတိ-၊ ဣ-အနုဓနံ-ချေ၊ ဝုဒ္ဓိ-တုဆိုသည်။

ပုရိသော-၌ ပူရ- ဒိန္နုပူရဏသု (ဝေးခြင်း၊ ပြည့်ခြင်းတို့၌) ဤသုတိဖြင့် ဣသ-သတိ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် ဝုဿ-ဖြူ၊ ပုရိသ-မှ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် ဝု-နှင့် ဣ-ထိုချေ၊ အညေသု ဓ-ဖြင့် ဥ-ထို ဩ-ဝုဒ္ဓိဖြူ၊ ဝေါဿော၊ တစ်နည်း- ပုရိ (ပူရေ) ဥစ္စေ ဌာနေ သေတိတိ ပုရိသော-တုဿော ဝု-ဝဓနုတ္တနည်းကား ဤသုတိနှင့်အဆိုင်၊ ပုရိ-သဒ္ဓုဝဓာ၊ သိ-ဓာတ်၊ အ-ဝစ္စည်း။

သုဏိသာ-၌ သုဏ- တိသာထုထသန္တာဒေသု (ညှဉ်းဆဲခြင်း၊ အမျိုးအစဉ်ဖြင့်) ဣသ-သတိ၊ ဣတ္ထိ အာ-ဝစ္စည်းသတိ၊ နာမိဒိ၊ သိ-သတိ၊ ချေ။ ထရိသံ-၌ တု- တုဗ္ဗိဏေ (ထိဆုပ်စွယ်၌)၊ ဣသ-သတိ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် တု-ထို ထရ-ဖြူ၊ ဣသ-ဇံ ဣ-ထိုလည်း ဒိသ-ဖြူ (ဝု)

သုရိသော-၌ သု- ဝါဏဂ္ဂုဗိဓောဒေ (သတ္တဝါတုဿော ထိုထိရိသုထေထို လျော့ထူးခြင်း)၊ ဣသ-သတိ၊ တေသုဝုဒ္ဓိ (သို့မတုတ်) ယ ဝ ဓ ဒ န-ဖြင့် ရိ-လာ၊

သုရိယော-၌ သု- တိသာသံ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ဣသ-သတိ၊ (သု+ဣသ) တေသုဝုဒ္ဓိ (သို့မတုတ်) ယ ဝ ဓ ဒ န-ဖြင့် ရိ-လာ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် သ-ထို ယ-ဖြူ (ဝု) (သပြေထန်၌ ဤသုတိဖြင့် ဣသ-သတိ၊ ရိ-လာ၊ သ-ထိုလည်း ယ-ဖြူဆိုသည်) ဒိသ-နှင့် သုရိသ-တု ဝုဗ္ဗိဏေ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် ဒိသ-ဖြူ။

သိရိသော-၌ သု- တိသာသံ၊ ဣသာ-သတိ၊ ရိ-လာ၊ တွမ် ဓာတု-ဖြင့် သု-ဇံ ဥ-ထို ဣ-ဖြူ၊ ဣသ-ဇံ ဣ-ထို ဤ-ဒိသဖြူ။

ပိုင်း]

အရှင်ဘိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)

၄၉၇

ဟိံသတိ- ညှဉ်းဆဲတတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သိရိသော- ၏၊ (ကုက္ကိုပင်)၊ ဣလတိ ကမ္ပတိ- တုန်လှုပ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဣလ္လိသော- ၏၊ (ဣလ္လိသမည်သော သူဌေး)၊ ဝါ- ကား၊ တဏှာယ- တဏှာကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလော- အားနည်းသည်၊ ဟုတ္တာ- ၍၊ ဣလတိ ကမ္ပတိ- ၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဣလ္လိသော- ၏၊ ပါပကရဏေ- မကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၌၊ အလတိ သမတ္ထေတိ- စွမ်းနိုင်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ အလသော- ၏၊ (လူပျင်း)၊ မဟိတဗ္ဗော ပူဇေတဗ္ဗော- ပူဇော်အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ မဟိသော- ၏၊ (ကျွဲ)၊ သိယတိ ဗန္ဓိယတိ- ဖွဲ့အပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ သိသံ- ၏၊ (ဦးခေါင်း)၊ ကိတဗ္ဗဟိံသိတဗ္ဗ- ညှဉ်းဆဲအပ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ကိသံ- ၏၊ (ကြုံလိုသောအမျိုး)။ ဣစ္စေဝမာဒိ- တည်း။

ကိဗ္ဗိဓာနကပ္ပေ- ၌၊ ဆဋ္ဌော- သော၊ ကဏ္ဍော- ဖြစ်သော၊ ဥဏာဒိကပ္ပေါ- သည်၊ ဣတိ- ဤတွင်အပြီးတည်း။

ဥဏာဒိကပ္ပေါ- ဥဏာဒိကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတော- ပြီးပြီ။

ကတ္တယနပကရဏံ- ကစွည်းကျမ်းသည်၊ နိဋ္ဌိတံ- ပြီးပြီ။

ဥဏာဒိ ပြီး၏

သဒ္ဓါကြီးနိဿယ ငြီးငြိ

၆၇၃။ ဣလ္လိသော-၌ ဣလ- ကမ္ပနေ (တုန်လှုပ်ခြင်း)၊ ဣသ-သတိ၊ သဒိသဒ္ဓေဘော် လိ-လာ။ အလသော-၌ အလ- သမတ္ထေ (စွမ်းနိုင်ခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣသ-သတိ၌ ဣ-တိလည်း အ-ဖြူ။
ဖေတိသော-၌ မတ- ဝုဇာယ (ဝုဇော်ခြင်း)၊ နိဂ္ဂဟိတိလာလျှင် ဖေတိသော-တုဖြစ်၏။
သိသံ-နိ သိ- ဓဒ္ဓနေ (နှောင်စွဲခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣသ-သတိ၌ ဣ-တိ ဤ-ဒိယဖြူ။
ကိသံ-ဗ္ဗ တု- တိသာယ (ညှဉ်းဆဲခြင်း)၊ ဤသုတ်ဖြင့် ဣသ-သတိ၊ ချေ၊ တပိ။

နိဂုံး

မိမိသည် ၁၃၆၅-ခုနှစ် ဝါတွင်းကာလ၌ ပြင်ပကိစ္စများ နည်းနိုင်သမျှ နည်းအောင် နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ ရရှိသော အချိန်ကို ကျမ်းစာရေးမှု၌ များများသုံးခဲ့သဖြင့် ဤဝါတွင်းကာလ မှာပင် ငယ်၊ လတ်၊ ကြီး အပြေစုံ စာအုပ်များနှင့် သုတ်နက်လက်ဆောင်၊ သဒ္ဒါကြီးနိဿယ လက်ဆောင်ကျမ်း-ဟူသော စာအုပ် ၅-မျိုး သာသနာအတွက် ပေးဆပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဤသဒ္ဒါကြီးနိဿယကျမ်းကိုကား အထပ်ထပ် ရေးသားပြင်ဆင်နေရသဖြင့် တန်ဆောင်မုန်း လဲပြည်ကျော် ၁၀-ရက် အမျိုးသားနေ့ရောက်မှပင် နိဂုံးအုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

- (က) သုတောသယံ သုတေသိနံ၊ ကစ္စယနဿ နိဿယော။
မရမ္မရဋ္ဌေ အပ္ပုတော၊ သုဗောဓကော မယာ ကတော။
- (ခ) သောပကာရာ သုဂန္ဓု စ၊ အာဓနိကသုတေသိနံ။
သုနယာစေဝ သွာစေရာ၊ သိယံ ဇာယန္တု သာသနေ။
- (ဂ) ဣမိနာ မေ သုကတေန၊ သိယံ သိဋ္ဌန္တု ဣစ္ဆိတာ။
ဗျာကရဏေ စ သဒ္ဓမ္မေ၊ သေယျတ္ထိကေဟိ ပတ္တိတာ။

(က) မြန်မာ့ သာသနာ့သမိုင်း၌ ရှေးက မပေါ်ပေါက်ဘူးသေးသော (နိဿယ၊ ပုပ်တွက်၊ အမှအထားတို့နှင့်တကွ စာမျက်နှာ ၅၀၀-ခန့် တစ်အုပ်တည်းဖြင့်ပြီးသော သဒ္ဒါကြီးနိဿယကို ချီလိုသည်) လွယ်ကူစွာ သိမြင်နိုင်သော ကစ္စည်းနိဿယကျမ်းကို သဒ္ဒါဗဟုသုတလိုလားသော စာချ၊ စာသင်တို့ နှစ်သက် ကျေနပ်လောက်အောင် မိမိသည် ပြုစီရင်ခဲ့ပေပြီ...။

(ခ) မျက်မှောက်ခေတ် စာချ၊ စာသင် သုတေသီတို့အား အကောင်းဆုံး အကျိုးပြုနိုင်သည့် ကျမ်းစာကောင်းများ၊ သင်နည်းကောင်းများ၊ ဆရာကောင်းများ သာသနာတော်၌ အမြန်ဆုံး ပေါ်ပေါက်ပါစေ...။

(ဂ) မိမိသည် ကောင်းမွန် ကျနစွာ ပြုစီရင်အပ်သော ဤကျမ်းစာကြောင့် သဒ္ဒါအရာ၊ သဒ္ဓမ္မသုံးပြော သာသနာအရာ၌ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို အလိမ္မာကုန်သောသူတို့ လိုလားတောင့်တအပ်ကုန်သော အကျိုးစီးပွားတို့သည် လျင်မြန်စွာ ပြီးမြောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း...။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ (အင်းစိန်)
(၁၈-၁၁-၂၀၀၃၊ အင်္ဂါနေ့)

ကျမ်းညွှန်းညွှန်တော်

သန် သိန်း စု- နာမ် ကာ- ကာရာက

သ- သဟာယ် တ- တရိုတ်

အ- အာရုတ်

ဂံ- ဂီတ် ၃- ဥထာယ်

(အ)

အံသီကော (တ)	၂၅၀/၂၇၀
အာရာဟိ (၃)	၄၆၉
အာရိ၊ အာရိ (အ)	၃၆၂
အာဟုဏ (ဂီ)	၄၀၇
အာဟုဏ (ဂီ)	၄၄၅
အာဟိ၊ အာဟိ (အ)	၃၆၂
အာဟုဏဟိ (က)	၃၇၈
အာဟုဏှိ (အ)	၃၆၅
အာဟုဏှိ မံ (သန်)	၃၁
အာဟုဏော (နာ)	၉၂
အာဟိဏာ (တ)	၂၇၁/၃
အာဟိနာ (က)	၂၇၈
အာဟု (အ)	၃၄၄
အာဟိ (အ)	၃၅၅
အာဟိယံသု (အ)	၃၂၂

အာဟိယာ (အ)	၃၂၂/၃၄၄
အာဟိ (အ)	၃၄၄
အာဟိ (အ)	၃၅၅
အာဟိ (၃)	၄၆၉
အာဟိနီ (က)	၂၂၇
အာဟိဏိက (တ)	၃၁၁
အာဟိဏိကော (တ)	၃၆၆
အာဟိဇ္ဇာ (တ)	၂၅၄/၅
အာဟုဏံ (နာ)	၈၉
အာဟု (အ)	၃၂၀/၅/၃၄၄/၃၆၆
အာဟုနီ (၃)	၄၆၉
အာဟိယာ (အ)	၃၄၄/၃၆၆
အာဟိ (အ)	၃၂၀/၃၄၄/၃၆၆
အာဟု (အ)	၃၂၀
အာဟု (အ)	၃၂၀
အာဟုဏ (နာ)	၈၆/၉၄/၁၅၇/၁၆၅
အာဟုဏ် (၃)	၄၇၈
အာဟိ (နာ)	၈၄/၅
အာဟိ (နာ+၃)	၈၀/၈၆/၄၇၁
အာဟိနာ (နာ+က)	၅၅/၈၅/၈၁/၃၅၇/၂၆၆
အာဟိနီ (နာ)	၈၆
အာဟိနာ (နာ)	၅၁/၁၀၁
အာဟိဏာဓိ (နာ)	၆၂
အာဟိဏောနံ (တ)	၂၅၅/၆
အာဟိဏောနီ (တ)	၂၅၅/၆
အာဟိဏောနော (တ)	၂၅၅/၆
အာဟိဏောယနံ (တ)	၂၅၅/၆
အာဟိဏောယနီ (တ)	၂၅၅/၆
အာဟိဏောယနော (တ)	၂၅၅/၆

အာဟိယာ (နာ)	၅၄/၁၀၁
အာဟိ (နာ)	၈၀/၉၄
အာဟိနီ၊ အာဟိဟိ (နာ)	၈၁
အာဟိဏ (နာ)	၈၁/၆
အာဟိဏော (တ)	၂၅၅/၂၇၀
အာဟိဟိ (တ)	၃၆၆
အာဟိဏီ (သန်+နာ)	၃၇၈/၆၃
အာဟိနံ (သန်)	၄၂
အာဟိဏိယာ (က)	၃၇၀
အာဟိ၊ အာဟိဟိ၊ အာဟိဏီ (၃)	၄၄၁
အာဟိ (၃)	၄၄၇
အာဟိဏီ အာဟိဟိ ဂုဏ်တီ (အ)	၃၇၂
အာဟိ မံ (သန်)	၃၁
အာဟိဏော အာဟိဏိကော (သန်)	၃၂
အာဟိဏီ၊ အာဟိဏော (သ)	၂၅၇/၂၇၀
အာဟိ၊ အာဟိ (ဂီ)	၄၃၂
အာဟိဏော (သန်)	၃၂
အာဟိ (တ)	၃၀၅/၈
အာဟိဏီယနီ၊ အာဟိဏီယနီ (၃)	၄၄၄
အာဟိဏော (သန်)	၄၀
အာဟိဏောဏော (သန်)	၄၁
အာဟိဏော (၃)	၄၄၄
အာဟိဏောဏော (သန်)	၄၀
အာဟိဏောဏော (တ)	၃၁၁/၂
အာဟိဏီ (နာ)	၁၈၁
အာဟိဏီ (တ)	၃၆၆
အာဟိ (နာ)	၁၀၁
အာဟိ (တ)	၂၅၅
အာဟိဏီ (၃)	၄၇၀

(အငွေ့ဗွေ - အပရဇ္ဇအပရဇ္ဇ)

J

ကစွဲဦးကျမ်းလာ ဗြဟ္မစရိယာစာ

အဗ္ဗန္တရ (တ)	၂၀
အဗ္ဗင်္ဂ (နာ)	၅၇/၈၂
အဗ္ဗဿ၊ အဗ္ဗဿိဏေ (တ)	၂၀
အဗ္ဗမာ (တ)	၂၈၅
အဗ္ဗဿတံ (တ)	၂၉၇
အဗ္ဗသု၊ အဗ္ဗဟိ (နာ)	၈၂
အဗ္ဗာဿ (တ)	၂၀
အဗ္ဗိ (နာ)	၈၀/၁၁၀/၁၅၇
အဗ္ဗိန္ဒိ (နာ)	၈၀/၉၄/၁၁၀/၁၅၇
အပတိယော၊ အပနော (တ)	၂၉
အပတိယုဏ် (သန်)	၃၄
အပာ (၃)	၇၉၄
အပတ္တာ (၃)	၄၈၄
အပိနောပိနော (နာ)	၉၃
အပိစ္ဆာ (၃)	၇၅၆
အပိပ္ပဒေါ ခေါ (သန်)	၃၃
အပိပတယတိ (အ)	၃၃၂
အပိ-အပိတထေ (နာ)	၁၆၂
အပိပိတံ (သန်)	၄
အပိပိတော (သန်)	၄
အပော (နာ)	၁၆၈/၉/၁၇၇
အပတ္တိ (နာ)	၁၅၅
အပတ္တိတ္ထံ (သန်)	၃၂
အပတ္တနာ (နာ)	၁၅၇/၁၈၇
အပတ္တနိ (နာ)	၁၅၆
အပတ္တနပိ၊ အပတ္တနဘိ (နာ)	၁၅၆
အပတ္တနာ (နာ+က)	၁၅၆/၇/၂၅၅
အပတ္တ (နာ+၃)	၁၅၅/၄၇၇/၄၇၇/၈
အပတ္တန် (နာ)	၁၅၅

အပတ္တနော (နာ)	၁၆၆
အပာ၊ အပော (နာ)	၁၆၂
အပတ္တ (နာ+အ)	၁၆၈/၉/၁၆၇
အပတ္တိတ္ထံ (နာ)	၉၆
အပတ္တိယော (နာ)	၉၂
အပတ္တိယ (နာ+က)	၉၅/၂၈၇
အပတ္တိ၊ အပတ္တိ (အ)	၁၆၄
အပတ္တိယု (က)	၂၅၆
အပတ္တိ (၃)	၄၈၁
အပတ္တိ (နာ)	၁၆၇
အပတ္တိန် (နာ)	၁၅၇
အပတ္တိဏေ (သန်+နာ)	၁၈/၁၅၇
အပတ္တိ (၃)	၄၇၇/၈
အပတ္တိ (အ)	၃၅၁
အပယာဂံ (သ)	၂၃
အပယာနာ (က)	၂၀
အပိသိ (အ)	၁၆၂/၃
အပိ (နာ)	၁၈၈/၁၄၄
အပိသ (အ)	၃၅၁
အပိစ္ဆ (၃)	၇၉၀
အပိစ္ဆတ္တန် (နာ)	၁၂၉
အပိဂုဏ် (သ)	၂၆၆/၂၆၂/၃
အပိစ္ဆိတ္တံ (သ)	၂၅၅
အပိစ္ဆိတ္တယ (သ)	၂၆၂
အပိစ္ဆိတ္တိ (သ)	၂၆၃
အပိ-အပိတထေ (နာ)	၁၆၂
အပိတော (၃)	၄၆၇
အပိပိတံ (သန်)	၄
အပိနာ (နာ)	၁၇၀/၁၈၂

အပန္နိပိတံ (သန်)	၄၅
အပန္နိကထော (သ)	၂၇/၂၅၀
အပန္နိကော (က)	၂၀
အပနိယော (သ)	၂၅၇
အပနိတတ္တိ (က)	၁၇၀
အပနိယော၊ အနိယထေ (သ)	၂၅၇
အပနိပိ (ဂီ)	၃၇၀
အပနိယော (သန်)	၄၅
အပနိကော (သန်)	၄၅
အပနိန္ဒိ (တ)	၂၆၇
အပနိသေ (ဂီ)	၄၄
အပ-အပနိယထေ (နာ)	၁၆၂
အပနော (နာ)	၉၃/၁၃၃
အပနောပိနတ္ထံ (တ)	၂၇၉/၂၈၀
အပန္နကော (ဂီ)	၃၉၂
အပန္နဂါဗျ (က)	၂၁
အပန္နကော၊ အပန္နိယော၊ အပန္နိယော (တ)	၂၆၆
အပန္နော (နာ)	၁၄၄
အပန္နပိယာဒံ (သ)	၂၅၅/၂၆၂
အပန္နိယော (တ)	၂၆၆
အပန္နကော၊ အပန္နော (၃)	၄၈၅
အပန္နိကော အပိ ဂေယကော (သန်)	၃၃
အပန္နိယကော (ဂီ)	၃၈၃
အပနော (က)	၂၇၇
အပနောပိ (သန်)	၄၅
အပနောပိယော၊ အပနိယော (၃)	၄၆၇
အပညဂံ၊ အပညဝယ် (သ)	၂၃/၂၆၆
အပညလီ (သ)	၂၃
အပညေ၊ အပညေ (ဂီ)	၄၂

ရှစ်မြားခွဲ အက္ခရာစဉ်

အထာဏထ (က)	၃၀
အဝ-အဝဟဏ (န)	၁၆၂
အပူရိဝေဏ (က)	၂၂၀
အပုပ္ဖတ္တက, အပုပ္ဖတ္တဏ (က)	၂၀၀
အပုပ္ဖဒေါ အပတ် ဖိ (န)	၇၆
အပုဏ္ဏဟံ (၁၆)	၂၂
အပိယဂဏေ (၁+ဂီ)	၂၂၃/၄၃
အပိ-အပိဟဏ (န)	၁၆၂
အပ္ပ (က)	၂၂၀
အပ္ပိတံ (၁၆)	၄
အပ္ပတ္တန္တိ (၁၆)	၇၀
အပ္ပတဓမ္မ (က)	၂၀၀
အပ္ပဒါဟံ (၁၆)	၇၀
အပြု (အ)	၃၅၃
အပြုပုဏေ (၁)	၂၂၃/၂၆၆
အပိက္ခဏေ (၁၆)	၇၆
အပိက္ခဏဏေ (၁၆)	၂၂
အပိက္ခ (၁)	၂၂၃/၂၆၆
အပိက္ခိတံ (၁၆)	၄
အပိက္ခ (၃)	၄၅၆
အပိက္ခဏ (တ)	၂၂၃
အပိက္ခ, အပိက္ခ, အပိက္ခ, အပိက္ခ (က)	၂၀၀
အပိက္ခန္တိ (၁၆)	၃၇
အပိက္ခ (န)	၇၄
အပိက္ခန (န)	၅၃
အပိက္ခ (၃)	၅၄
အပိက္ခ (၃)	၅၅
အပိက္ခိတ္တ, အပိက္ခိတ္တ (ဂီ)	၄၃၃
အပိက္ခဏတိ (အ)	၃၃၃

အပိက္ခဏတိ (အ)	၃၃၃/၃၃၃
အပိ-အပိဟဏ (န)	၁၆၂
အပုပ္ဖတ္တ (တ)	၂၂၄
အပတ်ဏေ (ဂီ)	၇၄
အပတ်ဒေါ (၁)	၂၃၃
အပိတ်ဏဒါဟံ (၁)	၂၂၃/၂၆၆
အပိတ်ဏပုပ္ဖတ္တ (၁)	၂၂၃/၇၆
အပိတ်ဏပုပ္ဖတ္တ (၁)	၂၂၃/၂၆၆
အပုံ (န)	၁၀၈
အပုဏ (န)	၁၃၄
အပုဏေ (န)	၈၀/၉၂/၁၃၄/၇၆
အပုဏ (န)	၉၀
အပုဏံ (န)	၁၃၀/၉၆
အပုဏ, အပုဏေ (န)	၁၃၀
အပုဏံ (န)	၅၅/၁၆၆/၇၆/၉၆
အပုဏ (န)	၅၅/၁၆၆/၇၆
အပု (န)	၁၀၂/၁၂၃
အပု (န)	၈၀
အပုဏံ, အပုဏနံ (န)	၉၀/၁၃၃
အပုဏိဏေ (တ)	၂၃၃/၃
အပုံ (န)	၁၂၃
အပု, အပုံ (အ)	၃၆၃
အပုဏံ (န+က)	၁၃၃/၁၃၃/၁၆၆/၂၃၀
အပုနံ (န)	၁၂၃
အပု (န)	၁၆၆/၇၆
အပုဏ (န)	၉၀/၁၂၃
အပုဏိ (န)	၉၀/၁၆၆/၁၂၃/၁၆၆/၇၆
အပံ (န)	၁၃၃/၁၂၃/၁၃၃/၄
အပုဏဏံ (န+တ)	၁၃၃/၂၃၃

အပုဏနံ (န)	၈၈
အပုဏ, အပုဏေ (န)	၅၃
အပုဏနံ (က)	၂၃၃
အပုဏ (န+က)	၅၃/၉၂/၁၃၄/၂၃၃
အပုဏ (က)	၂၃၀
အပုဏေ (ဂီ)	၃၃၃/၃၃၃
အပုဏဏနဏနံ (၁၆)	၃၆
အပု (န+က)	၁၆၂/၂၃၃
အပုတ္တံ, အပုတ္တ (အ)	၃၆၃
အပုဏိဏံ, အပုဏိဏ (အ)	၃၂၂
အပုဏေ (၃)	၅၅၃
အပံ (န)	၁၆၂
အပု, အပုံ (၃)	၅၅၂
အပုဏိဏ (၁၆)	၄
အပုဏိဏေ, အပုဏိဏိ (န)	၇၃
အပု, အပု (အ)	၃၅၄
အပုဏိဏေ (၃)	၅၆၆
အပု (ဂီ)	၄၂၃
အပု မိ (၁၆)	၃၃
အပုဏနံ (၁၆)	၅၅
အပုဏေ (၁)	၂၂၃/၂၆၆
အပုဏန (န)	၇၆
အပုဏဏ (၁၆)	၅၄
အပု-အပုဏ (န)	၁၆၂
အပုဏေ (က)	၁၃၃
အပုဏ, အပုဏိ (အ)	၃၅၄
အပုဏေ (၃)	၇၆၃
အပုဏနံ (တ)	၃၃၀
အပုဏဂေါဇိဝံသ (၁)	၂၃၃

(အသဒ္ဒမ္မာ - အာဟေယျာ)

ကစွဉ်းကျမ်းလာ ဖြေပုဂံများ၏

အသဒ္ဒမ္မာ (က)	၃၇
အသနံ (၃)	၆၂
အသနော (၃)	၆၁
အသိ (အ)	၃၆/၉
အသိဓမ္မံ (၁)	၂၇/၉
အသိတံ, အသိတဗ္ဗံ (၃)	၇၆
အသိတိ (တ)	၂၆/၅
အသု (န)	၁၀၈/၁၃၄
အသုကော (န)	၁၇
အသုရာ (န)	၁၂
အသံ, အသ (န)	၁၆/၇
အသ, အသု (ဂီ)	၄၃
အသုဇာတိယော (တ)	၂၆
အသုတ္တဂါထိနံ, အသုတ္တဂါထနာ (၁)	၂၁
အသုပုဇော (တ)	၂၆
အသုာ (န)	၁၆/၇
အသ္မ, အသ္မိ (အ)	၃၆
အသ္မာ (န)	၇၉/၁၆/၇
အသ္မိ (န)	၇၉/၁၆/၇
အဟံ (န)	၁၃၃/၁၃၃/၁၆၂
အဟနံ (ဂီ)	၄၂
အဟဗေ (၁နံ)	၃၆/၃၇
အဟိနဂုဏံ (၁)	၂၇/၉
အဟိနာ (က)	၂၃/၇
အဟေ (န+က)	၁၆၂/၂၅
အဟေသံ (အ)	၃၅
အဟော (န)	၁၆၂
အဟောသိ (အ)	၃၆၂/၃/၃၅

(အ)

အ-အဟာဓရာ (န)	၁၆၂
အဟာဓရာ (ဂီ)	၄၃
အဟာဓာ (က)	၂၁
အဟိဇ္ဈာ (ဂီ)	၄၂
အဟထပဏော (၁)	၂၆
အဟန္တကထဏ္ဍိ (၁)	၂၆/၄
အဟန္တဏော (ဂီ)	၄၁
အဟဗိတ္တ, အဟဗ္ဗ (ဂီ)	၄၃
အဟထာဓကော (ဂီ)	၃၃
အာရိယပုဗ္ဗဓယဟိ (က)	၁၇၇
အာဟာနံ (၃)	၆၂
အာဟာပဏော (၃)	၆၃
အာဟံ (တ)	၃၆/၇
အာဟိဓရာ (တ)	၂၆/၅
အာဟေ (န+၃)	၁၃၃/၄၇
အာဟေနာ (န)	၁၆
အာရိယ, အာရိယိတ္တ (ဂီ)	၄၃
အာရိ, အာရိယိ, အာရိယိ (န)	၆၁
အာရိ (ဂီ)	၄၁
အာရိ (န)	၆၁
အာရိယိဏော (တ)	၃၅
အာရိယဓန (န)	၁၃
အာဏ (၃)	၇၃
အာရိယိဏော (တ)	၂၃/၃၃/၇/၃၁
အာယန္တံ (က)	၂၅
အာယုဏော (က)	၂၃

အာယု (တ)	၂၅
အာယု, အာယုနိ (န)	၇၀/၁၀၃/၁၃၃
အာယော (ဂီ)	၃၅
အာရုဏိ (၁နံ)	၃၂
အာရုဇ္ဈိ (ဂီ)	၄၇
အာရုဇ္ဈိ, အာရုဏိ, အာရုဏ (ဂီ)	၄၃
အာရိသံ (တ)	၃၆/၇
အာရုဇော (ဂီ)	၄၅
အာရုဏံ (န+တ)	၁၆/၂၅/၃၀/၃
အာရုဏံ (န+တ)	၁၆/၂၅/၃၀/၃
အာရုဏေ (တ)	၂၆
အာရုဏာနံ (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာနိ (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာနော (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာဏနံ (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာဏနိ (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာဏာနော (တ)	၂၆/၆
အာရုဏာဏိ, အာရုဏာဏိ (အ)	၃၃
အာရုဏ (က)	၁၆
အာရုဏံ, အာရုဏံ (ဂီ)	၃၃
အာရုဏ (က)	၁၆/၂၁
အာရုဏံ (တ)	၃၅/၇
အာရုဏ (တ)	၂၆
အာရု (အ)	၃၇
အာဟ, အာဟ (အ)	၃၂/၃၃
အာဟ (ဂီ)	၄၂
အာဟဏော (ဂီ)	၄၄
အာဟဏေ (တ)	၂၆

(ဣ)

ကန္တသ (သန်)	၁၇
ကန္တစွတ် (သန်)	၁၆
ကန္တတီ (အ)	၃၅/၇၇
ကန္တ (၃)	၅၅
ကန္တိတ် (ဂီ)	၄၃
ကန္တသ (အ)	၃၃/၃၆
ကန္တသယံ (တ)	၂၅
ကန္တသတ္တ (က)	၁၉
ကန္တသတ္တ၊ ကန္တသ (တ)	၃၀
ကန္တသ၊ ကန္တသ (န)	၁၃
ကန္တသေ၊ ကန္တသေ (န)	၉
ကန္တဝတ္တက (က)	၂၀
ကန္တဝိသ (သန်)	၁၄/၁၇
ကန္တသ (န+က+၃) ၁၇/၇/၇/၁၃/၃/၃	
ကန္တသ နယတီ (သန်)	၃၂
ကန္တိ (န+တ)	၁၇/၃၀၂
ကန္တိ (န)	၇၄/၇
ကန္တိပုံ (သ)	၂၇/၉
ကန္တိပုံ (န)	၁၅/၁၆
ကန္တိယ (န)	၅၂/၃/၅/၇/၉
ကန္တိယေ (န)	၇၇/၈
ကန္တိယီ (န)	၁၆
ကန္တိ (န)	၇၇/၁၂
ကန္တိန် (န)	၉
ကန္တိယီ (န)	၇၇
ကန္တိ၊ ကန္တိ (န)	၁၇

ကန္တိန် (န)	၁၇/၇/၁၂
ကန္တိယ (၃)	၆၅
ကန္တိ (၃)	၇၂
ကန္တ (န)	၁၇/၇/၁၈
ကန္တ ဓေတသ (သန်)	၂၂
ကန္တပုသေခါ (သန်)	၂၅
ကန္တ ဓေတီ (သန်)	၂၅/၆
ကန္တသ (သန်)	၁၂/၃
ကန္တသ၊ ကန္တိ (န)	၇၉
ကန္တသ၊ ကန္တိ၊ ကန္တိ (န)	၉/၁၇
ကန္တိန် (န)	၈
ကန္တိယ (န)	၅၆
ကန္တိယံ (န)	၁၇/၉
ကန္တိယံ (န)	၅၆/၁၁
ကန္တိယာန် (န)	၁၁
ကန္တိယ (န)	၉၇
ကန္တိန (န)	၁၃
ကန္တိယံ (န)	၅၅/၆/၁၇/၉
ကန္တိယာ (န)	၅၅/၆/၇/၁၇
ကန္တိယာယ (န)	၅၇
ကန္တိယ (န)	၉/၁၂
ကန္တိယီ (န)	၁၂
ကန္တိယံ (န)	၉/၁၁/၂
ကန္တိယာန် (န)	၉/၁၁
ကန္တိယ၊ ကန္တိယီ (န)	၉
ကန္တိယာ (၃)	၅၉
ကန္တိယာ (န)	၈၆/၉/၁၁
ကန္တိ (န)	၇၄
ကန္တိယာ (၃)	၅၄

ကန္တိန (န)	၅၂
ကန္တိန (န)	၅၁
ကန္တိယ (န)	၅၆/၉
ကန္တိန် (န)	၈၄
ကန္တိယာတံ (သ+ဂီ)	၂၇/၄/၄
ကန္တိယာယ (က)	၁၉
ကန္တိ (န)	၁၇/၁၈

(ဤ)

ကန္တိယာ (၃)	၆၅
ကန္တိယာ (၃)	၆၅
ကန္တိ၊ ကန္တိယာ (၃)	၆၅
ကန္တိယာ (ဂီ)	၅၅
ကန္တိယာ (ဂီ+၃)	၅၅/၅၆

(ဥ)

ကန္တိ၊ ကန္တိ (န+တ)	၇/၁၉
ကန္တိယာ (န)	၇
ကန္တိ (အ)	၃၃/၄/၃/၃
ကန္တိ (အ)	၃၃/၄/၃
ကန္တိန (ဂီ)	၄၂
ကန္တိယ (က)	၂၀
ကန္တိယ၊ ကန္တိ (အ)	၃၃
ကန္တိ (ဂီ)	၄၆
ကန္တိ (၃)	၅၈
ကန္တိ (သန်)	၃၂

(ဥက္ကရာဇာ - ခေါ်,ပေါ်)

ဥက္ကဋ္ဌ (က)	၃၅
ဥက္ကဋ္ဌကံ၊ ဥက္ကဋ္ဌဿ (န)	၁၀
ဥက္ကဋ္ဌ (ကိ)	၄၁
ဥဒါ (ကိ)	၄၈
ဥဒါန (က)	၂၀
ဥဒိဿ၊ ဥဒိသိတူ (ကိ)	၄၁
ဥဒ္ဓါ (ဥ)	၄၅
ဥဒ္ဓါကံ (သန်)	၅၅
ဥဒ္ဓါရာ (ဥ)	၇၃
ဥပက္ကမလင်္ဂ (အ)	၃၂
ဥပက္ကဋ္ဌ (ကိ)	၄၂
ဥပက္ကဋ္ဌ (ကိ)	၇၃
ဥပကာရာ (ကိ)	၄၂
ဥပက္ခိ (သ)	၂၂
ဥပဂါ (သ)	၂၆/၂၅/၃
ဥပဂစ္ဆန္တ (က)	၂၃
ဥပစာဏ (ကိ)	၃၂/၄၂
ဥပစိတ္တာ (က)	၂၀
ဥပဇ္ဈာယ (က)	၂၃
ဥပဇ္ဈာယ (က)	၃၃
ဥပနဂံ (သ)	၂၄/၅
ဥပနိယ၊ ဥပနေတူ (ကိ)	၄၁
ဥပစာကံ (သ)	၂၆/၂၅/၃
ဥပနိဓာ (စ)	၂၆
ဥပဓာ (သ)	၂၆/၂၅/၃
ဥပစိဿလင်္ဂ (အ)	၃၂
ဥပထဒံ (သ)	၂၂
ဥပထာဂီရိ (အ)	၃၆
ဥပထာဒေသိယံ၊ ဥပထာဒိယံ (ဥ)	၇၅

ဇ

ဥပထံ၊ ဥပထီ (ကိ)	၄၅
ဥပ-ဥပကာရာ (န)	၁၂
ဥပန္တ (ကိ)	၄၃
ဥပန္တိတူ (ကိ)	၄၃/၆
ဥပပါနံ (သန်)	၇
ဥပပါသော (န)	၂၂
ဥပပါရိတ္တဿ (က)	၂၅
ဥပပါဏော (ဥ)	၇၃
ဥပပါဝါ (ဥ)	၇၃
ဥပပါနံ (သန်)	၇
ဥပပါဒေတူ (ကိ)	၄၃
ဥပပါဒါ (ကိ)	၃၃/၅
ဥပပါဏ (က)	၃၀
ဥပပါဿံ၊ ဥပပါနံ (န)	၇၃/၁၇
ဥပပါ (န)	၃၃
ဥပပါ (ကိ)	၇၃
ဥပပါ၊ ဥပပါ (န)	၃၁
ဥပပါ (က)	၃၀
ဥပပါရိကံ၊ ဥပပါရိကော (သ)	၂၁
ဥပပါတ္တာ (က)	၂၁
ဥ-ဥပကာရာ (န)	၁၂
ဥပပါ၊ ဥပပါ (ကိ)	၄၂

(ဇ)

ဇကံ သဗ္ဗံ (က)	၂၆
ဇကုတ္တံ (ဥ)	၇၃/၇၇
ဇကုတ္တော၊ ဇကုတ္တော (စ)	၂၃
ဇကုဒါ (န)	၁၁

ကစ္စည်းကျမ်းလာ ဖြေပုဂံများ၏

ကဏ (စ)	၃၀
ကဏိဒိဂံ (သန်)	၁၇
ကဏဿ (စ)	၂၆/၇/၂၃
ကဏသီ (စ)	၂၆
ကဏဿ (စ+ကိ)	၂၇/၄၁
ကဏ (က)	၂၅
ကဗ္ဗ (ဥ)	၇၅
ကံ (န)	၁၅
ကံ မာထုပ္ပန် (သန်)	၃၆
ကဏဏိ (သန်)	၃၀
ကဏဏသီ (သန်)	၃၇
ကဏတ္ထံ (သန်)	၃၆
ကဏဏီ (န)	၁၇/၁၂
ကဏ (က)	၂၀
ကဏနီ (န)	၈၀
ကဏယံ (န)	၃၇
ကဏယ (န)	၅၆
ကဏယံ (န)	၅၆
ကဏိဿ၊ ကဏိဿယ (န)	၅၂
ကဏိယံ (န)	၅၅/၆/၁၇/၇
ကဏိဿ (န)	၅၅/၆/၁၇
ကဏ (န)	၁၇
ကဏဿ၊ ကဏယံ (န)	၃၂
ကဏသီ၊ ကဏသီ (န)	၃၂
ကဏ္ဍ၊ ကဏ္ဍ (န)	၁၆/၇
ကဏ ယထာပိ (သန်)	၃၃
ကဏ္ဍ၊ ကဏ္ဍ (ဥ)	၇၅
ကဏီ (ဥ)	၇၅
ကဏိ၊ ကဏိ (န)	၃၂

(ကနိစ္ဆာ - ကာဟာမ)

ကနိစ္ဆာ, ကနိဿ (နာ)	၁၈၅
ကန္တိ (ကိ)	၄၄
ကပိယိကမ (နာ)	၅၁/၁၇
ကပိညာဓိက (ထ)	၂၇/၃
ကပ္ပနံ, ကပ္ပနီ, ကပ္ပနာ (ထ)	၂၅/၆
ကပ္ပနံ, ကပ္ပနီ, ကပ္ပနာ (ထ)	၂၅/၆
ကပ္ပိ (ထ)	၂၅
ကပ္ပိဏ, ကပ္ပိဿ, ကပ္ပိဿ (ထ)	၂၆
ကပ္ပဏ (၃)	၇၂
ကပ္ပိယံ (ထ)	၂၇
ကပ္ပိယိ (အ)	၃၅
ကပ္ပိယံ (ထ)	၂၇
ကပ္ပနာ (ကိ)	၃၇
ကပ္ပယံ (၃)	၄၈
ကပ္ပိ (ကိ)	၃၇
ကပ္ပကဏ (ကိ)	၃၈
ကပ္ပနာ (နာ)	၁၅
ကပ္ပနီ (နာ)	၁၇
ကပ္ပဿ (က)	၂၇
ကပ္ပနာ, ကပ္ပနာ (နာ)	၁၅/၅
ကပ္ပန (နာ)	၁၅
ကပ္ပိဏိ, ကပ္ပိဏိ (အ)	၃၇/၃၂
ကပ္ပဏ (အ)	၃၅/၅/၃၁
ကပ္ပနန္တ (အ)	၃၅/၃၁
ကပ္ပဏိ (ကိ)	၃၇/၇
ကပ္ပဏိယံ (ကိ+၃)	၃၅/၅/၃၄
ကပ္ပဏ (၃)	၄၃/၄
ကပ္ပနာ (၃)	၅၅
ကပ္ပိဏ (ကိ)	၄၅

ကပ္ပိယံ (၃)	၅၅
ကပ္ပိဏိ (အ)	၃၂/၃၅/၃၄
ကပ္ပိဏန္တိ (အ)	၃၂/၃၅
ကပ္ပိဏိ (အ)	၃၅
ကပ္ပိဏ (အ)	၃၅/၅/၃၆
ကပ္ပိယံ (၃)	၅၅
ကပ္ပဏ (နာ)	၅၅
ကပ္ပ, ကပ္ပယု (အ)	၃၅
ကပ္ပဏနိ (အ)	၃၇
ကပ္ပဏိ(အ)၃၆/၃၅/၃၁/၃၇/၂၄	
ကပ္ပဏ (အ)	၃၈
ကပ္ပဏန္တ (၃)	၅၅
ကပ္ပဏိ (အ)	၃၇
ကပ္ပိယံ, ကပ္ပိယံ (၃)	၅၅
ကပ္ပိယံ (၃)	၅၆
ကပ္ပိယံ, ကပ္ပိယံ (၃)	၅၅
ကပ္ပိဏိ (၃)	၅၅
ကပ္ပိဏိ (၃)	၅၅
ကပ္ပိဏိဏိဏိဏိ (၁)	၅၅
ကပ္ပိ (၃)	၅၅
ကပ္ပ (နာ)	၆၆/၃၁
ကပ္ပ (နာ+က)	၆၆/၃၁
ကပ္ပိဏိ (အ)	၃၈
ကပ္ပိ (နာ)	၆၆
ကပ္ပိဏိ (က)	၂၇
က (နာ)	၃၇
ကပ္ပဏဏိ (၁)	၂၇/၇
ကပ္ပိ (ကိ)	၅၅
ကပ္ပဏ (ကိ)	၆၆/၃၁
ကပ္ပိ, ကပ္ပန (ကိ)	၅၅/၃၁/၅၅

ကစ္ဆာဋ္ဌိ: ကျမ်းလာ ဖြဲယူခြင်း

ကနိ (၃)	၆၅
ကနိ (နာ)	၈၁/၁၇
ကနိဏိဏိဏိ (ထ)	၂၇
ကနိဏိ, ကနိယံ (၁)	၂၅
ကနိဏိ (ထ)	၂၅/၅
ကနိဏိ (ထ)	၂၅/၇
ကနိဏိ (က)	၃၇
ကနိဏိ (ထ)	၂၇
ကနိဏိ (က)	၂၆
ကနိဏိ (ကိ+၃)	၃၇/၅၅/၅/၅၅
ကနိဏိ, ကနိဏိ (အ)	၃၅/၃၅/၃၇
ကနိဏိ, ကနိဏိ (အ)	၃၅/၃၅/၃၇
ကနိဏိ, ကနိဏိ (အ)	၃၅/၃၅/၃၇
ကနိဏိ (ကိ+၃)	၃၅/၃၅/၅၅
ကနိ (ကိ+၃)	၅၅/၅၅
ကနိ (၃)	၅၅/၅၅
ကနိဏိ (နာ)	၁၅
ကနိဏိ (ကိ+၃)	၃၅/၅၅
ကနိဏိ (အ)	၃၅/၃၅
ကနိဏိ (အ)	၃၅/၃၅
ကနိဏိ (ထ)	၂၅
ကနိဏိ (ထ)	၃၇
ကနိဏိ (ထ+ကိ)	၂၅/၅/၃၁
ကနိ, ကနိ (နာ)	၃၈
ကနိဏိ (ထ)	၂၅
ကနိဏိဏိဏိ, ကနိဏိဏိဏိ (၁)	၂၅
ကနိ (နာ)	၅၅
ကနိဏိ, ကနိဏိ (အ)	၃၅

ရှစ်ဦးပုံ အက္ခရာစဉ်

ဇ

(ကာပိတိ - ခန္ဓကော)

ကာပိတိ, ကာပိသိ (အ)	၃၅
ကိကပိကံ (တ)	၂၃/၂
ကိသု (သန်)	၁၃
ကိန္တု (ကိ)	၃၉
ကိစ္ဆာ, ကိစ္ဆာ (က)	၂၈
ကိဋ္ဌိယယော (၃)	၇၆
ကိဏ္ဍာဝိ (အ)	၃၇
ကိဗ္ဗာ (သန်)	၁၀/၆
ကိဗ္ဗိယံ (ကိ)	၇၂
ကိဗ္ဗိယ (ကိ+၃)	၇၂/၃၅
ကိသံ (၃)	၇၅
ကိသ (က)	၁၇
ကိသင်္ဃာ, ကိသိယော, ကိသိ (၃)	၇၆/၅
ကိသိယော (၃)	၇၆/၅
ကိပုပု (တ)	၂၃
ကုနိ (သ)	၉၂/၆၀
ကုဗေဟ, ကုဗော (သ)	၉၅
ကုဗ္ဗိ (န)	၁၆
ကုဗ္ဗေတ, ကုဗ္ဗေတ (အ)	၃၃/၃၃
ကုဗ္ဗနံ, ကုဗ္ဗနီ, ကုဗ္ဗနော (တ)	၆၅/၆
ကုဗ္ဗနံ, ကုဗ္ဗနီ, ကုဗ္ဗနော (တ)	၆၅/၆
ကုဗ္ဗရာ (တ)	၂၃
ကုဗ္ဗံ (၃)	၇၃/၇၉
ကုဗ္ဗော (န)	၁၆/၁၇/၈
ကုဗ္ဗိယံ (၃)	၇၆
ကုဗ္ဗိယီ (န)	၁၂
ကုဗ္ဗိယော (တ)	၃၃
ကုဗ္ဗိ, ကုဗ္ဗိ (န)	၁၆

ကုဗ္ဗိယီယံ (သ)	၂၃/၉
ကုဗ္ဗိနံ (န)	၁၆/၁၇
ကုဗ္ဗိရာ, ကုဗ္ဗိယ (သ)	၉၅
ကုဗ္ဗိယနံ (က)	၂၂
ကုဗ္ဗိယီ (ကိ)	၃၇
ကုဗ္ဗိယော (သ)	၉၅
ကုဗ္ဗိယော (သန်)	၁၉
ကုဗ္ဗိယံ (အ)	၃၂
ကုဗ္ဗိယီ (န)	၁၂
ကုဗ္ဗိယောယော (တ)	၃၈
ကုဗ္ဗိယောရာ (ကိ)	၃၈/၃၅/၃၃
ကုဗ္ဗိယံ (တ)	၂၃/၂/၃
ကုဗ္ဗိယော (တ)	၂၃/၂/၃
ကုဗ္ဗိယ (တ)	၂၃/၅
ကုဗ္ဗိယော (အ)	၃၃/၂
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၇၆
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၉၃
ကုဗ္ဗိယော, ကုဗ္ဗိယော (န)	၁၃
ကုဗ္ဗိ (က)	၁၂
ကုဗ္ဗိယော (သန်)	၁၉
ကုဗ္ဗိယော (သ)	၉၅
ကုဗ္ဗိယောသိ (သ)	၉၃
ကုဗ္ဗိယံ (၃)	၇၆
ကုဗ္ဗိယောရာ, ကုဗ္ဗိယောရာ (န)	၉၃
ကုဗ္ဗိ, ကုဗ္ဗိ, ကုဗ္ဗိနံ (န)	၁၆/၁၇
ကုဗ္ဗိ (၃)	၉၂
ကုဗ္ဗိ (န)	၁၂
ကုဗ္ဗိ (၃)	၉၃
ကုဗ္ဗိရာ (န)	၈၃

ကုဗ္ဗိရာ (န)	၉၃
ကုဗ္ဗိရာ (န+က)	၉၃/၁၇
ကုဗ္ဗိယံ, ကုဗ္ဗိယောနံ (န)	၉၃/၁၇
ကုဗ္ဗိယောယော (က)	၁၇
ကုဗ္ဗိယော, ကုဗ္ဗိယော (န)	၉၃
ကုဗ္ဗိယော (န)	၈၃/၉၂/၁၂/၁၆/၇
ကုဗ္ဗိယော (သန်)	၂၂
ကုဗ္ဗိယော (တ)	၂၃/၅
ကုဗ္ဗိယော ဝနံ (တ)	၃၆
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၉၃
ကုဗ္ဗိယော (ကိ)	၃၇
ကုဗ္ဗိယော (န)	၁၂/၆
ကုဗ္ဗိယော (က)	၂၃
ကုဗ္ဗိယော (က)	၁၇
ကုဗ္ဗိယော (တ)	၂၃
ကုဗ္ဗိယော (န)	၁၆/၁၇

(ခ)

ကုဗ္ဗိယော (၃)	၉၃
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၇၃
ကုဗ္ဗိယော, ခုဗ္ဗိယော (ကိ)	၆၃
ကုဗ္ဗိယော (သ)	၂၃
ကုဗ္ဗိယောရာ, ကုဗ္ဗိယောရာ (သ)	၆၆
ကုဗ္ဗိယော, ခုဗ္ဗိယော, ခုဗ္ဗိယော (ကိ)	၃၃
ကုဗ္ဗိယော, ခုဗ္ဗိယော, ခုဗ္ဗိယော (ကိ)	၃၃
ကုဗ္ဗိယော (သန်+တ)	၉၂/၃၆
ကုဗ္ဗိယော (ကိ)	၆၂
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၆၂
ကုဗ္ဗိယော (၃)	၇၃

(ခန္တိကော - ဂဝေဠကံ)

ကစူဠိကျမ်းလာ မြဲယုတ်များ၏

ခန္တိကော (တ)	၂၅/၂၇
ခန္တော (၃)	၄၅
ခရုဒိဗေ (န)	၅၀/၅၅/၁၇
ခရု (န)	၁၂
ခိဏု (၃)	၅၄
ခိင် (န)	၁၇
ခိဗေနော (၃)	၄၇
ခိန္တော (န+၃)	၁၇/၄၇
ခိဇိနော (၃)	၄၇
ခိဇိယံ (၃)	၄၇
ခိဇိယံ (က)	၂၀
ခိဇော (ဂီ)	၄၂
ခိဏ (ဂီ)	၄၂
နန္ဒီ (၃)	၄၂
ခေတ္တယ (က)	၂၀
ခေဗေ (၃)	၅၇
ခေါ (န)	၁၂
နွယ (သန်)	၁၅
(ဂ)	
ဂဇ္ဈန (က)	၂၇
ဂင် (န)	၅
ဂဂါယ (န)	၅၀/၅၀/၁၇
ဂဂါယံ (က)	၂၂
ဂဓေဗျော (တ)	၂၆
ဂစ္ဆံ (န)	၁၇
ဂစ္ဆ၊ ဂစ္ဆတိ (အ)	၃၅
ဂစ္ဆတ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆတော (န)	၁၇
ဂစ္ဆတိ (အ)	၃၆/၃၇/၃၅/၅/၃၄/၇

ဂစ္ဆတ (အ)	၃၅/၃၅/၃၆
ဂစ္ဆတိ (အ)	၃၆/၃၇
ဂစ္ဆန္တ (န+အ+ဂီ)	၁၇/၃၅/၄၀
ဂစ္ဆယနော (အ)	၃၅
ဂစ္ဆယ (ဂီ)	၄၃
ဂစ္ဆနံ၊ ဂစ္ဆနိ၊ ဂစ္ဆနော (တ)	၂၅/၆
ဂစ္ဆပ၊ ဂစ္ဆပေ (အ)	၃၅
ဂစ္ဆပိ (အ)	၃၅/၃၆
ဂစ္ဆပနံ၊ ဂစ္ဆပနိ၊ ဂစ္ဆပနော (တ)	၂၅/၆
ဂစ္ဆပတိ (အ+ဂီ)	၃၂/၃၅/၃၆/၄၃
ဂစ္ဆိယတိ (အ)	၃၂/၃၅
ဂစ္ဆိယန္တိ (အ)	၃၂
ဂစ္ဆိယတိ၊ ဂစ္ဆိယော (အ)	၃၅
ဂစ္ဆ (အ)	၃၅
ဂစ္ဆေယျ (အ)	၃၅/၃၅
ဂစ္ဆေယျ အာဏံ (သန်)	၃၅
ဂစ္ဆေယျတိ (အ)	၃၇
ဂစ္ဆိ (တ)	၂၆
ဂစ္ဆိဗေဒော (သ)	၂၆
ဂစ္ဆော (၃)	၄၄
ဂစ္ဆတိ (အ)	၃၇/၃၆
ဂစ္ဆော (ဂီ)	၄၃
ဂစ္ဆံ (ဂီ)	၄၃/၃၇
ဂစ္ဆံ (ဂီ+၃)	၄၃/၄၅
ဂစ္ဆ (န)	၁၂
ဂစ္ဆနံ၊ ဂစ္ဆနိ၊ ဂစ္ဆနံ (ဂီ)	၄၃
ဂစ္ဆော (၃)	၄၅
ဂစ္ဆော (န)	၁၂
ဂစ္ဆော (သန်)	၁

ဂဇ္ဈ (၃)	၄၅
ဂဇ္ဈိကော (တ)	၂၅/၂
ဂဇ္ဈိယံ (က)	၂၀
ဂဗ၊ ဂဗယ၊ ဂဗယတိ၊ ဂဗယတိ (အ)	၃၅
ဂဗနိယံ (တ)	၂၇
ဂဗနိယံ (ဂီ)	၃၇
ဂဗယတိ (အ)	၃၅/၅
ဂဗ၊ ဂဗိ (အ)	၃၂/၃၆
ဂဗယယတိ၊ ဂဗယတိ (အ)	၃၅
ဂဗ္ဗံ (ဂီ)	၃၆
ဂဗိကော (ဂီ)	၄၃
ဂဗိကော (ဂီ)	၄၃
ဂဗိယတိ (အ)	၃၅/၃၄
ဂဗိယာ (အ)	၃၆
ဂဗေတိ (အ)	၃၅/၅
ဂဗေတု၊ ဂဗေယျ (အ)	၃၅
ဂဗေယာဏံ (သန်)	၃၁
ဂဗေဇ္ဇန (က)	၂၃
ဂဗံ (န)	၆/၇
ဂဗံတိ (န)	၇
ဂဗော (သန်)	၃၇
ဂဗေယတိ၊ ဂဗေယတိ (န)	၇
ဂဗယ (န)	၆
ဂဗယာဏံ (န)	၇
ဂဗိ (န)	၆
ဂဗိနိနံ (န)	၇
ဂဗ (န)	၆
ဂဗန (န)	၆/၇
ဂဗဇ္ဇာဏံ (န)	၇

ရှုမိခြင်းပုံ အက္ခရာဇာဓိ

ဂေသု, ဂခေါ (နာ)	၆၈
ဓာံ, ဓာမ် (ဥ)	၄၅
ဂဟဏံ (ဂီ)	၃၇/၈
ဂဟဏယော (နာ)	၈၆
ဂဟဏနီ (နာ)	၈၆/၈၃/၈၈/၁၇၃
ဂဟဏီ (နာ)	၇၄
ဂဟဏိ (နာ)	၈၃
ဂဟဏိနော (နာ)	၄၁
ဂါယာမ (ကာ)	၂၀၀
ဂါမိ (ကာ)	၁၃၅/၂၈
ဂါယာ (တ)	၂၇၇
ဂါယန (ကာ)	၁၃၇
ဂါယာ (ကာ)	၂၈၈
ဂါမာ (ကာ)	၁၈၈/၁၃၅
ဂါမီ (ဥ)	၄၂၂
ဂါမေတိ, ဂါမယတိ, ဂါမယတိ,	
ဂါမယေတိ (အာ)	၃၅၉
ဂါမန (ကာ)	၁၃၅
ဂါယတိ, ဂါယန္တိ (အ)	၃၇၃
ဂါယနံ (ဂီ)	၃၃၆
ဂါမ် (နာ+ကာ)	၆၈/၉/၂၂၀
ဂါယာ (နာ)	၆၇
ဂါမိ (နာ)	၆၈
ဂါမီ (နာ)	၆၇
ဂါမိနံ, ဂါမိယ (ကာ)	၂၂၅
ဂါမံ (နာ)	၆၉
ဂါမာ, ဂါမန, ဂါမယ (နာ)	၆၈
ဂါမိ (နာ)	၆၇/၉/၁၃၇
ဂါယာ (ဂီ)	၄၃၉

ဂါမာ (ဂီ)	၄၂၅
ဂါမ် (ဂီ)	၄၃၇/၄၃၇
ဂါယတိ (အ)	၂၃၈
ဂုဏံ (နာ)	၁၀၅
ဂုဏာတံ (နာ)	၁၀၇
ဂုဏာတာ (နာ)	၁၀၆/၁၈၇
ဂုဏာတိ (နာ)	၁၀၆
ဂုဏာတိ, ဂုဏန္တိ (နာ)	၁၂/၃
ဂုဏာယော (နာ)	၁၀၆
ဂုဏန္တိ (နာ)	၈၄
ဂုဏန္တယ (နာ)	၁၀၆
ဂုဏန္တော (နာ)	၈၃
ဂုဏန္တနံ (နာ+ကာ)	၈၃/၂၀၄
ဂုဏန္တိ (နာ)	၈၄
ဂုဏန္တ (နာ)	၈၃/၁၀၄
ဂုဏန္တော (နာ)	၈၄/၁၀၆
ဂုဏန္တော, ဂုဏန္တောမိ (နာ)	၈၃
ဂုဏန္တော (နာ)	၁၀၄/၇
ဂုဏာ (နာ+တ)	၈၄/၁၀၅/၆/၂၇၃
ဂုဏိယော, ဂုဏိယော (နာ)	၁၈၅
ဂုဏိ, ဂုဏိ (ဥ)	၄၇၈
ဂုဏံ (နာ)	၇၃
ဂုဏေါ (နာ)	၇၃
ဂုဏာတိ (အ)	၃၆၀
ဂေယျာ (ကာ)	၂၀၀
ဂေါယာတေတ (ဂီ)	၄၂၇
ဂေါယာ, ဂေါယာမိ, ဂေါယာယ (နာ)	၇၃
ဂေါယံ, ဂေါယာ, ဂေါယော (နာ)	၇၃
ဂေါယာတနံ (နာ)	၇၂

ဂေါယာနံ (နာ+ကာ)	၇၂/၂၂၄
ဂေါယာ, ဂေါယာန, ဂေါယာတိ, ဂေါယာမိ (နာ)၇၃	
ဂေါယောယ (နာ+ကာ)	၇၃/၂၂၄
ဂေါယမ် (တ)	၂၅၅
ဂေါယာမိ (နာ+တ)	၁၂/၂၅၅
ဂေါယော (တ)	၂၅၅/၁၀၀
ဂေါယိ, ဂေါယိ (ဥ)	၄၇၈
ဂေါယာမိ, ဂေါယာနိ (နာ)	၁၇၃
ဂေါယန္တ (ကာ)	၂၃၉
ဂေါယာယော (ဥ)	၄၇၇
ဂေါယော (နာ)	၇၃
ဂေါယံ (နာ)	၇၂
ဂေါယာမိ (နာ+အ)	၇၃/၃၇၇
ဂေါယော (တ)	၂၆၆
ဂေါယိ, ဂေါယိ (နာ)	၇၃
ဂေါယမ် (တ)	၂၅၅
ဂေါယော (နာ)	၇၃
ဂေါယ (နာ+ကာ)	၇၃/၂၃၀
ဂေါယိ (တ)	၂၅၉
ဂေါယော (တ)	၂၃၃/၂

(ဃ)

ယဉ် (ကာ)	၂၂၀
ယဉ်တိ (အ)	၃၃၀
ယဉ်တိ, ယဉ်တိ, ယဉ်တိ,	
ယဉ်တိ (အ)	၃၃၉
ယဉ်တ (ဥ)	၄၇၃
ယဉ်တ, ယဉ်တိ, ယဉ်တိ (အ)	၃၆၇

(ယရံ - စောရာ)

ထရံ, ထရန် (ဂီ)	၄၉
ဟရေထီ, ဟရယထီ, ဟရယေထီ,	
ဟရယထီ (အ)	၃၅
ဟထဏ (ဂီ)	၄၄
ဟထီဂံ (တ)	၂၉
ဟထီ (ဂီ)	၄၄
ဟေထီ (အ)	၃၁/၃၀
ဟေသနာ (ဂီ)	၃၈၈

(စ)

စ (န+က)	၁၆/၂၅
စက္ကာယထန်, စက္ကာယထန် (န)	၆၃
စက္ကာယိမ် (၁)	၁၆
စက္ကံ ဥပဇိ (၁)	၃၄
စက္ကနာ (က)	၂၂
စက္ကရာဏေ (၁)	၂၄/၅
စက္ကသထံ (၁)	၂၈
စင်္ဂယထီ (အ)	၃၄/၆/၈
စန္ဒေနန္ဒယထ (၁)	၂
စဉ္ဇယထီ (အ)	၃၄
စက္ကဏေ (၃)	၄၈
စက္ကော (၃)	၄၈
စေယနံ (န)	၅၉/၈၂
စေယဏ (န)	၁၀
စေက္ကံ (တ)	၂၅
စေက္ကံ (၃)	၄၈
စေက္ကော (တ)	၂၁
စေက္ကဏ (တ)	၂၅

၁၂

စေက္ကံ (န+၁)	၆၂/၂၈/၂၅
စေက္ကဏ (၁)	၂၄/၉
စေဏ (တ)	၃၀
စေတံ (န+က)	၅၉/၂၈
စေတေ (န)	၇၃/၃၃
စေတထံ (တ)	၂၉
စေတသ (န)	၁၀
စေတသီ (န)	၁၀
စေတသီဇနန် (၁)	၂
စေတသီ (တ)	၂၅
စေတေပ (၁)	၁၆
စေတေပ (န)	၁၀
စေတေထီ (တ)	၂၄/၅/၂၈
စေတေ (ဂီ)	၄၁/၉
စေတေထီယ (၁)	၂၄
စေတေ (တ+၃)	၂၄/၅/၄၁
စေတေ (န)	၁၄
စေတေ (က)	၂၉
စေတေ (န)	၁၄
စေတေ (ဂီ)	၃၉
စေတေ (ဂီ)	၃၄
စေတေ (အ)	၃၄
စေတေ (၃)	၄၆
စေတေ (၃)	၄၅
စေတေ (အ)	၃၄
စေတေ (ဂီ)	၃၈
စေတေ (အ)	၃၂
စေတေ (က)	၃၅
စေတေ (ဂီ)	၃၈
စေတေ (အ)	၃၂
စေတေ (က)	၃၅
စေတေ (ဂီ+၃)	၃၆/၄၄/၄၀
စေတေထီ (၁)	၂၅/၂၈

ကဏ္ဍဦးကျမ်းလာ ငြိယုန်မှူး၏

စေတေထီ (တ)	၂၆
စေတေထီ (တ)	၃၀/၁
စေတေ (တ)	၂၈/၂
စေတေ (၃)	၄၉
စေတေ (ဂီ)	၄၄
စေတေထီ, စေတေ (အ)	၃၆/၇
စေတေထီ (အ)	၃၆/၉
စေတေ (တ+၃)	၃၀/၄၆
စေတေ (၃)	၄၆
စေတေ (တ)	၂၆
စေတေထီ (အ)	၃၄/၃/၃၅
စေတေထီ (အ)	၃၄
စေတေထီ (အ)	၃၄
စေတေထီ (၁)	၃၂
စေတေထီ (၁)	၂/၃
စေတေ (၃)	၄၀
စေတေထီ (အ)	၃၀
စေတေထီ (တ)	၂၆
စေတေ (တ)	၂၅
စေတေ (၁)	၁၂
စေတေ (ဂီ)	၄၀
စေတေ (၃)	၄၆
စေတေပဏေ (၃)	၄၆
စေတေထီ (တ)	၂၆
စေတေ (တ)	၂၅
စေတေ (က)	၂၄
စေတေထီ (၁+ဂီ)	၂၄/၄/၄၃
စေတေထီ, စေတေထီ (အ)	၃၄
စေတေ (က)	၃၈

ရှုပါဠိနှင့် အက္ခရာစဉ်

အောရံ၊ အောရီ၊ အောရော၊ အောရန္တံ၊
အောရယီ၊ အောရယော (တ) ၂၆၅/၆

(ဆ)

ဆ (နာ) ၁၀၀
ဆဂ္ဂံ (တ) ၂၅၇
ဆက္ခန္ဓာ (၃) ၄၇၀
ဆဋ္ဌော (တ) ၂၇၆/၂၇၁
ဆစာ (တ) ၃၁၁
ဆတ္တံ (က+၃) ၂၃၃/၄၇၆
ဆတ္တိယတိ (အ) ၃၂၉
ဆတ္တယိယန္တံ (သ) ၂၇၈/၉/၂၅၉
ဆန္ဒာ (တ) ၂၇၆/၅
ဆန္တံ (နာ) ၅၅၀/၈၂
ဆဗ္ဗံ (၃) ၄၇၆
ဆဝိယဏေဟိတံ (သ) ၂၇၈
ဆသတံ (တ) ၂၅၇
ဆသု၊ ဆဟိ (နာ) ၈၂
ဆဋ္ဌာဉာ (သန္) ၃၂
ဆိတ္တာ (ဂီ) ၄၄၄
ဆိန္ဒြီ (၃) ၄၇၂
ဆိန္ဒြီ (အ) ၃၇၇
ဆိန္ဒြာဏ္ဍေ (သ) ၂၄၄/၅
ဆိန္ဒြာ (ဂီ) ၄၄၀

(ဇ)

ဇာယတိ (အ) ၃၃၆/၈

ဇန္ဓုဂီယော (တ) ၂၇၆
ဇဉာ (အ) ၃၅၀/၃၇၀/၁/၅
ဇောယံ (တ) ၂၇၅
ဇနော၊ ဇနံ (၃) ၄၆၂
ဇနာ (တ) ၂၇၇
ဇနော (၃) ၄၆၁
ဇနဿ (က) ၂၅၅
ဇနိတ္တံ (ဂီ) ၄၄၂/၄၄၅
ဇနိတံ (ဂီ+၃) ၄၄၂/၄၄၅
ဇနိတာ (ဂီ+၃) ၄၄၂/၄၄၅
ဇနိတ္တာ (ဂီ) ၄၄၂
ဇန္ဓုနော (နာ) ၁၁၂
ဇနေတံ (၃) ၄၅၅
ဇယတိ (အ) ၃၃၇/၃၅၀/၃၅၂/၃
ဇရာ (ဂီ) ၄၀၁
ဇလေယု (က) ၂၃၁
ဇယာတိ (အ) ၃၃၄/၅/၇
ဇယာရ (အ) ၃၄၇
ဇာဏ (၃) ၄၄၄
ဇာဏာ (က) ၂၃၀
ဇာတိ (ဂီ) ၄၄၂
ဇာတိဂီယော (တ) ၂၇၆
ဇာတော (ဂီ) ၄၄၂
ဇာနော (၃) ၄၆၄
ဇာနာတိ (အ) ၃၅၀/၃၇၀
ဇာနိယတိ (သ) ၂၆၁
ဇာနိယာ (အ) ၃၅၀/၃၇၀
ဇာနယု (အ) ၃၅၀/၃၇၀
ဇာယတိ (အ) ၃၃၅

ဇာယော (အ) ၃၄၂
ဇာလိဏာ (တ) ၂၇၂/၂
ဇာလိနီ (နာ) ၈၈
ဇာလိယတိ (အ) ၃၂၇/၃၄၆/၃၅၂
ဇာက္ခတိ (အ) ၃၂၇/၃၄၄/၆/၈/၃၅၂
ဇာယတိ (အ) ၃၂၇/၃၄၆/၈/၃၅၂
ဇာတ္တာ (ဂီ) ၄၀၈
ဇာတ္တိယော (သ) ၂၄၄
ဇာတ္တိ (ဂီ) ၄၀၈
ဇာတိ (အ) ၃၃၉
ဇာနာ (ဂီ) ၄၀၄
ဇာယတိ၊ ဇာယန္တိ (အ) ၃၆၅
ဇာယတိ၊ ဇာယန္တိ (အ) ၃၆၅
ဇာယိဏ (တ) ၂၇၄
ဇာယတိ၊ ဇာယာတိ (အ) ၃၄၇
ဇာဋ္ဌော (နာ+တ) ၇၆/၁၈၃/၂၇၄
ဇာဏေနေ (က) ၁၄၄
ဇာတံ (ဂီ) ၄၀၆
ဇာနတ္တိ (တ) ၂၆၇
ဇာနတ္တိဏော (တ) ၂၆၇
ဇာယံ (ဂီ) ၃၃၄
ဇာယော (နာ) ၇၆/၁၈၃
ဇာယော (ဂီ) ၃၇၉
ဇာယာယတိ (အ) ၃၃၀

(ဈ)

ဇာယံ (၃) ၄၆၂
ဇာယသိ၊ ဇာယောန (က) ၂၃၁

(ဉာဏော - တာယ)

၁၄

ကစွဉ်းကွမ်းလာ ပြယုဂ်ဗျား၏

ဉာဏော (၃)	၇၆
ဉာဏေယုံ (ဂီ)	၃၉၄
ဉာဏော (ဂီ)	၇၄
ဓဉာယုံ (ဂီ)	၃၇၆

(၄)

ဌာတိ (အ)	၃၇၇
ဌာနံ (ဂီ)	၃၇၈
ဌာနဿ (န)	၉၂
ဌီတိ, ဌီတော (ဂီ)	၄၂၅
ဌီတတိ (အ)	၃၆၇
ဌီတော (အ)	၃၃၃

(၃)

ဉာဏကံ (သ)	၂၇၈/၉
-----------	-------

(တ)

တံ (န)	၁၁၅/၉/၁၃၅/၁၆၀
တံ ကမ္မံ (သန်)	၂၈
တံ ခေါ ပန ဘတ္တံ ဧကိတံ (က)	၂၂၂
တံ ခေါ ဝေဓိံ (သန်)	၃၆
တံ သာရတိံ (သန်)	၂၇
တက္ကတ္တာ (ဂီ)	၃၈၃
တက္ကရာ (ဂီ)	၃၈၂
တက္ကလံ (၃)	၇၈၆/၇
တက္ကိတော (၃)	၇၆၇

တက်ဆုတိကံ (သန်)	၂၈
တက္ခံ (၃)	၄၅၉
တပို့, တညော (သန်)	၉၉
တက္ကလံ (က)	၂၂၀
တက္ကဿ (က)	၃၇၇
တက္ကရာ (ဂီ)	၃၈၁
တတိယော (တ)	၉၂
တတော (န+က)	၁၇၇/၈/၁၇၇
တန္တံ, တန္တိံ (၃)	၄၇၇
တန္တိယော (ဂီ)	၃၈၁
တန္တိံ (၃)	၄၇၇/၄၈၀
တတတ္တာ, တတ (တ)	၃၈၁
တတပိ (သန်)	၂
တတ္ထ (န)	၁၇၈
တတ (န)	၁၆၂
တတဗ (သန်)	၂
တတပံ (သန်)	၁၂
တခါ (န)	၁၇၇/၁၈၁
တခါ (န)	၁၈၁
တနာတိ, တနာဟိ (အ)	၃၇၀
တနိန္ဒာ (သန်)	၂၈
တယော (န+က)	၁၇၀/၁/၂၇၉
တယာဓိ (န)	၁၇၇
တယာဓိ (တ)	၂၈၂
တယော (န)	၁၇၀
တယန (န)	၁၇၀
တယါ (န)	၁၇၀
တယါဓကန (န)	၁၇၁
တယံ (သန်)	၃၀

တမော (န)	၁၇၀
တမာ (န)	၈၉
တမိ (န)	၈၇/၁၃၅
တယယျ (သန်)	၁
တယာ (န)	၁၁၄/၆/၉/၁၃၅/၁၈၇
တယာ ပစ္စတေ (အ)	၃၁၇
တဖာတိ (န)	၁၇၂
တဖြ (န)	၁၆၂/၁၇၈
တဖြာတိတိန္ဒယျ (သန်)	၃၀
တဖြာတမာဒိ (သန်)	၃၀
တမိ (န)	၁၁၄/၄/၁၃၅
တမော (န)	၁၈၀/၁
တံ (န)	၁၁၅/၁၃၅
တံ (န)	၁၁၄/၆
တံ ဖနာဓဿ (န)	၁၆၂
တ (န+က)	၁၁၄/၁၂/၂၇၄
တုယ, တုယိ (န)	၁၃၅
တယံ (န)	၅၇/၈/၁၃၆
တယာ (န+က)	၉၆/၁၁၆/၂၇၄/၂၈၀
တယာ သုဿ (က)	၂၂၈
တယာ (န)	၁၃၆
တယာ (န)	၉၁/၆/၁၃၆
တယာတိယ (သန်)	၃၂
တယိ (န)	၉၆/၁၃၆
တယံ, တယိ (န)	၁၇၉
တယိန္ဒာ, တယိဿ, တယိ (၃)	၇၆၅
တနိ (န+တ)	၈၀/၁၃၅/၃၇၉
တထိ, တထိ (န)	၁၃၅
တယာ (န)	၅၇/၁၃၅/၉

ရှစ်မြီးပုံ အက္ခရာစဉ်

၁၅

(တာဝိသော - တာမော)

တင်္ဂါသော (၃)	ပိန္နဲ
တင်္ဂါသံ (တ)	ပုဂံ/၃၀၈
တသံ (နာ)	ဣ/ဂ/၁၃၀
တသနံ (နာ)	၁၃၀
တသဟံ (သန်)	၃၅
တသု (နာ)	၉၇
တပသ၊ တပဟံ (သန်)	၁၄
တိသံ (တ)	၉၄/၅
တိသတိ (တ)	၂၈၈
တိဂံ (တ)	၉၇
တိဂေတုတ္တံ (သ)	၂၃၈/၉
တိဂိစ္ဆတိ (အ)	၃၂၈/၃၄၂/၄၇/၃၅၂
တိဂိစ္ဆ (၃)	၄၅၇
တိဂုတ္တံ (၃)	၄၇၀
တိခွံ၊ တိခေတုတ္တံ၊ တိပိသံ၊ တိပိဋကံ၊	
တိတံ၊ တိတံသံ၊ တိတေခံ (နာ)	၆၂
တိတ္ထံ၊ တိတ္ထနံ(နာ)	၅၉
တိဋ္ဌတိ၊ တိဋ္ဌတု၊ တိဋ္ဌေယျ၊ တိဋ္ဌေယျံ (အ)	၁၃၃
တိတေသံ (နာ)	၁၈၆
တိဇ္ဈော ပိဋကံ (သန်)	၂၂
တိဇ္ဈော (ဂိ)	၄၂၀
တိတိဂုတ္တံ (အ)	၃၂၈/၃၄၂/၄၇/၃၅၂
တိတိဂု (၃)	၄၅၇
တိဇ္ဈေ (နာ+သ)	၆၂/၂၃၈/၂၄၂
တိန္ဒြါဏေ (တ)	၂၃၈/၂
တိဓာ (တ)	၃၁၁
တိနယံ (သ)	၆၂/၂၃၈
တိနံ (နာ)	၅၉
တိဗလံ (နာ+သ)	၂၄၂

တိဗလံ (နာ+သ)	၆၂/၂၄၂
တိဗိဂုဏိတုတ္တံ (တ)	၂၃၈
တိဗန္ဓံ (နာ)	၆၂
တိဗန္ဓ၊ တိဗန္ဓနာ (၃)	၄၅၇
တိဗေပုပ္ဖတံ (သ)	၂၃၅/၂၄၂
တိဗေပုဏိတံ၊ တိဗေပုနံ (သ)	၂၄၂
တိဗေယု (က)	၂၃၀
တိဗေကံ (နာ+သ)	၆၂/၂၃၆/၂၄၂
တိဗတံ (တ)	၂၃၇
တိဗသံ (နာ)	ဣ/ဂ
တိဗသံ (နာ)	ဣ/ဂ/၂
တိဗသ (နာ)	ဣ/ဂ
တိဗသဟ (နာ)	၅၇
တိဗိဂိ (သ)	၂၃၇
တိဗေသ၊ တိဗိတိ (နာ)	၁၁၀
တိဗု (နာ)	ဣ/၁၁၀
တိဗဟကဓမ္မာ (နာ)	၆၃
တု (နာ)	၁၆၂
တုတ္တ (၃)	၄၅၇
တုဋ္ဌာ (ဂိ)	၄၄၅
တုဋ္ဌော (ဂိ)	၄၂၀
တုဇိယီ (သ)	၂၆၁
တုပ္ပံ၊ တုပ္ပနံ (နာ)	၁၂၇
တုပ္ပကံ (နာ)	၁၁၇/၁၂၆
တုဗျ (နာ)	၁၂၆/၇/၈
တုဗျ နေရုဏေ (နာ)	၁၆၂
တုဗျာ (နာ)	၉၀/၁၂၇
တုဗျဟိ (နာ)	၉၀/၁၁၆/၁၂၇/၆/၇
တုပ္ပံ (နာ+က)	၁၁၄/၂၃၇/၉

တုဗျဟိ (ဂိ+၃)	၄၄၀/၄၅၉
တုဗဟ (နာ)	၄၄
တုပံ (နာ)	၁၁၄/၆/၁၅၅
တေ (နာ+က+ဂိ)၊ သဂ/၉/၁၂၇/၉/	
၁၁၅/၂၃၄/၂၃၇/၈/၉/၂၃၉/၄၄၄	
တေဏီ (အ)	၃၂၇
တေသော (နာ)	၁၃၀
တေသီ (တ)	၂၂၂
တေဇေ၊ တေဇော (နာ)	၁၃၀/၂
တေဇောယနေ (နာ)	၁၃၁
တေနေ ကဓမ္မန၊ တေနေ သမဓမ္မ (က)	၂၃၈
တေန (နာ)	၉၀
တေန ဟဋ္ဌသေ (အ)	၃၁၆
တေဓမ္မာ (က)	၁၃၀
တေဓိဂံ (တ)	၂၆၉
တေဓိဏေ (တ)	၂၃၈/၂
တေသံ (နာ+က)	၉၀/၁၃၀/၂၃၀
တေသနံ (နာ)	၉၀/၁၃၀
တေသု (နာ)	၉၀/၁၃၅/၆
တေဟိ (နာ)	၉၀
တေဟိဏေ (တ)	၂၃၈/၂
(တ)	
တေသော (နာ)	ဣ/၁၃၀
တေသော (နာ)	၉၂/၁၃၀
တေဟနာ၊ တေဟနော (နာ)	၁၂၄
တေဟနံ (နာ)	၁၃၀
တေဟော (၃)	၄၅၇

(ထုတ်ဝေ - ဒိဋ္ဌတိ)

ကမ္ဘာဦးကမ္ဘာဦးလော ဗြဟ္မစင်္ဂါယနာ၏

ထုတ်ဝေ (တ)	၂၄
ထောက, ထောကန (က)	၂၀

(၁)

အဂ္ဂတိ (အ)	၃၁
အဂ္ဂိ (တ)	၂၇
အဂ္ဂိယော (က)	၁၇
အဂ္ဂိယဉ္ဇယံ, အဂ္ဂိယဉ္ဇယာ (န)	၁၀
အဂ္ဂတ (အ)	၃၅
အနုမိ (အ)	၃၆
အနုပု (အ)	၃၆
အဋ္ဌံ (ကိ)	၄၄
အဋ္ဌံ (ကိ)	၄၅
အဋ္ဌာပုံ (ကိ)	၃၄
အဋ္ဌာ (ကိ)	၄၅
အုံ (ကိ)	၄၇
အော (ကိ+၃)	၄၆/၄၇/၄၈
အတ္တယ (က)	၂၂
အတ္တိ (န)	၇
အတ္တိဏ (တ)	၂၇/၂၂
အတ္တိန် (န)	၁၆
အတ္တိနာ (န)	၇၇/၈၁/၉၃/၁၁၃/၁၆၅
အတ္တိနီ (န)	၁၆
အတ္တိနီ (န)	၁၇
အတ္တိနာ (န)	၈၆/၉၄/၁၀၁/၁၆၅
အတ္တိယ (န)	၅/၁၀
အတ္တိယိ (န)	၉
အတ္တိ (န+တ)	၇၀/၂၂

အတ္ထာ (၃)	၄၄
အတ္ထိယိ (၁)	၂၀
အတ္ထတိ (အ)	၃၄/၈
အဋ္ဌ (၃)	၄၇
အာ (ကိ)	၄၄
အတ္တိ (၃)	၄၆
အတ္တန (က)	၂၂
အတ္တယ (က)	၂၉
အဋ္ဌ (၃)	၄၇
အာ (ကိ)	၄၄
အတ္တိ (၃)	၄၆
အတ္တန (က)	၂၂
အတ္တယ (က)	၂၉
အတ္တ (န+ကိ)	၁၄/၄၂
အိတိ (အ)	၃၄/၅
အိတိ, အေယု (အ)	၃၆
အတိ (အ)	၃၄/၆/၈
အထေ (၃)	၅၅
အု, အို (အ)	၃၅
အုထ (အ)	၃၅
အထာ (တ)	၂၉
အထေ (၃)	၅၅
အိန္ဒြီ (၃)	၄၂
အထ (၃)	၄၆
အာ (န)	၁၀/၂၅
အာဂံ (တ)	၉
အာဂတ္တိ (၃)	၄၈
အာယာဏ (တ)	၂၅
အာနံ (န)	၅၀/၇

အာဏေ (၁)	၂၄/၅၀
အာဇာ (တ)	၂၅
အာသံ (တ)	၉၇
အာယု, အာဟိ (န)	၈၂
အာနုပုဏနံ (၁)	၁၈
အာနိပံ (တ)	၂၇
အာဟိ (အ)	၃၂
အိက္ခံ (၃)	၅၄
အိက္ခိ, အိက္ခိ (၃)	၄၇
အိတံ (ကိ+၃)	၄၇/၅၅
အိတ (န)	၁၅
အိန္ဒြီ (ကိ)	၄၂
အိဇာ (၃)	၅၅
အိဇာဏ (ကိ)	၃၁/၄၂/၄၄
အိတိ (ကိ+၃)	၄၄/၅၄
အိဇာပံ (တ)	၂၅
အိဇာဟိ (တ)	၂၇
အိဇာဝိ (တ)	၂၇
အိဇာအိဇာ (၁)	၃၀/၉
အိဇာ (ကိ)	၄၇/၄၄
အိ (တ)	၃၅
အိဇာပံ (တ)	၂၅/၉၂/၃၅
အိဇာဝိ (အ)	၃၅
အိန္ဒြီ (ကိ)	၄၄
အိဇာပုံ (ကိ)	၃၄
အိဇာ (ကိ)	၃၂
အိဇာဏ (၁)	၂၄/၅
အိဇာ (ကိ+၃)	၄၂/၅၇
အိဇာဝိ (အ)	၃၃

(ဓမ္မကာမော - နာဠိကောရိကော)

ဓမ္မာဏေ (ဂီ)	၃၈၁
ဓမ္မာဇာ (သန်)	၂၈
ဓမ္မာနော (ဂီ)	၄၀၀
ဓမ္မာရာ (ဂီ)	၃၈၁
ဓမ္မာယ (က)	၂၃၃/၂၃၃/၂၂၈
ဓမ္မာနယံ, ဓမ္မာနယာ, ဓမ္မာနယန (က)	၁၃၅
ဓမ္မိ (တ)	၂၆၇
ဓမ္မိကံ (တ)	၂၃၂/၂
ဓမ္မိကော (တ)	၂၆၃/၂၃၂/၂
ဓမ္မော (က)	၂၃၇
ဓမ္မော (က)	၁၃၈
ဓမ္မော (ဂီ)	၃၈၇
ဓာတီ (၃)	၄၈၀
ဓာတု (၃)	၄၃၄
ဓာတုတိတံ (၃)	၄၃၄
ဓာသီ (၃)	၄၃၄
ဓိတိယ (နာ+တ)	၁၁၅/၂၃၄
ဓိတရာ (နာ)	၁၃၅/၁၈၇
ဓိတရာနံ (နာ)	၁၃၅
ဓိတရီ (နာ)	၁၃၄
ဓိတရာ (နာ)	၁၃၄
ဓိတာ (ဂီ)	၄၄၃/၄၁၀
ဓိတိယ (တ)	၂၃၄
ဓိတတီ (အာ)	၃၆၇
ဓိတံ, ဓိတရာ (၃)	၄၄၀
ဓာတီ (အာ)	၃၃၃
ဓာတီတတ္ထံ (တ)	၂၂၈
ဓူယေ (၃)	၄၄၈
ဓေနံ (၃)	၄၃၄

ဓေနယ (နာ)	၅၂/၅၇/၈
ဓေနယော (နာ)	၁၀၀
(န)	
နံ (နာ)	၁၃၅
နာဂုဏာရာ (၃)	၄၄၄
နာဂုဏာ (တ)	၂၂၈
နာဂုဏာယီ (ဂီ)	၄၂၈
နာဂု (က)	၁၈၈
နာဂီ, နာဂယ (က)	၂၂၈
နန္ဒ (ဂီ+၃)	၄၄၃/၄၃၄/၄၃၃
နန္ဒာဏယ (က)	၂၂၈
နန္ဒာယ (၃)	၄၄၄
နန္ဒာယ (က)	၂၃၁
နန္ဒာ, နန္ဒာ (နာ)	၈၈
နန္ဒံ (ဂီ)	၄၄၃/၄၃၄
နတ္ထံ (သန်)	၁၃
နဒီ, နဒိယာ, နဒိယော (နာ)	၇၈
နဒီ (နာ+ဂီ)	၁၂၂/၄၃၄
နန္ဒနံ (ဂီ)	၃၅၇/၄၄၄
နယံကာယီဂီ (နာ)	၁၆၃
နဂီ, နာတီ, နာတီ (နာ)	၁၃၅
နယတီ (အာ)	၃၃၃
နယိယာ (သန်)	၃၁
နရာနံ, နရာနီ, နရာနော (တ)	၂၆၅/၆
နရာယနံ, နရာယနီ, နရာယနော (တ)	၂၆၅/၆
နာ (နာ)	၁၀၀
နာဏံ (တ)	၂၃၇

ကစ္စည်းကျမ်းလာ ငြိယုဂ်ဗျား၏

နာဂုတ္ထံ (၃)	၄၄၀
နာနံ (နာ)	၅၃/၈၂
နာယေ (တ)	၂၃၅
နာယတံ (တ)	၂၃၇
နာယု, နာယီ (နာ)	၈၂
နာယီ (တ)	၂၃၄/၅
နာယော ကာယာဇာယတီ (သန်)	၄၄/၅
နာယီ ဇာယတီ (သန်)	၃၅
နာရီဇာတ (တ)	၂၃၁
နာဂယ (က)	၂၃၃/၂၂၈
နာဂီ (နာ)	၁၂၈
နာဂီယော (နာ)	၁၀၀
နာဂုတ္ထီ, နာဂုတ္ထီဇာတ (တ)	၂၆၇
နာဒေရာ (တ)	၂၆၆
နာဒေယတီတပ္ပယုဂ်ဗျား (၁)	၂၃၄/၆
နာဒေယတီ - ဇာယာဇာယတ္ထ (၁)	၂၃၄/၂၂၂
နာဒေရာ - ကန္ဒရာ (၁)	၂၃၄/၂၃၁
နာယ (နာ)	၁၃၅
နာယဇာတ (ဂီ)	၃၃၃/၄၃၃
နာယတီ (အာ)	၃၃၃/၃၃၁
နာယတီ (အာ)	၃၃၃
နာယာယဇာတ (တ)	၂၃၄/၅
နာရီနီ, နာရီယု (က)	၂၂၅
နာဂုတ္ထီဇာတ (တ)	၂၃၁
နာဂီယ (နာ)	၅၃
နာဂီဂီ (နာ)	၁၂၂
နာဂီဇာတ (တ)	၂၆၃
နာဂီဇာနံ, နာဂီဇာနီ, နာဂီဇာနော (တ)	၂၆၃/၃
နာဂီဇာရီဇာတ (တ)	၂၃၁/၃

ရှစ်ဦးပုံ အက္ခရာစဉ်

၁၉

(နာယောဂေါ - ပဉ္စမော)

နာယောဂေါ (သန်+တ)	၄၄/၃၇
နိဂ္ဂဟိ၊ နိဂ္ဂဟိယံ၊ နိဂ္ဂဟာ၊	
နိဂ္ဂဟိယ (နာ)	၆၀
နိဂ္ဂဟေ၊ နိဂ္ဂဟာယေါ၊ နိဂ္ဂဟန် (သန်)	၇၆
နိဂ္ဂဟတိ (သန်)	၁၃
နိဂ္ဂဟ (က)	၂၀
နိဂ္ဂဟော (သ)	၂၄/၅
နိဂ္ဂဟော (သန်)	၇၆
နိဂ္ဂဟာယိပတ္တယော (သ)	၂၄/၅
နိဂ္ဂ (၃)	၄၅
နိဂ္ဂဟံ (သ)	၂၅
နိဂ္ဂဟာယ (တ)	၂၇/၂၈
နိဂ္ဂဟံ (ဂီ)	၇၆
နိဂ္ဂဟိ (သန်)	၁၃
နိဂ္ဂ (၃)	၄၅
နိဂ္ဂဟံ (သ)	၂၅
နိဂ္ဂဟံ (သန်)	၁၃
နိဂ္ဂဟံ (အ)	၃၇
နိဂ္ဂဟိ (အ)	၃၇
နိဂ္ဂဟိ (သန်)	၅
နိဂ္ဂဟော (ဂီ)	၃၇
နိဂ္ဂဟ (၃)	၄၅
နိဂ္ဂဟော (ဂီ)	၄၂/၄၇
နိဂ္ဂဟိ (ဂီ)	၄၇
နိဂ္ဂဟိ (အ)	၃၆
နိ-နိဂ္ဂဟော၊ နိ-နိဂ္ဂဟော (နာ)	၁၆
နိဂ္ဂဟံ (သ)	၂၃
နိဂ္ဂဟော (တ)	၃၅

နာယော၊ နာယံ (၃)	၇၆
နာ (နာ)	၃၅
နာယောနာယိ (တ)	၃၀/၁
နာယော (ဂီ)	၄၅
နာယံ၊ နာယံ (၃)	၄၇
နာယော (က)	၂၀
နာယော (သန်)	၁၅
နာယော၊ နာယော (နာ)	၁၇
နာယော (သန်)	၁၅
နာယံ (နာ)	၁၆
နာယော (တ)	၂၄/၅
နာယံ (ဂီ)	၃၄
နာယောယော (တ)	၃၄
နာယော (နာ)	၁၅/၆
နာ (နာ+က)	၁၇/၁၂/၂၀
နာယော (သန်)	၁၀
နာယော (သန်)	၂/၁၀
(ပ)	
နာယော၊ နာယော (ဂီ)	၄၆
နာယော (တ)	၂၅
နာယံ၊ နာယော (ဂီ)	၄၂
နာယော (သန်)	၇၆
နာယော (က)	၁၃
နာယော (သန်+တ)	၃၇/၃၆
နာယော၊ နာယော (ဂီ)	၄၇
နာယော (သန်)	၇၆
နာယော (အ)	၃၅/၃၀/၃/၅/၃၇/၃၇

နာယော (အ)	၃၇
နာယော (၃)	၄၇
နာယံ၊ နာယော (၃)	၄၆
နာယော (၃)	၄၅
နာယံ၊ နာယော (အ)	၃၅
နာယော (သ+တ)	၂၇/၃၇
နာယံ (အ)	၃၆
နာယော (အ)	၃၃/၄/၃၆
နာယော (အ)	၃၄
နာယော (သန်)	၂
နာယော (သန်)	၄၂
နာယော၊ နာယော (သန်)	၁၇
နာယော (အ)	၃၆
နာယော (သန်)	၃၅
နာ (၃)	၄၇
နာယော (က)	၃၇
နာယော (တ)	၂၆
နာယော (နာ)	၆၂
နာ (နာ)	၁၀
နာယံ (တ)	၂၇
နာယော (၃)	၄၇
နာယော (သ)	၂၄/၂၅
နာယံ (သ)	၂၅
နာယော (တ)	၂၀
နာယော (တ)	၂၇
နာယော (တ)	၂၆
နာယော (တ)	၃၀
နာယော (နာ)	၅၇/၅၂
နာယော (တ)	၂၅

ရှစ်ဦးပုံ ဝေက္ခရာစဉ်

ပန် (၃)	၄၆၂
ပရာ (၃)	၄၆၁
ပရ - ဟိန္ဒူစာပေ (၁)	၂၄၄/၉
ပိန္နဲ, ပိန္နဲ (၃)	၄၇၇
ပိဿိ (အ)	၃၁၈
ပေဿ (ဂိ)	၃၈၄
ပေယုပတ္တ (ဂိ)	၃၈၈
ပေဿိ (န)	၈၀
ပိဿုလိကတ္တံ (တ)	၂၇၉
ပေဿိ (အ)	၃၄၁
ပေဿိ (၃)	၄၇၃
ပေဿိ, ပေဿိ (ဂိ)	၄၃၁
ပေဿ (ဂိ)	၄၁၅
ပေယုပဿ (၁)	၂၉၅
ပိဿ (၁)	၃၉
ပိဿ (တ)	၃၅၆
ပိဿ (၃)	၄၇၄
ပိဿရာ (တ)	၃၅၅
ပိဿ (ဂိ+၃)	၃၈၆/၄၄၄/၄၆၀
ပိဿ (ဂိ+၃)	၄၄၄/၅
ပိဿတိ, ပိဿတိ, ပိဿတိ (အ)	၃၃၁
ပိဿတိ (အ)	၃၃၁/၃၄၂
ပိဿိ, ပိဿတိ, ပိဿတိ (အ)	၃၃၁
ပိဿိ (တ)	၂၇၃
ပိဿိပတ္တ (တ)	၂၇၀
ပိဿိ (တ)	၃၅၆
ပိဿိ, ပိဿိ (၃)	၄၇၃
ပိဿိ (တ)	၂၇၀
ပိဿိပိဿ (က)	၃၅၃

ပိဿိ (န)	၅၅/၇၄/၅/၈၁
ပိဿိ (န)	၈၁
ပိဿိ (အ)	၃၅၁/၃၇၇
ပိဿိပေဿ (တ)	၃၅၅/၆
ပိဿိ (က)	၃၅၃
ပိဿိ (တ)	၂၆၉
ပိဿိ (န+က)	၉၃/၂၈
ပိဿိပေဿ (န)	၉၃
ပိဿိ (န)	၇၅
ပိဿိ (က)	၃၅၃
ပိဿိပေဿ, ပိဿိရာ (တ)	၂၇၁
ပိဿိ (၁)	၄၄
ပိဿိ (က)	၂၄၄
ပိဿိ (န+က)	၉၆/၂၇၀
ပိဿိ (န)	၉၆
ပိဿိ, ပိဿိ (န+တ)	၇၆/၂၇၁
ပိဿိ (တ)	၂၇၁
ပိဿိပေဿ, ပိဿိပေဿ (အ)	၃၃၃
ပိဿိ (န)	၅၅/၉၆
ပိဿိ (ဂိ)	၃၃၃
ပိဿိ (က)	၂၇၃
ပိဿိ (တ)	၂၆၃
ပိဿိ (၃)	၄၆၃
ပိဿိပေဿ (က)	၃၅၃
ပိဿိ, ပိဿိ (က)	၃၆၆
ပိဿိ (တ)	၃၅၅
ပိဿိ (၃)	၄၇၃
ပိဿိ (က)	၂၇၀

ပိဿိ (န)	၃၅၁
ပိဿိ (န+က)	၃၅၄/၁၈၇/၃၉၃
ပိဿိ (န)	၃၅၁
ပိဿိ, ပိဿိ (န)	၃၅၃/၄
ပိဿိ (န+ဂိ)	၃၃၃/၁၅၅/၄၃၃
ပိဿိ (န)	၃၅၁
ပိဿိ (န+က)	၃၅၄/၃၃၃/၈
ပိဿိ (တ)	၂၇၀/၂
ပိဿိ, ပိဿိ (န)	၃၅၂
ပိဿိ (န)	၃၃၃/၃၅၂
ပိဿိ (န)	၃၅၁
ပိဿိ (ဂိ)	၃၈၇
ပိဿိ, ပိဿိ, ပိဿိ, ပိဿိ (န)	၃၃၁
ပိဿိ, ပိဿိ (အ)	၃၅၁
ပိဿိ (အ)	၃၂၃/၃၄၄/၈/၉
ပိဿိ, ပိဿိ (အ)	၃၅၁
ပိဿိပေဿ (၁)	၂၄၄/၈
ပိဿိပေဿ (၁)	၂၄၄/၈
ပိဿိ, ပိဿိ (ဂိ)	၄၄၅
ပိဿိ (အ)	၃၆၃
ပိဿိ, ပိဿိ (၃)	၄၃၀
ပိဿိ (၁)	၂၈
ပိဿိ (၃)	၄၄၈
ပိဿိပေဿ (န)	၇၄/၃၆၃
ပိဿိ (က)	၃၅၃
ပိဿိ (ဂိ)	၄၄၅
ပိဿိ (က)	၂၇၀
ပိဿိ (တ)	၂၆၆
ပိဿိ (၃)	၄၇၃
ပိဿိ (က)	၂၇၀

ရှစ်ဦးပုံ အက္ခရာစဉ်

တပဒေါ (တ)	၂၈
တပေယျာ (တ)	၂၆/၇
တပိသံ (တ+ဂီ)	၂၅/၄၂
တပိသတ် (တ)	၂၈
တပေါ (တ)	၂၈
တပုသန္ဓ် (န)	၁၂/၆
တပေ (ဂီ)	၄၄
တည (ဂီ)	၄၆
တိယသ, တိယိ (န)	၁၁
တိယသံ (၃)	၄၆/၇
တိဋ္ဌာပုသိကံ (သ)	၂၈/၉
တိဋ္ဌတိ (အ)	၃၆/၈
တိဋ္ဌဆ (အ)	၃၃/၄/၃၂
တိဋ္ဌန္တ (အ)	၃၄
တိဋ္ဌိတူ (ဂီ)	၄၆
တိဋ္ဌံ (က)	၁၂/၂၁
တိဋ္ဌာ (က)	၁၈/၁၉/၂
တိဋ္ဌသ (က)	၂၃/၄/၆/၂၈
တိဋ္ဌိသသန် (သန်)	၃၆
တိဋ္ဌိန် (န)	၉
တိဋ္ဌိ (န)	၅၅
တိဋ္ဌိ (တ)	၂၈
တိဋ္ဌိကံ (တ)	၂၃/၂
တိဋ္ဌိကော (တ)	၂၃/၂
တိဋ္ဌန္တ (က)	၁၂/၂၃
တိဋ္ဌိ (တ+ဂီ)	၂၄/၅/၄၄/၄၇/၄၆
တိဋ္ဌာတိ (အ)	၃၂/၃၄/၆/၈/၃၅
တေဝိယတ္တဒေဝိယော (တ)	၂၆
တူ (သန်)	၅၅

တူဇယော (န+တ)	၉/၃၁
တူဇိ (န)	၁၆
တူဇယော (သ)	၂၄/၇
တူဇိ (အ)	၃၆
တူဇိ (န)	၁၄
တူဇိ (န)	၈
တူဇိ (ဂီ)	၃၈
တူဇိ (က)	၂၃
တူဇိ (န)	၁၄
တူဇိ (က)	၁၃
တူဇိ (သ)	၂၄/၅
တူဇိ (န)	၁၄/၉
တူဇိ (န)	၁၄
တူဇိ (န)	၁၆/၉
တူဇိ (န)	၁၃/၁၈
တူဇိ (န)	၁၃
တူဇိ (န)	၁၃
တူဇိ (သ)	၂၃/၂၆
တူဇိ (သ)	၂၆
တူဇိ (သ)	၂၅
တူဇိ (န+က)	၂၅/၂၃
တူဇိ (သ)	၂၃

(အ)

ဘဏ္ဍလံ (၃)	၄၆
ဘဏ္ဍတိ (က)	၂၄
ဘဏ္ဍန် (န)	၉
ဘဏ္ဍော (က)	၂၆/၂၁

ဘဏ္ဍ (တ)	၂၃
ဘဏ္ဍ (တ+ဂီ)	၂၆/၃၃/၄၃
ဘဏ္ဍ (ဂီ)	၄၈
ဘဏ္ဍ (ဂီ+၃)	၄၇/၄၆
ဘဏ္ဍ (သန်)	၁၃
ဘဏ္ဍ (ဂီ)	၄၅
ဘဏ္ဍတိ, ဘဏ္ဍိ, ဘဏ္ဍတိ,	
ဘဏ္ဍိ, ဘဏ္ဍတိ, ဘဏ္ဍိ,	
ဘဏ္ဍတိ, ဘဏ္ဍိ (အ)	၃၃
ဘဏ္ဍံ (၃)	၄၄
ဘဏ္ဍာဂီဇာက (တ)	၂၃
ဘဏ္ဍ, ဘဏ္ဍိ, ဘဏ္ဍိ (န)	၁၅
ဘဏ္ဍ (က)	၂၃
ဘဏ္ဍိ (၃)	၅၃
ဘဏ္ဍ (န)	၁၅
ဘဏ္ဍိ (တ)	၂၄/၅
ဘဏ္ဍိ, ဘဏ္ဍ (ဂီ)	၃၅
ဘဏ္ဍတိ (ဂီ)	၃၄/၈
ဘဏ္ဍ (က)	၂၃
ဘဏ္ဍိ (န)	၁၃
ဘဏ္ဍိ, ဘဏ္ဍ (န)	၁၃
ဘဏ္ဍိ (အ)	၃၃/၃၃/၃၅/၃၂
ဘဏ္ဍ (က)	၂၃
ဘဏ္ဍိ (အ)	၃၃
ဘဏ္ဍံ (၃)	၄၅
ဘဏ္ဍိ (ဂီ)	၃၃
ဘဏ္ဍ (၃)	၄၆
ဘဏ္ဍ (ဂီ)	၃၃
ဘဏ္ဍိ (ဂီ)	၃၃/၄၅

(မဟာသာယော - မောဂ္ဂဗ္ဗာယနိ)

ကစွဉ်းကွမ်းလော ဗြဟ္မဒုဂ်ဗျား၏

မဟာသာယော (သန်)	၃၇
မဟိန္ဒိယာ သော (သန်)	၃၂
မဟိသော (၃)	၇၇
မဟိ (နာ)	၁၂၂
မဟိတီ (အ)	၃၈/၃၇
မေဟင်္ဂီ (နာ)	၇၄
မေဟင်္ဂီ (ဂီ)	၇၀
မဂဂိဏော (တ)	၂၇/၃၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၃/၂
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၄
မဂဂိ (နာ)	၁၅
မဂဂိ (က)	၁၄
မဂဂိ (နာ)	၁၅
မဂဂိ, မဂဂိ (နာ)	၁၅
မဂဂိ (နာ)	၁၅
မဂဂိ (နာ+ဂီ)	၁၅/၁၅/၄၀
မဂဂိ (နာ)	၁၅
မဂဂိဏော (နာ+က)	၁၅/၁၅/၇
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (က)	၁၄
မဂဂိဏော (နာ)	၇၇
မဂဂိဏော (နာ)	၁၅
မဂဂိဏော (တ)	၂၄
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော, မဂဂိ (၃)	၇၅
မဂဂိ (နာ)	၁၂
မဂဂိ (တ)	၂၇
မဂဂိ (နာ+တ)	၁၅/၂၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၃
မဂဂိဏော (၃)	၇၅
မဂဂိဏော (တ)	၂၇

မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၅
မဂဂိဏော (အ)	၃၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၃
မဂဂိဏော (တ)	၂၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၄/၅/၇
မဂဂိဏော (က)	၁၅
မဂဂိဏော (၃)	၇၅
မဂဂိဏော (တ)	၂၄/၅
မဂဂိဏော (ဂီ)	၃၀
မဂဂိဏော (နာ)	၅
မဂဂိဏော, မဂဂိ (တ)	၂၂
မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိ (က)	၂၃
မဂဂိဏော (က)	၁၄
မဂဂိဏော (တ)	၂၃/၄
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၄/၅
မဂဂိဏော (သန်)	၁၄
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (၃)	၇၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၅
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (အ)	၃၈
မဂဂိဏော (အ)	၃၈
မဂဂိဏော (တ)	၂၃
မဂဂိဏော (တ)	၂၃/၂
မဂဂိဏော (တ)	၂၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၅

မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိဏော (နာ)	၁၅
မဂဂိဏော (သန်)	၂၅
မဂဂိဏော (နာ)	၇၅/၅/၁၅/၁၅
မဂဂိဏော (အ)	၃၇
မဂဂိ (၃)	၇၅
မဂဂိဏော (နာ)	၅
မဂဂိ (နာ)	၅
မဂဂိဏော (သန်)	၂
မဂဂိဏော (၃)	၇၅/၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၇
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (က)	၂၇
မဂဂိဏော (ဂီ)	၄၅
မဂဂိဏော (နာ+က)	၁၅/၅/၂၇/၇/၅/၂၇/၂၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၅/၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၄/၅
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (၃)	၇၇
မဂဂိဏော (၃)	၇၇
မဂဂိဏော (သ)	၂၃/၄
မဂဂိဏော (သ+ဂီ)	၂၃/၃၇
မဂဂိဏော (နာ)	၁၅
မဂဂိဏော (တ)	၂၃
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (နာ)	၁၅
မဂဂိဏော (ဂီ)	၃၅
မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇
မဂဂိဏော, မဂဂိဏော (တ)	၂၅/၇

(ရက္ခ - ၁၀၀နံ)

၂၀

ကစဉ်းကျမ်းလာ ဗြဟ္မဒုဂ်များ၏

ဖစ္စ (၃)	၅၅၇
ဝေဏမံ (တ)	၂၅၅
ဝေဏကော (ဂီ)	၃၈၀
ဝစ္ဆိမံ (တ)	၂၅၈
ဝေဏသုတံ (ဂီ)	၃၇၈
ဇုပံ (န)	၁၁၁
ဇုဿ (န+က)	၁၁၂/၁၈၇/၂၇၇
ဇုဿ (န)	၁၁၂
ဇုဿ (န+က)	၁၁၁/၂၅၅
ဇုဉံ (၃)	၄၈၀
ဇုဏ္ဍာ (၃)	၄၈၄
ဇုတိ, ဇုဏ (ဂီ)	၄၂၄
ဇုတိ (တ)	၂၇၇
ဇုတိ (န+၃)	၈၀/၉၈/၄၇၉
ဇုတိ (န)	၇၄/၉၈
ဇုတိ, ဇုတိမံ, ဇုတိဿ (န)	၆၀
ဇုတု (န)	၆၀/၄
ဇုတိဿ (န)	၅၂/၃/၆၀/၇၅/၉၇/၈/၁၅၈
ဇုတိဿ (န)	၈၆/၁၁၀
ဇုတိမံ (န)	၆၀/၁၅၈
ဇုတိ (န)	၁၁၁
ဇုတိနံ (န)	၈၀/၉၈
ဇုတိဉာ, ဇုတိတိ (န)	၈၀
ဇုဏ္ဍာ (န+၃)	၆၀/၄၈၈
ဇုတံ (က)	၂၄၇/၂၂၀
ဇုတုတ္တိကံ (၁)	၂၇၈/၉
ဇုတကော (ဂီ)	၃၈၀
ဇုတကဝေဏ (ဂီ)	၃၈၃
ဇုဏ (၃)	၅၅၉

ဇုဉံ (၃)	၄၈၇
ဇုတိ, ဇုဏ (ဂီ)	၄၂၄
ဇုတိဿ (ဂီ)	၄၄၁
ဇုတိ (ဂီ+၃)	၄၂၆/၄၆၀
ဇုတံ (န)	၁၅၅
ဇုတေ (န)	၁၇၄/၆
ဇုတေတိ (တ)	၂၅၀
ဇုတုတ္တက (တ)	၂၇၇
ဇုတုတ္တက (၁+တ)	၂၇၇/၄/၂၇၇
ဇုတ (န+က)	၁၂/၁၅၅/၁၅၅/၆/၂၆၆
ဇုတနံ (န+က)	၁၂/၁၅၅/၂၅၅
ဇုတနော (န+က)	၁၅၆/၂၆၆
ဇုတိနီ (န)	၁၁၂
ဇုတိနီ (န)	၈၈/၁၇၇
ဇုတိနော (န)	၁၁၁
ဇုတနံ, ဇုတိ, ဇုတု, ဇုတိ (န)	၁၂
ဇုတနော (န)	၁၁၂
ဇုတေတိ, ဇုတေတိ (န)	၁၂/၁၅၆
ဇုတေတု (န)	၁၂
ဇုတေတိဿကံ (တ)	၂၅၀
ဇုတ္တ (၃)	၄၅၇
ဇုတ္တ (၃)	၄၅၇
ဇုမိ (၃)	၄၅၀
ဇုမိမံ (န)	၁၀၅
ဇုမိဿ (တ)	၂၅၄
ဇုမိဿ (တ)	၂၅၃
ဇုဏ္ဍာ, ဇုနော (ဂီ)	၄၂၀
ဇုဏ္ဍာ, ဇုနော (က)	၂၆၆
ဇုနော (၃)	၄၅၂

ဇုတိ (အ)	၃၇၇
ဇုတိ, ဇုတိ, ဇုတိ, ဇုတိ (အ)	၃၇၈
ဇုပံ (န+က)	၁၁၁/၂၄၇
ဇုဿဿ (၁)	၂၇၇/၄
ဇုဿ, ဇုပီ, ဇုဿ (န)	၉၄
ဇုပီနီ (န)	၁၅၉
ဇုပီဿမံ (တ)	၂၅၅
ဇုပေန (န)	၉၀
ဇု (န+က)	၁၁၂/၂၅၅
ဇုဇု (၃)	၄၄၄
ဇုဇုတိ (ဂီ+၃)	၃၇၄/၄၆၀
ဇုဇုဏ (အ)	၃၇၂
ဇုဇုနော (ဂီ)	၃၇၉
ဇုဇုဗေ (၃)	၄၄၈
ဇုဇုဗေဏ္ဍာ (တ)	၂၆၆
(လ)	
ဇုတ္တ (၃)	၄၅၇
ဇုတ္တော (၃)	၄၈၄
ဇုဉံ (ဂီ)	၄၈၇
ဇုဉံ (ဂီ)	၄၈၈
ဇုဉာတိ (အ)	၃၇၄
ဇုဉာတိ (ဂီ)	၄၄၆
ဇုဉာတိ (အ)	၃၇၄
ဇုဉာတိ (အ)	၃၇၆
ဇုဉာဏ (အ)	၃၇၇/၅/၃၄၇/၃၇၆
ဇုဉာန္တ (အ)	၃၄၁
ဇုဉာနံ (၃)	၄၆၂

ရှစ်မြီးခုံ အက္ခရာစဉ်

၂၉

(၁၀၀၆၁ - ၁၀၀၈၆)

လဝနာ (၃)	၇၁
လပုဇေယျတီ (သန်)	၃၁
လဝဏေ (ဂီ+၃)	၄၇၃/၇၁
လဝေတီ (အ)	၃၇၃
လိတ္တာ (ဂီ)	၄၃၉
လုနာတီ (အ)	၃၇၉
လောကဗိသု (ဂီ)	၄၇၁
လောကနက္ခယ (က)	၂၇၇
လောသနီယေတီ (က)	၃၉၈
လောမနံ, လောမနီ, လောမနော, လောမယနံ, လောမယနီ, လောမယနော (တ)	၂၅၅/၆
လောမေ (၃)	၄၇၁
လောပိတနန္ဒ (သ)	၂၄
(၀)	
ဝိသိဏေ (တ)	၂၇၁
ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၇၂
ဝဏ္ဏဝံ (၃)	၄၇၆/၇
ဝဏ္ဏပ, ဝဏ္ဏပီ (အ)	၃၅၇
ဝဏ္ဏေ (အ)	၃၅၆
ဝဏ္ဏန (န)	၉၃
ဝဏ္ဏာ (န)	၅၅/၃၃၁/၂
ဝဏ္ဏီ (န)	၃၅၂
ဝဏ, ဝဏီ (အ)	၃၃၁
ဝဏေ (န)	၃၃၁
ဝဏ္ဏ (၃)	၄၅၁
ဝဏ္ဏနံ, ဝဏ္ဏနီ, ဝဏ္ဏနော (တ)	၂၅၅

ဝဏ္ဏပ, ဝဏ္ဏပီ (အ)	၃၅၇
ဝဏ္ဏပနံ, ဝဏ္ဏပနီ, ဝဏ္ဏပနော (တ)	၂၅၅
ဝဏ္ဏီ (၃)	၄၇၂
ဝဏ္ဏံ (ဂီ)	၃၇၆
ဝဏ္ဏပီ, ဝဏ္ဏပီ (အ)	၃၅၆/၃၇၁
ဝဏ္ဏေ (က)	၃၃၁
ဝဏ္ဏေပီ, ဝဏ္ဏေပီ (အ)	၃၇၁
ဝဏ္ဏေပျ, ဝဏ္ဏေပျ (အ)	၃၅၆
ဝဏ္ဏာ (၃)	၄၅၆
ဝဏ္ဏာ (ဂီ)	၄၃၇/၄၃၉
ဝဏ္ဏာ (၃)	၄၇၃/၄
ဝဏ္ဏာဏံ (န)	၇၃/၃၅၅
ဝဏ္ဏံ, ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၇၈
ဝဏ္ဏိ (န)	၃၅၃/၄
ဝဏ္ဏာ (န)	၃၅၄/၃၇၇
ဝဏ္ဏာ (န)	၃၅၃
ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၅၅
ဝဏ္ဏာ (န+ဂီ)	၃၅၄/၄၂၂
ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၇၁
ဝဏ္ဏိကံ (တ)	၂၇၁/၂
ဝဏ္ဏိယတီ (အ)	၃၇၀
ဝဏ္ဏတ္ထပံ (န)	၆၃
ဝဏ္ဏတ္ထ (သန်)	၁၆
ဝဏ္ဏော (ဂီ)	၃၇၉
ဝဏ္ဏော (ဂီ)	၄၇၁
ဝဏ္ဏော (ဂီ)	၄၃၇/၄၃၉
ဝဏ္ဏိဏေ (၃)	၇၁၇
ဝဏ္ဏေ, ဝဏ္ဏေ (ဂီ)	၄၅၁
ဝဏ္ဏံ (န)	၇၄/၅/၇

ဝဏ္ဏံ (န)	၃၅၇
ဝဏ္ဏာ (န)	၅၅/၇၄/၅/၇/၉၃/၇/၃၅၇
ဝဏ္ဏာ (န)	၇၇/၇၁/၃၃၁
ဝဏ္ဏ (န+ဂီ)	၇၇/၃၃၁/၄၅၄
ဝဏ္ဏေ (က)	၂၃၁/၂
ဝဏ္ဏော (န+ဂီ)	၃၅၄/၄၂၂
ဝဏ္ဏ (၃)	၇၅၆
ဝဏ္ဏာ, ဝဏ္ဏာ (န)	၃၃၁
ဝဏ္ဏံ, ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၇၇
ဝဏ္ဏိသံ (တ)	၃၇၉
ဝဏ္ဏာနီ (န)	၇၈
ဝဏ္ဏာ (၃)	၄၉၂
ဝဏ္ဏာဓမ္မာ (က)	၃၉၇
ဝဏ္ဏာ (၃)	၄၇၇
ဝဏ္ဏိ (န+က)	၁၆၂/၂၅၅
ဝဏ္ဏိ (က)	၂၃၁
ဝဏ္ဏိကံ (န+တ)	၃၅၂/၂၇၁
ဝဏ္ဏိ (အ)	၃၇၇
ဝဏ္ဏိဏေ (တ)	၂၇၁/၂
ဝဏ္ဏိဏေ (ဂီ)	၄၃၄
ဝဏ္ဏိတ္ထံ (၃)	၄၇၉
ဝဏ္ဏာ (၃)	၄၇၁
ဝဏ္ဏ (၃)	၄၅၂
ဝဏ္ဏာဏေ (န)	၃၃၁
ဝဏ္ဏိတ္ထံ (၃)	၄၇၉
ဝဏ္ဏိ (တ)	၂၅၇
ဝဏ္ဏာ (ဂီ)	၄၃၄
ဝဏ္ဏံ (၃)	၄၇၇
ဝဏ္ဏိ (ဂီ)	၄၇၇
ဝဏ္ဏိ (ဂီ)	၄၇၇

(ဝါသဝိ - ဝေဖဝိကော)

ဝါသိ (တ)	၂၈
ဝါသထေ၊ ဝါသဒါ (တ)	၂၄/၅
ဝါသိဋ္ဌိ၊ ဝါသိဋ္ဌိ (တ)	၂၅
ဝါသိဋ္ဌာ (တ+အ+ဂါ)	၂၄/၃၀/၃/
	၃၂/၄၃/၄၄
ဝါသိယ (က)	၂၂
ဝါသုခံ၊ ဝါသုဒါ၊ ဝါသုဒေါ (တ)	၂၅
ဝါယော (ဂါ)	၄၇
ဝါဠာ (၃)	၄၈
ဝါဂဏီ (၃)	၄၆
ဝါဂဏိ၊ ဝါဂဏိယံ၊ ဝါဂဏှ၊ ဝါဂဏိယ (န) ဝေ	
ဝါဂ္ဂဏာ (သန်)	၄၆
ဝါဂ္ဂဏထိ (သန်)	၃၅
ဝါစ္ဆာ (၃)	၄၅
ဝါဇနထံ (က)	၂၄
ဝါဇိ (န)	၉
ဝါဇာ (၃)	၄၆
ဝါဇာဇရထံ (သ)	၂၈/၉
ဝါဇာယ (က)	၂၇
ဝါဇ္ဇာံ (သန်)	၄၅
ဝါဇ္ဇဏီ (အ)	၃၆/၈
ဝါဠာ (ဂါ)	၃၈
ဝါယတ္တာ (၃)	၄၄
ဝါယုနုပုဏေ (သန်)	၂
ဝါဇာံ (၃)	၄၆/၇
ဝါဇိတ္တံ (ဂါ)	၄၅
ဝါဇိဏ (၃)	၄၇
ဝါဇ္ဇဂ္ဂဏီ (သန်)	၃၅/၈
ဝါဇုရာ (၃)	၄၂

၃၀

ဝါဇု၊ ဝါဇုယ၊ ဝါဇု၊ ဝါဇုယန (က)	၂၈
ဝါဇုယ၊ ဝါဇုယဏ (ဂါ)	၃၇
ဝါဇ္ဇိ (၃)	၄၆
ဝါဇုတ္တာ (က)	၂၈
ဝါဇ္ဇန္တာ (ဂါ)	၄၂
ဝါဇာ (၃)	၄၅
ဝါဇု (ဂါ+၃)	၃၆/၄၅
ဝါဇုထရာ (ဂါ)	၃၇
ဝါဇုဒါ (သ)	၂၉
ဝါဇုကံ (သန်)	၄၅
ဝါဇော (၃)	၄၆
ဝါဇုကံ၊ ဝါဇုကိယံ၊ ဝါဇုကု၊ ဝါဇုကိယ (န) ဝေ	
ဝါဇုပုဂံ (န)	၈၃/၁၀၅
ဝါဇိ (ဂါ)	၄၂
ဝါဇိတ္တာ (ဂါ)	၄၈/၉
ဝါဇိဏာ (၃)	၄၆
ဝါဇိံ (က)	၂၇
ဝါဇုရာ (၃)	၄၆
ဝါဇဏီ၊ ဝါဇော (ဂါ)	၄၆
ဝါဇာဏှာ (သ)	၂၉
ဝါဇုဇာထိ (အ)	၃၂
ဝါ-ဝါဇာရာ (န)	၁၂
ဝါဇာရာ (ဂါ)	၃၈
ဝါဇိံ (န)	၉
ဝါဇာယ (န)	၅၃/၉၈/၁၃၉
ဝါဇဏီ (အ)	၃၂/၃၂/၄/၇/၈/၉
ဝါဇိံ (တ)	၂၉
ဝါဇဏီ (တ)	၂၈
ဝါဇာဏာ (က)	၂၂

ကစ္စည်းကျမ်းလော ဗြဟ္မာဏ်ဗျာစင်

ဝစ္စဏီ (အ)	၃၆/၁/၃၆
ဝစ္စဏ၊ ဝစ္စန္ဓ (အ)	၃၄/၃၆
ဝစ္စာ (ဂါ)	၄၆
ဝစ္စာ (အ)	၃၅
ဝစ္စဏာ (သန်)	၂/၃၈
ဝစ္စံ (ဂါ)	၄၉
ဝစ္စာ (တ)	၃၈
ဝစ္စိတ္တဏီ (သန်)	၃
ဝစ္စဏီ၊ ဝစ္စဏီ (အ)	၃၆
ဝဇိဏီ (ဂါ)	၄၆
ဝဇိဏီ၊ ဝဇိဏီ၊ ဝဇိဏာ (ဂါ)	၄၂
ဝဇာဏီ (အ)	၃၆/၁
ဝဇာဏာ (တ)	၂၃
ဝဇာ (၃)	၄၄
ဝဇာဏီ၊ ဝဇာဏီ (၃)	၄၈
ဝဇာဏန္တံ (တ)	၂၈
ဝဇာရာ (ဂါ)	၄၈
ဝဇာဏီ (တ)	၂၉/၃၈
ဝဇာဏာ (က)	၂၈
ဝဇာဏာ (တ)	၂၉/၄
ဝဇာရာ (၃)	၄၂
ဝဇာဏရာ (တ)	၂၆
ဝဇာဏာဏီ (န)	၁၂
ဝဇာဏာဏှာ (တ)	၂၆/၃၈/၃/၇/၃၈
ဝဇာဏာ (တ)	၂၃
ဝဇာဏာဏာံ (သ)	၂၈/၉
ဝဇာ (၃)	၄၆
ဝဇာဏီ (န)	၁၂/၆
ဝဇာဏာ (တ)	၃၅

(သတိဗျာ - သမကော)

၃၂

ကမ္ဘာဦးကျမ်းလာ ဗြဟ္မစင်္ကြာစာ

သင်္ဂဟ (န+တ)	၈၅/၁၀၅/၆/၂၈၄
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၁၈၅
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၄၄
သင်္ဂဟေဝိသိယံ (သ)	၂၂
သင်္ဂဟေ (န)	၁၁
သင်္ဂဟေ (တ)	၂၅
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၈
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (တ)	၂၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၈၂
သင်္ဂဟေ (တ)	၂၈
သင်္ဂဟေ (တ)	၂၅
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၈၂
သင်္ဂဟေ (န)	၁၄
သင်္ဂဟေ (သ)	၂၅
သင်္ဂဟေ (တ)	၃၀
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၈
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၄၈
သင်္ဂဟေ (က+၃)	၂၂/၄၈
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၁၆
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၄
သင်္ဂဟေ (န+ဂီ) သင်္ဂဟေ/သင်္ဂဟေ/၂၅/၄၈	
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၁
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၁၅/၁၈
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၂
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၁၅

သင်္ဂဟေ (က)	၂၂
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ)	၃၃
သင်္ဂဟေ (န)	၁၂
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (၃)	၄၅
သင်္ဂဟေ (က)	၂၃
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၈/၈
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (က)	၁၂/၅
သင်္ဂဟေ (၃)	၅၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ)	၁၂
သင်္ဂဟေ (တ)	၂၃
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၄၃
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ)	၂၈
သင်္ဂဟေ (အ)	၃၂
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (အ)	၃၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၃
သင်္ဂဟေ (န+ဂီ)	၁၅/၂၂
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ)	၄၅
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၀
သင်္ဂဟေ (၃)	၅၅
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၄၃
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ+တ)	၂၃/၃၀
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၅
သင်္ဂဟေ (သ)	၅၅/၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၂၂
သင်္ဂဟေ (န)	၂၂
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၁၅

သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (တ)	၃၀
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅/၁၈/၂
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (သ)	၂၅
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၄၅
သင်္ဂဟေ (န)	၄၅/၁၅
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၁၅
သင်္ဂဟေ (တ)	၃၀
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၈၀
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၈/၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၁၅/၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၅၅/၁၅
သင်္ဂဟေ (န)	၅၅
သင်္ဂဟေ (န)	၈၀/၅၅/၁၅/၁၅
သင်္ဂဟေ (က)	၁၅
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၃၅
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၅
သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (သင်္ဂ)	၃၂
သင်္ဂဟေ၊ သင်္ဂဟေ (န)	၁၅
သင်္ဂဟေ (ဂီ)	၃၅
သင်္ဂဟေ (၃)	၄၅

(သာဟု - သောကရိက္ခော)

ကဗ္ဗင်္ဂါးကျမ်းလာ ဗြဟ္မင်္ဂါးစာ

သာဟု (သန်)	၁၈
သုန္ဒရီ (သန်)	၅၅
သုဂတိ (နာ)	၆၃
သုဂတေ (သန်)	၅၅
သိက္ခာ (တ)	၂၇/၅
သိက္ခာ (ဂီ)	၄၃
သိန္ဒြီ (ဂီ)	၄၈
သိန္ဒြေ (၃)	၅၂
သိန္ဒြေ (၃)	၅၇
သိက္ခိ (အ)	၃၀
သိဟ (အ)	၃၀/၃၅
သိရိ (၃)	၅၀
သိရ၊ သိရိ၊ သိရိ၊ သိရိ၊ သိရိ (န)	၁၁
သိရိဝေဒန (န)	၁၁
သိဟယာမိ (န)	၇၀
သိဟရ (တ)	၂၅
သိဟ (၃)	၅၅
သိဟညာဏံ (သ)	၂၈/၉
သိဟတော၊ သိဟန္တော (န)	၁၀
သိဟန္တာ (န)	၁၅
သိဟိ (န)	၁၀/၅
သိထံ (၃)	၅၅
သိထရာ (တ)	၂၃
သိထိကော (တ)	၂၅
သုဂံ (ဂီ)	၅၅
သုဂရာ (တ)	၂၃
သုဂ္ဂံ (၃)	၅၂
သုဂရာ (တ)	၂၃
သုခံ (န)	၅၅

သုဂရာ (န+တ)	၇၀/၃၈
သုဂ္ဂံ (န)	၆၀
သုဂ္ဂ (တ)	၂၂
သုဂ္ဂိ (တ)	၃၅
သုဂ္ဂါ (န+တ)	၅၂/၂၇
သုဂ္ဂိ (ဂီ)	၅၂
သုဂ္ဂေယျံ (တ)	၃၇
သုဂ္ဂိ (သ)	၅၅
သုဂ္ဂိ (ဂီ)	၅၅
သုဂ္ဂော (သန်+ဂီ)	၁၈/၃၃/၄၅
သုဂ္ဂော (ဂီ)	၄၅
သုဂ္ဂိ (၃)	၅၅
သုဂ္ဂရာ (တ)	၂၃
သုဂ္ဂရာ (ဂီ)	၄၂
သုဂ္ဂိ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိ၊ သုဂ္ဂိ (၃)	၅၅/၇
သုဂ္ဂိ (န+တ)	၅၂/၃၀
သုဂ္ဂိကော (တ)	၂၂
သုဂ္ဂ (တ)	၂၀
သုဂ္ဂိကော (တ)	၂၂/၂
သုဂ္ဂ (ဂီ+၃)	၅၀
သုဂ္ဂ၊ သုဂ္ဂ (ဂီ)	၅၀
သုဂ္ဂေါ၊ သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိ၊ သုဂ္ဂ (ဂီ)	၅၅
သုဂ္ဂရာ (တ)	၂၃
သုဂ္ဂေယော (တ)	၂၃/၃၀
သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိ (အ)	၃၈
သုဂ္ဂိ (သ)	၅၅

သုဂ္ဂိယော၊ သုဂ္ဂိယော (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိယော (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိကော (ဂီ)	၃၈
သုဂ္ဂိ (တ)	၂၈
သုဂ္ဂိယော (တ)	၃၀
သုဂ္ဂိယော (သ)	၂၇/၅
သုဂ္ဂိယော (တ)	၃၅
သုဂ္ဂိ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂိ (သန်)	၅၅
သုဂ္ဂိ (တ)	၂၃
သုဂ္ဂ (၃)	၅၅
သုဂ္ဂိ (ဂီ+၃)	၅၅/၅၀
သုဂ္ဂိ (အ)	၃၂
သု-သုဂ္ဂ (န)	၃၂
သုဂ္ဂော၊ သုဂ္ဂိ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂ (၃)	၅၀
သုဂ္ဂ (န)	၅၀/၃၃
သုဂ္ဂ (၃)	၅၅
သုဂ္ဂ (န)	၈၇
သုဂ္ဂ (န)	၅၀
သုဂ္ဂိကော (တ)	၂၂/၂
သုဂ္ဂ (၃)	၅၅
သုဂ္ဂ (န)	၅၀/၃၃
သုဂ္ဂ (န)	၃၂
သုဂ္ဂ (န)	၈၀/၅၂/၃၂/၃၅/၇
သုဂ္ဂ (တ)	၂၇/၄
သုဂ္ဂိကော (တ)	၂၂/၂